

New Testament

Itawit Language

Itawit - Bible - New Testament

Mateo	3	
Marcos	113	
Lucas	181	
Juan	295	
Kinikkingngua	378	
Roma	485	
1 Corinto	532	
2 Corinto	577	
Galacia	607	
Efesos	623	
Filipos	639	
Colosas	650	
1 Tesalonica	661	
2 Tesalonica	671	
1 Timoteo	676	
2 Timoteo	688	
Tito	697	
Filemon	703	
Hebreo	706	
Santiago	742	
1 Pedro	754	
2 Pedro	767	
1 Juan	775	
2 Juan	787	
3 Juan	789	
Judas	791	
Pakakammuan	795	

Itawit - Bible - New Testament

Mateo

Mateo 1

- ¹ Yaw ya lista ya natturunud nga ginafu ira y Jesu Cristo nga gaka y David, nga gaka pay y Abraham.
- ² Y Abraham, ama y Isaac; y Isaac, ama y Jacob; y Jacob, ama y Juda en ya wawwahi na;
- ³ y Juda, ama y Fares en y Zara; y Tamar ya ina ra. Y Fares, ama y Esrom; y Esrom, ama y Aram;
- ⁴ y Aram, ama y Aminadab; y Aminadab, ama y Naason; y Naason, ama y Salmon;
- ⁵ y Salmon, ama y Boaz; y Rahab ya ina na. Y Boaz, ama y Obed; y Ruth ya ina na. Y Obed, ama y Jesse;
- ⁶ y Jesse, ama y David. Y David, nappatul kattun. Y David, ama y Solomon; ya nabaluk kan y Urias ya ina na.
- ⁷ Y Solomon, ama y Rehoboam; y Rehoboam, ama y Abias; y Abias, ama y Asa;
- ⁸ y Asa, ama y Josafat; y Josafat, ama y Joram; y Joram, ama y Ozias;
- ⁹ y Ozias, ama y Joatam; y Joatam, ama y Acaz; y Acaz, ama y Ezekias;
- ¹⁰ y Ezekias, ama y Manases; y Manases, ama y Amon; y Amon, ama y Josias;
- ¹¹ y Josias, ama y Jeconias en ya wawwahi na ira. Kan yan nga tiempo, ya taga Babilonia ira, nepanaw ra ya Israelita ira kan ya lugar da nga napresu nga ne-angay kan ya nasion ya Babilonia.

¹² Kabalin ya neke-angay ra kan Babilonia, ira yaw ya gakagaka: y Jeconias, ginaka na y Salatiel; y Salatiel, ama y Zerubbabel;

¹³ y Zerubbabel, ama y Abiud; y Abiud, ama y Eliakim; y Eliakim, ama y Azor;

¹⁴ y Azor, ama y Sadoc; y Sadoc, ama y Akim; y Akim, ama y Eliud;

¹⁵ y Eliud, ama y Eleazar; y Eleazar, ama y Matan; y Matan, ama y Jacob;

¹⁶ y Jacob, ama y Jose nga atawa y Maria nga nangiyanak kan y Jesus nga nammuan kan Cristo.

¹⁷ Mafulu se appat gafen ngammin ya natturunud nga ginafu ira y Jesus namegafu kan y Abraham addet kan y David. Mafulu se appat pay ngammin ya natturunud nga ginafu ira y Jesus namegafu kan y David addet kan ya neke-angay ya Israelita ira kan Babilonia. En mafulu se appat manin ya natturunud nga ginafu ira y Jesus namegafu kan ya neke-angay ra kannay addet kan ya neke-anak y Jesu Cristo.

¹⁸ Kunna tiaw ya neke-anak y Jesu Cristo. Kattu netaratu y Maria nga ina na nga me-atawa kan y Jose, ngam kallie ra nga nattadday, nammuan nga nabussit y Maria, en nesimmu yan megafu kan ya pakapangngua ya Espiritu Santo.

¹⁹ Y Jose nga paki-atawan na, natunung nga tolay, en zinisidi na gafen nga mari na ibalin nga atawan iggina. Gafu ta mari na ikayat nga mapasiranan y Maria, zinisidi na pay nga kuan na yan kan sekreto.

²⁰ Kannia appalappanonot na kan yan, hinnian/asan anghel y Afu Dios nga nappasingan kan iggina kan tatenap nga kunna nga nakkahi, "Jose nga gaka y David, marim mabbabang nga mangikasal kan y Maria, gafu ta ya nekabussit na, megafu kan ya Espiritu Santo.

²¹ Iyanak na ya isa nga lalaki, en ngahanan mu iggina kan Jesus gafu ta iggina ya mamalliad nattaruk kan ya totolay na kan ya liwaliwat da."

²² Nesimmu ngammin ira yan tase matumpal ya nepeturak y Afu Dios kan ya isa nga profeta kattun,

²³ "Mabussit nattaruk ya isa nga birhen, en iyanak na ya isa nga lalaki, en ngahanan da iggina kan Emmanuel" (nga ya kebalinan na, hinnian ya Dios kan ittera).

²⁴ Kattu nalukag y Jose, pinarulot na ya kinahi ya anghel y Afu Dios kan iggina, nekasal na y Maria,

²⁵ ngam mari na vulvua/pulus sinukkal ya kababay na addet kannia nepangngiyanak na kan ya abbing, en nginahanan na kan Jesus.

Mateo 2

¹ Kattu ne-anak y Jesus kan ya babalay ya Betlehem kan ya probinsia ya Judea, y Herodes ya patul kannay. Hinnian/Asan masirib nga totolay nga naggafu kan ya isa nga nasion kan ya silawan nga minang kan ya ciudad ya Jerusalem,

² en kunda nga namovut, "Be tiaw ya dian ya abbing nga ne-anak nga mabbalin kan patul nu nga Judio? Povutan mi yan gafu ta kattu hinnian kami kan silawan, nasingan mi ya bittuan na, en minang kami kanniaw tase dayarayawan mi iggina."

³ Kattu nadumug y Patul Herodes yan, navurung iggina en ngammin ya totolay kan Jerusalem.

⁴ Sangaw, nepakkul na ngammin ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob, en pinovutan na kan ira nu be tiaw ya ke-anakan ya Cristo.

⁵ Kunda nga siminabbag kan iggina, "Kan ya babalay ya Betlehem kan yaw nga probinsia ya Judea. Ammu mi yan gafu ta yaw ya neturak ya isa nga profeta kattun,

⁶ 'Ikaw, Betlehem, kan ya rusak ya Juda, bakkan kan ikaw ya kalinakkan kan ya babalay ira kan Juda, gafu ta hinnian maggafu kan ikaw nga mabbalin kan

mammoray nga mappastor kan ya totolek nga Israelita ira,' kunna y Afu Dios."

⁷ Nepakkul y Herodes ya masirib ira, en pinovutan na kan ira kan sekreto nu kannia ya nepallattuad ya bittuan.

⁸ Sangaw, binon na ira kan Betlehem nga kunna nga nakkahi, "Angkayu tafulan nay nga abbing, en so nu matafulan nu, mattoli kayu kan yakan en ipakammu nu, tase annak pay nga maddayarayaw kan iggina."

⁹ Kannia nepakagina ra kan ya kinahi ya patul, napanaw ran. Kannia aggangay ra, nasingan da manin ya bittuan nga nasingan da kattu hinnian da kan ya silawan, en nelot/nafulotan ya payayat da. Negiya ya bittuan ira addet kan ya dian na nay nga abbing.

¹¹ Siminallung da kan ya balay, en kattu nasingan da nay nga abbing en y Maria nga ina na, nappalentud da en zinayarayaw ra y Jesus. Sangaw, vinukatan da ya nevulun da, en rinegalluan da iggina kan vulawan, insensu, en mirra.

¹² Kan nay nga gabi, pinattatenap y Afu Dios ira tase memmuhud da en mari ra mattoli kan y Herodes. Gaggafen, nattooli ra kan ya nasion da pe laman nga tanakkuan ya zinalan da.

¹³ Kabalin ya nepappanaw ya masirib ira kannay, hinnian anghel y Afu Dios nga nappasingan kan y Jose kan tatenap, en kunna nga nammandu kan iggina, "Gumangun kan; alakan mu ya abbing en ya ina na, en mattammang kayun nga umang kan ya nasion ya Egipto, en maddian kayu kannay addet zi kayan ku kan ikaw nga mattoli kayun. Kuan nu yan gafu ta pappangetan y Herodes nga ipataful ya abbing tase ipapatay na."

¹⁴ Guminangun y Jose, inalak na ya abbing en ya ina na, en kan yan balalaman nga gabi, napanaw ra kannay en minang da kan Egipto.

¹⁵ Naddian da kannay addet kan ya nepappatay y Herodes. Nesimmu yan tase matumpal ya nepeturak y Afu Dios kan ya isa nga profeta kattun, "Inakkulan ku ya Anak ku nga mepanaw kan Egipto."

¹⁶ Nelot/Nafulotan ya gazzit y Herodes kattu nammuan na nga nelohot ya masirib ira iggina. Gaggafen, nemandu na nga mapatay ngammin ya abbing nga lallaki kan ya babalay ya Betlehem en kan ya pallehut na nga maddahun kan dua onu kurang kan dua, segun kan ya tiempo nga nammuan na kan ya masirib ira.

¹⁷ Natumpal gafen ya neturak y Jeremias nga profeta kattun,

¹⁸ "Hinnian ngaral nga nagina kan Rama nga mabbibinunga/gumuggunggul en nasikan ya attangatangit na. Iggina y Raquel nga mabbibinunga megafu kan ya gakagaka na, en iyammari na ya kabanabannay na gafu ta awan dan."

¹⁹ Kabalin ya nepappatay y Herodes, hinnian anghel y Afu Dios nga nappasingan kan y Jose kan tatenap kattu kasan da peba kan ya nasion ya Egipto

²⁰ nga kunna nga nakkahi kan iggina, "Gumangun kan, alakan mu ya abbing en ya ina na, en mattoli kayun kan ya nasion ya Israel, gafu ta nakkakatay ngin ya mayat ira nga mamatay kan ya abbing."

²¹ Sangaw, guminangun y Jose, inalak na ya abbing en ya ina na, en nattoli ran kan ya Israel.

²² Ngam kattu nammuan na nga y Arkelao ya mappatul kan ya probinsia ya Judea nga nanali kan y Herodes nga ama na, nattalaw iggina nga umang maddian kannay. Pinappalan/Pinemuhud y Afu Dios y Jose kan tatenap, en minang da gafen kan ya probinsia ya Galilea.

²³ Minang da naddian kan ya babalay nga nangahanan kan Nazaret. Kattu kiningngua na yan, natumpal ya neturak ya isa nga profeta kattun nga makahi iggina nattaruk kan Nazareno.

Mateo 3

¹ Kan nay nga tiempo, hinnian/asan tolay nga mangngahan kan Juan nga Minabbawtiso nga minang kan ya disierto kan ya probinsia ya Judea, en kunna nga nangipalapalappat,

- ² "Mabbabawi kayu, gafu ta aranni ngin ya appatul y Afu Dios."
- ³ Iggina ya kinahi y Isaias nga profeta kattun nga kunna, "Hinnian tolai nga kunna nga mangikukkulet kan ya disierto, 'Paranan nu ya dalan y Afu, en tunungan nu ya dalanan na.' "
- ⁴ Dudut kamellio ya napanday kan sinnun y Juan, en gaddang ya napanday kan sintaron na. Durun en issi kalaba/ayukan ya pakkatolay na.
- ⁵ Napakaru ya totolay nga naggafu kan ya ciudad ya Jerusalem en kan ya interu nga probinsia ya Judea en kan ya pallehut ya Kayan/Wangag Jordan nga minang naggina kan iggina.
- ⁶ Kattu nekompable ra ya liwaliwat da, binawtisowan na ira kan ya Kayan Jordan.
- ⁷ Kattu nasingan y Juan nga aru ya Fariseo en Saduceo nga umang kan iggina nga makibawtiso pay, kunna nga nakkahi kan ira, "Ikayu nga gakagaka ziriyan! Innia ya nappapalan/nappemuhud kan ikayu nga malissian nu ya mappanget nga angngastigo y Afu Dios?
- ⁸ Mawag kan maka-angngua kayu kan napia nga pamakurug kan ya abbabawi nu.
- ⁹ Mari nu abbattan nga malissian nu ya pangastigo na gafu ta gakagaka na kayu y Abraham. Kayan ku kan ikayu nga awayya y Afu Dios nga pabbalinan ira yaw nga batu kan gakagaka y Abraham.
- ¹⁰ Naparan ngin ya watay nga pattukag kan ya fungut ya kayu ira. Ngammin ya kayu gafen nga mari napia ya vunga ra, matukag en melappak kan afi.
- ¹¹ "Bawtisowan ta kayu kan danum nga mamakurug nga nabbabawi kayun, ngam hinnian tumunud kan yakan nga mas makapangngua annak/ngam kan yakan. Marik mepangngat nga manammit kan ya sandallia na. Bawtisowan na kayu kan Espiritu Santo en kan afi.

¹² Arig aggatammit na ya pappakayab na kan irik nga pangisinna na kan ya namayan ira kan ya kulliapis ira. Iyabayaw/Ikamalig na ya namayan ira, en siduhan na ya kulliapis ira kan afi nga mari vulvua/pulus maddap."

¹³ Kan yan nga tiempo, napanaw y Jesus kan ya probinsia ya Galilea en minang kan y Juan kan ya Kayan Jordan tase makibawtiso kan iggina.

¹⁴ Ngam sinuriya y Juan nga kunna nga nakkahi kan iggina, "Yakan zinan ya bawtisowan mu, ngam minang ka balattan kanniaw nga makibawtiso kan yakan."

¹⁵ Ngam y Jesus, kunna nga siminabbag, "Kuan mu yaw, gafu ta yaw ya mepangngat nga makua tase matumpal ngammin ya uray y Afu Dios." Sangaw, binawtisowan na iggina.

¹⁶ Kattu nabawtisowan y Jesus, insigida luminafang kan ya danum, en navvukat ya langit, en nasingan na ya Espiritu Santo y Afu Dios nga maddaggun nga mappagukab nga megitta kan paloma, en neppa/nassippa kan iggina.

¹⁷ Sangaw, hinnian ngaral nga naggafu kan langit nga kunna nga nakkahi, "Yaw ya ideddukan ku nga Anak ku nga kuru makapayayat kan yakan."

Mateo 4

¹ Negiya ya Espiritu Santo y Jesus nga naggadang kan ya desierto tase tentasionan y Satanas iggina.

² Mari nanganangan y Jesus kan appattafulu nga algaw en appattafulu nga gabi, en kabalina na yan, nabisin iggina.

³ Minang y Satanas kan y Jesus, en kunna nga nakkahi kan iggina, "Nu ikaw ya Anak y Afu Dios, pabbalinan mu ira yaw nga batu kan pan."

⁴ Ngam y Jesus, kunna nga siminabbag kan iggina, "Kayan na kan ya Sagrado nga Turak, 'Mari na kan pan laman ya pakkatolay, nu azzi ngammin pay ya ergo nga maggafu kan ya simuk y Afu Dios.' "

- ⁵ Sangaw, ne-angay y Satanas y Jesus kan ya nasantuan nga siudad nga Jerusalem, en pinatadag na iggina kan ya alintutuhu ya templo,
- ⁶ en kunna nga nakkahi, "Nu ikaw ya Anak y Afu Dios, mattuvvu/mattabbraw ka, gafu ta kayan na kan ya Sagrado nga Turak, 'Manduan y Afu Dios ya anghel na ira kan me-annung kan ikaw,' en neturak peba, 'Tarakaban da ka kan ya ima ra tase mari mabiaran ya takam kan batu.' "
- ⁷ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Kayan na peba kan ya Sagrado nga Turak, 'Marim purban y Afu nga Dios mu.' "
- ⁸ Sangaw, ne-angay y Satanas y Jesus kan ya pentur ya isa nga atanang nga bakulud, en nepasingan na kan iggina ngammin ya pappatulan kan ya utun lusak en ya kasta ra pay,
- ⁹ en kunna nga nakkahi kan iggina, "Iddan ku ngammin ira yan kan ikaw nu mappalentud ka en dayarayawan nak."
- ¹⁰ Sangaw, y Jesus, kunna nga siminabbag kan iggina, "Satanas, panawan nak! Kayan na kan ya Sagrado nga Turak, 'Y Afu nga Dios mu ya dayarayawan mu, en iggina laman ya passerbian mu.' "
- ¹¹ Sangaw, pinanawan y Satanas y Jesus, en hinnian/asan anghel ira y Afu Dios nga minang nananggaw kan iggina.
- ¹² Nekarsel y Juan, en kattu nadumug y Jesus yan, nattoli iggina kan ya probinsia ya Galilea.
- ¹³ Napanaw iggina kan ya babalay ya Nazaret, en minang naddian kan ya poblasion ya Capernaum nga aranni kan ya dakal nga danum ya Galilea. Yan nga lugar, naddianan ya gakagaka y Zabulon en y Neftali kattun.
- ¹⁴ Kattu kiningngua na yan, natumpal ya neturak y Isaias nga profeta kattun,
- ¹⁵ "Kan ya lugar nga paddianan ya gakagaka y Zabulon en y Neftali nga aranni kan ya dakal nga danum kan ya taggappan ya Kayan/Wangag Jordan, kan Galilea, lugar ya mari Judio ira,

¹⁶ ya totolay nga mattolay kan kokopan/kallap, nakasingan da kan dakal nga zilag, en ya totolay nga mattolay kan ya lugar nga alinaw ya patay, nanawahan dan."

¹⁷ Namegafu kan yan nga algaw, pinegafanan y Jesus ya nangipalapalappat nga kunna, "Mabbabawi kayu gafu ta aranni ngin ya appatul y Afu Dios."

¹⁸ Kannia annaladalan y Jesus kan ya dappit ya dakal nga danum ya Galilea, nasingan na y Simon en y Andres nga mawwahi nga minaggimmanangat/minaggesesira. Y Simon, nangahanan pay kan Pedro. Maddaggun da nga memmanangat.

¹⁹ Y Jesus, kunna nga nakkahi kan ira, "Mevulun kayu kan yakan, en pabbalinan ta kayu kan minaggimmanangat kan totolay."

²⁰ Insigida nga pinanawan da ya sonso ru ra, en nevulun da kan iggina.

²¹ Nassige ra nga nanaladalan, en nasingan na pay ya dua peba nga mawwahi, y Santiago en y Juan nga anak ira y Zebedeo. Hinnian da kan iggina kan ya barangay ra nga paddaggunan da nga paranan ya sonso ru ra, en inarut na ira.

²² Insigida nga pinanawan da ya barangay en ya ama ra, en nevulun da kan iggina.

²³ Sangaw, inangayan da Jesus ya lugar ira kan ya interu probinsia ya Galilea. Nattuttuldu iggina kan ya sinagoga ra ira, en nepalapalappat na ya napia nga dumug nga me-annung kan ya appatul y Afu Dios. Pinammapia na ya totolay kan ngammin nga klase takit en tulahan da.

²⁴ Megafu kan ira yan, nadumudumug iggina addet kan ya nasion ya Siria. Ne-angay ra gafen kan iggina ngammin tu hinnian tulahan en takitan da ira, totolay nga inafunan narakat/napot nga espiritu ira, totolay nga mattukutukaran en paralitiko ira, en pinammapia na ira ngammin.

²⁵ Napakaru ya totolay nga ne-evulun kan y Jesus nga naggafu kan ya probinsia ya Galilea, kan ya lugar ya Mafulu nga Siudad, kan ya siudad ya

Jerusalem, kan ya probinsia ya Judea, en kan ya lugar ira kan ya tangapingit ya Kayan Jordan.

Mateo 5

¹ Kannia nepakasingan y Jesus kan ya napakaru nga totolay, naggadang iggina kan ya isa nga bakulud en nanuttud iggina kannay. Minaranni ya disipulo na ira kan iggina,

² en pinegafanan na nga sinulduan ira.

³ "Ira nay nga makakammu nga alinak ya kekuentan da kan na-espirituan, mabendisionan da gafu ta makipaddian da kan ya nelangitan nga pappatulan.

⁴ Ira nay nga marandam, mabendisionan da gafu ta banabannayan y Afu Dios ira.

⁵ Ira nay nga mappakalinak, mabendisionan da gafu ta ira ya mangerensia kan ya interu rusak nattaruk.

⁶ Ira nay nga mabisin en mawwaw kan kinatunung, mabendisionan da gafu ta battuhan y Afu Dios ira.

⁷ Ira nay nga minangngikallak, mabendisionan da gafu ta ikallak pay y Afu Dios ira.

⁸ Ira nay nga narenu ya giffutuan da, mabendisionan da gafu ta masingan da y Afu Dios nattaruk.

⁹ Ira nay nga mappa-imamak, mabendisionan da gafu ta makahi ra kan anak y Afu Dios.

¹⁰ Ira nay nga mapazapaziyat gafu ta kukukuan da ya uray y Afu Dios, mabendisionan da gafu ta makipaddian da kan ya nelangitan nga pappatulan.

¹¹ "Mabendisionan kayu nu pasapasiranan ya totolay ikayu, nu pazapaziyatan da kayu, en nu paraparakattan da kayu megafu kan ya angngurug nu kan yakan, ngam mari mamba kurug ya kayan da.

¹² On, maggaragarassia en mayayat kayu zinan gafu ta dakal ya premio nu nattaruk kan langit, gafu ta kunna tian ya nepammazapaziyat da kan ya profeta ira nga natolay kattun."

¹³ "Ikayu ya asin kan ya mundo. Ngam nu nabaruk/natabeng ngin, annianna/kunnasi/manna ya paka-asin na manin? Awan ngin! Awan nga serbi nan nu azzi melappak en mebatabatay laman.

¹⁴ "Ikayu ya zilag kan ya mundo. Mari na awayya nga mesussuk ya ciudad nga hinnian/asan kan ya utun ya isa nga bakulud.

¹⁵ Awan nga tolai nga mangisibat kan allamparan en kabalin na, takkuban na kan laba, nu azzi ikkua/ippay na kan ya aggitotunan tase manawahan ngammin ya unag ya balay.

¹⁶ Kunna tian pay zinan ya annawag nu kan ya ikattolay nu, tase masingan da ya napia nga kukukuan nu, en dayarayawan da y Ama nu nga hinnian kan langit."

¹⁷ "Mari nu abbattan nga yan ya inangayan ku kan ya utun rusak kan pabbalanan ku kan awan nga serbi ya dorob y Moises onu ya netuldu ya profeta ira kattun. Bakkan kan yan ya inangayan ku, nu azzi minang nak kanniaw tase tumpalan ku ngammin ya ikayat da nga kayan.

¹⁸ Kurug ya kayan ku kan ikayu, mapawan ya langit en ya rusak kallie ya kapawan ya dorob, gafu ta awan nga mapawan kan ya dorob, maski ya isa nga kabissangngan/kabissutan nga lettra onu maski laman isa nga tunnak kan ya lettra addet kan ya katumpal na ngammin.

¹⁹ Ya innia laman gafen nga manuriya maski kan ya kabissangngan kan ya mandu ira, en ituldu na ya kunna tian kan ya dudduma/karruan, mekuenta iggina kan kalinakkan ya kekueantan na kan ya nelangitan nga pappatulan. Ngam ya innia laman nga mamaraparulot kan ya dorob en ituttuldu na pay ira yan, mekuenta iggina kan atanang kan ya nelangitan nga pappatulan.

²⁰ Kayan ku kan ikayu, nu mari nu mas natunung annék/ngam kan ya mestru ira kan ya dorob en ya Fariseo ira, mari nu vulvua/pulus nga makatallung kan ya nelangitan nga pappatulan."

²¹ "Nagina nu nga netuldu kan ya ginafu tera ira kattun, 'Marim mamatay, gafu ta ya innia laman nga mamatay, mepangngat nga mapanunutan.'

²² Ngam kayan ku kan ikayu, ya kada tolai nga malussaw kan ya ikattolay na, awayya na pay nga mapanunutan. En ya innia laman nga makkahi kan ya ikattolay na, "Awan nga utak mu," awayya na nga me-atubang kan ya konseho. En ya innia laman nga makkahi kan ya ikattolay na, "Ulapa ka," awayya na nga me-infiernu.

²³ En yaw gafen, nu hinnian ka kan ya atubang ya angngiyofresian/angngidedikan kan ya lalantaran ya templo, en nu mappanget ka nga mangiyofresi kan regalum kan y Afu Dios, en nu kerandamman mu nga hinnian takit ya nonot ya ikattolem kan ikaw,

²⁴ panawan mu bitan ya regalum kan ya atubang ya angngiyofresian, en angka makipakoma kan iggina, en kabalín na, tollian mu nga iyofresi ya regalum kan y Afu Dios.

²⁵ "Nu hinnian tolai nga mangakusa kan ikaw, makiyareglo ka insigida kan iggina kannia avvulun nu nga umang kan ya husgadu, gafu ta, nu marim kuan yan, mesige ya kasom kan ya husgadu, sentensian na ka ya hues, en iyalawat na ka kan ya guardia, en mekarsel ka.

²⁶ Kurug ya kayan ku kan ikaw, marim vulvua nga makalawan kannay addet zi mapagan mu ngammin ya gatut mu, maski ya ultimu sentabo."

²⁷ "Nagina nu ya netuldu kan ya ginafu tera ira kattun, 'Marim maddallaw.'

²⁸ Ngam kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga lalaki nga maningan kan isa nga babay en ikayat na nga alakan ya kababay na, binabay na igginan kan ya panonot na.

²⁹ Nu ya ziwanan nga matam ya kegafanan ya alliwat mu, lagguetan mu en ilappak mu. Mas napia nu mawanan ka kan isa nga mata nga parte ya baggim annék kan interu ya baggim nga melappak kan infiernu.

³⁰ Nu ya ziwanan nga imam ya kegafanan ya alliwat mu, gappangnan mu en ilappak mu. Mas napia nu mawanan ka kan isa nga ima nga parte ya baggim annék kan interu ya baggim nga melappak kan infiernu."

³¹ "Netuldu pay kattun, 'Ya innia laman nga lalaki nga igungay na ya atawa na, mawag kan iddannan na iggina kan neturakan ya angngigungay na kan iggina.'

³² Ngam kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga lalaki nga igungay na ya atawa na, pabbalanan na iggina kan kuenta makilalaki, fera laman nu nakilalaki iggina, en ya nepakkilalaki na ya kegafanan ya angngigungay na kan iggina. En ya innia laman nga lalaki nga mangatawa kan babay nga negungay, kuenta mamabay iggina."

³³ "Hinnian peba nagina nu nga netuldu kan ya ginafu tera ira kattun, 'Marim mahhuramento kan laddud/busid, nu azzi kuan mu ya nehuramentom kan y Afu Dios.'

³⁴ Ngam kayan ku kan ikayu, mari nu vulvua mahhuramento kan konforme. Mari nu mahhuramento kan ya langit, gafu ta yan ya paddianan y Afu Dios.

³⁵ Mari nu mahhuramento kan ya rusak, gafu ta yaw ya arig pabbatayan na. Mari nu mahhuramento kan ya ciudad ya Jerusalem, gafu ta yan ya ciudad ya Katanangan nga Patul.

³⁶ Mari nu mahhuramento kan ya ulum, gafu ta ni isa kan ya ahuk mu, mapaffurom onu mapangngisit mu.

³⁷ 'On' kunnu nu on; 'Awan' kunnu nu awan, gafu ta ya hanna laman nga iyamung mu peba, maggafu yan kan ya narakat."

³⁸ "Nagina nu ya netuldu kattun, 'Mata kan mata; ngipan kan ngipan.'

³⁹ Ngam kayan ku kan ikayu, mari nu ibalat ya narakat/napot nga makua kan ikayu. Nu hinnian tol原因 nga tappalan na ya ziwanan nga pangit/mukat mu, itunnad mu pay ya tangapingit.

⁴⁰ Nu hinnian tol原因 nga igakkad na nga idemanda ikaw tase malak na ya sinnun mu, iddan mu kan iggina, en iddan mu maski ya lutud mu pay.

⁴¹ En nu hinnian tol原因 nga fersan na ka nga mangattu kan ya karga na kan tangakilometro, kattuan mu peba kan tangakilometro.

⁴² Iddannan mu ya makkiddaw kan ikaw, en patakkawan mu ya mattakkaw kan ikaw."

⁴³ "Nagina nu ya netuldu kattun, 'Ayatan mu ya karubam, en ikalussom ya kontram.'

⁴⁴ Ngam kayan ku kan ikayu, ayatan nu ya kontra nu ira, en idasal nu ya mamazapaziyat ira kan ikayu,

⁴⁵ tase mabbalin kayu kan kurug nga anak y Ama nu nga hinnian kan langit. Parehu laman ya assinag na kan ya dian ya narakat ira en kan ya napia ira, en parehu laman ya agguran na pay.

⁴⁶ Nu ira yan laman ya ayatan nu, ya mangayat ira kan ikayu, hanna ya malak nu nga maggafu kan y Afu Dios? Awan! Mari kazze/pano kunna tian pay ya kuan ya minakkolekta ira kan bienes/vuwit?

⁴⁷ En nu ya kakkofun nu laman ya pakiddiotan nu, hanna ya kuan nu nga mas napia annak kan ya kuan ya ikattolay nu? Maski ya mari Judio ira, kunna tian pay ya kuan da.

⁴⁸ Gaggafen, mawag kan awan nga pakkurangan nu nga megitta kan y Ama nu nga hinnian kan langit nga awan nga pakkurangan na."

Mateo 6

¹ "Ya napia nga kukukuan nu, memmuhud kayu tase mari nu kukukuan ya narelihiosowan nga annungan nu ira kan ya paratubangan ya ikattolay nu ira

nga pangipasingannan nu laman kan ira, gafu ta, nu kunna tian ya kuan nu, awan nga premio nu nga maggafu kan y Ama nu kan langit."

² "Gaggafen, nu mallimut ka, marim ipakapakammu nga alale itrumpetam nga ipakammum nga megitta kan ya kuan ya appen napia/aginpipia ira kan ya unag ya sinagoga ira en kan ya daladalan tase dayawan ya totolay ira. Kurug ya kayan ku kan ikayu, yan nga kedayaw ra, yan ngin ya kompleto nga premio nga malawat dan.

³ Ngam nu hinnian/asan iddan mu kan ya innia laman nga tolai nga makakawag, kuan mu nga mari ammu ya zimigi nga imam ya kuan ya ziwanan nga imam,

⁴ tase awan nga makakammu, en y Dios Ama nga makasingan kan ya kuan mu kan sekreto, iggina ya mamremio kan ikaw."

⁵ "Nu maddasal kayu, mari nu parrian ya appen napia ira, gafu ta ikakayat da ya manadag nga maddasal kan ya sinagoga ira en kan ya kakkanto ya daladalan tase masingan ya totolay ya karelihioso ra. Kurug ya kayan ku kan ikayu, yan nga kedayaw ra, yan ngin ya kompleto nga premio nga malawat dan.

⁶ Ngam nu maddasal ka, tumallung ka kan ya kuartom en serran mu ya puerta, en maddasal ka kan y Dios Ama nga mari masingan, en iggina nga makasingan kan ya kuan mu kan sekreto ya mamremio kan ikaw.

⁷ "Kannia addasal nu, mari nu itotoli ya dasal nu nga mari nu panonotan nga megitta kan ya kukukuan ya mari Judio ira. On, gafu ta abbattan da kan ginan y Afu Dios ya dasal da nu anaddu.

⁸ Mari nu parrian ira gafu ta ammu mamba ngin y Dios Ama ya mawag nu kallie nu nga makkiddaw kan iggina.

⁹ Gaggafen, kunna tiaw ya addasal nu: 'Ama mi nga hinnian kan langit, Madayarayaw zinan ya ngahan mu.

¹⁰ Mappatul ka zinan ngin kan ya utun rusak. Makua zinan ya urem kan ya utun rusak kunne na pay kan langit.

- 11 Iddan mu ya kanan nga mawag mi kan yaw nga algaw;
- 12 en pakoman mu ikami kan ya liwaliwat mi kan kagitta ya nepammakoma mi kan ya nalliwat ira kan ikami.
- 13 Marim ipamavulun nga megiya kami kan tentasion, en palliaran mu ikami kan ya narakat/napot.'
- 14 On, gafu ta, nu pakoman nu ya nakaliwat ira kan ikayu, pakoman na kayu pay y Ama nu kan langit.
- 15 Ngam nu mari nu pakoman ira, mari na kayu pakoman pay y Ama nu kan ya liwaliwat nu."
- 16 "Nu mayuno kayu, mari nu kuan kan marandam ya kasinnan ya gimmuyungan/gimmukatan nu nga megitta kan ya kukukuan ya appen napia ira. On, gafu ta kuan da kan pakalallak ya kasinnan da, tase mammuan ya totolay nga mayuno ra. Kurug ya kayan ku kan ikayu, inalawat dan ya premio ra.
- 17 Ngam nu mayuno ka, dennuan mu ya ulum, en mamammat ka,
- 18 tase mari mammuan ya totolay nga mayuno ka, nu azzi y Dios Ama nga mari masingan laman ya makakammu kan ya kuan mu kan sekreto, en iggina ya mamremio kan ikaw."
- 19 "Mari nu mangunonud kan kukua nu ira kan ya utun lusak nga para kan ikayu kanniaw, gafu ta ira yan, darallan angit/angngat, matatay, en matallung tase makokot.
- 20 Mangunonud kayu lahud kan kukua nu ira kan langit nga para kan ikayu kannay, gafu ta kannay, mari darallan angit, mari na matatay, en mari na matallung tase makokot.
- 21 On, gafu ta, maski nu kanna be tiaw ya dian ya kononuran ya kukua nu ira, yan ya dian pay ya agganonot nu."
- 22 "Ya mata, kuenta zilag kan ya baggi. Nu napia ya matam, arig manawahan ya interu baggim.

- ²³ Ngam nu mari napia ya matam, arig kokopan/kallap pay ya interu baggim. Gaggafen, ya nawag nga hinnian kan ya kononaggan mu, nu kokopan, avva/hanna ma ya mas kakokopan na!"
- ²⁴ "Awan nga tolai nga makapasserbi kan dua nga paki-afuan. On, gafu ta ikalussaw na ya isa, en ayatan na ya isa, onu iddukan na ya isa, en imenos na ya isa. Kunna tian pay, mari nu awayya nga paggindanan nga ayatan y Afu Dios en ya kukua ira."
- ²⁵ "Gaggafen, kayan ku kan ikayu, mari nu kavurungan ya attolay nu, nu hanna ya kanan nu onu ya inuman nu onu ya isinnun nu kan ya gibbaggian nu. Mari kazze/pano nga mas nangina ya angkat annnek/ngam kan kanan, en mas nangina ya baggi annnek kan sinnun?"
- ²⁶ Panonotan nu ya mammanuk ira kan utun. Mari ra mammula onu mangapit, onu mangi-abayaw/mangikamalig, ngam y Ama nu kan langit, tolaiya na ira. Mari kazze nga mas nangina kayu annnek kan ya mammanuk ira?
- ²⁷ Awayya nu kazze amungan ya kanaddu ya attolay nu megafu kan ya avvuruvurung nu?
- ²⁸ "Ka-am ta mavurung kayu kan me-annung kan ya sinnun nu? Panonotan nu ya addakal ya masamaseta kan tanap. Mari ra matrabahu onu maddahet kan sinnun da.
- ²⁹ Ngam kayan ku kan ikayu, maski y Solomon nga riku nga patul ya nasion tera kattun, kattu nassinnun iggina kan kakastan, mari negitta ya kasta ya sinnun na kan ya lappaw ya isa nga maseta kan tanap nga kuenta sinnun na.
- ³⁰ Nu kunna tian ya anninnun y Afu Dios kan ya maseta ira nga hinnian kan tanap kan sangaw nga algaw, en so nu mataruk medumbag/medungu kan afi, mari kazze nga mas kan ikayu, ikayu nga nakafi ya angngurug nu?
- ³¹ "Gaggafen, mari nu kavurungan nu be tiaw ya pangalakan nu kan ya kanan nu, ya inuman nu en ya sinnun nu,

³² tase mari nu megitta kan ya mari Judio ira nga panapanonotan da ira yan, gafu ta ammu mamba y Ama nu kan langit ya mawag nu.

³³ Ponnann nu nga tuntulan ya appatul y Afu Dios en ya kinatunung na kan ngammin nga ganagannud, en iddan na kan ikayu ngammin ya mawag nu.

³⁴ "Gaggafen, mari nu kavurungan ya mawag nu so nu mataruk, gafu ta, ya mawag nu so nu mataruk, awayya nu nga panonotan kan yan nga algaw. Ya appanonot nu kan ya ziyat nu kan kagalaw, makalannat yan ngin kan yan nga algaw."

Mateo 7

¹ "Mari nu mamanunut tase mari nu mapanunutan pay,

² gafu ta, ya ammanunut nu kan ya ikattolay nu, kunna tian pay ya kapanunut nu. On, gafu ta, ya vulunan nu kannia ammanunut nu kan ya ikattolay nu, yan pe laman ya mavulun pay kannia kapanunut nu.

³ "Ka-am ta masingan mu ya bilibissang/bilibissut nga liwat ya wahim nga megitta kan karfu nga navulawan na, ngam ikaw, marim masingan ya dakal nga liwat mu nga megitta kan troso nga navulawan mu?

⁴ Annianna/Kunnasi/Manna ya akkahim kan ya wahim nga azzan mu ya karfu kan ya mata na nu hinnian/asan troso kan ya matam pe laman?

⁵ Appen napia/Aginpipia ka! Azzan mu bitan ya dakal nga liwat mu nga megitta kan troso kan ya matam, tase masingan mu kan nanawag ya angngazzam kan ya bissang nga liwat ya wahim nga megitta kan karfu kan ya mata na.

⁶ "Mari nu iddan ya nasantuan nga ganagannud kan atu ira, gafu ta, nu kuan nu yan, balittaggan da kayu nga kassiban, en mari nu iddan ya perlas nu ira kan ya bavi ira, gafu ta, nu kuan nu yan, ibatabatay ra laman, en gunsaban da kayu."

- ⁷ "Makakikkiddaw kayu kan y Afu Dios, en meddannan kayu. Makatafataful kayu, en makataful kayu. Makatottottok kayu kan ya puerta y Afu Dios, en mavukatan para kan ikayu.
- ⁸ On, gafu ta, ngammin ya makakikkiddaw, meddannan; ya makatafataful, makataful; en ya makatottottok, mavukatan para kan iggina.
- ⁹ Innia kan ikayu nga ama ya mangiddan kan batu kan ya anak na nu makkiddaw iggina kan pan?
- ¹⁰ Onu makkiddaw iggina kan manangat/isira, ziriyan kazze/pano ya iddan na?
- ¹¹ Ikayu nga narakat/napot, nu ammu nu ya mangiddan kan napia nga regeregalu kan ya gi-anakan nu; yammanno kan y Ama nu nga hinnian kan langit nga mangiddan kan napia nga ganagannud kan ya makakikkiddaw ira kan iggina.
- ¹² Gaggafen, kuan nu kan ya ikattolay nu ya ikayat nu nga kuan da kan ikayu, gafu ta yan ya ipakua ya dorob y Moises en ya netuttuldu ya profeta ira kattun."
- ¹³ "Tumallung kayu kan ya atazzit/assilat nga trangka, gafu ta nakaba ya trangka en alawa ya dalan nga umang kan infiernu, en napakaru ya totolay nga manaladalan kannay.
- ¹⁴ Ngam atazzit ya trangka en naziya ya dalan nga umang kan langit, en pilippipia laman ya totolay nga makataful."
- ¹⁵ "Mappalan/Memuhud kayu kan ya falso nga profeta ira. Appen napia ra nga megitta kan karneru ira nga umang kan ikayu, ngam kan ya kononaggan da, megitta ra kan dakal nga atu nga tanam/tanang nga naporoporay.
- ¹⁶ Mammuan nu ira megafu kan ya kukukuan da. Mavvunga kazze ya karamansilit kan ubas? Onu mavvunga kazze ya baralawig kan kandoli?
- ¹⁷ Kada kayu nga napia, napia pe laman ya vunga na, en kada kayu nga narakat, narakat pe laman ya vunga na.

- ¹⁸ Ya napia nga kayu, mari na makapavvunga kan narakat, en ya narakat nga kayu, mari na makapavvunga kan napia.
- ¹⁹ Kada kayu gafen nga mari mavvunga kan napia, matukag en melappak kan afi.
- ²⁰ Kunna tian gafen ya pakakammuan nu kan ya falso ira nga profeta megafu kan ya kukukuan da."
- ²¹ "Mari ngammin ya makkahi kan yakan, 'Afu, Afu,' makatallung kan ya pappatulan kan langit, nu azzi ya innia laman nga maka-angngua kan ya uray y Amak nga hinnian kan langit.
- ²² Nattaruk kan ya algaw nga kapanunut ngammin ya totolay, aru ya makkahi kan yakan, 'Afu, Afu, mari mi kazze nga kinahi ya ergo nga nepakahi y Afu Dios megafu kan ya paka-awayyam? En megafu kan ya pakapangnguam, mari mi kazze nga namappaw kan narakat nga espiritu ira? En mari kazze nga aru ya mekapakpalat nga kinikkingngua mi megafu kan ya pakapangnguam?'
- ²³ Ngam kayan ku nattaruk kan ira, 'Mari ta kayu inamammu. Panawan dak, ikayu nga naka-angngua kan narakat.' "
- ²⁴ "Gaggafen, ya innia laman nga maggina kan ira yaw nga ergok en paraparulotan na, megitta iggina kan masirib nga tolai nga nabbalay kan ya utun ya isa nga dakal nga batu.
- ²⁵ Sangaw, noran kan nasikan, ziminakal ya danum, nabbayabbag, en sinarappal da yan nga balay, ngam mari na natomba gafu ta nefundasion kan ya dakal nga batu.
- ²⁶ Ngam ya innia laman nga maggina pay kan ira yaw nga ergok, ngam mari na parulotan, megitta iggina kan tolai nga ababbaw ya appanonot na nga nabbalay kan ya kaginattan.
- ²⁷ Sangaw, noran kan nasikan, ziminakal ya danum, nabbayabbag, en sinarappal da yan nga balay. Sangaw, natomba gafu ta kaginattan ya napatadaggan na, en nelot/nafulotan ya nekatomba na!"

²⁸ Kabalin ya nepakkahi y Jesus kan ira yan kan ya totolay, nakkapalat da kan ya nepattuldu na,

²⁹ gafu ta nattuldu iggina nga hinnian paka-awayya na nga mari negitta kan ya attuldu ya mestru ira kan ya dorob.

Mateo 8

¹ Kattu naddahut da Jesus kan ya bakulud, napakaru ya totolay nga nevulun kan iggina.

² Hinnian/Asan tolai nga hinnian leproso na nga minang kan iggina nga nappalentud kan ya atubang na, en kunna nga nakimemallak, "Hinnian kan ikaw ya pakapanggua nga makapammapia kan yakan. Nu ikayat mu, awayya nak nga pammapiian."

³ Sinoyat y Jesus ya ima na, sinukkal na iggina, en kunna nga siminabbag, "On, ikayat ku. Mammapia kan!" Insigida nammapia ya leproso na.

⁴ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Siguraduan mu nga marim kayakayan kan innia laman yaw nga nesimmu kan ikaw, nu azzi angka ipasingan ngin ya baggim kan ya pari, en iyofresim/idedikam ya ofresi nga nemandu y Moises kattun, tase hinnian pamakurug kan ya totolay nga napammapia kan."

⁵ Sangaw, kattu luminabbet da Jesus kan ya poblasion ya Capernaum, hinnian isa nga taga Roma nga kapitan ya matut nga suddalu nga minaranni kan iggina, en kunna nga nakimemallak,

⁶ "Afu, hinnian babbonan ku kan balay nga agga-idda nga mari makaguyu gafu ta grabe ya takit na. Afu, kazzen ta pammapiian mu iggina."

⁷ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Annak tase pammapiian ku iggina."

⁸ Ngam ya kapitan, kunna nga siminabbag, "Afu, mari mepangngat nga tumallung ka kan ya balek. Kayan mu laman nga mammapia ya babbonan ku, en matumpal ngin.

⁹ On, gafu ta maski yakan, hinnian pakimorayan ku, en hinnian pay suddalu ira nga makimoray kan yakan. Nu kayan ku kan ya isa, 'Angka kannay,'

umang iggina. Nu kayan ku kan ya isa, 'Angka kanniaw,' umang iggina. En nu kayan ku kan ya isa nga babbonan ku, 'Kuan mu yaw,' kuan na."

10 Nalagat y Jesus kannia nepakagina na kan yan, en kunna nga nakkahi kan ya totolay nga nevilun kan iggina, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, maski kan ya Israelita ira, marik peba nakasimmu kan tolai nga megitta ya angngurug na kan ya angngurug na yaw nga tolai nga mari mamba Israelita.

11 Kayan ku kan ikayu, napakaru ya mari Israelita nga maggafu kan silawan en kan taggappan, en umang da nga makipanuttud nattaruk kan ira Abraham, Isaac, en y Jacob kan ya bikat ya lamesa kan ya pappatulan y Afu Dios kan langit.

12 Ngam kan ya mesipat zinan kan ya pappatulan na, napakaru ya melappak kan ya liwan nga kokopan/kallap, en makatangatangit en mangngarangaritam/mangngaratenget da kannay."

13 Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi kan ya kapitan, "Lumabbet kan, en ya kurruan mu, mesimmu." Nammapia ya babbonan na mismu kan yan nga orat nga nepakkahi na.

14 Minang da Jesus kan ya balay y Pedro, en kattu siminallung da, nasingan na ya katuangan y Pedro nga babay nga agga-idda nga makkulikug.

15 Sinukkal y Jesus ya ima na, nemmang ya kulikug na, en guminangun iggina, en sinerbian na ira.

16 Kattu nammazzilam ngin, aru ya ne-angay ya totolay kan y Jesus nga inafunan narakat/napot nga espiritu ira. Kan ya isa nga ergo na laman, pinappaw na ya narakat nga espiritu ira, en pinammapia na ngammin ya makkatakit ira.

17 Kannia nepangngua na kan yan, natumpal ya neturak y Isaias nga profeta kattun, "Kinattu na ya tulutulahan tera, en inazzan na ya takatakit tera."

18 Kattu nasingan y Jesus ya aru nga totolay kan ya pallehut na, kinahi na kan ya disipulo na ira nga maddakit da nga umang kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea.

- ¹⁹ Kallie ya nepaddakit da, hinnian mestru kan ya dorob nga minang kan y Jesus, en kunna nga nakkahi, "Mestru, mevulun nak kan ikaw kan maski kanna be tiaw nga angayan mu."
- ²⁰ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Ya aya-ayam kan ya kakayuan, hinnian gibbalonan da; en ya mammanuk ira, hinnian gittuhutan/gissubutan da nga paddianan da; ngam yakan nga Anak Tolay, awan nga mannayun nga paddianan ku nga pakkaturruan."
- ²¹ Hinnian peba isa nga disipulo na nga kunna nga nakkahi kan iggina, "Mestru, pavulunan nak bitan nga lumabbet, gafu ta annak tanamman y amak."
- ²² Ngam y Jesus, kunna nga siminabbag, "Awan! Mevulun ka kan yakan. Porrian mu, gafu ta ya totolay nga arig natay, ira pe laman ya mangitanam kan ya minatay ra."
- ²³ Kattu nattakay y Jesus kan barangay, nevulun ya disipulo na ira kan iggina.
- ²⁴ Mari nabbayag, gavvat nga nabbayabbag kan ya dakal nga danum, en nasukkayan/nasikkuayan ya barangay kan ya daddakal nga palapalung, en mappanget ngin nga lumammad. Ngam aggakaturug y Jesus.
- ²⁵ Sangaw, linukag da iggina nga kunda nga nakkahi, "Afu! Makkalimat teran! Palliaran mu ittera!"
- ²⁶ Ngam y Jesus, kunna nga nakkahi, "Ka-am ta mattalaw kayu? Avva/Hanna ma ya kabissang/kabissut ya angngurug nu." Sangaw, guminangun iggina, nemandu na kan memmang ya angin en ya palapalung, en nakkalma ya danum.
- ²⁷ Nalagat da ngammin, en kunda nga nakaporovut, "Hanna pano ya klase na yaw nga tolai? On, gafu ta maski ya angin en ya palapalung, parulotan da iggina."
- ²⁸ Sangaw, nakakaddet da Jesus kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea nga lugar ya Gadareno ira. Hinnian dua nga tolai nga inafunan

narakat nga espiritu ira, en awan nga tolay nga makapattalebad kannay megafu kan ya nelot nga kamengal da. Naggafu ra kan ya kueba ira nga attanamman nga minang ziminafung kan y Jesus. Minaranni ra kan iggina,

²⁹ en kunda nga nangikullet, "O, Anak y Afu Dios, hanna ya kuan mu kan ikami? Angka kazze/pano nga kastigowan ikamin maski mari na peba nga orat?"

³⁰ Kan mari kuru arrayyu, hinnian napakaru nga bavi nga maddaggun nga mangan.

³¹ Sangaw, nepakimemallak ya narakat nga espiritu ira kan iggina, "Nu pappawan mu ikami, kazzen ta pavulunan mu ikami laman ngin nga umafun kan ira nay nga bavi."

³² Kunna y Jesus nga siminabbag, "Angkayun." Gaggafen, napanaw ya narakat nga espiritu ira kan ya dua nga tolay, en minafun da kan ya bavi ira. Nappalapaladdiaw ra gafen ngammin en nakkakkawat da nga nattuvalu/nattabbraw kan ya dakal nga danum, en nakkalimat dan.

³³ Sangaw, ya manaron ira kan ya bavi ira, nappaladdiaw ra pay nga minang kan ya poblasion, nepadapadumug da ngammin ya nesimmu kan ya bavi ira en kan ya dua nga tolay pay nga dana inafunan ya narakat nga espiritu ira.

³⁴ Gaggafen, ngammin ya totolay kan nay nga poblasion, minang da iningan y Jesus, en kattu nasingan da iggina, nepakimemallak da nga panawan na ya lugar da.

Mateo 9

¹ Uli natakay ra Jesus kan barangay, en naddakit da nga nanoli kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea, en nakakaddet da kan ya babalay na pe laman.

² Hinnian/Asan totolay kannay nga nangiyangay kan paralitiko kan iggina nga zinoyan da. Kattu nasingan y Jesus ya sikan ya angngurug da, kunna nga nakkahi kan ya paralitiko, "Anak, pasikannan mu ya nonot mu; napakoma ya liwaliwat mun."

- ³ Hinnian dudduma/karruan nga mestru ira kan ya dorob nga nakagina kan ya kinahi na, en kunda kan ya ginnonotan da, "Yan nga kinahi na, mekontra kan y Afu Dios."
- ⁴ Ngam ammu y Jesus ya hinnian kan ya ginnonotan da, en kunna nga namovut kan ira, "Ka-am ta nappanonot kayu kan narakat/napot?"
- ⁵ Hanna ya mas nalohon nga makahi, 'Napakoma ya liwaliwat mun,' onu 'Gumangun ka en manalan kan'?
- ⁶ Ngam hinnian kuan ku tase mammuan nu nga yakan nga Anak Tolay, hinnian paka-awayyak nga mamakoma kan liwaliwat kan ya utun rusak." Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya paralitiko, "Gumangun ka, akkatan mu ya aggiddan mun, en lumabbet kan."
- ⁷ Sangaw, guminangun iggina, en luminabbet ngin.
- ⁸ Kattu nasingan ya totolay yan, nalagat da, en zinayarayaw ra y Afu Dios nga nangiddan kan kunna tian nga paka-awayya kan tolai.
- ⁹ Sangaw, napanaw ra Jesus kannay. Kannia ira nga manaladalan, hinnian tolai nga nasingan na nga mangngahan kan Mateo nga minakkolekta kan bienes/vuwit nga aggatuttud kan ya ofisina na. Kunna nga nakkahi kan iggina, "Mevulun ka kan yakan." Sangaw, luminakkat y Mateo, en nevulun igginan kan y Jesus.
- ¹⁰ Kannia akkipangan da Jesus kan ya balay ra Mateo, aru ya minakkolekta kan bienes en minalliwat ira nga minang nakipangan pay kan ira Jesus en ya disipulo na ira.
- ¹¹ Ya Fariseo ira, kattu nasingan da yan, kunda nga namovut kan ya disipulo na ira, "Ka-am ta maki-atubang nga makipangan ya Mestru nu kan ya minakkolekta ira kan bienes en kan ya minalliwat ira?"
- ¹² Nagina y Jesus yan, en kunna nga siminabbag kan ira, "Ya totolay nga napia ya gawagawayan da, mari ra mawag ya minangnguru nu azzi laman ya makkatakit nga totolay.

13 Patalattappan nu ya kebalinan na yaw nga kayan na kan ya Sagrado nga Turak, 'Ya angngikallak nu kan ya ikattolay nu ya ikayat ku, mari na kan aya-ayam nga iyofresi/idedika nu.' Ya inangayan ku kan yaw nga mundo, mari na kan makkul kan ya natunung ira nga totolay nu azzi ya minalliwat ira."

14 Minang ya disipulo ira y Juan nga Minabbawtiso kan y Jesus, en kunda nga namovut, "Ka-am ta ikami en ya Fariseo ira, mayuno, ngam ya disipulom ira, mari ra mayuno?"

15 Y Jesus, kunna nga siminabbag nga namovut kan ira, "Awayya na kazze/pano nga marandam ya kakavulun ya nobio kan ya boda nu hinnian iggina peba kan ira? Awan. Ngam lumabbet nattaruk ya algaw nga kepanaw ya nobio kan ira, en yan ngin ya aggayuno ra.

16 "Awan nga tolay nga iyappit na ya bahu nga girit tela kan ya dana nga sinnun, gafu ta, nu kuan na yan, makkarangkan ya bahu nga appit, en mas pissangan na ya dana nga sinnun.

17 Awan pay nga tolay nga mangikkua/mangippay kan bahu nga daggat ubas kan ya dana nga gaddang nga alluwanan ira, gafu ta, nu kuan na yan, mabattak ya gaddang, mevurud ya daggat, en madaral ya alluwanan. Ngam mekkua pe laman ya bahu nga daggat kan ya bahu nga gaddang tase mari madaral ya gaddang en ya daggat."

18 Kannia y Jesus nga maddaggun nga makkahi kan ira yan kan ira, hinnian ofisial ya Judio ira nga minang nappalentud kan ya atubang na, en kunna nga nakimemallak kan iggina, "Matay ngin ya malamminganay nga anak ku. Kazzen ta angka bitan nga ipotun ya imam kan iggina tase matolay."

19 Sangaw, luminakkat da Jesus en ya disipulo na ira, en nevlun da kan ya ofisial.

20 Hinnian pay babay nga, kan mafulu se dua nga rahun ngin, mazziyariyat iggina kannia assessessek/addahadaha na. Minang iggina kan ya likud y Jesus, en sinukkal na ya barebay ya sinnun na,

- 21 gafu ta kunna kan ya nonot na, "Nu matukkal ku laman ya sinnun na, mammapia nak."
- 22 Sangaw, nabbira y Jesus, en kattu nasingan na ya babay, kunna nga nakkahi, "Kofun, pasikannan mu ya nonot mu. Mammapia kan megafu kan ya angngurug mu." En insigida nammapia ya babay.
- 23 Kattu nakakaddet da Jesus kan ya balay ya ofisial, nasingan na ya banda en ya aru nga totolay nga magulugulu.
- 24 Kunna nga nakkahi kan ira, "Mallalawan kayu. Mari natay ya malammaginganay, nu azzi nakkaturug laman." Negalagalak da iggina lallaman ngin.
- 25 Ngam kattu nallawan ya totolay, siminallung iggina kan ya kuarto ya malammaginganay. Sinammit na ya ima na, en insigida nga guminangun en nanadag.
- 26 Nadumudumug yan kan ya interu nga lugar.
- 27 Napanaw ra Jesus kannay, en kannia annaladalan da, hinnian dua nga vulaw nga tumunutunud kan ira, en kunda nga nangikukkullet kan iggina, "Gaka y David, kazzen ta ikallak mu ikami!"
- 28 Kattu siminallung da Jesus kan ya balay, minaranni ya dua nga vulaw kan iggina, en kunna nga nakkahi kan ira, "Kurruan nu kazze nga awayya ta kayu nga pammapiant?" Kunda nga siminabbag, "On Afu, on."
- 29 Sangaw, sinukkal na ya gimmatan da, en kunna nga nakkahi, "Makua kan ikayu segun kan ya angngurug nu."
- 30 Insigida nga nakasingan da. Sangaw, nemandu y Jesus kan ira, "Mari nu kayakayan yan kan innia laman."
- 31 Ngam napanaw ra kan y Jesus, en mas nepadapadumug ya totolay lallaman ngin ya me-annung kan iggina kan yan nga interu nga lugar.
- 32 Kattu napanaw ra Jesus kannay, hinnian umal nga ne-angay ra kan iggina. Mari na makakergo gafu ta inafunan narakat nga espiritu.

³³ Pinappaw y Jesus ya narakat nga espiritu kan iggina. Sangaw, nakakergo igginan. Nappabbaw ya totolay kan yan, en kunda nga nakkahi, "Sangaw peba laman ya pakasingan tera kan kunna tian kan ya nasion tera nga Israel."

³⁴ Ngam ya Fariseo ira, kunda nga nakkahi, "Y Satanas nga prinsipie ya narakat nga espiritu ira, iggina ya nangiddan kan y Jesus kan pakapangngua na nga makapappaw kan narakat nga espiritu ira kan totolay."

³⁵ Sangaw, minang da Jesus kan ngammin nga poblasion en barrio ira kan nay nga lugar. Nattuttuldu iggina kan ya sinagoga ira, en nepalapalappat na ya napia nga dumug nga me-annung kan ya appatul y Afu Dios, en pinammapia na ya totolay kan ngammin nga klase tulahan onu takit da.

³⁶ Kannia nepakasingan na kan ya napakaru nga totolay, nekakkallak na ira gafu ta mazziyariyat da en awan nga manguffun kan ira nga megitta ra kan karneru nga awan nga mappastor kan ira.

³⁷ Gaggafen, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Napakaru ya ma-apit, ngam pilippipia laman ya mangapit.

³⁸ Idasal nu gafen kan y Afu Dios nga makakkua kan ya ma-apit nga mabbon iggina kan mangapit ira."

Mateo 10

¹ Inakkulan y Jesus ya mafulu se dua nga disipulo na, en iniddannan na ira kan pakapangngua nga mamappaw kan narakat/napot nga espiritu ira nga minafun kan ya totolay en mappammapia ra kan ngammin nga klase tulahan onu takit da.

² Ira yaw ya gingngahanan ya mafulu se dua nga apostol na; ya unna, y Simon nga nangahanan pay kan Pedro, en y Andres nga wahi na; y Santiago en y Juan nga mawwahi nga anak y Zebedeo;

³ ira Felipe, Bartolome, Tomas, Mateo nga minakkolekta kan bienes/vuwit kattun, Santiago nga anak y Alfeo, Tadeo,

- ⁴ Simon nga Cananeo, en y Judas Iscariote nga mangiyalawat nattaruk kan y Jesus kan ya mangontra ira kan iggina.
- ⁵ Binon y Jesus ira yan nga mafulu se dua nga disipulo na nga kunna nga nakkahi, "Mari nu umang kan ya totolay nga mari Judio, onu kan ya hanna laman nga babalay kan ya probinsia ya Samaria,
- ⁶ nu azzi angkayu kan ya Israelita ira nga arig karneru nga nakkawawan.
- ⁷ Angkayu ipalalappat kan ira, 'Aranni ngin ya appatul y Afu Dios.'
- ⁸ Mappammapia kayu kan makkatakit ira; mappaginnolay kayu kan natay ira; mappammapia kayu kan malleproso ira; en mamappaw kayu kan narakat nga espiritu ira nga minafun kan ya totolay. Inalawat nu yan nga pakapangngua nga awan na nga paga; iyusa nu yan pay gafen nga awan na nga paga.
- ⁹ Mari nu mangivulun kan hanna laman nga kuartu, vulawan, pirak onu tansu kan ya pitaka nu.
- ¹⁰ Mari nu pay mangivulun kan pakkargan para kan ya mawag nu kannia annaladalan nu, onu pattallian nu, onu tali ya sandallia nu, onu baston, gafu ta, ya matrabahu ira, mepangngat nga meddan kan ira ya mawag da.
- ¹¹ "Ya hanna laman nga poblasion onu barrio nga pakakaddetan nu, manaful kayu bitan kan isa nga napia nga tolay, en ya balay na yan nga tolay laman ya pakipaddianan nu addet kannia appanaw nu kan yan nga lugar.
- ¹² So nu tumallung kayu kan ya isa nga balay, kunnu kan ya totolay kannay, 'Pare zinan ta hinnian/asan imamak kan ikayu.'
- ¹³ Nu alaban da kayu, maddian kan ira ya imamak nga kinahi nu kan ira. Ngam nu mari ra alaban ikayu, manoli kan ikayu ya imamak nga kinahi nu kan ira.
- ¹⁴ Nu hinnian tolay onu babalay nga mari mangalaba kan ikayu, en nu mari ra ginan ya ituldu nu, kannia appanaw nu kan nay nga balay onu babalay, tattakan nu ya gahuk kan ya taka nu.

¹⁵ Kurug ya kayan ku kan ikayu, nattaruk kan ya algaw nga ammanunut y Afu Dios kan ya totolay, mas nadammat peba ya ammanunut na kan ya totolay kan yan nga babalay annek/ngam kan ya ammanunut na kan ya totolay kan ya narakat nga ciudad ya Sodoma en ya ciudad ya Gomorra nga zinaral na kattun."

¹⁶ "Yaw ya panonotan nu. Ikayu nga disipulok, megitta kan nasimpat nga karneru. Ya totolay nga pabbonan ku kan ikayu, megitta kan naporay nga tanam/tanang nga atu. Gaggafen, mawag kan masirib kayu nga megitta kan ziriyan, en nasimpat nga megitta pay kan paloma.

¹⁷ Mappalan/Memuhud kayu kan ya totolay gafu ta hinnian dudduma/karruan nga mangidemanda kan ikayu nattaruk kan husgadu, en hinnian dudduma pay nga mallatigu kan ikayu kan ya unag ya sinagoga ra ira.

¹⁸ Me-atubang kayu nattaruk kan ya gubernador en patul ira megafu kan ya angngurug nu kan yakan, en yan ya tiansa nun nga mangipakammu kan me-annung kan yakan kan ya paratubangan da en ya totolay nga mari Judio pay.

¹⁹ So nu iyalawat da kayu nga mapanunutan, mari nu kavurungan nu hanna ya kayan nu onu nu annianna/kunnasi/manna ya aggergo nu, gafu ta kan yan nga orat, ikkua/ippay y Afu kan ya ginnonotan nu ya kayan nu,

²⁰ gafu ta bakkan kan ikayu ya paggafanan ya kayan nu, nu azzi kan ya Espiritu Santo nga maggafu kan y Ama nu.

²¹ "Hinnian nattaruk totolay nga iyalawat da ya wawwahi ra pe laman tase ipapatay ra, en kunna tian pay ya kuan ya dudduma nga ama nattaruk kan ya gi-anakan da. Hinnian pay totolay nga marrebelde nattaruk kan ya gimmanakan da, en ipapatay ra ira.

²² Ngammin ya totolay, ikalussaw ra kayu megafu kan ya angngurug nu kan yakan, ngam ya innia laman nga makakattam addet kan ya panumpalan, mapalliad.

²³ Nu pazapaziyatan da kayu kan isa nga babalay, malit kayu kan tanakkuan nga babalay, gafu ta kurug ya kayan ku kan ikayu, mari nu me-addet ya napia nga dumug kan ngammin nga babalay kan ya nasion ya Israel kallie ya annolik nga Anak Tolay.

²⁴ "Awan nga maggilammu nga mas atanang ya kekuentan na annek kan ya mestru na, en awan nga kohung nga mas atanang ya kekuentan na annek kan ya paki-afuan na.

²⁵ Kontento zinan ya maggilammu nga megitta kan ya mestru na, en ya kohung pay nga megitta kan ya paki-afuan na. Nu kayan ya totolay nga y Beelzebub ya panakallan kan ya isa nga balay, yammanno kan ya kabbalay na ira, azzi mas paraparakattan da."

²⁶ "Gaggafen, mari nu mattalaw kan totolay, gafu ta awan nga matakuban kan sangaw nga mari mavukatan nattaruk, en awan nga mesussuk kan sangaw nga mari mammuan nattaruk.

²⁷ Ya kayan ku kan ikayu kan sekreto, kayan nu nattaruk kan ya paratubangan ya totolay; en ya nagina nu nga ne-ananabid, ipalapalappat nu nattaruk kan ya utun ya atap ya gibbalayan.

²⁸ Mari nu italaw ya totolay nga mamatay kan baggi, ngam mari ra mamba mapatay ya karallua. Ngam italaw nu zinan ya makapatay kan baggi en karallua pay kan infiernu.

²⁹ Mari kazze/pano malaku ya dua nga zinnat kan bissang/bissut nga kantidad? Maski nu kunna tian, ni isa kan ira nga matay nga mari uray y Ama nu.

³⁰ Maski peba ya bilang ya ahuk nu, ammu na ngammin.

³¹ Gaggafen, mari nu mattalaw gafu ta kan iggina, mas nangina kayu annek kan ya napakaru nga zinnat."

³² "Ya innia laman nga mangikahi kan ya angngurug na kan yakan kan ya paratubangan ya totolay, kunna tian pay ya kuan ku nattaruk kan iggina kan ya atubang y Amak nga hinnian kan langit.

33 Ngam ya innia laman nga mangilimad kan ya angngurug na kan yakan kan ya paratubangan ya totolay, kunna tian pay ya kuan ku nattaruk kan iggina kan ya atubang y Amak nga hinnian kan langit."

34 "Mari nu zinan abbattan kan minang nak kan ya utun lusak nga mangiyangay kan imamak. Bakkan kan imamak ya ne-anged nu azzi ispada?

35 Megafu kan ya nepagganged kan ya utun lusak, hinnian lallaki nga manuriya kan ya gi-aman da, en hinnian babbay nga manuriya kan ya gi-inan da, en hinnian babbay nga manuriya kan ya gikkatuanganan da nga babbay,

36 en ya kabbalay ira ya isa nga tolal, mabbalin kan kontra na.

37 "Ya innia laman nga mas ayatan na ya ama na onu ya ina na annak kan yakan, mari na mepangngat nga mabbalin kan disipulok. En ya innia laman nga mas ayatan na ya anak na nga lalaki onu babay annak kan yakan, mari na pay mepangngat nga mabbalin kan disipulok.

38 Ya innia laman nga mari na kattuan ya kurut na pe laman en mari na me-evulun kan yakan, mari na pay mepangngat nga mabbalin kan disipulok.

39 Ya innia laman nga makkakenga kan ya angat na, mapawan na nattaruk, en ya innia laman nga mapawan na ya angat na megafu kan ya angngurug na kan yakan, matafulan na."

40 "Ya innia laman nga mangalaba kan ikayu, kuenta alaban nak pay. En ya mangalaba kan yakan, kuenta alaban na pay ya nabbon kan yakan.

41 Ya innia laman nga mangalaba kan profeta gafu ta profeta ya alaban na, mangalawat iggina pay kan premio nga megitta kan ya premio nga meddan kan ya profeta. En ya innia laman nga mangalaba kan natunung nga tolal gafu ta natunung ya alaban na, mangalawat iggina pay kan premio nga megitta kan ya premio nga meddan kan ya natunung nga tolal.

42 Ya innia laman nga mangiddan kan maski tangabasu laman nga nalammin nga danum kan ya innia laman kan ira yaw nga alinak ya kekuntan da, en kuan na yan gafu ta disipulok iggina, kurug ya kayan ku kan ikayu, siguradu, alawatan na nattaruk ya premio na."

Mateo 11

- ¹ Kabalin y Jesus nga nakkahi kan ya mafulu se dua nga disipulo na ira kan ira yan nga kukukuan da, napanaw iggina kannay nga minang nga nattuttuldu en nappalapalappat kan ya babalay ira nga aranni kannay.
- ² Kannia kasan y Juan nga Minabbawtiso kan karsel, nagina na ya kinikkingngua y Cristo. Sangaw, binon na ya dudduma/karruan nga disipulo na kan y Jesus
- ³ nga mamovut kan iggina, "Mestru, ikaw kazze/pano ya netabba y Afu Dios nga bonan na, onu hinnian/asan tanakkuan nga innanaman tera?"
- ⁴ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Manoli kayu kan y Juan, gafu ta angkayu kayan kan iggina ngammin ya nagina en nasingan nu:
- ⁵ hinnian dana vulaw ira nga nakasingan ngin; hinnian dana mari nakadalan ira nga nakadalan ngin; hinnian dana nalleproso ira nga napammapia ngin; hinnian dana bangngag ira nga nakagina ngin; hinnian nakkakatay nga napaginnolay ngin; en mepalapalappat ya napia nga dumug kan ya pobre ira.
- ⁶ Mabendisionan ya innia laman nga mari madduda kan yakan."
- ⁷ Kannia nepappanaw ya disipulo ira y Juan, kunna y Jesus nga nakkahi kan ya totolay kan me-annung kan y Juan, "Kattu minang kayu tase innan nu iggina kan ya lugar nga kawatan gibbalayan, hanna ya inabbat nu nga masingan nu? Inabbat nu kazze nga megitta iggina kan gahut nga mapallapallud/mapallapallayug? Mari na megitta kan yan.
- ⁸ Hanna sangaw ya inabbat nu nga masingan nu? Inabbat nu kazze nga nassinnun iggina kan nakasta? Mari na nassinnun kan kunna tian. Ya totolay nga nassinnun kan kunna tian, maddian da kan ya gippalasiowan ya patul ira.
- ⁹ Hanna peba gafen ya inabbat nu nga masingan nu? Inabbat nu kazze nga profeta iggina? On, en mas peba annek/ngam kan profeta iggina.

10 Y Juan ya ikayat na nga kayan kan yaw nga neturak kan ya Sagrado nga Turak, 'O, innan mu. Hinnian tolai nga bonan ku nga monna annak kan ikaw nga mangiparan kan ya dalanan mu.'

11 Kurug ya kayan ku kan ikayu, awan nga ne-anak addet kan sangaw nga mas atanang ya kekuentan na annak kan y Juan nga Minabbawtiso, ngam ya innia laman nga kalinakkan ya kekuentan na nga mesipat kan ya appatul y Afu Dios, mas atanang ya kekuentan na annak kan y Juan.

12 Namegafu kan ira nay nga algaw nga nepangngipalapalappat y Juan nga Minabbawtiso kan ya ergo y Afu Dios addet kan sangaw, aru ya totolay nga kinakkapan da nga metadday kan ya appatul y Afu Dios, en hinnian naporay nga totolay nga kinakkapan da nga metadday kan ya appatul na.

13 Hinnian profesiya kan ya dorob nga neturak y Moises, en kan ngammin nga neturak ya profeta ira addet kan y Juan.

14 Nu disididu kayu nga mangurug kan yaw, y Elias nga natolay kattun nga nakahi nga mattoli kan ya utun lusak, iggina y Juan.

15 Nu ikayat nu nga mantindian, maggina kayu gafen kan napia.

16 "Hanna ya pangigittan ku kan ya totolay nga matolay kan sangaw? Megitta kayu kan ana-anak nga gittutturan kan ya plasa nga inakkulan ya kakavulun da nga umang da makipaggayam kan ira, ngam ne-ammari ra.

17 Ya nakkul ira, kunda nga nakkahi kan ya kiggayam da, 'Nassunata kami para kan ikayu, ngam mari nu nabbarayle. Sangaw, nakkansion kami kan kaddarandam, ngam mari nu nattangit.'

18 Y Juan nga Minabbawtiso, mari nanganangan, en mari vulvua/pulus mininum kan daggat ubas nga alale nakkansion iggina kan kaddarandam, en kunnu lallaman ngin nga me-annung kan iggina, 'Hinnian narakat/napot nga espiritu nga minafun kan iggina.'

19 Yakan nga Anak Tolai, nu dudduma, makipangan en makiyenum nak nga alale massunata nak para kan ikayu, ngam kunnu lallaman ngin nga me-annung kan yakan, 'Diu ya vutut en aggillellaw, en kofun ya minakkolekta ira

kan bienes/vuwit en ya dudduma peba nga minalliwat ira.' Maski nu kunna tian ya pangabbattan nu, napakurug nga fustu ya sirib y Afu Dios megafu kan ya resulta ya kinikkingngua na."

²⁰ Sangaw, inallangngan y Jesus ya totolay kan ira nay nga babalay nga nangnguan na kan milagro ira, gafu ta mari ra nebabawi ya liwaliwat da.

²¹ Kunna nga nakkahi, "Anakkue/Pakalallak kayu nga maddian kan Corazin! Anakkue kayu pay nga maddian kan Betsaida! Ya milagro ira nga kinikkingnguak kan ya babalay nu ira, nu nakua ra zinan kan ya ciudad ya Tiro en ya ciudad ya Sidon kattun nabbabawi zinan ya totolay kannay kan ya liwaliwat da, en nassinnun da zinan kan gonggoti, en vinururan da zinan kan avu ya gi-ulluan da kannia angngipasingan da nga mabbabawi ra kan ya liwaliwat da.

²² Kayan ku kan ikayu nga mas nalampaw ya ammanunut y Afu Dios kan ya totolay kan Tiro en kan Sidon annak kan ya ammanunut na kan ikayu nattaruk kan ya algaw nga ammanunut na kan ya totolay.

²³ En ikayu pay nga maddian kan Capernaum, abbattan nu kazze nga metun kayu kan langit? Awan, nu azzi mapatuvvu/mapatabbraw kayu nattaruk kan infernu. Ya milagro ira nga kinikkingnguak kan ya babalay nu, nu nakua ra zinan kan ya ciudad ya Sodoma kattun, nabbabawi zinan ya totolay kannay kan ya liwaliwat da, en hinnian zinan peba nay nga ciudad addet kan sangaw nga algaw.

²⁴ Kayan ku kan ikayu nga mas nalampaw ya ammanunut y Afu Dios kan ya naddian ira kan Sodoma annak kan ya ammanunut na kan ikayu nattaruk kan ya algaw nga ammanunut na kan ya totolay."

²⁵ Kan yan nga tiempo, y Jesus, kunna nga naddasal, "Ama, ikaw nga Afu ya langit en ya rusak, mappabalat nak kan ikaw gafu ta marim nepakammu ira yaw nga ganagannud kan ya totolay nga mangabbat kan masirib en makakkammu ra, nu azzi nepakammum kan ya totolay nga megitta kan anak-anak nga alinak ya kekuentan da.

²⁶ On, Ama, gafu ta yan ya napia nga urem."

²⁷ Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya totolay, "Neddan y Amak kan yakan ya paka-awayyak kan ngammin nga ganagannud. Awan nga makakammu nu innia nak, nu azzi y Amak laman, en awan pay nga makakammu nu innia y Amak nu azzi yakan laman nga Anak na en ya innia laman pay nga ikayat ku nga pangipakammuan.

²⁸ Ikayu ngammin nga mabannabannag en madaddammattan, angkayu kan yakan, gafu ta pamangattan ta kayu.

²⁹ Maggilammu kayu kan yakan, en vuluvulunan nu ya ituttulduk nga arig takkilu nga ipakattuk kan ikayu, gafu ta nasimpat en minappakalinak nak. Nu kuan nu yan, makataful kayu kan imamak para kan ya gikkaralluan nu,

³⁰ gafu ta nalohon nga kattuan ya takkiluk, en nalampaw ya ipakattuk."

Mateo 12

¹ Mari nabbayag, kan isa nga algaw nga angngilinan ya Judio ira, nattalebad da Jesus kan ya katrigran. Nabisin ya disipulo na ira, en namegafu ra nga narutut kan nataggatan nga dawa trigu, en kinnan da.

² Ngam kattu nasingan ya dudduma/karruan nga Fariseo ya kiningngua ra, kunda nga nakkahi kan y Jesus, "Innan mu! Ya paddaggunan nga kuan ya disipulom ira, megamma kan ya dorob tera nga makua kan ya algaw nga angngilinan tera."

³ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Mari nu kazze/pano nabibbid ya kiningngua ra David kattun kattu nabisin iggina en ya kakavulun na?

⁴ Siminallung iggina kan ya balay y Afu Dios, nangan iggina kan ya pan nga ne-ofresi/nededika kan y Afu Dios, en iniddannan na pay ya kakavulun na. Segun kan ya dorob tera, ya papari laman ya hinnian/asan paka-awayya ra nga mangan kan yan nga pan.

⁵ Onu mari nu kazze nabibbid ya hinnian kan ya dorob tera? Hinnian mawag kan kuan ya papari kan ya unag ya templo nga mekontra kan ya dorob nga

me-annung kan ya algaw nga angngilinan tera, ngam mari mebilang kan makaliwat da.

⁶ Kayan ku kan ikayu nga hinnian mas importante annek/ngam kan ya templo nga hinnian kanniaw ngin.

⁷ Nepeturak y Afu Dios kattun kan ya Sagrado nga Turak, 'Ya angngikallak nu kan ya ikattolay nu, yan ya ikayat ku, bakkan kan ya iyofresi nu.' Nu ammu nu zinan ya kebalinan na yan, mari nu zinan kinahi nga nakaliwat ya disipulok ira nga awan mamba liwat da.

⁸ Gaggafen, yakan nga Anak Tolay ya Afu maski peba ya algaw nga angngilinan."

⁹ Napanaw ra Jesus kannay, en minang da siminallung kan ya isa nga sinagoga.

¹⁰ Hinnian tolai kannay nga nakkissat/nakkarawang ya ima na. Hinnian pay totolay kannay nga manafataful kan pangakusan da kan y Jesus, en kunda nga namovut kan iggina, "Ipamavulun kazze ya dorob tera nga awayya na ya mappammapia kan ya algaw nga angngilinan tera?"

¹¹ Y Jesus, kunna nga siminabbag nga namovut kan ira, "Nu hinnian isa kan ikayu nga hinnian karneru na nga matanag/makabok kan avvut nga adalam nga mekanna kan ya kalgawan angngilinan tera, mari na kazze piddangngan nga pagonan?"

¹² Mas nangina ya tolai annek kan karneru. Nu kunna tian gafen, ipamavulun ya dorob tera ya angngua kan napia kan ya algaw nga angngilinan tera."

¹³ Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya tolai, "Soyatan mu ya imam." Sinoyat na, en nattoli kan ya negagangay nga megitta pe laman kan ya isa nga ima na.

¹⁴ Sangaw, nallawan ya Fariseo ira, en pinalano ra nu annianna/kunnasi/manna ya ammatay ra kan y Jesus.

- ¹⁵ Kattu nammuan y Jesus nga hinnian mangigatak/mangigatab nga mamatay kan iggina, napanaw iggina kannay. Napakaru ya totolay nga nevlun kan iggina, en pinammapia na ngammin ya makkatakit.
- ¹⁶ Nemandu na kan ira nga mari ra ipadapadumug ya me-annung kan iggina.
- ¹⁷ Kiningngua na yan tase matumpal ya neturak y Isaias nga profeta kattun nga kunna,
- ¹⁸ "Innan nu, yaw ya pinilik nga minasserbi kan yakan, iggina ya ideddukan ku en ya makapayayat kan yakan. Iddan ku ya Espirituk kan iggina, en iggina ya mangipakammu kan ya kinatunung ku kan ngammin nga nasion.
- ¹⁹ Mari na makiggungut onu makkullet, en awan nga tolai nga makagina kan ya ngaral na kan ya daladalan.
- ²⁰ Sikal nga napallug, mari na kaltungan, en mettia nga maddindirang/makkurukurrap, mari na addappan. addet zi pangaffutan na ya kinatunung ira,
- ²¹ en iggina ya innanaman ya mari Judio ira."
- ²² Sangaw, hinnian totolay nga nangiyangay kan y Jesus kan tolai nga vulaw en umal gafu ta hinnian narakat/napot nga espiritu nga minafun kan iggina. Pinammapia y Jesus iggina. Sangaw, nakakergo en nakasingan igginan.
- ²³ Nalagat ngammin ya totolay, en kunda nga nakkaporovut, "Awayya na kazze nga iggina ya Gaka y David?"
- ²⁴ Ngam ya Fariseo ira, kattu nagina ra yan, kunda nga nakkahi, "Y Beelzebub nga prinsipe ya narakat nga espiritu ira ya nangiddan kan iggina kan ya pakapangngua na nga mamappaw kan narakat nga espiritu ira kan ya totolay."
- ²⁵ Ngam ammu y Jesus ya hinnian kan ya ginnonotan da, en kunna nga siminabbag kan ira, "Kada pappatulan nga makkorontra ya totolay na pe laman, madaral en mangultimu. En awan nga ciudad onu makkarabbalay nga makkorontra pe laman nga makapannayun.

²⁶ Kunna tian pay, nu pappawan y Satanias ya baggi na, kontran na iggina pe laman. Annianna/Kunnasi/Manna gafen ya annayun ya pappatulan na?

²⁷ "Nu makapappaw nak kan narakat nga espiritu ira megafu kan ya pakapangngua nga neddan y Beelzebub kan yakan kan kagitta ya kinahi nu, innia sangaw ya abbattan nu nga nangiddan kan ya kakavulun nu kan ya pakapangngua ra nga makapappaw kan narakat nga espiritu ira, y Beelzebub onu y Afu Dios? Ammu ra nga bakkan kan y Beelzebub, nu azzi y Afu Dios ya nangiddan kan ya pakapangngua ra. Gaggafen, ya kakavulun nu mismu ya mattestigu kan mari kurug ya kinahi nu nga me-annung kan yakan.

²⁸ Ngam nu ya Espiritu Santo y Afu Dios ya nangiddan kan ya pakapangnguak nga makapappaw kan narakat nga espiritu ira, yan gafen ya sennial/simbulo nga luminabbet ngin kan ikayu ya tiempo nga appatul y Afu Dios kan ya totolay.

²⁹ "Awayya na kazze nga makatallung ya innia laman kan ya balay ya nasikan nga tolai en ipanaw na ya kukua ira ya makabbalay nu mari na bitan baluran iggina? Nu mabalud na, mepanaw na ya kukua na ira.

³⁰ "Ya innia laman nga mari mevulun kan yakan, kumontra kan yakan mamba; en ya innia laman pay nga mari makipangufun kan yakan nga mangammung kan ya totolay nga mevulun kan yakan, mappagurungay mamba.

³¹ Gaggafen, kayan ku kan ikayu, awayya na nga mapakoma ngammin nga liwat en ya narakat nga makahi nga mekontra kan y Afu Dios, ngam mari vulvua/pulus mapakoma ya narakat nga makahi nga mekontra kan ya Espiritu Santo.

³² Ya innia laman nga mergo kan mekontra kan yakan nga Anak Tolay, awayya na nga mapakoma, ngam ya innia laman nga mergo kan mekontra kan ya Espiritu Santo, mari na mapakoma kan sangaw onu kan awan na nga panda."

33 "Pabbalinan nu ya kayu kan napia, en mabbalin pay kan napia ya vunga na, onu pabbalinan nu ya kayu kan narakat, en mabbalin pay kan narakat ya vunga na, gafu ta mammuan ya kayu kan ya vunga na pe laman.

34 Ikayu nga ginaka ziriyan! Annianna ya akkahi nu kan napia nga ganagannud nu narakat kayu? On, gafu ta, ya hanna laman nga hinnian kan ya nonot ya innia laman nga tolay, yan pe laman ya mallawan kan ya simuk na.

35 Napia ya hinnian kan ya nonot ya napia nga tolay, en napia gafen pay ya maggafu kan ya nonot na. Ngam narakat ya hinnian kan ya nonot ya narakat nga tolay, en narakat gafen pay ya maggafu kan ya nonot na.

36 Kayan ku kan ikayu, nattaruk kan ya algaw nga ammanunut y Afu Dios kan ya toloy kan yaw nga mundo, tabbahan pe laman ya kada tolay ya kada inergo na nga awan na nga serbi.

37 Nu napia ya inergom, mebilang ka kan natunung, en nu narakat ya inergom, makondena ka."

38 Hinnian dudduma nga mestru kan ya dorob en Fariseo ira nga kunda nga nangikiddaw kan y Jesus, "Mestru, ikayat mi nga masingan ya angnguan kan milagro nga pamakurug kan ya pakapangnguan."

39 Ngam kunna y Jesus nga siminabbag, "Avva/Hanna ma ya dakkut en kawan angngurug ya toloy kan sangaw! Ikayat nu ya makasingan kan milagro, ngam awan nga milagro nga mepasingan kan ikayu nu azzi laman ya milagro nga megitta kan ya nesimmu kan y Jonas nga profeta kattun.

40 Ikayat ku nga kayan, kagitta ya kasan y Jonas kan ya unag ya sinay ya dakadakil nga manangat/isira kan tallu nga algaw en tallu nga gabi, kunna tian pay nattaruk ya kasan ku nga Anak Tolay kan ya unag ya rusak kan tallu nga algaw en tallu nga gabi.

41 Nattaruk kan ya algaw nga ammanunut y Afu Dios kan ya toloy kan yaw nga mundo, ya toloy kan ya ciudad ya Nineve kattun, manadag da nga mattestigu kan ya dakkut nu nga matolay kan sangaw, gafu ta nabbabawi ra

kan ya liwaliwat da kannia nepakagina ra kan ya nepalapalappat y Jonas. Kayan ku kan ikayu nga hinnian mas atanang ya kekuentan na annék kan y Jonas nga hinnian kanniaw ngin.

⁴² "Nattaruk pay kan ya algaw nga ammanunut y Afu Dios kan ya totolay kan yaw nga mundo, ya babay nga nammoray kattun kan ya isa nga nasion kan ziraya, manadag iggina nga mattestigu kan ya dakkut nu nga matolay kan sangaw, gafu ta alale ya pamandanan ya lusak ya naggafanan na tase umang na ginan ya nasirib nga tuldu ira y Solomon nga patul ya nasion tera kattun. Kayan ku kan ikayu nga hinnian mas atanang ya kekuentan na annék kan y Solomon nga hinnian kanniaw ngin."

⁴³ "Nu hinnian narakat nga espiritu nga mapanaw kan ya tolay nga inafunan na, mattotoyang iggina kan namaha nga lugar ira nga manafataful kan pamangattan na. Nu awan na nga matafulan,

⁴⁴ kayan na kan ya nonot na pe laman, 'Manoli nak kan ya tolay nga dana naddianan ku.' Kannia allabbet na, masingan na nga awan nga maddian, narenu en nenggud ngin.

⁴⁵ Sangaw, umang iggina nga mangarut kan pitu nga narakat nga espiritu nga mas narakat annék kan iggina tase umang da ngammin nga umafun en maddian kan yan nga tolay, en mas narakat gafen sangaw ya attolay na kan ya panguzzanan megafu kan ya kasan da kannay annék kattun. Kunna tian nattaruk ya mesimmu kan ya narakat nga totolay nga matolay kan sangaw."

⁴⁶ Kannia akkiergo peba y Jesus kan ya totolay, luminabbet ya ina na en ya wawwahi na nga lallaki. Hinnian da nga aggatadag kan ya liwan ya balay nga dian na gafu ta ikayat da nga kiergowan iggina.

⁴⁷ Hinnian nakkahi kan iggina, "Afu, aggatadag kanu ya inam en ya wawwahim kan ya liwan, en ikayat da nga kiergowan ikaw."

⁴⁸ Ngam kunna nga siminabbag, "Innia ya inak? Innia ya wawwahik?"

⁴⁹ Sangaw, sinoyat y Jesus ya ima na kan ya disipulo na ira, en kunna nga nakkahi, "Ira yaw ya inak en ya wawwahik.

⁵⁰ Kayan ku yaw gafu ta, ya innia laman nga mamaraparulot kan ya uray y Amak nga hinnian kan langit, iggina ya wahik en ya inak."

Mateo 13

¹ Kan nay nga algaw balalaman, nallawan y Jesus kan ya balay ra, en minang iggina kan ya dappit ya dakal nga danum ya Galilea, en nanuttud iggina kannay.

² Sangaw, napakaru ya totolay nga narammung kan ya dian na. Nattakay iggina gafen kan barangay, en nanuttud iggina kannay, en aggatadag ngammin ya totolay kan ya dappit nga naggina.

³ Aru ya pangngarrian nga ne-usa na kannia nepattuldu na kan ira. Kunna nga nakkahi, "Hinnian/Asan kusettieru nga minang nangiwarak kan bini kan ya koman na.

⁴ Kannia iggina nga mangiwarak kan bini kan ya koman na, hinnian dudduma/karruan nga bini nga napakanna kan ya daddalanan. Minang ya mammanuk ira, en kinnan da.

⁵ Hinnian pay dudduma nga bini nga napakanna kan ya kabatuan nga bissang/bissut ya rusak na. Nallian ya nepattuhu ra, gafu ta ababbaw ya rusak kannay.

⁶ Ngam kattu nassinag, nallelelay en nakkakatay ra gafu ta ababbaw ya gamut da.

⁷ Hinnian pay dudduma nga bini nga napakanna kan ya kasitan, en kattu ziminakal ya asit ira, inayyungan da ya mula ira.

⁸ Ngam ya bini nga newarak kan ya napia nga rusak, navvunga ra kan napia. Navvunga ya dudduma kan aggitallufulu kan kada fun, ya dudduma kan agginammafulu kan kada fun, en ya dudduma kan aggimatut kan kada fun.

⁹ Nu ikayat nu nga mantindian, maggina kayu gafen kan napia."

¹⁰ Sangaw, minaranni ya disipulo ira y Jesus kan iggina, en kunda nga namovut, "Ka-am ta mangiyusa ka kan pangngarrian kannia attuldum kan ya totolay?"

¹¹ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Neddan kan ikayu ya pakakammu nu kan ya sekreto ira nga me-annung kan ya appatul y Afu Dios, ngam kan ira nay nga totolay, awan,

¹² gafu ta, ya tolai nga hinnian na, mas peba mamungan ya hinnian kan iggina, en bustante sangaw ngin ya hinnian kan iggina. Ngam ya tolai nga kuru awan na, malak peba ya maski bissang nga hinnian kan iggina.

¹³ Yaw ya gafu na kan mangiyusa nak kan pangngarrian kannia attulduk kan ira, gafu ta maski duludulangngan da, mari ra masingan, en maski aggaginan da, mari ra kuru magina, en mari ra kuru mantindian.

¹⁴ Kannia nekesimmu na yan, natumpal kan ira ya neturak y Isaias nga profeta kattun nga kunna: 'Maski aggaginan nu, mari nu mantindian, en maski aggasinnan nu, mari nu kuru makata

¹⁵ gafu ta nataggat ya giffutuan ira yaw nga totolay, en nebangabangngad da, en pinakkidam da ya gimmatan da. Nu mari ra kiningngua zinan ya kunna tian, awayya na nga makasingan ya gimmatan da, awayya na nga makagina ya giddarangngan/gittalingan da, en awayya na nga makantindi ya giffutuan da, en manoli ra kan yakan tase pammapihan ku ira.'

¹⁶ Ngam mabendisionan kayu nga disipulok gafu ta makasingan ya gimmatan nu en makagina ya giddarangngan nu.

¹⁷ Kurug ya kayan ku kan ikayu, aru ya profeta ira en natunung nga totolay kattun nga ikayat da nga masingan ya masingisingan nu kan sangaw, ngam mari ra nasingan, en ikayat da pay nga magina zinan ya magiggina nu kan sangaw, ngam mari ra nagina."

¹⁸ "Gaggafen, ginan nu ya angngipakanawag ku kan ya kebalinan ya pangngarrian nga me-annung kan ya kusettieru nga minang nangiwarak kan bini.

¹⁹ Ya totolay nga makagina kan ya ergo nga me-annung kan ya appatul y Afu Dios ngam mari ra mantindian, megitta ra kan ya daddalanan nga napakannan ya dudduma nga bini. Umang y Satanas en azzan na kan ya ginnonotan da ya ergo y Afu Dios nga napakanna kannay.

²⁰ "Nu me-annung kan ya kabatuan nga lusak nga napakannan ya dudduma nga bini, ira yan ya totolay nga makagina kan ya ergo, en insigida alawatan da nga siggapayayat.

²¹ Ngam mari na kuru mapagamut kan ya giffutuan da. Gaggafen, mari ra makapannayun. So nu hinnian ziyat onu katattazzi nga lumabbet kan ira megafu kan ya angngurug da kan ya ergo y Afu Dios, insigida nga mallikud da kan ya angngurug da.

²² "Nu me-annung kan ya kasitan nga napakannan ya dudduma nga bini, ira yan ya totolay nga makagina kan ya ergo na, ngam ya avvuruvurung da kan ya nemundowan nga attolay en ya angngayat da kan kukua ira, ira ya makagurun kan ya ergo kan kagitta ya angngayyung ya asit ira kan ya mula ira. Yan ya gafu na kan awan na nga vunga.

²³ "Nu me-annung kan ya napia nga lusak nga newarakan ya dudduma nga bini, ira yan ya totolay nga makagina kan ya ergo na, en mantindian da en mavvunga ra. Ya vunga ya dudduma, mamim matut kan ya neddan kan ira; ya dudduma, maming annammafulu kan ya neddan kan ira; en ya dudduma peba, mamin tallufulu kan ya neddan kan ira."

²⁴ Hinnian manin pangngarrian nga kinahi y Jesus kan ya totolay nga kunna. "Megitta ya appatul y Afu Dios kan ya nesimmu kattu minang ya isa nga kusettieru nga nangiwarak kan napia nga bini nga trigu kan ya koman na.

²⁵ Ngam kan isa nga gabi nga aggakaturug ya totolay, minang ya kontra na kan ya koman na en nangiwarak kan vukal kadakaddat kan ya katriguan pay, en kabalin na, napanaw igginan.

²⁶ Kattu nattuhu en naddawa ya trigu iran, nattuhu pay ya kadakaddat.

- 27 Sangaw, ya kohung ira ya makakkoman, minang da nedanug kan iggina yan nga kunda nga nakkahi, 'Afu, mari na kazze/pano kan napia nga bini nga trigu ya newarak mu kan ya koman mu? Ka-am gafen ta hinnian kadakaddat nga nattuhu kannay?'
- 28 "Kunna nga siminabbag, 'Kiningngua ya isa nga kontra yan.' "Ya kohung na ira, kunda nga namovut kan iggina, 'Ikayat mu kazze nga angkami bantulan ngin ira nay nga kadakaddat?'
- 29 "Kunna nga siminabbag, 'Awan be laman, gafu ta, nu bantulan nu ya kadakaddat, metangebantul nu ya trigu pay.
- 30 Porrian nu laman nga maggirindan da nga dumaddakal addet kan ya angngapit. Kayan ku nattaruk kan ya mangapit ira nga bantulan da kan unna ya kadakaddat, en patapattattan da tase masidug, en kabalin na, apitan da ya trigu en iyabayaw/ikamalig ra.' "
- 31 Hinnian peba pangngarrian nga kinahi y Jesus kan ira nga kunna. "Ya appatul y Afu Dios, megitta kan vukal mustasa nga nebini ya isa nga kusettieru kan ya koman na.
- 32 Yaw nga vukal ya kabissangngan/kabissutan kan ngammin nga vukal, ngam nu mattuhu, mabbalin kan dakal nga mula, en megitta ya kadakal na kan bissang nga kayu, en umang mattuhut/massubut ya mammanuk ira kan ya pangapanga na."
- 33 Hinnian manin pangngarrian nga kinahi y Jesus kan ira nga kunna. "Megitta ya appatul y Afu Dios kan lebadura nga inalak ya isa nga babay, en netangelunaw na kan ya tallu salub nga arina nga nemasa na, en kabalin na, nappaf ya interu namasa."
- 34 Ngammin ira yaw nga kinahi y Jesus kan ya totolay, kinahi na kan pangngarrian. Awan nga kinahi na kan ira nu azzi kan pangngarrian.
- 35 Kiningngua na yan nga katumpalan ya neturak ya isa nga profeta kattun nga nepeturak y Afu Dios nga kunna, "Makiergo nak kan ira kan

pangngarrian. Hinnian mari nammuan namegafu kattu nekaparatu ya mundo nga kayan ku kan ira."

³⁶ Sangaw, napanaw ra Jesus kan ya maru nga totolay, en siminallung da kan ya balay nga paddianan na. Minaranni ya disipulo na ira kan iggina, en kunda nga nakkahi, "Ipakanawag mu kan ikami ya kebalinan ya pangngarrian nga me-annung kan ya kadakaddat kan ya koman."

³⁷ Kunna nga siminabbag, "Yakan nga Anak Tolay ya tolai nga nangiwarak kan napia nga bini.

³⁸ Ya koman, yan ya mundo. Ya napia nga bini, ira ya totolay nga mesipat kan ya appatul y Afu Dios. En ya kadakaddat, ira ya totolay nga kukua y Satanas.

³⁹ Ya kontra nga nangiwarak kan ya vukal kadakaddat, iggina y Satanas. Ya angngapit, yan ya pangultimuan ya mundo, en ya anghel ira ya mangapit ira.

⁴⁰ Ya mesimmu kan ya pangultimuan ya mundo, megitta pay kan ya kabantul en kasidug ya kadakaddat.

⁴¹ Yakan nga Anak Tolay, bonan ku nattaruk ya anghel ku ira, en azzan da kan ya pappatulan ku ya totolay nga kegafanan ya alliawat ya ikattolay ra en ngammin ya totolay nga maka-angngua kan narakat/napot. Ya anghel ira, ammungan da

⁴² en ilappak da ira kan infernu nga kakastigowan da. Kan yan nga lugar, mattangatangit en mangngarangaritam/mangngaratenget da.

⁴³ Kabalin na, ira nay nga natunung, mangnawag da kan kagitta ya sinag kan ya appatul y Ama ra. Nu ikayat nu nga mantindian, maggina kayu kan napia."

⁴⁴ "Megitta ya appatul y Afu Dios kan ya isa nga nangina nga kukua nga nekokkob en nesussuk kan ya isa nga koman. Hinnian tolay nga nakasimmu kan yan, en nelot/nafulotan ya payayat na. Sangaw, sinavvanan na uli, en minang na nelaku ngammin ya kukua na, en minang na ginatang nay nga koman."

- ⁴⁵ "Kunna tiaw peba ya ke-angngarrian ya appatul y Afu Dios. Hinnian minannigosio nga nanafataful kan na-appia nga perlas ira.
- ⁴⁶ Kattu hinnian isa nga perlas nga nanginingina nga natafulan na, minang na nelaku ngammin ya kukua na, en ginatang na."
- ⁴⁷ "Ya appatul y Afu Dios, megitta manin kan isa nga sonsoy/tabag nga mewayat kan ya dakal nga danum nga makakanna kan maddumuruma nga klase manangat/isira.
- ⁴⁸ So nu mapannu ngin ya sonsoy kan manangat, piddangngan ngin ya minaggimmanangat/minaggesesira yan nga sonsoy kan ya dappit, manuttud da, en isinna ra ya narakat nga manangat ira kan ya napia ira. Ya napia, ikkua/ippay ra kan ya kalapay/basikat ira, en ya narakat, ilappak da.
- ⁴⁹ Kunna tian pay kan ya pangultimuan ya mundo. Umang nattaruk ya anghel ira tase isinna ra ya totolay nga narakat kan ya totolay nga natunung.
- ⁵⁰ Ilappak da ya narakat kan infiernu nga kakastigowan da. Kan yan nga lugar, mattangatangit en mangngarangaritam da."
- ⁵¹ Sangaw, kunna nga namovut y Jesus kan ya disipulo na ira, "Nantindian nu kazze ngammin ira yan?" Kunda nga siminabbag, "On Mestru, nantindian mi."
- ⁵² Y Jesus, kunna nga nakkahi kan ira, "Kada mestru kan ya dorob nga nabbalin kan disipulo kan ya appatul y Afu Dios, megitta kan makabbalay nga ilawan na ya bahu onu ya dana nga ganagannud kan ya nangi-arimanan na."
- ⁵³ Kabalin y Jesus nga nangituldu kan ira yan nga pangngarrian, napanaw ra kannay
- ⁵⁴ nga minang kan ya babalay ya Nazaret nga naddakallan na. Nattuldu iggina kan ya sinagoga, en nakkapalat ya totolay. Kunda nga nakkaporovut, "Be tiaw ya nangalakan na yan nga tolay kan ya sirib na en kan ya pakapangngua na nga mangngua kan milagro ira?

55 Mari kazze isa iggina kan ya anak ira ya karpinteru? Mari kazze y Maria ya ina na? Mari kazze wawwahi na ira Santiago, Jose, Simon, en y Judas?

56 Mari kazze hinnian ngammin ya wawwahi na nga babbay kan ittera kanniaw? Be tiaw gafen ya nangalakan na kan yan nga sirib na en kan yan nga pakapangngua na?"

57 Ne-ammari ra iggina. Ngam y Jesus, kunna nga nakkahi kan ira, "Ya isa nga profeta, mekakua kan maski kanna be tiaw nga lugar nga angayan na fera laman kan ya mismu babalay na, en kan ya famillia na."

58 Mari nangngua y Jesus kan aru nga milagro kan yan mismu nga babalay na megafu kan ya kawan angngurug da kan iggina.

Mateo 14

1 Kan yan nga tiempo, y Herodes nga mammoray kan ya probinsia ya Galilea, nadumug na ya me-annung kan y Jesus.

2 Sangaw, kunna nga nakkahi y Herodes kan ya minasserbi ira kan iggina kan me-annung kan y Jesus, "Iggina y Juan nga Minabbawtiso. Nagginnoy iggina, en yan ya gafu na kan hinnian/asan pakapangngua na nga mangngua kan milagro ira."

3 Kunna tiaw ya nesimmu. Nappasa sinadday y Herodes y Herodias nga atawa bitan y Felipe nga wahi na. Sangaw, y Juan, kunna nga kanayun nga nakkahi kan y Herodes, "Igama ya dorob tera ya nepannaddem kan iggina." Neparesta gafen y Herodes iggina, nepabalud na, en nepekarsel na megafu kan y Herodias.

5 Ikayat y Herodes nga ipapatay iggina, ngam nakatalaw iggina kan ya toloy gafu ta ikuenta ra iggina kan profeta.

6 Ngam kattu luminabbet ya kalgawan ya neke-anak y Herodes, nabbayle ya maginganay nga anak y Herodias kan ya paratubangan da Herodes en ya bisita na ira, en ikakayat y Herodes.

- ⁷ Gaggafen, netabba na nga iddan na kan iggina ya maski hanna laman nga ikiddaw na kan iggina.
- ⁸ Ya ina na, netuldu na kan iggina ya kayan na, en nekiddaw na kan y Herodes, "Iddan mu kan yakan ya ulu y Juan nga Minabbawtiso nga nekkua/neppay kan aggagaran/platon."
- ⁹ Narandam ya patul, ngam gafu ta yan ya netabba na kan ya maginganay kan ya paratubangan ya bisita na ira, nemandu na nga meddan ya nekiddaw na.
- ¹⁰ Nabbon iggina kan ya akkarselan en nepafutul na y Juan.
- ¹¹ Nekkua ya ulu na kan aggagaran, ne-angay en neddan kan ya maginganay, en ne-angay na kan y ina na.
- ¹² Ya disipulo ira y Juan, nammuan da yan, en minang da inalak ya baggi na, en netanam da. Sangaw, minang da kinahi yan kan y Jesus.
- ¹³ Kattu nagina y Jesus ya nekapatay y Juan, nabbarangay iggina en ya disipulo na ira nga napanaw kannay, en minang da kan ya isa nga lugar nga kawananan totolay tase ira laman. Ngam kattu nadumug ya totolay ya nepappanaw ra, aru ya napanaw kan ya dudduma/karruan nga babalay nga nanalan da nga guminanat kan ira Jesus.
- ¹⁴ Kattu nazzittag iggina kan ya barangay, nasingan na ya napakaru nga totolay, nekallak na ira, en pinammapia na ya makkatakit ira.
- ¹⁵ Kattu maggireram ngin, minang ya disipulo na ira kan iggina, en kunda nga nakkahi, "Awan nga totolay nga maddian kan yaw nga lugar, en maggireram ngin. Papanawan mun ya totolay tase umang da gumatang kan kanan da kan ya barrio ira nga aranni kanniaw."
- ¹⁶ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Mari mawag kan mapanaw ra; ikayu mismu ya mamakan kan ira."
- ¹⁷ Kunda nga nakkahi kan iggina, "Afu, lima nga pan en dua nga manangat/isira laman ya hinnian kan ittera."

- 18 Kunna nga siminabbag y Jesus, "Alakan nu kanniaw."
- 19 Sangaw, pinattuttud na ya totolay kan ya kakaddattan. Inalak na ya lima nga pan en ya dua nga manangat, en siminangug iggina kan langit nga nappabalat kan y Afu Dios. Ginaddagaddua na ya pan ira en ya manangat ira, neddan na kan ya disipulo na ira, en netaned/ne-antet da kan ya totolay.
- 20 Nangan da ngammin addet zi nabattug da. Pinagampat/Inampat da ya nagaddagaddua nga vuna, en mafulu se dua nga basket ya napannu ra.
- 21 Mallimarivu nga lallaki ya nangan, en hinnian pay babbay en abbing ira.
- 22 Kabalin na yan, pinabbarangay y Jesus ya disipulo na ira, pinonna na ira kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea, en pinalabbet na ya totolay.
- 23 Kabalin ya nepammalabbet na kan ira, naggadang iggina kan ya bakulud tase mesissa nga maddasal. Kattu maggabi ngin, hinnian peba iggina kannay nga mesissa.
- 24 Ngam hinnian ngin ya barangay kan ya tangnga ya dakal nga danum nga massussukkayan/massissikkuayan kan daddakal nga palapalung gafu ta turiya ya angin kan ira.
- 25 Kan albasu, nanalan y Jesus kan ya utun danum nga gumanat kan ira.
- 26 Kattu nasingan da iggina nga manalan kan ya utun danum, nelot/nafulotan ya talaw ra, en kunda nga nakkarriaw, "Amang/Banig! Amang!"
- 27 Ngam insigida kunna y Jesus nga nakkahi kan ira, "Pasikannan nu ya ginnonotan nu! Yakan yaw! Mari nu mattalaw!"
- 28 Y Pedro, kunna nga nakkahi kan iggina, "Afu, nu kurug nga ikaw, pavulunan nak nga umang kan ikaw kan ya utun danum."
- 29 Kunna y Jesus nga siminabbag, "Angka tiaw ngin!" Sangaw, nazzittag y Pedro kan ya barangay, en nanalan iggina kan ya utun danum nga umang kan y Jesus.

- ³⁰ Ngam kattu natenap na ya nasikan nga angin, nakatalaw en namegafu nga lumammad, en kunna nga nangikarriaw, "Afu, kararan nak!"
- ³¹ Nerame negawat y Jesus ya ima na en ginafut na, en kunna nga nakkahi kan iggina, "O, avva/hanna ma ya kafi ya angngurug mu! Ka-am ta nadduda ka?"
- ³² Kattu nakatakay ran nga dua kan ya barangay, nemmang ya angin ngin.
- ³³ Ira nay nga hinnian kan ya barangay, kunda nga naddayarayaw kan iggina, "Kurug nga ikaw ya Anak y Afu Dios!"
- ³⁴ Kattu naddakit da kan ya dakal nga danum ya Galilea, naffundu ra kan ya dappit na kan ya babalay ya Genesaret.
- ³⁵ Ya totolay kan nay nga lugar, kattu nakata ra iggina, nepadumug da kan ya totolay kan ya interu nga lugar ya kasan na kannay, en ne-angay ra ngammin ya makkatakit kan iggina.
- ³⁶ Nakimemallak da kan iggina nga tukkallan da maski laman ya barebay ya sinnun na, en nammapia gafen ngammin ya nakatukkal kan yan.

Mateo 15

- ¹ Sangaw, hinnian/asan dudduma/karruan nga Fariseo en mestru ira kan ya dorob nga naggafu kan Jerusalem nga minang kan y Jesus, en kunda nga namovut,
- ² "Ka-am ta mari vulunan ya disipulom ira ya kustumbre ya ginafu tera ira? Mari ra baggawan ya ima ra kallie ra nga mangan."
- ³ Kunna y Jesus nga siminabbag nga namovut kan ira, "Ka-am ta turiyan nu pay ya dorob y Afu Dios megafu laman kan ya kustumbre nu?"
- ⁴ Yaw ya ikayat ku nga kayan, nemandu y Afu Dios kan ittera, 'Ikakuam ya amam en ya inam,' en nemandu na peba, 'Mapatay ya innia laman nga mergo kan narakat/napot kan ya ama na onu kan ya ina na pe laman.'

- ⁵ "Ngam yaw ya isa nga kustumbre nu nga ituttuldu nu. Nu hinnian tolai nga makkahi kan ya ama na onu ya ina na pe laman, 'Ya uffun nga alakan nu zinan kan yakan, neddan kan y Afu Dios,'
- ⁶ mari mawag gafen ngin kan ikakua na ya manak na. Megafu kan yan nga kustumbre nu, awan nga pangikuantan nu kan ya dorob y Afu Dios.
- ⁷ Ikayu nga appen napia/aginpipia, kurug ya nepeturak y Afu Dios kattun nga neturak y Isaias nga profeta nga me-annung kan ikayu nga kunna:
- ⁸ 'Ira yaw nga totolay, ikakua rak laman kan ya gissimukan da, ngam ararayyu ya giffutuan da kan yakan.
- ⁹ Awan nga serbi ya addayarayaw ra kan yakan, gafu ta ituttuldu ra nga dorob ku ya reglamento ira nga pinanday ra pe laman.' "
- ¹⁰ Inakkulan y Jesus ya aru nga totolay, en kunna nga nakkahi kan ira, "Ginan dak en antindian nu ya kayan ku.
- ¹¹ Bakkan kan ya tumallung kan ya simuk ya innia laman nga tolai ya mamabbalin kan iggina kan mari narenu, nu azzi ya mallawan kan ya simuk na."
- ¹² Sangaw, minang ya disipulo na ira kan iggina, en kunda nga nakkahi, "Afu, marim kazze/pano ammu nga napatakitan ya ginnonotan ya Fariseo ira kattu nagina ra yan nga kinahim?"
- ¹³ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Ngammin nga mula nga mari nemula y Amak nga nelangitan, mabantul nattaruk.
- ¹⁴ Porrian nu ira. Kuenta vulaw ra nga mangigiya kan ya totolay, en nu igiya ya isa nga vulaw ya kagitta na nga vulaw, matanag/makabok da nga dua kan avvut."
- ¹⁵ Ngam y Pedro, kunna nga nakkahi kan y Jesus, "Ipakanawag mu bitan kan ikami yan nga pangngarrian mu."
- ¹⁶ Y Jesus, kunna nga nakkahi kan ira, "Maski ikayu pay, mari nu kazze peba mantindian ya kinahik?

- 17 Mari nu kazze ammu nga ya hanna laman nga tumallung kan ya simuk, umang kan ya sinay, en mallawan balalaman?
- 18 Ngam ya mallawan ira kan ya simuk, maggafu kan ya futu, en yan ya mamabbalin kan mari narenu ya tolay.
- 19 Kurug yan gafu ta ya futu ya paggafanan ya narakat ira nga appanapanonot nga kegafanan ya ammatay, ammabay, akkilalaki, addallaw, akkokot, attestigu kan laddud/busid, en ammaraparakat.
- 20 Ira yaw ya mamabbalin kan mari narenu ya innia laman. Ngam ya innia laman nga mari na baggawan ya ima na kallie na nga mangan, bakkan kan yan ya mamabbalin kan iggina kan mari narenu."
- 21 Napanaw ra Jesus kannay, en minang da kan ya isa nga lugar nga aranni kan ya ciudad ya Tiro en ya ciudad ya Sidon.
- 22 Hinnian babay nga maddian kan yan nga lugar nga Cananeo ya ginafu na ira nga minang kan ira, en kunna nga nangikullet nga nakimemallak kan y Jesus, "O, Afu nga Gaka y David, kazzen ta ikallak nak! Hinnian narakat nga espiritu nga minafun kan ya anak ku nga babay, en nelot/nafulotan ya ziyat na."
- 23 Ngam mari sinabbag y Jesus iggina. Minang ya disipulo na ira kan iggina, en kunda nga nangikiddaw, "Papanawan mu iggina, gafu ta tumunutunud nga ikukkullet na kan ittera ya ikiddaw na."
- 24 Y Jesus, kunna nga siminabbag kan ira, "Nabon nak laman kan ya Israelita ira nga kuenta karneru nga nakkawawan."
- 25 Minang ya babay kan iggina en nappalentud kan ya atubang na, en kunna nga nakimemallak, "Afu, kazzen ta uffunan nak."
- 26 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Mari mepangngat nga malak ya kanan ya anak ira en mepattu kan ya atu ira."

- ²⁷ Kunna nga siminabbag kan iggina, "Afu, kurug yan, ngam maski ya atu ira, kanan da ya vutta/piripiri nga makkatanag/makkakabok nga maggafu kan ya lamesa ya amo ra."
- ²⁸ Kunna y Jesus nga siminabbag, "O babay, nasikan ya angngurug mu! Mesimmu ya ikiddom." Mismu kan yan nga orat, nammapia ya anak na.
- ²⁹ Kabalin na yan, napanaw ra Jesus kan nay nga lugar. en nanalan da kan ya dappit ya dakal nga danum ya Galilea. Naggadang da kan ya isa nga bakulud, en nanuttud da kannay.
- ³⁰ Napakaru ya totolay nga minang kan iggina, en nevlun da ya dudduma nga pilay, pukul, vulaw en umal ira, en aru peba, en ne-angay ra kan iggina, en pinammapia na ira.
- ³¹ Nakakergo ngin ya umal ira, ya napukulan ira, netoli kan ya negagangay, nakadalan ngin ya pilay ira, en nakasingan ngin ya vulaw ira. Nakkapalat ya totolay kattu nasingan da ira yan, en zinayarayaw ra y Afu nga Dios ya Israelita ira.
- ³² Sangaw, inakkulan y Jesus ya disipulo na ira, en kunna nga nakkahi, "Ikakkallak ku ya totolay, gafu ta tallu algaw ngin nga hinnian da kan yakan, en awan dan nga kanan. Marik ikayat nga palabbetan ira nga nabisin, gafu ta narakat nu makkafakafi ra en makkatomba ra kan ya dalan."
- ³³ Ya disipulo na ira, kunda nga namovut kan iggina, "Be tiaw ya pangalakan tera gafen kan ipakan tera nga makalannat kan ira yaw nga napakaru nga totolay kan yaw nga lugar nga awan mamba nga gibbalayan?"
- ³⁴ Y Jesus, kunna pay nga namovut kan ira, "Pia kazze nga pan ya hinnian kan ikayu?" Kunda nga siminabbag, "Pitu, en pilippipia nga bibbisang/bibbisut nga manangat/isira."
- ³⁵ Sangaw, pinattuttud y Jesus ya totolay kan ya lusak.
- ³⁶ Inalak na ya pitu nga pan en ya manangat ira, nappabalat iggina kan y Afu Dios, ginaddagaddua na, neddan na kan ya disipulo na ira, en netanataned/ne-anta-antet da kan ya tolay ira.

³⁷ Sangaw, nangan da ngammin addet zi nabattug da. Pinagampat/Inampat ya disipulo na ira ya vuna, en pitu nga basket ya napannu ra kan ya sobra ra nga nangan.

³⁸ Mappattarivu nga lallaki en babbay en abbing ira pay ya nangan.

³⁹ Sangaw, pinalabbet na ya totolay, nattakay ra Jesus kan ya barangay, en naddakit da nga naffundu kan ya dappit nga aranni kan ya babalay ya Magadan.

Mateo 16

¹ Hinnian/Asan dudduma/karruan nga Fariseo en Saduceo nga minang kan y Jesus tase purban da iggina kannia angngikiddaw ra nga mangngua iggina kan milagro nga pakasinnan nga naggafu ya pakapangngua na kan y Afu Dios kan langit.

² Kunna nga siminabbag, "Nu raggang ya langit kannia aggabi nan, kayan nu mamba nga napia ya tiempo kan kamatarukan na.

³ En kan matamataruk, nu raggang ya langit en kokopan/kallap, kayan nu mamba nga moran sangaw. Ammu nu ya kebalinan ya kasinnan ya langit, ngam mari nu vulvua/pulus mantindian ya kebalinan ya masingisingan nu nga mesissimmu kan ya utun lusak kan ira yaw nga algaw.

⁴ Avva/Hanna ma ya dakkut en kawan angngurug ya totolay nga matolay kan sangaw! Ikayat nu ya makasingan kan milagro, ngam awan nga milagro nga mepasingan kan ikayu nu azzi laman ya milagro nga megitta kan ya nesimmu kan y Jonas kattun." Sangaw, napanaw ra Jesus kan ira.

⁵ Kattu nakadakit da Jesus kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea, nerandamman ya disipulo na ira nga nalippanan da ya nangivulun kan pan.

⁶ Y Jesus, kunna nga nakkahi kan ira, "Ginan dak! Mappalan/Memuhud kayu kan ya lebadura ya Fariseo ira en ya Saduceo ira."

⁷ Nerergowan ya disipulo na ira ya kinahi y Jesus nga kunda, "Siguru, ya gafu na kan kinahi na yan kan ittera, gafu ta awan nga pan nga nevilun tera."

- ⁸ Ngam ammu y Jesus ya nerergowan da, en kunna gafen nga nakkahi kan ira, "O, ikayu nga nakafi ya angngurug nu, ka-am ta perergowan nu ya kawan pan kan ikayu?"
- ⁹ Mari nu kazze/pano peba mantindian? Mari nu kazze kerandamman ya lima nga pan nga nepakan ku kan ya mallimarivu nga lallaki, en nu pia nga basket ya vuna nga pinagampat/inampat nu?
- ¹⁰ En kunna tian pay ya pitu nga pan nga nepakan ku kan ya mappattarivu nga lallaki, en nu pia nga basket ya vuna nga pinagampat nu pay?
- ¹¹ Ka-am ta mari nu mantindian nga bakkan kan me-annung kan pan ya kinahik kan ikayu, nu azzi nakahik kan mappalan kayu kan ya lebadura ya Fariseo ira en ya Saduceo ira?"
- ¹² Sangaw, nantindian da balalaman nga mari na kan lebadura nga mekivu kan pan ya kinahi na kan ira nga palanan da nu azzi ya tuldu ya Fariseo ira en ya Saduceo ira.
- ¹³ Sangaw, minang da Jesus en ya disipulo na ira kan lugar nga aranni kan ya babalay ya Cesarea Filipos. Kunna nga namovut kan ira, "Hanna ya kayan ya totolay nga me-annung kan yakan nga Anak Tolay?"
- ¹⁴ Kunda nga siminabbag, "Hinnian dudduma kan ira nga makkahi nga ikaw kanu y Juan nga Minabbawtiso. Hinnian dudduma peba nga makkahi nga ikaw kanu y Elias. Hinnian dudduma peba nga makkahi nga ikaw kanu y Jeremias onu isa kan ya dudduma peba nga profeta nga natolay kattun."
- ¹⁵ Kunna nga namovut kan ira, "Ngam hanna ya makahi nu nga me-annung kan yakan?"
- ¹⁶ Y Simon Pedro, kunna nga siminabbag, "Ikaw ya Cristo, ya Anak y Afu Dios nga siggamatolay."
- ¹⁷ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Simon nga anak y Jonas, mabendisisionan ka, gafu ta bakkan kan tolai ya nangipakammu kan ikaw kan yan nu azzi y Amak nga hinnian kan langit.

18 En kayan ku kan ikaw nga ikaw y Pedro, en kan yaw nga batu, patadaggan ku ya iglesiak, en awan nga makakaffut kan yan, maski ya pakapangngua ya patay.

19 Iddan ku kan ikaw nattaruk ya annusi ira kan ya nelangitan nga pappatulan. Ya hanna laman nga imandum kan ya utun rusak, kunna tian pay, imandu y Afu Dios nga hinnian kan langit. En ya hanna laman nga palussaran mu kan ya utun rusak, kunna tian pay, palussaran y Afu Dios nga hinnian kan langit."

20 Sangaw, nemandu y Jesus kan ya disipulo na ira kan napia nga awan vulvua pangikayanan da nga iggina ya Cristo.

21 Kan nay nga tiempo, pinegafanan y Jesus nga nepakammu kan ya disipulo na ira nga mawag kan umang iggina kan Jerusalem nattaruk tase mattam kan aru nga ammazapaziyat ya lalakay ira nga panakallan, ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob kan iggina, en mapatay iggina, ngam magginnolay balalaman kan ya mekatallu nga algaw.

22 Ngam ne-arayyu y Pedro y Jesus kan bissang/bissut tase ira laman, en nevuya na iggina nga kunna, "Afu, pare zinan ta ikallak na ka y Afu Dios, en mari zinan vulvua mesimmu yan kan ikaw."

23 Ngam nabbira y Jesus, en inatubang na y Pedro, en kunna nga nakkahi, "Satanas, panawan nak! Makagurun ka kan yakan, gafu ta bakkan kan ya uray y Afu Dios ya agganonot mu nu azzi ya ikayat ya totolay."

24 Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Ya innia laman nga mayat nga me-evulun kan yakan, mawag kan likuran na ya ganagannud nga ikayat ya baggi na, en kattuan na ya kurut na pe laman, en me-evulun kan yakan.

25 Kayan ku yaw gafu ta, ya innia laman nga makkakenga kan ya angkat na, mapawan na mamba. Ngam ya innia laman nga mapawan na ya angkat na megafu kan yakan, matafulan na balalaman.

²⁶ Hanna ya serbi na kan ya innia laman nga tol原因 nu matagikukua na ya interu mundo ngam mapawan na mamba ya angkat na kan panguzzanan? Awan! Inutil! Hanna ya meddan ya innia laman nga tol原因 tase meddanan iggina kan angkat?

²⁷ Yakan nga Anak Tolay, manoli nak kan ya utun lusak nattaruk nga vulunan ya anghel ku ira, en hinnian kan yakan ya gloria y Amak, en balattan ku ya kada tol原因 kan ya kinikkingngua na.

²⁸ Kurug ya kayan ku kan ikayu, hinnian dudduma kan ikayu nga hinnian kanniaw nga mari peba matay kallie nu nga makasingan kan ya ammegafu ya appatul ku nga Anak Tolay."

Mateo 17

¹ Kabalin ya annam nga algaw, inarut y Jesus y Pedro en ira Santiago en y Juan nga mawwahi nga nebulun na ira nga naggadang kan isa nga atanang nga bakulud nga ira laman.

² Gavvat nga nanguli ya kasinnan na kan ya paratubangan da, en nannawag ya muyung/mukat na nga megitta kan ya nawag ya sinag, en nabbalin kan mas nafurufuraw ya sinnun na nga makatulang ya nawag na

³ Sangaw, gavvat nga hinnian/asan y Moises en y Elias kan ira nga makiergo kan y Jesus.

⁴ Kunna y Pedro nga nakkahi kan y Jesus, "Afu, napia gafu ta hinnian kami kanniaw pay. Nu ikayat mu, mamatadag nak kan tallu nga amingan, isa kan ikaw, isa kan y Moises, en isa kan y Elias."

⁵ Kannia iggina peba laman nga makkahi kan yan, hinnian nanawanawag nga kunam nga nanglirum kan ira. Hinnian ngaral nga naggafu kan ya kunam nga kunna nga nakkahi, "Yaw ya Anak ku nga ideddukan ku nga makapayayat kan yakan. Iggina ya ginan nu."

⁶ Kattu nagina ya disipulo na ira ya ngaral, nelot/nafulotan ya talaw ra, en nallakab da.

- ⁷ Ngam minaranni y Jesus kan ira, sinukkal na en kunna nga nakkahi, "Gumangun en manadag kayun. Mari nu mattalaw."
- ⁸ Kattu ziminulang da, awan nga tanakkuan nga nasingan dan nu azzi y Jesus laman.
- ⁹ Sangaw, kannia addahut da Jesus kan ya bakulud, nemandu na kan ira, "Awan vulvua/pulus pangikayanan nu kan yan nga nasingan nu addet so nu magginolay nak nga Anak Tolay."
- ¹⁰ Kunda ya disipulo na ira nga namovut kan iggina, "Ka-am gafen ta kayan ya mestru ira kan ya dorob nga mawag kan monna y Elias nga lumabbet anne/ngam kan ya Cristo?"
- ¹¹ Kunna nga siminabbag, "Kurug ya kayan da nga monna y Elias nga lumabbet tase paranan na ngammin ya ganagannud.
- ¹² Ngam kayan ku kan ikayu nga luminabbet ngin y Elias, ngam mari ammu ya totolay nga iggina y Elias, en kiningngua ra ya maski hanna laman nga ikayat da nga kuan kan iggina. Kunna tian pay nattaruk ya ammazapaziyat da kan yakan nga Anak Tolay."
- ¹³ Nantindian gafen ya disipulo na ira nga y Juan nga Minabbawtiso ya kinahi na.
- ¹⁴ Kattu nakakaddet da Jesus kan ya dian ya napakaru nga totolay, hinnian lalaki nga minang nga nappalentud kan ya atubang na, en kunna nga nakimemallak,
- ¹⁵ "Afu, kazzen ta ikallak mu ya anak ku nga lalaki nga mattukutukaran, en nelot ya ziyat na. Kayan ku yaw gafu ta hinnian narakat/napot nga espiritu nga umafa-afun kan iggina, en maming aru nga pattomban na iggina kan afi, en maming aru kan danum.
- ¹⁶ Ne-angek iggina kan ya disipulom ira, ngam mari ra napammapia."
- ¹⁷ Y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Avva/Hanna ma ya kafi ya angngurug nu en ya dakkut nu! Be mang kabayag ya akkipaddian ku

kan ikayu? Be mang kabayag ya appasensiak kan ya kafi ya angngurug nu? Iyangay nu yan nga abbing kan yakan."

18 Sangaw, kattu ne-angay ra, minanduan y Jesus ya narakat nga espiritu, en napappaw ya espiritu kan ya abbing, en nerame na nga napammapia.

19 Sangaw, minang ya disipulo ira y Jesus kan iggina kan sekreto, en kunda nga namovut, "Ka-am ta mari mi napappaw yan nga narakat nga espiritu kan ya abbing?"

20 Kunna nga siminabbag, "Gafu ta nakafi ya angngurug nu. Kayan ku yaw gafu ta kurug ya kayan ku kan ikayu, nu megitta zinan ya kadakal ya angngurug nu kan ya kadakal ya isa nga vukal mustasa, awayya nu nga kayan kan yaw nga bakulud, 'Mapanaw ka kanniaw en malit ka kannay,' en mesimmu yan. Awan nga zi nu makua.

21 Ngam mari mapappaw yan nga klase nga narakat nga espiritu nu azzi laman kan addasadasal en aggayuno."

22 Kattu narammung da Jesus kan ya isa nga lugar kan ya probinsia ya Galilea, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Yakan nga Anak Tolay, aranni ngin nga me-alawat kan ya pakapangngua ya mangontra ira kan yakan,

23 en ipapatay rak, ngam magginolay nak balalaman kan ya mekatallu nga algaw." Sangaw, nelot ya dandam da.

24 Kattu nakalabbet da Jesus kan ya poblasion ya Capernaum, hinnian minakkolekta ira kan bienes/vuwit para kan ya templo nga minang kan y Pedro en kunda nga namovut, "Pagan kazze/pano ya mestru nu ya bienes na para kan ya templo tera?"

25 Y Pedro, kunna nga siminabbag, "On, wawwahik ira." Kattu siminallung iggina kan ya balay, kunna nga namovut y Jesus kan iggina kan unna, "Simon, hanna ya pangabbattan mu? Innia ya pakkolektan ya patul ira kan yaw nga mundo kan bienes? Makkolekta ra kazze kan bienes kan ya papparrientes da onu kan ya tanakkuan ira?"

²⁶ Kunna y Pedro nga siminabbag, "Kan ya tanakkuan ira." Sangaw, y Jesus, kunna nga nakkahi kan iggina, "Mari gafen mappaga ya papparrientes da.

²⁷ Ngam maski kurug yan, kuan mu yaw tase mari matakit ya ginnonotan da kan itta. Angka mamaset kan ya dakal nga danum, en alakan mu ya unna nga manangat/isira nga makannam. Ungatan mu ya simuk na, en makasimmu ka kan isa nga kuartu. Iyangem yan kan ira, en pagan mu ya bienes ta nga dua para kan ya templo."

Mateo 18

¹ Kan yan nga tiempo, minang ya disipulo ira y Jesus kan iggina en kunda nga namovut, "Innia ya mekuenta kan katanangan kan ya appatul y Afu Dios?"

² Sangaw, nangakkul iggina kan isa nga abbing, en pinattadag na kan ya paratubangan da,

³ en kunna nga siminabbag kan ira, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, nu mari nu pangullian ya katakatolay nu en mabbalin kan megitta kan abbing, mari nu vulvua/pulus mesipat kan ya appatul y Afu Dios.

⁴ Ya innia laman nga tolay nga mappakalinak en mabbalin kan megitta kan yaw nga abbing, iggina ya mekuenta kan katanangan kan ya appatul y Afu Dios.

⁵ Ya innia laman nga tolay nga mangalaba kan ya innia laman nga megitta kan yaw nga abbing alaban nak pay."

⁶ "Ya innia laman nga tolay nga kegafanan ya alliwat ya innia laman kan ya abbing ira nga mangurug kan yakan, mas napia kan yan nga tolay nu matalebbatuan ya karalong na kan dakadakal nga batu nga aggilingan, en melappak iggina kan ya kadalamman nga parte ya bebay.

⁷ Anakkue/Pakalallak pay ya tolay kan yaw nga mundo gafu ta hinnian/asan tentasion ira nga kegafanan ya alliwat da. Siguradu, hinnian tentasion ira, ngam anakkue pay ya innia laman nga kegafanan da.

- ⁸ Nu ya imam onu ya takam ya kegafanan ya alliwat mu, napia nu gappangngan mu en ilappak mu, gafu ta mas napia nu isissa ya imam onu isissa ya takam en tumallung ka kan ya lugar nga hinnian angkat mu nga awan na nga panda annек/ngam kan dua ya imam en takam en melappak ka kan infiernu kan awan na nga panda.
- ⁹ Nu ya matam ya kegafanan ya alliwat mu, napia nu lagguetan mu en ilappak mu, gafu ta mas napia nu isissa ya matam en tumallung ka kan ya lugar nga hinnian angkat mu nga awan na nga panda annек kan dua ya matam en melappak ka kan infiernu."
- ¹⁰ Nesige y Jesus nga kinahi, "Memmuhud kayu tase mari nu imemenos ya innia laman nga tolay nga megitta kan ira yaw nga abbing. Kayan ku kan ikayu, hinnian/asan ya anghel da ira kan langit nga kanakanayun nga makiyatubang kan y Amak nga hinnian kan langit.
- ¹¹ Kayan ku yaw gafu ta minang nak nga Anak Tolay kan ya mundo tase palliaran ku ya totolay nga nawawan.
- ¹² Hanna ya pangabbattan nu kan yaw? Nu hinnian tolay nga hinnian matut nga karneru na, en nu hinnian isa nga mawawan, mari na kazze/pano panawan ya siammafulu se siam nga karneru na kan ya appastoran, en umang na tafulan ya nawawan?
- ¹³ Sangaw, nu matafulan na, kurug ya kayan ku kan ikayu, mas mayayat iggina megafu kan nay nga karneru annек/ngam kan ya siammafulu se siam nga mari nawawan.
- ¹⁴ Kunna tian pay kan y Ama nu nga hinnian kan langit, mari na ikayat nga hinnian mawawan maski isa laman nga megitta kan ira yaw nga abbing."
- ¹⁵ "Nu hinnian wahim kan pangurug nga makaliwat kan ikaw, angka kan iggina, en kayan mu ya naliwatan na kan ikaw nga ikayu nga dua laman. Nu ginan na ka, metolim balalaman ya pia ya awwahi nu.

- ¹⁶ Ngam nu mari na ka ginan, mangarut ka kan isa onu dua nga mevulun kan ikaw nga umang kan iggina tase ikayu nga dua onu tallu ya mattestigu kan ngammin nga ganagannud.
- ¹⁷ Nu mari na peba ginan ira, kayan mu kan ya iglesia. En nu mari na peba ginan maski ya iglesia, ikuentam iggina kan kagitta isa nga mari Judio onu isa nga minakkolekta kan bienes/vuwit.
- ¹⁸ "Kurug ya kayan ku kan ikayu, ya hanna laman nga imandu nu kan ya utun lusak, kunna tian pay, imandu y Afu Dios nga hinnian kan langit, en ya hanna laman nga palussaran nu kan ya utun lusak, kunna tian pay, palussaran y Afu Dios nga hinnian kan langit.
- ¹⁹ "Yaw peba ya kayan ku kan ikayu, nu hinnian dua kan ikayu kan ya utun lusak nga makka-anahut kan maski hanna laman nga ikiddaw nu kan y Dios Ama nga hinnian kan langit, kuan na.
- ²⁰ On, gafu ta, maski kanna be tiaw ya parammungan ya dua onu tallu megafu kan ya angngurug da kan yakan, hinnian nak kan ya pattangnan da."
- ²¹ Sangaw, minang y Pedro kan y Jesus en kunna nga namovut, "Afu, mamim pia nga pakoman ku ya wahik nu makaliwat kan yakan? Mamim pitu kazze?"
- ²² Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Awan! Mari laman kan mamim pitu ya kayan ku, nu azzi pamimpitufuluan mu ya pitu (⁷⁰ X ⁷).
- ²³ Meparig ya appatul y Afu Dios kan yaw. Hinnian patul nga ikayat na nga tukian ya giggatutan ya kohung na ira kan iggina tase pappagan na iran.
- ²⁴ Kattu pinegafanan na nga sinuki ya giggatutan da, hinnian isa nga kohung nga ne-angay kan iggina nga nakagatut kan minillion nga kuartu.
- ²⁵ Gafu ta mari na makapaga, nemandu gafen ya amo na nga melaku iggina, ya atawa na, ya anak na ira en ngammin ya kukua na, tase hinnian pappaga na kan ya ginatut na.

- ²⁶ "Sangaw, nappalentud ya kohung en kunna nga nakimemallak kan iggina, 'Amo, mappasensia ka be laman kan ya gatut ku, gafu ta pagan ku ngammin so nu hinnian.'
- ²⁷ Sangaw, nekallak ya patul yan nga kohung na, pinorrian na ya gatut na, en pinavulunan na igginan nga lumabbet.
- ²⁸ "Ngam kattu nallawan yan nga kohung, nadafung na ya isa nga kagitta na nga kohung nga nakagatut kan iggina kan bissang/bissut laman nga kuartu. Pinaggal na, en kunna nga nakkahi, 'Pagan mun ya gatut mu kan yakan!'
- ²⁹ "Sangaw, nappalentud yan nga kohung, en kunna pay nga nakimemallak kan iggina, 'Wahik, mappasensia ka labbit kan ya gatut ku, gafu ta pagan ku so nu hinnian.'
- ³⁰ Ngam ne-ammari na, en nepekarsel na iggina addet zi mapagan na ya gatut na.
- ³¹ "Kattu nasingan ya dudduma/karruan nga kagitta na nga kohung ya kiningngua na, nelot/nafulotan ya dandam da, en minang da nedanug kan ya amo ra ngammin ya nesimmu.
- ³² Gaggafen, nepakkul ya amo na iggina, en kunna nga nakkahi, 'Avva/Hanna ma ya dakkut mu nga kohung! Pinorrian ku ngammin ngin ya gatut mu gafu ta nakimemallak ka kan yakan.
- ³³ Nekallak mu zinan gafen pay ya kagittam nga kohung kan kagitta ya nepangngikallak ku kan ikaw.'
- ³⁴ Megafu kan ya lussaw ya amo na, nepekarsel na iggina, tase makastigo addet zi mapagan na ngammin ya gatut na.
- ³⁵ Kunna tian pay nattaruk ya kuan y Amak nga hinnian kan langit kan ya kada isa kan ikayu nu mari napafutu ya ammakoma nu kan ya ikattolay nu nga makaliwat kan ikayu."

Mateo 19

- ¹ Sangaw, kattu nabalin ngin y Jesus nga nangituldu kan ira yan, napanaw ra kan ya probinsia ya Galilea en minang da kan ya probinsia ya Judea en kan ya tangapingit ya Kayan/Wangag Jordan.
- ² Napakaru ya totolay nga nevlun kan iggina, en pinammapia na ya makkatakit ira.
- ³ Hinnian/Asan dudduma/karruan nga Fariseo nga minang kan y Jesus tase purban da iggina kan ya kayan na. Kunda gafen nga namovut, "Mepangngat kazze/pano nu igungay ya innia laman nga lalaki ya atawa na kan maski hanna laman nga kegafanan?"
- ⁴ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Mari nu kazze peba nabibbid yaw kan ya Sagrado nga Turak? Y Afu Dios, kattu namaratu iggina kan tolai kattu gafagafu, pinaratu na ira nga lalaki en babay?"
- ⁵ En kunna nga nakkahi, 'Megafu kan yan, panawan ya innia laman nga lalaki ya ama na en ya ina na, en metadday kan ya atawa na, tase mabbalin da nga dua kan kuenta isa nga baggi.'
- ⁶ Gaggafen, mari ra nga dua ngin nu azzi isa ran nga baggi. Ya pinattadday y Afu Dios, mari zinan paggungayan tolai."
- ⁷ Sangaw, ya Fariseo ira, kunda nga namovut kan y Jesus, "Ka-am gafen ta nepamavulun y Moises nga awayya na kan ya innia laman nga lalaki nga iddannan na ya atawa na kan neturakan ya angngigungay na kan iggina, en igungay nan?"
- ⁸ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nepamavulun y Moises nga igungay nu ya gi-attawan nu gafu ta nataggat ya giffutuan nu. Ngam kattu pinaratu y Afu Dios ya totolay, bakkan kan yan ya ikayat na.
- ⁹ Kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga lalaki nga igungay na ya atawa na, mebilang iggina kan mamabay nu mangatawa iggina kan tanakkuan, fera laman nu nakilalaki ya atawa na, en ya nepakkilalaki na ya kegafanan ya angngigungay na kan iggina."

10 Ya disipulo na ira, kunda nga nakkahi kan iggina, "Nu kunna tian ya situasion ya matawa, mas napia gafen laman ngin nu mari vulvua/pulus mangatawa ya innia laman nga lalaki."

11 Y Jesus, kunna nga nakkahi kan ira, "Mari na kan ngammin nga totolay ya makakua kan yan nga nakahi nu azzi ya totolay laman nga iniddannan y Afu Dios kan paka-awayya nga mangngua kan ira yan.

12 On, gafu ta maddumuruma ya kegafanan ya zi angngatawa ya innia laman nga lalaki. Hinnian dudduma nga ne-anak nga hinnian diferensia ya gibbaggian da; hinnian dudduma nga mari mangatawa gafu ta nakafun da; en hinnian dudduma nga mari mangatawa gafu ta ikayat da nga sesserbian y Afu Dios kan ya appatul na. Ya innia laman nga lalaki nga makaparulot kan ira yaw, paraparulotan na zinan."

13 Sangaw, hinnian totolay nga nangiyangay kan ya gi-anakan da ira kan y Jesus tase ipotun na ya ima na kan ira, en idasal na ira, ngam ya disipulo na ira, ginamman da ira yan nga totolay.

14 Ngam y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Pavulunan nu ya abbing ira nga me-angay kan yakan, en mari nu gamman ira, gafu ta, ya totolay nga megitta kan ira yaw nga abbing, ira ya mesipat kan ya appatul y Afu Dios."

15 Sangaw, nepotun na ya ima na kan ira, en kabalin na, napanaw ra Jesus kannay.

16 Hinnian tolay nga minang kan y Jesus, en kunna nga namovut, "Mestru, hanna ya napia nga kuan ku tase hinnian angat ku nga awan na nga panda?"

17 Kunna y Jesus nga siminabbag, "Ka-am ta pinovutan mu kan yakan ya me-annung kan ya napia? Isissa laman ya napia. Nu ikayat mu nga hinnian angat mu nga awan na nga panda, paraparulotan mu ya dorob ira y Afu Dios."

18 Ya tolay, kunna nga namovut, "Hanna ira yan?" Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Marim mamatay; marim mamabay onu makilalaki; marim makkokot; marim mattestigu kan laddud/busid;

- 19 ikakuam ya amam en ya inam, en ayatan mu ya ikattolem kan kagitta ya angngayat mu kan ya baggim pe laman."
- 20 Ya tolai, kunna nga siminabbag, "Mestru, pinaraparulot ku ngammin ira yan ngin. Hanna peba ya kurang ku?"
- 21 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nu ikayat mu nga awan mu nga pakkurangan, angka ilaku ngammin ya kukuam, en iddan mu ya pallakuan mu kan ya pobre ira, gafu ta nu kuan mu yan, hinnian karikum nattaruk kan langit. Kabalin na, manoli ka en me-evulun ka kan yakan."
- 22 Kattu nagina na yan, napanaw iggina nga nakkarandam, gafu ta rikiriku iggina.
- 23 Sangaw, y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, kuru maziya ya attallung ya riku nga tolai kan ya pappatulan y Afu Dios.
- 24 Uli, kayan ku kan ikayu, mas nalohon ya attallung ya kamellio kan ya lattuk dahum annek/ngam kan ya attallung ya riku nga tolai kan ya pappatulan y Afu Dios."
- 25 Kattu nagina ya disipulo na ira yan, nelot/nafulotan ya nepakkapalat da, en kunda nga namovut kan iggina, "Innia gafen ya mapalliad?"
- 26 Iningan y Jesus ira, en kunna nga siminabbag, "Mari mapalliad ya tolai ya baggi na pe laman, ngam y Afu Dios, makua na ngammin."
- 27 Sangaw, y Pedro, kunna nga nakkahi, "Pinanawan mi ngammin ya kukua mi tase me-evulun kami kan ikaw. Hanna sangaw gafen ya premio mi?"
- 28 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, nattaruk nu manuttud nak nga Anak Tolai kan ya mekapalat nga tronok nga mammaray kan ya bahu nga mundo, ikayu nga ne-evulun kan yakan kan yaw nga mundo, manuttud kayu pay kan mafulu se dua nga trono nga mammanut kan ya mafulu se dua nga tribu kan ya nasion ya Israel.

²⁹ En ya innia laman nga tolai nga pinanawan na ya balay na, ya wawwahi na nga lallaki onu babbay, ya ama na onu ya ina na, ya anak na ira, onu ya lusak na ira megafu laman kan ya assesserbi na kan yakan, mangalawat iggina kan mamim matut kan ira yan nga pinanawan na kan yaw nga mundo en kan angat nga awan na nga panda nattaruk kan langit.

³⁰ Ngam aru ya totolay nga atanang ya kekuentan da kan yaw nga mundo, ngam me-alinak da nattaruk mamba; en aru ya totolay nga alinak ya kekuentan da kan yaw nga mundo, ngam me-atanang da nattaruk balalaman."

Mateo 20

¹ Kunna y Jesus nga nakkahi kan ya totolay, "Megitta ya appatul y Afu Dios kan ya kiningngua ya isa nga makakkua kan ka-ubassan. Naggaggammia iggina nga minang nanaful kan totolay nga tandanan na nga umang matrabahu kan ya ka-ubassan na.

² Kannia nepakataful na, nakittaratu iggina kan ira nga pagan na ya kada isa kan ira kan ya gagangay nga tandan kan patangalgaw. Sangaw, binon na iran nga matrabahu.

³ Nanoli iggina manin kan ya plasa kan magga-alas nuebe, en nakasingan iggina kan lallaki kannay nga aggatadag nga awan da nga kuan.

⁴ Gaggafen, kunna nga nakkahi kan ira, 'Ikayu pay, angkayu nga matrabahu kan ya ka-ubassan ku, en pagan ku ya gagangay tandan nu.' Minang da gafen.

⁵ Nanoli iggina manin kan ya plasa kan magga-alas dose en kan magga-alas tres kan giram, en kunna tian pay manin ya kiningngua na.

⁶ Kan magga-alas singko ngin kan giram, nanoli iggina manin kan ya plasa, en nakasingan iggina kan dudduma/karruan nga lallaki nga aggatadag kannay, en kunna nga namovut kan ira, 'Ka-am ta patangalgaw, aggatadag kayu kanniaw nga awan nu nga kuan?'

- ⁷ "Kunda nga siminabbag, 'Gafu ta awan nga tolay nga mappatrabahu kan ikami.' 'Kunna nga nakkahi kan ira, 'Ikayu pay, angkayu gafen nga matrabahu kan ya ka-ubassan ku.'
- ⁸ "Kattu maggabi ngin, ya makakkua kan ya ka-ubassan, kunna nga nakkahi kan ya kapatasa na, 'Akkulan mun ya matrabahu ira, en pagan mun ya tandan da. Ponnang mu nga pagan ya napozzan nga pinatrabahuk, en patturunuhan mu ira addet kan ya naponna.'
- ⁹ Kattu minang ya totolay nga namegafu nga natrabahu kan magga-alas singko kan giram, napagan ya kada isa kan ira kan ya gagangay nga tandan kan patangalgaw.
- ¹⁰ "Sangaw, kattu minang ya totolay nga naponna nga namegafu nga natrabahu, inabbat da nga mas aru ya alawatan da, ngam inalawat ya kada isa kan ira pe laman ya gagangay nga tandan kan patangalgaw.
- ¹¹ Kattu inalawat da ya tandan da, kunda nga narreklamo kan ya makakkua kan ya ka-ubassan,
- ¹² 'Tangorat laman ya nepatrabahu ira yan nga napozzan, ngam negittam bitu ira pe laman kan ikami nga natrabahu kan patangalgaw nga natattam kan ya patu ya sinag.'
- ¹³ "Ngam ya makakkua, kunna nga siminabbag kan ya isa kan ira, 'Kofun, mari ta ka zinarogat. Mari ta kazze/pano nakka-anahatan ya tandan mu kan patangalgaw?
- ¹⁴ Alakan mu ya tandan mu en mapanaw kan. Urek nga neddan kan ya napozzan ya megitta kan ya neddan ku kan ikaw.
- ¹⁵ Mari kazze mepangngat nga kuan ku ya ikayat ku kan ya kukuak ira? Onu hinnian kazze takit ya nonot mu kan yakan gafu ta vukat ya palad/dakulap ku?' "
- ¹⁶ Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi, "Gaggafen, ira nay nga napozzan, maponna nataruk, en ira nay nga naponna, mapozzan nataruk."

17 Kannia aggangay ra Jesus kan ya ciudad ya Jerusalem, ne-arayyu na kan bissang/bissut ya mafulu se dua nga disipulo na kan ya dudduma nga totolay nga ira laman, en kannia ira nga manaladalan, kunna nga nakkahi kan ira,

18 "Ginan dak! Maddaggun tera nga umang kan Jerusalem, en sangaw, me-alawat nak nga Anak Tolay kan ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob, en sentensian da yakan kan patay.

19 Sangaw, iyalawat da yakan kan ya totolay nga mari Judio. Uyu-uyawan, latalatiguan, en ipatak da yakan kan kurut. Ngam kan ya mekatallu nga algaw, magginolay nak balalaman."

20 Sangaw, ya ina y Santiago en y Juan nga anak y Zebedeo, nevulun na ira nga minang da kan y Jesus, en nappalentud iggina kan ya atubang na gafu ta hinnian ikiddaw na.

21 Y Jesus, kunna nga namovut, "Hanna ya ikayat mu?" Kunna nga nangikiddaw kan iggina, "Kazzen ta nattaruk nu mappatul ka, panutturin mu ira yaw nga dua nga anak ku kan ya bikat mu, ya isa kan ya ziwanan mu en ya isa kan ya zimigim."

22 Ngam y Jesus, kunna nga siminabbag kan ya mawwahi, "Mari nu ammu ya ikiddaw nu. Awayya nu kazze nga attamman ya kapazapaziyat nu nga megitta kan ya kapazapaziyat ku?" Kunda nga siminabbag kan iggina, "Awayya mi."

23 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Kurug nga attamman nu ya kapazapaziyat nu nga megitta kan ya kapazapaziyat ku. Ngam awan nga paka-awayyak nga maddisidi nu innia ya manuttud kan ya ziwanan ku en kan ya zimigik, ngam naparan ira yan nga meddan kan ira nay nga pinili y Dios Amak."

24 Kattu nagina ya mafulu nga disipulo ya nekiddaw ya ina ya dua, nallussaw ra kan ya dua nga mawwahi.

25 Inakkulan gafen y Jesus ira nga umaranni ra kan iggina, en kunna nga nakkahi, "Ya mammoray ira kan ya mari Judio ira, ammu nu nga ikayat da nga ipasingan ya pakapangngua ra kan ya totolay nga pammorayan da; en ya

panakallan ira kan ira, ikayat da nga iyuray ya totolay nga hinnian kan ya paka-awayya ra.

26 Ngam mari nu zinan kuan ya kunna tian. Ya innia laman kan ikayu nga mayat nga me-atanang ya kekuentan na, mawag kan mabbalin iggina kan minasserbi kan ikayu.

27 En ya innia laman pay nga tolai nga mayat nga mabbalin kan panakallan, mawag kan mabbalin iggina kan kohung nu.

28 Megitta yan kan ya kuan ku nga Anak Tolay nga minang kan ya utun lusak nga mari na kan tase maserbian nu azzi tase masserbi, en ipamavulun ku nga mapatay nak para kan ya katavvut ya maru."

29 Kannia appanaw ra Jesus kan ya poblasion ya Jerico, napakaru ya totolay nga nevulun kan ira.

30 Hinnian dua nga vulaw nga aggatuttud kan ya bikat ya dalan. Kattu nammuan da nga mattalebad y Jesus kan ya dian da, kunda nga nangikukkullet, "Afu, Gaka y David, kazzen ta ikallak mu ikami!"

31 Ngam ya totolay kan ya ammung, nevuya ra ira tase mari ra makassag. Ngam mas lallaman ngin nga nekukkullet da kan y Jesus, "Afu, Gaka y David, kazzen ta ikallak mu ikami!"

32 Sangaw, nemmang y Jesus, nepakkul na ira, en kunna nga namovut, "Hanna ya ikayat nu nga kuan ku para kan ikayu?"

33 Kunda nga siminabbag, "Afu, ikayat mi nga makasingan kami."

34 Sangaw, nekallak y Jesus ira, en sinukkal na ya gimmatan da. Nerame ra nga nakasingan, en nevulun da kan iggina.

Mateo 21

1 Kattu aranni ra Jesus ngin kan ya ciudad ya Jerusalem, nakakaddet da kan unna kan ya poblasion ya Betfage kan ya bikat ya Bakulud Olivo. Kunna nga nabbon kan ya dua kan ya disipulo na,

- ² "Madderettio kayu nga umang kan ya metunud nga barrio. So nu makakaddet kayu kannay, hinnian/asan insigida masingan nu nga asno nga masina nga aggagalut, en hinnian ya anak na kan ya bikat na. Babbaran nu en iyangay nu ira kanniaw.
- ³ Nu hinnian mamovut kan ikayu nu ka-am ta alakan nu ira, kunnu nga makkahi, 'Mawag y Afu,' en ipetoli na insigida balalaman."
- ⁴ Ya neturak ya isa nga profeta kattun, natumpal kan ya nesimmu kan yan nga algaw,
- ⁵ "Kayan nu kan ya totolay kan Jerusalem, 'Innan nu, lumabbet ya Patul nun kan ikayu. Minappakalinak iggina, en aggatakay kan asno, mabbing nga asno ya pattakayan na.' "
- ⁶ Gaggafen, minang ya disipulo ira, en pinarulot da ya kinahi y Jesus kan ira.
- ⁷ Ne-angay ra kan iggina ya asno en ya anak na, en nesapin da ya gilluturan ya sinnun da, en nattakay y Jesus kan ya anak ya asno.
- ⁸ Napakaru ya totolay nga nangivulad kan ya gilluturan ya sinnun da kan ya panalanan na. Hinnian dudduma/karruan pay nga totolay nga nanampat kan pangapanga kayu nga nekkua/neppay ra kan ya panalanan na.
- ⁹ Hinnian totolay nga mononna annnek/ngam kan y Jesus, en hinnian tumunutunud ira kan iggina, kunda nga nangikukkullet, "Madayarayaw ya Gaka y David! Mabendisionan ya luminabbet kan ittera kan ya paka-awayya y Afu Dios. Madayarayaw y Afu Dios kan ya katanangan nga lugar!"
- ¹⁰ Kannia nepattallung da Jesus kan Jerusalem, nagulu ngammin ya totolay kannay nga kunda nga namovut, "Innia yan nga tolay?"
- ¹¹ Ya totolay nga nevulun kan iggina, kunda nga siminabbag, "Y Jesus nga profeta nga taga babalay ya Nazaret kan ya probinsia ya Galilea."
- ¹² Siminallung da Jesus kan ya lalantaran ya templo. Sangaw, pinatavvar/pinatabbraw na ngammin ya minallaku ira en ya maggatang ira

nga hinnian kannay. Binalabalitu na ya gillamesan ya minannali ira kan kuartu en ya annutturun ira ya minallaku ira kan paloma.

13 Kunna nga nakkahi kan ira, "Nepeturak y Afu Dios kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, 'Ya balek, makahi kan balay nga addasallan.' Ngam pinabbalin nu bitu kan parammungan ya tulisan ira."

14 Sangaw, hinnian dudduma nga vulaw en pilay nga minang kan iggina kan ya lalantaran ya templo, en pinammapia na ira.

15 Ngam ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob, kattu nasingan da ya mekapakkapalat nga milagro ira nga kinikkingngua na, en kattu nagina ra ya abbing ira kan ya lalantaran ya templo nga kunda nga nangikukkullet, "Madayarayaw ya Gaka y David," nelot ya lussaw ra.

16 Kunda nga namovut kan y Jesus, "Maginam kazze/pano ya kayakayan da?" Kunna nga siminabbag, "On, maginak. Mari nu kazze nabibbid yaw kan ya Sagrado nga Turak, 'Maski ya bibbisang/bibbisut nga abbing en ya massusu ira, pinaddayarayom ira kan ikaw.' "

17 Napanaw ra Jesus kan ira, nallawan da kan ya ciudad, en minang da kan ya poblasion ya Betania tase makkaturug da kannay.

18 Kannia annoli ra Jesus kan Jerusalem kan kamatarukan na, nabisin iggina.

19 Nakasingan iggina kan tangafun nga kayu nga igos kan ya bikat ya dalan. Inarannian na, ngam awan nga nasingan na nga vunga nu azzi don laman. Kunna gafen nga nakkahi kan ya kayu nga igos, "Marim vulvua/pulus mavvunga ngin." En insigida nallelay ya kayu.

20 Kattu nasingan ya disipulo na ira yan, nakkapalat da, en kunda nga namovut, "Annianna/Kunnasi/Manna ya nepallelay insigida yan nga kayu?"

21 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, nu hinnian angngurug nu, en nu awan nu vulvua adduda, awayya nu pay nga makua ya megitta kan yan nga kiningnguak kan yan nga kayu. Ngam mari na kan yan laman, gafu ta maski peba nu kayan nu kan yaw nga bakulud, 'Mazza ka en melappak ka kan ya bebay,' mesimmu yan.

²² Nu mangurug kayu, ya hanna laman nga ikiddaw nu kannia addasal nu, malawat nu."

²³ Siminallung da Jesus kan ya lalantaran ya templo, en kannia attuldu na kan ya toloy, ya panakallan ira kan ya papari en ya lalakay ira nga panakallan, minang da kan iggina, en kunda nga namovut, "Hanna ya paka-awayyam nga nangngua kan ira yan nga kinikkingnuam? Innia ya nangiddan kan ikaw kan yan nga paka-awayyam?"

²⁴ Siminabbag y Jesus nga namovut kan ira, "Hinnian povutan ku pay kan ikayu. Nu matabbag nu yakan, kayan ku pay kan ikayu nu be tiaw ya naggafanan ya paka-awayyak nga nangngua kan ira yan.

²⁵ Y Juan nga Minabbawtiso, kanna be tiaw ya naggafanan ya paka-awayya na nga namawtiso, kan y Afu Dios nga hinnian kan langit onu kan toloy?" Sangaw, nerergowan da nga kunda, "Nu kayan tera nga naggafu kan y Afu Dios nga hinnian kan langit, povutan na sangaw kan ittera nu ka-am ta mari tera nangurug kan iggina.

²⁶ Ngam nu kayan tera nga naggafu kan toloy, italaw tera ya toloy ira, gafu ta kurruan da ngammin nga profeta y Juan."

²⁷ Gaggafen, kunda nga siminabbag kan y Jesus, "Mari mi ammu." Gaggafen, y Jesus, kunna nga siminabbag kan ira, "Gafu ta mari nu sinabbag ya povut ku, marik pay kayan kan ikayu nu hanna ya paka-awayyak nga nangngua kan ira yan."

²⁸ "Hanna ya pangabbattan nu kan yaw nga pangngarrian ku? Hinnian toloy nga hinnian dua nga anak na nga lallaki. Minang iggina kan ya kaka, en kunna nga nakkahi, 'Anak ku, angka mattrabahu kan ya ka-ubassan kan sangaw nga algaw.'

²⁹ "Ngam kunna nga siminabbag, 'Awan! Ammarik.' Ngam kabalin na, nanguli ya nonot na, en minang balalaman.

- ³⁰ "Sangaw, minang ya ama ra kan ya mekaddua, en kinahi na pay kan iggina ya megitta kan ya kinahi na kan ya kaka nga anak na. Kunna nga siminabbag, 'On Ama, annak,' ngam mari na mamba minang.
- ³¹ Innia kan ya dua ya namarulot kan ya uray ya ama ra?" Kunda nga siminabbag, "Ya kaka." Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Kunna tian pay kan ikayu. Kurug ya kayan ku kan ikayu, ya minakkolekta ira kan bienes/vuwit en ya minakkilalaki ira ya mas monna ira annak kan ikayu nga makakaddet kan ya pappatulan y Afu Dios.
- ³² Kayan ku yaw gafu ta minang y Juan nga Minabbawtiso kan ikayu nga nangituldu kan ya natunung nga attolay nga vuluvulunan nu zinan, ngam mari nu kinurug iggina. Ngam ya minakkolekta ira kan bienes en ya minakkilalaki ira, kinurug da iggina, ngam ikayu, maski nasingan nu ya nepabbabawi ra, mari nu mamba nabbabawi en nangurug kan iggina."
- ³³ "Ginan nu peba yaw nga pangngarrian ku. Hinnian tolai nga makakkua kan koman nga nammula kan ubas kan ya koman na. Ginibaw na ya pallehut na, en nangavvut iggina kan para addampitan kan ya vunga ya ubas tase mazza ya daggat na. Namatadag iggina kan torre kan para agguardian, en kabalin na, nepatangaw na ya koman na kan dudduma nga minakkikoman, en napanaw iggina nga minang kan tanakkuan nga nasion.
- ³⁴ Kattu tiempo appupusit kan ubas ngin, nabbon iggina kan kohung na ira kan ira yan nga minakkikoman tase ipalak na ya billay na.
- ³⁵ Ngam kattu nakakaddet da kan ya koman, ginafut ya minakkikoman ira ya kohung na ira, en binubbubbug da ya isa, pinatay ra ya isa, en binarabarad da ya isa kan batu.
- ³⁶ Nabbon iggina manin kan mas aru nga kohung na annak kan ya unna, en kattu nakakaddet da kannay, kunna tian manin ya kiningngua ra kan ira.
- ³⁷ Kan nanguzzanan, binon na malappay/mabbit ya anak na nga lalaki, gafu ta kunna kan ya nonot na, 'Ikakua ra ya anak ku.'

38 "Ngam kattu nasingan ya minakkikoman ira ya anak na, kunda nga nerergo, 'Iggina ya mangerensia kan ya koman. Antera patayan pay iggina, tase tagikukuan teran ya erensia na.'

39 Gaggafen, ginafut da iggina, nelappak da kan ya liwan ya koman, en pinatay ra.

40 "Nattaruk nu lumabbet ya makakkua kan yan nga ka-ubassan, hanna ya pangabbattan nu nga kuan na kan ira yan nga minakkikoman?"

41 Kunda nga siminabbag, "Patayan na ira yan nga na-arrakat nga minakkikoman, en ipatangaw nan ya ka-ubassan na kan tanakkuan ira nga makakeddan kan iggina kan ya billay na kan ya tiempo appupusit."

42 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Mari nu kazze peba nabibbid yaw kan ya Sagrado nga Turak? 'Ya batu nga nepamammari ya minabbalay ira, nabbalin kan patunak balalaman. Y Afu Dios ya nangngua kan yan, en mekapakkapalat yan kan ittera!'

43 "Gaggafen, kayan ku kan ikayu, mari nu mesipat kan ya appatul y Afu Dios, ngam isipat na ya totolay ira kan tanakkuan nga nasion ira nga mamaraparulot kan ya uray na.

44 "Ya innia laman nga tolalay nga mesikadul kan yan nga batu, makaltung, en nu metappok yan nga batu kan ya innia laman nga tolalay, madampit." ‘

45 Kattu nagina ya panakallan ira kan ya papari en ya Fariseo ira yan nga pangngarrian y Jesus, napanonot da nga ira balattan ya ikayat na nga kayan.

46 Ngam kattu kinakkapan da nga arestan iggina, awan nga nakua ra, gafu ta nakatalaw ra kan ya karu ya totolay, gafu ta kinurug da nga profeta iggina.

Mateo 22

1 Sinulduan manin y Jesus ya totolay nga nangiyusa kan pangngarrian ira. Kunna nga nakkahi kan ira,

2 "Meparig ya appatul y Afu Dios kan ya kiningngua ya isa nga patul nga nangiprepara kan boda para kan ya anak na nga lalaki.

- ³ Kan ya kohung na ira, nepakkul na ira nay nga nepa-imbata na kan ya boda, ngam ne-ammari ra ya minang.
- ⁴ Sangaw, nabbon iggina manin kan tanakkuan nga kohung na ira nga kunna nga nepakahi kan ira kan ya nepa-imbata na ira, 'Naparti ngin ya bakak ira en ya turete ira nga napataba. Naparan ngammin ngin. Angkayun kan ya boda.'
- ⁵ "Ngam ya nepa-imbata na ira, pinopporrian da laman. Minang da kan ya ikayat da nga angayan, ya isa, minang kan ya koman na; ya isa pay, minang kan ya pannigosiowan na;
- ⁶ en ya dudduma/karruan, ginafut da ya kohung na ira, en pinasapasiranan en pinatay ra ira.
- ⁷ Sangaw, nallussaw ya patul, en binon na ya suddalu na ira, en pinatay ra ira nay nga namatay kan ya kohung na ira, en sinidug da ya siudad da.
- ⁸ "Sangaw, inakkulan na ya dudduma nga kohung na, en kunna nga nakkahi, 'Naparan ngin ya boda, ngam ira nay nga nepa-imbata, mari ra balattan mepangngat nga nembitan.
- ⁹ Gaggafen, angkayu kan ya dalan ira, en ngammin ya totolay nga passimmuan nu, imbitan nu ira nga umang makiboda.'
- ¹⁰ Nallawan ira yan nga kohung, minang da kan ya dalan ira, en inimbita ra ngammin ya nassimmuan da nga totolay, napia en narakat/napot. Napannu ya salon kan bisita ira.
- ¹¹ "Sangaw, kattu siminallung ya patul kan ya salon tase umang na innan ya bisita na ira, hinnian/asan lalaki nga nasingan na nga mari nabbisti kan pakiboda.
- ¹² Kunna ya patul nga namovut kan iggina, 'Kofun, annianna/kunnasi/manna ya nepattallung mu kanniaw nga marim nabbisti kan pakiboda?' Mari nakapikat/nakakanggak ya tolay.
- ¹³ Sangaw, kunna ya patul nga nakkahi kan ya minasserbi ira kan iggina, 'Baluran nu iggina, en ilappak nu kan ya liwan nga kokopan/kallap.

Mattangatangit en mangngarangaritam/mangngaratenget ya totolay kannay.'

"

¹⁴ Kan ya nangultimuan na yan nga pangngarrian y Jesus, kunna nga nakkahi, "Napakaru ya totolay nga makkulan, ngam pilippipia laman ya mapili."

¹⁵ Sangaw, minang ya Fariseo ira, en nerergowan da nu annianna ya anggafut da kan y Jesus kan ya ergo na pe laman.

¹⁶ Gaggafen, binon da ya dudduma nga disipulo ra pe laman en ya dudduma pay nga totolay y Herodes kan y Jesus nga kunda nga nakkahi, "Mestru, ammu mi nga kayan mu ya kurug, en ituttuldum ya fustu nga ikayat y Afu Dios nga kukukuan ya totolay, en marim mavurung kan ya panonotan ya totolay gafu ta marim mappadumuruma.

¹⁷ Kazzen ta kayan mu kan ikami nu hanna ya pangabbattan mu kan me-annung kan yaw. Ipamavulun kazze/pano ya dorob tera nga mappaga tera kan bienes/vuwit kan y Emperador kan Roma, onu awan?"

¹⁸ Ngam ammu y Jesus ya narakat nga gakkad da, en kunna nga siminabbag kan ira, "Appen napia/Aginpipia kayu! Ka-am ta puppurban dak?

¹⁹ Ipasingan nu kan yakan ya isa nga kuartu nga plata nga pappaga nu kan bienes." Iniddannan da iggina kan isa,

²⁰ en pinovutan na kan ira, "Innia ya makammuyung/makammukat en makangngahan kan yaw?"

²¹ Kunda nga siminabbag kan iggina, "Y Emperador." Sangaw, kunna nga nakkahi kan ira, "Iddan nu kan y Emperador ya kua na, en iddan nu kan y Afu Dios ya kua na pay!"

²² Kattu nagina ra yan, nakkapalat da, en pinanawan da iggina.

²³ Kan yan balalaman nga algaw, hinnian dudduma nga Saduceo nga minang kan y Jesus. Ira ya makkahi nga mari magginolay ya nakkakatay ira. Kunda nga nakkahi kan iggina,

- 24 "Mestru, neturak y Moises kan ya dorob tera, 'Nu hinnian lalaki nga matay nga awan na nga anak, mawag kan atawan ya wahi na ya balu tase manak da kan kuenta anak ya wahi na nga natay.'
- 25 "Hinnian kattun pitu nga maggurwahi nga lallaki kan dian mi. Nangatawa ya kaka, ngam natay iggina nga awan da nga anak. Inatawa ya uzzan na yan nga balu,
- 26 ngam natay pay iggina nga awan da nga anak. Kunna tian pay ya nesimmu kan ya mekatallu addet kan ya mekapitu.
- 27 Kan ya panguzzanan, natay pay ya babay.
- 28 Nattaruk kan ya algaw nga agginolay ngammin ya nakkakatay ira, innia gafen kan ira nay nga pitu nga lallaki ya maka-atawa kan nay nga babay? Problema yan gafu ta ira ngammin ya nappasa nga naki-atawan na."
- 29 Ngam y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nakaliwat kayu gafu ta mari nu ammu ya Sagrado nga Turak onu ya pakapangngua y Afu Dios.
- 30 Nattaruk nu magginolay ya nakkakatay ira, mari ra maratawa onu me-atawa, nu azzi megitta ran kan ya anghel ira kan langit.
- 31 En nu me-annung kan ya agginolay ya nakkakatay ira, mari nu kazze peba nabibbid ya neturak kattun kan ya Sagrado nga Turak para kan ikayu?
- 32 'Yakan ya Dios y Abraham, ya Dios y Isaac, en ya Dios y Jacob.' Ikayat na nga kayan nga ya Dios, mari na kan Dios ya nakkakatay ira, nu azzi Dios ya siggamatolay ira."
- 33 Kattu nagina ya totolay yan, nakkapalat da kan ya tuldu na.
- 34 Kattu nammuan ya Fariseo ira nga awan nga netabbag ya Saduceo ira kan ya inergo y Jesus, narammung da.
- 35 Minang da kan iggina, en ya isa kan ira nga abugadu, pinurba na y Jesus nga kunna nga namovut,
- 36 "Mestru, hanna ya dorob nga ka-importanteyan kan ngammin?"

³⁷ Y Jesus, kunna nga siminabbag, " 'Ayatan mu y Afu Dios kan ya interu futum, kan ya interu karalluam, en kan ya interu nonot mu.'

³⁸ Yaw ya kadakallan en ka-importanteyan kan ngammin nga dorob.

³⁹ Yaw ya isa peba nga megitta kan ya unna, 'Ayatan mu ya ikattolem kan kagitta ya angngayat mu kan ya baggim pe laman.'

⁴⁰ Ira yaw nga dua nga dorob ya nebaseyan ngammin ya dorob en ya tuttuldu ya profeta ira."

⁴¹ Kattu narammung peba ya Fariseo ira, kunna y Jesus nga namovut kan ira,

⁴² "Hanna ya pangabbattan nu nga me-annung kan ya Cristo? Innia ya ginafu na?" Kunda nga siminabbag, "Gaka y David."

⁴³ Kunna nga namovut manin, "Ka-am gafen ta neturak y David nga Afu na ya Cristo, en nepeturak ya Espiritu Santo yan kan iggina? On, gafu ta yaw ya neturak na kattun,

⁴⁴ 'Kunna nga nakkahi y Afu Dios kan y Afuk, "Manuttud ka kan ya ziwanan ku addet zi patulukan ku ya kontram ira kan ikaw." ‘

⁴⁵ Nu 'Afu' ya kinahi y David nga me-annung kan ya Cristo, annianna gafen ya kakahi na kan gaka na iggina?"

⁴⁶ Ngam awan nga nakatabbag kan y Jesus, maski kan isa laman nga ergo, en namegafu kan yan nga algaw, awan ngin nga nakegutuk/naketurid/naketaggad nga mamovut kan iggina kan maski hanna laman.

Mateo 23

¹ Sangaw, y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira en ya totolay,

² "Ya mestru ira kan ya dorob en ya Fariseo ira, ira ya maka-awayya nga mangituldu kan ya dorob y Afu Dios nga nepeddan na kan y Moises kan ya ginafu tera ira.

- ³ Mawag gafen kan paraparulotan en vuluvulunan nu ngammin ya kayan da kan ikayu. Ngam mari nu parrian ya kukukuan da, gafu ta mari ra mamba paraparulotan ya ituttuldu ra.
- ⁴ Pakattuan da kayu kan na-addammat nga karga nga nararriat nga makattu, ngam mari ra vulvua/pulus guyuan maski kan ya kuramay ra.
- ⁵ Ngammin ya kukukuan da, kuan da tase masingan ya totolay. Aggangarrian. Innan nu ya kadakal ya kahita ra ira nga negalut kan ya giffrenteyan en gi-
iman da. Innan nu pay ya kanaddu ya gibbarebayan ya gissinnunan da.
- ⁶ Nu umang da kan langan, ikakayat da ya manuttud kan ya lugar ira nga kekakuan da, en nu umang da kan ya sinagoga, ikakayat da pay ya manuttud kan ya kapianan ira nga tuttud.
- ⁷ Ikakayat da nga umang ya totolay nga makiddiot kan ira kan ya plasa, en akkulan da ira kan 'Mestru.'
- ⁸ Ngam mari nu mepangngat nga makkulan kan 'Mestru,' gafu ta isissa laman ya Mestru nu, en maggurwahi kayu.
- ⁹ En mari nu kayan kan ama ya innia laman kan ya utun lusak, gafu ta isissa laman ya Ama nu, en hinnian/asan iggina kan langit.
- ¹⁰ Mari nu pay mepangngat nga makkulan kan 'Afu,' gafu ta isissa laman ya Afu nu, iggina ya Cristo.
- ¹¹ Ya innia laman kan ikayu nga mayat nga mekuenta kan katanangan, mawag kan iggina ya minasserbi kan ikayu.
- ¹² Ya innia laman nga tolai nga mappakatanang, me-alinak nattaruk; en ya innia laman nga tolai nga mappakalinak, me-atanang nattaruk.
- ¹³ "Ngam anakue/pakalallak kayu pay nga mestru ira kan ya dorob en Fariseo ira nga appen napia/aginipia gafu ta alale sinerran nu ya puerta ya pappatulan y Afu Dios tase mari makatallung ya totolay. Ikayu mismu, mari nu mamba tumallung, en mari nu mamba pavulunan ya mayat ira nga tumallung.

14 "Anakkue kayu pay nga mestru ira kan ya dorob en Fariseo ira nga appen napia, gafu ta apa-aprobettian nu nga tagikukuan ya gibbalayan ya babalu nga babbay, en appen relihioso kayu kan ya anaddu nga addasal nu. Siguradu, mas nadammat ya kakastigo nu nattaruk.

15 "Anakkue kayu pay nga mestru ira kan ya dorob en Fariseo ira nga appen napia, gafu ta dakitan nu ya bebay, en angkayu kan ya lugar ira kan ya utun lusak, tase manaful kayu kan maski isa laman nga tolay nga mevulun kan ya angngurug nu. Ngam nu makataful kayu, pabbalinan nu iggina kan mamiddua ya kepangngat na nga mapatuvvu/mapatabbraw kan infiernu annekan/ngam kan ikayu pe laman.

16 "Anakkue kayu pay nga alale vulaw nga mangigiya ira, gafu ta ituttuldu nu mamba nga, nu ya templo ya pangihuramentowan ya innia laman nga tolay, mari mawag kan parulotan na yan nga nehuramento na. Ngam nu ya vulawan kan ya templo ya pangihuramentowan na, mawag kan parulotan na yan nga nehuramento na.

17 Ulapa en alale vulaw kayu! Kayan ku yaw gafu ta, hanna ya mas atanang ya kekuentan na, ya vulawan onu ya templo nga mamabbalin kan ya vulawan nga hinnian kannian kan nasantuan?

18 En yaw mamba peba ya kukukuan nu, ituttuldu nu nga, nu ya angngiyofresian/angngidedikan kan aya-ayam ya pangihuramentowan ya innia laman nga tolay, mari mawag kan parulotan na yan nga nehuramento na. Ngam nu ya me-ofresi nga hinnian kan ya angngiyofresian ya pangihuramentowan na, mawag kan parulotan na yan nga nehuramento na.

19 Alale vulaw kayu! Kayan ku yaw gafu ta, hanna ya mas atanang ya kekuentan na, ya me-ofresi onu ya angngiyofresian nga mamabbalin kan ya me-ofresi kan nasantuan?

20 Gaggafen, nu ya angngiyofresian ya pangihuramentowan ya innia laman nga tolay, mari na kan ya angngiyofresian laman, nu azzi ngammin pay ya hinnian kannian ya pangihuramentowan na.

²¹ En nu ya templo ya pangihuramentowan ya innia laman nga tolay, mari na kan ya templo laman ya pangihuramentowan na, nu azzi y Afu Dios pay nga maddian kannian ya pangihuramentowan na.

²² En nu ya langit ya pangihuramentowan ya innia laman nga tolay, mari na kan langit laman ya pangihuramentowan na, nu azzi ya trono y Afu Dios pay en y Afu Dios nga aggatuttud kannay ya pangihuramentowan na.

²³ "Anakkue kayu pay nga mestru ira kan ya dorob en Fariseo ira nga appen napia! Iddannan nu mamba y Afu Dios kan pakkamafulu ya kappattan nga parrikadu nu, ngam popporrian nu mamba ya mas importante nga tuldu ira ya dorob, ikayat ku nga kayan, ya angngua nu zinan kan natunung kan ya ikattolay nu, ya angngikallak nu zinan kan ira, en ya kekatalak nu zinan. Kukukuan nu zinan ira yaw nga popporrian nu, en mari nu zinan nga porrian ya napia nga paddaggunan nu nga kukukuan.

²⁴ Alale vulaw kayu nga mangigiya. Taran nu mamba ya inuman nu nga hinnian akumulumay na, ngam manillun/mattallan kayu balattan kan kamellio.

²⁵ "Anakkue kayu pay nga mestru ira kan ya dorob en Fariseo ira nga appen napia, gafu ta baggawan nu mamba kan napia ya liwan ya agginuman en pinggan nu ira, ngam pannuan nu ira mamba kan ya kinokot en zinarogat nu.

²⁶ Alale vulaw kayu nga Fariseo ira. Pakarennuan nu kan unna ya unag ya agginuman en pinggan nu ira. Nu kuan nu yan, mapakarennuan pay ya liwan da.

²⁷ "Anakkue kayu pay nga mestru ira kan ya dorob en Fariseo ira nga appen napia! Megitta kayu kan pantion ira nga napintan kan furaw tase nakasta ya kasinnan ya gilliwanan da, ngam ya gi-unaggan da, napannu kan tulutulang nakkakatay en ngammin nga kinadaping.

²⁸ Kunna tian pay kan ikayu, natunung ya kasinnan nu kan ya ikattolay nu, ngam kan ya kononaggan nu, kurug nga appen napia en na-arrakat/na-appot kayu.

²⁹ "Anakkue kayu pay nga mestru ira kan ya dorob en Fariseo ira nga appen napia! Mamandapanday kayu mamba kan pantion ira ya profeta ira, en ada-adornuan nu mamba ya monumento ira ya natunung nga totolay,

³⁰ en kayan nu mamba nga nu natolay kayu zinan kan ya tiempo ya ginafu tera ira, mari nu zinan netadday kan ya namatay ira kan ya profeta ira kattun.

³¹ Kannia akkahi nu kan yan, ipakammu nu nga gakagaka ra kayu ya namatay ira kan ya profeta ira kattun.

³² Gaggafen, massige kayu mamba nga mangngua kan megitta kan ya kiningngua ra, tase balinan nu ya narakat nga pinegafanan da.

³³ Ziriyan kayu. Ginaka na kayu ziriyan. Annianna/Kunnasi/Manna ya pakalisi nu kan ya kakastigo nu kan infiernu?

³⁴ Mabbon nak kan ikayu kan profeta ira, masirib ira nga totolay en mestru ira. Hinnian dudduma kan ira nga patayan nu mamba; hinnian dudduma kan ira nga ipepatak nu mamba kan kurut; hinnian dudduma kan ira nga latalatiguan nu mamba kan ya sinagoga nu ira, en daddaggan nu ira mamba kan kada babalay.

³⁵ Megafu kan ira yan nga kukukuan nu, ikayu ya mattam kan ya kakastigo ya namatay ira kan ngammin nga natunung nga totolay kan ya utun rusak namegafu kan ya nekapatay y Abel nga natunung nga tolay addet kan ya nekapatay y Zacarias nga anak y Barakias nga pinatay ya ginafu nu ira kan ya lalantaran ya templo kan Jerusalem kan ya naddatanan/nallatanan ya angngiyofresian kan aya-ayam en ya Sagrado nga Lugar.

³⁶ On, kurug yaw nga kayan ku kan ikayu manin, ikayu nga matolay kan sangaw ya mattam nga makastigo megafu kan ngammin ira nay nga nepammatay ra kan ira."

³⁷ Kunna peba y Jesus nga nakkahi, "O, ikayu nga maddian kan Jerusalem, binarabarad nu kan batu en pinatapatay nu ya profeta ira nga binon y Afu Dios kan ikayu. Naming aru ngin nga ikayat ta kayu nga ammungan kan

kagitta ya angngammung ya isa nga bakat kan ya pipiyak na ira kan ya gannung ya payak na, ngam ne-ammari nu.

³⁸ Ginan dak! Gafu ta kiningngua nu yan, mapawan en maporrian nattaruk ya balay nu.

³⁹ Kayan ku kan ikayu nga mari rak uli masingan ngin addet zi kayan nu yaw kan me-annung kan yakan, 'Mabendisionan ya umang kan ittera nga hinnian kan iggina ya paka-awayya y Afu Dios.' "

Mateo 24

¹ Nallawan da Jesus kan ya lalantaran ya templo, en kannia annaladalan da nga mapanaw, minaranni ya disipulo na ira kan iggina, en nepasingan da ya napatadag ira nga templo.

² Ngam kunna nga siminabbag kan ira, "Masingan nu ira yan ngammin nga napatadag, azze?/awan kasi? Kurug ya kayan ku kan ikayu, awan vulvua/pulus nattaruk batu nga matalan/mabattang nga makaporotun, gafu ta makkadabbak da ngammin."

³ Sangaw, minang da Jesus kan ya Bakulud Olivo, en kannia iggina nga aggatuttud kannay, minaranni ya disipulo na ira kan iggina nga ira laman, en kunda nga namovut, "Kayan mu kan ikami nu so nu innia ya kesimmu na ira yan nga bahu kinahim. Hanna ya sennial nga mangipasingan kan ikami kan ya annolim kan yaw nga mundo? En hanna ya sennial ya pangultimuan ya mundo?"

⁴ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Mappalan/Memuhud kayu tase awan nga makelohot kan ikayu.

⁵ Kayan ku yaw gafu ta aru nattaruk ya umang nga mangiyusa kan ya ngahan ku nga kunda nga makkahi, 'Yakan ya Cristo,' en aru ya totolay nga awayya ra nga melohot.

⁶ En hinnian/asan nattaruk gerra ira nga mismu magina nu ya guni ra, en hinnian peba gerra ira kan dudduma/karruan nga lugar ira nga madumug nu,

ngam mari nu mattalaw, gafu ta mawag kan mesimmu ira yan, ngam mari peba yan ya pangultimuan.

⁷ Hinnian nattaruk nasion ira nga makiggerra kan dudduma nga nasion, en hinnian nattaruk pappatulan ira pay nga makiggerra kan dudduma nga pappatulan. Hinnian nattaruk bisibisin en lunulunig kan maddumuruma nga lugar.

⁸ Ngammin ira yaw nga mesissimmu ya pamegafanan ya azziyariyat nga megitta kan ya attuliwan/appasikal ya babay nga mappanget nga manak.

⁹ "Ya totolay kan ngammin nga nasion, ikalussaw ra kayu nattaruk megafu kan ya angngurug nu kan yakan. Iyalawat da kayu tase pazapaziyatan da kayu, en patayan da kayu.

¹⁰ Sangaw, aru nattaruk ya mallikud kan ya angngurug da kan yakan, en ikalussaw ra ya wawwahi ra kan pangurug, en iyalawat da ira kan ya mammoray ira.

¹¹ Aru ya umang nga makkahi nga profeta ra, ngam laddud/busid da, en aru ya totolay nga awayya ra nga melohot.

¹² Gafu ta umara-arua ya narakat/napot ira nga makamakua, aru ya totolay nga mallammin ya ayat da kan y Afu Dios en kan ya ikattolay ra.

¹³ Ngam ya innia laman nga tolay nga makakattam kan kapazapaziyat addet kan ya pangultimuan ya attolay na, mapalliad.

¹⁴ Mepalapalappat yaw nga napia nga dumug nga me-annung kan ya appatul y Afu Dios kan ya interu mundo tase mepakammu kan ya totolay kan ngammin nga nasion, en kabalin na, lumabbet ngin ya pangultimuan."

¹⁵ "Y Daniel nga profeta kattun, neturak na ya makatantalaw nga manaral nga aggatadag kan ya Nasantuan nga Lugar. Masingan nu yan nattaruk. Ikayu nga mabbibbid kan yaw, antindian nu kan napia.

¹⁶ Kan yan nga orat, ya totolay kan ya probinsia ya Judea, mawag kan mappaladdiaw ra kan ya kabakuluran.

- ¹⁷ En ya innia laman nga tolay nga hinnian kan ya atap ya balay na, mari na zinan tumallung ngin kan ya balay na nga umang mangalak kan hanna laman nga ivulun na.
- ¹⁸ En ya innia laman nga hinnian kan ya koman na, mari na zinan manoli ngin nga umang mangalak kan sinnun nga pattallian na kan ya balay na.
- ¹⁹ Anakkue/Pakalallak pay ya babbay nga aggabussit onu mappasusu kan ira yan nga algaw.
- ²⁰ Idasadasal nu kan y Afu Dios nga mari mesimmu ira yan kan ya tiempo lammin onu kan ya algaw nga angngilinan nu.
- ²¹ On, gafu ta, kan ira yan nga algaw, nelot/nafulotan ya kapazapaziyat ya totolay nga awan vulvua negittan na namegafu kattu naparatu ya mundo addet kan sangaw, en kunna tian pay, awan nga mesimmu nga megitta kan yan addet nattaruk.
- ²² Kayan ku yaw gafu ta, nu mari zinan zinisidi y Afu Dios nga pababban na ya bilang ira yan nga algaw, awan zinan tolay nga matalan nga matolay. Ngam para laman kan ya pinili na nga totolay, pababban na ya bilang ira yan nga algaw.
- ²³ "Kan ira yan nga algaw, nu hinnian tolay nga makkahi kan ikayu, 'Innan nu, die kanniaw ya Cristo,' onu 'Innan nu, diu kannay iggina,' mari nu mangurug kan iggina.
- ²⁴ Hinnian totolay nga umang nattaruk nga makkahi nga ira ya Cristo onu profeta, ngam laddud da. Mangipasingan da kan mekapakkapalat nga sennial en milagro ira tase melohot ya totolay, en nu awayya na peba, ilohot da maski ya totolay nga pinili y Afu Dios.
- ²⁵ Maggina kayu, ira yaw nga kinahik kan ikayu, dana nakahik kallie ra nga mesimmu.
- ²⁶ Gaggafen, nu hinnian makkahi kan ikayu nga kunna, 'Hinnian ya Cristo kan ya disierto,' mari nu umang kannay. En nu hinnian makkahi nga kunna, 'Hinnian iggina kan ya unag ya balay,' mari nu mangurug.

- ²⁷ Kayan ku yaw gafu ta, ya annolik nga Anak Tolay, megitta kan tallit nga maggafu kan ya silawan en masingan addet kan ya taggappan.
- ²⁸ Maski kannan be tiaw ya lugar nga hinnian natay nga baggi, yan pay ya lugar nga parammungan ya gayang ira."
- ²⁹ "Kabalin ya tiempo nga azziyariyat, insigida makkokopan/makkallap ya sinag, mari mannawag ya vulan ngin, en ya bittuan ira kan langit, makkatanag/makkakabok dan, en maguyag ya makapangngua ira nga hinnian kan langit.
- ³⁰ Kan yan nga tiempo, ya sennial ku nga Anak Tolay, lumattuad kan langit. Sangaw, ngammin ya totolay kan ya utun rusak, mabbinunga/gumunggul ra gafu ta nelot ya talaw ra, gafu ta manoli nak nga Anak Tolay, en masingan dak kan ya kunam ira nga hinnian pakapangnguak en nelot ya kekapalat ku.
- ³¹ Hinnian nagallu nga guni trumpeta nattaruk, en bonan ku ya anghel ku ira kan ya appat nga duhu ya rusak tase ammungan da ya totolay nga pinili y Afu Dios, mamegafu kan ya pamegafanan ya langit addet kan ya pamandanan na."
- ³² "Hinnian pangngarrian nga me-annung kan ya kayu nga igos nga mammuan nu. Nu masingan nu nga mamegafu ya pangapanga na nga mattarengit ngin nga maddon, yan ya pakakammuan nu nga aranni ngin ya tiempo patu.
- ³³ Kunna tian pay, nu masingan nu nga mesimmu ngin ira yan nga ganagannud nga bahu kinahik kan ikayu, yan ya pakakammuan nu nga aranni igginan kan ya puerta.
- ³⁴ Kurug ya kayan ku kan ikayu, mesissimmu ngammin ira yan nga ganagannud kallie ya ipappatay ngammin ya totolay nga matolay kan sangaw.
- ³⁵ Mapawan nattaruk ya langit en ya rusak, ngam ya ergok ira, mari ra vulvua mapawan."

- 36 "Awan vulvua makakammu kan yan nga algaw onu orat, maski ya anghel ira kan langit onu yakan nga Anak ya Ama. Iggina laman ya makakammu.
- 37 Ya nesissimmu kattun kattu katolay y Noe, megitta kan yan pay ya mesissimmu kan ya algaw ira kallie ya annolik nga Anak Tolay.
- 38 Kattu nay nga tiempo kallie ya zivak/alum, nangamangan en namippissa ya totolay, naratawa en ne-atawa ra addet kan ya algaw nga nepattallung da Noe kan ya dakadakal nga barangay,
- 39 en mari ammu ya totolay ya mappanget nga mesimmu kan ira addet zi nazivak da, en nakkalimat da ngammin. Megitta kan yan pay, malannatan ya totolay nattaruk kannia annolik nga Anak Tolay.
- 40 "Nattaruk kan yan nga tiempo, nu hinnian dua nga lallaki kan ya koman, malak ya isa, ngam matalan ya isa.
- 41 En nu hinnian dua nga babbay nga makka-uffun nga maggiling, malak ya isa, ngam matalan ya isa.
- 42 Gaggafen, kanakanayun nga siggaparan kayu zinan, gafu ta mari nu ammu ya algaw nga annolik nga Afu nu.
- 43 Ngam takkilalan nu yaw. Nu ammu zinan ya makabbalay ya orat kan gabi nga aggangay ya isa nga akkokot, mari na zinan makkaturug, tase mari na ituluk nga matallung ya balay na.
- 44 Mawag gafen kan kanakanayun nga siggaparan kayu, gafu ta manoli nak nga Anak Tolay kan orat nga mari nu nammuan."
- 45 "Innia ya mekatalak en masirib nga kohung nga sinunnak ya amo na nga ingkargadu kan ya balay na kannia kawan na nga yan nga kohung ya mangiddan kan ya kakavulun na kan ya kanan da kan ya gagangay nga orat?
- 46 Iggina ya kohung nga madatangngan ya amo na kannia allabbet na nga mamaraparulot kan ya nepakua na kan iggina. Mapalad iggina.
- 47 Kurug ya kayan ku kan ikayu, tunnakkan na iggina nga ingkargadu kan ngammin nga kukua na.

⁴⁸ Ngam nu narakat yan nga kohung, en nu kunna kan ya nonot na, 'Mabayag peba ya allabbet ya amok,'

⁴⁹ en nu pegafanan na sangaw nga palapalukan ya kakavulun na nga kohung, en nu makipangapangan en maki-ini-inum iggina kan ya aggillellaw ira,

⁵⁰ madatangngan nattaruk ya amo na iggina kan algaw nga mari na ekspektan en kan orat nga mari na ammu.

⁵¹ Sangaw, nelot ya angngastigo ya amo na kan iggina, en ipetadday na iggina kan ya appen napia ira. Ya totolay nga hinnian kannay, mattangatangit en mangngarangaritam/mangngaratenget da."

Mateo 25

¹ Nassige y Jesus nga kunna nga nakkahi, "Nattaruk nu manoli nak nga Anak Tolay kan ya utun lusak, meparig ya appatul y Afu Dios kan mafulu nga mammaginganay nga nangivulun kan ya gi-allamparanan da nga umang dumafung kan ya nobio.

² Lima kan ira, kurang ya appanonot da, en lima pay kan ira, masirib.

³ Ya lima nga kurang ya appanonot da, kattu inalak da ya gi-allamparanan da, awan nga nevilun da nga reserba ra nga denu olivo para kan ya gi-allamparanan da.

⁴ Ngam ya lima nga masirib, nangivulun da kan reserba nga denu.

⁵ Sangaw, nabayag ya nepallabbet ya nobio, en kannia attalattaron da kan iggina, mallollomad da, en sangaw, nakakaturug da.

⁶ Kan tangnga gabi, hinnian/asan kunna nga nangikullet, 'O, hinnian ngin ya nobio! Angkayu dafungan igginan!'

⁷ Sangaw, nakkalukag ya mafulu nga mammaginganay, en pinegafanan da nga pinaran ya gi-allamparanan da.

⁸ "Sangaw, ya lima nga kurang ya appanonot da, kunda nga nakkahi kan ya lima nga masirib, 'Kazzen ta iddannan nu ikami kan denu olivo nu, gafu ta nofutan kami, en maddap ya gi-allamparanan min!'

- ⁹ "Ngam ya lima nga masirib, kunda nga siminabbag, 'Awan! Mari na awayya, gafu ta maffugab, mari makalannat ya denu mi kan ittera ngammin. Angkayu gumatang kan para kan ikayu pe laman.'
- ¹⁰ Kannia ira nga minang guminatang, luminabbet ya nobio. Ya lima nga masirib nga nakaparan, nevulun da kan iggina nga siminallung kan ya balay nga pabbodan, en sangaw, naserran ya puerta ngin.
- ¹¹ "Mari nabbayag, luminabbet ya lima nga mammaginganay nga kurang ya appanonot da, en kunda nga nangikullet, 'Afu! Afu! Kazzen ta patallungan mu ikami!'
- ¹² "Ngam ya nobio, kunna nga siminabbag, 'Kurug ya kayan ku kan ikayu, mari ta kayu inamammu.' "
- ¹³ Kan ya pangultimuan ya pangngarrian y Jesus, kunna nga nakkahi, "Gaggafen, mawag kan siggaparan kayu kan ya annolik, gafu ta mari nu ammu ya algaw onu ya orat na."
- ¹⁴ "Ya mesimmu nattaruk nu manoli nak kan ya utun rusak, meparig kan ya mesimmu kan yaw nga pangngarrian ku. Hinnian tol原因 nga naggannukat nga umang kan isa nga lugar. Kallie na nga napanaw, nepakkul na ya kohung na ira, en nekatalak na kan ira ya kukua na ira,
- ¹⁵ segun kan ya makua ya kada isa. Iniddannan na ya isa nga kohung na kan lima nga talento, ya mekaddua, dua, en ya mekatallu, isa. Kabalin na, napanaw igginan.
- ¹⁶ "Sangaw, ya tol原因 nga nangalawat kan lima nga talento, minang na insigida nenigosio, en nakaganansia iggina kan lima nga talento.
- ¹⁷ Kunna tian pay ya kiningngua ya nangalawat kan dua nga talento, en nakaganansia pay iggina kan dua nga talento.
- ¹⁸ Ngam ya nangalawat kan isa nga talento, minang nakkokkob kan ya rusak, en nesussuk na ya kuartu ya afu na kannay.

- ¹⁹ "Kabalin ya anaddu nga tiempo, luminabbet ya afu ra. Nepakkul na ira, en pinovutan na nu hanna ya kiningngua ra kan ya kuartu na nga nekatalak na kan ira.
- ²⁰ Sangaw, ya tolay nga nangalawat kan lima nga talento, minaranni kan iggina nga nangivulun kan ya lima peba nga naganansia na en kunna nga nakkahi, 'Afu, iniddannan nak kan lima nga talento. Die peba ya lima nga talento nga naganansiak.'
- ²¹ "Ya afu na, kunna nga siminabbag, 'Napia ya kiningnguam. Napia en mapammakatalakkan ka nga kohung. Gafu ta napammakatalakkan ka kan bissang/bissut, tunnakkan ta ka nga ingkargadu kan mas aru peba, en makipayayat ka kan yakan nga afum.'
- ²² "Sangaw, nappatubbat nga minaranni kan iggina ya nangalawat kan dua nga talento, en kunna nga nakkahi kan ya afu na, 'Afu, iniddannan nak kan dua nga talento. Die peba ya dua nga talento nga naganansiak.'
- ²³ "Ya afu na, kunna nga siminabbag, 'Napia ya kiningnguam. Napia en mapammakatalakkan ka nga kohung. Gafu ta napammakatalakkan ka kan bissang, tunnakkan ta ka nga ingkargadu kan mas aru peba, en makipayayat ka kan yakan nga afum.'
- ²⁴ "Sangaw, nappatubbat pay nga minaranni kan iggina ya nangalawat kan isa nga talento, en kunna nga nakkahi, 'Afu, ammuksa nga istriktu ka. Mangapa-apit ka kan marim nemula, en maka-alak ka kan marim nabbannahan.
- ²⁵ Megafu kan ira yan, nattalaw nak kan ikaw, en minang ku nesussuk ya kuartum kan ya unag ya rusak. Die ya kuartum.'
- ²⁶ "Ngam ya afu na, kunna nga siminabbag, 'Narakat/Napot en talakag ka nga kohung! Ammuksa kazze/pano nga mangapa-apit nak kan marik nemula, en maka-alak nak kan marik nabbannahan?
- ²⁷ Nebangkum zinan gafen laman ngin ya kuartuk, tase sangaw, kannia kasan kun, malawat ku zinan yan en ya tuhu na pay.'

- ²⁸ Kunna nga nakkahi kan ya dudduma/karruan nga kohung na, 'Alakan nu ya talento kan iggina, en iddan nu kan ya tolay nga hinnian mafulu nga talento na.
- ²⁹ Kayan ku yaw gafu ta, kada tolay nga dana hinnian kua na, mas aru peba ya meddan kan iggina, en mas umaru ya hinnian kan iggina. Ngam ya tolay nga awan na nga kua, maski ya bissang nga hinnian kan iggina, malak peba kan iggina.
- ³⁰ Sangaw, ilappak nu kan ya liwan nga kokopan/kallap yaw nga kohung nga awan na nga serbi. Ya maddian ira kannay, mattangatangit en mangngarangaritam/mangngaratenget da.' "
- ³¹ "Nattaruk nu manoli nak nga Anak Tolay nga mekapakkapalat kan yaw nga mundo nga vulunan ngammin ya anghel ira, manuttud nak kan ya mekapakkapalat nga tronok.
- ³² Ngammin ya totolay kan ya mundo, maparammung da kan ya atubang ku. Pakkasinnan ku ira kan dua nga grupo kan kagitta ya angngisinna ya isa nga minappastor kan ya karneru ira en ya kazzing ira.
- ³³ Paddianan ku ya natunung ira nga arig karneru kan ya ziwanan ku, en paddianan ku ya narakat ira nga arig kazzing kan ya zimigik.
- ³⁴ Sangaw, yakan nga patul, kungku nga makkahi kan ya totolay nga hinnian kan ya ziwanan ku, 'Ikayu nga binendisionan y Amak, tumallung kayu kan ya pappatulan y Afu Dios nga naparan para kan ikayu namegafu kattu nekaparatu ya mundo.
- ³⁵ On, gafu ta, kattu nabisin nak, pinakan dak; kattu nawwaw nak, pinenum dak; kattu minang nak nga dayu kan ya lugar nu, inalaba rak kan ya gibbalayan nu;
- ³⁶ kattu mawag ku ya sinnun, iniddannan dak; kattu nattakit nak, sinanggaw rak; en kattu nekarsel nak, minang dak nga binisita.'

37 "Sangaw, ya natunung ira, kunda nga mamovut, 'Afu, kannia kazze ya nepakasingan mi kan ikaw nga nabisin, en pinakan mi ikaw, onu nawwaw, en pinenum mi ikaw?

38 En kannia ya nepakasingan mi kan ikaw nga dayu kan ya lugar mi, en inalaba mi ikaw kan ya gibbalayan mi, onu mawag mu ya sinnun, en iniddannan mi ikaw?

39 En kannia ya nepakasingan mi kan ikaw nga nattakit onu nekarsel, en binisita mi ikaw?'

40 "En yakan nga patul, kungku nga tumabbag, 'Kurug ya kayan ku kan ikayu, nu kiningngua nu ya kunna tian ira kan ya innia laman nga wahik kan pangurug nga kalinakkan kan kekuentan, kuenta kiningngua nu yan kan yakan pay.'

41 "Sangaw, kungku nga makkahi pay kan ya totolay nga hinnian kan ya zimigik, 'Ikayu nga neged/nebanu/nelunud y Afu Dios, umarayyu kayu kan yakan! Angkayu kan ya afi nga mari vulvua/pulus maddap kan awan na nga panda nga naparan para kan y Satanas en ya anghel na ira.

42 On, gafu ta, kattu nabisin nak, mari rak pinakan; kattu nawwaw nak, mari rak pinenum;

43 kattu minang nak nga dayu kan ya lugar nu, mari rak inalaba kan ya gibbalayan nu; kattu mawag ku ya sinnun, mari rak iniddannan; en kattu nekarsel nak onu nattakit nak, mari rak binisita.'

44 "Sangaw, ya totolay nga hinnian kan ya zimigik, kunda nga mamovut kan yakan, 'Afu, kannia kazze ya nepakasingan mi kan ikaw nga nabisin, onu nawwaw, onu dayu kan ya lugar mi, onu mawag mu ya sinnun, onu nattakit, onu nekarsel en mari mi inuffunan ikaw?'

45 "Sangaw, kungku nga tumabbag, 'Kurug ya kayan ku kan ikayu, gafu ta mari nu inuffunan ya innia laman nga tolai nga kalinakkan kan kekuentan, kuenta mari rak pay inuffunan.'

⁴⁶ Sangaw, mabon ira yan nga totolay kan ya kakastigowan da kan awan na nga panda. En ya natunung ira, umang da kan ya paddianan da kan awan na nga panda."

Mateo 26

¹ Kabalin ya nepakkahi y Jesus kan ngammin ira yan, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira,

² "Ammu nu nga dua nga algaw laman ngin kallie ya Fiesta ya Nepattalebad. Kan yan nga fiesta, yakan nga Anak Tolay, me-alawat tase mepatak nak kan kurut."

³ Sangaw, ya panakallan ira kan ya papari en ya lalakay ira nga panakallan kan ya Judio ira, narammung da kan ya palasio y Caifas nga pari nga katanangan ya kekuentan na,

⁴ en nerergowan da nu annianna/kunnasi/manna ya angngaresta ra kan y Jesus en ya ammatay ra kan iggina kan sekreto.

⁵ Ngam kunda nga nerergo, "Mari tera kuan yan kan ya tiempo ya fiesta, gafu ta, nu kuan tera yan, magulugulu ya totolay."

⁶ Kattu hinnian/asan da Jesus ngin kan ya balay y Simon nga nalleproso kattun kan ya poblasion ya Betania,

⁷ hinnian babay nga minaranni kan iggina nga nangivulun kan isa nga alabastro nga fraskita nga konsu pabangug nga nanginingina nga nevrud na kan ya ulu y Jesus kannia iggina nga maddaggun nga mangan.

⁸ Kattu nasingan ya disipulo na ira ya kiningngua na, nakalussaw ra, en kunda nga nakkahi, "O, kenga laman!"

⁹ Kayan mi yaw gafu ta awayya na nga nalaku zinan yan nga pabangug kan aru nga kuartu, en meddan kan ya pobre ira."

¹⁰ Ngam ammu y Jesus ya kinahi ra, en kunna nga nakkahi, "Ka-am ta nevyua nu iggina? Napia mamba ya kiningngua na kan yakan."

- 11 Kanakanayun nga hinnian pobre ira kan ikayu, ngam mari kanakanayun ya kasan ku kan ikayu.
- 12 Kannia nepangngivurud na kan yan nga pabangug kan yakan, pinaran na ya baggik kan ya mappanget nga ketanam ku.
- 13 Kurug ya kayan ku kan ikayu, maski kanna be tiaw nga lugar kan ya interu mundo nga kepalappatan ya napia nga dumug, makahi pay kannay ya kiningngua na kan panandamman kan iggina."
- 14 Sangaw, y Judas Iscariote nga isa kan ya mafulu se dua nga disipulo y Jesus, minang kan ya panakallan ira kan ya papari,
- 15 en kunna nga namovut, "Hanna ya iddan nu kan yakan nu iyalawat ku y Jesus kan ikayu?" Sangaw, pinagan da iggina gafen kan tallufulu aggat/pidasu nga pirak nga plata.
- 16 Namegafu kan yan nga orat, nanafataful iggina kan napia nga tiansa na nga mangiyalawat kan y Jesus kan ira.
- 17 Kan ya unna nga algaw nga angngan ya Judio ira kan pan nga awan na nga lebadura, minang ya disipulo ira y Jesus kan iggina, en kunda nga namovut, "Kanna be tiaw ya ikayat mu nga pamaranan mi kan ya kanan tera kan ya Fiesta ya Nepattalebad?"
- 18 Kunna y Jesus nga siminabbag, "Angkayu kan ya isa nga tolay kan ya siudad ya Jerusalem, en kayan nu kan iggina, 'Ipakahi ya Mestru, luminabbet ngin ya orat nan. Iggina en ikami nga disipulo na, mangan kami kan ya Fiesta ya Nepattalebad kan ya balay nu.' "
- 19 Kiningngua ya disipulo ira ya kinahi y Jesus kan ira, en pinaran da kannay ya kanan da kan ya fiesta.
- 20 Kattu naggabi ngin, nanuttud da Jesus en ya mafulu se dua nga disipulo na tase mangan da.

²¹ Kannia maddaggun da nga mangan, y Jesus, kunna nga nakkahi, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, hinnian isa kan ikayu nga mangiyalawat kan yakan kan ya mangontra ira kan yakan."

²² Sangaw, nelot/nafulotan ya dandam da, en ya kada isa kan ira, natturubbat da nga kunda nga namovut kan iggina, "Afu, bakkan kan yakan, azze?/awan kasi?"

²³ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Ya isa kan ikayu nga nangidassam kan pan kan ya palangganita nga nangidassamman ku, iggina ya mangiyalawat kan yakan."

²⁴ Mapatay nak nga Anak Tolay gafu ta yan ya neturak kan ya Sagrado nga Turak nga me-annung kan yakan, ngam anak kue/pakalallak pay ya tolai nga mangiyalawat kan yakan nga Anak Tolay kan ira. Mas napia laman ngin kan iggina nu mari na zinan ne-anak."

²⁵ Y Judas nga mappanget nga mangiyalawat kan y Jesus, kunna nga namovut, "Mestru, bakkan kan yakan, azze?" Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Ikaw ya makakammu."

²⁶ Sangaw, kannia ira nga maddaggun nga mangan, nangalak y Jesus kan pan en binendisionan na. Ginaddagaddua na, en neddan na kan ya disipulo na ira nga kunna nga nakkahi, "Yaw ya baggik. Mangalak en mangan kayu."

²⁷ Sangaw, nangalak iggina kan kopa, en kattu nappabalat iggina kan y Afu Dios, neddan na kan ira nga kunna nga nakkahi, "Minum kayu ngammin kan yaw,

²⁸ gafu ta yaw ya dahak, ya daha ya bahu nga taratu, nga matturut para kan napakaru nga totolay, tase mapakoma ya liwaliwat da.

²⁹ Kayan ku kan ikayu, marik uli minum ngin kan yaw nga daggat vunga ubas addet kan ya algaw nga uli akki-inum nu kan yakan kan yan kan ya appatul y Amak."

³⁰ Sangaw, nakkansion da kan paddayarayaw kan y Afu Dios, en kabalin na, napanaw ra kannay tase umang da kan ya Bakulud Olivo.

- 31 Sangaw, y Jesus, kunna nga nakkahi, "Kan sangaw nga gabi, ikayu ngammin, pakkapanawan dak mamba, gafu ta neturak kan ya Sagrado nga Turak, 'Ipapatek ya minappastor, en mawwarawarak sangaw ya karneru ira.'
- 32 Ngam magginnolay nak balalaman, en kabalin na, monna nak annek/ngam kan ikayu nga umang kan ya probinsia ya Galilea."
- 33 Y Pedro, kunna nga siminabbag, "Maski nu pakkapanawan da ka ngammin ya kakavulun ku, mari ta ka vulvua/pulus panawan."
- 34 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Kurug ya kayan ku kan ikaw, kan sangaw nga gabi, kallie ya assikkarallok ya isa nga lalung, namilu ngin nga nelimad mu ya pakakammum kan yakan."
- 35 Y Pedro, kunna nga siminabbag, "Maski mawag kan makipappatay nak kan ikaw, marik ilimad ya pakakammuk kan ikaw." En kunna tian pay ya kinahi ngammin ya disipulo na.
- 36 Sangaw, nakakaddet da Jesus en ya disipulo na ira kan ya lugar nga nangahanan kan Getsemane, en kunna nga nakkahi, "Manuttud kayu kanniaw, gafu ta annak maddasal kannay."
- 37 Nevulun na y Pedro en ya dua nga anak y Zebedeo. Namegafu nga nelot ya dandam na, en naddammat ya tagang na.
- 38 Sangaw, kunna nga nakkahi, "Kuru marandam ya futuk nga alale ipatek. Mattalan/Mabbattang kayu kanniaw, en mari nu makkaturug."
- 39 Minarayyu iggina kan bissang/bissut, en nallakab iggina kan ya lusak, en kunna nga nangidasal, "Ama, nu awayya na, ilisi nak kan ya mappanget nga kapazapaziyat ku. Ngam bakkan kan ya urek ya matumpal nu azzi ya urem."
- 40 Sangaw, nanoli iggina kan ira yan nga tallu nga disipulo na, en nadatangnan na ira nga aggakaturug. Linukag na ira, en kunna nga namovut kan y Pedro, "O, mari nu kazze/pano mattamman ya mari makkaturug kan maski tangorat laman?

- ⁴¹ Mawag kan aggalukag kayu, en idasal nu nga mari nu mapatuluk kan ya katentasion nu. Kurug nga ikayat ya ginnonotan nu ya mangngua kan napia, ngam nakafi ya gibbaggian nu."
- ⁴² Sangaw, minarayyu iggina manin kan bissang kan ya mekaddua nga nepaggangay na nga kunna nga naddasal, "Ama, nu mari na awayya nga melisi nak kan ya mappanget nga kapazapaziyat ku, nu azzi mawag kan mesimmu yan kan yakan, ya urem ya makua."
- ⁴³ Kattu nanoli iggina manin kan ira, nadatangngan na ira manin nga aggakaturug gafu ta mari ra mattamman ngin, gafu ta kuru sikkaturug dan.
- ⁴⁴ Sangaw, pinanawan na ira manin kan ya mekatallu nga nepaggangay na nga naddasal nga negitta kan ya bahu nedasal na.
- ⁴⁵ Sangaw, uli nanoli iggina kan ya disipulo na ira, en kunna nga nakkahi, "Aggakaturug en mamangat kayu peba balattan. O, luminabbet ngin ya orat nga ke-alawat ku nga Anak Tolay kan ya paka-awayya ya minalliwat ira.
- ⁴⁶ Gumangun kayun, gafu ta anteran. Innan nu, diu ngin ya mangiyalawat kan yakan."
- ⁴⁷ Kannia y Jesus nga maddaggun peba nga mergo, luminabbet y Judas nga isa kan ya mafulu se dua nga disipulo na, en ya napakaru nga totolay nga gitattammitan kan ispada en paluk nga binon ya panakallan ira kan ya papari en ya lalakay ira nga panakallan kan ya Judio ira.
- ⁴⁸ Kallie na yan, kinahi y Judas kan ira nga iddannan na ira kan sennial nga kunna nga nakkahi, "Ya tolai nga amman ku, iggina yan. Gafutan nu."
- ⁴⁹ Kattu luminabbet da Judas kan ya dian da Jesus, nerame na inarannian iggina, en kunna nga nakkahi, "Napia nga gabim, Mestru," en inamman na iggina.
- ⁵⁰ Y Jesus, kunna nga namovut, "Kofun, ka-am ta hinnian ka kanniaw?" Sangaw, minaranni ya kakavulun y Judas, en ginafut en inarestan da y Jesus.

⁵¹ Sangaw, ya isa nga disipulo y Jesus, sinakkut/kinasut na ya ispada na, en nesiwad na kan ya kohung ya pari nga katanangan ya kekuentan na, en napingngaddan ya daranggang/talinga na.

⁵² Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Itukut mu ya ispadam, gafu ta ngammin ya mangiyusa kan ispada, matay balalaman kan ispada.

⁵³ Marim ammu kazze nga awayyak nga ikiddaw kan y Amak ya uffun na, en insigida mabbon kan yakan kan maturuk kan pitufulurivu nga anghel?

⁵⁴ Ngam nu kuan ku yan, annianna ya katumpal ya neturak kan ya Sagrado nga Turak nga mawag kan mesimmu yaw?"

⁵⁵ Sangaw, y Jesus, kunna nga namovut kan ya totolay, "Minang kayu kazze kanniaw nga gitattammitan kan ispada en paluk nga manggafut kan yakan nga alale tulisan nak? Kagalgaw aggatuttud nak kan ya lalantaran ya templo nga mattuldu, en mari rak ginafut kannay.

⁵⁶ Ngam mesimmu ngammin ira yaw tase matumpal ya neturak ya profeta ira kattun kan ya Sagrado nga Turak nga me-annung kan yakan." Sangaw, nakkapanawan ngammin ya disipulo na iggina, en pinaladdiawan da iggina.

⁵⁷ Sangaw, ira nay nga totolay nga nanggafut kan y Jesus, ne-angay ra kan ya palasio y Caifas nga pari nga katanangan ya kekuentan na. Narammung kannay ya mestru ira kan ya dorob en ya lalakay ira nga panakallan.

⁵⁸ Mediu arayyu y Pedro nga tumunutunud kan ira Jesus addet kan ya patio ya pari nga katanangan ya kekuentan na, en kattu siminallung iggina kannay, nakipanuttud iggina kan ya guardia ira tase masingan na ya mesimmu kan y Jesus.

⁵⁹ Sangaw, ya panakallan ira kan ya papari en ya interu konseho, nanafataful da kan laddud/busid nga mattestigu ira kan kontra kan y Jesus, tase ipapatay ra iggina,

⁶⁰ ngam awan da nga natafulan, maski aru ya minang kan ya paratubangan da nga natestigu kan laddud. Kan pangultimuan na, hinnian dua nga minang kan ya paratubangan da,

⁶¹ en kunda nga natestigu, "Yan nga tolay, kunna nga nakkahi kan me-annung kan iggina pe laman, 'Awayyak nga darallan ya templo y Afu Dios, en patadagkan ku uli kan tallu nga algaw.' "

⁶² Sangaw, nanadag ya pari nga katanangan ya kekuentan na, en kunna nga namovut kan y Jesus, "Awan kazze metabbag mu kan yan? Hanna ya metabbag mu kan ira yaw nga natestigu kontra kan ikaw?"

⁶³ Ngam mari sinabbag y Jesus iggina. Sangaw, ya pari nga katanangan ya kekuentan na, kunna nga nakkahi kan y Jesus, "Imanduk kan ikaw nga ihuramentom kan ikami kan ya ngahan y Afu Dios nga siggamatolay nu ikaw ya Cristo nga Anak y Afu Dios."

⁶⁴ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nakahi mun. Ngam kayan ku kan ikayu, masingan dak nattaruk nga Anak Tolay nga aggatuttud kan ya ziwanan y Afu Dios nga Makapangngua, en manoli nak en masingan dak kan ya kunam ira kan langit."

⁶⁵ Kattu nagina ya pari nga katanangan ya kekuentan na yan, binerget na ya sinnun na pe laman, en kunna nga nakkahi kan ya konseho, "Mekontra kan y Afu Dios ya kinahi na. Ka-am ta mawag tera peba laman ya matestigu ira? Nagina nu mamba ya kinahi na nga mekontra kan y Afu Dios.

⁶⁶ Hanna gafen ya uray nu?" Kunda nga siminabbag, "Mepangngat nga mapatay iggina!"

⁶⁷ Sangaw, linusulusaban da iggina, binubbubbug da iggina, en linappalappag da,

⁶⁸ en kunda nga nangaffugete, "Ikaw nga Cristo, kayan mu kan ikami ya ipakammu y Afu Dios kan ikaw nu innia ya nallappag kan ikaw."

⁶⁹ Kannia y Pedro nga aggatuttud kan ya patio kan ya liwan ya palasio, hinnian babbonan nga maginganay nga minaranni kan iggina, en kunna nga nakkahi, "Isa ka pay nga kavulun y Jesus nga taga probinsia ya Galilea."

⁷⁰ Ngam y Pedro, kunna nga nallimad kan ya paratubangan da ngammin, "Awan! Marik ammu yan nga kinahim!"

⁷¹ Sangaw, nallawan y Pedro nga minang kan ya daddalanan kan ya trangka, en hinnian manin babbonan nga maginganay nga nakasingan kan iggina, en kunna nga nakkahi kan ya totolay nga aggatadag kannay, "Ne-evulun yan nga tolay pay kan y Jesus nga taga Nazaret."

⁷² Nallimad manin y Pedro nga kunna nga nangihuramento, "Marik ammu yan nga tolay!"

⁷³ Kan mari kuru nabbayag, hinnian dudduma nga totolay nga aggatadag kannay nga minaranni kan y Pedro, en kunda nga nakkahi, "Siguradu, isa ka pay kan ya kakavulun y Jesus, gafu ta ya puntu ya aggergom ya mangipakammu nga taga Galilea ka pay."

⁷⁴ Sangaw, kunna y Pedro nga nakkahi, "Iged/Ibanu/Ilunud nak zinan y Afu Dios nu malladdud/mabbusid nak," en kunna peba nga nangihuramento, "Marik ammu yan nga tolay!" Insigida nassikkarallok ya isa nga lalung,

⁷⁵ en nerandamman/natannaw na ya kinahi y Jesus kan iggina, "Kallie ya assikkarallok ya isa nga lalung, namilu ngin nga nelimad mu ya pakakammum kan yakan." Sangaw, nallawan en nattangatangit iggina kan nasikan.

Mateo 27

¹ Kattu nammataruk ngin, ngammin ya panakallan kan ya papari en ya lalakay ira nga panakallan kan ya Judio ira, nerergowan da ya appapatay ra kan y Jesus.

² Nepabalud da iggina, nepanaw ra kannay en ne-angay ra kan y Pilato nga gubernador.

³ Y Judas nga nangiyawat kan y Jesus, kattu nammuan na nga nasentensian iggina nga mapatay, nabbabawi iggina kan ya liwat na, en netoli na ya tallufulu aggat nga pirak nga plata kan ya panakallan ira kan ya papari en ya lalakay ira nga panakallan,

- ⁴ en kunna nga nakkahi, "Nalliwat nak kannia nepangngiyawat ku kan tolay nga awan na mamba liwat." Kunda nga nakkahi, "Awan nga ammu mi kan yan. Ikaw pe laman ya tumabbag kan yan."
- ⁵ Nebarad na ya pirak ira nga plata kan ya paratubangan da kan ya lalantaran ya templo, napanaw iggina, minang na ginalutan ya karalong na, en nebesin na iggina pe laman.
- ⁶ Sangaw, zinumat ya panakallan ira kan ya papari ya pirak ira nga plata, en kunda nga nakkahi, "Igama ya dorob tera nga mekkua/meppay yaw nga kuartu kan ya tesureria ya templo gafu ta yaw ya paga ya angkat ya isa nga tolay nga napatay."
- ⁷ Sangaw, nerergowan da ya kuan da kan yan nga kuartu, en negatang da kan ya koman ya minappanday kan banga; ginatang da kan para kan attanamman kan dayu ira.
- ⁸ Gaggafen, nangahanan yan nga koman kan Koman Daha, en yan ya ngahan na addet kan sangaw nga algaw.
- ⁹ Kannia nepangngua ra kan yan, natumpal ya neturak y Jeremias nga profeta kattun nga kunna, "Inalak da ya tallufulu aggat nga pirak nga plata nga paga ya angkat ya isa nga tolay nga nakkara-anahutan ya dudduma/karruan nga Israelita nga pamaga ra kan iggina,
- ¹⁰ en negatang da kan ya koman ya minappanday kan banga segun kan ya nemandu y Afu Dios kan yakan."
- ¹¹ Sangaw, nanadag y Jesus kan ya atubang ya gubernador. Inimbistiga na y Jesus nga kunna nga namovut, "Ikaw kazze/pano ya patul ya Judio ira?" Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nakahi mun."
- ¹² Sangaw, ya panakallan ira kan ya papari en ya panakallan nga lalakay ira, inakusan da iggina, ngam awan vulvua/pulus netabbag na kan ira.
- ¹³ Sangaw, y Pilato, kunna nga namovut kan iggina, "Marim kazze nagina ya karu ya pangakusan da kan ikaw?"

- 14 Ngam awan nga netabbag y Jesus, maski isa kan ya nangakusan da kan iggina, en kuru nappabbaw y Pilato kan yan.
- 15 Kada dahun, kan ya Fiesta ya Nepattalebad, aggangngua ya gobernador nga manuelta kan ya innia laman nga presu nga ikiddaw ya totolay.
- 16 Kan yan nga tiempo, hinnian/asan madumudumug nga presu nga mangngahan kan Barabas.
- 17 Kattu narammung ya totolay kan ya atubang y Pilato, kunna nga namovut kan ira, "Innia ya ikayat nu nga sueltan ku, y Barabas onu y Jesus nga makahi kan Cristo?"
- 18 Pinovutan na yan kan ya totolay, gafu ta ammu na nga ne-angay ya konseho y Jesus kan iggina megafu kan ya passil da kan iggina.
- 19 En mari na kan yan laman. Kannia iggina nga aggatuttud kan ya trono nga pamanunutan na, nabbon ya atawa na kan mangikahi kan iggina, "Awan nga kuan mu zinan kan yan nga natunung nga tolal, gafu ta nelot ya nekapazapaziyat ku megafu kan iggina kan ya tatenap ku kattu gabi."
- 20 Sangaw, ya panakallan ira kan ya papari en ya lalakay ira nga panakallan, binensi ra ya totolay nga ikiddaw ra kan y Pilato nga y Barabas ya sueltan na, en ipapatay na y Jesus.
- 21 Kunna manin y Pilato nga namovut kan ira, "Innia kan ira yaw nga dua ya ikayat nu nga sueltan ku?" Kunda nga siminabbag, "Y Barabas."
- 22 Kunna manin nga namovut y Pilato, "Hanna gafen ya ikayat nu nga kuan ku kan y Jesus nga makahi kan Cristo?" Kunda ngammin nga siminabbag, "Ipepatak mu iggina kan kurut."
- 23 Kunna y Pilato nga namovut, "Ka-am? Hanna kazze ya narakat/napot nga kiningngua na?" Ngam mas kunda nga nangikakkarriaw, "Ipepatak mu iggina kan kurut!"
- 24 Nasingan y Pilato nga awan nga efekto ya kinahi na kan ya totolay. Imbes kan memamak da zinan, pinegafanan da ya naggulugulu lallaman ngin.

Nappalak iggina gafen kan danum, en binaggawan na ya ima na kan ya paratubangan ya totolay, en kunna nga nakkahi kan ira, "Bakkan kan yakan ya tumabbag kan ya kapatay yaw nga tolay nu azzi ikayu pe laman."

²⁵ En ngammin ya totolay, kunda nga siminabbag, "Ikami en ya gakagaka mi ya tumabbag kan ya kapatay na."

²⁶ Sangaw, sinueltan y Pilato y Barabas para kan ira, en kabalin ya nepappalatigu na kan y Jesus, nemandu na kan ya suddalu ira nga ipatak da iggina kan kurut.

²⁷ Sangaw, ya suddalu ira ya gubernador, netallung da y Jesus kan ya palasio ya gubernador, en inammung da ngammin ya suddalu ira nga guardia ya palasio kan ya atubang y Jesus.

²⁸ Inazzan da ya sinnun na, en binistian da iggina kan anaddu nga raggang.

²⁹ Nanalapid da kan korona nga nasasit, en nekorona ra kan ya ulu na. Pinatammitan da ya ziwanan nga ima na kan bilak. Nappalentud da kan ya atubang na, en kunda nga nangaffugete kan iggina, "Diot mi kan ikaw, Patul ya Judio ira!"

³⁰ Linusulubab da iggina, en inalak da ya bilak en nepalapaluk da kan ya ulu na.

³¹ Kabalin da nga nangaffugete kan iggina, inazzan da ya nebisti ra kan iggina, en nesinnun da uli kan iggina ya sinnun na pe laman. Sangaw, nelawan da iggina kan ya palasio tase iyangay ra en ipatak da kan kurut.

³² Kattu nallawan da, hinnian tolay nga mangngahan kan Simon nga taga siudad ya Cirene nga nadafung da. Finersa ya suddalu ira nga nepakattu kan iggina ya kurut y Jesus.

³³ Kattu nakakaddet da kan ya lugar nga nangahanan kan Golgota, ya kebalinan na, Lugar Baritottok,

³⁴ iniddannan da y Jesus kan daggat vunga ubas nga nakihuan kan adu, ngam kattu natantaman na, mari na ininum balalaman.

- ³⁵ Inazzan ya suddalu ira ya sinnun na ira, en kattu nepatak da iggina kan ya kurut, narririfan da nga nabbirillayan ya sinnun na ira.
- ³⁶ Sangaw, nanuttud da, en ginuardian da iggina kannay.
- ³⁷ Kan ya utun ya ulu na, nekkua ra ya neturak nga nakusan na, YAW Y JESUS NGA PATUL YA JUDIO IRA
- ³⁸ Hinnian dua pay nga tulisan nga negindan kan y Jesus nga nepatak kan kurut, ya isa kan ya ziwanan na, en ya isa kan ya zimigi na.
- ³⁹ Ya totolay nga nattatalebad kannay, nawwarawarangiawang da, en kunda nga nangaffugete kan iggina,
- ⁴⁰ "Ikaw nga nakkahi nga darallan mu ya templo en patadaggan mu uli kan tallu nga algaw, nu ikaw ya Anak y Afu Dios, palliaran mu ikaw pe laman ngin en makkazzat ka kan ya kurut!"
- ⁴¹ Ya panakallan ira kan ya papari, ya mestru ira kan ya dorob, en ya lalakay ira nga panakallan, kunna tian pay ya nepangngaffugete ra kan iggina nga kunda,
- ⁴² "Pinalliad na kanu ya dudduma, ngam mari na bitu mapalliad iggina pe laman. Iggina kanu ya patul ya Israel; mazzittag zinan iggina kan ya kurut nan. Nu kuan na yan, mangurug kami kan iggina.
- ⁴³ Nammakatalak iggina kan y Afu Dios, en kinahi na nga iggina ya Anak y Afu Dios. Innan tera gafen nu ikayat y Afu Dios nga palliaran iggina."
- ⁴⁴ Maski pay ya tulisan ira nga negindan nga nepatak kan kurut kan ya bikat y Jesus, kunna tian pay ya nepangngaffugete ra kan iggina.
- ⁴⁵ Kan tangnga algaw, nakkokopan/nakkallap ya interu nga lugar kannay addet kan alas tres kan giram.
- ⁴⁶ Kan magga-alas tres, kunna y Jesus nga nangikarriaw, "Eli, Eli, lama sabaktani," ya kebalinan na, "Dios ku, Dios ku, ka-am ta pinopporrian nak?"
- ⁴⁷ Ya dudduma nga totolay nga aggatadag kannay, nagina ra iggina nga nakkarriaw, en kunda nga nakkahi, "Inakkulan na y Elias!"

- ⁴⁸ Sangaw, hinnian isa kan ira nga nappaladdiaw nga minang nangalak kan ispongaha nga nedassam na kan nalsam nga vunga ubas. Nekkua na kan ya pansaw ya isa nga takkuel, en negawat na kan ya simuk y Jesus, en nepasappat na kan iggina.
- ⁴⁹ Ngam ya dudduma, kunda nga nakkahi kan yan nga tolay, "Porrian mu iggina! Innan tera nu umang italak y Elias iggina."
- ⁵⁰ Sangaw, nakkarriaw manin y Jesus kan nasikan, en natay igginan.
- ⁵¹ Sangaw, nallunig, nakkagaddua ya batu ira, en ya kurtina nga aggabesin kan ya unag ya templo, napissang nga nakkaddua, namegafu kan ya utun addet kan ya gukab.
- ⁵² Navvukat ya netanamman ya nakkakatay ira, en aru ya totolay y Afu Dios nga nakkakatay kattun nga nagginnolay.
- ⁵³ Nallawan da kan ya netanamman da kabalin ya nepagginolay y Jesus, en minang da kan Jerusalem nga nasantuan nga siudad, en napakaru ya nakasingan kan ira kannay.
- ⁵⁴ Ya kapitan en ya suddalu na ira nga nagguardia kan y Jesus, kattu natenap da ya lunig en nasingan da ya nesissimmu, nelot ya talaw ra, en kunda nga nakkahi, "Kurug nga Anak ya Dios yaw nga tolay!"
- ⁵⁵ Hinnian pay aru nga babbay kannay nga naggiraw kan mediu arayyu. Ira yan ya babbay nga ne-evulun en nassesserbi kan ira Jesus namegafu peba kan ya probinsia ya Galilea.
- ⁵⁶ Ya dudduma kan ira yan nga babbay, y Maria Magdalena, y Maria nga ina y Santiago en y Jose, en ya ina ya anak ira y Zebedeo.
- ⁵⁷ Kattu maggireram ngin, hinnian riku nga tolay nga mangngahan kan Jose nga isa pay nga nangurug kan y Jesus nga taga babalay ya Arimatea nga luminabbet kannay.

⁵⁸ Kallie na yan, minang iggina kan y Pilato, en nekiddaw na kan iggina ya angngalak na kan ya baggi y Jesus. Sangaw, nemandu y Pilato nga meddan ya baggi na kan iggina.

⁵⁹ Sangaw, inalak y Jose ya baggi na, en vinukkutan na kan narenu nga lino nga tela,

⁶⁰ en nepetanam na kan ya attanamman na nga bahu nepakokkob na nga sinan kueba kan ya dadap. Sangaw, nangarolig da kan dakal nga batu nga netallab da kan ya attallungan kan ya netanamman na, en napanaw ran.

⁶¹ Hinnian da Maria Magdalena en ya isa nga Maria kannay nga aggatuttud kan mediu arayyu kan ya netanamman na.

⁶² Kan kamatarukan na, yan ya algaw nga angngilinan da, ya panakallan ira kan ya papari en ya Fariseo ira, narammung da kan ya atubang y Pilato,

⁶³ en kunda nga nakkahi, "Mekakua nga Gobernador, kerandamman mi ya kinahi na nay nga minalladdaladdud/minabbusubusid nga tolay kattu katolay na peba. Kinahi na nga kabalin ya tallu nga algaw, magginnoy kanu iggina.

⁶⁴ Gaggafen, ipaguardiam ya netanamman na addet kan ya mekatallu nga algaw, gafu ta marakat laman nu umang kokotan ya disipulo na ira ya baggi na, en kayan da kan ya toloy nga nagginnoy iggina. Nu mesimmu yan, mabbalin kan mas narakat yan nga pangilloko annek/ngam kan ya unna."

⁶⁵ Y Pilato, kunna nga nakkahi, "Hinnian guardia nu ira. Ipaguardia nu ya netanamman na kan ya panda mawayya nu."

⁶⁶ Gaggafen, minang da kan ya netanamman na, en nesiguradu ra kan napia kannia nepannimbre ra kan ya batu en kannia nepappaguardia ra kan yan.

Mateo 28

¹ Kabalin ya algaw nga angngilinan da, kan matamataruk Liggu, minang y Maria Magdalena en ya isa nga Maria kan ya netanamman y Jesus.

² Kallie na yan, nallunig kan nasikan, gafu ta hinnian/asan anghel y Afu Dios nga naggafu kan langit nga nappagukab. Minang na kinarolig en inazzan na

ya dakal nga batu nga netallab kan ya attallungan kan ya netanamman y Jesus, en nanuttud iggina kan ya utun na yan nga batu.

³ Ya kasinnan na, megitta kan kilikilat, en nelot/nafulotan ya furaw ya sinnun na.

⁴ Ya guardia ira nga aggatadag kannay, megafu kan ya talaw ra, namilpig da, en nakkatomba ra nga alale natay ra.

⁵ Kattu nakakaddet ya babbay kan ya netanamman y Jesus, kunna ya anghel nga nakkahi kan ira, "Mari nu matalaw, gafu ta ammu nga tafulan nu y Jesus nga nepatak kan kurut.

⁶ Awan iggina kanniaw ngin, gafu ta nagginnolay igginan, gafu ta yan ya kinahi na kan ikayu kattun. Umang nu innan yaw nga nangikkuayan/nangippayan da kan ya baggi na.

⁷ Sangaw, angkayu insigida kayan kan ya disipulo na ira nga nagginnolay igginan. Monna iggina annek/ngam kan ikayu nga umang kan ya probinsia ya Galilea, en masingan nu iggina kannay. Takkilalan nu yaw nga kinahik kan ikayu."

⁸ Gaggafer, insigida napanaw ra kan ya netanamman na nga nakatalaw ra, ngam nelot ya payayat da pay, en nappaladdiaw ra nga umang makkahi kan yan nga dumug kan ya disipulo na ira.

⁹ Kannia aggangay ra, gavat nga zinafung y Jesus ira, en kunna nga nakkahi kan ira, "Diot ku kan ikayu!" Minaranni ra kan iggina, nappalentud da en guminafut kan ya taka na, en zinayarayaw ra iggina.

¹⁰ Sangaw, y Jesus, kunna nga nakkahi, "Mari nu matalaw, ngam angkayu kayan kan ya wawwahik nga umang da kan Galilea, en masingan dak kannay."

¹¹ Kannia aggangay ya babbay kan ya disipulo ira y Jesus, ya dudduma/karruan kan ya guardia ira kan ya netanamman y Jesus, minang da kan ya ciudad ya Jerusalem, en nepadumug da kan ya panakallan ira kan ya papari ngammin ya nesimmu.

- ¹² Sangaw, narammung ya panakallan ira kan ya papari en ya lalakay ira nga panakallan, en nerergowan da nu hanna ya kuan da. Kinuartuan da ya suddalu ira nga guardia
- ¹³ nga kunda nga nakkahi, "Kayan nu kan ya totolay nga minang ya disipulo ira y Jesus kattu gabi, en kinokot da ya baggi na kannia ikayu nga aggakaturug.
- ¹⁴ En mari nu mavurung nu madumug ya gubernador yan, gafu ta makiergo kami kan iggina tase awan nga makua kan ikayu."
- ¹⁵ Sangaw, inalak ya guardia ira ya kuartu, en pinarulot da ya netuldu kan ira nga kuan da. Yan nga nekahi ra kan ya guardia ira, nepadapadumug kan ya Judio ira, en addet kan sangaw nga algaw, yan peba laman ya ipakapakoli ra.
- ¹⁶ Minang ya mafulu se isa nga disipulo y Jesus kan ya bakulud kan ya probinsia ya Galilea nga kinahi na kan ira.
- ¹⁷ Kattu nasingan da iggina kannay, zinayarayaw ra iggina, ngam hinnian dudduma kan ya narammung ira kannay nga nadduda nu kurug nga iggina y Jesus.
- ¹⁸ Minaranni y Jesus kan ira en kunna nga nakkahi, "Ngammin ya pakawayya kan langit en kan ya utun lusak, neddan kan yakan.
- ¹⁹ Gaggafen, angkayu kan ngammin nga totolay kan ngammin nga nasion, pabbalinan nu ira kan disipulok, en bawtisowan nu ira kan ya ngahan ya Ama, ya Anak en ya Espiritu Santo.
- ²⁰ En tuttulduan nu ira kan paraparulotan da ngammin ya nemanduk kan ikayu, en takkilalan nu yaw: kanakanayun nga makipaddian nak kan ikayu addet kan ya pangultimuan ya mundo."

Mateo

Marcos 1

- 1** Yaw ya napia nga dumug nga me-annung kan y Jesu Cristo nga Anak y Afu Dios. Kunna tiaw ya nepammegafu na.
- 2** Natumpal yaw nga neturak y Isaias nga profeta kattun. "O, innan mu! Ponnann ku ya mensaheruk annek/ngam kan ikaw nga mangiparan kan ya dalanan mu."
- 3** "Hinnian/Asan tolay kan ya disierto nga kunna nga mangikukkullet, 'Paranan nu ya dalan y Afu, en tunungan nu ya dalanan na.' "
- 4** Hinnian tolay nga mangngahan kan Juan kan ya disierto. Nepalapalappat na kan ya toloy nga minang kannay nga maggiggina kan iggina nga mawag kan mabbabawi ra kan ya liwaliwat da, en makibawtiso ra tase pakoman y Afu Dios ira.
- 5** Napakaru ya tolay kan ya probinsia ya Judea en kan ya ciudad ya Jerusalem nga minang naggina kan y Juan. Kinahi ra ya liwaliwat da kan iggina, en kabalin na, binawtisowan na ira kan ya Kayan/Wangag Jordan.
- 6** Dudut kamellio ya napanday nga sinnun na, en gaddang ya sintaron na. Durun en issi kalaba/ayukan ya nepakkatolay na.
- 7** Kunna nga nakkahi kan ya toloy, "Hinnian tumunud nga mas makapangngua annek kan yakan. Marik mepangngat nga mappalentud nga mamabbad kan ya galut ya sandallia na.
- 8** Bawtisowan ta kayu kan danum, ngam bawtisowan na kayu kan Espiritu Santo."
- 9** Kan ira yan nga algaw, napanaw y Jesus kan ya babalay ya Nazaret kan ya probinsia ya Galilea nga minang kan y Juan tase makibawtiso kan iggina kan ya Kayan Jordan.

- ¹⁰ Kattu luminafang y Jesus kan ya danum, nasingan na nga navvukat ya langit, en ya Espiritu Santo nga maddaggun nga mappagukab nga megitta kan paloma, en neppa/nassippa kan iggina.
- ¹¹ Hinnian ngaral nga naggafu kan langit nga kunna nga nakkahi, "Ikaw ya ideddukan ku nga Anak ku nga kuru makapayayat kan yakan."
- ¹² Insigida negiya ya Espiritu Santo y Jesus kan ya disierto.
- ¹³ Kannia kasan na kannay kan appattafulu nga algaw, sinentasion y Satanas iggina. Hinnian iggina kan ya dian ya ayam ira nga tanam/tanang, en sinerbian ya anghel ira iggina.
- ¹⁴ Nekarsel y Juan, en kabalin na yan, minang y Jesus kan ya probinsia ya Galilea, en nepalapalappat na ya napia nga dumug y Afu Dios kannay.
- ¹⁵ Kunna nga nakkahi kan ya totolay, "Luminabbet ngin ya tiempo; aranni ngin ya appatul y Afu Dios. Mabbabawi kayu kan ya liwaliwat nu, en mangurug kayu kan ya napia nga dumug."
- ¹⁶ Kannia annaladalan y Jesus kan ya dappit ya dakal nga danum ya Galilea, nasingan na y Simon en y Andres nga mawwahi nga minaggimmanangat/minaggesesira. Maddaggun da nga memmanangat.
- ¹⁷ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Mevulun kayu kan yakan, en pabbalinan ta kayu kan minaggimmanangat kan totolay."
- ¹⁸ Insigida pinanawan da ya sonsoru ra, en nevlun da kan iggina.
- ¹⁹ Kattu nakarayyu ra kan bissang/bissut, nasingan da y Santiago en y Juan nga mawwahi nga anak y Zebedeo. Hinnian da kan ya barangay ra nga paddaggunan da nga politan ya sonsoru ra.
- ²⁰ Insigida inarut y Jesus ira, en pinanawan da kan ya barangay ya ama ra en ya totolay nga natandanan, en nevlun da kan y Jesus.
- ²¹ Minang da Jesus kan ya babalay ya Capernaum. Kan ya algaw nga angngilinan ya Judio ira, siminallung da Jesus kan ya sinagoga, en namegafu iggina nga nattuldu.

- ²² Nappabbaw ya totolay kan ya nepattuldu na, gafu ta hinnian paka-awayya na nga mattuldu nga mari megitta kan ya attuldu ya mestru ira kan ya dorob.
- ²³ Hinnian tolai nga inafunan narakat/napot nga espiritu nga hinnian kan ya sinagoga nga kunna nga nangikarriaw,
- ²⁴ "Jesus nga taga Nazaret, hanna ya ikayat mu nga kuan kan ikami? Angka kazze/pano darallan ikami? Ammuk nu innia ka. Ikaw ya Nasantuan nga binon y Afu Dios!"
- ²⁵ Ngam kunna y Jesus nga nammandu kan ya narakat nga espiritu, "Memamak kan! Panawan mu igginan!"
- ²⁶ Pinanuruturayag ya narakat nga espiritu ya tolai, nakkarriaw iggina, en pinanawan na ya tolai.
- ²⁷ Nalagat ngammin ya totolay, en kunda nga nakkaporovut, "Hanna yan? Bahu kazze nga tuldu? Hinnian pano paka-awayya na yan nga tolai nga manduan na maski ya narakat nga espiritu ira, en parulotan da iggina."
- ²⁸ Insigida nepadapadumug da ya me-annung kan y Jesus kan ya interu probinsia ya Galilea.
- ²⁹ Sangaw, napanaw ra Jesus kan ya sinagoga, en minang da kan ya balay ya Simon en y Andres nga makabbalay. Nevulun pay ya Santiago en y Juan.
- ³⁰ Agga-idda nga makkulikug ya babay nga katuangan y Simon, en insigida kinahi ra yan kan y Jesus.
- ³¹ Minaranni y Jesus kan iggina, sinammit na ya ima na, en binangun na. Nerame nemmang ya kulikug na, en sinerbian na ira.
- ³² Kattu maggabi ngin, kabalin ya nepallammad ya sinag, ne-angay ya totolay kan y Jesus ngammin ya makkatakit en ya totolay nga inafunan narakat nga espiritu ira pay.
- ³³ Ngammin ya totolay kan ya babalay, narammung da kan ya atubang ya balay ra Simon.

- ³⁴ Aru ya totolay nga maddumuruma ya tulahan da nga pinammapia y Jesus. Aru pay ya narakat nga espiritu nga pinappaw na, ngam mari na pinavulunan ira nga mergo, gafu ta ammu ra nu innia iggina.
- ³⁵ Kan matamataruk, kokopan/kallap peba, guminangun y Jesus nga minang naddasal kan ya lugar nga kawatan totolay.
- ³⁶ Sangaw, ira Simon en ya kakavulun na, minang da sinaful iggina.
- ³⁷ Kattu natafulan da, kunda nga nakkahi, "Tafatafulan da ka ngammin ya totolay."
- ³⁸ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Antera kan ya dudduma/karruan nga babalay nga aranni kanniaw, tase mappalapalappat nak pay kannay, gafu ta yan lahud ya inangayan ku kan ya utun lusak."
- ³⁹ Minang da gafen kan ngammin nga lugar kan ya probinsia ya Galilea, en nappalapalappat iggina kan ya sinagoga ira, en pinappaw na ya narakat nga espiritu ira kan ya totolay nga inafunan da.
- ⁴⁰ Hinnian tolay nga malleproso nga minang kan y Jesus. Nappalentud iggina, en kunna nga nakimemallak, "Hinnian kan ikaw ya pakapanggua nga mappammapia kan yakan. Nu ikayat mu, pammapiyan nak."
- ⁴¹ Nekallak y Jesus iggina. Sinoyat na ya ima na, sinukkal na, en kunna nga siminabbag, "Ikayat ku. Mammapia kan!"
- ⁴² Nerame nammapia ya leproso na.
- ⁴³ Sangaw, pinapanaw y Jesus iggina nga kunna nga nangitaddan kan iggina kan napia,
- ⁴⁴ "Ginan nak! Marim kayakayan kan ya innia laman yaw nga nesimmu kan ikaw, nu azzi angka ipasingan ngin ya baggim kan ya pari, en iyofresim/idedikam ya ofresi nga nemandu y Moises kattun me-annung kan ya kapakarenu ya baggim tase hinnian pamakurug kan ya totolay nga napammapia kan."

⁴⁵ Imbes kan yan, minang na pinakapakoli kan ya totolay ya nekapammapia na, en nepadapadumug na. Megafu kan yan, mari awayya y Jesus ya tumallung ngin en mappasingan kan maski hanna nga babalay. Yan ya gafu na kan naddian iggina kan ya lugar nga kawananan totolay. Hinnian totolay nga naggafu kan maddumuruma nga lugar, en minang da kan iggina.

Marcos 2

¹ Nappasa kan pia nga algaw, nattoli ra Jesus kan ya poblasion ya Capernaum. Nepadumug nga hinnian/asan iggina kan ya balay ra.

² Gafu ta hinnian iggina kannay, napakaru ya totolay nga minang narammung kan ya dian na, en awan ngin nga lugar maski kan ya aranni kan ya puerta. Kattu paddaggunan na nga ipalappat ya ergo y Afu Dios kan ira,

³ hinnian appat nga lallaki nga luminabbet nga nangakkat kan ya isa nga paralitiko nga ne-angay ra kan y Jesus.

⁴ Ngam mari ra me-aranni iggina kan y Jesus megafu kan ya karu ya totolay. Ne-unek da iggina gafen kan ya utun ya atap ya balay, en inavvutan/inabbutan da ya atap kan ya gannung y Jesus. Kattu navvutan dan ya atap, zinittag da ya paralitiko nga agga-idda kan ya doyan na.

⁵ Kattu nasingan y Jesus ya sikan ya angngurug da, kunna nga nakkahi kan ya paralitiko, "Anak, napakoma ya liwaliwat mun."

⁶ Hinnian pay dudduma/karruan nga mestru kan ya dorob nga aggatuttud kannay. Pinalappanonot da,

⁷ "Ka-am ta kunna tian ya kayan yan nga tolai? Yan nga kinahi na, mekontra kan y Afu Dios. Innia ya makapakoma kan ya liwaliwat nu azzi y Afu Dios laman?"

⁸ Ngam ammu y Jesus ya hinnian kan ya ginnonotan da, en kunna nga namovut, "Ka-am ta kunna tian ya napanonot nu?"

- ⁹ Hanna ya mas nalohon nga makahi kan ya paralitiko, 'Napakoma ya liwaliwat mun,' onu, 'Gumangun kan, alakan mu ya doyan mun, en manalan kan.'?
- ¹⁰ Ngam hinnian kuan ku tase mammuan nu nga yakan nga Anak Tolay, hinnian paka-awayyak nga mamakoma kan liwaliwat kan ya utun rusak." Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya paralitiko,
- ¹¹ "Kayan ku kan ikaw, gumangun kan, alakan mu ya doyan mun, en lumabbet kan."
- ¹² Nerame na guminangun, inalak na ya doyan nan, en napanaw igginan kan ya paratubangan da ngammin. Nappabbaw ra ngammin, en kunda nga naddayarayaw kan y Afu Dios, "Sangaw peba laman ya nepakasingan tera kan kunna tian!"
- ¹³ Nattoli y Jesus manin kan ya dappit ya dakal nga danum ya Galilea. Minang ya aru nga totolay kan iggina, en sinulduan na ira.
- ¹⁴ Kabalin ya nepattuldu na kan ira, kannia annalan na, nasingan na ya isa nga minakkolekta kan bienes/vuwit nga mangngahan kan Levi nga anak y Alfeo. Aggatuttud iggina kan ya ofisina na. Kunna y Jesus nga nakkahi, "Mevulun ka kan yakan." Nerame luminakkat y Levi en nevulun kan y Jesus.
- ¹⁵ Kannia akkipangan da Jesus kan ya balay ra Levi, aru ya minakkolekta kan bienes en minalliwat ira nga minang nakipangan pay kan ira Jesus en ya disipulo na ira, gafu ta aru ya ne-evulun kan iggina.
- ¹⁶ Hinnian pay Fariseo ira nga mestru kan ya dorob kannay. Kattu nasingan da nga makipangan y Jesus kan minalliwat ira en kan minakkolekta ira kan bienes, pinovutan da kan ya disipulo na ira, "Ka-am ta makipangan kayu kan minakkolekta ira kan bienes en kan minalliwat ira?"
- ¹⁷ Nagina y Jesus yan, en kunna nga siminabbag kan ira, "Ya totolay nga napia ya gawagawayan da, mari ra mawag ya minangnguru. Bakkan kan ira nu azzi laman ya makkatakit ira ya makakawag kan minangnguru. Ya

inangayan ku kan yaw nga mundo, mari na kan makkul kan ya natunung ira nga totolay nu azzi ya minalliwat ira."

18 Kattu maddaggun nga mayuno ya disipulo ira y Juan nga Minabbawtiso en ya Fariseo ira, hinnian dudduma nga totolay nga minang kan y Jesus nga kunda nga namovut kan iggina, "Ka-am ta ya disipulo ira y Juan en ya disipulo ira ya Fariseo ira, maya-ayuno ra, ngam ya disipulom ira, mari ra mayuno?"

19 Y Jesus, kunna nga siminabbag nga namovut, "Awayya na kazze/pano nga mayuno ya kakavulun ya nobio kan ya boda nu hinnian iggina peba kan ira? Awan! Nu hinnian peba ya nobio kan ira, mari ra awayya mayuno.

20 Ngam lumabbet nattaruk ya algaw nga kepanaw ya nobio kan ira, en yan ngin ya aggayuno ra.

21 "Awan nga tolai nga mangiyappit kan bahu nga girit tela kan ya dana nga sinnun, gafu ta, nu kuan na yan, makkarangkan ya bahu nga appit, en mas pissangan na ya dana nga sinnun.

22 Awan pay tolai nga mangiluwan kan bahu nga daggat vunga ubas kan ya dana nga gaddang nga alluwanan ira, gafu ta, nu kuan na yan, battakan ya daggat ya gaddang ira, en madaral ya daggat en ya gaddang ira, nu azzi meluwan ya bahu nga daggat kan bahu nga gaddang pe laman."

23 Kan isa nga algaw nga angngilinan ya Judio ira, nanaladalan da Jesus kan ya katrigran. Kannia annaladalan da, namegafu ya disipulo na ira nga narutut kan nataggatan nga dawa ya trigu.

24 Hinnian dudduma nga Fariseo nga nakasingan kan ira nga kunda nga nakkahi kan y Jesus, "Innan mu ya disipulom ira! Ka-am ta kuan da ya megamma kan ya dorob tera nga makua kan algaw nga angngilinan tera?"

25 Kunna y Jesus nga siminabbag, "Mari nu kazze nabibbid ya kiningngua ra David kattun kattu nabisin iggina en ya kakavulun na?

26 Siminallung iggina kan ya balay y Afu Dios, nangan iggina kan ya pan nga ne-ofresi/nededika kan y Afu Dios, en iniddannan na pay ya kakavulun na.

Segun kan ya dorob tera, ya papari laman ya hinnian paka-awayya ra nga mangan kan yan nga pan. Nesimmu yan kattu tiempo y Abiatar nga pari nga katanangan ya kekuentan na."

²⁷ Sangaw, kunna y Jesus peba nga nakkahi, "Sinunnak y Afu Dios ya algaw nga angngilinan para kan ya pammakapianan ya totolay ira, mari na kan para kan ya pammakapianan ya algaw nga angngilinan ya nepammaratu na kan ya totolay ira.

²⁸ Yakan nga Anak Tolay gafen ya Afu maski peba ya algaw nga angngilinan."

Marcos 3

¹ Sangaw, siminallung da Jesus manin kan ya isa nga sinagoga. Hinnian/Asan pay tol原因 kannay nga nakkissat/nakkarawang ya ima na.

² Hinnian pay totolay kannay nga nanilissifut kan y Jesus nu pammapi na yan nga tol原因 kan ya algaw nga angngilinan da, tase hinnian pangakusan da kan iggina.

³ Kunna y Jesus nga nakkahi kan ya tol原因 nga nakkissat ya ima na, "Angka tiaw! Manadag ka kan ya paratubangan."

⁴ Sangaw, pinovutan na kan ya totolay, "Hanna ya ipamavulun ya dorob tera nga kuan tera kan ya algaw nga angngilinan tera? Mangngua tera kazze/pano kan napia onu kan narakat/napot? Mamalliad tera kazze kan angat onu mamatay?" Mari ra nakapikat/nakakanggak.

⁵ Aggalussaw y Jesus nga nallipilipay kan ira, en narandam iggina megafu kan ya taggat ya giffutuan da. Kunna nga nakkahi kan ya tol原因, "Soyatan mu ya imam." Sinoyat na, en nattoli ya ima na kan ya negangay na.

⁶ Nallawan ya Fariseo ira, en pinalano ra en ya kakavulun y Herodes nga patul ya Judio ira nu annianna/kunnasi/manna ya ammatay ra kan y Jesus.

⁷ Napanaw y Jesus en ya disipulo na ira kan ya sinagoga nga minang kan ya dappit ya dakal nga danum ya Galilea. Aru ya totolay nga nagga fu kan ya

probinsia ya Galilea nga nebulun kan iggina. Napakaru pay ya totolay nga naggafo kan ya probinsia ya Judea, kan ya nasion ya Idumea,

⁸ kan ya ciudad ya Jerusalem en kan ya pallehut ya ciudad ya Tiro en ya ciudad ya Sidon, en kan ya babalay ira kan ya tangapingit ya Kayan/Wangag Jordan nga minang nebulun kan iggina.

⁹ Megafu kan ya karu ya totolay, kinahi na kan ya disipulo na ira nga mangiparan da kan barangay kan ya danum nga awayya na nga pattakayan tase mari arimummungan ya totolay iggina.

¹⁰ On, gafu ta napakaru ya totolay nga pinammapia na, en ngammin ya totolay nga makkatakit, naggurunna ra nga minaranni kan iggina gafen tase matukkal da iggina.

¹¹ Hinnian pay totolay kannay nga inafunan narakat nga espiritu ira. Kattu nasingan da y Jesus, nallakab da kan ya atubang na, en nekarriaw ra, "Ikaw ya Anak y Afu Dios."

¹² Sangaw, nemandu y Jesus kan ya narakat nga espiritu ira nga mari ra kayakayan nu innia iggina.

¹³ Naggadang y Jesus kan ya isa nga bakulud. Inakkulan na ya totolay nga ikayat na. Minang da gafen kan iggina,

¹⁴ en namili iggina kan mafulu se dua nga lallaki tase me-evulun da kan iggina, en tase bonan na ira pay nga mappalapalappat,

¹⁵ en tase iddannan na peba ira kan pakapangngua nga mamappaw kan narakat nga espiritu ira nga minafun kan ya totolay.

¹⁶ Ira yaw ya mafulu se dua nga pinili na: y Simon nga nginahanan y Jesus pay kan Pedro,

¹⁷ y Santiago en y Juan nga anak y Zebedeo, nginahanan y Jesus ira kan Boanerges, ya kebalinan na, megitta kan addug;

¹⁸ ira Andres, Felipe, Bartolome, Mateo, Tomas, Santiago nga anak y Alfeo, Tadeo, Simon nga mayat nga malibre ya nasion na,

- ¹⁹ en y Judas Iscariote nga mangiyalawat kan y Jesus kan ya mangontra ira kan iggina.
- ²⁰ Kattu luminabbet da Jesus kan ya balay ra, napakaru ya totolay nga narammung manin kan ya dian na, en megafu kan yan, mari natanggaw y Jesus gafen ngin en ya disipulo na ira ya nangan.
- ²¹ Kannia nepakagina ya papparientes na kan yan, minang da tase alakan da iggina, gafu ta kayakayan ya totolay nga molapa iggina.
- ²² Hinnian dudduma/karruan nga mestru kan ya dorob nga naggafu kan Jerusalem nga kunda nga nakkahi, "Hinnian y Beelzebub, nga prinsipé ya narakat nga espiritu ira kan ya baggi y Jesus, en iggina ya nangiddan kan iggina kan ya pakapangngua na nga mamappaw kan narakat nga espiritu ira kan ya totolay."
- ²³ Inakkulan na ira, en nergo iggina kan ira kan pangngarrian. Kunna nga nakkahi, "Awayya na kazze nga pappawan y Satanas ya baggi na pe laman?"
- ²⁴ Nu hinnian pappatulan nga makkorontra ya totolay na pe laman, mari na makapannayun.
- ²⁵ Nu hinnian makkarabbalay nga makkorontra ra pe laman, mari ra makapannayun nga makkarabbalay.
- ²⁶ Kunna tian pay, nu turiyan y Satanas ya baggi na pe laman, en kontran na iggina pe laman, mari makapannayun ya pakapangngua na, nu azzi yan ya pangultimuan ya ammoray nan."
- ²⁷ "Awan nga makatallung kan ya balay ya nasikan nga tolay en ipanaw na ya kukua na ira nu azzi baluran na bitan ya nasikan nga tolay. Nu mabalud na, mepanaw na ya kukua na ira.
- ²⁸ "Kurug ya kayan ku kan ikayu, awayya na nga mapakoma ngammin ya liwaliwat ya totolay en ya kayan da nga narakat nga mekontra kan y Afu Dios,

²⁹ ngam mari vulvua/pulus mapakoma ya innia laman nga mergo kan narakat kontra kan ya Espiritu Santo, gafu ta yan ya liwat nga awan na nga panda."

³⁰ Kinahi y Jesus ira yan kan ira gafu ta hinnian dudduma nga nakkahi nga naddian ya narakat nga espiritu kan iggina.

³¹ Luminabbet ya ina en ya wawwahi y Jesus nga lallaki. Hinnian da nga aggatadag kan ya liwan ya balay nga dian na, en nepakkul da iggina.

³² Aru ya totolay nga aggatuttud kan ya pallehut na, en kunda nga nakkahi kan iggina, "Mestru, hinnian kanu ya inam en ya wawwahim nga lallaki kan ya liwan, en ikayat da ya makiergo kan ikaw."

³³ Kunna nga siminabbag kan ya tolay ira, "Innia ya inak en ya wawwahik?"

³⁴ Linipilipay na ya tolay ira nga aggatuttud kan ya pallehut na, en kunna nga nakkahi, "Ira yaw ya inak en ya wawwahik.

³⁵ Kayan ku yaw gafu ta, ya innia laman nga mamaraparulot kan ya uray y Afu Dios, iggina ya wahik en ya inak."

Marcos 4

¹ Namegafu manin y Jesus nga nattuldu kan ya dappit ya dakal nga danum ya Galilea. Megafu kan ya karu ya totolay nga narammung kan ya dian na, natakay iggina kan ya isa nga barangay nga hinnian/asan kan ya danum, en nanuttud iggina. Hinnian ngammin ya totolay kan ya dappit.

² Aru ya netuldu na kan ira kan pangngarrian. Kannia attuldu na, kunna nga nakkahi,

³ "Ginan dak! Hinnian kusettieru nga minang nangiwarak kan bini kan ya koman na.

⁴ Kannia iggina nga mangiwarak kan bini kan ya koman na, hinnian dudduma/karruan nga bini nga napakanna nga newarak kan ya daddalanan. Minang ya mammanuk ira, en kinnan da.

- ⁵ Hinnian pay dudduma nga bini nga napakanna nga newarak kan ya kabatuan nga bissang/bissut ya rusak na. Nallian ya nepattuhu ra gafu ta ababbaw ya rusak.
- ⁶ Ngam kattu nassinag, nallelelay en nakkakatay ra gafu ta mari ra nakapaggamut kan napia gafu ta nempit ya rusak nga nattuhuan da kan ya utun ya batu.
- ⁷ Hinnian pay dudduma nga bini nga napakanna nga newarak kan ya kasitan, en kattu ziminakal ya asit ira, inayyungan da ya mula ira, en mari ra gafen navvunga.
- ⁸ Ngam ya bini nga newarak kan ya napia nga rusak, napinipia ya nepattuhutuhu ra, ya nepaddawa ra, en ya nepavvunga ra. Navvunga ya dudduma kan taggitallufulu kan kada fun, ya dudduma kan taggiannammafulu kan kada fun, en ya dudduma kan taggimatut kan kada fun."
- ⁹ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Nu ikayat nu nga mantindian, panonotan nu gafen kan napia ya kinahik kan ikayu."
- ¹⁰ Kattu mesissa y Jesus ngin, minang kan iggina ya mafulu se dua nga disipulo na ira en ya dudduma peba nga totolay. Nekiddaw ra kan iggina nga ipakanawag na ya kebalinan ya pangngarrian nga bahu kinahi na kan ira.
- ¹¹ Kunna y Jesus nga nakkahi kan ira, "Neddan kan ikayu ya pakakammu nu kan ya sekreto nga me-annung kan ya appatul y Afu Dios. Ngam kan ya dudduma nga totolay, makahi ngammin ya ganagannud kan pangngarrian en istoria laman nga katumpalan ya neturak ya isa nga profeta kattun,
- ¹² 'Maski aggasinnan da, mari ra kuru masingan, maski aggaginan da, mari ra kuru magina, en mari ra mantindian. Mesimmu yan gafu ta, nu mari ra kunna tian zinan, manoli ra kan yakan tase pakoman ku ira.' "
- ¹³ Sangaw, pinovutan y Jesus, "Mari nu kazze/pano mantindian yan nga pangngarrian? Annianna/Kunnasi/Manna ya pakantindi nu kan maski hanna laman nga pangngarrian nga kayan ku kan ikayu?

14 Kunna tiaw ya kebalinan ya pangngarrian ku. Ya angngipalappat ya tolay kan ya ergo y Afu Dios kan ya totolay, yan ya kegittan ya angngiwarak ya kusettieru kan bini.

15 "Ya daddalanan nga napakannan ya dudduma nga bini, yan ya kegittan ya totolay nga makagina kan ya ergo y Afu, ngam insigida umang azzan y Satanas ya ergo nga nagina ra kan kagitta ya annuttuk ya mammanuk ira kan ya bini nga napakanna kan ya daddalanan.

16 "Ya kabatuan nga rusak nga napakannan ya dudduma nga bini, yan ya kegittan ya totolay nga makagina kan ya ergo y Afu, insigida alawatan da nga siggapayayat.

17 Ngam mari na kuru mapagamut kan ya giffutuan da, en mari ra gafen mannayun. So nu hinnian kapazapaziyat onu katattazzi nga lumabbet kan ira megafu kan ya angngurug da kan ya ergo y Afu Dios, insigida likuran da ya angngurug da.

18 "Ya kasitan nga napakannan ya dudduma nga bini, yan ya kegittan ya totolay nga makagina kan ya ergo y Afu,

19 ngam hinnian peba tumallung kan ya giffutuan da, ya avvuruvurung da kan ya nemundowan nga attolay, ya angngayat da kan kukua ira en ya angngayat da kan dudduma nga ganagannud. Ira yaw nga ganagannud, gurunan da ya ergo kan kagitta ya angngayyung ya asit ira kan ya mula ira. Yan ya gafu na kan awan nga vunga ra.

20 "Ya napia nga rusak nga newarakan ya dudduma nga bini, yan ya kegittan ya totolay nga makagina en mangalawat kan ya ergo y Afu, en mavvunga ra kan mamin tallufulu, onu maming annammafulu onu mamim matut."

21 Kunna y Jesus peba nga nakkahi, "Awayya na kazze nga masibattan ya isa nga allamparan en matakuban kan baldi onu mekkua/meppay kan gannung kattri? Awan! Ngam mekkua pe laman kan ya gagangay nga aggitotunan.

22 Awan nga nesussuk kan sangaw nga mari mammuan nattaruk, en awan nga natakuban kan sangaw nga mari mavukatan nattaruk.

- ²³ Nu ikayat nu nga mantindian, ginan nu gafen kan napia ya kayan ku kan ikayu."
- ²⁴ Nassige iggina peba nga kunna nga nakkahi, "Panonotan nu ya itulduk kan napia, gafu ta, ya karu ya iddan nu, yan pe laman ya malawat nu, en mas aru peba ya meddan kan ikayu.
- ²⁵ Kayan ku yaw gafu ta, ya tolay nga hinnian na, mamungan peba ya hinnian kan iggina. Ngam ya tolay nga awan na, malak peba ya maski bissang nga hinnian kan iggina."
- ²⁶ Kunna peba nga nakkahi, "Ya appatul y Afu Dios, megitta kan ya mesimmu nu mangiwarak ya isa nga tolay kan bini kan ya koman na.
- ²⁷ Kabalin na, makkaturug iggina kan kada gabi, en gumangun iggina kan kada mataruk. Mattutuhu ya vukal ira, en dumakal da, ngam mari na ammu nu annianna ya kesimmu na.
- ²⁸ Mesimmu yan gafu ta ya rusak pe laman ya mangngua kan ira yan. Kan unna, mattuhu. Sangaw, dumakal, maddawa en mammayan.
- ²⁹ So nu mataggat ngin ya vunga na ira, umang na apitan ngin, gafu ta lumabbet ya tiempo ran nga ma-apit."
- ³⁰ Kunna peba y Jesus nga nakkahi, "Hanna ya pangngarrian tera kan ya appatul y Afu Dios? Onu hanna ya usan tera nga pangngarrian tase mepakanawag ya appatul na? Yaw ya pangngarrian nga kayan ku kan ikayu.
- ³¹ Megitta ya appatul na kan vukal mustasa nga kabissangngan kan ngammin nga vukal kan ya utun rusak.
- ³² Nu memula, mattuhu, dumakal, en mabbalin kan isa pay kan ya kadakallan kan ngammin nga mula. Mappangapanga kan daddakal, en awayya na nga mattuhut/massubut ya mammanuk ira kannay."
- ³³ Nangiyusa iggina kan aru peba nga kunna tian nga pangngarrian kannia attuldu na kan ira segun kan ya awayya ra nga mantindian.

³⁴ Pangngarrian en istoria laman ya ne-usa na kannia nepattuldu na kan ya totolay. Ngam nu y Jesus laman en ya disipulo na ira, nepakanawag na ngammin kan ira.

³⁵ Kan yan nga algaw, kattu maggabi ngin, kunna nga nakkahi y Jesus kan ya disipulo na ira, "Maddakit tera kan ya tangapingit ya dakal nga danum."

³⁶ Pinanawan da gafen ya napakaru nga totolay kan ya dappit, en minang da nebulun nga nakipattakay kan y Jesus kan ya barangay. Hinnian pay dudduma nga nabbarangay nga nebulun kan ira.

³⁷ Mari nabbayag, nabbayabbag kan nasikan, nasukkayan/nasikkuayan ya barangay kan ya daddakal nga palapalung, en mapannu ngin ya barangay kan danum.

³⁸ Ngam hinnian y Jesus kan ya likud ya barangay, en naffungan nga aggakaturug iggina. Linukag da nga kunda nga nakkahi kan iggina, "Mestru, ituluk mu kazze nga makkalimat teran?"

³⁹ Sangaw, nalukag iggina, en nemandu na nga memmang ya angin, en kunna nga nakkahi kan ya danum, "Memparak kan! Memamak kan!" Insigida nemmang ya angin, en nakkalma ya danum.

⁴⁰ Kunna nga namovut kan ya disipulo na ira, "Ka-am ta mattalaw kayu? Awan kazze angngurug nu?"

⁴¹ Sangaw, nelot/nafulotan ya talaw ra, en kunda nga nakkaporovut, "Hanna pano yaw nga tolai? Maski ya angin en ya danum, parulotan da iggina."

Marcos 5

¹ Sangaw, nakakaddet da Jesus kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea nga lugar nga paddianan ya Geraseno ira.

² Kattu nazzittag y Jesus kan ya barangay, insigida hinnian/asan tolai nga inafunan narakat/napot nga espiritu nga naggafu kan ya kueba ira nga nattanamman, en minang ziminafung kan y Jesus.

- ³ Naddian iggina kan ya kueba ira. Awan nga tolay nga makabalud kan iggina kan mabbayag.
- ⁴ Naming aru ngin nga binalud da ya taka na en ya ima na, ngam maski kawad ya ne-usa ra kada baluran da iggina, gattattan na ya kawad ira, en kaltungan na ya balayang nga hinnian kan ya taka na. Awan nga tolay nga mas nasikan nga makapemmang kan iggina.
- ⁵ Gabi en algaw, nattoyayang iggina kan ya nattanamman en kan ya kabakuluran, en nakkakkarriaw iggina, en biniarabiaran na ya baggi na pe laman kan mangngarab nga batu.
- ⁶ Kattu nasingan na y Jesus nga mediu arayyu peba, nappaladdiaw iggina nga minang nappalentud kan ya atubang na.
- ⁷ Kunna nga nangikullet, "Jesus nga Anak ya Katanangan nga Afu Dios, hanna ya kuan mu kan yakan? Kan ya ngahan ya Dios, ipakimallak ku kan ikaw nga mari nak kastigowan."
- ⁸ Kinahi na yan gafu ta bahu kinahi y Jesus yaw maitu/kelattan kan iggina, "Narakat nga espiritu, mapappaw ka kan iggina!"
- ⁹ Sangaw, pinovutan y Jesus, "Hanna ya ngahan mu?" Kunda nga siminabbag ya narakat nga espiritu ira, "Ya ngahan ku, Minarivu, gafu ta napakaru kami,"
- ¹⁰ Nakimemallak da kan y Jesus nga mari na papanawan ira kan yan nga lugar.
- ¹¹ Hinnian bakulud nga aranni kannay, en kan ya bikat na, hinnian napakaru nga bavi nga maddaggun nga mangan.
- ¹² Sangaw, kunda nga nakimemallak ya narakat nga espiritu ira kan iggina, "Kazzen ta bonan mu ikami laman ngin nga umafun kan ira nay nga bavi."
- ¹³ Sangaw, nepamavulun y Jesus kan ira ya nekiddaw ra. Napanaw gafen ya narakat nga espiritu ira kan ya tolay, en minafun dan kan ya bavi ira. Ya bavi ira nga madduarivu ya karu ra, nappalapaladdiaw ran nga nakkakkawat kan ya dakal nga danum, en nakkalimat dan.

- 14 Ya manaron ira kan ya bavi ira, nappaladdiaw ra nga minang kan ya tolay ira kan ya poblasion en kan ya barrio ira kan ya babalay nga nepadapadumug da ya nesimmu. Sangaw, minang iningan ya tolay ira nu hanna ya nesimmu.
- 15 Kattu nakakaddet da kan ya dian y Jesus, nasingan da ya tolay nga nappasa inafunan ya minarivu nga narakat nga espiritu. Aggatuttud iggina, nassinun ngin en napia ya nonot nan. Kattu nasingan da iggina, nakatalaw ra.
- 16 Ira nay nga nakasingan kan ya nesimmu kan ya tolay nga nappasa nga nafunan ya narakat nga espiritu ira en ya nesimmu pay kan ya bavi ira, pinakoli ra ya nasingan da.
- 17 Sangaw, nakimemallak ya totolay kan y Jesus nga panawan na ya lugar da.
- 18 Kannia y Jesus nga mattakay kan ya barangay, nakimemallak ya tolay nga nappasa inafunan ya narakat nga espiritu ira nu awayya na nga mevulun pay kan iggina.
- 19 Ngam mari nepamavulun y Jesus nga kunna nga nakkahi, "Lumabbet kan, en kayan mu kan ya kakkofun mu ya napia nga kiningngua y Afu kan ikaw en ya nepangngikallak na kan ikaw."
- 20 Sangaw, napanaw yan nga tolay, en minang kan ya lugar ira nga nangahanan kan Decapolis. Nepadapadumug na ya napia nga kiningngua y Jesus kan iggina, en nappabbaw ngammin ya nakagina kan ya kinahi na.
- 21 Naddakit da Jesus nga nanoli kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea. Kannia nepakakaddet da kan ya dappit ya dakal nga danum, napakaru ya totolay nga narimummung kan ya dian y Jesus.
- 22 Sangaw, hinnian isa nga ofisial ya sinagoga nga mangngahan kan Jairo nga minang kan y Jesus. Kattu nasingan na y Jesus, nappalentud iggina kan ya atubang na,
- 23 en kunna nga nakimemallak kan iggina, "Matay ngin ya anak ku nga malammaginganay. Kazzen ta angka bitan ipotun ya imam kan iggina tase mapammapia en matolay."

- 24 Sangaw, nebulun da Jesus kan iggina. Napakaru pay ya totolay nga nebulun kan ira nga narammung kan ya dian y Jesus.
- 25 Hinnian pay isa nga babay nga, kan mafulu se dua rahun ngin, massessesek/makadadaha.
- 26 Nelot/Nafulotan ya nepazziyat na kannia nepakkiyoru na kan aru nga minangnguru. Nagasto na ngammin ngin ya kukua na, ngam mari na peba la nammapia, nu azzi mas kuminaru/nangampapanat ya takit na.
- 27 Nadumug na ya me-annung kan y Jesus. Nakigguru iggina gafen kan ya napakaru nga totolay kan ya likud y Jesus, en sinukkal na ya sinnun na.
- 28 Kiningngua na yan gafu ta kunna kan ya nonot na, "Nu matukkal ku laman ya sinnun na, mammapia nak kun."
- 29 Insigida nemmang ya assessessek nan, en natenap na kan ya baggi na nga nammapia ya takit nan.
- 30 Natenap pay y Jesus nga hinnian pinammapia ya pakapangngua na, en insigida nabbira iggina gafen nga minatubang kan ya napakaru nga totolay, en kunna nga namovut kan ira, "Innia ya nanukkal kan ya sinnun ku?"
- 31 Kunda ya disipulo na ira nga nakkahi kan iggina, "Aggasinnan mu ya napakaru nga totolay nga narimummung kan ya dian mu. Ka-am ta povutan mu nu innia ya nanukkal kan ya sinnun mu?"
- 32 Ngam nallipilipay y Jesus kan ya totolay ira tase mammuan na nu innia kan ira ya nanukkal kan iggina.
- 33 Ngam nakatalaw en namilpilig ya babay, gafu ta ammu na nga iggina ya pinovutan y Jesus. Minaranni iggina kan y Jesus nga nappalentud kan ya atubang na, en kinahi na ngammin ya nesimmu kan iggina.
- 34 Kunna nga nakkahi y Jesus, "Babay, nammapia kan megafu kan ya angngurug mu. Lumabbet kan nga sigga-imamak gafu ta napia kan."

- ³⁵ Kannia maddaggun peba laman nga mergo y Jesus, hinnian tolai ira nga minang kannay nga naggafu kan ya balay y Jairo, en kunda nga nakkahi, "Natay ngin ya anak mu. Ka-am ta talantanen mu peba ya Mestru?"
- ³⁶ Ngam pinopporrian y Jesus ya kinahi ra kan y Jairo, en kunna nga nakkahi, "Marim mavurung! Mangurug ka laman!"
- ³⁷ Awan nga tanakkuan nga pinavulun na nga mevulun kan iggina en ya manak ira ya malammaginganay nu azzi laman y Pedro en ya mawwahi nga y Santiago en y Juan.
- ³⁸ Kannia nepakakaddet da kan ya balay ra Jairo, nasingan da ya totolai ira nga magulu, mattangatangit, en mabbibinunga/gumuggungul.
- ³⁹ Siminallung da Jesus, en kunna nga namovut, "Ka-am ta magulu en mattangatangit kayu? Mari natay ya malammaginganay, nu azzi nakkaturug laman."
- ⁴⁰ Negalagalak da iggina lallaman ngin. Ngam pinallawan na ira ngammin, en nevulun na ya ama en ya ina ya malammaginganay en ya tallu nga disipulo na, en siminallung da kan ya kuarto nga dian ya malammaginganay.
- ⁴¹ Sinammit na ya ima ya malammaginganay, en kunna nga nakkahi, "Talita kum." Ya kebalinan na yan nga ergo kan ya perergo ya Judio ira, "Malamminganay, kayan ku kan ikaw, gumangun kan!"
- ⁴² Insigida guminangun en nanadag ya malammaginganay en nanalan. Mafulu se dua ya dahun nan. Nelot ya nekalagat da megafu kan ya nesimmu.
- ⁴³ Ngam nemandu y Jesus kan ira nga mari ra pakapakollian kan maski innia ya nesimmu. Kinahi na kan ira nga pakanan dan ya malammaginganay.

Marcos 6

- ¹ Napanaw y Jesus en ya disipulo na ira kannay, en minang da kan ya babalay nga naddakallan na.
- ² Kan ya algaw nga angngilinan da, namegafu iggina nga nattuldu kan ya sinagoga. Aru ya totolai nga naggina kan iggina en nappabbaw ra. Kunda

nga nakkaporovut, "Be tiaw ya nangalakan na yan nga tolay kan ira yan nga ganagannud? Hanna ya sirib nga neddan kan iggina? Hanna gafen ya pakapangngua na nga mangngua kan milagro ira?

³ Bakkan kazze/pano kan iggina ya karpinteru, ya anak y Maria, en ya wahi ra Santiago, Jose, Judas en y Simon? Mari kazze hinnian/asan kan ittera kanniaw ya wawwahi na nga babbay?" Nepamammari ra iggina gafen.

⁴ Ngam y Jesus, kunna nga nakkahi, "Ya isa nga profeta, mekakua kan maski kanna be nga lugar nga angayan na fera laman kan ya mismu babalay na, en kan ya mari tanakkuan kan iggina, en kan ya famillia na."

⁵ Mari na nakakua kan milagro kannay fera laman ya kiningngua na, nepotun na ya ima na kan ya pilippipia nga makkatakit, en pinammapia na ira.

⁶ Nappabbaw y Jesus megafu kan ya kawan angngurug da kan iggina. Minang iggina gafen nga nattuldu kan ya barrio ira kan ya pallehut ya Nazaret.

⁷ Inakkulan na ya mafulu se dua nga disipulo na ira, tase bonan na ira nga taggidua. Iniddannan na ira kan pakapangngua nga mamappaw kan narakat/napot nga espiritu ira nga minafun kan ya totolay.

⁸ Kinahi na kan ira nga awan nga tanakkuan nga ivulun da kannia annaladalan da nu azzi baston laman, awan nga makan, onu bayong kan ya mawag da, onu kuartu kan ya pitaka ra.

⁹ Massandallia ra, ngam mari ra mangivulun kan pattallian da.

¹⁰ Kunna nga nakkahi, "So nu makakaddet kayu kan ya isa nga balay, yan laman ya pakipaddianan nu addet kannia appanaw nu kan yan nga lugar.

¹¹ Ya hanna laman nga lugar nga mari ra alaban ikayu, en ammari ra nga ginan ikayu, kannia appanaw nu kannay, tattakan nu ya gahuk ya gittakan nu nga yan ya pattestigu nu kontra kan ira."

¹² Sangaw, napanaw ya mafulu se dua nga minang nangipalapalappat nga mabbabawi zinan ya totolay kan ya liwaliwat da.

- 13** Namappaw ra kan aru nga narakat nga espiritu, en zinennuan da ya aru nga totolay nga makkatakit, en nammapia ran.
- 14** Nadumug y Patul Herodes ya me-annung kan y Jesus, gafu ta nepadapadumug ya ngahan na. Hinnian tolay ira nga kunda nga nakkahi kan me-annung kan y Jesus, "Iggina y Juan nga Minabbawtiso. Nagginolay iggina, en yan ya gafu na kan hinnian pakapangngua na nga mangngua kan milagro ira."
- 15** Hinnian dudduma/karruan nga totolay nga nakkahi nga iggina y Elias. Hinnian dudduma nga nakkahi nga isa iggina nga profeta nga megitta kan ya profeta ira nga natolay kattun.
- 16** Kannia nepakagina y Herodes kan ira yan, kunna nga nakkahi, "Iggina y Juan, nga nepafutul ku. Nagginolay iggina balattan!"
- 17** Kunna tiaw ya nesimmu. Sinadday y Herodes y Herodias nga atawa bitan y Felipe nga wahi na. Netotoli maitu/kelattan y Juan kan y Herodes nga kunna, "Igama ya dorob tera ya nepannaddem kan ya atawa ya wahim." Sangaw, nabbon y Herodes kan mangaresta kan y Juan, en nepekarsel na iggina megafu kan y Herodias.
- 19** Hinnian takit ya nonot y Herodias kan y Juan, en ikayat na gafen nga ipapatay iggina. Ngam mari na awayya,
- 20** gafu ta nattalaw y Herodes kan y Juan, gafu ta ammu na nga natunung en nasantuan iggina. Yan ya gafu na kan netalak na iggina. Ikayat y Herodes nga ginan ya kayan y Juan, maski nagulugulu ya nonot na kada magina na ya kayakayan na.
- 21** Ngam nakatiansa y Herodias kattu sinelebra y Herodes ya kalgawan ya neke-anak na, en inimbata na ya ofisial ira kan ya gobiernu na, ya ofisial ira kan ya suddalu na ira, en ya mekakua ira nga maddian kan Galilea.
- 22** Siminallung ya maginganay nga anak y Herodias en nabbayle kan ya paratubangan da, en napayayat y Herodes en ya bisita na ira. Kunna ya patul

nga nakkahi kan ya maginganay, "Kiddawan mu ya maski hanna laman nga ikayat mu kan yakan, en iddan ku kan ikaw."

23 Netabba na peba kan iggina, "Iddan ku kan ikaw ya hanna laman nga kiddawan mu kan yakan, maski peba ya gaddua ya pappatulan ku."

24 Nallawan ya maginganay, en minang na pinovutan kan y ina na nga kunna, "Hanna ya kiddawan ku?" Kunna nga siminabbag y ina na, "Ya ulu y Juan nga Minabbawtiso,"

25 Insigida nanoli ya maginganay kan ya patul, en kunna nga nangikiddaw, "Ikayat ku nga insigida iddan mu kan yakan ya ulu y Juan nga Minabbawtiso nga nekkua/neppay kan aggagaran/platon."

26 Nelot/Nafulotan ya dandam ya patul, ngam gafu ta yan ya netabba na kan ya maginganay kan ya paratubangan ya bisita na ira, mari na ikayat nga kayan kan zi na makua ya netabba na kan iggina.

27 Nerame na gafen nabbon kan isa nga guardia, en nemandu na kan iggina nga iyangay na ya ulu y Juan kan ya maginganay. Sangaw, minang ya guardia kan ya akkarselan, en finutulan na y Juan.

28 Nekkua na ya ulu na kan aggagaran, en ne-angay na kan ya maginganay, en neddan pay ya maginganay kan y ina na.

29 Kattu nadumug ya disipulo ira y Juan ya nesimmu kan iggina, minang da inalak ya baggi na, en netanam da.

30 Luminabbet ya apostol ira nga binon y Jesus, en pinakoli ra kan iggina ngammin ya kinikkingngua ra en ya netuldu ra.

31 Aru ya totolay nga mallalabbet en makkapanaw. Mari natanggaw ira Jesus ngin ya nangan gafen megafu kan ya karu ya totolay. Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Antera kan ya isa nga lugar nga kawatan totolay nga ittera laman tase mamangat tera kan manganannuan."

32 Nabbarangay ra nga napanaw kannay tase umang da kan isa nga lugar nga kawatan totolay, tase ira laman.

³³ Ngam aru ya totolay nga nakasingan kan ira nga napanaw, en nakata/nemukatan ra ira. Sangaw, nappalapaladdiaw ra nga naggagafu kan aru nga babalay nga minang kan ya lugar nga angayan da Jesus, en ginunnan da ira.

³⁴ Kattu nazzittag iggina kan ya barangay, nasingan na ya napakaru nga totolay, en nekallak na ira gafu ta megitta ra kan karneru nga awan nga mamastor kan ira, en aru ya ganagannud nga pinegafanan na nga netuldu kan ira.

³⁵ Kattu maggireram ngin, minang ya disipulo na ira kan iggina, en kunda nga nakkahi, "Awan nga tolay nga maddian kan yaw nga lugar, en maggireram ngin.

³⁶ Papanawan mu ya totolay gafen ngin tase umang da gumatang kan kanan da kan ya sittio en barrio ira nga aranni kanniaw."

³⁷ Kunna nga siminabbag, "Ikayu mismu ya mamakan kan iran." Kunda nga namovut, "Angkami kazze gafen gumatang kan pan, en maggasto kami kan minatut nga pesuk tase mangan da?"

³⁸ Kunna nga namovut, "Pia ya pan nga hinnian kan ikayu? Angkayu innan." Kattu nammuan da, netabbag da, "Lima nga pan, en hinnian pay dua nga manangat/isira."

³⁹ Pinattuttud y Jesus ngammin ya totolay kan ya kakaddattan kan attangagrupowan.

⁴⁰ Nanuttud da kan taggimatut onu taggilimafulu kan kada grupo.

⁴¹ Sangaw, inalak na ya lima nga pan en ya dua nga manangat, en siminangug iggina kan langit nga nappabalat kan y Afu Dios. Ginaddagaddua na ya pan ira, en neddan na kan ya disipulo na ira, tase itaned/iyantet da kan ya tolay ira. Ginaddagaddua na pay ya dua nga manangat, en nepeddan na kan ira ngammin.

⁴² Nangan da ngammin addet zi nabattug da.

- ⁴³ Pinagampat/Inampat da ya nagaddagaddua nga vuna ra nga pan en manangat, en mafulu se dua nga basket ya napannu ra.
- ⁴⁴ Mallimarivu nga lallaki ya bilang ya nangan kan ya pan en manangat.
- ⁴⁵ Insigida pinabbarangay y Jesus ya disipulo na ira, en pinonna na ira kan ya babalay ya Betsaida kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea kannia ammalabbet na kan ya totolay.
- ⁴⁶ Kabalin ya nepammalabbet na kan ira, naggadang iggina kan ya isa nga bakulud tase maddasal.
- ⁴⁷ Kattu maggabi ngin, hinnian ya barangay kan ya tangnga ya dakal nga danum ngin, en mesissa iggina kan ya dappit.
- ⁴⁸ Nasingan na nga nararriatan da nga manawan/mattagguan, gafu ta turiya ya angin kan ira. Kattu aranni ngin nga mammataruk, nanalan y Jesus kan ya utun danum nga gumanaganat kan ira. Ikayat na zinan nga talebaran ira.
- ⁴⁹ Nasingan da ngammin iggina, en kannia nepakasingan da kan iggina nga manalan kan ya utun danum, nelot ya talaw ra gafu ta inabbat da nga amang/banig iggina, en nakkarriaw ra. Ngam insigida kunna y Jesus nga nakkahi kan ira, "Maggutuk/Matturid/Mattaggad kayu! Yakan yaw! Mari nu mattalaw!"
- ⁵¹ Kattu nakipattakay iggina kan ira kan ya barangay, nemmang ya angin. Nelot ya nepappabbaw ra,
- ⁵² gafu ta mari ra nantindian ya kurug nga kebalinan ya nepammasobra na kan ya pan en ya manangat, ngam napataggat ya ginnonotan da.
- ⁵³ Kattu naddakit da kan ya dakal nga danum ya Galilea, naffundu ra kan ya dappit na kan ya poblasion ya Genesaret, en negalut da ya barangay kannay gafen.
- ⁵⁴ Kattu nazzittag da kan ya barangay, insigida nakata ya totolay ira y Jesus.

⁵⁵ Nappalapaladdiaw ra nga minang nangipadumug kan yan kan ya interu babalay. Sangaw, ne-angay ya totolay ya agga-idda nga makkatakit da ira kan maski kannu be tiaw nga lugar nga nadumug da nga dian y Jesus.

⁵⁶ Kan maski kannu be tiaw nga inangayan na, kan ya sittio ira, barrio ira onu poblacion ira, pinedda ra ya makkatakit da ira kan ya plasa. Nakimemallak da kan y Jesus nga ipamavulun na nga tukkallan da maski laman ya barebay ya sinnun na, en nammapia gafen ngammin ya nakatukkal.

Marcos 7

¹ Hinnian/Asan dudduma/karruan nga Fariseo en mestru ira kan ya dorob nga naggaflu kan Jerusalem. Minang da narammung kan ya dian y Jesus.

² Nasingan da ya dudduma nga disipulo na nga mangan nga kuenta mari narenu ya gi-iman da, ikayat na nga kayan, mari ra binaggawan bitan ya gi-iman da.

³ Kinahi ra yaw gafu ta, ya Fariseo ira en ngammin ya Judio, vuluvulunan da ya kustumbre nga zinanahat da kan ya ginaflu ra ira nga mari ra mangan nu zi ra bitan baggawan kan fustu ya gi-iman da.

⁴ Nu maggaflu ra kan plasa, mari ra mangan nu zi ra bitan mazzihut. Aru peba ya kustumbre ra nga vuluvulunan da, aggangarrian, ya abbaggu ra kan tasita ira, kan alluttuan ira, en kan kasirola ira nga tubbaha.

⁵ Ya Fariseo ira en ya mestru ira kan ya dorob, pinovutan da kan y Jesus, "Kam ta mari vulunan ya disipulom ira ya kustumbre nga zinanahat tera kan ya ginaflu tera ira? Mangan da nga kuenta mari narenu ya gi-iman da."

⁶ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Kurug ya nepeturak y Afu Dios nga neturak y Isaias nga profeta kattun nga me-annung kan ikayu nga appen napia/aginpipia. 'Ira yaw nga totolay, ikakua rak laman kan ya gissimukan da, ngam ararayyu ya giffutuan da kan yakan.

⁷ Awan nga serbi ya addayarayaw ra kan yakan, gafu ta, ya reglamento nga pinadak da pe laman, ituttuldu ra nga kuenta dorob ku.'

- ⁸ Mammuan nga popporrian nu ya dorob y Afu Dios, en vuluvulunan nu ya kustumbre nga pinadak ya tolay ira.
- ⁹ Abbattan nu mamba nga napia balattan nu porrian nu ya dorob y Afu Dios tase vuluvulunan nu ya kustumbre nu.
- ¹⁰ Aggangarrian: Neturak y Moises, 'Ikakuam ya amam en ya inam,' en neturak na peba, 'Mapatay ya innia laman nga mergo kan narakat/napot kan ya ama na onu kan ya ina na pe laman.'
- ¹¹ "Ngam yaw ya isa nga kustumbre nu nga ituttuldu nu. Nu hinnian tolay nga makkahi kan ya ama na onu kan ya ina na pe laman, 'Ya uffun nga alakan nu zinan kan yakan, Korban,' ya kebalinan na, neddan kan y Afu Dios,
- ¹² mari nu mamba ipamavulun ngin nga hinnian iddan na kan ya ama na onu kan y ina na pe laman.
- ¹³ Kannia angngua nu kan kunna tian, pabbalinan nu kan awan nga pangikuentan nu kan ya dorob y Afu Dios megafu kan ya kustumbre nu nga ituttuldu nu. Aru peba ya kunna tian nga kukukuan nu."
- ¹⁴ Inakkulan y Jesus manin ya aru nga toloy, en kunna nga nakkahi, "Ikayu ngammin, ginan dak, en antindian nu ya kayan ku.
- ¹⁵ Awan nga maggafu kan ya napangliwan nga baggi ya tolay nga tumallung kan ya baggi na nga awayya na nga mamabbalin kan iggina kan mari narenu. Ngam ya mallalawan kan ya tolay, ira yan ya mamabbalin kan iggina kan mari narenu.
- ¹⁶ Nu ikayat mu nga mantindian, ginan mu gafen kan napia ya kayan ku."
- ¹⁷ Sangaw, kabalin ya nepappanaw y Jesus kan ya toloy ira, siminallung da Jesus kan ya isa nga balay, en pinovutan ya disipulo na ira kan iggina ya kebalinan ya panggarrian na.
- ¹⁸ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Maski ikayu pay, mari nu kazze/pano mantindian? Mari nu kazze ammu nga, ya hanna laman nga maggafu kan ya

napangliwan nga tumallung kan ya baggi ya innia laman nga tolay, mari na mapabbalin iggina kan mari narenu,

¹⁹ gafu ta mari na tumallung kan ya futu na nu azzi kan ya sinay na, en mallawan balalaman?" (Kattu kinahi na yan, nepakammu na nga kuenta narenu ngammin ya makan.)

²⁰ Kunna peba nga nakkahi, "Ya mallawan ira kan ya innia laman nga tolay, ira yan ya mamabbalin kan iggina kan mari narenu.

²¹ Kayan ku yaw gafu ta ya futu ya paggafanan ya narakat ira nga appanapanonot nga kegafanan ya ammay, akkilalaki, akkokot, ammatay,

²² assamsam/ahagum, angngayat kan narakat, angngua kan narakat, alladdud/abbusid, aggaba-aburidu, appassapassil, ammaraparakat, apparaparayag, en angngili-illoko.

²³ Maggafu ngammin ira yaw nga narakat kan ya futu ya tolay, en pabbalinan da iggina kan mari narenu."

²⁴ Napanaw ra Jesus kannay, en minang da kan ya isa nga lugar nga aranni kan ya ciudad ya Tiro en ya ciudad ya Sidon. Siminallung da kan ya isa nga balay, en ikayat na nga awan nga tanakkuan nga tolay nga makakammu nga hinnian iggina kannay, ngam nammuan ya toloy balalaman ya kasan na kannay.

²⁵ Hinnian babay nga hinnian anak na nga babay nga inafunan narakat nga espiritu nga nakadumug nga hinnian y Jesus kannay, en nerame na minang kan iggina en nappalentud kan ya atubang na.

²⁶ Griego ya babay; en Sirofenicia ya ginafu na ira. Nekiddaw na kan y Jesus nga pappawan na ya narakat nga espiritu kan ya anak na.

²⁷ Kunna nga nakkahi y Jesus, "Ipamavulun mu nga mabattug ya anak ira kan unna, gafu ta mari mepangngat nga malak ya kanan ya anak ira, en mepattu kan ya atu ira."

- 28** Kunna nga siminabbag, "Kurug yan, Afu, ngam maski ya atu ira nga hinnian kan ya gannung ya lamesa, kanan da ya vutta/piripiri ya anak ira."
- 29** Kunna gafen y Jesus nga nakkahi, "Megafu kan yan nga kinahim, napappaw ngin ya narakat nga espiritu kan ya anak mu. Awayyam lumabbet ngin."
- 30** Sangaw, luminabbet ya babay kan ya balay ran, en nadatangnan na ya anak na nga agga-idda kan ya kattri nga napappaw ngin ya narakat nga espiritu.
- 31** Napanaw ra Jesus kan ya lugar nga aranni kan ya ciudad ya Tiro. Nattalebad da kan ya ciudad ya Sidon, en minang da kan ya dakal nga danum ya Galilea. Nanaladalan da peba kan ya lugar ira ya Decapolis.
- 32** Hinnian tolai kannay nga bangngag en ava-avulan nga ne-angay ra kan y Jesus. Nakimallak da kan iggina nga ipotun na ya ima na kan iggina.
- 33** Ne-arayyu na kan bissang/bissut ya bangngag kan ya ammung tase dua ra laman. Nekkua/Neppay na ya dua nga simuldu na kan ya lattuk ya daranggang/talinga na ira, nallusab, en sinukkal na ya zila nan.
- 34** Siminangug iggina en kunna nga nakkahi kan ya tolai, "Effata," ya kebalinan na, "Mavukatan kan!"
- 35** Insigida nakagina igginan, napalolloyan ya zila nan, en nakakergo ngin kan napia.
- 36** Sinaddanan na ira kan napia nga mari ra kayakayan kan maski innia ya kiningngua na. Imbes kan kinahi na yan, mas lallaman ngin nga nepadapadumug da ya kiningngua na.
- 37** Nelot/Nafulotan ya nepakkapalat da. Kunda nga nakkahi, "Napia ngammin ya kukukuan na; maski ya bangngag ira, pagginan na, en ya umal ira, pergowan na."

Marcos 8

- 1 Missa kan ira yan nga algaw, napakaru ya totolay manin nga narammung kan ya dian y Jesus. Awan nga kanan dan. Inakkulan na ya disipulo na ira, en kunna nga nakkahi,
- 2 "Ikakkallak ku ya totolay, gafu ta hinnian/asan da kan yakan kan tallu algaw ngin, en awan nga kanan dan.
- 3 Nu palabbetan ku ira gafen kan ya gibbalayan da nga mabisin, makkafakafi ra en mattomba ra kan ya dalan, gafu ta hinnian dudduma/karruan kan ira nga naggafu kan arayyu."
- 4 Kunda nga siminabbag ya disipulo na ira nga namovut kan iggina, "Awan nga gibbalayan mamba kan yaw nga lugar. Be tiaw ya pangalakan tera gafen kan ipakan tera kan ira yaw nga napakaru nga totolay?"
- 5 Kunna nga namovut, "Pia kazze/pano ya pan nga hinnian kan ikayu?" Kunda nga netabbag, "Pitu."
- 6 Sangaw, pinattuttud y Jesus ya totolay kan ya lusak. Inalak na ya pitu nga pan, nappabalat iggina kan y Afu Dios, ginaddagaddua na, en nesigisige na nga neddan kan ya disipulo na ira tase itaned/iyantet da kan ya totolay ira. Sangaw, netanataned da.
- 7 Hinnian pay pia nga aggat nga bibbisang/bibbisut nga manangat/isira. Nappabalat iggina manin kan y Afu Dios, en neddan na kan ya disipulo na ira, en netanataned da kan ya totolay.
- 8 Nangan da addet zi nabattug da. Pinagampat/Inampat ya disipulo na ira ya vuna ra, en pitu nga basket ya pinannu ra kan ya sobra ra nga nangan.
- 9 Mappattarivu ya totolay ira nga nangan. Sangaw, pinalabbet y Jesus ira.
- 10 Nerame nattakay y Jesus en ya disipulo na ira kan ya barangay, en naddakit da nga naffundu kan ya lugar nga nangahanan kan Dalmanuta.
- 11 Hinnian dudduma nga Fariseo nga minang nakiddiskusion kan y Jesus. Ikayat da nga purban iggina. Kinahi ra gafen nga ikayat da nga

mangipasingan iggina kan ira kan milagro nga maggafu ya pakapanggua na kan langit.

12 Nangangat iggina kan dakal, en kunna nga nakkahi, "Ya totolay nga matolay kan sangaw, ka-am ta ikayat da ya makasingan kan milagro? Kurug ya kayan ku kan ikayu, awan nga milagro nga mepasingan kan ya totolay nga matolay kan sangaw."

13 Sangaw, pinanawan da Jesus ira, en natakay ra kan ya isa nga barangay manin, tase maddakit da kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea.

14 Ya disipulo na ira, nalippanan da ya mangivulun kan pan. Isissa laman ya pan nga hinnian kan ira kan ya barangay.

15 Kunna y Jesus nga nakkahi, "Ginan dak! Mappalan/Memuhud kayu kan ya lebadura ya Fariseo ira en ya lebadura y Herodes."

16 Nerergowan ya disipulo na ira ya kinahi y Jesus kan ira nga kunda, "Awan nga pan nga nevulun tera. Siguru, yan ya gafu na kan kinahi na yan kan ittera."

17 Ngam ammu y Jesus ya nerergowan da, en kunna nga namovut, "Ka-am ta perergowan nu ya kawan pan kan ikayu? Mari nu kazze peba malippawat onu mantindian? Kuru nakafi kazze ya appanonotan nu?"

18 Hinnian mata nu, ngam mari nu kazze makasingan? Hinnian daranggang/talinga nu, ngam mari nu kazze makagina? Mari nu kazze kerandamman ira yaw nga kiningnguak?

19 Kattu ginaddagadduak tu lima nga pan, en nepetanataned ku kan ya mallimarivu nga lallaki, pia nga basket ya pinannu nu kan ya sobra nga pinagampat nu kabalin da nga nangan?" Kunda nga siminabbag, "Mafulu se dua."

20 Kunna nga namovut manin, "Kattu ginaddagadduak tu pitu nga pan nga nepepakan ku kan ya mappattarivu nga totolay, pia nga basket ya pinannu nu kan ya sobra nga pinagampat nu kabalin da nga nangan?" Kunda nga siminabbag, "Pitu."

- ²¹ Kunna nga namovut, "Mari nu kazze peba mantindian?"
- ²² Kattu nakakaddet da Jesus kan ya poblasion ya Betsaida, hinnian totolay nga vulaw nga ne-angay ya dudduma nga totolay kan iggina, en nakimemallak da kan tukkallan y Jesus laman iggina.
- ²³ Sangaw, kinebit na ya vulaw, en nelawan na iggina kan ya poblasion. Linusaban na ya dua nga mata na, en nepotun na pay ya ima na kan iggina. Kunna nga namovut, "Makasingan ka kazze?"
- ²⁴ Nalladdang iggina, en kunna nga siminabbag, "On! Makasingan nak kan totolay, ngam megitta ya kasinnan da kan kayakayu nga manalan."
- ²⁵ Nepotun y Jesus gafen manin ya ima na kan ya mata na. Nalladdang ya vulaw kan napia, en nanoli ya negagangay nga anningan na kan ngammin.
- ²⁶ Pinalabbet y Jesus iggina, en kinahi na nga mari na massibal/maddahat kan yan nga babalay.
- ²⁷ Nassige y Jesus en ya disipulo na ira nga minang kan ya barrio ira nga aranni kan ya poblasion ya Cesarea Filipos. Kannia annaladalan da, kunna nga namovut kan ya disipulo na ira, "Hanna ya kayan ya totolay ira kan me-annung kan yakan?"
- ²⁸ Kunda nga siminabbag, "Hinnian dudduma kan ira nga makkahi nga ikaw kanu y Juan nga Minabbawtiso. Hinnian dudduma nga makkahi nga ikaw kanu y Elias. Hinnian dudduma pay nga makkahi nga isa ka kanu kan ya profeta ira nga natolay kattun."
- ²⁹ Y Jesus, kunna nga namovut, "Ngam hanna ya pangabbattan nu kan me-annung kan yakan?" Kunna y Pedro nga siminabbag, "Ikaw ya Cristo."
- ³⁰ Sangaw, nemandu y Jesus kan ya disipulo na ira kan napia nga awan vulvua/pulus pakkayanan da kan ya me-annung kan iggina.
- ³¹ Sangaw, pinegafanan y Jesus nga netuldu kan ya disipulo na ira nga, iggina nga Anak Tolay, mawag kan matattam nattaruk kan aru nga kapazapaziyat, en ya panakallan nga lalakay ira, ya panakallan ira kan ya

papari en ya mestru ira kan ya dorob, pamammari ra iggina, en ipapatay ra iggina, ngam kabalin ya tallu algaw, magginnoy iggina balalaman.

³² Kinahi na yan kan manamanawag. Sangaw, ne-arayyu y Pedro y Jesus kan bissang/bissut tase ira laman, en nevuya na iggina.

³³ Ngam nabbira y Jesus, en nasingan na ya disipulo na ira, en nevuya na y Pedro nga kunna, "Satanas, panawan nak; bakkan kan ya uray y Afu Dios ya palappanonotan mu mamba nu azzi ya ikayat ya totolay."

³⁴ Sangaw, inammung y Jesus ya totolay en ya disipulo na ira, en kunna nga nakkahi, "Ya innia laman nga mayat nga me-evulun kan yakan, mawag kan panawan na ya ganagannud nga ikayat ya baggi na, en kattuan na ya kurut na pe laman, en vuluvulunan nak.

³⁵ Kayan ku yaw gafu ta, ya innia laman nga makkakenga kan ya angkat na, mapawan na. Ngam ya innia laman nga mapawan na ya angkat na megafu kan yakan en ya angngikahi na kan ya napia nga dumug, palliaran na ya angkat na pe laman.

³⁶ Hanna ya serbi na kan ya innia laman nga tolai nu matagikukua na ya interu mundo ngam mapawan na mamba ya angkat na kan panguzzanan? Awan! Inutil!

³⁷ Hanna ya meddan ya innia laman nga tolai tase meddanna iggina kan angkat?

³⁸ Ya innia laman nga mangipasiran kan yakan en ya ergok ira kan ya paratubangan ya totolay nga matolay kan sangaw nga minalliwat en awan da nga angngurug, yakan nga Anak Tolai, ipasiran ku iggina pay nattaruk nu manoli nak kan ya utun rusak nga vulunan ya nasantuan nga anghel ira, en hinnian kan yakan ya gloria y Amak."

Marcos 9

¹ Y Jesus, kunna peba nga nakkahi kan ya disipulo na ira en kan ya totolay, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, hinnian/asan dudduma/karruan kan ikayu

nga hinnian kanniaw nga mari peba matay kallie nu nga makasingan kan ya ammegafu ya appatul y Afu Dios nga konsu pakapangngua."

² Kabalin ya annam nga algaw, inarut y Jesus ira Pedro, Santiago en y Juan, en nevlun na ira nga naggadang kan ya isa nga atanang nga bakulud nga ira laman. Gavvat nga nanguli ya kasinnan na kan ya paratubangan da.

³ Nabbalin kan makatulang ya sinnun na gafu ta ne-eruma ya furaw na. Awan vulvua/pulus tolai kan ya utun lusak nga makapafuraw kan sinnun kan kunna tian.

⁴ Sangaw, nappasingan y Elias en y Moises kan ira, en nakiergo ra kan y Jesus.

⁵ Kunna y Pedro nga nakkahi kan y Jesus, "Mestru, napia ta hinnian kami pay kan ikaw kanniaw. Mamatadag kami kan tallu nga amingan, isa kan ikaw, isa kan y Moises, en isa kan y Elias."

⁶ Nakahi na yan gafu ta mari na kuru ammu nu hanna ya kayan na, gafu ta nelot/nafulotan ya talaw na en ya kakavulun na.

⁷ Sangaw, hinnian kunam en nanglirum kan ira. Hinnian ngaral nga naggafu kan ya kunam nga kunna nga nakkahi, "Iggina ya Anak ku nga ideddukan ku. Ginan nu iggina."

⁸ Sangaw, nallipilipay ra, ngam awan nga tanakkuan ngin nga nasingan da nu azzi y Jesus laman.

⁹ Sangaw, kannia addahut da Jesus kan ya bakulud, sinaddanan na ira kan napia nga awan vulvua pakkayanan da kan yan nga nasingan da addet zi magginnolay iggina nga Anak Tolay.

¹⁰ Pinarulot da ya kinahi na, ngam nerergowan da nu hanna ya ikayat na nga kayan kattu kinahi na ya agginolay na.

¹¹ Kunda nga namovut kan iggina, "Ka-am ta kayan ya mestru ira kan ya dorob nga mawag kan monna y Elias nga lumabbet annak/ngam kan ya Cristo?"

- ¹² Kunna nga siminabbag, "Kurug ya kayan da nga monna y Elias nga lumabbet tase paranan na ngammin ya ganagannud. Ngam mari kazze/pano neturak pay kan ya Sagrado nga Turak kattun nga yakan nga Anak Tolay, matattam kan aru nga kapazapaziyat, en mepamammari?"
- ¹³ Ngam kayan ku kan ikayu nga luminabbet ngin y Elias, en kiningngua ya totolay ya maski hanna laman nga ikayat da nga kuan kan iggina nga yan ya neturak kan ya Sagrado nga Turak kattun nga me-annung kan iggina."
- ¹⁴ Kattu nakakaddet da Jesus kan ya dian ya dudduma peba kan ya disipulo na ira, napakaru ya nasingan da nga totolay kan ya pallehut da, en hinnian dudduma nga mestru kan ya dorob nga makididdiskusion kan ya disipulo na ira.
- ¹⁵ Kattu nasingan ya totolay iggina, nelot ya nekalagat da, en nappalapaladdiaw ra kan iggina tase diotan da.
- ¹⁶ Kunna nga namovut kan ira, "Hanna ya pakidiskusionan nu kan ira?"
- ¹⁷ Hinnian tolai kan ya ammung nga nanabbag kan iggina, "Mestru, ne-angek ya anak ku nga lalaki kan ikaw, gafu ta hinnian narakat/napot nga espiritu nga mappomal kan iggina.
- ¹⁸ Kan maski kanna be tiaw nga dian ya abbing, umafun kan iggina en pattomban na. Gumuwuguwak ya simuk na, mangngarangaritam/mangngaratenget en manuraturayag iggina. Nepakimemallak ku kan ya disipulom ira nga pappawan da, ngam mari ra nakua."
- ¹⁹ Kunna y Jesus nga nakkahi, "Avva/Hanna ma ya kafi ya angngurug nu! Be mang kabayag ya akkipaddian ku kan ikayu? Be mang kabayag ya appasensiak kan ya kafi ya angngurug nu? Iyangay nu yan nga abbing kan yakan."
- ²⁰ Sangaw, ne-angay ra iggina kan y Jesus. Kattu nasingan ya narakat nga espiritu y Jesus, insigida pinatturaturayag na ya abbing. Natomba ya abbing kan ya lusak, nabbalabalitu, en gumuwuguwak ya simuk na.

- ²¹ Kunna y Jesus nga namovut kan ya ama ya abbing, "Kannia ya nepammegafu na yan nga mesissimmu kan iggina?" Kunna nga siminabbag, "Namegafu kattu kabbing na peba.
- ²² Naming aru ngin nga pinattomba na iggina kan afi en kan danum tase matay. Kazzen ta ikallak en uffunan mu ikami nu hinnian makuam."
- ²³ Kunna y Jesus nga nakkahi, "Kakurruan na, nu makuam. Awayya na makua ngammin para kan ya tolai nga mangurug."
- ²⁴ Insigida nga kunna nga siminabbag nga nangikarriaw ya ama ya abbing, "Mangurug nak! Uffunan nak kan ya kafi ya angngurug ku!"
- ²⁵ Sangaw, nasingan y Jesus nga napakaru ya totolay nga nappaladdiaw nga minaranni kan iggina. Kunna gafen nga nammandu kan ya narakat nga espiritu, "Ikaw nga narakat nga espiritu nga mappomal en mappabangngag, imanduk kan ikaw nga mapappaw ka kan iggina, en mari mun nga afunan iggina!"
- ²⁶ Sangaw, nakkarriaw ya narakat nga espiritu, en mas pinatturuturayag na manin ya abbing, en napappaw ngin. Nabbalin ya abbing kan alale natay, en aru ya totolay nga nakkahi nga natay ngin.
- ²⁷ Ngam sinammit y Jesus ya ima na, en pinatadag na iggina nga nammapia.
- ²⁸ Kattu siminallung y Jesus en ya disipulo na ira kan ya isa nga balay, kunda nga namovut kan iggina kattu ira laman, "Ka-am ta mari mi napappaw yan nga narakat nga espiritu kan iggina?"
- ²⁹ Kunna nga siminabbag, "Mari na awayya nga mapappaw yan nga klase narakat nga espiritu nu azzi laman kan addasadasal."
- ³⁰ Sangaw, napanaw ra Jesus kannay, en nanalan da kan ya probinsia ya Galilea. Ikayat na nga awan nga makakammu nga hinnian da kannay,
- ³¹ gafu ta ituldu na kan ya disipulo na ira ya ipappatay na, en ikayat na nga awan nga tanakkuan nga makagina. Kunna nga nakkahi, "Yakan nga Anak Tolay, mappanget nak nga me-alawat kan ya pakapangngua ya mangontra ira

kan yakan, en ipapatay rak. Kabalin na, kan ya mekatallu nga algaw, magginolay nak balalaman."

32 Ngam mari ra nantindian ya ikayat na nga kayan, en nakatalaw ra nga namovut kan iggina.

33 Luminabbet da Jesus kan ya poblasion ya Capernaum. Kattu hinnian da kan ya unag ya balay, kunna nga namovut kan ira, "Hanna ya naddiriskusionan nu kattu hinnian tera kan ya dalan?"

34 Awan nga siminabbag, gafu ta, ya naddiriskusionan da, nu innia kan ira ya mekuenta kan katanangan.

35 Sangaw, nanuttud y Jesus, en inakkulan na ya mafulu se dua nga disipulo na, en kunna nga nakkahi, "Ya innia laman nga mayat nga mekuenta kan katanangan, mawag kan mappakalinak kan ngammin nga kakavulun na en serbian na ira."

36 Sangaw, nangalak iggina kan isa nga abbing, en pinatadag na kan ya pattarangngan da. Ginamporan na, en kunna nga nakkahi kan ira,

37 "Ya innia laman nga mangalawat kan isa nga megitta kan yaw nga abbing gafu ta mangurug iggina kan yakan, alawatan nak pay. En ya innia laman nga mangalawat kan yakan, mari na laman kan yakan ya alawatan na nu azzi pay ya nabbon kan yakan."

38 Kunna y Juan nga nakkahi kan y Jesus, "Mestru, hinnian tolai nga nasingan mi nga mamappaw kan narakat nga espiritu ira megafu kan ya angngivuyat na kan ya ngahan mu. Ginamman mi gafu ta mari tera mamba kavulun iggina."

39 Kunna y Jesus nga nakkahi, "Mari nu zinan ginamman iggina, gafu ta awan nga tolai nga makakua kan milagro kannia angngiyusa na kan ya ngahan ku nga makaparakat kan yakan kan manganannuan kabalin na.

40 Kayan ku yaw gafu ta, ya innia laman nga mari mangontra kan ittera, kavulun tera.

⁴¹ Kurug ya kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga mangiddan kan ikayu kan tangabasu nga danum gafu ta totolay ta kayu, siguradu, alawatan na nattaruk ya premio na."

⁴² "Ya innia laman nga kegafanan ya alliwat ya isa kan ya abbing ira nga mangurug kan yakan, mas napia kan yan nga tolay nu mabesinan ya karalong na kan dakal nga aggilingan nga batu en melappak kan ya bebay.

⁴³ Nu ya isa nga imam ya kegafanan ya alliwat mu, napia nu gappangnan mu, gafu ta mas napia nu isissa ya imam nga tumallung kan ya lugar nga hinnian angat mu nga awan na nga panda annек/ngam kan dua ya imam nga melappak kan infienu, kan ya afi nga zumozzozzob kan kanakanayun.

⁴⁴ Kannay, ya ulag ira nga mangan kan ya gibbaggian ya totolay, mari ra vulvua matay, en ya afi pay, mari na vulvua maddap.

⁴⁵ Nu ya isa nga takam ya kegafanan ya alliwat mu, napia nu gappangnan mu, gafu ta mas napia nu isissa ya takam nga tumallung kan ya lugar nga hinnian angat mu nga awan na nga panda annек kan dua ya takam nga melappak kan infienu.

⁴⁶ Kannay, ya ulag ira nga mangan kan ya gibbaggian ya totolay, mari ra vulvua matay, en ya afi pay, mari na vulvua maddap.

⁴⁷ En nu ya isa nga matam ya kegafanan ya alliwat mu, napia nu lagguetan mu, gafu ta mas napia nu isissa ya matam nga tumallung kan ya pappatulan y Afu Dios annек kan dua ya matam nga melappak kan infienu.

⁴⁸ Kannay, ya ulag ira nga mangan kan ya gibbaggian ya totolay, mari ra vulvua matay, en ya afi pay, mari na vulvua maddap.

⁴⁹ "Masinan ngammin ya totolay kan afi.

⁵⁰ Napia ya asin, ngam nu nabaruk/natabeng ngin, annianna/kunnasi/manna ya angngitolim kan ya tantam na? Mawag kan matempla kan asin ya kononaggan ya kada isa kan ikayu, en makkara-imamak kayu."

Marcos 10

- ¹ Napanaw ra Jesus kannay nga minang da kan ya probinsia ya Judea en kan ya tangapingit ya Kayan/Wangag Jordan. Napakaru ya totolay nga narimummung manin kan ya dian na. Sinulduan na ira manin gafu ta yan ya aggangngua na.
- ² Hinnian/Asan dudduma/karruan nga Fariseo ira nga minang kan y Jesus, tase purban da iggina kan ya kayan na. Kunda gafen nga namovut kan iggina, "Mepangngat kazze/pano nu igungay ya lalaki ya atawa na?"
- ³ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Hanna kazze ya nemandu y Moises?"
- ⁴ Kunda nga siminabbag, "Nepamavulun y Moises kan awayya na nga mangngua ya isa nga lalaki kan neturakan ya angngigungay na kan ya atawa na, en papanawan na igginan."
- ⁵ Kunna nga nakkahi y Jesus, "Gafu ta nataggat ya giffutuan nu, neturak na yan nga dorob para kan ikayu.
- ⁶ Ngam namegafu kattun kannia nepammaratu y Afu Dios kan ya mundo, pinaratu na ira nga lalaki en babay.
- ⁷ Megafu kan yan, panawan ya lalaki ya ama na en ya ina na, en metadday kan ya atawa na,
- ⁸ tase mabbalin da nga dua kan kuenta isa laman nga baggi ngin. Gaggafen, mari ra nga dua ngin nu azzi isa nga baggi ran.
- ⁹ Ya pinattadday y Afu Dios, mari zinan paggungayan tolai."
- ¹⁰ Kattu hinnian da Jesus manin kan ya lahum ya balay, pinovutan ya disipulo na ira manin kan iggina nu hanna ya kebalinan ya kinahi na.
- ¹¹ Kunna nga siminabbag, "Ya innia laman nga lalaki nga mangigungay kan ya atawa na, en mangatawa uli kan tanakkuan, mebilang kan mamabay, en mekontra yan kan ya unna nga atawa na.
- ¹² En ya innia laman nga babay nga negungay kan ya atawa na, en makitawa kan tanakkuan, mebilang kan makilalaki."

- ¹³ Sangaw, hinnian totolay nga nangiyangay kan ya gi-anakan da ira kan y Jesus tase ipotun na ya ima na kan ira, ngam negamma ya disipulo na ira kan ira.
- ¹⁴ Ngam kattu nasingan y Jesus yan, nallussaw iggina. Kunna nga nakkahi kan ira, "Pavulunan nu ya anak ira nga me-angay kan yakan, en mari nu gamman ira, gafu ta ya totolay nga megitta kan ira yaw, ira ya mesipat kan ya appatul y Afu Dios.
- ¹⁵ Kurug ya kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga mari mangalawat kan ya appatul y Afu Dios kan kagitta ya angngalawat ya isa nga abbing kan yan, mari na mesipat kan ya appatul na."
- ¹⁶ Sangaw, ginakkap y Jesus ya anak ira, en kabalin na, nepotun na ya ima na nga namendision kan ira.
- ¹⁷ Kannia appanaw ra Jesus kannay, hinnian isa nga tolay nga nappaladdiaw kan iggina nga nappalentud kan ya atubang na, en kunna nga namovut kan iggina, "Napia nga Mestru, hanna ya kuan ku tase hinnian angat ku nga awan na nga panda?"
- ¹⁸ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Ka-am ta kinahim nga napia nak? Awan nga napia nu azzi y Afu Dios laman.
- ¹⁹ Ammum ya dorob ira: 'Marim mamatay; marim mamabay onu makilalaki; marim makkokot; marim mattestigu kan laddud/busid; marim maddaradarogat; ikakuam ya amam en ya inam.' "
- ²⁰ Kunna nga siminabbag, "Mestru, pinaraparulot ku ira yan namegafu peba kattu kabbing ku."
- ²¹ Zinulangngan y Jesus iggina en iddukan na. Kunna nga nakkahi, "Hinnian isa peba nga pakkurangan mu. Angka ilaku ngammin ya kukuam, en iddan mu ya pallakuan mu kan ya pobre ira. Nu kuan mu yan, hinnian karikum nattaruk kan langit. Kabalin na, manoli ka en me-evulun ka kan yakan."
- ²² Kattu nagina na yan, natturriang iggina en napanaw nga nakkarandam, gafu ta rikiriku iggina.

- ²³ Nallipay y Jesus kan ya pallehut na, en kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Avva/Hanna ma ya ziyat ya attallung ya ririku nga totolay kan ya pappatulan y Afu Dios!"
- ²⁴ Nakkapalat ya disipulo na ira kan ya kinahi na. Kunna nga nakkahi y Jesus manin, "Anak ku ira, avva ma ya ziyat ya attallung ya totolay kan ya pappatulan y Afu Dios!"
- ²⁵ Mas nalohon ya attallung ya isa nga kamellio kan ya lattuk ya dahum annek/ngam kan ya attallung ya riku nga tolay kan ya pappatulan y Afu Dios."
- ²⁶ Nelot/Nafulotan ya nepakkapalat da, en kunda nga namovut, "Innia gafen ya mapalliad?"
- ²⁷ Iningan y Jesus ira, en kunna nga siminabbag, "Mari makua ya tolay ya kunna tian, ngam makua y Afu Dios, gafu ta, ngammin nga ganagannud, makua y Afu Dios."
- ²⁸ Sangaw, kunna nga nakkahi y Pedro, "Pinanawan mi ngammin ya kukua mi tase me-evulun kami kan ikaw."
- ²⁹ Kunna nga siminabbag y Jesus, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga tolay nga panawan na ya balay na, ya wawwahi na nga lallaki onu babbay, ya ina na onu ya ama na, ya anak na ira, onu ya rusak na ira megafu laman kan ya asserbi na kan yakan en kan ya napia nga dumug
- ³⁰ awan nga mari mangalawat kan mamim matut kan yaw nga attolay kan balay ira, wawwahi nga lallaki en babbay, ina ira, anak ira, en rusak ira, en kapazapaziyat na pay, en kan ya mappanget nga attolay, malawat na ya angkat awan na nga panda kan langit.
- ³¹ Ngam aru ya totolay nga attanang ya kekuentan da kan yaw nga mundo nga me-alinak nattaruk, en aru ya totolay nga alinak ya kekuentan da kan yaw nga mundo nga me-atanang nattaruk."
- ³² Hinnian da Jesus kan ya dalan nga umang kan ya ciudad ya Jerusalem. Nanaladalan iggina kan ya atubang ya disipulo na ira, en siggapabbaw ra. Ira

nay nga tumunutunud kan ira, siggatalaw. Ne-arayyu na manin ya mafulu se dua nga disipulo na kan bissang/bissut nga ira laman, en kinahi na kan ira ya mappanget nga mesimmu kan iggina.

³³ Kunna nga nakkahi, "Ginan dak! Maddaggun tera nga umang kan Jerusalem, en sangaw, me-alawat nak nga Anak Tolay kan ya panakallan ira kan ya papari en kan ya mestru ira kan ya dorob, en sentensian dak kan patay. Sangaw, iyalawat dak kan ya totolay nga mari Judio.

³⁴ Uyu-uyawan dak, lusulusaban dak, latalatiguan dak, en patayan dak. Ngam kabalín ya tallu algaw, magginnolay nak balalaman."

³⁵ Sangaw, y Santiago en y Juan nga anak y Zebedeo, minang da kan y Jesus, en kunda nga nakkahi, "Mestru, hinnian ikayat mi nga ikiddaw kan ikaw."

³⁶ Kunna nga namovut, "Hanna ya ikayat nu nga kuan ku para kan ikayu?"

³⁷ Kunda nga siminabbag, "Nattaruk nu mappatul ka nga maglorian, kazzen ta ipamavulun mu nga manuttud ya isa kan ikami kan ya ziwanan mu en ya isa kan ya zimigim."

³⁸ Kunna nga siminabbag y Jesus, "Mari nu ammu ya ikiddaw nu. Awayya nu kazze nga attamman ya kapazapaziyat nu nga megitta kan ya kapazapaziyat ku? Awayya nu kazze nga attamman ya nelot nga ziyat nu nga megitta kan ya ziyat ku?"

³⁹ Kunda nga siminabbag kan iggina, "Awayya mi." Kunna nga nakkahi y Jesus, "Kurug nga attamman nu ya kapazapaziyat nu nga megitta kan ya kapazapaziyat ku, en attamman nu ya nelot nga ziyat nu nga megitta kan ya ziyat ku.

⁴⁰ Ngam awan nga paka-awayyak nga maddisidi nu innia ya manuttud kan ya ziwanan ku en kan ya zimigik, ngam neprepara yan nga meddan kan ira nay nga napili."

⁴¹ Kattu nagina ya mafulu nga disipulo ya nekiddaw y Santiago en y Juan, nallussaw ra kan ira.

⁴² Inakkulan gafen y Jesus ira nga umaranni ra kan iggina, en kunna nga nakkahi, "Ammu nu nga, ya mammoray ira kan ya mari Judio ira, ikayat da nga ipasingan ya pakapangngua ra kan ya totolay nga pammorayan da; en ya panakallan da ira, ikayat da nga iyuray ya totolay nga hinnian kan ya pakawayya ra.

⁴³ Ngam mari nu zinan parrian yan nga kukukuan da. Ya innia laman kan ikayu nga mayat nga me-atanang ya kekuentan na, mawag kan mabbalin kan serbidor nu.

⁴⁴ En ya innia laman pay nga mayat nga mangidakal, mawag kan mabbalin iggina kan kohung para kan ngammin.

⁴⁵ On, gafu ta, yakan nga Anak Tolay, minang nak kan ya utun lusak nga mari na kan maserbian nu azzi kan masserbi, en ipamavulun ku nga mapatay nak tase mapalliad ku ya maru."

⁴⁶ Sangaw, nakakaddet da Jesus kan ya poblasion ya Jerico. Kannia appanaw na en ya disipulo na ira en ya napakaru nga totolay kannay, hinnian vulaw nga minakkilimut nga mangngahan kan Bartimeo nga anak y Timeo nga aggatuttud kan ya bikat ya dalan.

⁴⁷ Kattu nagina na nga hinnian y Jesus nga taga Nazaret, kunna nga nangikukkullet, "Jesus, Gaka y David, kazzen ta ikakkallak nak!"

⁴⁸ Nevuya ya totolay iggina tase mari na makassag. Ngam mas lallaman ngin nga kunna nga nangikukkullet, "Gaka y David, kazzen ta ikakkallak nak!"

⁴⁹ Sangaw, nemmang y Jesus, en kunna nga nakkahi, "Akkulan nu iggina." Sangaw, inakkulan da iggina nga kunda nga nakkahi, "Mayayat kan! Lumakkat kan! Ipakkul na ka!"

⁵⁰ Inazzan en newalin na ya lutud ya sinnun na, luminakkat nga nallattu, en minang kan y Jesus.

⁵¹ Kunna nga namovut y Jesus, "Hanna ya ikayat mu nga kuan ku kan ikaw?" Kunna nga siminabbag ya vulaw, "Mestru, ikayat ku ya makasingan."

⁵² Kunna nga nakkahi y Jesus, "Mammapia kan megafu kan ya angngurug mu. Awayyam ya mapanaw ngin." Insigida nakasingan, en ne-evulun kan ira Jesus.

Marcos 11

¹ Sangaw, nakaranni ra Jesus ngin kan ya siudad ya Jerusalem en kan ya babalay ya Betfage en ya babalay ya Betania kan ya bikat ya Bakulud Olivo. Kunna nga nabbon kan ya dua kan ya disipulo na ira,

² "Madderettio kayu nga umang kan ya metunud nga poblasion. So nu makakaddet kayu kannay, insigida masingan nu ya mabbing nga asno nga aggagalut nga mari peba vulvua/pulus natakayan. Babbaran nu, en iyangay nu kanniaw.

³ Nu hinnian/asan mamovut kan ikayu nu ka-am ta babbaran nu, kayan nu kan iggina, 'Mawag y Afu,' en ipetoli na kanniaw insigida balalaman."

⁴ Sangaw, minang ya binon na ira, en nasingan da ya asno kan ya kalsada nga aggagalut kan ya puerta ya isa nga balay kannay. Kannia ammabbad da,

⁵ hinnian totolay nga aggatadag kannay nga kunda nga namovut, "Ka-am ta babbaran nu ya asno?"

⁶ Netabbag ya dua kan ira ya nepakahi y Jesus, en nepamavulun da nga alakan da.

⁷ Sangaw, ne-angay ra ya asno kan y Jesus, en sinapinan da kan ya gilluturan ya gissinnunan da, en natakay y Jesus.

⁸ Napakaru pay ya totolay nga nangivulad kan ya gilluturan ya sinnun da kan ya panalanan na. Hinnian dudduma/karruan pay nga totolay nga nanampat kan pangapanga nga inalak da kan katanapan, en nekkua/neppay ra kan ya panalanan na.

⁹ Ya totolay nga mononna annek/ngam kan y Jesus en ya tumunutunud ira kan iggina, kunda nga nangikukkulet, "Madayarayaw y Afu Dios! Mabendisionan ya luminabbet kan ittera kan ya paka-awayya y Afu Dios.

- 10 Mabendisionan ya mappanget nga appatul na nga megitta kan ya nepappatul y David nga ginafu tera kattun. Madayarayaw y Afu Dios kan ya katanangan!"
- 11 Nakakaddet da Jesus kan ya ciudad ya Jerusalem, en siminallung da kan ya lalantaran ya templo. Iningan na ngammin ya hinnian kan ya pallehut na, en gafu ta gireram ngin, nallawan iggina en ya mafulu se dua nga disipulo na tase umang da kan Betania.
- 12 Kan kamatarukan na, napanaw ra Jesus kan Betania tase umang da kan Jerusalem. Nabisin y Jesus.
- 13 Hinnian kayu nga igos nga naddon ngin nga nelahiban na. Inarannian na gafen tase innan na nu hinnian vunga na, ngam panay don laman ya nasingan na, gafu ta mari peba tiempo avvunga ya igos.
- 14 Kunna nga nakkahi kan ya kayu, "Marim vulvua/pulus mavvunga ngin!" Nagina ya disipulo na ira ya kinahi na.
- 15 Kattu nakalabbet da Jesus kan Jerusalem, siminallung da kan ya lalantaran ya templo, en sangaw, pinatavvar/pinatabbraw na ya minallaku ira en ya gumatang ira nga hinnian kannay. Binalabalitu na ya gillamesan ya minannali ira kan kuartu en ya annutturun ira ya minallaku ira kan paloma.
- 16 Ya innia laman nga hinnian inakkat na, negamma y Jesus nga ikasat na kan ya lalantaran ya templo.
- 17 Kunna nga nangituldu, "Mari kazze/pano nepeturak y Afu Dios yaw kan ya Sagrado nga Turak? 'Ya balek, makahi kan balay nga addasallan para kan ngammin nga totolay kan ya utun rusak.' Ngam pinabbalin nu kan parammungan ya tulisan ira."
- 18 Sangaw, nadumug ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob ya kiningngua y Jesus, en nanafataful da kan kegafanan ya ammatay ra kan iggina, gafu ta italaw ra, gafu ta nappabbaw ngammin ya totolay kan ya netuldu na.

- 19 Kattu maggireram ngin, napanaw y Jesus en ya disipulo na ira kan Jerusalem.
- 20 Kan kamatarukan na, kannia ira nga mattalebad kan ya kayu nga igos, nasingan da nga nagangu ngin addet kan ya gamut na.
- 21 Nerandamman/Natannaw y Pedro ya nepangngiged/nepangngibanu/nepangngilunud y Jesus kan ya kayu, en kunna nga nakkahi, "Mestru, innan mu ya kayu nga neged mu. Nagangu ngin!"
- 22 Kunna nga siminabbag y Jesus, "Mangurug kayu kan y Afu Dios!
- 23 Kurug ya kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga makkahi kan yaw nga bakulud, 'Mazza ka, en melappak ka kan ya bebay,' makua yan para kan iggina nu awan vulvua adduda na kan ya nonot na, nu azzi mangurug iggina nga makua ya kayan na.
- 24 Kayan ku kan ikayu gafen, ya hanna laman nga ikiddaw nu kannia addasal nu, kurruan nu nga nalawat nun, en meddan kan ikayu.
- 25 Kada manadag kayu nga maddasal, pakoman nu ya nakaliwat ira kan ikayu, tase pakoman na kayu y Ama nu nga hinnian kan langit.
- 26 On, gafu ta, nu mari nu pakoman ya nakaliwat ira kan ikayu, mari na kayu pay pakoman y Ama nu nga hinnian kan langit kan ya liwaliwat nu."
- 27 Nanoli ra Jesus manin kan Jerusalem. Kannia annaladalan y Jesus kan ya lalantaran ya templo, ya panakallan ira kan ya papari, ya mestru ira kan ya dorob en ya panakallan nga lalakay ira, minang da kan iggina.
- 28 Kunda nga namovut, "Hanna ya paka-awayyam nga nangngua kan ira yan nga kinikkingnguam? Innia ya nangiddan kan ikaw kan yan nga paka-awayyam nga nangngua kan ira yan?"
- 29 Kunna y Jesus nga siminabbag nga namovut, "Hinnian povutan ku pay kan ikayu. Nu matabbag nu yakan, kayan ku pay kan ikayu nu be tiaw ya naggafanan ya paka-awayyak nga nangngua kan ira yan.

³⁰ Y Juan nga Minabbawtiso, kanna be tiaw ya naggafanan ya paka-awayya na nga namawtiso, kan y Afu Dios nga hinnian kan langit onu kan totolay? Tabbahan dak."

³¹ Sangaw, nerergowan da nga kunda, "Nu kayan tera nga naggafu kan y Afu Dios nga hinnian kan langit, povutan na sangaw kan ittera nu ka-am ta mari tera nangurug kan iggina.

³² Ngam mari tera pay makahi nga naggafu kan totolay." Kinahi ra yan gafu ta netalaw ra ya totolay, gafu ta kurruan ngammin ya totolay nga kurug nga profeta y Juan.

³³ Gaggafen, kunda nga siminabbag kan y Jesus, "Mari mi ammu." Kunna gafen nga siminabbag y Jesus, "Gafu ta mari nu sinabbag ya povut ku, marik gafen pay kayan kan ikayu nu hanna ya paka-awayyak nga nangngua kan ira yan."

Marcos 12

¹ Sangaw, pinegafanan manin y Jesus nga sinulduan ya totolay, en pangngarrian ya ne-usa na. Kunna nga nakkahi, "Hinnian/Asan tolai nga nammula kan ubas kan ya koman na. Ginibaw na ya pallehut na, en nangavvut iggina kan para pangazzan kan ya daggat ya vunguvunga ya ubas. Nappapatadag iggina kan torre kan para pagguardian, en kabalin na, nepatangaw na ya koman na kan dudduma/karruan nga minakkikoman, en napanaw iggina nga minang kan tanakkuan nga nasion.

² Kattu luminabbet ngin ya tiempo nga appupusit kan ubas, nabbon iggina kan isa nga kohung na kan ira yan nga minakkikoman tase ipalak na ya billay na.

³ Ngam kattu nakakaddet iggina kan ya koman, ginafut da, binubbubbug da, en pinapanaw ra nga awan nga nelabbet na.

⁴ Nabbon iggina manin kan isa nga kohung na, ngam biniaran da ya ulu na, en pinasapasiranan da.

- ⁵ Nabbon iggina manin kan tanakkuan, ngam pinatay ra iggina. Kunna tian manin ya kiningngua ra kan ya kohung na ira nga binon na. Hinnian dudduma nga binubbubbug da, en hinnian dudduma nga pinatay ra.
- ⁶ Hinnian peba isa nga natalan/nabattang nga awayya na nga bonan. Iggina ya ideddukan na nga anak na nga lalaki. Kan nangultimuan, binon na malappay/mabbit ya anak na kan ira, gafu ta kunna kan ya nonot na, 'Ikakua ra ya anak ku.'
- ⁷ "Ngam ira yan nga minakkikoman, kunda nga nerergo, 'Iggina ya mangerensia kan ya koman. Antera patayan iggina, tase kua teran ya erensian na.'
- ⁸ Ginafut da iggina gafen, pinatay ra, en nelappak da ya baggi na kan ya liwan ya koman.
- ⁹ "Sangaw, hanna ya kuan ya makakkua kan yan nga ka-ubassan? Umang na sangaw nga patayan ira yan nga minakkikoman, en ipatangaw na malappay ya ka-ubassan na kan tanakkuan ira.
- ¹⁰ Mari nu kazze/pano peba nabibbid yaw kan ya Sagrado nga Turak? 'Ya batu nga nepamammari ya minamabbalay ira, nabbalin kan patunak balalaman.
- ¹¹ Y Afu Dios ya nangngua kan yan, en mekapakkapalat yan kan ittera.' "
- ¹² Napanonot ya panakallan ira kan ya Judio ira nga kinahi y Jesus yan nga pangngarrian mekontra kan ira balattan. Ikayat da gafen nga arestan iggina, ngam nakatalaw ra kan ya totolay. Pinanawan da gafen y Jesus.
- ¹³ Hinnian dudduma nga Fariseo en dudduma nga totolay y Herodes nga nabon kan y Jesus tase gafutan da kan ya ergowan na pe laman.
- ¹⁴ Minang da kan y Jesus, en kunda nga nakkahi, "Mestru, ammu mi nga kayan mu ya kurug, en marim mavurung kan ya panonotan ya totolay, gafu ta marim mappadumuruma, en ituttuldum ya fustu nga ikayat y Afu Dios nga kuan ya totolay. Kazzen ta kayan mu kan ikami nu ipamavulun kazze ya

dorob tera nga mappaga tera kan bienes/vuwit kan y Emperador kan Roma, onu awan? Mawag kazze kan mappaga tera onu awan?"

15 Ammu y Jesus nga appen napia/aginpipia ra, en kunna nga siminabbag, "Ka-am ta puppurban dak? Iddannan dak kan isa nga sinsilliu tase innan ku."

16 Iniddannan da iggina kan isa, en kunna nga namovut kan ira, "Innia ya makammuyung/makammukat en makangngahan kan yaw?" Kunda nga siminabbag, "Y Emperador!"

17 Sangaw, kunna nga nakkahi, "Iddan nu kan y Emperador ya kua na, en iddan nu kan y Afu Dios ya kua na pay!" Nakkapalat da kan ya netabbag na.

18 Hinnian dudduma nga Saduceo nga minang kan y Jesus. Ira nay ya makkahi nga mari magginolay ya nakkakatay ira. Kunda nga nakkahi,

19 "Mestru, neturak y Moises kan ya dorob tera, 'Nu hinnian lalaki nga matay nga awan na nga anak, mawag kan atawan ya wahi na ya balu tase manak da kan kuenta anak ya wahi na nga natay.'

20 "Hinnian kattun pitu nga maggurwahi nga lallaki. Nangatawa ya kaka, ngam natay nga awan na nga anak.

21 Inatawa ya uzzan na nay nga balu, ngam natay pay iggina nga awan na nga anak. Kunne na pay kan ya mekatallu

22 en kan ya dudduma nga wawwahi ra pay. Ngammin ira nay nga pitu nga maggurwahi, inatawa ra ya babay, en nakkakatay ra nga awan da nga anak. Kan panguzzanan, natay ya babay pay.

23 Nattaruk kan ya algaw nga agginolay ngammin ya nakkakatay ira, innia gafen kan ira ya maka-atawa kan nay nga babay? On, gafu ta, ira ngammin nga pitu nga lallaki nga maggurwahi, inatawa ra nay nga babay."

24 Kunna nga siminabbag y Jesus, "Nakaliwat kayu, en yaw ya gafu na. Mari nu ammu ya Sagrado nga Turak onu ya pakapangngua y Afu Dios.

25 Nattaruk nu magginolay ya nakkakatay ira, mari ra maratawa onu me-atawa, ngam megitta ran kan ya anghel ira kan langit.

²⁶ En nu me-annung kan ya agginolay ya nakkakatay ira, mari nu kazze peba nabibbid kan ya neturak y Moises kattun kan ya parte nga neturakan ya me-annung kan ya isa nga dakal nga mula nga gumatagatang? Kunna y Afu Dios nga nakkahi kan iggina kannay, 'Yakan ya Dios y Abraham, ya Dios y Isaac, en ya Dios y Jacob.'

²⁷ Ikayat na nga kayan nga ya Dios, mari na kan Dios ya nakkakatay ira, nu azzi Dios ya siggamatolay ira. Kurug nga nakaliwat kayu."

²⁸ Hinnian mestru kan ya dorob nga luminabbet kannay, en nagina na ya addiriskusion da. Napanonot na nga fustu ya netabbag y Jesus kan ya Saduceo ira, en sangaw, kunna nga namovut kan y Jesus, "Kan ngammin nga dorob, hanna ya ka-importanteyan?"

²⁹ Kunna nga siminabbag y Jesus, "Yaw ya ka-importanteyan, 'Ikayu nga totolay nga nasion ya Israel, ginan nu yaw! Y Afu nga Dios tera, iggina laman ya Afu!

³⁰ Ayatan mu y Afu Dios kan ya interu futum, kan ya interu karalluam, kan ya interu nonot mu, en kan ya interu sikan mu.'

³¹ En yaw ya mekaddua, 'Ayatan mu ya ikattolem kan kagitta ya angngayat mu kan ya baggim pe laman.' Awan nga tanakkuan nga dorob nga mas importante annnek/ngam kan ira yaw."

³² Sangaw, kunna nga nakkahi ya mestru kan ya dorob kan y Jesus, "Fustu yan, Mestru! Kurug ya kinahim nga isissa laman iggina nga Dios, en awan nga tanakkuan nga Dios.

³³ Mawag kan ayatan ya tolai y Afu Dios kan ya interu futu na, kan ya interu nonot na, en kan ya interu sikan na, en mawag kan ayatan na ya ikattolay na kan kagitta ya angngayat na kan ya baggi na pe laman. Mas importante nga maparaparulot ira yaw nga dua nga dorob annnek kan mangiddan iggina kan ayam nga mapatay en masidug para kan y Afu Dios en mangiyofresi/mangidedika iggina kan maski hanna nga ofresi kan y Afu Dios."

- ³⁴ Ammu y Jesus nga napia ya nepannabbag na. Kunna gafen nga nakkahi, "Nalohon nga parulotan mu ya uray y Afu Dios." Kattu nagina ra ya netabbag na, awan ngin nga nakegutuk/naketurid/naketaggad nga namovut kan iggina kan maski hanna laman.
- ³⁵ Kannia attuldu y Jesus kan ya totolay kan ya lalantaran ya templo, kunna nga namovut kan ira, "Ka-am ta kayan ya mestru ira kan ya dorob tera nga gaka y David ya Cristo?
- ³⁶ Y David mismu, neturak na yaw nga nepeturak ya Espiritu Santo, 'Kinahi y Afu Dios kan ya Afuk, "Manuttud ka kan ya ziwanan ku addet zi patulukan ku ya kontram ira kan ikaw." ‘
- ³⁷ Ya kinahi y David mismu nga me-annung kan ya Cristo, ya Cristo ya Afu na. Ka-am gafen ta kayan ya mestru ira kan ya dorob nga gaka y David ya Cristo?" Nayayat ya totolay kattu nagina ra ya kinahi y Jesus.
- ³⁸ Kunna nga nangituldu kan ira, "Mappalan/Memuhud kayu kan ya mestru ira kan ya dorob. Ikakayat da ya manaladalan nga anaddu ya gissinnunan da, en ikakayat da pay nga diotan ya totolay ira kan ya plasa.
- ³⁹ Nu umang da kan ya sinagoga, ikakayat da ya kapianan ira nga tuttud, en nu umang da kan langan, ikakayat da pay ya manuttud kan ya lugar ira nga kekakuan.
- ⁴⁰ Ngam apa-aprobettian da nga tagikukuan ya gibbalayan ya babalu nga babbay, en appen/agin relihioso ra kannia addasal da kan anaddu. Siguradu, mas nadammat ya kakastigo ra nattaruk."
- ⁴¹ Sangaw, nanuttud y Jesus kan aranni kan ya angngikkuayan/angngippayan kan kuartu kan ya lalantaran ya templo. Giniraw na ya totolay nga mangitanag/mangikabok kan kuartu ra kan ya angngikkuayan. Aru ya riku nga nangitanag kan aru nga kuartu.
- ⁴² Hinnian pay pobre nga balu nga babay nga minang kannay nga nangitanag kan dua nga sinsilliu nga bissang/bissut laman ya balor da.

⁴³ Inakkulan y Jesus ya disipulo na ira, en kunna nga nakkahi, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, nay nga pobre nga balu, mas aru ya netanag na annek kan ira ngammin nga nangitanag kan kuartu kan ya angngikkuayan.

⁴⁴ On, gafu ta ira ngammin, sobra laman kan ya kukua ra ya netanag da, ngam nay nga balu nga nelot/nafulotan ya kapobre na, netanag na ya guggunay nga hinnian kan iggina nga pakkatolay na."

Marcos 13

¹ Kattu napanaw ra Jesus ngin kan ya lalantaran ya templo, kunna nga nakkahi ya isa nga disipulo na kan iggina, "O, Mestru, innan mu ya kasta ya batu ira en ya napatadag ira nga templo!"

² Kunna nga siminabbag y Jesus, "Masingan mu kazze/pano ira yan nga daddakal nga napatadag? Awan vulvua/pulus nattaruk nga batu nga matalan/mabattang nga makkaporotun, gafu ta madabbadabbak da ngammin nattaruk."

³ Sangaw, minang da Jesus kan ya Bakulud Olivo nga kidammang ya templo. Kattu ira laman, nanuttud da, en ira Pedro, Santiago, Juan, en y Andres, kunda nga namovut kan iggina,

⁴ "Kayan mu kan ikami nu so nu innia ya kesimmu na ira yan nga bahu kinahim. Hanna ya sennial nga mangipasingan nga mappanget nga matumpal ngammin ira yan ngin?"

⁵ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Mappalan/Memuhud kayu tase awan nga makelohot kan ikayu.

⁶ Aru nattaruk ya umang nga mangiyusa kan ya ngahan ku nga kunda nga makkahi, 'Yakan ya Cristo,' en aru ya totolay nga ilohot da.

⁷ En hinnian/asan nattaruk gerra ira nga ikayu mismu, magina nu ya guni ra, en hinnian peba gerra ira kan tanakkuan nga lugar ira nga madumug nu, ngam mari nu mattalaw. Mawag kan mesimmu ira yan, ngam mari peba yan ya pangultimuan.

⁸ Hinnian nattaruk nasion ira nga makiggerra kan dudduma nga nasion, en hinnian pappatulan ira nga makiggerra kan dudduma nga pappatulan. Hinnian nattaruk lunig kan dudduma nga lugar, en hinnian nattaruk bisin ira. Ngammin ira yan nga mesimmu, ira ya pamegafanan ya azziyariyat nga megitta kan ya attuliwan/appasikal ya babay nga mappanget nga manak.

⁹ "Mawag kan mappalan kayu, gafu ta hinnian dudduma nga mangidemanda kan ikayu nattaruk kan husgadu, en malatiguan kayu nattaruk kan ya unag ya sinagoga ira. Me-atubang kayu nattaruk kan ya gubernador en patul ira megafu kan ya angngurug nu kan yakan, en yan ya tiansa nun nga mattestigu nga me-annung kan yakan kan ya paratubangan da.

¹⁰ On, gafu ta mawag kan mepalapalappat kan unna ya napia nga dumug kan ngammin nga nasion kallie ya pangultimuan ya mundo.

¹¹ So nu iyalawat da kayu nga mapanunutan, mari nu kavurungan kallie na yan nga orat nu hanna ya kayan nu, gafu ta kayan nu ya ikkua/ippay y Afu kan ya ginnonotan nu kan yan nga orat, gafu ta bakkan kan ikayu ya paggafanan ya kayan nu, nu azzi ya Espiritu Santo.

¹² "Hinnian nattaruk totolay nga mappagafut kan ya wawwahi ra pe laman tase mapatay ra, en kunna tian pay ya kuan ya dudduma nga ama nattaruk kan ya gi-anakan da. Hinnian pay totolay nga marrebelde nattaruk kan ya gimmanakan da, en ipapatay ra ira.

¹³ Ngammin nga totolay, ikalussaw ra kayu nattaruk megafu kan ya angngurug nu kan yakan, ngam ya innia laman nga makakattam kan ya kapazapaziyat na addet kan ya pangultimuan ya attolay na, mapalliad."

¹⁴ "Masingan nu nattaruk ya tolay nga makatantalaw nga manaral. Aggatadag iggina kan ya Nasantuan nga Lugar nga mari mepangngat ya annadag na kannay. Ikayu nga mabbibbid kan yaw, antindian nu kan napia. Kan yan nga orat, ya totolay kan ya probinsia ya Judea, mawag kan mappaladdiaw ra nga umang kan ya kabakuluran.

- 15 En ya innia laman nga hinnian kan ya atap ya balay na pe laman, mari na zinan ngin nga tumallung kan ya balay na nga umang mangalak kan hanna laman nga ivulun na.
- 16 En ya innia laman nga hinnian kan ya koman na pe laman, mari na zinan nga manoli nga umang mangalak kan lutud ya sinnun na kan ya balay ra.
- 17 Anakkue/Pakalallak pay ya babbay nga aggabussit onu mappasusu kan ira yan nga algaw.
- 18 Idasadasal nu kan y Afu Dios nga mari mesimmu ira yan nga algaw kan ya tiempo lammin.
- 19 On, gafu ta, kan ira yan nga algaw, nelot/nafulotan ya kapazapaziyat ya totolay nga awan nga kegittan na namegafu kattu nepammaratu y Afu Dios kan ya mundo addet kan sangaw, en awan pay nga mesimmu nga megitta kan yan addet nattaruk.
- 20 Kayan ku yaw gafu ta, nu mari zinan zinisidi y Afu Dios nga pababban na ya bilang na ira yan nga algaw, awan zinan nga tolal nga matalan nga matolay. Ngam para laman kan ya pinili na nga totolay, pababban na ya bilang na ira yan nga algaw.
- 21 "Kan ira yan nga algaw, nu hinnian tolal nga makkahi kan ikayu, 'Innan nu, die kanniaw ya Cristo!' onu kayan na 'Innan nu, diu kannay iggina!' mari nu mangurug kan iggina.
- 22 Hinnian totolay nga umang nattaruk nga makkahi nga ira ya Cristo onu profeta, ngam malladdud/mabbusid da. Mangipasingan da kan sennial en milagro ira tase melohot da ya totolay, en nu awayya na, ilohot da maski peba ya totolay nga pinili y Afu Dios.
- 23 Mappalan kayu! Dana nakahik ngammin ira yan kan ikayu kallie ra nga mesimmu."
- 24 "Kabalin ya tiempo nga azziyariyat, makkokopan/makkallap ngin ya sinag, mari mannawag ngin ya vulan,

- 25 en ya bittuan ira kan langit, makkatanag/makkakabok, en ya makapangngua ira nga hinnian kan langit, maguyag.
- 26 Kan yan nga tiempo, manoli nak nga Anak Tolay, en masingan dak kan ya kunam ira nga hinnian dakadakal nga pakapangnguak en kekapalat ku.
- 27 Bonan ku ya anghel ira kan ya appat nga duhu ya lusak tase ammungan da ya totolay nga pinili y Afu Dios nga hinnian kan ya interu mundo."
- 28 "Hinnian pangngarrian nga me-annung kan ya kayu nga igos nga ammuhan nu. Nu masingan nu nga mamegafu ngin nga mattarengit ya pangapanga na nga maddon, yan ya pakakammuan nu nga aranni ngin ya tiempo patu.
- 29 Kunna tian pay, nu masingan nu nga mesimmu ngin ira yan nga ganagannud nga bahu kinahik kan ikayu, yan ya pakakammuan nu nga aranni igginan kan ya puerta.
- 30 Kurug ya kayan ku kan ikayu, mesimmu ngammin ira yan nga ganagannud kallie ya appatay ngammin ya totolay nga matolay kan sangaw.
- 31 Mapawan nattaruk ya langit en ya lusak, ngam ya ergok ira, mari vulvua mapawan."
- 32 "Awan vulvua makakammu kan yan nga algaw onu orat, maski ya anghel ira kan langit onu ya Anak; y Ama laman ya makakammu.
- 33 Mappalan kayu, en kanakanayun nga siggaparan kayu zinan, gafu ta mari nu ammu ya allabbet na yan nga tiempo!
- 34 Yaw ya isa nga kegittan na. Hinnian tolai nga minang kan tanakkuan nga lugar. Kallie ya nepappanaw na, nekargo na ya balay na kan ya kohung na ira, en neddan na kan ya kada isa kan ira ya trabahu ra, en nemandu na kan ya guardia nga massifut kan ya puerta.
- 35 Gaggafen, malerto kayu gafu ta mari nu ammu ya orat nga annoli ya tolai nga makabbalay. Maffugab, manoli iggina kan mazzilam, onu kan tangnga gabi, onu kan assikkarallok ya lalung, onu kan allattuad ya sinag.

³⁶ Nu gavvat iggina nga manoli, mari nu ipamavulun nga madatangngan na kayu nga aggakaturug.

³⁷ Ya kinahik kan ikayu, kayan ku pay kan ngammin nga totolay, mawag kan kanakanayun nga siggaparan da."

Marcos 14

¹ Dua nga algaw laman ngin kallie ya Fiesta ya Nepattalebad en ya Fiesta ya Pan nga awan na nga Lebadura, ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob, pinalappanonot da nu annianna/kunnasi/manna ya angngaresta ra kan y Jesus en ya ammatay ra kan iggina kan sekreto.

² Kunda nga nerergo, "Mari tera kuan yan kan ya tiempo ya fiesta, gafu ta, nu kuan tera yan, maggulu ya totolay."

³ Kattu hinnian/asan da Jesus ngin kan ya poblasion ya Betania kan ya balay y Simon nga nalleproso kattun, hinnian babay nga minaranni kan iggina nga nangivulun kan isa nga alabastro nga fraskita nga konsu pabangug nga puro nga nardo nga nanginingina. Kinaltung na ya pansaw ya fraskita, en nevrud na ya pabangug kan ya ulu y Jesus kannia iggina nga maddaggun nga mangan.

⁴ Hinnian dudduma/karruan nga totolay nga nallussaw kan ya kiningngua na, en kunda nga nerergo, "O, kenga laman! Ka-am ta zinaral na laman yan nga pabangug?"

⁵ Awayya na nga nalaku zinan yan nga pabangug kan aru nga kuartu, en meddan ya kalakuan na kan ya pobre ira." En nevuya ra iggina kan ya kiningngua na.

⁶ Ngam kunna nga nakkahi y Jesus, "Ka-am ta nevuya nu iggina? Porrian nu iggina. Nakasta mamba ya kiningngua na kan yakan.

⁷ Kanakanayun nga hinnian pobre ira kan ikayu, en maski hanna nga orat nga ikayat nu, awayya nu nga uffunan ira, ngam mari kanayun ya kasan ku kan ikayu.

- ⁸ Kiningngua ya babay ya panda mawayya na. Vinururan na ya baggik nga pangiparan na kan ya ketanam ku kallie ya appatek.
- ⁹ Kurug ya kayan ku kan ikayu, maski kanna be tiaw nga lugar kan ya interu mundo nga kepalappatan ya napia nga dumug, makahi pay kannay ya kiningngua yaw nga babay kan panandamman kan iggina."
- ¹⁰ Sangaw, y Judas Iscariote nga isa kan ya mafulu se dua nga disipulo y Jesus, minang kan ya panakallan ira kan ya papari tase makittaratu kan ira me-annung kan ya angngiyawat na kan y Jesus kan ira.
- ¹¹ Kannia nepakagina ra kan ya kinahi na, nayayat da, en netabba ra nga pagan da iggina kan kuartu. Sangaw, nanafataful iggina kan napia nga tiansa na nga mangiyawat kan y Jesus kan ira.
- ¹² Kan ya unna nga algaw nga angngan ya Judio ira kan pan nga awan na nga lebadura, namarti ra kan mabbing nga karneru para kan ya Fiesta ya Nepattalebad. Pinovutan ya disipulo ira y Jesus kan iggina, "Kanna be tiaw ya ikayat mu nga pamaranan mi kan ya kanan tera kan ya Fiesta ya Nepattalebad?"
- ¹³ Nabbon iggina kan dua kan ya disipulo na ira, en kunna nga nakkahi, "Angkayu kan ya ciudad ya Jerusalem. Hinnian tolai nga madafung nu nga aggakattu kan tanga-angang nga danum. Vulunan nu iggina,
- ¹⁴ en maski kanna be tiaw nga pattallungan na, kayan nu kan ya makabbalay kan yan, 'Ipapovut ya Mestru nu kanna be tiaw ya dian ya kuarto nga panganan na en ikami pay nga disipulo na kan ya Fiesta ya Nepattalebad.'
- ¹⁵ Sangaw, ipasingan na kan ikayu ya isa nga alawa nga kuarto kan ya utun ya balay ra nga hinnian kannay ngin ngammin ya ganagannud nga mawag tera. Paranan nu ya kanan tera kannay."
- ¹⁶ Sangaw, minang ya dua nga disipulo na kan ya ciudad, en nasimmuan da ya megitta kan ya kinahi y Jesus kan ira, en pinaran da kannay ya kanan da kan ya fiesta.

- 17 Kattu maggabi ngin, minang y Jesus en ya disipulo na ira kan yan nga kuarto ngin.
- 18 Kannia aggatuttud da nga mangan, kunna nga nakkahi y Jesus, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, hinnian isa kan ikayu nga mangiyalawat kan yakan kan ya mangontra ira kan yakan, isa iggina nga makipangan kan yakan."
- 19 Sangaw, narandam da, en ya kada isa kan ira, naturubbat da nga kunda nga namovut kan iggina, "Bakkan kan yakan, azze/awan kasi?"
- 20 Kunna nga siminabbag, "Isa iggina kan ikayu nga mafulu se dua nga disipulok, isa iggina nga mangidassam kan pan kan ya palangganita nga pangidassamman ku.
- 21 Mapatay nak nga Anak Tolay segun kan ya neturak kan ya Sagrado nga Turak nga me-annung kan yakan, ngam anakkue/pakallallak pay yan nga tolai nga mangiyalawat kan yakan nga Anak Tolay kan ira. Mas napia laman ngin kan yan nga tolai nu mari na zinan ne-anak."
- 22 Sangaw, kannia ira nga maddaggun nga mangan, nangalak y Jesus kan pan, en binendisionan na. Ginaddagaddua na, en neddan na kan ira nga kunna nga nakkahi, "Yaw ya baggik. Alakan nu en kanan nu."
- 23 Sangaw, nangalak iggina kan kopa, en kattu nappabalat iggina kan y Afu Dios, neddan na kan ira, en mininum da ngammin kan yan.
- 24 Kallie na yan, kunna nga nakkahi, "Yaw ya dahak, ya daha ya taratu, nga matturut para kan napakaru nga totolay.
- 25 Kurug ya kayan ku kan ikayu, marik uli minum kan ya daggat vunga ubas ngin addet kan ya algaw nga uli agginum ku kan yan, en kuan ku yan kan ya appatul y Afu Dios."
- 26 Sangaw, nakkansion da kan paddayarayaw kan y Afu Dios, en kabalin na, napanaw ra kannay en minang da kan ya Bakulud Olivo.

- ²⁷ Sangaw, kunna nga nakkahi y Jesus, "Pakkapanawan dak ngammin, gafu ta neturak kan ya Sagrado nga Turak, 'Ipapatek ya minappastor, en mawwarawarak sangaw ya karneru ira,'
- ²⁸ Ngam magginnolay nak balalaman, en kabalin na, monna nak annек/ngam kan ikayu nga umang kan ya probinsia ya Galilea."
- ²⁹ Kunna nga siminabbag y Pedro, "Maski nu pakkapanawan da ka ngammin ya kakavulun ku, ngam kan yakan, awan."
- ³⁰ Ngam kunna y Jesus nga nakkahi, "Kurug ya kayan ku kan ikaw, kan yaw nga gabi, kallie ya assikkarallok ya isa nga lalung kan mamiddua, namilu ngin nga nelimad mu ya pakakammum kan yakan."
- ³¹ Ngam netaggat nga kinahi y Pedro, "Maski nu mawag kan makipappatay nak kan ikaw, marik ilimad ya pakakammuk kan ikaw." Kunna tian pay ya kinahi ra ngammin.
- ³² Sangaw, nakakaddet y Jesus en ya disipulo na ira kan ya isa nga lugar nga nangahanan kan Getsemane, en kunna nga nakkahi, "Manuttud kayu kanniaw, gafu ta annak maddasal."
- ³³ Nevulun na ira Pedro, Santiago, en y Juan. Namegafu nga nelot/nafulotan ya dandam na, en natenap na nga naddammat ya tagang na.
- ³⁴ Sangaw, kunna nga nakkahi, "Kuru marandam ya futuk nga alale ipatek. Mattalan/Mabbattang kayu kanniaw, en mari nu makkaturug."
- ³⁵ Minarayyu iggina kan bissang/bissut, en nallakab kan ya lusak, en nedasal na nga nu awayya na zinan, mari lumabbet ya orat nga kapazapaziyat na.
- ³⁶ Kunna nga nangidasal, "Ama! Ama! Makuam ngammin ya ganagannud. Kazzen ta ilisi nak kan ya mappanget nga kapazapaziyat ku. Ngam bakkan kan ya urek ya matumpal nu azzi ya urem pe laman."
- ³⁷ Sangaw, nanoli iggina kan ira nay nga tallu nga disipulo na, en nadatangnan na ira nga aggakaturug. Linukag na ira, en kunna nga namovut

kan y Pedro, "Simon, ka-am ta nakkaturug ka? Marim kazze mattamman ya mari makkaturug kan maski tangorat laman?

³⁸ Mawag kan aggalukag kayu, en idasal nu nga mari nu ituluk ya katentasion nu. Kurug nga ikayat ya ginnonotan nu ya mangngua kan napia, ngam nakafi ya gibbaggian nu."

³⁹ Sangaw, minarayyu iggina manin kan bissang, en nedasal na ya negitta kan ya unna nga nedasal na.

⁴⁰ Kattu uli nanoli iggina kan ira, nadatangngan na ira manin nga aggakaturug, gafu ta mari ra mattamman ngin, gafu ta kuru sikkaturug dan, en mari ra ammu ya itabbag da kan iggina.

⁴¹ Minang iggina manin nga naddasal, en kan ya mekatallu nga nepannoli na kan ira, kunna nga nakkahi, "Aggakaturug en mamangat kayu peba balattan. Fustu ngin ya nepammangat nu. Luminabbet ngin ya orat nga ke-alawat ku nga Anak Tolay kan ya paka-awayya ya minalliwat ira.

⁴² Gumangun kayun, gafu ta mapanaw teran. Innan nu, diu, umang ngin ya mangiyalawat kan yakan."

⁴³ Kannia y Jesus nga maddaggun nga mergo peba, insigida luminabbet y Judas nga isa kan ya mafulu se dua nga disipulo na en ya napakaru nga totolay nga gitattammitan kan ispada en paluk nga binon ya panakallan ira kan ya papari, ya mestru ira kan ya dorob en ya panakallan nga lalakay ira.

⁴⁴ Kallie na yan, kinahi y Judas kan ira nga iddannan na ira kan sennial nga kunna nga nakkahi, "Ya tolai nga amman ku, iggina yan. Gafutan nu iggina, en ipanaw nu nga maguardian."

⁴⁵ Kattu luminabbet da Judas kan ya dian da Jesus, nerame na nga minaranni kan iggina, en kunna nga nakkahi, "Mestru," en inamman na iggina.

⁴⁶ Ginafut ya kakavulun y Judas y Jesus, en inarestan da.

⁴⁷ Ya isa kan ya totolay nga aggatadag kan aranni kan iggina, sinakut/kinasut na ya ispada na, en nesiwad na kan ya kohung ya pari nga

katanangan ya kekuentan na, en napingngaddan na ya daranggang/talinga na.

⁴⁸ Sangaw, kunna nga namovut y Jesus kan ya totolay, "Minang kayu kazze kanniaw nga alale tulisan nak nga gitattammitan kayu kan ispada en paluk nga manggafut kan yakan?

⁴⁹ Kagalgaw hinnian nak kan ikayu kan ya lalantaran ya templo nga mattuttuldu, en mari rak ginafut kannay. Ngam mawag kan matumpal ya neturak kan ya Sagrado nga Turak."

⁵⁰ Sangaw, nakkapanawan ngammin ya disipulo na iggina, en pinaladdiawan dan.

⁵¹ Hinnian bagitolay nga siminunud kan iggina nga ulolat laman ya nesinnun na. Ginafut da iggina,

⁵² ngam nakapaladdiaw iggina nga natalan na ya ulolat na nga awan na nga sissinnun.

⁵³ Sangaw, ne-angay ra y Jesus kan ya pari nga katanangan ya kekuentan na. Narammung kannay ngammin ya panakallan ira kan ya papari, ya panakallan nga lalakay ira, en ya mestru ira kan ya dorob.

⁵⁴ Mediu arayyu y Pedro nga tumunutunud kan ira Jesus addet kan ya patio ya pari nga katanangan ya kekuentan na. Nakipattuttud iggina kan ya guardia ira nga nakipaggarenu kan ira.

⁵⁵ Sangaw, ya panakallan ira kan ya papari en ya interu konseho, nanafataful da kan mattestigu ira kan kontra kan y Jesus tase ipapatay ra iggina, ngam awan da nga natafulan.

⁵⁶ Aru ya nattestigu kan falso nga kontra kan iggina, ngam mari naggiritta ya netestigu ra.

⁵⁷ Hinnian dudduma nga laddud nga nattestigu kontra kan iggina nga kunda,

58 "Nagina mi iggina nga kunna nga nakkahi kan me-annung kan iggina pe laman, 'Darallan ku yaw nga templo nga pinatadag totolay, en kan tallu nga algaw, mamatadag nak kan isa nga mari patadaggan totolay.' "

59 Ngam mari naggiritta ya netestigu ra.

60 Sangaw, nanadag ya pari nga katanangan ya kekuentan na kan ya paratubangan da, en kunna nga namovut kan y Jesus, "Awan kazze nga metabbag mu kan yan? Hanna yan nga netestigu ira yaw nga totolay nga kontra kan ikaw?"

61 Ngam nemamak y Jesus en mari na siminabbag. Namovut manin ya pari nga katanangan ya kekuentan na nga kunna, "Ikaw kazze ya Cristo nga Anak y Afu Dios nga Madayarayaw?"

62 Kunna nga siminabbag y Jesus, "On, yakan, en masingan dak nattaruk nga Anak Tolay nga aggatuttud kan ya ziwanan y Afu Dios nga Makapangngua. Manoli nak en masingan dak kan ya kunam ira kan langit."

63 Ya pari nga katanangan ya kekuentan na, kattu nagina na yan, binerget na ya sinnun na pe laman, en kunna nga namovut kan ya konseho, "Ka-am ta mawag tera peba laman ya mattestigu ira?"

64 Nagina nu mismu ya kinahi na nga kontra kan y Afu Dios. Hanna gafen ya uray nu?" Sangaw, kinondena ra ngammin y Jesus nga mepangngat nga mapatay.

65 Sangaw, hinnian dudduma nga linusulusaban da iggina, sinakkuban da ya mata na, binubbubbug da, en kunda nga nakkahi, "Kayan mu ya ipakammu y Afu Dios nu innia ya nangngua kan yan." Inalak ya guardia ira iggina, en linappalappag da.

66 Kannia kasan y Pedro kan ya patio kan gukab, hinnian maginganay nga serbidor ya pari nga katanangan ya kekuentan na nga minaranni kannay.

67 Kattu nasingan na y Pedro nga maggarenu, zinulangngan na, en kunna nga nakkahi kan iggina, "Isa ka pay nga kavulun y Jesus nga taga Nazaret."

⁶⁸ Kunna nga nallimad y Pedro, "Marik ammu onu mantindian yan nga kinahim." Sangaw, nallawan y Pedro nga minang kan ya daddalanan kan ya trangka, en nassikkarallok ya isa nga lalung.

⁶⁹ Nasingan manin yan nga maginganay iggina, en kunna nga nakkahi kan ya totolay nga aggatadag kannay, "Yan nga tolay, isa pay kan ya kakavulun y Jesus."

⁷⁰ Ngam nallimad manin y Pedro. Kan mari kuru nabbayag, ya totolay nga aggatadag kannay, kunda nga nakkahi manin kan y Pedro, "Siguradu, isa ka kan ira, gafu ta taga Galilea ka pay."

⁷¹ Sangaw, kunna y Pedro nga nakkahi, "Iged/Ibanu/Ilunud nak zinan y Afu Dios nu malladdud/mabbusid nak," en kunna peba nga nangihuramento, "Marik inamammu yan nga tolay nga kayan nu."

⁷² Nerame nassikkarallok ya isa nga lalung kan mekaddua. Nerandamman/Natannaw y Pedro ya kinahi y Jesus kan iggina nga kunna, "Kallie ya assikkarallok ya isa nga lalung kan mamiddua, namilu ngin nga nelimad mu ya pakakammum kan yakan," en nattangatangit iggina.

Marcos 15

¹ Kattu mammataruk ngin, ya panakallan ira kan ya papari, ya panakallan nga lalakay ira, ya mestru ira kan ya dorob, en ngammin ya miembro kan ya konseho ya Judio ira, nerergowan da ya kuan da kan y Jesus. Nepabalud da iggina, en nepanaw ra iggina kannay en ne-angay ra kan y Pilato.

² Kunna y Pilato nga namovut kan y Jesus, "Ikaw kazze/pano ya patul ya Judio ira?" Kunna nga siminabbag y Jesus, "Nakahi mun."

³ Aru ya nangakusan ya panakallan ira kan ya papari kan y Jesus.

⁴ Kunna nga namovut manin y Pilato, "Marim kazze matabbag ira yan? O, innan mu ya karu ya pangakusan da kan ikaw!"

⁵ Ngam awan ngin nga netabbag y Jesus, en nalagat y Pilato.

- ⁶ Kada dahun, kan ya Fiesta ya Nepattalebad, aggangngua y Pilato nga manuelta kan isa nga presu nga ikiddaw ya totolay.
- ⁷ Hinnian/Asan tolay nga mangngahan kan Barabas nga nekarsel en ya kakavulun na gafu ta narrebelde ra kan ya gobiernu, en namatay ra kan tolay.
- ⁸ Sangaw, minaranni ya totolay kan y Pilato, en nekiddaw ra kan iggina nga kuan na ya megitta kan ya aggangngua na para kan ira.
- ⁹ Kunna nga namovut y Pilato kan ira, "Ikayat nu kazze nga sueltan ku y Jesus nga Patul nu nga Judio para kan ikayu?"
- ¹⁰ Pinovutan na yan kan ya totolay gafu ta ammu na nga, ya panakallan ira kan ya papari, ne-angay ra y Jesus kan iggina megafu kan ya passil da.
- ¹¹ Ngam ya panakallan ira kan ya papari, binensi ra ya totolay nga ikiddaw ra kan y Pilato nga sueltan na y Barabas imbes kan y Jesus.
- ¹² Kunna nga namovut y Pilato manin, "Hanna ya ikayat nu nga kuan ku kan yaw nga tolay nga kayan nu nga Patul nu nga Judio?"
- ¹³ Kunda nga nangikarriaw, "Ipepatak mu iggina kan kurut!"
- ¹⁴ Ngam kunna y Pilato nga namovut, "Ka-am? Hanna kazze ya narakat/napot nga kiningngua na?" Ngam mas kunda nga nangikakkarriaw, "Ipepatak mu iggina kan kurut!"
- ¹⁵ Sangaw, gafu ta ikayat y Pilato nga pagustuan ya totolay, sinueltan na y Barabas para kan ira, en kabalin ya nepappalatigu na kan y Jesus, nemandu na kan ya suddalu ira nga ipatak da iggina kan kurut.
- ¹⁶ Netallung ya suddalu ira y Jesus kan ya palasio ya gobernador, en inakkulan da ngammin ya suddalu ira nga guardia kan ya palasio nga marammung da.
- ¹⁷ Sininnunan da iggina kan anaddu nga kulor ubi. Nanalatalapid da kan korona nga nasasit, en nekorona ra kan ya ulu na.
- ¹⁸ Sinaludowan da iggina nga kunda, "Diot mi kan ikaw, Patul ya Judio ira!"

- ¹⁹ Sinissibatan da ya ulu na kan baston, linusulusaban da iggina, en nappalentud da kan ya atubang na nga arig pammakakua ra kan iggina.
- ²⁰ Kabalin da nga nangaffugete kan iggina, inazzan da ya nesinnun da nga kulor ubi, en uli nesinnun da kan iggina ya sinnun na pe laman. Sangaw, nelawan da iggina kan ya palasio tase iyangay en ipatak da iggina kan kurut.
- ²¹ Hinnian tolai nga mangngahan kan Simon nga taga ciudad ya Cirene nga nadafung da. Iggina ya ama y Alejandro en y Rufo. Naggafu iggina kan barrio nga mappanget kan ya ciudad. Finersa ya suddalu ira nga kattuan na ya kurut y Jesus.
- ²² Ne-angay ra y Jesus kan ya lugar nga nangahaman kan Golgota, ya kebalinan na, Lugar ya Baritottok.
- ²³ Sangaw, iniddannan da iggina kan dagat vunga ubas nga nakihuan kan uru nga mirra, ngam mari na ininum.
- ²⁴ Sangaw, nepatak ya suddalu ira iggina kan kurut. Nabbirillayan da ya sinnun na ira nga narririfan da nu hanna ya alakan ya kada isa kan ira.
- ²⁵ Alas nueve ngin kan mataruk kattu nepatak da y Jesus kan kurut.
- ²⁶ Yaw ya pangakusan da kan iggina nga neturak nga nekkua/neppay ra kan ya kurut kan ya utun ya ulu na, YA PATUL YA JUDIO IRA
- ²⁷ Hinnian dua pay nga tulisan nga negindan kan y Jesus nga nepatak kan kurut, ya isa kan ya ziwanan na, en ya isa kan ya zimigi na.
- ²⁸ Yan ya natumpalan ya neturak kan ya Sagrado nga Turak, "Nekuenta ra nga isa iggina kan ya kriminal ira."
- ²⁹ Ya totolay nga nattatalebad kannay, nawwarawarangiawang da, en kunda nga nangaffugete kan iggina, "Ala! Ikaw nga nakkahi nga darallan mu ya templo en patadaggan mu uli kan tallu nga algaw,
- ³⁰ palliaran mu ya baggim pe laman ngin, en mazzittag ka kan ya kurut ngin!"

- 31 Kunna tian pay ya nepangngaffugete ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob kan iggina nga kunda nga nerergo, "Pinalliad na kanu ya dudduma/karruan, ngam mari na mapalliad iggina pe laman!
- 32 Iggina kanu ya Cristo nga patul ya Israel; mazzittag iggina zinan kan ya kurut nan, tase masingan tera en mangurug tera!" Ira nay nga negindan kan y Jesus nga nepatak kan kurut, kunna tian pay ya nepangngaffugete ra kan iggina.
- 33 Kan tangnga algaw, nakkokopan/nakkallap ya interu lugar kannay addet kan alas tres kan giram.
- 34 Kan alas tres, kunna y Jesus nga nangikullet, "Eloi, Eloi, lama sabaktani," ya kebalinan na, "Dios ku, Dios ku, ka-am ta pinorrian nak?"
- 35 Ya dudduma nga totolay nga aggatadag kannay, nagina ra iggina nga nakkul, en kunda nga nakkahi, "O! Inakkulan na y Elias!"
- 36 Hinnian tolai nga nappaladdiaw nga minang nangalak kan ispongha nga nedassam na kan nalsam nga daggat vunga ubas. Nekkua na kan ya pansaw ya isa nga takkuel, en negawat na kan ya simuk y Jesus, en nepasappat na kan iggina. Kunna nga nakkahi kan ya kakavulun na, "Mattaron tera! Innan tera nu umang y Elias nga mangizittag kan iggina kan ya kurut."
- 37 Sangaw, nakkarriaw y Jesus kan nasikan, en natay igginan.
- 38 Sangaw, ya kurtina nga aggabesin kan ya unag ya templo, napissang nga naggaddua nga namegafu kan utun addet kan gukab.
- 39 Aggatadag ya kapitan ya suddalu ira kan ya atubang y Jesus, en nasingan na ya nepappatay na. Kunna nga nakkahi, "Kurug nga Anak ya Dios yaw nga tolai!"
- 40 Hinnian pay babbay nga mediu arayyu kannay nga naggiraw. Ya dudduma kan ira yan nga babbay, ira Maria Magdalena, Salome, en y Maria nga ina y Santiago nga uzzan en y Jose.

⁴¹ Ira yan nga babbay ya ne-evulun en nassesserbi kan ira Jesus namegafu peba kan ya probinsia ya Galilea. Aru peba ya babbay kannay nga nevulun kan iggina kannia nepaggangay na kan Jerusalem.

⁴² Kan gireram kan yan nga algaw nga apprepara ra kan ya algaw nga angngilinan da,

⁴³ hinnian tolai nga mangngahan kan Jose nga taga babalay ya Arimatea nga mekakua nga miembro ya konseho, nga nennanama pay kan ya ammegafu ya appatul y Afu Dios. Negutuk/Neturid/Netaggad na ya minang kan y Pilato, en nekiddaw na nga ipamavulun na nga alakan na ya baggi y Jesus.

⁴⁴ Ngam nalagat y Pilato nga natay ngin y Jesus. Nepakkul na gafen ya kapitan ya suddalu ira, en pinovutan na kan iggina nu nabayag nga natay ngin y Jesus.

⁴⁵ Kattu nammuan y Pilato kan ya kapitan nga natay igginan, nepamavulun na kan y Jose nga alakan na ya baggi y Jesus.

⁴⁶ Sangaw, minang y Jose nga guminatang kan lino nga tela. Sangaw, zinittag da ya baggi y Jesus, en vinukkutan da kan yan nga lino, en nekkua ra kan ya attanamman y Jose nga dana nepakokkob na nga sinan kueba kan ya gatab nga batu. Sangaw, nangarolig da kan isa nga dakal nga batu nga netallab da kan ya attallungan kan ya netanamman y Jesus.

⁴⁷ Nasingan y Maria Magdalena en y Maria nga ina y Jose ya nangitanamman da kan ya baggi na.

Marcos 16

¹ Kabalin ya algaw nga angngilinan ya Judio ira, ira Maria Magdalena, Salome, en y Maria nga ina y Santiago, guminatang da kan pabangug nga pamalsamu ra, tase umang da iyaffuriyat kan ya baggi y Jesus.

² Kan matamataruk Liggu, kalalattuad ya sinag, minang da kan ya netanamman y Jesus.

- ³ Kannia annaladalan da, nakkaporovut da, "Innia pano ya mangarolig kan ya batu nga netallab kan ya attallungan kan ya netanamman na para kan ittera?"
- ⁴ Kinahi ra yan gafu ta dakadakal ya batu. Kattu nelahiban da, nasingan da nga nakarolig ngin ya batu.
- ⁵ Siminallung da kan ya unag ya netanamman na, en hinnian/asan bagitolay nga nasingan da nga aggatuttud kan ya ziwanan nga nassinnun kan furaw, en nakatalaw ra.
- ⁶ Ngam kunna nga nakkahi, "Mari nu mattalaw! Ammuk nga tafulan nu y Jesus nga taga Nazaret nga nepatak kan kurut. Awan iggina kanniaw ngin, gafu ta nagginnolay igginan. Innan nu yaw nga nangikkuayan/nangippayan da kan ya baggi na.
- ⁷ Angkayu kayan kan ya disipulo na ira, en isipat nu y Pedro, nga monna y Jesus nga umang kan ya probinsia ya Galilea annek/ngam kan ikayu. Masingan nu iggina kannay, gafu ta yan ya kinahi na kan ikayu kattun."
- ⁸ Nallawan da kan ya netanamman na, en nappaladdiaw ra nga napanaw, gafu ta nalagat en namilpig da. En awan nga nakkayanan da bitan, gafu ta nakatalaw ra.
- ⁹ Kabalin ya nepaginnolay y Jesus, kan matamataruk Liggu, nappasingan iggina kan unna kan y Maria Magdalena nga namappawan na kattun kan pitu nga narakat/napot nga espiritu.
- ¹⁰ Minang kinahi y Maria yan kan ya siggarandam en mattangatangit nga kakavulun y Jesus.
- ¹¹ Kannia nepakagina ra nga nagginnolay y Jesus en nasingan y Maria iggina, mari ra nangurug.
- ¹² Kabalin na yan, nappasingan y Jesus kan ya dua nga disipulo na nga manaladalan nga umang kan barrio nga tanakkuan ya kasinnan na.
- ¹³ Nanoli ra nga dua en minang da kinahi yan kan ya kakavulun da nga disipulo na, ngam mari ra nangurug kan ira manin.

- 14 Sangaw, nappasingan iggina manin kan ya mafulu se isa nga disipulo na nga maddaggun nga mangan. Inallangnan y Jesus ira megafu kan ya kawan angngurug da en ya taggat ya ginnonotan da nga mari ra kinurug ya totolay nga nakasingan kan iggina nga nagginnolay.
- 15 Kunna nga nakkahi kan ira, "Angkayu kan ya interu mundo, en ipalapalappat nu ya napia nga dumug kan ngammin nga totolay.
- 16 Ya innia laman nga mangurug en mabawtisowan, mapalliad, ngam ya mari mangurug, makastigo nattaruk.
- 17 Ira yaw ya milagro nga makua nattaruk ya mangurug ira kan yakan: Megafu kan ya ngahan ku, mamappaw ra kan narakat nga espiritu ira kan ya totolay nga inafunan da, en mergo ra kan perergo ira nga mari ra peba ginilammu.
- 18 Nu makatammit da kan nazzita nga ziriyan, onu nu makakenum da kan tamay, awan nga mesimmu kan ira. Nu ipotun da ya gi-iman da kan ya makkatakit ira, mammapia ra."
- 19 Kabalin y Afu Jesus nga nakiergo kan ya disipulo na ira, minutun iggina kan langit, en nanuttud iggina kan ya ziwanan y Afu Dios.
- 20 Minang ya disipulo na ira nga nangipalapalappat kan ya napia nga dumug kan ngammin nga lugar ira. Nakipanguffun y Afu Jesus kan ira nga pinakurug na ya nepalapalappat da megafu kan ya milagro ira nga nepakapakua na kan ira.

Lucas

Lucas 1

- 1** Medduk nga Teofilo: Aru ya totolay nga nangiturak kan ya nakanakua kattu kasan y Jesus kan ya totolay kan ya utun lusak.
- 2** Neturak da ya ganagannud nga nepakammu ya tolay ira nga nakasingan mismu kan ira yan namegafu kattu gafagafu ra, en ira balalaman ya nangipalapalappat kan ya ergo y Afu Dios.
- 3** Kattu napakurug ku kan napia ngammin ira yan namegafu kattu gafagafu ra, yakan pay, napanonot ku gafen nga iturak ku kan ikaw ya fustu nga nepatturunud da
- 4** tase mammuan mu kan siguradu ya kurug nga me-annung kan ira yan nga netuldu kan ikaw.
- 5** Kattu kapatul y Herodes kan ya Judea, hinnian/asan Judio nga pari nga mangngahan kan Zacarias nga isa kan ya grupo ya papari y Abias. Y Elisabet nga atawa na, gaka pay y Aaron nga unu-unna nga pari kattun.
- 6** Natunung ya nepattolay ra kan ya atubang y Afu Dios, en vinuluvulun da ngammin ya dorob y Afu Dios nga awan da nga kapaliwatan.
- 7** Awan da nga anak gafu ta lupat y Elisabet, en lalakay en babakat da nga dua ngin.
- 8** Kan isa nga algaw kan ya tiempo nga assesserbi ya grupo na, en masserbi iggina kan ya atubang y Afu Dios,
- 9** narifa en napili iggina segun kan ya kustumbre ya papari nga tumallung nga manidug kan insensu kan ya unag ya templo y Afu Dios.
- 10** Kan ya orat nga kasidug ya insensu, napakaru ya totolay nga maddaggun nga maddasal kan ya lalantaran ya templo.
- 11** Ngam kan ya unag ya templo, gavvat nga hinnian anghel y Afu Dios nga nappasingan kan y Zacarias. Aggatadag ya anghel kan ya ziwanan ya angngiyofresian/angngidedikan nga kasiduhan ya insensu.

- ¹² Nalagat en nakatalaw y Zacarias kattu nasingan na ya anghel.
- ¹³ Kunna nga nakkahi ya anghel, "Zacarias, marim mattalaw, gafu ta ginina y Afu Dios ya dasal mu, en manak y Elisabet nga atawam kan lalaki, en ngahaman mu iggina kan Juan.
- ¹⁴ Nelot/Nafulotan ya payayat nu nattaruk, en aru pay ya totolay nga mayayat kannia ke-anak na.
- ¹⁵ Dakal ya kekuentan na nattaruk kan ya paningan y Afu Dios. Mari na vulvua/pulus minum kan daggat vunga ubas onu kan maski hanna nga binarayang, en mapannuan kan Espiritu Santo iggina mamegafu kannia kasan na peba kan ya tatanakan y ina na.
- ¹⁶ Napakaru ya Israelita nga panollian na nattaruk kan y Afu nga Dios tera.
- ¹⁷ Monna iggina nattaruk annek/ngam kan y Afu. Nasikan en makapangngua ya espiritu na kan kagitta y Elias nga profeta kattun. Panollian na nattaruk ya ayat ya ama ira kan ya gi-anakan da, en ya totolay nga nataggat ya giffutuan da, panollian na nattaruk ya napia kan ya giffutuan da kannia angngiparan na kan ira para kan ya allabbet y Afu."
- ¹⁸ Kunna y Zacarias nga namovut kan ya anghel, "Annianna/Kunnasi/Manna ya pakakammuk kan siguradu nga mesimmu yan? On, gafu ta lalakay nak kun en babakat pay ngin ya atawak."
- ¹⁹ Kunna ya anghel nga siminabbag, "Yakan y Gabriel nga kanakanayun nga hinnian kan ya atubang y Afu Dios nga nabon kan ikaw nga umang mangikahi kan yaw nga napia nga dumug.
- ²⁰ Kayan ku nga momal ka, en marim makakergo addet zi matumpal yan gafu ta marim kuru nangurug kan ya kinahik kan ikaw nga mesimmu kan ya fustu nga tiempo na."
- ²¹ Kannia aggergo ra, mattalattaron ya totolay kan y Zacarias kan ya lalantaran ya templo, en iggalavvunan da nu ka-am ta nabayag iggina kan ya unag ya templo.

- ²² Kattu nallawan iggina, mari na nakapergo kan ira. Nantindian da nga hinnian nappasingan kan iggina kan ya unag ya templo megafu kan ya assessenniat na kan ira, en nannayun ya nepaggumal na.
- ²³ Kattu nabalín na ya algaw ira nga asserbi na kan ya templo, luminabbet igginan.
- ²⁴ Mari nabbayag, nabussit y Elisabet nga atawa na, en mari na nallawalawan kan lima nga vulan.
- ²⁵ Kunna nga nakkahi, "Kiningngua y Afu Dios yaw kan yakan. Kan ira yaw nga algaw, nepasingan na balalaman ya allak na kan yakan, en inazzan na ya kepasiran ku kan ya totolay."
- ²⁶ Kannia mekannam nga vulan ya bussit y Elisabet, binon y Afu Dios y Gabriel nga anghel na kan ya isa nga birhen nga mangngahan kan Maria nga nobia y Jose nga isa kan ya gakagaka y David nga patul kattun. Naddian da kan ya babalay ya Nazaret kan ya probinsia ya Galilea.
- ²⁸ Minang ya anghel kan y Maria, en kunna nga nakkahi, "Diot ku kan ikaw, Maria, nga nafaboran. Hinnian y Afu Dios kan ikaw."
- ²⁹ Ngam kattu nagina y Maria ya kinahi na, nelot ya vurung na, en pinalappanonot na ya kebalinan ya diot na kan iggina.
- ³⁰ Kunna nga nakkahi ya anghel, "Maria, marim mattalaw, gafu ta finaboran na ka y Afu Dios.
- ³¹ Mabussit ka en manak ka kan lalaki, en ngahanan mu iggina kan Jesus.
- ³² Mabbalin kan dakal ya kekuentan na nattaruk, en makahi kan Anak y Afu Dios nga Makapangngua. Pabbalínan y Afu Dios iggina nattaruk kan patul nga megitta kan y David nga ginafu na.
- ³³ Mammoray iggina nattaruk kan ya gakagaka y Jacob kan mannanayun, en awan nga panda ya appatul na."
- ³⁴ Ngam kunna y Maria nga namovut kan ya anghel, "Annianna ya kesimmu na yan gafu ta awan ku peba nga atawa?"

- ³⁵ Kunna ya anghel nga siminabbag, "Umang sangaw ya Espiritu Santo kan ikaw, en mattrabahu ya pakapangngua y Afu Dios kan ikaw. Megafu kan yan, ya nasantuan nga abbing nga iyanak mu, makahi kan Anak y Afu Dios.
- ³⁶ O, innan mu y Elisabet nga parrientes mu, maski babakat ngin en nakahi kan lupat, nabussit iggina, en lalaki ya bussit na, en yaw ya mekannam nga vulan nan.
- ³⁷ On, gafu ta awan nga mari makua y Afu Dios."
- ³⁸ Sangaw, kunna nga nakkahi y Maria, "Minasserbi nak kan y Afu Dios. Pare zinan ta makua kan yakan yan nga kinahim." Sangaw, pinanawan ya anghel iggina.
- ³⁹ Kattu nappasa kan pia nga algaw, naggannukat y Maria nga nararat nga minang kan ya isa nga babalay kan ya kabakuluran kan ya probinsia ya Judea.
- ⁴⁰ Kannia pakakaddet na kan ya balay ra Zacarias, zinniotan na y Elisabet.
- ⁴¹ Kannia nepakagina y Elisabet kan ya diot na, nasikan ya nepakkareddual ya abbing nga hinnian kan ya tatanakan na. Napannuan y Elisabet sangaw kan Espiritu Santo,
- ⁴² en kunna nga nakkahi kan nasikan, "Mabendisionan ka kan ngammin nga babbay, en mabendisionan pay ya abbing nga iyanak mu.
- ⁴³ Ka-am pano ta minang ya ina y Afuk kan yakan?
- ⁴⁴ On, gafu ta, kattu naginak ya diot mu, nasikan ya nepakkareddual ya abbing nga hinnian kan ya tatanakan ku nga nelot ya payayat na.
- ⁴⁵ Mabendisionan ka gafu ta mangurug ka nga matumpal nattaruk ya ergo y Afu Dios nga nekahi kan ikaw."
- ⁴⁶ Kunna y Maria nga nakkahi, "Dayarayawan ku y Afu Dios kan napafutu,
- ⁴⁷ en mayayat nak megafu kan iggina nga mamalliad kan yakan,

- ⁴⁸ gafu ta napanonot na ya kalinak ya kekuentan ku nga minasserbi kan iggina. On, gafu ta, panda kan ya pangultimuan ya mundo, hinnian totolay nga makkahi nga mabendisionan nak,
- ⁴⁹ megafu kan ya mekapakkapalat nga kiningngua na kan yakan y Afu Dios nga Makapangngua. Nasantuan ya ngahan na.
- ⁵⁰ Ikallak na ya mangikakua ira kan iggina kan matturunud nga gakagaka.
- ⁵¹ Nepasingan na ya pakapangngua na kan ya mekapakkapalat nga kinikkingngua na, en pinaggurungay na ya totolay nga napangas ya appanapanonot da.
- ⁵² Namapanaw iggina kan patul ira kan ya gittronowan da, ngam nangiyatanang iggina kan totolay nga alinak ya kekuentan da.
- ⁵³ Binattug na kan napia nga ganagannud ya nabisinan ira, ngam pinapanaw na ya ririku nga imi-ima ra laman.
- ⁵⁴ Minangnguffun iggina kan ya Israelita ira nga minasserbi kan iggina kannia annandam na kan ya angngikallak na
- ⁵⁵ kan y Abraham en kan ya gakagaka na pay kan awan na nga panda kan kagitta ya netabba na kan ya ginafu tera ira."
- ⁵⁶ Nakipaddian y Maria kan y Elisabet kan mattallu nga vulan, en kabalin na, luminabbet igginan.
- ⁵⁷ Sangaw, luminabbet ya algaw nga agganak y Elisabet, en nanak iggina kan lalaki.
- ⁵⁸ Kattu nammuan ya kakaruba na en ya papparrientes na ya dakal nga allak y Afu Dios kan iggina, nakipayayat da kan iggina.
- ⁵⁹ Kan ya mekawalu nga algaw ya kalabit, minang ya mangugit ira kan iggina, en ikayat da nga ngahanan iggina kan Zacarias nga megitta kan ya ngahan ya ama na.
- ⁶⁰ Ngam ne-ammari y Elisabet, "Awan. Juan ya mengahan kan iggina."

- ⁶¹ Kunda nga nakkahi, "Ngam awan mamba kan ya papparientes mu nga mangngahan kan kunna tian."
- ⁶² Sangaw, sinenniattan da ya ama na nga pamovutan da nu hanna ya ikayat na nga mengahan kan ya kalabit.
- ⁶³ Nakkiddaw y Zacarias kan pangiturakan na, en neturak na, "Juan ya ngahan na." Nalagat ngammin ya totolay.
- ⁶⁴ Nerame na nga nakakergo, en zinayarayaw na y Afu Dios.
- ⁶⁵ Nakatalaw ngammin ya kakaruba ra en ya totolay kan ya interu kabakuluran kan ya probinsia ya Judea, en pinakapakoli ra ngammin ira yan nga nesissimmu.
- ⁶⁶ Ngammin ya nakadumug, inarimanan da ira yan kan ya giffutuan da, en kunda nga nakkaporovut, "Hanna pano ya pabbalinan nattaruk nay nga abbing?" On, gafu ta siguradu nga hinnian ya pakapanggua y Afu Dios kan iggina.
- ⁶⁷ Y Zacarias nga ama na, napannuan sangaw kan Espiritu Santo, en kunna nga nakkahi,
- ⁶⁸ "Y Afu nga Dios ya Israelita ira, madayarayaw gafu ta umang na tавvutan ira nga totolay na.
- ⁶⁹ Hinnian makapanggua nga Minammalliad kan ittera nga iyatanang na nga maggafu kan ya gakagaka y David nga minasserbi kan iggina kattun.
- ⁷⁰ Iyatanang na iggina segun kan ya kinahi ya nasantuan nga profeta na ira kattun.
- ⁷¹ Kuan na yan tase palliaran na ittera kan ya mangontra ira kan ittera en kan ya paka-awayya ngammin ya mangikalussaw kan ittera.
- ⁷² Iyatanang na iggina tase tumpalan na ya nehuramento na nga angngikallak na kan ya ginafu tera ira, en tase dandamman na ya nasantuan nga taratu na,
- ⁷³ yan ya nehuramento na kan y Abraham nga ginafu tera.

⁷⁴ Yan nga taratu na, italak na ittera kan ya mangontra ira kan ittera, en pabbalinan na kan awayya tera nga sesserbian iggina kan awan nga attalaw

⁷⁵ kan narenu en natunung nga ginnonotan tera kan ya atubang na kan ya interu nga attolotolay tera.

⁷⁶ Ikaw nga anak ku, makahi kan profeta na ka nattaruk y Afu Dios nga Makapangngua, en monna ka nattaruk annék kan y Afu tase paranan mu ya giffutuan ya totolay kan ya allabbet na.

⁷⁷ Ipakammum kan ya totolay na nga mapalliad da kannia kapakoma ra kan ya liwaliwat da.

⁷⁸ Megafu kan ya nelot nga allak en ayat ya Dios tera nga kegafanan ya abbon na kan ya isa nga maggafu kan langit nga megitta kan ya allattuad ya sinag nga mangnawag kan ittera

⁷⁹ nga umang na nawahan ya ginnonotan ya totolay nga mattolay kan kokopan/kallap, en mattalaw nga matay, en igiya na ittera kan ya attolay nga memamak."

⁸⁰ Ziminakal y Juan en nabbalin kan na-espirituan ya appanapanonot na. Naddian iggina kan ya disierto addet kannia nepammegafu na nga mappalapalappat kan ya Israelita ira.

Lucas 2

¹ Kan ira nay nga algaw, namottad y Emperador Augusto kan dorob nga mawag kan makilista ngammin ya totolay kan ya nasion ira nga pammorayan ya taga Roma ira.

² Yan ya unna nga appalista kattu y Quirinio ya gobernador kan Siria.

³ Minang gafen nakilista ngammin ya totolay kan ya babalay ra pe laman.

⁴ Naggannukat da Jose kan ya babalay ya Nazaret kan ya probinsia ya Galilea. Minang da kan ya babalay ya Betlehem kan ya probinsia ya Judea nga ne-anakan y David, gafu ta isa iggina kan ya gakagaka y David.

- ⁵ Nevulun na y Maria nga kittaratu na nga atawan na nga aggamanak, en minang da nga dua tase makilista ra.
- ⁶ Kannia kasan da kannay, luminabbet ya orat nga agganak na,
- ⁷ Sangaw, ne-anak na ya paluntarad nga lalaki. Inulolattan na en nepedda na kan lutung, gafu ta awan nga lugar nga para kan ira kan ya pakkaserowan.
- ⁸ Kan yan nga lugar, hinnian/asan minappastor ira nga manalattaron kan ya karneru ra ira kan gabi kan ya appastoran.
- ⁹ Gavvat nga hinnian anghel y Afu Dios nga nappasingan kan ira, en nazilahan da kan ya nawag y Afu Dios, en nelot/nafulotan ya talaw ra.
- ¹⁰ Ngam kunna nga nakkahi kan ira, "Mari nu mattalaw, gafu ta hinnian napia nga ipadumug ku kan ikayu nga mangiddan kan dakadakal nga payayat kan ngammin nga totolay nattaruk.
- ¹¹ On, gafu ta, kan yaw nga algaw kan ya babalay y David, hinnian ne-anak para kan ikayu nga Minammalliad, iggina ya Cristo nga Afu.
- ¹² Yaw ya sennial nga pakakammuan nu: Hinnian kalabit nga bahu ne-anak nga matafulan nu nga nololattan nga agga-idda kan lutung."
- ¹³ Gavvat nga hinnian napakaru nga anghel nga naggafu kan langit nga nakipappasingan pay kan ya unna. Kunda nga naddayarayaw kan y Afu Dios,
- ¹⁴ "Dayaw kan y Afu Dios kan katanangan, en imamak kan ya totolay nga faboran na kan ya utun lusak."
- ¹⁵ Kattu napanaw ya anghel iran kan ira nga nanoli kan langit, nerergowan ya minappastor ira, "Antera kan Betlehem nga innan yan nga nesimmu nga nepakahi y Afu Dios kan ittera!"
- ¹⁶ Nalistu ra nga minang iningan, en natafulan da y Maria en y Jose en ya kalabit pay nga agga-idda kan lutung.
- ¹⁷ Kattu nasingan da ya kalabit, pinakoli ra ya kinahi ya anghel kan ira nga me-annung kan iggina.
- ¹⁸ Ngammin ya nakagina, nalagat da megafu kan ya pinakoli ra.

- ¹⁹ Ngam y Maria, inarimanan na ngammin ira yan nga ganagannud kan ya nonot na, en pinatalattap na.
- ²⁰ Sangaw, kannia annoli tu minappastor ira, ikakakakua en dayarayawan da y Afu Dios megafu kan ngammin nga nagina en nasingan da nga megitta kan ya kinahi tu anghel kan ira.
- ²¹ Kattu luminabbet ya mekawalu nga algaw ya kalabit, nepakugit da iggina, en nginahanan da iggina kan Jesus gafu ta yan ya kinahi ya anghel nga mengahan kan iggina kallie na peba nga nebussit.
- ²² Luminabbet ya algaw nga kapakarenu ya baggi y ina na nga mawag kan kuan da kannia ammarulot da kan ya dorob y Moises. Ne-angay ra ya kalabit kan Jerusalem tase ipresenta ra kan y Afu Dios.
- ²³ On, gafu ta neturak kan ya dorob y Afu Dios, "Kada paluntarad nga lalaki, mekuenta kan nasantuan kan y Afu Dios."
- ²⁴ Nangiyofresi/Nangidedika ra pay kan ofresi segun kan ya neturak kan ya dorob y Afu Dios, tangaparit nga paloma onu dua nga pittion.
- ²⁵ Kan nay nga tiempo, hinnian tolai kan Jerusalem nga mangngahan kan Simeon nga natunung en makadios. Sinalattaronan na ya algaw nga angnguffun kan ya Israelita ira. Hinnian ya Espiritu Santo kan iggina,
- ²⁶ en dana nepakammu na kan iggina nga mari na matay addet zi masingan na ya Cristo nga netabba y Afu Dios.
- ²⁷ Negiya ya Espiritu Santo iggina kan ya nonot na nga tumallung iggina kan ya lalantaran ya templo, en nesimmu sangaw pay nga kalalabbet y Jose en y Maria nga mangitallung kan ya kalabit tase kuan da para kan iggina ya neturak kan ya dorob.
- ²⁸ Inalak y Simeon ya kalabit en inabban na, en kunna nga naddarayaw kan y Afu Dios,
- ²⁹ "Afu, gafu ta natumpal ngin ya netabbam kan yakan, awayyam sangaw nga ipamavulun ya appatek nga minasserbi kan ikaw nga sigga-imamak.

- 30 On, gafu ta nasingan ku mismu ngin ya Minammalliad
- 31 nga pinaran mu nga masingan ngammin ya totolay.
- 32 Iggina ya nawag nga mangipakammu kan ya urem kan ya nasion ira, en kedayawan ya totolem nga Israelita."
- 33 Nappabbaw ya manak ya kalabit kan ya kinahi y Simeon nga me-annung kan iggina.
- 34 Sangaw, binendisionan y Simeon ira, en kunna nga nakkahi kan y Maria nga ina y Jesus, "Yaw nga kalabit, napili nga kegafanan nattaruk ya kadaral ya aru en ya kapalliad ya aru nga Israelita en sennial nga naggafu kan y Afu Dios nga paraparakattan ya napakaru nga totolay.
- 35 Megafu kan iggina, mammuan ya hinnian kan ya ginnonotan da. tase mepakammu ya hinnian kan ya giffutuan ya maru. En ikaw mismu, nelot ya dandam mu nattaruk nga alale maduddug ya karalluam kan ispada."
- 36 Hinnian pay babakat nga profeta nga mangngahan kan Anna nga anak y Fanuel nga isa kan ya gakagaka y Aser. Hinnian atawa na kattun, ngam pitu rahun laman ya nepaggatawa ra,
- 37 gafu ta nabalu iggina. Walufulu se appat ya dahun nan. Kanakanayun nga hinnian iggina kan ya lalantaran ya templo kan algaw en gabi nga makadasadasal en maya-ayuno kannia addayarayaw na kan y Afu Dios.
- 38 Kan nay mismu nga orat, nadatangngan na ira Jose. Nappabalat iggina kan y Afu Dios, en nekahakahi na pay ya me-annung kan y Jesus kan ngammin nga totolay nga nasimmuan na nga mattalattaron kan ya katavvut ya Jerusalem.
- 39 Kattu kiningngua y Jose en y Maria ngammin ya ipakua ya dorob y Afu Dios, nanoli ra kan Nazaret nga babalay ra kan ya probinsia ya Galilea.
- 40 Ziminakal en nabbalin kan nasikan ya abbing, en nabbalin kan nelot ya sirib na, en hinnian ya fabor y Afu Dios kan iggina.

- ⁴¹ Kada dahun, umang ya manak y Jesus kan Jerusalem kan ya fiesta ra nga Judio nga nangahanan kan Nepattalebad.
- ⁴² Kattu mafulu se dua ngin ya dahun y Jesus, nebulun dan iggina kannay, gafu ta yan ya kustumbre ya Judio ira.
- ⁴³ Kattu nabalin ngin ya walu nga algaw ya fiesta, mallabbet ya manak nan, ngam napanawan da y Jesus nga abbing. Nattalan/Nabbattang iggina kan Jerusalem nga mari ra ammu,
- ⁴⁴ gafu ta inabbat da nga nebulun igginan kan ya tangavurulun nga mallabbet. Kabalin ya patangalgaw nga nepannaladalan dan, pinovopovutan da iggina kan ya papparientes da en ya inamammu ra.
- ⁴⁵ Kattu mari ra natafulan iggina, nattoli ra kan Jerusalem tase umang da tafulan.
- ⁴⁶ Kan ya mekatallu nga algaw, natafulan da iggina kan ya lalantaran ya templo nga aggatuttud kan ya dian ya mestru ira nga maggigina en mappopovut kan ira.
- ⁴⁷ Ngammin ya totolay nga nakagina kan iggina, nakkapalat da kan ya nototakkan na en ya tabatabbag na kan ira.
- ⁴⁸ Nakkapalat pay ya manak na kattu nasingan da iggina. Kunna y ina na nga nangallang kan iggina, "Anak ku, ka-am ta kiningnguam ya kunna tian kan ikami? Nelot ya vurung ku en ya amam nga nanafataful kan ikaw."
- ⁴⁹ Siminabbag iggina nga kunna nga namovut, "Ka-am ta tafulan dak? Mari nu ammu kazze/pano nga mawag kan hinnian nak kan ya balay y Amak?"
- ⁵⁰ Ngam mari ra nantindian ya kebalinan ya kinahi na kan ira.
- ⁵¹ Sangaw, nebulun y Jesus kan ira nga nanoli kan Nazaret. Minammarulot iggina kan ira. Pinatalattap ya ina na kan napia ngammin ira yan.
- ⁵² Ziminakal y Jesus, en mas namungan ya sirib na en ya fabor y Afu Dios en ya tolay ira kan iggina.

Lucas 3

¹ Kan ya mekamafulu se lima rahun nga ammoray y Emperador Tiberio, en kannia kagubernador y Poncio Pilato kan ya probinsia ya Judea, kannia kapatul y Herodes kan ya probinsia ya Galilea, kannia kapatul y Felipe nga wahi na kan ya probinsia ya Iturea en ya probinsia ya Traconite, kannia kapatul y Lisantias kan ya Abilene,

² en kannia kapari y Anas en y Caifas, ira ya papari ya Judio ira nga katanangan ya kekuentan da, nesimmu yaw. Hinnian/Asan y Juan nga anak y Zacarias kan ya disierto. Nakiergo y Afu Dios kan iggina, en sinunnak na iggina nga mangipalapalappat kan ya bilin na.

³ Minang iggina gafen nga nangipalapalappat kan ya totolay kan ngammin nga lugar nga aranni kan ya Kayan/Wangag Jordan nga mabbabawi ra kan ya liwaliwat da en makibawtiso ra tase pakoman y Afu Dios ira.

⁴ Yan nga kiningngua y Juan, yan ya dana nepeturak y Afu Dios nga neturak y Isaias nga profeta kattun nga kunna, "Hinnian tolai kan ya disierto nga kunna nga mangikukkulet, 'Paranan nu ya dalan y Afu, en tunungan nu ya dalanan na.

⁵ Ngammin ya allinak nga lugar, mawag kan matavvanan, en ngammin ya bakabakulud nga allinak onu attanang, mawag kan mapapiesa. Ya dalan ira nga kilikillu, mawag kan mapatunung, en ya bebbengkulud, mawag kan mapapiesa.

⁶ Masingan ngammin ya totolay ya bonan y Afu Dios nga mamalliad kan ira.' "

⁷ Aru ya totolay nga minang tase makibawtiso ra kan y Juan. Kunna nga nakkahi, "Ikayu nga ginaka ziriyan! Innia ya nappapalan/nappemuhud kan ikayu nga malissian nu ya mappanget nga angngastigo y Afu Dios?

⁸ Ya mawag kan kuan nu zinan, maka-angngua kayu kan napia nga mangipasingan kan fustu ya nepabbabawi nu kan ya liwaliwat nu. En mari nu abbattan nga malissian nu ya angngastigo na gafu ta gakagaka na kayu y

Abraham. Kayan ku kan ikayu nga awayya y Afu Dios nga pabbalinan ira yaw nga batu kan gakagaka y Abraham.

⁹ Naparan ngin ya watay nga pattukag kan ya gamut ya kayakayu. Gaggafen, ngammin ya kayakayu nga mari napia ya vunga ra, matukag en melappak kan afi."

¹⁰ Ya totolay, kunda nga namovut kan y Juan, "Mestru, hanna gafen ya kuan mi?"

¹¹ Kunna nga siminabbag, "Ya innia laman nga dua ya sinnun na, iddan na zinan ya isa kan ya innia laman nga awan na nga sinnun. En ya innia laman nga hinnian kanan na, ibillayan na zinan ya innia laman nga awan na nga kanan."

¹² Hinnian dudduma/karruan nga minakkolekta ira kan bienes/vuwit nga minang da pay nga makibawtiso, en kunda nga namovut kan y Juan, "Mestru, hanna ya kuan mi?"

¹³ Kunna nga siminabbag, "Mari nu passobran ya kolektan nu."

¹⁴ Hinnian pay dudduma nga suddalu nga namovut, "En ikami pay, hanna ya kuan mi?" Kunna nga siminabbag, "Mari nu manantalaw nga mangalak kan kuartu kan ya innia laman, en kontento kayu zinan kan ya sueldo nu."

¹⁵ Inninanama ya totolay nga lumabbet ya Cristo, en kattu nagina ra ya kinahi y Juan, inaggalavvunan da en pinalappanonot da ngammin ya me-annung kan y Juan nu iggina ya Cristo onu awan.

¹⁶ Yan ya gafu na nga kunna y Juan nga nakkahi kan yaw kan ira ngammin, "Bawtisowan ta kayu kan danum, ngam hinnian tumunud kan yakan nga mas makapangngua annak/ngam kan yakan. Marik mepangngat nga mamabbad kan ya galut kan ya sandallia na. Bawtisowan na kayu kan Espiritu Santo en kan afi.

¹⁷ Arig aggatammit na ya pappakayab na kan irik tase isinna na ya namayan kan ya kulliapis. Iyabayaw/Ikamalig na ya namayan, en siduhan na ya kulliapis kan afi nga mari vulvua/pulus maddap."

- ¹⁸ Aru peba nga ganagannud nga pangalak kan nonot ya nekahakahi y Juan kan ya tolay ira kannia nepangngipalapalappat na kan ya napia nga dumug kan ira.
- ¹⁹ Pinaraparakat na y Patul Herodes megafu kan ya nepangngalak na kan y Herodias nga atawa ya wahi y Herodes en megafu kan ngammin nga narakat/napot nga kinikkingngua na.
- ²⁰ Ne-amung y Herodes yaw pay kan ira yan, ya nepangngikarsel na kan y Juan kan panguzzanan.
- ²¹ Kannia nekabawtiso ngammin ya totolay, nabawtisowan pay y Jesus. Kannia iggina nga maddasal, navukatan ya langit,
- ²² en nappagukab ya Espiritu Santo kan kagitta baggi paloma, en neppa/nassippa kan iggina. Sangaw, hinnian ngaral nga nagina nga naggafu kan langit nga kunna kan y Jesus, "Ikaw ya ideddukan ku nga Anak ku nga firmi nga makapayayat kan yakan."
- ²³ Kattu pinegafanan y Jesus ya trabahu na, mattallufulu ya dahun nan. Inabbat ya totolay nga iggina, anak y Jose nga anak y Eli,
- ²⁴ y Eli nga anak y Matat, y Matat nga anak y Levi, y Levi nga anak y Melki, y Melki nga anak y Jana, y Jana nga anak y Jose,
- ²⁵ y Jose nga anak y Matatias, y Matatias nga anak y Amos, y Amos nga anak y Nahum, y Nahum nga anak y Esli, y Esli nga anak y Nage,
- ²⁶ y Nage nga anak y Maat, y Maat nga anak y Matatias, y Matatias nga anak y Semei, y Semei nga anak y Jose, y Jose nga anak y Juda,
- ²⁷ y Juda nga anak y Joana, y Joana nga anak y Resa, y Resa nga anak y Zerubbabel, y Zerubbabel nga anak y Sealtiel, y Sealtiel nga anak y Neri,
- ²⁸ y Neri nga anak y Melki, y Melki nga anak y Adi, y Adi nga anak y Cosam, y Cosam nga anak y Elmodam, y Elmodam nga anak y Er,
- ²⁹ y Er nga anak y Josue, y Josue nga anak y Eliezer, y Eliezer nga anak y Jorim, y Jorim, nga anak y Matat, y Matat nga anak y Levi,

- ³⁰ y Levi nga anak y Simeon, y Simeon nga anak y Juda, y Juda nga anak y Jose, y Jose nga anak y Jonan, y Jonan nga anak y Eliakim,
- ³¹ y Eliakim nga anak y Melea, y Melea nga anak y Mena, y Mena nga anak y Matata, y Matata nga anak y Natan, y Natan nga anak y David,
- ³² y David nga anak y Jesse, y Jesse nga anak y Obed, y Obed nga anak y Boaz, y Boaz nga anak y Salmon, y Salmon nga anak y Naason,
- ³³ y Naason nga anak y Aminadab, y Aminadab nga anak y Aram, y Aram nga anak y Arni, y Arni nga anak y Esron, y Esron nga anak y Fares, y Fares nga anak y Juda,
- ³⁴ y Juda nga anak y Jacob, y Jacob nga anak y Isaac, y Isaac nga anak y Abraham, y Abraham nga anak y Tare, y Tare nga anak y Nacor,
- ³⁵ y Nacor nga anak y Serug, y Serug nga anak y Ragau, y Ragau nga anak y Peleg, y Peleg nga anak y Eber, y Eber nga anak y Sela,
- ³⁶ y Sela nga anak y Cainan, y Cainan nga anak y Arfaxad, y Arfaxad nga anak y Sem, y Sem nga anak y Noe, y Noe nga anak y Lamec,
- ³⁷ y Lamec nga anak y Matusalem, y Matusalem nga anak y Enoc, y Enoc nga anak y Jared, y Jared nga anak y Mahalalel, y Mahalalel nga anak y Cainan,
- ³⁸ y Cainan nga anak y Enos, y Enos nga anak y Set, y Set nga anak y Adan, y Adan nga pinaratu y Afu Dios.

Lucas 4

- ¹ Kabalin ya nekabawtiso y Jesus, napanaw iggina kan ya Kayan/Wangag Jordan nga napannu kan Espiritu Santo, en negiya ya Espiritu Santo iggina kan disierto.
- ² Kannia kasan na kannay kan appattafulu nga algaw, sinettentasion y Satanas iggina. Mari vulvua/pulus nangan y Jesus kan ira yan nga algaw. Gaggafen, kan panguzzanan, nabisin iggina.
- ³ Kunna y Satanas nga nakkahi kan iggina, "Nu ikaw ya Anak ya Dios, pabbalinan mu yaw nga batu kan pan."

- ⁴ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Kayan na kan ya Sagrado nga Turak, 'Mari na kan pan laman ya pakkatolay ya innia laman nga tolay.' "
- ⁵ Sangaw, ne-angay na y Jesus kan atanang nga lugar, en nepasingan na kan iggina kan manganannuan laman ngammin ya pappatulan kan ya utun lusak.
- ⁶ Kunna y Satanas nga nakkahi, "Iddan ku kan ikaw ya paka-awayyam nga mammoray kan ngammin ira nay en ngammin ya kukua nga hinnian/asan kan ira. On, gafu ta ne-alawat da kan yakan, en awayyak nga iddan kan ya innia laman nga ikayat ku.
- ⁷ Kuam ngammin ira nay gafen nu dayarayawan nak."
- ⁸ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Kayan na kan ya Sagrado nga Turak, 'Y Afu nga Dios mu ya dayarayawan mu, en iggina laman ya serbian mu.' "
- ⁹ Sangaw, ne-angay na y Jesus kan Jerusalem, en pinattadag na iggina kan ya katanangan nga parte ya templo, en kunna nga nakkahi, "Nu ikaw ya Anak ya Dios, mattuvvu/mattabbraw ka,
- ¹⁰ gafu ta kayan na mamba kan ya Sagrado nga Turak, 'Manduan y Afu Dios ya anghel na ira nga me-annung kan ikaw nga tangngallan da ka,'
- ¹¹ en neturak peba, 'Tarakaban da ka kan ya gi-iman da tase mari mapatakitan ya takam kan batu.' "
- ¹² Kunna y Jesus nga siminabbag, "Kayan na peba kan ya Sagrado nga Turak, 'Marim puppurban y Afu nga Dios mu.' "
- ¹³ Kabalin ya nepannentasion y Satanas kan y Jesus kan ngammin ira yan, pinanawan na labbit iggina.
- ¹⁴ Nanoli y Jesus kan ya probinsia ya Galilea, en hinnian ya pakapangngua ya Espiritu Santo kan iggina. Nadumudumug ya totolay kan yan nga interu lugar ya me-annung kan iggina.
- ¹⁵ Nattuttuldu iggina kan ya sinagoga ra ira, en nekakua ra ngammin iggina.
- ¹⁶ Minang y Jesus kan ya babalay ya Nazaret nga naddakallan na. Kan ya algaw nga angngilinan da, minang iggina kan ya sinagoga ra gafu ta yan ya

kustumbre na. Nanadag iggina kan ya paratubangan da tase mangibibbid iggina kan ya Sagrado nga Turak.

¹⁷ Neddan da kan iggina ya kopia ya neturak y Isaias nga profeta kattun. Vinulad na en natafulan na ya parte nga neturakan na yaw:

¹⁸ "Hinnian kan yakan ya Espiritu y Afu, gafu ta yakan ya sinunnak na nga mangipalapalappat kan napia nga dumug kan ya pobre ira. Binon nak tase ipakapakammuk pay ya kasuelta ya presu ira, en ya kapammapia ya vulaw ira. Binon nak tase sueltan ku ya matattazzian ira

¹⁹ en tase ipakapakammuk ya tiempo ngin nga ammalliad y Afu Dios kan ya totolay."

²⁰ Kabalin na nga namibbid, linukut na ya turak, netoli na kan ya tolal nga masserbi kan ya sinagoga, en nanuttud iggina kannay tase mattuldu. Ngammin ya totolay kan ya sinagoga, zinulangngan da iggina.

²¹ Sangaw, kunna nga nakkahi kan ira, "Kan yaw nga algaw, natumpal ya nebibbid ku kan ya Sagrado nga Turak kannia nepaggina nu kan yakan."

²² Napayayat da ngammin kan iggina, en nakkapalat da kan ya pia ya nekahakahi na. Kunda nga nakkaporovut, "Mari kazze/pano nga isa iggina kan ya anak ira y Jose?"

²³ Sangaw, kunna nga nakkahi, "Siguradu, kayan nu kan yakan yaw nga akkayanan, 'Minangnguru, pammapihan mu ya baggim pe laman.' Ya ikayat nu nga kayan, kukukuan ku pay kan yaw mismu nga babalek ya nagina nu nga kinikkingnguak kan ya ciudad ya Capernaum.

²⁴ Kurug ya kayan ku kan ikayu nga awan nga profeta nga alaban ya kasibbabalay na pe laman.

²⁵ Ammu nu nga kattu katolay y Elias nga profeta kattun, awan vulvua uran kan tallu se gaddua nga rahun nga negafanan ya dakal nga bisin kan ya interu nasion ya Israel. Kakurruan na, maski napakaru ya babalu nga babbay kan Israel kan nay nga tiempo,

- ²⁶ awan kan ira ya nabbonan y Afu Dios kan y Elias nu azzi laman ya isa nga babay nga balu nga mari Judio nga naddian kan ya babalay ya Zarepta nga aranni kan ya ciudad ya Sidon kan tanakkuan nga nasion.
- ²⁷ Kunna tian pay, aru ya nalleproso kan Israel kattu katolay y Eliseo nga profeta kattun, ngam awan nga pinammapia na kan ira nu azzi y Naaman laman nga taga nasion ya Siria."
- ²⁸ Kattu nagina ra yan, nelot/nafulotan ya lussaw ngammin ya hinnian kan ya sinagoga.
- ²⁹ Nattatadag en pinippiddang da iggina addet kan ya liwan ya poblasion. Neangay ra y Jesus kan ya utun ya zizzig ya bakulud nga dian ya poblasion da tase itubang/itubblak da iggina.
- ³⁰ Ngam nanalan iggina kan ya naddaratanan/nallalatanan da en napanaw.
- ³¹ Sangaw, minang y Jesus kan ya ciudad ya Capernaum kan ya probinsia ya Galilea, en sinulduan na ya totolay ira kan ya kalgawan ya angngilinan da.
- ³² Nappabbaw ya totolay ira kan ya nepattuldu na, gafu ta hinnian paka-awayya na.
- ³³ Hinnian pay lalaki kan ya sinagoga nga inafunan narakat/napot nga espiritu. Kunna nga nangikullet,
- ³⁴ "O! Jesus nga taga Nazaret, hanna ya ikayat mu nga kuan kan ikami? Minang ka kazze tase darallan mu ikami? Ammuk nu innia ka. Ikaw ya Nasantuan nga binon ya Dios."
- ³⁵ Ngam kunna y Jesus nga nappemmang kan ya narakat nga espiritu, "Memamak kan! Panawan mu igginan." Sangaw, nebaruk ya narakat nga espiritu ya tolay kan ya paratubangan ya totolay, en pinanawan na iggina nga mari na vulvua pinatakitan.
- ³⁶ Nappabbaw ngammin ya totolay, en kunda nga nakkaporovut, "Hanna ya kebalinan na yan nga kinahi na? On, gafu ta hinnian paka-awayya en

pakapangngua na nga mammandu kan ya narakat nga espiritu ira nga mapappaw ra, en parulotan da."

³⁷ Megafu kan yan nga kiningngua y Jesus, nepadapadumug ya totolay ya me-annung kan iggina kan ya lugar ira kan ya pallehut da.

³⁸ Sangaw, napanaw ra Jesus kan ya sinagoga, en minang da kan ya balay ra Simon. Nelot ya kulikug ya katuangan na nga babay, en nekiddaw ra kan y Jesus nga umang na pammapihan iggina.

³⁹ Gaggafen, minang iggina, kinumaggan na, en pinemmang na ya kulikug na. Sangaw, awan nga kulikug nan, en nerame na guminangun nga namaran kan kanan da.

⁴⁰ Sangaw, kattu maggabi ngin, ne-angay ya totolay kan y Jesus ngammin ya makkatakit kan maddumuruma nga tulahan. Kannia nepangngipotun na kan ya ima na kan kada isa kan ira, nerame ra nammapia.

⁴¹ Aru pay ya totolay nga namappawan na kan narakat nga espiritu ira, en kannia appanaw ra, kunda nga nangikullet, "Ikaw ya Anak ya Dios!" Ngam pinemmang y Jesus ira, en ginamman na ira nga mergo gafu ta ammu ra nga iggina ya Cristo.

⁴² Kan kamatarukan na, naggaggammia y Jesus nga nallawan kan ya ciudad en minang kan lugar nga kawanan totolay. Sinafataful ya totolay iggina. Kattu natafulan da iggina, finuwaddan da tase mari na mapanaw kan ira.

⁴³ Ngam kunna nga nakkahi, "Mawag kan annak ipalapalappat kan dudduma/karruan nga babalay ya napia nga dumug nga me-annung kan ya appatul y Afu Dios, gafu ta yan ya nabbonan na kan yakan kan ya utun lusak."

⁴⁴ Sangaw, minang iggina nga nappalapalappat kan ya sinagoga ira ya Judio ira.

Lucas 5

- ¹ Kan isa nga algaw, aggatadag y Jesus kan ya dappit ya dakal nga danum ya Genesaret, en napakaru ya totolay nga magguguru nga umaranni kan iggina tase ginan da ya ergo y Afu Dios.
- ² Hinnian/Asan dua nga barangay nga nasingan na kan ya dappit nga pinanawan ya minaggimmanangat/minaggesesira gafu ta paddaggunan da nga pakarennuan ya sonso ru ra ira.
- ³ Sangaw, natakay iggina kan ya isa nga barangay nga kua y Simon, en kinahi na kan iggina nga iyarayyu na kan bissang/bissut laman kan ya dappit. Nanuttud iggina, en kannia iggina nga aggatuttud kan ya barangay, sinulduan na ya totolay.
- ⁴ Kabalin na nga nattuldu, kunna nga nakkahi kan y Simon, "Antera kan ya adalam, en iwayat nu ya sonso ru nu tase makakanna kayu."
- ⁵ Ngam kunna y Simon nga siminabbag, "Afu, nabannabannag kami nga nawwayat kan paddamblag, ngam awan mi nga nakanna. Ngam gafu ta yan ya urem, uli mawwayat kami."
- ⁶ Kiningngua ra yan. Sangaw, napakaru ya nalak da nga gunese mapissang peba ya sonso ru ra.
- ⁷ Sangaw, sinenniattan da ya kakavulun da kan ya isa nga barangay tase umang da uffunan ira. Minang da, en pinannapannu ra ya dua nga barangay kan ya manangat/isira nga nakanna ra nga gunese mapalammad ya dua nga barangay ra.
- ⁸ Kattu nasingan y Simon Pedro yan, nappalentud iggina kan ya atubang y Jesus, en kunna nga nakkahi, "Afu, arayyuan nak gafu ta minalliwat nak."
- ⁹ Kinahi na yan gafu ta nalagat iggina en ngammin ya kakavulun na pay megafu kan ya karu ya manangat nga nakanna ra.
- ¹⁰ Nalagat pay y Santiago en y Juan nga anak ira y Zebedeo nga kakavulun y Simon. Kunna y Jesus nga nakkahi kan y Simon, "Marim mattalaw! Mamegafu kan sangaw, alale memmanangat ka kan totolay ngin."

- 11** Kattu pinadappit da ya dua nga barangay ra, pinanawan da ngammin ya kukua ra, en nebulun da kan y Jesus.
- 12** Nekanna kan hinnian y Jesus kan ya isa nga babalay, en hinnian lalaki kannay nga nelot/nafulotan ya leproso na. Kattu nasingan na y Jesus, nallakab iggina kan ya rusak kan ya atubang na nga kunna nga nakimemallak, "Afu, nu ikayat mu, awayya nak pammapiian."
- 13** Sinoyat y Jesus ya ima na, sinukkal na iggina, en kunna nga siminabbag, "On, ikayat ku. Mammapia kan!" Insigida nga nammapia iggina.
- 14** Sangaw, nemandu y Jesus kan iggina, "Awan nga pakkayanan mu kan yan. Ngam angka ipasingan kan ya pari ya baggim nga nammapia ngin. Sangaw, mangiyofresi/mangidedika ka kan ofresi segun kan ya nemandu y Moises tase mebilang ka kan marenu. Yan ya pamakurug kan ya nekapammapiam kan ya totolay."
- 15** Ngam mas nepaddumumug ya me-annung kan y Jesus. Yan ya gafu na kan napakaru ya minang naggina kan iggina. Minang da pay tase pammapiian na ya gittakitan da.
- 16** Ngam y Jesus, nu dudduma/karruan, mapanaw iggina nga umang kan lugar nga kawanan totolay tase maddasal.
- 17** Kan isa nga algaw, kannia attuldu y Jesus, hinnian dudduma nga Fariseo en mestru ira kan ya dorob nga aggatuttud kannay. Naggafu ra kan ya babalay ira kan ya probinsia ya Galilea en Judea en kan ya ciudad ya Jerusalem. Hinnian ya pakapangngua y Afu Dios kan y Jesus nga mappammapia kan ya makkatakit ira.
- 18** Hinnian totolay nga nangiyangay kan paralitiko kan y Jesus nga zinoyan da. Komanan da nga itallung iggina kan ya balay tase ittun da kan ya atubang y Jesus,
- 19** ngam mari ra metallung megafu kan ya karu ya totolay kannay. Gaggafen, ne-unek da iggina kan ya atap ya balay, binattakan da, en nezittag da ya

aggadoyan nga paralitiko kan ya atubang y Jesus kan ya nattarangngan ya totolay.

²⁰ Kattu nasingan y Jesus yan nga kiningngua ra nga nangipasingan kan ya angngurug da kan iggina, kunna nga nakkahi sangaw kan ya paralitiko, "Wahi, napakoma ya liwaliwat mun."

²¹ Ya mestru ira kan ya dorob en ya Fariseo ira, kunda nga nakkaporovut, "Innia pano iggina nga makkahi kan kunna tian nga mekontra kan y Afu Dios? Awan nga tolai nga makapakoma kan liwaliwat nu azzi y Afu Dios laman."

²² Ngam ammu y Jesus ya hinnian kan ya ginnonotan da, en kunna gafen nga namovut, "Ka-am ta yan ya pinanonot nu?"

²³ Hanna ya mas nalohon nga makahi, 'Napakoma ya liwaliwat mun,' onu, 'Manadag ka en manalan kan.'?

²⁴ Ngam hinnian kuan ku tase mammuan nu nga yakan nga Anak Tolay, hinnian paka-awayyak nga mamakoma kan liwaliwat kan ya utun lusak." Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya paralitiko, "Wahi, kayan ku kan ikaw, gumangun ka, alakan mu ya doyan mu, en lumabbet kan."

²⁵ Nerame na guminangun kan ya paratubangan ya totolay kannay, inalak na ya doyan na, en luminabbet igginan nga maddayarayaw kan y Afu Dios.

²⁶ Nappabbaw ra ngammin megafu kan yan, en zinayarayaw ra y Afu Dios. Nelot ya nepappabbaw ra kan ya nasingan da, en kunda nga nakkahi, "Mekapakkapalat ya nasingan tera kan sangaw nga algaw."

²⁷ Kabalin na yan, nallawan y Jesus, en nasingan na ya isa nga minakkolekta kan bienes/vuwit nga mangngahan kan Levi nga aggatuttud kan ya ofisina na. Kunna y Jesus nga nakkahi kan iggina, "Mevulun ka kan yakan."

²⁸ Sangaw, luminakkat y Levi, pinanawan na ngammin ya kukua na, en ne-evulun igginan kan y Jesus.

- 29 Sangaw, napparan y Levi kan dakal nga bangkete kan ya balay ra nga pammakakua na kan y Jesus. Aru ya minakkolekta ira kan bienes en dudduma peba nga totolay nga nakipangan pay kan ira.
- 30 Hinnian dudduma nga Fariseo en mestru ira kan ya dorob nga miembro kan ya grupo ra nga kunda nga narreklamo kan ya disipulo ira y Jesus, "Kam ta makiyatubang kayu kan ya minakkolekta ira kan bienes en minalliwat ira nga mangan en minum?"
- 31 Ngam nagina y Jesus yan, en kunna nga siminabbag kan ira, "Ya totolay nga napia ya gawagawayan da, bakkan kan ira ya makakawag kan ya minangnguru, nu azzi laman ya makkatakit ira.
- 32 Ya inangayan ku kan yaw nga mundo, mari na kan makkul kan ya natunung ira nga totolay, nu azzi ya minalliwat ira, tase kayan ku nga mabbabawi ra."
- 33 Sangaw, kunda ira yan nga totolay nga nakkahi kan y Jesus, "Maming aru nga mayuno en maddasal ya disipulo ira y Juan nga Minabbawtiso en ya disipulo ira ya Fariseo ira pay, ngam ya disipulom ira, makakakkakkan en make-enum da."
- 34 Y Jesus, kunna nga siminabbag nga namovut kan ira, "Awayya na kazze/pano nga fersan nu nga mayuno ya kakavulun ya nobio kan ya boda nu hinnian iggina peba kan ira? Awan!
- 35 Ngam lumabbet nattaruk ya algaw nga kepanaw ya nobio kan ira, en yan ngin ya aggayuno ra."
- 36 Hinnian peba pangngarrian nga kunna nga nakkahi kan ira. "Awan nga tolay nga mamissang kan bahu nga sinnun nga iyappit na kan ya dana nga sinnun, gafu ta, nu kunna tian ya kuan na, madaral ya bahu, en mari mepangngat yan nga iyappit na kan ya dana.
- 37 Awan pay nga tolay nga mangikkua/mangippay kan bahu nga daggat vunga ubas kan ya dana nga alluwanan nga gaddang ira, gafu ta, nu kunna

tian ya kuan na, battakan ya bahu nga daggat ya gaddang ira, en mevurud ya daggat, en madaral ya gaddang ira.

³⁸ Ngam mawag kan mekkua ya bahu nga daggat kan bahu nga alluwanan ira nga gaddang.

³⁹ Awan pay nga tolai nga mayat sangaw kan ya bahu nga daggat nu mininum igginan kan ya dana gafu ta kayan na nga mas napia ya dana."

Lucas 6

¹ Kan isa nga algaw nga angngilinan ya Judio ira, nanaladalan y Jesus en ya disipulo na ira kan ya isa nga katrigan. Narutut ya disipulo na ira kan nataggatan nga dawa ya trigu, linurulurit da kan ya gi-iman da tase mazza ya ussak na, en kinnan da.

² Ngam hinnian/asan dudduma/karruan nga Fariseo nga kunda nga namovut, "Ka-am ta kuan nu yan nga megamma kan ya dorob tera nga makua kan ya algaw nga angngilinan tera?"

³ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Mari nu kazze/pano nabibbid ya kiningngua ra David kattun kattu nabisin iggina en ya kakavulun na?

⁴ Siminallung iggina kan ya balay y Afu Dios, en inalak na ya pan nga ne-ofresi/nededika kan y Afu Dios. Nangan iggina en iniddannan na pay ya kakavulun na. Segun kan ya dorob tera, ya papari laman ya hinnian paka-awayya ra nga mangan kan yan nga pan."

⁵ Kunna peba nga nakkahi kan ira, "Yakan nga Anak Tolai gafen ya Afu maski peba ya algaw nga angngilinan."

⁶ Kan isa manin nga algaw nga angngilinan ya Judio ira, minang y Jesus nga nattuldu kan ya isa nga sinagoga. Hinnian pay tolai kannay nga nakkissat/nakkarawang ya ziwanan nga ima na.

⁷ Hinnian pay kannay ya dudduma nga mestru ira kan ya dorob en Fariseo ira nga nassilissifut kan y Jesus nu mappammapia iggina kan ya algaw nga angngilinan da tase hinnian pangakusan da kan iggina.

- ⁸ Ngam y Jesus, ammu na ya hinnian kan ya ginnonotan da, en megafu kan yan, kunna sangaw kan ya tolai nga nakkissat ya ima na, "Manadag ka kanniaw nga paratubangan." Sangaw, nanadag iggina kannay.
- ⁹ Kunna y Jesus nga nakkahi kan ya nassilissifut ira kan iggina, "Povutan ku kan ikayu, hanna ya ipamavulun ya dorob tera nga kuan tera kan ya algaw nga angngilinan tera? Mangngua tera kazze kan napia onu narakat/napot? Mamalliad tera kazze kan angat onu mamatay?"
- ¹⁰ Linipay na ira ngammin. Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya tolai, "Soyatan mu ya imam." Kiningngua na, en nattoli kan ya negagangay ya ima na.
- ¹¹ Ngam nelot/nafulotan ya lussaw ira nay nga totolai, en nerergowan da nu hanna ya kuan da kan y Jesus.
- ¹² Kan isa nga gabi kan ira nay nga algaw, naggadang y Jesus kan ya isa nga bakulud tase maddasal, en paddamblag nga naddasal kan y Afu Dios.
- ¹³ Kattu nammataruk ngin, inakkulan na ya disipulo na ira, en namili iggina kan mafulu se dua nga makahi kan apostol na.
- ¹⁴ Ira yaw ya gingngahanan da: y Simon nga nginahanan y Jesus pay kan Pedro, y Andres nga wahi na, ira Santiago, Juan, Felipe, Bartolome,
- ¹⁵ Mateo, Tomas, Santiago nga anak y Alfeo, Simon nga mayat nga malibre ya nasion na,
- ¹⁶ Judas nga anak ya tanakkuan nga Santiago, en y Judas Iscariote nga nangiyalawat kan y Jesus kan ya mangontra ira kan iggina.
- ¹⁷ Sangaw, naddahut da Jesus nga minang nanadag kan piesa nga lugar. Aru ya disipulo na nga hinnian kannay pay, en napakaru ya totolai nga naggafu kan ya interu probinsia ya Judea, kan ya ciudad ya Jerusalem, en kan ya lugar ira nga aranni kan ya ciudad ya Tiro en ya ciudad ya Sidon nga hinnian kan ya bikat ya bebay.

- ¹⁸ Minang da tase ginan da y Jesus en tase mapammapia ya gittulahan da. Ya napazapaziyat ira kan narakat nga espiritu, napammapia ra.
- ¹⁹ Ngammin ya totolay, komanan da nga tukkallan iggina megafu kan ya pakapangngua na nga mappammapia kan ira ngammin.
- ²⁰ Iningan y Jesus ya disipulo na ira, en kunna nga nakkahi, "Ikayu nga pobre, mabendisionan kayu gafu ta makipaddian kayu kan ya pappatulan y Afu Dios.
- ²¹ Ikayu nga mabisin kan sangaw, mabendisionan kayu gafu ta mabattug kayu nattaruk. Ikayu nga mattangatangit kan sangaw, mabendisionan kayu gafu ta maggalagalak kayu nattaruk.
- ²² Nu ikalussaw ya totolay ikayu, nu pamammari ra kayu, nu pasapasiranan da kayu, en nu paraparakattan da kayu gafu ta mangurug kayu kan yakan nga Anak Tolay, mabendisionan kayu.
- ²³ Nu mesimmu ira yan kan ikayu, maggaragarassia kayu en mallallattu kayu nga mayayat gafu ta dakal ya premio nu nattaruk kan langit. On, gafu ta kiningngua ya ginafu ra ira yan kan ya profeta ira kattun.
- ²⁴ Ngam anakkue/pakalallak kayu nga ririku kan sangaw gafu ta nappalappagustu kayun kannia attolay nu.
- ²⁵ Anakkue kayu nga mabattug kan sangaw gafu ta mabisin kayu nattaruk. Anakkue kayu nga maggalagalak kan sangaw, gafu ta mabbinibinunga/gumuggunggul en mattangatangit kayu nattaruk.
- ²⁶ "Nu dayarayawan ngammin ya totolay ikayu, anakkue kayu, gafu ta kiningngua ya ginafu ra ira yan kattun kan ya falso nga profeta ira."
- ²⁷ "Kayan ku kan ikayu nga maggina kan yakan, ayatan nu ya mangontra ira kan ikayu, en kuan nu kan napia ya mangikalussaw ira kan ikayu.
- ²⁸ Ikiddaw nu nga mabendisionan ya mangiged/mangibanu/mangitunud ira kan ikayu, en idasal nu ya manattazzi ira kan ikayu.

- ²⁹ Nu hinnian tolay nga tappalan na ya isa nga pangit/mukat mu, itunnad mu peba ya tangapingit. Nu hinnian mangalak kan ya lutud ya sinnun mu, marim igamma maski nu ya sinnun mu peba.
- ³⁰ Iddannan mu ya makkiddaw kan ikaw, en nu hinnian mangalak kan ya hanna laman nga kukuam, marim uli alakan ngin.
- ³¹ Kuan nu kan ya ikattolay nu ya ikayat nu nga kuan da kan ikayu.
- ³² Nu ya mangayat ira kan ikayu laman ya ayatan nu, hanna ya pammakapianan nu? Maski ya minalliwat ira, kunna tian pay ya kuan da.
- ³³ En ya mangngua ira kan napia kan ikayu, nu ira laman ya pangnguanan nu kan napia, hanna ya pammakapianan nu? Maski ya minalliwat ira, kunna tian pay ya kuan da.
- ³⁴ En nu yan laman ya pagatutan nu, ya innanaman nu ira nga makapaga kan ikayu kan ya ipagatut nu, hanna ya pammakapianan nu? Maski ya minalliwat ira, mappagatut da kan ya kagitta ra nga minalliwat, gafu ta innanaman da nga mapagan pay kan ira ya ipagatut da.
- ³⁵ Ngam ikayu, ayatan nu en kuan nu lahud kan napia ya mangontra ira kan ikayu. Nu mappagatut kayu, en nu mari nu innanaman nga mapagan, dakal ya premio nu nattaruk, en mabbalin kayu kan anak y Afu Dios nga makapangngua. On, gafu ta minangngikallak iggina maski kan ya tolay ira nga narakat nga mari ra ammu ya mappabalat kan iggina.
- ³⁶ Mawag kan minangngikallak kayu nga megitta pay kan y Afu Dios nga Ama tera nga minangngikallak."
- ³⁷ "Mari nu mamanunut tase mari nu mapanunutan. Mari nu mangondena tase mari nu makondena. Mamakoma kayu tase mapakoma kayu.
- ³⁸ Mangiddan kayu kan ya ikattolay nu, en meddannan kayu. Mamutumutul, mapippimpin, matattattad en makkanannag ya hinnian kan ya attappangngan nga meluwan kan ya alung mu. On, gafu ta, ya gukud nga iddan nu kan ya ikattolay nu, yan pe laman ya gukud nga meddan kan ikayu."

- ³⁹ Kunna peba y Jesus nga nakkahi kan yaw nga pangngarrian kan ira, "Awayya na kazze nga igiya ya isa nga vulaw ya kagitta na nga vulaw? Awan, gafu ta, nu kuan na yan, matanag/makabok da sangaw nga dua kan avvut!
- ⁴⁰ Mari na awayya nga mas maka-awayya ya maggilammu annek/ngam kan ya mestru na, ngam so nu ammu na ngammin ngin ya metuldu kan iggina, megitta igginan kan ya mestru na.
- ⁴¹ "Ka-am ta masingan mu ya bilibissang/bilibissut nga liwat ya wahim nga megitta kan karfu nga navulawan na, ngam marim masingan ya dakadakal nga liwat mu nga megitta kan troso nga navulawan mu?
- ⁴² Annianna/Kunnasi/Manna ya akkahim kan ya wahim nga azzan mu ya bissang nga liwat na nga megitta kan karfu kan ya mata na nu mismu marim mamba masingan ya dakadakal nga liwat mu nga megitta kan troso kan ya matam? Appen napia/Aginpipia ka! Azzan mu bitan ya dakal nga liwat mu nga megitta kan troso kan ya matam pe laman, en sangaw, masingan mu kan nanawag ya angngazzam kan ya bissang nga liwat ya wahim nga megitta kan karfu kan ya mata na."
- ⁴³ "Awan nga napia nga kayu nga mavvunga kan narakat, en awan nga narakat nga kayu nga mavvunga kan napia.
- ⁴⁴ Mammuan ya kada kayu kan ya vunga na pe laman. On, gafu ta mari mavvunga ya karamansilit kan igos, en mari mavvunga ya baralawig kan ubas.
- ⁴⁵ Kunna tian pay, ya napia nga tolai, mamalawan iggina kan napia kan ya napia nga inarimanan na kan ya nonot na. Ngam ya narakat nga tolai, mamalawan iggina kan narakat kan ya narakat nga inarimanan na kan ya nonot na. On, gafu ta, ya hinnian kan ya nonot ya innia laman, yan ya ergowan na."
- ⁴⁶ "Ka-am ta 'Afu, Afu,' kunnu kan yakan, ngam mari nu mamba parulotan ya kayan ku kan ikayu?

⁴⁷ Kayan ku kan ikayu ya kegittan ya kada tolay nga umang kan yakan nga ginan en paraparulotan na ya ergok.

⁴⁸ Megitta iggina kan tolay nga nabbalay. Nakkokkob iggina kan adalam, en nefundasion na kan ya dakal nga batu. Kattu naddakal ya danum, sinarappal ya nasikan nga ahit nay nga balay, ngam mari na naguyag gafu ta natuyag ya nekefundasion na.

⁴⁹ Ngam ya innia laman nga umang maggina kan ya ergok, ngam mari na parulotan, megitta kan tolay nga nabbalay kan ya utun rusak nga awan na nga fundasion. Kattu naddakal ya danum, en sinarappal ya nasikan nga ahit nay nga balay, nerame na natomba, en nelot ya nekadaral na."

Lucas 7

¹ Kabalin y Jesus nga nakkahi kan ngammin ira yan kan ya totolay nga naggina kan iggina, minang iggina kan ya poblasion ya Capernaum.

² Hinnian/Asan kannay isa nga kapitan ya matut nga suddalu nga taga Roma, en hinnian ideddukan na nga kohung na nga lalaki nga matakit en kekkemmatay.

³ Kattu nadumug na ya me-annung kan y Jesus, nabbon iggina kan lalakay ira nga panakallan kan ya Judio ira nga mangikiddaw kan iggina nga umang na pammapiyan ya kohung na.

⁴ Kattu nakakaddet da kan y Jesus, kunda nga nakimemallak, "Kuru mepangngat nga uffunan mu nay nga tolay,

⁵ gafu ta ayatan na ya nasion tera, en iggina ya nappapatadag kan ya sinagoga mi."

⁶ Sangaw, nevulun y Jesus kan ira. Kattu aranni ran kan ya balay ya kapitan, hinnian nadafung da nga kakkofun ira ya kapitan nga binon na kan y Jesus tase kayan da kan iggina, "Afu, marim mabbannabannag nga umang ngin kan ya balay ra, gafu ta mari kanu mepangngat nga tumallung ka kan ya balay ra.

- ⁷ Mari na kanu mepangngat nga makiyatubang kan ikaw, ngam kayan mu kanu laman nga mammapia ngin ya kohung na, en matumpal.
- ⁸ On, gafu ta, maski iggina kanu, hinnian pay pakimorayan na, en hinnian pay kanu suddalu ira nga makimoray kan iggina. Nu kayan na kanu kan ya isa, 'Angka kannay,' umang iggina. Nu kayan na kan ya isa, 'Angka kanniaw,' umang iggina. En nu kayan na kan ya isa nga kohung na, 'Kuan mu yaw,' kuan na."
- ⁹ Nalagat y Jesus kannia nepakagina na kan yan. Sangaw, nabbira iggina kan ya totolay nga nevulun kan iggina, en kunna nga nakkahi, "Kayan ku kan ikayu, maski kan ya Israelita ira, marik peba nakasimmu kan tolai nga megitta ya angngurug na kan ya angngurug na nay nga tolai nga mari Israelita."
- ¹⁰ Kattu nakalabbet ya nabon ira kan ya balay ya kapitan, nadatangngan da nga nammapia ngin ya kohung na.
- ¹¹ Kan mari nabbayag, minang y Jesus kan ya poblasyon ya Nain. Nevulun kan iggina ya disipulo na ira en ya napakaru nga totolay.
- ¹² Kannia ira nga umaranni kan ya attallungan kan ya poblasyon, hinnian nadafung da nga umang mattanam. Ya natay, lalaki nga isissa nga anak ya isa nga babay nga balu. Napakaru ya kasibbabalay na nga nakipattanam.
- ¹³ Kannia nepakasingan y Afu Jesus kan ya balu, nekakkallak na, en kunna nga nakkahi, "Marim mattangit!"
- ¹⁴ Inarannian y Jesus ya natay, en sinukkal na ya lungun, en nemmang ya nangakkat ira. Kunna nga nakkahi kan ya natay, "Bagitolay, kayan ku kan ikaw, gumangun kan!"
- ¹⁵ Guminangun en nanuttud ya natay, en namegafu nga mergo. Sangaw, nekargo y Jesus iggina kan ya ina na.
- ¹⁶ Kuru napapabbaw ngammin ya totolay, en kunda nga naddayarayaw kan y Afu Dios, "Hinnian makapangngua nga profeta kan itteran." Kunda peba nga nakkahi, "Minang y Afu Dios nga manguffun kan itteran nga totolay na."

- ¹⁷ Sangaw, ngammin ya totolay kan Judea en kan ngammin nga lugar kan ya pallehut na, nadumudumug da ya me-annung kan y Jesus.
- ¹⁸ Ya disipulo ira y Juan, pinakoli ra kan iggina ngammin ira yan nga me-annung kan y Jesus.
- ¹⁹ Sangaw, nangakkul iggina kan dua kan ira, en binon na ira kan y Jesus, tase kunda nga mamovut kan iggina, "Mestru, ikaw kazze/pano ya netabba y Afu Dios nga bonan na, onu hinnian kazze peba tanakkuan nga innanaman tera nga umang?"
- ²⁰ Kattu nakakaddet da kan y Jesus, kunda nga nakkahi, "Binon na kami y Juan nga Minabbawtiso gafu ta ipapovut na nu ikaw ya netabba y Afu Dios nga bonan na, onu hinnian pano peba tanakkuan nga innanaman tera."
- ²¹ Kan nay nga orat, aru ya totolay nga pinammapia y Jesus, ira nay nga maddumuruma ya takit en tulahan da, ira nay nga inafunan narakat/napot nga espiritu ira, en netoli na pay ya anningan ya vulaw ira.
- ²² Kunna y Jesus nga siminabbag kan ya nabon ira, "Manoli kayu kan y Juan, gafu ta angkayu kayan kan iggina ya nasingan en nagina nu: hinnian vulaw ira nga nakasingan ngin; hinnian mari nakadalan ira nga nakadalan ngin; hinnian nalleproso ira nga napammapia ngin; hinnian bangngag ira nga nakagina ngin; hinnian natay ira nga napaginnolay ngin; en mepalapalappat ya napia nga dumug kan ya pobre ira.
- ²³ Mabendisionan ya innia laman nga awan na nga duda kan yakan nga kegafanan ya aggammari na kan yakan."
- ²⁴ Kattu napanaw ya binon ira y Juan, kunna y Jesus nga nakkahi kan ya tolay ira kan me-annung kan y Juan, "Kattu minang kayu tase innan nu iggina kan ya disierto, hanna ya inabbat nu nga masingan nu? Tolay kazze nga megitta kan gahut nga mepallapallud/mepallapallayug? Mari na megitta kan yan.
- ²⁵ Hanna sangaw ya inabbat nu nga masingan nu? Nassinnun kazze iggina kan nakasta? Mari na nassinnun kan kunna tian. Ya totolay nga nassinnun

kan kunna tian en mappalappagustu, maddian da kan gippalasiowan ya patul ira.

26 Hanna peba gafen ya inabbat nu nga masingan nu? Isa kazze nga profeta? On, en mas peba annек/ngam kan profeta iggina.

27 Y Juan ya ikayat na nga kayan kan yaw nga neturak kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, 'O, innan mu! Hinnian tolai nga bonan ku nga monna annек kan ikaw nga mangiparan kan ya dalanan mu.'

28 "Kayan ku kan ikayu, awan nga tolai nga ne-anak addet kan sangaw nga mas atanang ya kekuentan na annек kan y Juan, ngam ya kalinakkan ya kekuentan na nga mesipat kan ya appatul y Afu Dios, mas atanang ya kekuentan na annек kan y Juan.

29 "Napakaru ya Judio en maski ya minakkolekta ira kan bienes/vuwit, kannia nepakkibawtiso ra kan y Juan, nepasingan da nga nangurug da nga fustu ya uray y Afu Dios nga nepalappat y Juan.

30 Ngam ya Fariseo ira en ya mestru ira kan ya dorob, ne-ammari ra yan nga uray y Afu Dios para kan ira kannia zi ra nepakkibawtiso kan y Juan.

31 "Hanna ya pangiparrian ku kan ya totolai nga matolai kan sangaw? Hanna ya kegittan da?

32 Megitta ra kan ana-anak nga aggatuttud kan ya plasa nga inakkulan ya kakavulun da nga umang makipaggayam kan ira, ngam ne-ammari ra. Ya nakkul ira, kunda nga nakkahi kan ya kiggayam da, 'Nassunata kami para kan ikayu, ngam ne-ammari nu ya mabbayle. Sangaw, nakkansion kami kan kaddarandam, ngam ne-ammari nu ya mattangit.'

33 Y Juan nga Minabbawtiso, mari na nanganangan, en mari na vulvua/pulus mininum kan daggat vunga ubas nga alale nakkansion iggina kan kaddarandam; en kayan nu lallaman ngin nga hinnian narakat nga espiritu nga minafun kan iggina.

34 Yakan nga Anak Tolai, makipangapangan en maki-ini-inum nga alale massunata nak para kan ikayu, ngam kayan nu lallaman ngin kan me-annung

kan yakan, 'Diu ya vutut en aggillellaw, en kofun ya minakkolekta ira kan bienes en ya dudduma peba nga minalliwat ira,' kunnu.

³⁵ Maski nu kunna tian ya pangabbattan nu nga me-annung kan yakan en y Juan, napakurug nga fustu ya sirib y Afu Dios megafu kan ya resulta ya kinikkingngua na."

³⁶ Hinnian Fariseo nga nangimbata kan y Jesus tase makipangan kan iggina. Minang iggina kan ya balay ra, en nattulpinat da tase mangan da.

³⁷ Kan yan nga babalay, hinnian pay babay nga minakkipaga Nammuan na nga makipangan y Jesus kan ya balay ya Fariseo, en minang iggina. Nangivulun iggina kan nakasta nga fraskita nga napannu kan pabangug nga nanginingina,

³⁸ en minang iggina nanadag kan aranni kan ya kuyatan y Jesus. Nanuruturut ya lua na nga namasa kan ya taka y Jesus, en finunatan na kan ya ahuk na. Inamma-amman na ya taka na, en vinururan na kan ya pabangug.

³⁹ Kattu nasingan ya Fariseo yan, yaw ya napanonot na, "Nu kurug nga profeta yan nga tolay, ammu na zinan ya klase na yan nga babay nga mangaffaffurriat kan pabangug kan ya taka na, gafu ta minalliwat iggina."

⁴⁰ Ngam ammu y Jesus ya napanonot na, en kunna nga nakkahi, "Simon, hinnian ikayat ku nga kayan kan ikaw." Kunna nga nakkahi y Simon, "On, Mestru, hanna yan?"

⁴¹ Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi, "Hinnian dua nga tolay nga naggatut kan kuartu kan ya isa nga minappagatut. Naggatut ya isa kan limangatut, en ya isa, limafulu.

⁴² Kattu mari ra nakapaga, kinahi ya minappagatut kan ira nga azzan nan kan ya nonot na ya ginatut da. Innia gafen kan ya dua ya mas mangayat kan iggina?"

⁴³ Kunna y Simon nga siminabbag, "Kan yakan, ya tolay nga mas dakal ya ginatut na nga inazzan ya minappagatut kan ya nonot na." Kunna y Jesus nga nakkahi kan iggina, "Fustu ya kinahim."

⁴⁴ Sangaw, linipay y Jesus ya babay, en kunna nga nakkahi kan y Simon, "Masingan mu yaw nga babay, azze/awan kasi? Kattu siminallung nak kan ya balem, ikaw, marim nangiddan kan danum kan pamagguk kan ya takak, ngam iggina, binaggawan na ya takak kan ya lua na, en finunatan na kan ya ahuk na.

⁴⁵ Mari nak zinniotan kan amma, ngam iggina, namegafu kattu siminallung nak, mari na inimangan nga inamma-amman ya takak.

⁴⁶ Marim vinururan ya uluk kan denu olivo, ngam iggina, vinururan na ya takak kan pabangug.

⁴⁷ Gaggafen, kayan ku kan ikaw, maski aru ya liwaliwat na, napakoma ngin gafu ta dakal ya ayat na. Ngam ya tolay nga pilippipia laman ya liwaliwat na nga mapakoma, bissang laman ya ayat na."

⁴⁸ Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi kan ya babay, "Napakoma ya liwaliwat mun."

⁴⁹ Ya tolay nga kagindan na nga nangan, kattu nagina ra yan, kunda nga narananabid, "Innia pano yan nga tolay nga maski mamakoma kan liwaliwat ya makua na?"

⁵⁰ Kunna y Jesus peba nga nakkahi kan ya babay, "Megafu kan ya angngurug mu, napalliad kan. Awayyam mapanaw ngin nga sigga-imamak."

Lucas 8

¹ Kabalin na yan, nanaladalan da Jesus kan ya poblasion ira en ya barrio ira nga nangipalapalappat kan ya napia nga dumug nga me-annung kan ya appatul y Afu Dios. Nevulun kan iggina ya mafulu se dua nga disipulo na

² en ya dudduma/karruan pay nga babbay nga namappawan na kan narakat/napot nga espiritu ira en pinammapia na kan maddumuruma nga tulahan. Ira yaw: y Maria nga nengahanan kan Magdalena nga namappawan na kan pitu nga narakat nga espiritu,

- ³ y Juana nga atawa y Cusa nga panakallan kan ya palasio y Patul Herodes, y Susana, en aru peba nga babbay. Ira yaw ya namalawan kan ya pakkatolay y Jesus en ya disipulo na ira nga naggafu kan ya kukua ra pe laman.
- ⁴ Kan isa nga algaw, napakaru ya totolay nga naggafu kan maddumuruma nga babalay nga minang narammung kan ya dian y Jesus. Kinahi na yaw nga pangngarrian kan ira.
- ⁵ "Hinnian/Asan kusettieru nga minang nangiwarak kan bini kan ya koman na. Kannia iggina nga mangiwarak kan bini kan ya koman na, hinnian dudduma nga bini nga newarak nga napakanna kan ya daddalanan, en nebatabatay laman en kinnan mammanuk ira.
- ⁶ Hinnian pay dudduma nga bini nga newarak nga napakanna kan ababbaw nga rusak kan utun dakal nga batu. Nattutuhu ra, ngam natay ra balalaman gafu ta namaha ya rusak.
- ⁷ Hinnian pay dudduma nga bini nga newarak nga napakanna kan ya kasitan. Nakipattuhu ya asit ira, en kattu ziminakal da, inayyungan da ya mula ira.
- ⁸ Ngam ya bini nga newarak kan ya napia nga rusak, nattutuhu ra kan napia, en navvunga ra kan taggimatut kan kada fun." Nebalin na ya pangngarrian na nga kunna nga nakkahi kan ira kan nasikan, "Nu ikayat nu nga mantindian, ginan nu gafen kan napia."
- ⁹ Sangaw, pinovutan ya disipulo na ira kan iggina ya kebalinan na yan nga pangngarrian na.
- ¹⁰ Kunna nga nakkahi kan ira, "Nepamavulun y Afu Dios nga mammuan nu ya sekreto ira nga me-annung kan ya appatul na, ngam kan ya dudduma, makahi kan ira kan pangngarrian. Natumpal gafen kan ira ya neturak ya isa nga profeta kattun nga kunna, 'Maski aggasinnan da, mari ra kuru masingan, en maski aggaginan da, mari ra kuru mantindian.' "
- ¹¹ Kunna nga nakkahi y Jesus, "Yaw ya kebalinan na yan nga pangngarrian ku. Ya bini, ke-angngarrian ya ergo y Afu Dios.

- ¹² Ya daddalanan nga napakannan ya dudduma nga bini, ke-angngarrian ya totolay nga angayan ya diablo kannia pakagina ra kan ya ergo, en azzan na kan ya ginnonotan da tase mari ra mangurug en mari ra mapalliad.
- ¹³ Ya ababbaw nga rusak, ke-angngarrian ya totolay nga mayayat nga mangalawat kan ya ergo na kannia pakagina ra, ngam mari na kuru mapagamut kan ya giffutuan da. Mangurug da kan mari mabbayag, ngam nu mapurba ra, likuran da ya angngurug da.
- ¹⁴ Ya kasitan, ke-angngarrian ya totolay nga makagina kan ya ergo na, ngam ya avvuruvurung da, ya angngayat da kan kukua ira en ya appalappagustu ra, gurunan da ya ergo y Afu Dios kan kagitta ya angngayyung ya asit ira kan ya mula ira. Yan ya gafu na kan awan nga vunga ra kan ya katakatolay ra.
- ¹⁵ Ya napia nga rusak, ke-angngarrian ya totolay nga napia en narenu ya giffutuan da. Kannia pakagina ra kan ya ergo na, arimanan da kan ya ginnonotan da, en megafu kan ya annayun ya angngurug da, mavvunga ra nga hinnian pasensia ra."
- ¹⁶ "Awan nga tolay nga mangisibat kan allamparan en takkuban na kan palanggana onu ikkua/ippay na kan gannung kattri, nu azzi ikkua na kan ya fustu nga aggipotunan, tase ya totolay nga tumallung, masingan da ya nawag na.
- ¹⁷ Kunna tian pay, awan nga nesussuk kan sangaw nga mari mepasingan nattaruk, en awan nga sekreto kan sangaw nga mari mammuan en magina nattaruk.
- ¹⁸ Siguraduan nu gafen nga ginan nu kan napia ya ergo y Afu Dios, gafu ta, ya innia laman nga hinnian mantindian na, mamungan peba. Ngam ya innia laman nga mari makantindi, ya maski bissang/bissut nga abbattan na nga hinnian kan iggina, kalippanan na."
- ¹⁹ Sangaw, ya ina en ya lallaki nga wawwahi y Jesus, minang da kan iggina, ngam mari ra nakaranni kan iggina megafu kan ya karu ya totolay kannay.

- ²⁰ Hinnian nakkahi kan iggina, "Mestru, aggatadag kanu ya inam en ya wawwahim kan ya liwan nga ikayat da kanu ya makiergo kan ikaw."
- ²¹ Ngam kunna y Jesus nga nakkahi kan ya toloy, "Ya toloy ira nga maggina en mamaraparulot kan ya ergo y Afu Dios, ira ya inak en ya wawwahik."
- ²² Kan isa nga algaw, natakay y Jesus en ya disipulo na ira kan ya isa nga barangay. Kunna nga nakkahi kan ira, "Anteran kan ya tangapingit ya dakal nga danum." Sangaw, napanaw ran.
- ²³ Kannia addakit da, nakakaturug y Jesus. Mari nabbayag, gavvat nga nabbayabbag, en mappannu ngin ya barangay kan danum, en hinnian peligro na nga lumammad.
- ²⁴ Ya disipulo na ira, minang da linukag y Jesus nga kunda nga nakkahi, "Mestru, Mestru, malimat teran!" Kattu nalukag iggina, nemandu na kan memmang ya angin en ya palapalung, en nakkalma en nemmang dan.
- ²⁵ Sangaw, kunna nga nakkahi kan ira, "Be tiaw ya dian ya angngurug nu?" Ngam nakatalaw en nappabbaw ra, en kunda nga nakaporovut, "Hanna pano ya klase na yaw nga toloy? On, gafu ta manduan na maski ya angin en ya palung ira, en parulotan da iggina!"
- ²⁶ Sangaw, nakakaddet da Jesus kan ya lugar nga paddianan ya Geraseno ira nga hinnian kan ya tangapingit ya dakal nga danum nga dammang ya probinsia ya Galilea.
- ²⁷ Kattu nakkazzat da kan ya barangay, hinnian toloy nga maddian kan yan nga babalay nga inafunan narakat nga espiritu ira nga ziminafung kan y Jesus. Nabayag ngin nga mari na nassissinnun, en mari na maddian kan unag balay nu azzi kan unag kueba ira nga attanamman.
- ²⁸ Naming aru nga inafunan ya narakat nga espiritu iggina. Naming aru nga kinawaran ya toloy ya taka en ima na, en ginuardian da iggina, ngam ginatang na ya kawad ira, en negiya ya narakat nga espiritu iggina kan lugar nga kawatan toloy. Kattu nasingan na y Jesus, nappalentud iggina kan ya atubang na, en kunna nga nangikullet, "Jesus nga Anak ya Katanangan nga

Dios, hanna ya kuan mu kan yakan? Ipakimallak ku kan ikaw nga mari nak kastigowan." Kinahi na ya kunna tian gafu ta minanduan y Jesus iggina nga panawan na ya tolay.

³⁰ Sangaw, kunna y Jesus nga namovut kan iggina, "Hanna ya ngahan mu?" Kunna nga siminabbag, "Minarivu," gafu ta napakaru ya narakat nga espiritu nga minafun kan iggina.

³¹ Nepakimallak da kan y Jesus nga mari na pappawan ira nga umang kan ya lugar nga kakastigowan da kan awan na nga panda.

³² Hinnian bakulud nga aranni kannay, en hinnian napakaru nga bavi kannay nga maddaggun nga mangan. Sangaw, nepakimallak ya narakat nga espiritu ira kan y Jesus nga pavulunan na ira nga umafun da laman ngin kan ya bavi ira. Sangaw, nepamavulun na.

³³ Nallawan gafen ya narakat nga espiritu ira kan ya tolay, en minafun da kan ya bavi ira. Nappalapaladdiaw ya bavi ira nga nakkakkawat kan ya dakal nga danum, en nakkalimat da.

³⁴ Kattu nasingan ya manaron ira ya nesimmu kan ya bavi ira, nappaladdiaw ra nga minang kan ya tolay ira kan ya poblasion en kan ya barrio ira kan ya babalay, en nepadapadumug da ya nesimmu.

³⁵ Sangaw, minang ya tolay ira tase innan da nu hanna ya nesimmu. Kattu nakakaddet da kan ya dian y Jesus, nasingan da ya tolay nga bahu pinanawan ya narakat nga espiritu ira. Nassinnun ngin iggina en napia ya nonot nan nga aggatuttud kan ya atubang y Jesus. Kattu nasingan da iggina, nakatalaw ra.

³⁶ Ira nay nga nakasingan kan ya nesimmu, pinakoli ra ya nekapammapia ya tolay nga nappasa nga inafunan ya narakat nga espiritu ira.

³⁷ Sangaw, ngammin ya maddian kan ya pallehut ya babalay ya Geraseno ira, minang da nepakimallak kan y Jesus nga panawan na ira, gafu ta nelot/nafulotan ya talaw ra kan iggina. Gaggafen, nattakay ra Jesus kan ya barangay.

- ³⁸ Kallie ra nga napanaw, ya tolay nga nappasa nga inafunan ya narakat nga espiritu ira, minang kan y Jesus, en nekiddaw na nga me-evulun iggina pay kan y Jesus, ngam pinalabbet y Jesus iggina nga kunna nga nakkahi,
- ³⁹ "Lumabbet kan, gafu ta angka ipadapadumug ya dakal nga kiningngua y Afu Dios kan ikaw." Sangaw, napanaw iggina, en minang na pinakapakoli kan ya interu babalay ya dakal nga kiningngua y Jesus kan iggina.
- ⁴⁰ Kattu nakakaddet da Jesus kan ya tangapingit ya dakal nga danum, napakaru ya tolay nga nattalattaron kan iggina. Inalaba ra iggina kan napia.
- ⁴¹ Hinnian tolay nga mangngahan kan Jairo nga ofisial kan ya sinagoga nga minang kan y Jesus. Nappalentud iggina kan ya atubang na, en nepakimallak na nga umang iggina kan ya balay ra
- ⁴² gafu ta kekkemmatay ya isissa nga anak na nga malammaginganay nga mammafulu se dua ya dahun na. Kannia aggangay ra Jesus kannay, napakaru ya tolay nga narammung kan ya pallehut na.
- ⁴³ Hinnian pay isa nga babay nga mafulu se dua rahun ngin nga massessesek/makadadaha, en awan nga nakapammapia kan iggina.
- ⁴⁴ Nakigguru iggina gafen nga minang kan ya likud y Jesus. Sinukkal na ya barebay ya sinnun na, en insigida nga nemmang ya assessessek na.
- ⁴⁵ Sangaw, kunna nga namovut y Jesus, "Innia ya nanukkal kan yakan?" Ngam kinahi ra ngammin nga mari ra sinukkal iggina, en kunna y Pedro nga nakkahi kan iggina, "Mestru, paddurummukan da ka ya tolay ira, en magguguru ra nga umaranni kan ikaw."
- ⁴⁶ Ngam kunna nga siminabbag y Jesus, "Hinnian nanukkal kan yakan. Ammuk yan gafu ta natenap ku nga hinnian pinammapia ya pakapangnguak."
- ⁴⁷ Kattu nammuan ya babay nga mari na awayya nga melimad ya kiningngua na, namilpilig iggina en minang nappalentud kan ya atubang y Jesus. Kinahi na kan ya paratubangan ngammin ya tolay nu ka-am ta sinukkal na y Jesus en ya nekapammapia na insigida.

48 Kunna y Jesus nga nakkahi kan iggina, "Anak ku, megafu kan ya angngurug mu, nammapia kan. Awayyam nga lumabbet ngin nga sigga-imamak."

49 Kannia maddaggun peba laman y Jesus nga mergo, hinnian tolai nga minang kannay nga naggafu kan ya balay y Jairo, en kunna nga nakkahi, "Natay ngin ya anak mu. Marim talantanan ngin ya Mestru."

50 Ngam nagina y Jesus yan, en kunna nga nakkahi kan y Jairo, "Marim mavurung! Mangurug ka laman, en mampapia iggina."

51 Kattu nakalabbet da Jesus kan ya balay y Jairo, awan nga tanakkuan nga pinavulunan na nga mevulun kan iggina nga tumallung kan ya kuarto ya abbing nu azzi ira Pedro, Juan en y Santiago, en ya ama en ya ina ya abbing laman.

52 Ngammin ya totolay kannay, sinangatangitan en bininibinungan/ginuggunggulan da ya abbing, ngam kunna y Jesus nga nakkahi kan ira, "Mari nu mattangit! Mari na natay, nu azzi nakkaturug laman."

53 Negalagalak da lallaman ngin iggina, gafu ta ammu ra nga natay ngin ya abbing.

54 Ngam sinammit na ya ima ya abbing, en kunna nga nakkahi kan nasikan, "Abbing, gumangun kan!"

55 Nagginolay iggina, en insigida guminangun en nanadag, en kinahi y Jesus kan pakanan da iggina.

56 Nappabbaw ya manak na, ngam nemandu y Jesus kan ira nga mari ra kayakayan kan maski innia ya nesimmu.

Lucas 9

1 Inakkulan y Jesus ya mafulu se dua nga disipulo na, en iniddannan na ira kan pakapangngua en paka-awayya nga mamappaw kan ngammin nga

narakat/napot nga espiritu nga minafun kan ya totolay en mappammapia kan ya gittulahan da.

² Binon na ira nga mangipalapalappat kan ya appatul y Afu Dios en mappammapia kan makkatakit ira.

³ Kunna nga nakkahi kan ira, "Kannia aggangay nu, mari nu mangivulun kan maski baston, bayong, makan, kuartu, onu pattallian nu.

⁴ Ya hanna laman nga balay nga pallabbetan nu kan ya isa nga lugar nga alaban ya totolay ikayu, yan laman ya pakipaddianan nu addet kannia appanaw nu kan nay nga lugar.

⁵ En nu makakaddet kayu kan ya isa nga lugar nga mari ra kayu alaban, kannia appanaw nu kan yan nga lugar, tattakan nu ya gahuk kan ya gittakan nu nga yan ya pamaliwat nu kan ira."

⁶ Sangaw, napanaw ya disipulo na ira nga minang kan lugar ira nga nangipalapalappat kan ya napia nga dumug, en nappammapia ra kan ya makkatakit ira kan ngammin nga lugar.

⁷ Y Herodes nga mammoray kan ya probinsia ya Galilea, nadumug na ngammin ya kinikkingngua y Jesus en ya disipulo na ira. Nagulu ya nonot na gafu ta hinnian/asan dudduma/karruan nga totolay nga nakkahi nga nagginolay y Juan nga Minabbawtiso, en iggina balattan y Jesus.

⁸ Hinnian dudduma nga nakkahi nga uli nappasingan y Elias nga profeta kattun, en iggina balattan y Jesus. Hinnian dudduma peba nga nakkahi nga hinnian isa kan ya profeta ira kattun nga nagginolay, en iggina balattan y Jesus.

⁹ Ngam kunna nga nakkahi y Herodes, "Nepafutul ku ya ulu y Juan. Innia gafen yan nga tolalay nga maka-angngua kan ira yan nga magigginak?" Gaggafen, ikayat na nga masingan y Jesus.

¹⁰ Kattu luminabbet ya mafulu se dua nga apostol nga binon y Jesus, pinakoli ra kan iggina ya kinikkingngua ra. Ne-angay na ira kan ya babalay ya Betsaida nga ira laman.

¹¹ Kattu nammuan ya totolay yan, ginanat da ira. Inalaba y Jesus ira kan napia, nepalappat na kan ira ya me-annung kan ya appatul y Afu Dios, en pinammapia na pay ya makakawag ira.

¹² Kattu maggireram ngin, minaranni ya mafulu se dua nga apostol na kan iggina, en kunda nga nakkahi, "Afu, awan nga tolay nga maddian kanniaw nga lugar. Papanawan mun ya totolay tase umang da manaful kan pakkaturruan da en paggatangan da kan kanan da kan ya sittio en barrio ira nga aranni kanniaw."

¹³ Kunna nga nakkahi y Jesus, "Ikayu mismu ya mangiddan kan kanan da." Ngam kunda nga nakkahi kan iggina, "Afu, lima nga pan en dua nga manangat/isira laman ya hinnian kan ittera, fera laman nu angkami manggatang kan mepakan kan ngammin ira yaw nga totolay."

¹⁴ Mallimarivu ra nga lallaki. Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Panutturannu ya totolay kan taggilimafulu kan kada grupo."

¹⁵ Kiningngua ra yan.

¹⁶ Sangaw, inalak na ya lima nga pan en ya dua nga manangat, en siminangug iggina kan langit nga nappabalat kan y Afu Dios. Ginaddagaddua na, en neddan na kan ya disipulo na ira tase itaned/iyantet da kan ya totolay ira.

¹⁷ Nangan da ngammin addet zi nabattug da. Pinagampat/Inampat da ya vuna ra, en mafulu se dua nga basket ya napannu ra.

¹⁸ Kan isa nga algaw, nesissa y Jesus nga maddasal, en aranni ya disipulo na ira kan iggina. Sangaw, kunna nga namovut kan ira, "Hanna ya kayan ya totolay kan me-annung kan yakan?"

¹⁹ Kunda nga siminabbag, "Hinnian dudduma kan ira nga makkahi nga ikaw kanu y Juan nga Minabbawtiso. Hinnian dudduma nga makkahi nga ikaw kanu y Elias, en hinnian pay dudduma nga makkahi nga ikaw kanu ya isa nga profeta kattun nga nagginnolay."

²⁰ Sangaw, kunna nga namovut, "Ngam hanna ya kayan nu kan me-annung kan yakan?" Kunna y Pedro nga siminabbag, "Ikaw ya Cristo nga binon y Afu Dios."

²¹ Sangaw, nemandu y Jesus kan ira nga awan vulvua/pulus pakkayanan da kan yan.

²² Kunna peba nga nakkahi kan ira, "Yakan nga Anak Tolay, mawag kan mattam nak nattaruk kan aru nga kapazapaziyat, en ya panakallan nga lalakay ira, ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob, pamammari rak, en ipapatay rak, ngam magginnolay nak balalaman kan ya mekatallu nga algaw."

²³ Kunna y Jesus nga nakkahi kan ngammin nga totolay, "Ya innia laman nga mayat nga mevulun kan yakan, mawag kan likuran na ya ganagannud nga ikayat ya baggi na, kattuan na ya kurut na pe laman, en vuluvulunan nak.

²⁴ Kayan ku yaw gafu ta, ya innia laman nga makkakenga kan ya angkat na, mapawan na. Ngam ya innia laman nga mapawan na ya angkat na megafu kan yakan, mapalliad na.

²⁵ Hanna ya serbi na kan ya innia laman nga tolai nu matagikukua na ya interu mundo ngam mapawan na onu madaral ya angkat na mamba kan pangultimuan? Awan! Inutil!

²⁶ Ya innia laman nga mangipasiran kan yakan en ya ergok ira, yakan nga Anak Tolay, ipasiran ku iggina pay nattaruk nu manoli nak nga hinnian kan yakan ya gloriak en ya gloria y Amak en ya gloria ya nasantuan nga anghel ira.

²⁷ Kurug ya kayan ku kan ikayu, hinnian dudduma kan ikayu nga hinnian kanniaw nga mari peba matay kallie nu nga makasingan kan ya ammegafu ya appatul y Afu Dios."

²⁸ Kattu mawwalu nga algaw kabalin ya nepangngikahi y Jesus kan ira yan, inarut na ira Pedro, Juan, en y Santiago, en nevulun na ira nga naggadang kan ya isa nga bakulud tase maddasal.

- ²⁹ Kannia iggina nga maddasal, nanguli ya kasinnan ya muyung/mukat na, en nabbalin kan makatulang nga furaw ya sinnun na.
- ³⁰ Sangaw, gavvat nga hinnian dua nga tolai nga nappasingan nga makiergo kan y Jesus, y Moises en y Elias.
- ³¹ Nanawanawag ya kasinnan da, en nakiergo ra kan y Jesus kan me-annung kan ya mappanget nga ipappatay na nga mesimmu kan Jerusalem.
- ³² Kallie na yan, kuru sikkaturug y Pedro en ya kakavulun na, ngam kattu nalukag dan, nasingan da ya makatulang nga nawag y Jesus en ya dua nga tolai nga aggatadag kan ya bikat na.
- ³³ Kannia appanaw ran nga dua kan iggina, kunna y Pedro nga nakkahi kan iggina, "Mestru, napia gafu ta hinnian kami pay kan ikaw kanniaw. Mamatadag kami kan tallu nga amingan, isa kan ikaw, isa kan y Moises, en isa kan y Elias." Nakahi na yan nga mari na kuru ammu ya kinahi na.
- ³⁴ Kannia iggina peba laman nga makkahi kan yan, hinnian kunam nga minang nga namuklut kan ira. Nakatalaw ra kannia nekesimmu na yan.
- ³⁵ Hinnian ngaral nga naggafu kan ya kunam nga kunna nga nakkahi, "Iggina ya Anak ku nga Pinilik. Ginan nu iggina."
- ³⁶ Kattu nakahi ya ngaral yan, y Jesus laman ngin ya natalan/nabattang. Nemamak da kan me-annung kan yan, en nabayag nga awan vulvua/pulus nangikayanan da kan ya nasingan da.
- ³⁷ Kan kamatarukan na, naddahut y Jesus en ya tallu nga disipulo na kan ya bakulud, en napakaru ya totolay nga ziminafung kan ira.
- ³⁸ Hinnian tolai kan ya ammung nga nangikullet kan iggina, "Mestru, ipakimallak ku kan ikaw nga innan mu bitan yaw nga isissa nga anak ku nga lalaki.
- ³⁹ Hinnian narakat nga espiritu nga maming aru nga gavvat nga umafun kan iggina, en pakkarakarriawan en patturuturayaggan na iggina, en

pagapaguwakan na ya simuk na. Nelot/Nafulotan ya ammaziyat na kan iggina, en mabayag ya appanaw na kan iggina.

⁴⁰ Nepakimallak ku kan ya disipulom ira nga pappawan da yan nga narakat nga espiritu kan iggina, ngam mari ra nakua."

⁴¹ Kunna y Jesus nga nakkahi, "Avva/Hanna ma ya kafi ya angngurug nu en ya dakkut nu! Be mang kabayag ya akkipaddian ku kan ikayu en ya appasensiak kan ya kafi ya angngurug nu?" Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya ama ya abbing, "Iyangem kanniaw ya anak mu."

⁴² Kannia aggaranni ya abbing kan y Jesus, kinubalig ya narakat nga espiritu iggina, en pinatturuturayag na, ngam pinemmang y Jesus ya narakat nga espiritu, pinammapia na ya abbing, en ne-alawat nan kan ya ama na.

⁴³ Nappabbaw ngammin ya totolay kan ya kadakal ya pakapangngua y Afu Dios. Kannia ira ngammin nga makkapalat peba kan ngammin nga kinikkingngua y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira,

⁴⁴ "Takkilalan nu yaw nga kayan ku kan ikayu. Yakan nga Anak Tolay, aranni ngin nga me-alawat kan ya pakapangngua ya mangontra ira kan yakan."

⁴⁵ Ngam mari ra nantindian ya ikayat na nga kayan, gafu ta nesussuk ya kebalinan na, tase mari ra mantindian, en nakatalaw ra nga namovut kan iggina kan me-annung kan yan.

⁴⁶ Ya disipulo ira y Jesus, paddiriskusionan da nu innia kan ira ya mekuenta kan katanangan kan sinadag.

⁴⁷ Ngam ammu y Jesus ya hinnian kan ya ginnonotan da. Gaggafen, nangalak iggina kan isa nga abbing, en pinattadag na kan ya bikat na.

⁴⁸ Kunna nga nakkahi kan ira, "Ya innia laman nga mangalaba kan yaw nga abbing gafu ta mangurug iggina kan yakan, kuenta alaban nak pay. En ya innia laman nga mangalaba kan yakan, kuenta alaban na pay ya nabbon kan yakan. On, gafu ta, ya kalinakkan kan kekuektan kan ikayu ngammin, iggina ya mekuenta kan katanangan."

- 49 Kunna y Juan nga nakkahi kan y Jesus, "Mestru, hinnian tolai nga nasingan mi nga mamappaw kan narakat nga espiritu ira megafu kan ya angngivuyat na kan ya ngahan mu. Ginamman mi iggina, gafu ta mari tera mamba kavulun iggina."
- 50 Ngam kunna y Jesus nga nakkahi kan iggina, "Mari nu zinan ginamman iggina, gafu ta, ya innia laman nga mari mangontra kan ikayu, kavulun nu."
- 51 Kattu umaranni ngin ya algaw nga umutun y Jesus kan langit, pinasingkal/kinakkurug na ya umang kan Jerusalem, en namegafu iggina nga umang kannay.
- 52 Hinnian dudduma nga disipulo na nga pinonna na. Nakalabbet da kan isa nga barrio kan ya probinsia ya Samaria tase mapparan da para kan iggina.
- 53 Ngam ya totolay kannay, mari ra ikayat nga alaban ira Jesus, gafu ta ammu ra nga mappanget da Jesus nga umang kan Jerusalem.
- 54 Ya disipulo ira y Jesus, nanoli ra en kinahi ra ya nesimmu kannay. Y Santiago en y Juan nga dua kan ya disipulo na ira, kattu nagina ra yan, kunda nga nakkahi, "Afu, ikayat mu kazze/pano nga ikiddaw mi nga moran kan afi nga manidug kan ira?"
- 55 Nabbira y Jesus, en inallangngan na ira nga dua.
- 56 Minang da sangaw kan tanakkuan nga barrio.
- 57 Kannia annaladalan da Jesus, hinnian tolai nga kunna nga nakkahi kan iggina, "Mevulun nak kan ikaw kan maski kannu be tiaw nga angayan mu."
- 58 Kunna nga siminabbag y Jesus, "Ya aya-ayam kan ya kakayuan, hinnian gibbalonan da, en ya mammanuk ira, hinnian gittuhutan/gissubutan da, ngam yakan nga Anak Tolai, awan nga mannayun nga pakkaturruan ku."
- 59 Kunna y Jesus nga nakkahi kan ya isa malappay/mabbit nga tolai, "Mevulun ka kan yakan." Ngam kunna nga siminabbag, "Afu, pavulunan nak bitan nga lumabbet, gafu ta annak tanamman y amak."

⁶⁰ Ngam y Jesus, kunna nga siminabbag, "Porrian mu gafu ta, ya totolay nga ne-arig kan natay, ira pe laman ya mangitanam kan ya minatay ra. Ngam ikaw, angka ipalapalappat ya appatul y Afu Dios."

⁶¹ Hinnian isa manin nga kunna nga nakkahi, "Afu, mevulun nak kan ikaw, ngam pavulunan nak bitan nga umang mappakammu kan ya familliak."

⁶² Ngam kunna nga nakkahi y Jesus, "Ya innia laman nga agganonot na ya pinanawan na, megitta kan ya maradu nga makalipilipay kan ya linikuran na, en awan nga kepangngattan na kan ya appatul y Afu Dios."

Lucas 10

¹ Kabalin na yan, nanunnak y Afu Jesus kan pitufulu se dua nga tanakkuan kan ya mafulu se dua nga disipulo na, tase ponnann na ira nga umang nga taggidua kan kada poblacion en barrio nga pappangetan na nga angayan.

² En kunna nga nakkahi, "Napakaru ya ma-apit, ngam pilippipia ya mangapit ira. Idasal nu gafen kan y Afu Dios nga makakkua kan ya ma-apit, tase mabbon iggina peba kan mangapit ira nga makipangapit.

³ Mappanget kayu nga mapanaw. Dandamman nu yaw: bonan ta kayu nga megitta kan karneru kan ya nattarangngan ya totolay nga megitta kan na-apporay nga tanam/tanang nga atu.

⁴ Mari nu mangivulun kan pitaka, bayong onu pattallian nu nga sandallia, en mari nu mememmang nga makiddiot kan maski innia kan ya dalan.

⁵ Kannia allabbet nu kan maski hanna nga balay, kayan nu bitan, 'Pare zinan ta imamak ya hinnian/asan kan yaw nga balay.'

⁶ Nu hinnian tolai kannay nga mayat kan imamak, makipaddian kan iggina ya imamak nga itallung nu. Ngam nu awan nga mayat kannay, manoli ya imamak kan ikayu.

⁷ Ya makabbalay nga mangalaba kan ikayu, yan laman ya pakipaddianan nu en ya pakipanganan en paki-enuman nu kan ya itunnad da kan ikayu, gafu ta

mepangngat nga matandanan ya innia laman nga mattrabahu. Mamakesa kayu kan pamalayan.

⁸ Maski hanna nga babalay nga labbetan nu nga alaban da kayu, kanan nu ya hanna laman nga metunnad kan ikayu.

⁹ Pammapiian nu ya makkatakit ira kan yan nga babalay, en kayan nu kan ira, 'Minaranni ngin ya appatul y Afu Dios kan ikayu.'

¹⁰ "Ngam nu makalabbet kayu kan isa nga babalay nga mari ra kayu alaban, angkayu kan ya dalan en kunnu nga makkahi kan ya totolay,

¹¹ 'Maski ya gahuk ya babalay nu nga guminafut kan ya gittakan mi, tattakan mi nga sennial nga nakaliwat kayu. Ngam mawag kan mammuan nu nga minaranni ya appatul y Afu Dios kan ikayu.'

¹² Kayan ku kan ikayu, mas nalampaw ya ammanunut y Afu Dios kan ya totolay nga naddian kan ya ciudad ya Sodoma kattun annек/ngam kan ya ammanunut kan ya totolay kan yan nga babalay nattaruk kan ya algaw nga ammanunut na kan ya totolay."

¹³ "Anakkue/Pakallallak kayu pay nga maddian kan ya babalay ya Corazin! Anakkue kayu pay nga maddian kan ya babalay ya Betsaida! Ya milagro ira nga kinikkingnguak kan ya gibbabalayan nu, nu nakua ra zinan kan ya ciudad ya Tiro en ya ciudad ya Sidon kattun, nabbabawi zinan ya totolay kannay, en nassinnun da zinan kan gonggoti/kustal, en nanuttud da zinan kan avu, en vinururan da zinan ya gi-ulluan da kan avu kannia angngipasingan da kan ya abbabawi ra kan ya liwaliwat da.

¹⁴ Mas nalampaw ya ammanunut y Afu Dios kan ya maddian ira kan Tiro en kan Sidon kattun annек kan ya ammanunut na kan ikayu nattaruk kan ya algaw nga ammanunut na kan ya totolay.

¹⁵ En ikayu pay nga maddian kan ya ciudad ya Capernaum, abbattan nu kazze/pano nga me-utun kayu kan langit? Awan! Mapatuvvu/Mapatabbraw kayu nattaruk kan infiernu."

- ¹⁶ Kunna y Jesus peba nga nakkahi kan ya bonan na ira, "Ya innia laman nga maggina kan ikayu, kuenta ginan nak pay. En ya innia laman nga mammari kan ikayu, kuenta ammari nak pay. En ya mammari kan yakan, kuenta ammari na pay y Afu Dios nga nabbon kan yakan."
- ¹⁷ Nattoli ya pitufulu se dua nga siggapayayat. Kunda nga nakkahi kan y Jesus, "Afu, maski ya narakat/napot nga espiritu ira, pinarulot da ikami kannia nepammandu mi megafu kan ya ngahan mu nga mapanaw ra."
- ¹⁸ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Nasingan ku ya nekatanag/nekakabok y Satanas kan kagitta tallit nga naggafu kan langit."
- ¹⁹ Kurug nga iniddannan ta kayu kan paka-awayya nga mangibatay kan ziriyan en malagama/alakkra ira en mamatuluk kan ngammin nga paka-awayya y Satanas nga kontra tera, en awan vulvua/pulus makapatakit kan ikayu.
- ²⁰ Ngam ya nepammarulot ya narakat nga espiritu ira kan ikayu, bakkan kan yan ya gafu na kan mayayat kayu zinan nu azzi ya neketurak ya gingngahanan nu kan langit."
- ²¹ Kan yan nga orat, nelot/nafulotan ya payayat y Jesus megafu kan ya Espiritu Santo, en kunna nga nakkahi, "Ama, Afu ya langit en ya lusak, mappabalat nak kan ikaw, gafu ta marim nepakammu ira yaw nga ganagannud kan ya totolay nga mangabbat nga masirib en ma-utak da, nu azzi nepakammum kan ya abbing ira. On, Ama, gafu ta yan ya napia nga urem."
- ²² Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya tolay ira, "Neddand y Amak kan yakan ya paka-awayyak kan ngammin nga ganagannud. Awan nga makakammu nu innia nak nu azzi y Amak laman, en awan pay nga makakammu nu innia y Amak nu azzi yakan laman nga Anak na en ya innia laman nga ikayat ku nga pangipakammuan kan iggina."
- ²³ Sangaw, kattu ira laman, inatubang y Jesus ya disipulo na ira, en kunna nga nakkahi, "Mabendisionan ya makasingan ira kan ya masingisingan nu!

- ²⁴ Kayan ku kan ikayu nga aru ya profeta en patul ira kattun nga ikayat da nga masingan zinan ya masingisingan nu kan sangaw, ngam mari ra nasingan. Ikayat da pay nga magina zinan ya magiggina nu kan sangaw, ngam mari ra nagina."
- ²⁵ Hinnian isa nga mestru kan ya dorob nga nanadag gafu ta ikayat na nga purban y Jesus. Kunna nga namovut, "Mestru, hanna ya mawag nga kuan ku tase malawat ku ya angkat nga awan na nga panda?"
- ²⁶ Ngam kunna bitan y Jesus nga namovut kan iggina, "Hanna ya kayan ya dorob? Hanna ya mabibbid mu kannay?"
- ²⁷ Kunna ya tolay nga siminabbag, "Ayatan mu y Afu nga Dios mu kan ya interu futum, interu karalluam, interu sikan mu en interu nonot mu. En ayatan mu ya karubam kan kagitta ya angngayat mu kan ya baggim."
- ²⁸ Kunna y Jesus nga nakkahi, "Fustu yan nga netabbag mu. Kanakanayun nga kuan mu ira yan, en malawat mu ya angkat nga awan na nga panda."
- ²⁹ Ngam ikayat ya tolay nga ipasingan nga hinnian napia nga gafu na nay nga povut na, en kunna peba gafen nga namovut kan y Jesus, "Innia ya ikuentak kan karubak kannia ammulun ku kan yan nga dorob?"
- ³⁰ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Hinnian tolay nga napanaw kan Jerusalem nga naddahut nga umang kan ya babalay ya Jerico. Hinnian tulisan ira nga nadafung na. Inazzan da ya sinnun na, pinalapaluk da, en pinanawan da iggina nga kekkemmatay.
- ³¹ Sangaw, nesimmu nga hinnian pari nga nanalan kannay. Kannia nepakasingan na kan ya tolay, nakkani iggina kan ya tangapingit ya dalan en sinalebaran na iggina.
- ³² Kunna tian pay ya kiningngua ya isa nga Levita. Kannia nepakasingan na kan ya tolay, nakkani pay kan ya tangapingit ya dalan en sinalebaran na.
- ³³ Ngam hinnian Samaritano nga manalan pay kan yan nga dalan nga nakasimmu kan yan nga tolay. Kattu nasingan na, nekallak na.

³⁴ Inarannian na iggina, pinakarennuan na ya biad na ira kan binarayang, vinururan na kan denu olivo, en binabbaddan na. Sangaw, netakay na kan ya asno na, ne-angay na kan pakkaserowan, en nesige na ya nepannanggaw na kan iggina kannay.

³⁵ Kan kamatarukan na, iniddannan na kan kuartu tu tolay nga makakkua kan ya pakkaserowan, en kunna nga nakkahi, "Tanggawan mu yaw nga tolay. Nu mas aru ya magastom peba annek kan yaw, pagan ku kan ikaw so nu manoli nak.' "

³⁶ Kattu nabalín y Jesus yan nga istoria na, kunna nga namovut kan ya mestru kan ya dorob, "Kan ya pangabbattan mu, innia kan ira nay nga tallu ya nangipasingan kan fustu nga karuba ya tolay nga ginavvat ya tulisan ira?"

³⁷ Ya mestru kan ya dorob, kunna nga siminabbag, "Ya tolay nga nangikallak kan iggina." Kunna y Jesus nga nakkahi, "Angka gafen ngin, en kanakanayun nga kuan mu ya kunna tian."

³⁸ Kannia annaladalan da Jesus, nakalabbet da kan isa nga babalay. Hinnian babay kannay nga mangngahan kan Marta nga nangalaba kan ira kan ya balay na.

³⁹ Hinnian pay wahi na nga babay nga mangngahan kan Maria nga nanuttud kan ya datag kan ya atubang y Jesus nga maggina kan ya ituttuldu na.

⁴⁰ Ngam aru ya trabahu y Marta nga paraparanan na. Inarannian na gafen y Jesus, en kunna nga nakkahi, "Afu, mari kazze importa kan ikaw nga pinanawan nak ya wahik nga mesissa nga mattrabahu? Kazzen ta kayan mu bitan kan iggina nga umang nak uffunan."

⁴¹ Ngam kunna y Afu Jesus nga siminabbag, "Marta, Marta, avva/hanna ma ya karu ya kavurungan en kagulluan mu!

⁴² Isa laman ya mawag. Pinili y Maria ya napia, en awan nga makakalak kan yan kan iggina."

Lucas 11

- ¹ Kan isa nga algaw, hinnian/asan y Jesus kan isa nga lugar nga maddasal. Kabalin na, hinnian disipulo na nga nakkahi kan iggina, "Afu, kazzen ta tulduan mu ikami nga maddasal kan kagitta pay ya nepattuldu y Juan nga Minabbawtiso kan ya disipulo na ira."
- ² Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Nu maddasal kayu, kunna tiaw ya addasal nu: 'Ama, madayarayaw zinan ya ngahan mu. Pare zinan ta mamegafu ya appatul mu kan ya utun lusak.
- ³ Iddan mu ya kanan nga mawag mi kan yaw nga algaw,
- ⁴ en pakoman mu ikami kan ya liwaliwat mi, gafu ta pakoman mi pay ngammin ya nalliwat kan ikami. Marim ipamavulun nga megiya kami kan tentasion.' "
- ⁵ Sangaw, hinnian peba pangngarrian nga kinahi na kan ira nga kunna, "Aggarrian, nu hinnian bisita nga lumabbet kan ya balay ya innia laman kan ikayu, ngam mesimmu nga awan nga ipakan mu, sangaw, angka kan ya balay ya isa nga kofun mu maski tangnga gabi en kummu nga makkahi, 'Kofun, iddanan nak be laman kan tallu nga pan.
- ⁶ On, gafu ta hinnian kalalabbet nga bisitak nga hinnian angayan na, en awan ku nga ipakan kan iggina.'
- ⁷ "Ngam ya tolay nga hinnian kan ya unag ya balay, kunna sangaw nga tumabbag, 'Mari nak istorbowan! Naserran ya puerta iran, en agga-idda kami ngammin ngin en ya anak ku ira pay. Marik awayya gumangun ngin nga mangiddan kan hanna laman nga mawag mu.' "
- ⁸ Nabalín y Jesus ya pangngarrian na nga kunna nga nakkahi, "Kayan ku kan ikayu, maski peba nu mari na ikayat ya gumangun nga mangiddan kan ikaw kan hanna laman nga mawag mu, en kuan na yan zinan megafu kan ya pakakkofun na kan ikaw, gumangun iggina balalaman, en iddan na ngammin ya mawag mu gafu ta marim immangan ya akkikkiddom.

- ⁹ Makakikkiddaw kayu, en meddannan kayu. Makatafataful kayu, en makataful kayu. Makatottottok kayu kan ya puerta y Afu, en mavukatan para kan ikayu.
- ¹⁰ On, gafu ta, ngammin ya makakikkiddaw, meddannan; ya makatafataful, makataful; en ya makatottottok, mavukatan para kan iggina.
- ¹¹ Nu makkiddaw ya anak ya innia laman kan ikayu nga ama kan manangat/isira, innia kan ikayu ya mangiddan kan ziriyan imbes kan manangat?
- ¹² Onu nu makkiddaw iggina kan ilug, malagama/alakkra kazze/pano ya iddan mu kan iggina?
- ¹³ Ikayu peba nga narakat/napot, nu ammu nu ya mangiddan kan napia nga regeregalu kan ya gi-anakan nu, yammanno kan y Ama tera kan langit, iddan na ya Espiritu Santo kan ya innia laman nga makakikkiddaw kan iggina."
- ¹⁴ Kan isa nga algaw, namappaw y Jesus kan narakat nga espiritu nga nappomal kan ya isa nga tolay. Kattu napappaw ya narakat nga espiritu, nakakergo ya umal, en nalagat ya tolay.
- ¹⁵ Ngam hinnian dudduma/karruan kan ira nga kunda nga nakkahi, "Y Beelzebub nga prinsipe ya narakat nga espiritu ira, iggina ya nangiddan kan iggina kan ya pakapangngua na nga makapappaw kan narakat nga espiritu ira kan ya tolay."
- ¹⁶ Hinnian dudduma kan ira nga nayat nga namurba kan y Jesus nga mangngua kan dakal nga milagro nga pakasinnan kan naggafu ya pakapangngua na kan langit.
- ¹⁷ Ngam ammu y Jesus ya hinnian kan ya ginnonotan da, en kunna nga nakkahi gafen, "Kada pappatulan nga makkorontra ya tolay na pe laman, madaral en mangultimu. En ya makkarabbalay nga makkorontra ra pe laman, maggurungay.
- ¹⁸ Kunna tian pay, nu kontran y Satanas ya baggi na pe laman, annianna/kunnasi/manna ya annayun ya pappatulan na? Kinahik yan gafu ta

kinahi nu nga y Beelzebub ya nangiddan kan ya pakapangnguak nga makapappaw kan narakat nga espiritu ira kan ya totolay.

19 "Nu makapappaw nak kan narakat nga espiritu ira megafu kan ya pakapangngua nga neddan y Beelzebub kan yakan kan kagitta ya kinahi nu, innia sangaw ya abbattan nu nga nangiddan kan ya kakavulun nu kan ya pakapangngua ra nga makapappaw kan narakat nga espiritu ira, y Beelzebub onu y Afu Dios? Ammu ra nga bakkan kan y Beelzebub, nu azzi y Afu Dios ya nangiddan kan ya pakapangngua ra. Gaggafen, ya kakavulun nu mismu ya mamakurug nga mari kurug ya kinahi nu nga me-annung kan yakan.

20 Ngam nu ya Espiritu Santo y Afu Dios ya nangiddan kan ya pakapangnguak nga makapappaw kan narakat nga espiritu ira, yan gafen ya sennial nga luminabbet ngin kan ikayu ya tiempo nga appatul y Afu Dios kan ya totolay.

21 "Nu hinnian tolay nga nasikan en kompleto ya armas na, en guardian na ya balay na, awan nga mesimmu kan ya kukua na.

22 Ngam nu hinnian tolay nga mas nasikan annек/ngam kan iggina nga manallung kan iggina, affutan na iggina, en alakan na ya armas ya makabbalay nga nammakatalakkan na nga pangitalak kan iggina. Sangaw, bibillayan na kan ya kakavulun na ya inalak na.

23 "Ya innia laman nga mari mevulun kan yakan, mangontra kan yakan; en ya innia laman pay nga mari makipanguffun kan yakan nga mangammung kan ya totolay nga mevulun kan yakan, mappagurungay mamba."

24 "Nu hinnian narakat nga espiritu nga mapanaw kan ya tolay nga inafunan na, mattotoyang iggina kan namaha nga lugar ira nga makatafataful kan pamangattan na. Nu awan na nga matafulan, kunna kan ya nonot na pe laman 'Manoli nak kan ya tolay nga dana inafunan ku.'

25 Kannia allabbet na, masingan na nga narenu en nenggud ngin.

26 Sangaw, umang iggina nga mangarut kan pitu nga narakat nga espiritu nga mas narakat annек kan iggina pe laman tase umang da ngammin nga umafun

nga maddian kan yan nga tolay, en mas narakat gafen sangaw ya attolay na kan ya panguzzanan annék kattun."

27 Kabalin ya nepakkahi y Jesus kan ira yan, hinnian babay kan ya ammung nga kunna nga nangikullet kan iggina, "Mabendisionan ya inam nga nangiyanak en nappasusu kan ikaw."

28 Ngam kunna y Jesus nga nakkahi, "Mas mabendisionan ya tolay ira nga maggiggina en mamaraparulot kan ya ergo y Afu Dios!"

29 Kattu umara-arua ya totolay, kunna y Jesus nga nakkahi, "Avva/Hanna ma ya dakkut nu nga totolay nga matolay kan sangaw! Ikayat nu ya makasingan kan milagro, ngam awan nga milagro nga mepasingan kan ikayu nu azzi laman ya milagro nga megitta kan ya nesimmu kan y Jonas kattun.

30 On, gafu ta, ya nesimmu kattun kan y Jonas, yan ya pamakurug kan ya totolay kan ya siudad ya Nineve nga binon y Afu Dios iggina kan ira. Kunna tian pay, hinnian mesimmu kan yakan nga Anak Tolay nga pamakurug kan ya totolay nga matolay kan sangaw nga binon nak y Afu Dios kan ikayu.

31 Nattaruk kan ya algaw nga ammanunut y Afu Dios kan ya totolay kan yaw nga mundo, ya babay nga patul kattun kan ya isa nga nasion kan ziraya, manadag iggina nga mamakurug nga narakat kayu nga matolay kan sangaw, gafu ta alale ya pamandanan ya rusak ya naggafanan na tase umang na ginan ya nasirib nga ergo ira y Solomon nga patul ya nasion tera kattun. Kayan ku kan ikayu nga hinnian mas atanang ya kekuentan na annék kan y Solomon nga hinnian kanniaw ngin.

32 Nattaruk kan ya algaw nga ammanunut y Afu Dios kan ya totolay kan yaw nga mundo, ya totolay nga naddian kan ya siudad ya Nineve kattun, manadag da nga mamakurug nga narakat kayu nga matolay kan sangaw, gafu ta nabbabawi ra kan ya liwaliwat da kannia nepakagina ra kan ya nepalapalappat y Jonas. Kayan ku kan ikayu nga hinnian mas atanang ya kekuentan na annék kan y Jonas nga hinnian kanniaw ngin."

- 33 "Awan nga tolay nga mangisibat kan allamparan en isussuk onu takkuban na kan laba, nu azzi ikkua/ippay na pe laman kan ya aggitotunan tase ya tolay ira nga tumallung, masingan da ya nawag na.
- 34 Ya matam, kuenta zilag kan ya baggim. Nu napia ya matam, arig manawahan ya interu baggim. Ngam nu mari napia ya matam, arig kokopan/kallap ya interu baggim.
- 35 Memmuhud ka gafen tase mari kokopan ya nawag nga hinnian kan ya unag ya baggim.
- 36 Gaggafen, nu manawahan ya interu baggim nga awan vulvua/pulus parte nga kokopan, manawahan ka kan napia nga megitta kan zilag nga mangnawag kan ikaw."
- 37 Kabalin y Jesus nga nergo, hinnian Fariseo nga nangimbata kan iggina nga umang makipangan kan iggina. Kattu siminallung da kan ya balay na, nanuttud da kan ya bikat ya lamesa.
- 38 Ngam mari vinulun y Jesus ya kustumbre ra segun kan ya relihion da kannia abbaggu ra kallie ra mangan. Nakkapalat ya Fariseo kattu nasingan na yan.
- 39 Kunna y Afu Jesus gafen nga nakkahi kan iggina, "Ikayu nga Fariseo, ya kustumbre nu, baggawan nu mamba kan napia ya liwan ya agginuman en pinggan nu ira, ngam kan ya kononaggan nu, nelot/nafulotan ya darogat en dakkut nu.
- 40 Ulapa kayu! Y Afu Dios nga namaratu kan ya liwan, bakkan kazze kan iggina ya namaratu kan ya unag pay?
- 41 Iddan nu lahud kan ya pobre ira ya hinnian kan ya agginuman en pinggan nu ira, en nu kuan nu yan, marrenu kayu, mari laman kan ya liwan nga kasinnan nu, nu azzi kan ya kononaggan nu pay.
- 42 "Anakkue/Kallallak kayu pay nga Fariseo. Iddan nu mamba kan y Afu Dios ya pakkamafulu ya kappattan nga parrikadu nu, ngam popporrian nu mamba nga kuan ya natunung kan ya ikattolay nu, en awan nga ayat nu kan y Afu

Dios. Kiningngua nu zinan ira yaw nga popporrian nu, en mari nu zinan porrian ya paddaggunan nu nga kukukuan.

⁴³ Anakkue kayu pay nga Fariseo, gafu ta, nu angkayu kan ya sinagoga, ikakayat nu ya manuttud kan ya kapianan ira nga tuttud. En nu angkayu kan plasa, ikakayat nu ya kakiddiot nu kan ya totolay.

⁴⁴ Anakkue kayu pay, gafu ta megitta kayu kan livun ira nga mari namarkan nga ibatabatay laman ya totolay nga mari ra ammu."

⁴⁵ Hinnian mestru kan ya dorob nga kunna nga nakkahi kan y Jesus, "Mestru, kannia nepakkahim kan ira yan, pinasiranan mu ikami pay."

⁴⁶ Kunna y Jesus nga nakkahi, "On, ikayu nga mestru ira kan ya dorob, anakkue kayu pay, gafu ta pakattuan nu ya totolay kan nadaddammat nga karga nga nararriat nga kattuan, ngam mari nu mamba vulvua tukkallan ira, maski kan ya isa laman nga kuramay nu.

⁴⁷ "Anakkue kayu pay, gafu ta maka-angngua kayu kan pantion ira para kan ya profeta ira nga pinatay ya ginafu nu ira kattun.

⁴⁸ Nu kunna tian gafen, kurug nga ipasingan nu nga umanahut kayu kan ya kiningngua ya ginafu nu ira, gafu ta ira ya namatay kan ya profeta ira, en ikayu ya mappabahu kan ya netanamman da ira.

⁴⁹ Y Afu Dios nga masirib, ammu na kattun nga mesimmu ira yan. Kunna gafen nga nakkahi, 'Mabbon nak nattaruk kan profeta ira en apostol ira kan ya totolay. Hinnian dudduma kan ira nga patayan da, en hinnian dudduma kan ira nga tattazzian da.'

⁵⁰ Megafu kan yan, ya totolay nga matolay kan sangaw ya mapaliwat megafu kan ya nepammatay ya ginafu nu ira kan ngammin ira nay nga profeta kattun namegafu kattu nekaparatu ya mundo,

⁵¹ namegafu kattu nekapatay y Abel nga anak y Adan addet kattu nekapatay y Zacarias kan ya lalantaran ya templo kan Jerusalem kan ya naddatanan/nallatanan ya angngiyofresian/angngidedikan kan aya-ayam en

ya Nasantuan nga Kuarto. On, kayan ku manin kan ikayu, mapaliwat kayu nga matolay kan sangaw megafu kan ya nekapatay ra ngammin.

⁵² "Anakkue kayu pay nga mestru ira kan ya dorob, gafu ta nelimad nu kan ya totolay ya pakakammu kan ya uray y Afu nga alale inazzan nu ya annusi kan ya paddianan ya pakakammu. Ikayu, mari nu mamba tumallung, en ya mayat ira nga tumallung, ginamman nu."

⁵³ Kannia appanaw y Jesus kannay, ya mestru ira kan ya dorob en ya Fariseo ira, pinegafanan dan ya nelot nga annuriya ra kan iggina, en pinurba ra iggina nga mergo kan me-annung kan aru nga ganagannud

⁵⁴ kannia annaful da kan pamaliwatan da kan iggina nu hinnian makahi na nga mari mepangngat.

Lucas 12

¹ Hinnian/Asan minarivu nga totolay nga narammung kannian, en gafu ta napakaru ra, nakkarabatabatay ra. Namegafu y Jesus nga makiergo kan ira, diebit kan ya disipulo na ira. Kunna nga nakkahi, "Mappalan/Memuhud kayu kan ya aggappa-appen/aggaggusugusid ya Fariseo ira nga megitta kan lebadura.

² Awan nga natakkuban kan sangaw nga mari mavukatan nattaruk, en awan nga nesussuk kan sangaw nga mari mammuan nattaruk.

³ On, gafu ta, ya hanna laman gafen nga kinahi nu kan sekreto, magina kan ya paratubangan nattaruk. En ya hanna laman nga ne-ananabid nu kan ya isa nga tolay kan ya unag ya balay, mepalapalappat nattaruk kan ya utun ya atap ira."

⁴ "Kayan ku kan ikayu nga kakkofun ku, mari nu italaw ya totolay nga makapatay kan ya gibbaggian nu, en kabalin na, awan nga makua ran kan ikayu.

⁵ Kayan ku kan ikayu ya italaw nu zinan. Italaw nu ya hinnian paka-awayya na nga mangilappak kan ya gikkaralluan nu kan infiernu kabalin ya ammatay na kan ikayu. On, kayan ku kan ikayu nga iggina zinan ya italaw nu.

- ⁶ "Mari kazze/pano malaku ya lima nga zinnat kan bissang/bissut nga kantidad? Maski kunna tian, ni isa kan ira nga porrian y Afu Dios.
- ⁷ Maski peba ya ahuk nu, nabilang ngammin. Mari nu mattalaw gafen, gafu ta mas nabalor kayu kan iggina annek/ngam kan ya napakaru nga zinnat."
- ⁸ "Kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga mangikahi kan ya angngurug na kan yakan kan ya paratubangan ya totolay, yakan nga Anak Tolay, kunna tian pay ya kuan ku nattaruk kan ya paratubangan ya anghel ira y Afu Dios.
- ⁹ Ngam ya innia laman nga mangilimad kan ya angngurug na kan yakan kan ya paratubangan ya totolay, kunna tian pay ya kuan ku nattaruk kan iggina kan ya paratubangan ya anghel ira y Afu Dios.
- ¹⁰ "Ya innia laman nga mergo kan narakat/napot nga mekontra kan yakan nga Anak Tolay, awayya na nga mapakoma. Ngam ya innia laman nga mergo kan narakat nga mekontra kan ya Espiritu Santo, mari na mapakoma.
- ¹¹ "Nu iyatubang da kayu kan ya totolay kan ya sinagoga ira onu ya mammoray ira onu ya hinnian paka-awayya ra, en kuan da yan megafu kan ya angngurug nu kan yakan, mari nu kavurungan nu hanna ya itabbag nu onu hanna ya kayan nu kan ira.
- ¹² On, gafu ta, kan yan nga orat, ya Espiritu Santo ya mangipakammu kan ikayu kan ya mepangngat nga kayan nu."
- ¹³ Sangaw, hinnian tol原因 kan ya ammung nga kunna nga nakkahi kan y Jesus, "Mestru, kayan mu kan ya wahik nga mawag kan ibillay nak kan ya neperensia ya ama mi kan ikami."
- ¹⁴ Ngam kunna y Jesus nga siminabbag, "Wahi, awan nga paka-awayyak nga maddisidi kan ya mepangngat nga billay nu, en marik natunnak nga mamillay kan ikayu kan ya erensian nu."
- ¹⁵ Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi kan ira ngammin, "Ginan dak! Mappalan kayu kan ya akkelug nu kan hanna laman nga gannud. On, gafu ta bakkan kan ya karu ya kukua ya innia laman nga tol原因 ya paddependeyan ya kurug nga attolay na."

- ¹⁶ Sangaw, kinahi y Jesus yaw nga pangngarrian nga kunna, "Hinnian riku nga napakaru ya na-apit kan ya koman na.
- ¹⁷ Kunna nga nappanonot, 'Hanna pano ya kuan ku? Makkurang nak kan pangarimanan ku kan ngammin nga apit ku.
- ¹⁸ Yaw gafen ya kuan ku! Ipasassat ku ya abayok/kamalig-ku ira, en mappapatadag nak kan mas daddakal nga pangarimanan ku kan ngammin nga apit ku en ya dudduma/karruan peba nga kukuak.
- ¹⁹ Sangaw, kungku kan ya nonot ku, "Hinnian kan yakan ngammin ngin ya pammakapianan nga mawag ku kan aru nga dahun. Mari mawag kan mattrabahu nak kun. Ya kuan ku laman ngin, mangamangan, mamippissa, en maddibidibersion." ‘
- ²⁰ "Ngam kunna y Afu Dios nga nakkahi, 'Ikaw nga ababbaw ya appanonot mu! Matay ka mismu kan yaw nga gabi. Innia gafen sangaw ya makakkua kan ngammin ira yan nga kukuam nga inarimanan mu?' "
- ²¹ Sangaw, nebalin y Jesus nga kunna nga nakkahi kan ya totolay, "Kunna tian ya mesimmu kan ya innia laman nga mangariman kan napakaru nga kukua para kan iggina pe laman, ngam mari na riku kan ya pangikuentan y Afu Dios kan iggina."
- ²² Kunna y Jesus nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Gaggafen, kayan ku kan ikayu, mari nu kavurungan ya attolay nu, nu hanna ya kanan nu, onu ya isinnun nu kan ya gibbaggian nu.
- ²³ On, gafu ta mas nabalor ya angkat nu annék kan makan, en mas nabalor ya gibbaggian nu annék kan sinnun.
- ²⁴ Panonotan nu ya gayang ira. Mari ra mabbini onu mangapit, en awan da nga parimanan onu abayaw, ngam tolayan y Afu Dios ira. Azzi mas kan ikayu, gafu ta mas nabalor kayu annék kan ya mammanuk ira.
- ²⁵ "Awayya nu kazze mamba amungan ya kanaddu ya attolay nu maski kan tangorat megafu kan ya avvuruvurung nu?

²⁶ Gaggafen, gafu ta awan nga makua ya avvuruvurung nu kan me-annung kan yan nga bissang nga gannud, ka-am ta kavurungan nu ya dudduma nga pakkatolayan nu?

²⁷ Panonotan nu ya addakal ya maseta ira. Mari ra matrabahu onu maddahet kan sinnun da. Ngam kayan ku kan ikayu, maski y Solomon nga riku nga patul kattun, kattu nabbisti iggina kan kakastan, mari negitta ya kasta ya sinnun na kan ya lappaw ya isa nga maseta kan ya tanap nga kuenta sinnun na.

²⁸ Nu kunna tian ya anninnun y Afu Dios kan ya maseta ira nga hinnian kan tanap kan sangaw nga algaw, en so nu mataruk medumbag/medungu kan afi, azzi mas kan ikayu, ikayu nga bissang ya angngurug nu.

²⁹ "En mari nu agganonot ya kanan nu en ya inuman nu, en mari nu mavvuruvurung.

³⁰ On, gafu ta, ya tolai ira nga mari makakammu kan y Afu Dios, agganonot da ngammin ira yan. Y Ama nu kan langit, ammu na mamba ya mawag nu.

³¹ Ngam panapanonotan nu ya appatul y Afu Dios, en iddan na kan ikayu ira yan en ya dudduma peba nga mawag nu.

³² "Ikayu nga pilippipia nga kakavulun ku, mari nu mattalaw, gafu ta ikayat y Afu Dios nga Ama nu nga isipat ikayu kan ya appatul na.

³³ Ilaku nu ya kukua nu, en mangiddan kayu kan ya pobre ira. Kannia angngua nu kan yan, kuenta mamanday kayu kan pitaka nu nga mari maddana. Ya ikayat ku nga kayan, arig mangunonud kayu kan kukua nu ira kan langit nga mari vulvua/pulus mofut. Awan nga akkokot nga makaranni kannay, onu angit/angngat nga makadaral.

³⁴ On, gafu ta, maski kannu be tiaw ya dian nga kononuran ya kukua nu ira, yan pay ya agganonot nu."

³⁵ "Mawag kan siggaparan kayu nga mattalattaron kan ya annolik nga megitta kan minasserbi ira nga siggaparan en aggasibat ya gi-allamparanan

da nga mattalattaron kan ya allabbet ya afu ra nga maggafu kan boda. Nu lumabbet iggina nga mattottok, irame ra vukatan ya puerta.

³⁷ Mabendisionan ira nay nga minasserbi nga madatangngan ya afu ra nga aggalukag kannia allabbet na. Kayan ku kan ikayu, kabalin na nga mattali kan ya sinnun na, panutturán na ira kan ya bikat ya lamesa, en pakanan na ira.

³⁸ Uli kayan ku kan ikayu nga mabendisionan ira yan nga minasserbi nu madatangngan ya afu ra ira nga siggaparan maski kan tangnga gabi onu kabalin na.

³⁹ "Takkilalan nu yaw. Nu ammu zinan ya makabbalay ya orat nga aggangay ya akkokot, mari na ituluk nga matallung ya balay na.

⁴⁰ Kunna tian pay kan ikayu, mawag kan siggaparan kayu, gafu ta manoli nak nga Anak Tolay kan orat nga mari nu abbattan."

⁴¹ Sangaw, kunna y Pedro nga namovut kan y Jesus, "Afu, kinahim kazze yan nga panggarrian kan ikami laman onu kan ngammin nga totolay?"

⁴² Kunna y Afu Jesus nga siminabbag, "Kinahik yan kan ya innia laman. Innia gafen ya mapammakatalakkan en masirib nga minasserbi nga sinunnak ya afu na nga ingkargadu kan ya balay na kannia kawan na nga iggina ya mangiddan kan ya kakavulun na kan ya billay ra nga kanan da kan ya gagangay nga orat?

⁴³ Iggina ya minasserbi nga madatangngan ya afu na kannia allabbet na nga mamaraparulot kan ya nepakua na kan iggina. Mapalad iggina.

⁴⁴ Kurug ya kayan ku kan ikayu, tunnakan na iggina nga ingkargadu kan ngammin nga kukua na.

⁴⁵ Ngam nu kunna yan nga minasserbi kan ya nonot na, 'Mabayag peba ya allabbet ya afuk,' en nu pegafanan na sangaw nga palapalukan ya kakavulun na nga minasserbi nga lallaki en babbay, en nu mangamangan, mamippissa en melellaw laman iggina,

⁴⁶ madatangngan nattaruk ya afu na iggina kan algaw nga mari na abbattan en kan orat nga mari na ammu. Sangaw, nelot/nafulotan ya angngastigo ya afu na kan iggina, en ipetadday na iggina kan ya mari mamarulot ira.

⁴⁷ "Ya minasserbi nga makakammu kan ya uray ya afu na, ngam mari na napparan kan ya allabbet na, en mari na kiningngua ya uray na, nelot ya kakastigo na.

⁴⁸ Ngam ya minasserbi nga mari makakammu kan ya uray ya afu na, en nakakua kan ganagannud nga mepangngat kan ya kakastigo na, makastigo kan bissang. On, gafu ta, ya innia laman nga neddannan kan aru, aru pay nattaruk ya mennanaman nga malak kan iggina. En ya innia laman nga mapammakatalakkan kan mas aru, mas aru pay nattaruk ya mawag kan itoli na."

⁴⁹ Nassige y Jesus nga kunna nga nakkahi, "Minang nak kan ya utun rusak tase mangiwarak nak kan afi. Pare zinan ta gumatagatang ngin.

⁵⁰ Nelot ya dandam nga mawag kan pasan ku nattaruk nga alale kapalammaddan ku, en marik makapemamak addet kan ya kesimmu na.

⁵¹ Abbattan nu kazze nga minang nak kan ya utun rusak nga mangiyangay kan imamak? Awan! Kayan ku kan ikayu nga mari kan imamak nu azzi aggurungay.

⁵² Mamegafu kan sangaw, nu hinnian lima nga makkarabbalay, makkaratutturiya ra, tallu kontra dua, en dua kontra tallu.

⁵³ Makkaratutturiya ya ama ira en ya anak da ira nga lallaki. Makkaratutturiya ya ina ira en ya anak da ira nga babbay. Makkaratutturiya pay ya katuangan nga babbay en ya manuwang da ira nga babbay."

⁵⁴ Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi peba kan ya totolay, "Nu masingan nu nga makkunam kan ya taggappan, kayan nu mamba nga mappanget nga moran, en kurug nga moran.

⁵⁵ Nu maggafu ya angin kan ziraya, kayan nu mamba nga nelot sangaw ya patu, en kurug nga mapatu.

56 Appen napia/Aginpipia kayu gafu ta ammu nu ya kebalinan ya masingan nu nga mesimmu kan ya utun rusak en kan langit, ngam ya kebalinan ya masingisingan nu nga mesissimmu kan ira yaw nga algaw, ka-am ta mari nu vulvua ammu?"

57 "Ka-am ta mari nu madisidi ya mepangngat nga kuan nu?

58 Nu hinnian mangakusa kan ikaw, kuan mu ya panda mawayyam nga makiyareglo kan iggina kannia annaladalan nu peba, tase mari na ka piddangngan nga iyatubang kan ya hues, en iyalawat na ka sangaw kan ya guardia nga mangikarsel kan ikaw.

59 Kayan ku kan ikaw, marim vulvua makalawan kannay addet zi mapagan mu ya gatut mu, maski ultimu sentabo."

Lucas 13

1 Kan yan nga tiempo, hinnian/asan dudduma/karruan nga totolay nga minang nakkahi kan y Jesus kan me-annung kan ya taga Galilea ira nga nepapatay y Pilato en nepekivu na ya giddahan da kan ya daha ya aya-ayam nga iyofresi/idedika ra kan y Afu Dios.

2 Kunna y Jesus nga namovut kan ira, "Abbattan nu kazze/pano nga mas nadammat ya liwaliwat ira nay nga taga Galilea annek/ngam kan ya dammat ya liwaliwat ya kagitta ra nga taga Galilea gafu ta kunna tian ya nekapatay ra?

3 Awan! Kayan ku kan ikayu nga nu mari nu mabbabawi, matay kayu pay nga megitta kan ira.

4 En hanna pay ya pangabbattan nu nga me-annung kan ya mafulu se walu nga totolay nga inazzilan ya natomba nga torre kan ya Siloe en nakkakatay ra? Abbattan nu kazze nga mas nadammat ya liwaliwat da annek kan ya dammat ya liwaliwat ya kagitta ra nga maddian kan Jerusalem?

5 Awan! Uli kayan ku kan ikayu nga, nu mari nu mabbabawi, matay kayu pay nga megitta kan ira."

- ⁶ Sangaw, kinahi y Jesus yaw nga pangngarrian kan ira nga kunna, "Hinnian tolai nga hinnian tangafun nga igos na nga nemula kan ya koman na. Minang na iningan nu hinnian vunga na, ngam awan.
- ⁷ Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya mananggaw kan ya koman na, 'O, innan mu yaw nga igos! Kan tallu rahun, minang ku iningan nu navvunga, ngam awan. Gaggafen, tukaran en atturan mun, gafu ta awan nga serbi ya rusak nga nemulan na.'
- ⁸ "Ya mananggaw kan ya koman, kunna nga nakkahi, 'Afu, porrian mu be laman kan yaw nga dahun gafu ta kokkoban ku ya pallehut na en abonowan ku.
- ⁹ Nu mavvunga kan ya mappanget nga dahun, napia, ngam nu awan, ipatukad mun.' "
- ¹⁰ Kan isa nga algaw nga angngilinan ya Judio ira, maddaggun y Jesus nga mattuldu kan ya isa nga sinagoga.
- ¹¹ Hinnian babay kannay nga inafunan narakat/napot nga espiritu kan mafulu se walu rahun ngin nga pinattalattakit na iggina. Pinaddungkug na iggina, gaggafen, mari na nga makapattadag kan natunung.
- ¹² Kattu nasingan y Jesus iggina, inakkulan na, en kunna nga nakkahi, "Babay, mammapia kan!"
- ¹³ Sangaw, nepotun y Jesus ya ima na kan iggina, en nerame na nga nanadag kan natunung, en zinayarayaw na y Afu Dios.
- ¹⁴ Ngam nallussaw ya panakallan kan ya sinagoga, gafu ta nappammapia y Jesus kan tolai kan ya algaw nga angngilinan da. Sangaw, kunna ya panakallan nga nakkahi kan ya totolai, "Hinnian annam nga algaw kan tangaligguan nga mepangngat kan ya attrabahu. Awayya nu ya umang kanniaw nga mapammapia kan maski hanna kan ira yan nga algaw, ngam mari na kan ya algaw nga angngilinan tera."
- ¹⁵ Ngam kunna nga siminabbag y Afu Jesus, "Appen napia/Aginpipia kayu gafu ta kada isa kan ikayu, nu mawwaw ya nuang na onu ya asno na,

babbaran na en iyangay na nga penuman kan ya dian ya danum maski algaw nga angngilinan tera, azze/awan kasi?

16 Kunna tian pay, yaw nga babay nga isa kan ya gakagaka y Abraham nga kuenta binalud y Satanas kan mafulu se walu rahun, mepangngat nga mababbaran iggina pay kan sangaw nga algaw nga angngilinan tera, azze?"

17 Kattu kinahi y Jesus yan, ngammin ya nammari kan iggina, napasiranan da, ngam nayayat ya dudduma nga totolay kan ngammin nga mekapakkapalat nga ganagannud nga kinikkingngua na.

18 Sangaw, kunna y Jesus nga namovut, "Hanna ya ke-angngarrian ya appatul y Afu Dios? Hanna ya pangiparrian ku kan yan?

19 Yaw ya ke-angngarrian na. Megitta kan vukal mustasa nga inalak ya isa nga tolal, en nemula na kan ya laguerta na. Nattuhu en nabbalin kan dakal nga mula, en nattuhut/nassubut ya mammanuk ira kan ya pangapanga na."

20 Kunna nga namovut manin, "Hanna peba ya pangiparrian ku kan ya appatul y Afu Dios?

21 Megitta kan lebadura nga inalak ya isa nga babay nga netangelunaw na kan ya tallu salub nga arina, en nemasa na, en kabalin na, nappaf ya interu masa."

22 Kannia annaladalan da Jesus nga umang kan Jerusalem, nassibisibal/naddahadahat iggina nga nattuttuldu kan ya poblasion en barrio ira.

23 Hinnian tolal nga namovut kan iggina nga kunna, "Afu, bissang/bissut kazze/pano laman ya karu ya totolay nga mapalliad nattaruk?" Kunna y Jesus nga siminabbag,

24 "Kakkapan nu ya tumallung kan ya atazzit/assilat nga puerta, gafu ta kayan ku kan ikayu, napakaru ya totolay nga kakkapan da ya tumallung, ngam mari ra makatallung.

²⁵ Megitta y Afu kan ya isa nga makabbalay nga minang na ne-annusi/netusi ya puerta ya balay na. Ikayu, kuenta aggatadag kan liwan nga makatottotok kan yan nga puerta, en kunnu sangaw nga makkul, 'Afu, vukatan mu ya puerta!' "Ngam kunna sangaw nga tumabbag, 'Mari ta kayu inamammu en nu taga innia kayu.'

²⁶ "Sangaw, kunnu nga mangiparandam, 'Ngam Afu, nakiyatubang kami kan ikaw nga nangan en mininum, en nattuttuldu ka kan ya babalay mi peba.'

²⁷ "Ngam kunna manin nga makkahi, 'Mari ta kayu inamammu en nu taga innia kayu. Umarayyu kayu kan yakan, ikayu ngammin nga maka-angngua kan narakat/napot!'

²⁸ Mattangatangit en mangngarangaritam/mangngaratenget kayu nattaruk nu masingan nu ira Abraham, Isaac en y Jacob en ngammin ya profeta ira pay kan ya pappatulan y Afu Dios, ngam ikayu, melappak kan liwan.

²⁹ Hinnian pay nattaruk totolay kannay nga maggafu kan silawan, taggappan, zilod en ziraya, en makipangan da ngammin kan ya pappatulan y Afu Dios.

³⁰ Ginan nu yaw! Hinnian totolay nga mapozzan kan sangaw nga maponna nattaruk, en hinnian totolay nga maponna kan sangaw nga mapozzan nattaruk."

³¹ Mismu kan yan nga orat, hinnian Fariseo ira nga minang kan y Jesus nga kunda nga nakkahi, "Napia nu mapanaw ka tiaw, en angka kan tanakkuan nga lugar, gafu ta ikayat na ka nga ipapatay y Herodes."

³² Ngam kunna nga siminabbag y Jesus, "Angkayu kan iggina nay nga minangngilohot, en kayan nu kan iggina nga massigisige nak nga mamappaw kan narakat nga espiritu ira en mappammapia kan totolay kan sangaw nga algaw en so nu mataruk, en so nu isa nga algaw, mabalin kun ya trabahuk.

³³ Kayan ku kan ikayu nga mawag kan isigek ya gakkad ku kan sangaw nga algaw, so nu mataruk, en kan ya metunud nga algaw peba. On, gafu ta mari na awayya nga hinnian profeta nga mapatay kan tanakkuan nga lugar, nu azzi kan Jerusalem laman.

34 "Ikayu nga maddian kan Jerusalem, pinatay nu ya profeta ira, en binarabarad nu kan batu ira nay nga binon y Afu Dios kan ikayu addet zi nakkakatay ra. Naming aru ngin nga ikayat ta kayu nga ammunan kan kagitta ya angngammung ya isa nga bakat kan ya pipiyak na kan ya gannung ya payak na, ngam ne-ammari nu.

35 Ginan dak! Megafu kan yan, mapanawan nattaruk ya balay nu. Kayan ku kan ikayu nga mari rak uli masingan ngin addet zi kayan nu yaw nga me-annung kan yakan, 'Mabendisionan ya umang kan ittera nga hinnian kan iggina ya paka-awayya y Afu Dios!' "

Lucas 14

1 Kan isa nga algaw nga angngilinan ya Judio ira, minang y Jesus kan ya balay ya isa nga panakallan kan ya Fariseo ira, en nakipangan iggina kannay. Nesimmu kan hinnian/asan tolai kannay nga nallabbab nga minang kan ya atubang na. Ya tolai ira kannay, silissifutan da y Jesus nu hanna ya kuan na kan iggina.

3 Sangaw, kunna y Jesus nga namovut kan ya mestru ira kan ya dorob en ya Fariseo ira, "Ipamavulun kazze/pano ya dorob tera ya appammapia kan matakit kan ya algaw nga angngilinan tera, onu awan?"

4 Mari ra nappikat/nakkangkak. Sangaw, sinammit y Jesus iggina, en insigida nammapia, en kinahi na nga awayya nga lumabbet ya tolai ngin.

5 Sangaw, kunna y Jesus nga namovut kan ira, "Nu hinnian isa kan ikayu nga matanag/makabok ya anak na onu ya baka na kan ya vuvun kan algaw nga angngilinan, mari na kazze irame pagonan iggina mismu kan yan nga algaw?"

6 Mari ra nappikat manin.

7 Kannia annuttud ya nembitan ira kan ya bikat ya lamesa, nasingan y Jesus nga pillian da nga panutturin ya kabisera ira. Kunna nga nakkahi gafen kan ira,

- ⁸ "Nu hinnian mangimbata kan isa kan ikayu kan boda, marim manuttud kan ya kabisera, gafu ta maffugab hinnian mas mekakua annak/ngam kan ikaw nga nembitan pay.
- ⁹ Nu yan ya nanutturun mu, ya nangimbata kan ikayu, umang na sangaw kayan kan ikaw, 'Iddan mu ya tuttud mu be laman kan yaw nga tolai.' Sangaw, mapasiranan ka, gafu ta fersadu nga malit ka kan ya panutturun ya tolai nga kalinakkan ya kekuntan na.
- ¹⁰ Ngam nu membitan ka, angka manuttud kan ya panutturun ya tolai nga kalinakkan ya kekuntan na, tase so nu umang ya makallangan kan ikaw, awayya na nga kayan, 'Kofun, malit ka kan ya kabisera.' Sangaw, mekakua ka kan ya paratubangan ngammin ya kakavulun mu nga bisita.
- ¹¹ On, gafu ta, ya innia laman nga mappakatanang, me-alinak, en ya innia laman nga mappakalinak, me-atanang."
- ¹² Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi kan ya nangimbata kan iggina, "Nu mappataruk onu mappagiram ka, marim ipa-imbata ya kakkofun mu, onu ya wawwahim, onu ya mari tanakkuan kan ikaw onu ya karubam nga ririku, gafu ta ipa-imbata ra ka pay sangaw, en balattan da ka.
- ¹³ Ngam so nu mallangan ka, ipa-imbata ya pobre, pilay, pukul en vulaw ira.
- ¹⁴ Nu kukukuan mu yan, mabendisionan ka, gafu ta, maski mari ra ka awayya nga balattan, y Afu Dios ya mangibalat kan ikaw nattaruk nu pagginolayan na ya totolay ira nga natunung."
- ¹⁵ Hinnian isa kan ya negindan ira kan y Jesus nga mangan nga, kannia nepakagina na kan ira yan nga kinahi na, kunna nga nakkahi, "Mabendisionan ya innia laman nga makilangan kan ya pappatulan y Afu Dios."
- ¹⁶ Ngam kunna y Jesus nga siminabbag, "Hinnian tolai nga nangiprepara kan dakal nga langan, en napakaru ya nepa-imbata na.

- ¹⁷ Kan ya kalgawan ya langan, binon na ya isa nga kohung na nga kunna nga nepakahi kan ira, 'Angkayun kan ya langan gafu ta preparadu ngammin ngin.'
- ¹⁸ "Ngam naggiritta ra ngammin nga nappambar. Kunna nga nakkahi ya unna, 'Ipamakomam laman ngin, gafu ta marik makakangay. Bahu guminatang nak maitu/kelattan kan koman, en mawag kan annak innan.'
- ¹⁹ "Kunna nga nakkahi pay ya mekaddua, 'Ipamakomam laman ngin, gafu ta marik makakangay. Bahu guminatang nak maitu kan mafulu nga aggaradu, en mawag kan annak purban ira.'
- ²⁰ "Sangaw, kunna pay ya mekatallu, 'Marik makakangay, gafu ta bahu nak maitu nga nangatawa. Ipamakomam laman ngin.'
- ²¹ "Sangaw, luminabbet ya kohung, en kinahi na kan ya afu na ya kinahi ra. Nallussaw igginan, en kunna nga nakkahi kan ya kohung na, 'Malistu ka nga umang kan ya kallie en dalan ira kan yaw nga poblasion, en akkulan mu kanniaw ya pobre, pukul, vulaw en pilay ira.'
- ²² "Mari nabbayag, nanoli ya kohung na en kunna nga nakkahi, 'Afu, pinarulot kun ya nemandum, ngam hinnian peba panutturan.'
- ²³ "Sangaw, kunna nga nakkahi manin ya afu na kan iggina, 'Angka kan ya kalsada en dalan ira kan ya liwan ya poblasion, en bensian mu ya totolay kannay nga umang da pay kan ya langan ku tase mapannu ya balek.
- ²⁴ Kayan ku kan ikayu nga ni isa kan ira nay nga unna nga nepa-imbitak ya makasinsim kan yan nga nepaparan ku.' "
- ²⁵ Napakaru ya totolay nga me-evulun kan y Jesus. Nabbira iggina kan ira en kunna nga nakkahi,
- ²⁶ "Ya innia laman nga mayat nga me-evulun kan yakan, nu mari mas dakal ya ayat na kan yakan annak kan ya ayat na kan ya ama na, ya ina na, ya atawa na, ya anak na ira, ya wawwahi na, en maski peba ya angkat na pe laman, mari na awayya nga mabbalin kan disipulok.

²⁷ En ya innia laman nga mari mangattu kan ya kurut na pe laman kan kagalgaw, en mari na me-evulun kan yakan, mari na pay awayya nga mabbalin kan disipulok.

²⁸ Nu hinnian isa kan ikayu nga mayat nga mamatadag kan torre, manuttud bitan iggina, en karkulan na nu pia ya magasto na, tase mammuan na nu makalannat ya kuartu na kan pamalin na, azze?/awan kasi?

²⁹ On, gafu ta, nu mari kunna tian ya kuan na, en nu mari na mabalin, kabalin na nga mangikkua/mangippay kan fundasion, ngammin ya makasingan, aggilokowan da sangaw iggina

³⁰ nga kunda, 'Yan nga tolay, pinegafanan na ya nappapatadag kan torre, ngam mari na mamba nabalin.'

³¹ "Kunna tian pay, nu hinnian patul nga umang makiggerra kan isa nga patul, panonotan na bitan nu matubang ya mafulurivu nga suddalu na ya duafulurivu nga umang makiggerra kan ira, azze?

³² Nu mapanonot na kan mari ra mawayya, kannia arayyu ra peba, mabbon iggina kan makkiddaw kan areglo kan ya mekaddua nga patul.

³³ Itolik nga kayan gafen kan ya kada isa kan ikayu, nu mari nu panawan ngammin ya kukua nu, mari nu awayya nga mabbalin kan disipulok."

³⁴ "Napia ya asin, ngam nu nabaruk/natabeng ngin, annianna/kunnasi/manna ya pakakasin na manin? Awan ngin!

³⁵ Awan vulvua/pulus serbi nan maski kan ya rusak, onu maski kan ya navuttul nga atay ayam nga pangalakan kan abono, nu azzi melappak laman ngin. Patalattappan nu ya bahu kinahik kan ikayu nu ikayat nu nga mantindian."

Lucas 15

¹ Kan isa nga algaw, aru ya minakkolekta ira kan bienes/vuwit en minalliwat ira nga minang naggina kan y Jesus.

- ² Ya Fariseo ira en ya mestru ira kan ya dorob, kunda nga namaraparakat kan iggina, "Yan nga tolay, mangala-alaba kan minalliwat ira en makipangapangan peba kan ira."
- ³ Gaggafen, kinahi na yaw nga pangngarrian kan ira nga kunna,
- ⁴ "Nu hinnian/asan matut nga karneru ya isa kan ikayu, en nu mawawan ya isa, hanna ya kuan yan nga tolay? Panawan na ya siammafulu se siam kan ya appastoran, en umang na tafulan tu nawawan addet zi matafulan na, azze/awan kasi?
- ⁵ So nu matafulan na, mayayat nga mangattu kan ya karneru,
- ⁶ en ilabbet na. Sangaw, akkulan na ya kakkofun en kakaruba na, en kunna nga makkahi kan ira, 'Makipaggaragarassia kayu kan yakan, gafu ta natafulan ku ya karneruk nga nawawan.'
- ⁷ Kayan ku kan ikayu, kunna tian pay, mas nelot/nafulotan peba ya payayat ya hinnian ira kan langit megafu kan ya isa nga minalliwat nga mabbabawi annnek/ngam kan ya siammafulu se siam nga natunung nga totolay nga mari ra mawag ya mabbabawi."
- ⁸ "Nu hinnian mafulu nga kuartu nga plata ya isa nga babay, en nu mawawan na ya isa, hanna ya kuan na? Mangisibat iggina kan allamparan, siratan na ya interu balay, en tafatafulan na kan napia addet zi matafulan na, azze?
- ⁹ So nu matafulan na, akkulan na ya kakkofun en kakaruba na, en kunna nga makkahi kan ira, 'Makipaggaragarassia kayu kan yakan, gafu ta natafulan ku ya kuartuk nga nawawan.'
- ¹⁰ Kayan ku kan ikayu, kunna tian pay, mayayat ya anghel ira y Afu Dios megafu kan ya isa nga minalliwat nga mabbabawi."
- ¹¹ Kunna peba y Jesus nga nakkahi, "Hinnian tolay nga hinnian dua nga anak na nga lallaki.

- ¹² Kan isa nga algaw, kunna ya uzzan nga nakkahi kan ya ama na, 'Ama, iddan mu kan yakan ngin ya erensiak kan ya kukuam.' Binillay gafen ya ama ya kukua na kan ya dua nga anak na.
- ¹³ Kattu nappasa kan pia nga algaw, nelaku ya uzzan ngammin ya billay nan, en minang kan arayyu nga nasion. Ginasto na kannay ngammin ya kuartu na kan kinaloko.
- ¹⁴ "Kattu nagasto na ngammin ngin, nesimmu kan hinnian dakal nga bisin kan nay nga interu nasion, en nabbisin igginan.
- ¹⁵ Minang iggina sangaw gafen nakipaddian kan isa nga tolai nga maddian kan yan nga nasion. Binon na iggina kan ya pabbavian na ira tase ipatangaw na ya bavi na ira.
- ¹⁶ Megafu kan ya bisin na, ikayat na zinan ya mangan kan ya vunga karamansilit nga ipakapakan na kan ya bavi ira, ngam mari nepamavulun kan iggina.
- ¹⁷ Kan panguzzanan, napanonot na ya napia kan iggina, en kunna sangaw kan ya nonot na, 'Ngammin ya babbonan y amak, massosobra ya mepakan kan ira, ngam yakan, hinnian nak kanniaw nga gunese matay kan bisin.
- ¹⁸ Manoli nak kan y amak, en kayan ku kan iggina, "Ama, nakaliwat nak kan y Afu Dios kan langit en kan ikaw pay.
- ¹⁹ Marik mepangngat nga mekuenta kan anak mun. Ngam kazzen ta alaban nak, en ikuenta nak laman ngin kan babbonan mu." ‘
- ²⁰ "Sangaw, naggannukat iggina tase manoli kan ya ama na. Kannia arayyu peba iggina kan ya balay ra, nelahiban ya ama na iggina. Nasidduk ya futu na. Sangaw, nappaladdiaw iggina nga ziminafung kan iggina, en ginaggakkap en inamma-amman na iggina.
- ²¹ Kunna nga nakkahi ya anak na, 'Ama, nakaliwat nak kan y Afu Dios kan langit en kan ikaw pay. Marik mepangngat nga mekuenta kan anak mun.'

- 22 "Ngam ya kiningngua ya ama na, inakkulan na ya babbonan da ira, en kunna nga nakkahi, 'Alistuan nu nga alakan kanniaw tu kapianan nga sinnun, en isinnun nu kan iggina. Sakklangan en sapatutan nu iggina.
- 23 Sangaw, angkayu alakan tu napataba nga mabbing nga baka, en partian nu. Masselebra tera,
- 24 gafu ta yaw nga anak ku, nekuentak kan natay ngin, ngam sangaw, aggamatolay balattan. Nawawan iggina, ngam sangaw, natafulan ngin!' En namegafu ra nga nasselebra.
- 25 "Kan yan nga orat, hinnian ya kaka nga anak na kan ya koman na. Kannia allabbet na nga minaranni kan ya balay ra, nagina na ya sunata, en nasingan na ya totolay nga mabbarayle.
- 26 Sangaw, inakkulan na ya isa nga babbonan da, en pinovutan na nu hanna ya maddaggun nga mesimmu.
- 27 "Kunna nga siminabbag, 'Luminabbet ngin ya wahim, en nepaparti ya amam tu napataba nga mabbing nga baka, gafu ta awan nga narakat/napot nga nesimmu kan iggina, en napia ya gawagawayan na nga luminabbet.'
- 28 "Sangaw, nallussaw iggina, en ne-ammari na ya tumallung kan ya balay ra. Nallawan gafen ya ama na, en nekikkiddaw na kan iggina nga tumallung.
- 29 Ngam kunna nga nakkahi kan ya ama na, 'Panonotan mu. Sinesserbian ta ka kan aru nga dahun, en ni kan missa nga zi ta ka pinarulot kan ya bilin mu. Maski kunna tian peba, awan vulvua/pulus neddan mu kan yakan maski laman mabbing nga kazzing tase awayyak en ya kakkofun ku nga masselebra.
- 30 Ngam kattu luminabbet yan nga anak mu nga ginasto na ya kukuam kan minakkipaga nga babbay, minang mu lallaman ngin nepaparti tu napataba nga mabbing nga baka megafu laman kan iggina.'
- 31 "Kunna ya ama na nga siminabbag, 'Anak ku, kanakanayun ka mamba nga hinnian kan yakan, en ngammin ya kukuak, kuam pay.

³² Mepangngat kan masselebra en mayayat tera gafu ta yaw nga wahim, nekuentak kan natay ngin, ngam sangaw, aggamatolay balattan. Nawawan iggina, ngam sangaw, natafulan ngin.' "

Lucas 16

¹ Kinahi y Jesus yaw nga pangngarrian kan ya disipulo na ira nga kunna, "Hinnian/Asan isa nga riku nga hinnian ingkargadu na kan ya kukua na. Nedanug da kan iggina nga daradarogattan ya ingkargadu na iggina.

² Megafu kan yan, nepakkul na iggina, en kunna nga namovut, 'Hanna yaw nga naginak nga me-annung kan ya kukukuan mu? Ara! Iddan mu kan yakan ya lista ngammin ya kargom, gafu ta azzan ta kan nga ingkargaduk.'

³ "Kunna ya ingkargadu kan ya nonot na, 'Ananoy! Hanna pano ya kuan ku, gafu ta azzan nak kun ya afuk kan ya pattribahuan ku? Nakafi nak nga makkokkob, en mappasiran nak nga makilelimut.

⁴ O, ammu kun ya kuan ku tase hinnian mangalaba kan yakan senannu makipaddian nak kan ya gibbalayan da so nu mapapanaw nak kan ya pattribahuan ku.'

⁵ "Sangaw, nepakkul na ngammin ya nakagatatut kan ya afu na, inisi-isa na, en kunna nga namovut kan ya unna, 'Pia ya ginatatut mu kan ya afuk?'

⁶ "Kunna nga siminabbag, 'Matut kan angang nga denu olivo.' "Kunna ya ingkargadu nga nakkahi, 'Die ya resibum. Alakan mu, manuttud ka, en alistuan mu nga ullian nga iturak ya limafulu kan angang.'

⁷ "Kunna nga namovut malappay/mabbit kan ya mekaddua, 'Ikaw, pia pay ya ginatatut mu kan ya afuk?' "Kunna nga siminabbag, 'Matut kan garung nga trigu.' "Kunna nga nakkahi, 'Die ya resibum. Manuttud ka, en ullian mu nga iturak ya walufulu kan garung.'

⁸ "Sangaw, nedayaw ya afu na ya darogat nga ingkargadu na megafu kan ya ka-utak na nga napparan kan ya mappanget. On, gafu ta kurug nga, ya tolai ira nga agganonot da laman ya ganagannud kan ya utun lusak, mas ma-utak

kan ya kukukuan da kan ya ikattolay ra annex/ngam kan ya tolai ira nga nanawahan ya ginnonotan da.

⁹ Sangaw, kayan ku kan ikayu nga iyusa nu ya kukua nu nga nemundowan kan pakikkofun tase so nu mofut ngin, awayya na nga malaba kayu kan ya paddianan ira nga awan da nga panda.

¹⁰ Ya innia laman nga mapammakatalakkan nga makkargo kan bissang/bissut, mapammakatalakkan pay kan aru. En ya innia laman nga mari mapammakatalakkan kan bissang, mari na awayya pay nga mapammakatalakkan nga makkargo kan aru.

¹¹ Gaggafen, nu mari nu mapammakatalakkan nga makkargo kan ya nemundowan nga kukua, mari nu awayya pay nga mapammakatalakkan nga makkargo kan ya mannanayun nga kukua.

¹² En nu mari nu awayya nga mapammakatalakkan nga makkargo kan ya kukua ya tanakkuan, innia ya mangiddan kan ikayu kan ya kukua nu pe laman?

¹³ Awan nga minasserbi nga awayya na nga paggindanan nga serbian ya dua nga afu. On, gafu ta, nu kakkapan na ya kunna tian, ikalussaw na ya isa, en ayatan na ya isa, onu iddukan na ya isa, en imemenos na ya isa. Kunna tian pay, mari nu awayya nga paggindanan nga ayatan y Afu Dios en ya kukua ira."

¹⁴ Hinnian Fariseo ira kannay nga nakagina kan ngammin ira yan nga kinahi y Jesus. Gafu ta muyung/mukat kuartu ra, inuyu-uyaw ra iggina.

¹⁵ Ngam kunna nga nakkahi kan ira, "Ikayu! Ikayat nu nga abbattan ya totolay nga natunung kayu, ngam ammu y Afu Dios ya hinnian kan ya ginnonotan nu mamba. On, gafu ta, ya iyatanang ya totolay, ikalussaw y Afu Dios.

¹⁶ "Ya dorob y Afu Dios en ya nepeturak na kattun kan ya profeta ira, navulun addet kan ya tiempo y Juan nga Minabbawtiso. Namegafu ngin kan yan nga tiempo, nepalapalappat ya napia nga dumug nga me-annung kan ya

appatul y Afu Dios, en kan sangaw, napakaru ya totolay nga mamilit nga tumallung.

¹⁷ Ngam mas nalohon ya kapawan ya langit en ya rusak annekan mabbalin kan awan nga kuenta ya maski kabissangnan/kabissutan nga parte ya dorob.

¹⁸ "Ya innia laman nga lalaki nga igungay na ya atawa na en mangatawa kan tanakkuan, mekuenta iggina kan manallaw. En ya mangatawa kan ya innia laman nga babay nga negungay ya atawa na, mekuenta iggina pay kan manallaw."

¹⁹ Kinahi y Jesus yaw nga istoria kan ira. "Hinnian riku nga tolay nga nabbibbisti kan nangina nga kulor ubi en kan nakasta nga lino. Kagalgaw, mangamangan iggina kan na-angngina en na-assingngat.

²⁰ Hinnian pay minakkilimut nga mangngahan kan Lazaro nga ginurid ya interu baggi na. Kagalgaw, ne-angay en newalang iggina kan ya atubang ya trangka ya riku.

²¹ Kuru ikayat na ya kapakan na kan maski vutta/piripiri laman nga matanag/makabok kan ya gannung ya lamesa ya riku. Mari na kan yan laman, hinnian atu ira nga nattetoli nga nanizzinzil kan ya gurid na ira.

²² Kattu natay iggina, ne-angay ya anghel ira ya karallua na kan ya bikat y Abraham. Natay pay ya riku en netanam.

²³ "Ngam hinnian ya karallua na nga mazziyariyat kan Hades. Siminangug iggina, en nasingan na y Abraham kan arayyu en y Lazaro kan ya bikat na.

²⁴ Kunna nga nangikullet, 'Ama Abraham, kazzen ta ikallak nak en bonan mu y Lazaro tase idassam na ya pansaw ya kuramay na kan danum en umang na palamminan ya zilak, gafu ta mazziyariyat nak kan ya gatang na yaw nga afi.'

²⁵ "Ngam kunna y Abraham nga siminabbag, 'Anak, dandamman mu nga napinipia ya nepattolotolem kattu kasan mu kan ya utun rusak, ngam nazziyariyat iggina kan ya nepattolotolay na. Ngam kan sangaw, mabanabannayan iggina kanniaw, ngam ikaw, mazziyariyat ka kannian.

²⁶ En yaw peba, hinnian avvut nga nakabakaba en adadalam kan ya naddaratanan/nallalatanan tera. Hinnian yan nga avvut tase ya hinnian kanniaw, mari na makakangay kannian, en ya hinnian pay kannian, mari na makakangay kanniaw.'

²⁷ "Kunna ya riku nga siminabbag, 'Nu kunna tian gafen, Ama Abraham, ipakimallak ku kan ikaw nga bonan mu y Lazaro kan ya balay y amak,

²⁸ gafu ta hinnian lima nga wawwahik kannay. Bonan mu iggina tase ipakammu na kan ira, gafu ta marakat/mapot nu umang da pay kanniaw nga dian ku nga mazziyariyat.'

²⁹ "Ngam kunna y Abraham nga siminabbag, 'Mari mawag, gafu ta hinnian kan ira ya neturak y Moises en ya profeta ira kattun nga mangipakammu kan ira. Parulotan da zinan ira yan.'

³⁰ "Ngam kunna ya riku nga siminabbag, 'On, Ama Abraham, ngam mari peba makalannat ira yan. Ngam nu hinnian zinan magginnolay nga umang mangipakammu kan ira, mabbabawi ra.'

³¹ "Ngam kunna y Abraham nga nakkahi, 'Nu mari ra ginan ya neturak y Moises en ya profeta ira, maski nu hinnian magginnolay, mari ra mabensi.' "

Lucas 17

¹ Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Siguradu, hinnian/asan tentasion ira nga kegafanan ya alliwat ya totolay, ngam anakue/pakallallak pay ya innia laman nga paggafanan ya tentasion ira.

² Mas napia nu mabesinan ya karalong na kan aggilingan nga batu en melappak iggina kan bebay annak/ngam kan iggina ya paggafanan ya tentasion nga kegafanan ya alliwat ya isa laman kan ira yaw nga abbing.

³ Gaggafen, mappalan/memuhud kayu! "Nu hinnian isa nga wahim kan pangurug nga makaliwat kan ikaw, ivuyam iggina, en nu mabbabawi iggina, pakoman mu.

- ⁴ Aggangarrian, nu mamim pitu nga makaliwat iggina kan ikaw kan patangalgaw, en kada makaliwat iggina, nu umang na kayan kan ikaw nga kunna, 'Mabbabawi nak,' pakoman mu."
- ⁵ Sangaw, kunda nga nakkahi ya apostol na ira, "Pasikannan mu ya angngurug mi."
- ⁶ Kunna nga siminabbag y Afu Jesus, "Nu hinnian angngurug nu nga maski megitta laman kan vukal mustasa ya kadakal na, awayya nu nga kayan kan yaw nga kayu nga dakal, 'Mororay ka nga mabantul, en malit ka nga uli memula kan bebay,' en parulotan na kayu."
- ⁷ "Aggangarrian. Nu hinnian isa kan ikayu nga hinnian kohung na nga maradu kan ya koman onu mappastor kan karneru ira, nu lumabbet iggina nga maggafu kan ya koman, hanna ya kayan mu kan iggina? 'Manuttud ka gafu ta mangan kan,' kummu kazze/pano?
- ⁸ Awan, nu azzi kummu sangaw nga makkahi kan iggina, 'Paranan mu ya kanan ku, mattali ka, en serbian nak kannia angngan en agginum ku, en kabalin na, mangan en minum ka pay ngin.'
- ⁹ Mappabalat ka kazze kan ya kohung mu megafu kan ya nepammarulot na kan ya nabbonan mu kan iggina?
- ¹⁰ Kunna tian pay kan ikayu, kabalin ya ammarulot nu kan ngammin nga ipakua y Afu Dios kan ikayu, kunnu nga makkahi, 'Kohung kami laman nga awan nga kekuentan mi; kiningngua mi laman ya annungan mi.' "
- ¹¹ Kannia aggangay y Jesus kan ya siudad ya Jerusalem, nattalebad iggina kan ya nakkapingitan ya probinsia ya Samaria en ya probinsia ya Galilea.
- ¹² Kannia iggina nga tumallung kan ya isa nga barrio, hinnian mafulu nga totolay nga nadatangngan na nga hinnian leproso ra. Aggatadag da kan mediu arayyu,
- ¹³ en kunda nga nangikukkullet, "Jesus, Mestru! Kazzen ta ikallak mu ikami!"

- 14 Kattu nasingan na ira, kunna nga nakkahi, "Angkayu ipasingan ya gibbaggian nu kan ya papari." Kannia annaladalan da peba laman, nammapia ran.
- 15 Ya isa kan ira, kattu natenap na ya nepammapia na, nerame na nattoli kan y Jesus nga nakkukkullet nga naddayarayaw kan y Afu Dios.
- 16 Nallakab iggina kan ya rusak kan ya atubang y Jesus nga nappabalat kan iggina. Samaritano iggina.
- 17 Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi, "Mafulu ya napammapia, azze?/awan kasi? Be ya dian tu siam?
- 18 Ka-am ta yaw nga dayu laman ya nanoli nga mappabalat kan y Afu Dios?"
- 19 Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya tolai, "Awayyam manadag en lumabbet kan. Megafu kan ya angngurug mu, napammapia kan."
- 20 Hinnian dudduma/karruan nga Fariseo nga namovut kan y Jesus nu so nu innia ya ammegafu ya appatul y Afu Dios. Kunna nga siminabbag kan ira, "Awan nga sennial nga pakakammuan kan ya mappanget nga ammegafu ya appatul na.
- 21 Mari awayya nga makahi ya innia laman, 'Innan nu! Die kanniaw!' onu 'Diu kannay!' gafu ta hinnian ya appatul y Afu Dios kan ya kononaggan nu."
- 22 Kunna y Jesus nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Ammuk nga lumabbet nattaruk ya algaw ira nga ikayat nu nga hinnian nak nga Anak Tolay kan ikayu maski kan patangalgaw laman, ngam mari na awayya.
- 23 Hinnian nattaruk makkahi kan ikayu, 'Diu iggina,' onu 'Die iggina.' Ngam mari nu umang onu mevulun kan ira,
- 24 gafu ta, so nu lumabbet nak nga Anak Tolay kanniaw, megitta nak kan ya kilikilat nga mangnawag kan ya utun rusak addet kan ya arayyu nga lugar ira.
- 25 Ngam kallie na yan, mawag kan aru ya kapazapaziyat ku, en ya totolay nga matolay kan sangaw, pamammari rak.

- ²⁶ "Ya nesissimmu kattun kattu katolay y Noe, megitta kan yan pay ya mesissimmu nattaruk kan ya algaw ira kallie ya annolik nga Anak Tolay.
- ²⁷ Kattu nay nga tiempo, mangamangan en merenum ya totolay, maratawa en mapparatawa ra addet kan ya algaw nga nepattallung da Noe kan ya dakadakil nga barangay. Sangaw, nazzivak/nallum en nakkalimat da ngammin.
- ²⁸ Kunna tian pay, nadaral ya ciudad ya Sodoma kattun, kattu katolay y Lot. Ya tolai ira, mangamangan en merenum da, maggatagatang en mallakalaku, mammulumula en mabbalabalay ra.
- ²⁹ Ngam kan ya algaw nga nepappanaw ra Lot kan ya ciudad, noran kan afi en asuffri, en nakkasidug ngammin ya totolay.
- ³⁰ Kunna tian pay ya mesimmu nattaruk kan ya algaw nga appasingan ku nga Anak Tolay.
- ³¹ Kan yan nga algaw, ya innia laman nga hinnian kan ya atap ya balay na, en hinnian ya kukua na kan ya unag ya balay, mari na zinan tumallung ngin nga mangalak kan yan. Kunna tian pay kan ya tolai nga hinnian kan ya koman na, mari na zinan umang tollian ngin ya pinanawan na.
- ³² Dandamman nu tunay nga nesimmu kan ya atawa y Lot kattun.
- ³³ Ya innia laman nga kakkapan na nga italak ya angat na pe laman kan ya utun rusak, mapawan na ya angat na nga awan na nga panda. Ngam ya innia laman nga mangituluk kan ya angat na pe laman kan ya utun rusak megafu kan yakan, meddannan kan angat nga awan na nga panda.
- ³⁴ "Kayan ku kan ikayu, nu lumabbet nak kan gabi, en nu hinnian dua nga tolai kan ya isa nga kattri, malak ya isa, ngam matalan/mabattang ya isa.
- ³⁵ En nu hinnian dua nga babbay nga makka-uffun nga maggiling, malak ya isa, ngam matalan ya isa.
- ³⁶ En nu hinnian dua nga lallaki kan ya koman, malak ya isa, ngam matalan ya isa."

³⁷ Kunda nga namovut, "Afu, kanna be tiaw ya kesimmuan na ira yan?" Kan isa nga ononi, kunna nga siminabbag, "Maski kanna be tiaw ya dian ya baggi nga natay, yan pay ya dian nga parammungan ya gayang ira."

Lucas 18

¹ Hinnian/Asan pangngarrian nga kinahi y Jesus kan ira tase kanakanayun nga maddasal da, en mari ra molang.

² Kunna nga nakkahi kan ira, "Hinnian hues kan isa nga ciudad nga awan na nga attalaw kan y Afu Dios, en awan na nga angngikakua kan ya ikattolay na.

³ Hinnian pay balu nga babay kan nay nga ciudad nga nakatotoli kan iggina, en kunna nga nakimemallak kan iggina, 'Senior hues, kazzen ta italak nak kan ya mangakusa kan yakan.'

⁴ "Nabayag nga ne-ammari ya hues, ngam kan panguzzanan balalaman, kunna kan ya nonot na, 'Maski awan nga attalok kan y Afu Dios onu angngikakuak kan ya ikattolek,

⁵ gafu ta isti-istorbowan nak nay nga balu, faboran ku kan ya mangakusa kan iggina, tase mari na makatotoli kan yakan nga mamatakit kan ya uluk.' "

⁶ Kunna peba y Jesus nga nakkahi, "Patalattappan nu ya napanonot tu narakat/napot nga hues.

⁷ Y Afu Dios pay, faboran na ya mangurug ira kan iggina nga makadasadasal kan iggina kan algaw en gabi. Mari na bayahan, azze?/awan kasi?

⁸ Kayan ku kan ikayu nga alistuan na nga italak ira. Ngam nattaruk nu manoli nak nga Anak Tolay kan ya utun rusak, hinnian kazze/pano madatangngan ku nga angngurug ya totolay?"

⁹ Hinnian dudduma/karruan nga totolay nga mangabbat kan natunung da pe laman, ngam imemenos da ya ikattolay ra mamba. Kinahi na yaw nga pangngarrian na kan ira nga kunna,

¹⁰ "Hinnian dua nga totolay nga minang naddasal kan ya lalantaran ya templo. Fariseo ya isa, en minakkolekta kan bienes/vuwit ya isa.

- 11 Nesissa nga aggatadag ya Fariseo, en kunna nga naddasal, 'O Dios, mappabalat nak kan ikaw, gafu ta marik megitta kan ya dudduma nga totolay nga darogat, onu mari natunung, onu maddallaw, onu maski nay nga minakkolekta kan bienes.
- 12 Mayuno nak kan mamiddua kan tangaligguan, en ngammin nga matafulan ku, iddan ku kan ikaw ya pakkamafulu ra.'
- 13 "Ngam aggatadag ya minakkolekta kan bienes kan mediu arayyu nga ne-ammari na nga siminangug kan langit. Binitibitug na ya tagang na, en kunna nga naddasal, 'O Dios, kazzen ta ikallak nak nga minalliwat.'
- 14 Kayan ku kan ikayu, yan nga minakkolekta kan bienes, luminabbet kan ya balay na nga napakoma imbes kan ya Fariseo. On, gafu ta, ya innia laman nga mappakatanang, me-alinak, en ya innia laman nga mappakalinak, me-atanang."
- 15 Hinnian dudduma nga totolay nga nangiyangay kan ya anak da ira kan y Jesus tase ipotun na ya ima na kan ira. Kannia nepakasingan ya disipulo na ira kan yan, ginamman da ira.
- 16 Ngam inakkulan y Jesus ya anak ira en kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Pavulunan nu ya anak ira nga me-angay kan yakan, en mari nu gamman ira, gafu ta ya kunna tiaw ira ya mesipat kan ya appatul y Afu Dios.
- 17 Kurug ya kayan ku kan ikayu nga ya innia laman nga mari mangalawat kan ya appatul y Afu Dios kan kagitta ya angngalawat ya abbing, mari na mesipat kan ya appatul na."
- 18 Hinnian isa nga mammoray nga kunna nga namovut kan y Jesus, "Napia nga Mestru, hanna ya kuan ku tase malawat ku ya angat nga awan na nga panda?"
- 19 Kunna y Jesus nga siminabbag, "Ka-am ta kinahim nga napia nak? Awan nga napia nu azzi y Afu Dios laman.

- ²⁰ Ammum ya dorob ira: 'Marim manallaw onu makidallaw. Marim mamatay. Marim makkokot. Marim mattestigu kan laddud/busid. Ikakuam ya amam en ya inam.' "
- ²¹ Kunna nga siminabbag ya mammoray, "Pinaraparulot ku ngammin ira yan namegafu peba kattu kabbing ku."
- ²² Kattu nagina y Jesus yan, kunna nga nakkahi, "Ngam hinnian isa peba nga pakkurangan mu. Ilakum ngammin ya kukuam, en iddan mu ya pallakuan mu kan ya pobre ira, en nu kuan mu yan, hinnian nattaruk karikum kan langit. Kabalin na, manoli ka en me-evulun ka kan yakan."
- ²³ Kannia nepakagina na kan yan, nakkarandam, gafu ta rikiriku iggina.
- ²⁴ Iningan y Jesus iggina, en kunna nga nakkahi, "Avva/Hanna ma ya ziyat ya attallung ya riku nga totolay kan ya pappatulan y Afu Dios!
- ²⁵ Mas nalohon ya attallung ya isa nga kamellio kan ya lattuk dahum annek/ngam kan ya attallung ya isa nga riku nga tolai kan ya pappatulan y Afu Dios."
- ²⁶ Kannia nepakagina ya totolay kan yan, kunda nga namovut kan iggina, "Innia gafen ya mapalliad?"
- ²⁷ Kunna nga siminabbag, "Ya mari makua ya tolai, makua y Afu Dios."
- ²⁸ Sangaw, kunna y Pedro nga nakkahi, "Pinanawan mi ya gibbalayan mi tase me-evulun kami kan ikaw."
- ²⁹ Kunna nga siminabbag y Jesus, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, awan nga tolai nga pinanawan na ya balay na, ya atawa na, ya wawwahi na, ya manak na, onu ya anak na ira, tase masserbi iggina kan ya appatul y Afu Dios,
- ³⁰ nga mari mangalawat kan maming aru kan ira yan kan yaw nga attolai, en kan ya mappanget nga attolai, malawat na ya angkat nga awan na nga panda kan langit."
- ³¹ Ne-arayyu y Jesus kan bissang/bissut ya mafulu se dua nga disipulo na, en kunna nga nakkahi, "Ginan dak! Maddaggun tera nga umang kan Jerusalem,

en ngammin ya neturak ya profeta ira kattun nga me-annung kan yakan nga Anak Tolay, matumpal kannay.

32 Me-alawat nak kan ya totolay nga mari Judio. Uyu-uyawan dak, tattazzian dak, lusulusaban dak,

33 latalatiguan dak en patayan dak. Ngam kan ya mekatallu nga algaw, magginnolay nak balalaman."

34 Ngam awan vulvua/pulus nantindian ya disipulo na ira, gafu ta adalam ya kebalinan ya ergo na ira, en mari ra ammu ya ikayat na nga kayan.

35 Kattu nakaranni ra Jesus kan ya poblasion ya Jerico, hinnian isa nga vulaw nga minakkilelimut nga aggatuttud kan ya bikat ya dalan.

36 Kannia pakagina na kan ya aru nga mattatalebad, pinovutan na nu hanna ya maddaggun nga mesimmu.

37 Kunda nga nakkahi kan iggina, "Mattalebad y Jesus nga taga Nazaret."

38 Sangaw, kunna nga nangikukkullet, "Jesus, Gaka y David, kazzen ta ikakkallak nak!"

39 Ya totolay nga nonna annak kan y Jesus, nevuya ra iggina tase mari na makassag. Ngam mas lallaman ngin nga nekukkullet na nga kunna, "Gaka y David, kazzen ta ikakkallak nak!"

40 Sangaw, nemmang y Jesus, en kinahi na nga iyangay ra ya vulaw kan iggina. Kattu nakaranni iggina kan y Jesus, kunna y Jesus nga namovut,

41 "Hanna ya ikayat mu nga kuan ku para kan ikaw?" Kunna nga siminabbag, "Afu, ikayat ku nga makasingan nak!"

42 Kunna y Jesus nga nakkahi, "Megafu kan ya angngurug mu, makasingan kan."

43 Nerame na nga nakasingan. Sangaw, nevulun iggina kan y Jesus nga zinayarayaw na y Afu Dios. Kannia nepakasingan ngammin ya totolay kan yan, zinayarayaw ra pay y Afu Dios.

Lucas 19

- ¹ Sangaw, manaladalan da Jesus nga mattalebad kan ya poblasion ya Jerico.
- ² Hinnian/Asan tolay kannay nga mangngahan kan Zakeo. Panakallan kan ya minakkolekta ira kan bienes/vuwit en riku iggina.
- ³ Ikayat na nga innan nu innia y Jesus. Ngam mari na masingan iggina gafu ta pandak y Zakeo en katallabban kan ya totolay nga hinnian kan ya pallehut na.
- ⁴ Nappalapaladdiaw iggina gafen nga nonna, en nakkalantay/nakkalay kan kayu nga sikomoro tase masingan na y Jesus nga mappanget nga mattalebad kannay.
- ⁵ Kattu nakakaddet y Jesus kan nay nga dian y Zakeo, siminangug iggina, en kunna nga nakkahi, "Zakeo, alistuan mu ya mazzittag, gafu ta mawag kan annak kan ya balem kan sangaw nga algaw."
- ⁶ Inalistuan na gafen nga nazzittag, en nayayat iggina nga namadulot kan y Jesus kan ya balay ra.
- ⁷ Kattu nasingan ngammin ya totolay yan, kunda nga narreklamo, "Minang na binisita bitu ya isa nga minalliwat."
- ⁸ Nanadag y Zakeo, en kunna nga nakkahi kan y Jesus, "Afu, iddan ku ya gaddua ya kukuak kan ya pobre ira, en nu hinnian zinarogat ku, itolik kan iggina kan maming appat peba ya karu na."
- ⁹ Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi, "Kan sangaw nga algaw, mapalliad kayu nga makkarabbalay, gafu ta isa ka pay kan ya gakagaka y Abraham.
- ¹⁰ On, gafu ta, yakan nga Anak Tolay, minang nak kan ya utun rusak tase tafulan en palliaran ku ya nawawan ira."
- ¹¹ Kannia aggina ra kan y Jesus, hinnian peba pangngarrian nga kinahi na kan ira gafu ta aranni ran kan Jerusalem, en gafu ta inabbat da nga mappanget nga mamegafu ya appatul y Afu Dios.
- ¹² Gaggafen, kunna nga nakkahi kan ira, "Hinnian tolay nga atanang ya kekuentan na nga naggannukat nga umang kan arayyu nga lugar tase

matunnak iggina nga mappatul kan ya lugar na pe laman, en kabalin na, manoli iggina balalaman.

13 Kallie na nga napanaw, hinnian mafulu kan ya kohung na ira nga nepakkul na, en iniddannan na ira kan kuartu, en kunna nga nakkahi, 'Inigosio nu yan addet kannia annolik.'

14 "Ngam ya totolay na, ikalakalussaw ra iggina, en nabbon da gafen kan gumanat kan iggina nga mangibaggi/mangitadag kan ira nga makkahi kan ya manunnak, 'Ammari mi nga mappatul yan nga tolay kan ikami.'

15 "Ngam natunnak igginan kan patul, en kabalin na, luminabbet igginan. Nepakkul na sangaw tu kohung na ira nga pinannigosio na, tase mammuan na nu pia ya naganansia ra.

16 "Minaranni ya unna, en kunna nga nakkahi, 'Afuk, nakaganansia nak kan mafulu peba kan ya kuartu nga nepenigosiom kan yakan.'

17 "Kunna ya patul nga nakkahi, 'Napia ya kiningnguam. Napia ka nga kohung. Gafu ta napammakatalakkan ka kan bissang/bissut, tunnakkan ta ka nga mangidakal kan mafulu nga babalay.'

18 "Sangaw, nappatubbat nga minaranni ya mekaddua kan iggina, en kunna nga nakkahi, 'Afuk, nakaganansia nak kan lima peba kan ya kuartu nga nepenigosiom kan yakan.'

19 "Kunna ya patul nga nakkahi, 'Tunnakkan ta ka pay nga mangidakal kan lima nga babalay.'

20 "Sangaw, nappatubbat pay nga minaranni ya mekatallu, en kunna nga nakkahi, 'Afuk, die ya kuartum nga nepenigosiom kan yakan. Binitulan ku en inarimanan ku.

21 Marik nenigosio gafu ta nattalaw nak kan ikaw, gafu ta ammuks nga istrikto ka. Maka-alak ka kan marim nekkua/neppay, en mangapa-apit ka kan marim nemula.'

- ²² "Kunna ya patul nga nakkahi, 'Narakat/Napot ka nga kohung! Yan nga kinahim pe laman ya pamanunut ku kan ikaw. Kinahim nga ammun nga istriktu nak, en maka-alak nak kan marik nekkua, en mangapa-apit nak kan marik nemula.
- ²³ Ka-am gafen ta marim nebangku ya kuartuk tase kan sangaw kannia kasan kun, malawat ku zinan ya kuartuk en ya tuhu na pay?'
- ²⁴ Sangaw, kunna ya patul nga nakkahi kan ya aggatadag ira kannay, 'Alakan nu ya kuartu kan iggina, en iddan nu kan ya tolay nga hinnian mafulu nga kuartu na.'
- ²⁵ "Ngam kinahi ra kan iggina, 'O, Afu! Hinnian ngin mafulu kan iggina!'
- ²⁶ "Kunna nga nakkahi, 'Kayan ku kan ikayu, ya kada tolay nga hinnian kua na, mas aru peba ya meddan kan iggina. Ngam ya tolay nga awan na nga kua, maski ya bissang nga hinnian kan iggina, malak peba.
- ²⁷ Sangaw, iyangay nu kanniaw ira nay nga kontrak nga mari mayat nga mappatul nak kan ira, en patayan nu ira kan ya atubang ku.' "
- ²⁸ Kabalin ya nepakkahi y Jesus kan ira yan, nassige iggina nga naggadang nga umang kan Jerusalem, en nebulun ya disipulo na ira
- ²⁹ Kannia umara-aranni ran kan ya babalay ya Betfage en ya babalay ya Betania kan ya bikat ya Bakulud Olivo, nabbon iggina kan dua kan ya disipulo na ira
- ³⁰ nga kunna nga nakkahi kan ira, "Madderettio kayu nga umang kan ya metunud nga poblasion. Kannia pakakaddet nu kannay, hinnian masingan nu nga mabbing nga asno nga negalut nga mari peba vulvua/pulus natakayan. Babbaran nu, en iyangay nu kanniaw.
- ³¹ Nu hinnian mamovut kan ikayu nu ka-am ta babbaran nu, kunnu nga makkahi kan iggina, 'Mawag y Afu.' "
- ³² Sangaw, minang ya dua nga binon na, en nasimmuan da yan nga asno segun kan ya kinahi na kan ira.

- 33 Kannia ira nga mamabbad, ya makakkua ira, kunda nga namovut, "Ka-am ta babbaran nu ya asno?"
- 34 Kunda nga siminabbag, "Mawag y Afu."
- 35 Sangaw, ne-angay ra ya asno kan y Jesus. Sinapinan da kan ya gilluturan ya gissinnunan da, en pinatakay ra y Jesus.
- 36 Kannia annaladalan ya asno, hinnian totolay nga nangivulad kan ya gilluturan ya gissinnunan da kan ya panalanan na.
- 37 Kattu aranni ran kan Jerusalem nga hinnian dan kan ya darahutan kan ya Bakulud Olivo, namegafu ngammin ya totolay nga naggaragarassia en naddayarayaw kan y Afu Dios kan nasikan nga ngaral megafu kan ngammin nga mekapakkapalat nga milagro nga kinikkingngua na nga nasingan da.
- 38 Kunda nga nangikukkulet, "Mabendisionan ya Patul nga lumabbet kan ittera megafu kan ya paka-awayya y Afu Dios! Imamak kan langit, en madayarayaw y Afu Dios kan ya katanangan!"
- 39 Hinnian dudduma/karruan nga Fariseo kan ira, en kunda nga nakkahi kan y Jesus, "Mestru, pemamakkan mu ya disipulom ira!"
- 40 Ngam kunna nga siminabbag, "Kayan ku kan ikayu, nu memamak da, ya batu ira mismu ya mangikukkulet nga maddayarayaw."
- 41 Kannia umara-aranni ran kan Jerusalem, nelahiban y Jesus yan nga siudad. Kattu napanonot na ya totolay kannay, nakalua iggina megafu kan ira
- 42 nga kunna nga nakkahi, "Maski ikayu, kan yaw nga algaw, pare zinan ta ammu nu ya ganagannud nga mangiddan kan imamak, ngam nesussuk, en mari nu masingan.
- 43 Lumabbet nattaruk ya tiempo nga umang ya kontra nu ira kan ya pallehut nu, en manummuk da kan batu en rusak kan ya pallehut ya siudad nu tase mari nu makatammang.
- 44 Sangaw, isissibat da kayu en ya anak nu ira nga hinnian kan ya lahuman nu kan ya rusak, en dabbadabbakan da ya nakkaporotun nga batu ira nga

hinnian kan ya lahuman ya siudad nu tase awan nga talanan/battangan da nga batu nga nepotun kan ya kagitta na nga batu. Mesimmu ngammin ira yan gafu ta mari nu nangurug nga yakan ya netabba en binon y Afu Dios kan ikayu tase mapalliad kayu."

⁴⁵ Siminallung da Jesus kan ya lalantaran ya templo, en sangaw, pinatavvar/pinatabbraw na ya minallaku ira nga hinnian kannay.

⁴⁶ Kunna nga nakkahi kan ira, "Neturak kan ya Sagrado nga Turak, 'Ya balek, balay nga addasallan.' Ngam pinabbalin nu kan parammungan ya tulisan ira."

⁴⁷ Kagalgaw, nattuttuldu y Jesus kan ya lalantaran ya templo. Ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob, en maski peba ya mangidakal ira kan ya totolay, nanafataful da nu annianna/kunnasi/manna ya ammatay ra kan iggina.

⁴⁸ Ngam mari ra nawayya gafu ta ngammin ya totolay kannay, ikakayat da ya maggina kan napia kan ya tuldu na.

Lucas 20

¹ Kan isa nga algaw, hinnian/asan y Jesus kan ya totolay kan ya lalantaran ya templo nga mattuldu en mangipalappat kan ya napia nga dumug. Minang kan iggina ya panakallan ira kan ya papari, ya mestru ira kan ya dorob, en ya panakallan nga lalakay ira.

² Kunda nga namovut kan iggina, "Kayan mu kan ikami nu hanna ya paka-awayyam nga nangngua kan ira yan nga kinikkingnguam. Innia ya nangiddan kan ikaw kan yan nga paka-awayyam?"

³ Kunna nga siminabbag y Jesus nga namovut kan ira, "Hinnian povutan ku pay kan ikayu. Kayan nu kan yakan.

⁴ Y Juan nga Minabbawtiso, kanna be tiaw ya naggafanan ya paka-awayya na nga namawtiso, kan y Afu Dios nga hinnian kan langit onu kan totolay?"

- ⁵ Sangaw, nerergowan da nga kunda, "Nu kayan tera nga naggafu kan y Afu Dios nga hinnian kan langit, povutan na sangaw kan ittera nu ka-am ta mari tera nangurug kan iggina.
- ⁶ Ngam nu kayan tera nga naggafu kan totolay, sangaw, ngammin ya totolay, barabaraddan da ittera kan batu, gafu ta nabensi ra nga profeta y Juan."
- ⁷ Netabbag da gafen nga mari ra ammu ya naggafanan na.
- ⁸ Y Jesus, kunna gafen nga siminabbag kan ira, "Marik gafen pay kayan kan ikayu nu hanna ya paka-awayyak nga nangngua kan ira yan."
- ⁹ Kinahi y Jesus yaw nga pangngarrian kan ya totolay nga kunna, "Hinnian tolai nga nammula kan ubas kan ya koman na en nepatangaw na kan dudduma/karruan nga minakkikoman. Sangaw, napanaw iggina nga minang kan tanakkuan nga nasion, en naddian kannay kan nabayag.
- ¹⁰ Kattu luminabbet ya tiempo nga appupusit kan ubas ngin, nabbon iggina kan isa nga kohung na kan ira yan nga minakkikoman tase ipalak na ya billay na. Ngam kattu nakakaddet iggina kan ya koman, binubbubbug da en pinapanaw ra iggina nga awan na nga nelabbet.
- ¹¹ Nabbon manin ya makakkoman kan isa nga kohung na, en binubbubbug da en pinasapasiranan da iggina pay, en pinapanaw ra iggina nga awan na nga nelabbet.
- ¹² Nabbon iggina manin kan mekatallu. Biniaran da en nelappak da iggina kan ya liwan.
- ¹³ Sangaw, kunna ya makakkoman kan ya nonot na, 'Hanna pano ya kuan ku? Bonan ku malappay/mabbit ya ideddukan ku nga anak ku nga lalaki. Maffugab, ikakua ra iggina.'
- ¹⁴ "Ngam kannia nepakasingan ya minakkikoman ira kan iggina, kunda nga nerergo, 'Iggina ya mangerensia kan ya koman. Antera patayan iggina, tase kua teran ya erensian na.'

- ¹⁵ Sangaw, pinatay ra.en nelappak da iggina kan ya liwan ya ka-ubassan. "Sangaw, hanna ya kuan ya makakkua kan yan nga ka-ubassan kan ira yan nga minakkikoman?"
- ¹⁶ Umang na sangaw nga patayan ira, en ipatangaw na malappay ya ka-ubassan na kan tanakkuan ira." Kannia nepakagina ya totolay kan yan, kunda nga nakkahi, "Pare zinan ta mari na mesimmu!"
- ¹⁷ Ngam iningan y Jesus ira, en kunna nga nakkahi, "Hanna gafen ya kebalinan na yaw nga neturak kattun kan ya Sagrado nga Turak? 'Ya batu nga nepamammari ya minabbalay ira, nabbalin kan patunak balalaman.'
- ¹⁸ Ya innia laman nga meduffu kan yan nga batu, makaltung, en nu metappok yan nga batu kan ya innia laman, madampit."
- ¹⁹ Kan yan nga orat, ya mestru ira kan ya dorob en ya panakallan ira kan ya papari, ikayat da nga arestan iggina gafu ta ammu ra nga ira mismu ya nangiderettiowan na kan yan nga pangngarrian, ngam nakatalaw ra kan ya tolal ira.
- ²⁰ Kannia assilissifut da gafen kan iggina, hinnian appen napia/agin pipia ira nga pinagan en binon da nga umang mamovut kan y Jesus, tase iyusa ra ya itabbag na kan pamaliwatan da kan iggina kan ya gubernador nga makapangngua en maka-awayya kan ya nasion da.
- ²¹ Kunda nga nakkahi, "Mestru, ammu mi nga fustu ya kayakayan mu en ya ituttuldum, en marim mappadumuruma, nu azzi ituttuldum ya fustu nga ikayat y Afu Dios nga kuan ya totolay.
- ²² Kazzen ta kayan mu kan ikami, ipamavulun kazze/pano ya dorob tera nga mappaga tera kan bienes/vuwit kan y Emperador kan Roma, onu awan?"
- ²³ Ngam ammu y Jesus ya narakat/napot nga gakkad da, en kunna sangaw nga nakkahi kan ira,
- ²⁴ "Ipasingan nu kan yakan ya isa nga sinsilliu. Innia ya makammuyung/makammukat en makangngahan kan yaw?" Kunda nga siminabbag, "Y Emperador."

- 25 Sangaw, kunna nga nakkahi, "Iddan nu kan y Emperador ya kua na, en iddan nu pay kan y Afu Dios ya kua na."
- 26 Nappabbaw ra kan ya netabbag na, en gafu ta mari ra nakataful kan pamaliwatan da kan iggina kan yan nga kinahi na kan ya paratubangan ya totolay, nemamak dan.
- 27 Hinnian dudduma nga Saduceo nga minang kan y Jesus. Ira ya makkahi nga mari magginolay ya nakkakatay ira. Kunda nga nakkahi,
- 28 "Mestru, neturak y Moises kan ya dorob tera, 'nu hinnian lalaki nga matay nga awan na nga anak, mawag kan atawan ya wahi na ya nabalun, tase manak da kan kuenta anak ya wahi na nga natay.'
- 29 "Hinnian kattun pitu nga maggurwahi nga lallaki. Nangatawa ya kaka, ngam natay iggina nga awan da nga anak.
- 30 Inatawa ya uzzan na yan nga balu,
- 31 en kunna tian pay kan ya mekatallu. Kunna tiaw ya nesimmu kan ya pitu nga maggurwahi, natay ra ngammin nga awan da nga anak.
- 32 Kan panguzzanan, natay pay ya babay.
- 33 Nattaruk kan ya algaw nga kapaginnoy ngammin ya nakkakatay ira, innia gafen kan ira nay nga maggurwahi ya maka-atawa kan yan nga babay? On, gafu ta ngammin ya pitu nga lallaki ya nappasa nga atawa na."
- 34 Kunna nga siminabbag y Jesus, "Ya totolay nga maddian kan ya utun lusak, maratawa en maparatawa ra.
- 35 Ngam ya totolay nga mekuenta kan mepangngat nga mapaginnoy en matolay kan ya mappanget, mari ra maratawa onu me-atawa.
- 36 On, gafu ta mari ra matay ngin, gafu ta megitta ran kan anghel ira, en anak y Afu Dios iran, en nagginnolay ra pay ngin.
- 37 Maski y Moises, nepakammu na nga mapaginnoy ya nakkakatay ira. Kan ya isa nga parte ya Sagrado nga Turak nga neturakan ya me-annung kan ya

mula nga gumatagatang, kunna y Afu Dios nga nakkahi kan iggina, 'Yakan ya Dios y Abraham, ya Dios y Isaac, en ya Dios y Jacob.'

38 Ikayat na nga kayan nga ya Dios, Dios ya siggamatolay ira, mari na kan Dios ya nakkakatay ira, gafu ta, kan y Afu Dios, matolay ngammin ya totolay."

39 Hinnian dudduma nga mestru ira kan ya dorob nga kunda nga nakkahi, "Mestru, napia ya netabbag mu."

40 Sangaw, mari ra megutuk/meturid/metaggad ya mamovut kan maski hanna laman kan igginan.

41 Kunna y Jesus nga namovut kan ira, "Ka-am ta makahi nga Gaka y David ya Cristo?

42 On, gafu ta y David mismu ya natturak kan ya isa nga Salmo kan ya Sagrado nga Turak, 'Kunna nga nakkahi y Afu Dios kan y Afuk, "Manuttud ka kan ya ziwanan ku

43 addet zi patulukan ku ya kontram ira kan ikaw." ‘

44 Afu ya kinahi y David nga me-annung kan iggina. Annianna/Kunnasi/Manna gafen ya kesimmu na nga gaka y David iggina?"

45 Kannia aggiggina ngammin ya totolay kan y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira,

46 "Mappalan/Memuhud kayu kan ya mestru ira kan ya dorob. Ikayat da ya manaladalan nga nassinnun kan anaddu. Ikakayat da pay ya kakiddiot da kan ya totolay kan ya plasa. Ikakayat da peba ya manuttud kan ya kapianan nga attuturan kan ya sinagoga en kan ya kabisera kan langalangan ira.

47 Ngam apa-aprobettian da nga tagikukuan ya gibbalayan ya babalu nga babbay, en appen relihioso/aginrerelihiioso ra kannia addasal da kan ananaddu. Siguradu, mas nadammat ya kakastigo ra nattaruk."

Lucas 21

- 1 Kannia allipilipay y Jesus kan ya lalantaran ya templo, nasingan na ya ririku nga mangitanag/mangikabok kan kuartu kan ya angngikkuayan/angngippayan kan kuartu.
- 2 Hinnian/Asan pay balu nga babay nga pobre nga nasingan na nga nangitanag kan dua nga sinsilliu nga bissang/bissut laman ya kantidad da.
- 3 Kunna y Jesus nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Kurug ya kayan ku kan ikayu, yan nga pobre nga balu, mas dakal ya netanag na annek/ngam kan ira ngammin.
- 4 On, gafu ta, ira ngammin, sobra laman kan ya kukua ra ya netanag da, ngam yan nga balu nga nelot/nafulotan ya kapobre na, netanag na ya guggunay nga hinnian kan iggina nga pakkatolay na."
- 5 Hinnian dudduma/karruan nga totolay nga perergowan da ya templo nga napakasta kan na-appia nga batu en kan nanginingina nga ne-ofresi/nededika ira kan y Afu Dios. Nagina y Jesus ira, en kunna nga nakkahi kan ira,
- 6 "Nu me-annung kan ngammin ira yan nga masingisingan tera, lumabbet nattaruk ya tiempo nga awan vulvua/pulus batu nga matalan/mabattang nga makkaporotun, gafu ta makkadabbak da ngammin nattaruk."
- 7 Sangaw, kunda nga namovut, "Mestru, so nu innia ya kesimmu na ira yan nga bahu kinahim? Hanna ya sennial nga pakakammuan nga mappanget nga mesimmu ngin ira yan?"
- 8 Kunna y Jesus nga siminabbag, "Mappalan/Memuhud kayu tase awan nga makelohot kan ikayu. Kayan ku yaw gafu ta aru nattaruk ya umang nga mangiyusa kan ya ngahan ku nga kunda nga makkahi, 'Yakan ya Cristo,' en 'Umaranni ya tiempo ngin.' Mari nu kurruan ira.
- 9 Nu madumug nu nga hinnian gerra en gulugulu ira, mari nu mattalaw, gafu ta mawag kan mesimmu ira yan kan unna, ngam mari insigida mesimmu ya pangultimuan."

- ¹⁰ Kunna nga nakkahi peba, "Hinnian nattaruk nasion ira nga makiggerra kan dudduma nga nasion, en hinnian pay pappatulan ira nga makiggerra kan dudduma nga pappatulan.
- ¹¹ Hinnian nattaruk nasikan nga lunulunig, bisibisin en me-alasid nga tulutulahan kan maddumuruma nga lugar. Hinnian pay nattaruk ne-eruma nga makatantalaw en makapabbaw nga sennial ira nga maggafu kan langit.
- ¹² "Ngam kallie ngammin ira yan nga mesissimmu, gafutan en pazapaziyatan da kayu. Iyalawat da kayu nga mapanunutan kan ya sinagoga ira, en mekarsel kayu. Me-atubang kayu pay nga mapanunutan kan patul en gubernador ira megafu kan ya angngurug nu kan yakan.
- ¹³ Yan ya tiansa nun nga mangipakammu kan ya napia nga dumug nga me-annung kan yakan.
- ¹⁴ Disidian nun nga mari nu dana paranan ya itabbag nu.
- ¹⁵ On, gafu ta maggafu kan yakan ya kayakayan nu en ya sirib nga mari matabatabbag onu matutturiya ya kontra nu ira.
- ¹⁶ Maski ya manak nu ira, wawwahi nu, papparientes nu en kakkofun nu, ipagafut da kayu nattaruk, en hinnian dudduma kan ikayu nga ipapatay ra.
- ¹⁷ Ngammin ya totolay, ikalussaw ra kayu nattaruk megafu kan ya angngurug nu kan yakan.
- ¹⁸ Ngam awan nga mawawan kan maski isa nga ahuk nu.
- ¹⁹ Megafu kan ya aggatattam nu kan ira yan, meddannan kayu kan angkat nga awan na nga panda."
- ²⁰ "Nattaruk nu masingan nu nga napalehutan ngin ya Jerusalem kan suddalu ira, ammu nu nga aranni ngin ya kadaral na.
- ²¹ Kan yan nga orat, ya totolay kan ya probinsia ya Judea, mawag kan mappaladdiaw ra kan ya kabakuluran. Ya totolay nga hinnian kan Jerusalem, mawag kan mapanaw ra. Ya totolay nga hinnian kan dudduma nga lugar, mawag kan mari ra tumallung kan Jerusalem.

- ²² On, gafu ta, kan ira yan ya algaw, makastigo ya totolay, tase matumpal ngammin ya neturak kattun kan ya Sagrado nga Turak.
- ²³ Pakallallak pay ya babbay nga aggabussit onu mappasusu kan ira yan nga algaw, gafu ta makatantalaw ya ziyat nga mesimmu kan yaw nga nasion, gafu ta lumabbet ya lussaw y Afu Dios kan ira yaw nga totolay.
- ²⁴ Hinnian dudduma nga mapatay kan ispada, en ya dudduma, magafut en me-angay nga makohung kan tanakkuan nga nasion ira. Mammoray nattaruk ya mari Judio ira kan Jerusalem addet kan ya ketumpal ya tiempo ra."
- ²⁵ "Hinnian nattaruk sennial ira kan ya sinag, kan ya vulan en kan ya bittuan ira. Kan ya utun lusak, nelot ya vuruvurung ya totolay kan ya nasion ira nattaruk, gafu ta malibattung da megafu kan ya avvonovonomvor ya bebay en ya palapalung.
- ²⁶ Madismaya ya totolay megafu kan ya attalaw en agganonot da ya mappanget nga mesimmu kan ya mundo, gafu ta maguyag ya makapangngua ira nga hinnian kan langit.
- ²⁷ Kan yan nga tiempo, masingan dak nga Anak Tolay nga manoli nga mappasingan nga hinnian nak kan ya kunam nga hinnian dakadakal nga pakapangnguak en kekapalat ku.
- ²⁸ Nattaruk nu mamegafu nga mesimmu ira yan, manadag kayu en tumangug kayu, gafu ta aranni ngin ya kapalliad nu."
- ²⁹ Sangaw, hinnian pangngarrian nga kinahi y Jesus kan ira nga kunna, "Nonopan nu ya kayu nga igos en ngammin pay nga kayu.
- ³⁰ Nu masingan nu nga mamegafu ra nga mattarengit ngin, yan ya pakakammuan nu nga aranni ngin ya tiempo patu.
- ³¹ Kunna tian pay, nu masingan nu nga mesimmu ngin ira yan nga ganagannud nga bahu kinahik kan ikayu, yan ya pakakammuan nu nga aranni ngin ya ammegafu ya appatul y Afu Dios.

³² Kurug ya kayan ku kan ikayu, ngammin ira yan nga ganagannud, mesimmu ra kallie ya ipappatay ngammin ya totolay nga matolay kan sangaw.

³³ Mapawan nattaruk ya langit en ya lusak, ngam ya ergok ira, mari ra vulvua mapawan."

³⁴ "Mappalan kayu gafen gafu ta marakat/mapot nu ya appalappagustu nu, ya aggillellaw nu en ya avvuruvurung nu kan ya attolay nu, patulukan da ya ginnonotan nu. On, gafu ta, nu mesimmu yan, gavvat nga lumabbet yan nga algaw nga alale manilu kan ikayu nga mari naparan.

³⁵ On, gafu ta lumabbet yan kan ngammin nga totolay kan ya utun lusak.

³⁶ Mawag kan siggaparan kayu, en kanakanayun nga idasadasal nu nga hinnian sikan nu nga makakattam kan ngammin ira yan nga mappanget nga mesimmu nga mapalliad kayu, tase awayya nu nga atubangan yakan nga Anak Tolay."

³⁷ Kagalgaw, nattuttuldu y Jesus kan ya lalantaran ya templo, en nu aggabi nan, minang iggina nga nakkaturug kan ya Bakulud Olivo.

³⁸ Kan albasu, minang ngammin ya totolay kan ya lalantaran ya templo tase ginan da iggina.

Lucas 22

¹ Kan yan nga tiempo, aranni ngin ya fiesta ya Judio ira nga angngan da kan pan nga awan na nga lebadura nga nangahanan kan Nepattalebad.

² Panapanonotan ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob nu annianna/kunnasi/manna ya ammatay ra kan y Jesus kan sekreto, gafu ta mattalaw ra kan ya totolay.

³ Siminallung y Satanas kan ya nonot y Judas nga nangahanan kan Iscariote nga isa kan ya mafulu se dua nga disipulo y Jesus.

- ⁴ Gaggafen, minang iggina kan ya panakallan ira kan ya papari en ya panakallan ira kan ya guardia ira kan ya templo tase makittaratu iggina kan me-annung kan ya angngiyalawat na kan y Jesus kan ira.
- ⁵ Nayayat da, en netabba ra nga pagan da iggina kan kuartu.
- ⁶ Minanahut y Judas, en sangaw, nanafataful iggina kan napia nga tiansa na nga mangiyalawat kan y Jesus kan ira nga awan nga makakammu.
- ⁷ Luminabbet ya algaw nga angngan ya Judio ira kan pan nga awan na nga lebadura. Kan yan nga algaw, mawag kan mamarti ra kan mabbing nga karneru para kan ya Fiesta ya Nepattalebad.
- ⁸ Binon y Jesus y Pedro en y Juan, en kunna nga nakkahi kan ira, "Angkayu paranan ya kanan tera kan ya fiesta."
- ⁹ Kunda nga namovut, "Kanna be tiaw ya ikayat mu nga pamaranan mi?"
- ¹⁰ Kunna nga siminabbag y Jesus, "Angkayu kan Jerusalem, en so nu makakaddet kayu kannay, hinnian/asan tolai nga madafung nu nga aggakattu kan tanga-angang nga danum. Vuluvulunan nu iggina kan ya balay nga pattallungan na.
- ¹¹ Kunnu nga makkahi kan ya makabbalay kan yan, 'Ipapovut ya Mestru nu kanna be tiaw kanu ya dian ya kuarto nga panganan na en ikami nga disipulo na ira kan ya Fiesta ya Nepattalebad.'
- ¹² Sangaw, ipasingan na kan ikayu ya isa nga alawa nga kuarto kan ya utun ya balay ra nga hinnian kannay ngammin ngin ya ganagannud nga mawag tera. Paranan nu ya kanan tera kannay."
- ¹³ Sangaw, minang da, en nasimmuan da ya megitta kan ya kinahi na kan ira, en pinaran da kannay ya kanan da kan ya fiesta.
- ¹⁴ Kattu luminabbet ya orat nga angngan dan, nanuttud y Jesus en ya apostol na ira nga mangan kannay.
- ¹⁵ Kunna nga nakkahi, "Nabayag ngin nga kuru ikayat ku ya attaradday tera nga mangan kan yaw nga Fiesta ya Nepattalebad kalliek nga mapazapaziyat.

- ¹⁶ On, gafu ta kayan ku kan ikayu, marik vulvua/pulus mangan ngin kan kunna tiaw addet kan ya katumpal ya kebalinan na kan ya appatul y Afu Dios."
- ¹⁷ Sangaw, nangalak y Jesus kan tangakopa nga daggat vunga ubas, nappabalat iggina kan y Afu Dios, en kunna nga nakkahi kan ira, "Alakan nu yaw, en pabbirillayan nu.
- ¹⁸ Kayan ku kan ikayu, mamegafu kan sangaw, marik minum ngin kan ya daggat vunga ubas addet kannia ammegafu ya appatul y Afu Dios."
- ¹⁹ Sangaw, nangalak iggina kan pan, nappabalat kan y Afu Dios, ginaddagaddua na, en neddan na kan ya apostol na ira nga kunna nga nakkahi, "Yaw ya baggik nga meddan para kan ikayu. Kanakanayun nga kuan nu yaw kan panandamman nu kan yakan."
- ²⁰ Kabalin da nga nangan, kunna tian pay, inalak na manin ya kopa, en kunna nga nakkahi, "Ya hinnian kan yaw nga kopa, yan ya dahak, ya daha ya bahu nga taratu, nga matturut para kan ikayu."
- ²¹ "Ginan dak! Hinnian isa kan ikayu nga makiyatubang kan ya panganan nga mangiyalawat kan yakan kan ya mangontra ira kan yakan.
- ²² Mapatay nak nga Anak Tolay segun kan ya uray y Afu Dios, ngam anakkue/pakallallak yan nga tolai nga mangiyalawat kan yakan."
- ²³ Nakkaporovut da nu innia kan ira ya makakua kan yan.
- ²⁴ Sangaw, namegafu ra nga naddiriskusion nu innia kan ira ya katanangan kan kekuentan.
- ²⁵ Kunna y Jesus nga nakkahi, "Ya patul ira kan ya mari Judio ira, ikayat da nga ipasingan ya pakapangngua ra kan ya totolay nga pammorayan da, en ya panakallan ira kan ira, ikayat da nga ikuenta ya totolay kan minangnguffun kan ira.

- ²⁶ Ngam mari nu zinan parrian ira, nu azzi ya mekuenta kan katanangan kan ikayu, mabbalin zinan kan kuenta kalinakkan, en ya mammoray, mabbalin zinan kan minasserbi.
- ²⁷ Innia ya mekuenta kan katanangan, ya maserbian kan ya panganan onu ya masserbi? Siguradu, ya maserbian. Ngam yakan, hinnian nak kan ikayu nga masseleserbi.
- ²⁸ "Kanakanayun nga ne-evulun kayu kan yakan kannia azziyariyat ku.
- ²⁹ Iddannan ta kayu gafen kan paka-awayya nu nga mammoray kan kagitta ya nepangngiddan y Amak kan yakan kan paka-awayyak nga mammoray,
- ³⁰ tase makipangan en makiyenum kayu nattaruk kan yakan kan ya lamesak kan ya pappatulan ku, en manuttud kayu kan trono ira nga mammoray kan ya gakagaka ya mafulu se dua nga anak y Israel."
- ³¹ Kunna y Jesus nga nakkahi kan y Pedro, "Simon, Simon, ginan nak! Nekiddaw y Satanas nga purban na kayu nga alale attiakan na kayu kan kagitta ke-attiak ya baggat,
- ³² ngam nedasal ta ka tase mari mawawan ya angngurug mu. So nu manoli ka kan yakan, pasikannan mu pay ya angngurug ya wawwahim."
- ³³ Kunna nga nakkahi y Pedro, "Afu, siggaparan nak nga makipappresu en makipappatay kan ikaw."
- ³⁴ Kunna y Jesus nga nakkahi, "Pedro, kayan ku kan ikaw, kan yaw nga gabi, kallie ya assikkarallok ya isa nga lalung, namilu ngin nga nelimad mu ya pakakammum kan yakan."
- ³⁵ Kunna y Jesus nga namovut kan ira, "Kattu binon ta kayu nga mari nangivulun kan pitaka, bayong onu pattallian nga sandallia, awan nga nakkurangan nu, azze?/awan kasi?" Kunda nga siminabbag, "Awan."
- ³⁶ Kunna nga nakkahi, "Ngam sangaw, ya hinnian pitaka onu bayong na, mawag kan ivulun na. En ya awan nga ispada na, mawag kan ilaku na ya lutud ya sinnun na, en gumatang iggina kan ispada.

- ³⁷ Kayan ku yaw kan ikayu, makua yan gafu ta mawag kan matumpal yaw nga neturak kan ya Sagrado nga Turak nga me-annung kan yakan, 'Nekuenta ra nga isa iggina kan ya kriminal ira.' On, gafu ta mappanget ngin nga matumpal ya neturak kattun nga me-annung kan yakan."
- ³⁸ Kunda nga nakkahi, "Afu, die, dua nga ispada." Kunna nga nakkahi y Jesus, "Fustu yan ngin."
- ³⁹ Sangaw, minang y Jesus en ya disipulo na ira kan ya Bakulud Olivo nga hinnian kan ya liwan ya ciudad, gafu ta kunna tian ya kustumbre ra.
- ⁴⁰ Kattu nakakaddet da kannay, kunna nga nakkahi, "Idasal nu nga mari nu ituluk ya katentasion nu."
- ⁴¹ Minarayyu iggina kan ira kan madduafulu nga appa, en nappalentud iggina nga naddasal,
- ⁴² "Ama, nu awayya na kan ikaw, palliaran nak kan ya mappanget nga kapazapaziyat ku. Ngam bakkan kan ya urek ya matumpal, nu azzi ya urem."
- ⁴³ Sangaw, hinnian anghel nga naggafu kan langit nga minang nappasingan nga namasikan kan ya nonot na.
- ⁴⁴ Megafu kan ya nelot/nafulotan nga dandam na, mas napafutu ya nepaddasal na, en nabbalin ya linga na kan daha nga nanuruturut kan ya lusak.
- ⁴⁵ Kabalin na nga naddasal, nanadag en nanoli iggina kan ya dian ya disipulo na ira. Nadatangngan na nga aggakaturug da megafu kan ya dandam da.
- ⁴⁶ Kunna nga nakkahi, "Aggakaturug kayu balattan! Gumangun kayun, en idasal nu nga mari nu ituluk ya katentasion nu."
- ⁴⁷ Kannia y Jesus nga mergo peba, hinnian napakaru nga totolay nga luminabbet nga ne-unna y Judas nga isa kan ya mafulu se dua nga disipulo na. Minaranni iggina kan y Jesus tase amman na.
- ⁴⁸ Ngam kunna y Jesus nga nakkahi kan iggina, "Judas, amma kazze/pano ya pangiyalawat mu kan yakan nga Anak Tolay?"

- ⁴⁹ Kattu nasingan ya kakavulun na ya mappanget nga mesimmu kan iggina, kunda nga namovut, "Afu, isiwad mi kazze ngin ya ispada mi kan ira?"
- ⁵⁰ Sangaw, ya isa kan ira, siniwaran na ya isa nga kohung ya pari nga katanangan ya kekuentan na, en napingngaddan ya ziwanan nga daranggang/talinga na.
- ⁵¹ Ngam kunna y Jesus nga nakkahi, "Mem mang kayun!" Sangaw, sinukkal na ya daranggang ya kohung, en insigida nammapia.
- ⁵² Ya panakallan ira kan ya papari, ya panakallan ira kan ya guardia ira kan ya templo en ya panakallan nga lalakay ira, minang da tase gafutan da iggina. Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi, "Minang kayu kanniaw nga gitattammitan kan ispada en paluk. Ikuenta rak kazze nga alale tulisan?"
- ⁵³ Kagalgaw hinnian nak kan ikayu kan ya lalantaran ya templo, en mari rak ginafut kannay. Ngam yaw ya orat nu en ya paka-awayya ya kokopan/kallap."
- ⁵⁴ Sangaw, ginafut da y Jesus, en ne-angay ra iggina kan ya balay ya pari nga katanangan ya kekuentan na. Mediu arayyu y Pedro nga tumunutunud kan ira.
- ⁵⁵ Hinnian tolai ira nga nappakinit kan ya tangnga ya patio, en nattaradday ra nga nanuttud kan ya pallehut na tase maggarenu ra. Minang y Pedro pay nga nakipaggarenu kan ira.
- ⁵⁶ Hinnian maginganay nga babbonan kannay nga nakasingan kan y Pedro nga aggatuttud nga nanawahan. Zinulangngan na, en kunna nga nakkahi, "Yaw nga tolai, kavulun y Jesus."
- ⁵⁷ Kunna y Pedro nga nallimad, "Awan! Marik ammu iggina!"
- ⁵⁸ Mari kuru nabbayag, hinnian manin nakasingan kan iggina, en kunna nga nakkahi, "Isa ka kan ira." Kunna y Pedro, "Awan!"
- ⁵⁹ Nappasa kan mattangorat, hinnian manin kunna nga nangi-insisti, "Siguradu, yaw nga tolai, kavulun y Jesus, gafu ta taga Galilea iggina pay."

⁶⁰ Ngam kunna y Pedro nga nakkahi, "Awan! Marik ammu yan nga kayan mu!" Insigida hinnian lalung nga nassikkarallok kannia iggina peba nga mergo.

⁶¹ Nallipay y Jesus nga iningan na y Pedro. Nerandamman y Pedro ya kinahi y Afu Jesus kan iggina nga kunna, "Kan yaw nga gabi, kallie ya assikkarallok ya isa nga lalung, namilu ngin nga nelimad mu ya pakakammum kan yakan."

⁶² Sangaw, nallawan iggina kannay, en nattangit iggina kan nasikan.

⁶³ Sangaw, ya lallaki nga nagguardia kan y Jesus, inuyu-uyaw ra iggina. Binabbaddan da ya mata na, binubbubbug da, en kunda nga namovut kan iggina, "Innia ya namubbug kan ikaw? Kayan mu ya ipakammu y Afu Dios kan ikaw."

⁶⁵ En aru peba ya pamarakarakat nga kinahi ra kan iggina.

⁶⁶ Kattu nammataruk ngin, ya lalakay ira nga panakallan kan ya Judio ira, ya panakallan ira kan ya papari, en ya mestru ira kan ya dorob, narammung da en ne-angay ra iggina kan ya atubang ya konseho ya nasion da.

⁶⁷ Kunda nga nakkahi kan iggina, "Nu ikaw ya Cristo, kayan mu kan ikami."

⁶⁸ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Nu 'On' ya kayan ku kan ikayu, mari nu mamba mangurug. En nu hinnian povutan ku kan ikayu, mari rak mamba tabbahan.

⁶⁹ Ngam yaw laman ya makahik: Mamegafu kan sangaw, yakan nga Anak Tolay, manuttud nak kan ya ziwanan y Afu Dios nga Makapangngua."

⁷⁰ Kunda ngammin nga namovut, "Gaggafen, ikaw kazze ya Anak y Afu Dios?" Kunna nga siminabbag, "Nakahi nun nga yakan."

⁷¹ Kunda gafen nga nakkahi, "Hanna peba ya pakawahan tera kan testigu? Awan ngin gafu ta ittera mismu, nagina tera yan nga kinahi na pe laman."

Lucas 23

¹ Sangaw, luminakkat ngammin ya konseho, en ne-angay ra y Jesus kan y Pilato.

- ² Pinegafanan da nga inakusan iggina nga kunda, "Nadatangnan mi yaw nga tolay nga mamensi kan ya kalugaran mi ira nga turiyan da ya gobiernu. Negamma na kan mappaga ra kan bienes/vuwit kan y Emperador, en kinahi na peba nga iggina mismu ya Cristo nga patul."
- ³ Sangaw, kunna y Pilato nga namovut kan y Jesus, "Ikaw kazze/pano ya patul ya Judio ira?" Kunna nga siminabbag, "Nakahi mun."
- ⁴ Kunna y Pilato nga nakkahi kan ya panakallan ira kan ya papari en kan ya aru nga tolay, "Awan ku nga natafulan nga naliwatan na yaw nga tolay."
- ⁵ Ngam kunda nga nangi-insisti, "Pagapagulluan na ya tolay kan ya interu probinsia ya Judea megafu kan ya ituttuldu na. Pinegafanan na nga kuan yan kan ya probinsia ya Galilea, en ne-addet na kanniaw."
- ⁶ Kattu nagina y Pilato yan nga kinahi ra, kunna nga namovut, "Taga Galilea kazze yaw nga tolay?"
- ⁷ Kattu nammuan na nga y Jesus, taga Galilea nga pammorayan y Herodes, binon na iggina kan y Herodes gafu ta hinnian/asan iggina kan Jerusalem kan ira nay nga algaw.
- ⁸ Dana nagiggina y Herodes ya me-annung kan y Jesus, en nabayag ngin nga ikayat na nga innan iggina. Ikayat na nga masingan iggina nga mangngua kan milagro. Nayayat iggina gafen kannia nepakasingan na kan y Jesus.
- ⁹ Aru gafen ya pinovutan na kan iggina, ngam mari na sinattabbag iggina.
- ¹⁰ Hinnian pay ya panakallan ira kan ya papari en ya mestru ira kan ya dorob nga aggatadag kannay. Nelot/Nafulotan ya poray ra nga nangakusa kan iggina.
- ¹¹ Sangaw, y Herodes en ya suddalu na ira, inaffugeteyan en inuyu-uyaw ra iggina nga pinassinnun da kan nakasta, en nepetoli na iggina kan y Pilato.
- ¹² Kallie na yan, nakkontra y Herodes en y Pilato, ngam namegafu kan yan nga algaw, nakkofun dan.

- ¹³ Inammung uli y Pilato ya panakallan ira kan ya papari, ya mammoray ira en ya totolay,
- ¹⁴ en kunna nga nakkahi, "Ne-angay nu yaw nga tolay kan yakan, en kinahi nu nga bensian na ya totolay nga kontran da ya gubernu. Inimbistigak iggina kan ya paratubangan nu, en awan vulvua/pulus natafulan ku nga naliwatan na kan ya pangakusan nu kan iggina.
- ¹⁵ Kunna tian pay kan y Herodes, awan nga natafulan na nga naliwatan na, en nepetoli na iggina gafen kan ittera. Nanawag gafen nga awan nga kiningngua na nga mepangngat nga kegafanan ya kapatay na.
- ¹⁶ Ipalapalatiguk iggina laman ngin gafen, en kabalin na, sueltan kun iggina."
- ¹⁷ Kada dahun kan ya Fiesta ya Nepattalebad, mawag kan manuelta ya gubernador kan isa nga presu nga ikiddaw ya totolay kan iggina.
- ¹⁸ Sangaw, naggirindan ya totolay nga nangikullet, "Ipapatem iggina, en y Barabas ya sueltan mu!"
- ¹⁹ Nekarsel iggina megafu kan ya neparrebelde na kan ya gubernu nga kiningngua na kan Jerusalem en megafu kan ya nepammatay na kan tolay peba.
- ²⁰ Nakiergo manin y Pilato kan ya totolay, gafu ta ikayat na nga sueltan y Jesus.
- ²¹ Ngam kunda nga nangikukkullet, "Ipepatak mu iggina kan kurut! Ipepatak mu iggina kan kurut!"
- ²² Pinilluan y Pilato ya nakiergo kan ya totolay nga kunna nga namovut kan ira, "Ka-am? Hanna kazze ya narakat/napot nga kiningngua na? Awan ku nga natafulan nga mepangngat kan ya kapatay na. Ipalapalatiguk iggina laman ngin gafen, en sueltan kun."
- ²³ Ngam mas nekukkullet da nga ne-insisti nga nekiddaw nga mepatak y Jesus kan kurut. Megafu kan ya nepangngikukkullet da,
- ²⁴ zinisidi y Pilato nga makua ya nekiddaw ra.

- ²⁵ Sinueltan na gafen y Barabas nga nekikkiddaw ra nga nekarsel megafu kan ya neparrebelde en nepammatay na, ngam ne-alawat na y Jesus tase makua kan iggina ya uray ra.
- ²⁶ Sangaw, kannia nepangngipanaw ya suddalu ira kan y Jesus, hinnian tolay nga nadafung da nga mangngahan kan Simon nga taga ciudad ya Cirene nga naggafu kan barrio. Ginafut da, nepakattu ra kan iggina ya kurut, en pinatunud da iggina kan y Jesus.
- ²⁷ Aru ya nanunutunud kan ira. Hinnian dudduma/karruan nga babbay nga nattangatangit en nabbinibinunga/guminuggunggul megafu kan ya mesissimmu kan iggina.
- ²⁸ Nallipay y Jesus kan ira, en kunna nga nakkahi, "Babbay nga maddian kan Jerusalem, mari rak tangitan, nu azzi tangitan nu ikayu en ya anak nu ira pe laman.
- ²⁹ On, gafu ta lumabbet nattaruk ya algaw ira nga akkahi ya totolay, 'Mapalad ya babbay nga lupat, en ya mari vulvua nanak en mari vulvua nappasusu.'
- ³⁰ Nattaruk kan yan nga tiempo, kunda ya totolay nga makkahi kan ya attanang nga bakulud ira, 'Makkarnud kayu kan ikami,' en kunda nga makkahi kan ya balabbakulud ira, 'Tavvanan nu ikami!'
- ³¹ On, gafu ta, nu makua ira yaw kan yakan nga awan ku nga liwat nga me-arig kan kayu nga nata peba, yammanno kan ya minalliwat ira nga me-arig kan kayu nga nagangu/nakatang ngin."
- ³² Hinnian pay dua nga kriminal nga dana inalak ya suddalu ira nga megingdan kan y Jesus nga mapatay.
- ³³ Kattu nakakaddet da kan ya lugar nga nangahanan kan Baritottok, nepatak da y Jesus kan kurut. Nepatak da pay ya dua nga kriminal kan kurut, ya isa kan ya ziwanan y Jesus, en ya isa kan ya zimigi na.

- ³⁴ Sangaw, kunna y Jesus nga nangidasal, "Ama, pakoman mu ira, gafu ta mari ra ammu ya paddaggunan da nga kuan." Narririfan ya suddalu ra nga nabbirillayan ya sinnun y Jesus.
- ³⁵ Aggatadag ya totolay kannay nga maggiraw, ngam ya mammoray ira kan ya Judio ira, inuyu-uyaw ra y Jesus nga kunda, "Pinalliad na kanu ya dudduma, palliaran na zinan gafen iggina pe laman nu kurug nga iggina ya Cristo y Afu Dios, ya Pinili na."
- ³⁶ Minaranni ya suddalu ira kan iggina, en pinasappattan da iggina kan daggat vunga ubas nga nalsam. Inuyaw ra pay iggina nga
- ³⁷ kunda nga nakkahi, "Nu ikaw ya Patul ya Judio ira, palliaran mu ikaw pe laman!"
- ³⁸ Hinnian neturak nga nekkua/neppay kan ya utun ya ulu y Jesus kan ya kurut, YAW YA PATUL YA JUDIO IRA
- ³⁹ Sangaw, isa kan ya dua nga kriminal nga negindan kan y Jesus nga nepatak kan kurut, kunna nga nanguyaw kan iggina, "Mari kazze ikaw ya Cristo? Palliaran mu ikaw pe laman en ikami pay gafen!"
- ⁴⁰ Ngam ya isa nga kriminal, kunna nga nangivuya kan ya kavulun na, "Marim kazze mattalaw kan y Afu Dios? Mattalaw ka zinan gafu ta negitta ya nekasentensiam kan ikami kan patay.
- ⁴¹ Mepangngat ya kapatay ta, gafu ta, ya makua kan itta, kepangngattan na kan ya liwaliwat ta. Ngam yaw nga tolai, awan na nga liwat."
- ⁴² Sangaw, kunna nga nakkahi kan y Jesus, "Jesus, kazzen ta dandamman nak nattaruk nu mammoray ka."
- ⁴³ Kunna nga siminabbag y Jesus, "Kurug ya kayan ku kan ikaw, makipaddian ka kan yakan kan paraiso kan sangaw nga algaw."
- ⁴⁴ Kan tangnga algaw, nakkokopan/nakkallap ya interu nga lugar kannay addet kan alas tres kan giram, gafu ta nakkokopan ya sinag.

- ⁴⁵ Ya kurtina nga aggabesin kan ya unag ya templo, napissang nga nakkaddua.
- ⁴⁶ Sangaw, kunna nga nangikullet y Jesus kan nasikan, "Ama, iyalawat ku ya karalluak kan ikaw." Kabalin na nga nakkahi kan yan, natay igginan.
- ⁴⁷ Kannia nepakasingan ya kapitan ya suddalu ira kan ya nesimmu, kunna nga naddayaw kan y Afu Dios, "Siguradu, natunung yaw nga tolay."
- ⁴⁸ Ya napakaru nga totolay nga dana narammung kannay nga maggiliggiraw, kattu nasingan da ya nakanakua, luminabbet da nga bitibituhan da ya gittagangan da megafu kan ya dandam da.
- ⁴⁹ Ngam ngammin ya makakammu kan y Jesus en ya babbay nga ne-evulun kan iggina namegafu kan Galilea, nattalan/nabbattang da nga aggatadag kan mediu arrayyu. Nasingan da pay ya nesissimmu.
- ⁵⁰ Hinnian tolay nga mangngahan kan Jose nga taga Arimatea nga isa nga babalay kan ya probinsia ya Judea. Napia en natunung iggina, en miembro kan ya konseho,
- ⁵¹ ngam mari na minanahut kan ya zinisidi ra nga kuan kan y Jesus. Ininnanama na pay ya ammegafu ya appatul y Afu Dios.
- ⁵² Minang iggina kan y Pilato, en nekiddaw na nga ipamavulun na nga alakan na ya baggi y Jesus.
- ⁵³ Sangaw, zinittag na ya baggi na, en binabbaddan/vinukkutan na kan lino, en nepekkua/nepeppay na kan ya attanamman na pe laman nga dana nepakokkob na nga sinan kueba kan ya gatab nga batu nga awan peba vulvua netanam kannay.
- ⁵⁴ Gireram ngin kan yan nga algaw nga apprepara ra kan ya algaw nga angngilinan da nga mappanget nga mamegafu.
- ⁵⁵ Ya babbay nga ne-evulun kan y Jesus namegafu kan Galilea, sinunud da y Jose, en nasingan da ya netanamman y Jesus en ya neketanam ya baggi na kannay.

⁵⁶ Sangaw, luminabbet da, en napparan da kan pabangug en mira nga pamalsamu ra kan ya baggi na. Namangat da kan ya kalgawan angngilinan da segun kan ya nemandu kan ya dorob.

Lucas 24

¹ Kan matamataruk Liggu, minang ira nay nga babbay kan ya netanamman y Jesus, en nevulun da ya pabangug nga pinaran da.

² Nadatangngan da nga nakarolig ngin ya batu nga tallab ya netanamman na.

³ Siminallung da, ngam awan ya baggi y Afu Jesus kannay.

⁴ Kannia ira nga sikkapabbaw kan me-annung kan yan, gavvat nga hinnian/asan dua nga tolai nga makatulang ya sinnun da nga aggatadag kan aranni kan ira.

⁵ Nakatalaw ya babbay, en nakkumad da. Ngam ya dua nga anghel, kunda nga nakkahi, "Ka-am ta tafulan nu ya matolay kan ya dian ya nakkakatay ira?

⁶ Awan iggina kanniaw, gafu ta nagginnolay ngin. Dandamman nu nga kattu hinnian kayu peba kan Galilea, kunna nga nakkahi kan ikayu,

⁷ 'Yakan nga Anak Tolay, mawag kan me-alawat kan ya minalliwat ira en mepatak kan kurut, ngam kan ya mekatallu nga algaw, magginnolay nak balalaman.' "

⁸ Sangaw, nerandamman da yan nga kinahi y Jesus.

⁹ Napanaw ra gafen kan ya netanamman na, en nanoli ra kan ya mafulu se isa nga apostol na en ngammin ya kakavulun na, en pinakoli ra ngammin ira yan.

¹⁰ Ya nappakoli kan ira yan nga ganagannud kan ya apostol ira, ira Maria Magdalena, Juana, Maria nga ina y Santiago, en ya dudduma/karruan peba.

¹¹ Ngam ya narammung ira, inabbat da nga paraparatu ra laman ya pinakoli ra. Gagafen, mari ra nangurug kan ira

¹² Ngam maski peba nu kunna tian, luminakkat y Pedro en nappalapaladdiaw nga minang kan ya netanamman y Jesus. Minukuk iggina, en yan laman ya

nasingan na, ya sinnun nga nebabbad kan ya baggi y Jesus. Sangaw, luminabbet iggina nga siggapakkapalat megafu kan ya nesimmu.

13 Mismu kan yan nga algaw, hinnian dua kan ya ne-evulun ira kan y Jesus kattun nga manaladalan nga umang kan ya barrio ya Emaus nga mammafulu se isa kilometro ya karayyu na kan Jerusalem.

14 Nergowan da ya me-annung kan ngammin ira nay nga nesissimmu kan y Jesus.

15 Kannia paddaggunan da nga pergowan ira nay, minaranni y Jesus mismu en nevulun kan ira.

16 Nasingan da iggina, ngam mari ra nakata/namukatan iggina.

17 Kunna nga namovut kan ira, "Hanna ya pergowan nu kannia ikayu nga manaladalan?" Nemmang da nga siggarandam.

18 Ya isa kan ira nga mangngahan kan Cleopas, kunna nga siminabbag, "Kan ya tolai ira kan Jerusalem, ikaw kazze/pano laman ya mari makakammu kan ya bahu nga nesissimmu kannay?"

19 Kunna nga namovut kan ira, "Hanna ira yan?" Kunda nga siminabbag, "Ya ganagannud nga me-annung kan y Jesus nga taga Nazaret. Isa iggina nga profeta nga makapangngua. Mammuan yan kan ya kinikkingngua en kinahakahi na kan ya atubang y Afu Dios en ngammin pay nga totolay.

20 Ya panakallan ira kan ya papari tera en ya mammoray ira kan ittera, ne-alawat da iggina tase masentensian kan patay. Sangaw, nepatak iggina kan kurut.

21 Ngam ikami, dana innanaman mi nga iggina ya manavvut kan ya totolay ira nga Israelita. Mari na kan yan laman, ngam yaw ya mekatallu nga algaw nan kan ira yan nga nesimmu.

22 En yaw peba, hinnian dudduma nga babbay kan ya kakavulun mi nga nappalagat kan ikami. Naggaggammia ra nga minang kan ya netanamman na,

- ²³ en awan kanu ya baggi nan kannay. Sangaw, nanoli ra, en pinakoli ra pay nga hinnian anghel ira nga nappasingan kan ira nga nakkahi nga nagginolay igginan.
- ²⁴ Hinnian dudduma kan ya kakavulun mi nga minang kan ya netanamman na, en nadatangngan da pay ya megitta kan ya kinahi tu babbay, ngam mari ra nasingan iggina."
- ²⁵ Kunna nga nakkahi y Jesus, "Avva/Hanna ma ya taggat ya gi-ulluan nu en ya bayag nu nga mangurug kan ngammin nga neturak ya profeta ira kattun.
- ²⁶ Mari kazze fersadu kan napazapaziyat ya Cristo kan kunna tian, en kabalin na, madayarayaw?"
- ²⁷ Sangaw, nepakanawag na kan ira ya neturak nga me-annung kan iggina pe laman kan ngammin nga Sagrado nga Turak, namegafu kan ya neturak ira y Moises en ya neturak ngammin ya profeta ira pay.
- ²⁸ Kattu umara-aranni ran kan ya barrio nga angayan da nga dua, makkakkawat zinan y Jesus nga alale tanakkuan ya angayan na.
- ²⁹ Ngam finuwaddan da iggina nga kunda, "Makiyedda ka laman ngin kan ikami, gafu ta gireram en maggabi ngin." Nevulun iggina gafen nga alale makiyedda kan ira.
- ³⁰ Kattu naratubang da kan ya panganan da, inalak na ya pan, en nappabalat iggina kan y Afu Dios. Kabalin na, ginaddua na ya pan, en neddan na kan ira.
- ³¹ Sangaw, kuenta navukatan ya gimmatan dan, en nakata ran nga iggina y Jesus, ngam gavvat nga awan igginan.
- ³² Kunda sangaw nga nakka-ergo, "Yan balattan gafu ta nakasta ya natenap ta kannia nepakkiergo na kan itta kannia kasan tera peba kan ya dalan en kannia nepangngipakanawag na kan itta kan ya Sagrado nga Turak!"
- ³³ Nerame ra nga luminakkat, en nanoli ra kan Jerusalem. Nadatangngan da kannay ya narammung nga mafulu se isa nga apostol na en ya dudduma peba nga kakavulun da.

- 34 Ya narammung ira, kunda nga nakkahi kan ira nay nga dua, "Siguradu, nagginolay y Afu Jesus, en nappasingan kan y Simon Pedro."
- 35 Sangaw, pinakoli ya dua pay ya nesimmu kan ira kan ya dalan en ya nepakakata ra kan y Jesus kannia nepaggaddua na kan ya pan.
- 36 Kannia ira nga maddaggun nga mappakoli peba kan ira yan nga ganagannud, gavvat nga aggatadag y Jesus mismu kan ya nattarangngan da, en kunna nga nakkahi, "Pare zinan ta hinnian imamak kan ikayu."
- 37 Ngam nalagat en nakatalaw ra, gafu ta inabbat da nga amang/banig ya nasingan da.
- 38 Kunna y Jesus nga nakkahi kan ira, "Ka-am ta mattalaw kayu? Ka-am ta madduda kayu?"
- 39 Innan nu ya imak en ya takak tase masiguradu nu nga yakan mismu yaw. Karalapan dak tase mammuan nu nga marik amang, gafu ta, ya amang, awan na nga pattag en tulang, ngam yakan, hinnian nga aggasinnan nu."
- 40 Kattu kinahi na yan, nepasingan na kan ira ya ima na en ya taka na.
- 41 Kannia ira nga mari peba kuru mangurug megafu kan ya aggayayat en akkapalat da, kunna y Jesus nga namovut kan ira, "Hinnian kazze makan kanniaw?"
- 42 Sangaw, iniddannan da iggina kan tangakallat nga nalutu nga manangat/isira,
- 43 en inalak na en kinnan na kan ya paratubangan da.
- 44 Sangaw, kunna nga nakkahi, "Ira yaw ya dana kinahakahik kattu kasan ku peba kan ikayu: Mawag kan matumpal ngammin ya me-annung kan yakan nga neturak y Moises en ya profeta ira en ya hinnian kan ya Salmo ira."
- 45 Sangaw, nepakanawag na kan ira ya Sagrado nga Turak tase mantindian da.

⁴⁶ Kunna nga nakkahi, "Ira yaw ya neturak: Mawag kan mapaziyariyat en mapatay ya Cristo, en kan ya mekatallu nga algaw, magginnolay iggina balalaman.

⁴⁷ En megafu kan ya paka-awayya na, mepalapalappat kan ya totolay kan ngammin nga nasion mamegafu kan Jerusalem nga mabbabawi ra tase mapakoma ya liwaliwat da.

⁴⁸ Ikayu ya mamakurug kan ira yan nga ganagannud.

⁴⁹ Bonan ku mismu kan ikayu ya netabba y Amak, ngam mattaron kayu kan yaw nga ciudad, Jerusalem, addet zi meddannan kayu kan pakapangngua nga maggafu kan langit."

⁵⁰ Sangaw, ne-unna y Jesus nga nelawan ira kan ya ciudad. Kattu umara-aranni ran kan ya poblasion ya Betania, netayad y Jesus ya ima na, en binendisionan na ira.

⁵¹ Kannia ammendision na kan ira, pinanawan na iran, en minutun igginan kan langit.

⁵² Zinayarayaw ra iggina, en nelot/nafulotan ya payayat da nga nanoli kan Jerusalem.

⁵³ Kanakanayun nga umang da kan ya lalantaran ya templo nga maddayarayaw kan y Afu Dios.

Juan

Juan 1

- ¹ Kattu gafagafu, hinnian/asan ngin ya Uvovug, en hinnian ya Uvovug kan y Afu Dios, en ya Uvovug, Dios.
- ² Hinnian iggina kan y Afu Dios kattu gafagafu.
- ³ Ngammin ya ganagannud, naparatu megafu kan iggina, en awan vulvua/pulus naparatu nu awan iggina.
- ⁴ Hinnian ya angkat kan iggina, en yaw nga angkat ya Zilag ya totolay.
- ⁵ Ya Zilag, mangnawag kan ya kokopan/kallap, en mari inaffut ya kokopan iggina.
- ⁶ Hinnian tolai nga binon y Afu Dios nga mangngahan kan Juan.
- ⁷ Nabon iggina nga mamakurug, tase pakurruan na ya me-annung kan ya Zilag, tase awayya na nga mangurug ngammin ya totolay megafu kan y Juan.
- ⁸ Bakkan kan iggina ya Zilag, nu azzi nabon iggina tase pakurruan na ya me-annung kan ya Zilag.
- ⁹ Ya kurug nga Zilag, minang kan ya mundo tase nawahan na ngammin ya totolay.
- ¹⁰ Naddian iggina kan ya mundo, en naparatu ya mundo megafu kan iggina, ngam ya totolay kan ya mundo, mari ra ammu nu innia iggina.
- ¹¹ Minang iggina kan ya lugar na, ngam ya totolay na, mari ra inalawat iggina.
- ¹² Ngam ngammin ya nangalawat kan iggina nga nangurug kan ya ngahan na, iniddannan na ira kan paka-awayya nga mabbalin kan anak y Afu Dios.
- ¹³ Ne-anak da, mari megafu kan ya ginafu ra ira, onu megafu kan ya ikayat ya baggi ya tolay, onu megafu kan ya ikayat ya lalaki, nu azzi megafu kan y Afu Dios.

- 14** Ya Uvovug, nabbalin kan tolai en nakipaddian kan ya totolay kan ya utun lusak. Nasingan mi ya kekapalat na, ya kekapalat ya isissa nga Anak nga naggafu kan y Dios Ama, en napannu iggina kan allak en kakurruan/kinakurug.
- 15** Pinakurug y Juan nu innia iggina nga kunna nga nangikukkulet, "Iggina ya kinahik kan ikayu kattu kinahik nga hinnian tumunud kan yakan nga mas atanang ya kekuentan na annak/ngam kan yakan, gafu ta dana hinnian iggina kalliek nga ne-anak."
- 16** Makalawat tera ngammin kan bendision megafu kan ya allak en kakurruan nga hinnian kan iggina.
- 17** Neddan ya dorob kan y Moises, en nedawawa na kan ya totolay, ngam nappasingan ya allak en ya kakurruan megafu kan y Jesu Cristo.
- 18** Awan vulvua nakasingan kan y Afu Dios. Ya isissa laman nga Anak nga hinnian kan ya bikat y Dios Ama, iggina ya nangipakanawag kan iggina.
- 19** Ya panakallan ira kan ya Judio ira kan Jerusalem, nabbon da kan papari en Levita ira nga umang mamovut kan y Juan nu innia iggina. Yaw ya netabbag na kan ira.
- 20** Mari na nelimad ya kurug, nu azzi kunna nga nangipakanawag, "Bakkan kan yakan ya Cristo."
- 21** Kunda peba nga namovut kan iggina, "Innia ka gafen? Ikaw kazze/pano y Elias?" Kunna nga siminabbag, "Bakkan kan yakan." Kunda peba nga namovut, "Ikaw kazze ya Profeta?" Kunna nga siminabbag, "Awan"
- 22** Kunda nga namovut gafen manin kan iggina, "Innia ka? Kayan mu kan ikami tase hinnian itabbag mi kan ya nabbon ira kan ikami. Hanna ya makahim nga me-annung kan ikaw?"
- 23** Kunna nga siminabbag, "Yakan ya ngaral nga mangikukkulet kan ya disierto, 'Tunungan nu ya dalanan y Afu.' " Kunna tian ya neturak y Isaias nga profeta kattun.

- 24 Ya Fariseo ira ya nabbon kan ira.
- 25 Kunda nga namovut manin kan iggina, "Nu bakkan kan ikaw ya Cristo onu y Elias onu ya Profeta, ka-am gafen ta mamawtiso ka?"
- 26 Kunna y Juan nga siminabbag, "Mamawtiso nak kan totolay kan danum. Hinnian aggatadag kan ya paddaratanan/pallaratanan nu nga mari nu ammu nu innia iggina.
- 27 Iggina ya tumunud kan yakan nga marik mepangngat nga mangubbad/mamukkad kan ya galut ya sandallia na."
- 28 Nesimmu ira yan kan ya babalay ya Betania kan ya tangapingit ya Kayan/Wangag Jordan nga namabbawtisowan y Juan.
- 29 Kan kamatarukan na, nasingan na y Jesus nga mappanget kan iggina, en kunna nga nakkahi kan ya totolay, "Innan nu, diu, iggina ya Kordero y Afu Dios nga mangazza kan ya liwaliwat ya totolay kan ya mundo.
- 30 Iggina ya kinahik kan ikayu kattu kungku, 'Hinnian tumunud kan yakan nga mas atanang ya kekuentan na annek kan yakan, gafu ta dana hinnian iggina kalliek nga ne-anak.'
- 31 Kattun, marik ammu nu innia ya Cristo, ngam yaw ya gafu na kan nabon nak nga mamawtiso kan danum, tase mepakammu nu innia iggina kan ya totolay kan ya nasion ya Israel."
- 32 Kunna peba y Juan nga namakurug me-annung kan iggina, "Nasingan ku ya Espiritu Santo nga megitta kan paloma nga naggafu kan langit nga nappagapagukab nga neppa/nassippa kan iggina, en mediu nabayag ya nepaddian na kan iggina.
- 33 Kallie na yan, marik ammu nga iggina ya Cristo, ngam y Afu Dios nga nabbon kan yakan nga mamawtiso kan totolay kan danum, kinahi na nga ya masingan ku nga peppan ya Espiritu Santo nga mediu mabayag nga maddian kan iggina, iggina ya mamawtiso kan totolay kan ya Espiritu Santo.
- 34 Nasingan ku, en pinakurug ku nga iggina ya Anak y Afu Dios."

- 35 Kan kamatarukan na, hinnian manin y Juan nga aggatadag kannay en dua kan ya disipulo na ira.
- 36 Nasingan na y Jesus nga mattalebad, en kunna nga nakkahi, "Innan nu, diu, iggina ya Kordero y Afu Dios."
- 37 Kattu nagina ya dua nga disipulo na ya kinahi na, siminunud da kan y Jesus.
- 38 Nallipay iggina, en nasingan na ira nga tumunutunud kan iggina, en kunna nga namovut, "Hanna ya gakkad nu?" Kunda nga siminabbag, "Rabbi (ya kebalinan na, Mestru), be tiaw ya paddianan mu?"
- 39 Kunna nga siminabbag, "Mevulun kayu kan yakan tase innan nu." Nevulun da, en nasingan da ya paddianan na, en nakipaddian da kan iggina kan yan nga algaw. Nesimmu yan kan magga-alas kuatro kan giram.
- 40 Y Andres nga wahi y Simon Pedro, isa iggina kan ya dua nga nakagina kan y Juan en nevulun kan y Jesus.
- 41 Ya unna nga kiningngua na, sinaful na y Simon nga wahi na, en kattu natafulan na, kunna nga nakkahi, "Nasimmuan mi ya Mesias." (Ya kebalittaggan na kan Griego, "Cristo.")
- 42 Ne-angay na iggina kan y Jesus. Kattu nasingan y Jesus iggina, kunna nga nakkahi, "Ikaw y Simon nga anak y Juan. Mangahanan ka kan Cefas." (Ya kebalittaggan na kan Griego, "Pedro")
- 43 Kan kamatarukan na, zinisidi y Jesus ya umang kan ya probinsia ya Galilea. Nasimmuan na ya isa nga tolay nga mangngahan kan Felipe, en kunna nga nakkahi kan iggina, "Mevulun ka kan yakan."
- 44 Y Felipe, taga babalay ya Betsaida nga babalay pay y Andres en y Pedro.
- 45 Nadafung y Felipe y Natanael, en kunna nga nakkahi, "Nasimmuan mi ya tolay nga nepeturak y Afu Dios nga neturak y Moises kan ya dorob na nga bonan na, en nepeturak na peba nga neturak ya profeta ira. Iggina y Jesus nga taga Nazaret nga anak y Jose."

⁴⁶ Kunna y Natanael nga namovut, "Hinnian kazze napia nga taga Nazaret?" Kunna y Felipe nga siminabbag, "Angka innan."

⁴⁷ Kattu nasingan y Jesus y Natanael nga umaranni kan iggina, kunna nga nakkahi kan me-annung kan iggina, "Innan nu, isa iggina nga kurug nga Israelita nga awan nga laddud/busid kan iggina."

⁴⁸ Kunna y Natanael nga namovut, "Annianna/Kunnasi/Manna ya pakakammum kan yakan?" Kunna y Jesus nga siminabbag, "Kallie y Felipe nga nangarut kan ikaw, nasingan ta ka kattu kasan mu kan ya gannung ya kayu nga igos."

⁴⁹ Kunna nga nakkahi y Natanael, "Mestru, ikaw ya Anak y Afu Dios. Ikaw ya Patul ya nasion ya Israel."

⁵⁰ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Mangurug ka kazze megafu laman ta kinahik kan ikaw nga nasingan ta ka kattu kasan mu peba kan ya gannung ya kayu nga igos? Hinnian mas mekapakkapalat ira annek kan yan nga masingan mu nattaruk."

⁵¹ Kunna peba nga nakkahi, "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, masingan nu nga aggavukat ya langit, en umutu-utun ya anghel ira kannay en gumukugukab da nga umang kan yakan nga Anak Tolay."

Juan 2

¹ Kan ya mekatallu nga algaw, hinnian/asan boda kan ya poblasion ya Cana kan ya probinsia ya Galilea. Hinnian ya ina y Jesus kannay.

² Nembitan pay y Jesus en ya disipulo na ira.

³ Kattu nofutan da kan daggat vunga ubas nga naporay, kunna ya ina y Jesus nga nakkahi kan iggina, "Nofutan dan kan daggat vunga ubas nga naporay."

⁴ Kunna y Jesus nga nakkahi, "Babay, hanna ya partek kan ya pavvuruvurungan mu?"

⁵ Kunna ya ina na nga nakkahi kan ya serbidor ira, "Kuan nu ya hanna laman nga kayan na kan ikayu."

- ⁶ Hinnian annam nga batu nga angang kannian tase kuan da ya ugali ra kan ya relihion ya Judio ira kannia abbaggu ra kan ya gi-iman da kallie ra nga mangan. Ya kada isa, malluwan kan appat addet kan annam nga lata.
- ⁷ Kunna y Jesus nga nakkahi kan ya serbidor ira, "Pannuan nu ya angang ira kan danum." Sangaw, pinannapannu ra.
- ⁸ Kunna manin nga nakkahi kan ira, "Sangaw, mangalak kayun, en iyangay nu kan ya panakallan kan ya boda." Sangaw, nangiyangay ra.
- ⁹ Nabbalin ya danum kan daggat vunga ubas nga naporay. Sininsiman ya panakallan nga mari na ammu ya naggafanan na, ngam ammu ya serbidor ira nga nangalak kan ya danum. Sangaw, nepakkul na ya nobio,
- ¹⁰ en kunna nga nakkahi, "Kustumbre ya innia laman nga ponnan da nga itunnad ya napia nga daggat, en so nu aru ya nenum ya totolay ngin, itunnad da ya mari kuru napia. Ngam ikaw, nereserbam ya napia addet kan sangaw."
- ¹¹ Yan nga kiningngua y Jesus kan ya babalay ya Cana kan ya probinsia ya Galilea, yan ya unu-unna nga milagro nga nangipasingannan na kan ya pakapangngua na, en nangurug ya disipulo na ira kan iggina.
- ¹² Kabalin na yan, minang y Jesus, ya wawwahi na nga lallaki, ya ina na en ya disipulo na ira kan ya poblasion ya Capernaum, en naddian da kannay kan pia nga algaw.
- ¹³ Aranni ngin ya fiesta ya Judio ira nga nangahanan kan Fiesta ya Nepattalebad. Sangaw, minang da Jesus kan ya ciudad ya Jerusalem.
- ¹⁴ Kan ya lalantaran ya templo, nadatangngan na ya minallaku ira kan baka, karneru en paloma, en ya minannali ira kan kuartu nga aggatuttud kannay.
- ¹⁵ Kattu nasingan na ira yan, nangngua iggina kan latigu nga lubid, en pinatavvar/pinatabbraw na ngammin ira yan nga totolay en ya karneru en baka ira. Kinubalig na ya gillamesan ya minannali ira kan kuartu, en newartak na ya kuartu ra.

- ¹⁶ Kunna nga nakkahi kan ya minallaku ira kan paloma, "Ipanaw nu ira yaw kanniaw. Mari nu pabbalinan ya balay y Amak kan pallakuan!"
- ¹⁷ Nerendamman ya disipulo na ira ya neturak kan ya Sagrado nga Turak, "O Dios, ya angngidduk ku kan ya balem, kuenta ufutan nak."
- ¹⁸ Sangaw, ya panakallan ira kan ya Judio ira, kunda nga namovut, "Hanna ya milagro nga mepasingan mu nga hinnian paka-awayyam nga nangngua kan ira yan?"
- ¹⁹ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Darallan nu yaw nga Templo, en uli patadaggan ku kan tallu algaw."
- ²⁰ Ya Judio ira, kunda nga nakkahi, "Appattafulu se annam nga rahun ya nekapatadag na yaw nga templo, en ikaw sangaw, patadaggan mu kazze/pano kan tallu algaw laman?"
- ²¹ Ngam mismu ya baggi na, yan ya Templo nga ikayat na nga kayan kanniaw.
- ²² Gaggafen, kattu nagginnolay iggina, nerendamman ya disipulo na ira nga kinahi na yan, en kinurug da ya Sagrado nga Turak en ya kinahi na.
- ²³ Kannia kasan y Jesus kan Jerusalem kan ya tiempo ya fiesta nga nangahanan kan Nepattalebad, napakaru ya nangurug kan iggina kannia nepakasingan da kan ya milagro ira nga kinikkinggua na.
- ²⁴ Ngam mari nammakatalak y Jesus kan ira, gafu ta ammu na ya katakatolay ra ngammin,
- ²⁵ en mari na mawag kan hinnian mangipakammu kan ya me-annung kan totolay gafu ta iggina mismu, ammu na ya hinnian kan ya ginnonotan ya totolay.

Juan 3

- ¹ Hinnian/Asan tolak nga mangngahan kan Nicodemo nga isa kan ya panakallan ira kan ya Judio ira en miembro kan ya grupo ya Fariseo ira.

- ² Kan isa nga gabi, minang iggina kan y Jesus, en kunna nga nakkahi, "Rabbi, ammu mi nga mestru ka nga binon y Afu Dios, on, gafu ta awan nga makakua kan ya milagro ira nga kukukuan mu nu awan y Afu Dios kan iggina."
- ³ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Kurukurug ya kayan ku kan ikaw, ya innia laman nga tolay, nu mari na uli me-anak, mari na masingan ya pappatulan y Afu Dios."
- ⁴ Kunna y Nicodemo nga namovut, "Annianna/Kunnasi/Manna gafen ya uli ke-anak ya innia laman nga tolay nu manakam ngin? Awayya na kazze/pano nga uli tumallung kan ya tatanakan ya ina na en uli me-anak?"
- ⁵ Kunna y Jesus nga siminabbag, "Kurukurug ya kayan ku kan ikaw, ya innia laman nga tolay, nu mari na me-anak kan danum en Espiritu, mari na makatallung kan ya pappatulan y Afu Dios.
- ⁶ Ya me-anak nga maggafu kan tolay, tolay pe laman, en ya me-anak nga maggafu kan ya Espiritu, espiritu pe laman.
- ⁷ Marim gafen malagat kan ya kinahik kan ikaw nga mawag kan uli ka nga me-anak.
- ⁸ Mangin kan maski kanna be tiaw nga panginan na, en maginam ya aggangin na, ngam marim ammu ya paggafanan na onu ya angayan na. Kunna tian pay ya kada tolay nga me-anak nga maggafu kan ya Espiritu."
- ⁹ Kunna y Nicodemo nga namovut, "Annianna ya kesimmu na ira yan?"
- ¹⁰ Kunna y Jesus nga nakkahi, "Mestru ka kan ya ya Israelita ira, en marim kazze mantindian ira yaw?"
- ¹¹ Kurukurug ya kayan ku kan ikaw, kayan mi ya ammu mi, en pakurruan mi ya nasingan mi, ngam mari nu mamba kurruan ya pamakurug mi.
- ¹² Mari nu mamba kurruan ya kinahik kan ikayu nga me-annung kan ya ganagannud kan ya utun lusak. Annianna gafen ya angngurug nu, nu kayan ku kan ikayu ya me-annung kan ya ganagannud kan langit?

- ¹³ Awan nga minutun kan langit nu azzi yakan laman nga Anak Tolay nga guminukab nga naggafu kan langit.
- ¹⁴ Kattu hinnian y Moises en ya Israelita ira kan ya disierto, netullu na nga nebesin kan poste ya sinan ziriyan nga pinanday na. Kunna tian pay, mawag kan metullu nak nga Anak Tolay
- ¹⁵ tase ngammin ya mangurug kan yakan, matolay ra kan awan na nga panda."
- ¹⁶ Megafu kan ya dakal nga ayat y Afu Dios kan ya totolay kan ya mundo, neddan na ya isissa nga Anak na, tase ngammin ya mangurug ira kan iggina, mari ra makastigo, nu azzi matolay ra kan awan na nga panda.
- ¹⁷ On, gafu ta binon y Afu Dios ya Anak na kan ya utun lusak, mari na tase panunutan na ya totolay, nu azzi tase mapalliad da megafu kan iggina.
- ¹⁸ Mari mapanunutan ya innia laman nga mangurug kan iggina, ngam ya innia laman nga mari mangurug, napanunutan ngin gafu ta mari na nangurug kan ya ngahan ya isissa nga Anak y Afu Dios.
- ¹⁹ En yaw ya kapanunut da, minang ya Zilag kan ya mundo, ngam mas ayatan ya totolay ya kokopan/kallap annek/ngam kan ya nawag gafu ta narakat/napot ya kukukuan da.
- ²⁰ On, gafu ta, ya innia laman nga maka-angngua kan narakat/napot, ikalussaw na ya nawag, en mari na umang kan ya nawag tase mari masingan ya kukukuan na.
- ²¹ Ngam ya innia laman nga maka-angngua kan ya me-annung kan ya kurug, umang iggina kan ya nawag tase masingan ya kukukuan na nga nakua ra segun kan ya uray y Afu Dios.
- ²² Kabalin na, minang y Jesus en ya disipulo na ira kan ya probinsia ya Judea, en mediu nannayun da nga naddian kannay nga namabbawtiso.

- ²³ Hinnian y Juan kan Enon nga aranni kan ya babalay ya Salim. Gafu ta hinnian dakal nga danum kannay, namabbawtiso iggina, en minang ya totolay kan iggina, en binawtisowan na ira.
- ²⁴ Gafu ta mari na peba nekarsel, awayya na nga namawtiso.
- ²⁵ Hinnian sangaw naddiriskusionan ya disipulo ira y Juan en ya isa nga Judio kan me-annung kan ya kapakarenu ra nga negagangay kan ya relihion da.
- ²⁶ Sangaw, minang da kan y Juan, en kunda nga nakkahi, "Mestru, tu tolai nga minang kan ikaw kattu hinnian ka peba kan ya tangapingit ya Kayan/Wangag Jordan nga pinakurug mu, mamabbawtiso iggina, en umang ngammin ya totolay kan iggina."
- ²⁷ Kunna y Juan nga siminabbag, "Awan nga tanakkuan nga malawat ya innia laman nga tolai nu azzi ya iddan y Afu Dios kan iggina.
- ²⁸ Ikayu mismu ya makapakurug nga kinahik nga bakkan kan yakan ya Cristo, nu azzi binon nak y Afu Dios nga monna annak kan iggina.
- ²⁹ Ya nobio, para kan iggina ya nobia, en ya kofun ya nobio nga aggatadag nga aggataron nga maggina kan iggina, nelot/nafulotan ya payayat na nu magina na ya ngaral ya nobio nga lumabbet. Kunna tian pay gafen, nelot ya payayat ku.
- ³⁰ Mawag kan mabbalin kan mas dakal ya kekuentan na, ngam mas gumissang/gumissut nga gumissang ya kekuentan ku."
- ³¹ Ya naggafu kan utun, iggina ya katanangan kan ngammin. Ya innia laman nga tolai nga naggafu kan ya mundo, nemundowan ya katakatolay na, en nemundowan ya aggergo na. Ya naggafu kan langit, iggina ya kadakallan kan ngammin.
- ³² Pakurruan na ya nasingan na en nagina na, ngam awan nga mangurug kan ya kayan na.

33 Ya innia laman nga mangurug kan ya kayan na, umanahut nga kurug ya kinahi y Afu Dios.

34 Ya binon y Afu Dios, kayan na ya ipakahi y Afu Dios, gafu ta ya Espiritu Santo nga iddan y Afu Dios kan iggina, mari magukugukud ya angngiddan na kan iggina.

35 Ayatan y Dios Ama ya Anak na, en neddan na kan iggina ya paka-awayya na kan ngammin.

36 Ya innia laman nga mangurug kan ya Anak y Afu Dios, hinnian angat na nga awan na nga panda. Ngam ya innia laman nga mari mangurug kan ya Anak na, awan kan iggina yan nga angat, nu azzi mannanayun ya lussaw y Afu Dios kan iggina.

Juan 4

1 Sangaw, nammuan y Jesus nga nagina ya Fariseo ira nga mas aru ya malak na nga mabbalin kan disipulo na nga bawtisowan na annnek/ngam kan ya malak y Juan,

2 ngam kakurruan/kakkurug na, bakkan kan iggina ya namawtiso nu azzi ya disipulo na ira.

3 Pinanawan da Jesus gafen ya probinsia ya Judea tase manoli ra kan ya probinsia ya Galilea.

4 Mawag kan dalanan da ya probinsia ya Samaria.

5 Nakakaddet da kan ya koman nga neperensia y Jacob kattun kan y Jose nga anak na nga aranni kan ya poblasion nga nangahanan kan Sicar kan Samaria.

6 Hinnian/Asan peba laman kannay ya poso y Jacob kattun. Nanuttud y Jesus kan ya bikat ya poso gafu ta nabannag iggina megafu kan ya nepannaladalan na gafu ta tangnga algaw ngin.

7 Sangaw, napanaw ya disipulo na ira nga minang kan ya poblasion nga manggatang kan kanan da. Sangaw, hinnian Samaritana nga minang nattahu

kan ya poso. Y Jesus, kunna nga nakkiddaw kan iggina, "Makiyenum nak pay."

⁹ Mari makkapikipikat/makkakakkanggak ya Judio ira en ya Samaritano ira. Gaggafen, ya Samaritana, kunna nga nakkahi kan y Jesus, "Ikaw, Judio ka, en yakan, Samaritana nak. Ka-am gafen ta makiyenum ka kan yakan?"

¹⁰ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Nu ammun zinan ya regalu y Afu Dios en nu innia ya makiyenum kan ikaw, kiniddom zinan kan iggina, en iniddannan na ka zinan kan danum nga mangiddan kan angkat."

¹¹ Ya babay, kunna nga nakkahi, "Mestru, awan mu mamba nga pattahu, en adalam yaw nga poso. Kanna be tiaw gafen ya pangalakan mu kan yan nga danum nga mangiddan kan angkat?"

¹² Y Jacob nga ginafu tera ya nangiddan kan yaw nga poso kan ikami, en mismu iggina en ya anak na ira en ya aya-ayam na, mininum da kanniaw. Mas atanang kazze/pano ya kekuentan mu annak kan iggina?"

¹³ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Ngammin ya minum kan yaw nga danum, uli mawwaw."

¹⁴ Ngam ya innia laman nga minum kan ya danum nga iddan ku, mari na vulvua/pulus mawwaw ngin, ngam ya danum nga iddan ku kan iggina, kan ya unag na, mabbalin kan annit/annip nga mattavvug nga mangiddan kan angkat nga awan na nga panda."

¹⁵ Ya babay, kunna nga nakkahi, "Mestru, iddan mu kan yakan yan nga danum, tase marik mawwaw ngin onu manotoli kanniaw nga mattahu."

¹⁶ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Angka akkulan ya atawam, en angkayu kanniaw."

¹⁷ Ya babay, kunna nga nakkahi, "Awan nga atawak." Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Fustu ya kinahim nga awan mu nga atawa,

¹⁸ gafu ta lima ngin ya nappasa nga atawam, en ya kitaddem kan sangaw, mari nu peba nakkasal. Kurug ya kinahim."

- ¹⁹ Ya babay, kunna nga nakkahi, "Mestru, masingan ku nga profeta ka.
- ²⁰ Naddayarayaw ya ginafu mi ira kan y Afu Dios kan yaw nga bakulud, ngam ikayu nga Judio, kayan nu mamba nga Jerusalem ya mepangngat nga paddayarayawan ya totolay kan y Afu Dios."
- ²¹ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Babay, mangurug ka kan yakan. Lumabbet nattaruk ya tiempo nga mari na kan yaw nga bakulud onu kan Jerusalem laman ya paddayarayawan ya totolay kan y Dios Ama.
- ²² Ikayu nga Samaritano, mari nu kuru ammu y Afu Dios nga dayarayawan nu. Ikami nga Judio, ammu mi ya dayarayawan mi, gafu ta ya kapalliad, maggafu kan ya Judio ira.
- ²³ "Ngam lumabbet ya tiempo nga, ya kurug nga maddayarayaw ira kan y Dios Ama, dayarayawan da iggina kan espiritu en kakurruan, en luminabbet ngin yan nga tiempo. Kunna tian ya klase totolay nga ikayat y Dios Ama nga maddayarayaw kan iggina.
- ²⁴ Y Afu Dios, Espiritu, en ya maddayarayaw ira kan iggina, mawag kan maddayarayaw ra kan espiritu en kakurruan."
- ²⁵ Ya babay, kunna nga nakkahi, "Ammuk nga lumabbet ya Mesias, iggina ya makahi nga Cristo. So nu lumabbet iggina, ipakammu na ngammin ya ganagannud kan ittera."
- ²⁶ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Yakan mismu nga makiergo kan ikaw."
- ²⁷ Sangaw, nakalabbet ya disipulo na ira kan iggina, en nappabbaw ra gafu ta makiergo iggina kan babay, ngam awan kan ira nga namovut, "Hanna ya ikayat mu?" onu, "Ka-am ta makiergo ka kan iggina?"
- ²⁸ Sangaw, napanaw ya babay en pinanawan na ya angang na; nanoli iggina kan ya poblasion, en kunna nga nakkahi kan ya totolay,
- ²⁹ "Angkayu innan ya tolay nga nakkahi kan yakan kan ngammin nga kinikkingnguak. Iggina pano ya Cristo?"
- ³⁰ Sangaw, pinanawan da ya poblasion tase umang da innan y Jesus.

- 31 Ya disipulo na ira, kunda nga nangikiddaw kan iggina, "Mestru, mangan ka be laman ngin."
- 32 Kunna nga nakkahi, "Hinnian kanan ku nga mari nu ammu."
- 33 Ya disipulo na ira, kunda nga nakkaporovut, "Hinnian kazze nangiyangay kan kanan na?"
- 34 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Ya kuenta kanan ku, yan ya ammarulot ku kan ya uray ya nabbon kan yakan en ya annumpal ku kan ya ipakua na kan yakan.
- 35 Kayan nu mamba nga kabalin ya appat nga vulan, tiempo apit. Ngam kayan ku kan ikayu, innan nu ya mula ira kan ya koman ira, nataggatan ngin en mepangngat nga mapit ngin.
- 36 Ya isa nga mangapit, matandanan, en mangapit iggina kan vunga nga meddannan kan angkat nga awan na nga panda. Ya mangiwarak en ya mangapit, maggindan da nga maggaragarassia.
- 37 Kurug ya akkayanan, 'Mammula ya isa, en tanakkuan ya mangapit.'
- 38 Binon ta kayu nga mangapit kan ya mari nu nabbannahan. Tanakkuan ya nabbannag ira, en ikayu ya mangapit kan ya nabbannahan da."
- 39 Aru ya Samaritano nga naddian kan yan nga poblasion nga nangurug kan y Jesus megafu kan ya kinahi tu babay nga kunna, "Kinahi na kan yakan ngammin ya kinikkingnguak."
- 40 Sangaw, minang ya Samaritano ira kan y Jesus, en nekiddaw ra kan iggina nga makipaddian iggina kan ira, en nakipaddian da Jesus kan ira kan dua nga algaw.
- 41 Mas minaru peba ya nangurug kan iggina gafu ta nagina ra ya kinahakahi na.
- 42 Kunda nga nakkahi kan ya babay, "Mangurug kamin gafu ta nagina mi mismu ya kinahi na, mari na megafu kan ya kinahim laman, en nammuan mi nga kurug nga iggina ya mamalliad kan ya totolay kan ya mundo."

- ⁴³ Kabalin ya dua nga algaw, napanaw ra Jesus kannay, en minang da kan ya probinsia ya Galilea.
- ⁴⁴ Kinahi na mismu nga ya isa nga profeta, mari na mekakua kan ya mismu lugar na.
- ⁴⁵ Hinnian totolay nga taga Galilea nga dana minang kan ya fiesta ya Judio ira nga nangahaman kan Nepattalebad kan ya ciudad ya Jerusalem, en nasingan da ya kinikkingngua y Jesus kannay. Inalaba ra gafen ira Jesus kan napia kattu nakakaddet da kan ya lugar da.
- ⁴⁶ Minang da manin kan ya poblasion ya Cana kan Galilea. Kan yan nga lugar, hinnian danum nga pinabbalin na kan daggat vunga ubas nga naporay. Hinnian ofisial kan ya gobiernu nga matakít ya anak na kan ya babalay ya Capernaum.
- ⁴⁷ Kattu nagina na nga bahu napanaw y Jesus kan Judea en nakalabbet iggina kan Galilea, minang na nga nekiddaw kan iggina nga umang na pammapián ya anak na nga kekkemmatay ngin.
- ⁴⁸ Y Jesus, kunna nga nakkahi kan iggina, "Fera laman nu mari nu makasingan kan milagro en mekapakkapalat ira, mari nu vulvua mangurug kan yakan."
- ⁴⁹ Ya ofisial, kunna nga nakkahi, "Mestru, kazzen ta mevulun ka kan yakan kallie na nga matay ya anak ku."
- ⁵⁰ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Lumabbet kan; mammapia ya anak mun." Kinurug ya ofisial ya kinahi y Jesus kan iggina, en luminabbet ngin.
- ⁵¹ Kannia kasan na peba laman kan ya dalan, zinafung ya kohung na ira iggina, en kinahi ra kan iggina nga nammapia ngin ya anak na.
- ⁵² Pinovutan na kan ira ya orat nga nepammapia na. Kunda nga nakkahi, "Kattu kabi kan ala una kan giram, nemmang ya kulikug na."

⁵³ Nerandamman ya ama ya abbing nga kan nay nga orat, kinahi y Jesus kan iggina nga mammapia ngin ya anak na, en nangurug iggina en ngammin ya kabbalay na.

⁵⁴ Yaw ya mekaddua nga milagro nga kiningngua y Jesus kabalin ya nepaggafu na kan Judea en luminabbet iggina kan Galilea.

Juan 5

¹ Kabalin na yan, minang da Jesus kan ya ciudad ya Jerusalem kan ya isa nga fiesta ya Judio ira.

² Kan ya lahuman na yan nga ciudad, hinnian/asan danum nga nangahanan kan Betsata kan ya perergo Hebreo nga aranni kan ya trangka nga kepatallungan ya karneru ira. Hinnian lima nga alliruman kan ya pallehut ya danum.

³ Aru ya mattulag, vulaw, pilay, en paralitiko nga agga-idda kan ira yan nga alliruman.

⁴ Talattaronan da ya agguyu ya danum gafu ta, nu dudduma/karruan, hinnian anghel y Afu Dios nga mazzittag nga mangguyu kan ya danum. Ya unna nga nassappung kan ya danum kabalin ya nepagguyu na, nammapia, maski hanna ya tulahan na.

⁵ Hinnian pay isa nga tolay kannay nga mattulag kan tallufulu se walu kan dahun ngin.

⁶ Nasingan y Jesus iggina nga agga-idda kannay, en ammu na nga nabayag ngin ya nepattulag na. Sangaw, kunna nga namovut kan iggina, "Ikayat mu kazze/pano ya mammapia?"

⁷ Ya mattulag, kunna nga nakkahi, "Mestru, awan nga mangikkua/mangippay kan yakan kan ya danum nu magguyu, ngam kannia assappung ku, magunna nak."

⁸ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Manadag ka, akkatan mu ya aggiddan mu, en manalan kan."

- ⁹ Insigida nammapia, inakkat na ya aggiddan na, en nanalan ngin. Nesimmu yan kan ya algaw nga angngilinan ya Judio ira.
- ¹⁰ Sangaw, ya panakallan ira kan ya Judio ira, kunda nga nakkahi kan ya tolay nga napammapia, "Angngilinan tera yaw nga algaw, en megamma nga akkatan mu ya aggiddan mu kan yaw nga algaw."
- ¹¹ Kunna nga siminabbag, "Ya nappammapia kan yakan, iggina ya nakkahi kan akkatan ku ya aggiddan ku en manalan nak kun."
- ¹² Kunda nga namovut, "Innia yan nga tolay nga nakkahi kan ikaw nga kuan mu yan?"
- ¹³ Ngam ya tolay nga napammapia, mari na ammu nu innia ya nappammapia kan iggina, gafu ta aru ya totolay kannay, en awan kannay y Jesus ngin.
- ¹⁴ Mari nabbayag, nasimmuan y Jesus iggina kan ya lalantaran ya templo. Kunna nga nakkahi, "Innan mu, nammapia kan. Marim malliwat ngin tase awan nga mas narakat/napot nga mesimmu kan ikaw."
- ¹⁵ Sangaw, minang nepadumug ya tolay kan ya panakallan ira kan ya Judio ira nga y Jesus ya nappammapia kan iggina.
- ¹⁶ Yaw ya gafu na kan pinaraparakat ya panakallan ira kan ya Judio ira y Jesus, gafu ta kiningngua na yan kan ya algaw nga angngilinan da.
- ¹⁷ Ngam y Jesus, kunna nga siminabbag, "Addet kan sangaw, makatarabahu peba y Amak, en yakan pay."
- ¹⁸ Megafu kan yan nga kinahi y Jesus, mas negatak/negatab ya panakallan ira kan ya Judio ira iggina nga nanafataful da kan kegafanan ya ammatay ra kan iggina, mari laman kan megafu kan ya zi na nepammulun kan ya reglamento ra nga me-annung kan ya angngilinan da, nu azzi megafu pay kannia nepakkahi na nga Ama na mismu y Afu Dios, en kannia nepakkahi na kan yan, kuenta negitta na iggina pe laman kan y Afu Dios.
- ¹⁹ Sangaw, kunna nga nakkahi manin y Jesus kan ira, "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, awan vulvua/pulus makua ya Anak nga maggafu kan iggina pe

laman, nu azzi kuan na laman ya nasingan na nga kuan ya Ama na. On, gafu ta, ya hanna laman nga kukukuan ya Ama, kunna tian pay ya kukukuan ya Anak.

²⁰ On, gafu ta ayatan ya Ama ya Anak, en ipasingan na kan iggina ngammin ya kuan na, en mas peba kan ira yaw ya ipasingan na kan iggina, tase makkapalat kayu.

²¹ On, gafu ta, nu annianna/kunnasi/manna ya ammaginnolay ya Ama kan ya nakkakatay ira, en ya angngiddan na kan ira kan angkat, kunna tian pay ya angngiddan ya Anak kan angkat kan ya ikayat na nga iddannan.

²² Awan nga panunutan ya Ama, gafu ta neddan nan kan ya Anak ngammin ya paka-awayya na nga mamanunut,

²³ tase ikakua ngammin ya totolay ya Anak kan kagitta ya angngikakua ra kan ya Ama. Ya innia laman nga mari mangikakua kan ya Anak, mari na pay ikakua ya Ama nga nabbon kan iggina.

²⁴ "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga maggina kan ya kayan ku en mangurug kan ya nabbon kan yakan, hinnian angkat na nga awan na nga panda. Awan ngin nga kapanunut na, gafu ta awan nga paka-awayya ya patay kan igginan, ngam hinnian kan iggina ya angkat nga awan na nga panda.

²⁵ Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, lumabbet ya tiempo, en hinnian ngin, nga magina ya nakkakatay ira ya ngaral ya Anak y Afu Dios, en ya maggina ira, matolay ra.

²⁶ Kayan ku yaw gafu ta, ya Ama ya paggafanan ya angkat, en iniddannan na ya Anak pay nga iggina pay ya paggafanan ya angkat.

²⁷ Iniddannan na iggina peba kan paka-awayya nga mamanunut gafu ta Anak Tolay iggina.

²⁸ Mari nu pakkapalat yaw: lumabbet nattaruk ya tiempo nga magina ngammin ya hinnian kan ya gillivunan da ya ngaral na,

29 en mallalawan da. Ira nay nga naka-angngua kan napia, magginolay ra tase matolay ra kan awan na nga panda, ngam ira nay nga naka-angngua kan narakat, magginolay ra tase makastigo ra.

30 Awan vulvua makuak nga uru-urek pe laman. Mamanunut nak segun kan ya kayan y Afu Dios kan yakan, en natunung ya ammanunut ku gafu ta marik vulunan ya urek pe laman nu azzi ya uray ya nabbon kan yakan." nu Innia y Jesus

31 "Nu yakan laman ya mamakurug kan me-annung kan yakan, mari nu mamba ikuenta kan kurug ya pamakurug nga kayan ku.

32 Hinnian tanakkuan nga mamakurug kan me-annung kan yakan, en ammuk nga kurug ya pamakurug na kan me-annung kan yakan.

33 Nabbon kayu kan toloy nga namovut kan y Juan nga Minabbawtiso, en nepakammu na ya kurug.

34 Kinahik yan tase mapalliad kayu, mari megafu ta mawag ku kan hinnian toloy nga mamakurug nu innia nak.

35 Negitta y Juan kan allamparan nga gumangagangat en mangnawag, en ikayat nu ya mayayat kan ya nawag na kan ababba nga tiempo.

36 Ngam hinnian pamakurug nga me-annung kan yakan nga mas nasikan anne/ngam kan ya pamakurug na. Ya kukukuan ku nga ipakapakua ya Ama nga balinan ku, ira yan ya pamakurug nga iggina ya nabbon kan yakan.

37 Ya Ama nga nabbon kan yakan, iggina ya mamakurug pe laman kan me-annung kan yakan. Mari nu vulvua nagina ya ngaral na onu nasingan ya ittiura na.

38 Mari maddian ya ergo na kan ya ginnonotan nu, gafu ta mari nu mamba kurruan ya binon na.

39 Giligilammuan nu mamba ya Sagrado nga Turak gafu ta abbattan nu nga iggina yan ya pakatafulan nu kan angkat nga awan na nga panda, en iggina yan balalaman ya mamakurug kan me-annung kan yakan.

⁴⁰ Ngam ne-ammari nu ya umang kan yakan. Nu angkayu, meddannan kayu kan yan nga angkat.

⁴¹ "Marik mataful ya angngikakua ya totolay kan yakan.

⁴² Ngam amruk ya katakatolay nu, en amruk peba nga awan kan ya giffutuan nu ya ayat nu kan y Afu Dios.

⁴³ Minang nak kan ya utun rusak megafu kan ya paka-awayya ya Ama, en mari rak mamba alawatan. Nu hinnian tanakkuan nga umang kan ikayu megafu kan ya paka-awayya na pe laman, alawatan nu iggina mamba.

⁴⁴ Ikayat nu ya angngikakua ya kakavulun nu kan ikayu, ngam mari nu mamba tafulan ya kekakua nga maggafu kan ya isissa nga Afu Dios. Annianna ya angngurug nu kan yakan gafen?

⁴⁵ Mari nu abbattan nga yakan nattaruk ya mangakusa kan ikayu kan ya atubang ya Ama. Y Moises nga innanaman nu, iggina ya mangakusa kan ikayu nattaruk.

⁴⁶ Nu firmi nga nangurug kayu kan y Moises, nangurug kayu pay zinan kan yakan, gafu ta natturak iggina kan me-annung kan yakan.

⁴⁷ Ngam gafu ta mari nu nangurug kan ya neturak na, annianna gafen ya angngurug nu kan ya kayan ku?"

Juan 6

¹ Kabalin na ira yan, naddakit da Jesus kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea nga nangahanan ya danum pay kan Tiberias.

² Napakaru ya totolay nga guminanat kan iggina nga minang kannay pay gafu ta dana nasingan da ya milagro ira nga kinikkingngua na kan ya makkatakit ira.

³ Naggadang y Jesus en ya disipulo na ira kan ya bakulud, en nanuttud da kannay.

⁴ Mappanget ngin ya fiesta ya Judio ira nga nangahanan kan Nepattalebad.

- ⁵ Nallipay y Jesus, en nasingan na nga napakaru ya totolay nga umang kan iggina. Kunna nga namovut gafen kan y Felipe nga isa kan ya disipulo na ira, "Kanna be tiaw ya pangatangan tera kan pan nga makalannat nga mepakan kan ira yan nga totolay?"
- ⁶ Pamurban na yan kan y Felipe, gafu ta dana ammu na mismu ngin ya pappangetan na nga kuan.
- ⁷ Y Felipe, kunna nga siminabbag, "Ya tandan ya isa nga tolay nga matrabahu kan duangatut nga algaw, kurang nga megatang kan pan nga mepakan maski bissang/bissut laman kan ya kada isa."
- ⁸ Y Andres nga isa kan ya disipulo na ira nga wahi y Simon Pedro, kunna nga nakkahi kan y Jesus,
- ⁹ "Hinnian/Asan balabbagitolay kanniaw nga nabbalun kan lima nga pan en dua nga manangat/isira. Ngam hanna gafen ya serbi na ira yan kan ya karu ya totolay?"
- ¹⁰ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Pattutturan nu ya totolay." Kakaddattan mamba yan nga lugar. Nanuttud gafen ya lallaki nga mallimarivu.
- ¹¹ Sangaw, inalak y Jesus ya pan ira, nappabalat iggina kan y Afu Dios, en nepetaned/nepe-antet na kan ya totolay nga gittutturan. Kunna tian pay ya kiningngua na kan ya manangat. Nangan da addet zi nabattug da.
- ¹² Kattu nabalín da nga nangan, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Pagampattan/Ampattan nu ya vuna tase awan nga madaral."
- ¹³ Pinagampat da gafen, en mafulu se dua nga basket ya napannu kan ya vuna ra nga nangan.
- ¹⁴ Sangaw, kattu nasingan ya totolay yaw nga milagro nga kiningngua na, kunda nga nakkahi, "Kakurruan na, iggina bitu ya Profeta nga netabba y Afu Dios nga bonan na kan ya utun lusak."

- 15 Kattu nammuan y Jesus nga pappangetan ya totolay nga umang alakan iggina tase fersan da nga pabbalinan kan patul da, pinanawan na ira en naggadang iggina manin nga nesissa kan ya bakulud.
- 16 Kattu maggabi ngin, naddahut ya disipulo na ira kan ya dappit ya dakal nga danum ya Galilea.
- 17 Nattakay ra kan barangay tase maddakit da nga umang kan Capernaum kan ya tangapingit ya dakal nga danum. Gabi ngin, en mari peba nakakaddet y Jesus kan ira.
- 18 Sangaw, namegafu nga nangin kan nasikan, en nappalapalung.
- 19 Kattu nakatawatawan/nakatagatagguan da kan mallima onu mannam nga kilometro, nasingan da y Jesus nga manalan kan ya utun danum nga umaranni kan ya barangay, en nakatalaw ra.
- 20 Kunna nga nakkahi, "Yakan yaw. Mari nu mattalaw."
- 21 Nayayat da nga namatakay kan iggina, en nerame ra nakakaddet kan ya lugar nga angayan da.
- 22 Kan kamatarukan na, ya totolay nga nattalan/nabbattang kan ya tangapingit ya dakal nga danum ya Galilea, nerandamman da nga kan giram kallie na yan, nasingan da nga isissa laman ya barangay, en mari nakipattakay y Jesus kan ya disipulo na ira, nu azzi ya disipulo na ira laman ya nattakay nga napanaw.
- 23 Hinnian barangay ira nga naggafu kan ya poblasion ya Tiberias nga naffundu kan aranni kan ya lugar nga nanganan ya totolay kan ya pan kabalin ya nepappabalat y Afu Jesus.
- 24 Kattu nasingan ya totolay nga awan y Jesus en ya disipulo na ira kannay, nattakay ra kan ya barangay ira, en naddakit da nga minang kan ya poblasion ya Capernaum tase umang da tafulan iggina.
- 25 Kattu natafulan da iggina kan ya tangapingit ya dakal nga danum, kunda nga namovut, "Mestru, kannia ya nepaddakit mu kanniaw?"

²⁶ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, tafatafulan dak mamba gafu ta nangan kayu kan pan en nabattug kayu, mari megafu ta nantindian nu ya kebalinan ya milagro ira nga kiningnguak.

²⁷ Mari nu mabbannabannag nga manaful kan makan nga madaral, nu azzi makan nga mannanayun nga mangiddan kan angkat nga awan na nga panda. Yaw ya makan nga iddan ya Anak Tolay kan ikayu, gafu ta iggina ya iniddannan y Afu Dios kan paka-awayya."

²⁸ Kunda gafen nga namovut kan iggina, "Hanna ya kanakanayun nga kuan mi tase makua mi ya ikayat y Afu Dios?"

²⁹ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Yaw ya ikayat y Afu Dios, kurruan nu ya binon na."

³⁰ Kunda nga namovut, "Hanna ya milagro nga kuan mu, tase masingan mi en awayya mi nga kurruan ikaw? Hanna ya makuam?"

³¹ Ya ginafu tera ira, nanganangan da kan manna kattu naddian da kan ya disierto. On, gafu ta kunna tiaw ya neturak kan ya Sagrado nga Turak, 'Iniddannan y Moises ira kan pan nga naggafu kan langit.' "

³² Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, bakkan kan y Moises ya nangiddan kan ira kan yan nga pan nga naggafu kan langit, nu azzi y Amak ya mangiddan kan ikayu kan ya kurug nga pan nga maggafu kan langit.

³³ On, gafu ta, ya pan nga iddan y Afu Dios, yan ya nazzittag nga naggafu kan langit nga mangiddan kan angkat kan ya totolay kan ya utun lusak."

³⁴ Kunda nga nakkahi, "Mestru, kanakanayun nga iddan mu yan nga pan kan ikami."

³⁵ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Yakan mismu ya pan nga mangiddan kan angkat. Ya innia laman nga umang kan yakan, mari na vulvua/pulus mabisin, en ya innia laman nga mangurug kan yakan, mari na vulvua mawwaw.

- ³⁶ Ngam kinahik kan ikayu nga maski nasingan dak, mari nu peba mangurug kan yakan mamba.
- ³⁷ Ngammin ya iddan y Amak kan yakan, umang da kan yakan, en marik vulvua papanawan ya innia laman nga umang kan yakan.
- ³⁸ On, gafu ta nazzittag nak nga naggafu kan langit tase kanakanayun nga kuan ku ya uray ya nabbon kan yakan, mari na kan ya urek pe laman.
- ³⁹ Yaw ya uray ya nabbon kan yakan nga awan vulvua mawawan ku kan ya neddan na kan yakan, nu azzi pagginnolayan ku ira nattaruk kan ya pangultimuan nga algaw.
- ⁴⁰ On, gafu ta yaw ya uray y Amak, ngammin ya makasingan kan ya Anak en mangurug kan iggina, meddannan da kan angkat nga awan na nga panda, en pagginnolayan ku ira nattaruk kan ya pangultimuan nga algaw."
- ⁴¹ Sangaw, naddaladalimudum ya Judio ira me-annung kan iggina gafu ta kinahi na nga iggina ya pan nga nazzittag nga naggafu kan langit.
- ⁴² Kunda nga nerergo, "Mari kazze/pano nga iggina y Jesus nga anak y Jose? Ammu tera ya ama na en ya ina na. Ka-am gafen ta kinahi na nga nazzittag iggina nga naggafu kan langit?"
- ⁴³ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Mari nu maddaladalimudum kontra kan yakan.
- ⁴⁴ Awan nga tolay nga makakangay kan yakan nu mari parannian ya Ama nga nabbon kan yakan, en nu umang iggina kan yakan, pagginnolayan ku iggina nattaruk kan ya pangultimuan nga algaw.
- ⁴⁵ Ya profeta ira, neturak da yaw, 'Y Afu Dios ya mattuldu kan ira ngammin.' Ya innia laman nga maggina kan ya Ama en maggilammu kan ya tuldu na, umang kan yakan.
- ⁴⁶ Awan nga tolay nga nakasingan kan ya Ama fera laman ya naggafu kan y Afu Dios, iggina ya nakasingan kan ya Ama.

- ⁴⁷ Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, ya mangurug kan yakan, hinnian angat na nga awan na nga panda.
- ⁴⁸ Yakan ya pan nga mangiddan kan yan nga angat.
- ⁴⁹ Nanganangan ya ginafu nu ira kan manna kattu hinnian da kan ya disierto, ngam nakkakatay ra balalaman.
- ⁵⁰ Ngam ya pan nga nazzittag nga naggafu kan langit, ne-eruma, gafu ta, ya innia laman nga mangan kan yaw nga pan, mari na matay.
- ⁵¹ Yakan ya pan nga siggamatolay nga nazzittag nga naggafu kan langit. Ya innia laman nga mangan kan yaw nga pan, matolay kan awan na nga panda, en ya pattag ku, yan ya pan nga iddan ku nga pakkatolay ya totolay kan ya utun lusak."
- ⁵² Ya Judio ira, naddiriskusion da nga kunda nga nakkaporovut, "Annianna/Kunnasi/Manna ya pakakeddan na kan ya pattag na nga makan?"
- ⁵³ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, nu mari nu mangan kan ya pattag ku nga Anak Tolay en minum kan ya dahak, awan nga angat kan ikayu.
- ⁵⁴ Ya innia laman nga mangan kan ya pattag ku en minum kan ya dahak, hinnian angat na nga awan na nga panda, en pagginnoylan ku iggina kan ya pangultimuan nga algaw.
- ⁵⁵ On, gafu ta kurug nga makan ya pattag ku, en kurug nga menum ya dahak.
- ⁵⁶ Ya innia laman nga mangan kan ya pattag ku en minum kan ya dahak, mannanayun iggina nga hinnian kan yakan, en yakan pay kan iggina.
- ⁵⁷ Binon nak ya siggamatolay nga Ama, en siggamatolay nak megafu kan ya Ama, en kunna tian pay, ya innia laman nga mangan kan yakan, matolay megafu kan yakan.
- ⁵⁸ Yaw ya pan nga nazzittag nga naggafu kan langit. Mari na megitta kan ya pan nga kinikkinnan ya ginafu nu ira nga nakkakatay ra balalaman. Ya innia laman nga mangan kan yaw nga pan, matolay kan awan na nga panda."

- ⁵⁹ Kinahi na ira yaw kannia nepattuldu na kan ya totolay kan ya sinagoga kan Capernaum.
- ⁶⁰ Kattu nagina ya disipulo na ira yan, aru ya nakkahi, "Kuru nararriat yan nga tuldu. Innia ko ya mangurug kan ya kinahi na?"
- ⁶¹ Ammu mismu y Jesus nga naddalimudum ya disipulo na ira me-annung kan ya kinahi na, en kunna nga namovut kan ira, "Ya kinahik, pakkafiyen na kazze ya angngurug nu?"
- ⁶² Hanna sangaw gafen ya abbattan nu nu masingan nu ya Anak Tolay nga umutun kan ya naddianan na kattun?
- ⁶³ Ya Espiritu y Afu Dios ya mangiddan kan angat; awan vulvua meddan ya paka-awayya ya tolai. Ya ergo ira nga kinahik kan ikayu ya iyusa ya Espiritu y Afu Dios kannia angngiddan na kan angat.
- ⁶⁴ Ngam hinnian dudduma/karruan kan ikayu nga mari mangurug." Kinahi na yan kan ira gafu ta dana ammu na kattu gafagafu nu di-innia ya mari mangurug kan iggina, en nu innia ya mangiyalawat nattaruk kan iggina kan ya kontra na ira.
- ⁶⁵ En kunna peba nga nakkahi, "Yan ya gafu na kan kinahik kan ikayu nga awan nga tolai nga makakangay kan yakan nu mari parannian ya Ama iggina."
- ⁶⁶ Megafu kan yan, aru kan ya disipulo na ira ya nakkapanaw kan iggina, en mari ran nga nevulun kan iggina.
- ⁶⁷ Y Jesus, kunna gafen nga namovut kan ya mafulu se dua nga disipulo na, "Ikayu, ikayat nu kazze pay ya mapanaw?"
- ⁶⁸ Y Simon Pedro, kunna nga siminabbag, "Afu, innia peba gafen ya tanakkuan nga angayan mi? Ikaw laman ya dian ya ergo ira nga mangiddan kan angat nga awan na nga panda.
- ⁶⁹ Mangurug kami en nammuan min nga ikaw ya Nasantuan nga binon y Afu Dios."

⁷⁰ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Mari kazze yakan ya namili kan ikayu nga mafulu se dua nga disipulok? Ngam ya isa kan ikayu, demonnio."

⁷¹ Ya ikayat na nga kayan, y Judas nga anak y Simon Iscariote gafu ta, maski isa iggina kan ya mafulu se dua nga disipulo y Jesus, iggina ya mangiyalawat nattaruk kan iggina kan ya kontra na ira.

Juan 7

¹ Kabalin na ira yan, nanaladalan da Jesus kan maddumuruma nga lugar kan ya probinsia ya Galilea. Mari na ikayat ya umang manaladalan kan ya probinsia ya Judea gafu ta nanafataful ya panakallan ira kan ya Judio ira kannay kan kegafanan ya ammatay ra kan iggina.

² Kan yan nga tiempo, mappanget ngin ya Judio ira nga masselebra kan ya Fiesta ya Amingan ira.

³ Ya wawwahi na nga lallaki, kunda gafen nga nakkahi kan iggina, "Mapanaw kan en angka kan Judea tase ya disipulom ira nga maddian kannay, masingan da pay ya kukukuan mu.

⁴ On, gafu ta awan nga tolai nga mangisussuk kan ya kukukuan na nu ikayat na nga mammuan ya totolay iggina. Nu makuam ira yan nga ganagannud, ipakammum ikaw pe laman kan ngammin nga totolay."

⁵ Kinahi ya wawwahi na yan gafu ta maski ira, mari ra mangurug kan iggina.

⁶ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Mari peba luminabbet ya orat ku, ngam maski hanna nga orat, awayya na nga angkayu kannay.

⁷ Ya totolay kan ya mundo, mari ra awayya nga mekalussaw ikayu. Ngam ikalussaw rak gafu ta pakurruan ku nga narakat/napot ya kukukuan da.

⁸ Angkayu mamba makifiesta kannay. Marik umang makifiesta gafu ta mari peba luminabbet ya orat ku."

⁹ Kattu kinahi na yan, nattalan/nabbattang iggina kan ya probinsia ya Galilea.

- ¹⁰ Kabalin ya nepappanaw ya wawwahi na nga umang makifiesta, minang da Jesus pay. Mari ra nevulun kan ya napakaru nga totolay, en mari nammuan ya nepaggangay ra.
- ¹¹ Ya Judio ira, tafatafulan da iggina kan ya fiesta, en kunda nga nakkaporovut, "Be tiaw pano ya dian na?"
- ¹² Napakaru ya makkara-ana-ananabid kan me-annung kan iggina. Hinnian/Asan dudduma/karruan nga kunda nga nakkahi, "Napia iggina nga tolai." Hinnian pay dudduma nga kunda nga nakkahi, "Awan, ngam pallikuran na ya totolay kan ya kurug."
- ¹³ Ngam sinussukan ya aggerergo ra kan me-annung kan iggina, gafu ta makatalaw ra kan ya panakallan ira kan ya Judio ira.
- ¹⁴ Kan ya pattangngan ya fiesta, minang y Jesus en nattuldu kan ya lalantaran ya templo.
- ¹⁵ Nappabbaw ya Judio ira, en kunda nga nakkaporovut, "Mari na mamba naggilammu. Ka-am gafen ta aru ya ammu na?"
- ¹⁶ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Ya tulduk, mari naggafu kan yakan pe laman, nu azzi naggafu kan ya nabbon kan yakan.
- ¹⁷ Ya innia laman nga uru-uray na pe laman nga paraparulotan na ya uray y Afu Dios, mammuan na ya paggafanan ya tulduk, nu y Afu Dios onu yakan pe laman.
- ¹⁸ Ya innia laman nga mergo kan ya uru-uray na pe laman, ya kekakua na pe laman ya tafulan na. Ngam ya manaful kan ya kekakua ya nabbon kan iggina, kurug ya kayan na, en awan nga laddud/busid kan iggina.
- ¹⁹ Mari kazze/pano neddan y Moises ya dorob y Afu Dios kan ikayu? Ngam awan vulvua/pulus kan ikayu nga mamaraparulot kan ya dorob na. Ka-am ta ikayat dak nga patayan?"
- ²⁰ Ya totolay, kunda nga siminabbag, "Hinnian narakat nga espiritu nga minafun kan ikaw. Innia kazze ya mayat nga mamatay kan ikaw?"

- 21 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nangngua nak kan isa nga milagro, en nappabbaw kayu ngammin.
- 22 Mangugit kayu mamba maski nu kalgawan angngilinan gafu ta yan ya nemandu y Moises. Ngam bakkan kan y Moises ya nangigafu kan yan nga ugali tera nu azzi ya ginafu tera.
- 23 Nu makugit ya kalabit maski kan kalgawan angngilinan tase mavulun ya dorob nga neturak y Moises, ka-am ta ikalussaw rak gafu ta pinammapiak ya isa nga tolay kan kalgawan angngilinan?
- 24 Mari nu mamanunut ngin segun kan ya masingan, nu azzi segun kan ya kinatunung."
- 25 Hinnian dudduma nga maddian kan Jerusalem nga kunda nga nakkaporovut, "Mari kazze nga iggina ya ikayat da nga patayan?
- 26 Hinnian iggina kanniaw balattan nga maddaggun nga mappalappat kan ya totolay, en awan mamba nga makahi ra kan iggina. Awayya na kazze nga ammu ra nga kurug nga iggina ya Cristo?
- 27 Ngam mari na awayya nga iggina ya Cristo gafu ta ammu tera ya naggafanan na, ngam so nu lumabbet ya Cristo, awan nga makakammu kan ya paggafanan na."
- 28 Kannia attuldu y Jesus kan ya lalantaran ya templo, kunna nga nangikullet, "Kayan nu mamba nga ammu rak, en ammu nu pay ya naggafanan ku. Mari na kan uru-urek pe laman ya nepaggangek kan ya utun lusak. Kurug ya nabbon kan yakan, ngam mari nu ammu iggina.
- 29 Ammuk iggina gafu ta iggina lahud ya naggafanan ku, en iggina ya nabbon kan yakan."
- 30 Gafu ta kinahi na yan, ikayat da nga arestan iggina, ngam mari ra nawayya gafu ta mari peba luminabbet ya orat na.

- 31 Ngam aru ya totolay nga mangurug kan iggina, en kunda nga nakkaporovut, "So nu lumabbet ya Cristo, mas aru pano ya makua na nga milagro ira annek/ngam kan ya kinikkingngua yaw nga tolai?"
- 32 Nagina ya Fariseo ira ya akkara-ana-ananabid ya totolay kan me-annung kan y Jesus. Ya panakallan ira kan ya papari en ya Fariseo ira, hinnian guardia ira kan ya templo nga binon da gafen tase arestan da iggina.
- 33 Sangaw, kunna y Jesus nga nakkahi, "Maddian nak peba kan ya utun lusak kan ababba nga tiempo, en kabalin na, manoli nak kun kan ya nabbon kan yakan.
- 34 Tafatafulan dak mamba nattaruk, ngam mari rak matafulan, gafu ta mari nu makakangay kan ya angayan ku."
- 35 Ya Judio ira, kunda nga nakkaporovut, "Kanna be tiaw pano ya angayan na nattaruk nga mari tera matafulan iggina? Mappanget pano iggina nga umang kan ya Judio ira nga maddian kan ya gillugaran ya Griego ira, en tulduan na ya Griego ira?
- 36 Kinahi na nga tafatafulan tera iggina nattaruk, ngam mari tera matafulan, gafu ta mari tera mamba makakangay kan ya angayan na. Hanna pano ya ikayat na nga kayan?"
- 37 Kan ya pangultimuan nga algaw ya fiesta, yan ya kadakallan nga algaw, aggatadag y Jesus en kunna nga nangikullet, "Ya innia laman nga mawwaw, mawag kan umang iggina kan yakan tase minum.
- 38 Mammuan kan ya Sagrado nga Turak nga, ya innia laman nga mangurug kan yakan, hinnian kayan/wangag ira nga maggafu kan ya kononaggan na nga siggamatolay nga danum nga mangiddan kan angkat."
- 39 Yan nga kinahi y Jesus, me-annung kan ya Espiritu Santo nga mappanget nga meddan kan ya mangurug ira kan iggina. On, gafu ta mari peba neddan ya Espiritu Santo kattu kinahi na yan, gafu ta mari peba minutun y Jesus kan langit nga medayaw.

- 40 Kan ya totolay nga nakagina kan ira yan nga kinahi y Jesus, hinnian dudduma nga kunda nga nakkahi, "Kurug, iggina ya Profeta."
- 41 Kunda ya dudduma nga nakkahi, "Iggina ya Cristo." Hinnian dudduma peba nga kunda nga namovut, "Taga Galilea kazze ya Cristo?"
- 42 Kayan ya Sagrado nga Turak nga isa ya Cristo kan ya gakagaka y David nga patul kattun, en taga Betlehem gafen pay ya Cristo, gafu ta yan ya babalay nga ne-anakan y David."
- 43 Maddumuruma ya nangabbattan ya totolay me-annung kan iggina.
- 44 Hinnian dudduma kan ira nga mayat nga mangaresta kan iggina, ngam mari ra nawayya.
- 45 Sangaw, ira nay nga guardia kan ya templo nga binon ya panakallan ira kan ya papari en ya Fariseo ira nga mangaresta kan y Jesus, nanoli ra kan ira, en ya nabbon ira, kunda nga namovut, "Ka-am ta mari nu ne-angay iggina kanniaw?"
- 46 Ya guardia ira, kunda nga siminabbag, "Awan vulvua tolai nga makapergo kan megitta kan iggina."
- 47 Ya Fariseo ira, kunda nga nanguyaw kan ira, "Maski ikayu, nelohot na kayu kazze pay?"
- 48 Hinnian kazze isa kan ya panakallan ira kan ya rehigion tera onu ya Fariseo ira nga mangurug kan iggina?
- 49 Ngam ira nay laman nga mari makakammu kan ya dorob y Afu Dios, ira ya mangurug kan iggina, en meged/mebanu/melunud da."
- 50 Y Nicodemo nga isa kan ya nabbon ira, iggina ya minang nakiergo kan y Jesus kattun, kunna nga nakkahi,
- 51 "Segun kan ya dorob tera, awayya na kazze nga mapanunutan ya innia laman nga tolai nu mari na bitan mabista en mammuan ya kiningngua na?"

⁵² Kunda nga nakkahi kan iggina, "Taga Galilea ka kazze pay? Gilammuan mu ya Sagrado nga Turak, en mammuan mu nga awan nga profeta nga maggafu kan Galilea."

⁵³ Sangaw, luminabbet ya kada isa kan ira kan ya balay na pe laman.

Juan 8

¹ Minang da Jesus kan ya bakulud nga nangahanan kan Olivo.

² Kan kamatarukan na, kan albasu, nattoli ra kan ya templo, en naddurummukan ngammin ya totolay iggina. Nanuttud iggina en sinulduan na ira.

³ Hinnian/Asan mestru ira kan ya dorob en Fariseo ira nga nangiyangay kan iggina kan isa nga babay nga nadatangngan kannia akkidallaw na. Pinattadag da iggina kan ya pattarangngan ya totolay,

⁴ en kunda nga nakkahi kan y Jesus, "Mestru, yaw nga babay, nadatangngan mi kan ya akto nga akkidallaw na.

⁵ Segun kan ya dorob tera, nemandu y Moises nga mabarabarad kan batu addet zi matay ya kunna tiaw nga babay. Hanna ya makahim?"

⁶ Pinovutan da yan nga pamurba ra kan iggina, tase hinnian pangakusan da kan iggina. Ngam nakkumad y Jesus en namegafu nga natturak kan ya rusak kan ya simuldu na.

⁷ Kannia assige ra nga mamopovut kan iggina, nanadag iggina en kunna nga nakkahi, "Ya innia laman kan ikayu nga awan vulvua/pulus liwat na, iggina ya monna nga mamarad kan iggina."

⁸ Sangaw, nakkumad iggina manin en nakaturuturak kan ya rusak.

⁹ Sangaw, kannia pakagina ra kan ya kinahi na, negafu ya mannakam, nassesenut da nga nakkapanaw, addet zi y Jesus laman ngin ya natalan/nabattang en ya babay nga aggatadag kan ya atubang na.

¹⁰ Nanadag y Jesus, en kunna nga nakkahi, "Babay, be tiaw ya dian dan? Awan ngin ya mangondena ira kan ikaw, azze/awan kasi?"

¹¹ Kunna nga siminabbag, "Mestru, maski isa, awan ngin." Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Mari ta ka pay kondenan. Lumabbet kan, en marim uli malliwat ngin."

¹² Nakiergo y Jesus manin kan ya totolay, en kunna nga nakkahi, "Yakan ya Zilag nga mangnawag kan ya totolay kan ya utun lusak. Ya innia laman nga me-evulun kan yakan, mari na vulvua manalan kan kokopan/kallap, nu azzi hinnian kan iggina ya nawag nga mangiddan kan angat."

¹³ Ya Fariseo ira, kunda nga siminabbag, "Ikaw pe laman ya mamakurug kan ya baggim. Mari kurug gafen ya pamakurug mu."

¹⁴ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Maski nu yakan pe laman ya mamakurug kan me-annung kan ya baggik, kurug ya pamakurug ku gafu ta ammu ya naggafanan ku en ya angayan ku, ngam ikayu, mari nu mamba ammu ya naggafanan ku onu ya angayan ku."

¹⁵ Mamanunut kayu mamba segun kan ya anningan nu. Marik mamanunut kan maski innia.

¹⁶ Ngam maski peba nu mamanunut nak, fustu ya ammanunut ku, gafu ta marik mesissa laman nga mamanunut nu azzi yakan en ya Ama nga nabbon kan yakan.

¹⁷ Neturak kan ya dorob nu nga nu maggitta ya pamakurug ya dua nga testigu, kurug.

¹⁸ Yakan ya isa nga mamakurug kan me-annung kan ya baggik, en ya isa peba nga mamakurug kan me-annung kan ya baggik, ya Ama nga nabbon kan yakan."

¹⁹ Kunda nga namovut, "Be tiaw ya dian ya amam?" Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Mari nu ammu yakan onu y Amak. Nu ammu rak zinan, ammu nu zinan pay y Amak."

²⁰ Kinahi na ira yan kannia iggina nga mattuldu kan aranni kan ya angngikkuayan/angngippayan ya totolay kan kuartu nga iddan da kan y Afu

Dios kan ya lalantaran ya templo, ngam awan nga naka-aresta kan iggina gafu ta mari peba luminabbet ya orat na.

21 Y Jesus, kunna peba nga nakkahi, "Mapanaw nak nattaruk, en tafatafulan dak mamba, en matay kayu nga mari napakoma kan ya liwaliwat nu, en mari nu makakangay kan ya angayan ku."

22 Gaggafen, ya Judio ira, kunda nga nerergo, "Kayan na nga mari tera makakangay kan ya angayan na. Patayan na pano iggina pe laman?"

23 Kunna nga nakkahi, "Taga utun lusak kayu, ngam yakan, taga langit. Nemundowan kayu, ngam yakan, awan.

24 Yaw ya gafu na kan kinahik kan ikayu nga matay kayu nga mari nu napakoma kan ya liwaliwat nu, gafu ta, nu mari nu kurruan nga yakan tunay, matay kayu nga mari napakoma kan ya liwaliwat nu."

25 Kunda nga namovut, "Innia ka kazze/pano?" Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Yakan ya kinahik kan ikayu namegafu kattu gafagafu peba.

26 Aru ya makahik kan me-annung kan ikayu; aru ya pamaliwatan ku kan ikayu. Ya naginak kan ya nabbon kan yakan, yan laman ya kayan ku kan ya totolay, en makurug iggina."

27 Ngam mari ra nantindian nga ya Ama ya ikayat na nga kayan.

28 Gaggafen, y Jesus, kunna nga nakkahi, "So nu itullu nu yakan nga Anak Tolay, mammuan nu nga yakan tunay, en mammuan nu pay nga awan ku nga kuan nga uru-urek pe laman, nu azzi ya kayakayan ku kan ikayu, ira yan ya ipakapakahi ya Ama kan yakan.

29 Ya nabbon kan yakan, hinnian kan yakan, en mari nak pinanawan nga mesissa gafu ta kanakanayun nga kuan ku ya makapayayat kan iggina."

30 Kannia nepakkahi na kan ira yan, aru ya nangurug kan iggina.

31 Sangaw, y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya Judio ira nga bahu nangurug kan iggina, "Nu massige kayu nga mamaraparulot kan ya kayakayan ku kan ikayu, kurug nga disipulo ta kayu,

- 32 en mammuan nu ya kurug, en sueltan ya kurug ikayu."
- 33 Kunda nga siminabbag, "Gakagaka y Abraham ikami, en mari mi vulvua nakikohung kan maski innia. Annianna/Kunnasi/Manna gafen ya akkahim nga masueltan kami?"
- 34 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, ya kada tolai nga kanakanayun nga malliwat, kohung ya liwat.
- 35 Ya kohung, mari na mannanayun kan ya balay ya afu na kan awan na nga panda, ngam ya anak, mannanayun kan awan na nga panda.
- 36 Gaggafen, nu ya Anak ya manuelta kan ikayu, kakurruan na, masueltan kayu.
- 37 Ammuk nga gakagaka na kayu y Abraham. Ngam ikayat dak nga patayan gafu ta, ya kayakayan ku, awan nga lugar na kan ikayu.
- 38 Kayakayan ku ya nasingan ku kan y Amak, en kukukuan nu mamba ya nagina nu kan ya ama nu."
- 39 Kunda nga nakkahi, "Y Abraham ya ginafu mi." Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nu kurug nga gakagaka na kayu y Abraham, kanakanayun nga kuan nu zinan ya megitta kan ya kinikkingngua na.
- 40 Ngam ikayat dak nga patayan, nga tolai nga nakkahi kan ikayu kan ya kurug nga naginak kan y Afu Dios. Mari kunna tian ya kiningngua y Abraham.
- 41 Ngam ikayu, kanakanayun nga kuan nu mamba ya megitta kan ya kukukuan ya ama nu." Kunda nga siminabbag, "Mari mi nga lavvag. Isissa laman ya ama mi, iggina y Afu Dios."
- 42 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Nu kurug nga ama nu y Afu Dios, ayatan dak zinan gafu ta naggafu nak kan iggina, en hinnian nak kun kan ya utun lusak. On, gafu ta, ya nepaggangek kanniaw, mari kan ya uru-urek pe laman, nu azzi minang nak gafu ta binon nak y Afu Dios.

- ⁴³ Ka-am ta mari nu mantindian ya kayakayan ku kan ikayu? Gafu ta mari nu ikayat nga ginan ya ergok.
- ⁴⁴ Kua na kayu y Satanas nga ama nu, en kanakanayun nga ikayat nu nga kuan ya ipakapakua ya ama nu. Minammatapatay iggina namegafu kattu gafagafu. Awan nga lugar na kan ya kurug, gafu ta awan nga kurug kan iggina. Nu malladdaladdud/mabbusubusid iggina, mergo iggina kan ya negagangay na gafu ta minalladdud iggina, en ama ya laddud.
- ⁴⁵ Ngam gafu ta kayakayan ku ya kurug, mari rak mamba kurruan.
- ⁴⁶ Innia kan ikayu ya makapakurug nga nalliwat nak? Nu kayakayan ku ya kurug, ka-am gafen ta mari rak kurruan?
- ⁴⁷ Ya innia laman nga kua y Afu Dios, ginan na ya ergo ira y Afu Dios. Ngam yaw ya gafu na kan mari nu ginan, gafu ta mari na kayu kua y Afu Dios."
- ⁴⁸ Ya Judio ira, kunda nga siminabbag nga nanguyaw kan iggina, "Mari kazze kurug ya kayan mi nga Samaritano ka, en hinnian narakat/napot nga espiritu kan ikaw?"
- ⁴⁹ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Awan nga narakat nga espiritu kan yakan, ngam ikakakakuak y Amak, en insultowan dak.
- ⁵⁰ Marik tafulan ya kedayok. Hinnian isa nga manaful kan yan, en iggina ya mamanunut me-annung kan yan.
- ⁵¹ Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga mamaraparulot kan ya kayakayan ku, mari na vulvua matay."
- ⁵² Ya Judio ira, kunda nga nakkahi, "Nammuan min kan siguradu nga hinnian narakat nga espiritu kan ikaw. Natay y Abraham en ya profeta iran, ngam kayan mu mamba nga, ya innia laman nga mamaraparulot kan ya kayakayan mu, mari na vulvua matay.
- ⁵³ Ikayat mu kazze nga kayan nga mas hinnian kekuentan mu annek/ngam kan y Abraham nga ginafu tera en ya profeta ira nga nakkakatay ngin? Hanna ya makahim kan ya kekuentan mu?"

54 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nu yakan ya manayaw kan yakan pe laman, awan nga kuenta ya annayok. Ngam y Amak nga kayan nu pay nga Dios nu, iggina ya manayaw kan yakan.

55 Mari nu ammu iggina, ngam ama-ammuk iggina. Nu kayan ku nga marik ammu iggina, malladdud nak pay nga megitta kan ikayu. Ngam ama-ammuk iggina, en paraparulotan ku ya ergo na.

56 Nayayat y Abraham nga ginafu tera nga makasingan kan ya algok, en nasingan na, en nayayat iggina."

57 Ya Judio ira, kunda gafen nga nakkahi, "Awan peba limafulu ya dahun mu, en nasingan mun kazze y Abraham?"

58 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, kallie peba ya neke-anak y Abraham, dana hinnian nak kun."

59 Sangaw, neddumat da kan batu tase barabaraddan da iggina, ngam nassussuk iggina en napanaw kan ya lalantaran ya templo.

Juan 9

1 Kannia ira nga manaladalan, hinnian/asan nasingan da Jesus nga vulaw namegafu kattu neke-anak na.

2 Ya disipulo na ira, kunda nga namovut, "Mestru, innia ya nalliwat nga negafanan ya neke-anak na nay nga tolai nga vulaw, iggina pe laman onu ya manak na?"

3 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Mari megafu ta nalliwat nay nga tolai onu ya manak na ira, ngam nesimmu yan kan iggina tase mepasingan ya kuan y Afu Dios kan iggina.

4 Mawag kan kanakanayun nga kuan tera ya ipakapakua ya nabbon kan yakan kannia kalgaw na peba; gafu ta kannia aggabi na, awan nga makakua kan maski hanna.

5 Kannia kasan ku peba kan ya utun rusak, yakan ya Zilag kan ya totolay kan ya mundo."

- ⁶ Kabalin na nga nakkahi kan yan, nallusab iggina kan ya rusak, en pinavvuyun na. Pinayan na kan vuyun ya mata ya vulaw,
- ⁷ en kunna nga nakkahi, "Angka amammatan ya matam kan ya danum nga nangahanan kan Siloe." Ya kebalinan na, Nabon. Minang na gafen inamammatan ya mata na, en nattoli iggina nga makasingan ngin.
- ⁸ Sangaw, ya kakaruba na en ya dana nakasingan ira kan iggina nga makilelimut, kunda nga nakkahi, "Mari kazze/pano nga yaw tu tolai nga nappasa nga aggatuttud nga makilelimut?"
- ⁹ Hinnian dudduma/karruan nga kunda nga nakkahi, "On, iggina." Hinnian dudduma nga kunda nga nakkahi, "Awan, ngam kamuyumuyung/kamukumukat na laman." Ngam kunna mismu nga nakkahi, "Yakan tunay."
- ¹⁰ Sangaw, kunda nga namovut, "Ka-am gafen ta makasingan kan?"
- ¹¹ Kunna nga siminabbag, "Ya tolai nga mangngahan kan Jesus, nallusab iggina kan ya rusak, pinavvuyun na, en pinayan na kan vuyun ya matak, en kinahi na nga annak amammatan ya matak kan ya danum nga nangahanan kan Siloe. Minang nak namammat, en nakasingan nak kun."
- ¹² Kunda nga namovut, "Kanna be tiaw ya dian na yan nga tolai?" Kunna nga siminabbag, "Marik ammu."
- ¹³ Sangaw, ne-angay ra ya nappasa nga vulaw kan ya Fariseo ira.
- ¹⁴ Angngilinan ya Judio ira kan yan nga algaw nga nallusab y Jesus kan ya rusak, pinavvuyun na en pinammapia na ya mata ya vulaw.
- ¹⁵ Sangaw, pinovutan pay ya Fariseo ira kan ya tolai nga pinammapia y Jesus nu annianna/kunnasi/manna ya pakasingan nan. Kunna nga siminabbag, "Pinayan na ya matak kan vuyun, inamammatan ku, en nakasingan nak kun."
- ¹⁶ Hinnian dudduma kan ya Fariseo ira nga kunda nga nakkahi, "Nai nga tolai, mari na awayya nga naggafo kan y Afu Dios, gafo ta mari na pinarulot ya dorob nga me-annung kan ya algaw nga angngilinan tera." Hinnian

dudduma nga kunda nga nakkahi, "Annianna ya pakakua ya isa nga minalliwat kan kunna tian nga milagro?" Mari ra nakkara-anahut.

¹⁷ Kunda nga namovut manin gafen kan ya tolay, "Kinahim nga pinammapia na ya matam. Hanna gafen ya kayan mu kan me-annung kan iggina?" Kunna nga siminabbag, "Profeta iggina."

¹⁸ Ya panakallan ira kan ya Judio ira, mari ra nangurug nga nappasa nga vulaw iggina, en kan sangaw, makasingan ngin. Gaggafen, nepakkul da ya manak na ira.

¹⁹ Kunda nga namovut, "Anak nu kazze/pano iggina? Kayan nu kazze nga ne-anak iggina nga vulaw? Ka-am gafen ta makasingan igginan?"

²⁰ Ya manak na ira, kunda nga siminabbag, "Ammu mi nga anak mi iggina, en ne-anak nga vulaw.

²¹ Ngam mari mi ammu nu ka-am ta makasingan igginan, en mari mi ammu nu innia ya nappammapia kan iggina. Povutan nu kan iggina, gafu ta dakal ngin mamba. Awayya na pe laman nga tabbahan ya povut nu kan iggina."

²² Kinahi ya manak na ira ya kunna tian gafu ta mattalaw ra kan ya panakallan ira kan ya Judio ira nga nakkara-anahut nga mari ra pavulunan ngin nga tumallung kan ya sinagoga ya innia laman nga makkahi kan kurruan na nga y Jesus ya Cristo.

²³ Yan ya gafu na kan kunda nga nakkahi ya manak na ira, "Dakal ngin mamba. Povutan nu kan iggina."

²⁴ Sangaw, piniddua ra nga nepakkul ya tolay nga nappasa nga vulaw, en kunda nga nakkahi, "Iddan mu ya pammadayaw kan y Afu Dios. Ammu mi nga minalliwat nay nga tolay."

²⁵ Kunna nga siminabbag, "Marik ammu nu minalliwat iggina onu awan. Yaw laman ya ammuk, nappasa nak nga vulaw, ngam kan sangaw, makasingan nak kun."

- ²⁶ Kunda nga namovut gafen, "Hanna ya kiningngua na kan ikaw? Annianna ya nepappammapia na kan ya matam?"
- ²⁷ Kunna nga siminabbag, "Nakahi kun kan ikayu, en mari nu mamba mangurug. Ka-am ta ikayat nu nga ginan manin? Ikayat nu kazze pay ya mabbalin kan disipulo na?"
- ²⁸ Ininsulto ra iggina, en kunda nga nakkahi, "Ikaw, disipulo na ka nay nga tolay, ngam ikami, disipulo na kami y Moises.
- ²⁹ Ammu mi nga nakiergo y Afu Dios kan y Moises. Ngam nu me-annung kan nay nga tolay, mari mi ammu ya naggafanan na."
- ³⁰ Ya tolay, kunna nga siminabbag, "Yaw ya mekapabbaw, maski pinammapia na ya matak, mari nu ammu ya naggafanan na.
- ³¹ Ammu tera nga mari ginan y Afu Dios ya minalliwat ira, ngam ginan na ya innia laman nga maddayarayaw kan iggina en mamaraparulot kan ya uray na.
- ³² Namegafu kattu nekapegafu, mari vulvua/pulus nadumug nga hinnian nappammapia kan ya mata ya innia laman nga ne-anak nga vulaw.
- ³³ Nu mari na naggafu kan y Afu Dios, awan vulvua makua na."
- ³⁴ Kunda nga siminabbag, "Nelot/Nafulotan ya liwat mu namegafu kattu neke-anak mu, en tulduan mu kazze/pano ikami lallaman ngin?" Pinapanaw ra iggina gafen kan ya sinagoga.
- ³⁵ Nadumug y Jesus nga pinapanaw ra ya nappasa nga vulaw kan ya sinagoga. Nasimmuan na uli iggina, en kunna nga namovut, "Mangurug ka kazze kan ya Anak Tolay?"
- ³⁶ Kunna nga namovut kan y Jesus, "Mestru, innia kazze iggina? Kayan mu kan yakan tase kurruan ku iggina."
- ³⁷ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Aggasinnan mu, en iggina ya maddaggun nga makiergo kan ikaw."

38 Kunna nga nakkahi, "Afu, mangurug nak," en nappalentud iggina kan ya atubang na.

39 Sangaw, y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya totolay, "Minang nak kan ya utun lusak tase passirinnan ku ya totolay, senannu makasingan ira nay nga vulaw, en mavvulaw ira nay nga makasingan."

40 Hinnian dudduma nga Fariseo nga nakagina kan yan, en kunda nga namovut, "Ikayat mu kazze nga kayan nga vulaw kami pay?"

41 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nu vulaw kayu, awan zinan nga kapaliwatan nu. Ngam gafu ta kayan nu nga makasingan kayu, hinnian peba ya kapaliwatan nu."

Juan 10

1 "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu. Ya innia laman nga mari tumallung kan ya trangka ya kural ya karneru ira, ngam makkalantay/makkaltay kan tanakkuan nga pattallungan na, akkokot en tulisan.

2 Ngam ya tumallung kan ya trangka, iggina ya pastor kan ya karneru ira.

3 Ya guardia, vukatan na ya trangka para kan iggina. Akkulan ya pastor ya karneru na ira kan ya gingngahanan da. Magina ya karneru ira ya ngaral na, en ilawan na ira.

4 Nu nelawan na ngammin ya kukua na, iyunna na ira, en tunutunuran ya karneru ira iggina gafu ta ammu ra ya ngaral na.

5 Ngam mari ra vulvua/pulus tunuran ya tanakkuan nga tolay, ngam paladdiawan da iggina gafu ta mari ra ammu ya ngaral na."

6 Kinahi y Jesus yan nga pangngarrian kan ya tolay ira, ngam mari ra nantindian ya ikayat na nga kayan.

7 Y Jesus, kunna nga nakkahi manin, "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu. Yakan ya trangka ya karneru ira.

8 Ngammin ira tunay nga nonna annnek/ngam kan yakan nga minang kan ikayu, akkokot en tulisan da. Ngam ya karneru ira, mari ra ginina ira.

- ⁹ Yakan ya trangka. Ya innia laman nga tumallung kan yakan, mapalliad, en awayya na nga tumallung en mallawan, en makataful iggina kan panganan na.
- ¹⁰ Ya tulisan, umang laman nga makkokot, mamatay en manaral. Ngam minang nak kan ya utun lusak tase meddannan da kan angkat nga mari makkurang kan maski hanna nga napia.
- ¹¹ "Yakan ya napia nga pastor. Ya napia nga pastor, siggaparan nga matay para kan ya karneru na ira.
- ¹² Ya manaron nga matandanan nga mari pastor, nu masingan na ya isa nga tanam/tanang nga atu nga umang kan ya karneru ira, paladdiawan na ira, gafu ta matandanan laman, en bakkan kan iggina ya makakkua kan ya karneru ira. Kantakantaban ya atu ya karneru ira, en warawarakan na ira.
- ¹³ Paladdiawan na ira gafu ta matandanan laman, en awan nga angngikavurung na kan ya karneru ira.
- ¹⁴ Yakan ya napia nga pastor. Ammuk ya totolek nga arig karneru, en ammu rak pay
- ¹⁵ kan kagitta ya pakakammu ya Ama kan yakan en ya pakakammuk kan iggina, en siggaparan nak nga matay para kan ya karneru ira.
- ¹⁶ Hinnian/Asan dudduma/karruan peba nga karneruk nga awan kan yaw nga kural. Mawag kan igiyak ira, en ginan da ya ngaral ku, en mabbalin da nattaruk kan tangakurallan, en isissa ya pastor da.
- ¹⁷ "Yaw ya gafu na kan ayatan nak ya Ama, gafu ta siggaparan nak nga matay, en kuan ku yan tase mapaginnolay nak.
- ¹⁸ Awan nga makakazza kan ya angkat ku, ngam yakan ya mangipamavulun kan yan nga uru-urek pe laman. Hinnian paka-awayyak nga mangipamavulun kan ya kapatek, en hinnian paka-awayyak nga magginnolay. Nalawat ku yan nga mandu kan y Amak."
- ¹⁹ Mari nakkara-anahut manin ya Judio ira megafu kan ya kinahi na.

- ²⁰ Aru kan ira ya kunda nga nakkahi, "Inafunan narakat/napot nga espiritu en ulapa iggina. Ka-am ta ginan nu iggina?"
- ²¹ Hinnian dudduma nga kunda nga nakkahi, "Ya innia laman nga tolai nga inafunan narakat nga espiritu, mari na awayya nga makahi ira yan nga kinahi na. Ya isa nga narakat nga espiritu, mapammapia na kazze/pano ya mata ya vulaw?"
- ²² Sangaw, tiempo ya fiesta ya Judio ira nga panandamman da kan ya nekededika ya templo kan Jerusalem. Tiempo lammin.
- ²³ Manaladalan y Jesus kan ya lalantaran ya templo, kan ya parte nga nangahanan kan Portico y Solomon.
- ²⁴ Naddurummukan ya Judio ira iggina, en kunda nga namovut, "Addet so nu innia ya zim akkahi kan ikami? Nu ikaw ya Cristo, ipakanawag mu kan ikami."
- ²⁵ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Kinahi kun kan ikayu, en mari nu mamba mangurug. Ya kukukuan ku megafu kan ya paka-awayya y Amak, pamakurug da nga me-annung kan yakan.
- ²⁶ Ngam ikayu, mari nu mamba mangurug gafu ta mari ta kayu karneru.
- ²⁷ Ya karneruk ira, ginan da ya ngaral ku, en ammuk ira, en tunutunuran dak.
- ²⁸ Iddannan ku ira kan angkat nga awan na nga panda, en mari ra vulvua mawawan kan awan na nga panda, en awan vulvua makagarut kan ira kan yakan.
- ²⁹ Y Amak nga nangiddan kan ira kan yakan, mas makapangngua iggina annekan kan ngammin, en awan nga makagarut kan ira kan ya ima y Amak.
- ³⁰ Yakan en ya Ama, isissa kami."
- ³¹ Neddumat manin ya Judio ira kan batu tase barabaraddan da iggina.
- ³² Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Aru ya napia nga kinikkingnguak nga nepakua ya Ama nga nepasingan ku kan ikayu. Hanna kan ira yan ya pamaraddan nu kan yakan?"

³³ Ya Judio ira, kunda nga siminabbag, "Mari na megafu kan ya napia nga kinikkingnguam ya pamaraddan mi kan ikaw, nu azzi megafu kan ya narakat nga kinahim nga me-annung kan ya relasion mu kan y Afu Dios, on, gafu ta, maski tolai ka laman, pinabbalin mu ikaw pe laman kan Dios."

³⁴ Y Jesus, kunna nga namovut, "Mari kazze neturak kan ya dorob nu yaw nga kunna y Afu Dios, 'Kinahik nga dios kayu'?"

³⁵ Ammu tera nga kurug addet nattaruk ya kayan ya Sagrado nga Turak. Kinahi na nga ira nay nga panakallan kan ya totolay nga nangikayanan na kan ya ergo na, dios da.

³⁶ Nu me-annung kan yakan, nededika nak ya Ama en binon nak kan ya utun lusak. Ka-am gafen ta kayan nu nga kinahik ya narakat nga me-annung kan ya relasion ku kan y Afu Dios kattu kinahik nga Anak nak y Afu Dios?

³⁷ Nu marik kanakanayun nga kuan ya ipakapakua y Amak, mari rak kurruan.

³⁸ Ngam nu kanakanayun nga kuan ku ira yan, maski mari rak kurruan, kurruan nu zinan ya kukukuan ku, tase mammuan en mantindian nu nga hinnian ya Ama kan yakan, en hinnian nak kan iggina."

³⁹ Sangaw, kinakkapan da manin nga arestan iggina, ngam sinammangngan na ira.

⁴⁰ Sangaw, napanaw ra Jesus manin kannay, en nanoli ra kan ya tangapingit ya Kayan/Wangag Jordan nga lugar kattun nga namabbawtisowan y Juan, en naddian da kannay.

⁴¹ Aru ya totolay nga minang kan iggina, en kunda nga nerergo, "Awan nga milagro nga kiningngua y Juan nga Minabbawtiso, ngam ngammin ya kinahi na nga me-annung kan yaw nga tolai, kurug."

⁴² Aru ya totolay nga nangurug kan iggina kannay.

Juan 11

- ¹ Hinnian/Asan tolay nga mangngahan kan Lazaro nga maddian kan ya poblasion ya Betania. Matakit iggina. Yan pay ya paddianan y Maria en y Marta nga wawwahi na.
- ² Nay nga Maria ya nangivurud kan pabangug kan ya taka y Afu Jesus en finunatan na kan ya ahuk na. Iggina ya wahi y Lazaro nga matakit.
- ³ Nabbon ya babbay nga mawwahi kan makkahi kan y Jesus nga kunda, "Afu, matakit ya ideddukan mu nga kofun."
- ⁴ Kannia nepakagina y Jesus kan yan, kunna nga nakkahi, "Yan nga takit na, mari marresulta kan patay, nu azzi nesimmu kan iggina tase medayaw y Afu Dios, en tase medayaw pay ya Anak y Afu Dios megafu kan yan nga takit na."
- ⁵ Iddukan y Jesus ya maggurwahi nga ira Marta, Maria, en y Lazaro.
- ⁶ Kattu nammuan y Jesus nga matakit y Lazaro, pinappasa na peba kan dua nga algaw kan ya dian na.
- ⁷ Kabalin na, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Manoli teran kan ya probinsia ya Judea."
- ⁸ Ya disipulo na ira, kunda nga nakkahi, "Mestru, ya Judio ira kannay, bahu laman nga ikayat da ka nga barabaraddan kan batu. Ikayat mu kazze/pano ya manoli kannay manin?"
- ⁹ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Mari kazze/pano nga mafulu se dua ya orat kan algaw? Ya innia laman nga manalan kan algaw, mari na mesikadul gafu ta masingan na ya nawag kan ya utun lusak.
- ¹⁰ Ngam ya innia laman nga manalan kan gabi, mesikadul gafu ta awan nga nawag kan iggina."
- ¹¹ Kunna peba nga nakkahi, "Nakakaturug ngin y Lazaro nga kofun tera, ngam antera gafu ta lukahan ku iggina."
- ¹² Ya disipulo na ira, kunda nga nakkahi, "Nu nakakaturug igginan, mammapia iggina."

- 13 Ya ikayat y Jesus nga kayan, natay ngin y Lazaro, ngam abbastan da nga negagangay nga akkaturug ya kayan na.
- 14 Sangaw, nepakanawag y Jesus, "Natay ngin y Lazaro,
- 15 ngam para laman kan ikayu, mayayat nak gafu ta awan nak kannay kattu natay, tase mangurug kayu kan yakan. Anteran kan iggina."
- 16 Y Tomas nga ne-amawan/nengahanan kan Ziping/Singin, kunna nga nakkahi kan ya kagitta na nga disipulo ira, "Antera mevulun kan igginan tase makipappatay tera pay."
- 17 Kannia umara-aranni ngin da Jesus kan Betania, nammuan na nga appat nga algaw ngin y Lazaro kan ya netanamman na.
- 18 Mattallu kilometro ya karayyu ya Betania kan ya ciudad ya Jerusalem.
- 19 Napakaru ya Judio ira nga minang namanabannay kan y Marta en y Maria megafu kan ya nepappatay ya wahi ra.
- 20 Kattu nammuan y Marta nga umara-aranni ngin y Jesus, minang na zinafung. Nattalan/Nabbatang y Maria kan ya balay ra.
- 21 Y Marta, kunna nga nakkahi kan y Jesus, "Afu, nu hinnian ka zinan kanniaw, mari zinan natay tu wahik.
- 22 Ngam amruk nga maski kan sangaw, iddan y Afu Dios kan ikaw ya hanna laman nga ikiddom kan iggina."
- 23 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Magginnolay ya wahim."
- 24 Y Marta, kunna nga siminabbag, "Ammuk nga magginnolay iggina nattaruk nu mapaginnolay ngammin ya totolay kan ya pangultimuan nga algaw."
- 25 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Yakan ya paginnolay en ya angat. Ya innia laman nga mangurug kan yakan, maski matay, matolay nattaruk.
- 26 Ya innia laman nga matolay en mangurug kan yakan, mari na vulvua/pulus matay. Kurruan mu kazze yaw?"

- ²⁷ Kunna nga siminabbag, "On, Afu. Kurruan ku nga ikaw ya Cristo, ya Anak y Afu Dios nga minang kan ya utun lusak."
- ²⁸ Kattu kinahi na yan, luminabbet en ne-ananabid na nga kunna nga nakkahi kan y Maria nga wahi na, "Hinnian ngin ya Mestru, en nepakkul na ka."
- ²⁹ Kattu nagina y Maria yan, nerame na nanadag, en minang na zinafung y Jesus.
- ³⁰ Mari peba siminallung y Jesus kan ya poblasion, ngam hinnian peba iggina kan ya lugar nga nanafungan y Marta kan iggina.
- ³¹ Ya Judio ira nga hinnian kan ya unag ya balay nga mamanabannay kan y Maria, kattu nasingan da nga nerame na nanadag en nallawan, siminunud da kan iggina, gafu ta inabbat da nga umang iggina kan ya netanamman y Lazaro tase mattangit kannay.
- ³² Nakakaddet y Maria kan ya dian y Jesus, en kattu nasingan na, nappalentud iggina kan ya atubang na, en kunna nga nakkahi, "Afu, nu hinnian ka zinan kanniaw, mari zinan natay tu wahik."
- ³³ Kannia nepakasingan y Jesus kan ya attangatangit y Maria en ya kakavulun na nga Judio nga makipattangatangit kan iggina, natukkal ya futu na, en nasidduk ya nonot na.
- ³⁴ Kunna nga namovut, "Kanna be tiaw ya nangitanamman nu kan iggina?" Kunda nga siminabbag, "Afu, angka innan."
- ³⁵ Nakalua y Jesus.
- ³⁶ Ya Judio ira, kunda nga nerergo, "O, innan nu ya kadakal ya ayat na kan iggina."
- ³⁷ Hinnian dudduma/karruan kan ira nga kunda nga nakkahi, "Yan nga tolai nga nappammapia kan ya mata tunay nga vulaw, mari na kazze pay awayya nga nekani zinan y Lazaro kan patay?"
- ³⁸ Sangaw, natukkal manin ya futu y Jesus kannia aggangay ra kan ya netanamman y Lazaro nga kueba nga naserran kan dakal nga batu.

- ³⁹ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Azzan nu ya batu." Y Marta nga wahi ya natay, kunna nga siminabbag, "Afu, hinnian dagu nan, gafu ta yaw ya mekappat nga algaw nan."
- ⁴⁰ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Marik kazze kinahi kan ikaw nga nu mangurug ka, masingan mu ya pakapangngua y Afu Dios?"
- ⁴¹ Inazzan da gafen ya batu. Siminangug y Jesus, en kunna nga naddasal, "Ama, mappabalat nak kan ikaw gafu ta ginan nak."
- ⁴² Ammuk nga kanakanayun nga ginan nak, ngam kinahik yan para kan ya totolay nga gitadaggan kan ya pallehut ku, tase awayya ra mangurug nga ikaw ya nabbon kan yakan."
- ⁴³ Kabalin na nga naddasal, kunna nga nangikullet, "Lazaro, mallawan kan."
- ⁴⁴ Nallawan iggina nga nababbaddan ya taka en ima na kan tela en ya muyung/mukat na kan panniuk. Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Babbaran nu iggina tase makalabbet ngin."
- ⁴⁵ Aru gafen kan ya Judio ira nga minang kan y Maria, kattu nasingan da ya kiningngua y Jesus, nangurug da kan iggina.
- ⁴⁶ Ngam hinnian dudduma kan ira nga minang nakkahi kan ya Fariseo ira kan ya kiningngua y Jesus.
- ⁴⁷ Sangaw, ya panakallan ira kan ya papari en ya Fariseo ira, inammung da ya Konseho, en kunda nga nakkaporovut, "Aru ya milagro nga kinikkingngua nay nga tolay ngin. Hanna gafen ya kuan tera?"
- ⁴⁸ Nu popporrian tera laman iggina, mangurug sangaw ngammin ya totolay kan igginan, en umang gafen ya suddalu ira nga taga Roma nga darallan da yaw nga templo, en patapatayan da ya totolay tera."
- ⁴⁹ Isa kan ira, y Caifas nga pari nga katanangan ya kekuentan na kan nay nga dahun, kunna nga nakkahi, "Awan vulvua ammu nu."
- ⁵⁰ Mari nu mantindian yaw: napia nu hinnian isa nga tolay nga matay para kan ya totolay tase mari ra ngammin mapatay."

51 Yaw nga kinahi na, mari naggafu kan iggina pe laman, ngam gafu ta iggina ya pari nga katanangan ya kekuentan na kan nay nga dahun, neprofesiya na nga mappanget y Jesus nga matay para kan ya nasion da.

52 Matay iggina, mari para kan ya nasion da laman, nu azzi tase mapattaradday na ya anak ira y Afu Dios nga hinnian kan maddumuruma nga lugar.

53 Namegafu kan nay nga algaw gafen, pinalano ra nu annianna/kunnasi/manna ya ammatay ra kan iggina.

54 Megafu kan yan, mari nanalan y Jesus ngin kan ya lugar nga pakasingannan ya Judio ira kan iggina, nu azzi napanaw ra kannay en minang da kan ya babalay ya Efraim nga aranni kan ya disierto, en naddian iggina en ya disipulo na ira kannay.

55 Mappanget ya fiesta ya Judio ira nga nangahanan kan Nepattalebad, en napakaru ya totolay nga taga probinsia nga minang kan Jerusalem kallie ya fiesta tase kuan da ya mepangngat nga pamakarenu kan ya gibbaggian da.

56 Sinafataful da y Jesus, en kannia aggatadag da kan ya lalantaran ya templo, kunda nga nakkaporovut, "Hanna ya abbattan nu? Mari na pano umang makifiesta?"

57 Sangaw, ya panakallan ira kan ya papari en ya Fariseo ira, nemandu ra nga, nu hinnian makakammu kan ya dian y Jesus, ipakammu na zinan tase awayya ra nga arestan iggina.

Juan 12

1 Annam nga algaw kallie ya Fiesta ya Nepattalebad, minang da Jesus kan ya poblasion ya Betania nga paddianan y Lazaro nga pinagginolay na.

2 Nangiparan da kan panggiram da Jesus kannay. Nattunnad y Marta, en isa y Lazaro kan ya minatubang kan ya lamesa.

- ³ Nangalak y Maria kan gaddua litro nga pabangug nga purupuro nga nardo nga nanginingina, nevrud na kan ya taka y Jesus, en finunatan na kan ya ahuk na, en dumagadagu ya bangug na kan ya interu unag ya balay.
- ⁴ Y Judas Iscariote, isa nga disipulo na nga mappanget nga mangiyalawat kan iggina kan ya kontra na ira, kunna nga nakkahi,
- ⁵ "Ka-am ta mari nalaku yan nga pabangug kan presio nga megitta kan tandan ya isa nga tolay kan talluwatut nga algaw, en meddan ya presio na kan ya pobre ira?"
- ⁶ Kinahi na yan, mari megafu ta ikallak na ya popobre, nu azzi gafu ta akkokot iggina, en iggina ya ingkargadu kan ya kuartu ra, en nangala-alak iggina kan kuartu kan ya kargo na.
- ⁷ Y Jesus, kunna nga nakkahi kan y Judas, "Porrian mu laman iggina. Kiningngua na yan tase dana maparan ya baggik kan ya mappanget nga ketanam ku.
- ⁸ Kanakanayun nga hinnian/asan mamba ya pobre ira kan ikayu, ngam mari kanakanayun ya kasan ku kan ikayu."
- ⁹ Napakaru ya Judio ira nga nakagina nga hinnian y Jesus kan ya poblasion ya Betania. Minang da kannay, mari megafu laman kan y Jesus, nu azzi megafu pay ta ikayat da nga innan y Lazaro nga pinagginolay na.
- ¹⁰ Negatak/Negatab ya panakallan ira kan ya papari nga ipapatay ra y Lazaro pay,
- ¹¹ gafu ta napakaru ya Judio ira nga nallikud kan ya panakallan ira kan ira en nangurug dan kan y Jesus megafu kan iggina.
- ¹² Kan kamatarukan na, napakaru ya totolay nga kalalabbet nga makifiesta, en nadumug da nga mappanget y Jesus kan Jerusalem.
- ¹³ Nangalak ya totolay kan don palmera ira, en minang da zinafung iggina kan ya liwan ya ciudad, en kunda nga nangikukkullet, "Madayarayaw y Afu

Dios! Mabendisionan ya lumabbet kan ittera nga hinnian kan iggina ya pakawayya y Afu Dios, Iggina ya Patul ya nasion ya Israel."

14 Kallie na yan, nappalak y Jesus kan mabbing nga asno, en yan ya natakayan na. Nesimmu yan segun kan ya neturak kan ya Sagrado nga Turak nga kunna,

15 "Totolay kan Jerusalem, mari nu mattalaw. Innan nu, mallabbet ngin ya Patul nu nga aggatakay kan mabbing nga asno."

16 Kattu kiningngua ya totolay yan, mari nantindian ya disipulo na ira nga natumpal yan nga nepeturak y Afu Dios kattun kan yan nga kiningngua ra. Ngam kabalin ya neke-utun y Jesus kan langit, nerandamman da nga nepeturak y Afu Dios yan nga me-annung kan iggina, en kiningngua ya totolay yan kan iggina.

17 Ya maru nga totolay nga hinnian kan y Jesus kannia nepangngakkul na kan y Lazaro nga mallawan kan ya netanamman na, en pinagginolay na iggina, dana nepakapakammu ra ya kiningngua na.

18 Yan ya gafu na kan napakaru ya totolay nga minang nanafung kan iggina, gafu ta nadumug da nga kiningngua na yan nga milagro.

19 Ya Fariseo ira, kunda gafen nga nerergo, "O, innan nu. Ngammin ya totolay kan ya mundo, mevulun da kan iggina. Awan nga makua teran."

20 Hinnian dudduma/karruan nga Griego nga minang kan Jerusalem nga nakipaddayarayaw kan ya Judio ira kan y Afu Dios kan ya fiesta.

21 Minang da kan y Felipe nga taga babalay ya Betsaida kan ya probinsia ya Galilea, en kunda nga nangikiddaw kan iggina, "Mestru, ikayat mi ya makiergo kan y Jesus."

22 Minang y Felipe en kinahi na yan kan y Andres, en navvulun da nga dua nga minang nakkahi kan y Jesus.

23 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Luminabbet ngin ya orat nga kedayok nga Anak Tolay.

- 24 Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, ya tangaggat nga trigu, nu mari na matanag/makabok kan ya rusak en matay, aggangaggat pe laman. Ngam nu matay, mattuhu en mavvunga kan aru.
- 25 Ya innia laman nga makkakenga kan ya angkat na, mapawan na. Ngam ya innia laman nga mari na kengan ya angkat na kan ya utun rusak, italak na kan awan na nga panda.
- 26 Ya innia laman nga mayat nga masserbi kan yakan, mawag kan vuluvulunan nak, tase maski kanna be tiaw ya dian ku, hinnian pay iggina kan yakan kannay. Ipekakua ya Ama ya innia laman nga massesserbi kan yakan."
- 27 "Magulugulu ya nonot ku. Hanna sangaw ya makahik? Kayan ku kazze/pano zinan, 'Amak, ikani nak kan yaw nga orat'? Awan! Ngam yaw ya gafu na kan minang nak kan ya utun rusak, tase addetan ku yaw nga orat.
- 28 Ama, ipasingan mun ya kedayaw ya ngahan mu." Sangaw, hinnian ngaral nga naggafu kan langit nga kunna nga nakkahi, "Nepasingan kun, en ipasingan ku nattaruk manin."
- 29 Nagina ya totolay nga gitadaggan kannay ya ngaral, en kinahi ya dudduma nga naddug. Ya dudduma pay, kunda nga nakkahi, "Hinnian anghel nga nakiergo kan iggina."
- 30 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nergo yan nga ngaral, mari para kan yakan, nu azzi para kan ikayu.
- 31 Yaw ya tiempo ngin nga kapanunut ya totolay kan yaw nga mundo. Yaw ya tiempo pay ngin nga kaffut y Satanas nga mammoray kan ya totolay kan yaw nga mundo.
- 32 So nu metullu nak kan ya utun ya rusak, parannian ku ngammin ya totolay kan yakan."
- 33 Kinahi na yan kannia angngipakammu na nu annianna/kunnasi/manna ya kapatay na.

³⁴ Sangaw, ya totolay, kunda nga nakkahi, "Neturak kan ya dorob y Afu Dios en nagina mi nga mannanayun ya Cristo nga matolay kan awan na nga panda. Ka-am gafen ta kinahim nga mawag kan metullu ya Anak Tolay? Innia yan nga Anak Tolay?"

³⁵ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Hinnian ya nawag kan ikayu kan manganannuan laman ngin. Manalan kayu kannia kasan peba ya zilag kan ikayu, tase mari nu madatangngan kan kokopan/kallap, gafu ta, ya manalan kan ya kokopan, mari na ammu ya angayan na.

³⁶ Kurruan nu ya zilag kannia kasan na peba kan ikayu, tase mabbalin kayu kan totolay nga nanawahan." Kattu kinahi y Jesus ira yan, napanaw iggina, en mari na nappasapasingan ngin.

³⁷ Maski aru ya milagro nga kinikkingngua na kan ya paratubangan da, mari ra kinurug iggina.

³⁸ Nesimmu yan tase matumpal ya neturak y Isaias nga profeta kattun nga kunna, "Afu, innia ya nangurug kan ya nepalappat mi? Innia ya nangipasingannan y Afu Dios kan ya pakapangngua na?"

³⁹ En yaw ya gafu na kan mari ra awayya nga mangurug, gafu ta neturak peba y Isaias,

⁴⁰ "Pinavvulaw y Afu Dios ya gimmatan da, en pinataggat na ya giffutuan da, tase mari ra makasingan, en mari ra makantindi, en mari ra manoli kan yakan tase pammapiyan ku ira."

⁴¹ Neturak y Isaias yan gafu ta kuenta nasingan na ya kekapalat y Jesus, en kinahi na yan nga me-annung kan iggina.

⁴² Maski peba kunna tian ya neturak y Isaias, aru kan ya panakallan ira kan ya totolay ya nangurug kan iggina, ngam megafu kan ya Fariseo ira, mari ra nepakammu ya angngurug da tase mari ra magamman nga tumallung kan ya sinagoga.

⁴³ On, gafu ta mas ikayat da ya angngidayaw ya totolay kan ira annek/ngam kan ya appedayaw y Afu Dios kan ira.

⁴⁴ Y Jesus, kunna nga nangikullet, "Ya innia laman nga mangurug kan yakan, bakkan kan yakan laman ya kurruan na, nu azzi kurruan na pay ya nabbon kan yakan.

⁴⁵ Ya innia laman nga nakasingan kan yakan, nasingan na pay ngin ya nabbon kan yakan.

⁴⁶ Minang nak nga zilag kan ya utun rusak, tase ya innia laman nga mangurug kan yakan, mari na maddian kan kokopan ngin.

⁴⁷ Ya innia laman nga maggina kan ya ergok ngam mari na paraparulotan, marik panunutan iggina, gafu ta minang nak kan ya utun rusak, mari tase panunutan ku ya totolay kanniaw, nu azzi tase palliaran ku ira.

⁴⁸ Ya innia laman nga mammari kan yakan, en mari na vuluvulunan ya ergok, hinnian mamanunut kan iggina. Ya ergo nga kinahik, yan ya mamanunut kan iggina nattaruk kan ya pangultimuan nga algaw.

⁴⁹ On, gafu ta marik nergo kan ya paka-awayyak pe laman, nu azzi ya Ama nga nabbon kan yakan, iggina ya nangimandu kan yakan kan ya kayan ku en ya ergowan ku.

⁵⁰ En ammu nga ya ergo na, yan ya makakeddan kan angat nga awan na nga panda. Ya hanna laman gafen nga kayan ku, kayan ku gafu ta yan ya ipakahi ya Ama kan yakan."

Juan 13

¹ Dispira fiesta ya Judio ira nga nangahanan kan Nepattalebad. Ammu y Jesus nga mappanget ngin ya algaw nga appanaw na kan ya utun rusak nga manoli kan ya Ama. Kanakanayun nga inayat na ya totolay na nga hinnian/asan kan ya utun rusak, en inayat na ira addet kan ya panguzzanan.

² Kattu maddaggun y Jesus en ya disipulo na ira nga manggiram, dana nekkua/neppay y Satanas kan ya futu y Judas nga anak y Simon Iscariote nga iyalawat na y Jesus kan ya mangontra ira kan iggina.

- ³ Ammu y Jesus nga neddan ya Ama kan iggina ya pakapangngua na kan ngammin, en ammu na pay nga naggafu iggina kan y Afu Dios, en ammu na pay nga manoli iggina kan iggina.
- ⁴ Kannia maddaggun da nga manggiram, nanadag y Jesus kan ya bikat ya lamesa, en inazzan na ya lutud ya sinnun na, en nattapit iggina kan tuallia.
- ⁵ Sangaw, nangivurud iggina kan danum kan palanggana en pinegafanan na nga binaggawan ya gittakan ya disipulo na ira, en finunatan na kan ya tuallia nga nepattapit na.
- ⁶ Kannia nepakakaddet na kan y Simon Pedro, kunna y Pedro nga nakkahi, "Afu, baggawan mu kazze/pano pay ya takak?"
- ⁷ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Marim peba mantindian ya kebalinan na yaw nga paddaggunan ku nga kuan, ngam mantindian mu balalaman nattaruk."
- ⁸ Y Pedro, kunna nga nakkahi, "Marim vulvua/pulus baggawan ya takak addet nattaruk." Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Nu mari ta ka baggawan, marim awayya metadday kan yakan."
- ⁹ Y Simon Pedro, kunna nga nakkahi, "Mari kan ya takak laman gafen ya baggawan mu, nu azzi maski ya imak en ya uluk pay."
- ¹⁰ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Ya innia laman nga nazzihut, mari na mawag ngin nga mabbaggu nu azzi ya taka na laman, gafu ta narenu ya interu baggi na. Narenu kayun, ngam mari na kan ikayu ngammin."
- ¹¹ Dana ammu y Jesus nu innia ya mappanget nga mangiyalawat kan iggina kan ya mangontra ira kan iggina. Yan ya gafu na kan kunna nga nakkahi, "Mari na kan ikayu ngammin, narenu."
- ¹² Sangaw, kabalin ya nepammaggu na kan ya gittakan da, inalak na uli ya lutud ya sinnun na, nanuttud manin, en kunna nga namovut kan ira, "Mantindian nu kazze ya kebalinan ya bahu kiningnguak kan ikayu?"

- 13 Mestru en Afu ya pangakkul nu kan yakan, en fustu yan gafu ta kurug mamba.
- 14 Maski yakan peba ya Afu en Mestru nu, binaggawan ku ya gittakan nu; makkarabagabaggu kayu gafen pay kan ya gittakan nu.
- 15 Iniddannan ta kayu kan pamarrian nu, tase kuan nu pay ya kiningnguak kan ikayu.
- 16 Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, awan nga kohung nga mas atanang ya kekuentan na annék/ngam kan ya kekuentan ya paki-afuan na, en awan nga nabon nga mas atanang ya kekuentan na annék kan ya kekuentan ya nabbon kan iggina.
- 17 Gafu ta ammu nu nga kurug ira yan, mabendisionan kayu nu kanakanayun nga kuan nu ira yan.
- 18 Mari na kan ikayu ngammin ya ikayat ku nga kayan; ammu ya katakatolay ya pinilik ira, ngam pinili ta kayu tase matumpal yaw nga kayan ya Sagrado nga Turak, 'Ya isa nga nakipangan kan yakan, sinreydor nak.'
- 19 Kinahik yan kan ikayu kallie ya kesimmu na, tase so nu mesimmu, awayya nu nga kurruan nga yakan tunay.
- 20 Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga mangalaba kan maski innia nga bonan ku, kuenta alaban nak pay; en ya innia laman nga mangalaba kan yakan, kuenta alaban na pay ya nabbon kan yakan."
- 21 Kabalin ya nepakkahi y Jesus kan ira yan, nagulugulu ya nonot na, en kunna nga nakkahi, "Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, hinnian isa kan ikayu nga mangiyalawat kan yakan kan ya mangontra ira kan yakan."
- 22 Nakkasiringan ya disipulo na ira nga mari ra ammu nu innia kan ira ya ikayat na nga kayan.
- 23 Ya isa kan ya disipulo ira y Jesus nga ideddukan na, aggatuttud kan ya bikat na.

- ²⁴ Sangaw, sinenniattan y Simon Pedro yan nga disipulo nga povutan na nu innia ya ikayat y Jesus nga kayan.
- ²⁵ Yan nga disipulo, nezikkat na ya baggi na kan y Jesus, en kunna nga namovut, "Afu, innia iggina?"
- ²⁶ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Ya pangiddannan ku kan yaw nga pan nga idassam ku, iggina yan." Sangaw, nangalak iggina kan pan en nedassam na, en neddan na kan y Judas nga anak y Simon Iscariote.
- ²⁷ Kattu inalawat na ya pan, siminallung y Satanang kan iggina. Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Ya pappangetan mu nga kuan, kuan mun."
- ²⁸ Kan ya aggatuttud ira kan ya pallehut ya lamesa, awan nga makakammu kan ya gafu na kan kinahi na yan kan y Judas.
- ²⁹ Gafu ta y Judas ya tesurero ra Jesus, hinnian dudduma/karruan nga nangabbat nga ikayat y Jesus nga kayan kan iggina nga umang na gatangan ya mawag da kan ya fiesta onu limutan na ya pobre ira.
- ³⁰ Kattu inalawat na ya pan gafen, insigida nallawan igginan. Gabi kattunay ngin.
- ³¹ Kattu nallawan y Judas ngin, y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Sangaw ya kedayaw ya Anak Tolay, en megafu kan iggina, medayaw y Afu Dios.
- ³² En nu medayaw y Afu Dios megafu kan iggina, y Afu Dios pe laman ya mangidayaw kan ya Anak Tolay, en insigida kuan na yan.
- ³³ Anak ku ira, ababba laman ngin ya tiempo nga kasan ku kan ikayu. Tafatafulan dak mamba, ngam kayan ku kan ikayu ya kinahik kan ya Judio ira nga kungku, 'Mari nu makakangay kan ya angayan ku.'
- ³⁴ "Sangaw, iddannan ta kayu kan bahu nga dorob, iggina yaw, makkara-aya-ayat kayu. Nu annianna/kunnasi/manna ya nepangngayat ku kan ikayu, kunna tian pay zinan ya akkara-aya-ayat nu.

35 Yaw ya pakakammuan ngammin ya totolay nga disipulo ta kayu, nu makkara-aya-ayat kayu."

36 Y Simon Pedro, kunna nga namovut, "Afu, be tiaw kazze ya angayan mu?"
Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Marim peba awayya nga mevulun kan yakan kan ya angayan ku, ngam tumunud ka nattaruk."

37 Y Pedro, kunna nga namovut, "Afu, ka-am ta marik awayya nga mevulun kan ikaw kan sangaw? Maski matay nak megafu laman kan ikaw."

38 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Awayyam kazze matay megafu kan yakan? Kurukurug ya kayan ku kan ikaw, kallie ya assikkarallok ya isa nga lalung, namilu ngin nga nelimad mu ya pakakammum kan yakan."

Juan 14

1 Y Jesus, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na ira, "Mari nu mavurung. Mangurug kayu mamba kan y Afu Dios; mangurug kayu kan yakan pay.

2 Napakaru ya paddianan kan ya balay y Amak. Nu mari zinan kurug, marik zinan kinahi kan ikayu nga annak mamaran kan lugar para kan ikayu.

3 En nu annak mamaran kan lugar para kan ikayu, manoli nak en alakan ta kayu, tase, nu be tiaw ya dian ku, hinnian/asan kayu pay.

4 En ammu nu ya dalan nga umang kan ya angayan ku."

5 Y Tomas, kunna nga nakkahi, "Afu, mari mi ammu nu be tiaw ya angayan mu. Annianna/Kunnasi/Manna gafen ya pakakammu mi kan ya dalan?"

6 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Yakan ya dalan, ya kurug, en ya angat. Awan nga makakangay kan ya Ama nu azzi umang bitan kan yakan.

7 Nu kurug nga ammu nu yakan, ammu nu pay zinan y Amak. Mamegafu kan sangaw, ammu nu igginan, en nasingan nun."

8 Y Felipe, kunna nga nakkahi, "Afu, ipasingan mu ya Ama kan ikami, en mapayayat kamin."

9 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Felipe, nabayag ngin nga hinnian nak kan ikayu, en marim kazze/pano peba laman ammu nu innia nak? Ya nakasingan

kan yakan, nasingan na pay ngin ya Ama. Ka-am peba laman gafen ta kinahim nga ipasingan ku ya Ama kan ikayu?

10 Marim kazze mangurug nga hinnian nak kan ya Ama, en hinnian ya Ama kan yakan? Ya ergo ira nga kayakayan ku kan ikayu, mari ra naggafu kan yakan. Ya Ama nga aggadian kan yakan, kuan na ya ikayat na.

11 Kurruan dak kannia akkahik kan ikayu nga hinnian nak kan ya Ama, en hinnian ya Ama kan yakan. Nu mari nu mangurug kan yan, mangurug kayu zinan megafu kan ya kinikkingnguak.

12 Kurukurug ya kayan ku kan ikayu, ya innia laman nga mangurug kan yakan, kanakanayun nga kuan na pay ya megitta kan ya kukukuan ku, en mas mekapakpalat peba ya kukukuan na annak/ngam kan ya kukukuan ku gafu ta manoli nak kan ya Ama.

13 Kuan ku ya hanna laman nga ikiddaw nu kan ya Ama megafu kan ya ngahan ku, tase madayarayaw ya Ama megafu kan ya Anak.

14 Ya hanna laman nga ikiddaw nu kan ya Ama megafu kan ya ngahan ku, kuan ku."

15 Nassige y Jesus nga kunna nga nakkahi, "Nu ayatan dak, paraparulotan nu ya manduk ira.

16 Ikiddok kan ya Ama nga iddanna na kayu kan isa nga Minangnguffun, tase hinnian iggina kan ikayu kan awan na nga panda.

17 Iggina ya Espiritu Santo nga mangipakammu kan ya kurug nga me-annung kan y Afu Dios. Ya totolay nga mari mangurug kan yakan, mari ra awayya malawat iggina gafu ta mari ra masingan onu ammu iggina. Ikayu, ammu nu iggina gafu ta makipaddian iggina kan ikayu, en hinnian nattaruk iggina kan ya gi-unaggan nu.

18 "Mari ta kayu panawan nga molila, ngam tollian ta kayu balalaman.

- ¹⁹ Mari mabbayag, ya totolay nga mari mangurug, mari rak kun nga masingan, ngam ikayu, masingan dak. Gafu ta siggamatolay nak, matolay kayu pay.
- ²⁰ Kan yan nattaruk nga algaw, mammuan nu nga hinnian nak kan y Amak, en hinnian kayu kan yakan, en hinnian nak kan ikayu.
- ²¹ Ya innia laman nga mangalawat kan ya manduk ira en paraparulotan na, iggina ya mangayat kan yakan. Ayatan y Amak ya innia laman nga mangayat kan yakan, en ayatan ku pay iggina, en mappasingan nak kan iggina nattaruk."
- ²² Y Judas, tanakkuan kan y Judas Iscariote, kunna nga namovut, "Afu, annianna ya kesimmu na kan mappasingan ka kan ikami nattaruk en mari na kan ya totolay nga mari mangurug?"
- ²³ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Ya innia laman nga mangayat kan yakan, paraparulotan na ya ergok, en ayatan y Amak iggina, en yakan en y Amak, angkami makipaddian kan iggina.
- ²⁴ Ya innia laman nga mari mangayat kan yakan, mari na parulotan ya ergok. Ya ergo ira nga magiggina nu kan yakan, mari ra maggafu kan yakan, nu azzi kan ya Ama nga nabbon kan yakan.
- ²⁵ "Kinahik ira yan kannia kasan ku peba kan ikayu.
- ²⁶ Bonan ya Ama kan ikayu ya Minangnguffun megafu kan ya ngahan ku nga iggina ya Espiritu Santo. Ituldu na ngammin ya ganagannud kan ikayu, en iparandam na ngammin ya kinahakahik kan ikayu.
- ²⁷ Imamak ya italan/ibattang ku kan ikayu. Imamak nga megitta kan ya hinnian kan ya futuk, yan ya iddan ku kan ikayu. Ya iddan ku kan ikayu, mari megitta kan ya iddan ya totolay nga mari mangurug. Mari nu mavurung onu mattalaw.
- ²⁸ Nagina nu ya kinahik kan ikayu kattu abit nga mapanaw nak en tollian ta kayu balalaman. Nu kurug nga ayatan dak, mayayat kayu zinan gafu ta

annak kun kan ya Ama, gafu ta mas dakadakal ya paka-awayya ya Ama annekan yakan.

²⁹ Nakahik yaw ngin kan ikayu kallie ya kesimmu na tase, so nu mesimmu, mangurug kayu.

³⁰ Marik pannayunan ngin ya akkiergok kan ikayu, gafu ta lumabbet ngin ya mammoray kan ya totolay nga mari mangurug. Awan nga paka-awayya na kan yakan,

³¹ ngam kanakanayun nga kuan ku ya kayan ya Ama kan yakan, tase mammuan ya totolay nga mari mangurug nga ayatan ku iggina. Sangaw, lumakkat tera gafu ta anteran."

Juan 15

¹ Nassige y Jesus nga kunna nga nakkahi kan ira, "Yakan ya kurug nga lanut ubas, en y Amak ya minannanggaw.

² Gappangnan na ngammin ya pangapanga nga mari mavvunga. Pakarennuan na ngammin ya mavvunga, tase mas makapavvunga ra peba.

³ Napakarennuan kayun megafu kan ya ergo nga kinahik kan ikayu.

⁴ Mannanayun kayu nga makipaddian kan yakan, en mannanayun nak pay nga makipaddian kan ikayu. Awan nga panga nga makapavvunga pe laman nu mari na megafut kan ya fungut na. Kunna tian pay kan ikayu, mari nu makapavvunga nu mari nu megafut kan yakan.

⁵ "Yakan ya lanut, en ikayu ya pangapanga. Ya innia laman nga makipaddian kan yakan, en yakan pay kan iggina, mavvunga kan aru, on, gafu ta awan vulvua/pulus makua nu, nu awan nak kan ikayu.

⁶ Ya innia laman nga mari mannanayun nga makipaddian kan yakan, mewalin kan kagitta panga nga melappak kan liwan nga maggangu, en madumat nga melappak kan afi nga masidug.

- ⁷ Nu mannanayun kayu nga makipaddian kan yakan, en nu mannanayun ya ergok kan ikayu, ikiddaw nu ya hanna laman nga ikayat nu, en makua yan para kan ikayu.
- ⁸ Madayarayaw y Amak kannia avvunga nu kan aru, en yan ya mamakurug kan disipulo ta kayu.
- ⁹ Ayatan nak ya Ama, en kunna tian pay, ayatan ta kayu. Mannanayun kayu kan ya ayat ku.
- ¹⁰ Nu paraparulotan nu ya manduk ira, mannanayun kayu kan ya ayat ku kan kagitta ya nepammaraparulot ku kan ya mandu ira y Amak, en mannanayun nak kan ya ayat na.
- ¹¹ "Kinahik ira yan kan ikayu tase awayya na nga hinnian/asan pay kan ikayu ya payayat nga megitta kan ya payayat ku, en awan nga addet ya payayat nu.
- ¹² Yaw ya manduk kan ikayu: makkara-aya-ayat kayu kan kagitta ya angngayat ku kan ikayu.
- ¹³ Awan nga ayat nga mas dakal annnek/ngam kan yaw, ya angngipamavulun ya innia laman kan ya kapatay na para kan ya kofun na.
- ¹⁴ Kakkofun ta kayu nu paraparulotan nu ya nemanduk ira kan ikayu.
- ¹⁵ Mari ta kayu ngahanan kan kohung ngin, gafu ta mari ammu ya isa nga kohung ya kuan ya paki-afuan na. Ngam ngahanan ta kayu kan kakkofun ngin, gafu ta nepakammuk kan ikayu ngammin ya kinahi y Amak kan yakan.
- ¹⁶ Mari na kan ikayu ya namili kan yakan, nu azzi yakan ya namili kan ikayu, en sinunnak ta kayu tase angkayu mavvunga, en mannanayun ya vunga nu, tase iddan ya Ama kan ikayu ya hanna laman nga ikiddaw nu kan iggina megafu kan ya ngahan ku.
- ¹⁷ Yaw ya manduk kan ikayu gafen, makkara-aya-ayat kayu."
- ¹⁸ "Nu ikalussaw ra kayu ya totolay nga mari mangurug kan yakan, dandamman nu nga yakan ya unna nga nekalussaw ra.

¹⁹ Nu metadday kayu zinan kan ya totolay nga mari mangurug, ayatan da kayu zinan nga megitta kan ira. Ngam gafu ta mari nu metadday kan ya totolay nga mari mangurug, ngam pinili ta kayu nga mesinna kan ira, yan ya gafu na kan ikalussaw ra kayu.

²⁰ Dandamman nu tu kinahik kan ikayu, awan nga kohung nga mas atanang ya kekuentan na annek kan ya paki-afuan na; nu pazapaziyatan dak, pazapaziyatan da kayu pay. Nu paraparulotan da ya ergok, paraparulotan da pay ya ergo nu.

²¹ Ngam kukukuan da ngammin ira yan kan ikayu megafu kan ya ketadday nu kan yakan, en megafu pay ta mari ra ammu ya nabbon kan yakan.

²² Nu marik zinan minang kanniaw en nakiergo kan ira, awan zinan nga liwat da. Ngam kakurruan na, mari ra merasonan ya liwaliwat da.

²³ Ya innia laman nga mangikalussaw kan yakan, ikalussaw na pay y Amak.

²⁴ Awan zinan nga liwat da nu marik zinan kinikkingngua kan ya paratubangan da ya ganagannud nga awan nga tanakkuan nga makakua. Ngam nasingan da ira yan nga kinikkingnguak, en ikalussaw ra yakan en y Amak.

²⁵ Ngam nesimmu yan tase matumpal ya neturak kan ya dorob da, 'Nekalussaw rak nga awan na nga gafu.'

²⁶ "Ya Minangnguffun nga maggafu kan ya Ama, iggina ya Espiritu nga kakurruan, bonan ku iggina kan ikayu. So nu lumabbet iggina, kayan na ya kakurruan nga me-annung kan yakan.

²⁷ En ikayu peba sangaw ya mangikahi kan ya kakurruan nga me-annung kan yakan gafu ta ne-evulun kayu kan yakan namegafu peba kattu gafagafu na."

Juan 16

¹ "Kinahik ira yan kan ikayu tase mari nu likuran ya angngurug nu kan yakan.

- ² Papanawan da kayu nattaruk kan ya sinagoga ira. En mari na kan yan laman, ngam lumabbet nattaruk ya tiempo nga, ya innia laman nga mamatay kan ikayu, abbastan na nga kannia angngua na kan yan, serbian na y Afu Dios.
- ³ Kanakanayun nga kuan ya totolay ya kunna tian kan ikayu, gafu ta mari ra ammu iggina onu yakan.
- ⁴ Ngam kinahik ira yan kan ikayu, tase nattaruk nu lumabbet ya tiempo nga angngua ra kan ira yan kan ikayu, merandamman nu nga dana kinahik ira yan kan ikayu." "Marik kinahi ira yan kan ikayu kattu gafagafu nga nevulun kayu kan yakan gafu ta hinnian/asan nak peba kan ikayu.
- ⁵ Ngam sangaw, annak kan ya nabbon kan yakan, en awan mamba kan ikayu nga namovut kan yakan nu kanna be tiaw ya angayan ku.
- ⁶ Ngam gafu ta kinahik ira yan kan ikayu, nelot/nafulotan ya dandam ya giffutuan nu.
- ⁷ Ngam kurug ya kayan ku kan ikayu, pammakapianan nu ya appanok, gafu ta, nu marik mapanaw, mari umang kan ikayu ya Minangnguffun. Ngam nu mapanaw nak, bonan ku iggina kan ikayu.
- ⁸ So nu lumabbet iggina, ipakapakammu na kan ya totolay nga mari mangurug nga mari fustu ya ammu nga me-annung kan liwat, kan kinatunung, en kan ya ammanunut.
- ⁹ Kuan na yan nga me-annung kan liwat gafu ta mari rak kurruan.
- ¹⁰ Kuan na yan nga me-annung kan kinatunung gafu ta annak kun kan ya Ama, en mari rak masingan ngin.
- ¹¹ Kuan na yan nga me-annung kan ammanunut gafu ta napanunutan ngin ya mammoray kan ya totolay nga mari mangurug.
- ¹² "Aru peba zinan ya kayan ku kan ikayu, ngam maziwatan kayu nga mangalawat kan sangaw.

- 13 Ngam so nu lumabbet ya Espiritu nga kakurruan, igiya na kayu kan ngammin nga kurug, gafu ta mari na mergo nga uru-uray na pe laman, nu azzi kayan na ya magina na, en ipakammu na kan ikayu ya mappanget nga mesimmu.
- 14 Dayawan nak gafu ta ipakammu na kan ikayu ya me-annung kan yakan.
- 15 Ngammin ya kua ya Ama, kuak pay. Yan ya gafu na kan kinahik nga ipakammu na kan ikayu ya me-annung kan yakan."
- 16 "Mari mabbayag, mari rak masingan ngin. Kabalin na, mari mabbayag, uli masingan dak."
- 17 Hinnian dudduma/karruan kan ya disipulo na nga kunda nga nakkaporovut, "Hanna pano ya kebalinan ya kinahi na kan ittera nga mari mabbayag, mari tera masingan igginan, en kabalin na, mari mabbayag, uli masingan tera iggina? En ya kinahi na peba nga mesimmu yan gafu ta umang iggina kan ya Ama?
- 18 Hanna ya ikayat na nga kayan, mari mabbayag? Mari tera mamba mantindian ya kinahi na."
- 19 Ammu y Jesus nga hinnian ikayat da nga povutan kan iggina, en kunna gafen nga nakkahi, "Bahu kinahik kan ikayu nga mari mabbayag, mari rak masingan ngin, en kabalin na, mari mabbayag, uli masingan dak. Makkaporovut kayu kazze/pano kan ya kebalinan na?
- 20 Kurug ya kayan ku kan ikayu, mattangatangit en mabbininbunga/gumuggungul kayu mamba kan sangaw, en mayayat ya totolay nga mari mangurug. Marandam kayu kan sangaw, ngam matallian ya dandam nu kan payayat.
- 21 Kannia attuliwan/appasikal ya innia laman nga babay kallie ya agganak na, marandam iggina gafu ta lumabbet ngin ya orat na nga manak. Ngam kabalin ya agganak na, kalippanan nan ya ziyat na megafu kan ya payayat na gafu ta ne-anak na ya isa nga abbing kan ya utun rusak.

- ²² Kunna tian pay kan ikayu, marandam kayu kan sangaw, ngam uli masingan ta kayu nattaruk, en mayayat kayu, en awan nga makalak kan ya payayat nu.
- ²³ Kan yan nga algaw, awan nga ikiddaw nu kan yakan ngin. Kurug ya kayan ku kan ikayu, ya hanna laman nga ikiddaw nu kan y Amak megafu kan ya ngahan ku, iddan na kan ikayu.
- ²⁴ Addet kan sangaw, awan peba nekiddaw nu kan y Amak megafu kan ya ngahan ku. Makkiddaw kayu, en meddannan kayu, en megafu kan yan, makompleto ya payayat nu."
- ²⁵ "Kinahik ira yan nga ganagannud kan ikayu kan pangngarrian. Lumabbet nattaruk ya tiempo nga marik makiergo ngin kan ikayu kan pangngarrian, nu azzu kayan ku kan ikayu kan manamanawag ya me-annung kan y Amak.
- ²⁶ Kan yan nga algaw, makkiddaw kayu kan iggina megafu kan ya ngahan ku. Marik kayan nga idasal ta kayu kan ya Ama,
- ²⁷ gafu ta ayatan ya Ama mismu ikayu, en yan gafu ta ayatan dak en gafu ta kurruan nu nga naggafu nak kan iggina.
- ²⁸ Kakurruan na, naggafu nak kan ya Ama, en minang nak kan ya utun lusak. Sangaw, mapanaw nak kan ya utun lusak, en manoli nak kan ya Ama."
- ²⁹ Ya disipulo na ira, kunda nga nakkahi, "Sangaw, manamanawag ya inergo mun, en mari mun nga nergo kan pangngarrian.
- ³⁰ Nammuan min nga ammun ngammin ya ganagannud, en mari mawag kan mamovut ya innia laman kan ikaw. Megafu kan yan, mangurug kami nga naggafu ka kan y Afu Dios."
- ³¹ Y Jesus, kunna nga namovut, "Mangurug kayun kazze?
- ³² O, lumabbet ya orat, en luminabbet ngin, nga mawarawarak kayu, en umang ya kada isa kan ikayu kan ya mismu paddianan na, en pakkapanawan dak nga mesissa, ngam kakurruan na, marik mesissa gafu ta hinnian y Amak kan yakan.

³³ Kinahik ira yan kan ikayu tase hinnian imamak nu kannia ketadday nu kan yakan. Mapazapaziyat kayu kan ya utun rusak, ngam pasikannan nu ya ginnonotan nu gafu ta inaffut ku ya mamazapaziyat kan ikayu."

Juan 17

¹ Kabalin y Jesus nga nakkahi kan ira yan, siminangug iggina kan langit, en kunna nga naddasal, "Ama, luminabbet ngin ya orat. Ipasingan mu ya kedayaw ya Anak mu, tase mepasingan ya Anak mu ya kedayom.

² On, gafu ta iniddannan mu iggina kan paka-awayya kan ngammin nga totolay, tase meddannan na ngammin ya neddan mu kan iggina kan angkat nga awan na nga panda.

³ Yaw ya angkat nga awan na nga panda, ya pakakammu ra kan ikaw nga isissa laman nga kurug nga Dios, en ya pakakammu ra pay kan y Jesu Cristo nga binon mu.

⁴ Nepasingan ku ya kedayom kan ya totolay kan ya utun rusak kannia nepammarulot ku kan ya trabahu nga nepakuam kan yakan.

⁵ En sangaw, Ama, itolim kan yakan ya kedayok kan ya atubang mu nga megitta kan ya kedayok kattun kannia kasan ku kan ikaw kallie ya nekaparatu ya mundo.

⁶ "Nepakammu ta ka kan ya totolay nga neddan mu kan yakan nga dana netadday kan ya totolay nga mari mangurug. Kuam ira, en neddan mu ira kan yakan, en pinaraparulot da ya ergom.

⁷ Nammuan dan nga naggafu kan ikaw ngammin ya ganagannud nga neddan mu kan yakan.

⁸ On, gafu ta nekahik kan ira ya ergo ira nga kinahim kan yakan. Inalawat da, en nammuan da nga kurug nga naggafu nak kan ikaw, en nangurug da nga ikaw ya nabbon kan yakan.

⁹ "Idasal ku ira. Bakkan kan ya totolay nga mari mangurug ya idasal ku, nu azzi ya totolay nga neddan mu kan yakan gafu ta kuam ira.

- 10 Ngammin ya totolek, totolem pay; en ya totolem, totolek pay, en medayaw nak megafu kan ira.
- 11 Annak sangaw kan ikaw. Mapanaw nak kun kan ya utun rusak, ngam mattalan/mabbattang da peba nga maddian kanniaw. Ama nga nasantuan, tanggawan mu ira megafu kan ya pakapangngua ya ngahan mu nga neddan mu kan yakan, tase mattangesa ra nga megitta kan ya attangesa ta.
- 12 Kannia kasan ku kan ira, sinanggok ira kan ya pakapangngua ya ngahan mu nga neddan mu kan yakan. Netalak ku ira, en awan nga nawawan kan ira, fera laman ya tolay nga natunnak nga mawawan, en nesimmu yan tase matumpal ya kayan ya Sagrado nga Turak.
- 13 "Annak sangaw kan ikaw, en kayakayan ku ira yaw kannia kasan ku peba kan ya utun rusak tase mari makkurang ya payayat da nga iddan ku kan ira.
- 14 Kinahik ya ergom kan ira, en ya toloy nga mari mangurug, ikalussaw ra ira gafu ta mari ra megitta kan ira, kunne na pay kan yakan nga marik megitta kan ira.
- 15 Marik idasal nga ipanom ira kan ya utun rusak, nu azzi palliaran mu ira kan ya narakat/napot.
- 16 Mari ra megitta kan ya toloy nga mari mangurug, kunne na pay kan yakan nga marik megitta kan ya toloy nga mari mangurug.
- 17 Pabbalinan mu ira kan nasantuan megafu kan ya kurug. Ya ergom, kurug.
- 18 Binon ku ira kan ya toloy nga mari mangurug kan kagitta ya nepabbon mu kan yakan kan ya toloy nga mari mangurug.
- 19 Idedikak yakan pe laman kan ikaw para kan ira, tase mededika ra pay kan ikaw megafu kan ya kurug.
- 20 "Mari na kan ira laman ya idasal ku nu azzi ya mangurug ira pay kan yakan megafu kan ya ergo ra.
- 21 Idasal ku nga mattangesa ra ngammin kan kagitta ya akkipattangesam kan yakan, Ama, en ya akkipattangesak kan ikaw, tase awayya ra nga

makipattangesa kan itta, tase ya totolay nga mari mangurug, awayya ra mangurug nga ikaw ya nabbon kan yakan.

²² Neddan ku kan ira ya dayaw nga neddan mu kan yakan tase mattangesa ra kan kagitta ya attangesa ta,

²³ ikayat ku nga kayan, ya akkipattangesak kan ira en ya akkipattangesam kan yakan, tase makompleto ya attangesa ra, senannu mammuan ya totolay nga mari mangurug nga binon nak en ayatan mu ira kan kagitta ya angngayat mu kan yakan.

²⁴ "Ama, neddan mu ira kan yakan, en ikayat ku nga, nu kanna be tiaw ya dian ku nattaruk, awayya na nga kannay ya dian da pay, tase masingan da ya kedayok nga neddan mu kan yakan gafu ta inayat nak kallie peba ya nekaparatu ya mundo.

²⁵ Ama nga natunung, ya totolay nga mari mangurug, mari ra ka ammu, ngam ammu ta ka, en ira yaw nga disipulok, nammuan da nga binon nak.

²⁶ Nepakammuk kan ira ya pakapangnguam, en ipakapakammuk peba kan ira, tase awayya na nga hinnian/asan kan ira ya ayat mu kan yakan, en tase awayyak pay nga hinnian kan ira."

Juan 18

¹ Kabalin y Jesus nga naddasal, nallawan iggina en ya disipulo na ira nga minang kan ya tangapingit ya Allat/Weg Kidron. Hinnian/Asan laguerta kannay, en siminallung da.

² Y Judas nga mangiyalawat kan iggina kan ya mangontra ira kan iggina, ammu na nay nga lugar gafu ta naming aru nga narammung y Jesus en ya disipulo na ira kannay.

³ Nangalak y Judas kan aru nga suddalu nga taga Roma en guardia ira kan ya templo nga binon ya panakallan ira kan ya papari en ya Fariseo ira nga mevulun kan iggina. Minang da sangaw kan nay nga laguerta nga gitattammitan da kan allamparan, gifu en armas.

- ⁴ Ammu y Jesus ngammin ya mappanget nga mesimmu kan iggina. Sangaw, zinafung na ira, en kunna nga namovut, "Innia ya tafulan nu?"
- ⁵ Kunda nga siminabbag, "Y Jesus nga taga Nazaret." Kunna y Jesus nga nakkahi, "Yakan yaw." Y Judas nga mangiyalawat kan iggina kan ira, aggatadag kan ya bikat da.
- ⁶ Kattu kunna y Jesus nga nakkahi, "Yakan yaw," nakkunud en nakkatomba ra.
- ⁷ Kunna nga namovut manin, "Innia ya tafulan nu?" Kunda nga siminabbag, "Y Jesus nga taga Nazaret."
- ⁸ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Nakahi kun, 'Yakan yaw.' Gafu ta yakan ya tafulan nu, pavulunan nu gafen ira yaw nga kakavulun ku nga mapanaw ran."
- ⁹ Kinahi na ya kunna tian tase matumpal tu bahu kinahi na kannia nepangngidasal na nga kunna, "Kan ya neddan mu ira kan yakan, awan nga nawawan ku."
- ¹⁰ Hinnian ispada y Simon Pedro. Sinakkut/Kinasut na, nesiwad na kan ya kohung ya pari nga katanangan ya kekuentan na, en napingngaddan ya ziwanan nga daranggang/talinga ya kohung nga mangngahan kan Malco.
- ¹¹ Sangaw, y Jesus, kunna nga nakkahi kan y Pedro, "Itukut mu/Ibaynam ya ispadam! Abbattan mu kazze/pano nga marik zinan inuman ya kopa nga neddan ya Ama kan yakan?"
- ¹² Sangaw, ya suddalu ira nga taga Roma en ya kapitan da en ya Judio ira nga guardia kan ya templo, ginafut da y Jesus. Piningil da ya ima na,
- ¹³ en ne-angay ra iggina kan unna kan y Anas, gafu ta iggina ya katuangan y Caifas nga pari nga katanangan ya kekuentan na kan yan nga dahun.
- ¹⁴ Y Caifas ya dana nangitabarang kan ya panakallan ira kan ya papari ya Judio ira nga mas napia nu hinnian isa nga tolay nga matay para kan ya tolay ira annnek/ngam kan madaral ya interu nasion.

15 Y Simon Pedro en ya isa peba nga disipulo, siminunud da kan y Jesus. Ammu ya pari nga katanangan ya kekuentan na yan nga disipulo, en megafu kan yan, nakatallung iggina pay kan ya patio ya pari nga katanangan ya kekuentan na kattu netallung da y Jesus,

16 ngam natalan/nabattang y Pedro nga aggatadag kan ya liwan ya puerta. Yan nga disipulo nga ammu ya pari nga katanangan ya kekuentan na, nanoli gafen iggina kan ya puerta, en nakiergo iggina kan ya maginganay nga mananggaw, en netallung na y Pedro.

17 Ya maginganay nga mananggaw kan ya puerta, kunna nga namovut kan y Pedro, "Mari kazze nga isa ka pay kan ya disipulo na yan nga tolai?" Y Pedro, kunna nga siminabbag, "Awan!"

18 Gafu ta nalammin, hinnian uging nga pinakinitan ya kohung ira en ya guardia ira, en aggatadag da kan ya pallehut na nga maggarenu. Minang y Pedro nga nakipattadag kan ira nga nakipaggarenu pay.

19 Sangaw, ya pari nga katanangan ya kekuentan na, inimbistiga na y Jesus kan me-annung kan ya disipulo na ira en ya netuttuldu na.

20 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nergo nak kan ya paratubangan ya totolay. Kanakanayun nga nattuttuldu nak kan ya sinagoga ira en kan ya lalantaran ya templo nga parammungan ngammin ya Judio ira, en awan vulvua/pulus kinahik kan sekreto.

21 Ka-am ta povutan mu kan yakan? Povutan mu zinan kan ya totolay nga nakagina kan ya kinahik kan ira. Ammu ra ya kinahik."

22 Kattu kinahi na yan, isa nga guardia nga aggatadag kan ya bikat y Jesus, linappag na iggina, en kunna nga nakkahi, "O! Ka-am ta kunna tian ya annabbag mu kan ya pari nga katanangan ya kekuentan na?"

23 Y Jesus, kunna nga namovut, "Nu narakat/napot ya kinahik, kayan mu kan yakan nu hanna ya narakat. Ngam nu napia, ka-am ta linappag nak?"

24 Sangaw, nepe-angay y Anas y Jesus nga aggapingil ya ima na kan y Caifas nga pari nga katanangan ya kekuentan na.

- ²⁵ Aggatadag peba y Simon Pedro kannay nga maggarenu, en hinnian totolay kannay nga kunda nga namovut kan iggina, "Mari kazze nga isa ka pay kan ya disipulo na ira?" Y Pedro, kunna nga nallimad manin, "Awan!"
- ²⁶ Hinnian isa nga kohung ya pari nga katanangan ya kekuentan na nga parrientes ya tolay nga napingngaddan y Pedro ya daranggang na. Kunna nga namovut, "Mari kazze nasingan ta ka nga kavulun y Jesus kan ya laguerta?"
- ²⁷ Nallimad manin y Pedro, en insigida nassikkarallok ya isa nga lalung.
- ²⁸ Kan yan nga orat, albasu ngin, nepanaw ra y Jesus kan ya balay y Caifas, en ne-angay ra iggina kan ya palasio ya gubernador nga taga Roma. Mari siminallung ya Judio ira kan ya palasio, gafu ta nu tumallung da, mekuenta ra kan mari narenu segun kan ya dorob da, en mari ra gafen awayya nga mangan kan ya Fiesta ya Nepattalebad.
- ²⁹ Gaggafen, nallawan y Pilato nga gubernador nga kunna nga namovut, "Hanna ya pangakusan nu kan yaw nga tolay?"
- ³⁰ Kunda nga siminabbag, "Nu mari na zinan naka-angngua kan narakat, mari mi zinan ne-angay iggina kan ikaw."
- ³¹ Y Pilato, kunna nga nakkahi, "Nu kunna tian gafen, ikayu mismu ya mamanunut kan iggina segun kan ya dorob nu pe laman." Ya Judio ira, kunda nga siminabbag, "Mari mepamavulun kan ikami ya mamatay kan maski innia."
- ³² Nesimmu yan tase matumpal ya dana kinahi y Jesus kannia nepangngipakammu na nu annianna/kunnasi/manna ya appatay na.
- ³³ Sangaw, siminallung y Pilato manin kan ya palasio, en nepe-atubang na y Jesus kan iggina, en kunna nga namovut, "Ikaw kazze ya patul ya Judio ira?"
- ³⁴ Kunna nga siminabbag y Jesus nga namovut, "Naggafu kazze yan nga povut kan ikaw pe laman, onu hinnian kazze tanakkuan nga nakkahi kan ikaw kan ya me-annung kan yakan?"

35 Y Pilato, kunna nga siminabbag, "Hanna kazze ya pangabbattan mu kan me-annung kan yakan? Isa nak kazze nga Judio? Ya kagittam nga Judio ira en ya panakallan ira kan ya papari ya nangiyangay kan ikaw kan yakan. Hanna kazze ya kiningnguam?"

36 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Mari maggafu ya appatul ku kan ya utun rusak. Nu maggafu zinan ya appatul ku kan ya utun rusak, nakillaban zinan ya kakavulun ku tase marik zinan me-alawat kan ya Judio ira. Ngam mari maggafu kanniaw ya appatul ku."

37 Y Pilato, kunna nga namovut, "Patul ka kazze gafen?" Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nakahi mun. Yaw ya gafu na kan minang nak kan ya utun rusak en ya gafu na kan ne-anak nak, tase ipakammuk ginan nak."

38 Sangaw, y Pilato, kunna nga namovut, "Hanna ya kakurruan?" Kattu kinahi y Pilato yan, nallawan iggina manin nga minang kan ya Judio ira, en kunna nga nakkahi, "Awan vulvua natafulan ku nga kegafanan ya kapaliwatan na."

39 Ngam segun kan ya kustumbre nu, kada Fiesta nu nga Nepattalebad, manuelta nak kan isa nga presu para kan ikayu. Ikayat nu kazze nga sueltan ku ya patul nu nga Judio para kan ikayu?"

40 Sangaw, kunda nga nangikukkullet nga siminabbag, "Awan! Bakkan kan iggina ya sueltan mu nu azzi y Barabas." Tulisan y Barabas.

Juan 19

1 Nepalak sangaw y Pilato y Jesus, en nepalapalatigu na iggina.

2 Nanalatalapid ya suddalu ira kan nasasit nga kiningngua ra kan korona, en nekkua/neppay ra kan ya ulu na. Sininnunan da iggina kan lutud nga kulor ubi.

3 Namim pia nga minaranni ra kan iggina, en kunda nga nanguyu-uyaw, "Madayaw ya Patul ya Judio ira!" en linappalappag da iggina.

- ⁴ Nallawan manin y Pilato, en kunna nga nakkahi kan ya totolay, "Innan nu, ipelawan ku nga ipe-atubang iggina kan ikayu, tase mammuan nu nga awan vulvua/pulus natafulan ku nga kegafanan ya annentensiak kan iggina."
- ⁵ Sangaw, nelawan da y Jesus nga nakoronan kan nasasit, en aggasinnun iggina kan lutud nga kulor ubi. Y Pilato, kunna nga nakkahi, "Innan nu. Die ya tolay."
- ⁶ Ya panakallan ira kan ya papari en ya guardia ira kan ya templo, kattu nasingan da iggina, kunda nga nangikukkullet, "Ipepatak mu iggina kan kurut! Ipepatak mu iggina kan kurut!" Y Pilato, kunna nga nakkahi, "Alakan nu gafen iggina, en ikayu pe laman ya mangipatak kan iggina kan kurut, gafu ta awan vulvua natafulan ku nga kegafanan ya annentensiak kan iggina."
- ⁷ Ya Judio ira, kunda nga siminabbag, "Hinnian/Asan dorob mi, en kayan ya dorob mi nga mawag kan mapatay iggina, gafu ta kinahi na nga Anak y Afu Dios iggina."
- ⁸ Kattu nagina y Pilato yan nga kinahi ra, mas nattalaw iggina.
- ⁹ Uli siminallung da kan ya palasio, en kunna nga namovut kan y Jesus, "Taga innia ka?" Ngam mari siminabbag y Jesus.
- ¹⁰ Y Pilato, kunna nga nakkahi, "Ka-am ta marim tumabbag? Marim kazze/pano ammu nga hinnian paka-awayyak nga manuelta kan ikaw onu mappepatak kan ikaw kan kurut?"
- ¹¹ Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Awan zinan paka-awayyam kan yakan fera laman nu neddan kan ikaw ya paka-awayyam nga naggafu kan langit. Megafu kan yan, ya nangiyalawat kan yakan kan ikaw, mas dakal ya liwat na."
- ¹² Kannia nepakagina y Pilato kan yan, kinakkapan na nga sueltan iggina. Ngam ya Judio ira, kunda nga nangikullet, "Nu sueltan mu iggina, marim gafen kofun y Emperador. Ya innia laman nga makkahi kan patul iggina pe laman, turiyan na y Emperador."

- ¹³ Sangaw, kattu nagina y Pilato yan nga kinahi ra, nepelawan na y Jesus, en nanuttud iggina kan ya ammanunutan kan ya lalantaran ya palasio nga nangahanan kan Entablado, kan perergo nga Hebreo, "Gabata"
- ¹⁴ Kan alas sais kan mataruk kan ya kalgawan nga apparan da kan ya Fiesta ya Nepattalebad, kunna nga nakkahi kan ya Judio ira, "Die ya patul nu."
- ¹⁵ Kunda nga nangikukkullet, "Ipepanom! Ipepanom! Ipepatak mu iggina kan kurut!" Y Pilato, kunna nga namovut, "Kurug kazze nga ikayat nu nga ipepatak ku ya patul nu kan kurut?" Ya panakallan ira kan ya papari, kunda nga nakkahi, "Awan nga tanakkuan nga patul mi nu azzi y Emperador laman."
- ¹⁶ Sangaw, ne-alawat na gafen y Jesus tase mepatak kan kurut.
- ¹⁷ Sangaw, inalak ya suddalu ira y Jesus, en nelawan da iggina kan ya ciudad nga aggakattu kan ya kurut nga kepatakan na, en minang da kan ya lugar nga nangahanan kan Baritottok, Golgota kan perergo nga Hebreo.
- ¹⁸ Kannay, nepatak da iggina kan ya kurut, en nangipatak da pay kan dua nga tolai kan kurut, isa kan kada bikat na, en y Jesus kan ya pattangnan da.
- ¹⁹ Nappeturak y Pilato kan karatula, en nepekkua/nepeppay na kan ya utun ya ulu y Jesus kan ya kurut. Kunna tiaw ya neturak, Y JESUS NGA TAGA NAZARET, YA PATUL YA JUDIO IRA.
- ²⁰ Napakaru ya Judio ira nga nakabibbid kan yan nga karatula gafu ta aranni laman kan ya ciudad ya nepatakan y Jesus, en neturak kan perergo Hebreo, Latin, en Griego.
- ²¹ Sangaw, ya panakallan ira kan ya papari ya Judio ira, kunda nga nakkahi kan y Pilato, "Marim zinan nepeturak, 'Ya patul ya Judio ira,' nu azzi nepeturak mu zinan ya kunna tiaw, 'Kinahi yaw nga tolai, 'Yakan ya patul ya Judio ira.' ' "
- ²² Kunna y Pilato nga nakkahi, "Ya nepeturak kun, marik ullian ngin."

²³ Sangaw, kattu nepatak ya suddalu ira y Jesus kan ya kurut, inalak da ya sinnun na en pinakkappat da, isa kan kada suddalu. Inalak da ya lutud ya sinnun na pay. Awan na nga nattakipan, nu azzi namegafu kan ya utun na, nakua kan inti-interu.

²⁴ Megafu kan yan, kunda nga nakkahi, "Mari tera pissangan, nu azzi parririfan tera nu innia ya makalak." Nesimmu yan tase matumpal ya hinnian kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Nabbirillayan da ya sinnun ku ira, en narririfan da ya lutud ya sinnun ku." Kunna tian ya kiningngua ya suddalu ira.

²⁵ Gitadaggan kan aranni kan ya kurut y Jesus ya ina na, ya wahi ya ina na nga babay, y Maria nga atawa y Cleopas, en y Maria Magdalena.

²⁶ Kattu nasingan y Jesus ya ina na en ya disipulo na nga ideddukan na nga aggatadag pay kan ya bikat ya ina na, kunna nga nakkahi kan ya ina na, "Babay, iggina ya anak mu."

²⁷ Sangaw, kunna nga nakkahi kan ya disipulo na, "Iggina ya inam." Kan yan nga algaw, ya disipulo, inalak na ya ina y Jesus, en nelabbet na kan ya balay na.

²⁸ Ammu y Jesus nga natumpal ngammin ngin. Kunna gafen nga nakkahi, "Mawwaw nak," tase matumpal ya hinnian kan ya Sagrado nga Turak.

²⁹ Hinnian angang kannay nga napannu kan nalsam nga daggat vunga ubas. Sangaw, nangalak da kan ispongaha nga nedassam da kan ya daggat, en nekkua ra kan ya pansaw ya panga isopo, en negawat da kan ya simuk na.

³⁰ Kattu sinappattan y Jesus ya ispongaha, kunna nga nakkahi, "Natumpal ngin." Sangaw, nakkumad iggina en natay ngin.

³¹ Sangaw, gafu ta algaw nga apparan ya Judio ira kan ya algaw nga angngilinan da, ya panakallan ira kan ya Judio ira, minang da kan y Pilato, en nekiddaw ra kan ipakaltung na ya gittakan ya totolay nga nepatak kan kurut, en mazza ya gibbaggian da tase awan da kannay ngin kan ya algaw nga angngilinan da gafu ta kuru mekakua yan nga algaw.

- ³² Sangaw, minang gafen ya suddalu ira, en kinaltung da ya taka ya unna nga tolay nga inangayan da en ya isa nga negindan kan y Jesus nga nepatak pay kan kurut.
- ³³ Ngam kattu nakakaddet da kan ya dian y Jesus, nasingan da nga natay igginan. Mari ra gafen kinaltung ya taka na.
- ³⁴ Ngam isa kan ya suddalu ira, netubak na ya pika na kan ya bikat y Jesus, en insigida nanurut ya daha en danum.
- ³⁵ Ya tolay nga nakasingan kan yan, nepakammu na tase awayya nu mangurug. Makurug ya nepakammu na, en ammu na nga kurug nga nesimmu ya kayan na.
- ³⁶ Nesimmu yan tase matumpal ya hinnian kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Awan nga tulang na nga makaltung."
- ³⁷ Hinnian peba tanakkuan nga parte kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Masingan nattaruk ya toloy ya tolay nga sinubak da."
- ³⁸ Hinnian tolay nga mangngahan kan Jose nga taga babalay ya Arimatea nga minang kan y Pilato, en nekiddaw na kan iggina nga ipamavulun na nga alakan na ya baggi y Jesus. Isa iggina nga disipulo y Jesus, ngam mari na nepakammu yan megafu kan ya talaw na kan ya panakallan ira kan ya Judio ira. Pinavulunan y Pilato iggina, en minang na gafen inalak ya baggi y Jesus.
- ³⁹ Y Nicodemo nga minang kan y Jesus kan isa nga gabi kattun, nevulun kan y Jose. Nangivulun iggina kan mattallufulu nga kilo nga mirra en aloe nga nakkihu nga pamalsamu ra.
- ⁴⁰ Sangaw, inalak da ya baggi y Jesus, en nekkua ra ira yan nga pabangug, en binabbaddan da kan lino nga tela segun kan ya kustumbre ya Judio ira kannia apparan da kannia ketanam ya minatay ra.
- ⁴¹ Hinnian laguerta kannay nga aranni kan ya lugar nga nepatakan y Jesus kan kurut. Hinnian attanamman kannay nga awan peba vulvua netanam.

⁴² Gafu ta aranni ngin ya orat nga kabalin ya algaw nga apparan ya Judio ira kan ya angngilinan da, en gafu ta aranni yan nga attanamman, netanam da y Jesus kannay ngin.

Juan 20

¹ Sangaw, kan albasu Liggu, kokopan/kallap peba kattu minang y Maria Magdalena kan ya netanamman y Jesus. Nasingan na nga nakarolig ya dakal nga batu nga netallab kan ya attallungan kan ya netanamman na.

² Sangaw, nappalapaladdiaw iggina nga minang kan y Simon Pedro en ya isa peba nga disipulo nga ideddukan y Jesus, en kunna nga nakkahi, "Inazzan da ya baggi y Afu tera kan ya netanamman na, en mari mi ammu nu be tiaw ya namayan da."

³ Nallawan gafen y Pedro en ya isa nga disipulo nga minang kan ya netanamman na.

⁴ Nappaladdiaw ra nga dua nga minang kannay, ngam mas alistu ya nepappaladdiaw ya isa nga disipulo annnek/ngam kan y Pedro, en nonna iggina gafen nga nakakaddet kan ya netanamman y Jesus.

⁵ Mari na siminallung, nu azzi nesirig na laman, en nasingan na ya lino nga tela nga aggawalang kannay.

⁶ Sangaw, nakakaddet pay y Simon Pedro nga siminunud kan iggina, en siminallung kan ya netanamman y Jesus. Nasingan na ya sinnun nga aggawalang,

⁷ en ya panniuk nga dana nebabbad kan ya ulu y Jesus. Awan yan kan ya bikat ya sinnun, nu azzi nesinna nga aggakappil.

⁸ Sangaw, ya disipulo nga nonna nga nakakaddet, siminallung pay kan ya attanamman. Nasingan na ira yan, en nangurug iggina.

⁹ Mari ra peba nantindian ya kebalinan ya kayan ya Sagrado nga Turak nga mawag kan magginolay y Jesus.

¹⁰ Sangaw, luminabbet dan.

11 Nattalan/Nabbatang y Maria nga aggatadag kan ya liwan ya attanamman nga makatangatangit. Kannia iggina nga makatangatangit, nesirig na ya netanamman y Jesus,

12 en nasingan na ya dua nga anghel nga nassinnun kan furaw. Aggatuttud da kan ya lugar nga namayan da kan ya baggi y Jesus, isa kan ya atullunan na, en isa kan ya kuyatan/kassanan na.

13 Kunda nga namovut, "Babay, ka-am ta makatangatangit ka?" Kunna nga siminabbag, "Inazzan da ya baggi y Afuk kan ya netanamman na, en marik ammu nu be tiaw ya namayan da kan iggina."

14 Kattu kinahi na yan, nabbira iggina, en nasingan na y Jesus nga aggatadag kannay, ngam mari na ammu nga iggina y Jesus.

15 Y Jesus, kunna nga namovut, "Babay, ka-am ta makatangatangit ka? Innia ya tafulan mu?" Inabbat y Maria nga iggina ya minannaron kan ya laguerta, en kunna gafen nga siminabbag, "Wahi, nu ikaw ya nangazza kan ya baggi ya tolai nga netanam kanniaw, kayan mu kan yakan nu kanna be tiaw ya namayan mu kan iggina tase annak alakan."

16 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Maria." Sangaw, inatubang y Maria iggina, en kunna nga nakkahi kan perergo nga Hebreo, "Rabboni." Ya kebalinan na, Mestruk.

17 Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Ibbattan nak, gafu ta marik peba minutun nga nanoli kan ya Ama, ngam angka kan ya wawwahik, en kayan mu kan ira nga umutun nak nga manoli kan y Amak nga Ama ra pay, kan ya Dios ku nga Dios da pay."

18 Sangaw, minang nepadumug y Maria Magdalena kan ya disipulo ira nga nasingan na y Afu Jesus, en nekahi na kan ira ya kinahi y Jesus kan iggina.

19 Gabi ngin kan yan nga algaw, Liggu, narammung ya disipulo na ira, en netusi/ne-annusi ra ya puerta ira megafu kan ya talaw ra kan ya Judio ira. Luminattuad y Jesus nga minang nanadag kan ya pattarangngan da, en kunna nga nakkahi, "Pare zinan ta hinnian/asan imamak kan ikayu."

- ²⁰ Kattu kinahi na yan, nepasingan na kan ira ya ima na en ya bikat na. Sangaw, nelot/nafulotan ya payayat ya disipulo na ira kattu nasingan da nga iggina y Afu Jesus.
- ²¹ "Pare zinan ta hinnian imamak kan ikayu," kunna manin. Kunna peba, "Bonan ta kayu kan kagitta ya nepabbon ya Ama kan yakan."
- ²² Kattu kinahi na yan, inassaban na ira, en kunna nga nakkahi, "Alawatan nu ya Espiritu Santo.
- ²³ Ya innia laman nga pakoman nu ya liwaliwat na, mapakoma ra. Ngam ya innia laman nga mari nu pakoman, mari ra mapakoma."
- ²⁴ Hinnian isa kan ya mafulu se dua nga disipulo y Jesus nga mangngahan kan Tomas nga ne-ammawan/nengahanan pay kan Ziping/Singin nga awan kan ira kattu nappasingan y Jesus kan ira.
- ²⁵ Ya dudduma/karruan nga disipulo, kunda nga nakkahi kan iggina, "Nasingan mi y Afu Jesus." Ngam y Tomas, kunna nga nakkahi, "Marik vulvua/pulus mangurug nu marik bitan masingan ya gafan ya patak kan ya ima na en patallungan ku ya simulduk kan ira nay nga gafan ya patak kan ya dua nga ima na, en patallungan ku ya imak kan ya gafan ya pika kan ya bikat na."
- ²⁶ Nappasa ya tangaligguan, narammung manin ya disipulo ira kan ya unag ya balay, en hinnian y Tomas kan ira. Netusi ra ya puerta ira, ngam luminattuad y Jesus nga minang nanadag kan ya pattarangngan da, en kunna nga nakkahi, "Pare zinan ta hinnian imamak kan ikayu."
- ²⁷ Sangaw, kunna nga nakkahi kan y Tomas, "Innan mu ya imak, en patallungan mu ya simulдум, en igawat mu ya imam en patallungan mu kan ya gafan kan ya bikat ku, tase awan nga duda mun, nu azzi mangurug kan."
- ²⁸ Y Tomas, kunna nga siminabbag, "Afuk en Dios ku."
- ²⁹ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Nangurug ka gafu ta nasingan nak. Mabendisionan ira nay nga mangurug maski nu mari rak nasingan."

³⁰ Napakaru peba ya milagro nga kinikkingngua y Jesus kannia kasan na kan ya disipulo na ira nga mari neturak kanniaw.

³¹ Ngam neturak ira yaw tase awayya nu kurruan nga y Jesus, iggina ya Cristo en ya Anak y Afu Dios, en tase awayya nu matolay kan awan na nga panda gafu ta mangurug kayu kan iggina.

Juan 21

¹ Kabalin na yan, nappasingan manin y Jesus kan kunna tiaw kan ya dudduma/karruan nga disipulo na kan ya dappit ya dakal nga danum ya Tiberias.

² Ira Simon Pedro, Tomas nga ne-ammawan/nengahanan pay kan Ziping/Singin, Natanael nga taga babalay ya Cana kan ya probinsia ya Galilea, ya dua nga anak y Zebedeo, en ya dua peba nga disipulo y Jesus, narammung da kan isa nga lugar.

³ Y Simon Pedro, kunna nga nakkahi, "Annak memmanangat/mesesira." Kunda nga nakkahi, "Mevulun kami pay kan ikaw." Minang da gafen, en natakay ra kan barangay. Paddamblag da nga nemmanangat, ngam awan da nga nakanna.

⁴ Kan albasu, aggatadag y Jesus kan ya dappit ya danum, ngam mari nakata/namukatan ya disipulo na ira iggina.

⁵ Sangaw, kunna nga namovut kan ira, "Anak ku ira, hinnian/asan kazze/pano nakanna nu nga manangat?" Kunda nga siminabbag, "Awan."

⁶ Kunna nga nakkahi, "Iwayat nu ya sorsoru nu kan ya ziwanan ya barangay nu, en makakanna kayu." Newayat da gafen, en mari ra napippiddang ya sorsoru megafu kan ya karu ya manangat nga nakanna ra.

⁷ Sangaw, ya disipulo nga ideddukan y Jesus, kunna nga nakkahi kan y Pedro, "Iggina y Afu Jesus." Sangaw, kattu nagina y Simon Pedro nga iggina y Afu Jesus, negalut na ya lutud ya sinnun na gafu ta lolloy, en nattuvvu/nattabbraw kan ya danum.

- ⁸ Nattalan/Nabbattang ya dudduma nga disipulo na kan ya barangay tase umang da kan ya dappit nga mappiddang kan ya sonso ru nga napannu kan manangat gafu ta mari na kuru arayyu, massiammafulu metro ya karayyu na.
- ⁹ Kattu nakkazzat da kan ya dappit, nasingan da nga hinnian umafa-afi nga bagang, en hinnian manangat nga maddaggun nga matunu, en hinnian peba pan kannay.
- ¹⁰ Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Mangiyangay kayu kanniaw kan ya manangat nga bahu nakanna nu."
- ¹¹ Sangaw, natakay y Simon Pedro kan ya barangay, en piniddang na ya sonso ru nga napannu kan daddakal nga manangat kan ya dappit. Matut se limafulu se tallu ya karu ra. Maski nu kunna tian ya karu ra, mari napissang ya sonso ru.
- ¹² Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Angkayu kanniaw ngin gafu ta malmuesu/maddadan teran." Awan kan ya disipulo na ira nga naketagat nga mamovut nu innia iggina, gafu ta ammu ran nga iggina y Afu Jesus.
- ¹³ Sangaw, minang inalak y Jesus ya pan, netaned/ne-antet na kan ira, en kunna tian pay ya kiningngua na kan ya manangat.
- ¹⁴ Yaw ya mekatallu nga nepappasingan y Jesus kan ya disipulo na ira kabalin ya nepaginnolay na.
- ¹⁵ Kabalin da nga nalmuesu, y Jesus, kunna nga namovut kan y Simon Pedro, "Simon nga anak y Juan, mas ayatan nak kazze annak/ngam kan ira yaw?" Y Pedro, kunna nga siminabbag, "On, Afu, on. Ammum nga ayatan ta ka." Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Pakanan mu ya mabbing nga karneruk ira."
- ¹⁶ Kunna manin nga namovut kan iggina, "Simon nga anak y Juan, ayatan nak kazze?" Kunna nga siminabbag manin, "On, Afu, on. Ammum nga ayatan ta ka." Kunna nga nakkahi, "Tanggawan mu ya karneruk ira."
- ¹⁷ Kan ya mekatallu nga nepammovut na, pinovutan na kan iggina "Simon nga anak y Juan, ayatan nak kazze?" Sangaw, narandam y Pedro gafu ta, kan ya mekatallu nga nepammovut y Jesus, pinovutan na nu ayatan na iggina, en

kunna nga nakkahi, "Afu, ammun ngamin; ammun nga ayatan ta ka." Y Jesus, kunna nga nakkahi, "Pakanan mu ya karneruk ira.

18 Kurukurug ya kayan ku kan ikaw, kattu kabbing mu, naggannagannukat ka pe laman, en minang ka kan ya maddumuruma nga lugar nga nekayat mu. Ngam so nu mallalakay ka, idawawam mamba ya imam, en tanakkuan ya mamagannukat kan ikaw, en iyangay na ka kan lugar nga marim ikayat nga angayan."

19 Kannia nepakkahi na kan yan, nepakammu na nu annianna/kunnasi/manna ya appatay y Pedro nga makapadayaw kan y Afu Dios. Kabalin ya nepakkahi na kan yan, kunna peba nga nakkahi, "Massige ka nga mevulun kan yakan."

20 Sangaw, nallipay y Pedro, en nekanna kan nasingan na ya disipulo y Jesus nga ideddukan na nga tumunutunud kan ira nga dua. Iggina ya nangizikkat kan ya baggi na kan y Jesus kattu nangan da kan ya Fiesta ya Nepattalebad en namovut kan iggina nu innia ya mangiyalawat kan iggina kan ya mangontra ira kan iggina.

21 Kannia nepakasingan y Pedro kan iggina, kunna nga namovut kan y Jesus, "Afu, hanna pay ya mesimmu kan yan nga tolai?"

22 Y Jesus, kunna nga siminabbag, "Nu ikayat ku nga matolay iggina addet so nu manoli nak, hanna kazze yan kan ikaw? Massige ka nga mevulun kan yakan."

23 Megafu kan yan, nakahi kan ya mangurug ira nga mari matay yan nga disipulo. Ngam mari kinahi y Jesus kan iggina nga mari na matay, nu azzi kunna, "Nu ikayat ku nga matolay iggina addet so nu manoli nak, hanna kazze yan kan ikaw?"

24 Yan nga disipulo y Jesus ya nangipakammu en nangiturak kan ira yaw, en ammu mi nga kurug ya nepakammu na.

25 Napakaru peba ya kinikkinggua y Jesus. Nu meturak da ngamin zinan, abbattan ku nga makkurang ya mundo nga kekkuayan ngamin ya meturak.

Kinikkingngua

Kinikkingngua 1

- ¹ Mekakua nga Teofilo, kan ya unna nga turak ku, kinahik ya me-annung kan ngammin nga kinikkingngua y Jesus en ya netuttuldu na namegafu kattu gafagafu na
- ² panda kan ya algaw nga nepaggutun na kan langit. Kallie ya nepaggutun na, megafu kan ya paka-awayya ya Espiritu Santo, hinnian/asan nemandu na kan ya apostol na ira nga pinili na.
- ³ Kabalin ya nekapatay na, kan aru nga pamakurug, nepasingan na kan ira nga nagginolay iggina. Kan appattafulu kan algaw, naming aru nga nappasingan iggina kan ira, en kinahi na ya me-annung kan ya appatul y Afu Dios.
- ⁴ Kan missa nga narammung da, kannia akkipangan na kan ira, kunna nga nangimandu kan ira, "Mari nu mapanaw kan ya ciudad ya Jerusalem, gafu ta taronan nu ya netabba y Ama nga dana kinahik kan ikayu.
- ⁵ On, gafu ta kattun, danum ya namawtisowan y Juan, ngam kan pia nga algaw, mabawtisowan kayu kan Espiritu Santo."
- ⁶ Kannia nepaggarammung manin ya apostol na ira, kunda nga namovut kan iggina, "Afu, itolim kazze/pano sangaw kan ya tototalay ya Israel ya pappatulan da pe laman?"
- ⁷ Kunna nga siminabbag, "Mari mepangngat nga mammuan nu ya tiempo onu ya orat nga sinunnak ya Ama kan ya paka-awayya na pe laman.
- ⁸ Ngam meddannan kayu kan pakapangngua so nu umang ya Espiritu Santo kan ikayu, en ikayu ya testiguk kan ya tototalay kan Jerusalem en kan ya interu probinsia ya Judea en ya Samaria, en addet kan ya pamandanan ya lusak."
- ⁹ Kattu nakahi na ira yan, minutun iggina kan langit nga aggasinnan da, en sinallabban ya isa nga kunam iggina, en mari ra nasingan ngin.

- 10 Kannia aggasirung da peba kan langit kannia aggutun na, gavat nga hinnian/asan dua nga lallaki nga nassinnun kan furaw nga nanadag kan ya bikat da.
- 11 Kunda nga namovut, "Lallaki nga taga Galilea, ka-am ta aggatadag kayu peba laman nga inni-innan nu ya langit? Nay nga Jesus nga napanaw kan ikayu nga minutun kan langit, manoli nattaruk kan kagitta ya nepaggutun na kan langit nga nasingan nu."
- 12 Sangaw, pinanawan ya disipulo ira ya Bakulud Olivo, en nattoli ra kan Jerusalem nga maturuk kan tangakilometro ya karayyu na.
- 13 Kattu nakalabbet da kannay, minunek da kan ya kuarto kan ya utun nga paddianan da. Ya hinnian kannay, ira Pedro, Juan, Santiago, Andres, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Santiago nga anak y Alfeo, Simon nga patriota, en y Judas nga anak ya tanakkuan nga Santiago.
- 14 Ira ngammin en y Maria nga ina y Jesus en ya dudduma/karruan peba nga babbay en ya lallaki nga wawwahi y Jesus pay, kanakanayun nga nattangesa ra nga naddasal.
- 15 Kan isa kan ira nay nga algaw, narammung ya mangurug ira kan y Jesus nga mammatut se duafulu ya karu ra. Nanadag y Pedro kan ya paratubangan da, en kunna nga nakkahi,
- 16 "Wawwahik ira, fersadu ya nekatumpal ya nepeturak kattun ya Espiritu Santo nga neturak y David kan ya Sagrado nga Turak nga me-annung kan y Judas nga nangigiya kan ya totolay nga nangaresta kan y Jesus.
- 17 Isa iggina kattun kan ikami, en isa iggina nga napili kan yaw nga trabahu para kan y Afu Dios."
- 18 (Ya kuartu nga tandan na kan ya narakat/napot nga kiningngua na, negatang kan koman. Kallie ya nekagatang na, natanag/nakabok iggina, en nabattak ya sinay na, en newartak ngammin ya hinnian kan ya unag ya baggi na.

¹⁹ Ngammin ya maddian ira kan Jerusalem, nammuan da yan. Gaggafen, nginahanan da yan nga koman kan Akeldama nga, ya kebalinan na kan ya perergo ra, koman daha.)

²⁰ Nassige y Pedro nga kunna nga nakkahi, "On, gafu ta neturak y David kan ya Salmo ira nga kunna, 'Pare zinan ta madiha ya balay na, En pare zinan ta awan nga maddian kannay.' Neturak na pay nga kunna, 'Pare zinan ta hinnian manali kan iggina kan ya trabahu na para kan y Afu Dios.'

²¹ Gaggafen, kan ya lallaki nga ne-evulun kan ikami kan ngammin nga tiempo nga nepangngivuluvulun y Afu Jesus kan ikami,

²² namegafu kannia nepammawtiso y Juan kan iggina addet kan ya algaw nga nepaggutun na kan langit, mawag kan hinnian isa nga mabbalin kan testigu kan kagitta mi kan ya nepagginolay na."

²³ Sangaw, nangisuhiri ra kan dua, y Jose nga ne-ammawan/nengahaman kan Barsabas en kan Justo, en y Matias.

²⁴ Kunda nga naddasal, "Afu, ammun ya giffutuan mi ngammin. Ipasingan mu gafen kan ikami nu innia kan ira yaw nga dua ya pinilim,

²⁵ tase iggina ya tali y Judas kan yaw nga trabahu en ka-apostol nga linikuran na nga minang kan ya lugar nga kepangngattan na."

²⁶ Sangaw, rinifa ra nu innia kan ira nga dua, en y Matias ya napili nga manali kan y Judas nga metadday kan ya mafulu se isa nga apostol ira.

Kinikkinggua 2

¹ Kattu luminabbet ya kalgawan ya fiesta ya Judio ira nga nangahaman kan Pentecostes, narammung ngammin ya mangurug ira kan isa nga lugar.

² Gavvat nga hinnian/asan guni nga naggafu kan langit nga megitta kan ya gallu ya nasikan nga angin nga nambag kan ya interu balay nga naddianan da nga aggatuttud.

³ Hinnian alale zila ira nga sinan afi nga nappasingan kan ira nga netanataned/ne-anta-antet nga neppa/nassippa kan kada isa kan ira.

- ⁴ En napannuan da ngammin kan Espiritu Santo, en namegafu ra nga nergo kan maddumuruma nga perergo nga nepe-ergo ya Espiritu Santo kan ira.
- ⁵ Hinnian makadios nga lallaki nga Judio nga nakkasera kan Jerusalem nga naggafu kan kada nasion kan ya interu mundo.
- ⁶ Kannia nepakagina ra kan yan nga guni, narammung ya maru. Nelot/Nafulotan ya nepappabbaw ra gafu ta nagina ra ya nepaggergo ya apostol ira, en ya kada isa kan ira, nagina na kan ya perergo na pe laman.
- ⁷ Nelot ya nepappabbaw ra, en kunda nga nakkaporovut, "O! mari kazze/pano taga Galilea ngammin ira yan nga mergo?
- ⁸ Annianna/Kunnasi/Manna gafen ya aggina tera kan ira kan ya ne-anakan nga perergo ya kada isa kan ittera?
- ⁹ Hinnian kan ittera kanniaw totolay nga taga Partia, Medo, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, Asia,
- ¹⁰ Frigia, Pamfilia, Egipto, ya lugar ira ya Libia nga aranni kan Cirene, dayu ira nga taga Roma,
- ¹¹ en totolay nga taga Creta en Arabia, Judio ira en totolay nga mari ne-anak kan Judio nu azzi nabbalin kan Judio. Aggaginan tera ya aggergo ra kan ya mekapakkapalat ira nga kinikkingngua y Afu Dios, en ya kada isa kan ittera, magina na kan ya perergo na pe laman."
- ¹² Nakkapalat da ngammin en pakilavvunan da, en kunda nga nakkaporovut, "Hanna pano ya kebalinan na yaw?"
- ¹³ Hinnian dudduma/karruan kan ira nga kunda nga nanguyaw kan ya apostol ira, "Mininum da kan aru nga daggat vunga ubas nga namit."
- ¹⁴ Sangaw, nanadag y Pedro en ya mafulu se isa nga kagitta na nga apostol, en nesikan na ya ngaral na nga kunna nga siminabbag, "Wawwahik ira nga kagittak nga Judio en ngammin nga dayu ira en maddian ira kan Jerusalem, hinnian ipakammuk kan ikayu. Ginan nu kan napia ya kayan ku.

- ¹⁵ Mari mi nakkellaw kan kagitta ya pangabbattan nu kan ikami gafu ta alas nuebe peba laman kan mataruk.
- ¹⁶ Ngam yaw nga nesimmu, natumpalan ya neturak y Joel nga profeta kattun nga kunna,
- ¹⁷ 'Kayan y Afu Dios, "Nattaruk kan ya panguzzanan ira nga algaw, yaw ya kuan ku: Iyaluhuk ya Espiritu Santo kan ngammin nga totolay. Ya lallaki en babbay nga anak nu ira, kayan da ya ipakahi na kan ira. Hinnian ipasingan na ira kan ya babbagitolay nu, en hinnian ipatatenap na ira kan ya lalakay nu ira.
- ¹⁸ Kan ira yan nga algaw, iyaluhuk ya Espiritu Santo maski pay kan ya lallaki en babbay nga kohung ku ira, en kayan da ya ipakahi na.
- ¹⁹ Hinnian mekapakkapalat nga ipasingan ku nga masingan kan langit, en hinnian sennial ira nga ipasingan ku nga masingan kan ya utun lusak; aggangarrian, daha, afi en atuk nga nakannag.
- ²⁰ Mabbalin kan kokopan/kallap ya sinag, en mabbalin ya vulan kan raggang kan kagitta daha. Mesimmu ngammin ira yaw kallie ya allabbet ya dakal en nerulay nga algaw y Afu.
- ²¹ En ya innia laman nga mangakkul kan ya ngahan y Afu, mapalliad." ' "
- ²² "Ikayu nga lallaki nga Israelita, ginan nu ira yaw nga kayan ku kan ikayu. Y Jesus nga taga Nazaret, binon y Afu Dios kan ikayu. Napakurug yan kan ya milagro ira, mekapakkapalat ira en sennial ira nga nepakapakua y Afu Dios kan iggina, en ikayu mismu, ammu nu yan gafu ta kinikkingngua na ira yan kan ya gillugaran nu.
- ²³ Ne-alawat iggina kan totolay nga mari Judio, en nepepatak nu iggina kan ira kan kurut. Ammu y Afu Dios kattun nga kuan nu yan, en uray na balalaman yan.
- ²⁴ Inazzan y Afu Dios ya pakapangngua ya patay kan iggina, en pinagginnolay na iggina, gafu ta mari na awayya nga mannanayun nga aggagafut ya patay iggina.

- ²⁵ On, gafu ta neturak y David yaw nga me-annung kan iggina nga kunna, 'Kanakanayun nga masingan ku y Afu Dios kan ya atubang ku. Gafu ta hinnian iggina kan ya ziwanan ku, marik mavurung.
- ²⁶ Megafu kan yan, mayayat ya futuk, en maggaragarassia ya zilak. En yaw peba, hinnian innanamak para kan ya baggik,
- ²⁷ gafu ta marim porrian ya karalluak kan ya paddianan ya gikkaralluan ya nakkakatay ira, en gafu ta marim ipamavulun nga mavurut nak nga nasantuan.
- ²⁸ Nepakammum kan yakan ya dalan nga umang kan pattolayan, en sangaw, nelot ya payayat ku megafu kan ya kasan mu kan yakan.'
- ²⁹ "Wawwahik ira, kan awan nga dudak, makahik kan ikayu kan me-annung kan y David nga ginafu tera nga natay iggina en netanam, en addet kan sangaw, hinnian peba ya pantion na.
- ³⁰ Isa iggina nga profeta kattun, en ammu na ya netabba y Afu Dios nga nehuramento na kan iggina nga hinnian isa kan ya gakagaka na nga pabbalinan na kan patul nga megitta kan iggina.
- ³¹ Nasingan na kattun en nakahi na ya aggin nolay ya Cristo. Yan ya ikayat na nga kayan kattu kinahi na nga mari porrian y Afu Dios ya karallua na kan ya paddianan ya gikkaralluan ya nakkakatay ira, en mari mavurut ya baggi na.
- ³² Yaw nga Jesus nga kinahik, pinaggin nolay y Afu Dios, en ikami ngammin, testiguan mi yan.
- ³³ Minutun iggina kan langit en nanuttud kan ya ziwanan y Afu Dios nga kekakuan na, en inalawat na kan ya Ama ya netabba nga Espiritu Santo, en binon y Jesus ya Espiritu Santo gafen nga negafanan ira yaw nga nesissimmu nga nasingan nu en nagina nu.
- ³⁴ Nu me-annung kan ya nepaggutun na, ammu tera nga bakkan kan y David ya minutun kan langit, nu azzi iggina mismu, kunna nga natturak pay, 'Kinahi y Afu Dios kan ya Afuk, "Manuttud ka kan ya ziwanan ku,

- 35 addet zi patulukan ku ya kontram ira nga alale ira ya pabbatayan ya takam." ‘
- 36 "Gaggafen, ngammin ya totolay nga gakagaka y Israel, mammuan da zinan nga kurug nga yaw nga Jesus nga nepepatak nu kan kurut, pinabbalin y Afu Dios iggina kan Afu en Cristo."
- 37 Kannia nepakagina ya totolay kan ya kinahi y Pedro, napakarandam da, en kunda nga namovut kan y Pedro en ya kagitta na nga apostol ira, "Wawwahi mi ira, hanna gafen ya kuan mi?"
- 38 Kunna y Pedro nga siminabbag, "Mabbabawi kayu en makibawtiso ya kada isa kan ikayu kan ya ngahan y Jesu Cristo senannu mapakoma kayu kan ya liwaliwat nu, en malawat nu ya Espiritu Santo nga regalu y Afu Dios.
- 39 On, gafu ta yan ya netabba na para kan ikayu en kan ya gakagaka nu en kan ngammin nga totolay kan arayyu, ikayat na nga kayan, ya innia laman nga akkulan na."
- 40 Napakaru peba ya pamakurug y Pedro nga namasikan kan ya ginnonotan da nga kunna nga nakkahi, "Palliaran nu ya gibbaggian nu pe laman, tase mari nu mesipat kan ya kakastigo ya narakat/napot nga totolay."
- 41 Ira nay nga nangalawat kan ya kinahi na, nabawtisowan da, en kan yan nga algaw, mattallu rivu ya ne-amung kan ya dana mangurug ira.
- 42 Nesigisige ra ya aggilammu ra kan ya netuttuldu ya apostol ira, ya attaradday ra, ya aggaddagaddua ra kan ya pan en ya addasadasal da.
- 43 Napakaru ya mekapakkapalat ira en sennial ira nga nepakapakua y Afu Dios kan ya apostol ira, en hinnian nepattalaw ya kada tolay megafu kan yan.
- 44 Kanakanayun nga marammung ngammin ya mangurug ira, en nekuenta ra kan isa ya pakakkua ra kan ngammin nga pakkukuan da.
- 45 Nallaku ra kan rusak en kukua ra, en binibillay ra ya nallakuan da segun kan ya mawag ya kada isa kan ira.

⁴⁶ Kagalgaw, narammung da kan ya lalantaran ya templo, en naggaddagaddua ra kan pan kan ya gibbalayan da, en nangan da nga siggapayayat en napia ya giffutuan da.

⁴⁷ Naddayarayaw ra kan y Afu Dios, en ngammin ya totolay, nekakua ra ira. Kagalgaw, ne-amung y Afu Dios ya napalliad ira kan ira.

Kinikkingngua 3

¹ Kan isa nga algaw, naggadang y Pedro en y Juan kan ya lalantaran ya templo kan ya orat nga addasal da kan alas tres kan giram.

² Hinnian/Asan lalaki nga ne-anak nga mari makadalan nga, kan kagalgaw, me-akkat nga mekkua/meppay kan ya isa nga trangka kan ya lalantaran ya templo. Nangahanan yan nga trangka kan Nakasta. Nekkua iggina kannay tase makilimut iggina kan ya totolay nga tumallung kannay.

³ Kannia nepakasingan na kan y Pedro en y Juan nga mappanget nga tumallung kan ya lalantaran ya templo, nakilimut iggina kan ira.

⁴ Zinulangngan y Pedro en y Juan iggina, en kunna y Pedro nga nakkahi, "Innan mu ikami."

⁵ Sangaw, iningan na ira nga ininnanaman na nga hinnian ilimut da kan iggina.

⁶ Ngam kunna y Pedro nga nakkahi, "Awan ku nga pirak onu vulawan, ngam ya hinnian kan yakan, yan ya iddan ku kan ikaw. Kan ya ngahan y Jesu Cristo nga taga Nazaret, manalan kan."

⁷ Sinammit y Pedro ya ziwanan nga ima na, en pinatadag na iggina. Insigida nassikan ya taka na,

⁸ en nerame na nanadag en nanalan. Nevulun iggina kan ira nga siminallung kan ya lalantaran ya templo nga manaladalan en mallallattu nga maddayarayaw kan y Afu Dios.

⁹ Nasingan ngammin ya totolay iggina nga manaladalan en maddayarayaw kan y Afu Dios.

- 10 Nakata/Namukatan ra nga iggina tu aggatuttud nga makilimut kan ya Nakasta nga Trangka kan ya lalantaran ya templo, en nappabbaw en nakkapalat da kan ya nesimmu kan iggina.
- 11 Sangaw, kannia iggina nga aggagafut peba kan y Pedro en y Juan, nelot/nafulotan ya akkapalat ngammin ya totolay nga nappaladdiaw nga narammung kan ya dian da kan ya lugar nga nangahanan kan Portico y Solomon.
- 12 Kattu nasingan y Pedro yan, kunna nga nangipalappat kan ira, "Lallaki ira nga Israelita, ka-am ta pakkapalat nu ya nakua kan yaw nga tolai? Ka-am ta duddulangngan nu ikami nga alale abbattan nu nga napadalan mi iggina megafu kan ya pakapanggua mi onu kan ya kinasanto mi?
- 13 Ya Dios da Abraham, Isaac, en y Jacob, ya Dios ya ginafu tera ira, iniddannan na kan dakal nga dayaw ya Serbidor na, iggina y Jesus. Ngam ikayu, ne-alawat nu iggina kan ya taga Roma ira tase mapatay, en ne-ammari nu iggina kan ya atubang y Pilato, kabalin na nga nanisidi ngin nga manuelta kan iggina.
- 14 Ne-ammari nu ya nasantuan en natunung nga tolai, en nekiddaw nu kan y Pilato nga sueltan na ya isa nga namatay.
- 15 Nepapatay nu ya paggafanan ya angat, ngam pinagginolay y Afu Dios iggina, en ikami ya mamakurug kan yan.
- 16 Megafu kan ya angngurug mi kan ya ngahan y Jesus, pinasikan ya pakapanggua na yaw nga tolai nga makadalan nga masingan nu en ammu nu. Ya angngurug mi kan y Jesus, ya nappammapia kan yaw nga tolai nga masingan nu ngammin kan sangaw.
- 17 "Wawwahik ira, ammu nga kininggua nu yan kan iggina megafu kan ya zi nu pakakammu nu innia iggina, en kunna tian pay kan ya mammoray ira kan ikayu. Mari ra pay ammu.

18 Ngam ya nepakahi y Afu Dios kattun nga neturak ngammin ya profeta ira nga mapazapaziyat ya Cristo na, nepesimmu na yan kan ya kiningngua nu kan iggina.

19 Mabbabawi kayu gafen kan ya liwaliwat nu, en mattoli kayu kan y Afu Dios, tase mapakoma kayu kan ya liwaliwat nu,

20 en tase lumabbet pay ya tiempo ira nga kabanabannay nu nga maggafu kan iggina, en awayya na nga uli bonan ya Cristo nga sinunnak na para kan ikayu, iggina y Jesus.

21 Mawag kan maddian y Jesus kan langit addet kannia kapakappia ngammin ya ganagannud segun kan ya nepakahi y Afu Dios nga neturak ya nasantuan nga profeta na ira namegafu peba kattun.

22 Kunna y Moises nga nakkahi, 'Mangiyatanang y Afu nga Dios tera kan profeta para kan ikayu nga maggafu kan ikayu pe laman nga megitta kan yakan. Mawag kan paraparulotan nu ngammin ya kayan na kan ikayu.

23 Ya innia laman nga mari maggina kan yan nga profeta, megungay iggina kan ya totolay y Afu Dios en mapatay.'

24 "Ngammin ya profeta ira, namegafu kan y Samuel en ya siminunud ira kan iggina, dana neturak da kattun ya nesissimmu ngin en ya mesissimmu kan ira yaw nga algaw.

25 Para kan ikayu ya tabba ira nga nepakahi y Afu Dios nga neturak ya profeta na ira, en para kan ikayu ya taratu nga kiningngua na kan ya ginafu tera ira kattu kunna nga nakkahi kan y Abraham, 'Mabendisionan ngammin ya totolay kan ya interu mundo megafu kan ya isa kan ya gakagakam.'

26 Kattu ne-atanang y Afu Dios ya Serbidor na, binon na kan ikayu kan unna, tase bendisionan na kayu kannia ammalikud na kan ya kada isa kan ikayu kan ya narakat/napot nga kukukuan nu."

Kinikkingngua 4

- ¹ Kattu maddaggun da Pedro peba laman nga makiergo kan ya totolay, luminabbet kan ira ya papari, ya kapitan ya guardia kan ya templo en ya Saduceo ira.
- ² Nallussaw ra gafu ta sinulduan da Pedro ya totolay kannia nepangngipalappat da kan ira nga nagginnolay y Jesus, en nu kunna tian gafen, magginnolay pay ya nakkakatay ira.
- ³ Ginafut da y Pedro en y Juan, en gafu ta mazzilam ngin, nekarsel da ira panda kan kamatarukan na.
- ⁴ Ngam kan ira nay nga naggina kan ya kinahi ra, napakaru ya nangurug, en nabbalin kan mallimarivu ngin ya bilang ya lallaki nga mangurug.
- ⁵ Kan kamatarukan na, narammung kan Jerusalem ya mammoray ira, ya panakallan nga lalakay ira en ya mestru ira kan ya dorob.
- ⁶ Hinnian/Asan pay kannay y Anas nga pari nga katanangan ya kekuentan na, y Caifas, y Juan, y Alejandro, en ya dudduma/karruan nga mari tanakkuan kan ya pari nga katanangan ya kekuentan na.
- ⁷ Nepalak da y Pedro en y Juan nga pinattadag da kan ya paratubangan da, en pinanunutan da ira, "Hanna ya pakapangngua onu ya paka-awayya nga ne-usa nu kattu kiningngua nu nay nga gannud?"
- ⁸ Sangaw, napannuan y Pedro kan Espiritu Santo, en kunna nga nakkahi, "Mekakua nga mammoray kan ya totolay en panakallan nga lalakay ira.
- ⁹ Ya kapanunut mi kan sangaw nga algaw, nu mesimmu megafu kan ya napia nga kiningngua mi kan ya tolay nga dana mari nakadalan, nu annianna/kunnasi/manna ya nekapammapia na,
- ¹⁰ ikayu ngammin en ngammin ya Israelita ira, mammuan nu zinan nga aggatadag yaw nga tolay kan ya paratubangan nu nga napammapia megafu kan ya pakapangngua y Jesu Cristo nga taga Nazaret nga nepepatak nu kan kurut, ngam pinagginnolay y Afu Dios balalaman.

- 11 Iggina balalaman ya tolay nga kinahi ya isa nga profeta kattun, 'Ikayu nga minabbalay, ya batu nga ne-ammari nu, mabbalin kan patunak.'
- 12 Awan nga tanakkuan nga makapalliad kan ittera nu azzi y Jesus laman, gafu ta awan nga tanakkuan nga ngahan kan ya interu mundo nga neddan kan ya totolay nga pamalliad y Afu Dios kan ittera."
- 13 Kattu nasingan ya konseho ya gutuk/turid/taggad y Pedro en y Juan, en kattu nammuan da nga mari ra naggilammu en alinak ya kekuentan da, nakkapalat da, en nantindian da nga ne-evulun da kattun kan y Jesus.
- 14 Ngam aggatadag kan ya bikat da Pedro ya tolay nga pinammapia ra, en nasingan ya konseho iggina, en awan ngin gafen nga makahi ra nga mekontra kan ira.
- 15 Sangaw, pinalawan ya konseho ira Pedro kan manganannuan, en nakkaporovut da,
- 16 "Hanna ya kuan tera kan ira yan nga lallaki? On, gafu ta nammuan ngammin ngin ya maddian ira kan Jerusalem ya nepangngua ra kan mekapakkalat nga milagro, en mari tera awayya melimad yan.
- 17 Ngam tase mari madumudumug yan ngin, mawag kan tantalawan tera ira, tase mari ra kayakayan ngin ya me-annung kan ya ngahan y Jesus kan maski innia."
- 18 Kattu nepakkul da uli y Pedro en y Juan, nemandu ra kan ira nga mari ra vulvua/pulus ipalappat onu ituldu ngin ya hanna laman nga me-annung kan ya ngahan y Jesus.
- 19 Ngam kunna y Pedro en y Juan nga siminabbag kan ira, "Disidian nu, nu mas napia kan ya panonot y Afu Dios nga mas ginan mi ikayu onu iggina.
- 20 Ngam kan ikami, mari na awayya kan zi mi kayakayan ya nasingan en nagina mi ira."
- 21 Sangaw, sinantalaw ya konseho peba ira Pedro, en sinueltan da iran gafu ta awan nga natafulan da nga awayya ra nga pangastigowan kan ira megafu kan

ya totolay, gafu ta zinayarayaw ra ngammin y Afu Dios megafu kan ya nesimmu.

22 Maturuk kan appattafulu ngin ya dahun ya tolay nga napammapia megafu kan yan nga milagro.

23 Kattu nasueltan y Pedro en y Juan ngin, minang da kan ya kakavulun da, en pinakoli ra kan ira ya kinahi ya panakallan ira kan ya papari en ya panakallan nga lalakay ira.

24 Kannia nepakagina ra kan yan, nattangesa ra nga naddasal kan y Afu Dios nga kunda, "Makapangngua nga Afu, ikaw ya namaratu kan ya langit, lusak, danum, en ngammin nga maddian kan ira.

25 Ikaw ya nappakahi kan y David nga ginafu mi nga serbidor mu kan ya nekkua/neppay ya Espiritu Santo kan ya nonot na, 'Ka-am ta nappalagopog ya nasion ira? Ka-am ta napplano ya totolay kan ganagannud nga awan da nga serbi?

26 Ya patul ira kan ya mundo, napprepara ra nga makiggerra, en ya mammoray ira, narammung da nga manuriya kan y Afu Dios en kan ya Cristo na.'

27 Natumpal yan ngin, gafu ta kurug, kan yaw nga ciudad, nakkara-anahut y Poncio Pilato, ya Israelita ira en ya mari Israelita ira nga turiyan da y Jesus nga nasantuan nga Serbidor mu nga sinunnak mu.

28 Kannia nepangngua ra kan yan, natumpal ya hanna laman nga zinisidim kattun megafu kan ya pakapangnguam en kan ya urem nga mesimmu.

29 Sangaw, Afu, marim porrian ya nepannantalaw ra kan ikami, ngam kazzen ta paggutukan mu ikami nga minasserbi kan ikaw kan nasikan nga mangipalapalappat kan ya ergom.

30 Ipasingan mu ya pakapangnguam nga mappammapia kan ya makkatakit ira, en hinnian mekapakkapalat nga sennial ira en milagro ira nga makua megafu kan ya ngahan y Jesus nga nasantuan nga Serbidor mu."

³¹ Kabalin ya nepaddasal da, nagguyag ya lugar nga narammungan da, en napannuan da ngammin kan Espiritu Santo, en naggutuk da nga nangipalappat kan ya ergo y Afu Dios.

³² Nattangesa ya giffutuan en ya ginnonotan ngammin ya mangurug ira. Awan kan ira nga nakkahi nga iggina laman ya makakkua kan maski hanna laman nga kukua na, nu azzi ya kukua ya isa, kua ra ngammin.

³³ Dakal ya pakapangngua ya apostol ira nga namakurug kan ya nepagginolay y Afu Jesus, en aru ya bendision nga neddan kan ira ngammin.

³⁴ Awan kan ira nga nakkurang gafu ta, ya dudduma kan ira nga hinnian sular da onu balay ra, nelaku ra, en ne-angay ra ya nallakuan da

³⁵ nga nekkua ra kan ya atubang ya apostol ira, en netanataned/ne-anta-antet yan kan ya totolay segun kan ya mawag da.

³⁶ Hinnian tolai nga mangngahan kan Jose nga inammawan/nginahanan ya apostol ira kan Bernabe, (ya kebalinan na, minappasikan kan nonot), nga isa kan ya gakagaka y Levi, nga ne-anak kan ya fugu ya Chipre.

³⁷ Hinnian koman na nga nelaku na, en ne-angay na pay ya nallakuan na nga nekkua na kan ya atubang ya apostol ira.

Kinikkingngua 5

¹ Sangaw, hinnian/asan matawa nga mangngahan kan Ananias en Safira nga nallaku kan sular,

² en inarimanan y Ananias ya dudduma/karruan nga ngina na. Ammu ya atawa na yan, gafu ta nattaratuan da. Ne-angay na ya dudduma nga neddan na kan ya apostol ira.

³ Kunna y Pedro nga namovut kan iggina, "Ananias, ka-am ta netuluk mu nga inaffut y Satanas ya nonot mu kannia nepalladdud/nepabbusid mu kan ya Espiritu Santo kannia nepangngariman mu kan ya dudduma nga ngina ya sular mu?

- ⁴ Mari kazze/pano kan kuam ya sular kalliem nga nallaku? En kattu nelakum, marim kazze kua ya nallakuan mu? Ka-am ta napanonot mu nga kuan ya kunna tian? Bakkan kan tolai ya nalladduran mu nu azzi y Afu Dios."
- ⁵ Kannia nepakagina y Ananias kan yan, natay en natomba iggina. Nelot/Nafulotan ya talaw ngammin ya totolay nga nakagina kan yan nga nesimmu.
- ⁶ Luminakkat ya babbagitolay nga minang da binabbaddan ya baggi na, en inakkat da nga minang da netanam.
- ⁷ Kabalin ya mattallu nga orat, siminallung pay ya atawa na nga mari na ammu ya nesimmu.
- ⁸ Kunna y Pedro nga namovut kan iggina, "Kayan mu kan yakan nu yaw ngammin ya nallakuan nu kan ya sular nu." Kunna nga siminabbag, "On, yan ngammin ya ngina na."
- ⁹ Kunna gafen y Pedro nga namovut, "Ka-am ta nakka-anahutan nu nga matawa kan purban nu ya Espiritu y Afu? Innan mu! Hinnian ngin kan ya puerta ya nangitanam ira kan ya atawam, en sangaw, akkatan da ka pay nga ilawan."
- ¹⁰ Nerame na natay en natomba kan ya atubang na. Kannia nepattallung ya nangitanam ira kan y Ananias, nasingan da nga natay igginan. Inakkat da iggina en minang da netanam kan ya bikat ya atawa na.
- ¹¹ Nelot ya talaw ya interu iglesia en ngammin nga nakagina kan ira yan nga nesissimmu.
- ¹² Aru ya sennial ira en mekapakkapalat ira nga kinikkingngua ya apostol ira kan ya totolay. Ngammin ya mangurug ira, kanakanayun nga narammung da kan ya lugar nga nangahanan kan Portico y Solomon kan ya lalantaran ya templo.
- ¹³ Awan nga tanakkuan nga nakegutuk/naketurid/naketaggad nga makipattangesa kan ya apostol ira, ngam ya totolay, nekakua ra ira.

- ¹⁴ Ngam napakaru ya lallaki en babbay nga nangurug kan y Afu Jesus nga ne-amung kan ya iglesia.
- ¹⁵ Nelawan ya totolay ya makkatakit da ira, en nepedda ra ira kan kattri en abak ira kan ya daladalan tase, nu mattalebad y Pedro kan ira, aber laman nu hinnian dudduma kan ira nga maliruman kan ya alinaw na.
- ¹⁶ Napakaru pay ya naggafu kan ya babalay ira kan ya pallehut ya Jerusalem nga ne-angay ra ya makkatakit da ira en ya pinazapaziyat ira ya narakat/napot nga espiritu ira, en napammapia ra ngammin.
- ¹⁷ Sangaw, nelot ya passil ya pari nga katanangan ya kekuentan na en ngammin ya kakavulun na, ira ya Saduceo ira,
- ¹⁸ en nepagafut en nepekarsel da ya apostol ira.
- ¹⁹ Ngam kan yan nga gabi, hinnian anghel y Afu nga minang nangivukat kan ya puerta ira ya akkarselan, nelawan na ira en kunna nga nakkahi,
- ²⁰ "Angkayu kan ya lalantaran ya templo, en ipalappat nu kan ya totolay kannay ya me-annung kan ya bahu nga attolay kan y Cristo."
- ²¹ Kannia nepakagina ra kan yan, siminallung da kan ya lalantaran ya templo kan matamataruk, en nattuldu ra. Narammung ya pari nga katanangan ya kekuentan na en ya kakavulun na, en nepakkul na ya kakavulun na kan ya konseho en ngammin ya lalakay ira nga panakallan kan ya nasion ya Israel, en nabbon iggina kan ofisial ira kan ya akkarselan tase umang da alakan ya apostol ira.
- ²² Kattu nakakaddet da kan ya akkarselan, awan nga nadatangngan da kan ira. Nattoli ra gafen en kunda nga nangipakammu,
- ²³ "Nadatangngan mi nga aggakandaru kan napia ya akkarselan, en aggatadag ya guardia ira kan ya puerta ira, ngam kattu vinukatan mi, awan dan kan ya unag!"

- ²⁴ Ya kapitan ya guardia ira kan ya templo en ya panakallan ira kan ya papari, kattu nagina ra ya kinahi ya ofisial ira, iggalavvunan da nu hanna ya nesimmu kan ya apostol ira.
- ²⁵ Sangaw, hinnian luminabbet nga nangipakammu kan ira, "Ginan nu! Tu lallaki nga nepekarsel nu, hinnian da kan ya lalantaran ya templo nga maddaggun nga mattuldu kan ya totolay."
- ²⁶ Sangaw, ya kapitan en ya ofisial ira, minang da nga inalak ira, ngam mari ra finersa ira, gafu ta italaw ra ya totolay nu batabatuan da ira.
- ²⁷ Kattu ne-angay ra ira, ne-atubang da ira kan ya konseho. Sangaw, ya pari nga katanangan ya kekuentan na,
- ²⁸ kunna nga nakkahi, "Nemandu mi kan napia kan ikayu nga mari nu mattuldu ngin kan me-annung kan ya ngahan y Jesus. Ngam ya kiningngua nu lallaman ngin, nesigisige nu nga netuttuldu yan kan ngammin nga totolay kan Jerusalem, en paliwatan nu peba ikami kan ya nekapatay na."
- ²⁹ Kunna y Pedro en ya kagitta na nga apostol ira nga siminabbag, "Mawag kan parulotan mi y Afu Dios imbes kan totolay.
- ³⁰ Ya Dios ya ginafu tera ira, pinagginolay na y Jesus nga nepapatay nu mismu kannia nepappepatak nu kan iggina kan kurut.
- ³¹ Ne-utun y Afu Dios iggina en pinaddian na kan ya ziwanan na pe laman nga kekakuan na nga Prinsipe en Minammalliad, tase iddannan na ya Israelita ira kan tiansa ra nga mabbabawi, en mapakoma ya liwaliwat da.
- ³² En ikami en ya Espiritu Santo pay nga neddan y Afu Dios kan ya totolay nga mamaraparulot kan iggina, ikami ya mattestigu kan ira yan nga me-annung kan iggina."
- ³³ Kattu nagina ya konseho ya kinahi ra, nelot ya gazzit da, en ikayat da nga ipapatay ira.
- ³⁴ Ngam hinnian isa kan ira kan ya konseho nga Fariseo nga mangngahan kan Gamaliel nga mestru kan ya dorob nga me-ekakua kan ngammin nga totolay.

Nanadag iggina en nemandu na nga melawan ya apostol ira kan manganannuan.

35 Kunna nga nakkahi kan ya konseho, "Lallaki ira nga Israelita, panonotan nu kan napia ya pappangetan nu nga kuan kan ira yan nga lallaki.

36 Dandamman nu nga kattun, hinnian tolai nga mangngahan kan Teudas nga nangikahi nga isa iggina nga mangidakal, en mappattatut nga lallaki ya ne-evulun kan iggina. Ngam napatay iggina, naggurungay ngammin ya ne-evulun kan iggina, en awan nga nabbalanan da.

37 "Kabalin na yan, hinnian tolai nga mangngahan kan Judas nga taga Galilea nga luminabbet kan ira yan nga algaw nga appalista ya totolai, en hinnian manin dudduma nga totolai nga minang ne-evulun kan iggina. Ngam napatay iggina pay, en nawarawarak ngammin ya ne-evulun kan iggina.

38 "Nu me-annung kan ira yan nga lallaki nga nepelawan teran, kayan ku kan ikayu nga porrian nu ira, en awan nga kuan nu kan ira, gafu ta, nu naggafu kan ya urai tolai laman yan nga gakkad da onu yan nga kukukuan da, awan nga pabbalanan na.

39 Ngam nu naggafu kan ya urai y Afu Dios, mari nu awayya nga mapemmang ira, en nu turiyan nu ira, maffugab mesimmu kan turiyan nu pay maski y Afu Dios."

40 Ginina ya konseho ya netabarang y Gamaliel. Gaggafen, pinatallung da uli ya apostol ira, nepalapalatigu ra ira, nemandu ra kan ira nga mari ra kayakayan ngin ya me-annung kan ya ngahan y Jesus, en sinueltan da iran.

41 Kattu napanaw ya apostol ira kan ya atubang ya konseho, naggaragarassia ra gafu ta nekuenta y Afu Dios ira nga mepangngat nga mattam kan kepasapasiran megafu kan ya ngahan y Jesus.

42 Kagalgaw kan ya lalantaran ya templo en kan ya gibbalayan ya totolai, mari ra nemmang nga nangituldu en nangipalappat kan ya napia nga dumug, nga y Jesus, iggina ya Cristo.

Kinikkinggua 6

- ¹ Kan ira nay nga algaw, minara-arua ya mangurug ira kan y Jesus. Ya totolay nga taga tanakkuan nga nasion ira nga Griego ya perergo ra, narreklamo ra kontra kan ya Israelita ira nga Hebreo ya perergo ra, gafu ta nadiha ya kalugaran da nga balu nga babbay kan ya kagalgaw nga ketanataned/ke-anta-antet ya makan.
- ² Inammung gafen ya apostol ira ngammin ya disipulo ira, en kunda nga nakkahi, "Mari mepangngat nu porrian mi ya angngipalappat mi kan ya ergo y Afu Dios tase ikami ya mangitaned kan makan.
- ³ Gaggafen, wawwahi mi ira, mamili kayu kan pitu nga lallaki kan ya iglesia nga awan nga narakat/napot nga ke-evuyatan da, napannu kan Espiritu Santo en nelot/nafulotan ya sirib da, tase tunnakkan mi ira nga mangidakal kan yaw nga trabahu.
- ⁴ Ngam ikami, isigisige mi ya maddasal en ya mangipalappat kan ya ergo y Afu Dios."
- ⁵ Napayayat ya interu iglesia kan ya kinahi ra. Sangaw, pinili ra y Esteban nga nasikan ya angngurug na en napannu kan Espiritu Santo, ira Felipe, Procoro, Nicanor, Timon, Parmenas, en y Nicolas nga taga Antiokia nga nabbalin kan Judio.
- ⁶ Ne-atubang da ira kan ya apostol ira, en nedasal ya apostol ira, en nepotun da ya ima ra kan ya kada isa kan ira.
- ⁷ Nekahakahi ya ergo y Afu Dios, en minara-arua ya bilang ya disipulo ira kan Jerusalem, en napakaru ya pari nga nangurug.
- ⁸ Nelot ya allak en pakapangngua nga hinnian kan y Esteban, en naka-angngua iggina kan mekapakkapalat nga milagro ira en sennial ira kan ya paratubangan ya totolay.
- ⁹ Ngam hinnian dudduma/karruan nga taga ciudad ya Cirene en ya Alejandria, taga probinsia ya Cilicia en ya probinsia ya Asia nga miembro kan ya Sinagoga ya Nasueltan ira, nga nakiddibidibate kan iggina.

- ¹⁰ Ngam mari ra naffut iggina megafu kan ya sirib na nga neddan ya Espiritu Santo kan iggina.
- ¹¹ Nanuldu ra gafen kan lallaki kan sekreto tase kunda nga makkahi, "Nagina mi iggina nga namaraparakat kan y Moises en y Afu Dios."
- ¹² Kannia nepangngua ra kan yan, napalussaw ra ya totolay, ya panakallan nga lalakay ira en ya mestru ira kan ya dorob. Minang da ginafut iggina, en ne-angay ra kan ya konseho.
- ¹³ Hinnian totolay nga pinattestigu ra kan laddud/busid kontra kan iggina. Kunda nga nakkahi, "Yaw nga tolai, mari na memmang nga makkahi kan mekontra kan yaw nga sagrado nga lugar en kan ya dorob tera.
- ¹⁴ Ammu mi yan gafu ta nagina mi nga nekahakahi na nga nay nga Jesus nga taga babalay ya Nazaret, darallan na kanu yaw nga lugar nattaruk, en pangullian na kanu peba ya kustumbre tera nga netuldu y Moises para kan ittera."
- ¹⁵ Ngammin ya aggatuttud ira kan ya konseho, kattu zinulangngan da y Esteban, nasingan da ya muyung/mukat na nga megitta kan muyung anghel.

Kinikkingngua 7

- ¹ Sangaw, ya pari nga katanangan ya kekuentan na, kunna nga namovut kan y Esteban, "Kurug kazze/pano nga kinahim ira nay nga ganagannud?"
- ² Kunna nga siminabbag, "Wawwahik en amak ira, ginan nu ya kayan ku. Y Afu Dios nga mekapakkapalat, nappasingan kattun kan y Abraham nga ginafu tera kattu hinnian/asan peba iggina kan Mesopotamia kallie na minang naddian kan Haran,
- ³ en kunna nga nakkahi, 'Panawan mu ya nasion mun en ya papparrientes mu, en malit ka kan ya lugar nga ipasingan ku kan ikaw.'
- ⁴ "Pinanawan da gafen ya Mesopotamia nga naddianan ya Caldeo ira, en minang da naddian kan Haran. Kattu natay ya ama y Abraham, pinalit y Afu Dios ira kan yaw nga lugar nga paddianan tera kan sangaw.

- ⁵ Awan nga neddan y Afu Dios kan iggina nga lusak nga kua na pe laman maski laman zinan tangadakkuat, nu azzi netabba na nga iddan na yaw nga lugar kan iggina tase mabbalin kan kua na en ya gakagaka na maski awan peba nga anak na.
- ⁶ "En kunna tiaw peba ya kinahi y Afu Dios kan iggina, 'Maddayu nattaruk ya gakagakam kan tanakkuan nga nasion, en ya totolay nga maddian kannay, kohungan en pazapaziyatan da ira kan appattatut kan dahun.
- ⁷ Kastigowan ku ya totolay nga passerbian da, en kabalin na, mapanaw ya gakagakam kan nay nga lugar, en umang dak dayarayawan kan yaw nga lugar.'
- ⁸ "Pinottad na kan y Abraham ya isa nga taratu, en megafu kan yan, nakugit da Abraham nga sennial ya taratu na kan iggina. Ginaka y Abraham y Isaac, en kabalin ya neke-anak na, kinugit na iggina kattu mekawalu nga algaw na. Kunna tian pay ya kiningngua y Isaac kan y Jacob nga anak na, en kiningngua y Jacob yan pay kan ya mafulu se dua nga anak na ira nga lallaki nga ginafu ira ya tribu ira kan ya nasion tera.
- ⁹ "Megafu kan ya passil ira nay nga ginafu tera kan y Jose nga uzzan da, nelaku ra iggina, en ne-angay iggina nga nakohung kan Egipto. Ngam mari pinorrian y Afu Dios iggina,
- ¹⁰ en pinalliad na iggina kan ngammin nga nekapazapaziyat na. Iniddannan na iggina kan fabor en sirib kattu ne-angay iggina kan ya atubang y Faraon nga patul ya Egipto, en sinunnak y Faraon iggina kan gobernador ya Egipto en kan ingkargadu kan ya interu palasio na.
- ¹¹ Nesimmu ya nelot/nafulotan nga bisin kan ya interu Egipto en kan Canaan, en nelot ya ziyat ya totolay. Awan nga makan nga matafulan ya ginafu tera ira.
- ¹² Kattu nagina y Jacob nga hinnian makan kan Egipto, binon na ya anak na ira nga ginafu tera. Yan ya unna nga nepaggangay ra kannay.

- ¹³ Kan ya piddua nga nepaggangay ra kannay, nepakammu y Jose kan ya wawwahi na nu innia iggina, en y Faraon, nammuan na pay ya me-annung kan ya famillia y Jose.
- ¹⁴ Sangaw, nabbon y Jose kan umang mangalak kan y Jacob nga ama na en ngammin nga papparientes na nga pitufulu se lima ra ngammin.
- ¹⁵ Sangaw, minang y Jacob en ya anak na ira nga ginafu tera kan Egipto, en naddian da kannay addet kannia nepappatay ra.
- ¹⁶ Ya gibbaggian da, ne-angay kan ya babalay ya Sikem en netanam kan ya attanamman nga ginatang y Abraham kattun kan pirak kan ya anak ira y Hamor kannay.
- ¹⁷ "Kattu umaranni ngin ya tiempo nga ammarulot y Afu Dios kan ya netabba na kan y Abraham, minaru ya bilang ya ginafu tera ira kan Egipto.
- ¹⁸ Sangaw, hinnian tanakkuan nga nappatubbat nga nappatul kan Egipto nga mari na ammu y Jose.
- ¹⁹ Inaprobettia na ya ginafu tera ira, en pinazapaziyat na ira. Nemandu na nga ikkua/ippay ra ya kalabit da ira kan ya liwan tase makkakatay ra.
- ²⁰ Kan yan nga tiempo, ne-anak y Moises, en napayayat y Afu Dios kan iggina. Natebi iggina kan ya balay ya ama na kan tallu vulan.
- ²¹ Kattu nekkua ra iggina kan ya liwan, nasimmuan ya babay nga anak y Faraon iggina, sinefufut na en sinebi na iggina.
- ²² Natulduan y Moises kan ngammin nga ammu ya Egipcio ira, en nabbalin iggina kan makapangngua kannia aggergo na en kan ya kukukuan na.
- ²³ "Kattu appattafulu ya dahun na, napanonot na nga umang na bisitan ya kagitta na nga Israelita ira.
- ²⁴ Kattu nakalabbet iggina kan ya dian da, hinnian isa kan ira nga nasingan na nga tattazzian ya isa nga Egipcio, en netalak na iggina, en nabbalat iggina nga pinatay na ya Egipcio.

- 25 Inabbat na nga nantindian ya kagitta na nga Israelita ira nga iyusa y Afu Dios iggina kannia appasuelta na kan ira, ngam mari ra nantindian yan.
- 26 Kan kamatarukan na, minang iggina kan ira manin. Hinnian dua nga maddaggun nga massintut/makkaddug, en kinakkapan na nga areglowan ira nga kunna nga nakkahi, 'Lallaki, mawwahi kayu! Ka-am ta massintut kayu?'
- 27 "Ngam tu nakaliwat kan ya kavulun na, netubang/netubblak na iggina, en kunna nga nakkahi, 'Innia ya nanunnak kan ikaw nga mammoray en mamanunut kan ikami?'
- 28 Ikayat nak kazze pay nga patayan kan kagitta ya nepammatem kan ya Egipcio kattu kabi?'
- 29 Kannia nepakagina y Moises kan yan, napanaw iggina en minang kan ya nasion ya Midian, en naddian iggina nga dayu kannay. Naggaka iggina kan dua nga lallaki kannay.
- 30 "Nappasa kan appattafulu kan dahun, kattu hinnian y Moises kan ya disierto nga aranni kan ya Bakulud Sinai, hinnian anghel nga nappasingan kan iggina kan ya gumangagangat nga afi kan ya tangafun nga mula.
- 31 Kattu nasingan na yan, nalagat iggina, en minaranni nga umang na iningan, en nagina na ya ngaral y Afu Dios nga kunna nga nakkahi,
- 32 'Yakan ya Dios ya ginafum ira, ya Dios y Abraham, ya Dios y Isaac en ya Dios y Jacob.' Namilpig y Moises kan ya talaw na, en mari na negutuk/neturid/netaggad nga innan.
- 33 Kunna nga nakkahi y Afu Dios peba kan iggina, 'Azzan mu ya sandalliam gafu ta nasantuan ya lugar nga nanadaggan mu.
- 34 Kurug nga nasingan ku ya nekatattazzi ya totolek kan Egipto, en naginak ya daharahin da. Nazzittag nak tase ipasueltak ira. Angka kanniaw, gafu ta bonan ta ka kan Egipto.'
- 35 "Yan nga Moises balalaman ya nepamammari ra kattu kunda nga nakkahi kan iggina kattun, 'Innia ya nanunnak kan ikaw nga mammoray en

mamanunut kan ikami?' Iggina balalaman ya binon y Afu Dios tase mammoray en mappasuelta kan ira megafu kan ya pakapangngua ya anghel nga nappasingan kan iggina kan ya tangafun nga mula nga gumangagangat.

³⁶ Iggina balalaman ya nangipanaw kan ira kan Egipto en naka-angngua kan milagro ira en sennial ira kan Egipto kannia kasan da peba kannay, en kan appattafulu kan dahun kabalin ya nepappanaw ra kannay, kan ya Raggang nga Bebay en kan ya disierto.

³⁷ Yan nga Moises balalaman ya nakkahi kan ya Israelita ira, 'Mangiyatanang y Afu nga Dios tera kan profeta para kan ikayu nga maggafu kan ikayu pe laman nga megitta kan yakan.'

³⁸ Iggina balalaman tu hinnian kan ya ammung ya Israelita ira kan ya disierto en ya anghel nga nakiergo kan iggina kan ya Bakulud Sinai en kan ya ginafu tera ira. Iggina balalaman ya nangalawat kan ya ergo ira nga mannanayun, tase iddan na kan ittera.

³⁹ "Ngam ne-ammari ya ginafu tera ira nga parulotan iggina. Imbes kan yan, linikuran da iggina, en mas nekayat da ya mattoli kan Egipto.

⁴⁰ Kunda nga nakkahi kan y Aaron, 'Mamanday ka kan rebultu ira nga dios para kan ittera nga mangi-unna kan ittera, gafu ta mari tera ammu nu hanna ya nesimmu kan nay nga Moises nga nangipanaw kan ittera kan Egipto.'

⁴¹ Kan ira nay nga algaw, namanday ra kan rebultu nga megitta ya forma na kan uvvun baka, en inofresian/zinedikan da kan ayam nga pinatay ra, en sinelebra ra ya pinanday ra pe laman.

⁴² Linikuran y Afu Dios ira, en pinorrian na ira nga maddayarayaw kan ya bittuan ira. Nesimmu yan kan kagitta ya neturak ya isa nga profeta nga kunna, 'Ikayu nga Israelita! Kannia kasan nu kan ya disierto kan appattafulu kan dahun, Yakan kazze ya inofresian nu kan ofresi en ayam ira nga napatay?

⁴³ Awan! Inakkat nu ya paddayarayawan nu kan ya rebultu nga nangahanan kan Molek, en zinayarayaw nu ya bittuan y Refan nga dios nu. Ira yan ya

rebutu nga pinanday nu tase dayarawayan nu ira. Gaggafen, palitan ta kayu kan ya tangapingit ya nasion ya Babilonia.'

⁴⁴ "Kattu hinnian ya ginafu tera ira kan ya disierto, hinnian kan ira ya tolda nga pakasinnan kan ya kasan y Afu Dios kan ira. Nepapatadag y Moises yan nga tolda kan kagitta ya nepappapatadag y Afu Dios kan iggina segun kan ya pamarrian nga nepasingan na kan iggina.

⁴⁵ Kabalin ya pia nga rahun, y Josue en ya ginafu tera ira nga anak ira ya naddayaraway ira kan ira nay nga rebutu, en nevulun da yan nga tolda nga nepapatadag y Moises kan yaw nga lugar nga paddianan tera kan sangaw nga ginartu da kan ya totolay kan ya tanakkuan nga nasion ira nga pinappaw y Afu Dios kannia nepakkiggerra ra kan ira. Hinnian peba yan kan ira addet kattu tiempo y David.

⁴⁶ "Napayayat y Afu Dios kan y David, en nekiddaw y David nga ipamavulun y Afu Dios ya appapatadag na kan paddianan para kan ya Dios y Jacob.

⁴⁷ Ngam y Solomon ya nappapatadag kan yan nga balay.

⁴⁸ Ngam y Afu Dios nga Katanangan, mari na awayya nga maddian kan balay ira nga pinatadag tolak kan kagitta yaw nga neturak ya isa nga profeta nga kunna,

⁴⁹ 'Ya langit ya tronok, en ya lusak ya abbatayan ku. Hanna ya klase ya balay nga patadagkan nu para kan yakan?' kunna y Afu, 'Onu be tiaw ya lugar nga pamangattan ku?

⁵⁰ Bakkan kazze kan yakan ya namaratu kan ngammin ira yaw nga ganagannud?' "

⁵¹ Nesige y Esteban nga kinahi kan ya konseho, "Ikayu nga natagat ya uray nu, en ibangngabangngag nu ya ergo y Afu Dios! Kanakanayun kayu mamba nga makittalatagat kan ya Espiritu Santo kan kagitta ya kinikkingngua ya ginafu nu ira.

⁵² Hinnian kazze isa kan ya profeta ira nga mari pinazapaziyat ya ginafu nu ira? Pinatapatay ra peba ya binon ira y Afu Dios kattun nga nangipakammu

kan ya allabbet ya Natunung. Luminabbet igginan, en ya kiningngua nu, ne-alawat en nepapatay nu iggina.

53 Inalawat nu ya dorob y Afu Dios nga nepeddan na kan ya anghel na ira, ngam mari nu pinaraparulot."

54 Kattu nagina ya konseho ya kinahi y Esteban, nangngarangaritam/nangaratenget da nga nelot ya gazzit da.

55 Ngam napannuan iggina kan Espiritu Santo, siminangug iggina kan langit, en nasingan na ya kekapalat y Afu Dios en y Jesus nga aggatadag kan ya ziwanan y Afu Dios.

56 Kunna nga nakkahi, "Innan nu! Masingan ku nga aggavukat ya langit, en ya Anak Tolay nga aggatadag kan ya ziwanan y Afu Dios."

57 Ngam sinallabban da ya giddarangngangan/gittalingan da, nakkarriaw ra kan nasikan, en naggirindan da nga nappaladdiaw nga minang kan iggina.

58 Ginuggunggun da iggina nga nelawan kan ya siudad, en binatabatu ra iggina. Ya testigu ira, newalang da ya gilluturan ya gissinnunan da kan ya atubang ya isa nga mabbing nga lalaki nga mangngahan kan Saulo.

59 Kannia ammatatabatu ra kan y Esteban, kunna nga naddasal, "Afu Jesus, alawatan mu ya karalluak."

60 Nappalentud iggina en kunna nga nangikullet, "Afu, marim ipaliwat kan ira yaw nga liwat nga kiningngua ra." Kattu kinahi na yan, natay igginan.

Kinikkingngua 8

1 Minanahut y Saulo kan ya nekapatay y Esteban. Sangaw, kan yan nga algaw, namegafu ya nelot/nafulotan nga ammazapaziyat da kan ya mangurug ira nga maddian kan Jerusalem, en nawwarawarak da ngammin kan ya lugar ira kan ya probinsia ya Judea en ya probinsia ya Samaria fera laman ya apostol ira.

- ² Kattu napatay y Esteban, hinnian/asan makadios nga lallaki nga minang nangalak kan ya baggi na en netanam da, en nelot ya binunga/gunggul ra kan iggina.
- ³ Pinegafanan y Saulo nga kinakkapan nga darallan ya iglesia. Binalabalay na nga sinallatallung ira, ginafut na ya lallaki en babbay, ginuggunggun na ira kan Jerusalem, en nepekarsel na ira kannay.
- ⁴ Sangaw, ira nay nga totolay nga nawwarawarak, minang da kan maddumuruma nga lugar nga nangipalapalappat kan ya ergo y Afu Dios.
- ⁵ Isa y Felipe kan ira, en minang iggina kan ya ciudad ya Samaria nga nangipalapalappat kan ira kan ya me-annung kan y Cristo.
- ⁶ Kattu nagina ya totolay ya kinahi y Felipe en nasingan da ya sennial ira nga kinikkingngua na, nattangesa ra nga nangurug kan ya kinahakahi na.
- ⁷ On, gafu ta napakaru ya totolay nga inafunan narakat/napot nga espiritu ira nga pinappaw na kan ira, en nakkakkarriaw ra kannia nekapappaw ra, en napakaru peba ya paralitiko en pilay nga napammapia.
- ⁸ Megafu kan yan, nelot ya payayat ya totolay kan yan nga ciudad.
- ⁹ Kan yan nga ciudad, hinnian/asan tolay nga mangngahan kan Simon nga nabayag ngin nga salamangkeru/madyikeru. Ya maddian ira kan Samaria, kallie na yan, nappabbaw ra kan ya kiningngua na, en kinahi na nga makapangngua iggina.
- ¹⁰ Kinurug gafen ngammin ya totolay iggina, alinak onu atanang ya kekuentan da. Kunda nga nakkahi, "Iggina ya pakapangngua y Afu Dios nga mammuan kan Dakal nga Pakapangngua."
- ¹¹ Kinurug da iggina, gafu ta nabayag ngin nga pinappabbaw na ira kan ya assalamangka na.
- ¹² Ngam kattu nepalapalappat y Felipe ya napia nga dumug nga me-annung kan ya appatul y Afu Dios en kan ya ngahan y Jesu Cristo, nangurug ya lallaki en babbay en nabawtisowan da.

- ¹³ Nangurug pay y Simon, nabawtisowan, en ne-evulun iggina kan y Felipe. Kattu nasingan na ya sennial ira en mekapakkapalat nga milagro ira nga kinikkingngua y Felipe, nakkapalat iggina.
- ¹⁴ Kattu nadumug ya apostol ira kan Jerusalem nga nangurug ya totolay kan Samaria kan ya ergo y Afu Dios, binon da y Pedro en y Juan kan ira.
- ¹⁵ Kattu nakalabbet da kannay, nedasal da ira nga iddan y Afu Dios ya Espiritu Santo kan ira,
- ¹⁶ gafu ta maski innia kan ira, mari na peba nalawat ya Espiritu Santo, ngam nabawtisowan da laman kan ya ngahan y Afu Jesus.
- ¹⁷ Sangaw, nepotun da Pedro ya gi-iman da kan ya totolay, en nalawat da ya Espiritu Santo.
- ¹⁸ Kattu nasingan y Simon nga neddan ya Espiritu Santo kannia nepangngipotun ya apostol ira kan ya gi-iman da kan ira, inofresian na ira kan kuartu
- ¹⁹ nga kunna nga nakkahi, "Iddan nu kan yakan pay yan nga pakapangngua nu, tase ya innia laman nga pangipotunan ku kan ya imak, meddannan pay kan Espiritu Santo."
- ²⁰ Kunna y Pedro nga nakkahi, "Pare zinan ta me-infiernu ka en ya kuartum, gafu ta abbattan mu nga magatang ya regalu y Afu Dios kan kuartu.
- ²¹ Awan nga kebillayan onu kesipattan mu kan yaw nga gannud, gafu ta narakat ya affutufutum kan ya paningan y Afu Dios.
- ²² Sangaw, ibabawim yan nga narakat nga napanonot mu, en makimallak ka kan y Afu Dios nga, nu awayya na, pakoman na ka.
- ²³ Aggasinnan ku nga nabbalin ka kan kagitta adu nga napanapet, en nagalutan kan kinadakkut."
- ²⁴ Kunna y Simon nga siminabbag, "Kazzen ta idasal nak kan y Afu Dios, tase awan nga mesimmu kan yakan kan ira yan nga kinahim."

- ²⁵ Kattu sinestiguan y Pedro en y Juan nga nepalalappat ya ergo y Afu Jesus kan yan nga ciudad, kannia ira nga mattoli kan Jerusalem, nepalalappat da ya napia nga dumug kan aru nga barrio kan ya probinsia ya Samaria.
- ²⁶ Sangaw, hinnian anghel y Afu nga kunna nga nakkahi kan y Felipe, "Maggannukat ka nga umang kan ziraya, kan ya dalan nga disierto nga mamegafu kan Jerusalem en maddahut nga mappunta kan Gaza."
- ²⁷ Gaggafen, naggannukat y Felipe nga minang, en hinnian tol原因 nga kafun nga nasingan na nga taga nasion ya Etiopia. Iggina, ofisial y Candace nga reyna ya Etiopia, en ingkargadu kan ya interu nga tesureria na. Kan pia nga algaw kallie na yan, minang iggina nga naddayarayaw kan y Afu Dios kan Jerusalem.
- ²⁸ Bahu naggafu iggina kannay, en kannia iggina nga manoli kan Etiopia, aggatakay iggina kan ya karuahe na nga maddaggun nga mabbibbid kan ya neturak y Isaias nga profeta kattun.
- ²⁹ Kunna ya Espiritu Santo nga nakkahi kan y Felipe, "Arannian mu nay nga karuahe, en vuluvulunan mu."
- ³⁰ Sangaw, nappaladdiaw iggina nga ginanat na ya karuahe, en kattu narannian na, nagina na nga maddaggun ya ofisial nga mabbibbid kan ya neturak y Isaias nga profeta kattun, en kunna nga namovut kan ya ofisial, "Mantindian mu kazze/pano ya kebalinan ya bibbiran mu?"
- ³¹ Ngam kunna ya ofisial nga siminabbag, "Annianna/Kunnasi/Manna ya pakantindik nu awan nga mangipakanawag kan yakan?" Sangaw, pinattakay na y Felipe, en pinattuttud na iggina kan ya bikat na.
- ³² Yaw ya parte ya Sagrado nga Turak nga paddaggunan na nga bibbiran: "Megitta iggina kan karneru nga me-angay kan ya appartian, en megitta peba iggina kan mabbing nga karneru nga awan nga pikat/kanggak na kan ya atubang ya mangusip/mangusit kan iggina. Kunna tian pay, mari na ungapan ya simuk na.

³³ Kannia nepappakalinak na, mari mepangngat ya nekapanunut na. Innia ya makakahia kan ya gakagaka na? On, gafu ta nagappang ya nepattolay na kan ya utun lusak."

³⁴ Kunna ya ofisial nga namovut kan y Felipe, "Kazzen ta kayan mu yaw kan yakan. Innia ya ikayat nga kayan ya profeta kanniaw, iggina pe laman onu tanakkuan nga tolay?"

³⁵ Sangaw, yaw nga parte ya Sagrado nga Turak ya namegafanan y Felipe nga nangipakammu kan iggina kan ya napia nga dumug nga me-annung kan y Jesus.

³⁶ Kannia assige ra nga mabbiahe, nakakaddet da kan isa nga danum. Kunna ya ofisial nga namovut kan y Felipe, "Innan mu! Diu ya danum. Hinnian kazze gafu na peba nga marik awayya nga mabawtisowan?"

³⁷ Kunna y Felipe nga siminabbag, "Nu napafutu ya angngurug mu, awayya mun." Kunna ya ofisial nga siminabbag, "Kurruan ku nga y Jesu Cristo, iggina ya Anak y Afu Dios."

³⁸ Pinemmang na ya karuahe, nakkazzat y Felipe en ya ofisial, naddahut da nga dua kan ya danum, en binawtisowan na ya ofisial.

³⁹ Kattu naggadang da, zinukkam ya Espiritu Santo y Felipe, en mari nasingan ngin ya ofisial iggina, ngam nesige na ya abbiahe na nga mayayat.

⁴⁰ Nappasingan y Felipe kan ya babalay ya Azoto. Kattu napanaw iggina kannay, minang na nepalapalappat ya napia nga dumug kan ngammin nga babalay ira nga nakakaddetan na panda kannia nepakakaddet na kan ya siudad ya Cesarea.

Kinikkinggua 9

¹ Mismu kan yan nga tiempo, nesigisige peba y Saulo ya annantalaw na kan ya disipulo ira y Afu Jesus nga mapatapatay ra. Minang iggina kan ya pari nga katanangan ya kekuentan na,

² en nakkiddaw iggina kan turak ira nga mangiyam-ammu kan iggina kan ya panakallan ira kan ya sinagoga ira kan ya ciudad ya Damasco nga hinnian/asan paka-awayya na nga manggafut kan ya tolay ira, lallaki onu babbay, nga matafulan na nga mangurug kan y Jesus, tase iyangay na ira nga aggabalud kan Jerusalem.

³ Kannia umara-aranni ra Saulo kan Damasco, gavvat nga hinnian nawag kan ya utun da nga nangnawag kan ya pallehut da.

⁴ Natomba iggina kan ya lusak, en hinnian ngaral nga nagina na nga kunna nga namovut kan iggina, "Saulo, Saulo, ka-am ta pazapaziyatan nak?"

⁵ Ngam kunna nga namovut, "Afu, innia ka?" Kunna ya ngaral nga siminabbag, "Yakan y Jesus nga pazapaziyatan mu.

⁶ Gumangun kan, en angkan kan ya ciudad, en mekahi kan ikaw kannay ya mawag kan kuan mu."

⁷ Ngam ya lallaki nga kakavulun na, aggatadag da nga nakalalang/nemanga da. Nagina ra ya ngaral, ngam awan nga tolay nga nasingan da.

⁸ Sangaw, guminangun y Saulo, ngam kattu nalladdang iggina, mari na nakasingan ngin. Gaggafen, kinebit da iggina en ne-angay ra kan Damasco.

⁹ Kan tallu algaw, mari na nakasingan, en mari na vulvua/pulus nangan onu mininum.

¹⁰ Hinnian isa nga disipulo kan yan nga ciudad nga mangngahan kan Ananias. Nappasingan y Afu Jesus kan iggina, en kunna nga nakkul, "Ananias!" Kunna y Ananias nga siminabbag, "Die nak, Afu."

¹¹ Kunna nga nakkahi y Afu Jesus, "Maggannukat ka en angka kan ya dalan nga nangahanan kan Natunung, en kan ya balay y Judas, povutan mu y Saulo nga taga ciudad ya Tarso. Maddaggun iggina nga maddasal,

¹² en kan ya nonot na, nasingan na ya isa nga tolay nga mangngahan kan Ananias nga umang mangipotun kan ya ima na kan iggina tase makasingan iggina manin."

- ¹³ Ngam kunna y Ananias nga siminabbag, "Afu, napakaru ya nagginan ku kan me-annung kan yan nga tolai nga napakaru ya kinikkingngua na nga narakat/napot kan ya totolem kan Jerusalem.
- ¹⁴ En minang iggina kanniaw, Damasco, gafu ta iniddannan ya panakallan ira kan ya papari iggina kan paka-awayya na nga manggafut kan ngammin nga maddayarayaw kan ikaw."
- ¹⁵ Ngam kunna nga nakkahi y Afu Jesus, "Angka kan iggina, gafu ta pinilik iggina nga masserbi kan yakan nga mangipalappat kan ya me-annung kan yakan kan ya Israelita ira, kan ya mari Israelita ira en kan ya papatul.
- ¹⁶ En ipasingan ku mismu kan iggina ya aru nga kapazapaziyat nga mawag kan attamman na para kan yakan."
- ¹⁷ Gaggafen, minang y Ananias, en siminallung kan ya balay ra. Nepotun na ya ima na kan y Saulo, en kunna nga nakkahi, "Wahik nga Saulo, y Afu Jesus nga nappasingan kan ikaw kan ya dalan kattu mappanget ka kanniaw, binon nak kan ikaw tase makasingan ka manin en mapannuan ka kan Espiritu Santo."
- ¹⁸ Sangaw, hinnian megitta kan sirissik nga insigida nazza kan ya mata na, en nakasingan iggina manin. Luminakkat iggina en nabawtisowan.
- ¹⁹ Sangaw, nangan igginan, en nanoli ya sikan na. Nakipaddian y Saulo kan ya disipulo ira kan Damasco kan pia nga algaw.
- ²⁰ Nerame na minang kan ya sinagoga, en nepalappat na y Jesus nga iggina ya Anak y Afu Dios.
- ²¹ Nappabbaw ngammin ya naggina kan iggina, en kunda nga nakkaporovut, "Mari kazze/pano yaw tu tolai nga nanattazzi kan ya totolei kan Jerusalem nga mangurug kan y Jesus, en minang iggina kanniaw tase gafutan en iyangay na ira nga aggabulud kan ya paratubangan ya panakallan ira kan ya papari?"

²² Ngam mas napasikan ya appalapalappat y Saulo, en awan nga metabbag ya Judio ira nga maddian kan Damasco kan iggina, gafu ta nasikan ya attestigu na nga y Jesus, iggina ya Cristo.

²³ Nappasa ya aru nga algaw, pinalano ya Judio ira nga patayan da y Saulo,

²⁴ ngam nammuan na ya plano ra. Sinilissifut da ya attallungan ira kan ya siudad kan algaw en gabi tase, so nu mallawan iggina, patayan da.

²⁵ Ngam kan isa nga gabi, inalak ya disipulo ira iggina gafen, en nekkua/neppay ra iggina kan kuribut, en zinittag da iggina kan ya liwan ya atanang nga pader nga hinnian kan ya lehut ya siudad.

²⁶ Kattu luminabbet y Saulo kan Jerusalem, kinakkapan na ya makipattangesa kan ya disipulo ira, ngam mattalaw ra ngammin kan iggina, en mari ra mangurug nga isa igginan nga disipulo.

²⁷ Ngam minang inalak y Bernabe iggina, en ne-angay na iggina kan ya apostol ira. Pinakoli na kan ira ya nepakasingan y Saulo kan y Afu Jesus kan ya dalan, ya nepakiergo y Afu Jesus kan iggina, en ya gutuk/turid/taggad na nga nangipalappat kan ya napia nga dumug kan Damasco megafu kan ya pakapangngua ya ngahan y Jesus.

²⁸ Inalaba ra gafen iggina. Minang iggina kan maski hanna nga ikayat na nga angayan kan Jerusalem nga nagutugutuk nga nappalapalappat megafu kan ya pakapangngua ya ngahan y Afu Jesus.

²⁹ Nakiergo en nakiddibate iggina kan ya Judio ira nga Griego ya perergo ra. Sangaw, negatak/negatab da nga patayan iggina.

³⁰ Ya wawwahi kan pangurug, kattu nammuan da yan, netulud da iggina nga naddahut da kan ya siudad ya Cesarea, en pinalabbet da iggina kan ya siudad ya Tarso.

³¹ Sangaw, hinnian imamak kan ya iglesia ira kan ya interu probinsia ya Judea, ya Galilea en ya Samaria. Napasikan ya angngurug da, en nattolay ra nga maddayarayaw kan y Afu en mabannayan kan ya Espiritu Santo, en minara-arua ra.

- 32 Kattu minang y Pedro kan ya lugar ira kannay, missa nga minang na binisita ya totolay y Afu Dios nga maddian kan ya babalay ya Lidda.
- 33 Hinnian tolai kannay nga nasimmuan na nga mangngahan kan Eneas nga paralitiko nga agga-idda kan kattri kan walu rahun ngin nga mari makatadag.
- 34 Kunna y Pedro nga nakkahi kan iggina, "Eneas, pammapihan na ka y Jesu Cristo. Manadag kan, en lukutan mu ya abak mun." Insigida nanadag iggina.
- 35 Ngammin ya maddian ira kan Lidda en kan ya Tanap ya Sarona, nasingan da nga napammapia igginan. Sangaw, nangurug da kan y Afu Jesus.
- 36 Kan ya babalay ya Joppe, hinnian isa nga disipulo nga babay nga mangngahan kan Tabita kan perergo Hebreo. Ya ngahan na kan perergo Griego, Dorcas. Napakaru ya kinikkingngua na nga napia en ya nepangngikallak na kan ya pobre ira.
- 37 Kan ira nay nga algaw nga kasan y Pedro kan Lidda, nattakit y Dorcas en natay. Zinihut da iggina, en nekkua ra kan ya isa nga kuarto kan ya utun ya balay.
- 38 Gafu ta aranni ya Lidda kan Joppe, nabbon ya disipulo ira kan dua nga lallaki kan y Pedro kan Lidda gafu ta dana ammu ra nga hinnian iggina kannay nga kunda nga nakimemallak, "Kazzen ta alistuan mu ya mevulun kan ikami."
- 39 Naggannukat y Pedro en nevulun kan ira. Kattu nakalabbet da kan Joppe, pinadulot da iggina. Aggatadag ngammin ya balu ira kan ya pallehut na nga mattangatangit, en nepasingan da kan iggina ya sinnun ira nga zinahet y Dorcas para kan ira kattu katolay na peba.
- 40 Pinallawan y Pedro ira ngammin, en nappalentud iggina nga naddasal. Sangaw, nabbira iggina en inatubang na ya baggi y Dorcas, en kunna nga nakkahi, "Tabita, gumangun kan!" Nalladdang, en kattu nasingan na y Pedro, guminangun iggina nga nanuttud.

⁴¹ Sinammit y Pedro ya ima na, en inuffunan na iggina nga luminakkat. Sangaw, inakkulan na ya totolay y Afu Dios nga mesipat ya balu ira, en nepasingan na kan ira nga matolay ngin.

⁴² Nepaddumorumug yan kan ya interu nga babalay ya Joppe, en napakaru ya nangurug ira kan y Afu Jesus.

⁴³ Nabayag nga nakipaddian y Pedro kan ya isa nga tolay nga maddian kan Joppe nga mangngahan kan Simon nga minakkorti kan gaddang ayam.

Kinikkinggua 10

¹ Hinnian/Asan isa nga tolay kan ya ciudad ya Cesarea nga mangngahan kan Cornelio nga kapitan ya matut nga suddalu nga taga ciudad ya Roma nga parte kan ya Batallion Italiano.

² Makadios iggina en hinnian attalaw na kan y Afu Dios, en kunna tian pay kan ya kabbalay na ira. Napakaru ya inuffunan na kan ya maziya ira nga Judio, en kanakanayun nga maddasal iggina kan y Afu Dios.

³ Kan isa nga algaw, maga-alas tres kan giram, hinnian anghel y Afu Dios nga nappasingan kan iggina. Nanawanawag ya nepakasingan na kan ya anghel nga minang kan iggina nga kunna nga nakkul, "Cornelio!"

⁴ Nakatalaw y Cornelio, iningan na ya anghel, en kunna nga siminabbag, "Hanna, Afuk?" Kunna nga siminabbag, "Ginina y Afu Dios ya dasadasal mu, en nasingan na ya angnguffu-uffun mu, en neparandam da ka kan iggina.

⁵ Sangaw, mabbon ka kan lallaki nga umang kan ya ciudad ya Joppe nga mangilabbet kanniaw kan ya tolay nga mangngahan kan Simon nga ne-ammawan/nengahanan kan Pedro.

⁶ Makipaddian iggina kan isa nga tolay nga mangngahan kan Simon nga minakkorti kan gaddang ayam nga aranni ya balay na kan ya bebay."

⁷ Kattu napanaw ya anghel nga nakiergo kan iggina, nangakkul y Cornelio kan dua kan ya babbonan na en isa nga makadios nga suddalu nga isa nga masserbi pay kan iggina.

- ⁸ Pinakoli na kan ira ngammin ya nesimmu, en binon na ira kan Joppe.
- ⁹ Kan ya netunud nga algaw kan ya orat attataruk, kannia aggangay ya nabon ira nga umara-aranni ran kan Joppe, nekanna kan minunek y Pedro kan ya piesa nga utun ya balay ra tase maddasal iggina.
- ¹⁰ Nabisin igginan, en ikayat nan ya mangan. Kannia apparan ya kabbalay na ira kan ya panaruk da, nasingan na
- ¹¹ nga alale navvukat ya langit, en hinnian nasingan na nga megitta kan dakadakil nga ulat nga aggabesin ya appat nga duhu na nga maddaggun nga mappagukab kan ya utun lusak.
- ¹² Kan yan, hinnian ngammin nga klase ya aya-ayam, mesipat pay ya makkarekay en mammanuk ira.
- ¹³ Hinnian ngaral nga kunna nga nakkahi, "Pedro, lumakkat ka. Mamarti ka kan kanan mu."
- ¹⁴ Ngam kunna y Pedro nga siminabbag, "Afu, mari na awayya, gafu ta marik peba vulvua/pulus nangan kan hanna laman nga mekuenta kan mari narenu onu mari mepangngat."
- ¹⁵ Kunna manin ya ngaral nga nakkahi, "Marim kayan nga mari narenu ya pinakarennuan ngin y Afu Dios."
- ¹⁶ Nesimmu yan kan namilu, en sangaw, nattoli ngin yan nga ulat nga minutun kan langit.
- ¹⁷ Kannia appalappanonot y Pedro nu hanna ya kebalinan na yan nga nasingan na, ya totolay nga binon y Cornelio, bahu pinovutan da ya balay ra Simon, en sangaw, hinnian dan nga aggatadag kan ya trangka.
- ¹⁸ Nakkul da, en pinovutan da nu makipaddian y Simon nga ne-ammawan kan Pedro kannay.
- ¹⁹ Kannia appalappanonot peba y Pedro kan ya nasingan na, kunna ya Espiritu Santo nga nakkahi, "Innan mu. Hinnian tallu nga lallaki nga manaful kan ikaw.

- ²⁰ Manadag ka, mazzittag ka, en mevulun ka kan ira, en marim mabbabang, gafu ta yakan ya nappabon kan ira kan ikaw."
- ²¹ Gaggafen, zinittahan y Pedro ya lallaki, en kunna nga nakkahi, "Yakan yaw nga tafulan nu. Ka-am ta hinnian kayu kanniaw?"
- ²² Kunda nga siminabbag, "Binon na kami kanniaw ya isa nga kapitan nga mangngahan kan Cornelio, gafu ta kinahi kanu ya isa nga nasantuan nga anghel kan iggina nga ipakkul na ka nga umang kan ya balay ra tase ginan na ya hanna laman nga kayan mu. Natunung iggina, en hinnian attalaw na kan y Afu Dios, en ngammin ya Judio ira nga makakammu kan iggina, ikakua ra iggina."
- ²³ Pinatallung y Pedro ira, en pinakkaturug na ira kan nay nga gabi. Kan kamatarukan na, naggannukat da, en nevulun y Pedro kan ira nga napanaw. Hinnian dudduma/karruan nga wawwahi kan pangurug nga maddian kan Joppe nga nevulun pay kan ira.
- ²⁴ Kan ya netunud nga algaw, nakalabbet da kan Cesarea. Dana nepakkul y Cornelio ya papparientes na en ya nazikkat nga kakkofun na, en narammung da kan ya balay na nga mattalattaron kan y Pedro.
- ²⁵ Kattu siminallung y Pedro, zinafung y Cornelio iggina, en nappalentud iggina kan ya atubang na, en zinayarayaw na.
- ²⁶ Ngam pinattadag y Pedro iggina nga kunna, "Manadag ka, gafu ta isa nak laman nga tolay."
- ²⁷ Kannia maddaggun y Pedro nga makiergo kan iggina, siminallung da kan ya balay, en nasingan na ya aru nga totolay nga narammung.
- ²⁸ Kunna y Pedro nga nakkahi kan ira, "Ikayu mismu, ammu nu mamba nga megamma kan ya relihion mi nga Judio ya akkipattangesa onu abbisita kan ya innia laman nga mari Judio. Ngam nepakammu y Afu Dios kan yakan nga marik ikuenta ya innia laman kan mari narenu onu mari mepangngat.
- ²⁹ Yan ya gafu na nga marik nabbabang nga minang kanniaw kattu nepakkul nak. Povutan ku bitan nu ka-am ta nepakkul nak."

- ³⁰ Kunna y Cornelio nga siminabbag, "Kattu nappasa ya appat algaw kan kunna tiaw nga orat balalaman, kan alas tres kan giram, kannia yakan nga maddasal kan balay, gavvat nga hinnian lalaki nga makatulang ya sinnun na nga nanadag kan ya atubang ku.
- ³¹ Kunna nga nakkahi, 'Cornelio, ginina y Afu Dios ya dasadasal mu en ya angnguffu-uffun mu kan ya maziya ira, en neparandam da ka kan iggina.
- ³² Mabbon ka gafen kan Joppe, en ipakkul mu y Simon nga ne-ammawan kan Pedro. Makipaddian iggina kan y Simon nga minakkorti kan gaddang ayam nga maddian kan aranni kan ya bebay.'
- ³³ "Sangaw, neramek nabbon kan mangakkul kan ikaw, en napia gafu ta minang ka. Hinnian kami gafen ngammin kanniaw kan ya paningan y Afu Dios, en maggina kami kan ngammin nga ipekahi na kan ikaw kan ikami."
- ³⁴ Sangaw, kunna y Pedro nga nangipalappat kan ira, "Kurukurug, nammuan kun nga mari mappadumuruma y Afu Dios,
- ³⁵ nu azzi awayya na alawatan ya innia laman nga hinnian attalaw na kan iggina nga maka-angngua kan napia, maski nu hanna ya rasa na.
- ³⁶ Yaw ya ergo nga nepeddan na kan ya Israelita ira nga nepepalapalappat na nga napia nga dumug nga hinnian imamak megafu kan y Jesu Cristo, iggina ya Afu kan ngammin.
- ³⁷ En yaw, ammu nu mamba ya nakanakua kan ya interu lugar ya Judio ira nga namegafu kan ya probinsia ya Galilea kabalin ya nepangngipalalappat y Juan nga mabawtisowan zinan ya totolay.
- ³⁸ Ikayat ku nga kayan, pinannu y Afu Dios y Jesus nga taga babalay ya Nazaret kan Espiritu Santo en kan pakapangngua, en minang iggina kan aru nga lugulugar nga kanakanayun nga naka-angngua kan napia, en pinammapia na ngammin ya pinazapaziyat ya diablo, gafu ta hinnian y Afu Dios kan iggina.

³⁹ Ikami ya mattestigu kan ngammin nga kinikkingngua na kan Jerusalem en kan ya lugar ira ya Judio ira. Nepapatay ra iggina nga nepepatak da kan kurut,

⁴⁰ ngam pinagginolay y Afu Dios iggina kan ya mekatallu nga algaw, en pinappasingan na iggina,

⁴¹ mari na kan ngammin nga totolay, nu azzi kan ikami laman nga pinili y Afu Dios kattun nga mattestigu kan ya nepagginolay na, ikami nga nakipangan en nakiyenum kan y Jesus kabalin na nga nagginolay.

⁴² Nemandu na nga ipalappat mi en testiguan mi kan ya totolay nga iggina ya sinunnak y Afu Dios nga mamanunut kan ya matolay ira en ya nakkakatay ira.

⁴³ Iggina ya kinahi ngammin ya profeta ira kattun nga ya innia laman nga mangurug kan iggina, mapakoma ya liwaliwat na megafu kan ya ngahan y Jesus."

⁴⁴ Kattu maddaggun peba nga mangipalappat y Pedro kan ira yan nga ergo, minang ya Espiritu Santo kan ngammin nga maggiggina kan ya kayakayan na.

⁴⁵ Ya Judio ira nga mangurug kan y Jesus nga nevulun kan y Pedro, nalagat da gafu ta neddan y Afu Dios ya regalu nga Espiritu Santo maski kan ya totolay nga mari Judio.

⁴⁶ Ammu ra Pedro yan gafu ta nagina ra ya mari Judio ira nga maddaggun nga mergo kan maddumuruma nga perergo en maddayarayaw ra kan y Afu Dios. Sangaw, kunna y Pedro nga namovut,

⁴⁷ "Hinnian kazze/pano makegamma kan ya kabawtiso ira yaw nga totolay kan danum nga neddanna ngin kan ya Espiritu Santo nga negitta kan ikami?"

⁴⁸ Nemandu na gafen nga mabawtisowan da kan ya ngahan y Jesu Cristo. Sangaw, nekiddaw ra kan ira Pedro nga makipaddian da kan ira kan pia nga algaw peba.

Kinikkingngua 11

- 1 Sangaw, ya apostol ira en ya wawwahi ira kan pangurug kan Judea, nadumug da nga hinnian/asan mari Judio ira nga nangurug kan ya ergo y Afu Dios.
- 2 Kattu luminabbet da Pedro kan Jerusalem, ya mangurug ira kan y Jesus kannay nga nakugit, nevuya ra iggina
- 3 nga kunda nga nakkahi, "Ka-am ta minang ka kan ya totolay nga mari nakugit en nakipangan ka kan ira?"
- 4 Sangaw, pinakoli na kan ira ya natturunud nga nesissimmu namegafu kattu gafu na. Kunna nga nakkahi,
- 5 "Kattu hinnian nak kan ya babalay ya Joppe nga maddaggun nga maddasal, hinnian nasingan ku nga megitta kan dakadakil nga ulat nga aggabesin ya appat nga duhu na nga naggafu kan langit nga mappagukab kan ya dian ku.
- 6 Kattu iningan ku ya hinnian kan ya ulat, nasingan ku ya maddumuruma nga klase ayam, mesipat ya tanam/tanang ira nga ayam, ya makkarekay en mammanuk ira.
- 7 Hinnian ngaral nga naginak nga kunna nga nakkahi kan yakan, 'Pedro, lumakkat ka. Mamarti ka kan kanan mu.'
- 8 "Ngam kungku nga siminabbag, 'Afu, mari na awayya, gafu ta marik peba vulvua/pulus nangan kan hanna laman nga mekuenta kan mari narenu onu mari mepangngat.'
- 9 "Ngam ya ngaral nga naggafu kan langit, kunna nga nakkahi manin, 'Marim kayan nga mari narenu ya pinakarennuan y Afu Dios ngin.'
- 10 "Nesimmu yan kan namilu, en kabalin na, nattoli nga minutun ngammin kan langit.
- 11 Mismu kan yan nga orat, hinnian tallu nga lallaki nga nabon kan yakan nga naggafu kan ya ciudad ya Cesarea nga nakalabbet kan ya balay nga dian ku.

- 12 "Kinahi ya Espiritu Santo kan yakan nga marik mabbabang nga mevulun kan ira gafu ta marik zinan mappadumuruma. Minang nak gafen, en nevuun pay kan yakan ira yaw nga annam nga wawwahi tera kan pangurug nga taga Joppe. Siminallung kami kan ya balay ya tolai nga nabbon kan ya tallu.
- 13 Pinakoli na kan ikami ya nepakasingan na kan ya isa nga anghel nga aggatadag kan ya unag ya balay na nga kunna nga nakkahi kan iggina, 'Mabbon ka kan umang kan Joppe nga mangalak kan y Simon nga ne-ammawan/nengahanan kan Pedro.
- 14 Hinnian bilin nga ipe-addet na tase mapalliad ka en ngammin ya kabbalem ira.'
- 15 "Kattu namegafu nak nga makiergo kan ira, neddan ya Espiritu Santo kan ira kan kagitta pay ya nekeddan na kan ikami.
- 16 Sangaw, nerandamman ku ya kinahi y Afu Jesus kattun kan ikami nga kunna, 'Namawtiso y Juan kan danum, ngam mabawtisowan kayu nattaruk kan Espiritu Santo.'
- 17 Kattu nasingan ku nga neddan y Afu Dios kan ira ya regalu nga megitta kan ya neddan na kan ikami nga nangurug kan y Afu Jesu Cristo kattu nepammegafu mi kan ya trabahu mi, innia nak gafen nga manuriya kan y Afu Dios?"
- 18 Kattu nagina ra ira yan nga kinahi na, awan nga nappikat/nakkangkak, en zinayarayaw ra y Afu Dios nga kunda nga nakkahi, "Gaggafen, maski ya mari Judio ira pay, iniddannan y Afu Dios ira kan paka-awayya ra nga mabbabawi tase hinnian angat da nga awan na nga panda."
- 19 Ya mangurug ira kan y Jesus nga nawwarawarak megafu kan ya nekapazapaziyat da nga namegafu kattu nekatapay y Esteban, nakakaddet da kan ya probinsia ya Fenicia en ya fugu ya Chipre en ya ciudad ya Antiokia kan ya nasion ya Siria. Ya Judio ira laman ya nangipalappatan da kan ya ergo nga me-annung kan y Afu Jesus.

- ²⁰ Ngam hinnian dudduma/karruan kan ira nga taga Chipre en taga ciudad ya Cirene nga minang kan Antiokia, en nepalapalappat da ya napia nga dumug nga me-annung kan y Afu Jesus kan ya mari Judio ira kannay pay.
- ²¹ Hinnian ya pakapanggua y Afu Dios kan ira, en napakaru ya nabbalittag en nangurug da kan y Afu Jesus.
- ²² Nadumug ya iglesia kan Jerusalem yan, en binon da y Bernabe kan ya wawwahi kan pangurug kan Antiokia.
- ²³ Kattu nakalabbet iggina kannay, en kattu nasingan na ya bendision ira y Afu Dios kan ira megafu kan ya allak na, nelot/nafulotan ya payayat na, en pinasikan na ya ginnonotan da ngammin nga mangisigisige kan ya angngurug da kan y Afu Jesus kan napafutu nga gakkad.
- ²⁴ Napia nga tolai iggina, en napannu kan Espiritu Santo, en nasikan ya angngurug na. Napakaru ya totolay nga nangurug nga netadday kan y Afu Jesus.
- ²⁵ Sangaw, napanaw y Bernabe, tase umang na tafulan y Saulo kan ya ciudad ya Tarso.
- ²⁶ Kattu natafulan na, ne-angay na iggina kan Antiokia. Netadday ra kan ya iglesia kannay kan tangarahun, en napakaru ya sinuttulduan da. Kan Antiokia, ya disipulo ira, namegafu nga nangahanan kan Cristiano.
- ²⁷ Kan yan nga tiempo, hinnian dudduma nga profeta ira nga naggafo kan Jerusalem nga minang kan Antiokia.
- ²⁸ Nanadag ya isa kan ira nga mangngahan kan Agabo, en nepepakammu ya Espiritu Santo kan iggina, en kinahi na kan ira nga hinnian dakal nga bisin nattaruk kan ya interu mundo. (Nesimmu yan kannia appatul y Claudio kan Roma.)
- ²⁹ Megafu kan yan, zinisidi ya disipulo ira nga mangiddan ya kada isa kan ira kan ya hanna laman nga awayya ra nga me-uffun kan ya wawwahi ra kan pangurug nga maddian kan ya probinsia ya Judea.

³⁰ Kiningngua ra yan, en netuhug da ya uffun da nga ne-angay y Bernabe en y Saulo kan ya lalakay ira nga panakallan kan ya iglesia ira kan Judea.

Kinikkingngua 12

¹ Kan yan nga tiempo, hinnian/asan dudduma/karruan nga totolay kan ya iglesia nga nepagafut y Herodes nga patul tase ipatattazzi na ira.

² Nepafutul na ya ulu y Santiago nga kaka nga wahi y Juan.

³ Kattu nasingan na nga napayayat ya Judio ira kan ya kiningngua na, nepagafut na pay y Pedro. Nesimmu yan kan ya algaw ira nga nekaselebra ya Fiesta ya Pan nga Awan na nga Lebadura.

⁴ Kattu nepagafut na iggina, nepekarsel na nga nepe-alawat na kan appat nga grupo nga suddalu nga taggi-appat. Matturubbat da nga magguardia kan iggina. Plano na nga ipelawan iggina nga mabista kan ya paratubangan ya totolay kabalín ya fiesta.

⁵ Gaggafen, pinassige na y Pedro kan karsel, ngam napafutu ya nepangngidasadasal ya iglesia kan iggina kan y Afu Dios.

⁶ Sangaw, kan yan nga gabi kallie ya appelawan zinan y Herodes kan iggina, aggakaturug y Pedro nga aggakawad kan ya naddatanan/nallatanan ya dua nga suddalu. Hinnian pay suddalu ira kan ya puerta nga magguardia kan ya akkarselan.

⁷ Gavvat nga hinnian anghel nga nappasingan kan ya dian na, en hinnian nawag nga nanilag kan ya unag ya kuarto na. Sinappek na ya bikat na tase malukag, en kunna nga nakkahi, "Alistuan mu ya gumangun!" Insigida nazza ya kawad na ira kan ya ima na.

⁸ Kunna peba ya anghel nga nakkahi, "Igalut mu ya kordon mu, en massandallia ka." Kiningngua na yan, en kunna peba ya anghel, "Mololat ka, en mevulun ka kan yakan."

⁹ Nevulun iggina kan ya anghel en nallawan da. Mari na ammu nga kurug yaw nga paddaggunan nga kuan ya anghel kan iggina, ngam ya nangabbattan na, tatenap na yaw laman.

¹⁰ Sinalebaran da ya unna en ya mekaddua nga guardia, en nakakaddet da kan ya trangka nga balayang nga mattaffut kan ya ciudad. Nororay ya trangka nga navvukat, en nallawan da, en nanalan da addet kan ya isa nga duhu ya isa nga dalan, en gavvat nga awan ngin ya anghel.

¹¹ Kattu nantindian na nga kurug ya nesimmu kan iggina, kunna kan ya nonot na pe laman, "Sangaw, ammu kun nga kurug nga binon y Afu Dios ya isa nga anghel na nga minang namalliad kan yakan kan ya paka-awayya y Herodes en kan ngammin nga innanaman ya Judio ira nga mesimmu kan yakan."

¹² Kattu nantindian na nga kurug nga nesimmu yan kan iggina, minang iggina kan ya balay y Maria nga ina y Juan nga ne-ammawan/nengahanan kan Marcos. Napakaru ya narammung kannay nga maddaggun nga mangidasal kan iggina.

¹³ Sangaw, nattottok iggina kan ya puerta kan ya atubang ya balay ra, en hinnian isa nga babbonan nga mangngahan kan Roda nga minang tase ammu na nu innia ya makatottottok.

¹⁴ Nengaralan na y Pedro, en megafu kan ya nelot/nafulotan nga aggayayat na, mari na vinukatan ya puerta, nu azzi nappalapaladdiaw iggina nga minang na nepadumug nga aggatadag y Pedro kan ya atubang ya puerta.

¹⁵ Ngam kunda nga nakkahi, "Ulapa ka nakuay!" Ngam ne-insisti na nga kurug ya kinahi na. Sangaw, kunda gafen nga nakkahi, "Anghel na nay."

¹⁶ Ngam nassige y Pedro nga makatottottok. Mari nabbayag, vinukatan da ya puerta, en kattu nasingan da iggina, nelot ya nekalagat da.

¹⁷ Nesenniat na kan ira nga malumamak da. Sangaw, pinakoli na kan ira nga nepelawan y Afu Dios iggina kan ya akkarselan, en kunna nga nakkahi, "Ipadumug nu ira yan nga nesissimmu kan yakan kan y Santiago en kan ya

wawwahi tera kan pangurug." Sangaw, napanaw iggina nga minang kan tanakkuan nga lugar.

18 Kan kamatarukan na, nagulu ya suddalu ira megafu kan ya nesimmu kan y Pedro.

19 Sangaw, nepataful y Herodes iggina, ngam mari ra natafulan. Nepa-imbistiga na ya guardia ira, en sangaw, nepapatay na iran. Kabalin na, napanaw y Herodes kan Judea en minang naddian labbit kan ya ciudad ya Cesarea.

20 Nelot ya lussaw y Herodes kan ya totolay kan ya ciudad ya Tiro en ya ciudad ya Sidon. Megafu kan yan, navvurulun da nga minang kan iggina. Kan unna, nakikkofun da kan y Blasto nga ingkargadu kan ya aggiddan ya patul, en sangaw, nakiyareglo ra kan ya patul, gafu ta ya lugar na ya paggafanan maitu/kelattan ya kanan da.

21 Kan ya algaw nga sinunnak y Herodes nga akkiyatubang na kan ira, nassinnun iggina kan anaddu nga bisti patul, nanuttud iggina kan ya trono na, en nappalappat iggina kan ira.

22 Kunda nga nangikukkullet, "Yan ya ngaral ya isa nga dios, mari na kan tolai."

23 Insigida kinastigo ya isa nga anghel y Afu Dios iggina gafu ta mari na neddan kan y Afu Dios nay nga nepaddayaw ra, en nabbalin kan inulag ya baggi na, en natay iggina.

24 Nassige nga nawwarak ya ergo y Afu Dios, en minara-arua ya mangurug ira.

25 Kabalin y Bernabe en y Saulo nga namalin kan ya nabonan da kan Jerusalem, napanaw ra kannay nga nattoli kan Antiokia, en nevulun da y Juan nga ne-ammawan kan Marcos.

Kinikkingnunga 13

1 Kan ya iglesia kan Antiokia, hinnian/asan profeta ira en mestru ira. Ira Bernabe, Simeon nga ne-ammawan/nengahanan kan Niger, Lucio nga taga

Cirene, Manaen nga kagindan y Herodes nga natebi en y Saulo. Y Herodes, patul kan pakkappat kattun.

² Kannia ira nga masserbi kan y Afu en mayuno, kunna ya Espiritu Santo nga nakkahi kan ira, "Ilinnay nu y Bernabe en y Saulo tase kuan da ya trabahu nga nanunnakkan ku kan ira."

³ Sangaw, kattu nabalín da nga nayuno en naddasal, nepotun da ya ima ra kan ira nga dua, en binon da iran.

⁴ Gaggafen, megafu kan ya nepabbon ya Espiritu Santo kan y Bernabe en y Saulo, minang da kan ya ciudad ya Seleucia, en kannay nattakay ra kan dakadakal nga barangay, en minang da kan ya fugu ya Chipre.

⁵ Nevulun da y Juan nga ne-ammawan kan Marcos nga manguffun kan ira. Kattu nakakaddet da kan ya ciudad ya Salamina, nepalapalappat da ya ergo y Afu Dios kan ya sinagoga ira ya Judio ira kannay.

⁶ Sangaw, minang da zinaladalan ya interu fugu addet kan ya ciudad ya Pafo. Hinnian isa nga Judio nga mangngahan kan Bar-Jesus nga nasimmuan da kannay nga salamangkeru/madyikeru en falso nga profeta.

⁷ Isa iggina nga kavulun ya gobernador nga mangngahan kan Sergio Paulo nga ma-utak nga tolay. Nepakkul ya gobernador y Bernabe en y Saulo gafu ta ikayat na nga ginan ya ergo y Afu Dios.

⁸ Ngam y Bar-Jesus (ya ngahan na kan Griego, "Elimas," nga ya kebalinan na, "salamangkeru") sinuriya na ira nga kinakkapan na nga pammarrían ya gobernador kan ya kurug nga ergo y Afu.

⁹ Ngam y Saulo nga mangngahan peba kan Pablo, napannuan ngin kan Espiritu Santo. Zinulangngan na y Elimas,

¹⁰ en kunna nga nakkahi, "O anak na ka ya diablo. Napannu ya futum kan nelot/nafulotan nga kinadakkut en angngilohot, en turiyadu ka kan ngammin nga napia. Kurug kazze/pano nga marim immangan nga kakkapan nga pabbalín kan laddud/busid ya kurug nga me-annung kan y Afu?

- ¹¹ Ipotun sangaw y Afu Dios ya ima na kan ikaw tase mavvulaw ka, en marim makasingan ngin kan ya nawag ya sinag kan manayun." Nerame nagguribat en nakkokopan/nakkallap ya anningan na, en nakkarakaralap iggina nga nanafataful kan mangebit en mangigiya kan iggina.
- ¹² Sangaw, kattu nasingan ya gubernador ya nesimmu kan iggina, nangurug iggina nga nappabbaw kan ya pakapangngua y Afu Jesus.
- ¹³ Nattakay ra Pablo manin kan dakadakal nga barangay nga napanaw kan Pafo, en minang da kan ya ciudad ya Perge kan ya probinsia ya Pamfilia. Yan nga lugar ya namanawan y Juan Marcos kan ira en nattoli kan Jerusalem.
- ¹⁴ Ngam y Pablo en y Bernabe, napanaw ra kan Perge en minang da kan ya ciudad ya Antiokia kan ya probinsia ya Pisidia. Kan ya angngilinan ya Judio ira, minang da nga nakipanuttud kan ya sinagoga.
- ¹⁵ Kabalin ya nekebibbid ya isa nga parte kan ya dorob en ya isa nga parte kan ya neturak ya profeta ira, ya ofisial ira kan ya sinagoga, nepakahi ra kan ira Pablo, "Wawwahik ira, nu hinnian ikayat nu nga kayan nga pamasikan kan ya ginnonotan ya totolay, kayan nu."
- ¹⁶ Sangaw, nanadag y Pablo, en netayad na ya ima na kan ira tase memamak da, en kunna nga nakkahi, "Ikayu nga kagittak nga Israelita en ikayu nga mari Judio nga maddayarayaw kan y Afu Dios, ginan dak.
- ¹⁷ Ya Dios mi nga Israelita ira, pinili na kattun ya ginafu mi ira, en pinaggaka na ira kan aru kannia nepaddayu ra nga naddian kan ya nasion ya Egipto. Kan panguzzanan, nepanaw na ira kannay megafu kan ya dakal nga pakapangngua na.
- ¹⁸ Kan appattafulu kan dahun, inatta-attamman na ira kan ya disierto.
- ¹⁹ Kannia nepangnguffun na kan ira, nangaffut da kan pitu nga nasion kan Canaan, en pinabbalin nan kan ira ya makakkua kan ya lusak.
- ²⁰ Nesissimmu ngammin ira yan kan mappattatut se limafulu kan dahun. "Kabalin ira yan, nanuttunnak iggina kan natturunud nga mammoray ira kan

ira nga nammuan pay kan minammanunut ira addet kan ya tiempo y Samuel nga profeta.

21 Kattu nakkiddaw ya ginafu mi ira kan patul, sinunnak y Afu Dios y Saul nga anak y Kis nga isa kan ya gakagaka y Benjamin. Appattafulu kan dahun ya nepappatul na kan ira.

22 "Kattu inazzan na y Saul kan patul, pinabbalin na y David kan patul da. Kunna tiaw ya kinahi y Afu Dios nga me-annung kan iggina, 'Nasimmuan ku kan y David nga anak y Jesse ya tolai nga makapayayat kan yakan nga maka-angngua kan ngammin nga ikayat ku.'

23 Segun kan ya netabba y Afu Dios, hinnian isa kan ya gakagaka y David nga ne-atanang na nga Minammalliad kan ya totolay na nga Israelita ira. Iggina y Jesus.

24 Kallie ya nepallabbet na, nepalapalappat y Juan nga Minabbawtiso kan ngammin nga totolay ya Israel nga mabbabawi ra kan ya liwaliwat da en mabawtisowan da.

25 "Kattu mappanget y Juan nga mabalin kan ya nabonan na, pinovutan na kan ya totolay, 'Hanna ya pangabbattan nu kan yakan? Bakkan kan yakan ya talattaronan nu, nu azzi tumunud iggina kan yakan en marik mepangngat nga mangubbad/mamubbad kan ya galut ya sandallia na.'

26 "Wawwahik ira nga gakagaka y Abraham en ikayu nga mari Judio nga maddayarayaw kan y Afu Dios, neddan kan ittera ya ergo nga me-annung kan kapalliad.

27 Ya totolay nga maddian kan Jerusalem en ya panakallan ira kan ira, mari ra ammu nga y Jesus ya Minammalliad kan ira, en mari ra nantindian ya neturak ya profeta ira nga ibibbibbid da kan kada kalgawan nga angngilinan da. Kannia nepappapatay ra kan y Jesus, natumpal da ira nay nga kinahi tu profeta ira kattun

28 Maski awan nga mepangngat nga gafu ya kapatay na, nekiddaw ra kan y Pilato nga ipapatay na iggina.

- ²⁹ Kattu natumpal da ngammin ya neturak kan ya Sagrado nga Turak nga me-annung kan iggina, zinittag da ya baggi na kan ya kurut, en netanam da.
- ³⁰ Ngam pinagginnolay y Afu Dios iggina,
- ³¹ en kan aru nga algaw, nappasapasingan iggina kan ya taga Galilea ira nga dana ne-evulun kan iggina nga minang kan Jerusalem. Iran ya mattestigu kan ya totolay kan ya nepagginnolay nan.
- ³² Minang kami gafen kan ikayu tase ipalappat mi ya napia nga dumug kan ikayu nga iggina yaw, ya netabba y Afu Dios kattun kan ya ginafu mi ira nga Judio ira,
- ³³ sinumpal nan kan ikami nga gakagaka ra kannia nepammaginnolay na kan y Jesus. Kunna tian pay ya neturak kan ya mekaddua nga Salmo nga kunna, 'Ikaw ya anak ku, Kan sangaw nga algaw, nabbalin nak kan amam.'
- ³⁴ "Nu me-annung kan ya nepammaginnolay y Afu Dios kan y Jesus, en nu me-annung kan ya zi kavurut ya baggi na kan ya netanamman na, kunna tiaw ya nepeturak na, 'Iddan ku kan ikaw ya nasantuan en mapammakatalakkan nga bendision nga netabbak kan y David.'
- ³⁵ En nepeturak na yaw peba kan ya isa nga Salmo nga kunna, 'Ammuk nga marim ipamavulun nga mavurut nak nga nasantuan mu.'
- ³⁶ "Kabalin ya nepasserbi y David kan ya uray y Afu Dios kattu katolay na, natay iggina, netanam kan ya bikat ya ginafu na ira, en navurut ya baggi na.
- ³⁷ Ngam ya pinagginnolay y Afu Dios, mari navurut ya baggi na.
- ³⁸ Gaggafen, wawwahik ira, mawag kan mammuan nu nga megafu kan y Jesus, maddaggun nga mepalappat kan ikayu ya ergo nga me-annung kan ya kapakoma ya liwaliwat nu.
- ³⁹ En megafu kan iggina, ya kada mangurug kan iggina, awayya na nga mapakoma ya liwaliwat na. Mari na awayya nga mapakoma ya tolai megafu kan ya ammaraparulot na kan ya dorob nga nepeturak y Afu Dios kan y Moises laman.

⁴⁰ Memmuhud kayu gafen tase mari mesimmu kan ikayu ya nepeturak y Afu Dios kattun kan ya profeta na ira nga kunna,

⁴¹ 'Ikayu nga minangnguyaw, innan nu. Makkapalat kayu, en sangaw, makkakatay kayu. On, gafu ta hinnian kuan ku kan ya tiempo nu nga mari nu vulvua/pulus kurruan maski nu mepakanawag kan ikayu.' "

⁴² Kannia allawan y Pablo en y Bernabe kan ya sinagoga, nekiddaw ya tolay ira nga mattoli ra kan ya metunud nga algaw nga angngilinan da tase kayan da manin kan ira, ira yan nga ganagannud.

⁴³ Kannia nepappanaw ya totolay kan ya sinagoga, napakaru nga Judio ira en mari Judio ira nga mangayat kan y Afu Dios, nga dana nabbalittag kan ya relihion ya Judio ira, nevulun da kan y Pablo en y Bernabe. Sinabarangngan da Pablo ira, en pinasikan da ya ginnonotan da tase pannayunan da ya mattolay kan ya allak y Afu Dios.

⁴⁴ Kan ya netunud nga algaw nga angngilinan da, gunese ngammin ya totolay kan ya ciudad ya Antiokia ya minang tase maggina ra kan ya ergo y Afu.

⁴⁵ Ngam kattu nasingan ya Judio ira ya totolay, nelot ya passil da. Sinuriya ra ya kinahakahi y Pablo, en pinaraparakat da iggina.

⁴⁶ Ngam mas naggutuk/natturid/nattaggad y Pablo en y Bernabe nga kunda nga nakkahi, "Mawag kan ikayu nga Judio ya unna nga nakkayanan mi kan ya ergo y Afu Dios. Ngam gafu ta zinispresio nu yan, en nebilang nu kan mari nu mepangngat nga meddannan kan angat nga awan na nga panda, sangaw gafen, ya mari Judio ira ya angkami pappalappatan.

⁴⁷ On, gafu ta kunna tiaw ya nemandu y Afu Dios kan ikami kattun kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, 'Sinunnak ta ka kan kagitta zilag kan ya mari Judio ira tase ipakammum ya pamalliad y Afu Dios kan ngammin nga totolay kan ya interu mundo.' "

⁴⁸ Kattu nagina ya totolay nga mari Judio yan, nayayat da, en zinayarayaw ra y Afu megafu kan ya ergo na. En ngammin ya totolay nga natunnak nga matolay kan awan na nga panda, nabbalin da kan mangurug.

⁴⁹ Nepakapakammu ya ergo y Afu Jesus kan ya interu pallehut ya Antiokia.

⁵⁰ Ngam binensi ya Judio ira ya babbay nga me-ekakua nga mangayat kan y Afu Dios en ya panakallan ira kan yan nga ciudad nga negafu ra ya nepammazapaziyat da kan y Pablo en y Bernabe, en pinappaw ra ira kan nay nga lugar da.

⁵¹ Megafu kan yan, sinattak da Pablo ya gahuk ya gittakan da nga kuenta sennial kontra kan ya totolay, en minang da kan ya ciudad ya Iconio.

⁵² Ngam ya disipulo ira kan Antiokia, napannuan da kan payayat en kan Espiritu Santo.

Kinikkingngua 14

¹ Kan ya ciudad ya Iconio, minang y Pablo en y Bernabe kan ya sinagoga nga kunna tian ya kustumbre ra, en megafu kan ya pia ya nepangngipalappat da kan ya ergo y Afu Dios, napakaru ya Judio en ya mari Judio nga nangurug.

² Ngam ya Judio ira nga nammari nga nangurug, binensi ra ya mari Judio ira tase turiyan da ya maggurwahi kan pangurug.

³ Nannayun da Pablo nga naddian kannay nga nagutuk/naturid/nataggad da nga nangipalalappat kan me-annung kan y Afu. Pinakurug y Afu ya kinahakahi ra nga me-annung kan ya allak na kannia nepangngiddan na kan ira kan ya pakapangngua ra nga maka-angngua kan milagro ira en mekapakkapalat nga ganagannud.

⁴ Nakkaddua ya totolay kan ya ciudad. Ya dudduma/karruan, netadday ra kan ya Judio ira, en ya dudduma kan ya apostol ira.

⁵ Sangaw, pinanonot ya Judio ira en ya mari Judio ira en ya panakallan ira kan ira nga tattazzian da en batabatuan da ira Pablo.

⁶ Ngam nammuan da Pablo yan, en nerame ra gafen nga nattammang nga minang kan ya ciudad ya Listra en ya ciudad ya Derbe kan ya probinsia ya Licaonia, en kan ya lugar ira kan ya pallehut da.

⁷ Nepalalappat da kannay ya napia nga dumug.

- ⁸ Kan ya ciudad ya Listra, hinnian/asan tol原因 ya mari vulvua/pulus makadalan gafu ta ne-anak nga pilay, en awan vulvua sikan ya taka na.
- ⁹ Aggatuttud iggina nga maggiggins kan ya napia nga dumug nga nepalappat y Pablo. Zinulangngan y Pablo iggina, en nasingan na nga hinnian angngurug na nga mapammapia iggina.
- ¹⁰ Kunna y Pablo nga nangikullet kan iggina, "Manadag ka kan natunung ngin!" Sangaw, nanadag en nanalan igginan.
- ¹¹ Kattu nasingan ya totolay yan nga kiningngua y Pablo, kunda nga nangikullet kan ya perergo ra nga naddian kan Licaonia, "Nazzittag ya dios ira kan itteran, en nabbalin da kan kagitta tol原因!"
- ¹² Nginahanan da y Bernabe kan Zeus, en nginahanan da pay y Pablo kan Hermes gafu ta iggina ya malalaki nga mergo.
- ¹³ Hinnian templo y Zeus kan ya liwan ya ciudad, en nangiyangay ya pari y Zeus kan baka ira en kan natalapid nga lappaw ira kan ya trangka ya templo, gafu ta ikayat na en ya totolay nga iyofresi/idedika ira yaw kan ya apostol ira.
- ¹⁴ Ngam y Bernabe en y Pablo nga apostol, kattu nammuan da ya kuan ya totolay, binerget da ya gissinnunan da pe laman. Nappaladdiaw ra Pablo kan ya pattarangngan ya totolay, en kunda nga nangikullet,
- ¹⁵ "Wawwahi ira, ka-am ta kuan nu ya kunna tian? Tolay kami laman kan kagitta nu! Minang kami kanniaw nga mangipalapalappat kan ya napia nga dumug kan ikayu, tase likuran nu ira yan nga ganagannud nga awan da nga serbi, en mangurug kayu kan y Afu Dios nga siggamatolay nga namaratu kan ya langit, rusak, bebay en ngammin nga ganagannud nga hinnian kan ira.
- ¹⁶ Kattun, nepamavulun na kan ngammin nga totolay kan kuan da ya hanna laman nga ikayat da.
- ¹⁷ Ngam maski kunna tian, kannia angnga-angngua na kan napia para kan ikayu, nepasapasingan na nga hinnian iggina. Iddannan na kayu kan uran nga

maggafu kan langit en kan apit kan ya fustu nga tiempo. Battabattuhan na kayu kan napia, en pannuan na ya giffutuan nu kan payayat."

18 Maski peba kunna tiaw ya kinahi ra Pablo kan ira, nararriatan da nga nappemmang kan ya tolay ira nga mangiyofresi kan ira yan kan ira.

19 Ngam hinnian Judio ira nga naggafu kan ya ciudad ya Antiokia en ya ciudad ya Iconio nga luminabbet kannay. Nabensi ra ya ginnonotan ya toloy nga mevulun kan ira nga mangontra kan ira Pablo. Sangaw, binatabatu ra y Pablo, en zinedelag da ya baggi na addet kan ya liwan ya ciudad nga inabbat da kan natay igginan.

20 Ngam kattu minang narammung ya disipulo ira kan ya pallehut na, nanadag iggina, en siminallung da kan ya ciudad. Kan kamatarukan na, napanaw y Pablo en y Bernabe, en minang da kan ya ciudad ya Derbe.

21 Nepalapalappat da Pablo ya napia nga dumug kan Derbe, en napakaru ya napabbalin da kan disipulo kannay. Kabalin na yan, nattoli ra kan Listra en kan Iconio, en kan Antiokia kan ya probinsia ya Pisidia.

22 Kan kada lugar nga inangayan da, pinasapasikan da ya ginnonotan ya mangurug ira, en pinaggutuk da ira nga isigisige ra ya angngurug da. Kunda peba nga nakkahi, "Mawag kan aru ya ziyariyat nga mapasan tera kallie tera nga tumallung kan ya pappatulan y Afu Dios."

23 Nanunnak da Pablo kan lalakay ira nga mabbalin kan panakallan kan kada iglesia para kan ya iglesia ira pe laman. Kattu nayuno en naddasal da, nekatalak da ira kan y Afu Jesus nga kinurug da.

24 Sangaw, kattu sinalebaran da ya probinsia ya Pisidia, nakakaddet da kan ya probinsia ya Pamfilia.

25 Nepalappat da ya napia nga dumug kan ya ciudad ya Perge, en sangaw, minang da kan ya ciudad ya Atalia.

26 Napanaw ra kannay nga natakay kan dakadakal nga barangay nga nattoli kan ya ciudad ya Antiokia kan ya nasion ya Siria. Kan yan nga ciudad,

nekatalak da kattun kan ya allak y Afu Dios tase kuan da ya trabahu nga nabalin dan.

²⁷ Kattu luminabbet da kannay, inammung da ya mangurug ira, en pinakoli ra kan ira ya kinikkingngua y Afu Dios nga nangiyusa kan ira Pablo, en ya nepappesimmu na kan awayya na nga mangurug ya mari Judio ira.

²⁸ Nannayun da Pablo nga nakipaddian kan ya disipulo ira kannay.

Kinikkingngua 15

¹ Hinnian/Asan dudduma/karruan nga lallaki nga naggafu kan ya probinsia ya Judea nga minang kan ya ciudad ya Antiokia. Kunda nga nattuldu kan ya wawwahi kan pangurug kan y Jesus nga mari nakugit, "Nu mari nu mappakugit segun kan ya nepeturak y Afu Dios kan y Moises, mari nu mapalliad."

² Megafu kan yan, napatu ya nepakiddiskusion en nepakiddibate y Pablo en y Bernabe kan ira kan me-annung kan yan. Zinisidi ya mangurug ira nga umang y Pablo en y Bernabe en ya dudduma nga maddian kan Antiokia kan ya apostol ira en ya lalakay ira nga panakallan kan ya iglesia kan Jerusalem kan me-annung kan yan nga gannud.

³ Gaggafen, ya tolai ira kan ya iglesia, pinagannukat da ira. Zinalan da Pablo en sinibisibal/zinahadahat ya probinsia ya Fenicia en ya probinsia ya Samaria, en pinakoli ra nga hinnian mari Judio ira nga nangurug kan y Afu Jesus. Kattu nagina ngammin ya wawwahi yan nga nepadumug da, nelot/nafulotan ya payayat da.

⁴ Kattu nakalabbet da kan Jerusalem, ya tolotay kan ya iglesia, ya apostol ira en ya panakallan nga lalakay ira, inalaba ra ira kan napia. Pinakoli ra Pablo ngammin ya kinikkingngua y Afu Dios nga nangiyusa kan ira.

⁵ Ngam hinnian dudduma kan ya grupo ya Fariseo ira nga mangurug kan y Jesus nga nanadag, en kunda nga nakkahi, "Mawag kan makugit ya mari Judio ira nga mangurug kan y Jesus, en mawag kan mamanduan da nga mamaraparulot kan ya dorob y Moises."

- ⁶ Narammung sangaw ya apostol ira en ya panakallan nga lalakay ira tase perergowan da yan nga gannud.
- ⁷ Kattu nannayun da nga naddiriskusion, nanadag y Pedro, en kunna nga nakkahi, "Wawwahik ira, ammu nu nga yakan, nga isa kan ikayu, ya pinili kattun y Afu Dios nga mangipalappat kan ya napia nga dumug kan ya mari Judio ira tase ginan da en kurruan da.
- ⁸ En y Afu Dios nga makakammu kan ya ginnonotan ya totolay, nepasingan na kan alawatan na ira kannia nepangngiddan na kan ya Espiritu Santo kan ira kan kagitta pay ya nepangngiddan na kan dudduma kan ittera.
- ⁹ Nepasingan na peba nga mari na mappadumuruma kan ittera en kan ira, nu azzi pinakarennuan na ya giffutuan da megafu kan ya angngurug da.
- ¹⁰ Sangaw gafen, ka-am ta purban nu y Afu Dios? Ka-am ta ifersa nu nga vuluvulunan ira nay nga disipulo ya dorob nga mari tera navulun onu ya ginafu tera ira nga alale pakattuan tera ira kan karga nga mari makakkattu? Mari na awayya!
- ¹¹ Ngam mangurug tera nga mapalliad tera megafu kan ya allak y Afu Jesus, en kunna tian pay ya kapalliad ya mari Judio ira."
- ¹² Ngammin ya narammung ira, nemamak da kannia nepaggina ra kan ya nepangngipakoli y Pablo en y Bernabe kan ira kan ya milagro en mekapakkapalat ira nga nepakapakua y Afu Dios kan ira nga dua kan ya tolalay ira nga mari Judio.
- ¹³ Kabalin da nga nergo, kunna nga nakkahi y Santiago, "Wawwahik ira, ginan dak.
- ¹⁴ Kattu abit, kinahi y Simon Pedro ya unna nga nepangngipasingan y Afu Dios kan ya allak na kan ya mari Judio ira kannia nepabbon na kan iggina kan ira tase pabbalanan na ya dudduma kan ira kan kua na.
- ¹⁵ Kan yan nga kiningngua y Afu Dios, natumpal ya nepeturak na kan ya profeta ira kattun. Yaw ya neturak da,

- ¹⁶ 'Kunna y Afu, "Mattoli nak nattaruk, en uli patadaggan ku ya balay y David nga nerabbiong. Ya balay na nga nadaral, uli patadaggan ku en uli pakappian ku,
- ¹⁷ tase ya dudduma peba nga totolay en ngammin ya mari Judio ira nga pabbalanan ku kan kuak, tafulan dak nga Afu,"
- ¹⁸ kunna y Afu Dios nga mangngua kan ira yaw nga nepakammu na kattun.' "
- ¹⁹ Kunna peba y Santiago nga nakkahi, "Ya napanonot ku gafen, mari tera zinan nga paziyatan ya mari Judio ira nga mabbalittag nga umang kan y Afu Dios.
- ²⁰ Ngam iturak tera kan ira nga mari ra mangan kan hanna laman nga mekuenta kan mari narenu megafu kan ya neke-ofresi/nekededika na kan rebultu, en mari ra maddallaw, en mari ra mangan kan daha onu kan ayam nga mari napadaha.
- ²¹ Namegafu kattun, kan kada algaw nga angngilinan tera nga Judio, kan ya sinagoga ira kan kada ciudad, mebibbibbid ya dorob nga neturak y Moises, en hinnian mangipalapalappat kan yan."
- ²² Sangaw, ya apostol ira, ya panakallan nga lalakay ira en ya interu iglesia, napanonot da nga napia nu mamili ra kan lallaki kan ira nga pevulunan da kan y Pablo en y Bernabe nga umang kan Antiokia. Pinili ra y Judas nga ne-ammawan/nengahanan kan Barsabas en y Silas nga panakallan kan ya wawwahi kan pangurug.
- ²³ Kunna tiaw ya turak nga nevulun da: "Ikami nga apostol en panakallan nga lalakay ira nga wawwahi nu, diot mi kan ikayu nga wawwahi mi ira nga mari Judio nga maddian kan ya ciudad ya Antiokia, kan ya nasion ya Siria en kan ya probinsia ya Cilicia.
- ²⁴ Nagina mi nga hinnian totolay nga napanaw kan ya iglesia kanniaw nga minang nattuldu kan ikayu, en megafu kan ya netuldu ra, pinavvurung da kayu en pinagulu ra ya ginnonotan nu, ngam mari mi mamba iniddannan ira kan paka-awayya ra nga mangituldu kan yan kan ikayu.

- ²⁵ Gaggafen, narammung kami en nakkara-anahutan mi nga napia nu mamili kami kan lallaki nga bonan mi kan ikayu. Pevulunan mi ira kan y Bernabe en y Pablo nga ideddukan tera,
- ²⁶ nga lallaki nga nesubu/nesibba ra ya gi-angattan da kannia assesserbi ra kan y Afu tera nga Jesu Cristo.
- ²⁷ Bonan mi gafen y Judas en y Silas kan ikayu tase umang da nga baggabaggian nga pakurruan kan ikayu ira yaw nga iturak mi kan ikayu.
- ²⁸ Zinisidi ya Espiritu Santo en nakkara-anahutan mi pay nga napia nu awan nga tanakkuan ngin nga ipaparulot mi kan ikayu nga alale nadammat nga ipakattu mi kan ikayu, nu azzi ira yaw laman nga mawag kan mari nu kuan.
- ²⁹ Mari nu mangan kan hanna laman nga mebilang kan mari narenu gafu ta ne-ofresi kan rebultu onu daha onu ayam nga mari napadaha, en mari nu maddallaw. Nu vuluvulunan nu ira yaw nga bilin, napia ya kuan nu. Awan ngin."
- ³⁰ Sangaw, minang ya nabon ira kan Antiokia. Kattu nakalabbet da kannay, inammung da ya mangurug ira, en neddan da ya turak kan ira.
- ³¹ Kattu nebibbid da yan kan ira, nayayat da kan yan nga namasikan kan ya angngurug da.
- ³² Y Judas en y Silas nga profeta ira, kan aru nga ergo, pinagutuk/pinaturid/pinataggad da ya wawwahi ira, en pinasikan da ya angngurug da.
- ³³ Kabalin ya nepaddian da kannay kan mediu nabayag, ya wawwahi kan pangurug, pinagannukat da ira, en kinahi ra kan ira kan pare zinan ta mapalliad da kannia annaladalan da, en nattoli ra Judas kan ya nabbon kan ira.
- ³⁴ Ngam nattalan/nabbattang y Silas kannay.

³⁵ Nattalan y Pablo en y Bernabe kan Antiokia nga mangituttuldu en mangipalapalappat kan ya ergo y Afu Jesus, en aru peba ya naka-angngua kan yan.

³⁶ Nappasa kan pia nga algaw, kunna y Pablo nga nakkahi kan y Bernabe, "Tollian ta nga bisitan ya wawwahi ira kan pangurug kan ngammin nga siudad nga nangipalappatan ta kattun kan ya ergo y Afu Jesus tase mammuan ta nu minnia/manna ra."

³⁷ Ikayat y Bernabe nga ivulun da y Juan nga ne-ammawan/nengahanan kan Marcos.

³⁸ Ngam napanonot y Pablo nga mari napia nu ivulun da iggina, gafu ta pinanawan na ira kattun kan Pamfilia, en mari na nevulun kan ira kan ya trabahu ra.

³⁹ Sangaw, nadammat ya nepakkatabbag da nga dua kan me-annung kan yan, en sangaw, naggungay ra. Inalak y Bernabe y Marcos, en natakay ra kan dakadakal nga barangay nga minang kan ya fugu ya Chipre,

⁴⁰ ngam pinili y Pablo y Silas. Ya wawwahi ira kan pangurug, nekatalak da ira nga dua kan ya allak y Afu, en sangaw, napanaw ran.

⁴¹ Zinalan da ya nasion ya Siria en ya probinsia ya Cilicia nga pasapasikannan da ya angngurug ya totolay kan ya iglesia ira.

Kinikkingngua 16

¹ Nakakaddet y Pablo en y Silas kan ya siudad ya Derbe en ya siudad ya Listra. Hinnian/Asan disipulo kannay nga mangngahan kan Timoteo nga anak ya isa nga babay nga Judio nga mangurug kan y Jesus, ngam Griego ya ama na.

² Napia ya ke-ergowan y Timoteo kan ngammin ya wawwahi kan pangurug kan Listra en kan Iconio.

- ³ Nekayat y Pablo nga ivulun y Timoteo kan ira, ngam nepakugit na iggina bitan gafu ta ammu ngammin ya Judio ira kan ira nay nga lugar nga Griego ya ama na.
- ⁴ Kannia ira Pablo nga nassibisibal/naddahadahat kan ya ciudad ira, nepakammu ra kan ya mangurug ira ya mandu ira nga nakkara-anahutan ya apostol ira en ya panakallan nga lalakay ira kan Jerusalem, en kinahi ra kan ira nga mawag kan paraparulotan da ira yan.
- ⁵ Gaggafen, napasikan ya angngurug ya totolay kan ya iglesia ira, en minara-arua ya bilang da kan kagalgaw.
- ⁶ Nanalan da Pablo kan ya sakupan ya probinsia ya Frigia en ya probinsia ya Galacia, gafu ta negamma ya Espiritu Santo kan ipalappat da ya ergo y Afu Dios kan ya probinsia ya Asia.
- ⁷ Kattu nakaranni ra kan ya probinsia ya Misia, kinakkapan da ya umang kan ya probinsia ya Bitinia, ngam mari nepamavulun kan ira ya Espiritu y Jesus.
- ⁸ Sinalebaran da gafen ya Misia, en naddahut da nga minang kan ya ciudad ya Troas.
- ⁹ Kan isa nga gabi, hinnian nappasingan nga tolai nga taga probinsia ya Macedonia nga aggatadag kan ya atubang y Pablo nga kunna nga nakimallak, "Angka kan Macedonia, en uffunan mu ikami."
- ¹⁰ Kattu nasingan na yan nga nappasingan kan iggina, nerame mi naggannukat tase angkami kan Macedonia, gafu ta napanonot mi nga inakkulan y Afu Dios ikami nga umang mangipalapalappat kan ya napia nga dumug kan ya totolay kannay.
- ¹¹ Sangaw, natakay kami kan dakadakil nga barangay nga napanaw kan Troas, en nakkawat kami kan ya fugu ya Samotracia, en kan kamatarukan na, naffundu kami kan ya ciudad ya Neapolis.
- ¹² Sangaw, napanaw kami kannay nga nanalan nga minang kan ya ciudad ya Filipos kan ya unna nga distrito ya probinsia ya Macedonia. Napakaru ya taga

Roma nga maddian kannay. Naddian kami kan nay nga ciudad kan pia nga algaw.

¹³ Kan ya algaw nga angngilinan ya Judio ira, nallawan kami kan ya trangka ya ciudad, en minang kami kan ya dappit ya kayan/wangag gafu ta inabbat mi nga hinnian lugar kannay nga addasallan. Nanuttud kami, en nakiergo kami kan ya babbay nga narammung kannay.

¹⁴ Isa kan ya naggina kan ikami, babay nga mangngahan kan Lydia nga taga ciudad ya Tiatira. Minallaku iggina kan sinnun nga kulor ubi nga nangina. Minaddayarayaw iggina kan y Afu Dios. Neddan y Afu Dios kan iggina ya pakantindi tase mantindian na ya kinahi y Pablo.

¹⁵ Kabalin na nga nabawtisowan en ya kabbalay na ira, inimbata na kami nga kunna nga nakkahi, "Nu abbattan nu kan napafutu ya angngurug ku kan y Afu Jesus, angkayu nga makipaddian kan balay." Sangaw, nabensi kami.

¹⁶ Kan isa nga algaw, kannia ikami nga umang kan ya lugar nga addasallan, hinnian maginganay nga babbonan nga nadafung mi nga inafunan narakat/napot nga espiritu. Iniddannan na iggina kan pakapangngua nga mallavvalavvun. Aru nga kuartu ya nalak ya paki-afuan na ira kannia allavvalavvun na.

¹⁷ Sinunutunud na ikami en y Pablo, en kunna nga nangikukkulet, "Ira yaw nga totolay, minasserbi ra kan y Afu Dios nga Katanangan, en ipalapalappat da kan ikayu nu annianna/kunnasi/manna ya kapalliad nu."

¹⁸ Kunna tian ya kinikkingngua na kan aru nga algaw. Sangaw, nofut ya pasensia y Pablo, nabbira en inatubang na ya maginganay, en kunna nga nakkahi kan ya narakat nga espiritu, "Kan ya ngahan y Jesu Cristo, manduan ta ka nga mapanaw kan yan nga babay!" Insigida pinanawan ya narakat nga espiritu iggina.

¹⁹ Ngam kattu nantindian ya paki-afuan ira ya babay kan awan ngin nga kuartu nga innanaman da nga malak kan iggina, ginafut da y Pablo en y

Silas, en zinedelag da ira nga dua nga ne-angay kan ya mammoray ira kan ya siudad kan ya lugar nga ammanunutan.

²⁰ Ne-atubang da ira kan ya mammoray ira, en kunda nga nakkahi, "Judio ira yaw nga lallaki, en pagapagulluan da ya siudad tera.

²¹ Mangituttuldu ra kan kustumbre nga mari mepangngat kan alawatan onu vulunan tera nga Romano."

²² Nattangesa ya totolay nga mangontra kan ira Pablo. Nepazza ya mammoray ira ya gissinnunan da Pablo, en nemandu ra kan mapalapaluk da.

²³ Kabalin ya nekapalapaluk da Pablo, nepekarsel da ira, en nemandu ra kan ya guardia nga guardian na ira kan napia.

²⁴ Kattu inalawat na yan nga mandu, ne-angay na ira Pablo kan ya bartolina ya akkarselan, en neguhu na ya gittakan da kan ya nattangngan ya dua nga kayu nga nadammat nga nalattukan nga naddappil.

²⁵ Kan mattangnga gabi, maddaggun nga maddasal en makkansion y Pablo en y Silas kan paddayarayaw kan y Afu Dios. Maggiggina ya kagitta ra nga presu ira kan ira.

²⁶ Gavvat nga nallunig kan nasikan, en naguyag ya interu akkarselan. Insigida navvukat ngammin ya puerta ira, en nalaffut ngammin ya kawad ira ya presu ira.

²⁷ Nalukag ya guardia, en nasingan na nga navukatan ya puerta ira kan ya akkarselan. Sangaw, gafu ta inabbat na nga nattammang ngin ya presu ira, sinakut/kinasut na ya ispada na tase patayan na iggina pe laman.

²⁸ Ngam kunna y Pablo nga nangikullet, "Marim kuan yan, gafu ta hinnian kami peba ngammin kanniaw."

²⁹ Nappalak ya guardia kan afi en nalistu nga siminallung kan ya akkarselan. Nappalentud iggina kan ya atubang y Pablo en y Silas nga mamippilpig megafu kan ya talaw na.

- 30 Nelawan na ira, en kunna nga namovut, "Wawwahik ira, hanna ya mawag kan kuan ku tase mapalliad nak?"
- 31 Sangaw, kunda nga siminabbag, "Mangurug ka kan y Afu Jesus en mapalliad ka, en kunna tian pay kan ya kabbalem ira."
- 32 Nepalappat da ya ergo y Afu Jesus kan iggina en kan ngammin nga kabbalay na.
- 33 Inalak na ira kan yan nga orat, en pinakarennuan na ya biad da ira. Sangaw, nabawtisowan da ngammin nga makkarabbalay nga awan nga talantan.
- 34 Pinadulot na ira kan ya balay ra, en pinakan na ira. Nelot/Nafulotan ya payayat da ngammin nga makkarabbalay gafu ta nangurug dan kan y Afu Jesus.
- 35 Kan kamatarukan na, ya mammoray ira, binon da ya pulis ira nga kunda nga makkahi kan ya guardia, "Sueltan mu tu dua nga tolay."
- 36 Sangaw, kunna nga nakkahi ya guardia kan ira Pablo, "Nepakahi ya mammoray ira kan masueltan kayun. Awayya nu gafen nga mapanaw ngin nga sigga-imamak ya ginnonotan nu."
- 37 Ngam kunna y Pablo nga nakkahi kan ya pulis ira, "Romano kami pay kan kagitta ra, ngam maski awan nga natafulan da nga liwat mi, nepapalapak da kami kan ya paratubangan ya toloy, en nepekarsel da kami peba. En sangaw, ikayat da kami kazze/pano nga papanawan kan sekreto? Mari na awayya! Ngam mawag kan ira mismu ya umang mangilawan kan ikami."
- 38 Sangaw, minang nepadumug ya pulis ira ya nepakahi y Pablo kan ya mammoray ira. Kattu nammuan da nga Romano ra Pablo, nakatalaw ra.
- 39 Minang da gafen nga nakipakoma kan ira. Pinallawan da ira, en nekiddaw ra kan ira nga mapanaw ran kan ya siudad.
- 40 Kattu nallawan da Pablo kan ya akkarselan, minang da be laman kan ya balay ra Lydia, en kannay, nasingan da ya wawwahi ira kan pangurug.

Pinagutuk/Pinaturid/Pinataggad da ira, en sangaw, napanaw ran kan ya ciudad.

Kinikkingngua 17

¹ Sangaw, sinalebaran da ya ciudad ya Amfipolis en ya ciudad ya Apolonia, en nakakaddet da kan ya ciudad ya Tesalonica nga dian ya isa nga sinagoga ya Judio ira.

² Segun kan ya kustumbre ra Pablo, minang da kannay, en kan tallu nga matturunud nga algaw nga angngilinan da, nakiergo iggina kan ya totolay kannay kan me-annung kan ya hinnian/asan kan ya Sagrado nga Turak.

³ Nepakanawag na en pinakurug na kan ira nga neturak kannay nga mawag kan mapazapaziyat, matay en magginnolay ya Cristo. Kunna nga nakkahi peba, "Yaw nga Jesus nga ipalappat ku kan ikayu, iggina ya Cristo."

⁴ Hinnian dudduma/karruan kan ira nga nangurug, en netadday ra kan y Pablo en y Silas, en kunna tian pay ya kiningngua ya aru nga Griego nga minaddayarayaw kan y Afu Dios en babbay nga me-ekakua.

⁵ Ngam gafu ta hinnian mari Judio ira nga nangurug, namassil ya Judio ira. Nangammung da gafen kan dudduma nga lallaki nga lokolokowan nga nasimmuan da kan ya dalan tase pagapagulluan da ya ciudad. Kannia annaful da kan y Pablo en y Silas tase iyatubang da ira kan ya totolay, minang da sinallung ya balay ya tolay nga mangngahan kan Jason.

⁶ Ngam kattu mari ra natafulan ira, zinedelag da y Jason en ya dudduma nga wawwahi kan pangurug nga ne-angay ra kan ya atubang ya mammoray ira kan ya ciudad. Kunda nga nangikullet, "Ya totolay nga namagapagulu kan aru nga lugar kan ya interu mundo, minang da pay ngin kanniaw,

⁷ en inalaba y Jason ira kan ya balay ra. Ira ngammin, tuthuriyan da ya dorob y Emperador nga kayan da nga hinnian tanakkuan nga patul nga mangngahan kan Jesus."

⁸ Napagulu ya totolay en ya mammoray ira kan ya ciudad kannia nepakagina ra kan yan.

- ⁹ Sangaw, pinaffiansa ra y Jason en ya kakavulun na, en pinapanaw ra iran.
- ¹⁰ Kattu naggabi ngin, ya wawwahi ira kan pangurug, insigida binon da y Pablo en y Silas kan ya ciudad ya Berea. Kattu nakakaddet da kannay, minang da kan ya sinagoga ya Judio ira.
- ¹¹ Mas napia ya appanapanonot ya Judio ira kannay annnek/ngam kan ya Judio ira nga maddian kan Tesalonica, gafu ta navukatan ya ginnonotan da nga maggiggina kan ya netuttuldu ra Pablo nga giligilammuan da kan kagalgaw ya Sagrado nga Turak tase mammuan da nu kurug ira yan nga kinahakahi ra.
- ¹² Gaggafen, aru kan ira ya nangurug, en hinnian pay dudduma nga Griego nga me-ekakua nga babbay en lallaki nga nangurug.
- ¹³ Ngam kattu nammuan ya Judio ira kan Tesalonica nga nepalalappat da Pablo ya ergo y Afu Dios kan Berea pay, minang da pay kannay tase bensian da ya totolay nga maddian kannay nga maggulu.
- ¹⁴ Sangaw, ya wawwahi kan pangurug, nerame ra pinapanaw y Pablo nga minang kan ya dappit ya bebay, ngam nattalan/nabbattang y Silas en y Timoteo kan Berea.
- ¹⁵ Ya nevulun ira kan y Pablo, netulud da iggina addet kan ya ciudad ya Atenas, en nattoli ra balalaman kan Berea kabalin ya nepangngibilin na kan ira kan mallian y Silas en y Timoteo nga gumanat kan iggina.
- ¹⁶ Kannia attalattaron y Pablo kan ira Silas kan Atenas, nasingan na nga hinnian napakaru nga rebultu kan ya ciudad, en nelot/nafulotan ya neka-istorbo ya nonot na.
- ¹⁷ Sangaw, nakiergo iggina kan ya Judio ira en ya mari Judio ira nga minaddayarayaw kan y Afu Dios kan ya sinagoga, en kan ya totolay pay nga nasimmuan na kan plasa kan kagalgaw.
- ¹⁸ Hinnian dudduma nga minattuldu nga nammuan kan Epicureo en kan Estoico nga nakiddibate kan iggina. Kunda ya dudduma nga namovut, "Hanna ya ikayat nga kayan yan nga wangit nga tolay?" Kunda ya dudduma

nga nakkahi, "Alale mangipalappat iggina kan dayu nga dios ira." Kinahi ra yan gafu ta nepalappat na ya napia nga dumug nga me-annung kan y Jesus en ya agginolay ya nakkakatay ira.

¹⁹ Gafu ta nepalappat na yan, inalak da en ne-angay ra iggina kan ya konseho ra nga narammung kan ya isa nga bakulud nga nangahanan kan Areopago nga hinnian kan ya ciudad. Kunda nga namovut, "Awayyam kazze/pano nga kayan kan ikami nu hanna yan nga bahu nga ituttuldum?

²⁰ On, gafu ta mekapakkapalat ya kayakayan mu nga magina mi. Gaggafen, ikayat mi nga kammuan ya kebalinan ira yan."

²¹ Ngammin ya maddian ira kan Atenas en ya dayu ira nga maddian kannay, yan laman ya ikayat da nga pangufutan kan ya orat da, ya appakoli ra onu ya aggina ra kan hanna laman nga bahu.

²² Sangaw, minang nanadag y Pablo kan ya atubang ya konseho en ya dudduma nga totolay kan ya Areopago, en kunna nga nakkahi, "Ikayu nga maddian kan Atenas, ammuk nga relihioso kayu.

²³ On, gafu ta, kannia annaladalan ku kan ya ciudad nu, nasingan ku ya addayarayawan nu, en nasimmuan ku pay ya isa nga addayarayawan nu nga neturakan ya kunna tiaw, 'Kan ya dios nga mari tera ammu.' Ya Dios gafen nga dayarayawan nu maski mari nu inamammu, iggina ya ipalappat ku kan ikayu.

²⁴ Y Afu Dios nga namaratu kan ya mundo en kan ngammin nga ganagannud nga hinnian kan ya mundo, iggina ya Afu ngammin ya hinnian ira kan langit en kan ya utun lusak, en mari na maddian kan templo nga pinatadag totolay.

²⁵ En awan vulvua/pulus awahan na nga iddan ya totolay kannia assesserbi ra kan iggina, gafu ta iggina mismu ya mangiddan kan angat, aggangangat en ngammin nga ganagannud kan ngammin nga matolay.

²⁶ Kattu gafagafu, namaratu iggina kan isa nga tolay nga naggafanan ngammin ya totolay kan ngammin nga nasion, en pinaddian na ira kan

maddumuruma nga lugar kan ya utun lusak. Dana zinisidi nan ya kanaddu ya attolay ra en nu be tiaw ya paddianan da.

27 Kinikkingngua na ira yan tase tafulan da iggina aber laman nu matafulan da iggina, maski mari na kuru arayyu kan kada isa kan ittera.

28 Yan ya nakahi kattun nga kunna tiaw, 'Megafu kan iggina, matolay tera, magguyu tera en hinnian tera.' Kunna tiaw ya neturak ya dudduma kan ikayu mismu nga minabberso, 'Kurug nga gakagaka na ittera.'

29 Gafu ta anak y Afu Dios ittera, mari tera zinan abbattan nga megitta y Afu Dios kan hanna laman nga vulawan, onu pirak onu batu, rebultu nga pinanday tolai megafu kan ya kalalaki en appanonot na.

30 Pinorrian y Afu Dios kattun ya kinikkingngua ya totolay gafu ta mari ra ammu iggina, ngam sangaw, manduan na ngammin ya totolay kan ngammin nga lugar nga mabbabawi ra kan ya liwaliwat da.

31 On, gafu ta hinnian isa nga algaw nga sinunnak na kattun nga angngipapanunut na kan ya totolay ira kan ya interu mundo, en natunung ya kapanunut da. Sinunnak nan ya tolai nga mamanunut, en kannia nepammaginnoy na kan iggina, pinakurug na kan ngammin nga totolay nga firmi kuan na yan."

32 Kattu nagina ra ya kinahi y Pablo nga me-annung kan ya agginnoy ya nakkakatay ira, hinnian dudduma nga nanguyaw kan iggina, en hinnian dudduma nga kunda nga nakkahi, "Ikayat mi nga ginan manin ya me-annung kan yan nga kinahim."

33 Sangaw, pinanawan y Pablo ira,

34 ngam hinnian dudduma nga totolay nga netadday kan iggina, en nangurug da. Hinnian tolai kan ira nga mangngahan kan Dionisio nga miembro kan ya konseho ra kan ya Areopago, en isa nga babay nga mangngahan kan Damaris, en dudduma peba nga totolay.

Kinikkingngua 18

- ¹ Kabalin na yan, napanaw y Pablo kan Atenas, en minang iggina kan ya siudad ya Corinto.
- ² Hinnian/Asan isa nga Judio nga mangngahan kan Akila nga ne-anak kan ya siudad ya Ponto nga nasimmuan na kannay. Bahu luminabbet iggina en y Priscila nga atawa na nga naggafu kan ya nasion ya Italia. Napanaw ra kan Italia gafu ta nemandu y Emperador Claudio nga mapanaw ngammin ya Judio ira kan ya siudad ya Roma. Minang y Pablo
- ³ nga nakipaddian kan ira en nakipattrabahu kan ira gafu ta naggitta ra kan trabahu nga minappanday kan tolda.
- ⁴ Minang iggina kan ya sinagoga kan kada algaw nga angngilinan da, en nakiergo iggina kan ira, tase mabensi na ya ginnonotan ya Judio ira en ya Griego ira.
- ⁵ Kattu nakakaddet y Silas en y Timoteo kan Corinto nga naggafu kan Macedonia, ya sinungutungul y Pablo, ya angngipalapalappat na kan ya ergo y Afu Dios en ya attettestigu na kan ya Judio ira nga y Jesus, iggina ya Cristo.
- ⁶ Ngam sinutturiya ra en nakkayakayanan da iggina. Megafu kan yan, sinattak na ya sinnun na, en kunna nga nakkahi, "Ikayu pe laman ya tumabbag kan ya kiningngua nu. Bakkan kan yakan ya mapaliwat. Mamegafu kan sangaw, ya mari Judio ira ya angayan ku."
- ⁷ Sangaw, napanaw iggina kannay en minang kan ya balay ya isa nga mari Judio nga mangngahan kan Ticio Justo nga minaddayarayaw kan y Afu Dios. Hinnian ya balay na kan ya bikat ya sinagoga.
- ⁸ Ngam y Crispo nga panakallan kan ya sinagoga en ngammin ya kabbalay na ira, nangurug da kan y Afu Jesus. Kan ya maddian ira kan Corinto, napakaru peba ya nangurug en nabawtisowan kattu nagina ra ya ergo y Afu.
- ⁹ Kan isa nga gabi, nappasingan y Afu Jesus kan y Pablo, en kunna nga nakkahi, "Marim mattalaw, nu azzi massige ka nga mangipalappat, en marim memmang,

- 10 gafu ta hinnian nak kan ikaw, en awan nga manukkal kan ikaw. On, gafu ta napakaru ya totolay kan yaw nga ciudad nga mabbalin kan totolek."
- 11 Naddian y Pablo gafen kan Corinto kan tangarahun se gaddua nga netuttuldu na ya ergo y Afu Dios kan ira.
- 12 Ngam kannia kagubernador y Galio kan ya probinsia ya Acaya, nattaradday ya Judio ira nga minang nanggafut kan y Pablo. Ne-angay ra iggina kan husgadu,
- 13 en kunda nga nakkahi, "Yaw nga tolay, bensian na ya totolay nga dayarayawan da y Afu Dios kan paddayarayaw nga kontra kan ya dorob na."
- 14 Mappanget y Pablo nga makiergo kan ira, ngam ginunnan y Galio iggina nga kunna nga nakkahi, "O, ikayu nga Judio, nu hinnian narakat/napot onu kuru nadammat nga nakua, hinnian zinan rason ku nga maggina kan ikayu.
- 15 Ngam gafu ta ya paddiriskusionan nu, me-annung kan ergo ira, ngahan ira en ya dorob nu pe laman, ikayu pe laman ya maddisidi. Ammarik nga panunutan ya kunna tian."
- 16 Sangaw, pinapanaw na ira kan ya husgadu.
- 17 Sangaw, ginafut ya Judio ira y Sostenes nga panakallan kan ya sinagoga, en sinissintut/kinakkaddug da iggina kan ya atubang ya husgadu, ngam pinorrian y Galio ira yan nga kinikkinggua ra.
- 18 Nabbayag peba y Pablo nga nakipaddian kan ya wawwahi ira kan pangurug kan Corinto. Kattu pinanawan na ira, nattakay iggina kan dakadakal nga barangay nga umang kan Siria, en nevulun y Priscila en y Akila kan iggina. Kannia kasan na peba kan ya ciudad ya Cencrea, kallie ya nepattakay na kan ya barangay, naki-usip/naki-usit iggina gafu ta hinnian nehuramento na kan y Afu Dios.
- 19 Kattu nakakaddet da kan ya ciudad ya Efeso, nattalan/nabbattang da Akila kannay, en minang y Pablo kan ya sinagoga en nakiergo kan ya Judio ira.

- ²⁰ Nekiddaw ra kan iggina nga makipaddian iggina kan ira kan mabayag, ngam ne-ammari na.
- ²¹ Kannia appanaw na kan ira, kunna nga nakkahi, "Nu uray y Afu Dios, mattoli nak kan ikayu balalaman." Sangaw, natakay iggina kan dakadakil nga barangay nga napanaw kan Efeso.
- ²² Kattu nakakaddet iggina kan ya ciudad ya Cesarea, nakkazzat iggina, en minang na binisita ya iglesia kan Jerusalem. Sangaw, minang iggina kan Antiokia kan ya nasion ya Siria.
- ²³ Mediu nannayun iggina nga naddian kannay. Sangaw, napanaw iggina nga sinibisibal/zinahadahat na ya lugar ira kan ya probinsia ya Galacia en ya probinsia ya Frigia, tase pasikannan na ya angngurug ngammin ya disipulo ira.
- ²⁴ Kan yan pay nga tiempo, hinnian Judio nga mangngahan kan Apolos nga ne-anak kan ya ciudad ya Alejandria nga minang kan ya ciudad ya Efeso. Malalaki iggina nga mergo, en ama-ammu na ya Sagrado nga Turak.
- ²⁵ Natulduan iggina kan ya tuldu y Afu Jesus. Napafutu ya nepappalappat na, en fustu ya kinahi na en ya netuldu na nga me-annung kan y Jesus. Ngam ya ammu na laman nga pamawtiso, ya netuldu y Juan nga Minabbawtiso.
- ²⁶ Sangaw, namegafu iggina nga mangipalappat kan ya ammu na nga siggagutuk/siggaturid/siggataggad kan ya unag ya sinagoga. Kattu nagina y Priscila en y Akila iggina, nelabbet da iggina, en nepakanawag da kan napia kan iggina ya tuldu y Afu Dios.
- ²⁷ Kattu zinisidi na ya maddakit nga umang kan ya probinsia ya Acaya, pinasikan ya wawwahi kan pangurug ya nonot na, en naturak da kan ya disipulo ira kannay kan alaban da iggina. Kattu nakakaddet iggina kannay, dakal ya ne-uffun na kan ya nabbalin ira kan mangurug megafu kan ya allak y Afu Dios.

²⁸ On, gafu ta inaffut na ya Judio ira kan ya paratubangan ya totolay megafu kan ya nasikan nga pamakurug na nga y Jesus, iggina ya Cristo, kannia nepangngiyusa na kan ya Sagrado nga Turak.

Kinikkingngua 19

¹ Kannia kasan y Apolos kan Corinto, zinalan y Pablo ya kabakuluran, naddahut en nakakaddet iggina kan ya ciudad ya Efeso. Hinnian/Asan disipulo ira nga nasimmuan na kannay,

² en kunna nga namovut kan ira, "Inalawat nu kazze/pano ya Espiritu Santo kattu nangurug kayun?" Kunda nga siminabbag, "Awan. Mari mi vulvua/pulus peba nagina nga hinnian Espiritu Santo."

³ Kunna nga namovut y Pablo, "Hanna ya nakibawtisowan nu?" Kunda nga siminabbag, "Ya pamawtiso y Juan nga Minabbawtiso."

⁴ Kunna nga nakkahi y Pablo, "Ya pamawtiso y Juan, pakasinnan nga nabbabawi ya totolay kan ya liwaliwat da. En kinahi y Juan kan ya totolay kan mangurug da kan ya tolay nga tumunud kan iggina, iggina y Jesus."

⁵ Kattu nagina ra yan, nabawtisowan da kan ya ngahan y Afu Jesus.

⁶ Sangaw, nepotun y Pablo ya ima na kan ira, en minang ya Espiritu Santo kan ira. Pinergo na ira kan maddumuruma nga perergo, en pinergo na ira kan ya ergo y Afu Dios.

⁷ Mammafulu se dua ra ngammin nga lallaki.

⁸ Kan mattallu nga vulan, kanakanayun nga umang y Pablo kan ya sinagoga, en nagutuk/naturid/nataggad iggina nga nappalapalappat. Nakiergo iggina kan ya totolay gafu ta ikayat na nga bensian ira kannia angngipakanawag na kan ira kan ya appatul y Afu Dios.

⁹ Ngam hinnian dudduma/karruan kan ira nga nataggat ya giffutuan da, en mari ra nangurug. Pinaraparakat da ya tuldu y Jesu Cristo kan ya paratubangan ya narammung ira. Pinanawan y Pablo ira, ngam nevulun na

ya mangurug ira. Minang da kan ya pattulduan nga kua ya isa nga tolai nga mangngahan kan Tirano, en kalgaw, nakiddibidibate iggina kannay.

10 Kunna tian ya kiningngua na kan dua rahun. Megafu kan yan, ngammin ya Judio ira en Griego ira nga maddian kan ya probinsia ya Asia, nagina ra ya ergo y Afu Jesus.

11 Aru ya mekapakkapalat nga milagro nga kinikkingngua y Pablo megafu kan ya pakapangngua y Afu Dios nga neddan na kan iggina.

12 Maski panniuk onu tapit laman nga netukkal kan ya baggi y Pablo, neangay ra kan ya makkatakit ira, en nammapia ya tulahan da, en napappaw ya narakat/napot nga espiritu ira nga minafun kan ira.

13 Ngam hinnian pay dudduma nga Judio ira nga manaladalan nga mamappaw kan narakat nga espiritu ira. Kinakkapan da pay ya mamappaw kan narakat nga espiritu ira kannia angngivuyat da pay kan ya ngahan y Afu Jesus kan ya totolay nga inafunan narakat nga espiritu ira. Kunna tiaw ya kinahi ra, "Kan ya pakapangngua y Jesus nga ipalapalappat y Pablo, imanduk kan ikayu kan mapanaw kayu."

14 Kunna tian ya kiningngua ya pitu nga lallaki nga anak ya isa nga Judio nga panakallan kan ya papari nga mangngahan kan Sceva.

15 Ngam kunna nga siminabbag ya narakat nga espiritu, "Ammuk y Jesus en amruk nu innia y Pablo, ngam ikayu, innia kayu?"

16 Nay nga tolai nga inafunan ya narakat nga espiritu, ginavvat na ira, en pinatuluk na en inaffut na ira ngammin. Inazzan na ya gissinnunan da, biniribiaran na ya gibbaggian da, en sangaw, pinaladdiawan da nay nga balay.

17 Nammuan yaw kan ngammin nga Judio ira en mari Judio ira nga maddian kan Efeso, en nattalaw ra ngammin, en mas nekakua ra ya ngahan y Afu Jesus.

18 Nesimmu yaw peba. Aru kan ya mangurug ira, minang da nepakammu kan ya paratubangan ya totolay ya narakat nga dana kinikkingngua ra.

¹⁹ Hinnian dudduma nga salamangkeru/madyikeru kattun nga nangiyangay kan ya libru ra ira, en pinattaradday ra en sinidug da kan ya paratubangan ngammin ya totolay. Binilang da ya balor ya libru ira, en nammuan da nga mallimafulurivu (^{50,000}) nga pirak.

²⁰ Kunna tian ya nekewarak ya ergo y Afu Jesus en ya nepassikan ya efekto na kan ya attolay ya tolay ira.

²¹ Kabalin ira yan nga nesissimmu, zinisidi y Pablo nga umang iggina kan ya probinsia ya Macedonia en ya probinsia ya Acaya, en kabalin na, umang iggina kan Jerusalem. Kunna nga nakkahi, "Kabalin ya addian ku kannay, mawag kan annak kan Roma pay."

²² Y Timoteo en y Erasto nga dua kan ya minangnguffun ira kan iggina, pinonna na ira kan Macedonia, ngam mediu nabbayag iggina nga naddian kan ya probinsia ya Asia.

²³ Kan yan nga tiempo, hinnian dakal nga gulu megafu kan ya relihion ya Cristiano ira.

²⁴ Hinnian plateru nga mangngahan kan Demetrio nga minappanday kan bibbisang/bibbisut nga pirak nga groto nga addayarayawan ya totolay kan y Artemis nga diosa ra. Aru ya neddan na nga pattafulan ya trabahador na ira.

²⁵ Inammung na ira en ya totolay nga kagitta na nga plateru, en kunna nga nakkahi, "Lallaki, ammu nu nga yaw nga pattafulan tera, yaw ya paggafanan ya napia nga pakkatolayan tera.

²⁶ Ngam nasingan nu en nagina nu ya kayakayan nay nga Pablo, nga mari kanu kurug nga dios ya pinanday ya tolay. Napakaru ya nabensi nan nga pinallikud na kan ya angngurug da kan ira yan nga dios, mari laman kanniaw, Efeso, nu azzi gunese ngammin nga lugar ngin kan ya probinsia ya Asia.

²⁷ En mari kan ya trabahu tera laman ya mappeligro nga mabbalin kan pamammari, nu azzi maski pay ya templo y Artemis nga mekakua nga diosa tera, mabbalin pay kan awan na nga kekuentan, en maffugab mapawan ya

kekapalat na nga dayawan ngammin ya totolay kan Asia en kan ya interu mundo."

28 Kattu nagina ra yan, nelot/nafulotan ya lussaw ra, en kunda nga nangikukkullet, "Mekakua y Artemis nga diosa ya maddian ira kan Efeso!"

29 Nelot ya gulu kan ya interu ciudad. Hinnian dua nga tolay nga ginafut da nga taga Macedonia nga mangngahan kan Gayo en Aristarco nga kakavulun y Pablo kannia aggangay na kan maddumuruma nga lugar. Navvurulun ya totolay nga nappaladdiaw nga minang nga nanedelag kan ira nga dua kan ya lugar nga appagirawan.

30 Ikayat y Pablo zinan nga umang na atubangan ira yan nga totolay, ngam mari nepamavulun ya disipulo ira.

31 Hinnian pay dudduma kan ya mammoray ira kan ya probinsia ya Asia nga kakkofun y Pablo nga nabbon kan umang kan iggina nga nekiddaw ra nga mari na isubu/isibba ya baggi na nga tumallung kan ya lugar nga appagirawan.

32 Naddumuruma ya nekakkarriaw ya maddumuruma nga totolay. Napagulu ra ngammin, en aru ya mari makakammu nu ka-am ta hinnian da kannay.

33 Hinnian tolay kannay nga mangngahan kan Alejandro nga inalak ya Judio ira, en pinatubang da iggina kan ya pattangnan ya lugar nga appagirawan. Nesenniat na kan ya totolay nga memamak da, gafu ta hinnian ikayat na nga kayan.

34 Ngam kattu nasingan da nga Judio iggina, kan dua nga orat, naggirindan da nga kunda nga nangikukkullet, "Mekakua y Artemis nga diosa ya maddian ira kan Efeso!"

35 Ya sekretariu kan ya ciudad, napemmang na ya totolay, en kunna nga nakkahi, "Ikayu nga kagittak nga maddian kan Efeso, innia ya mari makakammu nga ittera nga maddian kan Efeso ya minannanggaw kan ya templo y Artemis nga mekakua en kan ya nasantuan nga batu nga kegittan na nga natanag/nakabok kanniaw nga naggafu kan langit?"

- ³⁶ Awan kan ittera nga makapallimad kan yan. Gaggafen, memamak kayun, en mari nu mangngua kan hanna laman megafu kan ya patu ya gi-ulluan nu,
- ³⁷ gafu ta, ira yaw nga lallaki nga ne-angay nu kanniaw, awan da mamba nga kinokot kan ya templo, en mari ra mamba pinaraparakat ya diosa tera.
- ³⁸ Y Demetrio en ya kakavulun na nga plateru, nu hinnian ikayat da nga akusan, hinnian korte en hues ira, en hinnian pay gagangay nga algaw ira nga kabista ya kaso ira. Awayya ra nga makkara-aka-akusa kannay.
- ³⁹ Nu hinnian peba ikayat nu nga palattuaran, madisidi yan kan ya negagangay nga aggarammung tera.
- ⁴⁰ Mappeligro tera nga makusan megafu kan ya nepaggulu tera kan sangaw nga algaw, gafu ta awan nga kegafanan na, en awan nga rason tera nga me-annung kan yan."
- ⁴¹ Kabalin ya nepakkahi na kan ira yan, pinalabbet nan ya totolay ira nga narammung.

Kinikkinggua 20

- ¹ Kabalin ya gulu, nepakkul y Pablo ya disipulo ira, en pinagapagutuk/pinatapaturid/pinatapataggad na ira. Sangaw, nappakammu iggina kan ira, en minang kan ya probinsia ya Macedonia.
- ² Sinibisibal/Zinahadahat na ya lugar ira kannay, en pinagapagutuk na ya disipulo ira kannay. Sangaw, nakakaddet iggina kan ya probinsia ya Grecia,
- ³ en naddian iggina kannay kan tallu nga vulan. Napanonot na ya mattakay kan dakadakal nga barangay nga umang kan ya nasion ya Siria, ngam nammuan na nga igatagatak/igatagatab ya Judio ira iggina. Zinisidi na gafen nga dalanan na ya Macedonia.
- ⁴ Nevulun kan iggina y Sopatro nga taga Berea nga anak y Pirro, y Aristarco en y Segundo nga taga Tesalonica, y Gayo nga taga Derbe, y Timoteo, y Tikico en y Trofimo nga taga probinsia ya Asia.

- ⁵ Nonna ra nga napanaw kan Filipos, en sinaronan da kami kan ya ciudad ya Troas.
- ⁶ Kabalin ya algaw ira ya Fiesta ya Pan nga Awan na nga Lebadura, nattakay kami pay kan dakadakal nga barangay nga napanaw kan Filipos. Kabalin ya lima nga algaw, naganat mi ira kan Troas, en naddian kami kannay kan pitu algaw.
- ⁷ Kan ya unna nga algaw ya tangaligguan, nakiparammung kami kan ya wawwahi tera kan pangurug, tase maggaddagaddua kami kan pan. Nappalappat y Pablo kan ikami, en nesige na ya aggergo na addet kan tangnga gabi, gafu ta zinisidi na ya mapanaw kan kamatarukan na.
- ⁸ Aru ya allamparan kan ya kuarto kan utun nga narammungan mi.
- ⁹ Hinnian/Asan balabbagitolay nga mangngahan kan Eutico nga aggatuttud kan ya benta. Gafu ta nabayabayag ya nepappalappat y Pablo, nallollomad iggina. Kattu firmi nakakaturug, natanag/nakabok iggina nga naggafu kan ya mekatallu nga piso, en kattu minang da binangun iggina, nasingan da nga natay ngin.
- ¹⁰ Minuttad y Pablo, linakabban na nga ginakkap iggina, en kunna nga nakkahi, "Mari nu mavurung gafu ta natolay igginan."
- ¹¹ Uli naddulot kami, naggaddagaddua kami kan pan, en nangan kami. Sangaw, nakiergo y Pablo kan ikami addet kan mataruk. Kabalin na yan, napanaw kami.
- ¹² Nelot/Nafulotan ya payayat da nga nangilabbet kan ya balabbagitolay kan ya balay na pe laman nga siggamatolay.
- ¹³ Sangaw, nonna kami nga nattakay kan dakadakal nga barangay, en minang kami kan ya ciudad ya Asson, en pinanonot mi nga patakayan mi y Pablo kannay. Iggina ya naka-uray kan yan gafu ta ikayat na ya manalan nga umang kannay.
- ¹⁴ Sangaw, zinafung na kami kan Asson, pinattakay mi iggina, en navvurulun kami nga minang kan ya ciudad ya Mitilene.

¹⁵ Nattakay kami manin kan dakadakil nga barangay nga napanaw kannay, en kan ya netunud nga algaw, nakakaddet kami kan ya lugar nga aranni kan ya fugu ya Chio. Kan ya netunud manin nga algaw, nakakaddet kami kan ya ciudad ya Samos, en kan ya netunud peba nga algaw, nakakaddet kamin kan ya ciudad ya Mileto.

¹⁶ Dana zinisidi na nga mattalebad kami kan ya ciudad ya Efeso, tase mari mi manayun nga maddian kan ya probinsia ya Asia, gafu ta maka-ararat/maka-ararak iggina nga makakaddet kan Jerusalem, tase nu awayya na, hinnian kami kannay kan ya kalgawan Pentecostes.

¹⁷ Kannia kasan mi kan Mileto, nabbon y Pablo kan totolay kan Efeso nga umang mangakkul kan ya lalakay ira nga panakallan kan ya iglesia kannay nga umang da kan iggina.

¹⁸ Kattu nakalabbet da kan iggina, kunna nga nakkahi kan ira, "Ammu nu ya nepattolek kannia neke-evulun ku kan ikayu kan ya interu nepakipaddian ku kan ikayu namegafu kattu unna nga algaw nga nepallabbet ku kan yaw nga probinsia ya Asia.

¹⁹ Ammu nu pay nga sinesserbian ku y Afu Jesus kan nelot nga appakalinak, en naming aru nga nanurut ya luak, en aru ya nekapazapaziyat ku nga nesissimmu megafu kan ya nepangngigatagatab ya Judio ira kan yakan.

²⁰ Ammu nu pay nga marik nabbabang nga nakkahi kan hanna laman nga pammakapianan nu, en nanuttuldu kan ikayu kan ya paratubangan ya totolay en kan ya gibbalayan nu.

²¹ Nepalapalappat ku kan ya Judio ira en kan ya mari Judio ira pay nga mabbabawi ra kan ya liwaliwat da kan y Afu Dios, en mangurug da kan y Afu tera nga Jesu Cristo.

²² En sangaw, mafersa nak nga umang kan Jerusalem, en marik ammu nu hanna ya mesimmu kan yakan kannay,

²³ fera laman yaw, kan kada ciudad, ipakapakammu ya Espiritu Santo kan yakan nga mabalud nak en mapazapaziyat nak kannay.

- ²⁴ Ngam marik ikuenta nga hinnian balor ya angat ku basta laman makakaddet nak kan ya pantay, en mabalin ku ya asserbik nga inalawat ku kan y Afu Jesus nga ipalapalappat ku ya napia nga dumug nga me-annung kan ya allak y Afu Dios.
- ²⁵ "Sangaw, ammuks nga ikayu ngammin nga inanga-angayan ku nga nangipalappatan kan ya appatul y Afu Dios, mari rak kun masingan.
- ²⁶ Gaggafen, kayan ku kan ikayu kan sangaw nga algaw, nga narenu nak nga awan nga tabbahan ku kan ya daha ngammin ya totolay.
- ²⁷ On, gafu ta marik nabbabang nga nangikahi kan ya interu nga bilin y Afu Dios kan ikayu.
- ²⁸ Gaggafen, innan nu ya attolotolay nu en ya attolotolay ya disipulo ira nga megitta kan karneru, gafu ta sinunnak na kayu ya Espiritu Santo nga ikayu ya makammu nga mananggaw kan ya iglesia y Afu Jesus nga ginatang na kan ya daha na pe laman.
- ²⁹ "Ammuk nga kabalin ya appanok, hinnian totolay nga megitta kan naporoporay nga tanam/tanang nga atu nga umang kan ikayu, en mari ra ikallak ya disipulo ira.
- ³⁰ En hinnian pay dudduma/karruan mismu kan ikayu nattaruk nga mangituttuldu kan falso tase me-awawan ya disipulo ira nga me-evulun kan ira.
- ³¹ Gaggafen, malerto kayu! Dandamman nu nga, kan lahuman ya tallu rahun, gabi en algaw, marik nemmang nga nanabatabarang kan ya kada isa kan ikayu nga nanuruturut ya luak.
- ³² "Sangaw, ikatalak ta kayu kan y Afu Dios en kan ya ergo na nga me-annung kan ya allak na nga makapasikan kan ya angngurug nu en makakeddan kan ya erensian nu nga netabba na kan ikayu en kan ngammin nga pinabbalin na kan nasantuan.
- ³³ Awan nga sinamsam ku nga pirak, vulawan onu sinnun nga kukua ya innia laman.

³⁴ Ammu nu mismu nga nattrabahu nak pe laman nga nanaful kan ya mawag ku en ya kakavulun ku.

³⁵ Kan ngammin nga ganagannud, nepasingan ku kan ikayu nga kannia attrabahu nu kan kagittak, mawag kan uffunan tera ya mazziyariyat ira. En mawag pay kan dandamman tera ya ergo y Afu Jesus nga iggina mismu ya nakkahi nga kunna, 'Mas mabendisionan ya mangiddan annек/ngam kan ya mangalawat.' "

³⁶ Kabalin na nga nakkahi kan ira yan, iggina en ira ngammin, nappalentud da nga naddasal.

³⁷ Nattangatangit da ngammin, en ginakkap en inamma-amman da iggina.

³⁸ Nelot ya dandam da, nepatalluaring gafu ta nakahi na nga mari ra uli masingan ngin iggina. Sangaw, netulud da iggina kan ya dakadakal nga barangay.

Kinikkingngua 21

¹ Kattu nakapappakammu kamin kan ya taga Efeso ira, nattakay kami kan dakadakal nga barangay nga nakkawat kan ya fugu ya Coos. Kan ya netunud nga algaw, minang kami kan ya fugu ya Rodas, en kan ya mekatallu nga algaw, nakakaddet kami kan ya siudad ya Patara.

² Nasimmuan mi kannay ya isa nga dakadakal nga barangay nga umang kan ya probinsia ya Fenicia, en nattakay kami kan yan nga napanaw.

³ Kattu nelahiban mi ya fugu ya Chipre kan ya zimigi, nattalebad kami kan ya ziraya na. Nassige kami kan ya nasion ya Siria, en naffundu kami kan ya siudad ya Tiro, gafu ta diskargan da kannay ya karga nga hinnian/asan kan ya barangay.

⁴ Sinaful mi ya disipulo ira, en kattu natafulan mi ira, nakipaddian kami kan ira kan pitu algaw. Nepakahi ya Espiritu Santo nga nekahi ra kan y Pablo nga mari na zinan umang kan Jerusalem.

- ⁵ Kabalin ya algaw ira nga nepaddian mi kannay, naggannukat kami nga mapanaw tase isige mi ya abbiahe mi. Ngammin ya disipulo ira en ya gi-attawan da en ya gi-anakan da, netulud da kami kan ya liwan ya siudad. Nappalentud kami ngammin kan ya dappit ya bebay en naddasal kami.
- ⁶ Sangaw, nakkarapakapakammu ya kada isa, en nattakay kami kan dakadakal nga barangay, en nattooli ran kan ya gibbalayan da.
- ⁷ Napanaw kami kan ya siudad ya Tiro, en nassige kami en naffundu kami kan ya siudad ya Tolemaida. Binisita mi ya wawwahi kan pangurug kannay, en nakipaddian kami kan ira kan patangalgaw.
- ⁸ Kan ya netunud nga algaw, napanaw kami kannay, en nakakaddet kami kan ya siudad ya Cesarea. Nakipaddian kami kan ya balay y Felipe nga minangngipalappat kan ya napia nga dumug. Isa iggina kan ya pitu nga napili kattun kan ya iglesia kan Jerusalem.
- ⁹ Hinnian appat nga anak na nga mammaginganay nga profeta ira.
- ¹⁰ Kannia nepaddian mi kannay kan pia nga algaw, hinnian profeta nga mangngahan kan Agabo nga naggafu kan ya probinsia ya Judea,
- ¹¹ nga nakalabbet kan ikami. Inalak na ya sintaron y Pablo, en binalud na pe laman ya taka en ima na, en kunna nga nakkahi, "Yaw ya kayan ya Espiritu Santo, 'Kunna tiaw ya ammalud ya Judio ira kan Jerusalem kan ya makassintaron kan yaw, en iyalawat da iggina kan ya mari Judio ira.' "
- ¹² Kattu nagina mi yan, kinakkapan mi en ya totolay kannay nga bensian y Pablo nga mari na umang kan Jerusalem.
- ¹³ Ngam kunna nga siminabbag, "Ka-am ta mattangatangit kayu nga pakarandamman nu laman ya futuk? Siggaparan nak nga mari laman nga mekarsel, ngam maski pay mapatay nak kan Jerusalem para kan y Afu Jesus."
- ¹⁴ Kattu mari mi nabensi iggina, pinorrian min, en kummi nga nakkahi, "Matumpal gafen ya uray y Afu Dios."

- 15 Kabalin na ira yan nga algaw, naggannukat kami nga umang kan Jerusalem.
- 16 Hinnian pay dudduma/karruan nga disipulo nga taga Cesarea nga nevulun kan ikami. Netulud da kami kan ya balay y Mnason nga taga Chipre nga nabayag ngin nga disipulo nga pakipaddianan mi kan Jerusalem.
- 17 Kattu nakalabbet kami kan Jerusalem, nayayat ya wawwahi tera kan pangurug nga nangalaba kan ikami.
- 18 Kan ya netunud nga algaw, nevulun kami kan y Pablo nga minang nabbisita kan y Santiago, en hinnian pay kannay ngammin ya lalakay.ira nga panakallan kan ya iglesia.
- 19 Zinniotan na ira, en pinakoli na kan ira kan napia ya kinikkingngua y Afu Dios kan ya mari Judio ira kannia nepassesserbi na kan iggina.
- 20 Kattu nagina ra ira yan, zinayarayaw ra y Afu Dios, en kunda nga nakkahi kan y Pablo, "Wahi, ammun nga minarivu kan ya Judio ira ya nangurug ngin kan y Afu Jesus. Ira ngammin, napafutu ya ammaraparulot da kan ya Dorob y Moises.
- 21 Nadumug da yaw nga me-annung kan ikaw: Ituttuldum kanu kan ya Judio ira nga maddian kan ya lugar ira ya mari Judio ira nga likuran dan ya neturak y Moises, ikayat na nga kayan, kayakayan mu kanu nga mari ra ipakugit ya gi-anakan da onu vuluvulunan ngin ya kustumbre tera nga Judio.
- 22 Siguradu nga mammuan dan nga hinnian kan kanniaw. Hanna gafen ya kuan tera?
- 23 Kunna tiaw gafen ya kayan mi nga kuan mu: Hinnian appat nga lallaki kan ikami nga hinnian nehuramento ra kan y Afu Dios.
- 24 Alakan mu ira, en metadday ka kan ira kannia akkipakarenu ra, en ikaw ya mappaga kan ya gastos da kannia kapakarenu ra, tase awayya ra nga mappakulukut/mappakurukkup. Nu kuan mu yan, mammuan ngammin ya totolay nga mari kurug ya nadumug da nga me-annung kan ikaw, nu azzi napia ya ammuluvulun mu kan ya Dorob y Moises.

²⁵ Ngam nu me-annung kan ya mari Judio ira nga nabbalin kan mangurug, neturak tera kattun kan ira ya nakkara-anahutan tera nga mawag kan mari ra mangan kan ne-ofresi/nededika kan rebultu ira, onu daha, onu ayam nga mari napadaha, en mari ra maddallaw."

²⁶ Kan ya netunud nga algaw, inalak y Pablo ya appat nga lallaki, en nattaradday ra nga namakarenu kan ira pe laman. Kabalin na, siminallung da kan ya lalantaran ya templo tase ipakammu ra kan ya pari nu pia nga algaw peba ya kabalin ya kapakarenu ra, gafu ta, kabalin na yan, iyofresi ra ya ofresi nga para kan ya kada isa kan ira.

²⁷ Kattu aranni nga mangultimu ya pitu algaw nga kapakarenu ra, hinnian dudduma nga Judio nga taga probinsia ya Asia nga nakasingan kan y Pablo kan ya lalantaran ya templo. Ginafut da iggina, en sinuntusak da ngammin ya totolay

²⁸ nga kunda nga nangikullet, "Lallaki nga Israelita, uffunan nu ikami! Iggina yaw ya tolay nga mattuttuldu kan ya totolay kan ngammin nga lugar nga mekontra kan ittera nga Judio, kan ya Dorob y Moises, en kan yaw nga templo pay. Mari kan yan laman, nangitallung iggina kan mari Judio ira kan yaw nga lalantaran ya templo, en pinabbalin na gafen yaw nga sagrado nga lugar kan mari narenu."

²⁹ Kinahi ra yan gafu ta dana nasingan da iggina en y Trofimo nga kavulun na nga taga Efeso kan ya ciudad ya Jerusalem, en inabbat da nga netallung y Pablo iggina kan ya lalantaran ya templo.

³⁰ Nagulu ya interu nga ciudad, en nappaladdiaw ya totolay nga minang nanggafut kan y Pablo, en zinedelag da iggina nga nelawan kan ya lalantaran ya templo. Nerame ra sinerran ya trangka na ira.

³¹ Kannia ammatay ra zinan kan iggina, nedanug kan ya medior ya suddalu ira nga taga Roma nga magulugulu ngammin ya totolay kan Jerusalem.

³² Nerame na nangakkul kan suddalu ira en kapitan ira, en nappaladdiaw ra nga nazzittag nga minang kan ya dian ya gulu. Kattu nasingan ya totolay ya medior en ya suddalu ira, inimangan da nga binubbug y Pablo.

³³ Sangaw, minaranni ya medior kan y Pablo, inaresta na iggina, en nemandu na nga makawaran iggina kan dua. Pinovutan na nu innia y Pablo en nu hanna ya kiningngua na.

³⁴ Naddumuruma ya nekukkulet ya maddumuruma nga totolay, en mari na nammuan ya kurug nga nesimmu megafu kan ya gulu ra. Gaggafen, nemandu na nga me-angay y Pablo kan ya baraks da.

³⁵ Kattu nakakaddet da kan ya addan, fersadu nga inakkat ya suddalu ira y Pablo gafu ta nelot/nafulotan ya gazzit ya totolay kan iggina.

³⁶ Napakaru ya totolay nga nevulun kan ira nga kunda nga nangikukkulet, "Patayan nu iggina!"

³⁷ Kannia pappangetan da nga itallung y Pablo kan ya baraks da, kunna nga nakkahi kan ya medior kan perergo Griego, "Hinnian ikayat ku nga kayan kan ikaw." Kunna nga nakkahi ya medior, "Ammum balattan ya mergo kan Griego.

³⁸ Bakkan kan ikaw gafen tu taga Egipto nga bahu narrebelde, nga nangigiya kan ya appattarivu nga lallaki nga grupo nga nangahanan kan Minammatapatay, en negiya na ira kan ya disierto."

³⁹ Kunna y Pablo nga siminabbag, "Isa nak nga Judio nga taga ciudad ya Tarso kan ya probinsia ya Cilicia nga totolay ya isa nga ciudad nga paddumumug. Ikiddok kan ikaw nga ipamavulun mu nga makiergo nak kan ira yaw nga totolay."

⁴⁰ Pinavulunan ya medior iggina nga makiergo kan ira. Nanadag iggina kan ya addan, en nesenniat na kan ira nga memamak da. Kattu nemamak da ngammin ngin, nakiergo iggina kan ira kan perergo Hebreo.

Kinikkingngua 22

- ¹ Sangaw, kunna y Pablo nga nakkahi kan ira, "Wawwahik en amak ira, ginan nu ya panefensak kan yakan pe laman kan ya paratubangan nu."
- ² Kattu nagina ra nga nakiergo iggina kan ira kan perergo Hebreo, mas nemamak da. Nesige na nga kunna nga nakkahi,
- ³ "Isa nak nga Judio nga ne-anak kan ya ciudad ya Tarso kan ya probinsia ya Cilicia, ngam naddakal nak kan yaw nga ciudad ya Jerusalem, en natulduan nak kan y Gamaliel nga mestru, en netuldu na kan yakan ya kestrikto ya dorob ya ginafu tera ira. Napafutu ya nepassesserbik kan y Afu Dios kan kagitta nu ngammin kan sangaw nga algaw.
- ⁴ Pinazapaziyat ku addet zi matay ya totolay nga mangurug kan y Jesus. Inara-arestak ira, lallaki en babbay, en nepekarsel ku ira.
- ⁵ Ya pari nga katanangan ya kekuentan na en ya interu konseho en ya panakallan nga lalakay ira, awayya ra nga testiguan yaw nga kayan ku. Iniddannan dak kan turak ira tase iyangek ira nay kan ya kagitta tera nga Judio ira kan ya ciudad ya Damasco. Minang nak kannay tase arestan ku ira nay nga totolay, en iyangek ira kan Jerusalem nga aggabalud tase makastigo ra."
- ⁶ "Kannia ikami nga umara-aranni ngin kan Damasco, kan mattangnga algaw, gavvat nga hinnian makatulang nga nawag nga naggafu kan langit nga nangnawag kan ya pallehut mi.
- ⁷ Natomba nak kan ya lusak, en hinnian ngaral nga naginak nga kunna nga nakkahi kan yakan, 'Saulo! Saulo! Ka-am ta pazapaziyatan nak?'
- ⁸ "Kungku nga namovut, 'Afu, innia ka?' "Kunna nga siminabbag, 'Yakan y Jesus nga taga Nazaret nga pazapaziyatan mu.'
- ⁹ Ya kakavulun ku, nasingan da ya nawag, ngam mari ra nantindian ya ngaral nga nakiergo kan yakan.
- ¹⁰ "Kungku nga namovut, 'Afu, hanna ya kuan ku?' "Kunna nga siminabbag, 'Gumangun kan, en angkan kan Damasco, en makahi kan ikaw kannay ngammin ya mawag kan kuan mu.'

- 11 Sangaw, marik nakasingan megafu kan ya nekatulang ku kan yan nga nawag, en kinebit dak gafen ya kakavulun ku, en minang kami kan Damasco.
- 12 "Kan yan nga ciudad, hinnian tolai nga mangngahan kan Ananias. Makadios iggina nga minammarulot kan ya dorob y Afu Dios. Ngammin ya Judio ira nga maddian kannay, ikakua ra iggina.
- 13 Minang iggina kan yakan, nanadag kan ya bikat ku, en kunna nga nakkahi, 'Wahi Saulo, makasingan kan!' Insigida nakasingan nak, en nasingan ku iggina.
- 14 Nesige na nga kunna nga nakkahi, 'Ya Dios ya ginafu tera ira, sinunnak na ka nga pangipakammuan na kan ya uray na, pangipasingannan na kan ya Natunung en pangipaginan na kan ya ngaral na,
- 15 gafu ta tettestiguan mu ya nasingan mu en ya naginam, en kukukuan mu yan kan ngammin nga totolay para kan iggina.
- 16 Sangaw, hanna peba ya taronan mu? Lumakkat ka en makibawtiso kan, en ikiddom ya kapakoma ya liwaliwat mu nga maddasal ka kan y Afu.' "
- 17 Nesige y Pablo nga kunna nga nakkahi, "Nanoli nak kan Jerusalem, en kannia yakan nga maddasal kan ya lalantaran ya templo, hinnian nappasingan kan yakan.
- 18 Nasingan ku y Afu Jesus, en kunna nga nakkahi, 'Malistu ka nga mapanaw kan Jerusalem gafu ta mari mamba alawatan ya totolay kanniaw ya kayan mu kan ira nga me-annung kan yakan.'
- 19 "Kungku nga siminabbag, 'Afu, awan, gafu ta ammu ra mismu nga siminallung nak kan kada sinagoga, en nepekarsel ku en nepalapalatiguk ya mangurug ira kan ikaw.
- 20 En kannia nepammatay ra kan y Esteban nga nanestigu kan me-annung kan ikaw, hinnian nak mismu nga aggatadag kannay nga minanahut en nangguardia kan ya gilluturan ya gissinnunan ya namatay ira kan iggina.'

- ²¹ "Ngam kunna nga nakkahi y Afu Jesus, 'Mapanaw ka kan yaw nga ciudad, gafu ta bonan ta ka nga umang kan ya arayyu nga lugar nga paddianan ya mari Judio ira.' "
- ²² Ginina ya totolay iggina addet kan ya nepakkahi na kan yan, ngam kattu kinahi na yan, kunda nga nangikukkullet, "Patayan nu igginan! Mari na mepangngat nga matolay!"
- ²³ Nakkakkarriaw ra, newatawatawat da ya gilluturan ya gissinnunan da, en nangiawwarsi ra kan gahuk.
- ²⁴ Megafu kan yan, nemandu ya medior kan ya suddalu ira nga itallung da y Pablo kan ya baraks da. Nemandu na nga latalatiguan da iggina nga povutan da kan iggina nu hanna ya gafu na kan nakkakkarriaw ya totolay kontra kan iggina.
- ²⁵ Kattu binalud da iggina tase malatiguan, kunna y Pablo nga namovut kan ya kapitan nga aggatadag kannay, "Iyanahut kazze/pano ya dorob nu nga malatiguan ya isa nga tolay ya Roma maski mari na peba nasentensian kan husgadu?"
- ²⁶ Kannia nepakagina ya kapitan kan ya kinahi y Pablo, minang na nepakammu kan ya medior, en kunna nga namovut kan iggina, "Hanna ya pappangetan mu nga ipakua? Yan nga tolay, tolay ya Roma."
- ²⁷ Minang ya medior kan y Pablo, en kunna nga namovut, "Kayan mu kan yakan nu kurug, isa ka kazze/pano nga tolay ya Roma?" Kunna nga siminabbag, "On, Medior."
- ²⁸ Kunna nga nakkahi ya medior, "Kuru dakal ya pinagan ku kan ya gobiernu tase mabbalin nak kan tolay ya Roma." Ngam kunna nga nakkahi y Pablo, "Isa nak nga ne-anak nga tolay ya Roma."
- ²⁹ Ya lallaki nga mappanget nga mallatigu nga mamovut kan iggina, insigida pinanawan da iggina, en nakatalaw pay ya medior kattu nammuan na nga isa y Pablo nga tolay ya Roma, gafu ta nepabalud na iggina tase malatiguan.

³⁰ Ikayat ya medior nga mammuan nu hanna ya kurug nga gafu na kan akusan ya Judio ira y Pablo. Gaggafen, kan ya netunud nga algaw, nepelawan na iggina kan ya akkarselan, en nepakkul na ya panakallan ira kan ya papari en ya interu nga konseho nga marammung da. Sangaw, pinazittag na y Pablo, en ne-atubang na iggina kan ira.

Kinikkingngua 23

¹ Zinulangngan y Pablo ya konseho, en kunna nga nakkahi, "Wawwahik ira, narenu ya konsensiak nga mattolay kan ya atubang y Afu Dios addet kan sangaw nga algaw."

² Y Ananias nga pari nga katanangan ya kekuentan na, nemandu na kan ya aggatadag ira nga aranni kan y Pablo nga lappaggan da ya simuk na.

³ Sangaw, kunna nga nakkahi y Pablo, "Ikaw nga megitta kan pader nga napintan kan furaw, lappaggan na ka y Afu Dios. On, gafu ta aggatuttud ka kannian nga mamangunut kan yakan segun kan ya dorob, ngam sinuriyam ya dorob kannia nepangngimandum nga malappag nak."

⁴ Ya totolay nga aranni kan y Pablo, kunda nga nakkahi, "Ya pari nga katanangan ya kekuentan na, pari y Afu Dios ya nakkayanan mu kan yan nga narakat/napot."

⁵ Kunna nga siminabbag y Pablo, "Wawwahik ira, marik ammu nga iggina ya pari nga katanangan ya kekuentan na. On, gafu ta neturak kan ya Sagrado nga Turak, 'Marim mergo kan narakat kan ya isa nga mammoray kan ya totolay.' "

⁶ Kattu nantindian y Pablo nga Saduceo ya dudduma/karruan kan ya konseho en Fariseo ya dudduma, nesikan na nga kunna nga nakkahi kan ya konseho, "Wawwahik ira, isa nak nga Fariseo, en anak Fariseo. Mapanunutan nak megafu kan ya innanamak nga mapaginnolay ya nakkakatay ira."

⁷ Kattu kinahi na yan, naddiriskusion ya Fariseo ira en ya Saduceo ira, en nagaddua ya konseho.

⁸ On, gafu ta kurruan ya Saduceo ira nga mari mapaginnolay ya nakkakatay ira, en awan nga anghel onu espiritu. Ngam ya Fariseo ira, kurruan da nga mapaginnolay ya nakkakatay ira en hinnian anghel en espiritu ira.

⁹ Nabbalin kan nelot/nafulotan ya gulu ra, en hinnian/asan mestru ira kan ya dorob nga miembro kan ya grupo ya Fariseo ira nga nanadag, en kunda nga nanefensa kan y Pablo, "Awan nga natafulan mi nga narakat nga kiningngua na yaw nga tolay. Maffugab kurug nga hinnian espiritu onu anghel nga nakiergo kan iggina."

¹⁰ Nabbalin kan mas nelot ya addiriskusion da. Sangaw, navurung ya medior nu pappirissingan ya konseho y Pablo, en nemandu na gafen kan ya suddalu ira nga mazzittag da tase umang da garutan iggina kan ya pattarangngan da, en iyangay ra iggina kan ya baraks da.

¹¹ Kagabian na yan nga algaw, nappasingan y Afu Jesus kan iggina, en kunna nga nakkahi, "Maggutuk/Matturid/Mattaggad ka, gafu ta mawag kan testiguan mu kan ya totolay kan Roma ya me-annung kan yakan kan kagitta ya nepattestigum kan ya totolay kan Jerusalem."

¹² Kan kamatarukan na, hinnian Judio ira nga narammung nga nangigatak/nangigatab kan y Pablo, en nehuramento ra nga mari ra mangan onu minum addet zi mapatay ra iggina.

¹³ Maturuk kan appattafulu ra nga nangihuramento kan yan.

¹⁴ Sangaw, minang da kan ya panakallan ira kan ya papari en ya panakallan nga lalakay ira, en kunda nga nakkahi, "Napafutu ya nepangngihuramento mi nga mari mi mangan kan maski hanna addet zi mapatay mi y Pablo.

¹⁵ Nu kunna tian gafen, ikayu en ya kagitta nu nga konsehal ira, ikiddaw nu kan ya medior nga ipezittag na iggina kan ikayu nga alale hinnian peba ikayat nu nga mammuan nga mas napia nga me-annung kan iggina. Siggaparan kami nga mamatay kan iggina kallie na nga makalabbet kanniaw."

- ¹⁶ Ngam ya lalaki nga kanakan y Pablo nga anak ya wahi na nga babay, nagina na ya nepangngigatak da kan iggina. Gaggafen, minang iggina kan ya baraks, en nepakammu na yan kan iggina.
- ¹⁷ Sangaw, nangakkul y Pablo kan isa nga kapitan, en kunna nga nakkahi, "Iyangem yaw nga bagitolay kan ya medior, gafu ta hinnian ikayat na nga ipakammu kan iggina."
- ¹⁸ Sangaw, inalak na en ne-angay na iggina kan ya medior, en kunna nga nakkahi, "Y Pablo nga presu, inakkulan nak en nekiddaw na nga iyangek yaw nga bagitolay kan ikaw, gafu ta hinnian kanu ipakammu na kan ikaw."
- ¹⁹ Kinebit ya medior iggina en ne-arayyu na kan bissang/bissut tase dua ra laman, en kunna nga namovut, "Hanna ya ipakammum kan yakan?"
- ²⁰ Kunna nga siminabbag, "Nattataratuan ya dudduma nga Judio ira nga so nu mataruk, ikiddaw ra kan ikaw nga ipezittag mu y Pablo kan ya konseho nga alale hinnian peba ikayat da nga mammuan nga mas napia kan me-annung kan iggina.
- ²¹ Gaggafen, marim kurruan ya kayan da, gafu ta maturuk kan appattafulu ra nga lallaki nga mattarangap kan iggina. Nehuramento ra nga mari ra mangan onu minum addet zi mapatay ra iggina, en sangaw, siggaparan dan, en talattaronan da laman ngin ya angngitabbam nga kuan mu ya ikiddaw ra."
- ²² Sangaw, nemandu ya medior kan ya bagitolay, "Awan nga pakkayanan mu nga nepakammum ira yan kan yakan." Sangaw, pinalabbet na igginan.
- ²³ Sangaw, nangakkul ya medior kan dua nga kapitan, en kunna nga nakkahi, "Mangiparan kayu kan duangatut nga suddalu, pitufulu nga sineti, en duangatut nga minappika nga mapanaw kan alas nuebe kan gabi nga mangitulud kan y Pablo kan ya ciudad ya Cesarea.
- ²⁴ Mamalawan kayu kan ayam nga pattakayan y Pablo, en iyalawat nu iggina kan y Felix nga gobernador nga awan nga narakat nga nesimmu kan iggina."
- ²⁵ Sangaw, natturak iggina. Kunna tiaw ya neturak na.

- 26 "Mekakua nga Gubernador Felix, diot ku kan ikaw. Yakan y Claudio Lisias.
- 27 "Yaw nga tolay, ginafut ya Judio ira, en pappangetan da zinan nga patayan ngin. Ngam nammuan kun nga isa iggina nga tolay ya Roma, en minang nak gafen en ya suddalu ira, en netalak mi iggina.
- 28 Nekayat ku nga mammuan nu hanna ya pangakusan ya Judio ira kan iggina. Pinazittag ku iggina gafen kan ya konseho ra.
- 29 Nammuan ku nga ya pangakusan da kan iggina, me-annung kan ya dorob da pe laman, ngam awan nga mepangngat nga kegafanan ya kapatay na onu ya kekarsel na.
- 30 Sangaw, nammuan kun nga hinnian totolay nga nangigatak nga mamatay kan iggina, en neramek nepe-angay iggina gafen kan ikaw. Kinahik kan ya mangakusa ira nga ipakammu ra kan ikaw ya pangakusan da kan iggina. Yaw laman ya makahik."
- 31 Sangaw, pinarulot ya suddalu ira ya nemandu na kan ira. Inalak da y Pablo, en mismu kan yan nga gabi, ne-angay ra iggina kan ya babalay ya Antipatris.
- 32 Kan kamatarukan na, nattoli ya suddalu ira kan ya baraks. Ya suddalu ira nga sineti, nassige ra nga nangitulud kan iggina.
- 33 Kattu nakalabbet da kan Cesarea, neddan da ya turak kan ya gubernador, en ne-alawat da pay y Pablo kan iggina.
- 34 Binibbid na ya turak, en pinovutan na kan y Pablo nu hanna ya probinsia na. Nammuan na nga taga probinsia ya Cilicia iggina.
- 35 Sangaw, kunna nga nakkahi, "Mabista ka so nu lumabbet pay tu mangakusa ira kan ikaw." Nemandu na nga maguardian iggina kan ya palasio y Herodes.

Kinikkingngua 24

- 1 Kabalin ya lima nga algaw, y Ananias nga pari nga katanangan ya kekuentan na, ya dudduma/karruan nga panakallan nga lalakay ira en ya

abugadu nga mangngahan kan Tertulo, minang da kan Cesarea. Minang da kan y Felix nga gobernador, en kinahi ra kan iggina ya pangakusan da kan y Pablo.

² Kattu nakkulan y Pablo, pinegafanan y Tertulo nga kinahi ya pangakusan da kan iggina nga kunna nga nakkahi kan ya gobernador, "Mekakua nga Gobernador! Megafu kan ya napia nga ammorem, nabayag ngin nga memamak kami, en napakaru ya nangullian na yaw nga nasion min.

³ Kanakanayun en kan kada lugar, kerandamman mi ira yan, en mari mi makabalat kan ikaw.

⁴ Ngam mari napia nu talantanan ta ka. Ikiddok kan ikaw gafen nga pasensian mu nga ginan ya kayan mi kan manganannuan laman.

⁵ "Nammuan mi nga narakat/napot yaw nga tolay en pagapagulluan na ngammin ya Judio ira kan ya interu mundo, en isa iggina nga panakallan kan ya falso nga sekta ya Nazareno ira.

⁶ Kinakkapan na pay nga pabbalinan ya templo kan mari narenu onu sagrado, ngam ginafut mi iggina. (Ikayat mi zinan nga panunutan iggina segun kan ya dorob mi pe laman,

⁷ ngam minang y Lisias nga medior, en ginarut na iggina kan ikami.

⁸ Kinahi na nga umang kan ikaw ya mangakusa ira kan iggina.) Nu imbistigan mu iggina, mammuan mu mismu kan iggina ya me-annung kan ngammin ira yaw nga ganagannud nga pangakusan mi kan iggina."

⁹ Netadday ya Judio ira pay kan y Tertulo nga nangakusa kan iggina nga mangi-insisti nga kurug ira yan.

¹⁰ Sangaw, nesenniat ya gobernador kan y Pablo nga mergo iggina. Kunna gafen nga nanefensa kan iggina pe laman, "Mekakua nga Gobernador! Ammuk nga natunung ka nga hues kan yaw nga nasion kan aru nga rahun ngin. Gaggafen, mayayat nak nga manefensa kan yakan pe laman kan ya atubang mu.

- ¹¹ Awayya na nga mammuan mu sangaw nga mari massobra kan mafulu se dua nga algaw nga nappasa kattu nakalabbet nak kan Jerusalem tase annak maddayarayaw.
- ¹² Ya mangakusa ira kan yakan, mari rak vulvua/pulus nasingan nga nakiddiskusion kan maski innia kan ya lalantaran ya templo, onu nappagulu kan totolay kannay onu kan ya sinagoga ira onu kan maski hanna nga lugar kan ya ciudad.
- ¹³ En mari ra awayya nga mapakurug kan ikaw ya nangakusan da ira kan yakan.
- ¹⁴ Ngam umanahut nak nga, kannia assesserbik kan ya Dios ya ginafu mi ira, vuluvulunan ku yaw nga relihion nga kayan da nga falso nga sekta. Kurruan ku pay ngammin ya dorob y Moises en ya neturak ya profeta ira.
- ¹⁵ Hinnian/Asan innanamak kan y Afu Dios nga pagginolayan na nattaruk ngammin ya totolay, natunung ira onu narakat ira, en kunna tian pay ya innanaman da.
- ¹⁶ Gaggafen, kanakanayun nga kuan ku ngammin ya panda mawayyak, tase narenu ya konsensiak kan ya atubang y Afu Dios en ya totolay.
- ¹⁷ "Nappasa kan aru nga rahun nga kawan ku kan Jerusalem, nattoli nak kannay nga nangiyangay kan kuartu para kan ya kagittak nga Judio ira en tase mangiddan nak kan ofresi ira.
- ¹⁸ Kannia paddaggunan ku nga kuan yan, en kabalin ku nga napakarennuan segun kan ya dorob mi, nasingan dak kan ya lalantaran ya templo, ngam awan mamba nga totolay onu gulu kan ya pallehut ku.
- ¹⁹ Ngam hinnian dudduma nga Judio nga taga Asia nga nakasingan kan yakan kannay nga hinnian da zinan kanniaw atubang mu, en ira zinan ya mangakusa kan yakan nu hinnian pangontran da kan yakan.
- ²⁰ Gafu ta awan da kanniaw, ira yaw mismu nga hinnian kanniaw nga mangakusa kan yakan, kayan da zinan nu hanna ya liwat ku nga nammuan da kannia nepangngimbistiga ya konseho kan yakan,

²¹ fera laman yaw nga isissa nga nekullet ku kannia aggatadag nak kan ya paratubangan da, 'Mapanunutan nak megafu kan ya innanamak nga mapaginnolay ya nakkakatay ira.' "

²² Ngam y Felix, aru ya ammu na nga me-annung kan yaw nga relihion, en ne-uppat na ya kabista y Pablo nga kunna nga nakkahi, "So nu lumabbet y Lisias nga medior, disidian ku ya kasom."

²³ Sangaw, nemandu na kan ya kapitan nga ipaguardia na y Pablo, ngam mari ra kuru istriktowan onu gamman ya kakkofun na ira nga umang mangiddan kan ya mawag na.

²⁴ Kabalin ya pia nga algaw, luminabbet y Felix en y Drusila nga atawa na nga Judio. Nepakkul na y Pablo gafu ta ikayat na nga ginan ya kayan na nga me-annung kan ya angngurug kan y Jesu Cristo.

²⁵ Kannia angngipalappat y Pablo kan ya me-annung kan ya angngua kan natunung, kan ya annangngal kan ya baggi en kan ya ammanunut nattaruk y Afu Dios kan ya totolay, nakatalaw y Felix, en kunna nga nakkahi, "Awayyam mapanaw be laman. So nu hinnian lugar ku, ipakkul ta ka."

²⁶ En yaw peba, ininnanaman na nga kuartuan y Pablo iggina. Gaggafen, naming aru nga nepakkul na iggina tase mergo ra.

²⁷ Kabalin ya dua nga rahun, y Porcio Festo ya nanali kan y Felix. Ngam pinassige y Felix y Pablo nga nekarsel, gafu ta ikayat na nga pagustuan ya Judio ira.

Kinikkingngua 25

¹ Luminabbet y Festo nga gobernador kan nay nga probinsia nga pammorayan na. Naddian iggina kannay kan tallu algaw. Kabalin na, napanaw iggina kan ya ciudad ya Cesarea en minang kan Jerusalem.

² Ya panakallan ira kan ya papari en ya lallaki nga panakallan kan ya Judio ira, minang da kan iggina, en nepakammu ra ya pangakusan da kan y Pablo.

- ³ Nepakimallak en nekiddaw ra kan iggina nga ipe-alit na y Pablo kan Jerusalem, gafu ta hinnian/asan plano ra nga manarangap kan iggina kan ya dalan.
- ⁴ Ngam kunna y Festo nga siminabbag, "Maddaggun nga maguardian iggina kan Cesarea, en mappanget nak nga manoli kannay.
- ⁵ Gaggafen, pevulunan nu kan yakan ya mammoray ira kan ikayu nga umang kannay, en nu hinnian narakat/napot nga kiningngua na, akusan da iggina kannay."
- ⁶ Naddian y Festo kan Jerusalem kan mawwalu onu mammafulu algaw peba. Kabalin na, nanoli iggina kan Cesarea. Kan ya netunud nga algaw, minang da kan ya husgadu, nanuttud iggina kan ya sillia nga ammanunutan na, en nemandu na nga metallung y Pablo.
- ⁷ Kattu netallung igginan, ya Judio ira nga naggafu kan Jerusalem, nanadag da kan ya pallehut na. Napakaru ya nadammat nga nangakusan da kan iggina, ngam mari ra mamba awayya nga mapakurug.
- ⁸ Kunna y Pablo nga nanefensa kan iggina pe laman, "Awan vulvua/pulus nalliwatan ku nga mekontra kan ya dorob mi nga Judio, onu kan ya templo onu kan y Cesar nga Emperador kan Roma."
- ⁹ Ngam nekayat y Festo nga mapagustuan ya Judio ira. Kunna gafen nga namovut kan y Pablo, "Ikayat mu kazze/pano ya umang kan Jerusalem, tase panunutan ta ka kannay kan me-annung kan ira yan nga nangakusan da kan ikaw?"
- ¹⁰ Ngam kunna y Pablo nga siminabbag, "Aggatadag nak kan ya ammanunutan y Emperador, en mepangngat nga mabista nak kanniaw. Awan vulvua kiningnguak nga narakat nga mekontra kan ya Judio ira, en ammunu mismu yan.
- ¹¹ Nu minannuriya nak kan ya dorob, en nu hinnian narakat nga kiningnguak nga mepangngat nga kapatayan ku, marik kubbitan ya kapatek. Ngam nu

awan nga kakurruan ya pangakusan da kan yakan, awan nga tolai nga make-alawat kan yakan kan ira. Gaggafen, mapila nak kan y Emperador."

12 Nakitabarang y Festo kan ya minattabarang ira kan iggina, en sangaw, kunna nga nakkahi kan y Pablo, "Napila kan kan y Emperador; angka gafen ngin kan y Emperador."

13 Kattu nappasa kan pia nga algaw, y Agripa nga patul en y Bernice nga wahi na, minang da kan Cesarea tase ipasingan da ya ammakakua ra kan y Festo.

14 Kannia nepaddian da kannay kan aru nga algaw, nepakammu y Festo ya kaso y Pablo kan ya patul nga kunna, "Hinnian isa nga presu kanniaw nga napanawan y Felix ya kaso na.

15 Kannia kasan ku kan Jerusalem, ya panakallan ira kan ya papari en ya panakallan nga lalakay ira, nepakammu ra kan yakan ya pangakusan da kan iggina, en nekiddaw ra nga sentensian ku iggina.

16 Netabbag ku kan ira nga mari mi kustumbre nga taga Roma nga iyalawat mi ya maski innia nu mari bitan nga makka-atubang ya mangakusa ira en ya makusan, tase hinnian tiansa na nga manefensa kan iggina pe laman kan me-annung kan ya pangakusan da kan iggina.

17 Gaggafen, nevulun da kan yakan nga minang kanniaw, en marik ne-uppat ya kaso na, nu azzi kan ya netunud nga algaw, nanuttud nak kan ya husgadu, en nemanduk nga metallung ya presu.

18 Kattu nanadag da nga mangakusa kan iggina, awan vulvua narakat nga nangakusan da kan iggina nga negitta kan ya dana inabbat ku nga pangakusan da.

19 Ngam hinnian dudduma/karruan nga naddiriskusionan da nga me-annung kan ya relihion da pe laman en kan me-annung kan ya isa nga tolai nga mangngahan kan Jesus nga natay nga nesiguradu y Pablo kan natolay.

²⁰ Gafu ta marik ammu nu annianna/kunnasi/manna ya angngimbistigak kan ira yan nga ganagannud, pinovutan ku kan iggina nu ikayat na ya umang kan Jerusalem tase mabista ya kaso na kannay.

²¹ Ngam napila iggina kan y Emperador, en nekiddaw na nga mesige iggina nga maguardian addet kan ya ammista na kan iggina. Nemanduk gafen nga maguardian iggina addet kan ya appe-angek kan iggina kan y Emperador."

²² Kunna y Agripa nga nakkahi kan y Festo, "Ikayat ku nga ginan yan nga tolai." Kunna y Festo nga siminabbag, "So nu mataruk, ginan mu iggina."

²³ Kan kamatarukan na, luminabbet y Patul Agripa en y Bernice kan espesial nga seremonia ya nakua. Ya medior ira en ya lallaki nga mangidakal kan ya siudad, kakavulun da nga siminallung kan ya pembistigan. Nemandu y Festo nga metallung y Pablo.

²⁴ Sangaw, kunna y Festo nga nakkahi, "Mekakua nga Patul Agripa en ikayu ngammin nga lallaki nga hinnian kanniaw, masingan nu yaw nga tolai. Ngammin ya Judio ira kan Jerusalem en kanniaw, nekakkarriaw ra nga nekikkiddaw kan yakan nga mepangngat kan mapatay iggina.

²⁵ Ngam awan ku nga natafulan nga narakat nga kiningngua na nga mepangngat kan kapatayan na. Gafu ta napila iggina kan y Emperador, zinisidik nga ipe-angek iggina kan iggina.

²⁶ Ngam awan nga meturak ku nga me-annung kan iggina kan ya pakimorayan ku. Yan ya gafu na kan nepe-angek iggina kan ya paratubangan nu, en nepatalluaring kan ikaw, Patul Agripa, tase kabalin tera nga membistiga kan iggina, hinnian meturak ku kan iggina,

²⁷ gafu ta mari mepangngat nga ipe-angek ya isa nga presu kan iggina nu awan nga neturak ku kan ya nakusan na."

Kinikkingngua 26

¹ Sangaw, kunna y Agripa nga nakkahi kan y Pablo, "Awayya mun nga itadag ya katunungan mu." Netayad y Pablo ya ima na, en kunna nga nanefensa kan iggina pe laman,

- ² "Mekakua nga Patul Agripa, ikuentak nga mapalad nak kan sangaw nga algaw, gafu ta defensan ku yakan pe laman kan ya atubang mu kan ngammin nga pangakusan ya Judio ira kan yakan,
- ³ nepatalluaring gafu ta ammu mamba ngammin ya kustumbre ira en ya paddiriskusionan ira ya Judio ira. Ikiddok gafen kan ikaw nga pasensian nak nga ginan.
- ⁴ "Ammu ngammin ya Judio ira ya attolotolek namegafu kattu kabbing ku, kannia nepaddian ku kan ya nasion ku en kan Jerusalem pay.
- ⁵ Nabayag ngin nga ammu rak, en nu ikayat da, awayya ra nga testiguan nga nattolay nak segun kan ya kustumbre ira ya Fariseo ira nga ka-istriktowan nga sekta kan ya relihion tera nga Judio ira.
- ⁶ Sangaw, aggatadag nak kan ya paratubangan nu nga membistigan megafu kan ya agginnamak kan ya netabba y Afu Dios kan ya ginafu tera ira.
- ⁷ Yaw ya tabba nga innanaman ya mafulu se dua nga tribu tera nga natumpal kan ittera nga napafutu ya assesserbi tera kan y Afu Dios kan gabi en algaw. Megafu kan yaw nga innanama, Mekakua nga Patul, akusan dak ya Judio ira.
- ⁸ Ikayu nga hinnian/asan kanniaw, ka-am ta maziwatan kayu nga mangurug nga pagginolayan y Afu Dios ya nakkakatay ira?
- ⁹ "Kattun, siniguraduk mismu nga aru ya ganagannud nga mawag kan kuan ku nga mekontra kan ya ngahan y Jesus nga taga Nazaret.
- ¹⁰ Naming aru nga kiningnguak ya kunna tian ira kan Jerusalem. Kan ya paka-awayyak nga inalawat ku kan ya panakallan ira kan ya papari, napakaru ya mangurug ira kan y Jesus nga nepekarsel ku, en mari na kan yan laman, ngam maski pay kannia nekabista ra kallie ya nekapatay ra, nabboto nak kan kontra kan ira.
- ¹¹ En naming aru nga pinazapaziyat ku ira kan ngammin nga sinagoga ira, en kinakkapan ku nga finersa ira kan likuran da ya angngurug da kan y Jesus. Megafu kan ya nelot/nafulotan nga lussok kan ira, minang nak maski kan ya siudad ira kan ya tanakkuan nga nasion, tase pazapaziyatan ku ira kannay."

12 "Minang nak kan ya panakallan ira kan ya papari, en sinunnak dak nga iniddannan kan paka-awayyak. Sangaw, namegafu nak nga umang kan ya siudad ya Damasco.

13 Kan mattangnga algaw, Mekakua nga Patul, kannia kasan ku kan ya dalan, nasingan ku ya isa nga nawag nga naggafu kan langit nga mas nanawanawag annak/ngam kan ya sinag nga nangnawag kan ya pallehut mi en ya kakavulun ku nga nakipanalalan kan yakan nga umang kan Damasco.

14 Natomba kami ngammin kan ya rusak, en hinnian ngaral nga naginak nga kunna nga nakkahi kan yakan kan perergo Hebreo, 'Saulo! Saulo! Ka-am ta pazapaziyatan nak? Ya baggim pe laman mamba ya patapatakitan mu kannia angngikukkuttad mu kan ya sihud.'

15 "Sangaw, kungku nga namovut, 'Afu, innia ka?' "Kunna nga siminabbag, 'Yakan y Jesus nga pazapaziyatan mu.

16 Gumangun ka, en manadag kan. On, gafu ta yaw ya gafu na kan nappasingan nak kan ikaw tase tunnakkan ta ka nga masserbi kan yakan en tettestiguan mu ya nepakasingan mu kan yakan en ya uli appasingan ku kan ikaw nattaruk.

17 Palliapalliaran ta ka kan ya Judio ira en kan ya mari Judio ira nga pabbonan ku kan ikaw.

18 Bonan ta ka kan ira tase palladdangan mu ya gimmatan da kan ya kakurruan, en kuan da yan tase likuran da ya kokopan/kallap en atubangan da ya nawag, en tase likuran da pay ya pakapangngua y Satanas en umang da kan y Afu Dios. Kuan da ira yan tase mapakoma ra kan ya liwaliwat da, en tase mesipat da pay kan ya totolay nga pinabbalin y Afu Dios kan nasantuan megafu kan ya angngurug da kan yakan.' "

19 "Gaggafen, Mekakua nga Patul Agripa, pinaraparulot ku ya naggafu kan langit nga nappasingan kan yakan.

20 Kan unna, kan ira nay nga maddian kan ya siudad ya Damasco, en kabalin na, kan Jerusalem en kan ngammin nga lugar ira kan ya probinsia ya Judea

en kan ya mari Judio ira pay, nepalalappat ku nga mawag kan mabbabawi ra kan ya liwaliwat da, en vuluvulunan da ya uray y Afu Dios, en kanakanayun nga kuan da ya napia nga mepangngat kan ya nepabbabawi ra.

²¹ Megafu kan ira yan nga kinikkingnguak, ginafut dak ya Judio ira kan ya lalantaran ya templo, en kinakkapan dak nga patayan.

²² Ngam addet kan sangaw nga algaw, inuffu-uffunan nak y Afu Dios, en yan ya gafu na kan hinnian nak kanniaw nga aggatadag nga mappalalappat kan ikayu, alinak onu atanang ya kekuentan na, nga yan laman ya kinahakahik, ya kinahi ya profeta ira en ya kinahi y Moises kattun nga mesimmu.

²³ Yaw ya kinahi ra, mawag kan mapazapaziyat ya Cristo, en iggina ya unna nga magginolay, en megafu kan yan, awayya na nga iyangay na ya nawag kan ya kagitta na nga Judio ira en kan ya mari Judio ira."

²⁴ Kannia y Pablo nga manefensa kan iggina pe laman kan kunna tian, kunna y Festo nga nangikullet, "Ulapa ka, Pablo! Pinolapa na ka ya kadakal ya ginilammum!"

²⁵ Ngam kunna nga siminabbag y Pablo, "Mekakua nga Festo, marik ulapa, nu azzi kurug en maggafu kan napia nga nonot ya kayakayan ku.

²⁶ En y Patul Agripa nga pakiergowan ku pay nga awan ku nga babang, ammu na ya me-annung kan ira yan nga ganagannud, gafu ta siguraduan ku nga awan kan ira yan nga mari nepakammu kan iggina, gafu ta mari ra nakua kan sekreto.

²⁷ Mekakua nga Patul Agripa, mangurug ka kazze/pano kan ya neturak ya profeta ira? Ammuk nga mangurug ka."

²⁸ Kunna nga siminabbag y Agripa, "Abbattan mu kazze nga kan manganannuan laman, pabbalanan nak kan Cristiano?"

²⁹ Ngam kunna y Pablo nga nakkahi, "Kunne nu manganannuan onu mabayag, idasal ku kan y Afu Dios nga mari na kan ikaw laman, nu azzi maski pay ngammin ya maggiggina ira kan yakan kan sangaw nga algaw, nga

mabbalin kayu zinan kan kagittak fera laman kan ira yaw nga nekakawad ku."

³⁰ Sangaw, nanadag ya patul, ya gobernador, y Bernice, en ya dudduma/karruan nga nakipattuttud kan ira,

³¹ en kattu nallawan da, nerergowan da nga kunda, "Awan nga kiningngua nay nga tolai nga mepangngat kan kapatayan na onu kekarselan na."

³² Kunna y Agripa nga nakkahi kan y Festo, "Awayya na zinan nga masueltan nu mari na zinan napila kan y Emperador."

Kinikkingngua 27

¹ Kattu zinisidi y Festo nga mattakay kami kan dakadakal nga barangay nga umang kan ya nasion ya Italia, ne-alawat da y Pablo en dudduma/karruan peba nga presu kan isa nga kapitan nga mangngahan kan Julio nga isa kan ya grupo ya suddalu ira nga nangahanan kan Batallion y Emperador.

² Hinnian/Asan dakadakal nga barangay nga natakayan mi nga nerehistro kan ya ciudad ya Adrumeto nga maggannukat nga mapanaw nga umang kan ya lugar ira kan ya dappit ya probinsia ya Asia, en nallakkat kamin nga napanaw. Kavulun mi y Aristarco nga taga ciudad ya Tesalonica kan ya probinsia ya Macedonia.

³ Kan ya netunud nga algaw, nakakaddet kami kan ya ciudad ya Sidon. Napia ya kiningngua y Julio kan y Pablo, en nepamavulun na nga umang na bisitan ya kakkofun na kannay, en awayya ra nga iddan kan iggina ya mawag na.

⁴ Nattakay kami manin kan dakadakal nga barangay nga napanaw kannay, en gafu ta turiyan mi ya angin, sinuntul mi ya lingaddan ya fugu ya Chipre.

⁵ Kattu nattalebad kami kan ya bebay nga aranni kan ya probinsia ya Cilicia en ya probinsia ya Pamfilia, naffundu kami kan ya ciudad ya Mira kan ya probinsia ya Licia.

- ⁶ Hinnian dakadakal nga barangay kannay nga nammuan ya kapitan nga nerehistro kan ya ciudad ya Alejandria nga umang kan Italia, en pinatakay na kami kan nay.
- ⁷ Nabayabayag ya nepabbiahe mi kan aru nga algaw, en nararriatan kami nga nakakaddet kan aranni kan ya ciudad ya Gnido, ngam gafu ta turiyan ya angin ikami kannia aggabante mi kan taggappan, nappaziraya kami nga minang kan ya lingaddan ya fugu ya Creta kan ya tangapingit ya ciudad ya Salmon nga parte ya Creta.
- ⁸ Nappaggid kami kan ya dappit, ngam nararriatan kami nga minabante kannay peba panda kan ya nepakakaddet mi kan ya isa nga lugar nga nangahanan kan Nalumamak nga Affunduan nga aranni kan ya ciudad ya Lasea.
- ⁹ Aru nga tiempo ya nadaral mi kannay, en peligro nu isige mi ya abbiahe mi gafu ta nappasa ngin ya Algaw ira nga Aggayuno. Kunna y Pablo nga nangitabarang kan ira,
- ¹⁰ "Lallaki, kan ya pappangetan tera nga pabbiaheyan, masingan ku nga aru ya madaral en mapawan kan ittera, mari laman kan ya karga en ya barangay, nu azzi maski pay kan ya gi-angattan tera."
- ¹¹ Ngam ya kapitan ya suddalu ira, mas ginina na ya kinahi ya makakkua kan ya barangay en ya kapitan na annak/ngam kan ya kinahi y Pablo.
- ¹² Gafu ta mari napia yan nga lugar nga pangifunduan mi kan ya barangay kan ya tiempo baddiaw, mas aru kan ya lallaki ya nangitabarang nga napia nu mapanaw kami kannay tase, nu awayya na, makakaddet kami kan ya isa nga lugar nga nangahanan kan Fenix nga affunduan kan ya fugu ya Creta nga mari na atubangan ya angin nga maggafu kan ya naddatanan/nallatanan ya zilod en silawan en kan ya naddatanan ya ziraya en silawan, en maddian kami kannay kan ya tiempo baddiaw.
- ¹³ Sangaw, kattu mala-angin nga maggafu kan ziraya, napanonot da nga awayya ra nga kuan ya pinalano ra. Finunifun da gafen ya lubid ya angkla

kan ya dakadakal nga barangay, en nappaggid kami kan ya dappit ya bebay, en minabante kami nga nattalebad kan ya bikat ya fugu ya Creta.

¹⁴ Ngam kattu mari nabbayag, nabbaddiaw kan nasikan nga naggafu kan ya fugu kan ya naddatanan ya zilod en silawan.

¹⁵ Kattu nakanna ya barangay, en mari na awayya nga atubangan ya angin, netuluk mi ya angngipayad na kan ikami.

¹⁶ Minang kami nallingad kan ya ziraya ya isa nga bissang/bissut nga fugu nga nangahanan kan Cauda. Kannia kasan mi kan yan nga lugar, nararriatan kami nga nangisiguradu kan ya takuli nga ginuggunggun ya barangay.

¹⁷ Kattu finunifun ya bugador ira ya lubid ya takuli kan ya barangay, ginalagalutan da ya barangay kan lubid, tase mari na masassat. Gafu ta italaw ra nu meddagarra ya barangay kan ya kaginattan nga nangahanan kan Sirte, inakun da ya bela, en netuluk da laman ngin ya angngipayad ya angin kan ya barangay.

¹⁸ Kan ya netunud nga algaw, gafu ta nelot/nafulotan ya nekepalapalung ya barangay mi, pinegafanan da nga nepagilappak ya karga ira kan ya bebay.

¹⁹ Kan ya mekatallu nga algaw, kan ya gi-iman da pe laman, nelappak da ya dudduma nga rumienta ya barangay.

²⁰ Kan aru nga algaw, mari mi nasingan ya sinag en ya bittuan ira, en kattu nassige ya baddiaw nga nasikisikan, awan nga innanama min nga matolay kami.

²¹ Kabalin ya nabayag nga tiempo nga mari ra nanganangan, minang y Pablo nga nanadag kan ya pattarangngan da, en kunna nga nakkahi, "Lallaki, naggina kayu zinan kan yakan nga mari tera zinan napanaw kan Creta. Nu vinulun nu zinan ya netabarang ku, awan zinan nga nadaral onu napawan.

²² Ngam itabarang ku kan ikayu nga pasikannan nu ya ginnonotan nu gafu ta awan kan ikayu nga matay, nu azzi ya barangay laman ya madaral.

²³ Ammuk nga kunna tian ya mesimmu, gafu ta hinnian isa nga anghel ya Dios nga makakkua kan yakan en passesserbian ku nga nappasingan kan yakan kattu gabi,

²⁴ en kunna nga nakkahi, 'Pablo, marim mattalaw, gafu ta mawag kan me-angay ka kan y Emperador. En megafu kan ya allak y Afu Dios, palliaran na pay ya gi-angattan ngammin ya totolay nga makipabbiahe kan ikaw nga kuenta regalu nga iddan na kan ikaw.'

²⁵ Gaggafen, lallaki, pasikannan nu ya ginnonotan nu, gafu ta mangurug nak kan y Afu Dios nga mesimmu yan nga nepakahi na kan yakan.

²⁶ Ngam meddagarra tera kan ya isa nga fugu."

²⁷ Kan ya mekamafulu se appat nga gabi, me-ana-anud kami peba kan ya Bebay ya Adriatico. Kan mattangnga gabi, inabbat ya bugador ira nga umara-aranni kamin kan ya dappit.

²⁸ Ginukud da ya kadalam ya danum, en nammuan da nga tallufulu se annam nga metro ya kadalam na. Mari nabbayag, ginukud da manin, en nammuan da nga duafulu se pitu nga metro ya kadalam na.

²⁹ Megafu kan yan, nakatalaw ra nu meddagarra kami kan kabatuan nga lugar. Sangaw, minang da kan ya likud ya barangay, en nangizittag da kan appat nga angkla, en nedasal da nga, nu awayya na, mammataruk ngin.

³⁰ Ikayat ya bugador ira ya mattammang, en zinittag da ya takuli kan ya bebay nga appen/agin mangizittag da peba kan angkla ira kan ya atubang ya barangay.

³¹ Ngam kunna y Pablo nga nakkahi kan ya kapitan en ya suddalu ira, "Ira yan nga totolay, nu mari ra massige nga maddian kan yaw nga barangay, mari nu mapalliad."

³² Gaggafen, ginattat ya suddalu ira ya lubid nga negalut kan ya takuli, en pinorrian dan.

- ³³ Kattu mappanget nga mammataruk ngin, pinasikan y Pablo ya ginnonotan da ngammin tase mangan da nga kunna nga nakkahi, "Mafulu se appat nga algaw ngin nga mari nu nanganangan.
- ³⁴ Pasikannan nu gafen ya ginnonotan nu tase mangan kayu en massikan kayu, gafu ta awan nga mesimmu kan ikayu."
- ³⁵ Kabalin na nga nakkahi kan yan, nangalak iggina kan pan, nappabalat iggina kan y Afu Dios kan ya paratubangan da ngammin, namissang iggina kan bissang, en namegafu iggina nga mangan.
- ³⁶ Sangaw, napasikan ya ginnonotan da ngammin, en nangan da pay.
- ³⁷ Duangatut se pitufulu se annam kami ngammin kan ya barangay.
- ³⁸ Kattu nabattug dan, nepagilappak da ya trigu kan ya bebay, tase malampawan ya barangay.
- ³⁹ Kattu nammataruk ngin, nelahiban ya bugador ira ya lusak, ngam nay peba laman ya nepakasingan da kan yan nga lugar. Hinnian nasingan da nga sipi nga kaginattan ya dappit na, en napanonot da nga paffunduan da ya barangay kannay nu awayya na.
- ⁴⁰ Ginattat da gafen ya lubid ya angkla nga pinorrian da kan ya bebay, binabbaran da ya galut ya timon ira, en netullu ra ya bela kan ya parte kan ya atubang ya barangay, tase mepayad en mapadappit.
- ⁴¹ Ngam neddagarra ya barangay kan ababbaw nga lugar nga navuttulan ya ginat. Nelumang ya atubang na, en mari na nakapalit ngin. Ya parte ya likud ya barangay, namegafu nga masassat, gafu ta nasikan ya assibat ya palung ira.
- ⁴² Napanonot ya suddalu ira nga patayan da ya presu ira tase awan nga mattafug nga umang kan ya dappit en mattammang.
- ⁴³ Ngam ginamman ya kapitan ya suddalu ira, gafu ta ikayat na nga palliaran y Pablo. Nemandu na kan ya makakammu nga mattafug nga mattuvvu/mattabbraw ra, en monna ra nga umang kan ya dappit,

⁴⁴ en netunud ya dudduma nga gumafut kan kayu onu parte ya barangay, en kunna tian ya nepakakaddet mi ngammin kan ya dappit nga napalliad.

Kinikkinggua 28

¹ Kabalin mi nga nakakaddet kan ya dappit nga napalliad, nammuan mi nga yan nga fugu, nangahanan kan Malta.

² Ya totolay kannay, ne-eruma ya allak nga nepasingan da kan ikami, en inalaba ra ikami ngammin, en nappakinit da kan paggarennuan mi, gafu ta moran en malammin.

³ Namagampat y Pablo kan mattangasippil nga kayu, en kattu nedumbag/nedungu na, hinnian/asan ziriyen nga nallawan kan ya kayu megafu kan ya patu ya afi, en kinassib na ya ima y Pablo nga mari na inibbattan.

⁴ Ya totolay ira nga maddian kannay, kattu nasingan da nga aggabesin ya ziriyen kan ya ima na, nerergowan da nga kunda, "Siguradu, minammatapatay yan nga tolay, gafu ta maski nu napalliad kan ya bebay, mari na mekani ya kallit na pay."

⁵ Ngam sinattak na ya ziriyen kan ya afi, en awan nga nesimmu kan iggina.

⁶ Sinalattaronan ya totolay nga lumattag ya baggi na onu gavvat laman nga matomba nga matay. Ngam kattu nabayag ya nepattaron da kan yan nga awan nga nasingan da nga nesimmu kan iggina nga neruma kan ya negagangay, nanguli ya ginnonotan da, en kinahi ra nga isa iggina nga dios.

⁷ Ya panakallan kan ya totolay kan yan nga fugu, mangngahan kan Publio. Kua na ya dudduma/karruan nga sular ira nga aranni kan ya lugar mi. Inalaba na ikami, en sinanggaw na ikami kan napia kan ya balay ra kan tallu algaw.

⁸ Ngam nekanna nga agga-idda ya ama y Publio nga makkulikug en makkursu. Siminallung y Pablo nga minang kan iggina, naddasal, en nepotun na ya ima na kan iggina, en pinammapia na.

- ⁹ Kattu nesimmu yan, ngammin ya makkatakit ira kan yan nga fugu, minang da pay kan iggina, en pinammapia na ira.
- ¹⁰ Napakaru ya regalu ira nga neddan da kan ikami, en kallie ya nepappanaw mi, nekarga ra kan ya dakadakal nga barangay ya ganagannud nga mawag mi kannia abbiahe mi.
- ¹¹ Kabalin ya nepaddian mi kan yan nga fugu kan tallu vulan, nattakay kami kan dakadakal nga barangay nga nangahanan kan Ziping nga Dios nga nerehistro kan ya ciudad ya Alejandria nga naddian kan yan nga fugu kan ya tiempo baddiaw.
- ¹² Naffundu kami kan ya ciudad ya Siracusa, en naddian kami kannay kan tallu nga algaw.
- ¹³ Napanaw kami kannay, en naddakit kami kan ya ciudad ya Regio. Kan ya netunud nga algaw, hinnian angin nga naggafu kan ziraya, en kan ya mekaddua nga algaw, nakakaddet kami kan ya poblasion ya Puteoli.
- ¹⁴ Hinnian nasimmuan mi kannay nga wawwahi kan pangurug nga nangimbita kan ikami nga makipaddian kan ira kan tangaliguan. Sangaw, napanaw kami kannay nga umang kan Roma tase maddian kami kannay.
- ¹⁵ Ya wawwahi tera kan pangurug nga maddian kan Roma, kattu nadumug da nga aranni kamin, minang da zinafung ikami. Ya dudduma kan ira, zinafung da ikami kan ya Plasa ya Appio, en ya dudduma kan ira, zinafung da ikami kan ya Tres Tavernas. Kattu nasingan y Pablo ira, nappabalat iggina kan y Afu Dios, en napasikan ya nonot na.
- ¹⁶ Kattu nakakaddet kamin kan Roma, nepamavulun nga mesinna y Pablo kan paddianan nga guardian ya isa nga suddalu iggina.
- ¹⁷ Kabalin ya tallu nga algaw, nepakkul y Pablo ya panakallan ira kan ya Judio ira, en kattu narammung da, kunna nga nakkahi, "Wawwahik ira, awan vulvua/pulus kiningnguak nga mekontra kan ya kasijudio tera ira onu kan ya kustumbre ira ya ginafu tera ira. Ngam maski nu kurug yan, ne-alawat dak kan ya taga Roma ira nga nangipanaw kan yakan kan Jerusalem.

- ¹⁸ Kattu inimbistiga rak, awan nga natafulan da nga kegafanan ya kapatek, en nekayat dak nga sueltan.
- ¹⁹ Ngam ya Judio ira, sinuriya ra yan, en nafersa nak gafen nga napila kan y Emperador, maski awan nga pangakusan ku kan ya kagitta tera nga Judio ira.
- ²⁰ Kakurruan na, nakawaran nak megafu kan ya angngurug ku nga minang ngin ya innanaman tera nga Israelita nga bonan y Afu Dios, iggina y Jesus. Yan ya gafu na kan nepakkul ta kayu tase masingan ta kayu en makiergo nak kan ikayu."
- ²¹ Kunda nga nakkahi, "Awan vulvua nalawat mi nga turak nga me-annung kan ikaw nga naggafu kan Judea. En awan pay nga minang kanniaw nga kagitta tera nga Judio ira nga nangipadumug onu nangikahi kan maski hanna nga narakat/napot nga me-annung kan ikaw.
- ²² Ngam ikayat mi nga ginan ya kayan mu nga me-annung kan yan nga sekta nga mangurug kan y Jesus, gafu ta ammu mi nga paraparakattan ya totolay yan nga sekta kan kada lugar."
- ²³ Nanunnak da kan algaw nga akkiparammung da manin kan iggina, en napakaru ya totolay nga minang kan ya paddianan y Pablo kan yan nga algaw. Namegafu kan mataruk addet kan gabi, nepakapakanawag na kan ira ya appatul y Afu Dios kan ya totolay. Kinakkapan na nga binensi ira nga mangurug da kan y Jesus kannia angngiyusa na kan ya dorob y Moises en ya neturak ya profeta ira.
- ²⁴ Hinnian dudduma kan ira nga nabensi kan ya kinahi na, ngam hinnian dudduma kan ira nga mari nangurug.
- ²⁵ Mari ra nakkara-anahut, en kattu maggannukat da nga mapanaw, kunna peba y Pablo nga nakkahi, "Me-aplika kan ikayu pay ya nepakahi ya Espiritu Santo kan y Isaias nga profeta kattun kan ya ginafu tera ira nga kunna,
- ²⁶ 'Angka kayan kan ira yaw nga totolay, "Aggaginan nu mamba kan napia, ngam mari nu makantindi, Duludulangngan nu mamba kan napia, ngam mari nu masingan."

²⁷ On, gafu ta nataggat ya gi-ulluan ira yaw nga totolay, en pinabbangngag da ya giddarangngan/gittalingan da pe laman, en pinakkidam da ya gimmatan da pe laman. Kiningngua ra yan tase mari makasingan ya gimmatan da, onu makagina ya giddarangngan da, onu makantindi ya ginnonotan da. Nu mari ra zinan kiningngua ya kunna tian, manoli ra zinan kan yakan, tase pammapiian ku ira.' "

²⁸ Kunna peba y Pablo nga nakkahi, "Mammuan nu gafen nga yaw nga ergo nga me-annung kan ya ammalliad y Afu Dios kan ya totolay, ne-addet kan ya mari Judio ira, en ginina ra."

²⁹ Kabalin ya nepakkahi na kan ira yan, napanaw ya Judio ira nga naddiriskusion da.

³⁰ Kan lugar dua rahun, naddian y Pablo kan ya balay nga inarkilan na, en inalaba na ngammin ya minang nabbisita kan iggina.

³¹ Nepalapalappat na ya appatul y Afu Dios kan ya totolay, en nagutuk/naturid/nataggad iggina nga nattuttuldu kan me-annung kan y Jesu Cristo nga awan nga naggamma kan iggina.

Roma

Roma 1

- ¹ Yakan y Pablo nga minasserbi kan y Jesu Cristo. Sinunnak na yakan tase mabbalin kan apostol na, en nelinnay nak nga mangipalapalappat kan ya napia nga dumug y Afu Dios.
- ² Netabba na yan nga napia nga dumug kattun nga neturak ya profeta na ira kan ya Sagrado nga Turak
- ³ nga me-annung kan ya Anak na. Nu me-annung kan ya nepabbalin na kan tolay, ne-anak iggina nga naggafu kan ya gakagaka y David nga patul kattun.
- ⁴ Nu me-annung kan ya nasantuan nga espiritu na, napakurug kan pakapangngua kannia nepagginolay na, nga iggina ya Anak y Afu Dios. Iggina y Afu tera nga Jesu Cristo.
- ⁵ Megafu kan iggina, nekallak nak y Afu Dios, en pinabbalin nak kan apostol, tase kan ngammin nga nasion, awayya na nga hinnian/asan totolay nga mangurug en mamaraparulot kan ya napia nga dumug, senannu madayarayaw iggina.
- ⁶ Nesipat kayu pay nga nakkulan y Afu Dios nga nabbalin kan kukua y Jesu Cristo.
- ⁷ Matturak nak kan ikayu ngammin nga hinnian kan ya iglesia kan Roma nga ayatan y Afu Dios nga inakkulan na nga nabbalin kan nasantuan nga totolay na pay. Pare zinan ta hinnian kan ikayu ya allak en imamak nga maggafu kan y Afu Dios nga Ama tera en kan y Afu tera nga Jesu Cristo.
- ⁸ Unna kan ngammin, megafu kan y Jesu Cristo, mappabalat nak kan y Afu Dios megafu kan ikayu ngammin gafu ta nadumug ya totolay kan ya interu mundo ya angngurug nu.
- ⁹ Y Afu Dios nga sesserbian ku kan napafutu kannia angngipalapalappat ku kan ya napia nga dumug nga me-annung kan ya Anak na, iggina ya testiguk nga kakanayan isipat ta kayu kan ya addasal ku.

- 10** Kada addasal ku, ikikkiddok kan y Afu Dios nga nu uray na, makakangay nak mabbisita kan ikayu balalaman.
- 11** Kuru ikayat ta kayu nga masingan, tase iddannan ta kayu kan ne-eruma nga pakapangngua nga maggafu kan ya Espiritu Santo nga mamasikan kan ikayu,
- 12** ikayat ku nga kayan, makkarapasapasikan tera kan ya angngurug tera.
- 13** Wawwahik ira, ikayat ku nga mammuan nu nga naming aru nga negakkad ku ya umang kan ikayu, ngam addet kan sangaw, natalantan nak. Ikayat ku ya umang kan ikayu tase hinnian pammakapianan nu nga kuenta vunga ya assesserbik kan ikayu nga megitta kan ya hinnian kan ya dudduma/karruan nga mari Judio.
- 14** Annungan ku nga ipalapalappat ya ergo y Afu Dios kan ngammin nga totolay, kan ya makakammu ira kan ya ergo Griego en kan ya mari makakammu ira, kan ya masirib ira en kan ya mari masirib ira.
- 15** Yan ya gafu na kan ikayat ku ya umang mangipalapalappat kan ya napia nga dumug kan ikayu pay nga maddian kan Roma.
- 16** Marik ipasiran ya napia nga dumug, gafu ta yan ya pakapangngua y Afu Dios nga pamalliad na kan ngammin nga mangurug, unna kan ya Judio ira en kan ya mari Judio ira pay.
- 17** Ipakammu y Afu Dios ya kinatunung na en ya pamatunung na kan ya totolay kan yan nga napia nga dumug. Mamegafu yan kan angngurug, en mangultimu balalaman kan angngurug. Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya innia laman nga ibilang y Afu Dios kan natunung megafu kan ya angngurug na, matolay."
- 18** Y Afu Dios nga maddian kan langit, ipakapakammu na ya gazzit na kan ngammin nga annuriya ya totolay kan iggina en kan ya kinatunung. Tutturiyan da ira yan kannia angngifuwad da kan ya kurug, en kukukuan da yan megafu kan ya dakkut da.

- ¹⁹ Hinnian awayya ra nga mammuan nga me-annung kan iggina nga manamanawag kan ira gafu ta iggina mismu ya nangipakammu kan ira, ngam ne-ammari ra.
- ²⁰ Ya awayya ra nga mammuan, hinnian y Afu Dios, en awan nga nepammegafu onu pamandanan ya pakapangngua na en ya kinadlios na. Maski mari masingan ya pakapangngua na en ya kinadlios na, nammuan da kan manamanawag namegafu kattu nepammaratu na kan ya mundo gafu ta kuenta masingan kan ya pinaratu na ira, en yan ya gafu na kan awan nga keferan da.
- ²¹ Kakurruan na, maski nu ammu ra nga hinnian kurug nga Afu Dios, mari ra zinayarayaw iggina nga Dios onu nappabalat kan iggina, nu azzi nabbalin kan inutil ya appanapanonot da, en nakokopannan/nakallappan ya ginnonotan da nga awan da nga pattatenap.
- ²² Kayan da nga masirib da, ngam nabbalin da kan ulapa.
- ²³ Imbes kan y Afu Dios nga mekapakkapalat nga mari vulvua/pulus matay ya dayarayawan da, dayarayawan da ya rebultu ira nga megitta ya kasinnan da kan tolay nga matay, en mammanuk, ayam en makkarekay ira.
- ²⁴ Gaggafen, ziniha y Afu Dios ira nga maka-angngua kan narakat/napot nga ganagannud nga ikayat ya giffutuan da, en ya narakat nga kukukuan da, kuenta darallan da ya kekakua ya gibbaggian da pe laman.
- ²⁵ Linikuran da ya kurug nga me-annung kan y Afu Dios, en kinurug da ya laddud/busid, en zinayarayaw en sinesserbian da ya naparatu imbes kan ya namaratu nga iggina zinan ya mepangngat nga madayarayaw kan awan na nga panda. Amen.
- ²⁶ Megafu kan ira yan nga kinikkingngua ra, ziniha y Afu Dios ira nga maka-angngua kan kappasiran nga ganagannud nga nayayatan ya gibbaggian da. Maski ya babbay, linikuran da ya negagangay nga akkitawa ra zinan kan lallaki kannia kukukuan da nga mari negagangay, nga ya kagitta ra nga babbay ya ikabbalay ra.

²⁷ En kunna tian pay kan ya lallaki, linikuran da ya negagangay nga angngatawa ra zinan kan babbay, gafu ta pakkatakatalan da ya kagitta ra nga lallaki. Kuru kappasiran ya kukukuan da nga parehu nga lallaki. Megafu kan yan, makastigo ra, gafu ta yan ya mepangngat nga kakastigo ya narakat nga kukukuan da.

²⁸ Gafu ta ne-ammari ra nga isipat y Afu Dios kan ya appanapanonot da, ziniha na ira gafen nga mappanapanonot kan narakat en maka-angngua ra gafen kan mari mepangngat.

²⁹ Hinnian kan ira ngammin ya ganagannud nga narakat: samsam/agum, lussaw, passil, ammatapatay, akkikkiggungut, angngiloholohot, en angngigatagatak/angngigatagatab. Minangngityismis da,

³⁰ minammaraparakat da, ikalussaw ra y Afu Dios, en awan da nga ammakakua. Minappakatanang da, palagopog da, minammaraparatu ra, en mari ra makimoray kan ya gimmanakan da.

³¹ Mari ra mantindian ya na-espirituan nga ganagannud, mari ra mapammakatalakkan, en awan da nga ayat kan ya giffamillian da, en awan da nga allak kan ya ikattolay ra.

³² Maski ammu ra ya nepakammu y Afu Dios kan ya dorob na nga ya totolay nga maka-angngua kan kunna tian ira, mepangngat nga mapatay, pakakukukuan da peba laman ira yan, en mari na kan yan laman, umanahut da pay kan ya dudduma nga maka-angngua kan ira yan nga narakat.

Roma 2

¹ Ikaw, maski nu innia ka, nu panunutan mu ya ikattolem, kuenta panunutan mu ikaw pe laman, gafu ta, ikaw nga mamanunut, kukukuan mu mamba pay ya megitta kan ya kukukuan da. Gaggafen, marim mefera.

² Ammu tera nga natunung ya ammanunut y Afu Dios kan ya totolay nga maka-angngua kan ira yan nga narakat/napot nga ganagannud.

- ³ Ikaw nga mamanunut kan ya maka-angngua ira kan ira yan nga narakat, ngam kukukuan mu mamba ya megitta kan ya kukukuan da, abbattan mu kazze/pano nga malissian mu ya ammanunut y Afu Dios?
- ⁴ Onu awan kazze laman ngin nga angngikuentam kan ya kadakal ya angngikallak, aggatattam en appasensia na? Marim kazze ammu nga, ya gafu na kan ikallak na ka, tase megiya ka nga mabbabawi kan ya liwaliwat mu?
- ⁵ Ngam megafu kan ya taggat ya futum en kan ya zim nga abbabawi, ama-amungan mu ya gazzit na kan ikaw, en ipasingan na nattaruk yan nga gazzit na kan ya algaw nga angngipakammu na kan ya natunung nga ammanunut na kan ngammin nga minalliwat.
- ⁶ Balabalattan na nattaruk ya kada tolay segun kan ya kinikkingngua na pe laman.
- ⁷ Ira nay nga manafataful kan ya ke-atanang en kekakua ra en kan ya angat da nga awan na nga panda, en kukukuan da yan nga mari ra molang nga maka-angngua kan napia, iddan na ira yan kan ira nattaruk.
- ⁸ Ngam ya tolotay nga manutturiya kan ya napia en mari mamaraparulot kan ya kurug, nu azzi vuluvulunan da ya narakat, nelot/nafulotan ya lussaw en gazzit na kan ira nattaruk.
- ⁹ Azziyariyat en addarandam ya lumabbet nattaruk kan ngammin nga tolotay nga maka-angngua kan narakat, unna kan ya Judio ira en kan ya mari Judio ira pay.
- ¹⁰ Ngam iddanna y Afu Dios kan dayaw, kekakua en imamak ngammin ya maka-angngua kan napia, unna kan ya Judio ira, en kan ya mari Judio ira pay,
- ¹¹ gafu ta mari na mappadumuruma.
- ¹² Ngammin nga tolotay nga malliwat nga awan kan ya paka-awayya ya dorob na, makastigo, maski awan da kan ya paka-awayya na. En ngammin ya tolotay nga malliwat nga hinnian/asan kan ya paka-awayya ya dorob, makastigo segun kan ya dorob.

- ¹³ Ira nay nga mamaraparulot kan ya nemandu kan ya dorob y Afu Dios, ira ya ibilang na kan natunung, bakkan kan ira nay nga maggina laman.
- ¹⁴ Ya mari Judio ira nga awan kan ira ya dorob y Afu Dios, nu negagangay nga kukukuan da ya ganagannud nga nemandu kan ya dorob na, maski awan kan ira ya dorob na, ya angnga-angngua ra kan yan, mabbalin kan ya dorob da.
- ¹⁵ Kannia angnga-angngua ra kan ya neturak kan ya dorob. ipasingan da nga hinnian kan ya giffutuan da ya ikayat nga kayan ya dorob. Umanahut pay ya gikkonsensian da nga kurug yan. Ya ginnonotan da, nu dudduma/karruan, paliwatan da ira, en nu dudduma, defensan da ira.
- ¹⁶ On, ibilang y Afu Dios ira kan natunung nattaruk kan ya algaw nga appapanunut na kan y Jesu Cristo kan ya sekreto ira nga hinnian kan ya futu ya kada tolai. Kan ya napia nga dumug nga ipalapalappat ku, nepakammu na nga yan ya kuan na.
- ¹⁷ Ngam ikaw, kayan mu mamba nga Judio ka. Mammakatalak ka mamba kan ya kasan mu kan ya paka-awayya ya dorob y Afu Dios. Ilagalagom mamba ya relasion mu kan y Afu Dios.
- ¹⁸ Ammum ya uray na, en umanahut ka mamba kan ya kapianan, gafu ta natulduan ka kan ya dorob na.
- ¹⁹ Siguradu ka mamba nga ikaw pe laman ya mangigiya kan ya vulaw ira, en ikaw ya kuenta nawag kan ira nay nga hinnian kan ya kokopan/kallap,
- ²⁰ Siguradu ka mamba nga ikaw pe laman ya matabarang kan ira nay nga mari fustu ya appanapanonot da, en ikaw ya mattuldu kan abbing ira, gafu ta hinnian kan ikaw ya dorob, en hinnian kan ya dorob ngammin ya pakakammu en kurug.
- ²¹ Ikaw nga mattuldu kan ya ikattolem, ka-am ta marim tulduan ya baggim pe laman? Ipalapalappat mu mamba nga mari zinan makkokot ya totolay, ngam makkokot ka mamba.

²² Kayan mu mamba nga mari ra zinan maddallaw, ngam maddallaw ka mamba. Ikalussom ya rebultu ira, ngam makkokot ka mamba kan ya templo nga dian da.

²³ Ilagalagom mamba nga hinnian kan ikaw ya dorob y Afu Dios, ngam ipasapasiran mu mamba iggina kannia annuriyam kan ya dorob na.

²⁴ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya mari Judio ira, paraparakattan da y Afu Dios megafu kan ikayu."

²⁵ Nu paraparulotan mu ya dorob, hinnian kuenta ya nekakugit mu. Ngam nu turiyan mu ya dorob, nabbalin kan alale marim nakugit.

²⁶ Gaggafen, ya innia laman nga mari nakugit, nu kukukuan na ya mandu ira kan ya dorob y Afu Dios, mari na ibilang kazze iggina kan nakugit ngin?

²⁷ Gaggafen, ya innia laman nga mari nakugit, ngam paraparulotan na ya kayan ya dorob, kuenta panunutan na ka nga maski hinnian kan ikaw ya neturak nga dorob en ya nekakugit mu, turiyan mu mamba ya dorob.

²⁸ Ya kurug nga Judio, bakkan kan ya tolai nga Judio kan ya masingan kan ya liwan ya baggi na laman; en ya kurug nga nekakugit, bakkan kan ya masingan nga nekakugit ya parte laman ya baggi na.

²⁹ Ngam ya kurug nga Judio, iggina ya tolai nga Judio kan ya kononaggan na, en ya kurug nga nekakugit na, nakua kan ya futu na. Trabahu ya Espiritu Santo yan, mari megafu kan ya neturak nga dorob. Ya innia laman nga kunna tian ya nekakugit na, mari maggafu ya kedayaw na kan totolay nu azzi kan y Afu Dios.

Roma 3

¹ Hanna gafen ya bentahe mi nga Judio kan ya mari Judio ira? Onu hanna ya serbi ya nekakugit?

² Napakaru! Unna kan ngammin, nekatalak y Afu Dios ya bilin na kan ikami.

- ³ Ngam hanna gafen nu hinnian/asan dudduma/karruan kan ikami nga mari napammakatalakkan? Mawawan kazze/pano ya kekatalak y Afu Dios megafu kan ya kawan kekatalak da?
- ⁴ Awan! Kurug ya kayan y Afu Dios, maski nu malladdud/mabbusid ngammin ya totolay. Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Masingan nga natunung ka kan ya ergom ira, en nu makusan ka, mangaffut ka."
- ⁵ Ngam nu mas masingan ya kinatunung y Afu Dios megafu kan ya dakkut tera, hanna ya makahi tera? Awayya na kazze nga kayan tera nga mari natunung y Afu Dios gafu ta kastigowan na ittera? Yan ya povut ya totolay nga mari makakammu kan y Afu Dios.
- ⁶ Awan, gafu ta, nu kurug yan, annianna/kunnasi/manna ya ammanunut na kan ya totolay kan ya mundo?
- ⁷ Ngam, nu masingan nga mapammakatalakkan y Afu Dios nga maka-angngua kan natunung gafu ta marik mapammakatalakkan, en mas madayarayaw gafen iggina, ka-am peba laman ta makastigo nak nga minalliwat?
- ⁸ En yaw peba, ka-am ta mari tera mangngua kan narakat/napot gafu ta napia mamba ya resulta na? Hinnian dudduma nga mamaraparakat kan yakan nga kayan da nga netulduk ya kunna tian. Mepangngat ya kakastigo ra nattaruk.
- ⁹ Hanna gafen ya pangultimuan na? Mas napia kazze ya situasion mi nga Judio annak/ngam kan ikayu nga mari Judio? Awan, gafu ta bahu kinahik nga ngammin nga totolay, Judio onu mari Judio, parehu ra malliwat.
- ¹⁰ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Awan vulvua/pulus natunung, ni isa.
- ¹¹ Awan nga makantindi kan ya kurug; Awan nga manaful kan y Afu Dios.
- ¹² Linikuran ngammin ya totolay iggina, paraparehu ra nga nabbalin kan narakat. Awan nga maka-angngua kan napia, ni isa."

- 13 "Aggavukat nga livun ya kegittan ya gissimukan da; en pangilohot ya pangiyusan da kan ya gizzilan da." "Ya na-arrakat nga ergo ira nga mallalawan kan ya gibbibihan da, megitta kan zita ziriyan."
- 14 "Napannu ya gissimukan da kan pangiged/pangibanu/pangilunud en makapatakit nga ergo."
- 15 "Al-alistu ra nga mamatay;
- 16 manaradaral en mamazapaziyat da kan ya hanna laman nga lugar nga angayan da.
- 17 Mari ra ammu ya makipemamak kan ya ikattolay ra."
- 18 "Awan nga attalaw ra kan y Afu Dios."
- 19 Ammu tera nga ngammin ya neturak kan ya dorob, me-aplika kan ikami nga Judio nga hinnian kan ya paka-awayya na, en megafu kan yan, awan nga makakahu kan mari na nalliwat, en tabbahan nattaruk ngammin ya totolay pe laman ya liwaliwat da kan y Afu Dios.
- 20 Manamanawag nga awan nga tolai nga mebilang kan natunung kan ya paningan y Afu Dios megafu kan ya ammaraparulot na kan ya dorob, gafu ta ya serbi ya dorob, ipakammu na nga nalliwat ya totolay.
- 21 Ngam sangaw, nepakammu y Afu Dios kan ittera ya angngibilang na kan natunung ya totolay. Mari megafu kan ya dorob na, ngam ya dorob na en ya profeta ira kattun, nepakammu ra yaw nga kuan na,
- 22 ya angngibilang na kan natunung ya totolay megafu kan ya angngurug da kan y Jesu Cristo, en kuan na yan kan ngammin nga mangurug ira kan iggina, gafu ta awan nga nadduruman tera.
- 23 On, gafu ta, ngammin ya totolay, nalliwat en nakkurang da kan ya kinatunung y Afu Dios.
- 24 Ibilang na kan natunung da megafu kan ya allak na nga regalu na kan ira, en ya pangibilang na kan natunung da, ya annavvut y Jesu Cristo kan ira.

²⁵ Iggina ya pinabbalin y Afu Dios kan me-ofresi/mededika nga pamalliad na kan totolay kannia nepatturut ya daha na, en malawat yan nga kapalliad megafu kan angngurug. Kiningngua na yan kan pangipasingan na kan natunung iggina, maski pinorrian na kattun ya liwaliwat ya totolay megafu kan ya pasensia na.

²⁶ On, kiningngua na yan nga pangipasingan na kan ira yaw nga algaw nga natunung iggina, ikayat na nga kayan, ipakammu na nga natunung iggina mismu en ibilang na pay ya mangurug ira kan y Jesus kan natunung.

²⁷ Hanna gafen ya awayya tera nga iparayag? Awan! Ka-am ta awan nga iparayag tera? Megafu kazze ta mebilang kan natunung tera megafu kan ya ammaraparulot tera kan ya dorob? Awan! Imbes kan yan, mebilang kan natunung tera megafu kan ya angngurug tera kan y Jesu Cristo.

²⁸ On, gafu ta ammu tera nga ya angngurug, yan ya makebilang kan natunung ya innia laman nga tolai, bakkan kan ya ammaraparulot na kan ya dorob.

²⁹ Y Afu Dios, Dios ya Judio ira kazze laman? Mari kazze nga iggina ya Dios ya mari Judio ira pay? On, iggina ya Dios da pay,

³⁰ gafu ta isissa laman ya Dios. Gaggafen, parehu ya angngibilang na kan natunung kami nga Judio megafu kan ya angngurug mi en ya angngibilang na kan natunung kayu nga mari Judio megafu pay kan ya angngurug nu.

³¹ Ikayat ku nga kayan kazze nga awan nga serbi ya dorob gafu ta ya angngurug tera ya kegafanan ya kebilang kan natunung tera? Awan, ngam itadag ku ya kurug nga serbi na.

Roma 4

¹ Nu me-annung kan yan nga gannud, hanna ya makahi tera me-annung kan y Abraham nga mekakua nga ginafu mi nga Judio?

² Kakurruan na, nu nebilang zinan y Abraham kan natunung megafu kan ya nepammaraparulot na kan ya bilin y Afu Dios, hinnian/asan zinan iparayag na. Ngam mari na awayya nga napparayag kan ya atubang y Afu Dios.

- ³ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Kinurug y Abraham y Afu Dios, en megafu kan ya nepangngurug na, nebilang y Afu Dios kan natunung iggina."
- ⁴ Ya tolay nga matrabahu, matandanan, ngam ya tandan na, mari mekuenta kan regalu, nu azzi mepangngat nga paga na.
- ⁵ Ngam ya tolay nga mari makaparulot kan ngammin nga dorob y Afu Dios, nu azzi kurruan na y Afu Dios nga mangibilang kan natunung ya tolay nga mari natunung nga mangurug kan iggina, mebilang kan natunung yan nga tolay megafu kan ya angngurug na.
- ⁶ Megitta kan yan pay ya ikayat nga kayan y David nga patul en profeta kattun kattu kinahi na nga mabendisionan ya tolay nga ibilang y Afu Dios kan natunung, maski mari na pinaraparulot ya dorob. Kunna tiaw ya neturak na,
- ⁷ "Mabendisionan ya tolay nga napakoma ya narakarakat nga kinikkinggua ra en natakkuban ngin ya liwaliwat da.
- ⁸ Mabendisionan ya tolay nga mari dandamman ngin y Afu Dios ya liwaliwat na."
- ⁹ Yan nga kabendision nga kinahi y David, para kan ikami laman kazze nga nakugit onu para kan ikayu pay nga mari nakugit? Umanahut tera mamba nga kurug yaw nga neturak kattun, "Nebalang y Afu Dios kan natunung y Abraham megafu kan ya angngurug na."
- ¹⁰ Kannia ya nekebilang kan natunung iggina, kallie ya nekakugit na onu kabalin na? Kallie ya nekakugit na, mari kan kabalin na.
- ¹¹ Nakugit iggina nga kuenta sennial en pamakurug kan ya nekebilang kan natunung iggina megafu kan ya angngurug na nga hinnian kan iggina kattu mari na peba nakugit. Megafu kan yan, nabbalin iggina kan kuenta ama ngammin ya mari nakugit ira nga mangurug, en mebilang gafen kan natunung da.
- ¹² Kunna tian pay, mebilang iggina kan ama mi ngammin nga nakugit nga mamuluvulun pay kan ya ehemplo ya angngurug na nga ginafu mi nga

hinnian kan iggina kallie ya nekakugit na, en mari kan ya nekakugit mi laman ya kegittan mi kan iggina.

13 Netabba y Afu Dios kan y Abraham en kan ya gakagaka na nga meddan kan ira ya interu mundo. En yan nga nepangngitabba na, mari megafu kan ya nepammaraparulot y Abraham kan ya bilin na, nu azzi megafu kan ya angngurug na nga negafanan ya nekebilang kan natunung iggina.

14 Ya mamaraparulot ira kan ya dorob na, nu ira nay laman ya meddanan kan ya netabba na, mabbalin kan awan nga serbi ya angngurug ya innia laman nga tolay, en awan nga kuenta ya netabba y Afu Dios.

15 Ya dorob, palattuaran na ya lussaw y Afu Dios. Ngam nu awan nga dorob, awan nga annuriya pay.

16 Megafu kan ira yan, zinisidi na nga iddan na ya netabba na kan ittera megafu kan ya angngurug tera, tase awayya na nga maddepende ya katumpal ya netabba na kan ya allak na, en mepasiguradu kan ngammin nga mebilang kan gakagaka y Abraham, mari laman kan ikami nga Judio nga nangiddannan na kan ya dorob na, nu azzi kan ngammin nga toloy pay nga mangurug kan kagitta ya angngurug y Abraham nga kuenta ama tera ngammin nga mangurug.

17 On, gafu ta, kan ya Sagrado nga Turak, kunna y Afu Dios, "Pabbalanan ta ka kan ama ya aru nga nasion." Kattu netabba na yan kan y Abraham, hinnian iggina kan ya atubang y Afu Dios nga kinurug na, nga mamaginnolay kan ya nakkakatay ira en mamalattuad kan ganagannud nga awan.

18 Megafu kan ya innanama na kan ya netabba y Afu Dios kan iggina, maski kontra kan ya negagangay nga pabbaseyan ya toloy kan ya innanama ra, nesige na nga kinurug nga mabbalin iggina kan kuenta ama ya aru nga nasion, gafu ta yaw ya kinahi y Afu Dios kan iggina nga kunna, "Megitta kan yan pay ya karu ya gakagakam nattaruk."

¹⁹ Mari nakkafi ya angngurug na, maski pinalappanonot na ya baggi na pe laman nga kuenta natay ngin gafu ta gunese matut ya dahun nan en ya baggi y Sara nga atawa na nga lupat en babakat ngin.

²⁰ Mari na nadduda, en mari na nemmang nga nangurug kan ya netabba y Afu Dios kan iggina, nu azzi mas nassikan ya angngurug na nga zinayarayaw na y Afu Dios.

²¹ Kuru siniguradu na nga hinnian pakapangngua y Afu Dios nga mangngua kan ya netabba na.

²² Yan ya gafu na kan nebilang y Afu Dios kan natunung iggina, megafu kan ya angngurug na.

²³ Ngam yaw nga kinahi na nga me-annung kan y Abraham, "Nebila ng kan natunung iggina," neturak yaw, mari kan para kan iggina laman,

²⁴ nu azzi para kan ittera pay. Mebilang kan natunung tera megafu kan ya angngurug tera kan y Afu Dios nga namaginnolay kan y Afu tera nga Jesus

²⁵ nga napatay megafu kan ya liwaliwat tera en napaginnolay tase mebilang tera kan natunung.

Roma 5

¹ Nanawag gafen nga nebilang kan natunung tera megafu kan ya angngurug tera, en napia ngin ya relasion tera kan y Afu Dios megafu kan y Afu tera nga Jesu Cristo.

² Megafu kan iggina en kan ya angngurug tera kan iggina, nakaranni tera kan y Afu Dios megafu kan ya inaggallallak na nga mapasapasan tera, en mayayat megafu kan ya innanama tera nga isipat na ittera kan ya kedayaw na.

³ Bakkan kan yan laman, nu azzi mayayat tera pay megafu kan ya azziyariyat tera gafu ta ammu tera nga ya resulta na, pappasensian na ittera.

⁴ En nu napasensia tera, napurba ya katakatolay tera. En nu napurba ya katakatolay tera, hinnian/asan innanama tera.

- ⁵ En awan nga kelohotan tera kan ya agginnama tera, gafu ta ne-aluhu y Afu Dios ya ayat na kan ya giffutuan tera megafu kan ya Espiritu Santo nga neddan na kan ittera.
- ⁶ Gaggafen, kattu awan tera nga makua nga makapalliad kan ittera pe laman, natay y Cristo kan ya fustu nga tiempo para kan ya totolay nga manuriya kan y Afu Dios.
- ⁷ Talataggit nga hinnian tolay nga mangipamavulun kan ya kapatay na para kan ya isa nga natunung nga tolay. Ngam awayya na maffugab hinnian tolay nga mangigutuk/mangiturid/mangitaggad nga mangipamavulun kan ya kapatay na para kan ya isa nga napia nga tolay.
- ⁸ Ngam y Afu Dios, nepasingan na ya kuru dakal nga ayat na kan ittera kan yaw nga nepakua na, kattu minalliwat tera peba, natay y Cristo para kan ittera.
- ⁹ En sangaw, gafu ta nebilang kan natunung teran megafu kan ya daha na nga natturut kattu natay iggina kan kurut, yammanno ya kapalliad tera kan ya lussaw y Afu Dios megafu kan iggina.
- ¹⁰ On, gafu ta, kattu kontra y Afu Dios ittera, pinabbalin na ittera kan kakkofun na balalaman megafu kan ya nepappatay ya Anak na, yammanno ya kapalliad tera, nga napabbalin kan kakkofun na, gafu ta siggamatolay iggina.
- ¹¹ Ngam mari na kan yan laman; mayayat tera pay kan ya kiningngua y Afu Dios megafu kan y Afu tera nga Jesu Cristo nga namabbalin kan ittera sangaw kan kakkofun y Afu Dios.
- ¹² Hinnian liwat kan ya utun rusak megafu kan ya isa nga tolay, y Adan, en hinnian pay ipappatay megafu kan ya liwat. En luminabbet ya ipappatay kan ngammin nga totolay gafu ta nalliwat da ngammin.
- ¹³ On, gafu ta, kallie ya nepanggiddan y Afu Dios kan ya dorob na, nakkaliwat da, ngam nu awan nga dorob, awan nga mebilang kan liwat.

14 Maski kurug yan, ngammin ya totolay, namegafu kan y Adan addet kannia nepangngiddan na kan ya dorob na kan y Moises, maski mari ra nalliwat kan kagitta ya nepalliwat y Adan, natay ra balalaman. Kinahi y Afu Dios kattun nga hinnian bonan na kan ya utun lusak, en hinnian ke-angngarrian y Adan kan iggina.

15 Ya mari kapagapagan nga regalu y Afu Dios, kuru neruma kan ya nepannuriya y Adan. Napakaru ya nakkakatay ira megafu kan ya nepannuriya ya isa nga tolay, ngam mas dakal peba ya allak y Afu Dios en ya regalu nga iddan na kan napakaru nga totolay megafu kan ya allak ya isa nga tolay, iggina y Jesu Cristo.

16 En ya regalu y Afu Dios, neruma kan ya liwat ya isa nga tolay. On, gafu ta, megafu kan ya missa nga nepalliwat y Adan, hinnian ammanunut, en kakondena ya resulta na, ngam megafu kan ya mari kapagapagan nga regalu y Afu Dios, awayya na nga mebilang kan natunung ya totolay maski napakaru ya liwaliwat da.

17 Megafu kan ya nepannuriya ya isa nga tolay kan ya mandu y Afu Dios, matay ya totolay megafu kan iggina. Ngam mas peba matolay nga mammoray ya mangalawat ira kan ya mari magukugukud nga allak y Afu Dios en ya regalu nga kebilang tera kan natunung megafu kan ya isa nga tolay, iggina y Jesu Cristo.

18 Nakondena ngammin ya totolay megafu kan ya nepannuriya ya isa nga tolay. Kunna tian pay, masueltan en matolay ngammin ya totolay megafu kan ya natunung nga kiningngua ya isa pay nga tolay.

19 On, gafu ta napabbalin ya maru kan minalliwat megafu kan ya zi nepammarulot ya isa nga tolay, en kunna tian pay, mapabbalin ya maru kan natunung megafu kan ya nepammarulot ya isa pay nga tolay.

20 Neddan y Afu Dios ya dorob na tase pakarruan na ya annuttutturiya. Kannia nepaggaru ya annuttutturiya, mas ziminakal peba ya allak y Afu Dios.

²¹ Matay ngammin ya totolay megafu kan liwat nga arig mammoray kan ittera kannia appatay tera. Kunna tian pay, awayya na nga kuenta mammoray ya allak y Afu Dios kannia angngibilang na kan natunung ya totolay, en matolay tera kan awan na nga panda megafu kan y Afu tera nga Jesu Cristo.

Roma 6

¹ Hanna gafen ya kayan tera? Massigisige tera kazze/pano nga malliwat tase mas dumakal ya allak y Afu Dios kan ittera?

² Mari na awayya. Ittera nga kuenta natay nga nasueltan kan liwat, annianna/kunnasi/manna ya assige tera nga malliwat?

³ Mari nu kazze ammu nga ittera ngammin nga nabawtisowan nga netadday kan y Jesu Cristo, nabawtisowan tera pay nga nesipat kan ya nepappatay na?

⁴ Kannia nekabawtiso tera, kuenta netangetanam tera kan iggina kan ya nepappatay na, tase megitta kan ya nepaginnolay y Cristo megafu kan ya kekapalat y Dios Ama, kunna tian pay awayya na nga mattolay tera kan bahu nga attolay.

⁵ On, gafu ta, nu netadday tera kan iggina kan ya negittan ya nepappatay na, kunna tian pay, siguradu nga mapaginnolay tera nattaruk kan kagitta ya nepaginnolay na.

⁶ Ammu tera nga, ya katakatolay tera kallie tera nga nangurug, kuenta netangepatak kan y Cristo kan kurut, tase madaral ya pakapangngua ya narakat/napot nga akkelug nga hinnian/asan kan ya gibbaggian tera, senannu mari teran nga maka-angngua kan liwat nga arig nakohung tera kan liwat.

⁷ Ya tolal nga natay, nasueltan kan ya paka-awayya ya liwat.

⁸ Ngam nu netangepatay tera kan y Cristo, kurruan tera nga makipattolay tera pay kan iggina.

⁹ Ammu tera nga napaginnolay y Cristo, en mari na uli matay ngin. Awan ngin nga paka-awayya ya patay kan iggina.

- ¹⁰ Nu me-annung kan ya nepappatay na, missa laman nga natay iggina megafu kan ya liwaliwat ya totolay, en mari na uli matay ngin, ngam massige iggina nga matolay para kan y Afu Dios.
- ¹¹ Kunna tian pay gafen, ibilang nu zinan nga natay kayun nga nasueltan kan ya paka-awayya ya liwat, ngam matolay kayu para kan y Afu Dios megafu kan ya neketadday nu kan y Jesu Cristo.
- ¹² Gaggafen, mari nu ituluk ngin nga mammoray ya liwat kan ya gibbaggian nu nga matay mamba, tase mari nu vulunan ya narakat nga akkelug da ira.
- ¹³ Mari nu ituluk ya parte ira ya gibbaggian nu nga malliwat nga arig rumienta ya dakkut, nu azzi ituluk nu ikayu kan y Afu Dios nga totolay na nga kuenta natay kattun, ngam napaginnolay en ituluk nu pay ya parte ira ya gibbaggian nu kan iggina nga arig rumienta kinatunung.
- ¹⁴ Awan ngin nga paka-awayya ya liwat kan ikayu gafu ta awan kayun kan ya paka-awayya ya dorob, nu azzi hinnian kayun kan ya paka-awayya ya allak y Afu Dios.
- ¹⁵ Sangaw, hanna gafen ngin? Massige tera kazze peba laman nga malliwat gafu ta hinnian teran kan ya paka-awayya ya allak y Afu Dios, en awan teran kan ya paka-awayya ya dorob? Mari na awayya.
- ¹⁶ Mari nu kazze ammu nga, nu ituluk nu ya gibbaggian nu nga makikohung nga mamaraparulot kan ya isa, kohung na kayu ya paraparulotan nu? Nu liwat ya pakikohungan nu, patay ya pattumpalan nu. Nu ammarulot ya pakikohungan nu, kinatunung ya pattumpalan nu.
- ¹⁷ Ngam mappabalat tera kan y Afu Dios gafu ta, maski kohung na kayu ya liwat kattun, nabbalin kayun kan minammarulot kan ya tuldu y Afu nga nepakammu kan ikayu.
- ¹⁸ Nasueltan kayun kan ya paka-awayya ya liwat, en kuenta nabbalin kayun kan kohung ya kinatunung.
- ¹⁹ Iyangngarig ku yan kan ya negagangay nga pasan ya totolay, gafu ta tolai kayu laman. Netuluk nu ya parte ira ya gibbaggian nu kattun nga arig

kohung da kayu ya nadaping en ya aggaru ya kinadakkut nu, en kunna tian pay kan sangaw, ituluk nu ya parte ira ya gibbaggian nu nga arig kohung na kayu ya kinatunung tase mas mabbalin kayu kan nasantuan.

²⁰ Kattu kohung na kayu ya liwat, awan nga annungan nu nga mangngua kan kinatunung.

²¹ Hanna gafen ya pammakapianan nu kan ira nay nga ganagannud nga kinikkingngua nu kattun nga ipasiran nu kan sangaw? On, gafu ta, ya pattumpalan ira yan nga ganagannud, ipappatay.

²² Ngam ya maddaggun nga situasion nu, nasueltan kayun kan ya liwat, en nabbalin kayun kan kohung y Afu Dios, en ya pammakapianan nu, nabbalin ya attolay nu kan nasantuan nga manamfut kan angkat nga awan na nga panda.

²³ On, gafu ta, ya balat ya alliawat, ipappatay; ngam ya mari kapagapagan nga regalu nga iddan y Afu Dios, angkat nga awan na nga panda megafu kan ya neketadday tera kan y Afu tera nga Jesu Cristo.

Roma 7

¹ Wawwahik ira, mari nu kazze/pano ammu nga hinnian/asan paka-awayya ya dorob kan ya innia laman nga tolal nu aggamatolay peba iggina? Ammuk nga ikayu ngammin, mantindian nu ya me-annung kan ya dorob.

² Ya pangi-angngarrian ku kan yan, ya innia laman nga babay nga nakitawa ngin, neturak kan ya dorob nga mari na awayya nga igungay ya atawa na nu aggamatolay peba ya atawa na. Ngam nu matay ya atawa na, masueltan igginan kan ya dorob nga me-annung kan ya nepaggatawa ra.

³ Gaggafen, nu makitadday iggina kan tanakkuan nga lalaki nga aggamatolay peba ya atawa na, nepeturak y Afu Dios kan ya dorob na nga kuenta makidallaw iggina. Ngam nu natay ngin ya atawa na, nasueltan igginan kan nay nga dorob, en nu makitawa iggina manin kan tanakkuan, mari na kuenta makidallaw.

- ⁴ Kunna tian pay kan ittera, wawwahik ira, kattu kuenta nesipat tera nga netangepatay kan y Cristo nga kuenta parte ira ya baggi na, kuenta natay teran nga nasueltan pay kan ya dorob. Awayya na gafen ngin nga makitadday tera kan tanakkuan, iggina y Cristo nga napaginnolay, senannu kanakanayun nga sesserbian tera y Afu Dios nga arig mavvunguvunga tera para kan iggina.
- ⁵ Kattu nattolay tera peba segun kan ya negagangay nga katakatolay tera, ya narakat/napot nga akkelug ira nga natuntusak megafu kan ya dorob, nattribahu ra kan ya parte ira ya gibbaggian tera, en marresulta kan patay.
- ⁶ Ngam ya maddaggun nga situasion tera, nasueltan teran kan ya dorob nga kuenta natay teran nga nasueltan kan ya nangigalut kan ittera. Ya resulta na, ya assesserbi teran kan y Afu Dios, mari na kan segun kan ya dana nga neturak nga dorob, nu azzi segun kan ya bahu nga attolay teran megafu kan ya Espiritu Santo.
- ⁷ Hanna gafen ya makahi tera? Makahi tera kazze nga ya dorob, liwat? Mari na awayya. Ngam kurug nga marik zinan nammuan nu hanna ya ibilang y Afu Dios kan liwat nu mari zinan nepakammu ya dorob na. Marik zinan nammuan nga ibilang y Afu Dios ya assamsam/ahagum kan liwat nu mari zinan neturak yaw kan ya dorob, "Marim massamsam."
- ⁸ Ngam megafu kan yan nga dorob, nakatiansa ya liwat nga mappakua kan yakan kan ngammin nga ganagannud nga assamsam. On, gafu ta, nu awan nga dorob, awan nga paka-awayya ya liwat nga arig natay.
- ⁹ Nattolay nak kattun nga awan nga ammuk kan me-annung kan ya dorob. Ngam kattu nammuan kun ya dorob, kuenta natolay ya liwat,
- ¹⁰ en natay nak kun. En ya dorob nga mangiddan zinan kan angat, patay laman ngin ya neddan na kan yakan.
- ¹¹ Kattu nakatiansa ya liwat megafu kan ya dorob, arig nelohot na yakan, en ne-usa na ya dorob nga pamatay na kan yakan.
- ¹² Nanawag gafen nga nasantuan ya dorob, en ya kada bilin na, nasantuan, natunung en napia.

¹³ Hanna gafen ya makahi tera? Makahi tera kazze nga, ya napia nga dorob y Afu Dios, yan ya kegafanan ya ipappatek? Mari na awayya. Ngam arig ne-usa ya liwat ya napia nga dorob na nga pamatay na kan yakan, tase mepakammu kan nanawag nga ya liwat, kurug nga liwat, en kunna tian pay, megafu kan ya dorob, mammuan nga nelot/nafulotan ya dakkut ya liwat.

¹⁴ Ammu tera nga na-espirituan ya dorob, ngam tolai nak laman nga nalaku kan ya paka-awayya ya liwat.

¹⁵ Marik mantindian ya kukukuan ku, gafu ta bakkan kan ya ikayat ku ya kukukuan ku, nu azzi ya ikalakalussok, yan ya kukukuan ku.

¹⁶ Nu kukukuan ku ya marik ikayat nga kukukuan, nanawag gafen nga umanahut nak nga napia ya dorob.

¹⁷ Gaggafen, nanawag pay nga bakkan kan yakan ngin ya maka-angngua kan yan nu azzi ya liwat nga hinnian kan ya baggik.

¹⁸ On, gafu ta ammu nga awan nga pakapangngua ya baggik nga mangngua kan napia, gafu ta maski ikayat ku ya mangngua kan napia, marik makua.

¹⁹ On, gafu ta marik kukukuan ya napia nga ikayat ku nga kukukuan, nu azzi ya narakat nga marik ikayat nga kukukuan, yan ya kukukuan ku lallaman ngin.

²⁰ Kannia angnga-angnguak kan ya marik ikayat nga kukukuan zinan, nanawag nga bakkan kan yakan ngin ya maka-angngua kan ira yan nu azzi ya liwat nga hinnian kan ya baggik ya maka-angngua.

²¹ Nammuan ku gafen yaw nga prinsipio: maski ikayat ku ya maka-angngua kan napia, narakat lallaman ngin ya kukukuan ku.

²² Kan ya kononaggan ya futuk, umanahut nak nga napia ya dorob y Afu Dios.

²³ Ngam matenap ku nga hinnian tanakkuan nga pakapangngua kan ya parte ira ya baggik nga manuriya kan ya dorob y Afu Dios nga hinnian kan ya

nonot ku, en mamparesu kan yakan kan ya pakapanggua ya liwat nga hinnian kan ya parte ira ya baggik.

²⁴ Anakkue/Pakallallak nak gafu ta kunna tiaw ya situasion ku. Innia ya makapalliad kan yakan kan yaw nga baggik nga mangituntul kan yakan kan patay?

²⁵ Mappabalat nak kan y Afu Dios gafu ta palliaran nak megafu kan y Afu tera nga Jesu Cristo. Kunna tiaw gafen ya situasion ku: kan yakan pe laman, paraparulotan ku ya dorob y Afu Dios kan ya nonot ku, ngam kan ya baggik, vuluvulunan ku mamba ya pakapanggua ya liwat.

Roma 8

¹ Gaggafen, awan ngin nga kakondena ya totolay nga netadday kan y Jesu Cristo.

² On, gafu ta, ya pakapanggua ya Espiritu Santo nga mangiddan kan ittera kan angat kannia neketadday tera kan y Jesu Cristo, sinueltan nak kan ya pakapanggua ya liwat en ya patay.

³ On, gafu ta, ya mari makua ya dorob megafu kan ya negagangay nga kafi ya totolay, kininggua y Afu Dios kattu binon na ya Anak na nga megitta ya baggi na kan ya baggi tolalay nga minalliwat en megafu kan liwat. Pinabbalin na nga awan nga kuenta ya pakapanggua ya liwat kan ya gibbaggian tera,

⁴ tase ya kinatunung nga ipakua zinan ya dorob, matumpal kan ittera nga mattolay segun kan ya uray ya Espiritu Santo en mari na kan segun kan ya ikayat ya gibbaggian teran.

⁵ Ira nay nga mattolay segun kan ya ikayat ya gibbaggian da, yan laman ya panapanonotan da, ya ganagannud nga ikayat ya gibbaggian da. Ngam ittera nga mattolay segun kan ya ikayat ya Espiritu Santo, yan laman ya panapanonotan tera, ya ganagannud nga ikayat ya Espiritu Santo.

⁶ Ya innia laman nga mappanapanonot kan ya ganagannud nga ikayat ya baggi na, mattumpal kan ipappatay. Ngam ya innia laman nga

mappanapanonot kan ya ganagannud nga ikayat ya Espiritu Santo, mattumpal kan angkat en imamak.

⁷ On, gafu ta, ya innia laman nga mappanapanonot kan ya ganagannud nga ikayat ya baggi na, turiyan na y Afu Dios gafu ta mari na tumuluk kan ya dorob na, gafu ta kakurruan na, mari na makua.

⁸ En ira nay nga mattolay segun kan ya ikayat ya gibbaggian da, mari ra mapayayat y Afu Dios.

⁹ Ngam mari tera mattolay segun kan ya ikayat ya gibbaggian tera nu azzi segun kan ya ikayat ya Espiritu Santo, nu kurug nga makipaddian ya Espiritu Santo kan ittera. Ya innia laman nga awan kan iggina ya Espiritu Santo, mari na kua y Cristo.

¹⁰ Ngam gafu ta makipaddian y Cristo kan ittera, maski kuenta natay ya gibbaggian tera megafu kan liwat, matolay ya gikkaralluan tera megafu kan kinatunung.

¹¹ Nu makipaddian kan ittera ya Espiritu y Afu Dios nga namaginnolay kan y Jesu Cristo, y Afu Dios nga namaginnolay kan y Jesu Cristo, iddannan na pay kan angkat ya matay nga gibbaggian tera megafu kan ya Espiritu na nga makipaddian kan ittera.

¹² Gafu ta kunna tian, wawwahik ira, hinnian/asan annungan tera, ngam bakkan kan ya gibbaggian tera ya pangannungan tera nga mattolay segun kan ya ikayat da.

¹³ On, gafu ta, nu mattolay kayu segun kan ya ikayat ya gibbaggian nu, matay kayu mamba. Ngam nu memmang kayu nga maka-angngua kan ya ikayat ira ya gibbaggian nu megafu kan ya uffun ya Espiritu Santo nga arig patayan nu ira yan, matolay kayu.

¹⁴ Ngammin ya totolay nga igiggiya ya Espiritu Santo, ira ya anak y Afu Dios.

¹⁵ Ya Espiritu Santo nga nalawat nu, mari na kayu uli ipakohung kan talaw, nu azzi pinabbalin na kayu kan anak y Afu Dios, en megafu kan iggina, awayya tera nga akkulan y Afu Dios kan "Ama, Ama."

- ¹⁶ Mismu ya Espiritu Santo en ya gikkaralluan tera pay, mattaradday ra nga mattestigu nga anak y Afu Dios ittera.
- ¹⁷ En gafu ta anak na ittera, meddan kan ittera ya netabba ira y Afu Dios. Megitta tera kan y Jesu Cristo nga meddanna kan ira yan, basta makipazziyariyat tera kan iggina, tase mesipat tera pay kan ya kedayaraway na.
- ¹⁸ Ya azziyariyat tera kannia attolotolay tera kan yaw nga mundo, ibilang ku kan mari mepangngat nga meparig da kan ya kedayaw nga kesipattan tera nataruk.
- ¹⁹ Ya naparatu, matalattaron nga iggalayan na ya angngipakammu y Afu Dios kan ya anak na ira.
- ²⁰ On, gafu ta, ya naparatu, dana napatuluk nga nabbalin kan awan na nga serbi, mari megafu kan ya uray na pe laman, nu azzi megafu kan ya uray y Afu Dios. Ngam hinnian peba innanama,
- ²¹ iggina yaw, mismu ya naparatu, masueltan nataruk kan ya kavurut na nga nakohungan na, en mesipat nataruk kan ya mekapalat nga kasuelta ya anak ira y Afu Dios.
- ²² On, gafu ta ammu tera nga addet kan sangaw, ngammin ya naparatu ira, paraparehu ra nga maddahadahin nga megitta kan babay nga maddagun nga mattuliwan/mappasikal.
- ²³ Mari na kan ya naparatu laman ya maddahadahin, nu azzi maski ittera mismu pay nga pakipaddianan ya Espiritu Santo nga kuenta unna nga regalu y Afu Dios kan ittera, maddahin tera kan ya kononaggan tera nga aggararon kan ya kepasingan tera kan anak y Afu Dios, yan ya katalibahu ya gibbaggian tera.
- ²⁴ On, gafu ta, kan yaw nga innanama tera, napalliad tera. Ya innanama nga masingan, mari na kurug nga agginanama. On, gafu ta, innia ya manginnanama kan ya aggasinnan nan?

- ²⁵ Ngam nu innanaman tera ya mari tera masingan, pasapasensian tera nga taronan.
- ²⁶ Kunna tian pay, uffunan ya Espiritu Santo ittera kan ya pakkafiyen tera. On, gafu ta mari tera ammu ya maddasal kan ya kepangngattan na, ngam mismu ya Espiritu Santo, idarahin na nga idasadasal ittera kan mari mekahi kan ergo tolay.
- ²⁷ Y Afu Dios nga makakammu kan ya giffutuan ya totolay, anahutan na ya hinnian kan ya panonot ya Espiritu Santo, gafu ta idasadasal na ya totolay y Afu Dios segun kan ya uray y Afu Dios.
- ²⁸ Ammu tera nga iyusa y Afu Dios ngammin ya mesissimmu para kan ya pammakapianan ya innia laman nga mangayat kan iggina, nga inakkulan na kan kua na segun kan ya pinalano na kattun.
- ²⁹ Ya totolay nga dana ammu na, dana zinisidi na pay nga mabbalin da kan megitta kan ya Anak na, tase awayya na nga iggina ya mekakua nga paluntarad kan ya napakaru nga maggurwahi.
- ³⁰ Ya totolay nga dana zinisidi na nga mabbalin kan kunna tian, inakkulan na; en ya inakkulan na ira, nebilang na kan natunung; en ya nebilang na ira kan natunung, nesipat na kan ya kedayaw na.
- ³¹ Megafu kan ngammin ira yan, hanna gafen ya makahi tera? Gafu ta hinnian y Afu Dios kan ittera, innia peba ya maka-awayya nga mangontra kan ittera?
- ³² Maski ya mismu Anak na, mari na nekani kan patay, nu azzi netuluk na nga napatay para kan ittera ngammin, yammanno gafen ya angngiddan na pay kan ngammin nga ganagannud kan ittera kan kagitta ya nepangngiddan na kan iggina kan ittera.
- ³³ Innia ya mamaliwat kan ya totolay nga pinili y Afu Dios? Mismu iggina ya mangibilang kan natunung tera.
- ³⁴ Innia gafen ya makakondena kan ittera? Mari kuan y Jesu Cristo yan, gafu ta natay iggina para kan ittera, en mas peba kan yan, napaginnolay, en

hinnian iggina kan ya ziwanan y Afu Dios, en makimemallak iggina para kan ittera kannay.

35 Hanna gafen ya makegungay kan ittera kan ya ayat y Cristo? Awayya na kazze nga gulugulu? Ziyariyat? Katattazzi? Bisin? Kakurang kan sinnun? Kapeligro? onu Kapatay?

36 Kunna kan ya Sagrado nga Turak. "Para laman kan ikaw, patapatangalgaw nga mappeligro kami kan patay, en nebilang kami kan kagitta karneru nga maparti."

37 Mari ra awayya nga igungay ittera kan ya ayat na! Ngam kan ngammin ira yan nga mesissimmu kan ittera, mangaffut tera nga mangaffut megafu kan y Jesu Cristo nga mangayat kan ittera.

38 Siguraduan ku yaw: maski ya patay onu katolay, onu anghel ira, onu ya hinnian paka-awayya ra, onu ya hinnian pakapangngua ra, onu ya maddaggun ira onu mappanget ira nga mesissimmu,

39 onu ya hanna laman nga hinnian kan utun onu kan gukab, onu ya hanna laman nga naparatu, mari ra megungay ittera kan ya ayat y Afu Dios kan ittera nga neddan na kan ittera megafu kan y Afu tera nga Jesu Cristo.

Roma 9

1 Kannia neketaddek kan y Cristo, kurug yaw nga kayan ku, marik malladdud/mabbusid, en ya konsensiak nga pammorayan ya Espiritu Santo, anahutan na pay nga kurug yaw,

2 nga kuru nelot/nafulotan ya dandam ku, en kanakanayun nga matakit ya futuk,

3 gafu ta awayyak zinan ikiddaw nga yakan mismu, meged/mebanu/melunud en megungay kan y Cristo para kan ya wawwahik, ira ya kasijudiok.

4 Israelita kami, en nebilang na kami y Afu Dios kan anak na. Ikami ya iniddannan na kan kedayaw na, kan ya taratu na ira, kan ya dorob na, kan ya tabba na ira, en kan ya fustu nga addayarayaw mi kan iggina.

- ⁵ Ikami ya gakagaka ya unna nga mekakua nga ginafu mi ira, en kidaha mi ya Cristo. Y Afu Dios nga makapangngua kan ngammin, madayarayaw zinan kan awan na nga panda. Amen.
- ⁶ Ngam mari na awayya kan mari matumpal ya kinahi y Afu Dios nga kuan na. On, gafu ta, ya totolay kan ya nasion ya Israel, mari na kan ikami ngammin ya mebilang kan kurug nga Israelita ira.
- ⁷ En mari na kan ikami ngammin nga gakagaka y Abraham ya mebilang kan kurug nga gakagaka na. On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya gakagaka y Isaac nattaruk, ira ya mebilang kan kurug nga gakagakam."
- ⁸ Ya ikayat na nga kayan, bakkan kan ira nay nga ne-anak kan ya negagangay nga ke-anak ya tolai ya mebilang kan anak ira y Afu Dios, nu azzi ya totolay nga mabbalin kan gakagaka y Abraham megafu kan ya netabba y Afu Dios kan iggina, ira laman ya mebilang kan kurug nga gakagaka na.
- ⁹ Kunna tiaw ya netabba na kan iggina, "Kan kunna tiaw nga tiempo kan ya mappanget nga dahun, mattoli nak, en hinnian/asan ngin lalaki nga anak y Sara."
- ¹⁰ Bakkan kan yan laman. Kattu nafurutan y Rebeca megafu kan ya isa nga tolai, y Isaac nga ginafu mi,
- ¹¹ maski mari peba ne-anak ya anak na ira onu nangngua kan hanna laman nga napia onu narakat/napot, hinnian kinahi y Afu Dios tase nanawag nga ya nesimmu kannia nepammanakam da, nesimmu segun kan ya dana pinalano na, mari megafu kan ya kiningngua ra, nu azzi megafu kan y Afu Dios nga namili kan ya isa.
- ¹² Ya kunna nga nakkahi kan y Rebeca, "Passerbian ya kaka ya uzzan na nattaruk."
- ¹³ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Pinilik y Jacob, ngam ne-ammarik y Esau."
- ¹⁴ Hanna ya makahi tera gafen? Makahi tera kazze/pano nga mari natunung y Afu Dios? Mari na awayya!

- ¹⁵ On, gafu ta kunna nga nakkahi kan y Moises, "Ikallak ku ya ikayat ku nga ikallak, en kallakkan ku ya ikayat ku nga kallakkan."
- ¹⁶ Gaggafen, nanawag nga, ya kuan y Afu Dios, mari maddepende kan ya uray ya totolay onu kan ya bannabannag da, nu azzi maddepende kan ya allak na pe laman.
- ¹⁷ Neturak kan ya Sagrado nga Turak yaw nga nepekahi na kan y Moises kan y Faraon nga kunna, "Pinappatul ta ka, tase ipasingan ku ya pakapangnguak kannia angngiyusak kan ikaw, senannu mepakammu ya ngahan ku kan ya interu mundo."
- ¹⁸ Gaggafen, nanawag nga ikallak na ya ikayat na nga ikallak, en pataggatan na ya giffutuan ya totolay nga ikayat na nga pataggatan.
- ¹⁹ Maffugab hinnian tolai kan ikayu nga mamovut kan yakan, "Nu kunna tian mamba ya kuan na, ka-am ta paliwatan na peba ya tolai? On, gafu ta innia kazze ya makefuwad kan ya uray na?"
- ²⁰ Innia ka pay nga manabatabbag kan y Afu Dios? Awayya na kazze nga kayan ya gannud nga napanday kan ya namanday kan iggina, "Ka-am ta pinanday nak kan kunna tiaw?"
- ²¹ Kakurruan na, ya minammanday kan banga, hinnian paka-awayya na nga manggaddua kan ya tangapakkal nga pila, en pandayan na ya isa nga parte na kan rumienta nga espesial ya ke-usan na, en ya isa pay nga parte na kan rumienta nga me-usa kan kagalaw.
- ²² Megitta kan yan pay ya kukukuan y Afu Dios kan ya totolay. Maski ikayat na nga ipasingan ya lussaw na en ipakammu na ya pakapangngua na, kan ya nelot nga pasensia na, inattamman na ira nay nga ikalussaw na nga naparan nga makastigo,
- ²³ en kuan na yan tase ipakammu na ya nerulay nga kedayaw na kan ya totolay nga mepangngat nga ikallak na nga dana pinarepara na tase meddannen da kan kedayaw,

²⁴ ikayat ku nga kayan, ittera nga inakkulan na, mari laman kan ikami nga Judio, nu azzi maski ikayu pay nga mari Judio.

²⁵ Kunna tiaw ya nepeturak y Afu Dios kan y Oseas nga profeta kattun, "Ira nay nga marik totolay, kayan ku nga totolek iran, en iggina nga marik inayat, kayan ku nga ayatan ku igginan."

²⁶ Neturak na peba nga kunna, "Kan ya mismu lugar nga nangikayanan na kan yaw kan ira, 'Bakkan kan ikayu ya totolek,' makahi ra nattaruk kan 'anak ira ya Dios nga siggamatolay.' "

²⁷ Nesikisikan y Isaias nga kinahi yaw nga me-annung kan ikami nga Israelita, "Ya bilang ya gakagaka y Israel, maski megitta kan ya karu ya ginat kan ya dappit ya bebay, pilippipia laman kan ira ya mapalliad,

²⁸ gafu ta manganannuan laman ya angngitumpal y Afu Dios kan ya ammanunut na kan ya totolay kan ya utun lusak."

²⁹ En kunna tiaw pay ya neturak y Isaias nga profeta kattun, "Y Afu Dios nga makapangngua kan ngammin, nu mari na zinan nefera ya dudduma kan ya gakagaka tera nga Israelita ira, nabbalin zinan ya nasion tera kan megitta zinan kan ya totolay kan ya siudad ya Sodoma en megitta ra zinan pay kan ya totolay kan ya siudad ya Gomorra."

³⁰ Hanna gafen ya ikayat ku nga kayan kan yan? Ikayu nga mari Judio, maski mari nu sinafataful ya kebilang nu kan natunung, nalawat nu yan ngin megafu kan ya angngurug nu.

³¹ Ngam ya kagittak nga Israelita ira, sinafataful da ya kebilang da kan natunung megafu kan ya ammaraparulot da kan ya dorob, ngam mari ra natafulan.

³² Ka-am ta mari ra natafulan? Gafu ta sinafataful da yan megafu kan ya kinikkingngua ra, mari megafu kan ya angngurug da. Kuenta gafen neduffu ra kan ya batu nga nesikadulan da,

³³ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ginan dak. Mangikkua/Mangippay nak kan batu kan Sion nga keduffuan ya totolay, batu nga kesikadulan da. Ngam ya innia laman nga mangurug kan iggina, mari mapasiranan."

Roma 10

¹ Wawwahik ira, ya ikayat ya futuk en ya idasadasal ku kan y Afu Dios, ya kapalliad ya kasijudiok ira.

² Awayyak nga testiguan nga ikakayat da nga sesserbian y Afu Dios, ngam ya assesserbi ra, mari segun kan ya kurug nga pakakammu.

³ Ikayat ku nga kayan, gafu ta mari ra ammu ya angngibilang y Afu Dios kan natunung ya totolay, en gafu ta sinafataful da ya kebilang da kan natunung megafu kan ya ammaraparulot da pe laman kan ya dorob na, mari ra gafen siminuluk kan ya angngibilang y Afu Dios kan natunung da.

⁴ Y Cristo ya katumpalan ya dorob, tase mebilang kan natunung ngammin ya mangurug ira kan iggina.

⁵ Kunna tiaw ya neturak y Moises kattun kan me-annung kan ya kebilang ya tolay kan natunung megafu kan ya dorob: "Ya innia laman nga mamaraparulot kan ira yan, matolay iggina megafu kan ira yan."

⁶ Ngam yaw ya kayan ya Sagrado nga Turak nga me-annung kan ya kinatunung nga maggafu kan angngurug nga kunna, "Marim povutan kan ya nonot mu nu innia ya umutun kan langit" (nga mangizittag kan y Cristo).

⁷ "En marim povutan pay nu innia ya mazzittag kan ya avvut nga awan nga pamandanan na," (nga mangalak kan y Cristo kan ya dian ya gikkaralluan ya nakkakatay ira.)

⁸ Ngam yaw ya kayan na, "Aranni kan ikaw ya ergo y Afu Dios, en hinnian kan ya simuk mu en kan ya futum." Yan ya ergo nga me-annung kan angngurug nga ipalapalappat mi.

⁹ Nu kayan ya simuk mu nga Afum y Jesus, en nu kurruan mu kan ya futum nga pinagginolay y Afu Dios iggina, mapalliad ka.

- 10 On, gafu ta, kan ya futu ya tolay, mangurug iggina tase mebilang kan natunung, en kan ya simuk na, kayan na ya angngurug na tase mapalliad iggina.
- 11 Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya innia laman nga mangurug kan iggina, mari mapasiranan."
- 12 On, gafu ta awan nga padduman ya Judio en ya mari Judio. On, gafu ta isissa laman ya Dios nga Afu ngammin ya totolay, en iddannan na kan aru nga bendision ngammin ya mangakkul ira kan iggina.
- 13 On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya innia laman nga mangakkul kan ya ngahan y Afu, mapalliad."
- 14 Ngam annianna/kunnasi/manna ya angngakkul ya totolay kan iggina nu mari ra mamba mangurug kan iggina? En annianna ya angngurug da kan iggina nu mari ra peba nagina ya me-annung kan iggina? En annianna ya pakagina ra nu awan nga umang mangipalappat kan yan kan ira?
- 15 En annianna pay ya angngipalappat da nu mari ra mabon? Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Avva/Hanna ma ya kasta ya taka ya tolay nga umang mangipalappat kan napia nga dumug."
- 16 Ngam mari na kan ngammin nga nakagina ya namarulot kan ya napia nga dumug. On, gafu ta kunna tiaw ya neturak y Isaias, "Afu, innia ya nangurug kan ya nepalappat mi?"
- 17 Gaggafen, maggafu ya angngurug kan ya aggina, en ya aggina, maggafu kan ya ergo nga me-annung kan y Cristo.
- 18 Ngam povutan ku, mari ra kazze/pano nagina ya ergo? Siguradu nga nagina ra, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Nakakaddet ya ngaral da kan ya interu mundo, en nakakaddet ya ergo ra kan ya pamandanan ya lusak."
- 19 Povutan ku manin, ya Israelita ira, mari ra kazze nantindian yan? Y Moises ya unna nga nangikahi kan ya tabbag y Afu Dios nga kunna, "Pamassilan ta

kayu nattaruk kan totolay nga mari nasion; pallussawan ta kayu nattaruk kan totolay nga nakafi ya pakantindi ra."

²⁰ En y Isaias, nagutuk/naturid/nataggad nga nangikahi pay kan ya ergo y Afu Dios nga me-annung kan yaw nga kunna, "Ira nay nga totolay nga mari nanaful kan yakan, natafulan dak; Ira nay nga totolay nga mari namovut kan me-annung kan yakan, nepakammuk yakan pe laman kan ira."

²¹ Ngam nepeturak na yaw nga me-annung kan ya Israelita ira nga kunna, "Patapatangalgaw nga sinoyat ku ya imak kan ya totolay nga minannuriya en minarrebeldel."

Roma 11

¹ Gaggafen, povutan ku, pinakimorrian kazze/pano y Afu Dios ya totolay na? Awan! Yakan mismu, isa nak nga Israelita, nga isa kan ya gakagaka y Abraham, en isa pay kan ya tribu y Benjamin.

² Mari pinakimorrian y Afu Dios ya totolay nga pinili na kattun. Mari nu kazze ammu ya kayan ya Sagrado nga Turak kattun nga me-annung kan y Elias nga nedasal na kan y Afu Dios yaw nga mekontra kan ya Israelita ira? Kunna:

³ "Afu, pinatapatay ra ya profetam ira, en zinaral da ya angngiyofresian/angngidedikan da ira kan ayam ira kan ikaw. Yakan laman ngin ya natalan/nabattang, en ikayat dak pay nga patayan."

⁴ Ngam hanna ya netabbag y Afu Dios kan iggina? "Piturivu nga lallaki ya nelinne, ira ya mari peba nappalentud nga naddayarayaw kan y Baal."

⁵ Megitta kan yan pay kan sangaw nga tiempo, hinnian/asan Israelita ira nga natalatalan/nabattabattang nga pinili y Afu Dios megafu kan ya allak na.

⁶ Ngam ya ammili na, nu megafu kan ya allak na, mari na gafen kan megafu kan ya angnga-angngua ya tolay kan napia. On, gafu ta, ya kapili ya innia laman, nu megafu kan ya angnga-angngua na kan napia, mari allak ya allak y Afu Dios ngin.

- ⁷ Hanna gafen? Mari natafulan ya Israelita ira ya tafatafulan da. Ngam hinnian dudduma/karruan kan ira nga pinili y Afu Dios; en natafulan da. Ngam ya dudduma, nanaggat ya giffutuan da.
- ⁸ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Iniddannan y Afu Dios ira kan giffutuan nga awan da nga pattatenap, gimmatan nga mari makasingan en giddarangangan/gittalingan nga mari makagina addet kan sangaw nga algaw."
- ⁹ En yaw pay ya kinahi y Patul David, "Ya makan kan ya lamesa ra, mabbalin zinan kan manilu en manggafut kan ira en kesikadulan en kabalattan da.
- ¹⁰ Maddaram zinan ya gimmatan da tase mari ra makasingan, en kanakanayun nga paddungkuhan mu ira kan ya azziyariyat da."
- ¹¹ Gaggafen, povutan ku, nesikadul kazze ya Israelita ira tase matomba ra? Awan! Ngam megafu kan ya nepalliawat da, awayya na pay nga mapalliad kayu nga mari Israelita, en ya resulta na, passilan da kayu.
- ¹² Ya nepalliawat ya Israelita ira, nu yan ya negafanan ya nekabendision ya totolay kan ya mundo, en ya zi ra nepangngurug kan ya napia nga dumug, nu yan ya negafanan ya nekabendision nu nga mari Israelita, yammanno ya kabendision tera ngammin nattaruk nu fustu ya karu ra nga mangurug kan y Jesus.
- ¹³ Sangaw, hinnian kayan ku kan ikayu nga mari Israelita. Apostol nak nga nabon kan ikayu, en ilagok ya trabahuk,
- ¹⁴ tase, nu awayya na, pamassilan ku ya kagittak nga Israelita ira, senannu hinnian dudduma kan ira nga mapalliad.
- ¹⁵ Ya neke-ammari ra, yan ya negafanan ya nekapabbalin ya totolay kan ya mundo kan kakkofun y Afu Dios. Hanna gafen ya kebalinan ya kalawat da nu mari na kan ya agginnoy ya nakkakatay ira?
- ¹⁶ Nu neddan kan y Afu Dios ya unna nga pakkal/fukkal ya masa, kuenta neddan pay ya interu nga masa. En nu neddan kan iggina ya gamut ya isa nga kayu, kuenta neddan pay ya pangapanga na.

- ¹⁷ Ngam natappang ya dudduma nga pangapanga na, en ikayu nga pangapanga ya kayu nga nororay nga nattuhu, netuvvud kayu kan ya bikat ya pangapanga na pe laman, en mesipat kayu kan ya pammakapianan nga maggafu kan ya fungut.
- ¹⁸ Mari nu mallagalagaw nga mas atanang ya kekuentan nu annek/ngam kan ya pangapanga nga natappang. Ngam nu mallagalagaw kayu, dandamman nu nga bakkan kan ikayu ya manolay kan ya gamut, nu azzi ya gamut ya manolay kan ikayu.
- ¹⁹ Kunnu mamba nga makkahi, "Hinnian pangapanga nga natappang tase metuvvud kami."
- ²⁰ Kurug yan. Natappang da megafu kan ya zi ra nepangngurug, ngam massige kayu kan ya nallugaran nu megafu kan ya angngurug nu. Mari nu mallagalagaw gafen, nu azzi memmuhud kayu.
- ²¹ Gafu ta mari kinengan y Afu Dios ya pangapanga ya kayu pe laman, nanawag nga mari na kayu kengan pay.
- ²² Yaw gafen ya ikkua/ippay tera kan ya ginnonotan tera me-annung kan ya allak en ya kestriкто y Afu Dios. Istrikto iggina kan ya totolay nga mari mangurug, ngam ikallak na kayu basta massige kayu nga mammakatalak kan ya allak na. Nu awan, matappang kayu pay.
- ²³ En ya dudduma, awayya ra nga uli metuvvud nu mari ra isige ya zi ra angngurug, gafu ta awayya uli ituvvud y Afu Dios ira.
- ²⁴ On, gafu ta, ikayu nga mari Israelita nga kuenta pangapanga nga natappang kan kayu olivo nga nororay nga nattuhu, nu netuvvud kayu kan ya kayu nga nemula, maski mari negagangay yan nga makua, yammanno ya uli ketuvvud ya pangapanga na pe laman nga natappang kan ya fungut da pe laman.
- ²⁵ Sangaw, wawwahik ira, hinnian sekreto nga ikayat ku nga ipakammu kan ikayu nga mari Israelita, tase mari nu abbattan nga masirib kayu. Iggina yaw,

nataggat ya ginnonotan ya dudduma nga Israelita addet zi fustu nattaruk ya karu ya bilang nu nga mari Israelita nga mapalliad.

²⁶ Kabalin na, mapalliad ngammin ya Israelita ira. Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Maggafu nattaruk ya Mamalliad kan Sion, en azzan na ya dakkut kan ya gakagaka y Jacob.

²⁷ En yaw ya taratuk kan ira nattaruk nu pakoman ku ya liwaliwat da."

²⁸ Nu me-annung kan ya napia nga dumug, ya Israelita ira, nabbalin da kan kontra y Afu Dios, en nesimmu yan kan ira para kan ya pammakapianan nu nga mari Israelita. Ngam nu me-annung kan ya nekapili ra kan totolay na, megafu kan ya ginafu ra, iddukan na ira balalaman.

²⁹ On, gafu ta mari pollianan y Afu Dios ya hinnian kan ya nonot na nga me-annung kan ya pillian en bendisionan na ira.

³⁰ Ikayu nga mari Israelita, mari nu nangurug kan y Afu Dios kattun, ngam kan sangaw, nekallak na kayu megafu kan ya zi nepammarulot ya Israelita ira.

³¹ Kunna tian pay, mari ra mamarulot kan sangaw, en ya pattumpalan na, ikallak na ira pay nattaruk megafu kan ya angngikallak na kan ikayu.

³² Pinabbalin y Afu Dios ngammin ya totolay nga kuenta presu kan ya zi ra nepammaraparulot, tase awayya na nga ikallak na ira ngammin.

³³ O, avva/hanna ma ya kadakal ya sirib en ya pakakammu y Afu Dios! Mari membistigan ya kegafanan ya plano na ira, en mari matafulan ya angngua na kan ya uray na.

³⁴ "Innia ya makakammu kan ya nonot y Afu Dios? Innia ya nattabarang kan iggina?"

³⁵ "Innia ya nonna nga nangiddan kan hanna laman kan iggina, tase mawag kan balattan na iggina?"

³⁶ Ngammin nga ganagannud, y Afu Dios ya namaratu en ya mappanayun kan ira, en hinnian da tase sesserbian da iggina. Madayarayaw iggina kan awan na nga panda. Amen.

Roma 12

¹ Gaggafen, wawwahik ira, megafu kan ya dakadakal nga allak y Afu Dios kan ittera, ipakimallak ku kan ikayu nga iyalawat nu ya gibbaggian nu kan iggina kan kagitta siggamatolay nga me-ofresi/mededika nga nasantuan nga makapayayat kan iggina gafu ta yan ya mepangngat nga assesserbi nu kan iggina.

² En mari nu vulunan ya narakat/napot nga kustumbre ya totolay nga mari makakammu kan y Afu Dios, nu azzi mawag kan manguli kayu kannia kapabahu ya ginnonotan nu tase awayya nu nga mapurba ya uray y Afu Dios, iggina yan, napia, makapayayat kan iggina en awan nga pakkurangan na.

³ Megafu kan ya allak y Afu Dios nga neddan na kan yakan kayan ku kan ya kada isa kan ikayu nga mari nu zinan panonotan nga mas atanang ya kekuentan nu annek/ngam kan ya mepangngat, nu azzi fustufustu zinan ya appanonot nu kan ya kekuentan nu nga me-annung kan ya angngurug nu nga neddan y Afu Dios kan ya kada isa kan ikayu.

⁴ Kayan ku yan gafu ta, kan ya isa nga baggi, aru ya parte na, en mari maggiritta ya ke-usan da.

⁵ En kunna tian pay kan ittera, maski aru tera, isissa tera nga baggi megafu kan ya neketadday tera kan y Cristo, en napattangesa tera ngammin ngin.

⁶ Maddumuruma ya abilidad nga neddan y Afu Dios kan kada isa kan ittera segun kan ya allak na, en iyusu-usa nu zinan ira yan. Nu ya neddan na kan ya isa nga tolay, abilidad nga mangipakammu kan ya ergo na, kuan na yan segun kan ya angngurug na;

⁷ nu ya neddan na kan iggina, assesserbi, masserbi iggina; nu attuldu, mattuldu iggina;

- ⁸ nu pamasikan kan ya angngurug, pasikannan na; nu angngiddan, vukat ya ima na; nu ammoray, talakkurruan na ya ammoray na; en nu angngikallak, mangikallak iggina kan napia nga nonot.
- ⁹ Mari zinan appen napia/aginpipia ya ayat nu. Ikalussaw nu ya narakat, ngam ayatan en vuluvulunan nu ya napia.
- ¹⁰ Makkara-aya-ayat kayu kan napafutu nga akkara-aya-ayat nga maggurwahi kan pangurug. Ya kada isa kan ikayu, mas ikakua na zinan ya kataggirisa annnek kan iggina pe laman.
- ¹¹ Mari nu mattalatalakag, nu azzi mallallappat kayu. Sesserbian nu y Afu Jesus.
- ¹² Maggaragarassia kayu megafu kan ya agginanama nu. Pasensian nu ya ziyariyat nu. Kanakanayun, maddasal kayu.
- ¹³ Mangibillay kayu kan ya kagitta nu nga totolay y Afu Dios nga hinnian/asan pakawahan da. Siggaparan kayu nga mangalaba kan ya totolay nga mari nu ammu.
- ¹⁴ Idasal nu kan y Afu Dios kan bendisionan na ira nay nga manattazzi kan ikayu. On, idasal nu ira, en mari nu iged/ibanu/ilunud ira.
- ¹⁵ Makipaggaragarassia kayu kan ya maggaragarassia ira, en makipakkarandam kayu pay kan ya marandam ira.
- ¹⁶ Makkara-ana-anahut kayu. Mari nu mappakatanang, nu azzi metattadday kayu kan ya totolay nga alinak ya kekuentan da. Mari nu ibilang kan mas masirib kayu annnek kan ya ikattolay nu ira.
- ¹⁷ Nu hinnian mangngua kan narakat kan ikayu, mari nu balattan kan narakat, nu azzi kuan nu lahud ya ibilang ngammin ya totolay kan napia.
- ¹⁸ Ya relasion nu kan ya ikattolay nu, nu maddepende kan ikayu, nu awayya na, makipemamak kayu kan ngammin nga totolay.

¹⁹ Ideddukan ku ira, mari nu mabbalat, nu azzi porrian nu, gafu ta ya lussaw y Afu Dios ya mabbalat. Kunna kan ya Sagrado nga Turak, " 'Kuak ya abbalat; yakan ya mabbalat,' kunna y Afu."

²⁰ Imbes kan ya abbalat nu, kuan nu yaw nga kayan na kan ya Sagrado nga Turak, "Nu mabisin ya kontram, pakanan mu. Nu mawwaw iggina, penuman mu. On, gafu ta, kannia angnguam kan yan, mapasiranan iggina."

²¹ Marim makiyaffut kan narakat, nu azzi affutan mu ya narakat kannia aggangnguam kan napia.

Roma 13

¹ Ya kada isa kan ikayu, mawag kan tumuluk kan ya totolay kan ya gobiernu nga mammaray. On, gafu ta awan nga mammaray nga mari naggafu ya paka-awayya na kan y Afu Dios, en ya maddaggun nga mammaray ira, sinunnak y Afu Dios.

² Gaggafen, ya innia laman nga manuriya kan ya mammaray ira, ya sinunnak y Afu Dios ya turiyan na. En ya manuriya ira, ira mismu ya kegafanan ya kakastigo ra pe laman.

³ On, gafu ta, ya mammaray ira, mari ra pattalawan ya maka-angngua ira kan napia nu azzi ya maka-angngua ira kan narakat/napot. Nu ikayat mu nga awan nga attalom kan ya mammaray, maka-angngua ka kan napia, en ikakua na ka.

⁴ On, gafu ta serbidor y Afu Dios iggina para kan ya pammakapianan mu. Ngam nu mangngua ka kan narakat, mattalaw ka zinan, gafu ta hinnian/asan serbi ya paka-awayya na nga mangastigo. On, gafu ta iggina ya serbidor y Afu Dios nga mangastigo kan ya innia laman nga mangngua kan narakat.

⁵ Mawag gafen kan tumuluk ka kan ya mammaray ira, mari megafu laman ta mattalaw ka nga makastigo, nu azzi megafu pay ta ammum kan ya konsensiam nga yan ya mepangngat nga kuan mu.

⁶ En yan pay ya gafu na kan mappaga kayu kan ira kan bienes/vuwit, gafu ta kuenta sesserbian da y Afu Dios kannia angngua ra kan yan nga trabahu ra.

⁷ Iddan nu ya mepangngat nga annungan nu kan ngammin nga mammoray ira. Pagan nu ya bienes ya gissueldowan nu en ya gillusakkan nu kan ya pappagan nu zinan kan bienes. Ikakua nu en dayawan nu ya iddannan nu zinan kan kekakua en kedayaw.

⁸ Awan zinan nga gatut nu kan ya innia laman fera laman kan yaw, mawag kan makkara-aya-ayat kayu nga kuenta akkarapagapagatatut nu nga mari mamanda. On, gafu ta, ya innia laman nga mangayat kan ya ikattolay na, naparulot nan ya dorob.

⁹ Ira yaw ya dudduma/karruan nga dorob: "Marim mamabay onu makilalaki. Marim mamatay. Marim makkokot. Marim keluhan ya kukua ya ikattolem." Ira yaw en ya dudduma peba nga dorob, mesipat ya kebalinan da ngammin kan yaw, "Ayatan mu ya ikattolem kan kagitta ya angngayat mu kan ya baggim pe laman."

¹⁰ Ya innia laman nga mangayat kan ya ikattolay na, awan nga narakat nga kuan na kan iggina. Ya innia laman nga mangayat kan ya ikattolay na, naparulot nan ya dorob.

¹¹ Mawag kan mas kukukuan nu ira yan gafu ta ammu nu mamba ya maddaggun nga situation tera. Mawag kan mas mallallappat kayun nga massesserbi kan y Afu Dios nga alale malukag kayun gafu ta mas aranni ngin ya kapalliad tera annnek/ngam kattu gafu nga nepangngurug tera.

¹² Mappanget nga mamanda ya gabi, en mappanget nga mamegafu ya algaw. Immangan tera gafen ngin ya maka-angngua kan narakat nga makamakua kan kokopan/kallap, en tallian tera yan kan ya angnga-angngua tera kan napia.

¹³ Mattolay teran kan ya mepangngat nga kuenta mattolay tera kan nawag, en mari teran nga metadday kan ya narakat nga langalangan, melellaw, mamabay onu makilalaki, mattapatapang, makiggungut onu mappassil,

¹⁴ nu azzi parrian nu y Afu tera nga Jesu Cristo nga alale isinnun nu iggina, en mari nu panonotan ya ammagustu nu kan ya ikayat ya gibbaggian nu.

Roma 14

- 1** Nu me-annung kan ya tolay nga bahu nangurug kan y Cristo nga nakafi peba ya angngurug na, alawatan nu iggina kan ya aggurwahi nu, ngam mari nu diskusionan iggina kan me-annung kan ya dana ammu na nga me-annung kan ya mepangngat en me-annung kan ya megamma nga kuan na.
- 2** Aggangarrian, ya tolay nga nasikan ya angngurug na, ammu na nga awayya na nga mangan kan hanna laman nga makan, ngam ya tolay nga nakafi peba ya angngurug na, gulay laman ya kanan na.
- 3** Ya tolay nga mangan kan hanna laman, mari na zinan imemenos ya tolay nga mangan kan gulay laman. En kunna tian pay kan ya tolay nga mangan kan gulay laman, mari na zinan kayan nga makaliwat ya tolay nga mangan kan hanna laman, gafu ta inalawat y Afu Dios iggina kan tolay na.
- 4** Innia ka pay nga mamanunut kan ya serbidor ya tanakkuan? Ya Afu na laman ya hinnian paka-awayya na nga maddisidi nu mepangngat ya kukukuan na onu awan. Mapabbalin iggina kan mepangngat, gafu ta hinnian pakapangngua y Afu Jesus nga mamabbalin kan iggina kan mepangngat.
- 5** Hinnian/Asan totolay nga mangibilang kan mas mekakua ya isa nga algaw annnek/ngam kan ya isa. Hinnian pay dudduma/karruan nga mangibilang kan parehu ra ngammin. Siguradu zinan ya kada isa kan ikayu kan ya ginnonotan nu nu fustu ya angngibilang nu kan ira.
- 6** Ya tolay nga mangi-angngilinan kan ya isa nga algaw, kuan na yan kannia angngikakua na kan y Afu Dios. En ya tolay pay nga mangan kan hanna laman, kuan na yan pay kannia angngikakua na kan y Afu Dios, gafu ta mappabalat iggina kan y Afu Dios kan yan nga kanan na. En ya tolay pay nga mari mangan kan dudduma nga makan, kuan na yan pay kannia angngikakua na kan y Afu Dios, en mappabalat iggina pay kan y Afu Dios.
- 7** Awan kan ittera nga awayya na nga porrian ya dudduma kannia attolay na, en awan kan ittera nga awayya na nga porrian na ya dudduma kannia appatay na.

- ⁸ Nu basta matolay tera, matolay tera kan ya relasion tera kan y Afu, en nu matay tera, matay tera pay kan ya relasion tera kan y Afu. Gaggafen, nu matolay tera onu matay tera, kua y Afu ittera.
- ⁹ Kayan ku yaw gafu ta yaw ya gafu na kan natay en nagginnolay y Cristo, tase awayya na nga iggina ya Afu ya nakkakatay ira en ya matolay ira.
- ¹⁰ Ikaw, ka-am gafen ta panunutan mu ya wahim kan pangurug? En ikaw, ka-am ta imemenos mu ya wahim kan pangurug? Mari nu zinan kuan yan, gafu ta ittera ngammin, manadag nattaruk kan ya atubang y Afu Dios tase panunutan na ittera.
- ¹¹ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, " 'Gafu ta siggamatolay nak,' kunna y Afu Dios, 'Kada tolay, mappalentud nattaruk kan ya atubang ku, en kada tolay, anahatan na nattaruk nga yakan ya kurug nga Dios.' "
- ¹² Gaggafen, ya kada isa kan ittera, tabbahan na pe laman nattaruk kan y Afu Dios ya kinikkingngua na.
- ¹³ Gaggafen, mari tera nga makkarapanapanunut ngin, nu azzi takkilalan nu yaw nga awan zinan nga kuan nu nga kesikadulan onu keduffuan ya isa nga wahi nu kan pangurug.
- ¹⁴ Megafu kan ya neketaddek kan y Afu Jesus, ammu en siguradu nak nga awan nga makan nga mebilang kan mari narenu megafu kan ya klase na pe laman. Ngam nu hinnian tolay nga mangibilang kan hanna laman kan mari narenu, yan ya klase na kan iggina.
- ¹⁵ Nu mapakarandam ya wahim megafu kan ya kanan mu, bakkan kan ayat ngin ya vuluvulunan mu kan ya kukukuan mu. Marim iyawawan ya karallua ya wahim megafu laman kan ya kanan mu, gafu ta natay y Cristo para kan iggina.
- ¹⁶ Awan zinan nga kuan nu nga mabbalin kan kegafanan ya kepakapakoli ya pia nu kan narakat.

¹⁷ On, gafu ta, ya appatul y Afu Dios kan ittera, mari kan me-annung kan makan en menuh nu azzi me-annung kan kinatunung en imamak en ya payayat nga iddan ya Espiritu Santo.

¹⁸ Nu kunna tian ya assesserbi ya tolay kan y Cristo, mapayayat y Afu Dios kan iggina, en malak na pay ya ammakakua ya totolay kan iggina.

¹⁹ Gaggafen, kuan tera ya panda mawayya tera nga makakeddan kan imamak en mamasikan kan ya angngurug ya kada isa.

²⁰ Marim darallan ya kininggua y Afu Dios megafu laman kan makan. Kakurruan na, ngammin nga makan, narenu, ngam narakat nu hinnian tolay nga palliwatan na ya ikattolay na megafu kan ya kanan na.

²¹ Napia nu marim mangan kan karne, onu minum kan daggat vunga nga naporay, onu mangngua kan hanna laman nga kegafanan ya alliwat ya wahim kan pangurug.

²² Ya kurruan mu me-annung kan yaw nga gannud, napia nu ikaw en y Afu Dios laman ya makakammu. Mabendisionan ya tolay nga mari mangondena kan iggina pe laman kan ya hanna laman nga ammu na nga fustu.

²³ Ngam nu hinnian tolay nga hinnian duda na, ngam panganan na balalaman, makondena iggina gafu ta ammu na nga nalliwat iggina, gafu ta mari na vinulun ya kurruan na. Kayan ku yaw gafu ta, ya hanna laman nga mari maggafu kan angngurug, liwat.

Roma 15

¹ Ittera nga nasikan kan pangurug, mawag kan pasensian en uffunan tera ya wawwahi tera nga nakafi peba ya angngurug da. Mari na kan ya gibbaggian tera laman ya panonotan tera,

² nu azzi panonotan ya kada isa kan ittera ya pammakapianan ya kagitta tera kan pangurug tase dumakal ya angngurug da.

³ On, gafu ta mari pinanonot y Cristo ya pammakapianan na pe laman, nu azzi natumpal kan iggina yaw nga neturak kan ya Sagrado nga Turak nga

kunna, "O Dios, ya angnguyu-uyaw ya tototalay nga manguyu-uyaw kan ikaw, attamman ku nga kuenta panguyu-uyaw ra kan yakan."

⁴ Ngammin ya neturak kattun kan ya Sagrado nga Turak, neturak tase metuldu kan ittera pay, senannu awayya na nga hinnian/asan innanama tera megafu kan ya appasapasensia tera en megafu kan ya kapagapagutuk/kapatapaturid/kapatapataggad tera nga maggafu kan ya Sagrado nga Turak.

⁵ En y Afu Dios nga mappapasensia en mamagapagutuk kan ittera, pare zinan ta pabbalinan na kan makkara-ana-anahut kayu kannia ammaraparig nu kan y Jesu Cristo,

⁶ tase mapakesa ya ginnonotan nu, en awayya nu nga mattangesa nga maddayarayaw kan y Afu Dios nga Ama y Afu tera nga Jesu Cristo.

⁷ Gaggafen, makkara-ala-alawat kayu kan kagitta ya nepangngalawat y Cristo kan ikayu, tase maddayarayaw y Afu Dios.

⁸ Kayan ku kan ikayu nga kuan nu yan gafu ta nabbalin y Cristo kan serbidor mi nga Judio nga pangipasingannan na nga makurug y Afu Dios, tase tumpalan na ya netabba y Afu Dios kan ya ginafu mi ira kattun,

⁹ en tase ikayu nga mari Judio, dayarayawan nu pay y Afu Dios megafu kan ya allak na kan ikayu. Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Megafu kan yan, dayarayawan ta ka kan ya dian ya mari Judio ira, en ikansion ku ya addayarayok kan ya Ngahan mu."

¹⁰ En neturak na peba kan isa nga lugar nga kunna, "Ikayu nga mari Judio, makipaggaragarassia kayu kan ya tototalay y Afu Dios."

¹¹ En neturak na pay kan isa nga lugar nga kunna, "Ikayu ngammin nga mari Judio, dayarayawan nu y Afu Dios, ikayu ngammin nga tototalay, dayarayawan nu iggina."

¹² En neturak y Isaias pay nga kunna, "Hinnian nattaruk tolay nga me-anak kan ya gakagaka y Jesse nga me-atanang nga mabbalin kan mammoray kan ya mari Judio ira, en iggina ya panginnanaman ya mari Judio ira."

- ¹³ Sangaw, y Afu Dios nga paggafanan ya innanama tera, pare zinan ta pannuan na kayu kan payayat en imamak megafu kan ya angngurug nu kan iggina, tase dumakal ya innanama nu megafu kan ya pakapangngua ya Espiritu Santo.
- ¹⁴ Siguradu nak mismu me-annung kan ikayu, wawwahik ira, nga napannu kayu kan napia, en hinnian kan ikayu ngammin ya fustu nga pakakammu, en awayya nu ya makkaratabatabarang.
- ¹⁵ Ngam maski nu kunna tian peba, nagutugutuk nak nga natturak kan ikayu kan me-annung kan ya dudduma/karruan nga ganagannud nga neparandam ku kan ikayu kan yaw nga turak. Kiningnguak yan megafu kan ya allak y Afu Dios nga neddan na kan yakan,
- ¹⁶ tase pabbalinan nak kan serbidor y Jesu Cristo para kan ikayu nga mari Judio kannia angngipalapalappat ku kan ikayu kan ya napia nga dumug nga naggaflu kan y Afu Dios, senannu mabbalin ya ke-ofresi/kededika nu nga mari Judio kan makapayayat kan y Afu Dios, ofresi nga pabbalinan ya Espiritu Santo kan nasantuan.
- ¹⁷ Gaggafen, megafu kan ya neketaddek kan y Jesu Cristo, awayyak nga ilagaw ya trabahuk nga masserbi kan y Afu Dios.
- ¹⁸ On, gafu ta awan nga tanakkuan nga iturak ku nu azzi ya kinikkingngua y Cristo nga nangiyusa kan yakan, tase mabensik ya mari Judio ira nga paraparulotan da ya ergo na. Kiningnguak yan kan ergo en kan pangapangngua
- ¹⁹ kan ya pakapangngua ya mekapalat nga milagro ira nga sennial ya pakapangngua ya Espiritu Santo nga makipaddian kan yakan. Ya resulta na, nepalapalappat ku ya napia nga dumug kan ngammin nga lugar ira namegafu kan Jerusalem addet kan ya probinsia ya Ilirico.
- ²⁰ Ikayat ku ya umang mangipalappat kan ya napia nga dumug, mari kan ya lugar ira nga nekayanan ngin ya ngahan y Cristo, tase marik metadday kan

ya patrabahuan ya isa nga tolay nga alale mamatadag nak kan balay kan ya fundasion nga nekkua/neppay na.

²¹ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ira nay nga awan peba nadumug da kan me-annung kan iggina, masingan da nattaruk, en ira nay nga awan peba nagina ra kan me-annung kan iggina, mantindian da nattaruk."

²² Yan ya gafu na nga, addet kan sangaw, naming aru nga natalantan nak nga umang kan ikayu.

²³ Ngam sangaw, gafu ta awan ngin nga lugar kan yaw nga parte ya mundo nga marik nangipalappatan kan ya napia nga dumug, en gafu ta kan aru nga dahun ngin, kuru ikayat ta kayu nga umang innan,

²⁴ planowan ku nga kuan yan so nu annak kan ya nasion ya Espania. Ikayat ku ya massibal/maddahat kan ya dian nu nga mabbisita kan ikayu, tase mapayayat nak kan ya kasan ku kan ikayu kan pia nga algaw, en kabalin na, napia nu uffunan dak kannia agganukat ku nga umang kan Espania.

²⁵ Ngam sangaw, angkami bitan kan ya ciudad ya Jerusalem, tase iyangay mi ya kuartu nga uffun para kan ya toloy y Afu Dios kannay.

²⁶ On, gafu ta, ya wawwahi tera kan pangurug kan ya iglesia ira kan ya probinsia ya Macedonia en ya probinsia ya Acaya, na-ayat da nga mangiddan kan uffun kan ya pobre ira nga toloy y Afu Dios kan Jerusalem.

²⁷ Kininggua ra yan gafu ta nekayat da. Ngam kakurruan na, annungan da ya manguffun kan ira. Gafu ta nesipat ya mari Judio ira kan ya na-espirituan nga bendision ira ya Judio ira, napia nu uffunan da ya Judio ira kan ya namateriyalan nga ganagannud.

²⁸ So nu mabalin ku yaw nga kuan ku, en ya kuartu nga kinolekta mi, iyalawat ku kan ya lalakay ira nga panakallan kan ya iglesia kan Jerusalem, massibal nak kan ikayu kannia agganek kan Espania.

²⁹ En ammuk nga, so nu makakaddet nak kan ikayu, awan nga kurang ya bendision nga iddan y Cristo kan ittera kannia kasan ku kan ikayu.

³⁰ Megafu kan y Afu tera nga Jesu Cristo, en megafu kan ya ayat nu kan yakan nga neddan ya Espiritu Santo kan ikayu, ipakimallak ku kan ikayu, wawwahik ira, nga mesipat kayu pay kan yakan nga mangidasadasal kan yakan kan napafutu kan y Afu Dios,

³¹ en idasal nu nga mapalliad nak kan ya maddian ira kan Judea nga mari mangurug kan y Jesus, en kan mapayayat ya totolay y Afu Dios kan Jerusalem nga mangalawat kan ya uffun nga iyangay mi kan ira nga yan ya asserbi mi kan ira.

³² Kabalin na, nu uray y Afu Dios, mayayat nak nga umang kan ikayu, en mabannayan nak nga mabbisita kan ikayu.

³³ Pare zinan ta hinnian kan ikayu y Afu Dios nga paggafanan ya imamak tera. Amen.

Roma 16

¹ Hinnian/Asan wahi tera nga umang kan ikayu nga mangngahan kan Febe. Minasserbi iggina kan ya iglesia kan ya ciudad ya Cencrea. Itadag ku nga napia iggina.

² Alaban nu iggina nga tolai y Afu Jesus kan ya mepangngat nga angngalaba ya totolay y Afu Dios, en uffunan nu iggina kan hanna laman nga pakawahan na, gafu ta aru ya inuffunan na, en isa nak pay kan ira nga inuffunan na.

³ Diot ku kan y Priscila en y Akila nga matawa nga kakavulun ku nga masserbi kan y Jesu Cristo.

⁴ Nesubu/Nesibba ra ya angat da para kan yakan, en bakkan kan yakan laman ya mappabalat kan ira nu azzi ngammin ya iglesia ya mari Judio ira.

⁵ Diot ku pay kan ya iglesia nga marammung kan ya balay ra. Diot ku pay kan y Epeneto nga ideddukan ku. Kan ya probinsia ya Asia, iggina ya ununna nga nangalawat kan y Cristo.

⁶ Diot ku pay kan y Maria nga nabbannabannag nga nasserbi kan ikayu.

- ⁷ Diot ku pay kan y Andronico en y Junia nga kagittak nga Judio nga nekarsel pay kattun kan kagittak. Madumudumug da nga nabon nga mangipalapalappat kan ya napia nga dumug, en mas peba unna ra nga nangurug pay kan y Cristo annak/ngam kan yakan.
- ⁸ Diot ku pay kan y Ampliato nga ideddukan ku kan ya neketadday na kan y Afu Jesus.
- ⁹ Diot ku pay kan y Urbano nga kagitta tera nga masserbi kan y Cristo, en kan y Estakis nga ideddukan ku.
- ¹⁰ Diot ku pay kan y Apeles nga napurba ya angngurug na kan y Cristo. Diot ku pay kan y Aristobulo en ya kabbalay na ira.
- ¹¹ Diot ku pay kan y Herodion nga kagittak nga Judio. Diot ku pay kan y Narciso en ya kabbalay na ira nga netadday kan y Afu Jesus.
- ¹² Diot ku pay kan y Trifena en y Trifosa nga masserbi kan y Afu Jesus. Diot ku pay kan y Persida nga ideddukan ku nga nabbannabannag nga nasserbi kan y Afu Jesus.
- ¹³ Diot ku pay kan y Rufo nga napinipia ya asserbi na kan y Afu Jesus, en kan ya ina na nga ibilang ku nga inak pay.
- ¹⁴ Diot ku pay kan ira Asincrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, en kan ya wawwahi tera kan pangurug nga hinnian kan ira.
- ¹⁵ Diot ku pay kan ira Filologo, Julia, y Nereo en ya wahi na nga babay, en kan y Olimpas en kan ngammin nga totolay y Afu Dios nga hinnian kan ira.
- ¹⁶ Makkarakikkiddiot kayu nga maggurwahi kan nasantuan nga amma. Ngammin ya iglesia ira y Cristo, ipe-addet da ya diot da kan ikayu.
- ¹⁷ Wawwahik ira, ikikkiddok kan ikayu nga mappalan/memuhud kayu kan ya totolay nga mappagurungay en mappaliwat kan ikayu nga tumuriya kan ya kurug nga tuldu nga ginilammu nu, en arayyuan nu ira.
- ¹⁸ Ya totolay nga mangngua kan kunna tian, bakkan kan y Afu tera nga Jesu Cristo ya serbian da nu azzi ya ikayat ya gibbaggian da pe laman. Ilohot da

ya totolay nga nalohon nga mabensi kan ya ergo ra ira nga namit en napia ya kagina ra.

19 Madumudumug ngammin ya totolay ya ammaraparulot nu kan ya kurug nga ergo, en mayayat nak megafu kan ikayu, ngam ikayat ku nga masirib kayu kan ya napia, en kan awan nga ammu nu kan ya narakat/napot.

20 Y Afu Dios nga paggafanan ya imamak, pangaffutan na kayu kan y Satanas kan mari mabbayag. Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu tera nga Jesu Cristo kan ikayu.

21 Y Timoteo nga katrabahuan ku nga massesserbi kan y Afu, en ira Lucio, Jason, en y Sosipatro nga kagittak nga Judio, ipedatang da ya diot da kan ikayu,

22 Yakan y Tercio nga pinatturak y Pablo kan ngammin ira yaw, diot ku kan ikayu nga netadday kan y Afu Jesus.

23 Y Gayo nga pakipaddianan ku en makabbalay kan ya parammungan mi nga iglesia kanniaw, ipedatang na pay ya diot na kan ikayu. Y Erasto nga tesorero ya ciudad en y Cuarto nga wawwahi tera, ipedatang da pay ya diot da kan ikayu.

24 Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu tera nga Jesu Cristo kan ikayu ngammin. Amen.

25 Dayarayawan tera y Afu Dios. Hinnian pakapangngua na nga mamasikan kan ya angngurug nu segun kan ya napia nga dumug nga me-annung kan y Jesu Cristo nga ipalapalappat ku segun kan ya kepakammu ya sekreto nga plano y Afu Dios nga mari nammuan kattun kan nabayag nga tiempo.

26 Ngam kan sangaw, nepakammu na yan nga plano na kan kagitta ya dana nepeturak na kan ya profeta ira. Sangaw, segun kan ya mandu ya mannanayun nga Dios, nepakammu ngin kan ngammin nga nasion ira tase mabbalin kan hinnian totolay nga mangurug en parulotan da.

27 Ya isissa laman nga masirib nga Dios, iggina ya madayarayaw kan awan na nga panda megafu kan y Jesu Cristo. Amen.

1 Corinto

1 Corinto 1

- 1** Yakan y Pablo nga pinabbalin y Afu Dios kan apostol y Jesu Cristo segun kan ya uray na. Yakan en y Sostenes nga wahi tera kan pangurug,
- 2** diot mi kan ikayu nga iglesia y Afu Dios kan ya ciudad ya Corinto. Napabbalin kayu kan nasantuan kannia neketadday nu kan y Jesu Cristo en nakkulan kayu tase mabbalin kan nasantuan. Diot mi pay kan ngammin nga totolay kan ngammin nga lugar nga maddayarayaw kan y Afu tera nga Jesu Cristo, iggina ya Afu ra en ya Afu tera pay.
- 3** Pare zinan ta hinnian/asan kan ikayu ya allak en imamak nga maggafu kan ya Dios nga Ama tera en kan y Afu Jesu Cristo.
- 4** Kanakanayun nga mappabalat nak kan y Afu Dios megafu kan ikayu megafu kan ya nepangngikallak na kan ikayu megafu kan y Jesu Cristo,
- 5** gafu ta pinabbalin na kayu kan riku kan ngammin nga na-espirituan nga ganagannud, nepatalluaring kan ya pakakammu nu en kan ya angngikahakahi nu kan ya bilin na megafu kan iggina.
- 6** Nesimmu yan gafu ta nesiguradu ngin kan ikayu ya pattestigu mi kan y Cristo.
- 7** Megafu kan yan, mari nu makkurang kan hanna laman nga ne-eruma nga pakapangngua nga iddan ya Espiritu Santo kannia attalattaron nu kan ya annoli y Afu tera nga Jesu Cristo
- 8** nga mangisiguradu pay kan ya angngurug nu addet kan pangultimuan nga awan nga kapaliwatan nu nattaruk kan ya algaw y Afu tera nga Jesu Cristo.
- 9** Mapammakatalakkan y Afu Dios nga nangakkul kan ikayu tase metadday kayu kan y Afu tera nga Jesu Cristo nga Anak na.
- 10** Wawwahik ira, megafu kan ya paka-awayya y Jesu Cristo nga Afu tera, ipakimallak ku kan ikayu nga parehu zinan ya kayakayan nu ngammin, mari nu massirinna, en pakesan nu ya ginnonotan en gi-urayan nu.

- ¹¹ Wawwahik ira, neturak ku yan gafu ta hinnian dudduma/karruan kan ya kabbalay ira y Cloe nga nangidanug kan yakan nga hinnian paggurungutan nu.
- ¹² Ya ikayat ku nga kayan, hinnian dudduma kan ikayu nga makkahi, "Tolay nak y Pablo." Hinnian pay makkahi, "Tolay nak y Apolos." Hinnian pay makkahi, "Tolay nak y Pedro." Hinnian pay makkahi, "Tolay nak y Cristo."
- ¹³ Nadibidi kazze/pano y Cristo? Yakan kazze ya nepatak kan kurut para kan ikayu? Nabawtisowan kayu kazze kan ya ngahan ku?
- ¹⁴ Mappabalat nak kan y Afu Dios gafu ta awan nga binawtisowan ku kan ikayu nu azzi y Crispo en y Gayo laman.
- ¹⁵ Awan gafen nga makapakkahi nga nabawtisowan kayu kan ya ngahan ku.
- ¹⁶ En yaw peba ya binawtisowan ku, y Estefanas en ya kabbalay na ira. Marik kerandamman ngin nu hinnian peba tanakkuan nga binawtisowan ku.
- ¹⁷ Binon nak y Cristo, mari tase mamawtiso nak, nu azzi tase ipalapalappat ku ya napia nga dumug. En marik mangiyusa kan ergo ira nga kinasirib tolay tase mari mabbalin kan awan nga serbi ya kurut y Cristo.
- ¹⁸ Ya toloy nga mari mapalliad, abbattan da kan kolapa/talping ya ergo nga me-annung kan ya nepappatay y Jesus kan kurut. Ngam ittera nga mapalliad, ammu tera nga yan nga ergo ya pakapangngua y Afu Dios.
- ¹⁹ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Darallan ku ya sirib ya masirib ira, en pabbalanan ku kan awan nga serbi ya ka-utak ya ma-utak ira."
- ²⁰ Nu kunna tian gafen, hanna ya serbi ya masirib ira? Hanna ya serbi ya mestru ira kan ya dorob? Hanna ya serbi ya toloy kan yaw nga mundo nga malallaki nga makiddibate? Nepakammu y Afu Dios nga, ya nemundowan nga kinasirib, kolapa.
- ²¹ Segun kan ya sirib y Afu Dios, bakkan kan ya kinasirib tolay ya pakakammuan da kan iggina, nu azzi uru-uray y Afu Dios pe laman nga

palliaran na ya mangurug ira megafu kan ya napia nga dumug nga ipalapalappat mi nga ibilang ya dudduma kan kolapa.

22 Ya Judio ira, ikayat da nga hinnian milagro ira nga mepasingan kan ira nga pamakurug, en ya Griego ira, manafataful da kan kinasirib.

23 Ngam kan ikami, yaw laman ya ipalapalappat mi, y Cristo nga nepatak kan kurut. Yan nga ipalapalappat mi ya kegafanan ya kesikadul ya Judio ira en ya ibilang ya mari Judio ira kan kolapa.

24 Ngam kan ittera nga nakkulan, Judio onu Griego, y Cristo ya pakapangngua y Afu Dios en ya sirib na.

25 On, gafu ta, ya ibilang ya totolay kan kolapa y Afu Dios, mas masirib annnek/ngam kan ya kinasirib tolay. En ya ibilang da kan pakkafian y Afu Dios, mas nasikan annnek kan ya sikan tolay.

26 Wawwahik ira, panonotan nu ya addia-addian nu kattun, kattu inakkulan na kayu y Afu Dios. Segun kan ya anningan ya totolay, mari kuru aru kan ikayu ya masirib, mari kuru aru kan ikayu ya hinnian paka-awayya ra, mari kuru aru kan ikayu ya atanang ya kekuentan da.

27 Ngam pinili y Afu Dios ya ganagannud nga ikuenta ya totolay kan kolapa tase pasapasiranan na ya totolay nga mangabbat kan masirib da, en pinili na ya ganagannud nga ikuenta ya totolay kan nakafi tase pasapasiranan na ya totolay nga mangabbat kan nasikan da.

28 En pinili na ya ganagannud kan yaw nga mundo nga alinak ya kekuentan da en ya ganagannud nga memenos, en ya ganagannud nga awan da nga kekuentan, tase pabbalanan na kan awan nga kuenta ira nay nga hinnian kekuentan da.

29 Kiningngua na yan tase awan nga makapappalagopog kan ya atubang na.

30 Ngam megafu kan iggina, netadday kayu kan y Jesu Cristo. Megafu kan y Jesu Cristo, iniddannan y Afu Dios ittera kan sirib, pinatunung na ittera, pinabbalin na ittera kan nasantuan, en sinavvut na ittera,

³¹ tase matumpal ya neturak kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Ya innia laman nga mallagaw, y Afu Dios zinan ya ilagaw na."

1 Corinto 2

¹ Wawwahik ira, kattu minang nak kan ikayu nga mangipalapalappat kan ya ergo y Afu Dios, marik nangiyusa kan adalam nga ergo onu sirib.

² On, gafu ta zinisidik nga awan nga tanakkuan nga ipalappat ku kan ikayu kannian nu azzi y Jesu Cristo en nepatalluaring ya nekepatak na kan kurut.

³ Kattu hinnian/asan nak kan ikayu kannian, nakkafi ya nonot ku, en nelot/nafulotan ya pilpig ku kan ya talok.

⁴ En kattu nepalappat ku ya bilin y Afu Dios kan ikayu, marik nangiyusa kan ergo kinasirib tolay nga pamensi nu azzi ergo ira nga pamakurug ya Espiritu Santo en ya pakapangngua y Afu Dios,

⁵ tase mari maddepende ya angngurug nu kan ya kinasirib tolay nu azzi kan ya pakapangngua y Afu Dios.

⁶ Ya ipalapalappat mi, hinnian kurug nga kinasirib na kan ya totolay nga manakam ngin ya angngurug da. Mari na mekuenta kan kinasirib segun kan yaw nga tiempo onu segun kan ya mammoray ira kan yaw nga tiempo nga mawawan.

⁷ Ngam ipalappat mi ya sekreto nga sirib y Afu Dios nga mari nammuan ya totolay, sirib nga dana neparan na kallie ya nepammaratu na kan ya mundo, en kiningngua na yan para kan ya kedayaw tera.

⁸ Awan kan ya mammoray ira kan ya utun lusak nga nakantindi kan yaw nga kinasirib. On, gafu ta, nu nantindian da zinan, mari ra zinan nepepatak kan kurut y Afu nga mekapakkapalat.

⁹ Ngam kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Awan nga mata nga nakasingan, awan nga daranggang/talinga nga nakagina, en awan nga tolay nga nakapanonot kan ya neparan ira y Afu Dios para kan ya totolay nga mangayat kan iggina."

10 Ngam nepepakammu y Afu Dios ira yan ngin kan ya Espiritu Santo kan ikami. On, gafu ta ama-ammu ya Espiritu Santo ngammin ya ganagannud, maski ya kadalaman nga panonot y Afu Dios.

11 Awan nga tanakkuan nga makakammu kan ya hinnian kan ya nonot ya innia laman nu azzi ya espiritu na pe laman nga maddian kan iggina. Kunna tian pay, awan nga tanakkuan nga makakammu kan ya hinnian kan ya nonot y Afu Dios nu azzi ya Espiritu Santo na pe laman.

12 Bakkan kan ya espiritu yaw nga mundo ya neddan kan ikami nu azzi ya Espiritu Santo nga naggafu kan y Afu Dios. Neddan na ya Espiritu Santo kan ikami tase mammuan mi ya ganagannud nga neddan y Afu Dios kan ittera,

13 en kayakayan mi ira yan nga ganagannud nga mangiyusa kami kan ergo ira nga ituldu ya Espiritu Santo, mari na kan ergo ira nga ituldu ya kinasirib tolay, en iyusa mi ya ergo ira nga iyusa ya Espiritu Santo kannia angngituttuldu mi kan ya ipakammu ya Espiritu Santo.

14 Ya innia laman nga awan kan iggina ya Espiritu Santo, mari na alawatan ya ganagannud ya Espiritu Santo y Afu Dios, gafu ta abbattan na kan kolapa ira yan, en mari na awayya nga mantindian ira yan, gafu ta tolay laman nga hinnian ya Espiritu Santo kan iggina ya mangimbistiga kan ira yan.

15 Ya innia laman nga na-espirituan, imbistigan na ngammin ya ganagannud, en awan nga maka-imbistiga kan iggina.

16 Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Innia ya makakammu kan ya nonot y Afu Dios nga makapattuldu kan iggina?" Ngam hinnian kan ikami ya nonot y Cristo.

1 Corinto 3

1 Wawwahik ira, kannia nepakkiergok kan ikayu, marik awayya nebilang ikayu kan na-espirituan nu azzi tolay kayu nga makkelug kan ya ganagannud ya baggi, en megitta kan kalabit peba laman kan ya neketadday nu kan y Cristo.

- ² Kuenta gattak ya neddan ku kan ikayu, mari na kan nataggat nga makan, gafu ta mari na peba awayya kan ikayu, en addet kan sangaw, mari na peba awayya kan ikayu.
- ³ On, gafu ta mattolay kayu peba laman kan ya dana attolay nu segun kan ya ikayat ya gibbaggian nu. Gafu ta mapparassil en maggurungut kayu, manamanawag nga mattolay kayu peba laman kan kunna tian en kan kagitta gagangay nga totolay, azze?/awan kasi?
- ⁴ Ya dudduma/karruan kan ikayu, nu kunda, "Tolay nak y Pablo," en nu kunda ya dudduma pay, "Tolay nak y Apolos," mari kazze/pano manamanawag nga mattolay kayu kan kagitta ordinariu nga totolay?
- ⁵ Gaggafen, innia kazze y Apolos? Innia nak pay kazze? Minasserbi kami laman nga kegafanan ya nepangngurug nu kan y Cristo, en y Afu ya nangiddan kan ya annungan ya kada isa kan ikami.
- ⁶ Yakan ya nammula, en y Apolos ya nabbisibit/nassassab, ngam y Afu Dios ya namadakal.
- ⁷ Gaggafen, mari importante nu innia ya mammula onu ya mabbisibit nu azzi y Afu Dios nga mamadakal.
- ⁸ Maggitta ya mammula en ya mabbisibit. Alawatan ya kada isa nattaruk ya tandan na segun kan ya kinikkingngua na pe laman.
- ⁹ Maggitta kami nga trabahador y Afu Dios, en ikayu pay ya kuenta koman na, en ya kuenta balay na.
- ¹⁰ Megafu kan ya allak nga neddan y Afu Dios kan yakan, kiningnguak ya annungan ku nga kuenta malalaki nak nga mabbalay. Yakan ya naffundasion, en tanakkuan ya mabbalay kan ya utun na. Ngam mawag kan memmuhud ya kada isa kan ya abbalay na.
- ¹¹ Awan nga tanakkuan nga fundasion nga mekkua/meppay ya innia laman nu azzi y Jesu Cristo, en nekkua igginan.

- ¹² Kannia abbalay ya innia laman kan yan nga fundasion, hinnian/asan dudduma nga mangiyusa kan vulawan, plata, onu na-angngina nga batu. Ya dudduma, mangiyusa ra kan kayu, gahut, onu akaw.
- ¹³ Mepakammu nattaruk ya klase ya kiningngua ya kada isa gafu ta mammuan kan ya algaw nga ammanunut. Mepakammu yan megafu kan afi, gafu ta purban ya afi ya klase ya kiningngua ya kada isa.
- ¹⁴ Nu mari masidug ya binalay ya innia laman, meddannan iggina kan premio.
- ¹⁵ Ngam nu masidug ya binalay na, mari na meddannan kan premio, ngam mapalliad iggina balalaman nga alale nappasa iggina kan afi.
- ¹⁶ Mari nu kazze ammu nga ikayu ya templo y Afu Dios, en ya Espiritu na, maddian kan ikayu?
- ¹⁷ Nu hinnian manaral kan ya templo y Afu Dios, kastigowan nattaruk y Afu Dios iggina, gafu ta nasantuan ya templo y Afu Dios, en ikayu ya templo na.
- ¹⁸ Awan zinan nga mangilohot kan ya baggi na pe laman. Nu hinnian isa kan ikayu nga mangabbat kan masirib iggina pe laman kan ya ganagannud kan yaw nga mundo, pabbalinan na zinan iggina pe laman kan ikuenta ya totolay iggina kan ulapa, tase mabbalin iggina kan kurug nga masirib.
- ¹⁹ On, gafu ta, ya ikuenta ya totolay kan yaw nga mundo kan kinasirib, ikuenta y Afu Dios kan kolapa mamba. On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Gafutan na ya masirib ira kan ya killu nga appanapanonot da."
- ²⁰ Kunna pay kan ya Sagrado nga Turak, "Ammu y Afu Dios ya appanapanonot ya masirib ira, nga inutil da."
- ²¹ Gaggafen, awan zinan nga mangidayaw kan totolay. Kakurruan na, kukua nu ngammin nga ganagannud,
- ²² ira Pablo, Apolos, y Pedro, ya mundo, ya angkat, ya patay, ya maddaggun en ya mappanget, ngammin ira yaw, kukua nu,
- ²³ en ikayu, kua y Cristo, en y Cristo, kua y Afu Dios.

1 Corinto 4

- ¹ Ya pangikuantan zinan ya totolay kan ikami, serbidor y Cristo en ingkargadu kan ya sekreto nga bilin y Afu Dios.
- ² Ya isa nga ingkargadu, mawag kan mapammakatalakkan.
- ³ Kan yakan, mari importante nu ikayu onu ya innia laman ya mamanunut kan yakan. Maski peba kan yakan, marik awayya nga panunutan yakan pe laman.
- ⁴ Maski awan nga ammu nga narakat/napot kan yakan, marik mebilang kan natunung megafu kan yan, gafu ta y Afu Dios ya mamanunut kan yakan.
- ⁵ Gaggafen, mari nu mamanunut kallie ya allabbet ya fustu nga algaw nga annoli y Afu Jesus. Ipakammu na ya mari nammuan nga arig nesussuk kan kokopan/kallap, en palattuaran na ya gakkad ira ya totolay. Kan yan nga algaw, alawatan nattaruk ya kada isa ya mepangngat nga kedayaw na nga maggafu kan y Afu Dios.
- ⁶ Wawwahik ira, kan ira yaw nga neturak ku, ne-usak yakan en y Apolos kan pa-ehemplo para kan ya pammakapianan nu, tase kan ikami, magilammu nu ya kebalinan na yaw nga akkayanan, "Ya neturak laman ya mepangngat nga vuluvulunan nu." Ya ke-aplika na yan kan yaw, awan zinan kan ikayu nga mangidayaw kan ya isa annak/ngam kan ya isa.
- ⁷ Innia ya namabbalin kan ikayu kan maddumuruma? Hanna ya hinnian/asan kan ikayu nga mari nu nalawat kan y Afu Dios? Nu nalawat nu ngammin, ka-am gafen ta mappalagopog kayu nga alale mari neddan kan ikayu?
- ⁸ Ibilang nu mamba nga hinnian ngin kan ikayu ngammin ya mawag nu, en kan riku kayun kan na-espirituan nga ganagannud, en kan mammoray kayun, maski ikami nga apostol, mari mi peba mammoray. Kuru ikayat ku nga mammoray kayu zinan ngin, tase mesipat kami pay nga mammoray.
- ⁹ On, gafu ta, kan ya nonot ku, pinabbalin y Afu Dios ikami nga apostol ira kan kalinakkan kan kekuantan. Mekuenta kami kan masentensian kan patay

kan ya pararruan ya totolay, en nabbalin kan girawan da kami ya mundo, ya anghel ira en ya totolay.

10 Abbattan da kan ulapa kami megafu laman kan ya asserbi mi kan y Cristo, ngam ikayu, abbattan nu mamba kan masirib kayu megafu kan y Cristo. Abbattan da kan nakafi ya ginnonotan mi, ngam ikayu, abbattan nu kan nasikan ya ginnonotan en ya gi-angnguruhan nu. Abbattan nu kan me-ekakua kayu, ngam awan mi nga kekakua.

11 Addet kan sangaw, naming aru kami nga nabisin en nawwaw, mari napia ya gissinnunan mi, nabubbubbug kami, awan nga gibbalayan mi,

12 en nasigura kami nga nattrabahu kan ya sikan mi pe laman. Mo-oyaw kami, ngam ikikkiddaw mi kan y Afu nga bendisionan na ira. Mapazapaziyat kami, ngam ata-attamman mi.

13 Maparaparakat kami, ngam nalumamak kami nga manabbag. Addet kan sangaw, mekuenta kami kan guwak en gamak laman kan ya mundo.

14 Neturak ku ira yan, mari na kan pasapasiranan ta kayu nu azzi tabarangnan ta kayu nga ibilang ku kan medduk nga anak ku ira.

15 On, gafu ta, maski nu mafulurivu ya mangigiya kan ikayu kan ya attolay nu kan y Cristo, isissa laman ya ama nu. On, gafu ta kuenta ginakak ya bahu nga attolay nu kan y Cristo kattu nepalappat ku ya napia nga dumug kan ikayu.

16 Ipakimallak ku kan ikayu gafen kan parrian dak.

17 Yan ya gafu na kan binon ku kan ikayu y Timoteo nga ibilang ku kan anak ku kan y Afu nga ideddukan ku en pammakatalakkan ku. Iparandam na kan ikayu ya katakatolek kannia neketaddek kan y Jesu Cristo. Ya prinsipio ira nga vuluvulunan ku kan ya katakatolek, ira yan ya ituttulduk kan ya mangurug ira kan kada iglesia kan kada lugar.

18 Hinnian dudduma/karruan kan ikayu nga mappangapangas gafu ta abbattan da maffugab kan marik umang kan ikayu kannian.

¹⁹ Ngam mari mabbayag, mattoli nak kan ikayu nu uray y Afu, en mammuan ku ya pakapangngua ira yan nga mappangapangas, en mari na kan ya ergo ra laman.

²⁰ On, gafu ta, ya appatul y Afu Dios, mari na kan ergo laman, nu azzi kan pakapangngua.

²¹ Hanna gafen ya ikayat nu? Annak kazze/pano kannian nga konsu pisi, onu konsu ayat en simpat?

1 Corinto 5

¹ Kuru madumudumug nga hinnian/asan kan ikayu nga mamabay, ikayat ku nga kayan, hinnian lalaki nga mamabay kan ya atawa ya ama na. Maski ya totolay nga mari makakammu kan y Afu Dios, mari ra mangngua kan kunna tian.

² En mappangapangas kayu peba balattan. Maramarandam kayu zinan, en inazzan nu zinan kan ya iglesia nu ya nangngua kan kunna tian.

³ Maski awan nak kannian, ikuentak kan hinnian ya espirituk kan ikayu kannian, en pinanunutan kun ya nangngua kan kunna tian nga alale hinnian nak kannian nga hinnian kan yakan ya paka-awayya y Jesus nga Afu tera.

⁴ Marammung kayu, en ikuenta nu kan hinnian ya espirituk kan ikayu, en hinnian pay ya pakapangngua y Jesus nga Afu tera kan ikayu,

⁵ en iyalawat nu yan nga tolai kan ya paka-awayya y Satanas, tase madaral yan nga narakat/napot nga akkelug ya baggi na, senannu mapalliad ya karallua na nattaruk kan ya algaw y Afu.

⁶ Mari mepangngat ya appeddarayaw nu. Mari nu kazze/pano ammu nga ya bissang/bissut nga lebadura, pappafan na ya interu nga namasa nga arina?

⁷ Azzan nu kan kompleto ya narakat kan ikayu nga ke-angngarrian ya dana nga lebadura, tase mabbalin kan megitta kayu kan bahu nga namasa nga awan na nga lebadura, gafu ta kurug nga megitta kayu kan yan ngin. En yaw

pay, y Cristo nga kuenta karneru kan ya Fiesta ya Nepattalebad nga kanan tera, ne-ofresi/nededika nga napatay ngin.

⁸ Selebran tera gafen ya Fiesta ya Nepattalebad nga kanan tera kan karenu en kakurruan nga ke-angngarrian ya pan nga awan nga lebadura na, mari na kan narakat en liwat nga ke-angngarrian ya dana nga lebadura.

⁹ Neturak ku kan ikayu nga mari nu makikavulun kan totolay nga maddallaw.

¹⁰ Marik ikayat nga kayan ya totolay kan yaw nga mundo nga maddallaw, massamsam/mahagum, makkokot, onu maddayarayaw kan rebultu ira, gafu ta, nu mari nu makikavulun kan ira, fersadu nga panawan nu yaw nga mundo,

¹¹ nu azzi ya ikayat ku nga kayan, mari nu makikavulun kan ya innia laman nga makahi kan wahi tera kan pangurug, nu maddallaw, massamsam, maddayarayaw kan rebultu, mamaraparakat, melellaw, onu makkokot, en mari nu makipangan kan ya totolay nga kunna tian.

¹² Awan nga paka-awayyak nga mamnunut kan ya totolay nga awan kan ittera. Ya hinnian kan ittera kan ya iglesia ya panunutan nu zinan, azze/awan kasi?

¹³ Y Afu Dios ya mamnunut kan ya totolay nga awan kan ittera. Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Papanawan nu ya narakat nga tolay kan ya ammung nu."

1 Corinto 6

¹ Nu hinnian/asan isa kan ikayu nga hinnian kaso na kontra kan ya isa nga wahi na kan pangurug, mari kazze/pano kappasiran nu umang na idemanda iggina kan hues nga mari makakammu kan y Afu Dios, imbes kan ipareglo na kan ikayu pe laman nga totolay y Afu Dios?

² Mari nu kazze ammu nga ya totolay y Afu Dios ya mamnunut nattaruk kan ya totolay kan ya mundo? Gafu ta ikayu ya mamnunut kan ya totolay kan ya mundo, mari kazze mepangngat nga areglowan nu pe laman ira yan nga bissang/bissut laman nga kaso?

- ³ Mari nu kazze ammu nga maski anghel ira, panunutan tera nattaruk? Yammanno ngin kan ya ganagannud kan ya kalgaw nga attolay tera.
- ⁴ Nu hinnian kunna tian ira nga kaso kan ikayu, ka-am ta angkayu idemanda ira yan kan ya totolay nga awan kan ya iglesia y Afu Dios?
- ⁵ Neturak ku yan kan ikayu tase pasiranan ta kayu. Awan kazze laman ngin kan ikayu nga masirib nga awayya na disidian ya kaso nu nga maggurwahi kan pangurug?
- ⁶ Ngam ya isa nga wahi, idemanda na bitu ya isa nga wahi na kan pangurug, en kuan na yan kan ya atubang ya mari mangurug ira.
- ⁷ Ya akkarademademandanda nu, yan ya naffutan nu kan ya angngurug nu. Mari kazze mas napia laman ngin nu attamman nu ya kelloko en kadarogat nu?
- ⁸ Ngam mismu ikayu bitu ngin ya mangili-illoko en maddadarogat, en maski ya wawwahi nu kan pangurug pe laman ya pangnguanan nu balattan!
- ⁹ Mari nu kazze ammu nga, ya mangilloko ira, mari ra makatallung kan ya pappatulan y Afu Dios? Mari nu ilohot ya baggi nu pe laman. Ya totolay nga maddallaw, maddayarayaw kan rebultu, mamabay onu makilalaki, lallaki nga taddayan da ya kagitta ra pe laman nga lallaki onu babbay nga taddayan da ya kagitta ra pe laman nga babbay,
- ¹⁰ makkokot, massamsam/mahagum, mehellaw, mamaraparakat, onu tulisan, mari ra makatallung kan ya pappatulan y Afu Dios.
- ¹¹ Hinnian dudduma/karruan kan ikayu nga naka-angngua kan kunna tian kattun. Ngam napakarennuan kayun, napabbalin kayun kan nasantuan en napatunung kayun megafu kan ya pakapangngua y Afu Jesu Cristo en ya Espiritu ya Dios nga Ama tera.
- ¹² Hinnian dudduma nga makkahi nga kunda, "Ngammin, mepamavulun kan yakan." Kurug yan, ngam mari kurug nga ngammin, pammakapianan. Kunda nga makkahi, "Ngammin, mepamavulun kan yakan." Kurug yan, ngam marik mapatuluk kan hanna laman.

13 Hinnian peba makkahi nga kunna, "Ya makan, para kan ya sinay, en ya sinay, para kan ya makan." Kurug yan, ngam ira yaw nga dua, pabbalinan y Afu Dios nattaruk kan awan da nga serbi. Ngam ya baggi, mari para kan paddallaw, nu azzi para kan passerbi kan y Afu Jesus, en y Afu Jesus ya mammoray kan ya baggi.

14 Pinagginnolay y Afu Dios iggina, en pagginnolayan na ittera pay nattaruk megafu kan ya pakapangngua na.

15 Mari nu kazze ammu nga, ya gibbaggian nu, parte ira ya baggi y Cristo? Awayya na kazze nga malak ya isa nga parte ya baggi y Cristo, en metadday kan ya baggi ya isa nga minakkipaga? Awan!

16 Mari nu kazze ammu nga, nu taddayan ya isa nga lalaki ya isa nga minakkipaga, mabbalin da nga dua kan isa nga baggi? On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya dua nga baggi, mabbalin kan kuenta isa nga baggi laman."

17 Ngam ya tolai nga metadday kan y Afu Jesus, mabbalin da nga dua kan isa nga espiritu.

18 Ibita nu ya addallaw gafu ta, ya dudduma nga liwat nga kukukuan ya innia laman, mari na afektan ya interu baggi na. Ngam ya maddallaw, ya baggi na mismu ya palliwatan na.

19 Mari nu kazze ammu nga, ya gibbaggian nu, ira ya templo ya Espiritu Santo nga neddan y Afu Dios nga maddian kan ikayu? Bakkan kan ikayun ya makakkua kan ya gibbaggian nu,

20 gafu ta ginatang na kayu y Afu Dios kan nangina nga presio. Gaggafen, iyusu-usa nu ya gibbaggian nu kan paddayarayaw nu kan y Afu Dios.

1 Corinto 7

1 Nu me-annung kan ya povut ira nga neturak nu, yaw ya metabbag ku. Napia nu mari mangatawa ya innia laman nga lalaki.

- 2 Ngam megafu kan ya panentasion ya addallaw, mepangngat kan hinnian/asan atawa ya kada lalaki en ya kada babay.
- 3 Mepangngat kan kuan ya lalaki ya annungan na kan ya atawa na, en kunna tian pay kan ya babay.
- 4 On, gafu ta bakkan kan ya babay ya mammoray kan ya baggi na pe laman nu azzi ya atawa na. Kunna tian pay kan ya lalaki, bakkan kan iggina ya mammoray kan ya baggi na pe laman nu azzi ya atawa na.
- 5 Mari zinan kayan ya innia laman kan ya atawa na nga mari na ikayat nga maddurug da, fera laman nu makka-anahut da nga mari ra maddurug be laman tase iyusa ra ya tiempo ra kan ya addasal da. Kabalin na, awayya na nga maddurug da manin, senannu mari tentasionan y Satanas ira nga maddallaw gafu ta mari ra mafuwaddan ya ikayat ya gibbaggian da.
- 6 Neturak ku yan kan pangipamavulun, mari na kan mandu.
- 7 Ikayat ku nga mabbalin zinan ngammin ya totolay kan megitta kan yakan. Ngam hinnian/asan pe laman makua ya kada isa nga neddan y Afu Dios kan iggina, en mari parehu ngammin.
- 8 Sangaw, yaw ya iturak ku kan ya totolay nga awan da peba gi-attawan en kan ya babalu. Mas napia nu massige ra nga megitta kan yakan nga awan nga atawak.
- 9 Ngam nu mari ra mafuwaddan ya ikayat ya gibbaggian da, mangatawa en makitawa ra zinan. On, gafu ta mas napia nu mangatawa onu makitawa ra annekan/ngam kan masidug da.
- 10 Sangaw, hinnian mandu nga kayan ku kan ikayu nga sigga-atawan, ngam bakkan kan yakan ya mammandu nu azzi y Afu Jesus, kan mari igungay ya babay ya atawa na.
- 11 Ngam nu igungay na, mawag kan mari na uli makitawa ngin, ngam awayya na uli mattoli kan ya atawa na peba. En kunna tian pay, imanduk kan mari papanawan ya lalaki ya atawa na.

- ¹² Yaw ya iturak ku sangaw kan ya dudduma/karruan. Yakan pe laman ya makkahi, bakkan kan y Afu. Nu hinnian lalaki nga mari mangurug ya atawa na kan y Jesus, nu umanahut ya babay nga massige ya aggatawa ra, mari na zinan papanawan iggina.
- ¹³ En nu hinnian babay nga mari mangurug ya atawa na kan y Jesus, nu umanahut ya lalaki nga massige ya aggatawa ra, mari na zinan igungay iggina.
- ¹⁴ Awayya na yaw gafu ta, ya lalaki onu babay nga mari mangurug kan y Jesus, mebilang kan narenu kan ya paningan y Afu Dios ya aggatawa ra megafu kan ya atawa na nga mangurug kan iggina. Nu mari zinan kurug yaw, mebilang zinan ya gi-anakan nu pay kan mari narenu kan ya atubang na. Ngam gafu ta kurug yaw, mebilang da kan narenu.
- ¹⁵ Ngam ya mari mangurug kan y Jesus, nu igungay na ya mangurug kan iggina, pavulunan ya mangurug. Nu kunna tian, mari na mafersa nga massige nga mangibilang kan atawa na. On, gafu ta ikayat y Afu Dios kan memamak ya attolay tera.
- ¹⁶ Ikaw nga babay nga mangurug, ammun kazze/pano nu ikaw ya kegafanan ya kapalliad ya atawam? Ikaw pay nga lalaki nga mangurug, ammun kazze nu ikaw ya kegafanan ya kapalliad ya atawam?
- ¹⁷ Mawag kan isigisige ya kada isa ya mattolay kan ya situasion na nga nanunnakkan y Afu Dios kan iggina, yan ya attolay na kattu inakkulan y Afu Dios iggina. Yaw ya ituttulduk kan ya totolay kan ngammin nga iglesia.
- ¹⁸ Nu nakugit ngin ya isa nga lalaki kattu nakkulan iggina, mari na zinan kakkapan ngin nga ipapolit ya gaddang na tase mabbalin kan mari nakugit. En nu mari na peba nakugit kattu nakkulan iggina, mari na mawag kan mappakugit.
- ¹⁹ Nu nakugit ya tolai onu mari nakugit, awan nga importa na, ngam ya importante, ya ammaraparulot na kan ya bilin ira y Afu Dios.

- ²⁰ Mawag kan isigisige ya kada isa ya mattolay kan ya situasion na kattu nakkulan iggina.
- ²¹ Kohung ka kazze kattu nakkulan ka? Awan nga importa na, ngam nu awayya na kan mapalussaran ka, mas napia.
- ²² On, gafu ta, ya kohung nga nakkulan nga netadday kan y Afu, napalussaran nga tolay y Afu ngin. Kunna tian pay, ya tolay nga mari kohung nga nakkulan, kohung y Cristo ngin.
- ²³ Nagatang kayu kan nangina nga presio; mari nu gafen makikohung kan totolay.
- ²⁴ Wawwahik ira, maski hanna ya situasion ya kada isa kan ikayu kattu nakkulan kayu, massige kayu nga mattolay kan kunna tian kan ya neketadday nu kan y Afu Dios.
- ²⁵ Nu me-annung kan ya maginganay ira, awan nga bilin y Afu, ngam hinnian sangaw itabarang ku kan ikayu, en mapammakatalakkan nak megafu kan ya allak y Afu Dios.
- ²⁶ Megafu kan ya ziyat ya attolay kan sangaw, mas napia nu isige ya innia laman ya negagangay nga situasion na.
- ²⁷ Nu hinnian atawa mun, marim panonotan nga igungay. Nu awan peba atawam, marim panonotan ya mangatawa.
- ²⁸ Ngam nu mangatawa ka, mari mabbalin kan liwat mu. En nu makitawa ya innia laman nga maginganay, mari mabbalin kan liwat na. Ya sigga-atawan ira, mazziyariyat da kan yaw nga mundo, en ikayat ku nga mari mesimmu yan kan ikayu.
- ²⁹ Wawwahik ira, yaw ya ikayat ku nga kayan, ababba ngin ya tiempo nga matalan/mabattang. Gaggafen, mamegafu kan sangaw, ya lallaki nga hinnian gi-attawan dan, mattolay ra zinan nga alale awan nga gi-attawan da.

- ³⁰ Ya marandam ira, mattolay ra zinan nga alale mari ra marandam. Ya mayayat ira, mattolay ra zinan nga alale mari ra mayayat. Ya maggatang ira, mattolay ra zinan nga alale mari ra kua ya ginatang da.
- ³¹ Ya mangiyusa ira kan ya ganagannud kan yaw nga mundo, mari ra zinan panonotan ira yan laman, gafu ta mapawan ngin ya kasinnan na yaw nga mundo.
- ³² Neturak ku yan gafu ta ikayat ku nga awan nu nga pavvuruvurungan. Ya tolai nga awan na nga atawa, agganonot na ya ganagannud y Afu, nu annianna/kunnasi/manna ya ammayayat na kan y Afu.
- ³³ Ya sigga-atawan, agganonot na ya ganagannud ya mundo, nu annianna ya ammayayat na kan ya atawa na,
- ³⁴ en megafu kan yan, mabillay ya panonot na. Ya babay nga awan na nga atawa onu ya maginganay, agganonot da ya ganagannud y Afu tase mapabbalin ya gibbaggian da en ya gikkaralluan da kan nasantuan. Ngam ya nakitawa, agganonot na ya ganagannud ya mundo, nu annianna ya ammayayat na kan ya atawa na.
- ³⁵ Neturak ku yan kan pammakapianan nu, mari na kan pangigammak kan ya ikayat nu nga kukukuan, nu azzi tase kanakanayun kuan nu ya mepangngat en makapayayat ira kan y Afu nga awan nga mangifuwad.
- ³⁶ Nu hinnian lalaki nga mangabbat kan mari mepangngat ya kuan na nga me-annung kan ya maginganay na, en nu nasikan ya ginustuan na, en nu mawag kan mesimmu, awayya na nga kuan ya ikayat na nga akkasal da, mari liwat.
- ³⁷ Ngam ya lalaki nga nasikan ya nonot na, en nu awan nga annungan na, nu azzi hinnian paka-awayya na nga mangngua kan ya uray na, en nu zinisidi na yaw kan ya nonot na pe laman nga passigeyan na ya babay kan maginganay, napia ya kuan na.
- ³⁸ Gaggafen, ya innia laman nga iyatawa na ya maginganay nga anak na, napia ya kuan na. Ngam ya mari mangiyatawa, mas napia ya kuan na.

³⁹ Ya babay nga hinnian atawa na, atawa na iggina panda katolay ya atawa na. Nu natay ngin ya atawa na, awayya na nga makitawa uli kan maski innia nga ikayat na basta isa nga mangurug kan y Jesus ya paki-atawan na.

⁴⁰ Ngam yaw ya itabarang ku, mas mayayat iggina nu massige iggina nga balu, en kan ya attabarang ku, abbattan ku kan hinnian ya Espiritu Santo kan yakan.

1 Corinto 8

¹ Nu me-annung kan ya makan nga ne-ofresi/nededika kan rebultu ira, ammu tera nga hinnian/asan pakakammu tera ngammin. Ya pakakammu, mappapangas, ngam ya ayat, mappaladda.

² Nu hinnian tolai nga mangabbat kan hinnian ammu na, mari na peba ammu kan kagitta ya mawag kan ammuan na.

³ Ya innia laman nga mangayat kan y Afu Dios, ammu y Afu Dios iggina.

⁴ Gaggafen, nu me-annung kan ya angngan kan ya makan nga ne-ofresi kan rebultu ira, ammu tera nga awan nga kuenta ya rebultu kan ya mundo, en awan nga tanakkuan nga dios nu azzi y Afu Dios.

⁵ On, gafu ta, maski nu hinnian makahi kan dios ira kan ya langit onu kan ya utun rusak, en kurug nga aru ya makahi kan dios en aru ya makahi kan afu,

⁶ ammu tera nga isissa ya Dios. Iggina y Dios Ama nga namaratu kan ngammin, en hinnian tera para kan iggina. Isissa pay ya Afu, iggina y Jesu Cristo. Naparatu ngammin nga ganagannud megafu kan iggina, en hinnian tera megafu kan iggina.

⁷ Ngam mari na kan ngammin nga totolay ya makakammu kan awan nga kuenta ya rebultu. Hinnian dudduma/karruan nga addet kan sangaw, napenam da nga mangabbat kan dios ya rebultu ira. Nu mangan da kan ne-ofresi kan rebultu, abbattan da kan kuenta yan ya addayarayaw ra kan ya rebultu, en gafu ta mari ra kuru mantindian ya kawan kekuektan na, ikuenta ra kan nalliwat da kannia nepangngan da.

⁸ Ngam ya makan, mari na iyaranni ittera kan y Afu Dios. Mari na kan mas napia tera nu mangan tera, en mari na kan mas narakat/napot tera nu mari tera mangan.

⁹ Maski aggangarrian kunna tian, memmuhud kayu tase ya paka-awayya nu nga mangan kan hanna laman, mari mabbalin kan kegafanan ya alliwat ya wawwahi nu nga nakafi ya angngurug da.

¹⁰ Aggangarrian, nu hinnian isa kan ikayu nga makakammu kan awan nga kekuentan ya rebultu, en nu hinnian mari makantindi kan yan nga makasingan kan ikaw nga aggatuttud ka kan ya templo ya isa nga rebultu nga maddaggun nga mangan kan ne-ofresi kan ya rebultu, mapagutuk/mapaturid/mapataggad iggina nga mangan kan ya ne-ofresi kan ya rebultu.

¹¹ Megafu kan ya pakakammu ya makakammu, madaral ya angngurug ya wahi nga mari makantindi, ya wahi nga natay y Cristo para kan iggina.

¹² Kannia alliwat nu kan kunna tian kan ya wawwahi nu kan pangurug en makadaral kan ya angngurug ya nakafi ira, malliwat kayu pay kan y Cristo.

¹³ Gaggafen, ya makan, nu yan ya kegafanan ya alliwat ya wahik kan pangurug, marik vulvua/pulus mangan ngin kan karne/isira nga ne-ofresi kan rebultu addet nattaruk, tase marik makakua kan kegafanan ya alliwat na.

1 Corinto 9

¹ Awan kazze/pano paka-awayyak? Marik kazze apostol? Marik kazze nasingan y Jesus nga Afu tera? Mari kazze kan ikayu ya resulta ya trabahuk para kan iggina?

² Maski hinnian/asan dudduma/karruan nga mari mangikuenta kan yakan kan apostol, kurug nga ikuenta rak kan apostol, gafu ta, ya neketadday nu kan y Afu ya pamakurug nga apostol nak.

³ Yaw ya panefensak kan yakan pe laman kan ya mamanunut ira kan yakan.

⁴ Awan kazze nga paka-awayya mi nga meddannan kan makan en menum?

- ⁵ Awan kazze paka-awayya mi nga mangivulun kan atawa nga wahi kan pangurug kan kagitta ya kuan ya dudduma nga apostol ira en y Cefas pay nga ne-ammawan/nengahanan kan Pedro en ya wawwahi y Afu Jesus?
- ⁶ Yakan en y Bernabe kazze laman ya mawag kan mattrabahu kan pakkatolayan?
- ⁷ Hinnian kazze suddalu nga maggasto pe laman kannia asserbi na kannia assuddalu na? Innia ya mammula nga mari mangan kan ya vunga ya nemula na? Innia ya minappastor kan aya-ayam nga mari minum kan ya gattak da?
- ⁸ Ira yan nga negagangay nga kukukuan ya totolay, ira yan kazze laman ya pamakurug kan ya kayan ku? Awan. Neturak yan pay kan ya dorob y Afu Dios.
- ⁹ On, gafu ta nepeturak na kan y Moises kan ya dorob na nga kunna, "Marim fututan ya ayam nga mangaggik." Ayam kazze laman ya ikayat y Afu Dios nga matanggaw? Awan.
- ¹⁰ Kurug nga kinahi na yaw megafu kan ittera. Nepeturak na yan para kan ittera, gafu ta, ya maradu en ya mangapit, mattrabahu ra zinan nga sigga-innanama ra nga mebillayan da kan ya apit.
- ¹¹ Nu nammula kami kan na-espirituan nga ganagannud kan ikayu, maturuk kazze kan ya mepangngat nu mangapit kami kan namateriyalan nga ganagannud kan ikayu?
- ¹² Nu hinnian paka-awayya ya dudduma nga mennanama kan meddannan da kan ya pakkatolay ra, azzi mas peba gafen kan ikami. Ngam mari mi ne-usa yan nga paka-awayya mi, nu azzi ata-attamman mi ngammin ya mesissimmu kan ikami, tase mari mi makakua kan kegafanan ya zi angngalawat ya totolay kan ya napia nga dumug y Cristo.
- ¹³ Mari nu kazze ammu nga, ya totolay nga minasserbi kan ya templo y Afu Dios, maggafu ya pakkatolay ra kan ya templo; en ya totolay nga minasserbi kan ya angngiyofresian/angngidedikan ya totolay kan ya iddan da kan y Afu Dios, mebillayan da kan ya me-ofresi?

- ¹⁴ Kunna tian pay ya nemandu y Afu Dios, maggafu ya pakkatolay ya minangngipalappat ira kan ya napia nga dumug kan ya angngipalappat da kan yan.
- ¹⁵ Ngam marik ne-usa ya hanna laman kan ira yan nga paka-awayyak, en mari na kan yaw ya gafu na kan neturak ku ira yan, gafu ta hinnian innanamak nga makua yan para kan yakan. On, gafu ta mas ikayat ku ya matay annek/ngam kan mazza ya kegafanan ya appeddarayok.
- ¹⁶ On, gafu ta, ya angngipalalappat ku kan ya napia nga dumug, nu yan laman ya kukukuan ku, awan nga kegafanan ya appeddarayok gafu ta mawag kan kukukuan ku yan, gafu ta anakue/kallallak nak pay nu marik ipalalappat ya napia nga dumug.
- ¹⁷ Nu kukukuan ku yaw segun kan ya urek pe laman, hinnian balat ya angnguak kan yaw nga meddan kan yakan. Ngam nu marik uru-uray pe laman, mapammakatalakkan nak gafen nga mangngua kan ya natunnakkan ku.
- ¹⁸ Hanna gafen ya balat na kan yakan? Yaw laman: Kannia angngipalappat ku kan ya napia nga dumug, marik iyusa ya paka-awayyak kan ya napia nga dumug, ikayat ku nga kayan, marik makitandan.
- ¹⁹ Awan nga annungan ku, nu azzi kuenta nakikohung nak kan ngammin, tase mas aru peba ya mapabbalin ku kan mangurug kan y Jesu Cristo.
- ²⁰ Kannia kasan ku kan ya Judio ira, vuluvulunan ku ya kustumbre ra ira, tase mapabbalin ku kan mangurug da kan y Jesu Cristo. Kannia kasan ku kan ya totolay nga hinnian kan ya paka-awayya ya dorob y Moises, vuluvulunan ku pay ya kustumbre ra ira segun kan ya dorob, maski awan nak kan ya paka-awayya na, tase mapabbalin ku kan mangurug da kan y Jesu Cristo.
- ²¹ Kannia kasan ku kan ya totolay nga awan kan ya paka-awayya ya dorob, vuluvulunan ku pay ya kustumbre ra ira, tase mapabbalin ku kan mangurug da kan y Jesu Cristo. Marik kayan nga awan nga kuenta ya dorob y Afu Dios kan yakan, nu azzi hinnian nak kan ya paka-awayya ya dorob y Cristo.

²² Kannia kasan ku kan ya totolay nga mari peba kuru makantindi, vuluvulunan ku pay ya kustumbre ra ira, tase mapabbalin ku kan mangurug da. Kannia kasan ku kan ngammin nga totolay, vuluvulunan ku pay ya kustumbre ra ira, tase hinnian dudduma kan ira nga mapalliad.

²³ Kuan ku ngammin ira yaw para laman kan ya napia nga dumug, tase mesipat nak kan ya bendision na ira.

²⁴ Mari nu kazze ammu nga, kan ya pareha, mappaladdiaw ngammin ya makippareha ira, ngam isissa laman ya makalawat kan premio? Kunna tian pay, kukukuan nu ya panda mawayya nu kannia assesserbi nu kan y Afu nga megitta kan makippareha, tase makalawat kayu kan premio.

²⁵ Kada atleta, istrikto nga vuluvulunan na ya disiplin kan ngammin nga kukukuan na. Kuan da yan tase makalawat da kan korona, korona nga madaral mamba laman. Ngam kukukuan tera yan tase makalawat tera kan premio nga mari madaral.

²⁶ Kannia assesserbik kan y Afu, megitta nak kan makippareha nga madderederettio kan ya pantay. Megitta nak kan boksingeru nga mari manintut/mangaddug laman kan angin,

²⁷ nu azzi bitibituhan ku en patapatulukan ku ya baggik pe laman, tase kabalin ya angngipalappat ku kan ya napia nga dumug kan ya ikattolek, marik mapamammari nga mangalawat nattaruk kan premio.

1 Corinto 10

¹ Wawwahik ira, ikayat ku nga mammuan nu ya kinikkingngua ya ginafu mi ira nga Israelita nga ne-evulun kan y Moises en ya nesissimmu kan ira kattun. Naliruman da ngammin kan ya kunam, en nanalan da ngammin kan ya naddatanan/nallatanan ya naggaddua nga bebay nga minang kan ya tangapingit.

² Nabawtisowan da ngammin nga netadday kan y Moises. Ya nekalehut da kan ya kunam en ya bebay, yan ya nekabawtiso ra.

³ Parehu ya kinikkinnan da ngammin nga naggafu kan langit,

- ⁴ en parehu ya ini-ininum da ngammin nga neddan y Afu Dios, gafu ta naggafu ya ini-ininum da kan ya na-espirituan nga batu nga ne-evulun kan ira, en nay nga batu, y Cristo.
- ⁵ Ngam maski kunna tiaw peba ya napasan da, aru kan ira ya mari namayayat kan y Afu Dios. Nanawag yan gafu ta nepesimmu na kan nakkakatay ra kan ya disierto.
- ⁶ Sangaw, ira yan nga nesissimmu, mappapalan/mappemuhud kan ittera, tase mari tera zinan parrian ya nepakkelug da kan narakat/napot.
- ⁷ Mari nu maddayarayaw kan rebultu ira kan kagitta ya kiningngua ya dudduma/karruan kan ira. Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Nanuttud ya totolay tase mangan en minum kan ne-ofresi/nededika kan rebultu, en luminakkat da tase mabbarayle ra."
- ⁸ Mari tera zinan maddallaw kan kagitta ya kiningngua ya dudduma kan ira, gafu ta duafulu se tallu nga rivu (^{23,000}) ya nakkakatay kan isa nga algaw laman gafu ta kiningngua ra yan.
- ⁹ Mari tera zinan purban ya pasensia y Afu kan kagitta ya kiningngua ya dudduma kan ira, gafu ta napatay ra kan zita ziriyen ira gafu ta kiningngua ra yan.
- ¹⁰ Mari nu makarerreklamo kan kagitta ya kiningngua ya dudduma kan ira, gafu ta, megafu kan yan, ya minammatapatay nga anghel, pinatapatay na ira.
- ¹¹ Nesissimmu ira yan kan ira nga peskramentan, en neturak pay kan pappapalan kan ittera nga matolay kan sangaw nga tiempo, nga mappanget nga mangultimu ngin.
- ¹² Gaggafen, nu hinnian/asan tolai nga mangabbat kan nasikan ya angngurug na, memmuhud iggina zinan tase mari na matanag/makabok kan liwat.
- ¹³ Ya katentasion nu, negagangay laman nga katentasion ya totolay. Mapammakatalakkan y Afu Dios nga mari na ipamavulun kan mas nasikan ya katentasion nu annak/ngam kan ya mawayya nu nga mattamman, nu azzi nu

matentasion kayu, mangiddan iggina pay kan pangibita nu kan ya katanag nu.

14 Gagafen, wawwahik ira, mari nu maddayarayaw kan rebultu ira.

15 Kannia nepangngiturak ku kan ira yaw, nekuentak kan makakkammu kayu. Ikeyu mismu ya maddisidi nu kurug ya neturak ku.

16 Mari tera kazze/pano mesipat kan ya daha y Cristo kannia agginum tera kan ya maddian kan ya kopa nga pappabalattan tera? Kunna tian pay, mari tera kazze mesipat kan ya baggi y Cristo kannia angngan tera kan ya pan nga gaddagadduan tera?

17 Gafu ta isissa ya pan nga kanan tera, maski napakaru tera, kuenta isissa tera nga baggi, gafu ta passiripattan tera ya isa nga pan.

18 Panonotan nu yaw nga me-annung kan ya Israelita ira. Ya totolay nga mangan kan ya ne-ofresi kan y Afu Dios, mari ra kazze mesipat kan ya angngiyofresian?

19 Hanna gafen ya ikayat ku nga kayan? Kayan ku kazze nga hinnian kekueantan ya isa nga rebultu onu ya makan nga ne-ofresi kan rebultu?

20 Awan, nu azzi ikayat ku nga kayan, ya iyofresi ya pagano ira, iyofresi ra kan narakat nga espiritu ira, bakkan kan y Afu Dios, en marik ikayat kan mesipat kayu kan narakat nga espiritu ira.

21 Mari na awayya nga minum kayu kan ya maddian kan ya kopa y Afu Jesus en minum kayu pay kan ya maddian kan ya kopa ya narakat nga espiritu ira. Kunna tian pay, mari na awayya nga makipangan kayu kan y Afu Jesus en makipangan kayu pay kan ya narakat nga espiritu ira.

22 Pangavavuan tera kazze y Afu Jesus? Mas nasikan tera kazze annek kan iggina?

23 Hinnian dudduma nga kunda nga makkahi, "Ngammin, mepamavulun." Kurug yan, ngam mari ngammin, pammakapianan. Kunda nga makkahi,

"Ngammin, mepamavulun." Kurug yan, ngam mari ngammin, pasikannan na ya pangurug ya wawwahi tera.

24 Ya kada tolai, innan na zinan ya pammakapianan ya ikattolai na imbes kan ya pammakapianan na pe laman.

25 Awayya nu nga mangan kan ya hanna laman nga karne nga malaku kan plasa, en mari mawag kan povutan nu ya naggafanan na, en povutan nu yan megafu kan ya gikkonsensian nu.

26 On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya rusak en ngammin ya maddian ira kanniaw, kukua y Afu Dios."

27 Nu hinnian mari mangurug nga mangimbata kan ikayu nga angkayu makipangan kan ya balay na, en ikayat nu ya umang, awayya nu mangan kan hanna laman nga metunnad, en mari mawag kan povutan nu ya naggafanan na megafu kan ya gikkonsensian nu.

28 Ngam nu hinnian mangikahi kan ikayu nga ne-ofresi kan rebultu ya metunnad kan ikayu, mari nu panganan megafu laman kan yan nga tolai, en megafu laman kan konsensia,

29 ikayat ku nga kayan, ya konsensia ya tanakkuan, bakkan kan ya konsensiam pe laman. Maffugab povutan mu, "Ka-am ta magamman nak nga mangan megafu kan ya konsensia ya tanakkuan?"

30 Nu mappabalat nak mamba kan y Afu kan ya angngan ku, ka-am ta maparakat nak megafu kan ya pappabalattan ku?"

31 Gaggafen, nu mangan onu minum kayu onu hanna laman nga kuan nu, kanakanayun nga kuan nu ngammin kan ya kedayaraway y Afu Dios.

32 Mari nu mangngua kan kegafanan ya alliawat ya Judio ira, ya mari Judio ira, onu ya totolai kan ya iglesia y Afu Dios.

33 Kunna tian ya kanakanayun nga kuan ku, en kuan ku ya panda mawayyak nga manguffun kan ngammin nga totolai kan ngammin nga napia nga marik

tafulan ya pammakapianan ku pe laman nu azzi ya pammakapianan ya maru tase mapalliad da.

1 Corinto 11

- ¹ Parrian dak kan kagitta ya ammaraparig ku kan y Cristo.
- ² Dayawan ta kayu gafu ta madandam nu ngammin ya me-annung kan yakan, en gafu ta vuluvulunan nu ya netuttulduk kan ikayu.
- ³ Ikayat ku nga mammuan nu nga y Cristo, iggina ya pangulu ya kada lalaki, en ya kada lalaki, iggina ya pangulu ya atawa na pe laman, en y Afu Dios, iggina ya pangulu y Cristo.
- ⁴ Kada lalaki nga nabbarukkut nga maddasal onu mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo, insultowan na ya ulu na.
- ⁵ Ngam kada babay nga mari nabbarukkut nga maddasal onu mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo, insultowan na ya ulu na, gafu ta megitta kan nakulukkutan/nakalbuan ya ulu na.
- ⁶ On, gafu ta, nu mari nabbarukkut ya innia laman nga babay, makiyosip zinan iggina laman ngin. Ngam nu ipasiran na ya akkiyosip na onu ya akkikulukkut na, mabbarukkut iggina zinan.
- ⁷ Ya lalaki, mari mepangngat kan mabbarukkut, gafu ta iggina ya kasingannan en kedayawan y Afu Dios. Ya babay, kasingannan en kedayawan ya lalaki.
- ⁸ On, gafu ta ya lalaki, mari na naggafu kan babay, nu azzi naggafu ya babay kan lalaki,
- ⁹ gafu ta ya lalaki, mari naparatu para kan ya babay, nu azzi naparatu ya babay para kan ya lalaki.
- ¹⁰ Megafu kan yan, mawag kan mabbarukkut ya babay nga sennial ya paka-awayya ya atawa na kan iggina, en megafu kan ya anghel ira pay.
- ¹¹ Maski peba kunna tian, kannia neketadday tera kan y Afu, mawag ya babay ya lalaki, en kunna tian pay, mawag ya lalaki ya babay.

- ¹² On, gafu ta naggafu ya babay kan ya lalaki, en ya lalaki, iyanak ya babay, en y Afu Dios ya naggafanan ngammin nga ganagannud.
- ¹³ Ikayu mismu ya maddisidi nu mepangngat kan awan nga barukkut ya innia laman nga babay kannia addasal na kan y Afu Dios.
- ¹⁴ Mari nu kazze/pano natulduan segun kan ya negagangay nga kustumbre tera nga kappasiran kan ya innia laman nga lalaki nu anaddu ya ahuk na?
- ¹⁵ Ngam kedayawan ya babay ya anaddu nga ahuk na, gafu ta neddan ya ahuk kan iggina nga takkub kan ya ulu na.
- ¹⁶ Nu hinnian/asan makapanonot nga manuriya kan ya neturak ku, yaw ya makahik, kannia addayarayaw tera, awan nga aggangngua tera onu ya iglesia ira y Afu Dios nga tanakkuan kan ya neturak ku.
- ¹⁷ Kan yaw nga metunud nga manduk, mari ta kayu dayawan, gafu ta kannia aggarammung nu, marresulta kan ya karakattan/kapotan nu, imbes kan ya pammakapianan nu zinan.
- ¹⁸ Unna kan ngammin, nedanug kan yakan nga kannia aggarammung nu, massirinna kayu, en mediu mangurug nak kan yan.
- ¹⁹ Mawag kan hinnian padduruman ya ginnonotan nu, tase ya totolay kan ikayu nga napurba, mammuan.
- ²⁰ Kannia aggara-arammung nu, bakkan kan ya Panggiram y Afu ya kanan nu.
- ²¹ On, gafu ta, kannia angngan nu, hinnian dudduma/karruan kan ikayu nga mononna nga mangan kan ya nevulun da pe laman, en kabalin ya nepangngan nu ngammin, hinnian dudduma nga nabisin peba, en hinnian dudduma nga nellaw.
- ²² Awan kazze gibbalayan nu nga panganan en penuman nu? Onu dispresiowan nu kazze ya iglesia y Afu Dios, en pasapasiranan nu kazze ya totolay nga makkurang? Hanna ya kayan ku nga me-annung kan yan? Dayawan ta kayu kazze kan me-annung kan yan? Awan!

- ²³ Netulduk kan ikayu ya nepakammu y Afu Jesus kan yakan. Kan ya gabi nga neke-alawat na, kallie na yan, nangalak iggina kan pan,
- ²⁴ nappabalat iggina kan y Afu Dios, ginaddagaddua na, en kunna nga nakkahi, "Yaw ya baggik nga me-alawat para kan ikayu. Kanakanayun nga kuan nu yan kan panandamman nu kan yakan."
- ²⁵ Kunna tian pay, kabalin ya nepanggiram da, inalak na ya kopa, en kunna nga nakkahi, "Ya hinnian kan yaw nga kopa, yan ya bahu nga taratu megafu kan ya dahak. Kada minum kayu kan ya hinnian kan ya kopa, kuan nu yaw kan panandamman nu kan yakan."
- ²⁶ On, gafu ta, kada angngan nu kan ya pan en agginum nu kan ya hinnian kan ya kopa, ipakammu nu ya nepappatay y Afu Jesus, en kanakanayun nga kuan nu yan addet kannia annoli na.
- ²⁷ Ya innia laman nga mari mepangngat ya angngan na kan ya pan onu ya agginum na kan ya hinnian kan ya kopa, pakaliwatan na kan ya baggi en ya daha y Afu Jesus.
- ²⁸ Mawag kan usisan ya kada tolai iggina pe laman, en kabalin na, mangan iggina kan ya pan en minum kan ya hinnian kan ya kopa.
- ²⁹ gafu ta, ya innia laman nga mangan en minum, ngam mari na iruma ya kebalinan ya baggi kan ya negagangay nga makan, ipapanunut na iggina pe laman kannia angngan en agginum na.
- ³⁰ Megafu kan yan, aru kan ikayu ya nakafi en makkatakit, en nakkakatay ya dudduma ngin.
- ³¹ Ngam nu usisan tera ittera pe laman, mari tera zinan mapanunutan.
- ³² Ngam nu panunutan y Afu Dios ittera, disiplinan na ittera, tase mari tera mesipat kan ya kakondena ya totolay kan ya mundo.
- ³³ Gaggafen, wawwahik ira, kada marammung kayu nga mangan kan ya Panggiram y Afu, makkaratarataron kayu.

³⁴ Nu hinnian mabisin, mangan zinan iggina kan ya balay na pe laman, tase mari marresulta ya aggarammung nu kan ya kapanunut nu. En ya dudduma nga ganagannud, korrihian ku so nu annak kannian.

1 Corinto 12

¹ Sangaw, wawwahik ira, marik ikayat nga awan nga ammu nu kan me-annung kan ya ne-eruma nga pakapangngua nga iddan ya Espiritu Santo.

² Ammu nu nga kattu pagano kayu peba, nelohot kayu nga nappa-awawan nga minang naddayarayaw kan ya rebultu ira nga mari matolay.

³ Ipakammuk kan ikayu gafen nga awan nga tolay nga igiya ya Espiritu Santo ya kayan na nga kunna nga makkahi, "Meged/Mebanu/Melunud y Jesus." En awan nga kunna nga makkahi, "Afu y Jesus," nu mari igiya ya Espiritu Santo ya kayan na.

⁴ Maddumuruma ya ne-eruma nga pakapangngua nga neddan kan ittera, ngam isissa ya Espiritu Santo nga mangiddan kan ira yan.

⁵ Maddumuruma pay ya assesserbi tera, ngam isissa y Afu nga serbian tera.

⁶ Maddumuruma ya kukukuan tera, ngam isissa y Afu Dios nga mappakua kan ngammin kan ya kada isa kan ittera.

⁷ Meddan kan ya kada tolay ya kepasingan ya Espiritu Santo para kan ya pammakapianan ngammin ya tolay kan ya iglesia.

⁸ Megafu kan ya Espiritu Santo, meddanan ya isa nga tolay kan pakapangngua na nga mangipakammu kan ya masirib nga ganagannud y Afu Dios, en meddanan ya isa kan pakapangngua na nga mangipakanawag kan ya bilin y Afu Dios megafu kan yan nga Espiritu balalaman.

⁹ Megafu kan yan nga Espiritu balalaman, meddanan ya isa kan angngurug, en meddanan ya isa kan pakapangngua na nga mappammapia kan takit megafu kan ya isissa nga Espiritu.

¹⁰ Meddanan ya isa kan pakapangngua na nga maka-angngua kan milagro ira; meddanan ya isa kan pakapangngua na nga mangikahi kan ya ipakahi

ya Espiritu Santo; meddannan ya isa kan pakapangngua na nga mappaduma kan ya ipakahi ya Espiritu Santo en ya ipakahi ya tanakkuan nga espiritu; meddannan ya isa kan pakapangngua na nga mergo kan perergo ira nga mari na mamba ginilammu, en meddannan ya isa kan pakapangngua na nga mangibalittag kan ya kayan ya isa.

11 Isissa ya Espiritu Santo nga mappakua kan ngammin ira yaw, en iddan na kan ya kada isa ya segun kan ya ikayat na nga iddan.

12 Isissa ya baggi, ngam aru ya parte na ira, en ngammin ya parte ira kan ya baggi, maski aru ra, isa ra nga baggi. Kunna tian pay kan ya iglesia y Cristo nga kuenta baggi na.

13 Megafu kan ya isissa laman nga Espiritu, nabawtisowan tera ngammin nga ne-amung kan isa nga baggi, Judio onu mari Judio, kohung onu mari kohung, en nalawat tera ngammin ya isa laman nga Espiritu.

14 Mari na kan isa laman nga parte ya baggi, nu azzi aru ra.

15 Nu kayan ya taka, "Gafu ta marik ima, marik isa nga parte kan ya baggi," mari kurug nga mari na isa nga parte ya baggi.

16 En nu kayan ya daranggang/talinga, "Gafu ta marik mata, marik isa nga parte ya baggi," mari kurug nga mari na isa nga parte ya baggi.

17 Nu mata zinan ya interu baggi, annianna/kunnasi/manna gafen ya pakagina na? Nu daranggang zinan ya interu baggi, annianna gafen ya pakadagu na?

18 Ngam ya negagangay, nekkua/neppay y Afu Dios ya kada parte kan ya baggi segun kan ya uray na.

19 Nu isissa laman zinan nga parte ya interu, awan ngin nga baggi.

20 Ngam ya negagangay, aru ya parte ira, ngam isissa laman ya baggi.

21 En kunna tian pay, mari na awayya nga kayan ya mata kan ya ima, "Mari ta ka mawag." En mari na awayya nga kayan ya ulu kan ya taka, "Mari ta ka mawag."

- ²² Imbes kan yan, ya parte ira nga mangabbat kan awan da nga kuenta, mawag balalaman.
- ²³ En ira nay nga parte kan ya baggi nga abbattan tera kan alinak ya kekuentan da, mas tanggawan tera ira. En ya parte ira kan ya gibbaggian tera nga mari tera ipasingan, mas napia ya panalakkub tera kan ira.
- ²⁴ Ngam ya parte ira nga mas mepangngat nga masingan, mari ra mawag ya panalakkub. Ngam pinattaradday y Afu Dios ya parte ira kan isa nga baggi, en mas ipatangaw na ya parte ira nga alinak ya kekuentan da,
- ²⁵ tase awan nga assirinna kan ya baggi, nu azzi tase parehu ya akkaratatangaw ya parte ira kan ya baggi.
- ²⁶ En nu hinnian/asan isa nga parte nga mazziyat, makipazziyat pay ya interu nga tangabaggian. En nu hinnian isa nga parte nga mekakua, makipayayat pay ngammin ya parte ira.
- ²⁷ Ikayu ya baggi y Cristo, en ya kada isa kan ikayu, parte kan ya baggi na.
- ²⁸ En kan ya iglesia, nangikkua y Afu Dios kan apostol ira kan unna, profeta ira kan mekaddua, mestru ira kan mekatallu, en ya metunud, totolay nga maka-angngua kan milagro ira, en ya metunud ira, totolay nga hinnian pakapangngua ra nga mappammapia kan takit, minangnguffun ira, panakallan ira, en totolay nga mergo kan maddumuruma nga perergo.
- ²⁹ Apostol da kazze/pano ngammin? Profeta ra kazze ngammin? Mestru ra kazze ngammin? Makakua ra kazze ngammin kan milagro ira?
- ³⁰ Hinnian kazze pakapangngua ra ngammin nga mappammapia kan takatakit? Mergo ra kazze ngammin kan maddumuruma nga perergo nga mari ra mamba ginilammu? Mangibalittag da kazze ngammin kan perergo nga mari ra mamba ginilammu?
- ³¹ Keluhan nu zinan gafen ya mas napia nga ne-eruma nga pakapangngua. En ya mas napia peba ya ipakammuk sangaw kan ikayu.

1 Corinto 13

- ¹ Maski nu mergo nak kan ya perergo ira ya totolay en maski kan ya perergo ya anghel ira, nu awan nga ayat ku, megitta ya aggergok kan guni ya kengkeng onu kallitang nga piangpiang.
- ² En maski nu hinnian/asan kan yakan ya ne-eruma nga pakapangngua nga mangikahakahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo, en maski nu ammu ngammin ya mari nepakammu kattun en ngammin ya adalam nga ganagannud y Afu Dios, en maski nu hinnian kan yakan ya nasikan nga angngurug nga make-alit kan bakulud ira, nu awan nga ayat ku, awan nga kekuentan ku.
- ³ En maski nu itanataned/iyanta-antet ku ngammin ya kukuak ira, en maski nu iddan ku ya baggik nga masidug, nu awan nga ayat ku, awan nga pammakapianan ku.
- ⁴ Ya innia laman nga hinnian ayat na, minappasensia, minangngikallak, mari na mappassil onu mappalagopog onu mappekakua.
- ⁵ Mari na bastus, mari na ifersa nga makua ya uray na, en mari na nalohon nga mallussaw onu mangariman kan hanna laman nga narakat/napot kan ya nonot onu futu na pe laman.
- ⁶ Mari na payayatan ya narakat, nu azzi payayatan na ya kurug.
- ⁷ Matattam iggina kan ngammin, mammakatalak iggina kan ngammin, mennanama iggina kan ngammin, en mappasapasensia iggina kan ngammin.
- ⁸ Mari na memmang nga mangayat. Ya ne-eruma nga pakapangngua nga mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo, mamanda. Ya ne-eruma nga pakapangngua nga mergo kan perergo ira nga mari nagilammu, mapawan. Ya ne-eruma nga pakakammu kan ya ganagannud y Afu Dios, mamanda.
- ⁹ On, gafu ta, ya ne-eruma nga pakakammu kan ya ganagannud y Afu Dios en ya ne-eruma nga pakapangngua nga mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo, hinnian pakkurangan da.
- ¹⁰ Ngam nattaruk nu lumabbet ya awan nga pakkurangan na, mapawan ya hinnian pakkurangan na.

¹¹ Kattu kabbing ku, ya aggergok, ya appanapanonot ku, en ya arrasarason ku, aba-abbingan. Kattu nammanakam nak kun, awan kan yakan ngin ya aggangngua ya isa nga abbing.

¹² Ya anningan tera kan sangaw, mari kuru nanawag, alale kan ispeho, ngam maratubang tera nattaruk nga massiringan. Kan sangaw, hinnian pakkurangan ya pakakammuk kan ya ganagannud y Afu Dios, ngam awan nga pakkurangan ya pakakammuk nattaruk nga megitta kan ya kawan pakkurangan ya pakakammu na kan yakan.

¹³ Sangaw gafen, mannanayun ira yaw nga tallu, angngurug, innanama en ayat, ngam ya kadakallan kan ira yaw, ayat.

1 Corinto 14

¹ Kuan nu ya panda mawayya nu tase dumakal ya ayat nu. Keluhan nu zinan ya ne-eruma nga pakapangngua ira nga iddan ya Espiritu Santo, nepatalluaring ya pakapangngua nga mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo.

² On, gafu ta, ya innia laman nga mergo kan perergo nga mari na mamba ginilammu, makiergo iggina kan y Afu Dios, mari na kan totolay, gafu ta awan nga makantindi kan ya kayan na, nu azzi megafu kan ya pakapangngua ya Espiritu Santo, mergo iggina kan mari nammuan onu mantindian.

³ Ngam ya innia laman nga mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo, makiergo iggina kan totolay, tase mapasikan ya angngurug da, mapagutuk/mapaturid/mapataggad da, en mabannayan da.

⁴ Ya innia laman nga mergo kan perergo nga mari na mamba ginilammu, pasikannan na ya angngurug na pe laman, ngam ya mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo, pasikannan na ya angngurug ya totolay kan ya iglesia.

⁵ Ikayat ku nga meddannan kayu ngammin kan pakapangngua nu nga mergo kan perergo ira nga mari nu mamba ginilammu, ngam mas ikayat ku peba nga meddannan kayu kan pakapangngua nga mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo. Mas napia ya angngikahi ya tolay kan ya ipakahi ya Espiritu

Santo annek/ngam kan ya aggergo na kan perergo ira nga mari na mamba ginilammu fera laman nu hinnian/asan mangibalittag kan ya kayan na tase mapasikan ya angngurug ya totolay kan ya iglesia.

⁶ Ngam sangaw, wawwahik ira, nu annak kan ikayu nga mergo kan perergo ira nga marik mamba ginilammu, hinnian kazze/pano pammakapianan nu nga malawat nu kan yakan? Awan vulvua/pulus, fera laman nu hinnian kayan ku kan ikayu nga ipakammu y Afu Dios, onu ya ganagannud na, onu ya ipakahi na, onu ya tuldu nga maggafu kan iggina.

⁷ Maski ya instrumentu ira nga awan da nga angkat, aggangarrian, flauta onu arpa, nu mari napia ya katuka ya kada nota, annianna/kunnasi/manna ya pakakammu ya maggina ira nu hanna ya sunata nga matuka?

⁸ En yaw peba. Nu mari nanawag ya kapaguni ya trumpeta ya suddalu ira, awan kan ira nga mapparan nga umang makiggerra.

⁹ Kunna tian pay kan ikayu, nu mergo kayu kan perergo nga mari nu ammu, annianna ya pakantindi ya maggina ira kan ya kayan nu? Alale makiergo kayu laman kan angin.

¹⁰ Kurug nga napakaru ya maddumuruma nga perergo kan ya utun rusak, en hinnian kebalinan ya kada isa.

¹¹ Ngam nu marik ammu ya kebalinan ya ergo ira ya innia laman nga makiergo kan yakan, dayu nak kan iggina, en dayu iggina kan yakan pay.

¹² Kunna tian pay kan ikayu, gafu ta keluhan nu ya ne-eruma nga pakapangngua ira nga iddan ya Espiritu Santo, keluhan nu zinan gafen ya ne-eruma nga pakapangngua ira nga mas mamasikan kan ya angngurug ya totolay kan ya iglesia.

¹³ Gaggafen, ya innia laman nga mergo kan perergo nga mari na mamba ginilammu, idasal na zinan nga meddan kan iggina ya ne-eruma nga pakapangngua na nga mangibalittag kan ya kayan na.

¹⁴ Nu maddasal nak kan perergo nga marik mamba ginilammu, maddasal ya espirituk, ngam mari moffunan ya nonot ku.

- ¹⁵ Hanna gafen ya kuan ku? Kannia addasal ku, maggafu ya dasal ku kan ya espirituk en kan ya nonot ku pay. Kannia akkansion ku nga maddayarayaw kan y Afu Dios, maggafu ya kansion ku kan ya espirituk en kan ya nonot ku pay.
- ¹⁶ Nu marim vuluvulunan yan nga prinsipio, nu azzi maggafu ya addasal mu kan ya espiritum laman, ya totolay nga mari neddannan kan pakapangngua nga makantindi, annianna ya annabbag da kan "Amen" kan ya appabalat mu, nu mari ra mantindian ya kayan mu?
- ¹⁷ On, gafu ta, maski nu napia ya addasal mu nga mappabalat, mari mapasikan ya angngurug ya kakavulun mu.
- ¹⁸ Mappabalat nak kan y Afu Dios gafu ta mas makapergo nak kan perergo ira nga marik mamba ginilammu annek kan ikayu ngammin.
- ¹⁹ Ngam kan ya iglesia, mas ikayat ku ya mergo kan lima nga ergo nga maggafu kan ya nonot ku tase matulduan ku ya maggina ira annek kan mergo nak kan mafulu rivu nga ergo kan perergo nga mari ra mantindian.
- ²⁰ Wawwahik ira, mari nu umaba-abbingan zinan kan ya appanonot nu. Parrian nu ya abbing ira nga mari ra ammu ya narakat/napot, ngam mammanakam kayu zinan ngin kan ya appanapanonot nu.
- ²¹ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya totolay nga mergo kan tanakkuan nga perergo, en ya gibbibihan ya dayu ira, ira ya pakiergok kan ya totolek. Maski kunna tian ya kuan ku, mari rak gigginan," kunna y Afu Dios.
- ²² Gaggafen, ya serbi ya aggergo kan perergo ira nga mari nagilammu, pattestigu kan ya mari mangurug ira, bakkan kan ya mangurug ira. Ngam ya pakapangngua nga mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo, ya serbi na, pattestigu kan ya mangurug ira, bakkan kan ya mari mangurug ira.
- ²³ Sangaw, nu marammung ya interu nga iglesia kan isa nga lugar, en nu mergo kayu ngammin kan perergo nga mari nu mamba ginilammu, en nu hinnian tumallung nga totolay nga tanakkuan onu mari mangurug, mari ra kazze kayan nga ulapa kayu?

²⁴ Ngam nu ikayu ngammin, kayan nu ya ipakahi ya Espiritu Santo, en nu hinnian tumallung nga tolay nga mari mangurug onu tanakkuan, mammuan na nga minalliwat iggina megafu kan ngammin nga kayan nu; mapanunutan iggina pe laman megafu kan ngammin nga kayan nu,

²⁵ en ya sekreto na nga hinnian kan ya kononaggan ya futu na, mammuan. Megafu kan yan, mallakab iggina, dayarayawan na y Afu Dios, en kunna nga makkahi, "Kurug nga hinnian y Afu Dios kan ikayu."

²⁶ Wawwahik ira, hanna sangaw ya pattumpalan na? Kannia aggarammung nu nga maddayarayaw kan y Afu Dios, hinnian kuan ya kada tolay. Hinnian makkansion; hinnian mattuldu; hinnian mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo; hinnian mergo kan perergo nga mari na mamba ginilammu, en hinnian mangibalittag kan ya kayan ya mergo kan perergo nga mari na mamba ginilammu. Makua zinan ngammin ira yaw kan pamasikan kan ya angngurug ya totolay kan ya iglesia.

²⁷ Nu hinnian mergo kan perergo nga mari na mamba ginilammu, dua onu tallu laman zinan ya mangngua kan yan, en matturubbat da zinan, en mawag kan hinnian mangibalittag kan ya kayan da.

²⁸ Ngam nu awan nga makebalittag kan ya kayan ya isa, memamak iggina zinan laman ngin kan ya iglesia, en makiergo iggina zinan kan ya nonot na pe laman en kan y Afu Dios.

²⁹ En ya profeta ira, dua onu tallu laman ya mergo, en ya dudduma/karruan nga mari mergo, usisan da zinan ya kayan da.

³⁰ Ngam nu hinnian maddaggun nga mergo, en hinnian sangaw ipakammu ya Espiritu Santo kan ya isa kan ya aggatuttud ira, memmang zinan ya unna nga mergo.

³¹ Awayya nu ngammin nga matturubbat nga mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo tase matulduan en mapagutuk ngammin ya totolay.

³² En awayya ya profeta ira nga gaggaddan ya ne-eruma nga pakapangngua nga neddan ya Espiritu Santo kan ira.

33 Y Afu Dios, mari Dios gulu nu azzi Dios imamak. Ya kustumbre ya totolay y Afu Dios kan ngammin nga iglesia ira,

34 kunna tian zinan, memamak ya babbay kan ya iglesia ira. Mari mepamavulun kan mergo ra kan ya iglesia, nu azzi makimoray ra zinan segun kan ya neturak kan ya dorob.

35 Nu hinnian ikayat da nga mammuan, povutan da zinan kan ya gi-attawan da kan ya gibbalayan da, gafu ta kappasiran nu hinnian babay nga mergo kan ya unag ya iglesia.

36 Ikayu kazze ya naggafanan ya ergo y Afu Dios? Onu ikayu kazze laman ya nekayanan na?

37 Nu hinnian tolai nga mangabbat kan profeta iggina, onu abbattan na nga hinnian kan iggina ya pakapangngua nga neddan ya Espiritu Santo, mammuan na zinan nga mandu y Afu ya neturak ku kan ikayu.

38 Nu hinnian mari umanahut kan ya neturak ku, mari nu anahutan ya kayan na.

39 Sangaw, wawwahik ira, keluhan nu zinan ya ne-eruma nga pakapangngua nga mangikahi kan ya ipakahi ya Espiritu Santo, en mari nu gamman ya innia laman nga mergo kan perergo ira nga mari na mamba ginilammu.

40 Mawag kan kanakanayun nga kuan nu ngammin nga ganagannud kan mepangngat en nenggud.

1 Corinto 15

1 Sangaw, wawwahik ira, iparandam ku kan ikayu ya napia nga dumug nga nepalalappat ku kan ikayu nga inalawat nu nga nefundasionan ya angngurug nu.

2 Yan nga napia nga dumug ya kapalliaran nu nu panadaggan nu, fera laman nu awan nga serbi ya nepangngurug nu.

- ³ Ne-addet ku kan ikayu ya ka-importanteyan nga nepakammu kan yakan, iggina yaw, natay y Cristo megafu kan ya liwaliwat tera segun kan ya Sagrado nga Turak;
- ⁴ netanam, en nagginnolay iggina kan ya mekatallu nga algaw segun kan ya Sagrado nga Turak.
- ⁵ Nappasingan iggina kan y Pedro, en kabalin na, kan ya mafulu se dua nga apostol na ira.
- ⁶ Nappasingan pay iggina kan ya maturuk kan limangatut nga wawwahi kan pangurug nga narammung, en mas aru kan ira ya matolay peba, ngam hinnian/asan dudduma/karruan nga nakkakatay ngin.
- ⁷ Sangaw, nappasingan iggina kan y Santiago, en kabalin na, kan ngammin nga apostol na ira.
- ⁸ Kan nanguzzanan, nappasingan iggina kan yakan pay nga megitta nak kan kalabit nga kurang ya vulan na nga ne-anak.
- ⁹ Yakan ya kalinakkan kan kekuentan kan ya apostol ira, en marik mepangngat nga makahi kan apostol gafu ta pinazapaziyat ku ya totolay kan ya iglesia y Afu Dios.
- ¹⁰ Ngam megafu kan ya allak y Afu Dios, pinabbalin nak kan apostol. En kurug, hinnian serbi ya nepangngikallak na kan yakan, gafu ta mas nattribahu nak annak/ngam kan ira ngammin, maski bakkan kan yakan ya nattribahu, nu azzi ya allak y Afu Dios nga hinnian kan yakan.
- ¹¹ Gaggafen, maski yakan onu ira ya mangipalapalappat, yaw nga napia nga dumug ya ipalapalappat mi en ya kurruan nu pay.
- ¹² Nepalapalappat mi nga napaginnolay y Cristo. Ka-am gafen ta kayan ya dudduma kan ikayu nga mari mapaginnolay ya nakkakatay ira nattaruk?
- ¹³ Nu mari zinan mapaginnolay ya nakkakatay ira, mari zinan napaginnolay y Cristo.

- ¹⁴ En nu mari zinan napaginnolay y Cristo, awan zinan serbi ya napia nga dumug nga ipalapalappat mi, en awan zinan serbi ya angngurug nu pay.
- ¹⁵ Mari na kan yan laman nu azzi yaw peba, mammuan nga malladdaladdud/mabbusubusid kami kan me-annung kan y Afu Dios, gafu ta natestigu kami kan me-annung kan iggina nga pinaginnolay na y Cristo nga mari na pinaginnolay nu mari zinan mapaginnolay ya nakkakatay ira.
- ¹⁶ On, gafu ta, nu mari zinan mapaginnolay ya nakkakatay ira, mari zinan pay napaginnolay y Cristo.
- ¹⁷ En nu mari zinan napaginnolay y Cristo, inutil ya angngurug nu, en mari zinan peba napakoma ya liwaliwat nu.
- ¹⁸ En yaw pay, ya nakkakatay iran nga nangurug kan y Cristo, napatuvvu/napatabbraw ra zinan kan infienu.
- ¹⁹ Ya agginanama tera kan y Cristo, nu para kan ya attolay tera kan ya utun lusak laman en awan ngin, ittera ya mas pakallallak kan ngammin nga totolay.
- ²⁰ Ngam kakurruan na, napaginnolay y Cristo, ya unu-unna nga napaginnolay.
- ²¹ Matay ya totolay megafu kan ya isa nga tolay, en kunna tian pay, mapaginnolay ra megafu kan ya isa nga tolay.
- ²² On, gafu ta matay ngammin ya totolay megafu kan y Adan, en kunna tian pay, mapaginnolay ngammin ya totolay megafu kan y Cristo.
- ²³ Ngam mapaginnolay ya kada isa kan ya fustu nga tiempo na. Y Cristo ya naponna, en ya totolay na ya metunud nattaruk nu manoli iggina.
- ²⁴ Pangultimuan na nattaruk ngammin ya mammoray ira en ngammin nga hinnian paka-awayya ra en pakapangngua ra. Sangaw, mangultimu ngin ya mundo, en iyalawat na ya appatul nan kan y Dios Ama.
- ²⁵ On, gafu ta mawag kan massige iggina nga mappatul addet zi patulukan y Afu Dios ngammin ya kontra na ira kan iggina.

- ²⁶ Ya ultimu nga kontra nga affutan na, patay.
- ²⁷ On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Pinatuluk y Afu Dios ngammin nga ganagannud kan iggina." Kattu nepeturak na kan pinatuluk na ngammin nga ganagannud kan y Cristo, nanawag nga y Afu Dios nga nappatuluk, mari na nesipat iggina pe laman kan ngammin ira nay nga napatuluk kan iggina.
- ²⁸ Nattaruk nu mapatuluk ngammin nga ganagannud kan ya Anak, mapatuluk pay iggina kan y Afu Dios nga mappatuluk kan ngammin nga ganagannud kan iggina, tase awayya na nga mappatul y Afu Dios kan ngammin kan awan na nga panda.
- ²⁹ Nu mari zinan mapaginnolay ya nakkakatay ira, hanna ya kuan ya totolay nga makibawtiso megafu kan ya angngikakua ra kan ya nakkakatay ira nga nangurug? Nu mari zinan vulvua/pulus mapaginnolay ya nakkakatay ira, ka-am ta makibawtiso ra megafu kan ira?
- ³⁰ Ikami pay, ka-am ta atubangan mi ya peligro kan kada orat?
- ³¹ Wawwahik ira, kagalgaw, atubangan ku ya ipappatay. Ihuramentok nga kurug yaw kannia angngidayok kan ikayu nga matenap ku megafu kan y Jesu Cristo nga Afu tera.
- ³² Nu nemundowan laman ya gakkad ku kannia nepangngatubang ku kan ya totolay nga megitta kan tanam/tanang nga ayam ira kan ya siudad ya Efeso, hanna ya pammakapianan ku? Nu mari mamba mapaginnolay ya nakkakatay ira, napia laman ngin nu vuluvulunan tera yaw nga akkayanan, "Mangamangan en mamippissa tera, gafu ta makkakatay tera mamba."
- ³³ Mari nu mappelohot. Kurug yaw nga akkayanan, "Ya narakat/napot nga kakavulun, darallan da ya napia nga katakatolay."
- ³⁴ Panollian nu ya napia nga appanapanonot nu, en memmang kayun nga malliwat. Hinnian dudduma kan ikayu nga mari peba kuru makakammu kan y Afu Dios. Neturak ku yan tase mapasiranan kayu.

- 35 Sangaw, hinnian tolay nga kunna nga mamovut, "Annianna/Kunnasi/Manna ya kapaginnolay ya nakkakatay ira? Hanna ya klase ya baggi ra nattaruk nu mapaginnolay ra?"
- 36 Ikaw nga ababbaw ya appanonot mu. Aggangarrian, nu mabbini ka, ya vukal nga ibinim, mari na mattuhu nu mari na kuenta matay bitan.
- 37 En ya ibinim, mari na kan ya mula nga mappanget nga mattuhu nu azzi vukal laman, maffugab trigu onu hanna laman nga klase.
- 38 Ngam iddannan y Afu Dios ya vukal kan baggi segun kan ya uray na pe laman. Iddannan na ya kada vukal kan ya kepangngattan nga baggi na.
- 39 Maddumuruma ya klase pattag; hinnian pattag tolay, pattag ayam, pattag mammanuk en pattag manangat/isira.
- 40 Kunna tian pay, hinnian nelangitan nga baggi ira, en hinnian pay nemundowan nga baggi ira. Hinnian kasta ya nelangitan nga baggi ira, en tanakkuan ya kasta ya nemundowan nga baggi ira.
- 41 Hinnian kasta ya sinag, en tanakkuan pay ya kasta ya vulan. Tanakkuan ya kasta pay ya bitibittuan, en maddumuruma ya gikkastan da.
- 42 Kunna tian pay ya mesimmu nattaruk kannia kapaginnolay ya nakkakatay ira. Mavurut ya baggi kannia ketanam na, ngam nattaruk nu mapaginnolay, mari na vulvua/pulus mavurut ngin.
- 43 Kannia ketanam na, awan nga kekakua na; kannia kapaginnolay na, mekakua. Kannia ketanam na, awan nga pakapangngua na; kannia kapaginnolay na, hinnian pakapangngua na.
- 44 Nemundowan ya baggi kannia ketanam na, ngam nelangitan ya baggi kannia kapaginnolay na nattaruk. Nu hinnian baggi nga nemundowan, hinnian pay baggi nga nelangitan.
- 45 Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya unna nga tolay, y Adan, nabbalin kan matolay." Ya ultimu nga Adan, y Cristo, nabbalin kan espiritu nga mappatolay.

- ⁴⁶ Ngam bakkan kan ya nelangitan nga baggi ya unna, nu azzi ya baggi nga nemundowan, en kabalin na, ya baggi nga nelangitan.
- ⁴⁷ Ya unna nga tolay, naforma nga naggafu kan ya rusak, en nemundowan. Ya mekaddua nga tolay, naggafu kan langit.
- ⁴⁸ Ya totolay nga nemundowan, megitta ra kan ya tolay nga nemundowan; en ya totolay nga nelangitan, megitta ra kan ya tolay nga nelangitan,
- ⁴⁹ gafu ta, ya kegitta ya gibbaggian tera kan ya nemundowan nga tolay, kunna tian pay ya kegitta ya gibbaggian tera nattaruk kan ya nelangitan nga tolay.
- ⁵⁰ Wawwahik ira, kayan ku yaw kan ikayu, nga mari na awayya nga erensian ya baggi nga pattag en daha ya pappatulan y Afu Dios, en ya baggi nga mavurut, mari na awayya nga erensian ya zi na kavurut.
- ⁵¹ Ginan nu yaw nga kayan ku kan ikayu nga mari nepakammu kattun. Mari tera ngammin, matay, nu azzi matalibahu tera ngammin nattaruk
- ⁵² kan manganannuan nga megitta kan ya kalistu ya akkuridam ya mata kan ya panguzzanan nga kapaguni ya trumpeta. On, gafu ta mapaguni ya trumpeta nattaruk, en mapaginnolay ya nakkakatay ira nga mari ra vulvua matay ngin, en matalibahu ya gibbaggian tera.
- ⁵³ On, gafu ta, yaw nga baggi nga mavurut, mawag kan matalibahu tase mari na mavurut ngin, en yaw nga baggi nga matay, mawag kan matalibahu tase mari na matay ngin.
- ⁵⁴ Nattaruk nu matalibahu yaw nga baggi nga mavurut tase mari mavurut ngin, en matalibahu yaw nga baggi nga matay tase mari matay ngin, matumpal ya kayan na kan ya Sagrado nga Turak, "Ya patay, inaffut ya paginnolay."
- ⁵⁵ "O patay, be tiaw ya dian ya pangaffut mun? Be tiaw ya dian ya zitam nga pamatem?"

⁵⁶ Ya zita ya patay, liwat; en ya paka-awayya ya liwat, maggafu kan ya dorob.

⁵⁷ Ngam mappabalat tera kan y Afu Dios nga pangaffutan na ittera kan patay megafu kan y Afu tera nga Jesu Cristo.

⁵⁸ Gaggafen, ikayu nga ideddukan ku nga wawwahik ira, pasikannan nu ya ginnonotan nu, patuyaggan nu ya angngurug nu, en kanakanayun nga kuan nu ya panda mawayya nu nga maka-angngua kan ya trabahu nu para kan y Afu Jesus, gafu ta ammu nu mamba nga hinnian serbi ya abbannabannag nu para kan iggina.

1 Corinto 16

¹ Nu me-annung kan ya akkolekta nu kan ikayu kan uffun para kan ya totolay y Afu Dios kan Judea, kuan nu ya megitta kan kunna tiaw nga kinahik kan ya iglesia ira kan ya probinsia ya Galacia.

² Kada Liggu, ya kada isa kan ikayu, mangisinna zinan kan kuartu nga kepangngattan ya natafulan na, en arimanan na, tase dana naparan ya iyuffun nu so nu lumabbet nak kannian.

³ So nu makalabbet nak kannian, bonan ku ya totolay nga pinili nu nga mangiyangay kan ya iyuffun nu kan Jerusalem, en ipevulun ku pay kan ira ya turak ku nga mangiyam-ammu kan ira kan ya totolay kannay.

⁴ En nu mapanonot ku nga napia ya aggangek pay, mevulun da kan yakan.

⁵ Kannia abbiahek, massibal/maddahat nak bitan kan ya lugar ira kan ya probinsia ya Macedonia, en kabalin na, annak kan ikayu, gafu ta zinisidik nga annak bitan kan Macedonia.

⁶ Ikayat ku nga mabbayag nak nga makipaddian kan ikayu, maffugab addet kan ya pangultimuan ya tiempo lammin. Awayya rak gafen nga uffunan nga maggannukat kan ya metunud nga abbiahek, maski kannan be tiaw nga angayan ku.

- ⁷ On, gafu ta marik ikayat nga massibal nga makissingisingan kan ikayu kan sangaw kan manganannuan laman, gafu ta innanaman ku nga makipaddian nak kan ikayu kan mabayag nu uray y Afu Dios.
- ⁸ Ngam massige nak nga maddian be laman kan yaw nga ciudad ya Efeso addet kan ya Fiesta Pentecostes.
- ⁹ On, gafu ta aru ya oportunidad ku kanniaw nga masserbi kan y Afu, ngam aru pay ya manuriya kan yakan.
- ¹⁰ Nu makalabbet y Timoteo kan ikayu, alaban nu iggina kan napia, gafu ta isa iggina nga massesserbi kan y Afu Dios kan kagittak.
- ¹¹ Mari nu zinan imenos iggina, nu azzi uffunan nu iggina lahud nga maggannukat, tase napia en memamak ya abbiahe na en makatoli iggina kan yakan, gafu ta talattaronan ku iggina en ya wawwahi tera kan pangurug.
- ¹² Nu me-annung kan y Apolos nga wahi tera, netotolik kan iggina nga mevulun iggina kan ya wawwahi tera nga umang mabbisita kan ikayu. Ngam mari na peba ikayat ya umang, nu azzi umang so nu hinnian/asan lugar na.
- ¹³ Malerto kayu; patuyaggan nu ya angngurug nu; maggutuk/matturid/mattaggad kayu; massikan kayu.
- ¹⁴ Ngammin ya kukukuan nu, kuan nu nga sigga-ayat.
- ¹⁵ Sangaw, wawwahik ira, ammu nu nga y Estefanas en ya kabbalay na ira ya unu-unna nga nangurug kan y Afu Jesus kan ya probinsia ya Acaya, en napafutu ya assesserbi ra kan ya totolay y Afu Dios.
- ¹⁶ Wawwahik ira, ipakimallak ku kan ikayu kan makimoray kayu kan ira en kan ya kagitta ra en kan ya innia laman nga makipattrabahu kan ira en mabbannabannag.
- ¹⁷ Mayayat nak kannia nepallabbet ira Estefanas, Fortunato en y Acaico, gafu ta ira ya mangibaggi/mangitadag kan ikayu kannia kawan nu kanniaw.
- ¹⁸ Binanabannayan da ya nonot ku kan kagitta ya kiningngua ra kan ikayu. Mepangngat kan ikakua nu ya kunna tiaw ira nga totolay.

- ¹⁹ Ya miembro ira kan ya iglesia ira kan ya probinsia ya Asia, ipe-addet da ya diot da kan ikayu. Y Aquila en y Priscila en ya wawwahi tera nga kanakanayun nga marammung kan ya balay ra, diot da pay kan ikayu kan napafutu megafu kan ya neketattadday tera kan y Afu Jesus.
- ²⁰ Ngammin ya wawwahi tera kanniaw, diot da pay kan ikayu. Makkarakikkiddiot kayu kan nasantuan nga amma.
- ²¹ Yakan, y Pablo, ya nangiturak kan yaw, diot ku kan ikayu ngammin.
- ²² Nu hinnian tolai nga mari mangayat kan y Afu, meged/mebanu/melunud. O Afu mi, pare zinan ta manoli kan!
- ²³ Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu Jesus kan ikayu.
- ²⁴ Ayatan ta kayu ngammin megafu kan y Jesu Cristo. Amen!

2 Corinto

2 Corinto 1

- ¹ Yakan y Pablo nga apostol y Jesu Cristo megafu kan ya uray y Afu Dios. Yakan en y Timoteo nga wahi tera kan pangurug, diot mi kan ikayu. Natturak nak kan ikayu nga iglesia y Afu Dios kan ya ciudad ya Corinto en kan ngammin nga totolay y Afu Dios kan ya interu probinsia ya Acaya.
- ² Pare zinan ta hinnian/asan kan ikayu ya allak en ya imamak nga maggafu kan ya Dios nga Ama tera en kan y Afu Jesu Cristo.
- ³ Madayarayaw ya Dios en Ama y Afu tera nga Jesu Cristo. Iggina ya Ama nga minangngikallak en ya Dios nga paggafanan ngammin ya kabanabannay tera.
- ⁴ Banabannayan na ikami kan ngammin nga ziyariyat mi, tase mabannayan mi pay ya innia laman nga mazziyat kan hanna laman megafu kan ya ammanabannay y Afu Dios mismu kan ikami.
- ⁵ Makua mi yan, gafu ta maski massosobra ya ziyariyat mi nga megitta kan y Cristo, massosobra pay ya kabanabannay mi megafu kan iggina.
- ⁶ Nu mazziyariyat kami, mesissimmu ira yan para kan ya kabanabannay en kapalliad nu. Nu mabanabannayan kami, mesimmu yan para kan ya kabanabannay nu, nga mamabbalin kan ikayu kan mappasensia nga matattam kan ya ziyariyat nu nga megitta kan ya ziyariyat nga ata-attamman mi.
- ⁷ Nasikan ya agginanama mi kan me-annung kan ikayu, gafu ta ammu mi nga kannia azziyariyat nu nga megitta kan ikami, kunna tian pay, mabanabannayan kayu kan kagitta ya kabanabannay mi.
- ⁸ Wawwahik ira, ikayat mi nga mammuan nu ya nekapazapaziyat mi nga napasapasan mi kan ya probinsia ya Asia. Kurug nga nelot/nafulotan ya nekapazapaziyat mi nga gunese mari mi nga nattamman, en mari mi ininnanama nga matolay kami peba.

- ⁹ Kakurruan na, inabbat mi kan luminabbet ngin ya orat ya ipappatay mi, ngam nepamavulun y Afu Dios yan tase mari mi mammakatalak kan ikami pe laman nu azzi kan iggina nga mappaginnolay kan ya nakkakatay ira.
- ¹⁰ Pinalliad na kami kan makatantalaw nga kapatayan mi, en ammu mi nga palliaran na kami manin. Iggina ya innanaman mi nga mamalliad kan ikami.
- ¹¹ Napia nu uffunan nu ikami kannia angngidasadasal nu kan ikami, en ya resulta na, aru ya mappabalat kan iggina megafu kan ya bendision nga neddan na kan ikami megafu kan ya napakaru nga dasadasal nu.
- ¹² Yaw ya iparayag mi, tettestiguan ya gikkonsensian mi nga ya katakatolay mi kan ya atubang ya totolay, nepatalluaring kan ya atubang nu, nasantuan en napia nga motibo segun kan ya uray y Afu Dios, en segun kan ya allak na, mari segun kan sirib tolay nga mari makakammu kan iggina.
- ¹³ Awan nga tanakkuan nga ikayat mi nga kayan kan ya turak mi kan ikayu nu azzi ya mabibbid nu en mantindian nu. En innanaman ku nga mantindian nu kan fustu
- ¹⁴ yaw nga mediu mantindian nu peba laman, nga ikami ya payayat nu, en kunna tian pay, ikayu ya payayat mi nattaruk nu manoli y Jesus nga Afu tera.
- ¹⁵ Gafu ta siguradu nak kan yan, napanonot ku kattun nga annak mabbisita kan ikayu bitan tase mamiddua nga mabendisionan kayu.
- ¹⁶ Ikayat ku nga kayan, pinalanok nga massibal/maddahat kami kan ikayu kannia ikami nga mappanget kan ya probinsia ya Macedonia, en so nu maggafu kami kannay, mattoli kami kan ikayu, en sangaw, uffunan nu ikami kannia abbiahe mi nga umang kan ya probinsia ya Judea.
- ¹⁷ Abbattan nu kazze/pano kan nangulu-uli ya nonot ku kattu pinalanok yan? Abbattan nu kazze kan mapplano nak gafu ta uru-urek pe laman, en megafu kan yan, awayyak nga kayan, "On" ngam "Awan" kungku sangaw balalaman?
- ¹⁸ Awan, ngam siguradu nga mapammakatalakkan y Afu Dios, en kunna tian pay kan ya kayan ku, mari kan "On" kungku sangaw, ngam "Awan" kungku balalaman.

¹⁹ On, gafu ta, y Jesu Cristo nga Anak y Afu Dios nga nepalapalappat ku en y Silas en y Timoteo kan ikayu, mari na manguli. Mari kan "On" en sangaw, "Awan," ngam kan iggina, kanakanayun, "On."

²⁰ Matumpal ngammin ya netabba y Afu Dios megafu kan y Cristo. Yan ya gafu na kan kayan tera ya "Amen" megafu kan iggina, tase madayarayaw y Afu Dios.

²¹ Y Afu Dios mismu ya mamatuyag kan ya angngurug mi en ya angngurug nu pay megafu kan ya neketattadday tera kan y Cristo, en iggina ya nanunnak pay kan ikami.

²² En sinimbreyan na ittera nga sennial nga kua na ittera, en neddan na ya Espiritu Santo kan ya giffutuan tera nga kuenta pamakurug na kan ngammin nga iddi-iddan na kan ittera.

²³ Testiguk y Afu Dios, gafu ta ammu na ya hinnian kan ya nonot ku nga yaw ya gafu na kan marik nesige ya umang kan ikayu kan ya Corinto, tase marik mafersa nga mangastigo kan ikayu.

²⁴ Mari megafu ta pammorayan mi ya angngurug nu, gafu ta natuyag ngin, nu azzi uffunan mi ikayu tase dumakal ya payayat nu.

2 Corinto 2

¹ Yan ya gafu na kan zinisidik nga marik uli umang mabbisita kan ikayu be laman nu dandam ya resulta na kan ittera.

² On, gafu ta, nu pakarandamman ta kayu, innia peba ya makapayayat kan yakan nu azzi ikayu balalaman nga pinakarandam ku?

³ Neturak ku ira nay kan ikayu kattun tase, kannia allabbet ku kan ikayu kannian, marik mapakarandam kan ikayu nga makapayayat zinan kan yakan. Masiguraduk nga, nu mayayat nak, mayayat kayu ngammin pay.

⁴ Kattu natturak nak kan ikayu kattun, nelot/nafulotan ya vurung ku en ya dandam ya futuk, en nanuruturut ya luak pay. Natturak nak kan ikayu, mari

megafu ta ikayat ta kayu nga pakarandamman, nu azzi gafu ta ikayat ku nga ipakammu ya napafutu nga ayat ku kan ikayu.

⁵ Kurug nga hinnian/asan namakarandam, ngam bakkan kan yakan ya pinakarandam na, ngam mediu pinakarandam na kayu ngammin. Nalampaw ya nepakkahik kan yan gafu ta marik ikayat nga padammattan ya kayan ku.

⁶ Ya aru kan ikayu, fustu ngin ya nepangngastigo nu kan iggina.

⁷ Sangaw, mas napia nu pakoman nu en pasikannan nu ya nonot na, tase mari na likuran ya angngurug na megafu kan ya nelot nga dandam na.

⁸ Ipakimallak ku kan ikayu gafen nga ipasingan nu ya ayat nu kan iggina.

⁹ Yaw ya gafu na kan neturak ku kan ikayu kattun nga kastigowan nu iggina tase mapurba ta kayu, nu parulotan nu ngammin ya ergo nga kinahik kan ikayu.

¹⁰ Ya innia laman nga pakoman nu, pakoman ku pay, gafu ta ya pinakomak, kannia nepammakomak kan iggina, kiningnguak yan para kan ikayu kan ya atubang y Cristo,

¹¹ tase mari maprobettia y Satanas ittera. On, gafu ta ammu tera nga narakat/napot ya gakkad na ira.

¹² Kattu nakakaddet nak kan ya ciudad ya Troas tase ipalapalappat ku ya napia nga dumug nga me-annung kan y Cristo, iniddannan nak y Afu Dios kan napia nga oportunidad ku nga mangngua kan yan nga kuenta namukat iggina kan puerta.

¹³ Ngam mari nemamak ya nonot ku gafu ta marik nasimmuan y Tito kannay nga wahi tera kan pangurug. Gaggafen, nappakammu nak kan ya wawwahi tera kannay, en minang nak kan yaw nga probinsia ya Macedonia.

¹⁴ Ngam mappabalat nak kan y Afu Dios nga kanakanayun nga mangigiggiya kan ikami megafu kan ya neketadday mi kan y Cristo, en iparaparada na ikami kannia asselebra na kan ya nepangngaffut na. Iyusu-usa na ikami nga

mangipakapakammu kan ya kurug nga me-annung kan y Cristo nga kuenta insensu nga iwarawarak mi kan ngammin nga lugar ira.

15 Megitta kami kan nabangug nga insensu nga iyofresi/idedika y Cristo kan y Afu Dios. Megitta kami kan insensu kan ya totolay nga mapalliad en kan ya totolay nga mawawan pay.

16 Kappatay yaw nga insensu kan ya mari mangurug ira, ngam mangiddan kan angat kan ya mangurug ira. Innia gafen ya makatumpal kan yaw nga trabahu?

17 Matumpal mi gafu ta mari mi megitta kan ya dudduma/karruan nga mangituldu kan ya ergo y Afu Dios nga kuenta ilaku ra, ngam ikami, narenu ya gakkad mi, en y Afu Dios ya nabbon kan ikami, en megafu kan ya neketadday mi kan y Cristo, ipalapalappat mi ya ergo y Afu Dios kan ya atubang na.

2 Corinto 3

1 Abbattan nu kazze/pano kan mamegafu kami nga mappekakua kan ikayu? Awan. Onu abbattan nu kazze kan mawag mi ya turak ira nga mangiyam-ammu kan ikami kan ikayu, onu ya turak ira nga alakan mi zinan kan ikayu kan kagitta ya mawag ira nay nga totolay? Awan.

2 Ikayu mismu ya turak nga neturak kan ya giffutuan mi, nga mammuan ngammin ya totolay, en mabibbid da.

3 Nanawag nga kuenta turak y Cristo ikayu, en ikami ya natturak. Neturak yan, mari kan tinta nu azzi kan ya Espiritu y Afu Dios nga siggamatolay, en mari na kan dampet nga batu ya nangiturakan na nu azzi ya giffutuan ya totolay.

4 Nakahik yan gafu ta hinnian/asan ammakatalak mi kan y Afu Dios megafu kan ya neketadday mi kan y Cristo.

5 Bakkan kan ya gibbaggian mi mismu ya paggafanan ya abilidad mi nga mangngua kan ya trabahu mi nu azzi y Afu Dios laman, en awan nga makahi mi nga maggafu kan ikami pe laman.

- ⁶ Iggina ya nangiddan kan ya abilidad mi nga massesserbi kan ya bahu nga taratu na. Mari neturak ya bahu nga taratu kan lettra nu azzi kan espiritu, gafu ta patay ya resulta ya dorob nga dana nga taratu na nga neturak kan lettra, ngam angat ya iddan ya espiritu.
- ⁷ Ya dana nga taratu nga neturak kan lettra nga nekarrit y Afu Dios kan ya piesa nga batu, maski patay ya resulta na, kattu neddan na yan, nappasingan ya makatulang nga nawag na kannay, en nalit yan nga nawag kan ya muyung/mukat y Moises, en mari nadulangngan ya ginafu mi ira nga Israelita ya muyung na megafu kan yan nga nawag nga hinnian kannay. Mari nannayun yan nga nawag kannay. Ya nepassesserbi ya totolay kan y Afu Dios, segun kan nay nga taratu.
- ⁸ Siguradu nga mas napia ya assesserbi tera kan y Afu Dios segun kan ya bahu nga taratu na nga trabahu ya Espiritu Santo.
- ⁹ Nu mekapakkapalat ya dana nga taratu na nga kegafanan ya kakondena ya totolay, yammanno ya kekapakkapalat ya bahu nga taratu na nga kegafanan ya kekuenta ya totolay kan natunung.
- ¹⁰ Yan nga dana nga taratu na, maski mekapakkapalat, kuenta nabbalin kan awan nga kekapakkapalat na megafu kan ya kekapakkapalat ya bahu nga taratu na nga mas annek/ngam kan ya kekapakkapalat ya dana nga taratu.
- ¹¹ On, gafu ta, nu mekapakkapalat ya dana nga taratu na nga mari nannayun, yammanno ya kekapakkapalat ya bahu nga taratu na nga mannanayun.
- ¹² Gafu ta kunna tian ya innanama mi, nagutuk/naturid/nataggad kami.
- ¹³ Mari mi megitta kan y Moises nga nangikkua/nangippay kan tallab kan ya muyung na tase mari madulangngan ya Israelita ira ya nepagguribat ya nawag na nga mari nannayun.
- ¹⁴ Ngam nataggat peba ya ginnonotan da. On, gafu ta, addet kan sangaw, hinnian peba nay nga tallab kan ya ginnonotan da kannia kebibbibbid ya dana nga taratu na kan ira. Mari peba nazza yan nga tallab kan ira gafu ta mazza yan laman kannia ketadday ra kan y Cristo.

¹⁵ Maski addet kan sangaw nga algaw, kada mebibbid ya dorob y Moises kan ira, kuenta natallabban peba ya ginnonotan da.

¹⁶ Ngam nu mabbira ya innia laman nga umang kan y Afu, mazza yan nga tallab.

¹⁷ Ya Afu nga nakahi kan yaw nga lugar, iggina ya Espiritu Santo, en maski kanna be tiaw ya dian ya Espiritu Santo, mari nakohung ya totolay.

¹⁸ En ittera ngammin, awan ngin nga tallab kan ya gimmuyungan tera kannia anningan tera kan ya kekapakkapalat y Afu Jesus, en matalibahu tera nga massesenut nga mabbalin kan megitta kan iggina nga mangalawat kan ya kekapakkapalat na, gafu ta maggafu yan kan y Afu Jesus, ikayat ku nga kayan, ya Espiritu Santo.

2 Corinto 4

¹ Gafu ta neddan y Afu Dios kan ikami yaw nga assesserbi mi megafu kan ya allak na, mari makkafi ya ginnonotan mi.

² Ngam linikuran mi ngammin ngin ya mesussussuk en kappasiran ira nga kustumbre. En awan nga iloholohot mi, en mari mi ullian ya ergo y Afu Dios. Ngam ya angngipakapakammu mi kan ya kurug nga ergo na, yan ya kuenta angngikahi mi kan napia kami segun kan ya konsensia ya kada tolai kan ya paningan y Afu Dios.

³ Maski natallabban ya napia nga dumug nga ipalapalappat mi, natallabban laman kan ya ginnonotan ya totolay nga mapatuvvu/mapatabbraw kan infiernu.

⁴ Y Satanas nga dios kan yaw nga mundo, kuenta pinavvulaw na ya ginnonotan ya mari mangurug ira tase mari ra masingan ya nawag ya napia nga dumug nga me-annung kan ya kekapakkapalat y Cristo nga kasinnan y Afu Dios.

⁵ Bakkan kan ikami pe laman ya ipalapalappat mi nu azzi y Jesu Cristo nga iggina ya Afu, en ikami ya massesserbi kan ikayu megafu kan iggina.

- ⁶ Ya Dios nga kunna nga nakkahi, "Lumattuad ya nawag nga maggafu kan ya kokopan/kallap," iggina ya nanilag kan ya giffutuan tera, tase iddan na ya nawag nga pakakammu tera kan ya kekapakkapalat na nga masingan kan ya muyung/mukat y Cristo.
- ⁷ Ngam yaw nga napia nga dumug nga kuenta na-espirituan nga kariku, nekatalak y Afu Dios kan ikami nga megitta ya gibbaggian mi kan pila nga napanday kan banga, tase mepasingan na nga iggina ya paggafanan ya mari magukugukud nga pakapangngua nga hinnian/asan kan ikami, bakkan kan ikami ya paggafanan na.
- ⁸ Kanakanayun nga matattazzian kami, ngam mari sobra ya dandam mi; magulugulu ya ginnonotan mi, ngam mari mi mawawanan kan innanama;
- ⁹ mapazapaziyat kami, ngam mari porrian y Afu Dios ikami; makanna kami nga mapatomba, ngam mari mi matay.
- ¹⁰ Kanakanayun nga atubangan mi ya kapatay mi kan kagitta y Jesus, en attamman mi yan tase masingan nga mattolay iggina kan ya gibbaggian mi.
- ¹¹ Kannia attolay mi, kanakanayun nga kuenta me-alawat kami nga mapatay para kan iggina, tase masingan nga mattolay iggina kan ya gibbaggian mi nga matay mamba.
- ¹² Kanakanayun nga matantalaw kami nga mapatay, ngam ya resulta na, angkat kan ikayu.
- ¹³ Y David nga patul kattun, kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Nangurug nak, gaggafen, nergo nak." Gafu ta megitta ya angngurug mi kan ya angngurug na, mangurug kami, gaggafen, mergo kami pay.
- ¹⁴ Ammu mi nga, ya nappaginnolay kan y Afu Jesus, pagginnolayan na ittera pay kan kagitta na, en alakan na ikami en ikayu pay kan ya atubang na.
- ¹⁵ En attamman mi ngammin ira yan nga ziyariyat mi para kan ikayu, tase, kannia aggaru ya totolay nga mapalliad megafu kan ya allak na, umara-arua ya appabalat tera kan iggina tase madayarayaw iggina.

¹⁶ Gaggafen, mari vulvua/pulus makkafi ya ginnonotan mi. Maski massesenut nga makkafi ya nemundowan nga gibbaggian tera, kagalgaw nga mapatalibahu ya na-espirituan nga attolay tera.

¹⁷ On, gafu ta, ira yaw nga azziyariyat mi nga ata-attamman mi nga nalampaw en manganannuan laman, kuenta makakeddan kan ikami kan mannanayun nga kedayaw nga mas dakal annek/ngam kan ira yan nga azziyariyat mi.

¹⁸ On, gafu ta bakkan kan ya ganagannud nga masingan, nu azzi ya ganagannud nga na-espirituan nga mari masingan, ira ya agganonot mi, gafu ta manganannuan laman ya annayun ya ganagannud nga masingan, ngam ya ganagannud nga mari masingan, mannanayun da kan awan na nga panda.

2 Corinto 5

¹ Ammu tera nga, nu matay ya gibbaggian tera nga alale tolda nga paddianan ya gikkaralluan tera kan ya utun lusak, hinnian/asan paddianan tera ira kan langit nga iddan y Afu Dios nga awan da nga panda nga kuenta balay nga mari pinanday ima tolay.

² En kurug nga kannia attolay tera peba kan yaw nga mundo, maddahadahin tera gafu ta iggalayan tera nga malawat ya nelangitan nga paddianan tera nga megitta kan bahu nga sinnun nga iguhu tera.

³ En kannia kasinnun ya gikkaralluan tera kan bahu nga gibbaggian tera, mari tera masimmuan nga lawan.

⁴ On, gafu ta, kannia kasan tera peba kan ira yaw nga gibbaggian nga alale tolda, maddahin tera gafu ta madaddammattan tera kan ziyariyat. Mari megafu ta ikayat tera nga mari masinnunan ya gikkaralluan tera, nu azzi gafu ta ikayat tera nga matallian ya nemundowan nga gibbaggian tera kan nelangitan nga gibbaggian tera nga kuenta gissinnunan tera, tase ya gibbaggian tera nga matay mamba, alale sillunan/tallannan ya angat.

- ⁵ En y Afu Dios mismu ya nangiparan kan ittera kan yan, en neddan na kan ittera ya Espiritu Santo nga pamakurug na nga iddan na kan ittera ya netabba na.
- ⁶ Gaggafen, kanakanayun nga nasikan ya ginnonotan tera, en ammu tera nga basta hinnian ya gikkaralluan tera kan ya gibbaggian tera kan ya utun lusak, awan tera kan ya dian y Afu Jesus.
- ⁷ On, gafu ta mattolay tera kan angngurug, mari kan anningan.
- ⁸ Nasikan ya ginnonotan tera, en mas ikayat tera peba nga panawan ya gikkaralluan tera ya gibbaggian tera, tase makipaddian tera kan y Afu Jesus kan langit.
- ⁹ Gaggafen, yaw ya gakkad tera nga payayatan tera iggina maski hinnian ya gikkaralluan tera kan ya gibbaggian tera kan ya utun lusak onu kan langit.
- ¹⁰ On, gafu ta mawag kan manadag tera ngammin kan ya atubang y Cristo tase panunutan na ittera, senannu alawatan ya kada tolai ya mepangngat nga balat na kan ya napia onu ya narakat/napot nga kinikkingngua na kannia kasan peba ya karallua na kan ya baggi na kan ya utun lusak.
- ¹¹ Gafu ta ammu mi ya mattalaw kan y Afu Dios, malak mi ya ginnonotan ya totolay. En ama-ammu na ya kurug nga katakatolay mi, en innanaman ku nga kunna tian pay ya pakakammu nu kan ikami.
- ¹² Mari mi mappeddarayaw manin kan ikayu, nu azzi neturak ku ira yan tase hinnian kegafanan ya angngidayaw nu kan ikami, senannu hinnian itabbag nu kan ya totolay nga mangilagalagaw kan ya kasinnan en sinadag da, imbes kan ya hinnian kan ya giffutuan da.
- ¹³ Nu abbattan ya totolay kan mari napia ya appanapanonot mi, mesimmi yan para laman kan y Afu Dios. Nu abbattan da kan napia ya appanapanonot mi, mesimmi yan para laman kan ikayu.
- ¹⁴ On, gafu ta ya ayat y Cristo ya manaddaddag kan ikami nga massesserbi kan iggina gafu ta nammuan mi nga natay iggina para kan ngammin nga

totolay, en nebilang gafen y Afu Dios nga nesipat tera ngammin kan ya nepappatay na.

¹⁵ En natay iggina para kan ngammin nga totolay tase ittera nga matolay, mari tera mattolay nga mappayayat kan ittera pe laman ngin, nu azzi mattolay tera zinan nga mappayayat kan iggina nga natay en nagginnolay para kan ittera.

¹⁶ Gaggafen, namegafu kattu nammuan mi yan, awan ngin nga innan mi segun kan ya kasinnan en kekuentan na. Maski kunna tian ya nepanningan mi kan y Cristo kattun, mari mi kuan yan ngin kan sangaw.

¹⁷ Gaggafen, ya innia laman nga metadday kan y Cristo, bahu igginan nga pinaratu. Ya dana nga katakatolay na, awan ngin kan iggina, gafu ta natalibahu ngin.

¹⁸ Y Afu Dios ya nangngua kan ngammin ira yan, en pinabbalin na ittera kan kakkofun na megafu kan y Cristo, en sinunnak na kami nga massesserbi kan iggina kannia ammabbalin mi kan ya dudduma/karruan kan kakkofun na pay.

¹⁹ Ikayat ku nga kayan, hinnian y Afu Dios kan y Cristo kattu katolay na peba nga mamabbalin kan ya totolay kan ya mundo kan kakkofun na. En mari na ibilang ngin kan mawag kan makastigo tera megafu kan ya liwaliwat tera, en ne-alawat na kan ikami ya ergo na nga mangipakammu nu annianna/kunnasi/manna ya akkikkofun tera kan iggina.

²⁰ Gaggafen, ikami ya mangibaggi/mangitadag kan y Cristo, en iyusa y Afu Dios ikami nga mamensi kan ya totolay. Ikami nga mangibaggi kan y Cristo, ipakimallak mi nga makikkofun kayu kan y Afu Dios.

²¹ Y Cristo nga awan vulvua/pulus liwat na, ne-alit y Afu Dios kan iggina ya liwaliwat tera, tase me-alit ya kinatunung y Afu Dios kan ittera.

2 Corinto 6

- ¹ Kannia akkipattrabahu mi kan y Afu Dios, ipakimallak mi kan ikayu nga isigisige nu nga parulotan iggina, tase mari mabbalin kan awan nga kuenta ya nepangngalawat nu kan ya allak na.
- ² On, gafu ta nepakammu na nga ikayat na kayu nga palliaran kattu nepeturak na yaw kattun, "Kannia mepangngat nga tiempo, ginina ta ka, en kannia mepangngat nga tiempo nga kapalliad ya totolay, inuffunan ta ka." Maggina kayu gafu ta yaw ngin ya kurug nga mepangngat nga tiempo nga angngalawat kan ya allak y Afu Dios; yaw ngin ya algaw nga kapalliad nu.
- ³ Awan nga kuan mi nga kesikadulan ya innia laman, tase awan nga kapaliwatan mi kannia assesserbi mi kan y Afu Dios,
- ⁴ nu azzi ipasingan mi nga kurug nga serbidor na ikami kan ngammin nga mesissimmi kan ikami en kukukuan mi, ikayat ku nga kayan, kannia aggatattam mi kan kapazapaziyat, kannia kapadapadammat mi, kannia katattazzi mi,
- ⁵ kannia kalatalatigu mi, kannia kekarsel mi, kannia kagulugulu mi, kannia kanakanayun nga abbannabannag mi, kannia addeddesbelo mi en kannia kabisibisin mi megafu kan ya trabahu mi,
- ⁶ kan ya renu ya katakatolay mi, kan ya pakakammu mi, kannia appasapasensia mi, kannia assissimpat mi, kannia akkipaddian ya Espiritu Santo kan ikami, kan ya napafutu nga ayat mi,
- ⁷ kan ya kurug nga kayakayan mi, kan ya pakapangngua y Afu Dios, kan ya armas ya kinatunung nga iyusa mi nga pangatubang ya ziwanan nga gi-iman mi en panangga ya zimigi nga gi-iman mi,
- ⁸ kannia kekakua mi en kannia kepasapasiran mi, kannia kaparaparakat mi en kannia ke-edayaw mi. Mekuenta kami kan minangngilloko, ngam kurug mamba ya kayakayan mi.
- ⁹ Mekuenta kan awan nga makakammu kan ikami, ngam madumudumug kami. Kanakanayun nga atubangan mi ya ipappatay mi, ngam matolay kami peba. Makakkastigo kami, ngam mari mi mamba napatay.

10 Mapakapakarandam kami, ngam kanakanayun nga mayayat kami. Pobre kami, ngam napakaru ya parrikuan mi kan na-espirituan nga ganagannud. Awan nga kukua mi, ngam kakurruan na, kukua mi ngammin.

11 O, ikayu nga wawwahi mi kan pangurug nga maddian kan Corinto, neturak min kan ikayu ngammin ya hinnian kan ya kononaggan ya giffutuan mi. Vukat ya giffutuan mi kan ikayu.

12 Mari bissang/bissut ya ayat mi kan ikayu, ngam bissang ya ayat nu kan ikami.

13 Natturak nak kan ikayu nga kuenta kurug nga anak ku ira, palawan nu ya giffutuan nu kan ikami kan kagitta ya kalawa ya giffutuan mi kan ikayu.

14 Mari nu metadday kan ya tototalay nga mari mangurug kan y Afu Jesus nga kuenta megitta kayu kan ira. On, gafu ta, hanna ya paggittan ya kinatunung en ya kinadakkut? Hanna ya pavvulunan ya nawag en ya kokopan/kallap?

15 Hanna ya pakka-anahutan y Cristo en y Belial? Hanna ya pakkataddayan ya innia laman nga mangurug en ya innia laman nga mari mangurug?

16 Hanna ya pappakesan ya templo y Afu Dios en ya rebultu ira? On, gafu ta ittera ya templo ya siggamatolay nga Dios. On, gafu ta kunna mismu kan ya Sagrado nga Turak, "Makipaddian nak nattaruk kan ya totolek, en hinnian nak nattaruk kan ira. Yakan nattaruk ya Dios da, en ira pay nattaruk ya totolek."

17 Kunna pay, " 'Panawan nu iran, en megungay kayun kan ira,' kunna y Afu Dios, 'en mari nu manukkal ngin kan hanna laman nga narakat/napot. Nu kuan nu yan, alawatan ta kayu,

18 en mabbalin nak kan Ama nu en ikayu pay ya anak ku ira,' kunna y Afu Dios nga makapanggua."

2 Corinto 7

1 Wawwahik ira nga ideddukan ku, gafu ta kua tera ira yaw nga netabba y Afu Dios, pakarennuan tera gafen ittera pe laman kan ya hanna laman nga

makamantia kan ya gibbaggian onu ya gi-espirituan tera, en pabbalinan tera kan awan nga pakkurangan ya kinasanto tera megafu kan ya attalaw tera kan y Afu Dios.

² Alaban nu ikami kan ya giffutuan nu. On, gafu ta awan nga tolay nga nangnguanan mi kan narakat/napot; awan nga tolay nga pinabbalin mi kan narakat; awan nga tolay nga inaprobettia mi.

³ Kinahik yan, mari megafu ta paliwatan ta kayu, gafu ta kinahik kallie na yan nga hinnian/asan kayu kan ya giffutuan mi, en megafu kan yan, siggaparan kami nga makipappatay onu makipattolay kan ikayu.

⁴ Nelot/Nafulotan ya ammakatalak ku kan ikayu. Nelot ya angngidayok kan ikayu. Nelot ya kabanabannek en ya payayat ku megafu kan ikayu kan ngammin nga kapazapaziyat mi.

⁵ Kattu nakakaddet kami kan yaw nga probinsia ya Macedonia, mari mi nabannayan, nu azzi aru ya ziyariyat mi kan ngammin nga inangayan mi. Kan ya liwan ya gibbaggian mi, hinnian makiggungut kan ikami, en kan ya unag ya giffutuan mi, hinnian attalaw mi.

⁶ Ngam y Afu Dios nga mamanabannay kan ya totolay nga mapakarandam, binannayan na kami kannia nepallabbet y Tito kannay.

⁷ Ngam mari na kan ya nepallabbet na laman ya negafanan ya nekabanabannay mi, nu azzi ya nepadumug na pay nga me-annung kan ya kiningngua nu nga namanabannay kan iggina. Ikayat ku nga kayan, nepakammu na kan ikami nga kuru ikayat nu nga masingan ikami, ya akkarandam nu kan ya liwaliwat nu, en ya angngitakit nu kan yakan, en mas nelot peba gafen ya payayat ku.

⁸ Maski napakarandam ta kayu megafu kan yan nga turak ku kan ikayu kattun, marik mabbabawi kan ya nepangngiturak ku kan yan, maski narandam nak kattu nammuan ku nga yan nga neturak ku kan ikayu, napakarandam na kayu kan manganannuan laman.

- ⁹ Ngam sangaw, mayayat nak, mari megafu ta napakarandam kayu, ngam gafu ta ya dandam nu, pinabbabawi na kayu, gafu ta nadosan ya dandam nu, en megafu kan yan, mari nu napatakitan megafu kan ikami.
- ¹⁰ On, gafu ta, ya nadosan nga dandam, marresulta kan abbabawi nga mattumpal kan kapalliad nga mari marresulta kan dandam. Ya dandam ya totolay kan ya mundo nga mari makakammu kan y Afu Dios, marresulta kan ipappatay.
- ¹¹ Innan nu ya lappat nu nga mangngua kan napia nga resulta na yan nga nadosan nga dandam kan ikayu, ya akkelug nu nga mangazza kan ya narakat kan ikayu, ya allussaw nu kan ya liwaliwat nu, ya attalaw nu kan ya mappanget nga kakastigo nu, ya akkelug nu nga maningan kan ikami, ya allappat nu nga mangngua kan napia, en ya nepangngastigo nu kan ya tolai nga nalliawat. Kan ngammin nga kinickingngua nu, nepasingan nu nga awan ngin nga kapaliwatan nu kan yan nga gannud nga neturak ku.
- ¹² Gaggafen, maski natturak nak kan ikayu, mari megafu laman kan ya tolai nga nalliawat onu megafu kan ya nalliwatan na, nu azzi tase mepasingan kan ikayu ya ayat nu kan ikami kan ya paningan y Afu Dios.
- ¹³ Megafu kan yan, nabannayan kami. Mari na kan ya nekabanabannay mi laman, nu azzi mas peba ya payayat mi megafu kan ya payayat y Tito, gafu ta napemamak ya nonot na megafu kan ya napia nga kiningngua nu ngammin.
- ¹⁴ Kallie ya nepabbon ku kan iggina kan ikayu, nedayaw ta kayu kan iggina, en marik napasiranan. Siguradu nga kurug ngammin ya kinahakahi mi kan ikayu, en kunna tian pay, napakurug ya nepangngidayaw mi kan ikayu kan ya atubang na.
- ¹⁵ En mas dumakal ya ayat kan ya kononaggan ya futu na kan ikayu kannia pakerandam na kan ya nepammarulot nu kan ya kinahi na en kan ya nepangngalaba nu kan iggina nga hinnian attalaw en ammilpig nu.
- ¹⁶ Mayayat nak gafu ta awan nga pakkurangan ya ammakatalak ku kan ikayu.

2 Corinto 8

- 1 Wawwahik ira, ikayat ku nga mammuan nu ya resulta ya allak y Afu Dios kan ya iglesia na ira kan ya probinsia ya Macedonia.
- 2 Iggina yaw, inuffunan da ya pobre ira nga wawwahi tera kan pangurug kan Jerusalem nga nassosobra ya payayat da megafu kan ya dakal nga ayat da, maski napuppurba ya angngurug da kannia nelot/nafulotan nga azziyariyat da, en maski nelot ya kapobre ra.
- 3 On, gafu ta matestiguan ku ya nepangngiddan da; mari segun laman kan ya mawayya ra, nu azzi maturuk peba annék/ngam kan yan; uru-uray ra pe laman;
- 4 en nekikkiddaw ra kan ikami nga pavulunan mi ira nga mesipat da nga manguffun kan ya kagitta tera nga totolay y Afu Dios.
- 5 Ya kiningngua ra, mari segun kan ya ininnanama mi laman, nu azzi maturuk peba annék kan yan, gafu ta nededika ra kan unna ya gibbaggian da pe laman kan y Afu en kan ikami pay, segun kan ya uray y Afu Dios.
- 6 Megafu kan ya kiningngua ra, nekiddaw mi kan y Tito nga balabalinan na yan nga negafu na nga trabahu nga angnguffun na kan ikayu nga manguffun kan ya wawwahi tera kan Jerusalem megafu kan ya allak nu.
- 7 Massosobra kayu kan ngammin nga na-espirituan nga ganagannud: kan angngurug, kan pakakammu, kan ya angngikahakahi nu kan ya bilin y Afu Dios, kan lappat, en kan ya ayat nu kan ikami. Napia nu massosobra kayu kan yan pay nga napia nga kuan nu megafu kan ya allak nu.
- 8 Mari ta kayu manduan nga manguffun nu azzi pamurban ku nu kurug ya ayat nu kan ira kannia keparig na kan ya ayat ya dudduma/karruan.
- 9 Ammu nu ya allak y Afu tera nga Jesu Cristo, nga maski rikiriku iggina kan langit kattun, nabbalin iggina kan pobre para kan ikayu kattu ne-anak iggina, tase kan ya kapobre na, pabbalinan na kayu kan riku kan na-espirituan nga ganagannud.
- 10 Yaw sangaw ya itabarang ku kan me-annung kan yan nga gannud, gafu ta para kan ya pammakapianan nu, balinan nun yan nga trabahu nga

pinegafanan nu kattu nappasa nga dahun. Ikayu ya unna nga naddisidi nga manguffun, mari laman nga nangigafu.

11 Balinan nun yan nga trabahu, tase megitta ya ammalin nu kan yan kan ya kadisididu nu megafu kan ya nepakkelug nu nga namegafu, en kuan nu yan segun kan ya hinnian/asan kan ikayu.

12 On, gafu ta, nu disididu ya innia laman nga manguffun, kuenta napia ya angnguffun na nu manguffun iggina segun kan ya hinnian kan iggina; mari mawag kan manguffun iggina segun kan ya awan kan iggina.

13 Kinahik yan, mari tase malampawan ya dudduma en madammattan kayu, nu azzi tase maggitta ya situasion nu en ya situasion da.

14 Bustante kayu mamba kan sangaw, en napia nu uffunan nu ya makakawag ira, gafu ta, so nu ira pay ya bustante, en ikayu ya makakawag kan uffun, ira malappay/mabbit ya manguffun kan ikayu. Yan ya makua senannu mabbalin kan maggitta ya situasion nu en ya situasion da.

15 On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya innia laman nga aru ya napagampat/nampat na, mari na nassobra; en ya innia laman nga bissang/bissut ya napagampat na, mari na nakkurang."

16 Mappabalat kami kan y Afu Dios gafu ta nekkua/neppay na kan ya futu y Tito ya ayat na kan ikayu nga megitta kan ya ayat mi kan ikayu.

17 On, gafu ta mari laman kan ya nepangngi-anahut na kan ya nekikkiddaw mi, nu azzi ikayat na mismu ya umang kan ikayu nga uru-uray na pe laman.

18 Pevulunan mi pay kan iggina ya wahi tera kan pangurug nga mekakua kan ngammin nga iglesia ira y Afu Dios megafu kan ya angngipalapalappat na kan ya napia nga dumug.

19 En mari na kan yan laman ya gafu na kan bonan mi iggina, nu azzi pinili peba ngammin ya iglesia ira iggina nga mevulun kan ikami nga masserbi kan yaw nga trabahu megafu kan allak, en kuan mi yan tase madayarayaw y Afu Dios, en tase ipakammu mi nga siggaparan kami nga manguffun.

²⁰ Mappalan/Memuhud kami tase awan nga kapaliwatan mi nga me-annung kan yaw nga bustante nga regalu nga kargo mi.

²¹ Kuan mi yan gafu ta ikayat mi ya mangngua kan napia, mari na kan ya paningan y Afu Dios laman, nu azzi maski pay kan ya paningan ya totolay.

²² Hinnian peba wahi tera kan pangurug nga pevulunan mi kan ira nga naming aru nga pinuppurba min, en nammuan mi nga nalappat iggina nga maka-angngua kan aru nga ganagannud. En sangaw, mas nalallappat peba iggina nga manguffun kan ikayu megafu kan ya dakal nga ammakatalak na kan ikayu.

²³ Nu me-annung kan y Tito, iggina ya kavulun en katrabahuan ku nga manguffun kan ikayu. Nu me-annung kan ya dudduma nga wawwahi tera kan pangurug nga mevulun kan iggina, ira ya binon ya iglesia ira en ya kedayawan y Cristo.

²⁴ Gaggafen, ipasingan nu ya ayat nu kan ira, tase mepasingan nu pay kan ya iglesia ira nga fustu ya nepangngidayaw mi kan ikayu kan ira.

2 Corinto 9

¹ Mari mawag kan iturak ku kan ikayu ya me-annung kan ya angnguffun nu kan ya totolay y Afu Dios kan Judea,

² gafu ta amruk nga siggaparan kayu nga manguffun. Megafu kan yan, nedayaw ta kayu kan ya wawwahi tera kan pangurug kan ya probinsia ya Macedonia. Kinahik kan ira nga ikayu nga maddian kan ya probinsia ya Acaya, siggaparan kayu nga manguffun dana kattu isa dahun peba. Aru kan ira gafen ya napasikan ya ginnonotan da nga manguffun megafu kan yan nga lappat nu.

³ Ngam bonan ku ira yaw nga wawwahi tera kan pangurug kan ikayu, tase mari mabbalin kan mari kurug ya nepangngidayaw mi kan ikayu kan ira kan yan nga gannud, senannu dana mapparan kayu kan kagitta ya kinahik kan ira kallie ya allabbet mi kannian.

- ⁴ On, gafu ta, nu hinnian/asan dudduma/karruan nga taga Macedonia nga mevulun kan yakan, en nu madatangngan mi ikayu nga mari peba napparan, mepasiranan kami en ikayu pay, megafu kan ya ammakatalak mi kan ikayu nga mari mi abbattan kan mesimmu yan.
- ⁵ Gaggafen, napanonot ku nga mawag kan ikiddok kan ira yaw nga wawwahi tera kan pangurug nga monna ran nga umang kan ikayu annек/ngam kan yakan, tase dana papparanan da kayu kan ya regalu nga dana netabba nu nga iddan nu, tase naparan ngin so nu lumabbet kami kannian, en masingan gafen nga nangiddan kayu nga uru-uray nu pe laman, mari nu nafersa.
- ⁶ Takkilalan nu yaw: Ya innia laman nga bissang/bissut ya imula na, bissang pay ya apitan na, en ya innia laman nga aru ya imula na, aru pay ya apitan na.
- ⁷ Gaggafen, mangiddan ya kada isa segun kan ya zinisidi na nga awan nga takit ya nonot na onu nafersa, gafu ta ayatan y Afu Dios ya mangiddan nga siggapayayat.
- ⁸ Awayya na nga iddan y Afu Dios ngammin ya bendision ira nga bustante kan ikayu, tase mas aru ya ganagannud nga hinnian kan ikayu, senannu mas mangngua kayu kan ngammin nga napia gafu ta kan ngammin nga situasion nu, kanakanayun nga fustu ya hinnian kan ikayu.
- ⁹ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Mangitaned/Mangi-antet iggina nga mangiddan kan ya pobre ira; mannanayun addet nattaruk ya kinatunung na."
- ¹⁰ Ya Dios nga mamalawan kan imula ya kusettieru en pan nga makan, palawanan en pakarruan na ya imula nu, en pakarruan na ya apit ya kinatunung nu.
- ¹¹ Parrikuan na kayu kan ngammin, tase mas peba makakeddan kayu, en mappabalat da kan y Afu Dios megafu kan ya iddan nu nga malawat da kan ikami.

¹² On, gafu ta, yan nga angnguffun nu, mari palawanan nu laman ya mawag ya totolay y Afu Dios, nu azzi yan peba ya kegafanan ya aggaru ya appabalat da kan y Afu Dios.

¹³ Kannia kapurba nu nga manguffun, madayarayaw y Afu Dios megafu kan ya tuluk nu kan ya napia nga dumug y Cristo nga kinahi nu nga kurruan nu, en megafu pay kan ya aru nga angnguffun nu kan ira en kan ngammin nga totolay.

¹⁴ Idasadasal da kayu nga napafutu ya ayat da kan ikayu megafu kan ya mari magukugukud nga allak y Afu Dios nga neddan na kan ikayu.

¹⁵ Mappabalat tera kan y Afu Dios megafu kan ya regalu na nga mari me-epakanawag.

2 Corinto 10

¹ Yakan nga Pablo nga mappakalinak kannia kasan ku kan ikayu, ngam nagutuk/naturid/nataggad nak kanu kan ya turak ku kannia kawan ku kan ikayu, makimallak nak mismu kan ikayu megafu kan ya kinatuluk en ya kinasimpat y Cristo.

² Ikiddok kan ikayu nga, so nu lumabbet nak kannian, mari rak fersan nga maggutuk kan kagitta ya siguraduan ku nga kuan kan ira nay nga mangabbat kan mattolay kami kan kagitta ordinariu nga totolay.

³ On, gafu ta, maski mattolay kami kan kagitta ya ordinariu nga totolay, mari mi makillaban kan kagitta ordinariu nga totolay.

⁴ On, gafu ta, ya armas nga pakilaban mi, mari armas ordinariu nga totolay, nu azzi, kan ya armas mi, hinnian/asan ya pakapangngua y Afu Dios nga manaral kan ya hanna laman nga naladda nga napatadag nga panefensa. Awayya mi nga affutan ya falso ira nga arrasarason,

⁵ en ngammin ya kinapangas nga makagurun kan ya pakakammu kan y Afu Dios, en patulukan mi ngammin ya appanapanonot, tase paraparulotan da y Cristo.

- ⁶ So nu maffustu ya ammarulot nu, awayyak nga mangastigo kan ngammin nga mari mamarulot.
- ⁷ Yan laman maitu/kelattan ya innan nu, ya liwan ya ganagannud. Nu siguraduan ya innia laman nga kua y Cristo iggina, panonotan na zinan nga kua y Cristo ikami pay kan kagitta na.
- ⁸ Iniddannan y Afu Jesus ikami kan paka-awayya tase pasikannan mi ya angngurug nu, mari tase darallan mi yan. Maski nassosobra ya nepangngidayok kan yan nga paka-awayya mi, marik mepasiranan.
- ⁹ Mari nu abbattan kan tantantalawan ta kayu kan ya turak ku ira.
- ¹⁰ On, gafu ta hinnian dudduma/karruan kannian nga kunda nga makkahi, "Nadammatt en nasikan ya kayan na kan ya turak na ira, ngam nakafi ya baggi na kannia akkiyatubang na kan ittera, en awan nga kuenta ya kayakayan na."
- ¹¹ Ya innia laman nga makkahi kan kunna tian, mantindian na zinan nga, ya mammuan nu nga me-annung kan ikami kan ya kayan mi kan ya turak mi kannia kawan mi kan ikayu, kunna tian pay ya mammuan nu zinan nga me-annung kan ikami kan ya kukukuan mi kannia kasan mi kan ikayu.
- ¹² Mari mi mamba igitta onu iparig ikami kan ya dudduma kan ira yan nga mappakatanang. Ngam awan nga kebalinan ya appanapanonot da gafu ta, ya panonot da pe laman, yan ya paggukud da kan ya pia ra pe laman, en ira pe laman ya pangiparrian da kan ira pe laman.
- ¹³ Ngam ikami, mari mattapatapaw ya appeddarayaw mi kan ya mepangngat, nu azzi idayaw mi ya kiningngua mi kan ya lugar ira nga sinunnak y Afu Dios kan patrabahuan mi, en sangaw, nakakaddet kami kan ikayu pay.
- ¹⁴ Gafu ta hinnian kayu kan ya isa kan ya lugar ira nga sinunnak y Afu Dios nga patrabahuan mi, mari mi gafen sinapawan ya mepangngat, en ikami ya unna nga nangiyaddet kan ikayu kan ya napia nga dumug y Cristo.
- ¹⁵ Mari mattapatapaw ya appeddarayaw mi kan ya mepangngat, ikayat ku nga kayan, mari mi idayaw ya bannabannag ya tanakkuan nga alale ikami ya

nangngua. Innanaman mi nga dumakal ya angngurug nu, tase mas peba dumakal ya pattribahuan mi kan ya lugar nu,

¹⁶ en tase mepalapalappat mi ya napia nga dumug kan ya lugar ira kan ya tangapingit nu, en mari mi idayaw ya nakua ngin kan lugar nga dana nattribahuan ya tanakkuan.

¹⁷ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya mangidayaw, idayaw na zinan y Afu Dios."

¹⁸ On, gafu ta, ya innia laman nga mangidayaw kan ya baggi na pe laman, bakkan kan iggina ya napurba nga napia nu azzi ya innia laman nga ipadayaw y Afu Dios.

2 Corinto 11

¹ Pare zinan ta pasensian dak kan ya mediu kurang nga appanonot ku. Kazzen ta pasensian dak.

² Ayatan ta kayu kan kagitta ya angngayat y Afu Dios, gafu ta arig isa kayu nga kurug nga birhen nga netaratuk nga makikasal kan ya isa nga lalaki, iggina y Cristo.

³ Mavurung nak gafu ta maffugab maparayyu ya ginnonotan nu kan ya puro en kurug nga ayat nu kan y Cristo nga megitta kan ya nepangngilohot ya ziriyan kan y Eva megafu kan ya sirib na pe laman.

⁴ Neturak ku yan gafu ta, nu hinnian/asan umang mangipalapalappat kan ikayu kan tanakkuan nga me-annung kan y Jesus annek/ngam kan ya nepalapalappat mi, onu nu makalawat kayu kan espiritu nga tanakkuan kan ya Espiritu Santo nga nalawat nun, onu nu mangalawat kayu kan napia nga dumug nga tanakkuan kan ya inalawat nun, nalohon kayu balattan nga mabensi kan yan.

⁵ Kan ya pangabbattan ku, mari alinak ya sinadag ku annek kan ira yan nga makkahi kan malallaki ra nga apostol maski bissang/bissut laman.

- ⁶ Maski marik malalaki nga mergo, marik makkurang kan pakakammu, en nepakanawag mi yan kan ikayu kan kada kiningngua mi kan ngammin nga ganagannud.
- ⁷ Marik vulvua/pulus nakitandan kannia nepangngipalapalappat ku kan ikayu kan ya napia nga dumug y Afu Dios. Nappakalinak nak tase me-atanang kayu. Abbattan nu kazze/pano kan nakaliwat nak kattu kiningnguak yan?
- ⁸ Ya dudduma/karruan nga iglesia ira y Cristo, iniddannan dak kan pakkatolek nga kuenta kinokotan ku ira, en kiningngua ra yan tase sesserbian ta kayu nga awan nga tandan ku.
- ⁹ Kattu hinnian nak kan ya dian nu, nu hinnian mawag ku, marik vulvua nakkiddaw kan ikayu kan uffun, gafu ta, ya wawwahi tera kan pangurug nga naggafu kan ya iglesia ira kan ya probinsia ya Macedonia, hinnian neddan da para kan ya pakkatolek. Kan ngammin nga kinikkingnguak, marik vulvua nakkiddaw kan ikayu kan uffun, en isigisigek nga kuan yan.
- ¹⁰ Kurug ya kayan y Cristo nga hinnian kan yakan, en kurug gafen pay yaw nga kayan ku nga me-annung kan ya kuan ku nga awan nga makegamma kan ya angngidayok kan ya interu probinsia nu nga Acaya kan yan nga kukukuan ku.
- ¹¹ Ka-am ta kuan ku ya kunna tian? Abbattan nu kazze kan kuan ku yan gafu ta mari ta kayu ayatan? Awan! Ammu y Afu Dios nga kuru ayatan ta kayu.
- ¹² En yan nga kukukuan ku, isigisigek nga kuan, tase mapemmang ku ya oportunidad ira nay nga totolay nga manaful kan oportunidad da nga makkahi kan megitta ya attrabahu ra kan ya attrabahu mi kan ya ganagannud nga idayaw ra.
- ¹³ Ira yan nga totolay, mari ra mamba kurug nga apostol; mangiloholohot da nga me-annung kan ya trabahu ra; ipasapasingan da nga apostol y Cristo ira, ngam mari ra mamba kurug nga apostol na.

- 14 Mari mekapabbaw yan, gafu ta maski y Satanas mismu, pabbalinan na ya kasinnan na kan kagitta ya kasinnan ya isa nga anghel nawag.
- 15 Mari gafen mekapabbaw nu pabbalinan pay ya serbidor na ira ya kasinnan da kan kagitta ya kasinnan ya serbidor kinatunung. Kan ya panguzzanan, mesimmu kan ira nattaruk ya mepangngat kan ya kinikkingngua ra.
- 16 Itolik nga kayan nga awan zinan mangabbat kan kurang ya appanapanonot ku. Ngam nu yan ya pangabbattan nu, kazzen ta pasensian dak gafen nga kuenta kurang ya appanapanonot ku, tase awayyak pay nga mappeddarayaw kan bissang.
- 17 Ya kayan ku sangaw, mari segun kan ya uray y Afu Jesus, nu azzi kuenta kurang ya appanonot ku kan yaw nga gutuk/turid/taggad ku nga mappeddarayaw.
- 18 Gafu ta aru mamba ya mappeddarayaw kan ya nemundowan nga ganagannud, mappeddarayaw nak pay.
- 19 Megafu kan ya sirib nu mismu, hinnian payayat nu nga mappasensia kan ya innia laman nga kurang ya appanapanonot na.
- 20 On, gafu ta pasensian nu mamba nu hinnian mangohung kan ikayu, onu mangalak kan ya pakkatolay nu, onu mangaprobettia kan ikayu, onu mappakatanang, onu mallappag kan ya gimmuyungan/gimmukatan nu.
- 21 Ngam pappasiranan nak ya akkahik kan yaw nga mari mi makua ya megitta kan kunna tian megafu kan ya kafi mi. Ngam ya hanna laman nga itaggat ya innia laman nga ipadayaw na, yakan pay, itaggat ku nga ipadayaw yan, nga mergo nak nga arig kurang ya appanapanonot ku.
- 22 Ipadayaw ra nga Hebreo ra. Hebreo nak mamba pay. Ipadayaw ra nga Israelita ra. Israelita nak mamba pay. Ipadayaw ra nga gakagaka y Abraham ira. Isa nak mamba pay kan ya gakagaka na.
- 23 Ipadayaw ra nga serbidor y Cristo ira. Kuenta kurang ya appanapanonot ku nga mappeddarayaw kan kunna tiaw, ngam mas napia nak nga serbidor na annak kan ira. Mas naming aru ya nepabbannabannag ku annak kan ira; mas

namning aru ya nekekakkarsel ku; mas naming aru ya nekalatalatiguk; mas naming aru ya nepappeligro ya angkat ku.

²⁴ Ya Judio ira, namil lima nga linatiguan dak kan taggitallufulu se siam;

²⁵ namilu nga napalapaluk nak; missa nga nabatabatuan nak; namilu nga nadaral ya dakadakal nga barangay nga natakayan ku, en missa kan patangalgaw en paddamblag nga ne-ana-anud nak kan ya bebay.

²⁶ Minang nak kan aru nga lugar. Naming aru nga nappeligro nak kannia kasan ku kan ya kayan/wangag ira, kan ya tulisan ira, kannia kasan ku kan ya kagittak nga Judio ira, kannia kasan ku kan ya mari Judio ira, kannia kasan ku kan ya ciudad ira, kannia kasan ku kan ya katayawan tolai, kannia kasan ku kan ya bebay, en kannia kasan ku kan ya appen/agin wawwahi tera kan pangurug.

²⁷ Nattalattrabahu en nabbannabannag nak. Naming aru nga marik nakkaturug; naming aru nga nabisibisin en na-awwaw nak; naming aru nga awan nga kanan ku, en naming aru nga nalammalamminan nak en kurang ya sinnun ku.

²⁸ Mari na kan ira yan laman; kagalgaw agganonot ku ngammin ya iglesia ira y Cristo nga makapadammat kan ya nonot ku.

²⁹ Nu hinnian makkafi ya angngurug na, makipattenap nak pay kan ya kafi na; nu hinnian nalliwat, nelot/nafulotan ya dandam ku.

³⁰ Nu mafersa nak nga mappeddarayaw, ipadayok ya ganagannud nga mangipasingan kan ya pakkafiyen ku.

³¹ Ya Dios nga Ama y Afu Jesus, iggina ya madayarayaw kan awan na nga panda, ammu na nga marik malladdaladdud/mabbusubusid.

³² Kattu hinnian nak kan ya ciudad ya Damasco, ya gobernador nga hinnian kan ya paka-awayya y Patul Aretas, nepaguardia na ya trangka ira ya ciudad ya Damasco tase gafutan dak.

³³ Ngam nelawan dak kan ya isa nga benta kan ya pader, nekkua/neppay rak kan natalapid nga lubid nga kuribut, en zinittag dak en nakatammang nak kan ya paka-awayya ya gubernador.

2 Corinto 12

¹ Fersadu nga mappeddarayaw nak peba maski awan nga iddan na nga napia. Kayan ku sangaw ya nepasingan en ya nepakammu y Afu Jesus kan yakan.

² Hinnian/Asan tolay nga ammu nga kua y Cristo, nga nadukkam nga ne-angay kan ya mekatallu nga langit nga paddianan y Afu Dios kattu mekamafulu se appat nga rahun ngin nga nappasa. Marik ammu nu siggabaggi iggina nga ne-angay onu awan; y Afu Dios ya makakammu.

³ Itolik nga kayan nga hinnian tolay nga ammu, marik ammu nu siggabaggi iggina nga ne-angay onu awan; y Afu Dios ya makakammu,

⁴ nadukkam iggina nga ne-angay kan Paraiso, en nakagina iggina kan ergo ira nga mari makahi kan ergo tolay en mari mepamavulun nga vuyatan tolay.

⁵ Idayok iggina gafen, ngam marik idayaw yakan pe laman, fera laman ya ganagannud nga mangipasingan kan ya pakkafiyan ku.

⁶ Maski ikayat ku ya mappeddarayaw, marik mekuenta kan kurang ya appanapanonot ku gafu ta kurug ya kayan ku. Ngam marik mappeddarayaw tase awan nga tolay nga mas mangiyatanang kan yakan annak/ngam kan ya masingan na en magina na kan yakan.

⁷ Ngam mari napia nu mattapaw ya ke-atanang ya nonot ku megafu kan ya mekapakkapalat nga ganagannud nga nepakammu y Afu Dios kan yakan. Nepamavulun na gafen nga hinnian mamazapaziyat kan yakan nga arig asit kan ya baggik nga anghel y Satanas, tase patapatakitan nak, senannu mari mattapaw ya ke-atanang ya nonot ku.

⁸ Namilu nga nepakimallak ku kan y Afu Jesus nga azzan na yaw kan yakan,

⁹ ngam kunna nga nakkahi kan yakan, "Makalannat ngin ya allak ku kan ikaw, gafu ta awan nga pakkurangan ya pakapangnguak kan ya pakkafiyan

ya tolay." Mas gafen ya payayat ku nga mappeddarayaw kan ya pakkafiyan ku, tase maddian ya pakapangngua y Cristo kan yakan.

10 Megafu kan yan, kontento nak kan ya pakkafiyan ku ira, ya ka-uyu-uyok, ya azziyariyat ku, ya katattazzik, en ya makatantalaw ira nga mesissimmu kan yakan megafu laman kan y Cristo, gafu ta, nu nakafi nak, mapasikan nak megafu kan ya pakapangngua na.

11 Kurang ya appanapanonot ku, ngam finersa rak nga nabbalin kan kunna tiaw, gafu ta ikayu zinan ya mepangngat nga nangidayaw kan yakan, gafu ta maski awan nga serbik nga tolay, marik nagukugukab annек/ngam kan ira yan nga makkahi kan malallaki ra nga apostol.

12 Kattu hinnian nak kan ya dian nu, nappasapasensia nak nga naka-angngua kan pamakurug ku nga apostol nak, ira yan, milagro ira, mekapakkapalat ira en sennial ira nga nangipasingan kan ya pakapangngua y Afu Dios.

13 Hanna ya negukaban nu kan ya dudduma/karruan nga iglesia ira y Cristo? Awan, fera laman yaw, marik nabbalin kan mamakadammat kan ikayu. Kazzen ta pakoman dak kan yan nga liwat ku kan ikayu.

14 Yaw ya mekatallu ngin nga aggannukat ku nga umang mabbisita kan ikayu, en marik makkiddaw kan ikayu kan ya pakkatolek, gafu ta, ya pammakapianan nu, yan ya iggalayan ku kan ikayu, bakkan kan ya kukua nu. Ya mepangngat, ya manak ira ya manebi kan ya gi-anakan da; mari mepangngat nga ya anak ira ya manebi kan ya gimmanakan da.

15 Nelot/Nafulotan ya payayat ku nga mangiddan kan ya hanna laman nga kukuak para kan ikayu, en awayya na kan yakan nu iddan ku peba ya angkat ku para kan ya gikkaralluan nu. Nu dumakal ya ayat ku kan ikayu, gumissang/gumissut kazze/pano ya ayat nu kan yakan?

16 Nanawag gafen ngin nga awan nga pakkatolek nga nalawat ku derettio kan ikayu. Ngam hinnian totolay nga makkahi kan minangngilloko nak, en inaprobettia ta kayu kannia nepangngilohot ku kanu kan ikayu.

17 Nepa-aprobettia ta kayu kazze kan ya innia laman nga binon ku kan ikayu?

¹⁸ Nepakimallak ku kan y Tito nga umang iggina kan ikayu, en hinnian wahi tera kan pangurug nga pinevulun ku kan iggina. Inaprobettia na kayu kazze y Tito? Mari kazze naggitta ya nonot en ya katakatolay mi nga dua?

¹⁹ Maffugab, abbattan nu nga, kan ira yan nga bahu neturak mi, defensan mi ikami pe laman kan ya paratubangan nu. Awan. Ngam kan ya paningan y Afu Dios, ikami nga netadday kan y Cristo, kinahi mi ngammin ira yan para kan ya pammakapianan nu, medduk nga wawwahik ira.

²⁰ Mavurung nak gafu ta maffugab, so nu lumabbet nak kannian, madatangngan ku nga tanakkuan kayu kan ya ikayat ku, en masingan nu nga tanakkuan nak kan ya ikayat nu. Ya ikayat ku nga kayan, maffugab, madatangngan ta kayu nga maggurungut, mapparassil, makkaralullussaw, makkarasassamsam/makkarahagum, makkaraparaparakat, makkaratyittyismis, makkarapangapangas en maggulugulu.

²¹ Mavurung nak gafu ta maffugab, so nu uli makakaddet nak kan ikayu, iyalinak nak ya Dios ku kan ya atubang nu, gafu ta mafersa nak nga mattangit megafu kan ya aru nga nalliwat kattun nga mari nabbabawi kan ya kinadakkut da, kan ya nepammabay en nepakkilalaki ra, en kan ya nepannaful da kan ya ikayat ya gibbaggian da pe laman.

2 Corinto 13

¹ Yaw ya mekatallu ngin nga aggagek nga mabbisita kan ikayu. Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Mawag kan hinnian/asan dua onu tallu nga mattestigu kan ya hanna laman nga pangakusan."

² Kattu mekaddua nga nepabbisita kan ikayu, pinappalan/pinemuhud ku ira nay nga nalliwat kattun en ya dudduma/karruan peba, en pakayanan ku ira manin kan sangaw kannia kawan ku kannian, nga so nu uli lumabbet nak kannian, siguradu nga kastigowan ku ira.

³ Alale fersan dak nga mangngua kan yan gafu ta ikayat nu nga pakurruan ku nga y Cristo ya ibaggik/itadagku kannia akkiERGOK kan ikayu. Mari nakafi y

Cristo kannia angngatubang na kan ikayu, nu azzi kan sangaw, makapangngua iggina kan ya dian nu,

⁴ gafu ta maski nepatak iggina kan kurut nga nakafi, matolay iggina megafu kan ya pakapangngua y Afu Dios. Nakafi kami pay kannia neketadday mi kan iggina, ngam makipattolay kami kan iggina megafu kan ya pakapangngua y Afu Dios so nu atubangan mi ikayu.

⁵ Usisan nu ikayu pe laman nu fustu ya angngurug nu; purban nu ikayu pe laman. Mari nu kazze/pano ammu nga hinnian y Jesu Cristo kan ikayu, fera laman nu mari nu mepasa ya kapurba nu?

⁶ Innanaman ku nga mammuan nu nga ikami, nepasa mi ya nekapurba mi.

⁷ Ngam idasadasal mi kan y Afu Dios nga mari nu mangngua kan narakat/napot, mari megafu ta ikayat mi nga mepasingan nga napurba kami, nu azzi tase mangngua kayu kan napia maski alale mari mi nepasa ya nekapurba mi.

⁸ On, gafu ta awan nga awayya mi nga kuan nga mekontra kan ya kurug, nu azzi laman ya mepangngat kan ya kurug.

⁹ On, gafu ta mayayat kami nu nakafi kami en ikayu ya nasikan, en idasadasal mi pay nga awan nga pakkurangan ya kinatunung nu.

¹⁰ Yaw ya gafu na kan neturak ku ira yan kan ikayu kannia kawan ku kannian, tase so nu makakaddet nak kannian, mari fersadu nga nadammat ya angngiyusak kan ya paka-awayya nga neddan y Afu Jesus kan yakan, gafu ta neddan na yan tase pasikannan ku ya angngurug nu, en marik darallan.

¹¹ Wawwahik ira, kan ya pangultimuan, mayayat kayu zinan; pakappian nu ya katakatolay nu; ginan nu ya netabarang ku kan ikayu; makkara-ana-anahut kayu, en mattolay kayu kan sigga-imamak, en sangaw, makipaddian kan ikayu y Afu Dios nga paggafanan ya ayat en imamak.

¹² Makkarakikkiddiot kayu kan nasantuan nga amma.

¹³ Ngammin ya totolay y Afu Dios kanniaw, ipedatang da ya diot da kan ikayu.

¹⁴ Pare zinan ta hinnian kan ikayu ngammin ya allak y Afu tera nga Jesu Cristo, ya ayat y Afu Dios, en ya kasan ya Espiritu Santo.

Galacia

Galacia 1

- 1** Yakan y Pablo nga apostol. Natunnak nak nga nabbalin kan apostol, mari megafu kan ya paka-awayya onu panunnak tolay, nu azzi megafu kan y Jesu Cristo en y Dios Ama nga nappaginnolay kan iggina.
- 2** Yakan en ngammin ya wawwahi tera kan pangurug kanniaw, diot mi kan ikayu kan ya iglesia ira y Cristo kan ya probinsia ya Galacia.
- 3** Pare zinan ta hinnian/asan kan ikayu ya allak en ya imamak nga maggafu kan y Dios Ama en kan y Afu tera nga Jesu Cristo.
- 4** Netuluk na ya nekapatay na megafu kan ya liwaliwat tera tase sueltan na ittera kan ya pakapangngua ya maddaggun nga narakat/napot nga mundo, en kuan na yan segun kan ya uray y Afu Dios nga Ama tera
- 5** nga madayarayaw kan awan na nga panda. Amen.
- 6** Nalagat nak kan ya kalistu nu nga nallikud kan ya nangakkul kan ikayu megafu kan ya allak na, en nalit kayu kan tanakkuan nga makahi pay kan napia nga dumug.
- 7** Kakurruan na, mari na megitta kan ya napia nga dumug nga inalawat nu kan unna, nu azzi hinnian dudduma/karruan nga totolay nga manggulugulu kan ya ginnonotan nu, en ikayat da nga tallian ya napia nga dumug nga me-annung kan y Cristo.
- 8** Ngam maski nu ikami onu isa nga anghel nga maggafu kan langit ya mangipalappat kan napia nga dumug nga tanakkuan kan ya nepalalappat mi kan ikayu, makastigo iggina kan awan na nga panda.
- 9** Nakahi mi yaw ngin, en kayan ku manin, nu hinnian mangipalappat kan ikayu kan napia nga dumug nga tanakkuan kan ya kinurug nun, makastigo iggina kan awan na nga panda.

- ¹⁰ Kannia nepakkahik kan yan, innia ya ikayat ku nga payayatan, totolay kazze/pano onu y Afu Dios? Totolay kazze ya ikayat ku nga payayatan? Nu totolay zinan ya ikayat ku nga payayatan, marik zinan serbidor y Cristo.
- ¹¹ Wawwahik ira, ikayat ku nga mammuan nu nga, ya napia nga dumug nga nepalapalappat ku kan ikayu, mari na kan tolai ya naggafanan na.
- ¹² Marik inalawat yan kan tolai; awan nga tolai nga nangituldu kan yan kan yakan, nu azzi y Jesu Cristo mismu ya nangipakammu kan yan kan yakan.
- ¹³ Dana nagina nun ya katakatolek kattun kannia nepammuluvulun ku kan ya relihion mi nga Judio ira, ikayat ku nga kayan, nelot/nafulotan ya nepannattazzik kan ya totolay kan ya iglesia ira y Afu Dios, en kinakkapan ku nga darallan ira.
- ¹⁴ Nu me-annung kan ya ammuluvulun kan ya relihion mi nga Judio ira, mas ya nepammuluvulun ku annek/ngam kan ya aru nga kidahunan ku nga kagittak nga Judio ira, gafu ta mas peba nalappat nak annek kan ira nga namuluvulun kan ya kustumbre ira ya ginafu mi ira.
- ¹⁵ Ngam kalliek peba nga ne-anak, sinunnak nak y Afu Dios nga masserbi kan iggina, en inakkulan nak megafu kan ya allak na. Segun kan ya uray na pe laman,
- ¹⁶ nepakammu na kan yakan ya Anak na, tase ipalapalappat ku ya napia nga dumug nga me-annung kan iggina kan ya mari Judio ira. Awan nga nakitulduan ku,
- ¹⁷ en marik minang kan Jerusalem kan ya unna ira nga apostol annek kan yakan, nu azzi insigida minang nak kan Arabia, en nattoli nak balalaman kan ya ciudad ya Damasco.
- ¹⁸ Sangaw, kabalin ya tallu rahun, minang nak kan Jerusalem tase makiyam-ammu nak kan y Pedro, en nakipaddian nak kan iggina kannay kan mafulu se lima nga algaw.
- ¹⁹ Ngam awan nga nasingan ku kan ya dudduma nga apostol fera laman y Santiago nga wahi y Afu Jesus.

²⁰ Kurug ira yaw nga neturak ku; ammu y Afu Dios nga marik malladdaladdud/mabbusubusid.

²¹ Kabalin na, minang nak kan ya lugar ira kan ya nasion ya Siria en kan ya probinsia ya Cilicia.

²² Kan yan nga tiempo, ya totolay kan ya iglesia ira y Cristo kan ya probinsia ya Judea, mari rak peba inamammu.

²³ Nu me-annung kan yakan nga dana nanattazzi kan ira, nagiggina ra laman nga ipalapalappat ku sangaw pay ngin ya napia nga dumug nga kinakkapan ku nga darallan kattun.

²⁴ En zinayarayaw ra y Afu Dios megafu kan yakan.

Galacia 2

¹ Kabalin ya mafulu se appat nga rahun, nattoli nak en y Bernabe kan Jerusalem, en nevulun mi pay y Tito.

² Minang nak kannay gafu ta nepakammu y Afu Dios nga uray na ya aggangek kannay. Sangaw, narammung kami en ya panakallan ira kan ya iglesia nga ikami laman, en nepakammuk ya napia nga dumug nga ipalapalappat ku kan ya mari Judio ira. Kiningnguak yan kan ya paratubangan da laman, gafu ta marakat/mapot laman nu awan nga serbi ya nappasa en ya maddaggun nga abbannabannag ku.

³ Ngam y Tito nga kavulun ku, maski Griego iggina, mari na nafersa nga makugit.

⁴ Ngam hinnian/asan dudduma/karruan nga falso nga wawwahi kan pangurug nga nallillimmang nga siminallung kan ya narammungan mi nga kuenta ispiya, en minang da tase turiyan da ya nekasuelta tera nga neddan kan ittera kannia neketadday tera kan y Jesu Cristo, tase kohungan da ittera.

⁵ Ngam mari mi vulvua/pulus siminuluk kan ira, tase awayya na nga mannanayun ya kurug nga napia nga dumug para kan ikayu.

- ⁶ Ngam ira nay nga mammuan nga me-ekakua kan ya iglesia, awan nga importa na kan yakan ya kekuentan da, gafu ta mari mappadumuruma y Afu Dios, awan nga ne-amung da kan ya ituttulduk.
- ⁷ Ngam imbes kan yan, nammuan da nga sinunnak nak y Afu Dios tase ipalapalappat ku ya napia nga dumug kan ya mari Judio ira, en kunna tian pay kan y Pedro, iggina ya sinunnak na nga mangipalapalappat kan ya napia nga dumug kan ya Judio ira.
- ⁸ On, gafu ta y Afu Dios ya namabbalin kan y Pedro kan apostol kan ya Judio ira, en ya namabbalin kan yakan kan apostol kan ya mari Judio ira.
- ⁹ Ira Santiago, Pedro, en y Juan, nga nekuenta kan panakallan ira, kattu nantindian da nga neddan y Afu Dios kan yakan pay ya ka-apostol ku, inalamanu rak en y Bernabe nga sennial kan ya attangesa mi. Nakkara-ana-anahatan mi nga yakan en y Bernabe ya umang kan ya mari Judio ira, en ira ya umang kan ya Judio ira.
- ¹⁰ Yaw laman ya nekiddaw ra nga takkilalan mi, ya pobre ira, en nalappat nak nga nangngua kan yan.
- ¹¹ Kattu minang y Pedro kan ya ciudad ya Antiokia, hinnian naliwatan na, en megafu kan yan, zinerettiok nga nevuya iggina.
- ¹² Yaw ya situasion. Hinnian dudduma nga minang kannay nga naggafu kan y Santiago. Kallie ya nepakakaddet da kannay, nakipangapangan y Pedro kan ya mari Judio ira nga wawwahi tera kan pangurug. Ngam kattu nakakaddet ya naggafu ira kan y Santiago, nemmang iggina nga nakipangan kan ya mari Judio ira, en negungay iggina kan ira, megafu kan ya talaw na kan ira yan nga makkahi kan mawag kan makugit ya mari Judio ira.
- ¹³ Ya dudduma nga Judio nga mangurug, pinarrian da iggina nga nangngua kan ya kituballiat/kibalittag ya ammu ra nga napia, en megafu kan yan, maski y Bernabe, nevulun kan ira nga nangngua kan kunna tian.
- ¹⁴ Ngam kattu nalippawat ku nga, ya kuan da, mari segun kan ya kurug nga ituldu ya napia nga dumug balattan, kungku gafen nga nakkahi kan y Pedro

kan ya paratubangan da ngammin, "Judio ka, ngam ya kustumbrem, mari megitta kan kustumbre Judio nu azzi megitta kan kustumbre mari Judio. Ka-am gafen ta ifersam kan ya mari Judio ira nga vulunan da ya kustumbre ya Judio ira?"

15 Ne-anak kami nga Judio; mari mi ne-anak kan mari Judio nga ikuenta mi kan minalliwat.

16 Maski kurug yan, nammuan mi nga ikuenta y Afu Dios kan natunung ya innia laman, mari megafu kan ya ammaraparulot na kan ya dorob, nu azzi megafu kan ya angngurug na kan y Jesu Cristo. Maski ikami nga Judio gafen, nangurug kami pay kan y Jesu Cristo, tase ikuenta y Afu Dios kan natunung kami megafu kan ya angngurug mi kan iggina, en mari megafu kan ya ammaraparulot mi kan ya dorob, gafu ta awan nga tolai nga ikuenta na kan natunung megafu kan ya ammaraparulot na kan ya dorob na.

17 Kannia akkelug mi nga mekuenta kan natunung megafu kan ya neketadday mi kan y Cristo, nu mammuan nga minalliwat kami pay kan kagitta nu nga mari Judio, awayya na kazze/pano makahi kan minalliwat kami megafu kan y Cristo? Mari na awayya!

18 Nu itulduk manin nga mawag kan maparaparulot ya dorob ira nga dana kinahik nga mari mawag kan maparaparulot, manamanawag nga nalliwat nak.

19 Megafu kan ya dorob, nekuentak yakan pe laman kan natay ngin nga nasueltan kan yan, tase mattolay nak nga mamuluvulun kan ya uray y Afu Dios.

20 Gaggafen, kuenta netangepatak nak kan y Cristo kan ya kurut na, en kan sangaw, bakkan kan yakan pe laman ngin ya mattolay kan ya baggik nu azzi y Cristo. En ya attolek kan sangaw, mattolay nak segun kan ya angngurug ku kan ya Anak y Afu Dios nga mangayat kan yakan, en nangituluk kan ya nekatapay na para kan yakan.

²¹ Nu awayya na nga mebilang kan natunung ya innia laman megafu kan ya ammaraparulot na kan ya dorob, awan nga serbi ya nepappatay y Cristo. Ngam marik pabbalinan ya allak y Afu Dios kan awan na nga serbi.

Galacia 3

¹ O, ikayu nga maddian kan Galacia, avva/hanna ma ya kawan pakantindi nu! Innia ya nappafukaw kan ya ginnonotan nu? Nepalapalappat mi kan ikayu kan nanawag nga nepatak y Jesu Cristo kan kurut.

² Povutan ku kan ikayu nu neddan kazze/pano ya Espiritu Santo kan ikayu megafu kan ya nepammaraparulot nu kan ya dorob, onu megafu kan ya angngurug nu kan ya nagina nu nga napia nga dumug?

³ Awan nu kazze nga pakantindi? Pinegafanan nu kazze ya bahu nga attolay nu megafu kan ya uffun ya Espiritu Santo? Abbattan nu kazze sangaw kan matumpal nu yan kan ya sikan ya gibbaggian nu?

⁴ Awan nga serbi kazze ya nepappasa nun kan ya aru nga ganagannud, nu kurug nga awan da nga serbi?

⁵ Neddan kazze y Afu Dios kan ikayu ya Espiritu Santo, en maka-angngua iggina kan milagro ira kan ya dian nu? Kukukuan na kazze ira yan megafu kan ya nepammaraparulot nu kan ya dorob, onu megafu kan ya angngurug nu kan ya nagina nu nga napia nga dumug?

⁶ Nu me-annung kan y Abraham, kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Nangurug y Abraham kan y Afu Dios, en megafu kan ya angngurug na, nebilang y Afu Dios iggina kan natunung."

⁷ Antindian nu gafen nga, ya totolay nga hinnian/asan angngurug da, ira ya mekuenta kan kurug nga gakagaka y Abraham.

⁸ Nepakammu kattun kan ya Sagrado nga Turak nga ibilang y Afu Dios ya mari Judio ira kan natunung megafu kan ya angngurug da, en nepakammu na yan kan y Abraham kattun kan nga nakkahi kan iggina kan yaw nga napia nga dumug, "Mabendisionan ya totolay kan ngammin nga nasion megafu kan ikaw."

- ⁹ Gaggafen, ngammin ya totolay nga mangurug nga megitta kan iggina, mabendisionan da pay nga megitta kan iggina.
- ¹⁰ Ngam ngammin ya totolay nga mammakatalak kan mapalliad da megafu kan ya ammaraparulot da kan ya dorob, hinnian kakastigo ra. On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya innia laman nga mari massige nga mamaraparulot kan ngammin nga neturak kan ya dorob, makastigo."
- ¹¹ Manamanawag nga awan nga tolai nga mebilang kan natunung kan ya paningan y Afu Dios megafu kan ya ammaraparulot na kan ya dorob. On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya innia laman nga nebilang kan natunung megafu kan ya angngurug na, matolay."
- ¹² Ngam ya angngurug, tanakkuan kan ya ammaraparulot kan ya dorob, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya innia laman nga mamaraparulot kan ya dorob, matolay megafu kan ya dorob."
- ¹³ Sinavvut y Cristo ittera kan ya kastigo nga makua zinan kan ittera megafu kan ya dorob kattu nakastigo iggina para kan ittera. On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya innia laman nga mebesin kan kayu, mebilang kan makastigo kan y Afu Dios."
- ¹⁴ Gaggafen, megafu kan y Jesu Cristo, ya bendision nga neddan y Afu Dios kan y Abraham, meddan pay kan ya mari Judio ira, tase awayya tera ngammin nga malawat ya Espiritu Santo nga netabba y Afu Dios, en malawat tera iggina megafu kan ya angngurug tera.
- ¹⁵ Wawwahik ira, iyusak kan pangngarrian ya negagangay nga kukukuan ya totolay. Nu mangisiguradu ya innia laman kan taratu, awan nga tolai nga maka-awayya nga mamabbalin kan yan kan awan na nga kekuentan onu mangamung kan yan.
- ¹⁶ Aru ya netabba y Afu Dios kan y Abraham en kan ya gaka na pay. Mari na kinahi kan "ya gakagaka na," nga arig napakaru ya ikayat na nga kayan, nu azzu kan isa laman, "ya gakam," kunna. Ya ikayat na nga kayan, y Cristo.

¹⁷ Yaw sangaw ya ikayat ku nga kayan. Appattatut se tallufulu kan dahun kabalin ya nepangngisiguradu y Afu Dios kan yan nga taratu kan y Abraham, neddan na ya dorob na, en yan nga dorob, mari na awayya nga mapabbalin yan nga taratu kan awan na nga kuenta, gafu ta, nu mesimmu yan, mapabbalin pay kan awan nga serbi ya netabba na.

¹⁸ On, gafu ta ya regalu y Afu Dios, nu meddan megafu kan ya ammaraparulot kan ya dorob, mari megafu ngin kan ya tabba na. Ngam neddan y Afu Dios ya regalu kan y Abraham segun kan ya netabba na.

¹⁹ Hanna gafen ya serbi ya dorob? Ne-amung kan ya tabba tase mammuan nga hinnian dorob y Afu Dios nga turiyan ya totolay nga malliwat. Hinnian paka-awayya ya dorob kan ira addet kan ya nepallabbet ya gaka y Abraham nga neddannan kan ya tabba y Afu Dios. Nepesimmu na kan anghel ira ya mangiddan kan ya dorob kan isa nga mangibaggi/mangitadag.

²⁰ Ya kebalinan ya mangibaggi, maturuk kan isa. Ngam isissa y Afu Dios.

²¹ Ikayat ku kazze nga kayan nga mekontra ya dorob kan ya netabba ira y Afu Dios? Mari na awayya! Gafu ta, nu awayya na nga hinnian dorob nga meddan nga makakeddan kan angat, siguradu nga mebilang zinan ya totolay kan natunung megafu kan yan nga dorob.

²² Ngam kayan ya Sagrado nga Turak nga kuenta nefukuk y Afu Dios ya interu mundo kan ya paka-awayya ya liwat, tase ya regalu nga netabba megafu kan ya angngurug kan y Jesu Cristo, awayya na nga meddan kan ya mangurug ira.

²³ Kallie ya nepallabbet ya tiempo ya angngurug, kuenta nefukuk tera kan ya paka-awayya ya dorob addet kan ya nekepakammu ya angngurug.

²⁴ Ya dorob gafen, kuenta minannanggaw kan ittera nga nangigiya kan ittera kan y Cristo, tase mekuenta tera kan natunung megafu kan ya angngurug tera kan iggina.

²⁵ Ngam gafu ta luminabbet ngin ya tiempo ya angngurug, awan teran kan ya paka-awayya ya dorob nga kuenta minannanggaw kan ittera.

²⁶ Kannia neketadday nu kan y Jesu Cristo, anak na kayu ngammin ngin y Afu Dios megafu kan ya angngurug nu.

²⁷ On, gafu ta, ikayu ngammin nga nabawtisowan ira nga netadday kan y Cristo, nabbalin kayun kan megitta kan iggina.

²⁸ Awan ngin nga padduman ya Judio ira en ya mari Judio ira, kohung en mari kohung, lallaki en babbay, gafu ta paraparehu kayu ngammin megafu kan ya neketadday nu kan y Cristo.

²⁹ En nu totolay na kayu y Cristo, kuenta gakagaka na kayu gafen pay y Abraham, en mangalawat kan ya netabba y Afu Dios.

Galacia 4

¹ Yaw ya ikayat ku nga kayan. Nu hinnian/asan anak nga mangerensia kan ya kukua ya manak na, nu abbing peba iggina, awan nga neruman na kan ya isa nga kohung maski iggina ya makakkua kan ngammin.

² Ngam hinnian iggina kan ya paka-awayya ya minannangngal ira kan iggina en ya ingkargadu ira kan ya kukua na addet kannia pakalabbet ya tiempo nga sinunnak ya ama na.

³ Kunna tian pay kan ittera, kattu kuenta abbing tera peba, nakohung tera kan ya unna nga ganagannud ya mundo.

⁴ Ngam kattu luminabbet ngin ya fustu nga tiempo, binon y Afu Dios ya Anak na kan ya utun rusak nga ne-anak ya isa nga babay. Ne-anak iggina kan ya paka-awayya ya dorob,

⁵ tase tавvutan na ittera nga hinnian kan ya paka-awayya na, senannu mapabbalin tera kan anak ira y Afu Dios.

⁶ Gafu ta anak ira y Afu Dios ittera, binon na ya Espiritu ya Anak na nga maddian kan ya giffutuan tera nga makkul kan iggina, "Ama, Ama."

⁷ Gaggafen, marim kohung ngin nu azzi anak na kan, en gafu ta anak na ka, merensia ka.

- ⁸ Ngam ikayu nga mari Judio, kattu mari nu peba ammu y Afu Dios, kohung da kayu ya ganagannud nga mari mamba dios.
- ⁹ Ngam kan sangaw, gafu ta nammuan nun y Afu Dios, onu kungku zinan nga nammuan ngin y Afu Dios ikayu, ka-am ta mattoli kayu manin kan ya unna nga ganagannud ya mundo nga nakafi en awan da nga serbi nga ikayat nu nga pakikohungan manin?
- ¹⁰ Hinnian iyangngilinan nu mamba nga algaw, vulan, tiempo en dahun.
- ¹¹ Mavurung nak kan ikayu gafu ta marakat/mapot nu mabbalin kan awan nga serbi ya nabbannabannahan ku para kan ikayu.
- ¹² Wawwahik ira, nabbalin nak kan kagitta nu. Ikiddok kan ikayu nga mabbalin kayu pay kan kagittak. Awan nga narakat nga kiningngua nu kan yakan.
- ¹³ Ammu nu nga, ya nepattakit ku, yan ya negafanan ya unna nga nepangngipalappat ku kan ya napia nga dumug kan ikayu.
- ¹⁴ En maski peba kunna tian ya situasion ku nga kapurban nu, mari rak zinispresio onu linikuran, nu azzi inalaba rak lahud nga arig isa nak nga anghel y Afu Dios en arig yakan y Jesu Cristo.
- ¹⁵ Hanna ya nesimmu kan ya payayat nga hinnian kan ikayu kattun? Testiguan ku nga, nu awayya na, linagguet nu zinan ya gimmatan nu en neddan nu zinan kan yakan.
- ¹⁶ Nabbalin nak kazze/pano kan kontra nun gafu ta kinahik ya kurug kan ikayu?
- ¹⁷ Ira yan nga totolay, ikayat da kayu nga bensian nga mevulun kan ira, ngam mari napia ya gakkad da, gafu ta ikayat da kayu nga igungay kan ikami, tase iddukan nu ira.
- ¹⁸ Napia nu hinnian totolay nga mangidduk kan ikayu basta napia ya gakkad da; kakanayanun nga napia yan en mari laman kannia kasan ku kan ikayu.

- ¹⁹ Ikayu nga ideddukan ku nga anak ku ira, alale ituliwan/ipasikal ta kayu manin kan kagitta ya attuliwan ya babay addet kan ya kavukal y Cristo kan ikayu.
- ²⁰ Ikayat ku nga hinnian nak zinan kan ikayu kannian kan sangaw, tase ullian ku ya aggergok, gafu ta mavurung nak kan ikayu.
- ²¹ Ikayu nga mayat nga hinnian kan ya paka-awayya ya dorob, povutan ku kan ikayu nu mari nu mantindian ya kayan ya dorob?
- ²² Neturak kannay nga hinnian dua nga lallaki nga anak y Abraham. Ya isa, anak na kan ya kohung nga babay, en ya isa, anak na kan ya mari kohung nga babay.
- ²³ Ya anak na kan ya kohung, ne-anak segun kan ya negagangay nga ke-anak. Ngam ya anak na kan ya mari kohung, ne-anak megafu kan ya netabba y Afu Dios.
- ²⁴ Yaw ya pangiparrian ku kan ira yan. Ira yan nga dua nga babbay, ne-arig kan ya dua nga taratu y Afu Dios kan ya totolay. Ya isa nga taratu nga neddan kan ya totolay kan ya Bakulud Sinai, ne-anak nga kohung ya anak na ira. Yan nga taratu ya ne-angngarrian y Agar.
- ²⁵ Y Agar, iggina ya Bakulud Sinai kan ya nasion ya Arabia, ne-arig kan ya maddaggun nga siudad ya Jerusalem nga nakohung en ya totolay nga maddian kannay pay nga kuenta anak na ira.
- ²⁶ Ngam ya Jerusalem nga hinnian kan langit, mari na kohung, en iggina ya ina tera.
- ²⁷ On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "O, lupat nga mari manak, mayayat ka zinan. Ikaw nga mari peba nappasa nattuliwan, ikullet mu ya payayat mu. On, gafu ta, ikaw nga naporrian, mas napakaru nattaruk ya anak mu annak/ngam kan ya karu ya anak ya babay nga hinnian ya atawa na kan ya bikat na."

²⁸ Wawwahik ira, nabbalin tera kan anak ira y Afu Dios megafu kan ya nekatumpal ya tabba na nga negitta kan y Isaac nga ne-anak megafu kan ya nekatumpal ya tabba na kan y Abraham.

²⁹ Kattu tiempo ira yan nga dua nga anak y Abraham, ya ne-anak kan ya negagangay nga ke-anak, pinazapaziyat na ya wahi na nga ne-anak megafu kan ya pakapangngua ya Espiritu Santo, en kunna tian pay kan sangaw.

³⁰ Ngam hanna ya kayan ya Sagrado nga Turak? Kayan na, "Papanawan mu ya kohung nga babay en ya anak na pay, gafu ta, ya anak ya kohung nga babay, mari na awayya nga makiperensia kan ya anak ya babay nga mari kohung."

³¹ Gaggafen, wawwahik ira, ittera, mari anak ira ya kohung nga babay nu azzi anak ira ya mari kohung.

Galacia 5

¹ Sinueltan y Cristo ittera tase kurug nga nasueltan tera. Gaggafen, mannanayun kayu kan ya nekasuelta nu, en mari nu uli ituluk ngin ya abbalin nu kan kuenta nakohung.

² Yakan, Pablo, ya makkahi mismu kan ikayu nga, nu makugit ya innia laman nga lalaki, awan nga serbi ya angngurug na kan y Cristo.

³ Kayan ku manin kan ya innia laman nga mappakugit nga mawag gafen kan paraparulotan na ya interu dorob.

⁴ Ya innia laman nga mayat nga mekuenta kan natunung megafu kan ya ammaraparulot na kan ya dorob, negungay kan y Cristo; awan igginan kan ya allak na.

⁵ Ngam ittera, megafu kan ya angngurug tera kan y Jesu Cristo en ya kasan ya Espiritu Santo kan ittera, talattaronan tera ya katumpal ya kebilang tera kan natunung; yan ya innanaman tera.

⁶ On, gafu ta, kannia neketadday ya innia laman kan y Cristo, awan nga pammakapianan na nu nakugit iggina onu awan, nu azzi hinnian/asan

pammakapianan na nu masingan ya angngurug na kannia angnga-angngua na kan napia megafu kan ayat.

⁷ Addet kan sangaw, napia ya nepammaraparulot nu kan ya kurug. Innia ya nangifuwad kan ikayu kan ya nepangngua nu kan yan?

⁸ Ngam yan nga pamensi ra kan ikayu, mari naggafu kan y Afu Dios nga nangakkul kan ikayu.

⁹ Hinnian yaw nga akkayanan, "Maski bissang/bissut laman ya lebadura kan ya arina, pappafan na ya interu masa."

¹⁰ Ngam mammakatalak nak peba kan ikayu megafu kan y Afu nga awan nga tanakkuan nga tuldu nga vuluvulunan nu nu azzi ya kayan ku, en ya innia laman nga manggulugulu kan ya ginnonotan nu, kastigowan y Afu Dios iggina.

¹¹ Ngam wawwahik ira, nu kurug nga itulduk peba nga mawag kan makugit ya innia laman nga lalaki, ka-am ta mapazapaziyat nak peba? Nu mawag kan makugit peba ya innia laman nga lalaki, awan ngin nga kegafanan ya annuriya ra kan ya angngipalapalappat mi kan ya nepappatay y Cristo kan kurut nga yan ya pamalliad na kan totolay.

¹² Ira yan nga manggulugulu kan ya ginnonotan nu, pare zinan ta makikafunda.

¹³ Wawwahik ira, nakkulan kayu tase masueltan kayu, ngam mari nu iyusa yan nga nekasuelta nu kan oportunidad nu nga maka-angngua kan ya narakat/napot nga keluhan ya gibbaggian nu, nu azzi makkarasesserbi kayu zinan nga sigga-ayat.

¹⁴ On, gafu ta, ngammin ya dorob ira, napakesa kan yaw nga isa laman nga dorob, "Ayatan mu ya ikattolem kan kagitta ya angngayat mu kan ya baggim pe laman."

¹⁵ Ngam nu maggurungut kayu nga megitta kan naporay nga ayam nga arig makkarakassakassib en makkara-uru-urangit kayu, mappalan/memuhud kayu

gafu ta marakat nu madaral ya akkara-ana-anahut nu nga arig makkara-ufu-ufut kayu.

¹⁶ Kayan ku kan ikayu nga mattolay kayu segun kan ya uray ya Espiritu Santo, en mari nu pagustuan ya narakat nga keluhan ya gibbaggian nu.

¹⁷ On, gafu ta, ya keluhan ya baggi, mekontra kan ya uray ya Espiritu Santo; en ya uray ya Espiritu Santo, mekontra kan ya keluhan ya baggi; On, gafu ta makkontra ira yaw nga dua, en ya resulta na, mari nu makua ya ikayat nu ira nga kuan.

¹⁸ Ngam nu ya Espiritu Santo ya mangigiggiya kan ikayu, awan kayu kan ya paka-awayya ya dorob.

¹⁹ Nu mattolay ya innia laman segun kan ya narakat nga keluhan ya baggi na pe laman, manamanawag nga ira yaw ya resulta na: addallaw, ammaybay en akkilalaki, aggangngua kan narakat en kappasiran,

²⁰ addayarayaw kan rebultu, assalamangka/ammadyik, akkorontra, aggurungut, apparassil, allullussaw, aggiti-itut/aggiti-ituk, akkaratutturiya, assirinna,

²¹ assamsam/ahagum, aggillellaw, angngili-illoko, en ya dudduma/karruan peba nga megitta kan ira yan. Itabarang ku kan ikayu kan kagitta ya kiningnguak kattun nga, ya totolay nga maka-angngua kan kunna tian ira, mari ra makatallung kan ya pappatulan y Afu Dios.

²² Ngam ira yaw ya vunga ya Espiritu Santo: ayat, payayat, imamak, appasensia, angnga-angngua kan napia kan ya ikattolay, angngikallak, kekatalak,

²³ simpat en angngifuwad kan ya akkelug ya baggi. Awan nga dorob nga mekontra kan ira yaw.

²⁴ Ittera nga kua y Jesu Cristo, linikuran tera ya keluhan ya gibbaggian tera en ya narakat nga akkelug da nga kuenta nepatak tera ira yan kan kurut.

²⁵ Gafu ta ya Espiritu Santo ya naggafanan ya bahu nga attolay tera, mattolay tera zinan segun kan ya uray ya Espiritu Santo.

²⁶ Mari tera zinan mappekakua, makkaratutturiya onu makkarapappassil.

Galacia 6

¹ Wawwahik ira, nu hinnian/asan wahi nu kan pangurug nga magafutan kannia alliwat na, ikayu nga nasikan ya angngurug nu ya manabarang kan iggina nga nasimpat kayu nga mangngua kan yan. En memmuhud kayu tase mari nu tumuluk kannia katentasion nu.

² Makkara-uffu-uffun kayu kan ya ziyariyat nu, en nu kunna tian ya kukukuan nu, maparulot nu ya dorob y Cristo.

³ Nu hinnian mangabbat kan atanang ya kekuentan na maski awan mamba, illokowan na iggina pe laman.

⁴ Mawag kan purban ya kada tolai ya kukukuan na pe laman. Nu mammuan na nga napia ra, awayya na nga mayayat megafu kan ya kukukuan na pe laman, en mari megafu kan ya angngiparig na kan yan kan ya kukukuan ya tanakkuan.

⁵ On, gafu ta tabbahan ya kada tolai ya kukukuan na pe laman.

⁶ Ikayu nga matulduan kan ya ergo y Afu Dios, kanakanayun nga ibillayan nu zinan ya mattuldu kan ikayu kan ngammin nga napia nga hinnian kan ikayu.

⁷ Mari nu ilohot ikayu pe laman nga abbattan nu kan mari ammu y Afu Dios ya kukukuan nu, gafu ta mari awayya melloko y Afu Dios. On, gafu ta, ya hanna laman nga nemula ya innia laman, yan pe laman ya apitan na.

⁸ On, gafu ta, ya innia laman nga nammula para kan ya payayatan ya baggi na pe laman, ya ke-infiernu na ya apitan na kan yan. Ngam ya innia laman nga nammula para kan ya payayatan ya espiritu na, angat nga awan na nga panda ya apitan na kan ya Espiritu Santo.

- ⁹ Mari tera gafen molang nga maka-angngua kan napia, gafu ta mangapit tera nattaruk kan napia nga balat kan ya fustu nga tiempo nu mari tera molang nga maka-angngua kan napia.
- ¹⁰ Gaggafen, nu hinnian tiansa tera, maka-angngua tera kan napia kan ngammin nga totolay, diebit kan ya wawwahi tera kan pangurug.
- ¹¹ Innan nu ya kadaddakal ya lettra ira kan yaw nga paddaggunan ku mismu nga iturak kan ikayu.
- ¹² Ira nay nga mayat nga mamagustu kan ya kagitta ra nga Judio ira megafu kan ya makua kan ya baggi ya tolai, ira ya mangifersa kan makugit kayu, en kuan da yan laman tase mari ra mapazapaziyat megafu kan ya kurut y Cristo.
- ¹³ Maski ira nay nga nakugit, mari ra paraparulotan ya interu dorob, ngam ikayat da nga mappakugit kayu tase hinnian ilagaw ra kan ya kagitta ra nga Judio megafu kan ya kiningngua ra kan ya gibbaggian nu.
- ¹⁴ Ngam yakan, awan nga tanakkuan nga ilagok nu azzi ya nepappatay y Afu tera nga Jesu Cristo kan kurut. Megafu kan yan, kuenta nepatak ya mundo kan kurut nga nesinna kan yakan, en kunna tian pay, kuenta nepatak nak kan kurut nga nesinna kan ya mundo.
- ¹⁵ Mari importante nu nakugit ya innia laman nga lalaki onu mari na nakugit, nu azzi ya abbalin na kan bahu nga naparatu.
- ¹⁶ Pare zinan ta hinnian imamak en allak kan ngammin nga tumuluk ira kan yan nga prinsipio, gafu ta ittera ya Israelita ira nga totolay y Afu Dios.
- ¹⁷ Mamegafu kan sangaw, awan zinan ngin nga tolai nga mamaziyat kan yakan, gafu ta hinnian ngin kan ya baggik ya pilat ira nga mangipasingan kan kurug nga serbidor nak y Jesus.
- ¹⁸ Wawwahik ira, pare zinan ta hinnian ya allak y Afu tera nga Jesu Cristo kan ya gi-espirituan nu. Amen.

Efeso

Efeso 1

- ¹ Yakan y Pablo nga nabbalin kan apostol y Jesu Cristo megafu kan ya uray y Afu Dios. Iturak ku yaw kan ikayu nga totolay y Afu Dios kan ya ciudad ya Efeso nga mapammakatalakkan kan ya neketadday nu kan y Jesu Cristo.
- ² Pare zinan ta hinnian/asan kan ikayu ya allak en imamak nga maggafu kan y Afu Dios nga Ama tera en y Afu tera nga Jesu Cristo.
- ³ Madayarayaw y Afu Dios nga Ama y Afu tera nga Jesu Cristo. Binendisionan na ittera kan ngammin nga bendision ira nga na-espirituan nga maggafu kan langit megafu kan ya neketadday tera kan y Cristo.
- ⁴ Kallie ya nepammaratu na kan ya mundo, megafu kan y Cristo, pinili na ittera tase mabbalin tera kan nasantuan en awan nga kapaliwatan kan ya atubang na. Megafu kan ya ayat na,
- ⁵ dana zinisidi na nga pabbalinan na ittera kan anak na ira megafu kan y Jesu Cristo segun kan ya napia nga ginakkad na nga uru-uray na,
- ⁶ tase madayarayaw iggina megafu kan ya mekapakkapalat nga allak na nga bustante nga iddi-iddan na kan ittera megafu kan ya ideddukan na nga Anak na.
- ⁷ Megafu kan iggina, natavvut tera megafu kan ya daha na, ikayat ku nga kayan, napakoma ya liwaliwat tera segun kan ya dakadakal nga allak na
- ⁸ nga mari magukugukud nga neddan na kan ittera kan ngammin nga kinasirib en pakantindi.
- ⁹ Nepakammu na kan ittera ya uray na nga mari nammuan kattun segun kan ya napia nga payayatan na nga zinisidi na kattun nga nepatumpal nan kan y Cristo.
- ¹⁰ Yaw ya plano y Afu Dios, nataruk nu lumabbet ya mepangngat nga tiempo, pakesan na ngammin ya hinnian ira kan langit en kan ya utun lusak, en y Cristo ya pangulu ra.

- ¹¹ Kuan y Afu Dios ngammin ya ganagannud segun kan ya ginakkad na nga uru-uray na pe laman. Pinili na ittera kattun segun kan ya zinisidi na nga palliaran na ittera megafu kan y Cristo.
- ¹² Kiningngua na yan tase ikami nga nennanama kattun kan ya allabbet ya makahi kan Cristo, natunnak kami nga nabbalin kan kegafanan ya kedayaraway ya kekapalat na.
- ¹³ Megafu kan y Cristo, ikayu pay nga nakagina kan ya kurug nga tuldu, yan ya napia nga dumug nga pamalliad na kan ikayu, kinurug nu, en nalawat nu pay ya Espiritu Santo nga netabba na nga sennial ya pakakkua na kan ittera.
- ¹⁴ Ya kasan na kan ittera, kuenta pamakurug y Afu Dios kan ya angngalawat tera nattaruk kan ya erensia nga netabba na addet zi matumpal ya annavvut na kan ittera nga kukua na, en ya resulta na, madayaraway y Afu Dios nga mekapakkapalat.
- ¹⁵ Megafu kan ira yan, namegafu kattun nadumug ku ya angngurug nu kan y Afu Jesus en ya ayat nu kan ngammin nga totolay y Afu Dios,
- ¹⁶ marik memmang nga mappabalat kan y Afu Dios megafu kan ikayu. Kerandamman ta kayu kan ya dasadasal ku,
- ¹⁷ tase ya Dios y Afu tera nga Jesu Cristo, iggina ya Ama nga mekapakkapalat, ipesimmu na kan mas pasiriban ya Espiritu Santo ikayu, en ipakapakammu na kan ikayu ya kurug nga me-annung kan iggina senannu mas mammuan nu iggina.
- ¹⁸ Idasadasal ku nga pannawahan na ya ginnonotan nu, tase mammuan nu ya innanama nga nangakkulan na kan ikayu, ya mekapakkapalat en napakaru nga bendision nga iddan na kan ya totolay na nattaruk,
- ¹⁹ en mammuan nu pay ya mari magukugukud nga kadakal ya pakapangngua na nga manguffun kan ittera nga mangurug kan iggina segun kan ya attrabahu ya nelot/nafulotan nga pakapangngua na.
- ²⁰ Megafu kan yan nga pakapangngua na, pinagginnolay na y Cristo, en pinattuttud na iggina kan ya ziwanan na kan langit.

²¹ Mas atanang sangaw ya paka-awayya y Cristo annek/ngam kan ngammin nga mammoray, maka-awayya, makapangngua en afu ira, en kan ngammin nga tanakkuan, nu hanna laman ya ngahan onu titulo ra, mari laman kan yaw nga maddaggun nga mundo nu azzi maski peba kan ya mappanget nga mundo.

²² Pinammoray y Afu Dios iggina kan ngammin nga arig nekkua/neppay na ira kan ya gukaban ya taka na, en neddan na iggina kan ittera nga iglesia na tase mabbalin iggina kan pangulu kan ngammin.

²³ En ittera nga iglesia na, kuenta baggi na nga mangompleto kan iggina nga hinnian kan ngammin nga ganagannud kan ngammin nga lugulugar.

Efeso 2

¹ Megafu kan ya liwaliwat nu en ya zi nu nepammaraparulot kan ya uray y Afu Dios kattun, nekuenta kayu kan natay.

² Kan yan nga tiempo, vinuluvulun nu ya narakat/napot nga kustumbre ira ya totolay kan yaw nga mundo. Vinuluvulun nu ya mammoray kan ya hinnian/asan paka-awayya ra nga hinnian kan ya angin, iggina ya espiritu nga mattrabahu kan ya totolay nga minannuriya kan ya uray y Afu Dios.

³ Kunna tian ya nepattolay tera ngammin pay kattun segun kan ya narakat nga keluhan ya gibbaggian tera, en vinuluvulun tera ya negagangay nga keluhan ya gibbaggian en ya ginnonotan tera. Gaggafen, ya negagangay nga situasion tera, mepangngat nga makastigo tera pay kan kagitta ya dudduma/karruan.

⁴ Ngam y Afu Dios, nelot/nafulotan ya allak na megafu kan ya dakadakil nga ayat na kan ittera.

⁵ Maski nekuenta tera kan natay megafu kan ya zi tera nga nepammaraparulot kan ya uray na, iniddannan na ittera kan bahu nga attolay kan kagitta ya nepammaginnoy na kan y Cristo. Napalliad kayu megafu kan ya allak na.

- ⁶ Kuenta netangepaginnolay en netangepatuttud na ittera kan iggina kan ya nelangitan nga lugar ira megafu kan ya neketadday tera kan y Jesu Cristo.
- ⁷ Kiningngua na yan tase, kan ya mannanayun nga tiempo nga mappanget, mepasingan na kan ittera ya kadakal ya allak na nga mari magukugukud kannia angnga-angngua na kan napia kan ittera megafu kan y Jesu Cristo.
- ⁸ On, gafu ta, megafu kan ya allak na, pinalliad na ittera megafu kan ya angngurug tera. Ya nekapalliad tera, yan ya regalu y Afu Dios, bakkan kan ittera ya naggafanan na,
- ⁹ en mari megafu kan ya kinikkingngua tera, tase awan nga mappeddarayaw.
- ¹⁰ On, gafu ta ittera ya trabahuan na, en sinalibahu na nga pinaratu ittera megafu kan y Jesu Cristo tase maka-angngua tera kan ya napia ira nga ginakkad y Afu Dios kattun nga ipakapakua na kan ittera.
- ¹¹ Ikayu nga ne-anak nga mari Judio, makahi kan mari nakugit kan ikami nga Judio nga nangahanan kan nakugit, yan ya makua kan ya baggi ya innia laman nga lalaki. Dandamman nu
- ¹² nga kattun, awan kayu peba kan y Cristo. Mari nu nesipat kan ikami kattun nga Israelita nga totolay na nga pinili na. Dayu ya nekuentan nu kan ya taratu y Afu Dios nga nebase kan ya netabba na. Nattolay kayu kan ya utun lusak nga awan nu nga agginanama onu pakakammu kan iggina.
- ¹³ Ngam kan sangaw, megafu kan ya neketadday nu kan y Jesu Cristo, ikayu nga arayyu kattun kan y Afu Dios, ne-aranni na kayu kan iggina pe laman megafu kan ya daha y Cristo.
- ¹⁴ On, gafu ta mismu y Cristo ya nappemamak kan ikami nga Judio en ikayu nga mari Judio, en kan ya baggi na, zinaral na ya dana hinnian kan ya naddatanan/nallatanan tera, yan ya akkorontra tera. Pinattangesa na itteran
- ¹⁵ kannia nepangngazza na kan ya paka-awayya ya dorob ya Judio ira nga bilin en mandu ira, tase pakesan na ikami nga Judio en ikayu nga mari Judio kannia ketadday tera kan iggina, en yan ya appemamak na kan ittera.

¹⁶ Kiningngua na ira yan kannia nepappatay na kan ya kurut, en pinawan na ya negafanan ya nepakkorontra tera, en pinattangesa na ittera kan isa nga baggi, en nesippoli/nepattoli na ittera kan y Afu Dios.

¹⁷ Ya kiningngua na sangaw, minang iggina nga nangipalappat kan imamak kan ikayu nga mari Judio nga arayyu kan y Afu Dios en kan ikami nga Judio nga aranni kan iggina.

¹⁸ Megafu kan iggina, parehu tera ngammin nga me-aranni kan y Dios Ama megafu kan ya isissa nga Espiritu Santo.

¹⁹ Gaggafen, ikayu nga mari Judio, mari nu mebilang ngin kan dayu onu totolay nga makipaddian kan tanakkuan nga babalay, nu azzi permanente kayu pay ngin kan kagitta mi nga totolay y Afu Dios kattun, en miembro kayun kan ya famillia na.

²⁰ Ne-arig tera kan balay nga napatadag kan ya isissa nga fundasion nga nekkua/neppay mi nga apostol en profeta ira, en y Jesu Cristo mismu ya patunak.

²¹ Megafu kan iggina, kuenta matturuvvud ngammin ya parte ira kan ya interu balay, en dumakal nga mabbalin kan nasantuan nga templo y Afu.

²² Megafu kan ya neketadday nu pay nga mari Judio kan iggina, netangepatadag kayu kan ikami kan yan nga templo nga paddianan y Afu Dios kannia addian ya Espiritu Santo na kan ittera.

Efeso 3

¹ Yakan y Pablo nga kuenta presu y Jesu Cristo para kan ikayu nga mari Judio.

² Siguradu nga nadumug nun nga, megafu kan ya allak y Afu Dios, neddan na kan yakan yaw nga trabahu para kan ya pammakapianan nu.

³ Nepakammu na ya plano na derettio kan yakan, en yan ya bahu neturak ku nga mari kuru anaddu.

- ⁴ Kannia abbibbid nu kan yan, mammuan nu ya pakantindik kan ya plano y Afu Dios nga me-annung kan y Cristo.
- ⁵ Mari na nepakammu yan kan ya totolay kattun, ngam kan sangaw, nepakammu ngin ya Espiritu Santo yan derettio kan ikami nga nasantuan nga apostol na ira en kan ya profeta ira.
- ⁶ Yaw ya plano na nga nepakammu na: megafu kan ya napia nga dumug, ikayu nga mari Judio, mesipat kayun kan ikami nga Judio nga mangalawat kan ya bendision ira y Afu Dios, en parte kayun kan ya isissa nga baggi nga kesipattan mi, en mesipat kayun kan ikami nga mangalawat kan ya netabba y Afu Dios nga iddan na megafu kan ya neketadday tera kan y Jesu Cristo.
- ⁷ Pinabbalin nak y Afu Dios kan serbidor na nga minangngipalapalappat kan ya napia nga dumug segun kan ya regalu nga neddan na kan yakan megafu kan ya allak na segun kan ya pakapangngua na nga mattrabahu kan yakan.
- ⁸ Maski yakan ya kalinakkan kan kekuentan kan ngammin nga totolay y Afu Dios, binendisionan nak kannia nepannunnak na kan yakan nga mangipalappat kan ikayu nga mari Judio kan ya mari magukugukud ira nga bendision y Cristo.
- ⁹ En sinunnak nak nga mangipakapakammu kan ngammin nga totolay kan ya angngipatumal na kan ya sekreto nga plano na nga alale dana nesussuk kattu gafagafu kan ya nonot y Afu Dios nga namaratu kan ngammin.
- ¹⁰ Kanakanayun nga kuan ku ya natunnakkan ku tase, kan ittera nga iglesia na nga iyusa na nga mangipakammu, ya sirib y Afu Dios nga maddumuruma ya kasinnan na, mepakapakammu kan yaw nga tiempo kan ya mammoray ira en kan ya hinnian/asan paka-awayya ra nga hinnian kan langit.
- ¹¹ Kiningngua y Afu Dios yan segun kan ya pinalano na dana kattu gafagafu nga nepatumal na kan ya kiningngua y Afu tera nga Jesu Cristo.
- ¹² Megafu kan y Cristo en ya angngurug tera kan iggina, awayya na nga maggutuk/matturid/mattaggad en mammakatalak tera nga umaranni kan y Afu Dios.

¹³ Gaggafen, ipakimallak ku kan ikayu nga mari nu pakkafiyan ya ginnonotan nu megafu kan ya kapazapaziyat ku nga attamman ku para kan ya pammakapianan nu, gafu ta pasan ku ira yan para kan ya kekakua nu.

¹⁴ Megafu kan yan, mappalentud nak nga maddayarayaw kan ya atubang y Dios Ama

¹⁵ nga nangiddan kan ya gingngahanan ya kada famillia kan langit en kan ya utun lusak.

¹⁶ Idasadasal ku nga pasikannan na ya na-espirituan nga attolotolay nu segun kan ya dakadakal nga kekapalat na megafu kan ya pakapangngua ya Espiritu na,

¹⁷ tase maddian y Cristo kan ya giffutuan nu megafu kan ya angngurug nu kan iggina. Sangaw, kan ya nekapagamut en nekapatuyag nu kan ya ayat na,

¹⁸ awan zinan pakkurangan ya pakantindi nu nga megitta pay kan ngammin nga totolay y Afu Dios kan ya kadakal ya ayat y Cristo,

¹⁹ en ya pakakammu nu kan ya ayat na nga mas dakal annnek/ngam kan ya mammuan ya totolay kan kompleto, tase awan nga pakkurangan nu nga megitta kan y Afu Dios nga awan nga pakkurangan na.

²⁰ Makua y Afu Dios ya mas aru peba annnek kan ngammin nga kiddawan onu mapanonot tera segun kan ya pakapangngua na nga mattrabahu kan ittera.

²¹ Pare zinan ta madayarayaw y Afu Dios kan ya iglesia na en kan y Jesu Cristo pay kan ngammin nga matturunud nga gakagaka kan awan na nga panda. Amen.

Efeso 4

¹ Gaggafen, yakan nga presu megafu kan ya assesserbik kan y Afu Jesus, ikikkiddok kan ikayu nga mattolay kayu kan mepangngat kan ya atanang nga kekuentan nga nangakkulan y Afu Dios kan ikayu.

² Kanakanayun nga mappakalinak kayu, massissimpat en mappasapasensia. Makkarapasapasensia kayu megafu kan ya akkara-aya-ayat nu.

- ³ Kuan nu ya panda mawayya nu nga mappanayun kan ya attangesa nu nga neddan ya Espiritu Santo kan ikayu nga makkara-ana-anahut kayu nga sigga-imamak kayu.
- ⁴ Isissa laman ya baggi, en isissa laman ya Espiritu Santo. Kunna tian pay, isissa laman ya innanama nga nakkulan nu.
- ⁵ Isissa laman ya Afu; isissa laman ya pangurug; isissa laman ya bawtiso;
- ⁶ en isissa laman ya Dios en Ama ngammin ya totolay, iggina ya mammoray kan ngammin, ya mattrabahu kan ngammin, en ya hinnian/asan kan ngammin.
- ⁷ Maddumuruma ya ne-eruma nga pakapangngua nga neddan kan ya kada isa kan ittera segun kan ya angngitaned/angngiyantet na kan ya regalu na ira.
- ⁸ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Kannia nepaggutun na kan langit, aru ya kuenta presu nga nevulun na, en iniddannan na ya totolay kan regeregalu."
- ⁹ Kattu neturak nga minutun iggina, hanna peba ya ikayat na nga kayan nu azzi ya nepazzittag na bitan kan ya kalinakkan nga lugar, yan ya rusak.
- ¹⁰ Ya nazzittag, iggina balalaman tu minutun kan ya katanangan nga langit tase awayya na nga hinnian iggina en mammoray kan ngammin nga lugulugar.
- ¹¹ Iggina ya nangiddan kan ittera kan regeregalu. Ira yaw ya arig regeregalu na: apostol ira, profeta ira, minangngipalappat ira kan ya napia nga dumug, en pastor ira pay nga minattuldu.
- ¹² Kuenta neddan na ikami kan ikayu nga mangiprepara kan ikayu nga totolay y Afu Dios nga massesserbi kayu kan y Cristo, tase mapasikan ya angngurug nu nga arig baggi y Cristo,
- ¹³ addet zi mattangesa tera kan pangurug en kan ya pakakammu kan ya Anak y Afu Dios, senannu mammanakam tera kan appanapanonot addet zi megitta ya katakatolay tera kan y Cristo nga awan nga pakkurangan na.

- ¹⁴ Nu maddetan tera yan, mari tera megitta ngin kan abbing, en mari tera mepalapalung en mepayapayad kan kada angin nga mari fustu nga tuldu ya totolay nga narakat/napot ya gakkad en ya appanapanonot da nga illokowan da ya totolay, en iyarayyu ra ira kan ya kurug,
- ¹⁵ nu azzi, kannia angngikahi tera kan ya kurug nga sigga-ayat tera, mammanakam tera zinan kan appanapanonot nga mabbalin kan mas megitta kan y Cristo nga pangulu tera.
- ¹⁶ Ngammin ya maddumuruma nga parte nga nekkua/neppay kan baggi, napatturuvvud en napattangesa, en nu fustu ya attrabahu ya kada parte, megafu kan ya neketadday tera kan y Cristo, ya baggi, padakallan na iggina pe laman en pammanakamman na iggina pe laman kan appanapanonot megafu kan ayat.
- ¹⁷ Gaggafen, kan ya paka-awayya y Afu Jesus, itabarang ku kan ikayu nga mari nu mattolay ngin nga megitta kan ya totolay nga mari makakammu kan y Afu Dios nga awan nga serbi ya appanapanonot da.
- ¹⁸ Nakokopannan/Nakallappan ya ginnonotan da. Awan da nga kesipattan kan ya bahu nga attolay nga iddan y Afu Dios gafu ta ne-ammari ra nga ammuan iggina gafu ta nataggat ya giffutuan da.
- ¹⁹ Awan da nga appasiran, en siminuluk da nga mamuluvulun kan ya gibbisiuan da ira pe laman, en mari ra mafuffuwaddan nga maka-angngua kan ngammin nga narakat.
- ²⁰ Ngam mari kunna tian ya nagilammu nu nga me-annung kan y Jesu Cristo.
- ²¹ Manamanawag nga nagina nun ya me-annung kan iggina, en natulduan kayu kan me-annung kan iggina, en kurug ya napia nga dumug nga me-annung kan iggina.
- ²² Gaggafen, azzan nun ya dana nga katakatolay nu nga nadaral megafu kan ya narakat nga bisu ira nga mangilohot kan ikayu.
- ²³ Mawag kan mapabahu kayun kan ya appanapanonot nu en ya giffutuan nu.

²⁴ Mawag kan hinnian kan ikayun ya napabahu nga katakatolay nu nga naparatu kan kurug nga kinatunung en kinasanto nga mabbalin kan megitta kan y Afu Dios.

²⁵ Gaggafen, mari nu malladdaladdud/mabbusubusid ngin, nu azzi kanakanayun nga kayan ya kada tolay ya kurug kan ya ikattolay na, gafu ta ittera ngammin, parte ira kan ya baggi y Cristo.

²⁶ Nu mallussaw kayu, memmuhud kayu tase mari nu malliwat, en mari nu pabbayahan ya lussaw nu nga addetan na ya gabi.

²⁷ Mari nu iddannan y Satanas kan tiansa na nga mangaffut kan ikayu.

²⁸ Ya innia laman nga minakkokot, memmang zinan ngin nga makkokot. Imbes kan yan, mawag kan mattrabahu iggina kan napia megafu kan ya sikan na, tase hinnian pakkatolay na en tase hinnian meddan na pay kan ya innia laman nga makakawag.

²⁹ Mari nu mergo ngin kan hanna laman nga narakat, nu azzi perergowan nu ya napia ira para panguffun kan ya makakawag ira, tase mabendisionan ya maggina ira.

³⁰ Mari nu mangngua kan hanna laman nga mamakarandam kan ya Espiritu Santo y Afu Dios, gafu ta iggina ya sennial ya pakakkua y Afu Dios kan ikayu addet kan ya algaw nga katumpal ya katavvut nu.

³¹ Azzan nu ngammin ya takit kan ya ginnonotan nun, aggaba-aburidu, allullussaw, attarabbag kan nadammat nga ergo, ammaraparakat, en hanna laman nga narakat.

³² Imbes kan yan, massissimpat kayu, makkara-alla-allak kayu, en makkarapakapakoma kayu kan kagitta ya nepammakoma y Afu Dios kan ikayu megafu kan y Cristo.

Efeso 5

¹ Gaggafen, ikayu nga ideddukan nga anak ira y Afu Dios, parrian nu iggina.

- ² Mattolay kayu nga sigga-ayat kan ya ikattolay nu kan kagitta ya nepangngayat y Cristo kan ikayu nga nepasingan na kannia nepangngituluk na kan ya angkat na para kan ittera nga kuenta nabangug nga ofresi en idedika na kan y Afu Dios.
- ³ Awan zinan nga ke-evuyatan nu kan addallaw, nadaping nga attolay, onu assamsam/ahagum, gafu ta mari mepangngat ira yan kan ikayu nga totolay y Afu Dios.
- ⁴ Mari nu mergo kan sinapang nga ergo onu kan ergo ira nga awan da nga serbi onu kan ergo ira nga megiligilabak nga mari mepappangngat, nu azzi mappabalat kayu kan y Afu Dios.
- ⁵ On, gafu ta masiguradu nu yaw: ya innia laman nga mamabay onu makilalaki onu nadaping ya attolay na onu massamsam, awan nga kesipattan na kan ya appatul y Cristo en y Afu Dios, gafu ta mekuenta ya assamsam na kan addayarayaw na kan rebultu.
- ⁶ Mari nu ipamavulun nga melohot kayu kan ergo ira nga awan da nga kebalinan, gafu ta ira yan nga liwaliwat ya kegafanan ya aggazzit nattaruk y Afu Dios kan ya totolay nga minannuriya kan ya ergo na ira.
- ⁷ Gaggafen, mari nu metadday kan ira.
- ⁸ On, gafu ta kattun, hinnian/asan kayu kan ya kokopan/kallap, ngam kan sangaw, hinnian kayun kan ya nawag megafu kan ya neketadday nu kan y Afu. Gaggafen, mattolay kayu kan ya mepangngat kan ya kasan nu kan ya nawag.
- ⁹ On, gafu ta, ya resulta ya nawag nga kuenta vunga na, ya angnga-angngua kan ngammin nga napia, natunung en kurug.
- ¹⁰ Kakkapan nu nga ammuhan ya makapayayat kan y Afu.
- ¹¹ En mari nu metadday kan ya kukukuan ya totolay nga maggafu kan kokopan nga awan nga meddan da nga napia, nu azzi ipakammu nu nga narakat ya kukukuan da.

- ¹² On, gafu ta makappasiran maski ya kekahi ya kukukuan da kan sinussukan.
- ¹³ Ngam ya hanna laman nga mapalattuad kan ya nawag, masingan.
- ¹⁴ On, gafu ta, ya hanna laman nga masingan, nawag. Gaggafen, nakahi yaw: "Ikaw nga aggakaturug, malukag kan; ikaw nga natay, magginnolay kan, tase nawahan na ka y Cristo."
- ¹⁵ Gaggafen, immuhuran nu kan napia ya attolay nu, tase mari nu megitta kan ya totolay nga mari masirib, nu azzi megitta kayu kan ya totolay nga masirib.
- ¹⁶ Nu hinnian tiansa nu nga mangngua kan napia, kuan nu yan panda ya mawayya nu, gafu ta narakat/napot ira yaw nga maddaggun nga algaw.
- ¹⁷ Gaggafen, mari nu mabbalin kan kurang ya appanapanonot nu, nu azzi antindian nu ya uray y Afu Dios.
- ¹⁸ Mari nu melellaw gafu ta yan ya makadaral kan ya katakatolay nu, nu azzi mawag kan mapannu kayu kan ya Espiritu Santo.
- ¹⁹ Kannia aggerergo nu, iyusa nu ya Salmo ira, himno ira en kansion ira nga na-espirituan. Makkaransion en massalmo kayu kan y Afu kan napafutu.
- ²⁰ Kanakanayun nga mappabalat kayu kan y Dios Ama kan ngammin nga ganagannud kan ya ngahan y Afu tera nga Jesu Cristo.
- ²¹ Makkaratulutuluk kayu megafu kan ya addayarayaw nu kan y Cristo.
- ²² Ikayu nga babbay nga sigga-atawan, tumuluk kayu kan ya gi-attawan nu kan kagitta ya attuluk nu kan y Afu Jesus,
- ²³ gafu ta ya lalaki, iggina ya pangulu ya babay kan kagitta y Cristo nga iggina ya pangulu ya iglesia, en iggina mismu ya Mamalliad kan ya iglesia nga kuenta baggi na.
- ²⁴ Tumuluk kayu nga babbay kan ya gi-attawan nu kan ngammin nga ganagannud kan kagitta ya attuluk ya iglesia y Cristo kan iggina.

²⁵ Ikayu nga lallaki, ayatan nu ya gi-attawan nu kan kagitta ya angngayat y Cristo kan ya iglesia na, en megafu kan ya ayat na, netuluk na ya nekapatay na para kan ya iglesia na.

²⁶ Kiningngua na yan tase pabbalinan na ya iglesia kan nasantuan kannia nepammakarenu na kan ya iglesia kannia nekabaggu na kan danum megafu kan ya ergo.

²⁷ Kiningngua na yan tase iddan na kan iggina pe laman ya iglesia nga mekapakkapalat nga awan na nga mantia onu arig kumal onu hanna laman nga megitta kan yan, senannu awayya na nga mabbalin kan nasantuan en awan na nga kapaliwatan.

²⁸ Kunna tian pay kan ikayu nga lallaki, ayatan nu ya gi-attawan nu kan kagitta ya angngayat nu kan ya gibbaggian nu pe laman. Ya lalaki nga mangayat kan ya atawa na, ayatan na pay ya baggi na pe laman.

²⁹ On, gafu ta awan vulvua/pulus mangikalussaw kan ya baggi na pe laman, nu azzi tanggawan na en immuhuran na kan kagitta ya kukukuan y Cristo kan ya iglesia na

³⁰ gafu ta ittera ya parte ira kan ya baggi na.

³¹ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Megafu kan yan, panawan ya lalaki ya ama na en ya ina na, en metadday iggina kan ya atawa na, en mabbalin da nga dua kan kuenta isa nga baggi."

³² Hinnian adalam nga kebalinan na yan nga ipakanawag ku, iggina yaw, kayan na ya akkarelasion y Cristo en ya iglesia na.

³³ Maski peba aggangarrian kunna tian, ya kada isa kan ikayu nga lallaki, ayatan nu ya gi-attawan nu kan kagitta ya angngayat nu kan ya gibbaggian nu pe laman. En ikayu nga babbay, ikakua nu ya gi-attawan nu.

Efeso 6

¹ Ikayu nga anak ira, paraparulotan nu ya gimmanakan nu kannia neketadday nu kan y Afu gafu ta mepangngat yan.

- ² Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ikakuam ya amam en ya inam." Iggina yaw ya unna nga dorob nga napavulunan kan tabba,
- ³ "tase awayya na nga napia ya mapasapasan mu, en maddetan mu ya aru nga dahun kan ya utun lusak."
- ⁴ Ikayu nga ama ira, mari nu kuru passosobran ya addisiplina nu nga makapalussaw kan ya gi-anakan nu, nu azzi padakallan nu ira lahud kan ya tuldu en tabarang nga me-annung kan y Afu.
- ⁵ Ikayu nga kohung ira, paraparulotan nu ya gi-amowan nu nga totolay nga napavulunan kan talaw en pilpig nga napafutu ya assesserbi nu kan ira nga arig y Cristo ya serbian nu.
- ⁶ Kanakanayun nga kuan nu yan, mari megafu ta ikayat nu nga mapayayat da kan ikayu nu masingan da kayu nga mamaraparulot kan ira, nu azzi gafu ta kohung y Cristo ikayu nga maka-angngua kan yan nga uray y Afu Dios kan napafutu.
- ⁷ Massesserbi kayu kan napia nga nonot nga arig y Afu ya sesserbian nu, mari kan tolai.
- ⁸ On, gafu ta ammu nun nga balattan y Afu nattaruk ya hanna laman nga napia nga kuan ya kada isa kan ikayu, maski kohung onu mari kohung.
- ⁹ Ikayu nga amo ira, kuan nu pay ya napia kan ya gikkohungan nu. Mari nu tantalawan ira, gafu ta ammu nu nga isissa balalaman ya Afu ra en ya Afu nu pay, en hinnian/asan iggina kan langit, en mari na mappadumuruma.
- ¹⁰ Kan pangultimuan, pasikannan nu ya angngurug nu megafu kan ya neketadday nu kan y Afu en megafu pay kan ya dakal nga pakapangngua na.
- ¹¹ Alakan nu ya interu nga armas nga iddan y Afu Dios, tase maturiya nu ya pangilohot y Satanas.
- ¹² On, gafu ta ya labanan tera, mari kan tolai nu azzi ya makapangngua ira, ya maka-awayya ira, ya mammoray ira kan yaw nga kokopan/kallap nga

mundo en ya narakat/napot nga espiritu ira nga hinnian kan ya angin kan ya pallehut tera.

13 Gaggafen, alakan nu ngammin ya armas ira nga iddan y Afu Dios, tase metaggat nu ira yan nga narakat kan ya maziya nga algaw, en so nu mabalin nu ngammin, aggatadag kayu peba.

14 Gaggafen, manadag kayu nga kuenta nesintaron nu ya kakurruan, en kuenta netallab nu ya kinatunung kan ya gittagangan nu.

15 Kuenta nesapatut nu ya keprepara nu nga mangipakammu kan ya napia nga dumug nga mangiddan kan imamak.

16 Kan ngammin nga situasion ira, ya angngurug nu ya kuenta kalatag nga aggatammit nu nga makakaddap kan ngammin nga umafa-afi nga pana y Satanas.

17 Alakan nu ya kuenta helmet nu, yan ya nekapalliad nu, en ya kuenta ispada ya Espiritu Santo, yan ya ergo y Afu Dios.

18 Kanakanayun nga makadasadasal kayu kannia angngigiya ya Espiritu Santo kan ikayu, en kiddawan nu ya uffun y Afu Dios. Nu me-annung kannia angngigiya na kan ikayu, siggaparan kayu zinan nga massige nga mangidasal kan ngammin nga totolay y Afu Dios.

19 Idasadasal nu yakan pay tase iddan y Afu Dios kan yakan ya fustu nga ergo nga ipakahi na kannia akkiergok kan ya innia laman nga hinnian gutuk/turid/taggad ku nga mangipakammu kan ya napia nga dumug nga mari ra peba nammuan kattun.

20 Nabon nak nga mangibaggi/mangitadag kan y Afu nga mangipalappat kan yan, en kuenta nakadenan nak megafu kan ya kanakanayun nga nepangnguak kan yan. Idasadasal nu nga maggutuk nak nga mangikahakahi kan yan, gafu ta yan ya mawag kan kukukuan ku.

21 Bonan ku kan ikayu y Tikico nga medduk nga wahi tera kan pangurug nga mapammakatalakkan nga serbidor y Afu. Iyangay na yaw nga turak ku kan

ikayu, en ipakammu na kan ikayu ngammin ya situasion ku kanniaw en ya kukukuan ku.

²² Yaw ya gafu na kan bonan ku iggina kan ikayu, tase mammuan nu ya me-annung kan ikami, en tase pasikannan na ya ginnonotan nu.

²³ Y Dios Ama en y Afu tera nga Jesu Cristo, pare zinan ta iddannan da ikayu nga wawwahik kan pangurug kan imamak en ayat en hinnian angngurug.

²⁴ Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu Dios kan ngammin nga mangayat ira kan y Afu tera nga Jesu Cristo kan ayat nga mari mapawan.

Filipos

Filipos 1

- 1 Yakan y Pablo en y Timoteo nga minasserbi kan y Jesu Cristo, diot mi kan ikayu ngammin nga totolay y Afu Dios nga netadday kan y Jesu Cristo nga maddian kan ya ciudad ya Filipos, en diot mi pay kan ya panakallan ira kan ya iglesia nu en ya minangnguffun ira kan ikayu.
- 2 Pare zinan ta hinnian/asan kan ikayu ya allak en imamak nga maggafu kan y Afu Dios nga Ama tera en y Afu tera nga Jesu Cristo.
- 3 Mappabalat nak kan y Afu Dios nga Dios ku kada kerandamman ta kayu.
- 4 Kannia angngidasadasal ku kan ikayu ngammin, kanayun nga siggapayayat nak kannia addasal ku.
- 5 Mappabalat nak kan y Afu Dios megafu kan ya nepangnguffun nu kan yakan kannia nepangngipalapalappat ku kan ya napia nga dumug, namegafu kan ya unna nga algaw nga nepangngurug nu addet kan sangaw.
- 6 Pinegafanan y Afu Dios ya napia nga trabahu kan ikayu, en siguradu nak kan balabalinan na yan addet kan ya algaw nga annoli y Jesu Cristo.
- 7 Kanakanayun nga agganonot ta kayu, en mepangngat yaw nga matenap ku kan me-annung kan ikayu ngammin. On, gafu ta metangesipat kayu kan yakan kan ya angngalawat tera kan ya allak y Afu Dios, kannia kasan ku kan sangaw nga presu en kannia kasan ku pay kan liwan nga mangitadag en mamakurug kan ya napia nga dumug.
- 8 Ammu y Afu Dios nga kapalatan ta kayu ngammin kan ya ayat nga megitta kan ya ayat y Jesu Cristo.
- 9 Idasadasal ku nga dumakadakal ya ayat nu kan ya pakakammu en pakantindi nu,
- 10 tase mapili nu ya kapianan. En yan tase awan nattaruk nga mantia onu kapaliwatan nu kan ya algaw nga annoli y Jesu Cristo,

- ¹¹ en awan nga pakkurangan nu kan ya resulta ira ya kinatunung nga maggafu laman kan y Jesu Cristo, tase mekakua en madayarayaw y Afu Dios.
- ¹² Wawwahik ira, ikayat ku nga mammuan nu nga, megafu kan ya nesissimmu kan yakan, mas nepakapakammu ya napia nga dumug.
- ¹³ Megafu kan yan, ngammin ya guardia ira kan ya palasio ya emperador en ngammin ya hinnian kanniaw, nammuan da nga nekarsel nak megafu kan ya assesserbik kan y Jesu Cristo.
- ¹⁴ Megafu kan ya nekapresuk, aru kan ya wawwahi tera kan pangurug ya mas napasikan ya ammakatalak da kan y Afu, en mas nagutuk/naturid/nataggad da nga mangipalappat kan ya ergo na nga awan nga attalaw ra.
- ¹⁵ Kurug nga hinnian dudduma/karruan nga mangipalalappat kan y Cristo megafu kan appassil en akkikompetensia. Ngam hinnian dudduma pay nga mangipalalappat kan y Cristo megafu kan ya napia nga gakkad da.
- ¹⁶ Kukukuan da yan gafu ta ayatan dak en gafu ta ammu ra nga sinunnak nak y Afu Dios nga mangitadag kan ya napia nga dumug.
- ¹⁷ Ngam ya unna ira, ipalalappat da y Cristo gafu ta ikayat da ya mammoray, en mari napia ya gakkad da. Abbattan da nga, megafu kan ya kukukuan da, mas mapazapaziyat nak kanniaw nga presu.
- ¹⁸ Hanna gafen ya makahik? Maski nu hanna ya gakkad da, nu napia onu narakat/napot, mayayat nak lahud gafu ta mepalalappat y Cristo. On, en hinnian payayat ku,
- ¹⁹ gafu ta ammuk nga masueltan nak balalaman megafu kan ya angngidasadasal nu kan yan en megafu kan ya angnguffun ya Espiritu y Jesu Cristo.
- ²⁰ Yaw laman ya kurug nga ikakayat en innanaman ku, marik kuan kan zik parulotan ya annungan ku kan y Cristo, nu azzi kena kanayun, kurug nga nagutuk nak, nepatalluaring kan sangaw, tase madayarayaw y Jesu Cristo megafu kan yakan nu matolay nak onu matay nak.

- ²¹ On, gafu ta, nu kan yakan pe laman, nu matolay nak, yan ya assesserbik kan y Cristo, ngam mas pammakapianan ku peba nu matay nak.
- ²² Ngam nu matolay nak peba, mas aru ya napia nga makuak, en marik ammu gafen ya pillian ku.
- ²³ Dua gafen ya atubangan ku. Ikakayat ku ya matay ngin tase annak makipaddian kan y Cristo. Yaw ya kapianan.
- ²⁴ Ngam ya annayun ku nga matolay, yan ya kuru katafulan nu.
- ²⁵ Awan nga dudak kan yan. Ammuk gafen nga manayun peba ya attolek, en makipaddian nak kan ikayu ngammin tase mas massikan peba ya angngurug nu, en mamungan ya payayat nu kan ya angngurug nu.
- ²⁶ En ya resulta na, mas nelot/nafulotan ya angngidayaw nu kan y Jesu Cristo megafu kan ya annolik kan ikayu manin kannian nattaruk.
- ²⁷ Yaw ya mawag kan kuan nu, mattolay kayu kan mepangngat kan ya napia nga dumug y Cristo tase, nu makatoli nak nga maningan kan ikayu kannian onu maginak ya me-annung kan ikayu, mammuan ku nga napasingkal/kakkurug kayu nga mattangesa kan ya gakkad nu, en pakesan nu gafen ya ginnonotan nu nga mangitadag kan ya napia nga dumug nga kinurug nu.
- ²⁸ Mari nu italaw ya mangontra ira kan ikayu kan hanna laman, en ya zi nu attalaw kan ira ya sennial kan ira kan ya kakastigo ra en kan ya kapalliad nu, en y Afu Dios ya mangngua kan ira yan.
- ²⁹ Kuenta bendision kan ikayu megafu kan y Cristo nga mari laman kan mangurug kayu kan iggina, nu azzi mapazapaziyat kayu pay para kan iggina.
- ³⁰ Ya ziyariyat ku kannia angngitadag ku kan ya napia nga dumug nga nasingan nu kattu kasan ku kan ikayu, en nagina nu kan paddaggunan ku nga pasan kan sangaw, kunna tian pay ya pasan nu.

Filipos 2

- ¹ Nu mapasikan ya ginnonotan nu megafu kan ya neketadday nu kan y Cristo, nu mabanabannayan kayu megafu kan ya ayat na, nu metadday kayu kan ya Espiritu Santo, en nu makkara-iddi-idduk en makkara-alla-allak kayu,
- ² pabbalinan nu kan kompleto ya payayat ku kannia kapakesa ya ginnonotan nu kannia akkara-aya-ayat nu, en kannia aggiritta nu kan ya giffutuan en gi-urayan nu.
- ³ Mari nu mangngua kan hanna laman megafu kan ya akkelug nu nga mammoray onu mekakua kayu, nu azzi mappakalinak kayu, en ikuenta ya kada isa kan ikayu kan mas atanang ya kekuentan ya kakavulun nu annnek/ngam kan ikayu pe laman.
- ⁴ Mari laman kan interesan nu nga kuan ya pammakapianan nu, nu azzi ya pammakapianan ya kakavulun nu pay.
- ⁵ Mawag kan hinnian/asan kan ikayu ya appanonot nga megitta kan ya nepappanonot y Jesu Cristo.
- ⁶ Maski hinnian negagangay nga Kinadios na, ne-ammari na nga nesige ya kegitta na kan y Afu Dios
- ⁷ nu azzi netuluk na yan. Nabbalin kan kohung ya kekuentan na kannia neke-anak na nga nabbalin kan megitta kan tol原因.
- ⁸ Kannia nepabbalin na kan tol原因, nappakalinak en siminuluk iggina nga namaraparulot kan ya uray y Afu Dios addet kan ya nepappatay na, on, addet kan ya nepappatay na kan kurut.
- ⁹ Megafu kan yan, ne-atanang y Afu Dios iggina kan ya katanangan nga kekakuan na, en nengahan na kan iggina ya ngahan nga mas mekakua annnek kan ngammin nga gingngahanan.
- ¹⁰ Gaggafen, mappalentud nattaruk kan ya atubang y Jesus ngammin ya hinnian kan langit, kan ya utun rusak en kan ya gukab na nga ikakua ra ya ngahan na.

- 11** Ikahi ra ngammin nattaruk nga Afu y Jesu Cristo, tase madayarayaw y Afu Dios nga Ama tera.
- 12** Gaggafen, ideddukan ku ira, kattu kasan ku kan ikayu, kanakanayun nga namaraparulot kayu; kunna tian pay, mas peba kannia kawan ku kan ikayu, italakkurug nu nga ibalin ya kapalliad nu nga hinnian attalaw en ammakakua nu kan y Afu Dios.
- 13** On, gafu ta y Afu Dios ya mattrabahu kan ikayu nga mappapanonot en mappakua kan ikayu kan ya napia nga uray na.
- 14** Kan ngammin nga kukukuan nu, mari nu maddaladalimudum onu makitutturiya,
- 15** tase awan nga kapaliwatan nu onu narakat/napot nga mekivu kan ya ginnonotan nu nga anak ira y Afu Dios nga awan nga mantiamantia nu. On, gafu ta maddian kayu kan ya mundo nga dian ya totolay nga narakat en minalliwat. Mannawag kayu gafen kan ya dian da kan kagitta zilag ira nga mannawag kan ya mundo,
- 16** nga mangikahakahi kan ira kan ya ergo nga mangiddan kan ya kurug nga attolay. Nu kuan nu yan, hinnian kegafanan ya angngidayok kan ikayu nattaruk kan ya algaw nga annoli y Cristo, gafu ta mammuan kan napia ya pattumpalan ngammin ya nabbannabannahan ku en ya sinaratrabahuk kan ikayu.
- 17** Maski nu mapatay nak nga me-arig ya angkat ku kan ya me-ofresi/mededika nga mevurud kan ya iyofresi nu megafu kan ya angngurug nu kan y Afu Dios, maggaragarassia nak, en makipaggaragarassia nak kan ikayu ngammin.
- 18** Kunna tian pay, maggaragarassia kayu zinan, en makipaggaragarassia kayu pay kan yakan.
- 19** Nu uray y Afu Jesus, ikayat ku nga bonan y Timoteo kan ikayu kan mallian tase mammuan ku ya me-annung kan ikayu, en mapayayat nak.
- 20** On, gafu ta, kan ya totolay nga hinnian kan yakan, awan nga megitta kan y Timoteo nga kuru agganonot na ya situasion nu.

- ²¹ On, gafu ta ira ngammin, yan laman ya interesan da, ya pammakapianan da pe laman imbes kan ya me-annung ira kan y Jesu Cristo.
- ²² Mismu ammu nu nga nepasingan y Timoteo ya pia na nga alale matama kami kannia nepangngipakapakammu mi kan ya napia nga dumug.
- ²³ Innanaman ku gafen nga insigida bonan ku iggina kan ikayu so nu mammuan ku ya mesimmu kan yakan kannia kapanunut ku.
- ²⁴ Mammakatalak nak kan y Afu nga mari mabbayag, masueltan nak, en makakangay nak kan ikayu.
- ²⁵ Napanonot ku nga mawag kan palabbetan ku kan ikayu y Epafrodito nga wahi tera nga katrabahuan ku en kagittak nga suddalu nga binon nu nga umang mangibaggi/mangitadag kan ikayu nga manguffun kan yakan.
- ²⁶ Ikayat na nga innan ikayu ngammin, en mavurung iggina megafu kan ya nepakakammu na nga nagina nu kan nattakit iggina.
- ²⁷ Kurug nga nattakit iggina en gunese natay! Ngam nekallak y Afu Dios iggina en yakan pay, gafu ta nu awan, hinnian peba dandam nga ne-amung zinan kan ya dandam ku.
- ²⁸ Yan ya gafu na kan apuran ku nga palabbetan iggina kan ikayu, tase mayayat kayu manin nga maningan kan iggina, en mabannayan ya nonot ku kan me-annung kan ikayu.
- ²⁹ Alaban nu iggina gafen kan dakal nga payayat nga mappabalat kan y Afu Jesus, en ikakua nu iggina en ya innia laman nga megitta kan iggina.
- ³⁰ On, gafu ta gunese natay iggina kannia nepassesserbi na kan y Jesu Cristo nga nesubu/nesibba na ya angkat na nga mangibaggi kan ikayu nga manguffun kan yakan.

Filipos 3

- ¹ Wawwahik ira, yaw ya ultimu nga kayan ku. Mayayat kayu zinan megafu kan ya neketadday nu kan y Afu. Ya angngiturak ku kan ikayu kan ya kinahik kattun, mari problema kan yakan, en mas peba kan pammakapianan nu.

- ² Mappalan/Memuhud kayu kan ya maka-angngua ira kan narakat/napot. Mappalan kayu kan ira gafu ta megitta ra kan atu. Mappalan kayu kan ira gafu ta kayan da nga mawag kan mabiaran ya gibbaggian ya lallaki ira.
- ³ Ittera laman nga mammakatalak kan y Jesu Cristo ya kuenta kurug nga nakugit, bakkan kan ira. Maddayarayaw tera kan y Afu Dios megafu kan ya angnguffun ya Espiritu Santo, en y Jesu Cristo laman ya dayawan tera, en mari tera mammakatalak kan ya narelihiosowan nga makua kan ya gibbaggian tera.
- ⁴ Neturak ku yan gafu ta maski yakan mismu, awayyak zinan nga mammakatalak kan ira yan nga makua. Nu hinnian/asan mangabbat kan awayya na nga pammakatalakkan ira yan, mas peba zinan kan yakan.
- ⁵ Ira yaw ya pamakurug kan yan. Isa nak nga Israelita kan ya gakagaka y Benjamin. Hebreo nak nga ne-anak kan Hebreo ira. Nakugit nak kan ya mekawalu nga algaw kabalin ya neke-anak ku. Nu me-annung kan ya nepammaraparulot ku kan ya dorob ya Judio ira, isa nak nga Fariseo nga istrikto ya ammuluvulun da kan ya dorob.
- ⁶ Nu me-annung kan lappat, pinazapaziyat ku ya totolay nga mangurug kan y Jesu Cristo. En nu me-annung kan ya kinatunung segun kan ya dorob, awan nga kapaliwatan ku.
- ⁷ Ngam ya hanna laman nga nekuentak nga pammakapianan ku kattun, nebilang ku ngammin ira yan kan awan da nga serbi megafu laman kan y Cristo.
- ⁸ Mari kan ira yan laman, nu azzi ngammin nga ganagannud, ibilang ku kan awan da nga serbi nu meparig kan ya mas nakakkasta nga pakakammuk kan y Jesu Cristo nga Afuk. Megafu laman kan iggina, linikuran ku ngammin ira yan, en nebilang ku ngammin ira yan kan gamak laman tase mapabbalin ku kan kuak y Cristo,
- ⁹ en tase metadday nak kan iggina. Nebilang nak kan natunung, mari megafu kan ya nepammarulot ku kan ya dorob, nu azzi megafu kan ya angngurug ku

kan y Cristo. Yaw nga kinatunung, maggafu kan y Afu Dios en mebase kan angngurug.

10 Ya kuru ikayat ku laman, ya pakakammuk kan y Cristo en ya pakapangngua ya nepagginolay na, en ya kesipat ku kan ya nekapazapaziyat na nga mabbalin kan megitta kan iggina kan ya nepappatay na,

11 tase, nu awayya na, mesimmu nga mapaginnolay nak nattaruk.

12 Marik kayan nga nappasan kun ira yan onu awan ngin nga pakkurangan ku, nu azzi mallallappat nak tase, nu awayya na, matagikukuak ya premio nga, ya attagikukuak kan yan, yan ya negafanan ya nepattagikukua y Jesu Cristo kan yakan.

13 Wawwahik ira, ammu nga marik peba nga natagikukua yan, ngam isissa laman ya kuan ku, porrian kun ya nappasa, en kanakanayun nga kuan ku ya panda mawayyak nga mattumpal kan ya mawag kan kanakanayun nga kuan ku kan ya mappanget.

14 Isigisigek ya umabante kan ya pantay tase malawat ku ya premiok, yan ya attolay kan utun nga pangakkulan y Afu Dios megafu kan y Jesu Cristo.

15 Ittera ngammin nga nataggatan ngin kan angngurug, kunna tian zinan ya appanapanonot tera. Ngam nu tanakkuan ya agganonot nu, ipakammu y Afu Dios ya fustu kan ikayu.

16 Yaw laman ya mawag kan kuan tera, ya nakakaddetan tera kan ya pakakammu tera kan ya tuldu y Afu, yan ya vuluvulunan tera.

17 Wawwahik ira, mattangesa kayu nga mamarig kan yakan, en takkilalan nu ya totolay nga mamuluvulun kan ya ehemplo nga nepasingan mi kan ikayu.

18 Naming aru ngin nga kinahik yaw kan ikayu kattun, en makatangit nak nga mangikahi manin kan ikayu kan sangaw, nga aru ya mekontra ya attolotolay ra kan ya kurut y Jesu Cristo.

¹⁹ Infiernu ya pattumpalan da, gafu ta yan ya dios da, ya hanna laman nga ikayat ya gibbaggian da pe laman. Palapalagopog da ya ipasiran da zinan, en agganonot da laman ya ganagannud nga nemundowan.

²⁰ Ngam ya kurug nga paddianan tera, hinnian kan langit, en kurug nga talattaronan tera ya annoli nattaruk y Afu Jesu Cristo nga mamalliad kan ittera nga maggafu kannay.

²¹ Pangullian na nattaruk ira yaw nga nalaray nga gibbaggian tera kan megitta kan ya mekapakkapalat nga baggi na, en kuan na yan megafu kan ya pakapangngua na nga mappawayya kan iggina nga mappatul kan ngammin.

Filipos 4

¹ Gaggafen, wawwahik ira nga ideddukan ku nga kuru ikayat ku nga bisitan. Ikayu ya mamayayat kan yakan en ya kedayawan ku, ikayu nga ideddukan ku, patuyaggan nu ya attadag nu kan y Afu.

² Ipakimallak ku kan ikayu, Euodia en Sintike, nga makkasippoli/makkatoli kayu nga dua megafu kan ya neketadday nu kan y Afu.

³ En ikaw nga mekatalak nga katrabahuan ku, ipakimallak ku kan ikaw nga uffunan mu ira yan nga babbay gafu ta nakipattrabahu ra kan yakan kattu nalappat da nga nakipattrabahu kan yakan kannia nepangngipalappat mi kan ya napia nga dumug. En nakipattrabahu pay kan yakan y Clemente en ya dudduma/karruan peba nga katrabahuan ku nga hinnian/asan pay ya gingngahanan da kan ya neturakan ya gingngahanan ya matolay ira kan awan na nga panda.

⁴ Kanakanayun nga mayayat kayu zinan kannia kasan nu kan y Afu! Ullian ku nga kayan, mayayat kayu zinan!

⁵ Ipasingan nu kan ngammin nga totolay nga nasimpat kayu. Aranni y Afu ngin.

⁶ Mari nu mavurung kan hanna laman, nu azzi kan ngammin nga situasion, ipakammu nu ya ikayat nu kan y Afu Dios kannia addasal nu kan iggina, en isipat nu ya appabalat nu.

- ⁷ En iddan y Afu Dios kan ikayu ya imamak na nga mas peba annnek/ngam kan ya mantindian nga mangisiggalak/mangitakit kan ya giffutuan en ginnonotan nu kannia neketadday nu kan y Jesu Cristo.
- ⁸ Kan pangultimuan, wawwahik ira, patalattappan nu ira yaw: ya hanna laman nga kurug, mekakua, natunung, nasantuan, mekakayat, napia ya kevuyatan na, en mepangngat ya kedayaw na.
- ⁹ Kukukuan nu ya hanna laman nga nagilammu, nalak, nagina en nasingan nu kan yakan, en nu kukukuan nu yan, makipaddian kan ikayu y Afu Dios nga mangiddan kan imamak.
- ¹⁰ Kannia neketaddek kan y Afu, dakadakal ya inaggayayat ku gafu ta, nappasa kan aru nga algaw, nepasingan nu manin ya angngidduk nu kan yakan. Ammuk nga kurug nga iddukan dak, ngam awan nga tiansa nu nga mangipasingan.
- ¹¹ Kinahik yan kan ikayu mari na kan megafu ta hinnian mawag ku, gafu ta nagilammuk ya makkontento kan ya hanna laman nga situasion ku.
- ¹² Napasan kun ya makkurukurang en ya massosobra. Kan maski hanna nga situasion, nagilammuk ya makkontento kan battug onu kan bisin, kan sobra onu kan kurang.
- ¹³ Awayyak nga makua ngammin megafu kan y Cristo nga mamasikan kan yakan.
- ¹⁴ Ngam maski nu kunna tian, napia kayu megafu kan ya nepangnguffun nu kan yakan nga alale nakipazziyariyat kayu kan yakan.
- ¹⁵ Ikayu nga maddian kan Filipos, ammu nu nga, kabalin ya unna nga nepangngipalappat ku kan ya napia nga dumug kan ikayu, en kattu napanaw nak kan Macedonia, awan nga tanakkuan nga iglesia nga nanguffun kan yakan nu azzi ikayu laman kannia nepappe-angay nu kan kuartu nga nalawat ku.
- ¹⁶ On, gafu ta, maski kattu hinnian nak peba kan ya ciudad ya Tesalonica, nappe-angay kayu kan yakan kan ya mawag ku kan mari kan missa laman.

- ¹⁷ Bakkan kan yan ya ikayat ku, ya angngalawat ku kan regalu, nu azzi ya ikayat ku, mamungan ya pammakapianan nu.
- ¹⁸ Yaw nga turak ku, kuenta resibuk kan ngammin nga neddan nu kan yakan nga maturuk peba annnek/ngam kan ya mawag ku. Massosobra nak kun kannia nepangngalawat ku kan ya nepe-angay nu nga regeregalu nu nga ne-angay y Epafrodito kan yakan. Ira yan, kuenta nabangug nga ofresi nga ne-ofresi/nededika nu kan y Afu Dios nga malawat na en makapayayat kan iggina.
- ¹⁹ Megafu kan y Jesu Cristo, y Afu Dios nga Dios ku, palawanan na ngammin ya mawag nu segun kan ya dakadakal nga kariku na kan langit.
- ²⁰ Y Afu Dios nga Ama tera, madayarayaw kan awan na nga panda. Amen.
- ²¹ Diot ku kan ya kada isa kan ikayu nga totolay y Afu Dios nga netadday kan y Jesu Cristo. Ya wawwahi ira kan pangurug nga kakavulun ku kanniaw, ipedatang da ya diot da pay kan ikayu.
- ²² Ngammin ya totolay y Afu Dios kanniaw, nepatalluaring ya hinnian ira kan ya palasio ya emperador, ipedatang da ya diot da pay kan ikayu.
- ²³ Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu Jesu Cristo kan ikayu ngammin.

Colosas

Colosas 1

- ¹ Yakan y Pablo nga apostol y Jesu Cristo megafu kan ya uray y Afu Dios. Yakan en y Timoteo nga wahi tera kan pangurug,
- ² diot mi kan ikayu nga totolay y Afu Dios nga maddian kan ya ciudad ya Colosas nga mapammakatalakkan nga wawwahi mi kan pangurug kan y Cristo. Pare zinan ta hinnian kan ikayu ya allak en imamak nga iddan y Afu Dios nga Ama tera.
- ³ Kanakanayun nga mappabalat kami kan y Afu Dios nga Ama y Afu tera nga Jesu Cristo kannia angngidasadasal mi kan ikayu.
- ⁴ Mappabalat kami gafu ta nadumug mi ya angngurug nu kan y Jesu Cristo en ya ayat nu kan ngammin nga totolay y Afu Dios
- ⁵ megafu kan ya innanama nu kan ya narimanan kan langit para kan ikayu. Nammuan nu yan nga innanama kattu nagina nu ya kurug nga ergo y Afu Dios, yan ya napia nga dumug
- ⁶ nga nepakammu kan ikayu. Umara-arua ya mangurug ira kan yan, en yan ya makakeddan kan napia nga alale mavvunga kan ya interu mundo nga megitta kan ya kukukuan na kan ikayu namegafu kattu unna nga algaw nga nepakagina nu en nepakantindi nu kan ya kurug nga me-annung kan ya allak y Afu Dios.
- ⁷ Nammuan nu yan kan y Epafra nga medduk nga kagitta mi nga kohung, en mapammakatalakkan iggina nga mangibaggi/mangitadag kan ikami nga minasserbi kan y Cristo.
- ⁸ En nepakammu na kan ikami ya ayat nu nga neddan ya Espiritu Santo kan ikayu.
- ⁹ Gaggafen, namegafu kattu unna nga algaw nga nepakadumug mi kan ira yan nga me-annung kan ikayu, mari mi memmang nga mangidasadasal kan ikayu nga mangikikkiddaw kan pannuan na kayu kan pakakammu kan ya uray na kan ya na-espirituan nga sirib en pakantindi nu.

- ¹⁰ Idasadasal mi ira yan tase awayya nu nga mattolay kan mepangngat kan ya neketadday nu kan y Afu Jesus, en mapayayat nu iggina kan kompleto kannia angnga-angngua nu kan hanna laman nga napia, en dumakal pay ya pakakammu nu kan y Afu Dios.
- ¹¹ En idasadasal mi peba nga mapasikan ya angngurug ya kada isa kan ikayu segun kan ya mekapakkapalat nga pakapangngua na, tase pasensian nu en attamman nu ya ziyariyat nu nga siggapayayat kayu
- ¹² nga mappabalat kan y Dios Ama nga namabbalin kan ikayu kan mepangngat nga mesipat kan ikami kan ya meddan kan ya totolay na kan ya pappatulan ya nawag.
- ¹³ Pinalliad na ittera en inazzan na itteran kan ya paka-awayya ya kokopan/kallap, en ne-alit na ittera kan ya appatul ya ideddukan na nga Anak na.
- ¹⁴ En megafu kan iggina, natavvut tera, yan ya nekapakoma ya liwaliwat tera.
- ¹⁵ Y Cristo ya kasinnan y Afu Dios nga mari masingan, en ya panakallan kan ngammin nga pinaratu ira.
- ¹⁶ On, gafu ta, megafu kan iggina, naparatu ngammin ya ganagannud nga hinnian kan langit en kan ya utun rusak, ya masingan ira en ya mari masingan ira, mesipat ya espiritu ira nga mappatul onu mammoray onu makapangngua onu maka-awayya. Ngammin ya ganagannud, naparatu megafu kan iggina en para kan iggina.
- ¹⁷ Dana aggahinnian iggina kallie peba ya nekaparatu ngammin ya ganagannud, en ngammin ya ganagannud, fustu ya akkararelation da megafu kan iggina.
- ¹⁸ Iggina ya ulu ya baggi, yan ya iglesia na. Iggina ya naggafanan ya angat tera en ya unna nga nagginnolay, tase makapabbalin iggina kan panakallan kan ngammin.
- ¹⁹ Napayayat y Afu Dios nga hinnian kan y Cristo ya interu Kinadios na.

- ²⁰ En megafu kan y Cristo, isippoli/itoli y Afu Dios kan iggina pe laman ngammin ya pinaratu ira nga hinnian kan ya utun rusak en kan langit, en pinabbalin na kan hinnian imamak kan ya relasion na kan ngammin megafu kan ya daha y Cristo nga natturut kattu nepatak iggina kan kurut.
- ²¹ Arayyu kayu kan iggina kattun, en mekontra kan iggina ya appanapanonot nu en ya narakat/napot nga kinikkingngua nu.
- ²² Ngam kan sangaw, megafu kan ya nekepatak y Cristo kan kurut, pinabbalin na kayu kan kakkofun y Afu Dios tase me-atubang na kayu kan iggina nga nasantuan en awan nu nga mantia onu kapaliwatan.
- ²³ Basta massige kayu nga mangurug nga natuyag en naladda ya angngurug nu nga mari nu pawanan ya innanama nu nga hinnian kan ikayu megafu kan ya napia nga dumug nga nagina nu. Nepalapalappat yan kan ngammin nga totolay kan ya utun rusak, en yakan, Pablo, napabbalin nak kan minangngipalappat kan yan.
- ²⁴ Sangaw, mayayat nak gafu ta awayyak ya mapazapaziyat para kan ikayu, gafu ta kan ya baggik, lannappan ku ya kurang kan ya nekapazapaziyat y Cristo para kan ya baggi na, yan ya iglesia na.
- ²⁵ Nabbalin nak kan minasserbi kan ya iglesia, gafu ta yan ya nasantuan nga trabahu nga nanunnakkan y Afu Dios kan yakan para kan ikayu, tase ipakammuk ya ergo na kan kompleto.
- ²⁶ Yan nga ergo ya sekreto y Afu Dios nga mari na nepakammu kan ya totolay kan ya nappasa nga tiempo, ngam kan sangaw, nepakammu na kan ya totolay nan,
- ²⁷ gafu ta ya plano y Afu Dios, ipakammu na kan ya totolay na ya kadakal ya kekapalat yan nga sekreto nga para kan ikayu nga mari Judio, yan ya kasan y Cristo kan ya kononaggan ya kada isa kan ikayu, en megafu kan yan, hinnian innanama nu nga megloria kayu nattaruk.
- ²⁸ Ipalapalappat mi y Cristo gafen nga tuttulduan en tabatabarangnan mi ya kada tolay nga awan nga pakkurangan ya sirib mi, tase mepresenta mi kan y

Afu Dios ya kada tolay nga awan nga pakkurangan na kan ya neketadday na kan y Cristo.

²⁹ Mabbannabannag nak nga matrabahu segun kan ya dakadakal nga pakapangngua na nga mamasikan kan yakan tase matumpal ku yan nga trabahuk.

Colosas 2

¹ Ikayat ku nga mammuan nu nga nelot/nafulotan ya nepabbannabannag ku para kan ikayu en para kan ya wawwahi tera kan pangurug kan ya siudad ya Laodicea en kan ya innia laman nga mari peba nakasingan kan yakan.

² Kukukuan ku yan tase mapagutuk/mapaturid/mapataggad kayu, en mattangesa kayu kan ayat, senannu dakal ya kesiguradu nu nga maggafu kan ya pakantindi nu kan ya kurug, yan ya pakakammu nu kan ya sekreto y Afu Dios nga mari na nepakammu kattun, iggina balalaman y Cristo.

³ Ngammin ya nanginingina nga sirib en pakakammu, hinnian/asan kan iggina.

⁴ Kinahik ira yan tase mari nu melohot kan ya ergo ira nga napia ya kagina ra ngam laddud/busid mamba.

⁵ On, gafu ta, maski awan nak kan ikayu, kuenta hinnian nak gafu ta kanakanayun nga agganonot ta kayu. Mayayat nak gafu ta ammu nga napia ya attaradday nu en naladda pay ya angngurug nu kan y Cristo.

⁶ Gafu ta inalawat nu y Jesu Cristo kan Afu nu, mattolay kayu kan mepangngat kan ya neketadday nu kan iggina.

⁷ Megitta kayu kan mula nga napagamut kan iggina, en megitta kayu pay kan balay nga nepatadag kan iggina nga napatuyag ya angngurug nu kan ya kurug nga netuldu kan ikayu, en umara-arua ya appabalat nu kan y Afu Dios.

⁸ Mappalan/Memuhud kayu tase awan nga makelohot kan ikayu megafu kan ya affilifilosofu en angngili-illoko ra nga awan da mamba nga serbi segun kan

ya maggafu laman kan ya appanapanonot ya totolay, segun kan ya unna nga ganagannud ya mundo, mari na kan segun kan y Cristo.

⁹ On, gafu ta, ya interu Kinadios y Afu Dios, hinnian kan y Cristo nga nabbalin kan tolai.

¹⁰ En megafu kan ya neketadday nu kan iggina nga pangulu kan ngammin nga espiritu ira nga mammoray en espiritu ira nga maka-awayya, meddannan kayu kan attolay nga awan na nga pakkurangan.

¹¹ Kattu netadday kayu kan y Cristo, inazzan nu ya negagangay nga alliwaliwat nu nga kuenta nakugit kayu kan ya nekakugit nga mari kiningngua ya ima tolai nu azzi kan ya nekakugit nga kiningngua y Cristo.

¹² Kattu nabawtisowan kayu, kuenta netangetanam kayu kan iggina. En kannia nekabawtiso nu, kuenta netangepaginnolay kayu pay kan iggina megafu kan ya angngurug nu kan ya pakapangngua y Afu Dios nga nappaginnolay kan iggina.

¹³ Nekuenta kayu kattun kan natay megafu kan ya narakat/napot nga kinikkingngua nu en gafu ta mari nu Judio. Ngam netangepattolay na kayu y Afu Dios kan y Cristo kattu pinakoma na ngammin ya narakat nga kinikkingngua tera.

¹⁴ Pinawan na ya dorob nan nga nangontra kan ittera nga neturakan ya reglamento ira nga makkahi kan ya annungan tera, en pinabbalin na kan awan nga serbi nan kattu kuenta nepepatak na yan nga dorob kan ya kurut.

¹⁵ Kuenta inazzan na ya armas ya espiritu ira nga maka-awayya en makapangngua kabalin ya nepangngaffut na kan ira megafu kan iggina, en nepagiraw na ira nga neparada kan ya paratubangan ya maru.

¹⁶ Gaggafen, awan zinan nga mangiyuray kan ikayu kan me-annung kan ya mepamavulun nga makan, onu menum, onu me-annung kan ya asselebra nu kan fiesta onu kan ya kalgawan nga bahu allattuad ya vulan onu kan ya angngilin kan Sabadu.

17 Ira yaw, arig alinaw laman ya netunud nga ganagannud, ngam y Cristo balalaman ya kurug.

18 Awan zinan makkahi nga mari nu mapremiowan kan langit, en iyuray na ya appakalinak nu en ya ammakakua nu kan anghel ira. Kayan da nga hinnian nappasingan kan ira, en bayahan da nga ipakapakanawag yan. Ipalagopog da ya nemundowan nga appanapanonot da maski awan nga gafu na.

19 Negungay ra y Cristo nga arig ulu. Megafu kan ya neketadday tera kan y Cristo, ya interu baggi, meddannan kan ya mawag en mapaturuvvud kan ya naddarafungan tulutulang en pikipikar/pikipikal na, en dumakal segun kan ya ikayat y Afu Dios nga addakal na.

20 Kuenta nesipat kayu kan ya nepappatay y Cristo nga nasueltan kan ya unna nga ganagannud ya mundo. Ka-am gafen ta mattolay kayu kan ya mundo, en tumuluk kayu kan ya unna nga reglamento ira?

21 Aggangarrian, "Marim tammitan yaw." "Marim sinsiman yan." "Marim tukkallan nay."

22 Ira yaw nga reglamento, me-aplika kan ganagannud nga madaral kannia ke-usa ra, en segun kan ya mandu ira en tuttuldu tolai laman.

23 Kan ya pangabbattan ya totolay, hinnian sirib kan ira yan nga reglamento nga masingan kannia ammakakua ra segun kan ya uray ra, kannia appakalinak da, en kannia ammazapaziyat da kan ya gibbaggian da pe laman. Ngam awan da nga serbi kan ya angngifuwad ya innia laman kan ya ammagustu na kan ya baggi na pe laman.

Colosas 3

1 Gaggafen, nu netangepaginnolay kayu kan y Cristo, ira yan zinan ya keluhan nu, ya hinnian/asan ira kan langit nga dian y Cristo nga aggatuttud kan ya ziwanan y Afu Dios.

2 Panapanonotan nu ya hinnian ira kan langit, bakkan kan ya ganagannud kan ya utun lusak.

- ³ On, gafu ta kuenta natay kayun, en kuenta narimanan ya gi-angattan nun kan y Afu Dios megafu kan ya neketadday nu kan y Cristo.
- ⁴ Nattaruk nu mappasingan y Cristo nga paggafanan ya kurug nga gi-angattan nu, metangepasingan kayu pay nga megitta kan iggina nga megloria.
- ⁵ Gaggafen, immangan nun ya nemundowan nga ikayat ya gibbaggian nu: aggangarrian: addallaw, narakat/napot nga appanapanonot, napatu nga addahadaha, akkelug nga mangngua kan narakat, en assamsam/ahagum gafu ta yan, kuenta addayarayaw kan rebultu.
- ⁶ Megafu kan ira yan nga narakat, kastigowan y Afu Dios ya minannuriya ira.
- ⁷ Ikayu pay, kattun, kinikkingngua nu ira yan kattu nattolay kayu kan kunna tian.
- ⁸ Ngam kan sangaw, azzan nu ngammin ira yaw ngin kan ya ginnonotan nu: allussaw, aggaba-aburidu, takit nonot kan ya ikattolay, ammaraparakat en narakat nga ergo nga mallawan kan ya simuk.
- ⁹ Mari nu makkaraladdaladdud/makkarabusubusid ngin gafu ta inazzan nu ya dana nga katakatolay nun en ya narakat nga kinikkingngua nu pay,
- ¹⁰ en arig neguhu nu ya bahu nga katakatolay nun nga kanakanayun nga mapabahu kan pakakammu nga mabbalin kan mas megitta kan ya Namaratu kan yan nga bahu nga katakatolay nu.
- ¹¹ Kan yaw nga situasion tera, awan ngin nga padduman ya Judio en ya mari Judio, ya nakugit en ya mari nakugit, ya dayu, ya mengal nga totolay nga maddian kan arayyu, ya kohung en ya mari kohung. Ya neketadday tera kan y Cristo, yan ya ka-importanteyan, gafu ta hinnian iggina kan ngammin.
- ¹² Gaggafen, ikayu nga pinili y Afu Dios, nasantuan en medduk, mawag kan minangngikallak, minangngidduk, nasimpat, minappakalinak, en minaggatta-attam kayu.

- ¹³ Makkarapasapasensia kayu, en nu hinnian pangakusan ya isa kan ya ikattolay na, pakoman na zinan kan kagitta ya nepammakoma y Afu kan ikayu.
- ¹⁴ Iyamung nu peba kan ngammin ira yan ya akkara-aya-ayat nu, gafu ta yan ya mamakesa kan ira yan nga bahu neturak ku nga awan da nga pakkurangan.
- ¹⁵ Ya imamak nga iddan y Cristo, pammorayan nu kan ya giffutuan nu gafu ta yan ya nangakkulan na kan ikayu, tase mabbalin kayu kan isissa nga baggi. En mappabalat kayu kan y Afu Dios.
- ¹⁶ Paddianan nu ya ergo y Cristo kan ikayu kan napafutu. Masirib kayu zinan nga makkaratuttuldu en makkaratabatabarang, en makkakkansion kayu kan Salmo ira, kan himno ira en kan na-espirituan nga kakkansion, en kan ya giffutuan nu, hinnian zinan appabalat nu kan y Afu Dios.
- ¹⁷ En ya hanna laman nga kayakayan en kukukuan nu, mawag kan mepangngat ngammin kan ya neketadday nu kan y Afu Jesus, en mappabalat kayu kan y Dios Ama megafu kan iggina.
- ¹⁸ Ikayu nga babbay, tumuluk kayu kan ya gi-attawan nu, gafu ta yan ya mepangngat kan ya neketadday nu kan y Afu Jesus.
- ¹⁹ Ikayu nga lallaki, ayatan nu ya gi-attawan nu, en mari nu tattazzian ira.
- ²⁰ Ikayu nga anak ira, paraparulotan nu ngammin ya kayan ya gimmanakan nu kan ikayu, gafu ta yan ya makapayayat kan y Afu.
- ²¹ Ikayu nga ama ira, mari nu patakitan ya ginnonotan ya gi-anakan nu tase mari makkafi ya ginnonotan da.
- ²² Ikayu nga kohung ira, paraparulotan nu ya gi-amowan nu nga totolay, mari megafu ta ikayat nu nga mapagustuan da kan ikayu nu masingan da kayu nga mamaraparulot kan ira, nu azzi megafu kan napia nga futu nga hinnian attalaw nu kan y Afu.

²³ Ya hanna laman nga kuan nu, trabahuan nu yan kan napafutu nga arig y Afu ya serbian nu, mari na kan tolay.

²⁴ Dandamman nu nga alawatan nu kan iggina ya netabba na nga premio nga pappabalat kan ya trabahu nu. Y Afu ya kurug nga pakikohungan nu, iggina y Cristo.

²⁵ On, gafu ta, ya maka-angngua kan narakat, mebalat kan iggina pe laman nattaruk ya narakat nga kinikkingngua na, gafu ta y Afu Dios, mari na mappadumuruma.

Colosas 4

¹ Ikayu nga amo ira, kukukuan nu ya natunung en mepangngat kan ya gikkohungan nu, gafu ta ammu nu nga hinnian/asan Afu nu pay nga maddian kan langit.

² Isigisige nu ya addasal nu nga siggalangngara/sigga-alerto nga hinnian appabalat nu kan y Afu Dios.

³ Idasadasal nu pay ikami tase iddannan na kami y Afu Dios kan tiansa mi nga mangipakammu kan ya ergo na nga me-annung kan y Cristo nga mari nammuan kattun. Nekarsel nak megafu kan ya nepangngipalappat ku kan yan.

⁴ En idasadasal nu peba nga mepakanawag ku yan kan napia gafu ta yan ya mawag kan kuan ku.

⁵ Masirib kayu zinan kan ya pinagguyuan nu kan ya totolay nga mari mangurug kan y Jesus. Iyusu-usa nu kan napia ya tiansa nu ira nga mangipakammu kan ya napia nga dumug.

⁶ Kanakanayun nga makapayayat en makapagustu zinan ya ergowan nu, en ammu nu zinan ya mepangngat nga itabbatabbag nu kan ya kada tolay.

⁷ Ipakammu y Tikico kan ikayu ngammin ya me-annung kan yakan. Isa iggina nga medduk nga wahi tera kan pangurug nga mapammakatalakkan nga minasserbi en kagittak nga kohung y Cristo.

- ⁸ Yaw ya gafu na kan binon ku iggina kan ikayu, tase mammuan nu ya situasion mi, en tase pasikannan na ya ginnonotan nu.
- ⁹ Nevulun pay kan iggina y Onesimo nga mapammakatalakkan en medduk nga wahi tera kan pangurug nga kalugaran nu. Ira nga dua ya mangipakoli kan ikayu kan ngammin nga nesissimmu kanniaw.
- ¹⁰ Y Aristarco nga kavulun ku kan ya akkarselan en y Marcos nga kapitta y Bernabe, ipedatang da ya diot da kan ikayu. Dana nabilin kayu nga alaban nu y Marcos nu makakaddet iggina kan ikayu kannian.
- ¹¹ Y Jesus nga ne-ammawan/nengahaman kan Justo, ipedatang na pay ya diot na kan ikayu. Ira yaw nga tallu laman kan ya kagittak nga Judio ya katrabahuan ku ira kan ya appatul y Afu Dios, en kuru dakal ya ammanabannay ra kan yakan.
- ¹² Y Epafras nga kalugaran nu nga kohung y Jesu Cristo, ipedatang na pay ya diot na kan ikayu. Kanakanayun nga idasal na kayu kan napafutu tase mapatuyag ya angngurug nu nga awan nga pakkurangan, en mesiguradu kayu kan ya interu uray y Afu Dios.
- ¹³ Yakan mismu ya mattestigu nga nabbannabannag iggina para kan ikayu en para kan ya wawwahi tera kan pangurug kan ya ciudad ya Laodicea en ya ciudad ya Hierapolis.
- ¹⁴ Y Lucas nga medduk nga doktor en y Demas, ipedatang da ya diot da pay kan ikayu.
- ¹⁵ Ipedatang ku ya diot ku pay kan ya wawwahi tera kan pangurug kan Laodicea, en kan y Nimfas en kan ya iglesia nga marammung kan ya balay na pay.
- ¹⁶ Kabalin nu nga mamibbid kan yaw nga turak ku, ipabibbid nu pay kan ya iglesia kan Laodicea; en ya turak ku kan ira, alakan nu kan ira, tase mabibbid nu pay.
- ¹⁷ Kayan nu kan y Arkipo nga mari na kuan kan zi na tanggawan ya asserbi na nga natunnakkan na para kan y Afu Jesus, tase mabalin na.

¹⁸ Yakan, Pablo, ya nangiturak kan yaw nga diot ku kan ikayu. Dandamman nu nga presu nak. Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu kan ikayu.

1 Tesalonica

1 Tesalonica 1

- 1** Yakan, Pablo, y Silas en y Timoteo, diot mi kan ikayu nga iglesia y Dios Ama en y Afu Jesu Cristo kan ya ciudad ya Tesalonica. Pare zinan ta hinnian/asan allak en imamak kan ikayu.
- 2** Kanakanayun nga mappabalat kami kan y Afu Dios megafu kan ikayu ngammin, en isipisipat mi ikayu kan kada addasal mi.
- 3** Kannia addasadasal mi kan ya atubang y Afu Dios nga Ama tera, ke-erandamman mi ya napia nga kinikkingngua nu nga resulta ya angngurug nu, ya nepabbannabannag nu megafu kan ya ayat nu, en ya aggatattam nu nga resulta ya innanama nu kan y Jesu Cristo nga Afu tera.
- 4** Wawwahik ira nga ideddukan y Afu Dios, ammu mi nga pinili na ikayu.
- 5** On, gafu ta, ya nepangngipalappat mi kan ikayu kan ya napia nga dumug, mari na kan ergo laman, nu azzi kan ya pakapangngua y Afu Dios pay, kan ya Espiritu Santo, en kan ya nelot/nafulotan nga ammakatalak mi nga kurug yan. Ammu nu nga vinuluvulun mi ya napia kattu kasan mi kan ikayu peba para kan ya pammakapianan nu.
- 6** En yaw pay ya kiningngua nu, nabbalin kayu kan mamaraparig kan ikami en kan y Afu Jesus. Hinnian payayat nu nga naggafu kan ya Espiritu Santo kannia nepangngalawat nu kan ya ergo y Afu Dios maski nu nelot ya nekapazapaziyat nu.
- 7** Kan ngammin ira yan, nabbalin kayu kan modelo kan ngammin nga mangurug ira kan ya probinsia ya Macedonia en ya probinsia ya Acaya.
- 8** On, gafu ta mari laman kan Macedonia en Acaya ya nadumuhan ya napia nga dumug nga me-annung kan y Afu Jesus nga namegafu kan ikayu, nu azzi kan ngammin nga lugulugar, en nakakaddet kan ira nay pay ya dumug nga me-annung kan ya angngurug nu kan y Afu Dios. Gaggafen, awan nga mawag kan kayan min kan me-annung kan yan.

⁹ On, gafu ta, ya totolay ira mismu kan kada lugar, pakapakollian da ya nepangngalaba nu kan ikami, ya nepallikud nu kan ya rebultu ira, tase sesserbian nu ya kurug nga Dios nga siggamatolay,

¹⁰ en tase taronan nu ya annoli nattaruk y Jesus nga Anak na nga pinagginolay na nga maggafu kan langit nga mamalliad kan ittera kan ya gazzit y Afu Dios nga ipasingan na nattaruk.

1 Tesalonica 2

¹ Wawwahik ira, ammu nu mismu nga napia ya nabbalanan ya nepaggangay mi kan ikayu.

² Ammu nu pay nga napazapaziyat en napasapasiranan kami kan Filipos kallie mi nga minang kan ikayu. Maski nakua yan kan ikami, ya Dios tera, pinaggutuk/pinatturid/pinattaggad na ikami nga nangipalapalappat kan ikayu kan ya napia nga dumug na maski nelot/nafulotan ya nepannutturiya ya totolay kan ikami kan ya ciudad nu.

³ Ya pangalak mi kan nonot, mari maggafu kan alliwat mi, kan narakat/napot nga gakkad mi, onu kan pangilloko.

⁴ Ngam kabalin ya nepammurba y Afu Dios kan ikami kan ira yan nga nappasapasan mi, nekuenta na nga mepangngat kami nga pangikatalakkan na kan ya napia nga dumug. Ipalalapalappat mi yan gafen, en mari na kan totolay ya pagustuan mi, nu azzi iggina nga mamuppurba kan ikami, en ammu na ya giffutuan mi.

⁵ Ammu nu nga mari mi vulvua/pulus nangiyusa kan ergo ira nga pangi-alalak, en matestiguan y Afu Dios nga awan mi nga assamsam/ahagum nga sinakkuban mi.

⁶ Mari mi sinaful ya kekakua mi kan ya innia laman, ikayu onu ya dudduma/karruan, maski peba nu hinnian/asan paka-awayya mi nga makkahi nga mekakua kami gafu ta apostol y Cristo ikami.

⁷ Ngam kattu kasan mi peba kan ikayu, nasimpat kami nga megitta kan ina nga mappasusu en manaron kan ya anak na ira.

- ⁸ Megafu kan ya idduk mi kan ikayu, napagustuan kami nga mari laman kan ya napia nga dumug y Afu Dios ya iddan mi kan ikayu, nu azzi maski peba ya gibbaggian mi mismu, gafu ta nabbalin kan napafutu ya idduk mi kan ikayu.
- ⁹ On, wawwahik ira, gafu ta kerandamman nu ya trabahu mi en ya nepabbannabannag mi. Algaw en gabi, kanakanayun nga nattrabahu kami, tase mari mi mamakadammat kan ikayu kannia angngipalapalappat mi kan ikayu kan ya napia nga dumug y Afu Dios.
- ¹⁰ Ikayu en y Afu Dios pay, ammu nu en matestiguan nu nga narenu en natunung kami en awan nga kapaliwatan mi kan ya kiningngua mi kan ikayu nga mangurug.
- ¹¹ Ya kinikkingngua mi kan ya kada isa kan ikayu, ammu nu nga megitta ra kan ya kukukuan ya ama kan ya anak na.
- ¹² Pinasapasikan en pinagapagutuk mi ya ginnonotan nu, en sinabatabarangnan mi ikayu nga mattolay kayu kan ya mepangngat nga makapagustu kan y Afu Dios nga mangakkul kan ikayu kan ya kesipat nu kan ya pappatulan na en kan ya kedayaw na.
- ¹³ En yaw pay ya kegafanan ya zi mi aggimmang nga mappabalat kan y Afu Dios, gafu ta, kattu nagina nu ya ergo na nga nepalappat mi kan ikayu, inalawat nu yan, nga yan ya ergo na, mari na kan ergo tolay, en kakurruan na, ergo na nga hinnian pakapangngua na nga nattrabahu kan ikayu nga mangurug.
- ¹⁴ On, wawwahik ira, gafu ta nabbalin kayu kan mamarig kan ya iglesia ira y Afu Dios kan y Jesu Cristo nga hinnian kan Judea kannia nepammazapaziyat ya kalugaran nu mismu ira kan ikayu kan kagitta ya nepammazapaziyat ya kagitta ra nga Judio ira kan ira kannay.
- ¹⁵ Ya Judio ira ya namatay kan y Afu Jesus, en ya ginafu ra ira ya namatay kan ya profeta ira kattun. En yaw peba ya kiningngua ra, pinappaw ra ikami. Palapalussawan da y Afu Dios, en tutturiyan da ngammin ya totolay

¹⁶ kannia angngakkap da nga mappemmang kan ikami nga mangipalappat kan ya napia nga dumug kan ya mari Judio ira nga yan ya mamalliad kan ira. Ya resulta na, kanakanayun nga mononud ya liwaliwat da, ngam luminabbet ngin ya gazzit y Afu Dios kan ira kan panguzzanan.

¹⁷ Ngam ikami, wawwahik ira, kattu kawan mi kan ikayu kan mari nabayag, agganonot mi ikayu, en kuru ikayat mi nga mabbisita kan ikayu manin.

¹⁸ On, gafu ta mari kan missa laman nga kinakkapan mi ya mattoli kan ikayu, diebit kan yakan, ngam finuwaddan y Satanas ikami.

¹⁹ On, gafu ta innia ya kegafanan ya innanama mi, ya payayat mi en ya appeddarayaw mi kan ya atubang y Jesus nga Afu tera nattaruk nu manoli iggina? Kurug, ikayu balalaman.

²⁰ On, gafu ta kakurruan na, ikayu ya kegafanan ya appeddarayaw en payayat mi.

1 Tesalonica 3

¹ Kattu mari min nga nattamman ya vurung mi kan ya situasion nu, zinisidi mi ya mattalan/mabbattang kan ya ciudad ya Atenas,

² en zinisidi mi pay nga bonan mi kan ikayu y Timoteo nga wahi tera nga megitta kan ikami nga minasserbi kan y Afu Dios kannia angngipalapalappat mi kan ya napia nga dumug nga me-annung kan y Cristo. Binon mi iggina kan ikayu tase umang na pasikannan ya ginnonotan nu en paggutukan/patturidan/pattaggaddan na ikayu kan ya angngurug nu,

³ tase awan kan ikayu nga mallikud megafu kan ira yan nga kapaziyariyat nu. On, gafu ta ammu nu mismu nga yan ya natunnakkan tera.

⁴ Kattu kasan mi peba kan ikayu, kinahi mi kan ikayu nga mappanget tera nga mapazapaziyat, en ammu nu nga nesimmu yan ngin.

⁵ Megafu kan yan, kattu mari kun nga nattamman ya vurung ku kan ikayu, binon ku y Timoteo kan ikayu, tase mammuan ku ya situasion nu kan ya angngurug nu. On, gafu ta narakat/napot nu pinallikud na ikayu zinan ya

minannentasion, en nabbalin kan awan nga kebalinan ya nepabbannabannag mi kan ikayu.

⁶ Ngam kan sangaw, kattu luminabbet ngin y Timoteo kan ikami nga naggaflu kan ikayu, napia ya nepadumug na nga me-annung kan ya angngurug nu en ya ayat nu, kan ya kanakanayun nga attenap nu kan napia kannia pakerandam nu kan ikami, en kuru ikayat nu kanu nga masingan ikami manin, en kunna tian pay, ikayat mi nga masingan ikayu manin.

⁷ Wawwahik ira, megafu kan yan, kan ngammin nga katattazzi en kapazapaziyat mi, nabannayan kami kan me-annung kan ikayu megafu kan ya angngurug nu.

⁸ On, gafu ta mayayat kami kannia attolay mi nu mannanayun ya angngurug nu kan y Afu.

⁹ On, gafu ta mari mi makabalat kan y Afu Dios megafu kan ikayu megafu kan ngammin nga payayat mi kan ya atubang na megafu kan ikayu.

¹⁰ Algaw en gabi, napafutu ya angngidasadasal mi nga mabbisita kami kan ikayu manin, en lannappan mi ya pakkurangan ya angngurug nu.

¹¹ Y Afu Dios mismu nga Ama tera en y Afu tera nga Jesus, pare zinan ta pakkawatan da ikami nga umang kan ikayu.

¹² Pare zinan ta mas padakallan en passosobran y Afu ya akkara-aya-ayat nu en ya ayat nu kan ngammin nga totolay nga megitta kan ya ayat mi kan ikayu,

¹³ tase pabbalinan na kan napasingkal/kakkurug ya giffutuan nu nga awan nga kapaliwatan nu nga nasantuan kan ya atubang y Afu Dios nga Ama tera kannia annoli nattaruk y Jesus nga Afu tera en ngammin ya totolay na. Amen.

1 Tesalonica 4

¹ Wawwahik ira, nagilammu nu kattun kan ikami nga mawag kan napia ya attolay nu nga makapagustu kan y Afu Dios. Kakurruan na, maddaggun nga

mattolay kayu kan kunna tian, en sangaw, kan ya ngahan y Afu Jesus, ikiddaw mi en bensian mi ikayu nga mas kuan nu ya kunna tian.

² On, gafu ta ammu nu mamba ya netuttuldu mi kan ikayu kan ya paka-awayya y Afu Jesus.

³ On, gafu ta yaw ya uray y Afu Dios, mattolay kayu kan nasantuan. Ya ikayat ku nga kayan, mari nu mamabay onu makilalaki.

⁴ Mawag kan gilammuan ya kada isa kan ikayu ya annangngal na kan ya baggi na pe laman kan nasantuan en madayaw,

⁵ en mari na tafulan ya akkelug na nga mamabay onu makilalaki kan kagitta ya kustumbre ya pagano ira nga mari makakammu kan y Afu Dios,

⁶ en mari nu malliwat onu mangilloko kan wahi nu kan pangurug kan yaw nga gannud, gafu ta kastigowan y Afu Dios ngammin ya malliwat ira kan kunna tian, en dana kinahi mi yan nga pinemmuhud mi ikayu.

⁷ On, gafu ta inakkulan y Afu Dios ittera tase mattolay tera kan nasantuan, mari na kan narakat/napot.

⁸ Gaggafen, ya innia laman nga mammari kan yaw nga kayan ku kan ikayu, mari na kan tolai ya iyammari na, nu azzi y Afu Dios nga nangiddan kan ya Espiritu Santo na kan ikayu.

⁹ Mari mawag ngin kan iturak ku peba kan ikayu ya me-annung kan ya angngayat nu kan ya wawwahi nu kan pangurug, gafu ta netuldu y Afu Dios kan ikayu mismu nga makkara-aya-ayat kayu.

¹⁰ Kakurruan na, paddaggunan nu nga ayatan ngammin ya wawwahi nu kan pangurug kan ya interu probinsia ya Macedonia. Wawwahik ira, bensian mi ikayu nga mas ayatan nu ira.

¹¹ Kakkapan nu ya mattolay nga sigga-imamak, en mari nu moleran ya ganagannud ya innia laman. Mattrabahu kayu nga mattaful kan pakkatolay nu megafu kan ya sikasikan nu pe laman kan kagitta ya netabarang mi kan ikayu.

¹² Mattolay kayu kan kunna tian tase mari mawag kan molestian nu ya innia laman, en ya totolay ira nga mari mangurug, ikakua ra ikayu.

¹³ Sangaw, wawwahi mi ira, ikayat mi nga mammuan nu ya me-annung kan ya nakkakatay ira nga nangurug, tase mari megitta ya dandam nu kan ya dandam ya totolay nga awan da nga innanama.

¹⁴ Mangurug tera nga natay y Jesus en nagginolay. En kunna tian pay, mangurug tera nga megafu kan y Jesus, ya nakkakatay ira nga nangurug kan iggina, panollian y Afu Dios ira kan ya mundo nga mevulun kan iggina.

¹⁵ On, gafu ta, yaw nga kayan mi kan ikayu, netuldu y Afu Jesus kan ikami. Ittera nga matolay peba addet kan ya annoli na nattaruk, mari tera vulvua/pulus unnan ya nakkakatay ira.

¹⁶ On, gafu ta mappagukab y Afu Jesus mismu nattaruk nga maggafu kan langit, en makkullet iggina nga makkul kan ittera. Makkullet pay ya isa nga arkanghel, en magguni ya trumpeta y Afu Dios. Sangaw, kan unna, magginolay ya nakkakatay ira nga nangurug kan y Cristo.

¹⁷ Ya metunud, ittera nga matolay peba, mevulun tera kan ira nga umutun kan ya kunukunam nga dumafung kan y Afu Jesus kan langit, en kanakanayun nga makipaddian tera nattaruk kan iggina.

¹⁸ Gaggafen, makkarabanabannay kayu kan ira yan nga ergo.

1 Tesalonica 5

¹ Wawwahik ira, mari mawag ngin kan hinnian/asan meturak kan ikayu nga me-annung kan ya tiempo en algaw nga kesimmu ira yan nga bahu neturak ku.

² On, gafu ta ammu nu mismu kan siguradu nga lumabbet nattaruk ya algaw nga annoli y Afu Jesus kan kagitta ya aggangay ya isa nga akkokot kan gabi.

³ Nu kunda ya totolay nga makkahi, "Hinnian imamak tera, en awan nga metalaw," kan nay nga tiempo, gavvat nga lumabbet ya narakat/napot nga

mesimmu kan ira kan kagitta ya gavvat nga attuliwan/appasikal ya isa nga babay nga manak, en mari ra awayya nga malissian yan.

⁴ Ngam ikayu, wawwahik ira, awan kayun kan ya kokopan/kallap. Nattaruk nu lumabbet yan nga algaw, mari nu malannatan kan kagitta ya kalannat ya tolai kan ya akkokot.

⁵ On, gafu ta ikayu ngammin, hinnian kayun kan ya nawag en ya algaw. Awan teran kan ya gabi onu kan ya kokopan.

⁶ Gaggafen, mawag kan mari tera makkalakkaturug kan kagitta ya kukukuan ya dudduma/karruan, nu azzi aggalukag en malerto tera zinan.

⁷ On, gafu ta gabi ya gagangay nga akkaturug ya makkaturug ira, en gabi ya gagangay nga aggillaw ya aggillellaw ira.

⁸ Ngam gafu ta hinnian teran kan ya algaw, malerto tera. Sangaw, ya angngurug en ayat tera, tangngallan da ya giffutuan tera kan kagitta kalatag ya tagang, en ya agginanama tera kan ya kapalliad tera, tangngallan na ya ginnonotan tera kan kagitta helmet.

⁹ On, gafu ta pinili y Afu Dios ittera, mari tase pasan tera ya gazzit na, nu azzi tase mapalliad tera megafu kan y Afu tera nga Jesu Cristo.

¹⁰ Natay iggina para kan ittera, tase makipattolay tera kan iggina nattaruk nu manoli iggina, maski siggamatolay tera peba onu natay teran.

¹¹ Gaggafen, makkarapasapasikan kayu kan ya ginnonotan nu, en massige kayu nga makkara-uffu-uffun kan kagitta ya paddaggunan nu nga kuan.

¹² Sangaw, wawwahik ira, ipakimallak mi kan ikayu nga mammakakua kayu kan ya totolay nga napafutu ya attrabahu ra nga mangipangulu en matabarang kan ikayu kan ya attolay nu kannia neketadday nu kan y Afu Jesus.

¹³ En ikakua nu ira nga hinnian ayat nu kan ira megafu kan ya trabahu ra. Napia zinan ya akkaravulun nu.

- ¹⁴ Wawwahik ira, ipakimallak mi kan ikayu nga tabarangnan nu ya talakag ira, pasikannan nu ya totolay nga nakafi ya ginnonotan da, uffunan nu ya totolay nga nakafi ya gi-angnguruhan da, en mappasapasensia kayu kan ngammin.
- ¹⁵ Memmuhud kayu nga mari nu mabbalat kan narakat kan ya innia laman nga mangngua kan narakat kan ikayu, nu azzi kanakanayun nga massissimpat kayu kan ya kada isa kan ikayu en kan ngammin nga tanakkuan.
- ¹⁶ Kanakanayun nga siggapayayat kayu.
- ¹⁷ Kanakanayun nga maddasal kayu.
- ¹⁸ Kan hanna laman nga situasion nu, mappabalat kayu, gafu ta yan ya uray y Afu Dios kan ikayu kannia neketadday nu kan y Jesu Cristo.
- ¹⁹ Mari nu fuwaddan ya attrabahu ya Espiritu Santo.
- ²⁰ Mari nu kayan kan awan nga kuenta ya appakahi ya Espiritu Santo,
- ²¹ nu azzi purban nu ngammin ya kayan da nu napia. Kanakanayun nga vulunan nu ya napia,
- ²² ngam arayyuan nu ya hanna laman nga narakat.
- ²³ Y Afu Dios mismu nga mangiddan kan ya imamak tera, pare zinan ta pabbalinan na ikayu kan kompleto nga nasantuan. Pare zinan ta tangngallan na ya gi-espirituan nu, ya gikkaralluan nu, en ya gibbaggian nu, tase awan nga pakkurangan onu kapaliwatan nu nattaruk kannia annoli y Afu tera nga Jesu Cristo.
- ²⁴ Y Afu Dios nga nangakkul kan ikayu, mapammakatalakkan nga kuan na ira yan.
- ²⁵ Wawwahik ira, kazzen ta isigisige nu nga idasal ikami.
- ²⁶ Diotan nu ngammin ya wawwahi nu ira kan pangurug kan nasantuan nga amma.
- ²⁷ Ipakimallak ku kan ikayu kan ya ngahan y Afu nga ibibbid nu yaw nga turak kan ngammin nga wawwahi tera ira kan pangurug.

²⁸ Pare zinan ta hinnian kan ikayu ya allak y Afu tera nga Jesu Cristo.

2 Tesalonica

2 Tesalonica 1

- 1** Yakan, Pablo, y Silas en y Timoteo, diot mi kan ikayu nga maddian kan Tesalonica, ikayu nga iglesia y Afu Dios nga Ama tera en y Afu Jesu Cristo.
- 2** Pare zinan ta y Dios Ama en y Afu Jesu Cristo, iddannan da ikayu kan allak en imamak.
- 3** Wawwahik ira, mawag kan kanakanayun nga mappabalat kami kan y Afu Dios megafu kan ikayu. Mepangngat nga kuan mi yan gafu ta dumakadakal ya angngurug nu en ya akkara-aya-ayat ya kada isa kan ikayu.
- 4** Gaggafen, ikayu ya pappeddarayaw mi kan ya iglesia ira y Afu Dios gafu ta massigisige kayu kan ya angngurug en appasapasensia nu kan ngammin nga katattazzi en kapazapaziyat nu nga ata-attamman nu.
- 5** Ira yan, pamakurug nga natunung ya ammanunut y Afu Dios, en ya resulta na, mapabbalin kayu kan mepangngat nga mesipat kan ya pappatulan na nga kegafanan ya kapazapaziyat nu.
- 6** Ata-attamman nu yan gafu ta mekuenta kan mepangngat ya ammazapaziyat y Afu Dios kannia angngibalat na kan ya mamazapaziyat ira kan ikayu,
- 7** en mepangngat ya appemmang na kan ya kapazapaziyat nu, en kan ikami pay. Kuan na yan nattaruk nu manoli y Afu Jesus nga maggafu kan langit nga vulunan ya makapangngua nga anghel na ira kan afi nga gumatagatang.
- 8** Kastigowan na nattaruk ya mari mangammu ira kan y Afu Dios en ya mari mamaraparulot ira kan ya napia nga dumug nga me-annung kan y Afu tera nga Jesus.
- 9** Ya mesimmu kan ira, kan awan na nga panda, makastigo ra nga megungay kan ya atubang y Afu Dios en kan ya mekapakkapalat nga pakapangngua na.
- 10** Mesimmu yan nattaruk nu manoli y Jesus nga dayarayawan ya totolay na, en mappabbaw ngammin ya mangurug ira kan iggina, en mesipat kayu gafu ta kinurug nu ya kinahi mi kan ikayu.

¹¹ Kanakanayun nga idasal mi nga pabbalinan na ikayu ya Dios tera kan mepangngat kannia nepangngakkul na kan ikayu, en megafu kan ya pakapangngua na, tumpalan na ya kada napia nga gakkad nu en ya kada kuan nu megafu kan ya angngurug nu.

¹² Gaggafen, medayarayaw ya ngahan y Afu tera nga Jesus megafu kan ikayu, en medayaw kayu pay megafu kan iggina segun kan ya allak ya Dios tera en y Afu Jesu Cristo.

2 Tesalonica 2

¹ Wawwahik ira, nu me-annung kan ya annoli nattaruk y Afu tera nga Jesu Cristo en kan ya aggarammung tera nga metadday kan iggina, ipakimallak mi

² nga mari zinan magulugulu ya ginnonotan nu, en mari nu mavurung nu magina nu nga kayan da nga luminabbet ngin ya algaw y Afu Jesus. Mari nu mangurug kan ya kayan da, maski kanna be tiaw ya paggafanan na, nu kayan da nga hinnian/asan espiritu nga nangipakammu kan yan kan ira, onu kayan da nga ikami ya nakkahi onu ya nangiturak kan yan.

³ Mari nu ipamavulun nga melohot kayu kan hanna laman. On, gafu ta mari lumabbet yan nga algaw nu mari mesimmu kan unna nga hinnian napakaru nga mallikud kan ya kurug en nu mari peba mepasingan ya tolay nga minannuriya kan ya dorob y Afu Dios. Infiernu ya pattumpalan na.

⁴ Turiyan na nattaruk ngammin ya ikuenta ya tolay kan dios da onu hanna laman nga dayarayawan da, en mappakatanang iggina kan ira. Sangaw, tumallung pay iggina nga manuttud kan ya templo, en kayan na nga iggina y Afu Dios.

⁵ Mari nu kazze/pano kerandamman nga dana kinahakahik ira yan kattu kasan ku kan ikayu?

⁶ Hinnian peba mangifuwad kan iggina tase mepakammu nu innia iggina kan ya fustu nga tiempo, en ammu nu yan nga mangifuwad.

- ⁷ Maddaggun nga mattrabahu ngin ya sekreto nga pakapangngua ya minannuriya kan ya dorob y Afu Dios, ngam ya mangifuwad kan iggina, massige nga mangifuwad addet zi mazza iggina pe laman.
- ⁸ Sangaw, mepakammu ya tolay nga minannuriya kan ya dorob. Nattaruk nu manoli y Afu Jesus, patayan na iggina kan ya assab ya simuk na, en darallan na iggina kan ya makatulang nga nawag ya appasingan na.
- ⁹ Ya aggangay na yan nga narakat/napot nga tolay, megafu kan ya trabahu y Satanas, en masingan yan kan pakapangngua, sennial en milagro ira nga maggafu kan laddud/busid
- ¹⁰ en kan ngammin nga angngilohot kan ya totolay nga makastigo gafu ta ne-ammari ra nga inayat ya kurug nga kapalliaran da zinan.
- ¹¹ Gafu ta ne-ammari ra yan, ipamavulun y Afu Dios nga melohot da kan ya appanapanonot da senannu mangurug da kan laddud.
- ¹² Gaggafen, kastigowan nattaruk y Afu Dios ira ngammin nga mari nangurug ira kan ya kurug. Imbes kan mangurug da kan ya kurug, nappalappagustu ra kan ya narakat.
- ¹³ Wawwahik ira, mawag kan kanakanayun nga mappabalat kami kan y Afu Dios megafu kan ikayu nga ideddukan na. On, gafu ta pinili na kayu kattu gafagafu nga mapalliad kayu kannia nepangngurug nu kan ya kurug en kannia nepabbalin ya Espiritu Santo kan nasantuan kayu.
- ¹⁴ Yan ya nangakkulan y Afu Dios kan ikayu megafu kan ya napia nga dumug nga ipalapalappat mi, tase mesipat kayu kan ya atanang nga kekuentan y Afu tera nga Jesu Cristo.
- ¹⁵ Gaggafen, wawwahik ira, patuyaggan nu ya angngurug nu, en kanakanayun nga vulunan nu ya netuttuldu mi nga kinahi mi kan derettio kan ikayu onu kan ya neturak mi kan ikayu.
- ¹⁶ Y Afu tera nga Jesu Cristo mismu en y Afu Dios nga Ama tera nga mangayat kan ittera en nangiddan kan mannanayun nga gutuk/turid/taggad en napia nga innanama tera megafu kan ya allak na,

¹⁷ pare zinan ta isige na nga paggutukan en pasikannan ya ginnonotan nu kan kada napia nga kayan nu en kuan nu.

2 Tesalonica 3

¹ Wawwahik ira, kan pangultimuan, kazzen ta idasadasal nu ikami tase mari mapemmang ya angngipalappat mi kan ya ergo y Afu Dios, en malawat nga madayaw kan kagitta ya nepangngalawat nu.

² Idasadasal nu pay ya kapalliad mi kan ya loko en narakat/napot nga totolay, gafu ta mari ngammin nga totolay, hinnian/asan angngurug da.

³ Mapammakatalakkan y Afu. Iggina ya mamasikan kan ya ginnonotan nu en ya mangisiggalak/mangitakit kan ikayu kan y Satanas.

⁴ Mammakatalak kami kan y Afu megafu kan ikayu gafu ta paddaggunan nu nga kuan ya kayan mi ira kan ikayu en isigisige nu nga kuan nattaruk.

⁵ Pare zinan ta uffunan y Afu Dios ya ginnonotan nu, tase mammuan nu kan napia ya ayat na kan ikayu en tase pappasensian na kayu kan kagitta ya pasensia y Jesu Cristo.

⁶ Sangaw, wawwahik ira, kan ya paka-awayya y Afu tera nga Jesu Cristo, imandu mi kan ikayu nga mari nu metadday kan ya innia laman nga wahi kan pangurug nga talakag en mari na vuluvulunan ya netuttuldu mi ira.

⁷ Ammu nu mismu nga mawag kan parrian nu ikami, gafu ta mari mi talakag kattu hinnian kami kan ikayu.

⁸ Awan nga kinnan mi nga mari mi pinagan nga nagga fu kan ya innia laman, nu azzi, algaw en gabi, nabbannabannag kami nga kanakanayun nga natrabahu, tase mari mi mamakadammat kan ya innia laman kan ikayu.

⁹ Kiningngua mi ya kunna tian tase hinnian parrian nu, mari megafu ta awan nga paka-awayya mi nga makkiddaw nga pagan nu ya gasto mi ira.

¹⁰ On, gafu ta, maski kattu hinnian kami kan ikayu, yaw ya nemandu mi, nu hinnian mammari nga matrabahu, mari mapakan.

- ¹¹ Nakahi mi yan gafu ta nagina mi nga hinnian dudduma/karruan kan ikayu nga talakag, en mari ra vulvua/pulus mattrabahu, nu azzi moleran da ya kuan ya ikattolay ra.
- ¹² Kan ya paka-awayya y Afu Jesu Cristo, itaddan en imandu mi kan ira yan nga totolay nga mattrabahu ra pe laman nga sigga-alumamak, en tafulan da pe laman ya pakkatolay ra.
- ¹³ Ngam ikayu, wawwahik ira, mari nu molang nga maka-angngua kan napia.
- ¹⁴ Nu hinnian mari mamarulot kan ya bilin mi ira kan yaw nga turak, takkilalan nu iggina, en mari nu metadday kan iggina tase mappasiran.
- ¹⁵ Mari nu ibilang iggina kan kontra nu, nu azzi tabarangngan nu iggina nga kuenta wahi nu.
- ¹⁶ Pare zinan ta y Afu Dios nga paggafanan ya imamak, iddannan na ikayu kan imamak kan ngammin nga tiempo ira en kan ngammin nga situasion. Pare zinan ta hinnian y Afu kan ikayu ngammin.
- ¹⁷ Yakan mismu ya nangiturak kan yaw, diot ku kan ikayu. Yaw ya pakasinnan nu kan kada turak ku nga yakan ya nappeturak.
- ¹⁸ Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu tera nga Jesu Cristo kan ikayu ngammin.

1 Timoteo

1 Timoteo 1

- 1** Yakan y Pablo nga apostol y Jesu Cristo megafu kan ya mandu y Afu Dios nga Minammalliad kan ittera en y Jesu Cristo nga innanama tera.
- 2** Natturak nak kan ikaw, Timoteo, nga ibilang ku kan kurug nga anak ku kan pangurug. Y Afu Dios nga Ama tera en y Jesu Cristo nga Afu tera, pare zinan ta iddannan da ka kan allak, idduk en imamak kan ya nonot mu.
- 3** Kattu hinnian/asan nak kan ya ciudad ya Efeso en mappanget nak nga umang kan ya probinsia ya Macedonia, kinahik kan ikaw nga mattalan/mabbatang ka kannian, en kayan ku kan ikaw kan sangaw nga isigem ya addian mu kannian, gafu ta hinnian dudduma/karruan kannian nga mangituldu kan tanakkuan kan ya kurug nga ituttuldu ta, en mawag kan imandum kan ira nga immangan da yan,
- 4** en mari ra panapanonotan ya paraparatu nga istoria ira en ya ananaddu nga lista ira ya nattuunud nga ginafu ira. Ira yan ya kegafanan ya addiriskusion imbes kan panguffun kan ya totolay kannia ammaraparulot da kan ya uray y Afu Dios megafu kan ya angngurug da.
- 5** Ya serbi ya kinahik kan ikaw, padakallan na ya akkara-aya-ayat ya mangurug ira nga maggafu kan narenu nga futu, kan napia nga nonot, en kan angngurug nga napafutu.
- 6** Hinnian dudduma kannian nga nallikud kan ira yan nga napia, en ne-awawan da kan ya addiriskusion nga awan na nga serbi.
- 7** Ikayat da ya mabbalin kan mestru ira kan ya dorob y Afu Dios, ngam mari ra mamba mantindian ya kayakayan da onu ya kakkapan da nga itadag.
- 8** Ammu tera nga napia ya dorob nu fustu ya ke-usa na.
- 9** Ngam ammu tera pay nga neddan ya dorob, mari para kan ya natunung nga totolay nu azzi para kan ya mari mamaraparulot ira kan ya dorob en turiyadu ira, para kan ya mari mangikakua kan y Afu Dios en minalliwat ira, para kan

ya manispresio en mammari ira kan ya sagrado nga ganagannud, para kan ya mamatay ira kan ya gi-aman onu gi-inan da onu kan ya innia laman,

¹⁰ para kan ya maddallaw ira, para kan ya lallaki nga makirelasyon kan ya kagitta ra nga lallaki en ya babbay nga makirelasyon kan ya kagitta ra nga babbay, para kan ya massibrung ira kan tolai, para kan ya minalladdaladdud/minabbusubusid ira, para kan ya mangihuramento ira kan laddud, en para kan ya maka-angngua ira kan maski hanna peba nga kontra kan ya kurug nga tuldu.

¹¹ Nammuan nga narakat/napot ira yan segun kan ya mekapakkapalat nga napia nga dumug nga nekatalak kan yakan ya Dios nga madayarayaw.

¹² Mappabalat nak kan y Jesu Cristo nga Afu tera nga nangiddan kan yakan kan pakapangngua gafu ta nebilang nak kan mapammakatalakkan kannia nepannunnak na kan yakan nga masserbi kan iggina,

¹³ maski peba nergo nak kattun kan mekontra kan iggina, en sinattazzian ku en pinazapaziyat ku ya mangurug ira kan iggina. Ngam maski kunna tian peba ya kinikkingnguak kattun, nekallak nak gafu ta marik peba ammu nga narakat ira yan, gafu ta marik peba nangurug kan iggina.

¹⁴ Massosobra ya allak y Afu tera kan yakan en ya angngurug en ya ayat nga hinnian kan y Jesu Cristo pay.

¹⁵ Makurug yaw nga akkayanan en mepangngat ya kalawat na kan awan na nga babang, iggina yaw: "Minang y Jesu Cristo kan ya utun rusak tase palliaran na ya minalliwat ira." Yakan ya karakattan kan ngammin nga minalliwat ira kattun.

¹⁶ Ngam yaw ya gafu na kan nekallak nak nga karakattan, tase awayya y Jesu Cristo nga ipakammu ya interu nga appasensia na nga awan na nga panda nga yakan ya ehemplo kan ya mappanget ira nga mangurug kan iggina senannu meddannan da kan angkat nga awan na nga panda.

¹⁷ Mekakua en madayarayaw kan awan na nga panda ya Patul nga mannanayun nga mari matay, mari masingan, en isissa nga Afu Dios. Amen.

¹⁸ Timoteo nga ibilang ku kan anak ku, ikargok kan ikaw yaw nga bilin nga sesserbian mu y Afu Dios kan napia segun kan ya dana nepakapakahi ya Espiritu Santo kattun kan me-annung kan ikaw nga mapasikan ya nonot mu megafu kan ira yan.

¹⁹ Tadaggan mu ya angngurug mu en ya narenu nga konsensiam. Hinnian dudduma nga mari namulun kan ya gikkonsensian da pe laman, en nadaral lahud ya angngurug dan.

²⁰ Kunna tian ya nesimmu kan y Himeneo en y Alejandro, en yan ya gafu na kan ne-alawat ku ira kan ya pakapangngua y Satanas, tase mammuan da nga mari ran mergo kan mekontra kan y Afu Dios.

1 Timoteo 2

¹ Unna kan ngammin, bensian ta kayu nga mangikahi kan y Afu Dios kan kikkiddaw, dasadasal, pakimallak ira en appabalat ira para kan ngammin nga totolay,

² en para kan patul ira en ngammin nga mammoray ira, tase memamak en menggud ya attolay tera nga narelihiosowan en mekakua.

³ Napia yan en makapayayat kan y Afu Dios nga mamalliad kan ittera

⁴ nga mayat nga mapalliad ngammin ya totolay en mammuan da ya kurug.

⁵ On, gafu ta isissa laman y Afu Dios, en isissa laman ya mamakkofun kan y Afu Dios en ya totolay, iggina y Jesu Cristo nga tolay.

⁶ Nepamavulun na ya nekatatay na nga panavvut na kan ngammin nga totolay, en nepakammu yan kan ya fustu nga tiempo.

⁷ Yan ya gafu na kan sinunnak nak nga nabbalin kan apostol, minangngipalappat en minangngituldu kan yan nga kurug kan ya mari Judio ira, tase mangurug da. Kurug ira yaw nga kayan ku, marik malladdud/mabbusid.

⁸ Ikayat ku nga maddasal ya lallaki kan kada lugar nga itayag da ya gi-iman da nga nasantuan nga awan da nga lussaw onu akkaratutturiya.

⁹ Ikayat ku pay nga massinnun ya babbay ira kan mepangngat, en ipasingan da nga hinnian/asan pasiran da en napia nga appanapanonot da. Mari ra zinan talapiran ya gi-ahukan da kan ma-arte onu adornuan ya gibbaggian da kan vulawan nga alahas onu kan perlas onu kan na-angngina nga sinnun.

¹⁰ Ngam ya kuenta bisti ra zinan, yan ya angnga-angngua ra kan napia nga mepangngat kan ya babbay nga makkahi kan relihioso ra.

¹¹ Malumamak en natuluk zinan ya babbay nga maggilammu.

¹² Marik ipamavulun nga mattuldu ya babbay onu hinnian paka-awayya ra kan ya lallaki, nu azzi memamak da zinan.

¹³ On, gafu ta unna nga naparatu y Adan annnek/ngam kan y Eva.

¹⁴ En bakkan kan y Adan ya nelohot y Satanas nu azzi ya babay, en iggina ya nabbalin kan nanuriya kan ya nemandu y Afu Dios.

¹⁵ Ngam gafu ta babbay ya manak, awayya na nga mapalliad da nu massige ra nga mangurug, mangayat, mabbalin kan nasantuan en napia ya appanapanonot da.

1 Timoteo 3

¹ Makurug yaw nga akkayanan: Nu hinnian/asan lalaki nga mayat nga mabbalin kan panakallan kan ya iglesia, mekakua nga trabahu ya ikayat na.

² Gaggafen, ya panakallan, mawag kan awan na nga kapaliwatan, isa laman ya atawa na, matangngallan na ya baggi na pe laman, napia ya appanapanonot na, mekakua, minangngalaba kan mari na inamammu, napia nga mattuldu,

³ mari na aggillellaw, mari na minappatapatu nu azzi nasimpat, mari na minakkiggungut, mari na muyung/mukat kuartu,

⁴ napia ya annangngal na kan ya kabbalay na ira, en minakkimoray en minangngikakua ya anak na ira.

⁵ On, gafu ta, nu mari na ammu nga tangngallan ya kabbalay na ira, annianna/kunnasi/manna ya annangngal na kan ya iglesia y Afu Dios?

- ⁶ Mawag kan mari na bahu nangurug, gafu ta, nu bahu nangurug en nu mapili nga manangngal kan ya iglesia, maffugab mallagaw, en makondena kan kagitta ya nesimmu kan ya diablo.
- ⁷ Mawag kan mekakua iggina maski kan ya mari mangurug ira, tase mari na ma-uyu-uyaw, en mari silluan ya diablo iggina.
- ⁸ Kunna tian pay kan ya diakono ira kan ya iglesia, mawag kan mepangngat da nga mekakua, mari dua ya gizzilan da, mari ra minammissa, mari ra massamsam/mahagum,
- ⁹ en mawag kan narenu ya gikkonsensian da kannia angngisige ra nga mamulun kan ya nepakammu y Afu Dios nga kurruan tera.
- ¹⁰ En mawag kan mapurba ra kan unna, en kabalin na, nu awan da nga kapaliwatan, awayya ra nga mabbalin kan diakono.
- ¹¹ Kunna tian pay kan ya babbay, mawag kan napia ya kevuyatan da, mari ra paraparakattan ya ikattolay ra ira, matangngallan da ya gibbaggian da, en mapammakatalakkan da kan ngammin nga ganagannud.
- ¹² Mawag kan isa laman ya atawa ya innia laman nga diakono, en matangngallan na ya anak na ira en ya kabbalay na ira kan napia.
- ¹³ On, gafu ta, ya diakono ira nga napia ya assesserbi ra, mekakua ra, en magutuk/maturid/mataggad da nga mangipalappat kan ya kurruan tera nga me-annung kan y Jesu Cristo.
- ¹⁴ Innanaman ku nga makakangay nak kan ikaw kan mari mabayag, ngam neturak ku kan ikaw ira yaw nga bilin ku,
- ¹⁵ tase, nu hinnian katalantanan ku, dana mammuan mun ya mepangngat nga kuan ya totolay kan ya balay y Afu Dios, yan ya iglesia ya siggamatolay nga Dios, en mekuenta ya iglesia kan arihi en fundasion ya kurug.
- ¹⁶ Awan nga duda nga mekapakkapalat ya nepakammu kan ittera nga kurruan tera, Nabbalin iggina kan tolai; napakurug nga natunung ya espiritu na; nasingan ya anghel ira iggina; nepalalappat kan ya totolay kan ya

nasion ira; kinurug ya totolay kan ya utun lusak; en ne-utun kan langit nga madayarayaw.

1 Timoteo 4

¹ Nanawag nga nepakahi ya Espiritu Santo nga nattaruk kan ya panguzzanan nga algaw ira, hinnian/asan totolay nga mallikud kan ya kurug nga tuldu, en ginan da ya ipakapakahi ya espiritu ira nga minangngilohot en ya ipetuldu ya narakat/napot nga espiritu ira.

² Ya mangituttuldu ira kan ira yan, nalussian ya gikkonsensian da kan napatu nga plantia, en malladdaladdud/mabbusubusid da.

³ Aggangarrian, igamma ra ya angngatawa en ya angngan kan dudduma/karruan nga makan, ngam pinaratu y Afu Dios ira yan tase alawatan en kanan tera nga mangurug en makakammu kan ya kurug nga hinnian appabalat tera.

⁴ On, gafu ta napia ngammin ya pinaratu ira y Afu Dios, en awan nga megamma nu mappabalat tera kan iggina kannia angngalawat tera.

⁵ On, gafu ta mapabbalin ya makan kan nasantuan megafu kan ya ergo y Afu Dios en kan ya appabalat tera kan yan kan dasal.

⁶ Ira yan nga bahu neturak ku, nu ituttuldum ira yan kan ya wawwahi tera kan pangurug, napia ka nga minasserbi kan y Jesu Cristo, en napadakal ya angngurug mu nga alale napakan ka kan ya ergo nga kurruan tera en ya napia nga tuldu nga vinuluvulun mu addet kan sangaw.

⁷ Ibitam ya istoria ira nga awan da nga serbi onu me-uffun kan ya asserbi tera kan y Afu Dios. Ngam pasapasikannan mu ya angngurug mu, tase mas mavulun mu ya uray y Afu Dios.

⁸ On, gafu ta bissang/bissut ya pammakapianan ya innia laman nu mersisiu iggina, ngam awan nga addet ya pammakapianan na nu makadios iggina, gafu ta nu kuan na yan, netabba nga mas napia ya attolay na kan ya utun lusak, en kunna tian pay nattaruk kan langit.

- ⁹ Makurug yan nga ergo en mepangngat ya kalawat na nga awan nga babang.
- ¹⁰ Yan ya gafu na kan mallappat tera nga matrabahu en mabbannabannag nga masserbi kan y Afu Dios nga siggamatolay nga panginnanaman tera nga mamalliad kan ngammin nga totolay, nepatalluaring kan ya mangurug ira.
- ¹¹ Kanakanayun nga imandum en ituldum ngammin ira yaw nga ganagannud.
- ¹² Kanakanayun nga mangngua ka kan napia, tase awan nga kegafanan ya aggammari ra kan ikaw maski mabbing ka. Mabbalin ka kan ehemplo kan ya mangurug ira kan aggergo, kan katakatolay, kan angngayat, kan angngurug en kan narenu nga attolay.
- ¹³ Addet kannia allabbet ku kannian, mallallappat ka nga mangibibbid kan ya Sagrado nga Turak, mappalapalappat en mattuttuldu.
- ¹⁴ Marim porrian ya ne-eruma nga pakapangngua nga neddan y Afu Dios kan ikaw nga dana nepakammu na nga meddan, en neddan yan kan ikaw ngin kannia nepangngipotun ya panakallan nga lalakay ira kan ya gi-iman da kan ikaw.
- ¹⁵ Kanakanayun nga italakkurug mu nga kuan ira yan nga annungan mu nga neturak ku kan ikaw, tase masingan ngammin ya totolay ya approgresom kannia ammuluvulun mu kan ira yan.
- ¹⁶ Immuhuran mu ya katakatolem en ya ituldum. Isigem nga kuan ira yan, gafu ta kannia angnguam kan ira yan, palliaran mu ikaw pe laman en ya maggiggina ira kan ikaw pay.

1 Timoteo 5

- ¹ Marim mangallang kan lalakay, nu azzi tabarangngan mu ira kan kagitta ya attabarang mu kan ya amam, en mabbing nga lallaki kan kagitta ya attabarang mu kan ya wawwahim,
- ² en tabarangngan mu ya barabakat kan kagitta ya attabarang mu kan ya inam, en mabbing nga babbay kan kagitta ya attabarang mu kan ya wawwahim nga narerenu ya appanapanonot mu.

- 3 Ikakuam ya babalu nga babbay nga awan da nga giffamillian.
- 4 Ngam nu hinnian/asan anak onu afuku ra ira, dandamman da zinan nga kuan kan unna ya narelihiosowan nga annungan da kan ya mismu giffamillian da, yan ya angngitoli ra kan balat kan ya ginafu ra ira, gafu ta yan ya makapayayat kan y Afu Dios.
- 5 Ngam ya innia laman nga balu nga awan nga famillia na en mesissa nga matolay, y Afu Dios laman ngin ya panginnanaman na, en algaw en gabi, makadasadasal iggina nga makkiddaw kan ya pakkatolay na.
- 6 Ngam ya balu nga mappalappagustu kan ya nemundowan nga payayat, kuenta natay ngin maski matolay iggina peba.
- 7 Kanakanayun nga ituldum ira yan nga ergo kan ya mangurug ira, tase awan nga kapaliwatan da.
- 8 Ya innia laman nga mari manebi kan ya papparientes na, nepatalluaring kan ya famillia na, linikuran na ya tuldu nga kurruan tera, en mas narakat/napot iggina peba annex/ngam kan ya mari mangurug ira.
- 9 Ya innia laman nga balu nga mayat nga makilista nga makitebi, mawag kan mari makkurang kan annammafulu ya dahun na, mari na nakilalaki kattu natolay peba ya atawa na,
- 10 madumudumug nga napia ya kukukuan na, nanebi kan abbing ira, nangala-alaba kan mari na inamammu, nepasingan na kan napia ya angngalaba na kan ya totolay y Afu Dios kannia nepammaggu na kan ya gittakan da, nanguffun kan mazziyariyat ira, en kanakanayun nga nangngua iggina kan hanna laman nga napia.
- 11 Marim ilista ya babalu nu mabbing da peba. On, gafu ta, nu mattaggat ya gi-ulluan da kontra kan y Cristo, ikayat da ya makitawa manin,
- 12 en mapanunutan da gafen gafu ta linikuran da ya unna nga netabba ra kan y Cristo.

- ¹³ En yaw peba, mabbalin da kan talakag, mamalabalay ra, en mari laman kan talakag da, nu azzi mangityittyismis da kan ya ikattolay ra ira, moleran da ya kuan ya ikattolay ra ira, en mergo ra kan mari mepangngat.
- ¹⁴ Ikayat ku gafen nga uli makitawa ya babalu nga mabbing peba, manak da, en tanggawan da ya kabbalay ra ira pe laman, tase awan nga panguyawan ya mangontra ira kan ittera.
- ¹⁵ On, gafu ta hinnian dudduma/karruan maitu/kelattan nga mabbing nga babalu nga nallikud ngin kan ya kurug nga dana kinurug da, en nevulun da kan y Satanas.
- ¹⁶ Nu hinnian babay nga mangurug nga hinnian parrientes na nga balu, iggina zinan ya manebi kan iggina, bakkan kan ya iglesia, tase awayya na nga tebian ya iglesia ya babalu nga awan nga tanakkuan nga manebi kan ira.
- ¹⁷ Mepangngat kan dobleyan nu ya angngikakua nu kan ya panakallan nga lalakay ira nga napia ya annangngal da kan ya iglesia, nepatalluaring kan ya mattrabahu ira nga mappalapalappat en mattuttuldu.
- ¹⁸ Megitta yan kan ya kayan ya Sagrado nga Turak, "Marim fututan ya ayam nga maddaggun nga mangaggik." En neturak yaw pay, "Mepangngat kan matandanan ya mattrabahu."
- ¹⁹ Nu hinnian pangakusan kontra kan ya innia laman nga panakallan nga lalakay, marim kurruan fera laman nu hinnian dua onu tallu nga mattestigu.
- ²⁰ Ya malliwat ira, ivuyam kan ya paratubangan ngammin ya mangurug ira, tase hinnian pattalawan ya dudduma ira.
- ²¹ Kan ya paningan y Afu Dios en y Jesu Cristo en ya napili nga anghel ira, itabarang ku kan ikaw nga vuluvulunan mu ira yan kannia zim nga mas angngayat kan ya isa annek/ngam kan ya isa, en marim mappadumuruma.
- ²² Marim apuradu nga mangipotun kan ya imam. Marim mesipat kan ya liwaliwat ya tanakkuan nga tolai. Isigem ya mattolay nga awan nga mantiam.

²³ Mari na kan danum laman ya inuman mun, nu azzi minum ka pay kan bissang/bissut nga daggat vunga ubas nga naporay nga makapammapia kan ya sinem nga momig nga matakik.

²⁴ Hinnian dudduma nga totolay nga alistu nga mammuan ya liwaliwat da kallie ya ke-addet da kan ya kapanunutan da, ngam ya dudduma, mammuan ya liwaliwat da kan panguzzanan.

²⁵ Kunna tian pay kan ya napia nga pangapangngua, masingan kan manamanawag ya dudduma, en maski ya mari masingan kan manamanawag, mari ra mesussuk kan mannanayun.

1 Timoteo 6

¹ Ya innia laman nga kohung, mawag kan ikuenta na nga mepangngat kan ikakua na ya paki-afuan na kan kompleto, tase mari maparaparakat ya ngahan y Afu Dios en ya tuldu na.

² Ya kohung ira nga mangurug pay ya paki-afuan da ira, mawag kan mari mabbalin ya awwahi ra kan pangurug kan kegafanan ya angngimenos da kan ya paki-afuan da ira, nu azzi mawag kan mas napia ya assesserbi ra gafu ta, ya totolay nga uffunan da kannia assesserbi ra, wawwahi ra kan pangurug nga ayatan da. Ituttuldum en itabatabarang mu ira yan nga bahu neturak ku.

³ Nu hinnian/asan mangituttuldu kan tanakkuan nga tuldu, en mari na vuluvulunan ya kurug nga ergo ira y Jesu Cristo nga Afu tera en ya tuldu nga me-annung kan ya kurug nga relhion,

⁴ mapparayag iggina. Awan na nga mantindian. Ikakayat na ya makitutturiya en makididdiskusion kan me-annung kan ergo ira nga kegafanan appassil, aggurungut, ammaraparakat, narakat/napot nga angngabbat,

⁵ en kanakanayun nga akkaratabbatabbag ya totolay nga narakat ya appanapanonot da, en alale nakokotan da kan ya kurug, en abbattan da kan hinnian ganansia ra megafu kan ya relhion da.

⁶ Hinnian dakal nga pammakapianan ya innia laman kan ya relhion na nu kontento iggina.

- ⁷ On, gafu ta awan nga nevulun tera kattu ne-anak tera kan ya utun lusak, en awan tera nga ivulun nattaruk nu matay tera.
- ⁸ Basta hinnian kanan en sinnun tera, kontento tera zinan ngin kan ira yan.
- ⁹ Ngam ya mayat ira nga marriku, matanag/makabok da kan tentasion, kan silu en kan aru nga narakat nga angngayat kan linaloko nga makadaral kan ira, en mamalammad kan ira kan kadaral en kawawan.
- ¹⁰ On, gafu ta, ya angngayat kan kuartu, kegafanan ngammin ya klase narakat ira, en megafu kan ya angngayat ya dudduma/karruan kan kuartu, linikuran da ya angngurug da kan y Cristo, en alale sinubutubak da ya giffutuan da pe laman kan aru nga dandam.
- ¹¹ Ngam ikaw nga tolai y Afu Dios, ibitam ngammin ira yan, en masigura ka nga mattolay kan natunung, makadios, nasimpat, en hinnian angngurug en ayat mu, en matattam ka kan ziyat.
- ¹² Kagitta atleta, kuan mu ya panda mawayyam nga massesserbi kan y Afu Dios kan ya kurug nga tuldu nga kurruan tera. Kangkamman mu ya angkat nga awan na nga panda nga nakkulan mu, en nepakammum ya angngurug mu nga y Jesus, iggina ya Cristo. en nepakammum yan kan ya paratubangan ya aru nga maggina.
- ¹³ Kan ya paningan y Afu Dios nga manolay kan ngammin, en kan ya paningan y Jesu Cristo nga nangikahi kan ya atubang y Poncio Pilato nga iggina pe laman ya Cristo, imanduk kan ikaw
- ¹⁴ kan paraparulotan mu ya dorob y Afu Dios nga awan mu nga mantia onu kapaliwatan addet kan ya annoli y Jesu Cristo nga Afu tera
- ¹⁵ nga ipesimmu na nattaruk kan ya mepangngat nga algaw y Afu Dios nga madayarayaw en isissa laman nga Mammoray, Patul ya papatul ira, en Afu ya afa-afu ira.
- ¹⁶ Iggina laman ya mari matay en maddian kan nawag nga mari awayya marannian. Awan vulvua/pulus tolai nga nakasingan kan iggina onu maka-

awayya nga maningan kan iggina. Pare zinan ta mannanayun ya kedayarayaw na en ya pakapangngua na kan awan na nga panda. Amen.

¹⁷ Ya ririku nga nemundowan ya kariku ra, imandum kan ira nga mari ra pappangas onu pattachat ya kinariku ra nga nalohon nga mapawan mamba, nu azzi y Afu Dios zinan laman ya pammakatalakkan da nga aggavukat ya palad na nga mangiddan kan ngammin nga makapayayat kan ittera.

¹⁸ Imandum pay kan ira nga maka-angngua ra kan napia, en pakarruan da ya napia nga kukukuan da nga ira yan ya mebilang kan kariku ra, en kan pakarruan da ya iddan da, en mangibillay ra.

¹⁹ Kannia kanakanayun nga angngua ra kan ira yan, alale arimanan da ya kariku ra kan langit nga mebilang kan napia nga angngiparan da kan ya mappanget, tase kangkamman da ya kurug nga napia nga attolay.

²⁰ Timoteo, immuhuran mu ya ergo y Afu Dios nga nekatalak kan ikaw, en ibitam ya ergo nga mari mepangngat kan y Afu Dios en ya akkitturiya ya totolay nga mangabbat kan hinnian ammu ra, ngam awan mamba.

²¹ On, gafu ta hinnian dudduma nga makkahi kan hinnian yan nga pakakammu kan ira, ngam pinanawan da mamba ya kurug nga kurruan tera. Pare zinan ta hinnian kan ikayu ya allak y Afu Dios.

2 Timoteo

2 Timoteo 1

- 1** Yakan y Pablo nga apostol y Jesu Cristo megafu kan ya uray y Afu Dios segun kan ya netabba na nga iddan na ya angat nga hinnian/asan kan y Jesu Cristo.
- 2** Natturak nak kan ikaw, Timoteo, nga ibilang ku kan ideddukan ku nga anak ku. Pare zinan ta hinnian kan ikaw ya allak, idduk en imamak nga maggafu kan y Dios Ama en y Jesu Cristo nga Afu tera.
- 3** Sesserbian ku y Afu Dios kan narenu nga konsensia kan kagitta ya kiningngua ya ginafuk ira. Mappabalat nak kan iggina megafu kan ikaw kan ya kanakanayun nga kerandamman ta ka kannia addasal ku kan kada algaw en gabi.
- 4** Nu kerandamman ku ya nepannurut ya luam, kuru ikayat ta ka nga masingan manin tase mas peba ya payayat ku.
- 5** Kerandamman ku pay ya napafutu nga angngurug mu. Kunna tian ya klase ya angngurug y Loida nga kakot mu nga unna nga nangurug en y Eunicia nga inam, en awan nga dudak nga yan ya klase ya angngurug mu pay.
- 6** Megafu kan yan, iparandam ku kan ikaw nga italakkurug mu nga iyusa ya ne-eruma nga pakapangngua nga neddan y Afu Dios kan ikaw kannia nepangnipotun ku kan ya imak kan ikaw.
- 7** On, gafu ta, ya Espiritu Santo nga neddan na kan ittera, mari na pattarkukan ittera, nu azzi iddanan na ittera kan na-espirituan nga pakapangngua, ayat en paka-awayya nga matangngallan tera ya gibbaggian tera.
- 8** Marim ipasiran gafen nga ipakammu ya me-annung kan y Jesus nga Afu tera onu yakan nga nekarsel megafu kan ya assesserbik kan iggina. Ngam makipazziyariyat ka para kan ya napia nga dumug kan ya pamasikan y Afu Dios.

⁹ Inakkulan en pinalliad na ittera tase mabbalin kan nasantuan ya katakatolay tera, mari na kan megafu kan ya kukukuan tera, nu azzi megafu kan ya gakkad na en kan ya allak nga neddan na kan ittera megafu kan y Jesu Cristo kallie peba ya nekaparatu ya mundo.

¹⁰ Nepakammu ngin ya allak na kannia neke-anak y Jesu Cristo nga mamalliad kan ittera. Inaffut na ya paka-awayya ya patay, en nepakanawag ngin kan ya napia nga dumug nga awayya tera nga matolay kan awan na nga panda.

¹¹ Sinunnak nak y Afu Dios kan apostol, minangngituldu en minangngipalappat kan yaw nga napia nga dumug.

¹² Yan ya gafu na kan mapazapaziyat nak kan kunna tiaw, ngam marik mappasiran, gafu ta ammuk nu innia ya kinurug ku, en siguradu nak nga awayya na nga tanggawan ya nekatalak ku kan iggina addet kan yan nga algaw.

¹³ Ya kurug nga ergo nga netuttulduk kan ikaw nga modelo, vuluvulunan mu kan ya angngurug en ayat nga hinnian kan y Jesu Cristo.

¹⁴ Kan ya pakapangngua ya Espiritu Santo nga makipaddian kan ittera, immuhuran mu ya napia nga nekatalak kan ikaw.

¹⁵ Ammum mamba nga ngammin ya taga probinsia ya Asia, maski ira Figelo en y Hermogenes, pinanawan dak.

¹⁶ Pare zinan ta ikallak y Afu Dios y Onesiforo en ya kabbalay na ira, gafu ta naming aru nga minang nak binisita en binanabannayan nga mari na nepasiran ya nekakawad ku,

¹⁷ nu azzi sinafataful nak kan ya panda nawayya na kattu nepallabbet na kan Roma addet zi natafulan nak.

¹⁸ Kuru ammun ya aru nga nepassesserbi na kattu kasan tera kan ya ciudad ya Efeso. Pare zinan ta ikallak y Afu Dios iggina nattaruk kan yan nga algaw.

2 Timoteo 2

- 1 Ikaw nga ibilang ku kan anak ku, mawag kan nasikan ya angngurug mu megafu kan ya allak nga hinnian/asan kan y Jesu Cristo.
- 2 En ya naginam nga netuttulduk kan ya paratubangan ya aru nga totolay, ituttuldum pay kan ya mapammakatalakkan ira nga totolay nga makapattuldu pay kan ya dudduma/karruan.
- 3 Makipazziyariyat ka kan yakan kan kagitta isa nga napia nga suddalu y Jesu Cristo.
- 4 Aggangarrian, awan nga maddaggun nga massuddalu nga moleran na ya situasion ya totolay nga mari suddalu, tase mapagustuan na ya mammoray kan iggina.
- 5 Ya atleta nga makikkontes, mari mapremiowan nu mari na vuluvulunan ya reglamento ira.
- 6 Ya kusettieru nga nabbannabannag ya mepangngat nga unna nga makalawat kan billay kan ya apit na.
- 7 Patalattappan mu ira yaw nga kayan ku, gafu ta iddan y Afu Dios kan ikaw ya pakantindim kan ngammin ira yaw.
- 8 Dandamman mu y Jesu Cristo nga nagginolay en gaka y David. Yan ya napia nga dumug nga ipalapalappat ku.
- 9 Yan ya gafu na kan napazapaziyat nak addet kan ya nekakawad ku kan kagitta isa nga kriminal, ngam mari nakawaran ya bilin y Afu Dios.
- 10 Megafu kan yan, ata-attamman ku ngammin ira yan megafu laman kan ya totolay nga pinili y Afu Dios, tase malak da ya kapalliad nga maggafu kan y Jesu Cristo en ya mannanayun nga kekapalat.
- 11 Makurug yaw nga akkayanan, "Nu netangesipat tera kan ya nepappatay na, makipattolay tera pay nattaruk kan iggina.
- 12 Nu matattam tera kan ziyariyat, makipammoray tera pay nattaruk kan iggina. Nu kayan tera nga mari tera ammu iggina, kayan na nattaruk nga mari na ammu ittera pay.

- 13 Nu mari tera mapammakatalakkan, mannanayun iggina nga mapammakatalakkan, gafu ta mari na awayya kan zi na nga kuan ya kinahi na."
- 14 Iparandam mu ira yan kan ira, en taddanan mu ira kan ya atubang y Afu Dios nga mari ra makididdiskusion kan me-annung kan ergo ira, gafu ta awan nga serbi na yan, nu azzi darallan na ya angngurug ya maggiggina ira.
- 15 Kuan mu ya panda mawayyam nga mabbalin kan makapayayat kan y Afu Dios, minattrabahu nga awan mu nga kepasiranan nga fustu ya angngituttuldum kan ya kurug nga ergo.
- 16 Arayyuan mu ya diddiskusion nga mari mepangngat kan y Afu Dios en awan da nga serbi, gafu ta ira yan ya kegafanan ya mas kanakanayun nga angngua ya totolay kan ya mari ikayat y Afu Dios.
- 17 En mawwarak ya ergo ra kan ya dudduma nga megitta kan mallabbag nga pattag. Y Himeneo en y Fileto, dua ra kan ya nangngua ira kan yan.
- 18 Linikuran da ya kurug, en kayakayan da nga nabalin ngin ya agginolay, en megafu kan yan, darallan da ya angngurug ya dudduma.
- 19 Ngam mari vulvua/pulus maguyu ya naladda nga fundasion nga pinadak y Afu Dios. Yaw ya neturak kan yan nga fundasion, en kuenta timbre na, "Ammu y Afu Dios nu di-innia ya totolay na," en, "Ya innia laman nga makkahi kan Afu na y Jesu Cristo, mawag kan panawan na ya narakat/napot."
- 20 Kan ya unag ya dakal nga balay, hinnian vulawan en pirak nga pinggan en malukung ira, en hinnian pay kayu en pila nga pinggan en malukung ira. Hinnian me-usa ira kan espesial nga ukasion, en hinnian pay me-usa ira kan kagalaw.
- 21 Nu hinnian tolai nga mappakarenu kan iggina pe laman kan ngammin nga narakat, megitta iggina kan pinggan nga espesial ya ke-usan na. Nededika en me-usa iggina kan ya paki-afuan na en siggaparan nga mangngua kan hanna laman nga napia.

²² Panawan mu ya narakat nga bisiu ira ya babbagitolay ira. Padakallan mu ira yaw nga kalidad kan ya attolem: kinatunung, angngurug, angngayat, en imamak kan ya akkikavulun mu kan ya maddasal ira kan y Afu nga narenu ya giffutuan da.

²³ Arayyuan mu ya linaloko nga dibate nga awan da nga serbi, gafu ta ammum mamba nga ira ya kegafanan ya aggurungut.

²⁴ Ya innia laman nga minasserbi kan y Afu Jesus, mawag kan mari na makiggungut, nu azzi nasimpat iggina kan ngammin nga totolay, napia nga mattuldu, mappasensia nu mapazapaziyat,

²⁵ en nasimpat nga mangorrihi kan ya manuriya ira kan iggina, aber laman nu ipamavulun y Afu Dios nga mabbabawi ra en mammuan da ya kurug,

²⁶ en mammapia ya appanapanonot da, en makatammang da kan ya silu ya diablo nga nanggafut kan ira, tase ipakapakua na kan ira ya uray na.

2 Timoteo 3

¹ Dandamman mu yaw. Lumabbet nattaruk ya azziyariyat kan ya panguzzanan nga algaw ira.

² Kan ira yan nga algaw, ayatan ya totolay ya gibbaggian da pe laman. Muyung/Mukat kuartu ra. Mappalapalagopog da. Mappakatanang da. Maka-angngua ra kan narakat/napot kan ya ikattolay ra ira. Awan nga ammaraparulot da kan ya gimmanakan da. Mari ra ammu ya mappabalat. Awan nga attalaw ra kan y Afu Dios.

³ Awan nga ayat da kan ya giffamillian da. Awan da nga angngikallak kan ya ikattolay ra. Minammaraparakat da. Mari ra matangngallan ya gibbaggian da en ya ginnonotan da. Naporay ra. Ikalussaw ra ya hanna laman nga napia.

⁴ Mari ra mapammakatalakkan. Mari ra panonotan ya pattumpalan ya kukukuan da. Mapparaparayag da. En mas ayatan da ya dibersion annekan/ngam kan y Afu Dios.

- ⁵ Vuluvulunan da ya kustumbre ra ira kan ya relihion da, ngam ilimad da ya pakapangngua na kan ya katakatolay ra. Arayyuan mu ya kunna tian ira nga totolay.
- ⁶ Hinnian/Asan dudduma/karruan kan ira yan nga totolay nga tumallung kan babalay nga mangiloholohot nga mamensi kan babbay nga nakafi ya ginnonotan da. Magulugulu ya gikkonsensian da megafu kan ya karu ya liwaliwat da. Nalohon ya kegiya ra megafu kan ya dudduma nga narakat nga akkelug da.
- ⁷ Kanakanayun nga maggilammu ra, ngam mari ra vulvua/pulus mammuan ya kurug.
- ⁸ Ira yan nga minangngilohot, tuthuriyan da ya kurug kan kagitta ya nepannuriya y Janes en y Jambres kan y Moises kattun, en linaloko ya appanapanonot da, en awan nga kuenta ya angngurug da.
- ⁹ Ngam mari ra makapassige nga mangngua kan kunna tian, gafu ta mammuan nattaruk ngammin ya totolay ya kaloko ra kan kagitta ya nammuan nga kaloko ra nga dua kattun.
- ¹⁰ Ngam ikaw, nobserbam ya tuttulduk ira, ya katakatolek, ya gakkad ku kan ya attolek, ya angngurug ku, ya appasapasensiak, ya angngayat ku, ya aggatattam ku,
- ¹¹ ya nekapazapaziyat ku, en ya nekatattazzik. Ammum ya nesissimmu kan yakan kan ira yaw nga ciudad: ya Antiokia, ya Iconio, en ya Listra, ya nekapazapaziyat ku nga inattamman ku kan ira yan. Ngam pinalliad nak y Afu Dios kan ngammin ira yan.
- ¹² Kakurruan na, mapazapaziyat tera ngammin nga mayat nga mattolay segun kan ya uray y Afu Dios kan ya neketadday tera kan y Jesu Cristo.
- ¹³ Ngam ya totolay nga narakat en minangngilohot, mabbalin da kan mas narakat, mangilohot en melohot da pay.
- ¹⁴ Ngam ikaw, isigisigem nga vulunan kan napafutu ya giniligilammum en kurruan mu, gafu ta ammun ya nattuldu ira kan ikaw.

¹⁵ Ammum pay nga namegafu peba kattu kabbing mu, netuldu ngin kan ikaw ya Sagrado nga Turak nga makapasirib kan ikaw addet kan ya kapalliad mu megafu kan ya angngurug mu kan y Jesu Cristo.

¹⁶ Ngammin ya hinnian kan ya Sagrado nga Turak, nepeturak y Afu Dios, en me-usa kannia angngituldu kan ya kurug, kannia annabarang kan ya malliwat ira, kannia appababawi kan ya mallikud ira kan ya kurug, en kannia angngituldu kan ya natunung nga attolay,

¹⁷ tase awan nga pakkurangan ya innia laman nga masserbi kan y Afu Dios, senannu siggaparan iggina nga maka-angngua kan hanna laman nga napia.

2 Timoteo 4

¹ Gafu ta hinnian/asan tera kan ya atubang y Afu Dios en y Jesu Cristo nga mamanunut nattaruk kan ngammin nga matolay en nakkakatay ira, en megafu pay ta lumabbet iggina nattaruk nga mappatul kan ittera, imanduk kan ikaw

² nga ipalapalappat mu ya ergo y Afu Dios kannay. Siggaparan ka zinan nga mangipalappat kan yan kan napia onu kan mari napia nga tiempo. Bensian mu ya totolay, ivuyam ira, pasikannan mu ya ginnonotan da, en pakanadduan mu ya pasensiam nga mattuldu.

³ On, gafu ta lumabbet nattaruk ya tiempo nga mari ikayat ya totolay nga ginan ngin ya kurug nga metuldu kan ira, nu azzi manafataful da kan aru nga mestru para kan ira pe laman nga mangituldu kan ya ganagannud nga ikayat da nga ginan.

⁴ Likuran da nattaruk ya kurug, en yan laman ya ikayat da nga ginan, ya istoria ira.

⁵ Ngam ikaw, isigem nga tangngallan ya nonot mu kan ngammin nga situasion mu, attamman mu ya azziyariyat mu, kuan mu ya annungan ya isa nga minangngipalappat kan ya napia nga dumug, en kuan mu ngammin ya annungan mu nga masserbi kan y Afu Dios.

- ⁶ Nu me-annung kan yakan, mappanget nak nga mapatay nga me-ofresi/mededika kan y Afu Dios. Luminabbet ngin ya tiempo ya appanok.
- ⁷ Kiningngua kun ya panda nawayyak nga nanuruturiya kan ya narakat/napot. Nabalín kun ya nabbonan y Afu Dios kan yakan, en natumpal kun ya kurug nga tuldu nga nekatalak kan yakan.
- ⁸ Megafu kan ira yan, hinnian narimanan nga premio nga megitta kan korona ya kinatunung nga iddan kan yakan y Afu Jesu Cristo nga natunung nga mamanunut, en iddan na yan nattaruk kan ya algaw nga ammanunut na, en mari na kan yakan laman ya meddannan, nu azzi ngammin ya mattalattaron ira kan ya annoli na.
- ⁹ Kuan mu ya panda mawayyam nga umang kan yakan insigida,
- ¹⁰ gafu ta pinanawan nak y Demas gafu ta ayatan na yaw nga nemundowan nga attolay, en minang iggina kan Tesalonica. Minang y Cresente kan ya probinsia ya Galacia en y Tito kan ya probinsia ya Dalmacia.
- ¹¹ Y Lucas laman ngin ya natalan/nabattang kan yakan. So nu angka kanniaw, sibalán/dahatan mu y Marcos en ivulun mu, gafu ta dakal ya me-uffun na kan yakan kan ya trabahuk.
- ¹² Binon ku y Tikico kan ya ciudad ya Efeso.
- ¹³ So nu angka kanniaw, ivulun mu tu lutud ya sinnun ku nga netalan ku kan y Carpo kan ya ciudad ya Troas, en ya turak ira pay, nepatalluaring ira nay nga importante nga dokumentu.
- ¹⁴ Y Alejandro nga minappanday kan rumienta nga balayang, aru ya narakat nga kiningngua na kan yakan. Y Afu Dios ya makammu nga mangibalat laman ngin kan ya kinikkingngua na.
- ¹⁵ Mappalan/Memuhud ka kan iggina, gafu ta nelot/nafulotan ya nepannuriya na kan ya ituttuldu tera.

- ¹⁶ Kattu unna nga nekahusgak, awan nga nangitadag kan yakan, ngam nakkapanawan dak ngammin. Pare zinan ta mari paliwatan y Afu Dios ira megafu kan yan.
- ¹⁷ Ngam hinnian y Afu Jesus kan yakan, en pinasikan na ya nonot ku, tase awan nga kurang ya nepakammuk, en awayya na nga, ngammin ya mari Judio ira, magina ra ira yan. En marik nasentensian nga mapatay.
- ¹⁸ Italak nak y Afu Jesus kan ngammin nga narakat, en alakan nak nattaruk kan ya pappatulan na kan langit. Pare zinan ta madayarayaw iggina kan awan na nga panda. Amen.
- ¹⁹ Diot ku kan y Priscila en y Akila, en kan y Onesiforo en kan ya kabbalay na ira.
- ²⁰ Nattalan y Erasto kan ya ciudad ya Corinto. Pinattalan ku y Trofimo kan ya ciudad ya Mileto gafu ta matakkit.
- ²¹ Kuan mu ya panda mawayyam nga umang kanniaw kallie ya tiempo lammin. Ira Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, en ngammin ya wawwahi tera kan pangurug nga hinnian kanniaw, ipedatang da ya diot da pay kan ikaw.
- ²² Pare zinan ta kanakanayun nga hinnian y Afu Jesus kan ya karalluam, en hinnian ya allak na kan ikayu ngammin.

Tito

Tito 1

- 1** Yakan y Pablo nga minasserbi kan y Afu Dios en apostol y Jesu Cristo. Nabon nak nga mamasikan kan ya angngurug ya totolay nga pinili y Afu Dios, en mamadakal kan ya pakakammu ra kan ya kurug nga tuldu nga me-annung kan ya kurug nga relihion.
- 2** Nebase ya kurruan tera kan ya agginanama tera kan angat nga awan na nga panda nga netabba y Afu Dios kallie peba ya nekaparatu ya mundo, en mari na vulvua/pulus malladdud/mabbusid.
- 3** Kattu mepangngat nga tiempo, y Afu Dios nga mamalliad kan ittera, nepakammu na ya bilin na, en nemandu na nga mekatalak kan yakan ya angngipalapalappat ku kan ya napia nga dumug kan ya totolay.
- 4** Matturak nak kan ikaw, Tito, nga kurug nga anak ku segun kan ya nepaggitta ta kan pangurug. Pare zinan ta hinnian/asan kan ikaw ya allak en imamak nga maggafu kan y Afu Dios nga Ama tera en y Jesu Cristo nga mamalliad kan ittera.
- 5** Ya gafu na kan pinattalan/pinabbatang ta ka kan ya fugu ya Creta, tase awayyam nga inggulan ya mari peba nakua ira, en manunnak ka kan lalakay ira nga panakallan kan ya iglesia kan kada babalay segun kan ya kinahik kan ikaw.
- 6** Ira yaw ya mawag kan kada isa nga panakallan: Awan na nga kapaliwatan, isa laman ya atawa na, hinnian angngurug ya anak na ira en awan nga ke-evuyatan/ke-ergowan da kan kinaloko onu kawan akkimoray ra.
- 7** On, gafu ta mawag kan awan nga kapaliwatan ya mananggaw kan ya iglesia, gafu ta iggina ya ingkargadu kan ya ipakua y Afu Dios. Mawag kan mari atanang ya anningan na kan ya baggi na, mari na nalohon nga mallussaw, mari melellaw, mari minappatapatu, mari muyung/mukat kuartu,

- ⁸ ngam minangngalaba kan bisita, minangngayat kan hanna laman nga napia, napia ya appanapanonot na, natunung, kanakanayun nga kuan na ya ikayat y Afu Dios, matangngallan na ya baggi na pe laman,
- ⁹ kanakanayun nga vulunan na ya kurug nga ergo y Afu Dios nga ituttuldu tera, tase awayya na nga pasikannan ya ginnonotan ya dudduma/karruan segun kan ya kurug nga tuldu, en ipakanawag na ya fustu nga kebalinan na kan ya manuriya ira kan yan.
- ¹⁰ Aru maitu/kelattan ya mari makimoray, nepatalluaring ya Judio ira nga mangurug kan y Jesu Cristo. Awan nga serbi ya ergowan da, en minangngilohot da.
- ¹¹ Mawag kan mapemmang da, gafu ta aru ya familia nga pagapagulluan da ya ginnonotan da kannia angngituldu ra kan ya mari mepangngat tase makakalak da kan kuartu.
- ¹² Hinnian isa nga maddian kan Creta nga profeta ra mismu nga kunna nga nakkahi, "Kanakanayun nga minalladdaladdud/minabbusubusid ya maddian ira kan Creta. Megitta ra kan naporay nga ayam. Talakag da en nelot/nafulotan ya vutut da."
- ¹³ Kurug yan nga kinahi na. Megafu kan yan, ivuyam ira, tase massikan ya angngurug da kan ya kurug,
- ¹⁴ en tase mari ra gigginan ya istorian ya Judio ira onu ya mandu ira ya totolay nga nammari kan ya kurug.
- ¹⁵ Ya totolay nga narenu ya ginnonotan da, ikuenta ra kan narenu ngammin nga ganagannud. Ngam ya totolay nga nadaping ya ginnonotan da en awan nga angngurug da, awan nga ikuenta ra kan narenu, gafu ta nadaping ya gikkonsensian en ginnonotan da.
- ¹⁶ Kayan da nga ammu ra y Afu Dios, ngam masingan kan ya kukukuan da nga mari ra ammu iggina. Mekasakay/Mekarukkut ra, awan nga ammaraparulot da, en mari ra mepangngat nga mangngua kan hanna laman nga napia.

Tito 2

- ¹ Ngam ikaw, kanakanayun nga ituldum ya mepangngat kan ya kurug nga tuldu.
- ² Tulduan mu ya lalakay ira nga mawag kan tangngallan da ya gibbaggian da pe laman, mepangngat kan mekakua ra, napia ya appanapanonot da, en napafutu ya angngurug da, ya ayat da en ya aggatattam da.
- ³ Kunna tian pay kan ya mamanakam ira nga babbay, ituttuldum kan ira nga mawag kan mattolay ra segun kan ya uray y Afu Dios, mari ra paraparakattan ya ikattolay ra ira, en mari ra minum kan aru nga daggat vunga ubas nga naporay. Mawag kan ituttuldu ra ya napia,
- ⁴ tase awayya ra nga itabatabarang kan ya mabbing ira nga babbay nga ayatan da ya gi-attawan en gi-anakan da,
- ⁵ napia zinan ya appanapanonot da, narenu ya kababay ra, tanggawan da ya gibbalayan da, nasimpat da, en minakkimoray ra kan ya gi-attawan da, tase awan nga ke-evuyatan/ke-ergowan ya ergo y Afu Dios kan narakat/napot.
- ⁶ Kunna tian pay kan ya mabbing ira nga lallaki, itabatabarang mu kan ira nga napia zinan ya appanapanonot da.
- ⁷ Ngam ikaw, kanakanayun nga kuan mu ya napia, tase mepasingan mu ya napia nga parrian da. Kannia attuldum, ipasingan mu nga narenu ya futum, en hinnian kekakuam,
- ⁸ en kurug ya ergom nga awan nga ka-uyawan, tase mapasiranan ya manuriya ira gafu ta awan nga makahi ra nga narakat nga me-annung kan ittera.
- ⁹ Kunna tian pay kan ya kohung ira, kan ngammin nga kuan da, mawag kan makimoray ra kan ya innia laman nga paki-afuan da, en payayatan da ira. Mawag kan mari ra tabbatabbahan ira,
- ¹⁰ en mari ra makkokot, tase awayya ra nga ipasingan nga mapammakatalakkan da kan ngammin, senannu kan ngammin nga kukukuan da, mepasingan da nga napia ya tuldu y Afu Dios nga mamalliad kan ittera.

- ¹¹ Nepasingan y Afu Dios ya allak na kan ngammin nga totolay, tase awayya ra mapalliad.
- ¹² Ya allak na ya mangituldu kan ittera kan likuran tera ya hanna laman nga mekontra kan y Afu Dios en ya akkelug kan ya nemundowan nga ganagannud, en mattolay tera zinan kan yaw nga tiempo nga tangngallan tera ya appanapanonot tera, natunung en nadosan ya attolay tera.
- ¹³ Kanakanayun nga kuan tera ira yan kannia attalattaron tera kan ya mapalad nga innanama tera, yan ya mekapakkapalat nga annoli y Jesu Cristo nga dakal nga Dios en mamalliad kan ittera.
- ¹⁴ Netuluk na ya nekapatay na para kan ittera, tase mapalliad na ittera kan ngammin nga narakat, en tase mapakarennuan na ittera kan ya liwaliwat tera, en mabbalin tera kan totolay na nga kuru nalappat nga maka-angngua kan napia.
- ¹⁵ Kanakanayun nga ituldum ira yan. Iyusam ya interu paka-awayyam kannia ammasikan mu kan ya ginnonotan da en kannia angngivuyam kan ira. Marim mangipasingan kan kegafanan ya aggamari ya innia laman kan ikaw.

Tito 3

- ¹ Kanakanayun nga iparandam mu kan ya wawwahi tera kan pangurug nga makimoray ra kan ya mammoray ira en ya hinnian/asan paka-awayya ra, minammarulot da, siggaparan da nga mangngua kan hanna laman nga napia,
- ² mari ra mamaraparakat kan innia laman, mari ra makiggungut, nasimpat da, en mammakakua ra kan ngammin nga totolay.
- ³ On, gafu ta maski ittera, mari tera ammu kattun ya napia, mari tera minammarulot, pinallikud da ittera kan ya kurug, en kuenta nakohung tera kan ya narakat/napot nga akkelug en maddumuruma nga appayayat. Kanakanayun nga ikayat tera kattun nga hinnian narakat nga mesimmu kan ya ikattolay tera ira, minappassapassil tera en nakkaralullussaw tera.
- ⁴ Ngam y Afu Dios nga mamalliad kan ittera, kattu nepakammu na ya allak en idduk na,

- ⁵ pinalliad na ittera, mari megafu kan ya napia nga kinikkingngua tera gafu ta natunung tera, nu azzi megafu kan ya inaggallallak na. Pinalliad na ittera kannia nekabawtiso tera kannia uli neke-anak tera en ya nepannalibahu ya Espiritu Santo kan ittera.
- ⁶ Awan nga gukud ya nepangngiddan na kan ya Espiritu Santo kan ittera, megafu kan y Jesu Cristo nga mamalliad kan ittera.
- ⁷ Kiningngua na yan tase mapatunung tera megafu kan ya allak na, en malawat tera ya angkat nga awan na nga panda nga innanaman tera.
- ⁸ Kurug ya bahu neturak ku. Ikayat ku nga itaddataddan mu ira yan kan napia kan ya mangurug ira kan y Afu Dios, tase mallallappat da nga maka-angngua kan napia. Napia ya neturak ku en pammakapianan ya totolay.
- ⁹ Ngam ibitam ya diddiskusion ira nga awan da nga serbi, ya annaraddu nga lista ya ginafu ira, ya akkitabbatabbag en ya aggurungut nga me-annung kan ya dorob, gafu ta awan nga malak kan ira yan onu serbi ra.
- ¹⁰ Nu hinnian tolai kannian nga mappagurungay kan ya mangurug ira, itabarang mu nga memmang iggina. Nu mari na ka ginan, ullian mu kayan. Nu mari na ka peba gigginan, porrian mun.
- ¹¹ Ammum nga, ya innia laman nga kunna tian, killu ya appanapanonot na, minalliwat iggina, en kondenan na iggina pe laman.
- ¹² Bonan ku y Artemas onu y Tikico kan ikaw, en so nu makalabbet ya ke-esa kan ira, kuan mu ya panda mawayyam nga umang dumafung kan yakan kan ya ciudad ya Nicopolis, gafu ta zinisidi kun nga kannay ya paddianan ku kan ya tiempo lammin.
- ¹³ Kuan mu ya panda mawayyam nga manguffun kan y Zenas nga abugadu en y Apolos, en siguraduan mu nga malak da ngammin ya mawag da.
- ¹⁴ Mawag kan gilammuan ya wawwahi tera kan pangurug nga usan da ya tiempo ra nga mattribahu kan napia, tase ira pe laman ya mamalawan kan ya mawag da kan kagalgaw, senannu hinnian serbi ya attolay ra.

¹⁵ Ngammin ya kakavulun ku kanniaw, ipe-addet da ya diot da kan ikaw. Diot ku pay kan ya wawwahi tera kan pangurug nga mangayat kan ittera. Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu Dios kan ikayu ngammin.

Filemon

Filemon 1

- 1** Medduk nga Filemon, yakan y Pablo nga presu megafu kan ya assesserbik kan y Jesu Cristo. Yakan en y Timoteo nga wahi tera kan pangurug, diot mi kan ikaw nga iddukan mi nga megitta kan ikami nga minasserbi kan y Afu Dios,
- 2** en diot mi pay kan y Apia nga wahi tera kan pangurug en kan y Arkipo nga megitta kan ikami nga kuenta suddalu y Jesu Cristo, en kan ya iglesia pay nga marammung kan ya balay nu.
- 3** Pare zinan ta hinnian/asan kan ikayu ya allak en imamak nga maggafu kan y Afu Dios nga Ama tera en kan y Jesu Cristo nga Afu tera.
- 4** Kanakanayun nga kerandamman ta ka kannia addasadasal ku, en mappabalat nak kan y Afu Dios megafu kan ikaw,
- 5** gafu ta nadumug ku ya angngurug mu kan y Afu Jesus en ya angngayat mu kan ngammin nga totolay y Afu Dios.
- 6** Idasadasal ku nga, ya angngipakammum kan ya kurruan mu, padakallan na ya pakakammu ya totolay kan ngammin nga napia nga hinnian kan ittera megafu kan ya neketadday tera kan y Cristo.
- 7** Wahi, megafu kan ya ayat mu, nelot/nafulotan ya payayat ku en nekapasikan ya nonot ku, gafu ta mabannayan ya giffutuan ya totolay y Afu Dios megafu kan ikaw.
- 8** Megafu kan ira yan, awayya na nga nagutuk/naturid/nataggad nak nga mammandu kan ikaw megafu kan ya neketadday tera kan y Jesu Cristo nga kuan mu ya mepangngat. Maski nu kunna tian nak,
- 9** megafu kan ya akka-ayat ta, ipakimallak ku kan ikaw laman ngin nga kuan mu ya ikiddok kan ikaw. Dandamman mu nga yakan y Pablo nga lalakay ngin en presu megafu kan ya nepassesserbik kan y Jesu Cristo.

- ¹⁰ Hinnian ipakimallak ku kan ikaw me-annung kan y Onesimo nga anak ku kan pangurug, gafu ta nabbalin nak kan kuenta ama na kannia kasan ku kan karsel.
- ¹¹ Mari kuru napia ya nepasserbi na kan ikaw kattun, ngam kan sangaw, nanguli ngin en nabbalin kan napia ya asserbi na kan ikaw en kan yakan pay.
- ¹² Pattollian ku iggina kan ikaw, en kuenta nepevulun ku kan iggina ya futuk,
- ¹³ maski zinan ikayat ku nga paddianan iggina be laman kan yakan kanniaw nga kuenta talim nga manguffun kan yakan kannia kasan ku kan karsel megafu laman kan ya angngituttulduk kan ya napia nga dumug.
- ¹⁴ Ngam marik ikayat nga kuan yaw nu marim bitan ipamavulun, tase ya napia nga kuan mu, marim mafersa, nu azzi megafu kan ya urem pe laman.
- ¹⁵ Maffugab ya gafu na kan awan iggina kan ikaw kan ababba nga tiempo laman, tase manoli iggina kan ikaw kan mannanayun.
- ¹⁶ Mari na kan kohung laman, ngam mas napia annek/ngam kan kohung ngin; wahim igginan kan pangurug nga medduk kan ittera, nepatalluaring kan yakan, ngam mas peba kan ikaw megafu kan ya kasan na kan ikaw en ya neketadday nu kan y Afu Jesus.
- ¹⁷ Gaggafen, nu ikuenta nak nga kagittam kan pangurug, alawatan mu iggina kan kagitta ya angngalawat mu kan yakan.
- ¹⁸ Ngam nu hinnian narakat/napot nga kiningngua na kan ikaw onu hinnian gatut na kan ikaw, yakan ya pattukian mu.
- ¹⁹ Yakan, Pablo, ya mismu matturak kan yaw kan ikaw. Yakan ya mappaga kan ikaw. Mari zinan mawag kan iparandam ku kan ikaw nga gatut mu kan yakan ya angkat mu.
- ²⁰ Gafu ta kurug yan, wahi, napia nu pagustuan nak megafu kan ya neketadday tera kan y Afu Jesus. Banabannayan mu ya futuk megafu kan ya neketadday tera kan y Cristo.

- ²¹ Kan yakan nga matturak kan yaw, mammakatalak nak nga makuam ya ikiddok kan ikaw, en mas peba kan yan, makuam.
- ²² Isa peba, ikiddok kan ikaw nga mangiparan ka kan paddianan ku, gafu ta innanaman ku nga masueltan nak megafu kan ya dasadasal nu, en makatoli nak kan ikayu.
- ²³ Y Epafra nga kavulun ku nga nekarsel megafu kan ya nepassesserbi na kan y Jesu Cristo, ipe-addet na ya diot na kan ikaw.
- ²⁴ Ira Marcos, Aristarco, Demas, en y Lucas nga katrabahuan ku, ipe-addet da pay ya diot da kan ikaw.
- ²⁵ Pare zinan ta hinnian kan ikayu ya allak y Afu Jesu Cristo.

Hebreo

Hebreo 1

- ¹ Kattun, naming aru nga nakiergo y Afu Dios kan ya ginafu tera ira nga ne-usa na ya profeta ira, en maddumuruma ya nepangngipakammu na kan ya kinahi ra.
- ² Ngam kan ira yaw nga panguzzanan nga algaw, ya Anak na ya nangipakammu kan ittera kan ya ergo na. Pinaratu y Afu Dios ya mundo megafu kan ya Anak na, en sinunnak na iggina nga nabbalin kan makakkua kan ngammin.
- ³ Iggina ya kasinnan ya nelot/nafulotan nga kekapalat y Afu Dios, en iggina ya kurug nga kegittan ya gagangay nga Kinadios y Afu Dios. Iggina ya manangngal kan ngammin nga ganagannud megafu kan ya makapangngua nga ergo na. Kattu binalin na ngammin ya mawag kan kuan na tase awayya na nga mapakarennuan ya totolay kan ya liwaliwat da, nanuttud iggina kan ya ziwanan y Afu Dios nga Katanangan kan langit.
- ⁴ Nabbalin kan mas atanang ya kekuentan na annnek/ngam kan ya anghel ira, en kunna tian pay, mas me-ekakua ya ngahan nga neddan kan iggina annnek kan ya gingngahanan da.
- ⁵ Kan ya anghel ira y Afu Dios, awan vulvua/pulus nakkayanan na kan kunna tiaw nga hinnian/asan kan ya Sagrado nga Turak, "Ikaw ya Anak ku; kan yaw nga algaw, nabbalin nak kan Amam." En kunna manin, "Yakan ya Ama na nattaruk, en iggina ya Anak ku."
- ⁶ En kattu pappangetan y Afu Dios nga bonan ya isissa nga Anak na kan ya mundo, nepeturak na yaw nga me-annung kan yan, "Ngammin ya anghel ira y Afu Dios, mawag kan dayarayawan da iggina."
- ⁷ Nu me-annung kan ya anghel na ira, yaw ya kinahi na, "Ya anghel ku ira, nu dudduma/karruan, pabbalinan ku ira kan kagitta angin en nu dudduma kan kagitta gumatagatang nga afi."

⁸ Ngam nu me-annung kan ya Anak na, yaw ya kinahi na, "O Dios, ya tronom, mannanayun kan awan na nga panda, en natunung ya ammorem kan ya totolem.

⁹ Inayat mu ya kinatunung en nekalussom ya kinamarakat. Megafu kan yan, y Afu Dios nga Dios mu, mas nepekakua na ka annek kan ya kakavulun mu, en mas dakal ya payayat nga neddan na kan ikaw annek kan ya neddan na kan ira."

¹⁰ En yaw pay ya nepeturak na, "Afu, ikaw ya namaratu kan ya mundo kattu gafagafu, en pinaratu ya imam ya langit.

¹¹ Mapawan da nattaruk, ngam mannanayun ka. Ngammin ira yan, megitta kan sinnun nga maddana.

¹² Kappilan mu ira kan kagitta ulolat, en matallian da kan kagitta ya katali ya sinnun. Ngam marim vulvua manguli, en awan nga pangultimuan ya dahun mu ira."

¹³ Kan ya anghel ira y Afu Dios, awan vulvua nakkayanan na kan kunna tiaw, "Manuttud ka kan ya ziwanan ku addet zi patulukan ku ya kontram ira kan ikaw."

¹⁴ Ngam ya anghel ira, mari ra kazze/pano espiritu nga minasserbi kan y Afu Dios? Kanakanayun nga bonan na ira nga umang manguffun kan ittera nga mapalliad.

Hebreo 2

¹ Gafu ta kurug ira yan nga bahu neturak ku, mawag gafen kan mas ginan tera ya nepakammu ira kan ittera, tase mari tera me-awawan.

² Ya dorob nga nepekahi y Afu Dios kan ya dudduma/karruan nga anghel ira kan ya ginafu tera ira, kurukurug, en kada tolay nga manuriya onu mari mamaraparulot kan yan, meddan kan iggina ya mepangngat nga kakastigo na.

- ³ Annianna/Kunnasi/Manna gafen ya pakalisi tera nattaruk kan ya kakastigo tera nu porrian tera laman ya kapalliad tera nga mekapalat? Mismu y Afu Jesus ya unna nga nangikahi kan yan nga kapalliad, en ira nay nga nakagina kan yan kan iggina, nesiguradu ra kan ittera.
- ⁴ Y Afu Dios pay, pinakurug na yan kan maddumuruma nga sennial, mekapakkapalat nga ganagannud en milagro ira nga kinikkingngua ya nangipalapalappat ira megafu kan ya pakapangngua na, en pinakurug na kannia nepangngitaned/nepangngiyantet na kan ne-eruma nga pakapangngua nga neddan ya Espiritu Santo segun kan ya uray na.
- ⁵ Mari na kan anghel ira ya sinunnak y Afu Dios nga mammoray kan ya mappanget nga mundo nga kayan mi kanniaw.
- ⁶ On, gafu ta neturak yaw kan ya Sagrado nga Turak, "Afu, kuru hanna ya tolai nga daddandamman mu iggina, onu innia pay ya anak ya tolai nga ikallak mu iggina?
- ⁷ Pinabbalin mu iggina kan mas alinak ya kekuentan na annak/ngam kan ya anghel ira kan manganannuan laman, en kabalin na, dayaw en kekakua ya nekoronam kan iggina,
- ⁸ En nekkuam/neppem ngammin ya ganagannud kan ya pammorayan na." Kannia nepangngikkua na kan ngammin nga ganagannud kan ya pammorayan ya tolai, awan vulvua/pulus gannud nga mari na nesipat kan ya pammorayan na. Ngam kan sangaw, mari tera peba masingan nga mammoray ya tolai kan ngammin nga ganagannud.
- ⁹ Ngam ya masingan tera, y Jesus nga napabbalin kan mas alinak ya kekuentan na annak kan ya anghel ira kan manganannuan laman, nakoronan iggina kan dayaw en kekakua megafu kan ya nekapazapaziyat na nga natay, tase megafu kan ya allak y Afu Dios, awayya na nga matay iggina para kan ya kada tolai.
- ¹⁰ Y Afu Dios nga namaratu en manangngal kan ngammin nga ganagannud, kannia angngiyangay na kan aru nga anak na kan langit, kepangngattan na

ya nepammabbalin na kan ya makakeddan kan ya kapalliad tera kan awan na nga pakkurangan, en pinabbalin na yan kannia nekapazapaziyat ya makakeddan.

11 Ya mamabbalin kan totolay kan nasantuan, en ittera nga mapabbalin kan nasantuan, isissa laman ya Ama tera ngammin. Megafu kan yan, mari na ipasiran nga kayan nga wawwahi na ittera.

12 Kunna, "Afu, kayakayan ku ya nekegagangem kan ya wawwahik, en kan ya paratubangan ya ammung, dayarayawan ta ka."

13 En neturak yaw pay, "Mammakatalak nak kan y Afu Dios." En neturak yaw pay, "Hinnian nak kanniaw en ya anak ira nga neddan y Afu Dios kan yakan."

14 Gafu ta hinnian daha en pattag ya gibbaggian tera nga wawwahi na nga anak ira y Afu Dios, kunna tian pay kan y Jesus, nabbalin iggina kan tolai nga negitta kan ittera tase, megafu kan ya nepappatay na, awayya na nga darallan y Satanas nga hinnian paka-awayya na kan patay,

15 en kiningngua na yan tase awayya na peba nga sueltan ittera kan ya attalaw tera kan ipappatay nga kuenta nangohung kan ittera kannia interu attolotolay tera.

16 Manamanawag nga mari na kan anghel ira ya uffunan na, nu azzi ittera nga gakagaka y Abraham.

17 Gaggafen, fersadu nga napabbalin iggina kan megitta kan ittera nga kuenta wawwahi na nga awan nga keduman na kan ya kinatolay tera, tase awayya na nga mabbalin kan mapammakatalakkan en minangngikallak nga pari nga katanangan ya kekuentan na kannia assesserbi na kan y Afu Dios, tase mapakoma ya liwaliwat ya totolay.

18 Gafu ta mismu iggina, napazapaziyat en natettention, awayya na nga moffunan ittera kannia katettention tera.

Hebreo 3

- ¹ Gaggafen, ikayu nga nasantuan nga wawwahik kan pangurug nga mesipat kan ya nelangitan nga akkul, panapanonotan nu y Jesus. Iggina ya apostol en pari kan ya angngurug tera nga katanangan ya kekuentan na.
- ² Sinunnak y Afu Dios iggina, en mapammakatalakkan iggina nga megitta kan y Moises nga natolay kattun nga napammakatalakkan kan ya balay y Afu Dios pay.
- ³ Mepangngat kan mas mekakua gafen y Jesus annek/ngam kan y Moises nga megitta pay kan ya mas kekakua ya tolai nga namatadag kan balay annek kan nay nga balay nga pinatadag na.
- ⁴ Ammu tera nga kada balay, hinnian/asan namatadag, ngam y Afu Dios ya namatadag kan ngammin nga ganagannud.
- ⁵ Y Moises, napammakatalakkan nga minasserbi kan ya balay y Afu Dios nga nangikahi kan ira kan ya pappangetan y Afu Dios nga ipakammu.
- ⁶ Ngam y Cristo, mapammakatalakkan nga Anak y Afu Dios nga makammu kan ya balay na. En ittera mismu ya balay na nu massige tera nga magutuk/maturid/mataggad en mayayat kan ya innanaman tera.
- ⁷ Ya bahu neturak ku, yan ya gafu na kan nepeturak ya Espiritu Santo yaw kattun, "Kan sangaw nga algaw, nu magina nu ya ngaral y Afu Dios,
- ⁸ mari nu pataggatan ya giffutuan nu nga megitta kan ya kinikkingngua ya ginafu nu ira kattun kannia neparrebelde ra kan nay nga tiempo nga nepammuppurba ra kan ya pasensiak kattu kasan da kan ya disierto.
- ⁹ Pinuppurba rak kan nay nga lugar maski nasingan da ya kinikkingnguak kan appattafulu kan dahun.
- ¹⁰ Megafu kan yan, nekalussok ira nay nga totolay nga natolay kan yan nga tiempo, en kinahik kan ira nga kanakanayun nga mappa-awawan ya giffutuan da, en ammari ra nga parulotan ya ipakuak kan ira.

- 11** Megafu kan ya lussok kan ira, kungku nga nangihuramento, 'Mari ra vulvua/pulus makatallung kan ya lugar nga pinaran ku nga pakipamangattan da zinan kan yakan.' "
- 12** Wawwahik ira kan pangurug, memmuhud kayu tase awan nga tolai kan ikayu nga narakat/napot ya naffutufutuan na nga mari mangurug, en mallikud iggina kan y Afu Dios nga siggamatolay.
- 13** Ngam kagalgaw, pakkarapasapasikannan nu ya ginnonotan nu panda kasan ya tiansa nu, tase awan nga tolai kan ikayu nga mapataggat ya futu na megafu kan ya angngilohot ya liwat.
- 14** On, gafu ta metadday tera kan y Cristo nu aggagafut tera ya ammakatalak tera kan iggina panda kan ya pangultimuan kan kagitta ya nepammakatalak tera kattu gafagafu.
- 15** Sangaw, itolik manin nga kayan kan ikayu yaw nga isa nga parte nga nepeturak kattun ya Espiritu Santo, "Kan sangaw nga algaw, nu magina nu ya ngaral y Afu Dios, mari nu pataggatan ya giffutuan nu kan kagitta ya kinikkingngua ya ginafu nu ira kattun kannia neparrebelde ra."
- 16** Di-innia ya totolay nga narrebelde kan y Afu Dios maski nagina ra ya ngaral na? Bakkan kazze/pano kan ira nay ngammin balalaman nga ginafu tera nga nepanaw y Moises kan Egipto?
- 17** Di-innia ya nekalussaw y Afu Dios kan appattafulu kan dahun? Bakkan kazze kan ira nay balalaman nga ginafu tera nga nalliwat nga nakkakatay kan ya disierto?
- 18** En di-innia ya ikayat y Afu Dios nga kayan kattu nehuramento na nga mari ra makatallung kan ya lugar nga pinaran na kan pamangattan da zinan? Bakkan kazze kan ira nay balalaman nga ginafu tera nga mari namaraparulot?
- 19** Gaggafen, ammu tera nga mari ra nakatallung megafu kan ya zi ra nepangngurug kan iggina.

Hebreo 4

- 1 Gaggafen, gafu ta hinnian/asan peba ya tabba y Afu Dios nga makipamangat tera kan iggina nattaruk, mattalaw tera zinan gafu ta marakat/mapot nu hinnian ke-esa kan ittera nga mari makakaddet kan yan nga pamangattan.
- 2 Hinnian napia nga dumug nga nepakammu kan ittera nga megiggitta kan ya nepakammu kan ya ginafu tera ira, ngam mari ra nammakapianan ya nagina ra gafu ta mari ra kinurug.
- 3 Ngam ittera nga mangurug ya tumallung kan yan nga pamangattan. Nepeturak na kattun kan me-annung kan ira nay nga totolay nga mari nangurug nga itolik nga kayan kanniaw, "Megafu kan ya lussok kan ira, kungku nga nangihuramento, 'Mari ra vulvua/pulus makatallung kan ya lugar nga pinaran ku nga pakipamangattan da zinan kan yakan.' " Kinahi na yan maski nabayag ngin nga nabalin nan nga pinaratu ya mundo.
- 4 Kan ya isa nga lugar kan ya Sagrado nga Turak, nepeturak na pay yaw nga me-annung kan ya mekapitu nga algaw nga kunna, "Kan ya mekapitu nga algaw, namangat y Afu Dios kabalin ngammin nga trabahu na."
- 5 En yaw peba ya isa nga nepeturak na nga itolik nga kayan, "Mari ra vulvua makatallung kan ya lugar nga pinaran ku nga pakipamangattan da zinan kan yakan."
- 6 Ira nay nga unna nga nakagina kan ya napia nga dumug, mari ra nakatallung kan nay nga lugar gafu ta mari ra pinarulot. Hinnian gafen tanakkuan ira nga mapavulunan nga tumallung.
- 7 Gaggafen, hinnian tiempo nga sinunnak y Afu Dios manin nga nakahi nga, "Kan sangaw nga algaw." Kattu nappasa ya aru nga dahun, nepeturak na kan y David yaw nga bahu nesipat ku kan yaw nga turak ku nga itolik nga kayan, "Kan sangaw nga algaw, nu magina nu ya ngaral y Afu Dios, mari nu pataggatan ya giffutuan nu."
- 8 Ya totolay nga nakkakatay kan ya disierto, negiya y Josue ya anak da ira kan yaw nga lugar, en nu yaw laman ya pamangattan nga netabba y Afu Dios

kan ira, mari na zinan nga nergo ngin kan me-annung kan tanakkuan peba nga algaw.

⁹ Hinnian peba gafen ammagat para kan ya totolay y Afu Dios nga megitta kan ya nepammangat na kabalin ya nepammaratu na kan ya mundo.

¹⁰ Ya innia laman nga tumallung kan ya pamangattan y Afu Dios, mamangat iggina pay kan ya trabahu na pe laman kan kagitta ya nepammangat y Afu Dios kan ya trabahu na pe laman.

¹¹ Kanakanayun nga kuan tera gafen ya panda mawayya tera nga tumallung kan nay nga pamangattan, senannu awan vulvua me-awawan kan kagitta ra nga mari namarulot.

¹² Ya ergo y Afu Dios, kuenta siggamatolay en hinnian efekto na, en megitta kan ispada nga mas nataram annek/ngam kan hanna laman nga ispada nga dua ya ngarab na, nga taffutan na addet zi isinna na ya karallua en ya espiritu, en isinna na ya tulutulung en ya uru-urang, en panunutan na ya panonot en ya gakkad ira ya ginnonotan tera.

¹³ Awan vulvua naparatu nga mesussuk tase mari masingan y Afu Dios, gafu ta ngammin ya ganagannud, aggavukat en awan nga matakuban tase mari masingan ya mata na nga mawag kan panabbahan tera.

¹⁴ Hinnian pari tera nga katanangan ya kekuektan na, iggina y Jesus nga Anak y Afu Dios nga minutun kan langit. Gaggafen, kangkamman tera ya angngurug tera nga ikahakahi tera.

¹⁵ On, ya pari tera nga katanangan ya kekuektan na, mari na kan pari nga mari makipattenap kan ya laray ya katakatolay tera, gafu ta maski natentasion iggina kan ngammin nga klase tentasion kan kagitta ya katentasion tera, mari na vulvua nalliwat.

¹⁶ Gaggafen, mammallad tera zinan nga umaranni kan y Afu Dios nga hinnian kan ya trono na nga minangngikallak kan ittera, tase awayya na nga meddannen tera kan allak en bendision nga manguffun kan ittera kan ya tiempo nga pakakawag tera.

Hebreo 5

- 1** Ya kada pari nga katanangan ya kekuentan na, mapili nga maggafu kan ya totolay, en matunnak nga mangibaggi/mangitadag kan ira kan ya atubang y Afu Dios, en mangiyofresi/mangidedika kan ya regeregalu ra kan y Afu Dios en kan ya aya-ayam nga mapatay megafu kan ya liwaliwat ya totolay.
- 2** Awayya na nga pasensian ira nay nga makkurang kan pakakammu en nalohon nga melohot, gafu ta maski iggina mismu, hinnian pakkafiyan na pay.
- 3** Gafu ta hinnian/asan pakkafiyan na, mawag kan mangiyofresi iggina kan y Afu Dios kan aya-ayam nga mapatay megafu kan ya mismu liwaliwat na en megafu kan ya liwaliwat ya ikattolay na pay.
- 4** Awan nga tolalay nga awayya na nga ipekakua iggina pe laman nga mabbalin kan pari nga katanangan ya kekuentan na, nu azzi y Afu Dios laman ya maka-awayya nga manunnak kan kagitta ya nepannunnak na kan y Aaron.
- 5** Kunna tian pay kan y Cristo, mari na ne-atanang iggina pe laman nga mabbalin kan pari nga katanangan ya kekuentan na, nu azzi y Afu Dios nga nanunnak kan iggina en nakkahi pay kan iggina kan yaw nga nepeturak na kattun kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Ikaw ya Anak ku, kan sangaw nga algaw, nabbalin nak kan Amam."
- 6** Nepeturak na pay yaw kan tanakkuan nga lugar kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Pari ka kan awan na nga panda kan kagitta ya kapari y Melkisedec."
- 7** Kattu nepattolay y Cristo kan ya utun rusak, kan nasikan nga ngaral nga napavulunan kan aru nga lullua, nakimemallak iggina nga naddasal kan y Afu Dios nga makelisi kan iggina kan patay, en ginina y Afu Dios iggina megafu kan ya nepakkimoray na kan y Afu Dios.
- 8** Maski Anak y Afu Dios iggina, napazapaziyat iggina, en nagilammu na nga makimoray iggina megafu kan yan.

⁹ Kattu napabbalin kan awan nga pakkurangan na, nabbalin pay iggina kan kegafanan ya awan nga panda nga kapalliad ngammin ya mamaraparulot ira kan iggina.

¹⁰ Iggina ya sinunnak y Afu Dios kan pari nga katanangan ya kekuentan na kan kagitta ya kapari y Melkisedec.

¹¹ Aru peba ya ikayat mi nga kayan kan ikayu nga me-annung kan ya kapari y Melkisedec, ngam nararriat nga mepakanawag, gafu ta nabbalin kan mabayabayag kayu nga makagilammu.

¹² Gafu ta nabayag ngin ya nepangngurug nu kan y Jesus, minattuldu kayu zinan ngin, ngam mawag nu balattan peba kan hinnian uli mangituldu kan ikayu kan ya unna nga tuldu ira kan ya ergo y Afu Dios. Ya mepangngat zinan kan ikayun, nataggat nga makan ngin, ngam mawag nu peba balattan ya gattak.

¹³ Ya innia laman nga matolay kan gattak, kuenta abbing iggina peba, en mari na kuru ammu ya tuldu nga me-annung kan ya kinatunung.

¹⁴ Ngam ya nataggat nga makan, para kan ya totolay nga manakam ya appanapanonot dan, para kan ya totolay nga pinenam da ya ginnonotan da nga mangammu kan ya padduman ya napia en ya narakat/napot, en kuan da yan megafu kan ya nepangngiyusu-usa ra kan ya ginnonotan da.

Hebreo 6

¹ Gaggafen, napia nu panawan teran ya unna nga tuldu ira nga me-annung kan y Cristo, en itunud teran nga gilammuan ya mas adalam ira nga tuldu, tase mabbalin kan mammanakam ya appanapanonot tera. Mari tera zinan itotoli ngin ya unna nga tuldu ira, nga alale mangikkua/mangippay tera kan fundasion, aggangarrian, ya tuldu nga me-annung kan abbabawi ya totolay kan ya kinikkingngua ra nga awan nga serbi, ya tuldu nga me-annung kan angngurug kan y Afu Dios,

² ya tuldu nga me-annung kan ya maddumuruma nga narelihiosowan nga kabaggu ya gibbaggian ya totolay, ya tuldu nga me-annung kan ya

narelihosowan nga kepotun ya ima kan tolay, ya tuldu nga me-annung kan ya agginolay ya nakkakatay ira nattaruk, en ya tuldu nga me-annung kan ammanunut nga awan nga panda ya resulta na.

³ Nu uray y Afu, gilammuan tera kan sangaw ya adalam nga tuldu.

⁴ Ira nay nga nanawahan ya ginnonotan dan, en nappasan dan ya regalu nga nelangitan, nalawat dan ya Espiritu Santo,

⁵ en nappasan dan ya pia ya ergo y Afu Dios en ya pakapangngua na nga megitta kan ya ipasingan na nattaruk,

⁶ nu likuran da sangaw ira yan balalaman, mari na awayya nga uli mapabbabawi ran, gafu ta ya allikud da, kuenta uli ipatak da ya Anak y Afu Dios kan kurut, en kuenta pasapasiranan da iggina manin kan ya paratubangan ya totolay.

⁷ Ya rusak, salunsuman na ya uran nga maming aru nga matanag/makabok. Nu mamatuhu kan mulumula nga napia nga makan para kan ya totolay nga mangalak kan ya vunga na, bendisionan y Afu Dios.

⁸ Ngam ya rusak nga mamatuhu kan asa-asit en kadakaddat, awan na nga serbi, en mappanget nga meged/mebanu/melunud, en ya pattumpalan na, masidug.

⁹ Medduk nga wawwahik ira kan pangurug, maski neturak mi ya kunna tian, siguradu kami nga mas napia annnek/ngam kan yan ya mapasan nu, ganagannud nga meddan kan ikayu nga resulta ya nekapalliad nu.

¹⁰ Natunung y Afu Dios, en mari na kalippanan ya kinikkingngua nu para kan iggina en ya ayat nu kan iggina nga nepasingan nu kannia nepangnguffu-uffun nu kan ya kagitta nu nga totolay na en ya paddaggunan nu peba nga ipasingan.

¹¹ Kuru ikayat mi nga ipasingan ya kada isa kan ikayu ya allallappat na addet kan ya pangultimuan, tase masiguradu nu nga malawat nu ya innanaman nu.

¹² Kuan nu yan tase mari nu mattalatalakag, nu azzi parrian nu ira nay nga totolay nga meddannan nattaruk kan ya netabba ira y Afu Dios megafu kan ya angngurug en appasensia ra.

¹³ Hinnian/Asan tabba y Afu Dios kan y Abraham, en nehuramento na nga tumpalan na. Gafu ta awan nga tanakkuan nga mas atanang ya kekuentan na annék kan iggina pe laman nga awayya na zinan nga pangihuramentowan, iggina pe laman ngin ya nangihuramentowan na

¹⁴ kattu netabba na nga kunna, "Siguradu nga bebbendisionan ta ka, en pakarruan ku ya gakagakam nattaruk."

¹⁵ Nappasapasensia y Abraham nga nattaron, en sangaw, nalawat na ya netabba y Afu Dios kan iggina.

¹⁶ Nu tolai ya mangihuramento, mangihuramento iggina kan ngahan nga mas atanang ya kekuentan na annék kan iggina pe laman, en kan ngammin nga addiskusion ya totolay, ya huramento ya isa nga tolai, pakurruan na ya kinahi na, en metumpal ya addiskusion dan.

¹⁷ Kunna tian pay gafen kan y Afu Dios. Gafu ta ikayat na nga isiguradu nga mari vulvua/pulus manguli ya uray na, en isiguradu na yan kan ya totolay nga makalawat kan ya netabba na, nesiguradu na yan kan ira kannia nepangngihuramento na kan yan.

¹⁸ Dua gafen ya mari manguli nga mari awayya malladdud/mabbusid y Afu Dios, ya nepangngitabba na en ya nepangngihuramento na. En kinahi na ira yan nga dua tase ittera nga minang nakitalak kan iggina, mas mapasikan ya ginnonotan tera kannia agginanama tera kan ya netabba na.

¹⁹ Yaw nga agginanama tera, angkla ya gikkaralluan tera nga siguradu en mari makapalit, en addetan na ya kasantuan nga kuarto kan ya unag ya dakal nga kurtina kan ya templo kan langit.

²⁰ Y Jesus ya unna nga siminallung kannay, en minang iggina kannay para kan ittera. Nabbalin iggina kan pari nga katanangan ya kekuentan na kan awan na nga panda kan kagitta ya kapari y Melkisedec.

Hebreo 7

- 1** Yaw nga Melkisedec, patul kattun kan ya ciudad ya Salem, en pari y Afu Dios nga Katanangan. Kattu luminabbet da Abraham nga naggafu kan ya nepakkiggerra ra nga nangaffut kan ya appat nga papatul en ya suddalu ra ira, zinafung y Melkisedec iggina, en binendisionan na iggina.
- 2** Neddan y Abraham kan iggina ya pakkamafulu kan ngammin. Kan unna, ya kebalittaggan ya ngahan y Melkisedec, patul kinatunung. Ya kebalittaggan ya ergo nga Salem nga ciudad nga nappatulan na, imamak. Iggina gafen ya patul imamak pay.
- 3** Awan nga neturak kan me-annung kan ya ama na, ya ina na, ya gafagafu na, ya neke-anak na onu ya nepappatay na. Massigisige ya kapari na kan kagitta ya kapari ya Anak y Afu Dios.
- 4** Panonotan nu ya katanang ya kekuentan na. Maski y Abraham nga ginafu tera, neddan na kan y Melkisedec ya pakkamafulu ya nalak da kan ya inaffut da ira.
- 5** Kan ya dorob, nemandu nga, ya gakagaka y Levi nga natunnak kan papari, ira ya maka-awayya nga mangalawat kan ya pakkamafulu ya pakkatolay ya kagitta ra nga Israelita ira, nga mismu wawwahi ra, maski kagitta ra pay nga gakagaka y Abraham.
- 6** Ngam y Melkisedec nga mari naggafu kan ya gakagaka y Levi, inalawat na ya pakkamafulu kan y Abraham, en binendisionan na iggina nga nangitabban y Afu Dios.
- 7** Awan nga duda nga, ya tolay nga atanang ya kekuentan na, iggina ya mamendision kan ya tolay nga alinak ya kekuentan na.
- 8** Nu me-annung kan ya kapari ya gakagaka y Levi, ya mangalawat ira kan pakkamafulu, tolay nga matay balalaman. Ngam nu me-annung kan ya kapari y Melkisedec, ya nangalawat kan pakkamafulu, ya neturak kan me-annung kan iggina, matolay.

- ⁹ Gaggafen, awayya na nga makahi nga maski y Levi nga nangalawat kan pakkamafulu, neddan na pay kan y Melkisedec ya pakkamafulu, en kiningngua na yan kannia nepangngiddan y Abraham kan pakkamafulu kan iggina.
- ¹⁰ On, gafu ta y Levi en ya gakagaka na, kuenta hinnian/asan da peba kan ya unag ya baggi y Abraham nga ginafu ra kattu zinafung y Melkisedec iggina.
- ¹¹ Neddan y Afu Dios ya dorob na kan ya ginafu tera ira, en mesipat kan yan ya kapari ya gakagaka y Levi. Nu awayya na zinan nga mabbalin ya totolay kan awan nga pakkurangan ya neketadday ra kan y Afu Dios megafu kan ya kapari ya gakagaka y Levi, mari mawag ngin kan hinnian peba pari nga megitta ya kapari na kan ya kapari y Melkisedec, en mari megitta ya kapari na kan ya kapari y Aaron.
- ¹² Nu matallian ya kapari, mawag kan matallian pay ya dorob.
- ¹³ Ya tolai nga kayan ku kan ira yaw nga ganagannud, isa iggina kan ya tanakkuan nga tribu, en ni isa kan yan nga tribu ya nasserbi kan ya angngiyofresian/angngidedikan.
- ¹⁴ On, gafu ta y Afu tera, nanawag nga isa iggina kan ya gakagaka y Juda, en awan nga neturak y Moises kan me-annung kan ya gakagaka na nga mappari.
- ¹⁵ En mas nanawag peba nga kurug ya bahu kinahik nu hinnian isa nga pabbalanan y Afu Dios kan pari kan kagitta y Melkisedec.
- ¹⁶ Ya gakagaka y Levi, mabbalin da kan pari megafu kan ya dorob y Afu Dios, gafu ta ya anak ira ya papari laman ya mapavulunan nga mabbalin kan pari. Ngam nabbalin y Jesus kan pari megafu kan ya pakapangngua ya angat na nga awan na nga panda.
- ¹⁷ Nanawag nga nabbalin y Jesus kan pari gafu ta neturak kattun kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Pari ka kan awan na nga panda kan kagitta ya kapari y Melkisedec."
- ¹⁸ Ya dana nga dorob, napawan gafu ta mari na makua ya mawag nga makua para kan ya totolay, en awan gafen nga serbi na,

- ¹⁹ gafu ta awan nga tolay nga mapabbalin ya dana nga dorob kan awan nga pakkurangan na kan ya neketadday na kan y Afu Dios. Imbes kan yan nga dorob, neddan kan ittera ya mas napia nga innanama, en megafu kan yan, awayya tera nga umaranni kan y Afu Dios.
- ²⁰ Nehuramento y Afu Dios kattun nga mabbalin y Cristo kan pari. Ngam ya gakagaka y Levi nga mabbalin kan papari, awan nga nehuramento na kan me-annung kan ya kapari ra.
- ²¹ Ngam kattu nepakammu na nga pabbalanan na y Cristo kan pari, hinnian nehuramento na kattun nga me-annung kan iggina, en nepeturak na kan ya Sagrado nga Turak, "Nehuramento y Afu Dios, en mari manguli ya nonot na, 'Pari ka kan awan na nga panda.' "
- ²² Gafu ta kurug yan, nabbalin y Jesus kan pakasiguraduan kan ya mas napia nga taratu y Afu Dios kan ya toloy annek/ngam kan ya dana nga taratu.
- ²³ Kan ya dana nga taratu na, aru ya matturubbat nga mabbalin kan pari gafu ta makkakatay ra balalaman, en mari ra awayya gafen nga mannayun nga mappari.
- ²⁴ Ngam y Jesus, awan nga mappatubbat kan iggina nga mappari, gafu ta matolay iggina kan awan na nga panda.
- ²⁵ Megafu kan yan, ya toloy nga umaranni kan y Afu Dios megafu kan ya angngurug da kan y Jesus, awayya na nga palliaran ira kan awan na nga panda, gafu ta matolay iggina kan awan na nga panda nga mangibaggi/mangitadag kan ittera kan y Afu Dios.
- ²⁶ Mepangngat nga kunna tiaw ya klase ya pari tera nga katanangan ya kekuentan na, nasantuan, awan na nga kapaliwatan onu mantia, neruma iggina kan ya minalliwat ira, en ne-utun iggina kan mas atanang kan langit.
- ²⁷ Mari na megitta kan ira nay nga papari kan ya dana nga dorob nga katanangan ya kekuentan da. Mari mawag ngin kan kagalaw nga mangiyofresi iggina kan ayam nga patayan na, kan unna, megafu kan ya liwaliwat na pe laman, en kabalin na, megafu kan ya liwaliwat ya toloy.

Mari mawag gafu ta kiningngua na yan kan missa laman kattu ne-ofresi na ya baggi na pe laman nga napatay, en mari uli mesimmu ngin.

28 Ya totolay nga matunnak nga mabbalin kan papari nga katanangan ya kekuentan da, papari segun kan ya dorob, hinnian pakkafiyan da. Ngam ya natunnak nga nabbalin kan pari, pari nga katanangan ya kekuentan na segun kan ya ergo nga nehuramento y Afu Dios nga napozzan kan ya dorob, iggina ya Anak na nga napabbalin kan awan nga pakkurangan na kan awan na nga panda.

Hebreo 8

1 Kan ngammin ira yaw nga paddaggunan mi nga iturak, yaw ya ikayat mi nga kayan, kunna tian ya klase ya pari tera nga katanangan ya kekuentan na. Aggatuttud iggina kan ya ziwanan ya trono y Afu Dios nga Katanangan kan langit.

2 Massesserbi iggina kan ya Kasantuan nga Kuarto, yan ya kurug nga paddianan y Afu Dios nga pinatadag na mismu, mari na kan tolai ya namatadag.

3 Kada pari nga katanangan ya kekuentan na, matunnak nga mangiyofresi/mangidedika kan y Afu Dios kan regeregalu en aya-ayam nga mapatay para kan ya totolay. Kunna tian pay gafen, mawag kan hinnian/asan iyofresi ya pari tera nga katanangan ya kekuentan na.

4 Nu hinnian peba zinan iggina kan ya utun rusak, mari na zinan pari, gafu ta hinnian papari nga mangiyofresi kan regeregalu segun kan ya dorob.

5 En ya lugar nga passerbian da, kegittan en alinaw laman ya Kasantuan nga Kuarto kan langit. Ammu tera yan gafu ta kattu mappanget y Moises nga mamatadag kan ya tolda, kunna nga nammandu y Afu Dios kan iggina, "Siguraduan mu nga ipapatadag mu ngammin kan kagitta ya modelo nga nepasingan ku kan ikaw kattu kasan mu kan ya Bakulud Sinai."

6 Ngam kakurruan na, ya passerbian nga nanunnakkan y Afu Dios kan y Jesus, mas atanang ya kekuentan na annak/ngam kan ya dana nga passerbian

ya papari, en kunna tian pay, mas napia ya bahu nga taratu y Afu Dios kan ya totolay na annék kan ya dana, gafu ta mas napia ya tabba na ira nga nebaseyan ya bahu nga taratu na annék kan ya tabba nga nebaseyan ya dana nga taratu na.

⁷ On, gafu ta, nu awan zinan nga nakkurangan na nay nga unna nga taratu na, awan zinan ngin nga gafu na kan hinnian mekaddua nga taratu na nga tali ya unna.

⁸ Nepakammu na nga hinnian nakkurangan na kattu nepeturak na yaw kattun kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Kunna y Afu Dios nga makkahi, 'Lumabbet nattaruk ya algaw ira nga mangngua nak kan bahu nga taratuk kan ya totolay ira kan ya nasion ya Israel en kan ya totolay kan ya nasion ya Juda.

⁹ Mari megitta yaw nga taratu kan ya taratuk kan ya ginafu ra ira kattun kan ya algaw nga nepangngebit ku kan ira, en negiyak ira nga nepanaw kan ya nasion ya Egipto. Ngam mari ra nesige nga vinuluvulun ya taratuk kan ira. Gaggafen, pinorrian ku ira,' kunna y Afu Dios.

¹⁰ 'Kunna tiaw ya taratuk kan ya Israelita ira so nu lumabbet ira yan nga algaw,' kunna y Afu Dios. 'Ipintak ku ya dorob ku ira kan ya ginnonotan da, en iturak ku ira yan kan ya giffutuan da. Yakan ngin ya Dios da nattaruk, en mabbalin da kan totolek.

¹¹ En mari mawag ngin kan tulduan ya innia laman ya kavulun na onu ya wahi na nga kunna nga makkahi, "Ammuan mu y Afu Dios," gafu ta ammu rak ngammin nattaruk, mamegafu kan ya kalinakkan addet kan ya katanangan kan kekuentan.

¹² Pakoman ku ira nattaruk kan ya narakat/napot nga kinikkingngua ra, en marik vulvua/pulus dandamman ya liwaliwat dan.' "

¹³ Kannia nepakkahi y Afu Dios nga hinnian bahu nga taratu, pinabbalin na kan dana ya unna. En ya taratu nga maddana en mabbalin kan awan na nga serbi, mappanget ngin nga mapawan.

Hebreo 9

- ¹ Kan ya unna nga taratu, hinnian/asan reglamento ira nga me-annung kan ya addayarayaw, en hinnian pay nasantuan nga kuarto nga nemundowan.
- ² Yan nga lugar, tolda nga pinatadag tolay. Ya unna nga kuarto na, nangahaman kan Nasantuan nga Kuarto nga dian ya kandelero, ya lamesa en ya sagrado nga pan nga ne-ofresi/nededika kan y Afu Dios nga nepotun kannian.
- ³ Kan ya likud ya mekaddua nga kurtina, hinnian kuarto nga nangahaman kan Kasantuan nga Kuarto.
- ⁴ Kan ya atubang ya mekaddua nga kurtina, hinnian ya vulawan nga angngiyofresian nga kasiduhan ya insensu, en kan ya likud ya kurtina, hinnian ya kaban nga simbulo ya taratu y Afu Dios kan ya totolay. Navukkutan ngammin ya bikat na kan vulawan. Kan ya unag ya kaban, hinnian vulawan nga balabbanga nga nekkuayan/neppayan ya dudduma/karruan nga manna, en ya baston y Aaron nga nattarengit, en ya dua nga dampet nga batu nga neturakan ya mafulu nga dorob nga taratu y Afu Dios kan ya totolay.
- ⁵ Ya takkub na yan nga kaban, nangahaman kan Tuttud Allak. Kan ya utun na, hinnian dua nga estatua kerubin nga kuenta maningan kan ya nawag y Afu Dios nga nappasingan kannay, en aggavulad ya payak da nga manglirum kan yan. Kurang ya tiempok nga mangipakanawag kan ya kebalinan ya kada isa kan ira yaw nga ganagannud.
- ⁶ Nakua ira yan nga ganagannud kan kunna tian, en kagalgaw tumallung ya papari kan ya unna nga kuarto, tase kuan da ya annungan da.
- ⁷ Ngam ya pari nga katanangan ya kekuentan na laman ya tumallung kan ya mekaddua nga kuarto, en kuan na yan kan missa laman kan kada dahun. Mawag kan mangitallung iggina kan daha ayam nga napatay nga ne-ofresi kan y Afu Dios megafu kan ya liwaliwat na pe laman en ya liwaliwat ya totolay pay nga mari ra ammu ya naliwatan da.

- ⁸ Kan yan nga reglamento, nepakammu ya Espiritu Santo nga mari peba navukatan ya dalan nga tumallung kan ya Kasantuan nga Kuarto, gafu ta hinnian peba ya unna nga kuarto.
- ⁹ Ira yan nga ganagannud, kegittan laman ya situasion tera kan yaw nga tiempo. Segun kan ira yan nga dorob, mangiyoyo-ofresi ra kan regeregalu en kan aya-ayam nga napatay nga mari mamba makapakarenu kan ya konsensia ya maddayarayaw.
- ¹⁰ Ira yan nga reglamento, me-aplika kan makan, menum en maddumuruma nga narelihiosowan nga abbaggu ra laman. Ira yan, reglamento para kan ya baggi tolai nga nemandu addet kan ya tiempo nga kapabahu ra laman.
- ¹¹ Ngam y Cristo, nabbalin ngin kan pari nga katanangan ya kekuentan na, en megafu kan iggina, hinnian napia nga ganagannud nga meddan ngin. Hinnian Nasantuan nga Kuarto nga nattallungan na nga mas atanang ya kekuentan na, en mas peba awan nga pakkurangan na nga mari pinatadag tolai, ikayat ku nga kayan, yan nga kuarto, mari na parte kan yaw nga naparatu nga mundo.
- ¹² Nakkawat iggina nga siminallung kan missa kan ya Kasantuan nga Kuarto kan langit nga nangivulun kan daha, mari na kan daha kazzing en uvvun baka nu azzi mismu ya daha na pe laman, en mari metotoli yan ngin. Megafu kan yan, mapalliad na ya totolai na kan awan na nga panda.
- ¹³ Ya baggi ya innia laman nga kuenta narelihiosowan nga mari narenu, mapabbalin kan nasantuan tase kuenta narelihiosowan nga naparrenu kannia kewarsi ya daha kazzing, ya daha baka en ya avu abbay nga baka nga nasidug.
- ¹⁴ Y Cristo, megafu kan ya mannanayun nga espiritu na, ne-ofresi na kan y Afu Dios ya baggi na pe laman nga awan vulvua/pulus diferensia na. Nu makua ya daha aya-ayam ya kuan na, yammanno ya ammakarenu ya daha y Cristo kan ya gikkonsensian tera kan ya kinikkingngua tera nga awan da nga kebalinan, tase sesserbian tera y Afu Dios nga siggamatolai.

15 Gafu ta kiningngua na yan, pinabbalin na ya bahu nga taratu y Afu Dios kan ittera kan hinnian paka-awayya na, tase ittera nga nakkulan, mabbalin kan totolay na, en malawat tera ya netabba na nga erensian tera nga awan na nga panda. On, gafu ta, ya nepappatay y Cristo, yan ya makatavvut kan ya totolay, tase mari ra makastigo megafu kan ya liwaliwat da nga kinikkingngua ra kannia kasan da kan ya paka-awayya ya dana nga taratu.

16 Nu me-annung kan ya testamento, mawag kan hinnian pamakurug nga natay ngin ya mapperensia.

17 Hinnian paka-awayya ya isa nga testamento laman nu natay ngin ya mapperensia. Awan peba nga paka-awayya na nu matolay peba iggina.

18 Yan ya gafu na kan maski ya unna nga taratu y Afu Dios, hinnian paka-awayya na megafu kan ya natturut nga daha ya isa nga natay.

19 Kabalin ya nepangngikahi y Moises kan ngammin nga mandu y Afu Dios nga hinnian kan ya dorob kan ngammin nga totolay, nangalak iggina kan isa nga panga isopo en kan dudut karneru nga nakuloran kan raggang nga negalut na kan ya pansaw ya panga isopo, nedassam na yan kan ya daha uvvun baka en daha kazzing nga nakihuan kan danum, en newarsi na yan kan ya neturakan ya dorob en kan ngammin nga totolay.

20 Kannia angngua na kan yan, kunna nga nakkahi, "Yaw ya daha ya taratu y Afu Dios nga nemandu na kan ittera."

21 En megitta pay kan ya tolda en kan ngammin nga rumienta nga me-usa kannia addayarayaw ra, winarsian na ira nay pay kan daha.

22 Kakurruan na, segun kan ya dorob, gunese ngammin nga ganagannud, mapabbalin kan narelihiosowan nga narenu megafu kan daha, en nu awan nga mapaturut nga daha, awan nga kapakoma ya liwat.

23 Ira yan nga ganagannud nga negittan ya ganagannud kan langit, mawag kan napakarennuan da kan ira yan nga seremonia. Ngam ya ganagannud mismu kan langit, ya daha nga namakarenu kan ira, mawag kan maggafu kan

ya isa nga ne-ofresi nga mas atanang ya kekuentan na annék/ngam kan aya-ayam.

²⁴ Siminallung y Cristo kan ya kurug nga Kasantuan nga Kuarto nga hinnian mismu kan langit, bakkan kan ya Kasantuan nga Kuarto nga pinatadag tolay nga megitta kan ya kurug nga kuarto, en kan sangaw, itadag na ittera kan ya atubang y Afu Dios.

²⁵ Missa kan kada dahun, tumallung ya pari nga katanangan ya kekuentan na kan ya Kasantuan nga Kuarto nga mangivulun kan daha nga iyofresi na nga bakkan kan ya daha na pe laman. Ngam y Cristo, mari mawag kan manotoli iggina nga tumallung kan ya Kasantuan nga Kuarto kan langit tase iyofresi na ya daha na pe laman kannay.

²⁶ Nu mari zinan kurug yan, namegafu kattu nekaparatu ya mundo, fersadu zinan nga naming aru nga napatay iggina. Ngam kakurruan na, kan yaw nga pangultimuan nga tiempo, missa laman nga minang iggina kan ya utun lusak, tase azzan na ya liwaliwat ya totolay megafu kan ya nepangngiyofresi na kan ya baggi na pe laman nga napatay nga mari uli mesimmu ngin.

²⁷ Natunnak nga matay ya kada tolay kan missa laman, en kabalin na, mapanunutan.

²⁸ Kunna tian pay kan y Cristo, missa laman nga ne-ofresi iggina nga nangattu kan ya liwaliwat ya napakaru nga totolay. Manoli iggina manin nattaruk, ngam mari na uli iyofresi ya baggi na pe laman megafu kan ya liwaliwat, nu azzi tase palliaran na ittera nga mattalattaron kan iggina.

Hebreo 10

¹ Ya dorob, alinaw laman ya napia nga ganagannud nga mappanget nga meddan, mari eksakto megitta kan ira yan. Megafu kan yan, ya paraparehu nga aya-ayam nga itotoli ya totolay nga iyofresi/idedika kan kada dahun segun kan yan nga dorob, mari ra vulvua/pulus mapabbalin ira nay nga umaranni kan y Afu Dios kan awan nga pakkurangan da.

- ² On, gafu ta, nu mari zinan kurug yan, mari ra kazze/pano zinan nga nemmang nga nangiyofresi kan ira nay? On, gafu ta, nu napakarennuan zinan ngin ya gikkonsensian ya maddayarayaw ira megafu kan ya nepangngiyofresi ra kan ira yan, nazza zinan ngin kan ya ginnonotan da ya pakerandam da kan ya liwaliwat da.
- ³ Ngam ira yaw nga angngiyofre- ofresi ra kan aya-ayam kan kada dahun, mangiparandam laman kan ira kan ya liwaliwat da,
- ⁴ gafu ta, ya daha baka en ya daha kazzing, mari ra vulvua/pulus mazza ya liwaliwat ya totolay.
- ⁵ Megafu kan yan, kallie y Jesus nga minang kan ya utun rusak, kinahi na yaw kan y Afu Dios nga neturak kan ya Sagrado nga Turak, "Mari na kan aya-ayam nga mapatay en regeregalu nga me-ofresi ya ikayat mu, nu azzi namaran ka kan baggi para kan yakan.
- ⁶ Aya-ayam nga me-ofresi nga masidug addet zi mabbalin kan avu en aya-ayam nga me-ofresi megafu kan ya liwaliwat, marim mapayayat kan ira yan.
- ⁷ Megafu kan yan, kinahik, 'O Afu Dios, die nak kun; minang nak kanniaw tase kuan ku ya urem, yan ya neturak nga me-annung kan yakan kan ya nalukut nga pabbibbiran.' "
- ⁸ Unna nga kinahi na yaw, "Marim ikayat onu mapayayat kan aya-ayam nga mapatay, kan regeregalu nga me-ofresi, kan aya-ayam nga me-ofresi nga masidug addet zi mabbalin kan avu, en kan aya-ayam nga me-ofresi megafu kan ya liwaliwat," maski neturak kan ya dorob nga me-ofresi ra.
- ⁹ Kunna peba nga nakkahi, "O Afu Dios, die nak kun; minang nak kanniaw tase kuan ku ya urem." Ya ikayat na nga kayan, pangultimuan y Afu Dios ya unna, tase itali na ya mekaddua.
- ¹⁰ Megafu kan yan nga uray y Afu Dios, napabbalin tera kan nasantuan kannia neke-ofresi ya baggi y Jesu Cristo kan missa laman, en mari uli mesimmu ngin.

- ¹¹ Kagalgaw hinnian/asan papari nga umang masserbi, en manotoli ra nga mangiyofresi kan paraparehu nga ofresi ira nga mari vulvua makakazza mamba kan ya liwaliwat ya totolay.
- ¹² Ngam missa laman nga ne-ofresi y Cristo ya baggi na pe laman megafu kan ya liwaliwat ya totolay, en makalannat ngin ya kiningngua na addet nattaruk, en kabalin na yan, nanuttud iggina kan ya ziwanan y Afu Dios.
- ¹³ Namegafu kan ya nepangngua na kan yan, mattalattaron iggina addet zi mapatuluk ya mangontra ira kan iggina nga alale mekkua/meppay ra kan ya gukaban ya taka na.
- ¹⁴ Megafu kan ya missa nga nepangngiyofresi na kan ya baggi na pe laman, pinabbalin na kan awan nga pakkurangan tera nga napabbalin kan nasantuan addet nattaruk.
- ¹⁵ En ya Espiritu Santo pay ya mamakapakurug kan ittera kan yan. Unna nga nepetura na,
- ¹⁶ "Kunna y Afu Dios nga nakkahi, 'Yaw ya klase ya taratuk kan ira kan ya mappanget nga algaw ira, Ipintak ku ya dorob ku ira kan ya giffutuan da, en iturak ku ira yan kan ya ginnonotan da.' "
- ¹⁷ Netunud na nga nepetura, "Ya liwaliwat da en ya nepannuriya ra ira kan ya dorob ku, marik vulvua dandamman ngin."
- ¹⁸ Gafu ta napakoma ira yan ngin, mari mawag ngin kan hinnian me-ofresi megafu kan ya liwaliwat.
- ¹⁹ Wawwahik ira, megafu kan ira yan, hinnian ammallad tera nga tumallung kan ya Kasantuan nga Kuarto kan langit megafu kan ya daha y Jesus.
- ²⁰ Nangivukat iggina kan bahu en matolay nga dalan nga madderettio kan ya likud ya kurtina, yan ya mismu baggi na nga ne-ofresi.
- ²¹ En hinnian pay pari tera nga atanang ya kekuentan na nga ingkargadu kan ya balay y Afu Dios.

²² Megafu kan ira yan, umaranni tera zinan ngin kan y Afu Dios nga napia ya giffutuan tera en napasingkal/italakkurug ya gi-angnguruhan tera, nga napakarennuan ngin ya giffutuan tera tase mazza ya narakat/napot kan ya gikkonsensian tera, en nabaggawan ngin ya gibbaggian tera kan narenu nga danum.

²³ Gaggafen, pasikannan tera ya gi-angnguruhan teran nga ikahi tera nga nebaseyan ya innanama tera nga awan nga akkunud tera, gafu ta y Afu Dios, mapammakatalakkan nga mangngua kan ya netabba na nga innanaman tera.

²⁴ En panonotan tera zinan pay nu annianna/kunnasi/manna ya akkarapasapasikan tera kan ya ginnonotan tera nga mangayat en maka-angngua kan napia.

²⁵ En mari tera zinan porrian ya aggarammung tera kan kagitta ya aggamari ya dudduma/karruan nga makiparammung, nu azzi makkarapasapasikan tera kan ya ginnonotan tera, nepatalluaring gafu ta masingan tera nga umaranni ngin ya algaw y Afu.

²⁶ Nu igakkad tera nga maka-angngua kan liwat kabalin ya nepakakammu en nepangngalawat tera kan ya kurug, awan ngin nga me-ofresi megafu kan ya liwaliwat tera.

²⁷ Yaw laman ngin ya matalan/mabattang, ya makatantalaw nga angngekspekta kan ya mappanget nga ammanunut en ya makatantalaw nga gumatagatang nga afi nga pangastigo kan ya manuriya ira kan y Afu Dios.

²⁸ Ya innia laman nga nanuriya kan ya dorob y Moises, nu hinnian dua onu tallu nga natestigu nga namakurug kan yan, napatay iggina nga awan nga kekallak na.

²⁹ Avva/Hanna ma gafen ya dammat ya kakastigo nga mepangngat kan ya innia laman nga manispresio kan ya Anak y Afu Dios, en ibilang na kan mari nasantuan ya daha y Jesus nga namabbalin kan iggina kan nasantuan segun kan ya bahu nga taratu y Afu Dios, en insultowan na ya Espiritu Santo nga minangngikallak.

- ³⁰ Ammu tera nu innia ya nakkahi kan yaw, "Kuak ya abbalat; yakan ya mangitoli." En nepeturak na peba, "Panunutan y Afu Dios ya totolay na."
- ³¹ Kuru makatantalaw ya angngastigo y Afu Dios.
- ³² Dandamman nu ya nesimmu kan ikayu kan ya nappasa ira nga algaw. Kabalin nu nga napakanawahan kan ya pakakammu nu kan y Jesus, nelot/nafulotan ya nekaturiya en nekapazapaziyat nu nga inattamman nu, ngam mari nu linikuran ya angngurug nu kan iggina.
- ³³ Nu dudduma, no-oyaw en napazapaziyat kayu kan ya paratubangan ya maru, en nu dudduma, nakipazziyat kayu kan ya wawwahi nu kan pangurug nga napasana da pay ya kunna tian.
- ³⁴ Ikayat ku nga kayan, nekallak nu ya nekarsel ira, en kattu ginarut ya totolay ya kukua nu, nassige kayu nga nayayat gafu ta ammu nu nga hinnian mas nangina en mannanayun nga kukua nu ira nga mari awayya nga magarut.
- ³⁵ Gafu ta ammu nu yan, mari nu pawanana ya ammakatalak nu, gafu ta dakal nattaruk ya tali na.
- ³⁶ Mawag kan mattam kayu, tase makua nu ya uray y Afu Dios, en malawat nu nattaruk ya netabba na.
- ³⁷ On, gafu ta nepeturak y Afu Dios kattun kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Kan manganannuan laman, ya mappanget nga umang, lumabbet ngin kan mari mabayag.
- ³⁸ Ya natunung nga tolek, matolay megafu kan ya angngurug na. Ngam nu mallikud iggina, marik mapayayat kan iggina."
- ³⁹ Ngam ittera, kurug nga mari tera mesipat kan ira nay nga mallikud kan y Afu Dios en me-infiernu, nu azzi mesipat tera kan ira nay nga hinnian angngurug da, en mapalliad gafen ya gikkaralluan da.

Hebreo 11

- ¹ Ya angngurug, yan ya ammakatalak kan ya ganagannud nga mennanaman en ya pakasiguraduan kan ya ganagannud nga mari peba masingan.
- ² Nepakammu y Afu Dios nga hinnian/asan dudduma/karruan kan ya ginafu tera ira nga nakapagustu kan iggina megafu kan ya angngurug da.
- ³ Megafu kan angngurug, mammuan tera nga pinaratu y Afu Dios ya mundo megafu kan ya ergo na, en ya ganagannud nga masingan, naparatu nga nangiyusa kan ganagannud nga mari masingan.
- ⁴ Megafu kan angngurug, ne-ofresi/nededika y Abel kan y Afu Dios kattun ya mas nakapagustu kan iggina annnek/ngam kan ya ne-ofresi y Cain nga wahi na, en megafu kan yan, nebilang y Afu Dios kan natunung y Abel, en nepakammu na yan kannia nepangngalawat na kan ya regalu na. En megafu kan ya angngurug na, maski natay iggina kattun, kuenta mergo peba iggina.
- ⁵ Megafu kan angngurug, mari natay y Enoc, nu azzi inalak y Afu Dios iggina kan langit, en mari ra nasingan igginan. Kallie ya nekalak na, nepakammu kan iggina nga napagustuan y Afu Dios kan iggina.
- ⁶ Nu awan nga angngurug, mari awayya nga mapagustuan y Afu Dios, gafu ta, ya innia laman nga umang kan iggina, mawag kan kurruan na nga hinnian iggina en kurruan na pay nga balabalattan na ira nay nga mayat nga mangammu kan iggina.
- ⁷ Megafu kan angngurug, pinarulot y Noe ya appapalan/appemuhud y Afu Dios kan iggina kan me-annung kan ganagannud nga mari na peba nasingan, en namanday iggina kan dakadakil nga barangay nga nakapalliad kan iggina en ya kabbalay na ira pay. Megafu kan yan nga nepammarulot na, kuenta sinentensian na ya ikattolay na kan ya mundo, en nebilang y Afu Dios kan natunung iggina megafu kan ya angngurug na.
- ⁸ Megafu kan angngurug, pinarulot y Abraham y Afu Dios kattu kinahi na kan iggina nga umang iggina en ya famillia na nga maddian kan ya lugar nga pappangetan da nga alawatan nga kuenta erensian da. Pinanawan da gafen ya dian da, maski mari ra ammu ya angayan da.

⁹ Megafu kan angngurug, nakipaddian da nga kuenta dayu kan yaw nga lugar nga netabba y Afu Dios kan iggina. Naddian da kan tolda ira, en kunna tian pay ya nepaddian y Isaac nga anak na en y Jacob nga afuku na nga nangitabban pay y Afu Dios kan kunna tian.

¹⁰ Naddian da kan tolda ira gafu ta ininnanama ra nga umang da maddian nattaruk kan ya ciudad nga naladda ya fundasion na, en y Afu Dios ya napplano en namatadag kan yan.

¹¹ Megafu kan angngurug, napabbalin y Sara mismu nga atawa y Abraham kan awayya na nga mabussit, maski lupat en babakat ngin, gafu ta nekuenta na nga mapammakatalakkan y Afu Dios nga mangngua kan ya netabba na nga manak iggina.

¹² Gaggafen, maski kuenta natay ngin y Abraham gafu ta lalakay ngin, naggafu kan iggina nga isissa nga tolay ya gakagaka na nga megitta ya karu ra kan ya karu ya bittuan ira kan langit en ya ginat kan ya dappit ya bebay nga mari mabilibilang.

¹³ Ngammin ira nay nga totolay, hinnian peba angngurug da kattu nakkakatay ra. Mari ra nalawat ya netabba ira y Afu Dios, ngam nelahib da ira nay en kuenta inalawat dan kan arayyu. Minanahut da nga dayu ra en nakipaddian da laman kan ya utun lusak.

¹⁴ Ya totolay nga makkahi kan kunna tian, ipakammu ra nga, ya tafatafulan da, lugar nga awayya ra kayan kan kua ra pe laman.

¹⁵ En nu yan zinan ya pinalappanonot da Abraham, ya lugar nga pinanawan da, hinnian tiansa ra zinan nga nanoli.

¹⁶ Imbes kan nanoli ra zinan, mas napia ya kineluhan da annak kan yan, yan ya nelangitan nga paddianan da. Gaggafen, mari mapasiranan y Afu Dios nga makahi kan Dios da, en mammuan yan gafu ta namaran iggina kan ciudad nga para kan ira.

¹⁷ Megafu kan angngurug, kattu pinurba y Afu Dios y Abraham nga iyofresi na y Isaac nga anak na kan iggina nga mapatay en masidug, y Abraham nga

nangitabban y Afu Dios, siggaparan iggina nga mangiyofresi kan ya isissa nga anak na,

18 maski dana kinahi y Afu Dios kan iggina nga kunna, "Y Isaac ya maggaka kan ya gakagakam."

19 Pinanonot na nga hinnian pakapangngua y Afu Dios nga mamaginnolay kan natay, en ya nesimmu, kuenta inalawat na iggina nga napaginnolay.

20 Megafu kan angngurug, kinahi y Isaac nga mabendisionan y Jacob en y Esau nga anak na kan me-annung kan ya mappanget.

21 Megafu kan angngurug, kattu mappanget y Jacob nga matay, kinahi na nga mabendisionan ya kada isa kan ya dua nga anak y Jose nga anak na. Nattalmad iggina kan ya baston na, en nakkumad nga naddayarayaw kan y Afu Dios.

22 Megafu kan angngurug, kattu mappanget y Jose nga matay, kinahi na ya me-annung kan ya appanaw ya Israelita ira kan ya nasion ya Egipto, en netaddan na kan ira ya makua kan me-annung kan ya ketanam ya baggi na.

23 Megafu kan angngurug, ya manak y Moises, kattu ne-anak iggina, en nasingan da nga guapo iggina, mari ra nattalaw nga nanuriya kan ya mandu ya patul kannia nepangngisussuk da kan iggina kan tallu nga vulan.

24 Megafu kan angngurug, kattu ziminakal y Moises, ne-ammari na ya kebilang na kan anak ya prinsesa nga anak y Faraon nga patul ya Egipto.

25 Mas pinili na ya akkipazziyariyat na kan ya totolay y Afu Dios annek kan ya appalappagustu na nga maka-angngua kan liwat kan manganannuan.

26 Nebilang na nga mas nangina ya kapazapaziyat na megafu kan ya Cristo annek kan ngammin nga kariku ya Egipto, gafu ta pinanonot na ya mappanget nga premio.

27 Megafu kan angngurug, mari na netalaw ya lussaw ya patul kan iggina, nu azzu napanaw iggina kan Egipto, en natattam iggina nga alale nasingan na y Afu Dios nga mari masingan.

- ²⁸ Megafu kan angngurug, pinegafanan na ya Fiesta ya Nepattalebad en ya kefulagged ya daha, tase ya minammatapatay kan ya paluntarad ira nga lallaki kan ya nasion ya Egipto, mari na tukkallan ya Israelita ira.
- ²⁹ Megafu kan angngurug, nanalan ya Israelita ira nga minang kan ya tangapingit ya Raggang nga Bebay kan kagitta annalan kan namaha nga rusak. Ngam kattu kinakkapan ya Egipcio ira nga kuan ya kunna tian, nakkalimat da.
- ³⁰ Megafu kan angngurug, natomba ya pader kan ya pallehut ya poblasion ya Jerico kabalin ya nepallelehut ya Israelita ira kan yan kan pitu nga algaw.
- ³¹ Megafu kan angngurug, mari nesipat y Rahab nga minakkipaga kan ya nekapatapatay ira nay nga kalugaran na nga mari namarulot, gafu ta inalaba en nesussuk na ya dua nga ispiya nga Israelita.
- ³² En hanna peba ya kayan ku? Kurang ya tiempok nga mangipakoli kan me-annung kan ira Gideon, Barak, Samson, Jefte, David, en y Samuel en ya kagitta na nga profeta ira pay.
- ³³ Megafu kan angngurug, inaffut da ya maddumuruma nga pappatulan; naka-angngua ra kan natunung; nalawat da ya netabba ira y Afu Dios kan ira; pinangngaritam da ya gissimukan ya leon ira;
- ³⁴ inaffut da ya pakapangngua ya afi; nakalisi ra kan ya taram ya ispada; maski nakafi ra, napasikan da; nassikan da nga nakiggerra kan ya kontra ra ira; zinaddag da ya suddalu ira nga naggafu kan tanakkuan nga nasion ira;
- ³⁵ en hinnian babbay nga hinnian minatay ra nga napaginnolay nga nalawat da. Hinnian dudduma kan ira nga napazapaziyat, ngam ne-ammari ra nga masueltan da, tase mapaginnolay ra kan mas napia nga attolay.
- ³⁶ Hinnian dudduma nga no-oyaw en nasissibatan. Hinnian dudduma nga nakadenan en nekarsel.
- ³⁷ Nabarabarad da kan batu addet zi natay ra; naganggal ya gibbaggian da nga nagaddua; napatay ra kan ispada; nappatotoyang da nga nassinnun kan

gaddang karneru en kazzing; nakkurukurang da kan ya mawag da kan ya nepakkatolay ra; napazapaziyat da; natattazzian da;

³⁸ nappatotoyang da kan disierto en kan kabakuluran, en naddian da kan kueba ira en kan avvut ira kan ya lusak. Ya totolay kan ya mundo, mari ra mepangngat nga makipaddian kan ira nay nga totolay.

³⁹ Ngammin ira yan nga totolay, nepakammu nga napagustuan y Afu Dios kan ira megafu kan ya angngurug da, ngam mari ra nalawat ya netabba na,

⁴⁰ gafu ta dana hinnian mas napia nga plano na para kan ittera, yan nga plano, mari ra mapabbalin kan awan nga pakkurangan da nu mari tera mesipat kan ira.

Hebreo 12

¹ Gafu ta nalehutan tera kan napakaru nga totolay nga namakurug kan ya angngurug da, azzan tera zinan ngin ngammin ya makagurun en liwaliwat nga mangifuwad kan ittera, en pasikannan tera ya ginnonotan tera nga mangibalin kan ya arig pareha nga atubangan tera.

² Iderettio tera ya ginnonotan tera kan y Jesus nga negafanan ya angngurug tera en mamalin kan awan nga pakkurangan na. Megafu kan ya payayat nga mappanget nga pasan na, inattamman na ya nekepatak na kan kurut en pinorrian na ya kappasiran nga nekapatay na kannay, en nanuttud igginan kan ya ziwanan ya trono y Afu Dios.

³ Panonotan nu ya nepappasensia y Jesus kan ya nepannuriya ya narakat/napot nga totolay ira kan iggina, tase mari nu molang onu makkafi kan ya angngurug nu.

⁴ Addet kan sangaw, kannia nepannuriya nu kan narakat, mari nu peba napaziyat addet kan ya atturut ya daha nu.

⁵ Nalippanan nun kazze/pano ya nepeturak y Afu Dios kattun nga pamagutuk/pamaturid/pamataggad na nga kinahi na kan ikayu nga anak na? "Anak ku, marim panonotan nga awan nga serbi ya addisiplina y Afu Dios

kan ikaw, en mari zinan makkafi ya angngurug mu kan iggina nu kastigowan na ka,

⁶ gafu ta disiplinan y Afu Dios ya ayatan na ira, en korrihian na ya kada alawatan na nga mabbalin kan anak na."

⁷ Attamman nu ya kapazapaziyat nu, gafu ta yan para kan ya kadisiplina nu. Kanakanayun nga kuan y Afu Dios kan ikayu ya megitta kan ya kuan ya isa nga ama kan ya anak na. Hinnian/Asan kazze/pano anak nga mari disiplinan ya ama na?

⁸ Nu mari nu madisiplinan kan kagitta ya addisiplina y Afu Dios kan ngammin nga kurug nga anak na, lavvag kayu, en mari na kayu kurug nga anak.

⁹ Mari na kan yan laman, hinnian gi-aman tera kan ya utun rusak nga maddisiplina kan ittera, en ikakua tera ira. Yammanno kan y Afu Dios nga Ama ya gikkaralluan tera, azzi mas zinan pakimorayan tera iggina tase matolay tera.

¹⁰ On, gafu ta ya gi-aman tera, disiplinan da ittera kan pia nga rahun segun kan ya ammu ra nga napia, ngam y Afu Dios, disiplinan na ittera para kan ya pammakapianan tera pe laman, tase mapabbalin tera kan nasantuan kan kagitta ya kinasanto na pe laman.

¹¹ Ngammin nga kadisiplina tera, siguradu nga durante kannia appasa tera kan yan, matakitan tera, en mari tera mayayat. Ngam kabalin na, ya resulta na nga kuenta vunga na kan ya totolay nga nappasa kan yan, imamak nga maggafu kan kinatunung.

¹² Gaggafen, pasikannan nu ya nabannag nga gi-iman nu en ya nakafi nga gi-aturan nu.

¹³ Piesan nu ya dalanan nu tase mari mapaltang ya pilay, nu azzi mapammapia.

- ¹⁴ Kuan nu ya panda mawayya nu nga makipemamak kan ngammin nga totolay en kan ya abbalin nu kan nasantuan, gafu ta awan nga tolay nga mari nasantuan nga makasingan kan y Afu Dios.
- ¹⁵ Mappalan/Memuhud kayu tase awan nga tolay kan ikayu nga mari makalawat kan ya allak y Afu Dios. Mappalan kayu tase mari nu mabbalin kan megitta kan mula nga mattuhu nga napet, en makakeddan kan kagulugulu ya ginnonotan ya totolay, en megafu kan yan, mapabbalin ya maru kan mari nasantuan.
- ¹⁶ Mappalan kayu tase awan kan ikayu nga mamabay onu makilalaki, onu mari na makantindi kan ya ka-importante ya na-espirituan nga ganagannud kan kagitta ya kiningngua y Esau. On, gafu ta, ya katunungan na kan ya kapaluntarad na, netali na kan tangapanganan.
- ¹⁷ Ammu nu nga kabalin na yan, nekayat na nga malawat ya bendision ya ama na, ngam mari neddan ya ama na kan iggina, maski nanuruturut ya lua na kannia nepakkiddaw na, gafu ta mari nanguli ya nonot ya ama na.
- ¹⁸ Mari tera napasana ya megitta kan ya napasana ya ginafu tera ira nga minang kan ya bakulud nga matukkal en gumatagatang nga afi, kan nelot/nafulotan nga zibbat en kokopan/kallap, kan nasikan nga angin,
- ¹⁹ kan guni trumpeta, en kan ngaral nga nakiergo kan ira. Kattu nagina ra ira nay, nepakimallak da nga awan ngin nga kayan na derettio kan ira.
- ²⁰ Mari ra nattamman ya istriktu nga mandu na kan ira, "Nu hinnian makatukkal onu makabatay kan yaw nga bakulud, maski ayam, mawag kan mabarabarad kan batu addet zi matay."
- ²¹ En gafu ta kuru makatantalaw ya nasingan da, maski y Moises, kunna nga nakkahi, "Mamilpig nak kan ya talok."
- ²² Imbes kan yan, ya napasana tera, minang tera kan ya Bakulud Sion, kan ya siudad y Afu Dios nga siggamatolay, yan ya Jerusalem nga hinnian kan langit, kan minarivu nga anghel nga masseleselebra,

²³ kan ya iglesia nga anak ira y Afu Dios nga ibilang na kan paluntarad na nga nelista ya gingngahanan tera kan langit, kan y Afu Dios nga mamanunut kan ngammin nga totolay nattaruk, kan ya karallua ira ya natunung nga totolay nga napabbalin kan awan nga pakkurangan da,

²⁴ kan y Jesus nga nangiddan kan paka-awayya ya bahu nga taratu y Afu Dios kan ittera nga totolay na, en kan ya nefulagged nga daha y Jesus nga mas napia ya ikayat nga kayan ya daha na annek/ngam kan ya ikayat nga kayan ya daha y Abel.

²⁵ Mappalan kayu kannia zi nu aggiggina kan ya makiergo kan ikayu. On, gafu ta, ira nay nga ginafu tera nga ne-ammari ra nga ginina y Moises nga nanabarang kan ira kan ya utun lusak, mari ra nakalisi kan ya nekakastigo ra, yammanno gafen kan ittera, azzi mas mari tera makalisi kan ya kakastigo tera nu iyammari tera nga ginan ya naggafu kan langit nga manabarang kan ittera.

²⁶ Kattu neddan y Afu Dios ya dorob na, ginuyag ya ngaral na ya lusak. Ngam kan sangaw, kunna nga nangitabba "Missa peba nga guyaggan ku, mari kan ya lusak laman, nu azzi maski ya langit pay."

²⁷ Ya ergo na, "Missa peba," nepakammu na nga mapawan ya ganagannud nga maguyag, ira yan ya pinaratu na, ngam ya mari maguyag, mannanayun.

²⁸ Gaggafen, mappabalat tera kan y Afu Dios, gafu ta mesipat tera kan pappatulan nga mari maguyag, en kannia appabalat tera, dayarayawan tera iggina nga makapagustu kan iggina kannia ammakakua en attalaw tera.

²⁹ On, gafu ta ya Dios tera, afi nga mangufut.

Hebreo 13

¹ Ikayu nga maggurwahi kan pangurug, massige kayu nga makkara-aya-ayat.

² Dandamman nu nga mangalaba kayu kan totolay nga mari nu inamammu. On, gafu ta kattun, hinnian/asan dudduma/karruan nga nangalaba kan totolay nga mari ra inamammu, en mari ra ammu nga anghel ira balattan ya inalaba ra.

- ³ Dandamman nu ira nay nga nekarsel nga alale netangekarsel kayu pay kan ira. Dandamman nu pay ira nay nga matattazzian nga alale matattazzian kayu pay.
- ⁴ Mawag kan mekakua ya attangabalay, en mawag kan narenu ya aggatawa, gafu ta panunutan y Afu Dios ya innia laman nga mamabay onu makilalaki.
- ⁵ Parayyuan nu kan ya ginnonotan nu ya angngayat nu kan kuartu, en kontento kayu zinan kan ya hinnian kan ikayu. On, gafu ta nepeturak y Afu Dios kattun nga kunna, "Mari ta ka vulvua/pulus panawan onu porrian."
- ⁶ Awayya tera gafen nga mammakatalak nga makkahi, "Y Afu Dios ya manguffun kan yakan, gaggafen, marik mattalaw. Hanna gafen ya makua ya innia laman kan yakan?"
- ⁷ Dandamman nu ya panakallan ira kan ikayu kattun nga unna nga nangipakammu kan ya ergo y Afu Dios kan ikayu. Panonotan nu ya resulta ya nepattolay ra, en parrian nu ya angngurug da.
- ⁸ Y Jesu Cristo, lumismu iggina balalaman kattun, kan sangaw, en kan awan na nga panda.
- ⁹ Mari nu mappelohot kan ya maddumuruma nga tanakkuan nga tuldu. Mas napia nu mapasikan ya giffutuan tera kan ya allak y Afu Dios, mari na kan ya ammaraparulot tera kan ya narelihiosowan nga reglamento ira nga me-annung kan makamakan nga awan mamba pammakapianan ya totolay nga mamaraparulot kan ira yan nga reglamento.
- ¹⁰ Hinnian angngiyofresian/angngidedikan tera, ngam ya papari nga masserbi kan ya templo segun kan ya dana nga taratu y Afu Dios, awan da nga pakawayya nga mangan kan ya hanna laman nga me-ofresi kan ya angngiyofresian tera.
- ¹¹ Kattu namatay ra kan aya-ayam tase iyangay ya pari nga katanangan ya kekuentan na nga iyofresi ya daha ra kan ya Kasantuan nga Kuarto, sinidug da ya interu gibbaggian ya aya-ayam kan ya liwan ya lugar nga naddianan da.

- ¹² Kunna tian pay, napazapaziyat y Jesus nga napatay kan ya liwan ya trangka ya ciudad, tase mismu kan ya daha na pe laman, pabbalinan na ya totolay kan nasantuan.
- ¹³ Mallawan tera gafen kan ya lugar tera nga umang kan iggina nga mesipat nga matattam kan ya ka-uyu-uyaw en katattazzi tera kan kagitta na.
- ¹⁴ On, gafu ta, kan ya utun lusak, awan nga mannanayun nga ciudad tera, ngam talattaronan tera ya ciudad nga mappanget.
- ¹⁵ Gaggafen, megafu kan y Jesus, kanakanayun nga dayarayawan tera y Afu Dios nga kuenta yan ya iyofu-ofresi tera kan iggina, yan ya angngikahakahi tera kan ya angngurug tera kan iggina nga kuenta vunga ya gibbibihan tera.
- ¹⁶ Dandamman nu nga maka-angngua kayu kan napia en mangibillay kayu kan ya hanna laman nga hinnian kan ikayu, gafu ta mapagustuan y Afu Dios kan ira yan nga arig me-ofresi kan iggina.
- ¹⁷ Paraparulotan nu ya panakallan ira kan ikayu, en makimoray kayu kan ira, gafu ta ira ya mananggaw kan ya gikkaralluan nu, en ira ya tumabbag kan y Afu Dios megafu kan ikayu, tase awayya na pay nga mayayat da nga mangngua kan yan, en mari ra marandam, gafu ta, nu mari nu kuan yan, en mari ra gafen pay mayayat kannia annabbag da kan y Afu Dios, awan nga pammakapianan nga malak nu.
- ¹⁸ Idasadasal nu ikami, gafu ta siguradu kami nga narenu ya gikkonsensian mi, gafu ta ikayat mi nga medayaw kami kan ngammin nga kukukuan mi.
- ¹⁹ Kuru ipakimallak ku kan ikayu nga kuan nu yan, tase mas mallian nak nga makatoli kan ikayu.
- ²⁰ Y Afu Dios ya paggafanan ya imamak, en ya nappaginnolay kan y Afu tera nga Jesus nga Pastor ya karneru na ira nga katanangan ya kekuentan na megafu kan ya daha na nga nangiddan kan paka-awayya ya taratu nga awan na nga panda.
- ²¹ Pare zinan ta iddan y Afu Dios kan ikayu ngammin ya napia, tase kanakanayun nga makua nu ya uray na. Pare zinan ta pabbalinan na ittera

kan makapagustu kan iggina megafu kan y Jesu Cristo. Madayarayaw iggina kan awan na nga panda. Amen.

²² Wawwahik ira, ikikkiddok kan ikayu nga mappasensia kayu nga maggina kan ya ergok nga mappagutuk/mappaturid/mappataggad kan ikayu, gafu ta pilippipia nga ergo mamba laman ya neturak ku.

²³ Ikayat ku nga mammuan nu nga napalawan ngin kan akkarselan y Timoteo nga wahi tera kan pangurug. Nu mallian iggina nga lumabbet kanniaw, ivulun ku iggina nga umang maningan kan ikayu.

²⁴ Diot mi kan ngammin nga panakallan ira kan ikayu en kan ikayu ngammin nga totolay y Afu Dios pay. Ya wawwahi tera kan pangurug nga maddian kanniaw Italia, ipedatang da pay ya diot da kan ikayu.

²⁵ Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu Dios kan ikayu ngammin. Amen.

Santiago

Santiago 1

- 1** Yakan y Santiago nga minasserbi kan y Afu Dios en y Afu Jesu Cristo. Diot ku kan ikayu nga mafulu se dua nga tribu nga nawwarawarak kan maddumuruma nga nasion.
- 2** Wawwahik ira, nu labbetan da kayu ya maddumuruma nga azziyariyat, ikuenta nu kan kurug nga payayat nu,
- 3** gafu ta ammu nu nga ya azziyariyat nu, ira yan ya kapurba ya angngurug nu, en marresulta kan aggatattam nu.
- 4** Mabbalin zinan kan awan nga pakkurangan ya resulta ya aggatattam nu, tase mammanakam en makompleto ya angngurug nu en awan nga pakkurangan nu.
- 5** Ngam nu hinnian/asan tolai kan ikayu nga makkurang kan sirib, makkiddaw iggina zinan kan y Afu Dios, gafu ta y Afu Dios, vukat ya ima na nga mangiddan kan ngammin nga totolay nga awan na nga dispresiowan, en iddan na yan kan iggina.
- 6** Ngam mawag kan hinnian angngurug na kannia akkiddaw na nga mari na madduda, gafu ta ya madduda, megitta kan danum ya bebay nga mepalapalung en me-ana-anud megafu kan ya angin.
- 7** Ya innia laman nga madduda, mari na zinan abbattan kan hinnian alawatan na kan y Afu Dios,
- 8** gafu ta dua ya panonot na, en mari na awayya nga mannayun kan ngammin nga kukukuan na ira.
- 9** Ya wahi nga pobre en alinak ya kekuentan na, mayayat iggina zinan kan ya neke-atanang ya kekuentan na.
- 10** Ya riku, mayayat zinan pay kan ya neke-alinak ya kekuentan na, gafu ta mari na mannanayun kan kagitta lappaw ya kaddat.

- ¹¹ Lumattuad ya sinag nga nelot/nafulotan ya patu na, en pallelayan na ya kaddat, en mattattak/makkabok ya lappaw na, en madaral ya kasta na. Kunna tian pay ya riku, mapawan iggina kannia sobra nga aggasigura na.
- ¹² Mapalad ya innia laman nga makakattam kan ya kapurba na, gafu ta, nu mattamman na, malawat na nattaruk ya premio nga angkat nga netabba y Afu Dios kan ya mangayat ira kan iggina.
- ¹³ Nu matentasion ya innia laman, mari na zinan kayan nga kunna, "Y Afu Dios ya nanentasion kan yakan," gafu ta mari manentasion y Afu Dios, en mari na matentasion nga mangngua kan narakat/napot.
- ¹⁴ Ngam matentasion ya innia laman kannia kelohot na en ya kalak ya nonot na megafu kan ya narakat nga akkelug na pe laman.
- ¹⁵ Sangaw, gumamut ya narakat nga akkelug na en mabbalin kan liwat, en so nu dumakal ya liwat, marresulta kan patay.
- ¹⁶ Wawwahik ira nga ideddukan ku, mari nu mappelohot.
- ¹⁷ Ngammin ya napia nga meddan en regalu nga awan na nga kurang, maggafu kan langit, kan y Dios Ama nga namaratu kan ya mangnawag ira kan langit. Mari na vulvua/pulus manguli onu mappadumuruma kan ya kukukuan na kan ya totolay.
- ¹⁸ Uru-uray na pe laman nga pinabbalin ittera kan anak na ira megafu kan ya kurug nga ergo na, tase mabbalin tera kan katanangan kan ya pinaratu na ira.
- ¹⁹ Wawwahik ira nga ideddukan ku, takkilalan nu ira yaw. Siggaparan kayu zinan nga maggina, mari nu insigida mergo, en mari nu irame mallussaw.
- ²⁰ On, gafu ta ya lussaw ya tolai, mari na matumpal ya natunung nga uray y Afu Dios.
- ²¹ Gaggafen, azzan nu ngammin ya sinapang en narakat ira, en alawatan nu kan natuluk nga nonot ya ergo y Afu Dios nga memula kan ya giffutuan nu nga makapalliad kan ikayu.

²² Kanakanayun nga parulotan nu ya ergo y Afu Dios, mari na kan ginan nu laman, gafu ta, nu ginan nu laman, ilohot nu ikayu pe laman.

²³ On, gafu ta, nu hinnian tolai nga ginan na laman ya ergo na, en mari na kanakanayun nga parulotan, megitta iggina kan tolai nga mespeho,

²⁴ en kabalin na nga mespeho, mapanaw iggina en irame na malippanan ya nasingan na.

²⁵ Ngam ya innia laman nga mamatalattap kan ya dorob nga awan na nga kurang nga manuelta kan ya totolai, en massige iggina nga mamatalattap, en mari na isa nga maggina en makkalippan, nu azzi isa iggina nga mamaraparulot, mapalad iggina kan ya hanna laman nga kukukuan na.

²⁶ Ya innia laman nga mangabbat kan relihioso iggina pe laman, ngam mari na mafuwaddan ya zila na nga mergo kan narakat, ilohot na iggina pe laman, en awan nga serbi ya karelihioso na.

²⁷ Ya karelihioso nga puro en awan nga mantia na kan ya paningan y Afu Dios nga Ama, iggina yaw: manguffun kan ulila ira en babalu nga babbay kannia azziyariyat da, en mangibita kan narakat nga attolai kan yaw nga mundo.

Santiago 2

¹ Wawwahik ira, kannia ammulun nu kan ya tuldu y Afu tera nga Jesu Cristo nga kurug nga me-ekakua, mari nu mappadumuruma.

² Aggangarrian, nu hinnian/asan dua nga tolai nga tumallung kan ya parammungan nu nga nassakklang ya isa kan vulawan en nassinnun kan nakasta, en pobre ya isa nga nassinnun kan guramemet,

³ en nu mas ikakua nu ya nassinnun kan nakasta, en nu kunnu nga makkahi kan iggina, "Manuttud ka kan yaw nga napia nga lugar," en nu kunnu nga makkahi kan ya pobre, "Manadag ka kannay laman ngin," onu kunnu nga makkahi kan iggina, "Manuttud ka kan ya datag kan ya bikat ya takak,"

- ⁴ nu kuan nu yan, mappadumuruma kayu mamba, en mabbalin kayu kan alale hues nga narakat/napot ya appanapanonot nu.
- ⁵ Wawwahik ira nga ideddukan ku, maggina kayu. Pinili y Afu Dios ya pobre ira kan yaw nga mundo nga mabbalin kan nasikan ya angngurug da, en makatallung da kan ya pappatulan nga netabba na kan ya mangayat ira kan iggina.
- ⁶ Ngam mari nu nekakua ya pobre ira. Mari kazze/pano kan ya ririku, ira ya mamazapaziyat kan ikayu kannia attolay nu en ya mangiyatubang kan ikayu kan husgadu?
- ⁷ Mari kazze kan ira ya mamaraparakat kan ya me-ekakua nga nengahan kan ikayu?
- ⁸ Napia ya kuan nu nu paraparulotan nu yaw nga dorob ya patul nga hinnian kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Ayatan mu ya ikattolem kan kagitta ya angngayat mu kan ya baggim pe laman."
- ⁹ Ngam nu mappadumuruma kayu, makaliwat kayu, en mekuenta kayu kan minannuriya kan ya dorob na.
- ¹⁰ On, gafu ta, ya innia laman nga mamaraparulot kan ngammin nga dorob ngam hinnian isa nga mari na parulotan, mabbalin kan turiyan na ngammin.
- ¹¹ On, gafu ta, ya nakkahi kan, "Marim mamabay onu makilalaki," kunna peba, "Marim mamatay." Nu marim mamabay onu makilalaki, ngam nu mamatay ka, mabbalin ka kan manuriya kan ya dorob.
- ¹² Napia zinan ya aggergo en ya katakatolay nu gafu ta mapanunutan kayu nattaruk segun kan ya dorob na nga manuelta kan ya totolay.
- ¹³ On, gafu ta awan nga allak y Afu Dios kan ya innia laman nga awan na nga allak kan ya ikattolay na. Ngam hinnian allak na kan ya innia laman nga hinnian allak na kan ya ikattolay na kannia ammanunut na kan iggina nattaruk.

- ¹⁴ Wawwahik ira, hanna ya serbi na nu kayan ya innia laman nga hinnian angngurug na, ngam awan mamba nga napia nga kuan na? Awayya na kazze nga mapalliad iggina megafu kan yan nga angngurug na?
- ¹⁵ Aggangarrian, nu hinnian isa nga wahi nu kan pangurug nga makakawag kan sinnun en makan,
- ¹⁶ en nu hinnian isa kan ikayu nga makkahi kan iggina, "Awayyam mapanaw ngin nga sigga-imamak, en pare zinan ta fustu ya patum en battug mu," ngam marim neddan kan iggina ya mawag ya baggi na, hanna ya serbi ya kinahim kan iggina?
- ¹⁷ Kunna tian pay kan ya angngurug, nu mesissa nga awan nga napia nga kuan na, natay.
- ¹⁸ Ngam hinnian sangaw makkahi, "Hinnian angngurug mu, en hinnian kukukuan ku." Ipasingan mu kan yakan ya angngurug mu nga awan nga napia nga kuan mu, en ipasingan ku kan ikaw ya angngurug ku kan ya napia nga kukukuan ku.
- ¹⁹ Mangurug ka mamba kan isissa laman y Afu Dios. Napia yan. Mangurug pay ya narakat nga espiritu ira kan yan, en mamilpilig da peba megafu kan ya talaw ra.
- ²⁰ Ikaw nga ababbaw ya appanonot mu, ikayat mu kazze nga pakurruan ku kan ikaw nga awan nga serbi ya angngurug nga awan nga napia nga kuan na?
- ²¹ Mari kazze nebilang y Afu Dios y Abraham nga ginafu tera kan natunung megafu kan ya kinikkingngua na kattu ne-ofresi/nededika na y Isaac nga anak na kan ya pangiyofresian?
- ²² Gaggafen, masingan mu nga nakipattrabahu ya kinikkingngua na kan ya angngurug na, en nabbalin ya angngurug na kan awan na nga pakkurangan megafu kan ya kinikkingngua na.
- ²³ Kannia nepangngua na kan kunna tian, natumpal ya neturak kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Nangurug y Abraham kan y Afu Dios, en

nebilang y Afu Dios kan natunung iggina megafu kan ya angngurug na." En nammuan nga iggina, kofun y Afu Dios.

²⁴ Ya kinikkingngua y Abraham, yan ya pakakammuan nu nga ibilang y Afu Dios kan natunung ya innia laman megafu kan ya napia nga kukukuan na pay, en mari megafu kan ya angngurug na laman.

²⁵ Kunna tian pay kan y Rahab nga minakkipaga nga babay kattun. Nebilang iggina kan natunung megafu kan ya kiningngua na kattu pinadulot na ya dua nga ispiya ya Israelita ira, en kinahi na kan ira nga manalan da kan tanakkuan nga dalan tase mari ra magafut.

²⁶ Nu awan ya karallua kan ya baggi, natay, en kunna tian pay, nu awan nga napia nga kuan ya angngurug, natay yan pay.

Santiago 3

¹ Wawwahik ira, mari zinan nga aru ya mabbalin kan mestru, gafu ta ammu nu nga mas istrikto ya kapanunut mi nga mestru nu malliwat kami annek/ngam kan ya dudduma/karruan nu malliwat da.

² Ittera ngammin, aru ya palliwatan tera. Nu hinnian/asan tolay nga mari malliwat kannia aggergo na, awan nga pakkurangan na, en awayya na nga magaggaddan ya interu nga baggi na.

³ En ya kabayu pay, mangikkua/mangippay tera kan rienda kan ya simuk na tase tumuluk kan ittera, en magaggaddan tera ya interu baggi na pay.

⁴ Kunna tian pay ya daddakal nga barangay ira nga hinnian bela ra. Maski daddakal en mapadalan megafu kan ya nasikisikan nga angin, megiya kan ya bilibissang/bilibissut nga timon kan maski kanna be tiaw nga ikayat ya manimon nga pabbonan kan ira yan.

⁵ Kunna tian pay ya zila, maski bilibissang laman nga parte kan ya baggi, awayya na nga ipalapalagopog ya daddakal nga ganagannud. Panonotan mu ya kadakal ya kakayuan nga masibattan kan bilibissang nga afi!

- ⁶ Megitta ya zila kan afi. Ya zila nga isa kan ya parte ira kan ya gibbaggian tera, megitta kan ya mundo nga napannu kan narakat/napot. Dapingan na ya interu nga gibbaggian tera, sibattan na ya interu nga attolay, en masibattan pay kan infiernu.
- ⁷ Ngammin ya klase ayam ira, mammanuk ira, makkarekay ira en matolay ira kan ya danum, awayya ra nga mapasimpat, en pinasimpat ngin ya totolay ira yan.
- ⁸ Ngam awan nga tolay nga makatangngal kan ya zila na pe laman. Nelot/Nafulotan ya dakkut ya zila, mari na magaggaddan en napannu kan zita nga kappatay.
- ⁹ Me-usa ya gizzilan tera kan paddayarayaw kan y Afu Dios nga Ama tera, en me-usa tera ira yan pay kan pangiged/pangilunud/pangibanu kan ya totolay nga pinaratu y Afu Dios kan kagiggitta na pe laman.
- ¹⁰ Kan isa nga simuk, mallawan ya addayarayaw en ya aggeged. Wawwahik ira, mari mepangngat ya kunna tian.
- ¹¹ Mallawan kazze/pano kan ya isa nga annit/annip ya danum nga napia ya tantam na en ya danum nga natablang? Awan!
- ¹² Wawwahik ira, awayya na kazze nga mavvunga ya kayu nga igos kan olivo onu mavvunga ya ubas kan igos? Awan! En mari na awayya nga makapalattuad ya nasin nga annit kan danum nga napia ya tantam na.
- ¹³ Innia kan ikayu ya masirib en makantindi? Mawag kan ipasingan na ya napia nga kukukuan na nga maggafu kan ya napia nga katakatolay na nga hinnian appakalinak na nga kasingannan ya sirib na.
- ¹⁴ Ngam nu hinnian kan ya giffutuan nu ya nelot nga appassil en akkelug nu nga mammoray, mari nu ilagaw nga masirib kayu, gafu ta, nu kuan nu yan, malladdud/mabbusid kayu mekontra kan ya kurug.
- ¹⁵ On, gafu ta, yan nga klase nga sirib nga bahu neturak ku, mari maggafu kan y Afu Dios, nu azzi megitta kan ya sirib ya totolay, mari na na-espirituan, nu azzi maggafu kan narakat nga espiritu.

¹⁶ On, gafu ta, kan hanna laman nga lugar nga hinnian appassil en akkelug nga mammoray, hinnian kannay pay gulugulu en ngammin nga narakat nga makamakua ira.

¹⁷ Ngam ya sirib nga maggafu kan y Afu Dios, ya unna nga kalidad na, narenu. Ya metunud peba nga kalidad, ira yaw: nemamak, nasimpat, natulutuluk, minangngikallak, maka-angngua kan napia, en mari na mappadumuruma onu appen napia/aginpipia.

¹⁸ Nu kunna tian ya aggangngua ya innia laman, natunung ngammin ya kukukuan na, en awayya na nga mapemamak ya ikattolay na. Kinatunung ya arig vunga nga apitan ya mappemamak ira nga mammula kan imamak.

Santiago 4

¹ Hanna ya kegafanan ya akkillaban nu en ya akkiggungut nu? Mari ra kazze/pano maggafu kan ya akkelug ya parte ira kan ya gibbaggian nu nga makkaratutturiya?

² Hinnian/Asan keluhan nu nga awan kan ikayu, en sangaw, mamatay kayu tase malak nu. Hinnian ikayat nu nga mari nu malak, en sangaw, makiggungut en makillaban kayu. Mari nu malak ya ikayat nu, gafu ta mari nu kiddawan kan y Afu Dios.

³ Maski makakikkiddaw kayu kan iggina, mari na mangiddan gafu ta narakat/napot ya gakkad nu, en gafu ta, ya kiddawan nu, pamagustu nu kan ikayu kan ya akkelug nu.

⁴ Ikayu nga mari mapammakatalakkan, mari nu kazze ammu nga kontran nu y Afu Dios nu vulunan nu ya aggangngua ya totolay nga mari mangurug? Ya innia laman nga mayat nga mamulun kan ira yan, pabbalinan na iggina pe laman kan kontra y Afu Dios.

⁵ Mari nu abbattan kan awan nga kebalinan ya hinnian kan ya Sagrado nga Turak nga kunna, "Nelot/Nafulotan ya ayat na nga mangavuvu kan ya espiritu nga pinaddian na kan ittera."

- ⁶ Ngam mas dakal ya allak nga iddan y Afu Dios. Ammu tera yan gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Turiyan y Afu Dios ya mappangas ira, ngam ikallak na ya mappakalinak ira."
- ⁷ Gaggafen, tumuluk kayu kan y Afu Dios. Turiyan nu ya diablo, en nu kuan nu yan, panawan na kayu.
- ⁸ Arannian nu y Afu Dios, en nu kuan nu yan, arannian na kayu pay. Ikayu nga minalliwat, baggawan nu ya gi-iman nu. Ikayu nga totolay nga dua ya appanonot nu, pakarennuan nu ya giffutuan nu.
- ⁹ Marandarandam, mattangatangit en mabbibinunga/gumuggunggul kayu. Itali nu ya aggalagalak nu kan attangatangit en ya payayat nu kan dandam.
- ¹⁰ Mappakalinak kayu kan ya atubang y Afu Dios, en iyatanang na kayu nattaruk.
- ¹¹ Wawwahik ira, mari nu makkaraparaparakat. Ya innia laman nga mamaraparakat onu mamanunut kan isa nga wahi na kan pangurug, parakattan en panunutan na ya dorob. Ngam nu panunutan mu ya dorob, marim isa ngin nga minammarulot kan ya dorob, nu azzi isa ka nga minammanunut.
- ¹² Isissa laman ya namottad kan ya dorob en ya mamanunut, iggina y Afu Dios. Iggina laman ya makapalliad en ya makakastigo. Ngam innia ka nga mamanunut kan ya ikattolem?
- ¹³ Maggina kayu, ikayu nga makkahi kan kunna tiaw, "Kan yaw nga algaw onu so nu mataruk, angkami kan nay nga ciudad, en maddian kami kannay kan tangarahun, tase maggatagatang en mallakalaku kami senannu magganansia kami."
- ¹⁴ Ngam mari nu ammu mamba ya situasion nu so nu mataruk. Hanna kazze ya gi-angattan nu? Megitta kan assub nga mappasingan kan manganannuan laman, en kabalina, mapawan.
- ¹⁵ Ngam kunnu zinan nga makkahi, "Nu ipamavulun y Afu Dios nga matolay kami, awayya mi nga makua yaw onu yan."

¹⁶ Ngam ya paddaggunan nu nga kuan, mappalapalagopog kayu megafu kan ya kapangas nu. Ngammin ya kunna tian nga appalagopog, narakat.

¹⁷ Gaggafen, ya makakammu nga mangngua kan napia, ngam mari na mamba kuan, pakaliwatan na.

Santiago 5

¹ Ikayu nga ririku, maggina kayu. Mattangatangit en mabbini binunga/gumuggungul kayu megafu kan ya ziyariyat nga mappanget nga lumabbet kan ikayu.

² Nakkadaral ngin ya kariku nu, en inangit/inangngat ya gissinnunan nu iran.

³ Natatay ya vulawan en pirak nun, en ya nepaggatatay ra, patestigu nga mekontra kan ikayu, en megitta yan kan afi nga mangufut kan ya gibbaggian nu. Nangunonud kayu kan kukua nu para kan ya panguzzanan nga algaw ira.

⁴ Ya natrabahu ira nga nangapit kan ya gikkomanan nu, zinaradarogat nu ira kan ya gittandanan da, en alale makkarakarriaw ya gittandanan da. Ya akkakkarriaw ya nangapit ira, nakakaddet kan ya daranggang/talinga y Afu Dios nga makapangngua kan ngammin.

⁵ Mappalappagustu kayu mamba kannia attolay nu kan ya utun lusak. Pinataba nu ya gibbaggian nu para kan ya kalgawan ya kakastigo nu.

⁶ Pinanunutan en nepapatay nu peba ya natunung nga tolai. Mari na nabbalat kan ikayu.

⁷ Wawwahik ira, mappasensia kayu addet kan ya annoli y Afu Jesus. Panonotan nu ya kusettieru nga mattalattaron kan ya nangina nga vunga ya mulumula na kan ya koman na. Pasensian na nga taronan ya monna en mapozzan nga uran.

⁸ Mappasensia kayu gafen pay. Pasikannan nu ya ginnonotan nu, gafu ta aranni ngin ya annoli y Afu Jesus.

⁹ Wawwahik ira, mari nu makkararerreklamo, tase mari nu mapanunutan. Aggatadag ngin ya mamanunut kan ya atubang ya puerta.

- 10 Wawwahik ira, panonotan nu ya profeta ira nga nappalapalappat megafu kan ya paka-awayya y Afu Dios kattun. Parrian nu ya nepappasensia ra nga natattam kan ziyariyat.
- 11 Kayan tera nga mapalad ya nakakattam ira. Nagina nu ya nepaggatattam y Job, en ammu nu nga napia ya kinikkingngua y Afu Dios kan iggina kabalin ya nepazziyariyat na, gafu ta minangngikallak en minakkipattenap y Afu Dios.
- 12 Wawwahik ira, unna kan ngammin, mari nu mangihuramento kan langit, kan rusak, onu kan hanna laman. "On," kunnu nu on, en "Awan," kunnu nu awan, tase mari nu makondena.
- 13 Hinnian kazze/pano tolay kan ikayu nga mazziyariyat? Maddasal iggina zinan. Hinnian kazze tolay nga mayayat? Makkansion iggina zinan kan paddayarayaw.
- 14 Hinnian kazze tolay kan ikayu nga matakit? Ipakkul na zinan ya lalakay ira nga panakallan kan ya iglesia, tase idasal da iggina, en dennuan da iggina, en ivuyat da ya ngahan y Afu Jesus.
- 15 En ya dasal ya mangurug ira, yan ya mappammapia kan ya matakit, en itoli y Afu ya pia ya gawagawayan na, en nu nalliwat iggina, pakoman na iggina.
- 16 Gaggafen, makkarakokkompable kayu kan ya liwaliwat nu, en makkaradasadal kayu tase mapammapia kayu. Nelot/Nafulotan ya pakapangngua ya dasal ya natunung nga tolay kan ya kuan na.
- 17 Y Elias kattun, tolay nga megitta kan ittera. Napafutu ya nepangngidasal na kan mari moran. Sangaw, mari noran kan tallu rahun se annam nga vulan.
- 18 Uli nedasal na kan moran, en sangaw, noran, en namatuhu ya rusak kan mulumula nga navvunga.
- 19 Wawwahik ira, nu hinnian isa kan ikayu nga nallikud kan ya kurug, en nu hinnian pay isa nga mamatoli kan iggina,

²⁰ dandamman nu nga, ya mamatoli kan ya isa nga nalliwat tase likuran na ya liwat na, palliaran na iggina kan patay, en pabbalinan na nga mapakoma ya napakaru nga liwaliwat na.

1 Pedro

1 Pedro 1

- ¹ Yakan y Pedro nga apostol y Jesu Cristo. Matturak nak kan ikayu nga pinili y Afu Dios tase mabbalin kayu kan totolay na nga maddayu nga maddian kan maddumuruma nga lugar ira kan ya probinsia ya Ponto, ya Galacia, ya Capadocia, ya Asia, en ya Bitinia.
- ² Pinili na kayu ya Dios nga Ama tera segun kan ya ammu na namegafu kattu gafagafu, en pinabbalin ya Espiritu Santo ikayu kan nasantuan tase paraparulotan nu y Jesu Cristo, en tase mapakoma ya liwaliwat nu kannia nekewarsi ya daha na. Pare zinan ta dumakal ya allak en imamak nga iddan y Afu Dios kan ikayu.
- ³ Madayarayaw ya Dios en Ama y Afu tera nga Jesu Cristo. Megafu kan ya dakal nga inaggallallak na, iniddannan na ittera kan bahu nga attolay nga kuenta uli ne-anak tera, en neddan na yan megafu kan ya nepammaginnoy na kan y Jesu Cristo, en hinnian/asan gafen siggamatolay nga agginanama tera
- ⁴ nga mangerensia kan mari madaral, awan nga mantia na, en mari manguli nga nereserba na kan langit para kan ittera.
- ⁵ Megafu kan ya angngurug tera, tanggawan ya pakapangngua y Afu Dios ittera addet zi mabalin na ya ammalliad na kan ittera, en aggaparan nga mepakammu kan ya panguzzanan ira nga algaw.
- ⁶ Megafu kan ira yan, mayayat kayu zinan, maski mafersa kayu nga mapazapaziyat kan manganannuan kan maddumuruma nga kapurba.
- ⁷ Ira yan nga kapazapaziyat nu, pamurba kan ya angngurug nu nga mas nangina annak/ngam kan vulawan nga maski napurba kan afi tase mammuan nu puro onu awan, madaral mamba. Mesimmu ira yan kan ikayu tase mammuan pay nga kurug ya angngurug nu en mabbalin kan kegafanan ya kedayaw, kekakua, en ke-atanang nu nattaruk nu manoli y Jesu Cristo.

- ⁸ Maski mari nu peba nasingan iggina, ayatan nu. Maski mari nu masingan iggina kan sangaw, kurruan nu. En ya payayat nu, mekapakkapalat nga mari me-epakanawag
- ⁹ gafu ta malawat nu nattaruk ya resulta ya angngurug nu, yan ya kapalliad ya gikkaralluan nu.
- ¹⁰ Ya me-annung kan yaw nga kapalliad, giniligilammu en pinalappanonot ya profeta ira nga nangipakammu kattun kan ya allak nga iddan y Afu Dios kan ikayu kan sangaw.
- ¹¹ Pinalappanonot da ya tiempo en ya situasion nga ikayat nga kayan ya Espiritu y Cristo nga hinnian kan ira kattu nepakammu na kan ira ya mappanget nga kapazapaziyat ya Cristo en ya netunud nga nekekapalat na.
- ¹² Ngam nepakammu na kan ira nga bakkan kan ira pe laman ya sesserbian da kan ira yan nga nepakammu na kan ira nu azzi ikayu. Ira yan nga ganagannud, nepakammu ya totolay nga nangipalapalappat kan ikayu kan ya napia nga dumug kan ya pakapangngua ya Espiritu Santo nga nabon nga naggafu kan langit. Maski ya anghel ira, ikayat da pay nga mantindian ira yaw nga ganagannud.
- ¹³ Gaggafen, preparan nu ya ginnonotan nu nga maka-angngua kan napia. Malerto kayu, en mennanama kayu kan kompleto kan ya bendision nga meddan kan ikayu nattaruk nu uli mappasingan y Jesu Cristo.
- ¹⁴ Minammarulot kayu zinan nga anak ira y Afu Dios, en mari nu vulunan ngin ya dana nga narakat/napot ira nga ikayat ya gibbaggian nu kattu mari nu peba nammuan ya kurug nga tuldu.
- ¹⁵ Ngam mawag kan mabbalin kayu kan nasantuan kan ngammin nga kukukuan nu nga megitta kan ya kinasanto y Afu Dios nga nangakkul kan ikayu.
- ¹⁶ Kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Mawag kan mabbalin kayu kan nasantuan gafu ta nasantuan nak."

¹⁷ Y Afu Dios nga kayan tera nga iggina ya Ama tera, mari na mappadumuruma nga mamanunut segun kan ya kinikkingngua ya kada isa. Gaggafen, mattolay kayu nga hinnian attalaw nu kan iggina kannia kasan nu kan ya utun rusak nga kuenta dayu.

¹⁸ Kuan nu yan gafu ta ammu nu nga mari na kan ganagannud nga madaral, aggangarrian, pirak onu vulawan, ya panavvut na kan ikayu. Kiningngua na yan tase sueltan na kayu kan ya nepattolotolay nu kattun nga awan na nga serbi nga nagilammu nu kan ya ginafu nu ira,

¹⁹ nu azzi ya panavvut na kan ikayu, yan ya nangina nga daha y Jesu Cristo nga megitta iggina kan uvvun karneru nga awan vulvua/pulus diferensia na onu mantia na.

²⁰ Kallie ya nekaparatu ya mundo, zinisidi y Afu Dios nga bonan na ya Cristo, en binon na igginan kan ya utun rusak para kan ittera kan ira yaw nga panguzzanan nga algaw.

²¹ Megafu kan iggina, mangurug tera kan y Afu Dios nga nappaginnolay en nangiddan kan kedayaw kan iggina. Gaggafen, y Afu Dios, iggina ya kurruan en innanaman tera.

²² Pinakarennuan nu ya gikkaralluan nu pe laman kannia nepammarulot nu kan ya kurug nga tuldu, en ya efekto na, napasingkal/kakkurug ya ayat nu kan ya wawwahi nu kan pangurug. Makkara-aya-ayat kayu gafen kan napia en napafutu.

²³ Uli ne-anak kayu, mari megafu kan ya manak nu nga matay mamba, nu azzi megafu kan ya siggamatolay en mannanayun nga ergo y Afu Dios nga mari madaral,

²⁴ gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ngammin ya totolay, kadakaddat ya kegittan da, en lappaw kaddat ya kegittan ngammin ya kasta ra. Mallelay ya kaddat, en mattattak/makkabok ya lappaw na,

²⁵ ngam ya ergo y Afu Dios, mannanayun kan awan na nga panda." Yan nga ergo na, yan ya napia nga dumug nga nepalalappat kan ikayu.

1 Pedro 2

¹ Gaggafen, immangan nun ya maka-angngua kan hanna laman nga narakat/napot. Azzan nun ngammin ya takit ya ginnonotan nu, ya aggappa-appen/agga-agin, ya mari napafutu, ya appassapassil en ya ammaraparakat nu.

² Ya bahu ne-anak nga abbing, ikakayat na ya massusu kan puro nga gattak. Kunna tian pay zinan kan ikayu, ikakayat nu zinan pay ya puro nga na-espirituan nga gattak, tase, megafu kan yan, mammanakam kayu, en matumpal gafen ya kapalliad nu,

³ gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Napasan nun ya inaggallallak y Afu Dios."

⁴ Umaranni kayu kan y Afu Jesus nga kuenta siggamatolay nga batu. Ne-ammari ya totolay iggina, ngam pinili y Afu Dios iggina, en nebilang na iggina kan nangina.

⁵ En ikayu pay, kuenta siggamatolay nga batu ira nga me-usa kan ya kapatadag ya na-espirituan nga balay, en mabbalin kayu kan nasantuan nga papari pay nga mangiyofresi/mangidedika kan na-espirituan nga ofresi ira nga makapagustu kan y Afu Dios megafu kan y Jesu Cristo.

⁶ On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ginan dak, hinnian/asan batu nga ikkuak/ippek kan Sion nga patunak nga napili en nangina, en ya innia laman nga mangurug kan iggina, mari vulvua/pulus mapasiranan."

⁷ Kan ittera nga mangurug, kuru nangina iggina. Ngam kan ira nay nga mari mangurug, kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya batu nga ne-ammari ya totolay nga mamatadag kan ya balay, nabbalin kan patunak."

⁸ Kunna peba kan ya tanakkuan nga lugar kan ya Sagrado nga Turak, "Batu iggina nga kesikadulan ya totolay, en batu nga katomban da." Mesikadul da gafu ta iyammari ra ya ergo y Afu Dios, en natunnak da nga mangngua kan yan.

- ⁹ Ngam ittera ya napili nga ginaka, papari ya Patul, nasantuan nga nasion, en totolay nga kua y Afu Dios, tase ipakapakammu tera ya mekapakkapalat nga kukukuan y Afu Dios. Inakkulan na ittera nga mapanaw kan ya kokopan/kallap, en antera maddian kan ya mekapakkapalat nga nawag na.
- ¹⁰ Kattun, mari na kayu totolay y Afu Dios, ngam kan sangaw, totolay na kayun. Kattun, mari na kayu nekallak, ngam kan sangaw, nekallak na kayun.
- ¹¹ Ideddukan ku ira nga kuenta dayu en istrangheru kan yaw nga mundo, ikiddok kan ikayu nga tangngallan nu ya narakat ira nga ikayat ya gibbaggian nu nga ira yan ya kuenta manggerra kan ya gikkaralluan nu.
- ¹² Mawag kan napia ya kukukuan nu kan ya paratubangan ya mari mangurug ira tase, maski paraparakattan da kayu kan sangaw, dayarayawan da y Afu Dios megafu kan ya napia nga kukukuan nu nga masingisingan da, en kuan da yan nattaruk kan ya algaw nga allabbet na kan ya totolay na.
- ¹³ Megafu kan y Afu, tumuluk kayu kan ngammin nga hinnian paka-awayya ra kan ya totolay; kan ya emperador nga katanangan ya paka-awayya na,
- ¹⁴ en kan ya gubernador ira nga sinunnak na, tase kastigowan da ya innia laman nga maka-angngua kan narakat, en ipekakua ra ya innia laman nga maka-angngua kan napia.
- ¹⁵ On, gafu ta, ya ikayat y Afu Dios, megafu kan ya napia nga kukukuan nu, mapemmang nu ya awan nga kebalinan nga ergo ya totolay nga awan da nga ginnonotan.
- ¹⁶ Totolay kayu nga mari kohung, ngam mari nu iyusa ya zi nu kakohung nga panallab nu kannia angngua nu kan narakat, nu azzi mattolay kayu nga minasserbi kan y Afu Dios.
- ¹⁷ Ikakua nu ngammin ya totolay; ayatan nu ya wawwahi nu ira kan pangurug; mattalaw kayu kan y Afu Dios, en ikakua nu ya emperador.
- ¹⁸ Ikayu nga minasserbi, makimoray kayu kan ya gi-amowan nu en mammakakua kayu kan ira, mari laman kan ya minangngikallak en nasimpat ira, nu azzi maski kan ya naporay ira pay.

¹⁹ On, gafu ta mapagustuan y Afu Dios kan ya innia laman nu attamman na ya katattazzi na maski awan na nga liwat, en kuan na yan gafu ta ammu na nga yan ya ikayat y Afu Dios nga kuan na.

²⁰ Hinnian kazze/pano kedayawan nu, nu attamman nu ya kakastigo nu megafu kan ya narakat nga kiningngua nu? Awan! Ngam nu attamman nu ya katattazzi nu kannia angngua nu kan napia, mapayayat y Afu Dios kan ikayu.

²¹ Yan ya nangakkulan y Afu Dios kan ittera, gafu ta natattazzian y Cristo para kan ya pammakapianan tera. Kiningngua na yan tase parrian tera iggina nga ehemplo.

²² Kunna kan ya Sagrado nga Turak nga me-annung kan iggina, "Mari na vulvua/pulus nalliwat, en awan vulvua laddud/busid nga nallawan kan ya simuk na."

²³ Kattu inuyu-uyaw ra iggina, mari na nabbalat nga nanguyaw. Kattu pinazapaziyat da iggina, mari na nanantalaw, nu azzi nammakatalak iggina kan y Afu Dios nga natunung ya ammanunut na kan ya totolay.

²⁴ Y Cristo, kinattu na mismu ya liwaliwat tera kannia nekepatak na kan kurut, tase kuenta matay tera nga masueltan kan ya liwaliwat tera, en mattolay tera nga maka-angngua kan natunung. Megafu kan ya biad na ira, napammapia tera.

²⁵ On, gafu ta kattun, negitta tera kan karneru nga nappa-awawan, ngam kan sangaw, nabbira teran nga minang kan y Jesus nga pastor tera en minannangngal kan ya gikkaralluan tera.

1 Pedro 3

¹ Ikayu nga babbay, makimoray kayu kan ya gi-attawan nu tase, nu hinnian/asan kan ira nga mari peba nangurug kan ya ergo y Afu Dios, mabensi ra balalaman megafu kan ya napia nga katakatolay nu. On, gafu ta, maski awan nga makahi nu kan ira,

² masingan da ya katakatolay nu nga natunung en minammakakua kayu.

- ³ Ya appaguapa nu, mari zinan kan ya kasinnan nu laman, aggangarrian, ya ammakappia nu kan ya gi-ahukan nu, ya angngikkua/angngippay nu kan vulawan nga adornu, en ya assinnun nu kan nakakkasta,
- ⁴ nu azzi ya paguapan nu, yan ya giffutuan nu nga mari masingan kan nasimpat en nemamak nga katakatolay, gafu ta, ya kaguapa nga kunna tiaw ya klase na, mari manguli, en nelot/nafulotan ya ngina na kan ya paningan y Afu Dios.
- ⁵ Kunna tian ya nepappaguapa ya nasantuan nga babbay nga natolay kattun nga nanginnanama kan y Afu Dios, en nakimoray ra kan ya gi-attawan da.
- ⁶ Kunna tian pay ya kinikkingngua y Sara, minammarulot kan y Abraham, en "afu" ya aggakkul na kan iggina. Kuenta gakagaka na kayu nu napia ya kukukuan nu, en nu mari nu mattalaw kan hanna laman nga pattalawan.
- ⁷ Kunna tian pay kan ikayu nga lallaki nga hinnian gi-attawan nu, kannia attolay nu nga metadday kan ya gi-attawan nu, panonotan nu ya pammakapianan da. Ikakua nu ira nga mas nakafi ya gibbaggian da annak/ngam kan ikayu nga parehu kayu nga meddannen kan ya angkat nga regalu y Afu Dios. Kuan nu ira yan tase awan nga makagurun kan ya dasadasal nu.
- ⁸ Kan pangultimuan, ikayu ngammin, mattangesa zinan ya ginnonotan nu; ya kada isa kan ikayu, makipattenap; makkara-aya-ayat kayu nga kuenta maggurwahi; makkara-alla-allak kayu, en mappakalinak kayu.
- ⁹ Mari nu balattan kan narakat/napot ya narakat nga makua kan ikayu, onu tabbahan kan narakat ya narakat nga kayan da kan ikayu. Imbes kan yan, ikiddaw nu lahud kan y Afu Dios kan bendisionan na ira, gafu ta yan ya nangakkulan y Afu Dios kan ikayu. Kuan nu yan tase mabendisionan kayu pay.
- ¹⁰ On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Ya innia laman nga mayat nga mayayat kannia attolay na, en mayat nga napia ya algaw ira nga

mapasapasan na, mawag kan tangngallan na ya zila na pe laman tase mari na mergo kan narakat en ya bibig na tase mari ra mergo kan pangilloko.

11 Mawag kan likuran na ya narakat, en kanakanayun nga kuan na ya napia. Mawag kan tafulan na ya akkipemamak na kan ya ikattolay na, en kuan na yan kan napafutu,

12 gafu ta tanggawan y Afu Dios ya natunung ira, en ginan na ya dasadasal da, ngam kontran na ira nay nga maka-angngua kan narakat."

13 Innia kazze/pano ya manattazzi kan ikayu nu nalappat kayu nga maka-angngua kan napia?

14 Ngam maski mapazapaziyat kayu megafu kan ya angngua nu kan napia, mabendisionan kayu. Mari nu italaw ya manantalaw ira kan ikayu, en mari nu mavurung.

15 Ngam dayarayawan nu y Cristo nga Afu nu kan ya giffutuan nu. En kanakanayun nga siggaparan kayu nga tumabbag kan ya innia laman nga mamovut kan ikayu kan me-annung kan ya agginanama nu.

16 Kuan nu yan kan simpat en ammakakua, en kan narenu nga konsensia, tase mapasiranan ira nay nga manguyaw en mamaraparakat kan ikayu kan me-annung kan ya napia nga pangapangngua nu megafu kan ya neketadday nu kan y Cristo.

17 Mas napia nu mapazapaziyat kayu megafu kan ya angnga-angngua nu kan napia annak kan mapazapaziyat kayu megafu kan ya angnga-angngua nu kan narakat nu yan ya uray y Afu Dios.

18 On, gafu ta mismu y Cristo, napaziyat nga napatay megafu kan ya liwaliwat tera kan missa laman, en mari mawag kan uli mesimmu yan. Napatay ya natunung para kan ittera nga mari natunung, tase me-angay na ittera kan y Afu Dios. Napatay ya baggi na, ngam natolay ya karallua na.

19 Ya karallua na, minang nangipalappat kan ya karallua ira nga hinnian kan akkarselan.

²⁰ Ira yan ya gikkaralluan ya totolay kattun nga mari namarulot kan ya ergo y Afu Dios, maski pinasensia na ira kannia nepattaron na kan ya abbabawi ra kan ya algaw ira nga nepammanday y Noe kan ya dakadakal nga barangay. Pilippipia ra, walu laman nga totolay, ya napalliad megafu kan ya danum.

²¹ Kunna tian pay kan ya nekabawtiso nu, pinalliad na kayu, mari megafu kan ya nepangngazza nu kan daping kan ya gibbaggian nu, nu azzi megafu kan ya nepangngikiddaw nu kan y Afu Dios kan pakarennuan na ya gikkonsensian nu megafu kan ya nepagginolay y Jesu Cristo.

²² Minutun iggina kan langit, en hinnian igginan kan ya ziwanan y Afu Dios. Ya anghel ira, ya hinnian paka-awayya ra, en ya hinnian pakapangngua ra, tumuluk da kan iggina.

1 Pedro 4

¹ Kurug nga napazapaziyat ya baggi y Cristo kattun. Ikayu gafen pay, pasikannan nu ya ginnonotan nu nga megitta kan iggina, gafu ta, ya innia laman nga napazapaziyat ya baggi na, linikuran nan ya alliwat.

² Gaggafen, pasikannan nu ya ginnonotan nun, tase kannia kasan nu peba nga matolay kan ya utun rusak, mari nu mattolay ngin segun kan ya narakat/napot ira nga ikayat ya totolay kan yaw nga mundo nu azzi segun kan ya uray y Afu Dios.

³ Makalannat ngin ya tiempo nga nepappagustu nu nga naka-angngua kan ya ganagannud nga ikayat nga kuan ya totolay nga mari makakammu kan y Afu Dios. Kattun, nattolay kayu kan kinadaping, kan narakarakat nga akkelug nu, aggillellaw, narakat nga addibidibersion nga mattumpal kan kappasiran nga makamakua, attaradday nga aggini-inum kan binarayang en kan addayarayaw kan rebultu ira nga mekontra kan ya dorob.

⁴ Mappabbaw ra gafu ta mari nu metadday kan iran nga maka-angngua kan kuru narakarakat nga megitta kan ira yan nga kukukuan da, en megafu kan yan, aggilokowan da kayu.

- ⁵ Ira yan nga kukukuan da, tabbahan da nattaruk kan y Afu Dios nga siggaparan nga mamanunut kan ya matolay ira en ya nakkakatay ira.
- ⁶ Yaw ya gafu na kan nepalappat ya napia nga dumug maski kan ya nakkakatay ira, tase maski mapanunutan da kan kagitta ya totolay nga matolay peba, matolay ya gikkaralluan da nga megitta kan y Afu Dios.
- ⁷ Aranni ngin ya pangultimuan ngammin ya ganagannud. Mawag kan kanakanayun nga napia ya ginnonotan nu en malerto kayu, tase makapaddasal kayu.
- ⁸ Ya ka-importanteyan, makkara-aya-ayat kayu kan napafutu, gafu ta ya ayat, tallabban na ya napakaru nga liwaliwat ira.
- ⁹ Alaban nu kan ya gibbalayan nu ya wawwahi nu kan pangurug nga umang mabbisita kan ikayu, maski mari nu inamammu ira, nga mari nu marreklamo.
- ¹⁰ Ya kada isa kan ikayu, iniddannan y Afu Dios kan ne-eruma nga pakapangngua. Iyusu-usa nu ira yan para kan ya pammakapianan ya kada isa kan ikayu, en kukukuan nu yan nga napia kayu zinan nga ingkargadu kan ya maddumuruma nga nalawat nu kan iggina.
- ¹¹ Ya innia laman nga mangipalappat, ya ergo y Afu Dios ya ipalappat na; en ya innia laman nga massesserbi, massesserbi iggina kan ya sikan nga neddan y Afu Dios kan iggina, tase, kan ngammin nga makamakua, madayarayaw y Afu Dios megafu kan y Jesu Cristo. Madayarayaw iggina, en mammoray iggina kan awan na nga panda. Amen.
- ¹² Medduk nga wawwahik ira kan pangurug, mari nu pakkapalat ya maddaggun nga nelot/nafulotan nga kapazapaziyat nu nga pamurba kan ya angngurug nu, nga alale tanakkuan ya mesissimmu kan ikayu kan ya gagangay nga mesissimmu.
- ¹³ Ngam mayayat kayu zinan, gafu ta mapazapaziyat kayu kan kagitta ya nekapazapaziyat y Cristo, tase awayya na pay nga nelot ya payayat nu nattaruk nu mepasingan ya kedayaw na.

- ¹⁴ Nu mo-oyaw kayu gafu ta kua na kayu y Cristo, mabendisionan kayu gafu ta makipaddian kan ikayu ya madayaw nga Espiritu Santo y Afu Dios.
- ¹⁵ Awan zinan kan ikayu nga mapazapaziyat gafu ta namatay iggina, nakkokot, nangngua iggina kan hanna laman nga narakat, onu nammitimiti.
- ¹⁶ Ngam nu hinnian isa kan ikayu nga mapazapaziyat gafu ta Cristiano iggina, mari na zinan mappasiran, nu azzi dayarayawan na zinan y Afu Dios gafu ta nengahan kan iggina ya ngahan y Cristo.
- ¹⁷ Luminabbet ngin ya tiempo nga ammegafu y Afu Dios nga mamanunut, en ittera mismu nga totolay na ya unna nga panunutan na. Nu ittera ya unna nga mapanunutan, hanna ya pattumpalan ira nay nga totolay nga mari mamarulot kan ya napia nga dumug y Afu Dios?
- ¹⁸ On, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Nu nararriat ya kapalliad ya natunung nga totolay, hanna ya pattumpalan ya minalliwat ira nga mammari kan y Afu Dios?"
- ¹⁹ Gaggafen, ittera nga mapazapaziyat segun kan ya uray y Afu Dios, ikatalak tera ya gikkaralluan tera pe laman kan iggina nga mapammakatalakkan en namaratu kan ittera, en massige tera zinan nga maka-angngua kan napia.

1 Pedro 5

- ¹ Isa nak nga panakallan nga lalakay nga nakasingan en nangipakammu kan ya nekapazapaziyat en nekapatay y Cristo. Mesipat nak pay kan ya kedayaw nga mappanget nga mepasingan. Ipakimallak ku kan ikayu nga kagittak nga panakallan ira nga lalakay,
- ² nga pastoran nu ya iglesia nga totolay y Afu Dios nga nekatalak na kan ikayu. Tanggawan nu ira nga megitta kan tangamanadan nga karneru na, mari megafu ta mafersa kayu, nu azzi megafu kan ya napia nga uray nu pe laman, gafu ta yan ya ikayat y Afu Dios. Kanakanayun nga kuan nu yan gafu ta ikakayat nu nga massesserbi, mari megafu ta interesan nu ya kapaga nu gafu ta kappasiran nu yan ya kegafanan ya assesserbi nu.

- ³ En massesserbi kayu, mari gafu ta ikayat nu ya mammoray kan ya nekatalak ira kan ikayu, nu azzi gafu ta ikayat nu ya mabbalin kan ehemplo kan ira.
- ⁴ En nattaruk nu manoli y Jesu Cristo nga panakallan kan ya pastor ira, iddan na kan ikayu ya mekapalat nga korona nga mari manguli.
- ⁵ En ikayu pay nga mabbing nga lallaki, makimoray kayu kan ya lalakay ira. Mappakalinak kayu ngammin kan ya relasion nu kan ya kada isa, gafu ta kunna kan ya Sagrado nga Turak, "Turiyan y Afu Dios ya mappakatanang ira, ngam bendisionan na ya mappakalinak ira."
- ⁶ Gaggafen, mappakalinak kayu kan y Afu Dios nga makapangngua, tase awayya na kayu nga iyatanang kan ya fustu nga tiempo.
- ⁷ Ikatalak nu ngammin ya vuruvurung nu kan iggina gafu ta iggina ya manangngal kan ikayu.
- ⁸ Siggaparan en malerto kayu gafu ta, y Satanas nga kontra tera, megitta kan leon nga mangananganangngar nga umang mattotoyang nga manaful kan totolay nga kanan na.
- ⁹ Turiyan nu iggina nga nasikan ya angngurug nu, gafu ta ammu nu nga parehu ya kapazapaziyat nga mapasapasan nu en ya kapazapaziyat nga mapasapasan ya wawwahi nu kan pangurug kan ya interu mundo.
- ¹⁰ Kabalin ya kapazapaziyat nu kan mari mabayag, y Afu Dios nga paggafanan ngammin nga allak, iggina ya nangakkul kan ikayu nga mesipat kan ya kedayaw na nga mannanayun megafu kan ya neketadday nu kan y Jesu Cristo, iggina mismu, lannappan na ya hanna laman nga pakkurangan nu, patuyaggan, paladdan en pabbalinan na kayu kan mari maguyag.
- ¹¹ Iggina ya mammoray kan awan na nga panda. Amen.
- ¹² Ababba laman ya turak ku kan ikayu nga nepeturak ku nga neturak y Silvano nga ikuentak kan mapammakatalakkan nga wahi tera kan pangurug. Nepeturak ku ira yan tase mapasikan ya angngurug nu en mapakurug ya nepalappat kan ikayu, nga yan ya kurug nga allak y Afu Dios. Pasikannan nu ya ammakatalak nu kan yan nga allak na.

13 Ya wawwahi tera kan ya iglesia kan yaw nga ciudad ya Babilonia, totolay nga pinili y Afu Dios nga kagitta nu pay nga iglesia, kunna tian pay y Marcos nga ibilang ku kan anak ku, ipedatang da ya diot da kan ikayu.

14 Makkarakikkiddiot kayu kan amma nga sennial ya nadosan nga ayat. Pare zinan ta hinnian/asan imamak kan ikayu ngammin nga netadday kan y Cristo.

2 Pedro

2 Pedro 1

- 1** Yakan y Simon Pedro nga serbidor en apostol y Jesu Cristo. Natturak nak kan ikayu nga neddannan kan angngurug nga awan nga neruman ya balor na kan ya angngurug mi kan ya kinatunung y Jesu Cristo nga Dios en Mannavvut tera.
- 2** Pare zinan ta dumakal ya allak en imamak nga meddan kan ikayu megafu kan ya pakakammu nu kan y Afu Dios en y Jesus nga Afu tera.
- 3** Megafu kan ya nadosan nga pakapanggua y Afu Dios, ngammin ya mawag tera, neddan na kan ittera tase mattolay tera kan nadosan megafu kan ya pakakammu tera kan iggina nga nangakkul kan ittera megafu kan ya kedayaw na en ya pia na.
- 4** Megafu kan ya kedayaw na en ya pia na, neddan na kan ittera ya nanginingina en mekapakkapalat nga tabba na ira, tase megafu kan ira yan, makatammang tera kan ya kadaral nga hinnian/asan kan ya mundo megafu kan ya narakat/napot nga akkelug ya baggi, en mesipat tera kan ya nadosan nga kinatolay na.
- 5** Gaggafen, kuan nu ya panda mawayya nu tase makua nu ngammin ira yaw. Iyamung nu kan ya angngurug nu ya napia nga katakatolay nu. Iyamung nu peba kan ya napia nga katakatolay nu ya pakakammu nu.
- 6** Iyamung nu peba kan ya pakakammu nu ya angngifuwad nu kan ya narakat nga akkelug ya gibbaggian nu. Iyamung nu peba ya appasapasensia nu kan ya kapazapaziyat nu kan ya angngifuwad nu kan ya narakat nga akkelug ya gibbaggian nu. Iyamung nu peba ya attolay nu nga nadosan kan ya appasapasensia nu kan ya kapazapaziyat nu.
- 7** Iyamung nu peba ya angngayat nu kan ya wawwahi nu kan pangurug kan ya attolay nu nga nadosan. Iyamung nu peba ya angngayat nu kan ngammin nga ikattolay nu ira kan ya angngayat nu kan ya wawwahi nu kan pangurug.

- ⁸ Nu hinnian ira yaw nga kalidad kan ikayu, en nu dumakal da, pabbalinan da kan hinnian serbi en resulta ya kukukuan nu para kan y Afu tera nga Jesu Cristo kan ya pakakammu nu kan iggina.
- ⁹ On, gafu ta, ya innia laman nga awan kan iggina ira yan nga kalidad, kuenta vulaw en daram iggina nga nalippanan na nga napakarennuan igginan kan ya liwaliwat na nga kinikkingngua na kattun.
- ¹⁰ Gaggafen, wawwahik ira, mas kuan nu peba zinan ya panda mawayya nu nga mangisiguradu kan ya kapalliad nu nga yan ya napillian en nakkulan nu. On, gafu ta, nu kuan nu yan, mari nu vulvua/pulus mawawan kan ya angngurug nu.
- ¹¹ En yaw pay, bustante ya ammalawan y Afu Dios kan ya attallung nu nattaruk kan ya mannanayun nga pappatulan y Jesu Cristo nga Afu en Mannavvut tera.
- ¹² Gafu ta mawag kan kuan nu yan, kanakanayun nga siggaparan nak nga mangiparandam kan ikayu kan ngammin ira yan nga ganagannud, maski ammu nun en maski napasikan ya angngurug nun kan ya kurug nga inalawat nu.
- ¹³ Kan ya nonot ku, basta matolay nak peba, mepangngat kan kuenta lukahan ta kayu kannia angngiparandam ku kan ikayu kan ira yan.
- ¹⁴ Ammuk nga marik mabbayag ngin kan ya utun rusak, gafu ta nepakammu y Afu tera nga Jesu Cristo yan kan yakan.
- ¹⁵ Gaggafen, kuan ku ya panda mawayyak tase kerandamman nu ira yan kan hanna laman nga tiempo kabalin ya ipappatek.
- ¹⁶ Ya kinahi mi kan ikayu kattu nepakammu mi kan ikayu ya pakapangngua y Afu tera nga Jesu Cristo en ya annoli na nattaruk, mari naggafu kan paraparatu nga istoria, nu azzi nasingan mi mismu kan ya dua nga mata mi ya mekapakkapalat nga Kinadios na.

¹⁷ Iniddannan y Dios Ama iggina kan kekakua en kedayaw na kattu kunna nga nakkahi ya ngaral nga naggafu kan ya nawag nga awan nga kegittan na, "Yaw ya ideddukan ku nga Anak ku nga kuru makapayayat kan yakan."

¹⁸ En nagina mi mismu yan nga ngaral nga naggafu kan langit kattu hinnian kami kan iggina kan nay nga nasantuan nga bakulud.

¹⁹ Nabbalin kan mas peba siguradu gafen ya hinnian kan ittera nga neturak ya profeta ira kattun. Pammakapianan nu nu ipintak nu kan ya ginnonotan nu yan nga neturak da nga megitta kan allamparan nga mangnawag kan kokopan/kallap nga lugar addet kan ya ammataruk en ya allattuad ya bittuan nga angngarannian kan albasu nga mangnawag kan ya ginnonotan nu.

²⁰ Unna kan ngammin, mawag kan mantindian nu nga awan nga neturak ya profeta ira kattun kan ya Sagrado nga Turak segun kan ya nantindian da pe laman kan ya nepakammu y Afu Dios kan ira.

²¹ On, gafu ta awan nga neturak da nga naggafu kan ya uray tolai, nu azzi naggafu kan y Afu Dios ya kinahi ra nga negiya ya Espiritu Santo ira kan ya kinahi ra.

2 Pedro 2

¹ Hinnian/Asan pay kattun falso nga profeta ira nga minang kan ya totolay. Kunna tian pay, hinnian nattaruk falso nga mestru ira nga mallillimmang/massussussuk nga umang nga mangituldu kan ikayu kan doktrina nga makadaral kan ya angngurug ya maggiggina ira, en ilimad da peba ya Afu nga nanavvut kan ira. Mismu ira ya kegafanan ya gavvat nga kakastigo ra.

² Aru ya mamarig kan ya narakarakat/napanapot nga kukukuan da, en megafu kan ira, maparaparakat ya kurug nga doktrina.

³ En megafu kan ya kakurapal ira yan nga mestru, aprobettian da ikayu kan ya paraparatu nga ergo ra kan ya pangi-ala-alak da kan ikayu. Nabayag ngin nga naparan ya kakondena ra, en ya kakastigo ra, mari aggakaturug.

- ⁴ Kattun, hinnian anghel ira nga nalliwat, en mari pinakoma y Afu Dios ira, nu azzi pinatuvvu/pinatabbraw na ira kan infiernu, en nekarsel na ira nga aggapingil kan ya kokopan/kallap nga avvut nga adadalam nga aggakarsel da kannay addet kan ya algaw nga kapanunut da.
- ⁵ Ya totolay nga nammari kan y Afu Dios kattu unna nga tiempo, mari na pinakoma ira, ngam y Noe nga nangipalapalappat kan ira nga mabbabawi en mappakatunung da zinan, pinalliad na iggina en ya pitu peba kattu nazzivak/na-alum.
- ⁶ Ya totolay kan ya ciudad ya Sodoma en ya ciudad ya Gomorra kattun, kinastigo na ira pay kannia nepangngitanag/nepangngikabok na kan afi nga nappa-avu kan ira. Yan nga kiningngua na, nepasingan na ya mesimmu kan ya innia laman nga mappanget nga mallikud kan iggina.
- ⁷ Ngam pinalliad na y Lot nga natunung nga tolay nga naddian kannay nga nelot/nafulotan ya dandam na megafu kan ya mari nafuffuwaddan nga akkelug ya totolay nga naka-angngua kan narakat.
- ⁸ On, gafu ta, yan nga natunung nga tolay, kannia kagalgaw nga aggasinnan en aggaginan na ya narakat nga kinikkingngua ya totolay nga naddian kan ya pallehut na, nadaddammattan ya natunung nga futu na.
- ⁹ Gaggafen, manamanawag nga ammu y Afu Dios ya ammaliad na kan ya totolay nga makadios, en palliaran na ira kan ya kapaziyat da nga kapurban da, en ammu na pay ya angngikarsel na kan ya maka-angngua ira kan narakat nga makastigo addet kan ya algaw nga kapanunut da,
- ¹⁰ nepatalluaring kan ira nay nga mamagustu kan ya narakat nga keluhan ya gibbaggian da nga kuenta mappadaping kan ya gikkaralluan da, en imemenos da pay ya innia laman nga hinnian paka-awayya na. Naporay ra, napparaparayag da, en mari ra mattalaw nga mamaraparakat kan ya innia laman nga atanang ya kekuentan na.

- ¹¹ Maski peba ya anghel ira nga mas nasikan en makapangngua annek/ngam kan ira yan nga falso nga mestru, mari ra paraparakattan nga kondenan ira kan ya atubang y Afu Dios.
- ¹² Ngam ira yan nga falso nga mestru nga megiggitta kan aya-ayam nga awan da nga ginnonotan, nga kuan da ya keluhan ya gibbaggian da, en ne-anak da tase magafut en mapatay laman, paraparakattan da ya mari ra mantindian, en mapatay ra kan kagitta aya-ayam.
- ¹³ Mebalat pe laman nattaruk kan ira ya nepammazapaziyat da kan ya dudduma/karruan. Maski algaw, mappagapagustu ra nga maka-angngua kan ya narakat nga keluhan ya gibbaggian da. Mantia kan sinnun en gurid kan baggi ya kegittan da kannia akkipangapangan da kan ikayu, en nelot ya akkipakkokkonsuelo ra kan ya totolay nga ilohot da.
- ¹⁴ Manafataful da kan babayan da, en mari ra vulvua/pulus mabannayan kan ya akkelug da nga malliwat. Bensian da ya totolay nga nakafi peba ya angngurug da. Napenam ya giffutuan da nga massamsam/mahagum. Siguradu nga kastigowan y Afu Dios ira.
- ¹⁵ Linikuran da ya kurug nga tuldu, en nawawan da. Pinarrian da ya kiningngua y Balaam kattun nga anak y Beor nga ikayat na ya magganansia nga maggafu kan ya narakat nga kuan na.
- ¹⁶ Ngam nallangngan iggina megafu kan ya nepalliwat na. Ya asno na, nergo nga megitta kan tolai, en pinemmang na ya kolapa y Balaam.
- ¹⁷ Ira yan nga falso nga mestru, megitta ra kan annit/annip nga nabbatan, en megitta ra kan kunam nga mepayapayad kan nasikan nga angin. Nangireserba y Afu Dios kan paddianan da kan ya lugar nga kakokopannan/kakallappan.
- ¹⁸ On, gafu ta mappalagopog da nga mergo nga awan mamba nga kebalinan na. Megafu kan ya akkelug ya baggi ya tolai kan narakat, ilohot da ya totolay nga bahu nallikud kan ya dana kakavulun da nga mamuluvulun kan falso.

¹⁹ Itabba ra kan ira ya kasuelta ra, ngam ira mismu, kohung kan ya narakat nga aggangngua nga manaral kan ira balalaman. On, gafu ta, ya hanna laman nga mamatuluk kan ya innia laman, yan ya mangohung kan iggina pe laman.

²⁰ On, gafu ta, nu hinnian totolay nga nallikud ngin kan ya mappadaping ira nga hinnian kan ya mundo, en linikuran da ira yan megafu kan ya pakakammu ra kan y Afu en Mannavvut tera nga Jesu Cristo, en nu uli masilluan da kan ira yan nga linikuran da, en mapatuluk da balalaman nga malliwat, mas narakat ya situasion da annnek/ngam kattun.

²¹ Mas napia zinan nu mari ra nammuan ya tuldu nga me-annung kan ya natunung nga attolay annnek kan nammuan da, en sangaw, likuran da balalaman ya sagrado nga mandu nga netuldu kan ira.

²² Ya kurug nga ononi ira, mesimmu kan ira. Ira yaw: "Ya atu, tollian na nga kanan ya uta na balalaman," en "Ya bavi nga nazihut ngin, manoli nga mallupang kan ya bawang balalaman."

2 Pedro 3

¹ Ideddukan ku ira, yaw sangaw ya mekaddua ngin nga turak ku kan ikayu. Kan ira yaw nga dua nga turak ku, kuenta linukag ku ya narenu nga appanapanonot nu kannia angngiparandam ku kan ikayu kan ya dana ammu nun.

² Dandamman nu ya kinahi ya nasantuan nga profeta ira kattun nga dana nangipakammu kan ya mappanget nga mesimmu nga nesimmu ngin, en ya mandu ira pay y Jesus nga Afu en Mannavvut tera nga netuldu mi nga apostol ira kan ikayu.

³ Unna kan ngammin, mawag kan mammuan nu nga, kan ya panguzzanan ira nga algaw, hinnian/asan nattaruk totolay nga, ya tafulan da, ya narakat/napot nga keluhan ya gibbaggian da. Manguyu-uyaw ra

⁴ nga kunda, "Netabba y Jesus nga manoli iggina. Be tiaw ya dian na gafen? Nakkakatay ya ginafu tera iran, ngam aggalumismu bitu ngammin ya ganagannud nga awan da nga nangullian namegafu kattu nekaparatu ra."

- ⁵ Ngam uru-uray ra nga kalippanan nga, megafu kan ya ergo y Afu Dios, naparatu ya langit en ya rusak nga naggafu kan danum en megafu kan danum.
- ⁶ Danum balalaman ya nepanaral na kan ya rusak kan nay nga tiempo kattu zinivak/inaluman na.
- ⁷ Ngam megafu mismu kan yan nga ergo y Afu Dios balalaman, ya langit en ya rusak nga hinnian kan sangaw, nereserba nga madaral kan afi, en mapannayun addet kan ya algaw nga ammanunut na en angngastigo na kan ya totolay nga awan nga attalaw ra kan iggina.
- ⁸ Ideddukan ku ira, dandamman nu nga, kan y Afu Dios, megitta ya patangalgaw kan marivu kan dahun, en megitta ya marivu kan dahun kan patangalgaw.
- ⁹ Mari bayahan y Afu Jesus ya annumpal na kan ya netabba na nga annoli na nga megitta kan ya pangabbattan ya dudduma/karruan nga totolay, nu azzi pasensian na kayu, gafu ta mari na ikayat nga hinnian mawawan, nu azzi ikayat na nga mabbabawi ngammin ya totolay kan ya liwaliwat da.
- ¹⁰ Ya algaw nga annoli y Afu Jesus, gavvat nga lumabbet kan kagitta ya aggangay ya akkokot. Kan yan nattaruk nga algaw, mapawan ya langit nga konsu nagallu nga guni. Ya elemento ira, madaral kan ya nelot/nafulotan nga patu ya afi, en ya rusak en ya nakanakua kan ya utun na pay, masidug.
- ¹¹ Gafu ta madaral nattaruk ngammin ira yan nga ganagannud kan kunna tian, hanna gafen zinan ya katakatolay nu? Nasantuan en makadidos zinan
- ¹² kannia attalattaron nu kan ya allabbet ya algaw y Afu Dios, en kanakanayun nga kuan nu ya panda mawayya nu tase mallian yan nga algaw nga lumabbet. Kan yan nga algaw, masidug ya langit en malunag, en ya elemento ira, madaral kan ya nelot nga patu ya afi.
- ¹³ Ngam kabalín na ira yan nga mesissimmu, segun kan ya netabba na, innanaman tera nga hinnian bahu nga langit en bahu nga rusak, en maddian ya natunung ira kannay.

14 Gaggafen, ideddukan ku ira, gafu ta talattaronan nu ya kesimmu na ira yan nga ganagannud, kanakanayun nga kuan nu ya panda mawayya nu tase madatangngan kayu nga awan nu nga mantia onu kapaliwatan, en sigga-imamak kayu.

15 En ikuenta nu ya pasensia y Afu Dios nga yan ya tiansa ya totolay nga iddan na kan ira tase mapalliad da. Megitta kan yan pay ya neturak y Pablo nga medduk nga wahi tera kan pangurug kan ikayu segun kan ya sirib nga neddan y Afu Dios kan iggina.

16 Kan ngammin nga neturak na, kinahi na ya me-annung kan ira yan nga ganagannud. Hinnian dudduma kan ira nay nga neturak na nga nararriat nga mantindian. Ira nay nga mari makakammu en mari naladda ya angngurug da, falso ya angngipakanawag da kan ira nay nga neturak na kan kagitta ya kukukuan da kan ya dudduma peba nga Sagrado nga Turak, en ira pe laman mismu ya kegafanan ya kadaral da nattaruk kan infiernu kan awan na nga panda.

17 Ngam ikayu nga ideddukan ku, nammuan nun ira yan nga ganagannud kallie ya kesimmu ra. Mappalan/Memuhud kayu gafen, gafu ta narakat nu mapallikud kayu kan ya kurug megafu kan ya pakaliwatan ira nay nga totolay nga manuriya kan ya dorob, en mawawan nu ya tuyag ya angngurug nu.

18 Mas peba pasikannan nu ya angngurug nu kan ya allak y Jesu Cristo nga Afu en Mannavvut tera, en ya pakakammu nu kan iggina. Pare zinan ta madayarayaw iggina kan sangaw en kan awan na nga panda. Amen!

1 Juan

1 Juan 1

- 1 Neturak ku kan ikayu ya me-annung kan ya Uvovug nga mangiddan kan angat nga dana hinnian/asan kattun namegafu kattu gafagafu. Nagina mi, nasingan ya dua nga vukal ya mata mi, on, iningan mi iggina, en kinaralap ya gi-iman mi iggina.
- 2 Ya Uvovug nga mangiddan kan angat, ne-anak nga nabbalin kan tolai en nasingan mi iggina, en tettestiguan en ipalapalappat mi kan ikayu ya mannanayun nga angat nga hinnian kan y Dios Ama en nepasingan kan ikami.
- 3 Yan nga nasingan en nagina mi, ipalapalappat mi pay kan ikayu tase awayya nu metadday kan ikami, en metadday tera kan ya Dios nga Ama tera en kan y Jesu Cristo nga Anak na.
- 4 Neturak mi ira yaw kan ikayu, tase makompleto ya payayat tera.
- 5 Yaw ya ergo nga nagina mi kan iggina, en ipalapalappat mi kan ikayu nga y Afu Dios, nawag, en awan vulvua/pulus kokopan/kallap kan iggina.
- 6 Nu kayan tera nga metadday tera kan iggina, ngam mattolay tera mamba kan kokopan, malladdud/mabbusid tera, en mari tera mattolay segun kan ya kurug.
- 7 Ngam nu mattolay tera kan ya nawag kan kagitta ya attolay na kan ya nawag, hinnian attaradday tera, en ya daha y Jesus nga Anak na, yan ya mamakarenu kan ittera kan ngammin nga liwaliwat tera.
- 8 Nu kayan tera nga awan nga liwat tera, ilohot tera ittera pe laman, en awan ya kurug kan ittera.
- 9 Ngam nu ikompable tera kan y Afu Dios ya liwaliwat tera, mapammakatalakkan en natunung iggina nga mamakoma kan ittera kan ya liwaliwat tera, en pakarennuan na ittera kan ngammin nga mari natunung.

¹⁰ Nu kayan tera nga mari tera nalliwat, kuenta kayan tera nga laddud y Afu Dios, en awan ya ergo na kan ittera.

1 Juan 2

¹ Ikayu nga ikuentak kan anak ku ira, neturak ku yaw kan ikayu, tase mari nu malliwat, en nu hinnian/asan kan ikayu nga malliwat, hinnian mangibaggi/mangitadag kan ittera kan y Afu Dios, iggina y Jesu Cristo nga natunung.

² Iggina ya ne-ofresi/nededika para kan ya kapakoma ya liwaliwat tera, en mari na kan ya liwaliwat tera laman, nu azzi kan ya liwaliwat pay ngammin ya totolay kan ya interu mundo.

³ Nu paraparulotan tera ya mandu ira y Afu Dios, masiguradu tera nga ammu tera iggina.

⁴ Ya innia laman nga makkahi nga ammu na y Afu Dios, ngam mari na paraparulotan ya mandu na ira, malladdud/mabbusid iggina, en awan ya kurug kan iggina.

⁵ Ngam ya innia laman nga mamaraparulot kan ya mandu na ira, awan nga pakkurangan ya ayat na kan y Afu Dios. Ya ammaraparulot tera kan ira yan, yan ya pakakammuan tera nga netadday tera kan iggina;

⁶ ya innia laman nga makkahi nga makipattolay iggina kan y Afu Dios, mawag nga mattolay iggina kan kagitta ya nepattolay y Jesus.

⁷ Ideddukan ku ira, yaw nga neturak ku kan ikayu, mari bahu nga dorob nu azzi dana nga dorob nga ammu nu namegafu kattu gafagafu. Yaw nga dana nga dorob, yan ya ergo nga nagina nun.

⁸ Ngam sangaw, awayya na nga makahi kan bahu nga dorob ya neturak ku kan ikayu, en masingan ya kakurruan na kan y Jesus en kan ikayu pay, gafu ta maddaggun nga mapawan ya kokopan/kallap, en mappatubbat ngin ya kurug nga nawag.

- ⁹ Ya innia laman nga makkahi nga hinnian iggina kan ya nawag, ngam ikalussaw na ya innia laman nga wahi na kan pangurug, hinnian peba iggina kan ya kokopan.
- ¹⁰ Ya innia laman nga mangayat kan ya wahi na kan pangurug, mattolay igginan kan ya nawag, en kan iggina, awan nga kegafanan ya alliwat na.
- ¹¹ Ngam ya innia laman nga mangikalussaw kan ya wahi na kan pangurug, hinnian peba iggina kan ya kokopan, en mattolay iggina kan ya kokopan, en mari na ammu ya pappangetan na, gafu ta pinavvulaw ya kokopan iggina.
- ¹² Natturak nak kan ikayu nga ikuentak kan anak ku ira, gafu ta napakoma ngin ya liwaliwat nu megafu kan y Jesus.
- ¹³ Natturak nak kan ikayu nga ama ira, gafu ta ammu nu iggina nga dana aggahinnian namegafu kattu gafagafu. Natturak nak kan ikayu nga mabbing nga lallaki, gafu ta inaffut nun y Satanas.
- ¹⁴ Natturak nak kan ikayu nga ikuentak kan anak ku ira, gafu ta ammu nu y Dios Ama. Natturak nak kan ikayu nga ama ira, gafu ta ammu nu iggina nga dana aggahinnian namegafu kattu gafagafu. Natturak nak kan ikayu nga mabbing nga lallaki, gafu ta nasikan ya angngurug nu, en hinnian ngin ya ergo y Afu Dios kan ikayu, en inaffut nun y Satanas.
- ¹⁵ Mari nu ayatan ya mundo onu ya ganagannud nga hinnian kan ya mundo. Ya innia laman nga mangayat kan ya mundo, awan nga ayat na kan y Dios Ama.
- ¹⁶ On, gafu ta, ngammin ya hinnian kan ya mundo, ikayat ku nga kayan, ya akkelug ya baggi, ya akkelug ya mata, en ya apparaparayag ya totolay, mari ra maggafu kan y Dios Ama, nu azzi maggafu ra kan ya mundo.
- ¹⁷ Mapawan ya mundo en ya akkelug ya totolay kan ya hinnian kan ya mundo, ngam ya innia laman nga maka-angngua kan ya uray y Afu Dios, matolay kan awan na nga panda.
- ¹⁸ Ikayu nga ikuentak kan anak ku ira, aranni ngin ya pangultimuan. Nagina nu nga hinnian anti-Cristo nga mappasingan, en kan sangaw, aru ngin ya

nappasingan nga anti-Cristo. Yan ya pakakammuan tera nga aranni ngin ya pangultimuan.

¹⁹ Ya kunna tian ira nga totolay, netadday ra bitan kan ittera, ngam pinanawan da ittera, gafu ta mari ra megitta kan ittera. On, gafu ta, nu megitta ra kan ittera zinan, mannanayun da zinan kan ittera. Ngam gafu ta pinanawan da ittera, yan ya pakakammuan nga ira ngammin, mari ra megitta kan ittera.

²⁰ Ngam neddan y Cristo kan ikayu ya Espiritu Santo, en ikayu ngammin gafen, ammu nun ya kurug.

²¹ Natturak nak kan ikayu, mari megafu ta mari nu ammu ya kurug, nu azzi gafu ta ammu nun, en ammu nu pay nga awan nga laddud nga maggafu kan ya kurug.

²² Innia gafen ya malladdud? Ya innia laman nga makkahi nga bakkan kan y Jesus ya Cristo. Iggina ya anti-Cristo, ya mammari kan ya Anak, en iyammari na pay ya Ama.

²³ Ya innia laman nga mammari kan ya Anak, awan ya Ama kan iggina. Ngam ya innia laman nga makkahi nga mangurug iggina kan ya Anak, hinnian ya Ama kan iggina.

²⁴ Ngam pannayunan nu kan ikayu pe laman ya nagina nu namegafu kattu gafagafu. Nu mannanayun kan ikayu ya nagina nu namegafu kattu gafagafu, mannanayun kayu kan ya Anak en kan ya Ama pay.

²⁵ En yaw ya netabba ya Anak kan ittera, angat nga awan na nga panda.

²⁶ Neturak ku ira yaw kan ikayu tase pemmuhan ta kayu kan ya mangilohot ira kan ikayu.

²⁷ Mannanayun nga makipaddian kan ikayu ya Espiritu Santo nga nalawat nu kan ya Anak, en mari mawag gafen kan hinnian tanakkuan nga mattuldu kan ikayu, gafu ta iggina ya mattuldu kan ikayu kan me-annung kan ngammin nga ganagannud. Kurug ya ituttuldu na, en mari laddud. Mannanayun kayu kan y Jesu Cristo kan kagitta ya netuldu ya Espiritu Santo kan ikayu.

²⁸ Sangaw, anak ku ira, mannanayun kayu kan y Jesu Cristo, tase so nu mappasingan iggina, mammallad tera en mari tera mappasiran nga umaranni kan iggina nattaruk nu manoli iggina.

²⁹ Nu ammu nu nga natunung iggina, ammu nu pay kan siguradu nga, ngammin ya maka-angngua kan natunung, ira ya anak y Afu Dios.

1 Juan 3

¹ Avva/Hanna ma ya kadakal ya ayat y Dios Ama kan ittera. Megafu kan yan nga ayat na, makahi kan anak na ittera y Afu Dios, en kurug nga anak na ittera. Yaw ya gafu na kan mari kuru ammu ya totolay kan yaw nga mundo ittera, gafu ta mari ra kuru ammu iggina.

² Ideddukan ku ira, anak y Afu Dios itteran, ngam mari peba nepakammu ya pabbalanan tera nattaruk. Ngam ammu tera nga, so nu mappasingan y Jesu Cristo, mabbalin tera kan kagitta na, gafu ta masingan tera iggina nattaruk kan ya nekegagangay na.

³ Ya innia laman nga mennanama kan y Cristo, mawag kan mattolay iggina kan narenu kan kagitta ya nepattolay y Cristo.

⁴ Ya innia laman nga malliwat, turiyan na ya dorob, gafu ta, ya annuriya kan ya dorob, yan ya alliwat.

⁵ Ammu nu nga minang y Jesus kan ya utun rusak tase azzan na ya liwaliwat ya totolay, en awan vulvua/pulus liwat na.

⁶ Ya innia laman nga massige nga metadday kan iggina, mari massige nga malliwat. Ya innia laman nga massige nga malliwat, mari na mantindian nu innia y Jesu Cristo, en mari na kuru ammu iggina.

⁷ Anak ku ira, mari nu mappelohot kan ya innia laman. Ya innia laman nga maka-angngua kan natunung, natunung iggina kan kagitta ya kinatunung y Cristo.

⁸ Ngam ya innia laman nga massige nga malliwat, kua ya diablo iggina gafu ta minalliwat ya diablo namegafu kattu gafagafu. Yaw ya gafu na kan minang

ya Anak y Afu Dios kan ya utun rusak, tase pamandan na ya kukukuan ya diablo.

⁹ Ya innia laman nga ginaka y Afu Dios, mari massige nga malliwat, gafu ta hinnian kan iggina ya katakatolay y Afu Dios, en mari na awayya nga massige nga malliwat gafu ta ginaka y Afu Dios iggina.

¹⁰ Yaw ya pakakammuan tera nu di-innia ya anak ira y Afu Dios en nu di-innia ya anak ira ya diablo: Ya innia laman nga mari maka-angngua kan natunung en mari mangayat kan ya wahi na kan pangurug, mari anak y Afu Dios.

¹¹ Yaw ya bilin nga nagina nu namegafu kattu gafagafu. Mawag kan makkara-aya-ayat tera.

¹² Mari tera parrian y Cain nga kua ya diablo nga pinatay na ya wahi na pe laman. Ka-am ta pinatay na? Gafu ta narakat/napot ya kinikkingngua na pe laman, ngam natunung ya kinikkingngua ya wahi na.

¹³ Gaggafen, wawwahik ira, mari nu makkapalat nu ikalussaw ra kayu ya totolay kan yaw nga mundo.

¹⁴ Awan tera nga angkat nga awan na nga panda kattun, ngam gafu ta ayatan tera ya wawwahi tera kan pangurug, ammu tera nga neddan y Afu Dios kan ittera yan nga angkat. Ya innia laman nga mari mangayat kan ya wahi na kan pangurug, awan peba yan nga angkat kan iggina.

¹⁵ Ya innia laman nga mangikalussaw kan ya isa nga wahi na kan pangurug, kuenta minammatapatay, en ammu tera nga, ya minammatapatay, awan na nga angkat nga awan na nga panda.

¹⁶ En yaw ya pakakammuan tera nu hanna ya kurug nga ayat, neddan y Jesu Cristo ya angkat na para kan ittera. Kunna tian pay gafen, iddan tera zinan ya angkat tera para kan ya wawwahi tera.

¹⁷ Ya innia laman nga napia ya attolay na, nu masingan na nga hinnian mawag ya isa nga wahi na kan pangurug, ngam mari na mamba uffunan,

annianna/kunnasi/manna gafen ya kasan kan iggina ya ayat y Afu Dios kan ya totolay?

18 Anak ku ira, ya angngayat tera, mari zinan kan ergo onu simuk laman, nu azzi mawag kan kurug nga ayat, en masingan zinan kan ya napia nga kukukuan tera.

19 Yan gafen ya pakakammuan tera nga totolay ya kurug ittera, en pemamakkan tera ya giffutuan tera kan ya atubang y Afu Dios

20 nu vuruvurungan ya gikkonsensian tera ya ginnonotan tera. On, gafu ta ammu tera nga mas maka-awayya y Afu Dios annnek/ngam kan ya gikkonsensian tera, en ammu na ngammin.

21 Ideddukan ku ira, ya gikkonsensian tera, nu mari ra vuruvurungan ya ginnonotan tera, mammallad tera nga umaranni kan y Afu Dios.

22 En iddan na kan ittera ya hanna laman nga ikiddaw tera kan iggina gafu ta paraparulotan tera ya mandu na ira, en kanakanayun nga kuan tera ya makapayayat kan iggina.

23 En yaw ya mandu na, mangurug tera kan y Jesu Cristo nga Anak na, en makkara-aya-ayat tera gafu ta yan ya nemandu na kan ittera.

24 En ya innia laman nga mamaraparulot kan ya mandu na ira, mannanayun nga metadday kan iggina, en mannanayun pay y Afu Dios nga metadday kan iggina. En yaw ya pakakammuan tera nga metadday iggina kan ittera, megafu kan ya Espiritu Santo nga neddan na kan ittera.

1 Juan 4

1 Ideddukan ku ira, mari nu mangurug kan ngammin nga totolay nga makkahi nga maggafu ya ituttuldu ra kan ya Espiritu Santo, nu azzi purban nu ya ituttuldu ra nu segun kan ya kurug nga tuldu y Afu Dios, gafu ta aru ya falso nga profeta nga hinnian/asan ngin kan ya mundo.

2 Yaw ya pakakammuan nu kan ya innia laman nga maggafu ya ituttuldu na kan ya Espiritu y Afu Dios. Ya innia laman nga mangituldu nga y Jesu Cristo,

minang kan ya utun lusak nga nabbalin kan tolai, maggafu ya ituldu na kan y Afu Dios.

³ Ngam ya innia laman nga mari mangituldu kan yan nga me-annung kan y Jesus, mari maggafu ya ituldu na kan y Afu Dios. Ya paggafanan na, yan ya espiritu ya anti-Cristo nga nagina nu nga umang, en hinnian ngin kan ya mundo.

⁴ Anak ku ira, kua y Afu Dios ikayu, en inaffut nu ira yan nga falso nga profeta kannia zi nu nekelohot kan ira, gafu ta mas makapangngua ya Espiritu Santo nga hinnian kan ikayu annnek/ngam kan ya espiritu nga hinnian kan ya totolay kan yaw nga mundo.

⁵ Nemundowan ira yan nga falso nga profeta. Nemundowan gafen pay ya ituttuldu ra, en ya totolay kan yaw nga mundo, ginan da ira.

⁶ Ngam ittera, totolay y Afu Dios. Ya innia laman nga makakammu kan y Afu Dios, ginan da ittera. Ngam ya innia laman nga mari makakammu kan y Afu Dios, mari ra ginan ittera. Yan gafen ya pakakammuan tera kan ya padduman ya totolay nga mamaraparulot kan ya Espiritu Santo en ya totolay nga mamaraparulot kan ya espiritu nga minangngilohot.

⁷ Ideddukan ku ira, mawag kan makkara-aya-ayat tera gafu ta maggafu ya ayat kan y Afu Dios, en ya kada tolai nga mangayat, ginaka y Afu Dios, en ammu na y Afu Dios.

⁸ Ya innia laman nga mari mangayat, mari na ammu y Afu Dios gafu ta y Afu Dios, ayat.

⁹ Nepasingan y Afu Dios ya ayat na kan ittera kannia nepabbon na kan ya isissa nga Anak na kan ya utun lusak, tase awayya tera nga matolay megafu kan iggina.

¹⁰ En yaw ya pakakammuan tera kan ayat, mari na kan ya ayat tera kan iggina, nu azzi ya ayat na kan ittera, en binon na ya Anak na nga ne-ofresi/nededika para kan ya kapakoma ya liwaliwat tera.

- 11 Ideddukan ku ira, gafu ta kunna tian ya nepangngayat y Afu Dios kan ittera, mawag kan makkara-aya-ayat tera pay.
- 12 Awan vulvua/pulus nakasingan kan y Afu Dios, ngam nu makkara-aya-ayat tera, makipaddian y Afu Dios kan ittera, en makompleto kan ittera ya ayat na.
- 13 Ya pakakammuan tera nga makipaddian tera kan iggina en makipaddian iggina kan ittera pay, ya nepammaddian na kan ya Espiritu Santo kan ittera.
- 14 Nasingan mi en tettestiguan mi nga binon ya Ama ya Anak na nga mamalliad kan ya totolay kan ya mundo.
- 15 Ya innia laman nga mangikahi nga y Jesus, iggina ya Anak y Afu Dios, makipaddian y Afu Dios kan iggina, en makipaddian iggina kan y Afu Dios pay.
- 16 Gaggafen, nammuan en kinurug tera nga ayatan y Afu Dios ittera. Y Afu Dios, ayat, en ya innia laman nga mannanayun nga mangayat, makipaddian iggina kan y Afu Dios, en makipaddian y Afu Dios kan iggina pay.
- 17 Mabbalin ya ayat tera kan awan na nga pakkurangan gafu ta mattolay tera kan ya utun rusak kan kagitta ya nepattolay y Cristo, en awayya tera nga mammakatalak nattaruk kan ya algaw nga ammanunut y Afu Dios kan ya totolay.
- 18 Nu hinnian ayat, awan nga talaw, gafu ta, ya ayat nga awan na nga pakkurangan, azzan na ya talaw. Ya innia laman nga mattalaw, mattalaw iggina gafu ta abbattan na kan makastigo iggina, en mari na peba napabbalin kan awan na nga pakkurangan kan ya ayat na.
- 19 Mangayat tera gafu ta nonna iggina nga nangayat kan ittera.
- 20 Nu hinnian makkahi nga ayatan na y Afu Dios, ngam ikalussaw na ya wahi na kan pangurug, malladdud/mabbusid iggina. On, gafu ta, ya innia laman nga mari mangayat kan ya wahi na kan pangurug nga masingan na, mas mari na awayya nga ayatan y Afu Dios nga mari na masingan.

²¹ En yaw ya mandu nga neddan na kan ittera, ya innia laman nga mangayat kan y Afu Dios, ayatan na zinan pay ya wahi na kan pangurug.

1 Juan 5

¹ Ya innia laman nga mangurug nga y Jesus, iggina ya Cristo, anak y Afu Dios iggina. En ya innia laman nga mangayat kan ya ama, ayatan na pay zinan ya anak na.

² Yaw ya pakakammuan tera nga ayatan tera ya anak ira y Afu Dios, gafu ta ayatan tera y Afu Dios en paraparulotan tera ya mandu na ira.

³ On, gafu ta yaw ya angngipasingannan tera kan ya angngayat tera kan y Afu Dios, paraparulotan tera ya mandu na ira, en mari ra mamba nararriat nga maparulot.

⁴ On, gafu ta, ya innia laman nga ginaka y Afu Dios, affutan na ya narakat/napot nga hinnian/asan kan ya mundo, en yaw ya pangaffut tera kan ya narakat nga hinnian kan ya mundo, ya angngurug tera.

⁵ Innia gafen ya mangaffut kan ya narakat nga hinnian kan ya mundo? Ya innia laman nga mangurug nga y Jesus, iggina ya Anak y Afu Dios.

⁶ Y Jesu Cristo, minang kan ya utun rusak megafu kan danum en daha, Mari laman kan danum, nu azzi kan danum en daha. En mismu ya Espiritu Santo ya mamakurug, gafu ta ya Espiritu Santo, iggina ya kakurruan.

⁷ Tallu ya mamakurug,

⁸ ya Espiritu Santo, ya danum en ya daha, en ira yaw nga tallu, makkara-anahut da.

⁹ Kurruan tera ya pamakurug ya totolay, ngam mas nasikan ya pamakurug y Afu Dios, gafu ta yaw ya pamakurug y Afu Dios nga pinakurug na nga me-annung kan ya Anak na.

¹⁰ Ya innia laman nga mangurug kan ya Anak y Afu Dios, hinnian ya pamakurug y Afu Dios kan iggina. Ngam ya innia laman nga mari mangurug

kan y Afu Dios, kuenta kayan na nga laddud/busid y Afu Dios gafu ta mari na kurruan ya pamakurug na nga me-annung kan ya Anak na.

11 En yaw ya pamakurug, iniddannan y Afu Dios ittera kan angat nga awan na nga panda, en yan nga angat, hinnian kan ya Anak na.

12 Ya innia laman nga hinnian ya Anak y Afu Dios kan iggina, hinnian pay kan iggina yan nga angat. Ya innia laman nga awan ya Anak y Afu Dios kan iggina, awan pay yan nga angat kan iggina.

13 Neturak ku ngammin ira yaw kan ikayu nga mangurug kan ya Anak y Afu Dios tase masiguradu nu nga hinnian angat nu nga awan na nga panda.

14 En yaw ya ammakatalak tera kan y Afu Dios, nu makkiddaw tera kan iggina kan hanna laman nga me-annung kan ya uray na, ginan na ittera.

15 Gafu ta ammu tera nga ginan na ya akkiddaw tera kan iggina, ammu tera pay nga iddan na kan ittera ya kiddawan tera kan iggina.

16 Nu hinnian tolai kan ikayu nga makasingan kan ya isa nga wahi na kan pangurug nga malliwat nga mari marresulta ya liwat na kan patay, idasal na zinan iggina, en pakoman y Afu Dios iggina, en iddannan na iggina kan angat. Kayan ku yan kan me-annung kan ya malliwat ira nga mari marresulta ya liwat da kan patay. Hinnian liwat nga marresulta kan patay. Marik kayan nga idasal nu zinan ya kapakoma na yan nga liwat.

17 Ngammin ya makamakua nga mari natunung, liwat, ngam hinnian liwat nga mari marresulta kan patay.

18 Ammu tera nga, ya innia laman nga ginaka y Afu Dios, mari massige nga malliwat, ngam isiggalak/itakit ya Anak y Afu Dios iggina, en awan nga makua ya diablo kan iggina.

19 Ammu tera nga totolay y Afu Dios ittera, en ngammin ya totolay kan ya mundo, hinnian kan ya pamorayan ya diablo.

20 Ammu tera nga minang ya Anak y Afu Dios kan ya mundo, en iniddannan na ittera kan pakantindi, tase mammuan tera iggina nga kurug. Metadday

tera kan iggina nga kurug, ikayat ku nga kayan, kan y Jesu Cristo nga Anak y Afu Dios. Iggina ya kurug nga Dios en ya angat nga awan na nga panda.

²¹ Anak ku ira, umarayyu kayu kan ya rebultu ira.

2 Juan

2 Juan 1

- 1 Yakan, isa nga panakallan nga lalakay. Natturak nak kan ya napili nga babay en ya anak na ira nga kurug nga ayatan ku. Mari na kan yakan laman ya mangayat kan ikayu, nu azzi ngammin pay ya makakammu kan ya kurug,
- 2 megafu kan ya kurug nga tuldu nga hinnian/asan kan ittera en kanakanayun nga hinnian kan ittera kan awan na nga panda.
- 3 Ya Dios nga Ama en y Jesu Cristo nga Anak ya Ama, iddannan da ittera kan allak, idduk, en imamak. Hinnian da kan ittera kan kurug en kan ayat.
- 4 Nelot/Nafulotan ya payayat ku gafu ta nammuan ku nga hinnian dudduma/karruan kan ya anak mu ira nga mamuluvulun kan ya kurug kan kagitta ya nemandu y Dios Ama kan ittera.
- 5 En sangaw, ideddukan ku nga babay, ipakimallak ku kan ikayu nga makkara-aya-ayat tera. Mari bahu nga mandu yaw nga neturak ku, nu azzi mandu nga nammuan tera namegafu kattu gafagafu.
- 6 En ya pangipasingannan tera kan ya ayat tera kan y Afu Dios, ya ammaraparulot tera kan ya dorob na. En yaw ya isa nga dorob, mattolay kayu kan me-annung kan ayat. En yan balalaman ya dorob nga nagina nu namegafu kattu gafagafu.
- 7 Aru ya minangngilohot ira nga manaladalan kan ya utun lusak nga mari mangurug nga ne-anak y Jesu Cristo nga nabbalin kan tol原因. Ya kunna tian ira nga totolay, ira ya minangngilohot en ya anti-Cristo.
- 8 Mappalan/Memuhud kayu kan ira gafen, tase mari mapawan ya nabbannabannahan nu, nu azzi meddan kan ikayu ngammin ya netabba y Afu Dios nga awan na nga pakkurangan.
- 9 Ya innia laman nga mari massige nga mamaraparulot kan ya tuldu y Cristo, nu azzi ama-amungan na, awan y Afu Dios kan iggina. Ngam ya innia laman nga massige nga mamaraparulot kan ya tuldu na, hinnian y Dios Ama en ya Anak na pay kan iggina.

10 Gaggafen, nu hinnian umang kan ikayu nga mari mangituldu kan ya kurug nga me-annung kan y Cristo, mari nu patallungan kan ya gibbalayan nu onu makiddiot kan iggina.

11 On, gafu ta, ya innia laman nga makiddiot kan iggina, mesipat iggina kan ya narakat/napot nga kukukuan na.

12 Aru peba ya iturak ku zinan kan ikayu, ngam marik ikayat nga mangiyusa kan papel en tinta, gafu ta innanaman ku nga makapabbisita nak kan ikayu, tase maratubang tera nga merergo, senannu makompleto ya payayat tera.

13 Ya anak ira ya wahim nga babay kanniaw nga kagittam nga napili, ipedatang da ya diot da kan ikayu.

3 Juan

3 Juan 1

- ¹ Yakan, isa nga panakallan nga lalakay. Natturak nak kan ikaw, Gayo, nga ideddukan ku, nga kurug nga ayatan ku.
- ² Ideddukan ku, idasadasal ku nga napia ngammin ya situasion mu en ya gawagawayan mu kan kagitta ya napia nga situasion ya karalluam.
- ³ Nelot/Nafulotan ya payayat ku kannia nepallabbet ya dudduma/karruan nga wawwahi tera kan pangurug, gafu ta pinakoli ra nga napasingkal/kakkurug ya angngurug mu kan ya kurug nga tuldu en vuluvulunan mu ya kurug.
- ⁴ Awan nga tanakkuan nga mas makapayayat kan yakan annak/ngam kan ya pakaginak kan ya ammuluvulun ya ikuentak kan anak ku ira kan ya kurug.
- ⁵ Ideddukan ku, napia ya kukukuan mu kannia angnguffu-uffun mu kan ya wawwahi tera kan pangurug maski marim dana inamammu ira.
- ⁶ Nepakammu ra kan ya iglesia kanniaw ya angngayat mu kan ira. Napia nu isigem nga uffunan ira kannia assige ra nga mabbiahe, gafu ta mepangngat yan kan ya totolay nga massesserbi kan y Afu Dios.
- ⁷ On, gafu ta napanaw ra kan ya dian da pe laman tase umang da serbian y Jesu Cristo, en mari ra mangalawat kan hanna laman kan ya mari mangurug ira kan iggina.
- ⁸ Ittera gafen zinan ya manguffu-uffun kan ya totolay ira nga kunna tian, tase mekuenta kan makipattrabahu tera kan ira kannia angngipakapakammu ra kan ya kurug.
- ⁹ Hinnian/Asan neturak ku kan ya iglesia nu kannian, ngam y Diotrefes nga mayat nga mabbalin kan panakallan kan ikayu, mari na anahutan kan hinnian paka-awayyak.
- ¹⁰ Megafu kan yan, nu annak kannian, ipakanawag ku kan ya paratubangan nu ya kukukuan na nga pamaraparakat na kan ikami. En gafu ta mari na peba

kontento kan ira yan nga kukukuan na, iggina mismu, iyammari na nga patallungan ya wawwahi tera kan pangurug, en ya mayat ira nga mamatallung kan ira, komanan na nga gamman ira, en papanawan na peba ira kan ya iglesia.

11 Ideddukan ku, marim parrian ya narakat/napot nu azzi parrian mu ya napia, gafu ta ya innia laman nga maka-angngua kan napia, kua y Afu Dios, ngam ya innia laman nga maka-angngua kan narakat, mari na ammu y Afu Dios.

12 Kayakayan ya totolay nga napia y Demetrio, en masingan yan kan ya ammuluvulun na kan ya kurug, en ikami pay, testiguan mi yan, en ammum nga kurug ya patestigu mi.

13 Aru peba ya iturak ku zinan kan ikaw, ngam marik ikayat nga mangiyusa kan papel en tinta,

14 gafu ta innanaman ku nga annak innan ikaw, tase matubang ta nga mergo.

15 Pare zinan ta hinnian imamak kan ikaw. Ya kakkofun mu kanniaw, ipedatang da ya diot da kan ikaw. Kayan mu pay ya diot ku kan ya kada kofun ku kannian.

Judas

Judas 1

- ¹ Yakan y Judas nga kohung y Jesu Cristo en wahi y Santiago. Natturak nak kan ikayu nga inakkulan y Dios Ama nga ayatan na en tangatangngallan y Jesu Cristo.
- ² Pare zinan ta bustante ya allak, imamak en ayat kan ikayu.
- ³ Ideddukan ku ira, kan ya nelot/nafulotan nga akkelug ku nga matturak kan ikayu kan me-annung kan ya parehu nga kapalliad tera, napanonot ku nga mawag kan matturak nak kan sangaw ngin tase paggutukan/patturidan/pattaggaddan ku ya ginnonotan nu nga mangitadag kan ya kurug nga kurruan tera nga missa laman nga nepakammu y Afu Dios kan ya totolay na.
- ⁴ On, gafu ta hinnian/asan dudduma/karruan nga totolay nga netadday maitu/kelattan kan ya iglesia tera ira nga mari tera nasifut nga awan nga attalaw ra kan y Afu Dios. Pabbalinan da ya allak y Afu Dios kan tiansa ra nga maka-angngua kan hanna laman nga keluhan ya gibbaggian da, en ilimad da peba y Jesu Cristo nga isissa laman nga Patul en Afu tera. Neturak kattun kan ya Sagrado nga Turak ya kakastigo ra.
- ⁵ Hinnian dudduma nga ikayat ku nga iparandam kan ikayu bitan maski ammu nu ngammin ira yaw ngin. Ammu nu nga pinalliad y Afu Dios ya Israelita ira kannia nepappepanaw na kan ira kan ya nasion ya Egipto, ngam kabalin na, nepesimmu na ya nepappatay ira tunay nga mari nangurug kan iggina.
- ⁶ Ammu nu peba nga maski ya anghel ira nga mari nassige nga maddian kan ya atanang nga puestu nga natunnakkan da nga pammorayan zinan, nu azzi pinanawan da ya fustu nga paddianan da, nepekarsel y Afu Dios ira nga aggakawad kan ya kakokopannan/kakallappan nga lugar addet kan ya dakal nga algaw nga kapanunut da.

⁷ En ammu nu yaw peba. Kunna tian pay ya nesimmu kan ya totolay nga natolay kattun nga naddian kan ya ciudad ya Sodoma en ya ciudad ya Gomora en kan ya babalay ira kan ya pallehut da pay. Ya kinickingngua ra, megitta kan ya kukukuan ira nay nga falso nga mestru. Naddallaw ra, en natawa ya parehu nga babbay en ya parehu nga lallaki. Makastigo ra kan afi nga mari maddap nga pa-ehemplowan kan ngammin nga totolay.

⁸ Megitta kan ira yan pay ya kukukuan ira yan nga falso nga mestru. Alale mattatenap da. Pammarakattan da ya gibbaggian da pe laman. Iyammari ra ya hinnian paka-awayya ra kan ira. Paraparakattan da ya mas atanang ya kekuentan da annek/ngam kan ira pe laman.

⁹ Ngam maski y Miguel nga isa nga panakallan kan ya anghel ira, mari na kiningngua ya kunna tian. Kattun, kattu natay y Moises, naddiskusionan y Miguel en y Satanas nu innia ya mangalak kan ya baggi na. Mari negutuk/neturid/netaggad y Miguel nga mamaraparakat nga mamanunut kan iggina, nu azzi kunna laman nga nakkahi, "Pare zinan ta allangngan na ka y Afu Dios."

¹⁰ Ngam ira yan nga falso nga mestru, paraparakattan da ya hanna laman nga mari ra mantindian. En ya hanna laman nga ammu ra nga megitta kan ya ammu ya aya-ayam nga awan da nga appanonotan, yan ya kegafanan ya kakastigo ra.

¹¹ Anakkue/Kallallak da pay, gafu ta papparrian da ya narakat/napot nga kiningngua y Cain kattun. Megafu kan ya akkelug da kan kuartu, awan nga babang da nga mamarig kan ya liwat y Balaam nga natolay kattun. Marreberebelde ra kan y Afu Dios kan kagitta ya kiningngua y Kore nga natolay kattun, en makastigo ra pay nattaruk kan kagitta ya nekakastigo na.

¹² Ira yan nga totolay, megitta kan mantia kan ikayu kannia attaradday nu nga mangan. Awan nga pasiran da nga mappalappagustu. Ya gibbaggian da pe laman ya tanggawan da. Megitta ra kan kunam nga mepayapayad kan angin nga mari makakeddan kan uran. Megitta ra kan kayakayu nga mari

mavvunga maski tiempo avvuvunga, en kan kayakayu nga kompleto nga natay nga nabadduak.

13 Megitta ra pay kan daddakal nga palapalung ya bebay nga me-ana-anud ya guwak da nga kegittan ya kappasiran nga kukukuan da. Megitta ra pay kan bittuan ira nga tanakkuan ya dalanan da kan ya negagangay. Nangireserba y Afu Dios kan paddianan da kan ya lugar nga kakokopannan kan awan na nga panda.

14 Y Enoc nga mekapitu kannia natturunud nga gakagaka namegafu kan y Adan, kunna nga nakkahi kan me-annung kan yan nga klase nga totolay, "O! Ginan nu! Umang nattaruk y Afu Dios en rinivirivu nga nasantuan nga anghel na,

15 tase panunutan na ngammin ya totolay. En sentensian na ya kada isa nga nanuriya kan iggina megafu kan ngammin nga nepannutturiya ra kan iggina nga kinikkingngua ra kannia nepangngontra ra kan iggina, en megafu pay kan ngammin nga nadammat nga kinahakahi ira nay nga narakat nga totolay nga mekontra kan iggina."

16 Ira nay nga totolay, minaddaladalimudung en minarrerreklamo ra. Vuluvulunan da ya narakat ira nga akkelug ya gibbaggian da. Mappalagopog da. Iyala-alak da ya ginnonotan ya ikattolay ra ira, tase malak da kan ira ya keluhan da.

17 Ngam ikayu nga ideddukan ku, dandamman nu ya kinahi kattun ya apostol ira y Afu tera nga Jesu Cristo.

18 Kunda nga nakkahi kan ikayu, "Kan ya panguzzanan nga tiempo, hinnian nattaruk minangngilloko ira. Vuluvulunan da ya akkelug da ira nga mekontra kan y Afu Dios."

19 Paggurungayan da ikayu. Ya akkelug ya gibbaggian da laman ya vuluvulunan da, en awan kan ira ya Espiritu Santo.

20 Ngam ikayu nga ideddukan ku, pakaladdan nu ya nasantuan nga angngurug nu. Maddasal kayu segun kan ya uray ya Espiritu Santo.

²¹ Isige nu ya kasan nu kan ya ayat y Afu Dios kannia attalattaron nu kan ya annoli y Afu tera nga Jesu Cristo nga mangiddan kan ittera kan angat nga awan na nga panda megafu kan ya allak na.

²² Ikallak nu ya totolay nga hinnian adduda ra.

²³ Kararan nu ya dudduma nga hinnian kan ya afi nga dukkamman nu ira. Ipasingan nu ya allak nu kan ya dudduma, ngam mappalan/memuhud kayu. Iksakay/Ikarukkut nu maski ya gissinnunan da nga kuenta namantian kan ya gibbaggian da.

²⁴ Y Afu Dios nga hinnian pakapangngua na nga mangguardia kan ikayu tase awan nga keduffuan nu kan liwat, en mangiyaddet kan ikayu nattaruk kan ya atubang ya kekapalat na nga awan nu nga kapaliwatan nga siggapayayat,

²⁵ iggina laman ya isissa nga Dios nga mamalliad kan ittera megafu kan y Afu tera nga Jesu Cristo. Hinnian kan iggina ya kedayarayaw, ya nadosan nga kekapalat, ya ammoray en ya paka-awayya namegafu kattu gafagafu, kan sangaw, en kan awan na nga panda. Amen!

Pakakammuan

Pakakammuan 1

- 1** Yaw ya nepakammu y Jesu Cristo nga me-annung kan ya mesissimmu nattaruk, en mari na awayya kan mari ra mesimmu. Nepakammu y Afu Dios ira yan kan iggina tase ipakammu na kan ya kohung na ira. Nepakammu na ira yan kannia nepabbon na kan ya isa nga anghel na kan yakan nga kohung na.
- 2** Ipakammuk gafen kan ikayu ya ergo y Afu Dios, yaw nga nepakammu y Jesu Cristo kan yakan, en ngammin nga nasingan ku.
- 3** Ya tolai nga mangibibbid en ya totolai nga maggina kan yaw nga ergo nga naggafu kan y Afu Dios en mamaraparulot kan ya neturak kanniaw, mabendisionan, on, gafu ta aranni ngin ya kesissimmu ngammin ira yaw.
- 4** Yakan y Juan, en iturak ku yaw kan ya iglesia ira y Jesus nga hinnian/asan kan pitu nga ciudad kan ya probinsia ya Asia. Pare zinan ta hinnian kan ikayu ya allak en imamak nga naggafu kan y Afu Dios nga hinnian kattun, kan sangaw, en kan awan na nga panda, kan ya pitu nga espiritu nga hinnian kan ya atubang ya trono y Afu Dios,
- 5** en kan y Jesu Cristo nga mapammakatalakkan nga testigu. Kan ngammin nga nakkakatay ira, iggina ya unu-unna nga nagginolay en iggina ya mammoray kan ngammin nga papatul kan ya utun lusak. Ayatan na ittera, en megafu kan ya daha na, sinueltan na ittera kan ya paka-awayya ya liwaliwat tera kan ittera.
- 6** Pinabbalin na ittera kan totolai nga pammorayan na en kan papari nga massesserbi kan y Afu Dios nga Ama na. Pare zinan ta madayarayaw en mappatul iggina kan awan na nga panda. Amen!
- 7** Maggina kayu! Mattoli iggina nattaruk nga mavulunan kan kunukunam, en ngammin ya totolai, mesipat ya nanuddug ira kan iggina, masingan da iggina. En ngammin ya totolai kan ngammin nga nasion ira, mattangatangit

da nattaruk megafu kan iggina. Siguradu, mesissimmu ngammin ira yan! Amen!

⁸ "Yakan ya Alfa en ya Omega," kunna y Afu Dios nga Makapangngua kan ngammin. Hinnian iggina kattun, kan sangaw, en kan awan na nga panda.

⁹ Yakan y Juan nga wahi nu kan pangurug. Kannia neketadday tera kan y Jesus, megitta nak kan ikayu nga mapazapaziyat en mesipat kan ya appatul na en matattam kan ziyat. Nabon nak nga alale presu kan yaw nga fugu ya Patmos gafu ta nepalapalappat ku ya ergo y Afu Dios, yan ya kurug nga sinestiguan y Jesus.

¹⁰ Kan ya isa nga algaw y Afu, minafun ya Espiritu Santo kan yakan, en naginak ya isa nga nasikan nga ngaral nga megitta kan trumpeta kan ya likud ku.

¹¹ Kunna nga nakkahi kan yakan, "Iturak mu kan isa nga papel ya masingan mu, en ipe-angem kan ya iglesia ira y Cristo nga hinnian kan ira yaw nga pitu nga ciudad: Efeso, Esmirna, Pergamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia en Laodicea."

¹² Sangaw, nabbira nak, tase innan ku nu innia ya nakiergo kan yakan, en kattu nabbira nak, hinnian pitu nga vulawan nga kandelero nga nasingan ku kan unna.

¹³ Hinnian megitta kan Anak Tolay kan ya pattarangngan da nga nasinnunan kan ananaddu, en aggabanda ya tagang na kan vulawan.

¹⁴ Furaw ya ulu na en ya ahuk na nga megitta kan furaw nga dudut karneru onu alalahu. Megitta ya mata na kan gumatagatang nga afi.

¹⁵ Megitta ya taka na kan tubbaha nga napapuro kan afi en nagigitan. Megitta ya ngaral na kan ya guni ya avvonomvor ya aru nga danum.

¹⁶ Hinnian pitu nga bittuan nga aggatammit na kan ya ziwanan nga ima na. Hinnian nataram nga ispada nga dua ya ngarab na nga nallawan kan ya simuk na, en megitta ya nawag ya muyung/mukat na kan ya nawag ya sinag kan tangnga algaw.

¹⁷ Kattu nasingan ku iggina, natomba nak kan ya atubang na nga alale natay nak. Ngam nepotun na ya ziwanan nga ima na kan yakan, en kunna nga nakkahi, "Marim mattalaw. Yakan ya unna en ya ultimu,

¹⁸ en ya siggamatolay. Natay nak kattun, ngam kan sangaw, matolay nak kun kan awan na nga panda. Hinnian kan yakan ya annusi ira ya patay en ya Hades.

¹⁹ Iturak mu gafen ya ganagannud nga nasingan mu, ya ganagannud nga maddaggun en ya ganagannud nga mesissimmu nattaruk.

²⁰ Yaw ya sekreto nga kebalinan ya pitu nga bittuan nga nasingan mu kan ya imak en ya pitu nga vulawan nga kandelero. Ya pitu nga kandelero, ira ya iglesia kan ira yan nga pitu nga ciudad. En ya pitu nga bittuan, ira ya anghel kan ira yan nga pitu nga iglesia."

Pakakammuan 2

¹ Nassige y Jesus nga kunna nga nakkahi kan yakan, "Iturak mu yaw kan ya anghel kan ya iglesia kan ya ciudad ya Efeso. 'Yakan ya aggatammit kan ya pitu nga bittuan kan ya ziwanan nga imak en manaladalan kan ya pattarangngan ya pitu nga vulawan nga kandelero. Ipakahik ira yaw:

² Ammuk ya kukukuan nu, ya abbannabannag nu en ya appasapasensia nu nga matattam. Ammuk nga tuthuriyan nu ya toloy nga narakat/napot, en pinurba nu ira nay nga makkahi nga apostol da, ngam mari ra mamba apostol, en nammuan nu nga laddud/busid da.

³ Ammuk nga minappasensia kayu, en natattam kan kapazapaziyat megafu kan yakan nga mari nu molang.

⁴ Ngam hinnian/asan ammarik kan ikayu, ya ayat nu kan yakan kan sangaw, mari megitta ngin kan ya ayat nu kattu gafagafu.

⁵ Dandandamman nu ya ayat nu kattun, en mabbabawi kayu, en uli kukukuan nu ya megitta kan ya kinikkingngua nu kattu gafagafu. Nu mari nu mabbabawi, annak kan ikayu, en azzan ku ya kandelero nu kan ya lugar na.

⁶ Ngam yaw ya napia kan ikayu, ikalussaw nu ya kukukuan ya Nicolaita ira nga ikalussok pay.

⁷ Nu ikayat nu nga mantindian, ginan nu gafen kan napia ya kayan ya Espiritu Santo kan ya iglesia ira. Ikayu nga mangaffut kan ya narakat, pavulunan ta kayu nga kanakanayun mangan kan ya vunga ya kayu nga mangiddan kan angkat nga hinnian kan ya Paraiso y Afu Dios.' "

⁸ "Iturak mu yaw kan ya anghel kan ya iglesia kan ya ciudad ya Esmirna. 'Yakan nga Unna en Ultimu nga natay kattun, ngam nagginnolay nak balalaman. Ipakahik ira yaw:

⁹ Ammuk ya azziyariyat en kapobre nu, ngam kakurruan na, riku kayu. Ammuk nga paraparakattan da kayu ya totolay nga makkahi kan Judio ra, ngam mari ra mamba Judio, nu azzi isa ra nga sinagoga y Satanas.

¹⁰ Ngam ikayu, mari nu mattalaw kan ya mappanget nga kapazapaziyat nu. Ginan nu yaw. Pappangetan y Satanas nga ipekarsel ya dudduma/karruan kan ikayu tase purban na kayu, en kan mafulu nga algaw, mapazapaziyat kayu. Ngam massige kayu peba nga mangurug kan yakan maski nu yan ya kapatayan nu, en nu kuan nu yan, iddan ku kan ikayu ya korona nga angkat.

¹¹ Nu ikayat nu nga mantindian, ginan nu gafen kan napia ya kayan ya Espiritu Santo kan ya iglesia ira. Ikayu nga mangaffut kan ya narakat, mapalliad nattaruk kan infiernu nga makahi kan mekaddua nga patay.' "

¹² "Iturak mu yaw kan ya anghel kan ya iglesia kan ya ciudad ya Pergamo. 'Ya hinnian ispada na nga nataram nga dua ya ngarab na, ipakahik ira yaw:

¹³ Ammuk ya klase ya ciudad nga paddianan nu, yan ya dian ya trono y Satanas. Maski kunna tian ya paddianan nu, nasikan ya angngurug nu kan yakan, en mari nu linikuran ya angngurug nu kan yakan maski kattu tiempo y Antipas nga napammakatalakkan nga nanettestigu kan yakan, en napatay iggina kan ya ciudad nu nga paddianan y Satanas.

¹⁴ Ngam hinnian pilippipia laman nga ammarik kan ikayu. Hinnian dudduma kan ikayu nga mamuluvulun kan ya netuldu y Balaam nga natolay kattun.

Iggina ya nangituldu kan y Balak kan palliwatan na ya Israelita ira kannia angngan da kan karne nga ne-ofresi/nededika kan rebultu ira en kannia ammabay ra.

15 En yaw peba, hinnian dudduma kan ikayu nga mamuluvulun kan ya tuldu ya Nicolaita ira.

16 Gaggafen, ibabawi nu yan. Nu mari nu mabbabawi, annak kan ikayu kan mari mabayag, en makiggerra nak kan ikayu nga mari mabbabawi nga usan ku ya ispadak nga hinnian kan ya simuk ku.

17 Nu ikayat nu nga mantindian, ginan nu gafen kan napia ya kayan ya Espiritu Santo kan ya iglesia ira. Ikayu nga mangaffut kan ya narakat, iddannan ta kayu nattaruk kan manna nga narimanan. En ya kada isa kan ikayu nga mangaffut, iddannan ku peba kan furaw nga batu nga neturakan ya bahu nga ngahan nga awan nga tanakkuan nga makakammu nu azzi laman ya tolai nga mangalawat.' "

18 "Iturak mu yaw kan ya anghel kan ya iglesia kan ya ciudad ya Tiatira. 'Yakan ya Anak y Afu Dios nga megitta ya matak kan gumatagatang nga afi, en megitta ya takak kan tubbaha nga nagigitan. Ipakahik ira yaw:

19 Ammuk ya kukukuan nu, ya ayat nu, ya angngurug nu, ya assesserbi nu, en ya appasapasensia nu, en ammuk nga mas aru peba ya kukukuan nu kan sangaw annnek/ngam kattu gafagafu.

20 Ngam yaw ya ammarik kan ikayu. Papavulunan nu y Jezebel, yan nga babay nga makkahi kan profeta iggina, ngam awan mamba. Iloholohot na ya kohung ku ira, nga ituttuldu na kan awayya ra maddallaw en mangan kan konforme nga ne-ofresi kan rebultu ira.

21 Iniddannan ku iggina kan tiansa nga mabbabawi, ngam ne-ammari na nga likuran ya akkilalaki na.

22 Ginan nu yaw nga kuan ku sangaw kan iggina. Pattakitan ku iggina nga kuenta ilappak ku iggina nga mazziyat kan ya kattri, en ya kidallaw na ira,

nelot/nafulotan ya ammazapaziyat ku kan ira pay nu mari ra ibabawi ya annallaw ra kan iggina.

²³ En patapatayan ku ya anak na ira Mammuan ngammin ya iglesia ira gafen nga yakan ya makakammu kan ngammin nga hinnian kan ya ginnonotan en ya giffutuan ya totolay, en mammuan da peba nga balattan ku ya kada isa kan ikayu segun kan ya kinikkingngua na pe laman.

²⁴ 'Ngam hinnian dudduma kan ikayu kan ya iglesia kan Tiatira nga mari mamulun kan nay nga tuldu na en mari nakakammu kan ira nay nga makahi kan adalam nga tuttuldu y Satanas. Yaw ya kayan ku kan ikayu nga awan nga tanakkuan nga ipakuak kan ikayu nga kuenta pakadammattan nu,

²⁵ nu azzi yaw laman, isigisige nu ya angngurug nu addet kannia annolik.

²⁶ Ya innia laman nga mangaffut kan ya narakat en maka-angngua kan ya urek addet kan ya pangultimuan, iddannan ku iggina nattaruk kan paka-awayya nga mammoray kan ya nasion ira,

²⁷ nga megitta kan ya paka-awayya nga nalawat ku kan y Amak. En istrikto ya ammoray na kan ira nga alale balayang nga baston ya iyusa na kannia angngastigo na kan ya mari mamarulot ira nga alale mamakkabakka iggina kan banga ira.

²⁸ En iddan ku kan iggina ya bittuan nga nangahanan kan Angngarannian.

²⁹ Nu ikayat nu nga mantindian, ginan nu gafen kan napia ya kayan ya Espiritu Santo kan ya iglesia ira.' "

Pakakammuan 3

¹ "Iturak mu yaw kan ya anghel kan ya iglesia kan ya ciudad ya Sardis. 'Yakan nga aggammit kan ya pitu nga espiritu y Afu Dios en kan ya pitu nga bittuan. Ipakahik ira yaw: Ammuk ya kukukuan nu. Nepadumug nga siggamatolay kayu, ngam kakurruan na, nakkakatay kayun.

- ² Malukag kayun, en pasikannan nu ya napia nga ganagannud nga natalan/nabattang kan ikayu nga mappanget nga matay gafu ta masingan ku nga mari peba kompleto ya kukukuan nu kan ya paningan ya Dios ku.
- ³ Dandamman nu gafen ya kurug nga tuldu nga nagina en inalawat nu kattun, en paraparulotan nu yan, en mabbabawi kayun gafu ta, nu mari nu malukag, angayan ta kayu nga mari nu ammu ya orat nga allabbet ku nga megitta kan ya allabbet ya akkokot.
- ⁴ Ngam hinnian/asan pilippipia kan ikayu nga hinnian kan Sardis nga mari ra zinapingan ya gissinnunan da. Makipanalalan da kan yakan nattaruk nga nabistian da kan furaw gafu ta mepangngat yan kan ira.
- ⁵ Ya innia laman nga mangaffut kan narakat/napot, kunna tian ya kabisti na, en marik vulvua/pulus azzan ya ngahan na kan ya neturakan ya gingngahanan ya totolay nga matolay kan awan na nga panda. Kayan ku kan tolek iggina kan ya atubang y Amak en ya anghel na ira.
- ⁶ Nu ikayat nu nga mantindian, ginan nu gafen kan napia ya kayan ya Espiritu Santo kan ya iglesia ira.' "
- ⁷ "Iturak mu yaw kan ya anghel kan ya iglesia kan ya ciudad ya Filadelfia. 'Yakan ya nasantuan, ya kurug en ya aggatammit kan ya annusi nga kua y David kattun, ya makavukat, en awan vulvua/pulus makaserra kan ya vukatan ku, ya makaserra, en awan vulvua makavukat kan ya serran ku. Ipakahik ira yaw:
- ⁸ Ammuk ya kukukuan nu. Ammuk nga bissang/bissut laman ya makua nu, ngam maski kunna tian, pinaraparulot nu ya ergok kan ikayu, en mari nu linikuran ya angngurug nu kan yakan. Innan nu! Hinnian puerta nga vinukatan ku kan ya atubang nu nga awan vulvua makaserra.
- ⁹ Ginan nu yaw! Hinnian totolay kannian nga makkahi nga Judio ra, ngam laddud/busid da gafu ta mari ra mamba Judio, nu azzi isa ra nga sinagoga y Satanas. Ipesimmuk nga umang da nattaruk mappalentud kan ya paratubangan nu, en mammuan da nga inayat ta kayu.

- 10 Gafu ta pinaraparulot nu ya ergok nga natattam kayu, palliaran ta kayu pay nattaruk kan ya tiempo ziyat nga mappanget nga lumabbet kan ya interu mundo nga pamurba kan ngammin nga totolay kan ya utun lusak.
- 11 Manoli nak kan mari mabayag. Kangkamman nu ya angngurug nu, tase awan vulvua makagarut kan ya korona nga premio nu.
- 12 Ya innia laman nga mangaffut kan narakat, pabbalinan ku iggina kan kuenta arihi ya templo ya Dios ku, en mari na vulvua mazza kannay. Imarkak kan iggina ya ngahan ya Dios ku en ya ngahan ya ciudad ya Dios ku. Yan ya bahu nga Jerusalem nga maggafu kan ya Dios ku kan langit nga mappagukab nattaruk. Imarkak pay ya bahu nga ngahan ku kan iggina.
- 13 Nu ikayat nu nga mantindian, ginan nu gafen kan napia ya kayan ya Espiritu Santo kan ya iglesia ira.' "
- 14 "Iturak mu yaw kan ya anghel kan ya iglesia kan ya ciudad ya Laodicea. 'Yakan nga mangngahan kan Amen, testigu nga mapammakatalakkan en makurug, en naggafanan ngammin ya pinaratu y Afu Dios, ipakahik ira yaw:
- 15 Ammuk ya kukukuan mu. Ammuk nga marim napatu onu nalammin. Pare zinan ta napatu onu nalammin.
- 16 Gafu ta marim napatu onu nalammin, nu azzi nappatay laman, itupprak ta ka.
- 17 Kummu mamba nga makkahi, "Riku nak, en aru ya naganaganansia kun, en awan nga mawag kun," ngam marim ammu nga anak kue, pakallallak, pobre, vulaw en lawan ka.
- 18 Itabarang ku gafen kan ikaw nga gumatang ka kan yakan kan vulawan nga napapuro kan afi tase mabbalin ka kan kurug nga riku. En gumatang ka pay kan yakan kan sinnun nga furaw nga isinnun mu tase mari masingan ya kappasiran nga kawan vulvua sissinnun kan ya baggim. En gumatang ka peba kan yakan kan pangurum kan ya matam tase makasingan ka.
- 19 Ya innia laman nga ayatan ku, tunungan ku en disiplin ku. Gaggafen, mallallappat ka en mabbabawi ka.

²⁰ Ginan mu yaw! Aggatadag nak kan ya puerta, en makatottottok nak nga makkul. Ya innia laman nga makagina kan ya ngaral ku, en vukatan na ya puerta, tumallung nak, en matubang kami nga mangan.

²¹ Ya innia laman nga mangaffut kan narakat, pavulunan ku iggina nga umang makipanuttud kan ya bikat ku kan ya tronok kan kagitta ya nepakkipanuttud ku kan ya bikat y Amak kan ya trono na.

²² Nu ikayat nu nga mantindian, ginan nu gafen kan napia ya kayan ya Espiritu Santo kan ya iglesia ira.' "

Pakakammuan 4

¹ Kabalin na yan, hinnian/asan manin tanakkuan nga nasingan ku, isa nga puerta kan langit nga aggavukat. En ya ngaral nga megitta kan guni trumpeta nga nakiergo kan yakan nga naginak kattu gafagafu, kunna nga nakkahi, "Umutun ka tiaw, en ipasingan ku kan ikaw ya siguradu nga mesimmu kabalin na ira yaw."

² Insigida nga hinnian nak kan langit, en sangaw, hinnian trono nga nasingan ku, en hinnian aggatuttud kannay.

³ Ya kasinnan na, kumikkiltat/kumirikirit nga megitta kan haspe en karnelia nga nangina nga batu. Kan ya pallehut ya trono na, hinnian vullungun/vunglun nga megitta ya kasinnan na kan esmeralda nga nangina nga batu.

⁴ Kan ya pallehut na nay nga trono, hinnian peba duafulu se appat nga trono nga gittutturan ya duafulu se appat nga lalakay nga nabistian kan furaw, en nakoronan da kan vulawan.

⁵ Nakatattallit, nakagunuguni en naka-addug nga nagga fu kan ya trono, en hinnian pitu nga gifu nga gumangagangat kan ya atubang ya trono. Ira yaw ya pitu nga espiritu y Afu Dios.

⁶ Kan ya atubang ya trono, hinnian megitta kan bebay nga bidru nga megitta kan kristal ya litaw na. Kan ya pallehut ya trono, hinnian peba appat nga

siggamatolay nga napannu kan mata ya interu gibbaggian da kan ya atubang en likud da.

⁷ Ya unna, megitta ya kasinnan na kan leon. Ya mekaddua, megitta kan baka. Ya mekatallu, kamuyumuyung/kamukumukat tolai. En ya mekappat, megitta kan tawi/kali nga makakayakayab.

⁸ Ya kada isa kan ya appat nga siggamatolay, nappayak kan taggi-annam. Napannu kan mata ya utun en ya gannung ya kada payak da. Algaw en gabi, mari ra vulvua/pulus memmang nga makkakkansion, "Nasantuan, nasantuan, nasantuan y Afu Dios nga makapangngua kan ngammin nga aggahinnian kattun, kan sangaw, en kan awan na nga panda."

⁹ Ira yaw nga appat nga siggamatolay, makkakkansion da kan paddayarayaw, pammakakua en pappabalat kan ya aggatuttud kan ya trono nga siggamatolay kan awan na nga panda. Kada angngua ra kan yan,

¹⁰ ira yan nga duafulu se appat nga lalakay, mallakab da kan ya atubang ya aggatuttud kan ya trono en ittun da ya gikkoronan da kannay, en kunda nga maddayarayaw kan ya siggamatolay kan awan na nga panda,

¹¹ "Ikaw nga Afu mi en Dios mi, mepangngat ka nga madayarayaw, me-ekakua en mammuan nga makapangngua ka, gafu ta pinaratum ngammin ya ganagannud, en megafu kan ya urem, naparatu ra en hinnian da."

Pakakammuan 5

¹ Sangaw, hinnian/asan nasingan ku nga nalukut nga pabbibbiran kan ya ziwanan nga ima ya aggatuttud kan ya trono. Naturakan ya unag en ya liwan na, en hinnian pitu nga timbre kan yan.

² En nasingan ku ya isa nga makapangngua nga anghel nga kunna nga nangikullet, "Innia ya mepangngat nga mallakat kan ya timbre ira en mangivulad kan ya pabbibbiran?"

³ Awan nga natafulan kan langit onu kan ya utun rusak onu kan ya gukab ya rusak nga hinnian paka-awayya na nga mangivulad kan ya pabbibbiran onu maningan kan ya unag na.

- ⁴ Nelot/Nafulotan sangaw ya tangit ku gafu ta awan nga natafulan nga mepangngat nga mangivulad kan ya pabbibbiran onu maningan kan ya unag na.
- ⁵ Hinnian sangaw isa kan ya lalakay ira nga kunna nga nakkahi kan yakan, "Marim mattangit! Innan mu. Hinnian gaka y David nga isa kan ya tribu y Juda nga makahi kan Leon nga nangaffut. Gaggafen, iggina ya mepangngat nga mallakat kan ya timbre en mangivulad kan ya pabbibbiran."
- ⁶ Sangaw, nasingan ku ya isa nga Kordero nga aggatadag kan ya atubang ya trono kan ya nattarangngan ya appat nga siggamatolay en ya lalakay ira, en nasingan ku nga napatay iggina kattun. Hinnian pitu nga tagud na en pitu nga mata na, ira yaw ya pitu nga espiritu y Afu Dios nga nabon kan ya interu mundo.
- ⁷ Ya Kordero, minang na inalak ya nalukut nga pabbibbiran kan ya ziwanan nga ima ya aggatuttud kan ya trono.
- ⁸ Kattu inalak na, ira yan nga appat nga siggamatolay en duafulu se appat nga lalakay ira, nallakab da kan ya atubang na. Kada isa kan ira, aggatammit kan arpa en vulawan nga malukung nga napannu kan insensu nga simbulo/sennial ya dasadasal ya totolay y Afu Dios.
- ⁹ Kunda nga nakkansion kan bahu nga kansion, "Ikaw ya mepangngat nga mangalak kan ya pabbibbiran en mallakat kan ya timbre ira, gafu ta napatay ka, en megafu kan ya daham, nanavvut ka kan totolay nga miembro kan kada tribu, perergo, ginafuan en nasion tase mabbalin da kan kukua y Afu Dios.
- ¹⁰ En pinabbalin mu ira kan isa nga pappatulan en papari nga massesserbi kan y Afu Dios, en mammoray ra kan ya utun lusak."
- ¹¹ Sangaw, aggadulang nak peba, en naginak ya ngaral ya napakaru nga anghel ira nga mabilang kan minarivu en minillion nga hinnian kan ya pallehut ya trono en ya appat nga siggamatolay en ya duafulu se appat nga lalakay ira pay.

¹² Kunda nga nangidayaraway kan nasikan, "Ya Kordero nga napatay, iggina ya mepangngat nga meddannan kan pakapangngua, kariku, sirib, sikan, paka-awayya, ke-ekakua en kedayaraway!"

¹³ En naginak ya ngaral ya kada pinaratu nga hinnian kan langit, kan ya utun lusak, kan ya gukab na, en kan ya bebay, ngammin ya maddian kan ira yan nga lugar, kunda nga nakkahakahi, "Ya aggatuttud kan ya trono en ya Kordero pay, me-ekakua, madayaraway, maka-awayya en makapangngua kan awan na nga panda!"

¹⁴ "Amen!" kunda ya appat nga siggamatolay. En nallakab ya duafulu se appat nga lalakay, en naddayaraway ra.

Pakakammuan 6

¹ Sangaw, nasingan ku ya Kordero nga mallakat kan ya unna kan ya pitu nga timbre nga nezikkat kan ya pabbibbiran. Sangaw, naginak ya isa kan ya appat nga siggamatolay nga kunna nga nakkahi kan kagitta guni addug, "Angka tiaw!"

² Kattu iningan ku, hinnian/asan furaw nga kabayu nga nasingan ku, en hinnian aggatakay nga aggatammit kan vutug/hutug. Neddannan iggina kan korona. Nallawan iggina nga minangngaffut tase mangaffut.

³ Sangaw, linakat ya Kordero ya mekaddua nga timbre, en naginak ya mekaddua nga siggamatolay nga kunna nga nangikullet, "Angka tiaw!"

⁴ Sangaw, hinnian malappay/mabbit luminattuad nga raggang nga kabayu. Neddannan ya aggatakay kan dakal nga ispada en kan paka-awayya na nga mangazza kan imamak kan ya utun lusak tase makkarapatapatay ra.

⁵ Sangaw, linakat na ya mekatallu nga timbre, en naginak ya mekatallu nga siggamatolay nga kunna nga nakkahi "Angka tiaw!" En hinnian malappay ngisit nga kabayu nga nasingan ku, en hinnian aggatakay nga aggatammit kan pakkilo.

⁶ Hinnian ngaral nga naginak nga naggafu kan ya pattangngan ya appat nga siggamatolay nga kunna nga nakkahi, "Tangakilo laman nga trigu ya

kegiatan ya tandan kan patangalgaw nga attrabahu, en tallu kilo laman nga sebada ya kegiatan ya tandan kan patangalgaw." Sangaw, kinahi na kan ya manaral, "Ngam marim darallan ya denu olivo onu ya daggat vunga ubas."

⁷ Sangaw, linakat na ya mekappat nga timbre, en naginak ya mekappat nga siggamatolay nga kunna nga nakkahi, "Angka tiaw!"

⁸ Hinnian ngilinggilan nga kabayu nga nasingan ku, en hinnian aggatakay nga mangngahan kan Patay, en tunutunuran ya Hades iggina. Neddannan da nga dua kan paka-awayya ra kan ya pakkappat ya totolay kan ya utun lusak, tase patayan da ira kan ispada, kan bisin, kan tulahan en kan tanam/tanang nga aya-ayam nga maddian kan ya utun lusak.

⁹ Sangaw, linakat na ya mekalima nga timbre, en kan ya gannung ya angngiyofresian/angngidedikan, nasingan ku ya gikkaralluan ya totolay nga napatay megafu kan ya angngurug da kan ya ergo y Afu Dios en gafu ta mari ra nemmang nga mangipakapakammu kan yan.

¹⁰ Kunda nga nakkahi, "O, Katanangan nga Afu nga nasantuan en kurug. Be mang kabayag ya zim ammanunut en ya zim abbalat kan ira nay nga totolay kan ya utun lusak nga namatay kan ikami?"

¹¹ Sangaw, neddannan ya kada isa kan ira kan anaddu nga furaw nga sinnun, en nakahi kan ira nga mamangat da peba kan manganannuan addet zi makompleto ya bilang ya wawwahi ra kan pangurug, ira ya kagitta ra nga kohung y Afu Jesus, nga mapatay pay kan kagitta ra.

¹² Sangaw, linakat na ya mekannam nga timbre, en nallunig kan nasikan, nangngisit ya sinag kan kagitta attal/panis, en narraggang ya nappannu nga vulan kan kagitta daha.

¹³ Ya bittuan ira kan langit, nakkatanag/nakkakabok da kan ya utun lusak kan kagitta ya katanag ya nakkalata nga vunguvunga nga makkatattak/meguyaguy megafu kan bayabbag.

¹⁴ Napawan ya langit kan kagitta ya kapawan ya pabbibbiran nga nalukut ngin, en nazza ngammin ya bakulud ira en ya fugu ira kan ya gippuestuan da.

¹⁵ Sangaw, ya patul ira kan ya mundo, ya panakallan ira, ya ofisial ira kan ya suddalu ira, ya ririku, ya makapangngua ira, en ngammin ya totolay nga kohung onu mari kohung, nassussussuk da ngammin kan ya kueba ira en kan ya naddaratanan/nallalatanan ya daddakal nga batu ira kan ya bakulud ira.

¹⁶ Kunda nga nangikukkullet kan ya bakulud ira en kan ya batu ira, "Mattanag kayu kan ikami tase matavvanan en mesussuk kami senannu mari na kami masingan ya aggatuttud kan ya trono, en mari mesimmu kan ikami ya gazzit ya Kordero.

¹⁷ On, gafu ta luminabbet ngin ya dakal nga algaw nga angngipasingan da kan ya gazzit da, en innia ya make-attam kan yan?"

Pakakammuan 7

¹ Kabalin na yan, hinnian/asan appat nga anghel nga nasingan ku nga aggatadag kan ya appat nga duhu ya utun rusak. Fuffuwaddan da ya appat nga angin nga maggafu kan ya appat nga duhu na, tase mari mangin ngin kan ya utun rusak onu kan ya bebay onu kan ya hanna laman nga kayu.

² Sangaw, hinnian isa peba nga anghel nga nasingan ku nga maggafu kan ya silawan, en hinnian kan iggina ya pammarka y Afu Dios nga siggamatolay, en kunna nga nakkahi kan ira yan nga appat nga anghel nga neddannan kan pakapangngua nga manaral kan ya utun rusak en kan ya bebay,

³ "Mari nu darallan ya utun rusak onu ya bebay onu ya kayakayu addet zi mamarkan tera ya giffrenteyan ya totolay ira nga minasserbi kan ya Dios tera."

⁴ Naginak ya bilang ya totolay ira nga namarkan ya giffrenteyan da, matut se appattafulu se appat nga rivu. (¹⁴⁴,⁰⁰⁰) Miembro ra kan ya mafulu se dua nga tribu nga gakagaka y Israel, mafulu se dua nga rivu kan kada tribu. (¹²,⁰⁰⁰) Ira yaw ya gakagaka ra.

- ⁵ Mafulu se dua nga rivu ya minarkan da kan ya tribu y Juda, mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Ruben, mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Gad,
- ⁶ mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Aser, mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Neftali, mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Manases,
- ⁷ mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Simeon, mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Levi, mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Issacar,
- ⁸ mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Zabulon, mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Jose, en mafulu se dua nga rivu kan ya tribu y Benjamin.
- ⁹ Kabalin na yan, hinnian napakaru nga totolay nga nasingan ku nga awan nga makabilang kan ya karu ra. Naggafu ra kan kada nasion, tribu, ginafuan en perergo. Aggatadag da kan ya atubang ya trono en ya Kordero. Nabistian da kan furaw nga anaddu, en gitattammitan da kan don anaw,
- ¹⁰ en kunda nga nangikukkullet, "Mapalliad kami megafu kan ikaw nga Dios mi nga aggatuttud kan ya tronom en kan ikaw nga Kordero!"
- ¹¹ Ngammin ya anghel ira, aggatadag da kan ya pallehut ya trono, ya lalakay ira en ya appat nga siggamatolay. Nallakab da kan ya atubang ya trono, en kunda nga naddayarayaw kan y Afu Dios,
- ¹² "Kurug yaw! Ikaw ya madayarayaw, ya me-ekakua, ya masirib, ya pappabalattan, ya mekapakkapalat, ya maka-awayya en ya makapangngua kan awan na nga panda! On, kurug yan!"
- ¹³ Sangaw, hinnian isa kan ya lalakay ira nga kunna nga namovut kan yakan, "Di-innia ira nay nga nabistian kan furaw nga anaddu, en kanna be tiaw ya naggafanan da?"
- ¹⁴ Kungku nga siminabbag, "Afuk, ikaw ya makakammu, bakkan kan yakan." Kunna nga nakkahi kan yakan, "Ira nay ya totolay nga nake-attam kan ya nelot/nafulotan nga kapazapaziyat da. Binambalan da ya gibbistian da, en pinaffuraw ra ira kan ya daha ya Kordero.

¹⁵ "Megafu kan yan, Hinnian da kan ya atubang ya trono y Afu Dios, en sesserbian da iggina kan algaw en gabi kan ya unag ya templo na. Ya aggatuttud kan ya trono, liruman na ira nattaruk gafu ta hinnian iggina kan ira.

¹⁶ Mari ra vulvua/pulus mabisin ngin onu mawwaw ngin, en mari ra mabannitan ngin kan ya sinag onu kan ya hanna laman nga napatu,

¹⁷ gafu ta ya Kordero nga hinnian kan ya tangnga ya trono, iggina ya pastor da, en igiya na ira nattaruk kan ya annit/annip ira nga mangiddan kan angat, en funatan y Afu Dios ngammin ya lullua ra kan ya gimmatan da."

Pakakammuan 8

¹ Sangaw, linakat ya Kordero ya mekapitu nga timbre nga nezikkat kan ya pabbibbiran, en nemamak kan langit kan siguru gaddua nga orat.

² Sangaw, nasingan ku ya pitu nga anghel nga aggatadag kan ya atubang y Afu Dios, en neddannan da kan taggirisa nga trumpeta.

³ Hinnian/Asan isa peba nga anghel nga aggatammit kan vulawan nga assiduhan kan insensu nga minang nanadag kan ya bikat ya vulawan nga angngiyofresian/angngidedikan. Neddannan iggina kan aru nga insensu tase tangesipat na kan ya dasadasal ngammin ya totolay ira y Afu Dios tase me-ofresi ra kan ya vulawan nga angngiyofresian kan ya atubang ya trono.

⁴ Ya atuk ya insensu en ya dasadasal ya totolay y Afu Dios, minutun da nga naggafu kan ya ima ya anghel nga aggatadag kan ya atubang y Afu Dios.

⁵ Sangaw, uli inalak ya anghel ya assiduhan kan insensu, en pinannu na yan kan afi nga inalak na kan ya angngiyofresian. Nebarad na kan ya utun lusak, en nakatalattallit, naka-addug, nakagunuguni en nakalunulunig.

⁶ Sangaw, ya pitu nga anghel nga neddannan kan taggirisa ra kan trumpeta, napparan da nga mattrumpeta.

⁷ Natrumpeta ya unna, en sangaw, noran kan ya utun rusak kan alalahu en afi nga nakihuan kan daha. Nasidug ya pakkatallu ya utun rusak, ya pakkatallu ya kayakayu, en ngammin ya natolay nga kadakaddat.

⁸ Natrumpeta ya mekaddua nga anghel, en sangaw, hinnian megitta kan dakal nga bakulud nga gumatagatang nga nebarad kan ya bebay.

⁹ Nabbalin ya pakkatallu ya bebay kan daha, en nakkakatay ya pakkatallu ya maddian ira kan ya bebay, en nakkadaral ya pakkatallu ya daddakal nga barangay ira nga hinnian kannay.

¹⁰ Natrumpeta ya mekatallu nga anghel, en sangaw, hinnian dakal nga bittuan nga gumagangangat kan kagitta gifu nga naggafu kan langit nga natanag/nakabok kan ya pakkatallu ya kayan/wangag ira en kan ya annit/annip ira.

¹¹ Ya ngahan na nay nga bittuan, Napet. Nabbalin ya pakkatallu ya danum kan ya mundo kan napet, en napakaru ya totolay nga nakkakatay gafu ta mininum da kan yan nga danum.

¹² Natrumpeta ya mekappat nga anghel, en nakanna ya pakkatallu ya sinag, ya pakkatallu ya vulan, en ya pakkatallu ya bittuan ira. Napawan sangaw ya pakkatallu ya nawag da. Awan nga nawag kan ya pakkatallu ya algaw en kunna tian pay kan ya pakkatallu ya gabi.

¹³ Sangaw, kannia anningan ku, hinnian tawi/kali nga makakayakayab kan ya tangnga kan utun, en nagingak iggina nga kunna nga nangikukkullet, "Anakkue/Kallallak! Anakkue! Anakkue! kan ya totolay ira nga maddian kan ya utun rusak so nu matrumpeta ya tallu peba nga anghel nga mappanget nga matrumpeta."

Pakakammuan 9

¹ Sangaw, natrumpeta ya mekalima nga anghel, en hinnian/asan isa nga bittuan nga nasingan ku nga naggafu kan langit nga natanag/nakabok kan ya utun rusak, en neddan kan iggina ya annusi ya puerta ya avvut nga awan na nga pamandanan.

- ² Vinukatan na ya puerta ya avvut, en hinnian atuk nga nallalawan nga minutun nga megitta kan atuk nga maggafu kan ya dakadakal nga ornu. Pinakkokopan/Pinakkallap na ya sinag en ya langit kan ya pallehut ya lusak.
- ³ Sangaw, hinnian durun nga nallalawan kan ya atuk nga neppa/nassippa kan ya utun lusak, en neddannan da kan paka-awayya nga mangassib kan ya totolay ira kan kagitta ya angngassib ya malagama/alakkra ira nga hinnian kan ya utun lusak.
- ⁴ Negamma kan ira nga darallan da ya kadakaddat onu hanna laman nga siggamatolay nga mula onu hanna laman nga kayu kan ya utun lusak nu azzi laman ya totolay nga awan ya marka y Afu Dios kan ya giffrenteyan da.
- ⁵ Nepamavulun kan pazapaziyatan da ya totolay ira addet kan lima nga vulan, ngam mari nepamavulun kan patayan da ira. Ya takit ya angngassib da, megitta kan ya takit ya angngassib ya malagama.
- ⁶ Kan ira yan nga lima nga vulan, tafatafulan ya totolay ira ya ipappatay ra, ngam mari ra vulvua/pulus matafulan. Kuru ikayat da nga matay, ngam mari ra mamba awayya.
- ⁷ Ya kasinnan ya durun, megitta kan kabayu nga naparan kan para pakiggerra. Kan ya gi-ulluan da, hinnian megitta kan korona ira nga vulawan ya kasinnan da. Megitta kan muyung/mukat tolai ya gimmuyungan da.
- ⁸ Megitta kan ahuk babay ya giddudutan da, en megitta ya gingngipannan da kan ngipan leon.
- ⁹ Nakkalatag ya gittagangan da kan balayang. Ya agguni ya gippayakan da kannia akkayakayab da, megitta kan ya agguni ya napakaru nga karuahe nga para pakiggerra nga gunggunggunan ya kabayu ira nga mappaladdiaw nga umang makiggerra.
- ¹⁰ Hinnian ifut nga konsu pattubak ya kada isa nga megitta kan malagama, en hinnian kan ya gi-ifutan da ya pakapangngua ra nga mamazapaziyat kan totolay, en kukukuan da yan kan lima nga vulan.

- 11 Ya anghel nga ingkargadu kan ya avvut nga awan na nga pamandanan, iggina ya patul ya durun ira. Abaddon ya ngahan na kan Hebreo nga perergo ya Judio ira, en Apolion ya ngahan na kan ya perergo ya Griego ira. Ya kebalinan na, Minannaral.
- 12 Nabalín ngin ya unna nga ziyat ya totolay, ngam hinnian dua peba nga tumunud.
- 13 Sangaw, natrumpeta ya mekannam nga anghel, en hinnian ngaral nga naginak nga naggafu kan ya appat nga duhu ya vulawan nga angngiyofresian/angngidedikan nga hinnian kan ya atubang y Afu Dios.
- 14 Kunna nga nakkahi kan ya mekannam nga anghel, "Sueltan mu ya appat nga anghel nga aggagalut kan aranni kan ya dakal nga Kayan/Wangag Eufates."
- 15 Nasueltan gafen ya appat nga anghel nga aggagalut nga naparan nga nattalattaron kan yaw nga orat, algaw, vulan en dahun nga kasuelta ra tase umang da patayan ya pakkatallu ya totolay kan ya utun lusak.
- 16 Naginak ya bilang ya suddalu ira nga sineti nga mevulun kan ira, duangatut nga million da.
- 17 Kan yan nga nepasingan kan yakan, yaw ya kasinnan ya suddalu ira. Hinnian kalatag kan ya gittagangan da. Ya kulor ya dudduma/karruan, kulor afi, en ya dudduma, asul nga kulor safiro nga batu, en ya dudduma, ngila nga kulor puro nga asuffri. Ya ulu ya kada kabayu, megitta kan ulu leon. En hinnian afi, atuk en asuffri nga mallalawan kan ya gissimukan da.
- 18 Megafu kan ira nay nga tallu nga pamazapaziyat, ya afi, atuk, en asuffri nga mallalawan kan ya gissimukan ira nay nga kabayu, napatay ya pakkatallu ya totolay kan ya utun lusak.
- 19 Ya pakapangngua ya kabayu ira nga mamatay, hinnian kan ya gissimukan da en kan ya gi-ifutan da. Ya gi-ifutan da, megitta kan ziriyan nga hinnian gi-ulluan da, en ira yan ya pamiaran da kan ya totolay.

²⁰ Ngam ya totolay nga matalan/mabattang kan ya utun lusak nga mari napatay kan ira nay nga pamazapaziyat, mari ra peba nabbabawi kan ya nepammanday ra kan rebultu ira, en mari ra peba immangan ya addayarayaw ra kan narakat nga espiritu ira en kan rebultu ira nga pinanday ra nga nangiyusa ra kan vulawan, pirak, tubbaha, batu en kayu, maski mari makasingan, makagina onu makadalan ira nay nga rebultu.

²¹ En mari ra peba nabbabawi kan ya nepammatapatay ra kan ya ikattolay ra, kan ya assalasalamangka ra/ammadyamadyik da, kan ya addaladallaw ra, en kan ya akkokokot da.

Pakakammuan 10

¹ Kabalin na yan, hinnian/asan isa nga makapangngua nga anghel nga nasingan ku nga maggafu kan langit nga maddaggun nga mappagukab. Nololattan iggina kan kunam, en hinnian vullungun/vunglun kan ya ulu na. Nangnawag ya muyung/mukat na nga megitta kan ya nawag ya sinag, en ya taka na, megitta kan dua nga arihi nga umafa-afi.

² Aggatammit iggina kan bissang/bissut nga pabbibbiran nga aggavulad. Nebatay na ya ziwanan nga taka na kan ya bebay, en nebatay na ya zimigi nga taka na kan ya lusak,

³ en nakkullet iggina kan kagitta ya angnganangngar leon. Kannia nepakkullet na, hinnian pitu nga addug nga siminabbag kan ngaral nga nantindian ku.

⁴ Kannia nepagguni ya pitu nga addug, pappangetan ku nga iturak ya kinahi ra, ngam hinnian naginak nga ngaral nga naggafu kan langit nga kunna nga nakkahi, "Marim iturak ya kinahi ya pitu nga addug. Marim ipakammu ira yan."

⁵ Yan nga anghel nga nasingan ku nga aggatadag kan ya bebay en kan ya lusak, netayad na ya ziwanan nga ima na kan langit,

⁶ en nahhuramento iggina kan y Afu Dios nga siggamatolay kan awan na nga panda, iggina ya Dios balalaman nga namaratu kan ya langit, kan ya lusak,

en kan ya bebay en kan ngammin nga hinnian kan ira. Nehuramento ya anghel nga awan nga talantan ngin,

⁷ nu azzi mappanget nga mattrumpeta ya mekapitu nga anghel, en kan ya metunud ira nga algaw, balinan y Afu Dios ya sekreto nga plano na, en kuan na yan kan kagitta ya nepakammu na kattun kan ya profeta na ira nga minasserbi kan iggina.

⁸ Sangaw, ya ngaral nga naginak nga naggafu kan langit, kunna nga nakkahi manin kan yakan, "Angka alakan ya aggavulad nga pabbibbiran nga hinnian kan ya ima ya anghel nga aggatadag kan ya bebay en kan ya lusak."

⁹ Minang nak gafen kan ya anghel, en kiniddok kan iggina ya bissang nga pabbibbiran, en kunna nga nakkahi kan yakan, "Alakan mu en kanan mu. Namit kan ya simuk mu nga megitta kan issi kalaba/ayukan, ngam so nu sillunan/tallannan mu, gumannit ya sinem."

¹⁰ Sangaw, inalak ku ya bissang nga pabbibbiran nga hinnian kan ya ima ya anghel, en kinnan ku. Kurug nga namit kan ya simuk ku nga megitta kan issi kalaba, ngam kattu sinillun ku, guminannit ya sinek.

¹¹ Sangaw, kunna peba kan yakan, "Hinnian manin mawag kan ipakammum nga me-annung kan ya mappanget nga mesissimmu kan aru nga ginafuan, nasion, perergo ira en patul ira."

Pakakammuan 11

¹ Sangaw, neddannan nak kan paggukud nga megitta kan baston, en kunna nga nakkahi ya isa kan yakan, "Manadag ka, en angka gukuran ya templo y Afu Dios en ya angngiyofresian/angngidedikan, en bilangan mu ya maddayarayaw ira kan y Afu Dios nga hinnian/asan kannay.

² Ngam marim tangegukud ya lalantaran ya templo gafu ta kuenta meddan yan kan ya totolay nga mari kua y Afu Dios nga ibatabatay ra laman ya nasantuan nga ciudad ya Jerusalem kan appattafulu se dua kan vulan.

- ³ Hinnian dua nga testiguk nga nasinnunan kan gonggoti, en bonan ku ira kan ira nay nga totolay tase ipalapalappat da ya ergok kan ira kan marivu se duangatut se annammafulu kan algaw."
- ⁴ Ira yaw nga dua nga testigu, me-arig kan ya dua fun nga olivo en kan ya dua nga kandelero nga aggatadag kan ya atubang ya Afu na yaw nga interu utun lusak.
- ⁵ Nu hinnian tolai nga kakkapan na nga patakitan ira, mappalawan ya gissimukan da kan afi nga manidug kan ira yan nga kontra ra, en mawag kan kunna tian ya kapatay ya innia laman nga kakkapan na nga patakitan ira.
- ⁶ Hinnian pay pakapangngua ra nga mappemmang kan ya uran tase mari moran kan ya algaw ira nga angngipalapalappat da kan ya ergo y Afu Dios. Hinnian pakapangngua ra peba nga mamabbalin kan ya danum ira kan daha, en mamazapaziyat kan ya totolay kan ya utun lusak kan ngammin nga maddumuruma nga panarun kada ikayat da.
- ⁷ So nu mabalin dan nga mangipalappat kan ya ergo y Afu Dios, hinnian ayam nga mallawan kan ya avvut nga awan na nga pamandanan nga makiggerra kan ira nga dua nga testigu, en affutan en patayan na ira.
- ⁸ Matalan/Mabattang ya gibbaggian da kan ya kalsada kan ya dakal nga siudad ya Jerusalem nga lugar nga nepatakan y Afu ra kan kurut kattun. Megafu kan ya narakat/napot nga kukukuan ya totolay kannay, hinnian peba nesimbulowan/nesennialan nga ngahan na, Sodoma onu Egipto.
- ⁹ Kan tallu se gaddua nga algaw, hinnian totolay nga naggafu kan maddumuruma nga ginafuan, tribu, perergo en nasion kan ya utun lusak nga umang da girawan ya gibbaggian da, en mari ra ipamavulun ya ketanam da.
- ¹⁰ Mayayat ya totolay nga maddian kan ya utun lusak megafu kan ya nekapatay ran. Masseleselebra ra, en makkararegeregalu ra gafu ta natay ngin ira nay nga dua nga testigu, gafu ta ira ya namazapaziyat kan ya totolay nga maddian kan ya utun lusak.

- ¹¹ Ngam kabalin ya tallu se gaddua nga algaw, pagginnolayan y Afu Dios ira, en gumangun da, en nelot/nafulotan ya talaw ya totolay nga makasingan kan ira.
- ¹² Sangaw, magina ra ya isa nga nasikan nga ngaral nga maggafu kan langit nga kunna nga makkahi kan ira, "Angkayu tiaw!" En kannia aggiraw ya kontra ra ira, umutun kan langit ya dua nga navukkutan kan kunam.
- ¹³ Kan yan nga orat, mallunig kan nasikisikan. Ya pakkamafulu ya siudad, makkatomba, en pitu rivu nga totolay ya makkakatay kan nay nga lunig. Nelot ya talaw ya totolay nga matalan, en dayarayawan da y Afu Dios nga hinnian kan langit.
- ¹⁴ Nabalin ngin ya mekaddua nga ziyat. Sangaw, mappanget nga lumabbet ya mekatallu.
- ¹⁵ Sangaw, natrumpeta ya mekapitu nga anghel, en hinnian na-assikan nga ngaral ira kan langit nga kunda nga nakkahi, "Ya paka-awayya nga mappatul kan ngammin nga totolay kan ya utun rusak, nabbalin kan kua y Afu tera en ya Cristo nan, en mappatul iggina kan awan na nga panda."
- ¹⁶ Sangaw, ya duafulu se appat nga lalakay nga aggatuttud kan ya gittronowan da, nallakab da nga naddayarayaw kan ya atubang y Afu Dios nga kunda,
- ¹⁷ "O Afu Dios nga Makapangngua kan ngammin nga aggahinnian kattun en kan sangaw, mappabalat kami kan ikaw gafu ta ne-usam ya dakadakal nga pakapangnguam, en namegafu ka nga mappatul ngin.
- ¹⁸ Ya totolay kan ya nasion ira, nekalussaw ra ka, ngam luminabbet ngin ya tiempo nga angngipasingan mu kan ya gazzit mu kan ira en ya tiempo nga ammanunut mu kan ya nakkakatay ira. Yaw peba ya tiempo nga angngiddan mu kan premio kan ya totolay nga minasserbi kan ikaw, ira ya profetam, ya totolem, en ngammin ya mangikakua ira kan ikaw pay, maski alinak onu atanang ya kekuentan da. Yaw pay ngin ya tiempo nga annaral mu kan ya manaradaral ira kan ya utun rusak."

¹⁹ Sangaw, navukatan ya puerta ya templo y Afu Dios kan langit, en kan ya unag na, nasingan ya kaban nga simbulo ya taratu na kan ya totolay na. Sangaw, nakagunuguni, nakatallatallit, naka-addug, nakalunulunig, en nala-alalahu kan nasikan.

Pakakammuan 12

¹ Sangaw, hinnian/asan kuru mekapakkapalat nga nappasingan kan langit, isa nga babay nga nasinnunan kan ya sinag, nabbatay kan ya vulan, en nakkorona kan mafulu se dua nga bittuan.

² Aggabussit iggina, en nakkarriaw megafu kan ya takit ya attuliwan/appasikal na kannia aggatattam na kannia agganak na.

³ Sangaw, hinnian manin mekapakkapalat nga nappasingan kan langit, isa nga dakal nga raggang nga dragon. Pitu ya ulu na nga nakkorona ya kada isa, en mafulu ya tagud na.

⁴ Nekiwag na ya ifut na, en inalak na ya pakkatallu ya bittuan ira kan langit, en nelappak na ira kan ya utun lusak. Sangaw, nanadag ya dragon kan ya atubang ya babay nga mappanget nga mangiyanak, tase alakan na ya anak na so nu mallawan, en kanan na.

⁵ Nanak iggina kan lalaki, en insigida nga nadukkam ya anak na, en ne-angay kan y Afu Dios nga hinnian kan ya trono na. Iggina ya mabbalin kan mammoray kan ngammin nga nasion ira, en istrikto ya ammoray na nga alale aggatammit kan balayang nga baston nga simbulo/sennial ya paka-awayya na.

⁶ Nappaladdiaw ya babay nga minang kan disierto. Hinnian paddianan na kannay nga dana nepaparan y Afu Dios nga katanggawan na kan marivu se duangatut se annammafulu kan algaw.

⁷ Sangaw, hinnian gerra kan langit. Y Miguel en ya kakavulun na nga anghel ira, nakiggerra ra kan ya dragon en kan ya kakavulun na pay nga anghel ira.

⁸ Naffut ya dragon en ya kakavulun na, en awan ngin nga lugar da kan langit.

⁹ Ya dakadakal nga dragon, iggina balalaman tu ziriyan nga nappasingan kan y Eva kattun. Mangngahan iggina kan Diablo onu Satanas, en iggina ya minangngilohot kan ngammin nga totolay kan ya utun rusak. Iggina en ya anghel na ira nga nevulun kan iggina, napatavvar da/napatabbraw ra kan langit, en napatuvvu ra kan ya utun rusak.

¹⁰ Sangaw, hinnian nasikan nga ngaral nga naginak nga naggafu kan langit nga kunna nga nakkahi, "Luminabbet ngin ya ammalliad y Afu Dios kan ya totolay na en ya pakapangngua na nga mammoray en ya paka-awayya ya Cristo na pay. On, gafu ta pinatuvvu nan y Satanas nga mangaka-akusa kan ya wawwahi tera kan pangurug kan ya atubang y Afu Dios kan algaw en kan gabi.

¹¹ Inaffut da iggina megafu kan ya daha ya Kordero, en megafu peba kan ya nepangngikahakahi ra kan ya ergo y Afu Dios. Maski natantalaw ra kan ya angngurug da, mari ra kinengan ya gi-angattan da, maski mattumpal da kan patay.

¹² Ikayu gafen nga maddian kan langit, maggaragarassia kayu. Ngam ikayu nga maddian kan ya utun rusak en kan ya bebay, pakallallak kayu gafu ta napatuvvu ya diablo kan ya dian nu nga nelot/nafulotan ya gazzit na gafu ta ammu na nga ababba ya tiempo nan."

¹³ Kattu nammuan ya dragon nga napatuvvu igginan kan ya utun rusak, zinaddag na nay nga babay nga nanak kan lalaki.

¹⁴ Ngam neddan kan ya babay ya dua nga payak ya dakadakal nga tawi/kali, tase makakayab iggina nga umang kan ya disierto nga katanggawan na kan tallu se gaddua kan dahun, tase melisi iggina kan ya dragon.

¹⁵ Nangitupprak ya dragon kan danum nga alale kayan/wangag tase me-anud ya babay.

¹⁶ Ngam inuffunan ya rusak iggina. Nagganganga ya rusak nga alale vinukatan na ya simuk na, en sinalunsum na ya danum nga netupprak ya dragon.

¹⁷ Sangaw, naggazzit ya dragon kan ya babay, en napanaw iggina tase umang makiggerra kan ya dudduma/karruan nga gakagaka ya babay, ira ya mamaraparulot kan ya mandu ira y Afu Dios en massige nga mangurug kan ya nepakammu nga me-annung kan y Jesus.

¹⁸ Sangaw, nanadag ya dragon kan ya dappit ya bebay.

Pakakammuan 13

¹ Sangaw, hinnian/asan ayam nga nasingan ku nga maddaggun nga lumafang kan ya bebay. Pitu ya ulu na en mafulu ya tagud na, en nakkorona ya kada tagud na. Kan ya kada ulu na, hinnian neturak nga ngahan nga maka-insulto kan y Afu Dios.

² Megitta kan leopardo ya kasinnan na. Megitta ya taka na ira kan taka oso. Megitta ya simuk na kan simuk leon Neddan ya dragon ya pakapangngua na, ya trono na en ya dakal nga paka-awayya na kan ya ayam.

³ Ya isa kan ya ulu ira ya ayam, nabiaran nga nepatay zinan kan iggina, ngam nammapia ya biad na. Ya totolay kan ya utun rusak, nakkapalat da ngammin megafu kan yan, en siminuluk da kan iggina.

⁴ Zinayarayaw ya totolay ya dragon gafu ta neddan na ya paka-awayya na kan ya ayam. Zinayarayaw ra pay ya ayam nga kunda, "Innia ya megitta kan ya ayam? Innia ya maka-awayya nga makiggerra kan iggina?"

⁵ Nepamavulun kan ya ayam nga mappalagopog en manginsulto kan y Afu Dios, en nepamavulun nga iyusa na ya paka-awayya na kan appattafulu se dua kan vulan.

⁶ Ya kiningngua na, ininsulto na y Afu Dios, ya ngahan en paddianan y Afu Dios, en ngammin ya maddian kan langit.

⁷ Nepamavulun peba nga gerran en affutan na ya totolay y Afu Dios. En nepamavulun pay nga hinnian paka-awayya na nga mammoray kan ngammin nga totolay kan kada tribu, ginafuan, perergo en nasion.

- ⁸ Ngammin ya totolay nga maddian kan ya utun rusak, dayarayawan da iggina fera laman ya totolay nga dana neturak ya gingngahanan da kallie ya nekaparatu ya mundo kan ya libru ya attolay nga kua ya Kordero nga napatay.
- ⁹ Ikayu nga mayat nga makantindi, ginan nu yaw.
- ¹⁰ Ya innia laman nga nelinnay nga makawtibo, agga makawtibo. En ya innia laman nga nelinnay nga mapatay kan ispada, agga yan ya kapatayan na. Gaggafen, ya totolay y Afu Dios, mawag kan matattam da kan ya kapazapaziyat da en massige ra nga mangurug.
- ¹¹ Sangaw, hinnian mekaddua nga ayam nga nasingan ku nga maddaggun nga lumattuad nga maggafu kan ya rusak. Dua ya tagud na nga megitta kan tagud karneru, ngam megitta ya ngaral na kan ngaral dragon.
- ¹² Ne-usa na ya interu paka-awayya ya unna nga ayam kan ya atubang na yan nga ayam, en finersa na ngammin ya totolay kan ya utun rusak nga dayarayawan da ya unna nga ayam nga nabiaran ya isa nga ulu na nga gunese nepatay na kattun ngam nammapia balalaman.
- ¹³ Naka-angngua ya mekaddua nga ayam kan mekapakkapalat nga milagro ira. Yaw ya isa nga milagro nga kiningngua na kan ya paratubangan ya totolay, namazittag iggina kan afi kan ya utun rusak nga naggafu kan langit.
- ¹⁴ Megafu kan ya milagro ira nga nepamavulun nga kinickingngua na kan ya atubang ya unna nga ayam, nelohot na ya totolay nga maddian kan ya utun rusak kannia nepakkahi na kan ira nga mamanday ra kan rebultu nga megitta kan yan nga ayam nga nabiaran kan ispada ngam natolay balalaman.
- ¹⁵ Neddannan ya mekaddua nga ayam kan pakapangngua na nga pangangattan na ya rebultu nga megitta kan ya unna nga ayam, tase makapergo iggina en patayan na ngammin ya mammari nga maddayarayaw kan ya rebultu nga megitta kan ya ayam.

¹⁶ Finersa ya mekaddua nga ayam nga mamarkan ya ziwanan nga gi-iman onu ya giffrenteyan ngammin ya totolay, alinak onu atanang ya kekuentan da, riku onu pobre, kohung onu mari kohung.

¹⁷ Kiningngua na yan tase awan kan ira nga makagatang onu makalaku nu awan kan iggina ya marka ya unna nga ayam, yan ya ngahan na onu ya nomiro ya ngahan na.

¹⁸ Mawag kan masirib kayu, en ya innia laman nga ma-utak, awayya na nga karkulan ya nomiro ya ayam gafu ta yan ya nomiro ya isa nga tolai. Ya nomiro na, annammatut se annammafulu se annam. (⁶⁶⁶)

Pakakammuan 14

¹ Sangaw, zinulangngan ku, en nasingan ku ya Kordero nga aggatadag kan ya Bakulud ya Sion, en hinnian/asan kan iggina ya matut se appattafulu se appat nga rivu (^{144,000}) nga totolay nga nemarka ya ngahan na en ya ngahan y Ama na kan ya giffrenteyan da.

² Hinnian ngaral nga naginak nga naggafu kan langit nga nagallagallu nga megitta kan ya guni ya napakaru nga danum. en megitta kan ya nasikan nga addug, en nakakkasta ya kagina na nga megitta kan ya guni ya aru nga matuka nga arpa.

³ Ya matut se appattafulu se appat nga rivu, aggatadag da kan ya atubang ya trono en kan ya atubang ya appat nga siggamatolay en ya lalakay ira. Makkakkansion da kan bahu nga kansion, en awan vulvua/pulus makagilammu kan yan nga kansion fera laman ya matut se appattafulu se appat nga rivu nga totolay nga natavvut kan ya utun lusak.

⁴ Ira yaw ya lallaki nga awan da nga naliwatan nga me-annung kan babay, gafu ta mari ra vulvua/pulus kinakkapan ya nanukkal kan babay. Ira ya me-evulun kan ya Kordero kan maski kanna be tiaw nga angayan na. Kan ngammin nga totolay, ira ya natavvut nga nelinnay tase mabbalin kan unna nga me-ofresi/mededika kan y Afu Dios en kan ya Kordero.

⁵ Mari ra vulvua nalladdud/nabbusid, en awan nga kapaliwatan da.

- ⁶ Sangaw, hinnian manin anghel nga nasingan ku nga makakayakayab kan ya utun. Hinnian kan iggina ya mannanayun nga napia nga dumug, en nepalapalappat na kan ya totolay nga maddian kan ya utun lusak, ikayat na nga kayan, ya totolay kan kada nasion, tribu, perergo en ginafuan.
- ⁷ Kunna nga nangikullet kan ira, "Mattalaw kayu kan y Afu Dios, en ikakua nu iggina, gafu ta luminabbet ngin ya orat nga ammanunut na kan ya totolay. Dayarayawan nu iggina nga namaratu kan ya langit, kan ya lusak, kan ya bebay, en kan ya annit/annip ira."
- ⁸ Hinnian mekaddua nga anghel nga siminunud kan ya unna nga kunna nga nakkahi, "Nadaral ngin, nadaral ngin ya dakadakal nga ciudad ya Babilonia! Ya totolay kan nay nga ciudad, binensi ra ya totolay kan ngammin nga nasion nga mevulun da kan ira nga maka-angngua kan narakat/napot."
- ⁹ Hinnian malappay/mabbit mekatallu nga anghel nga siminunud kan ira nga dua nga kunna nga nakkahi, "Ya innia laman nga maddayarayaw kan ya ayam en kan ya rebultu nga megitta kan iggina en namarkan ya frente na onu ya ima na,
- ¹⁰ makastigo iggina nattaruk pay kan awan nga allak nga arig inuman na ya binarayang nga gazzit y Afu Dios nga awan na nga kihu nga iyaluhu na kan ya tasita nga penuman da. Mazziyariyat da ngammin nattaruk kan afi en asuffri kan ya paratubangan ya nasantuan nga anghel ira en ya Kordero.
- ¹¹ Ira yan nga maddayarayaw kan ya ayam en ya rebultu nga megitta kan iggina, en ya innia laman nga kemarkan ya ngahan na, umutu-utun nattaruk kan awan na nga panda ya atuk ya afi nga kakastigowan da, en awan nga immang ya kakastigo ra kan algaw onu kan gabi."
- ¹² Mawag gafen kan hinnian aggatattam tera nga totolay y Afu Dios, ittera nga mamaraparulot kan ya mandu na ira en massige nga mangurug kan y Jesus.
- ¹³ Hinnian peba naginak nga ngaral nga naggafu kan langit nga kunna nga nakkahi, "Iturak mu yaw. Mamegafu kan sangaw, mapalad ya matay ira nga

metadday kan y Afu Jesus kannia appatay ra." "On," kunna pay ya Espiritu Santo, "tase mamangat dan kan ya trabahu ra, gafu ta mapremiowan da kan langit megafu kan ira nay nga napia nga kinikkingngua ra nga kuenta mevulun kan ira."

14 Sangaw, zinulangngan ku manin, hinnian nasingan ku nga furaw nga kunam, en hinnian megitta kan anak tolai nga aggatuttud kan ya kunam. Nakkorona iggina kan vulawan, en aggammit iggina kan nataram nga gapas.

15 Hinnian isa peba nga anghel nga nallawan kan ya templo nga kunna nga nakkahi kan ya aggatuttud kan ya kunam, "Usan mu ya gapas mun, gafu ta nataggatan ngin ya ma-apit kan ya utun rusak, en tiempo angngapit ngin."

16 Gaggafen, ya aggatuttud kan ya kunam, nesiwad na ya gapas na kan ya utun rusak, en na-apit ya hinnian kan ya utun rusak.

17 Sangaw, hinnian manin isa nga anghel nga nallawan kan ya templo kan langit nga aggammit pay kan nataram nga gapas.

18 Hinnian peba isa nga anghel nga naggafu kan ya angngiyofresian nga hinnian paka-awayya na kan ya afi kannay. Kunna nga nangikullet kan ya anghel nga aggammit kan ya nataram nga gapas, "Usan mu ya nataram nga gapas mun, en apitan mun ya ubas ira kan ya utun rusak gafu ta na-alluturan."

19 Gaggafen, nesiwad na ya gapas na kan ya utun rusak, en na-apit ya vunga ya ubas, en nepattu na ira yan kan ya unag ya dakal nga addampitan kan ubas nga yaw ya ke-angngarrian ya nelot/nafulotan nga gazzit y Afu Dios.

20 Nadampadampit ya ubas ira kan ya liwan ya ciudad, en daha ya nahit nga naggafu kan ya addampitan. Ziminakal ya daha nga nahit addet zi tangametro se gaddua ya kadalam na, en talluwatut se duafulu nga kilometro ya nahitan na.

Pakakammuan 15

- ¹ Sangaw, hinnian/asan manin mekapakkapalat en ne-eruma nga nasingan ku kan langit, pitu nga anghel nga agaggirisa ra kan panarun kan ya totolay ira. Ira yan ya ultimu nga panarun nga katumpalan ya gazzit y Afu Dios.
- ² Hinnian peba nasingan ku nga alale bebay nga bidru nga nakihuan kan afi. Kan ya dappit na, aggatadag ira nay nga totolay nga nangaffut kan ya ayam, kan ya rebultu nga megitta kan iggina en ya nomiro ya ngahan na. Aggatammit da kan arpa nga neddan y Afu Dios kan ira.
- ³ Kakkansionan da ya kansion y Moises nga minasserbi kan y Afu Dios kattun, en ya kansion ya Kordero pay nga kunna tiaw: "O Afu Dios nga Makapangngua, daddakal en mekapakkapalat ya kukukuan mu! O Patul ya nasion ira, natunung en kurug ya aggangnguam!"
- ⁴ O Afu, innia ya mari mattalaw kan ikaw, onu mari maddayarayaw kan ya ngahan mu? On, gafu ta ikaw laman ya isissa nga nasantuan. Ya totolay kan ngammin nga nasion, umang da ka dayarayawan, gafu ta nepakammu kan ira ya natunung nga kukukuan mu!"
- ⁵ Kabalin na yan, nasingan ku nga navukatan ya puerta ya templo nga paddianan y Afu Dios kan langit.
- ⁶ Nallalawan ya pitu nga anghel kan ya templo, en nevulun da ya pitu nga pamazapaziyat da. Nabistian da kan narenu nga nakilad nga seda, en nabbanda ya gittagangan da kan vulawan.
- ⁷ Sangaw, isa kan ira nay nga appat nga siggamatolay nga nasingan ku, iniddannan na ya pitu nga anghel kan taggirisa ra nga vulawan nga malukung nga napannu kan ya gazzit y Afu Dios nga siggamatolay kan awan na nga panda.
- ⁸ Sangaw, napannu ngin ya templo kan atuk nga naggafu kan ya makatulang nga nawag en ya pakapangngua y Afu Dios. Awan nga makatallung kan ya templo addet zi matumpal ya pitu nga pamazapaziyat nga ipesimmu ya pitu nga anghel.

Pakakammuan 16

- ¹ Sangaw, hinnian/asan peba naginak nga nasikan nga ngaral nga naggafu kan ya templo nga kunna nga nakkahi kan ya pitu nga anghel, "Angkayu ivurud kan ya utun lusak ya gazzit y Afu Dios nga hinnian kan ya pitu nga malukung."
- ² Sangaw, ya unna nga anghel, minang na nevrud ya hinnian kan ya malukung na kan ya utun lusak, en luminattuad ya makatantalaw en matakatakit nga vutuvutali kan ya totolay nga namarkan kan ya marka ya ayam en naddayarayaw kan ya rebultu nga megitta kan iggina.
- ³ Sangaw, ya mekaddua nga anghel, nevrud na ya hinnian kan ya malukung na kan ya bebay, en nabbalin kan daha nga megitta kan daha natay, en ngammin ya maddian kannay, nakkakatay.
- ⁴ Sangaw, ya mekatallu nga anghel, nevrud na ya hinnian kan ya malukung na kan ya kayan/wangag ira en kan ya annit/annip ira, en nabbalin da kan daha.
- ⁵ Naginak ya kinahi ya anghel nga hinnian paka-awayya na kan ya danum ira, "O Afu Dios nga nasantuan nga hinnian kattun en kan sangaw, Natunung ka kan ira yaw nga ammanunut mu kan ira yan nga totolay,
- ⁶ gafu ta pinatay ra ya totolem en ya profetam ira, en nepaturut da ya daha ra kannia nepammatay ra kan ira. Iniddannan mu ira gafen kan daha nga inuman da. Yan ya mepangngat kan ira."
- ⁷ Sangaw, hinnian naginak nga ngaral nga naggafu kan ya angngiyofresian/angngidedikan nga kunna nga nakkahi, "On, Afu Dios nga Makapangngua, kurug en natunung ya ammanunut mu ira!"
- ⁸ Sangaw, ya mekappat nga anghel, nevrud na ya hinnian kan ya malukung na kan ya sinag, en nepamavulun ya nelot/nafulotan nga annandang na nga alale manidug kan ya totolay.
- ⁹ Nadaddandang ya totolay kan ya nelot nga patu, en nergo ra kan narakat/napot kontra kan ya ngahan y Afu Dios nga hinnian paka-awayya na

kan ira yan nga pamazapaziyat, ngam mari ra nabbabawi en mari ra zinayarayaw iggina.

10 Sangaw, ya mekalima nga anghel, nevrud na ya hinnian kan ya malukung na kan ya trono ya ayam, en nakkokopan/nakkallap ya pappatulan na. Ya totolay, nangngaratongot da gafu ta nabannitan da,

11 en nergo ra kan narakat kontra kan y Afu Dios kan langit megafu kan ya bannit en ya gurid da ira, ngam mari ra nabbabawi kan ya narakat nga kinikkingngua ra.

12 Sangaw, ya mekannam nga anghel, nevrud na ya hinnian kan ya malukung na kan ya dakal nga Kayan/Wangag Eufates, en nemaha. Kiningngua na yan tase hinnian naparan nga dalanan ya patul ira en ya suddalu ra ira nga maggafu kan ya silawan.

13 Hinnian tallu nga narakat nga espiritu nga nasingan ku nga megitta kan tukak/gekgek nga nallawan kan ya gissimukan ya dragon, ya ayam en ya falso nga profeta.

14 Ira yan nga espiritu, narakat nga espiritu nga naka-angngua kan milagro ira, en minang da kan ngammin nga patul ira kan ya interu utun lusak tase pattaraddayan da ira en ya suddalu ra ira nga umang makiggerra nattaruk nu lumabbet ya dakal nga algaw nga sinunnak y Afu Dios nga Makapangngua.

15 "Maggina kayu! Gavvat nga lumabbet nak kan kagitta allabbet ya akkokot. Mabendisionan ya innia laman nga aggalukag en immuhuran na ya sinnun na pe laman, tase mari na manalan nga lawan en mapasiranan kan ya paratubangan ya totolay."

16 Sangaw, ira nay nga tallu nga espiritu, pinattaradday ra ya patul ira en ya suddalu ra ira kan ya lugar nga nangahanan kan Armagedon kan perergo Hebreo.

17 Sangaw, ya mekapitu nga anghel, nevrud na ya hinnian kan ya malukung na kan ya angin, en hinnian nasikan nga ngaral nga naggafu kan ya trono kan ya unag ya templo nga kunna nga nakkahi, "Nabalin ngin!"

¹⁸ Sangaw, nakatattallit, nasikisikan nga guni, naka-addug, en nakalunulunig kan nasikisikan. Awan nga lunig nga megitta ya sikan na kan yan namegafu kattu kasan ya totolay kan ya utun lusak addet kan sangaw. Yan ya kasikannan ngin nga lunig.

¹⁹ Ya dakadakal nga ciudad, napakkatallu. En nakkadaral ya ciudad ira kan ya nasion ira. Kiningngua y Afu Dios yan gafu ta nerandamman na ya Babilonia nga dakadakal nga ciudad, en yan ya nepangngastigo na kan yan nga ciudad nga arig pinenum na kan ya hinnian kan ya tasita nga namayan kan ya binarayang nga katantalaw nga gazzit na.

²⁰ Luminammad ngammin ya fugu ira, en napawan ya bakulud ira.

²¹ Hinnian daddakal nga alalahu nga naggafu kan langit nga nakkatanag/nakkakabok kan ya totolay, en mallimafulu kilo ya dammat ya kada isa. En nergo ra kan narakat kontra kan y Afu Dios megafu kan ya pamazapaziyat nga alalahu gafu ta makatantalaw nay nga pamazapaziyat.

Pakakammuan 17

¹ Kabalin na ira yan, hinnian/asan isa kan ya pitu nga anghel nga aggatammit kan taggirisa ra nga malukung nga minang kan yakan nga kunna nga nakkahi, "Mevulun ka kan yakan, gafu ta ipasingan ku kan ikaw ya kakastigo ya paddumurumug nga minakkilalaki nga ke-angngarrian ya dakadakal nga ciudad nga hinnian kan ya dian ya aru nga danum.

² Ya patul ira kan ya utun lusak, binabay ra iggina, en ya totolay kan ya utun lusak, alale nellaw ra kan ya binarayang nga simbulo/sennial ya akkilalaki na."

³ Inalak yan nga anghel ya karalluak, en ne-angay nak kan disierto. Hinnian nasingan ku nga babay nga aggatuttud kan raggang nga ayam nga pitu ya ulu na en mafulu ya tagud na nga napannu ya interu baggi na kan neturak nga ngahan ira nga maka-insulto kan y Afu Dios.

⁴ Nabbisti ya babay kan kulor ubi en kan raggang, en nalahas kan vulawan, kan perlas ira, en kan dudduma/karruan peba nga na-angngina nga batu.

Aggatammit iggina kan vulawan nga tasita nga napannu kan mekasakay/mekarukkut nga ke-angngarrian ya narakarakat/napanapot nga kukukuan na nga kesimbulowan ya akkilalaki na.

⁵ Neturak ya ngahan na kan ya frente na, ngam mari mantindian ya kurug nga kebalinan na, "Babilonia nga dakadakil nga ciudad, ina ya minakkilalaki ira en kegafanan ya mekasakay ira nga makamakua kan ya utun rusak."

⁶ En nasingan ku nga nellaw ya babay kan ya daha ya totolay y Afu Dios, ikayat na nga kayan, ya daha ya nepapatay na megafu kan ya nepangngikahakahi ra kan ya angngurug da kan y Afu Jesus. Kuru nappabbaw nak kattu nasingan ku ya babay.

⁷ Ngam pinovutan ya anghel kan yakan, "Ka-am ta nappabbaw ka? Kayan ku kan ikaw ya mari peba mantindian nga me-annung kan ya babay en ya ayam nga aggatakayan na nga pitu ya ulu na en mafulu ya tagud na.

⁸ Ya ayam nga nasingan mu, natolay kattun, ngam mari na matolay kan sangaw. Mappanget nga umutun nga mallawan kan ya avvut nga awan na nga pamandanan, en umang kan ya kadarallan na. Ya totolay nga maddian kan ya utun rusak nga mari neturak ya gingngahanan da kan ya neturakan ya gingngahanan ya totolay nga meddannan kan angat nga awan na nga panda, en neturak da kannay kallie ya nekaparatu ya mundo, mappabbaw ra kannia pakasingan da kan ya ayam gafu ta natolay kattun, mari na matolay kan sangaw, en lumattuad manin.

⁹ "Mawag kan masirib ya appanonot mu kan ira yaw. Ya pitu nga ulu na, pitu nga balabbakulud nga nanutturán ya babay. Pitu pay nga patul ya ke-angngarrian ya pitu nga ulu na.

¹⁰ Natay ngin ya lima, maddaggun nga mammoray ya isa, en mari peba luminabbet ya isa, ngam nattaruk nu lumabbet iggina, mari mabbayag ya appatul na.

¹¹ Yan nga ayam nga natolay kattun, ngam awan kan sangaw, iggina ya mekawalu nga patul nga isa kan ira yan nga pitu, en umang iggina kan ya kadarallan na.

¹² "Ya mafulu nga tagud nga nasingan mu, mafulu nga patul nga mari peba namegafu nga mappatul, ngam meddannan da nattaruk kan paka-awayya ra nga makipappatul kan ya ayam kan mari mabbayag.

¹³ Isissa ya gakkad da, en ituluk da nattaruk ya pakapangngua en paka-awayya ra kan ya ayam.

¹⁴ Makiggerra ra en ya suddalu ra ira nattaruk kan ya Kordero, ngam affutan na ira gafu ta iggina ya Afu ya afu ira en ya Patul ya patul ira. Ya kakavulun na, ira ya nakkulan, napili en mapammakatalakkan, hinnian da kan iggina."

¹⁵ Hinnian peba nepakammu ya anghel kan yakan, "Ya danum ira nga nasingan mu nga nanutturan ya minakkilalaki, ira ya totolay kan maddumuruma nga ginafuan, rasa, nasion en perergo.

¹⁶ En ira nay nga nasingan mu nga mafulu nga patul nga ke-angngarrian ya mafulu nga tagud en ya ayam pay, ikalussaw ra nattaruk nay nga minakkilalaki. Pabbalanan da nattaruk nga awan nga kukua na onu sissinnun na. Kanan da ya pattag na, en siduhan da peba ya baggi na.

¹⁷ Kuan da ira yan gafu ta pappanonotan y Afu Dios ira nga kuan da ira yan, en kannia angngua ra kan ira yan, matumpal ya uray na. Kuan na yan kannia angngua na kan mattaradday ya gakkad da, en ituluk da ya paka-awayya ra nga mappatul kan ya ayam addet zi matumpal ya kinahi y Afu Dios.

¹⁸ Ya babay nga nasingan mu, iggina ya simbulo ya dakadakal nga ciudad nga mammoray kan ya patul ira kan ya utun lusak."

Pakakammuan 18

¹ Kabalin na yan, hinnian/asan tanakkuan manin nga anghel nga nasingan ku nga maggafu kan langit nga maddaggun nga mappagukab. Dakal ya paka-awayya na, en nanawahan ya utun lusak kan ya nelot/nafulotan nga nawag na.

- ² En kunna nga nangikullet, "Nadaral ngin, nadaral ngin ya Babilonia nga alalawa nga ciudad! Nabbalin ngin kan paddianan demonnio ira en kada klase nga narakat/napot nga espiritu en kada klase narakat en mekasakay/mekarukkut nga mammanuk.
- ³ Nesimmu yan gafu ta ngammin ya nasion ira, vinuluvulun da ya narakat nga kinikkingngua ya totolay kan nay nga ciudad. En ya patul ira kan ya utun lusak, netadday ra kan ya narakat nga kinikkingngua ya totolay ira kannay nga alale binabay ra iggina. En ya minannigosio ira kan ya utun lusak, narriku ra megafu kan ya appalappagustu ya totolay ira kannay."
- ⁴ Sangaw, hinnian peba naginak nga ngaral nga naggafu kan langit nga kunna nga nakkahi, "Ikayu nga totolek, mallawan kayu kan yan nga ciudad, tase mari nu makipalliwat kan ya totolay ira kannian, en tase mari nu mesipat gafen kan ya kapazapaziyat da.
- ⁵ On, gafu ta, ya liwaliwat ya totolay nga maddian kannay, arig nononud nga minata-atanang nga nakakaddet kan langit, en nerandamman y Afu Dios ngammin ya narakat nga kinikkingngua ra.
- ⁶ Kuan nu kan ira ya megitta kan ya nepammazapaziyat da kan dudduma/karruan, en ibalat nu kan mamiddua kan ira ya kinikkingngua ra kan ya dudduma nga alale pamidduan nu ya ziyariyat nga mekivu kan ya tasita nga penuman da.
- ⁷ Ya karu ya nepappekakua na nay nga ciudad en ya nepappalappagustu na, kunna tian pay ya karu ya ziyariyat en dandam nga metoli kan yan nga ciudad, gafu ta kunna kan ya nonot na pe laman, 'Aggatuttud nak nga reyna. Marik balu, en marik vulvua/pulus mattangit.'
- ⁸ Megafu kan yan nga appalagopog na, lumabbet nattaruk ya ziyariyat kan iggina kan patangalgaw laman, patay, dandam en bisin, en masidug kan afi, gafu ta makapangngua y Afu Dios nga mamanunut kan iggina."

⁹ En ya patul ira kan ya utun lusak nga alale namabay en nakipappagustu kan ya totolay kan yan nga ciudad, tangatangitan en binibinungan/guggunggulan da yan nga ciudad nattaruk nu masingan da ya atuk kan ya kasidug na.

¹⁰ Megafu kan ya talaw ra kan ya kapazapaziyat na, manadag da kan arayyu nga maggiligiraw, en kunda nga makkahi, "Anakkue/Kallallak ka pay, anakkue ka pay, ikaw nga alalawa nga ciudad, Babilonia nga makapangngua nga ciudad! Kan tangorat laman, nakalabbet ya kapanunut mu."

¹¹ En ya minannigosio ira kan ya utun lusak, tangatangitan en binibinungan da pay iggina gafu ta awan ngin nga gumatang kan ya laku ra ira.

¹² Ira yan, vulawan, pirak, perlas ira en dudduma peba nga na-angngina nga batu, nakasta nga klase tela en seda, diobus nga kulor ubi en raggang, maddumuruma nga klase kayu nga nabangug, ngammin nga ganagannud nga napanday nga nangiyusa ra kan tanggil elefante, kan kayu nga nangina, kan tubbaha, kan balayang, en kan marmol.

¹³ Awan ngin nga gumatang kan kanela, rikadu ira, insensu, mirra en frankinsensu nga pabangug nga nangina, binarayang, denu olivo, arina en trigu, baka ira en karneru ira, kabayu ira en kalesa ira, totolay ira en maski pay angat totolay.

¹⁴ Kunda nga makkahi kan nay nga ciudad, "Napawan ngin ngammin ya na-appia nga ganagannud nga kineluhan mu. Ngammin ya karikum en ya kekapalat mu, napawan dan kan ikaw, en marim vulvua matafulan iran."

¹⁵ Ya minannigosio ira nga narriku kannia dana nepallakalaku ra kan ira nay nga ganagannud kan nay nga ciudad, megafu kan ya talaw ra kan ya kapazapaziyat na, manadag da kan arayyu nga maggiligiraw, en tangatangitan en binibinungan da nay nga ciudad.

¹⁶ Kunda nga makkahi, "Anakkue pay, anakkue pay ya alalawa nga ciudad! Alale nabbisti kattun kan seda en kan sinnun nga kulor ubi en raggang, en nalahas kan vulawan en perlas ira en dudduma peba nga na-angngina nga batu.

¹⁷ Ngam ngammin ira nay nga kariku, nadaral da kan tangorat laman!"
 "Ngammin ya kapitan ira ya daddakal nga barangay ira, pasaheru ira, bugador ira, en ngammin pay ya totolay ira nga mattaful kan pakkatolayan da kan ya bebay, manadag da kan arayyu nga maggiligiraw,

¹⁸ en kannia anningan da kan ya atuk ya kasidug na, kunda nga mangikukkullet, 'Hinnian kazze/pano ciudad nga megitta kan yan nga alalawa nga ciudad!'

¹⁹ Payan da kan gahuk ya gi-ulluan da, mattangatangit en mabbibinunga ra, en kunda nga mangikukkullet, 'Anakkue pay, anakkue pay ya alalawa nga ciudad! Ngammin ya totolay nga makakkua kan daddakal nga barangay ira nga hinnian kan ya bebay, narriku ra megafu kan ya nelot nga kariku na. Ngam kan tangorat laman, nadaral ngammin!

²⁰ Ikayu nga maddian kan langit, en ikayu nga apostol ira, profeta ira en dudduma peba nga totolay y Afu Dios, mawag kan mayayat kayun gafu ta pinanunutan en binalat y Afu Dios nay nga ciudad ngin megafu kan ya kinikkingngua na kan ikayu.' "

²¹ Sangaw, hinnian isa nga makapangngua nga anghel nga nanumat kan isa nga batu nga megitta ya kadakal na kan ya dakadakal nga batu nga aggilingan, en nebarad na kan ya bebay, en kunna nga nakkahi, "Kunna tian ya matantalaw nga kadaral nattaruk ya Babilonia nga alalawa nga ciudad, en mari na vulvua masingan ngin.

²² Awan vulvua nga makkansion onu guni arpa, flauta onu trumpeta nga magina kan nay nga ciudad ngin. Awan vulvua mamanday kan hanna laman kannay ngin, en awan nga magina nga guni aggilingan kannay ngin.

²³ Ya nawag allamparan, mari vulvua masingan kannay ngin. Ya ngaral ya nobio en ya nobia nga makkasal, mari vulvua magina kannay ngin. Nadaral nay nga ciudad gafu ta, ya minannigosio ira, ira ya daddakal nga totolay kan ya utun lusak, en gafu pay ta nelohot ngammin ya totolay kan ya nasion ira kan ya nepassalamangka/nepammadyik ya totolay nga naddian kannay.

²⁴ Nasimmuan kannay ya daha ya profeta ira, ya totolay ira y Afu Dios en ngammin ya napatay ira kan ya utun rusak."

Pakakammuan 19

¹ Kabalin na yan, hinnian/asan naginak nga guni nga, ya kagina na, nasikan nga ngaral ya napakaru nga totolay kan langit nga kunda nga nakkahi, "Aleluia! Ya pamalliad, ya pakapangngua, en ya kedayarayaw, kua ya Dios tera.

² On, gafu ta natunung en kurug ya ammanunut na. Nanawag yan gafu ta pinanunutan nan ya paddumurumug nga minakkilalaki nga kuenta pinabbalin na kan mekasakay/mekarukkut ya utun rusak kannia nepakkilalaki na, en binalat y Afu Dios iggina kan ya nepammaturut ya minakkilalaki kan ya daha ya totolay nga minasserbi kan y Afu Dios, en pinaturut na yan kannia nepammatay na kan ira."

³ Kunda nga nakkahi manin, "Aleluia! Mari memmang nga umutu-utun ya atuk kan ya kasidug na nay nga ciudad!"

⁴ Ira nay nga duafulu se appat nga lalakay en ya appat nga siggamatolay, nallakab da nga kunda nga naddayarayaw kan y Afu Dios nga aggatuttud kan ya trono na, "Amen! Aleluia!"

⁵ Hinnian ngaral nga naggafu kan ya trono nga kunna nga nakkahi, "Dayarayawan nu ya Dios tera, ikayu ngammin nga minasserbi kan iggina, ikayu nga mangikakua kan iggina nga atanang onu alinak ya kekuentan nu."

⁶ Sangaw, hinnian naginak nga guni nga megitta kan ngaral napakaru nga totolay, en guni ya mavvonomvor nga danum, en ya guni ya na-assikan nga addug nga kunda nga nangikukkulet, "Aleluia! On, gafu ta mappatul ngin y Afu nga Dios tera nga Makapangngua.

⁷ Gaggafen, maggaragarassia tera nga mayayat tera zinan ngin, en dayarayawan tera iggina gafu ta luminabbet ngin ya akkasal ya Kordero, en nabistian ngin ya nobia na.

- ⁸ Neddannan ya nobia na kan bisti na nga nakakkasta nga seda nga nakilikilad nga awan na nga mantia." Ya nakakkasta nga seda, yan ya ke-angngarrian ya natunung nga kinikkingngua ya totolay y Afu Dios.
- ⁹ Kunna nga nakkahii ya anghel kan yakan, "Iturak mu yaw! Mabendisionan ya nembitan ira kan ya kaselebra ya akkasal ya Kordero." Kunna peba, "Kurug ngammin ira yan nga bahu nepakammu y Afu Dios kan ikaw."
- ¹⁰ Sangaw, nallakab nak nga maddayarayaw kan ya atubang na, ngam kunna nga nakkahi kan yakan, "Marim kuan yan, gafu ta isa nak laman nga minasserbi nga megitta kan ikaw en kan ya wawwahim kan pangurug nga massige nga mangikahi kan ya kurug nga me-annung kan y Jesus. Y Afu Dios ya dayarayawan mu." On, gafu ta, ya kurug nga me-annung kan y Jesus, yan ya ipakapakammu ya Espiritu Santo nga ipakapakammu ya profeta ira.
- ¹¹ Sangaw, nasingan ku nga aggavukat ya puerta kan langit, en hinnian furaw nga kabayu nga nasingan ku kannay. Hinnian aggatakay kan ya kabayu, en ya ngahan na, Mapammakatalakkan en Kurug. Natunung iggina nga mamanunut en makiggerra.
- ¹² Megitta ya mata na kan gumatagatang nga afi, en aru ya korona kan ya ulu na. Hinnian ngahan nga neturak kan ya baggi na nga awan nga makakammu kan ya kebalinan na nu azzi iggina pe laman.
- ¹³ Nabistian iggina kan anaddu nga sinnun nga nedassam kan daha. en mangngahan iggina kan Uvovug y Afu Dios.
- ¹⁴ Ya suddalu ira kan langit nga nabistian kan seda nga nakakkasta nga furaw nga awan da nga mantia, tunutunuran da iggina, en aggatakay ra pay kan furaw nga kabayu ira.
- ¹⁵ Hinnian nataram nga ispada nga palapalawanan na kan ya simuk na nga iyusa na kannia akkiggerra en angngaffut na kan ya totolay kan ya nasion ira nga manuriya kan iggina. Mammoray iggina nga konsu batuta nga balayang. Iggina ya mangibatabatay kan ya addampitan kan ubas ira nga simbulo ya nelot/nafulotan nga gazzit y Afu Dios nga Makapangngua.

¹⁶ Hinnian ngahan nga neturak kan ya sinnun na kan ya dian ya uffu na, Patul ya patul ira en Afu ya afu ira.

¹⁷ Sangaw, hinnian nasingan ku nga anghel nga aggatadag kan ya sinag. Kunna nga nakkahi kan ngammin nga mammanuk ira nga makakayakayab kan ya natangngan ya langit, "Angkayu marammung kan ya dakal nga langan nga pinaran y Afu Dios.

¹⁸ Mangan kayu kan pattag patul ira, heneral ira, na-assikan nga suddalu ira, kabayu ira en ya sineti ira kan ira, en ngammin nga totolay ira nga kohung onu mari kohung, totolay nga alinak onu atanang ya kekuentan da."

¹⁹ Sangaw, nasingan ku nay nga ayam en ya patul ira kan ya utun lusak en ya suddalu ra ira pay. Nattaradday ra nga makiggerra kan nay nga aggatakay kan ya kabayu en kan ya suddalu ira pay nga tumunutunud kan iggina.

²⁰ Nagafut nay nga ayam en nay nga falso nga profeta pay nga nevulun kan ya ayam nga naka-angngua kan milagro ira kan ya atubang ya ayam. Ira nay nga milagro ya nepangngilohot na kattun kan ya totolay nga namarkan kan ya marka ya ayam en ya naddayarayaw ira kan ya rebultu nga megitta kan ya ayam. Sangaw, ira nay nga dua, siggamatolay ra nga napatuvvu/napatabbraw kan ya dakadakal nga lussung/lissung afi nga zumozzozzog nga asuffri.

²¹ Ya aggatakay kan ya kabayu, kan ya ispada na nga nallawalawan kan ya simuk na, pinatay na ya suddalu ra ira, en nabattabattug ngammin ya mammanuk ira kan ya gippattaggan da.

Pakakammuan 20

¹ Sangaw, hinnian/asan nasingan ku nga anghel nga maggafu kan langit nga maddaggun nga mappagukab kan ya utun lusak. Aggatammit na ya annusi ya avvut nga awan na nga pamandanan en ya isa nga dakal nga kawad.

² Ginafut na ya dragon, yan ya ziriyan kattun, iggina balalaman ya diablo onu y Satanas. Kinawaran na iggina, en aggakawad iggina kan marivu kan dahun,

³ en nelappak na iggina kan ya avvut nga awan na nga pamandanan. Sinerran na en nesiguradu na yan kan awan nga makavukat tase mari na melohot ngin ya totolay kan ya nasion ira addet zi mabalin ya marivu kan dahun. Kabalin na yan, mawag kan masueltan iggina balalaman, ngam mari mabbayag.

⁴ Sangaw, hinnian trono ira nga nasingan ku, en ya aggatuttud ira kan ira yan, neddannan kan paka-awayya nga mamanunut. Nasingan ku pay ya gikkaralluan ira nay nga napatay megafu kan ya nepangngipakapakammu ra kan ya angngurug da kan y Jesus en megafu kan ya ergo y Afu Dios. Ira ya mari naddayarayaw kan ya ayam onu kan ya rebultu nga megitta kan iggina, en mari namarkan ya giffrenteyan onu ya gi-iman da kan ya marka ya ayam. Nagginnoy ra en makipappatul da kan y Cristo kan marivu kan dahun.

⁵ Yan ya unna nga kapaginnolay. Ya dudduma/karruan nga nakkakatay ira, mari ra mapaginnolay addet zi mangultimu ya marivu kan dahun.

⁶ Ira nay nga nesipat kan ya unna nga kapaginnolay, mabendisionan en nasantuan. Awan nga paka-awayya ya mekaddua nga patay kan ira. Papari nattaruk y Afu Dios en y Cristo ira, en makipappatul da nattaruk kan y Cristo kan ira nay nga marivu kan dahun.

⁷ Kabalin ya marivu kan dahun, masueltan y Satanas kan ya nekarselan na,

⁸ en mallawan iggina nga umang na ilohot ya totolay kan ngammin nga nasion ira kan ya interu utun lusak addet kan ya appat nga duhu na, ira nay ya Gog en ya Magog. Pattaraddayan na nattaruk ira nga makiggerra. Megitta ya karu ra kan ya ginat kan ya dappit ya bebay.

⁹ Mammartia ra nattaruk nga mangikaba kan ya utun lusak, en umang da lehutan ya paddianan ya totolay y Afu Dios en ya ciudad ya Jerusalem nga ideddukan na. Ngam moran nattaruk kan afi, en makkakatay ra.

¹⁰ En y Satanas nga nangiloholohot kan ira, mapatuvvu/mapatabbraw nattaruk kan ya lussung/lissung afi nga zumozzozzog nga asuffri. Yan ya dian ya ayam en ya falso nga profeta. Mapazapaziyat da kannay kan algaw en kan gabi kan awan na nga panda.

¹¹ Sangaw, hinnian nasingan ku nga dakal nga furaw nga trono en ya aggatuttud kannay. Napawan ya rusak en ya langit kan ya atubang na, en mari ra masingan ngin.

¹² En nasingan ku peba ngammin ya nakkakatay ira, atanang en alinak ya kekuentan da, nga aggatadag kan ya atubang nay nga trono. Hinnian pabbibbiran ira kannay nga aggavulad. Hinnian peba pabbibbiran nga aggavulad nga neturakan ya gingngahanan ya totolay nga meddannan kan angkat nga awan na nga panda. Napanunutan ya nakkakatay ira segun kan ya neturak kan ya pabbibbiran ira, ira yan ya kinikkingngua ra kattu katolay ra.

¹³ Ngammin ya nakkakatay ira nga hinnian ya gibbaggian da kan ya bebay, napaginnolay. En ngammin ya nakkakatay ira nga hinnian ya gikkaralluan da kan Patay en Hades nga paddianan ya gikkaralluan ya nakkakatay ira, napaginnolay ra. Napanunutan da segun kan ya kinikkingngua ra kattu katolay ra.

¹⁴ Sangaw, ya nakkakatay ira nga napaginnolay en naggafu ya gikkaralluan da kan Hades, nelappak da kan ya lussung afi. Ya lussung afi, yan ya mekaddua nga patay.

¹⁵ En ya innia laman nga mari natafulan ya ngahan na kan ya neturakan ya gingngahanan ya totolay ira nga meddannan kan angkat nga awan na nga panda, nelappak da pay kan ya lussung afi.

Pakakammuan 21

¹ Kabalin na yan, nasingan ku ya bahu nga langit en ya bahu nga rusak, gafu ta awan ngin ya dana nga langit en rusak en ya bebay pay.

² Nasingan ku ya bahu nga Jerusalem nga nasantuan nga siudad nga maggafu kan y Afu Dios kan langit nga maddaggun nga mappagukab. Naparan nga megitta kan nobia nga nabistian kan nakakkasta para kan ya nobio na.

³ Hinnian/Asan naginak nga ngaral nga nasikan nga naggafu kan ya trono nga kunna nga nakkahi, "Sangaw, hinnian ya paddianan y Afu Dios kan ya dian ya totolay. Maddian igginan kan ya utun ya bahu nga rusak nga dian da,

en ira ya totolay na. Y Afu Dios mismu, hinnian ngin kan ira, en iggina ya Dios da.

⁴ Funatan na ngammin ya lullua ra kan ya gimmatan da. Awan ngin nga patay, abbinunga/aggunggul, attangit onu attakit gafu ta napawan ngin ya dana nga ganagannud nga kegafanan na ira yan."

⁵ Y Afu Dios nga aggatuttud kan ya trono, kunna nga nakkahi, "Sangaw, pabahuan ku ngammin nga ganagannud." Kunna peba kan yakan, "Iturak mu yaw, gafu ta mapammakatalakkan en kurug ira yaw nga ergok."

⁶ Kunna peba nga nakkahi kan yakan, "Nabalin ngin! Yakan ya Alfa en ya Omega, ya Gafagafu en ya Ultimu. Ya innia laman nga nawwaw, iddannan ku kan danum nga awan na nga paga nga maggafu kan ya annit/annip nga mangiddan kan angat.

⁷ Ya innia laman nga mangaffut kan narakat/napot, alawatan na ira yan nga bendision en yaw peba, yakan ya Dios na, en anak ku iggina.

⁸ Ngam ira nay nga tarkuk, nallikud kan ya angngurug da, naka-angngua kan narakat, namatay, namabay onu nakilalaki, nassalamangka/nammadyik, naddayarayaw kan rebultu ira, en ngammin ya nalladdud/nabbusid, mattumpal da ngammin kan ya lussung/lissung nga afi nga gumatagatang nga asuffri. Yan ya mekaddua nga patay."

⁹ Sangaw, minang kan yakan ya isa kan ya pitu nga anghel nga aggatammit kan taggirisa ra nga malukung nga napannu kan ya pitu nga panarun. Kunna nga nakkahi, "Mevulun ka kan yakan. Ipasingan ku kan ikaw ya nobia nga ikasal ya Kordero."

¹⁰ Sangaw, inalak na ya karalluak, en ne-angay nak kan ya utun ya isa nga dakal nga atanang nga bakulud. Uli nepasingan na kan yakan ya nasantuan nga siudad nga Jerusalem nga maggafu kan y Afu Dios kan langit nga maddaggun nga mappagukab.

- 11** Hinnian kan yan ya kekapalat y Afu Dios, en megitta ya kilad na kan ya kilad ya nanginingina nga batu, megitta kan haspe, en nalitilitaw kan kagitta kristal.
- 12** Hinnian dakal en atanang nga pader kan ya pallehut na. Mafulu se dua ya trangka na, en kan kada trangka, hinnian isa nga anghel. Neturak kan ya trangka ira ya gingngahanan ya mafulu se dua nga tribu nga gakagaka ya mafulu se dua nga anak ira y Israel.
- 13** Tallu ya trangka kan ya silawan ya ciudad, tallu kan ya zilod, tallu kan ya ziraya, en tallu kan ya taggappan.
- 14** Mafulu se dua ya fundasion ya pader, en kada isa, nangahanan kan ya ngahan ya isa kan ya mafulu se dua nga apostol ira ya Kordero.
- 15** Ya anghel nga nakiergo kan yakan, aggatammit kan vulawan nga paggukud, gafu ta gukuran na ya ciudad en ya trangka na ira en ya pader na.
- 16** Ya forma ya ciudad, kuadrado, en ya kanaddu na, megitta kan ya kaba na. Ginukud na ya ciudad, en duarivu se appattatut nga kilometro ya gukud na. Maggiritta ya kanaddu na, ya kaba na en ya katanang na.
- 17** Ginukud na pay ya pader na, en annammafulu se appat nga metro ya gukud na. Ya paggukud nga ne-usa na, yan balalaman ya iyusa tera nga totolay.
- 18** Napanday ya pader nga nangiyusa ra kan haspe nga nangina nga batu, en ya ciudad, puro nga vulawan nga malinaw/maminaw kan kagitta bidru.
- 19** Nadornuan ya fundasion ira ya pader ya ciudad kan maddumuruma nga na-angngina nga batu. Haspe ya unna, safiro ya mekaddua, kalsedonia ya mekatallu, esmeralda ya mekappat,
- 20** sardonika ya mekalima, karnelia ya mekannam, krisolito ya mekapitu, berilio ya mekawalu, topasio ya mekasiam, krisoprasio ya mekamafulu, hasinto ya mekamafulu se isa en amatista ya mekamafulu se dua.

²¹ Ya mafulu se dua nga trangka, mafulu se dua nga perlas, en kada trangka, napanday nga nangiyusa ra kan perlas. En ya dalan ya ciudad, puro nga vulawan nga ma-alinaw kan kagitta bidru.

²² Awan nga templo nga nasingan ku kan ya unag ya ciudad, gafu ta y Afu Dios mismu nga Makapangngua en ya Kordero ya templo kannay.

²³ Mari mawag ngin ya ciudad ya sinag onu ya vulan nga mangnawag kannay, gafu ta, ya kekapalat y Afu Dios, mangnawag kannay, en ya Kordero ya allamparan na.

²⁴ Ngammin ya totolay ira kan ya nasion ira, manalan da nattaruk kan ya nawag na. En ya patul ira kan ya utun rusak, iyangay ra nattaruk ya kekakua ra kannay.

²⁵ Mari vulvua/pulus meserra ya trangka na ira kan algaw, en awan nga gabi kannay ngin.

²⁶ En ya totolay kan ya nasion ira, iyangay ra nattaruk ya kekakua ra en ya kedayaw ra kannay.

²⁷ Ngam awan vulvua makatallung kannay nga mari narelihiosowan nga narenu onu mangngua kan kappasiran onu malladdud, fera laman ya totolay nga neturak ya gingngahanan da kan ya pabbibbiran ya Kordero nga neturakan ya gingngahanan ya totolay ira nga meddannan kan angkat nga awan na nga panda.

Pakakammuan 22

¹ Sangaw, nepasingan pay ya anghel kan yakan ya kayan/wangag nga mangiddan ya danum na kan angkat. Maggafu ya kayan kan ya trono y Afu Dios en ya Kordero, en nalitilitaw kan kagitta kristal.

² Maka-ahit kan ya tangnga ya kalsada ya ciudad. Hinnian/Asan kayakayu kan ya maddammang nga dappit ya kayan nga mangiddan ya vunga ra kan angkat. Vinulan nga mavvunga, en mafulu se dua nga gannud ya vunga ra kan kada dahun. Ya don da ira, para panguru kan ya tulahan ya totolay kan ya nasion ira.

- ³ Awan kannay ngin ya hanna laman nga neged/nebanu/nelunud y Afu Dios. Ngam hinnian kannay ya trono y Afu Dios en ya Kordero, en ya kohung ira y Afu Dios, dayarayawan da iggina.
- ⁴ Masingan da ya muyung/mukat na, en neturak ya ngahan na kan ya giffrenteyan da.
- ⁵ Awan nga gabi kannay ngin, en mari ra mawag ngin ya nawag ya allamparan onu ya sinag, gafu ta y Afu Dios mismu ya mangnawag kan ira, en mammoray ra kan awan na nga panda.
- ⁶ Sangaw, ya anghel nga nangipasingan kan ngammin ira yan kan yakan, kunna peba nga nakkahi, "Kurug en mapammakatalakkan ngammin ira yan nga nepakammu kan ikaw. Y Afu, iggina ya Dios ya gi-espirituan ya profeta ira. Iggina ya nabbon kan yakan nga anghel na tase ipakammuk kan ya kohung na ira ira yan nga mawag kan mappanget nga mesissimmu."
- ⁷ Kunna nga nakkahi y Jesus, "Ginan dak! Mappanget nak kun nga manoli. Mapalad ya totolay nga mamaraparulot kan ya ergo ira nga nepakammuk nga hinnian kan yaw nga turak."
- ⁸ Yakan y Juan nga nakagina en nakasingan kan ira yan nga ganagannud. Kattu naginak en nasingan ku ira yan, nallakab nak tase dayarayawan ku zinan ya anghel nga nangipasingan kan ira yan kan yakan.
- ⁹ Ngam kunna nga nakkahi kan yakan, "Marim kuan yan, gafu ta isa nak laman nga kohung nga megitta kan ikaw en kan ya wawwahim nga profeta ira en kan ira nay pay nga mamaraparulot kan ya ergo ira nga hinnian kan yaw nga turak. Y Afu Dios laman ya dayarayawan mu."
- ¹⁰ Kunna peba nga nakkahi kan yakan, "Marim ilimad ya neprofesiya nga hinnian kan yaw nga turak, gafu ta mappanget nga lumabbet ngin ya tiempo nga kesissimmu ngammin ira yaw.
- ¹¹ Ya innia laman nga maka-angngua kan narakat/napot, pakakukukuan na ya narakat. En ya innia laman nga mappanapanonot kan narakat, panapanonotan na ya narakat. En ya innia laman nga natunung,

pakakukukuan na ya natunung. En ya innia laman nga napia, pakakukukuan na ya napia."

12 Kunna nga nakkahi y Jesus, "Ginan dak! Mappanget nak kun nga manoli, en balattan ku ya kada isa segun kan ya kinikkingngua na.

13 Yakan ya Alfa en ya Omega, ya Unna en ya Panguzzanan, ya Gafagafu en ya Ultimu."

14 Ya totolay nga mamambal kan ya gissinnunan da, mabendisionan da gafu ta meddannan da kan paka-awayya ra nga tumallung kan ya trangka ira kan ya ciudad, en umang da mangan kan ya vunga ya kayu nga mangiddan kan angkat.

15 Ngam hinnian kan ya liwan ya ciudad ya megitta ira kan naporoporay nga atu, ya salamangkeru/madyikeru ira, ya mamabay en makilalaki ira, ya mamatay ira, ya maddayarayaw ira kan rebultu, en ngammin ya mayat ira nga mangikahi en mamulun kan laddud/busid.

16 "Yakan y Jesus nga nabbon kan ya anghel ku nga nangipakammu kan ira yan nga ganagannud kan ikayu nga hinnian kan ya iglesia ira. Yakan ya Gamut y David en ya Gaka na, ya nanawanawag nga Angngarannian."

17 Ya Espiritu Santo en ya nobia ya Kordero, kunda nga makkahakahi, "Angka tiaw." Ya innia laman nga makagina kan yan, kunna zinan pay nga makkahi, "Angka tiaw!" Ya innia laman nga mawwaw, umang zinan. Ya innia laman nga mayat kan ya danum nga mangiddan kan angkat nga awan na nga paga, alawatan na zinan.

18 Yakan y Juan. Ipemmuhud ku yaw kan innia laman nga makagina kan ya ergo ira nga profesiya nga hinnian kan yaw nga turak: Ya innia laman nga mangamung kan hanna laman kan ira yaw, iyamung y Afu Dios pay kan iggina ya pamazapaziyat nga neturak kan yaw nga turak.

19 En ya innia laman nga mangazza kan hanna laman nga parte kan ya ergo ira nga profesiya nga nepakammu kan yaw nga turak, azzan y Afu Dios pay ya paka-awayya na nga mangan kan ya vunga ya kayu nga mangiddan kan

angat, en azzan na pay ya paka-awayya na nga maddian kan ya nasantuan nga ciudad. Ira yan ya kayu en ya ciudad nga neturak kan yaw nga turak.

20 Y Afu Jesus nga nangipakammu kan ira yan nga ganagannud, kunna nga nakkahi, "Siguradu, mappanget nak kun nga manoli." On, Afu Jesus, on! Manoli kan!

21 Pare zinan ta hinnian ya allak y Afu Jesus kan ikayu ngammin. Amen.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2022, Vitória/ES - Brasil